

ҚАЗАҚША-АҒЫЛШЫНША  
АҒЫЛШЫНША-ҚАЗАҚША

*оқушыларға, студенттерге  
арналған*

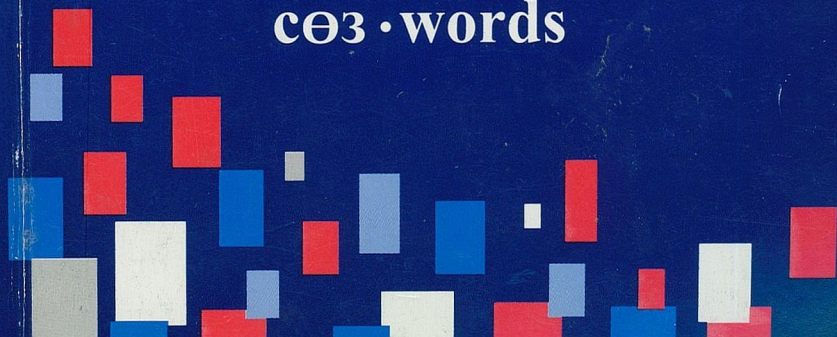
СӨЗДІК  
DICTIONARY

KAZAKH-ENGLISH  
ENGLISH-KAZAKH

*for school and university students*

30000

сөз • words



Tyulemissov Madi مدي ابو اصل

[tmadi1@gmail.com](mailto:tmadi1@gmail.com)

*оқушыларга, студенттерге арналған*

# **СӨЗДІК DICTIONARY**

## **30000**

**сөз · words**

*for school and university students*

**а Р у н а**  
Б А С П А С Ы

УДК 811.512.122+811.111(038)

ББК 81.2 Англ-4

Қ 19

**Құрастырушы-автор**  
Чабденова С.Д.

**Арнайы редакторлары:** филология ғылымдарының кандидаты Бұқабаева Б.Е.(ағыл.) Абылайхан атындағы КазХҚ және ӨТУ магистранты Тоқтамысова Б.А. (ағыл.).

**Рецензенттер:** филология ғылымдарының докторы, профессор Аяпова Т.Т. (ағыл.), филология ғылымдарының докторы, профессор Жұмажанова Т.Қ.(қазақ.)

Қ 19 Қазақша-ағылшынша, ағылшынша-қазақша сөздік/  
Құраст. Чабденова. С.Д. – Алматы: «Аруна» баспасы –  
524 бет.

ISBN 978-9965-26-570-9

Қазақша-ағылшынша, ағылшынша-қазақша сөздігі орта және арнаулы мектеп оқушылары мен мұғалімдеріне және жоғары оқу орындарында білім алушы шәкірттерге, сонымен қатар ағылшын тілін өз бетінше үйренушілерге арналған.

Сөздікте әр сала бойынша жиі қолданылатын дағдылы сөздер, тұрақты сөз тіркестері, идиомалық мағыналар, мақал-мәтелдер және қазақ мәдениеті мен салт-дәстүрін айқын айшықтай алатын лексикалық бірліктер мол қамтылған.

ISBN 978-9965-26-570-9

کتابخانه شخصی  
مترجم مهدی أبو اصل

УДК 811.512.122+811.111(038)

ББК 81.2 Англ-4

Барлық құқығы қорғалған. «Аруна» баспасының жазбаша рұқсатынсыз кітаптан сөздер мен сөз тіркестерін көшіріп басуға болмайды.

© «Аруна ltd.» ЖШС

## АЛҒЫСӨЗ

Қоғамда болып жатқан елеулі әлеуметтік-экономикалық өзгерістер білім беру саласына өз ықпалын тигізуде. Заман талабына сай мектеп оқушыларына және жалпы білім алушы қауымға жоғары нәтижелі білім беру, сапалы оқу-құралдарымен қамтамасыз ету – өзекті мәселелердің бірі. Осы тұрғыдан алғанда, бұл сөздік – бүгінгі таңдағы заман талабына сай еңбектердің бірі. Сонымен қатар қоғамда қазақ тілі мен ағылшын тілдерін емін-еркін қолдану талабына жауап бере алатын бірден-бір көмекші құрал болып табылады.

Қазақша-ағылшынша, ағылшынша-қазақша сөздік мектеп оқушылары мен мұғалімдеріне, арнаулы орта және жоғары оқу орындарында білім алушыларға және аудармашыларға ұсынылып отыр.

Сөздікте қолданылу аясы кең түбір сөздер мен сөз тіркестері қамтылған, яғни қазақ және ағылшын тілінде күнделікті қолданыста жиі кездесетін сөздер, оның бірнеше баламалары, синонимдік бірліктері, әр сөздің тұсында транскрипциясы – фонетикалық таңбасы және сөздің сөйлемде қолданысын көрсететін мысалдарымен берілген. Сөздің мағынасына қарай идиомалары, фразалық етістіктер, мақал-мәтелдер енгізілді.

Сөздік білім алушылардың әдеби тіл нормасына сай, сырлы, көркем де нәзік сөз байлығын дұрыс қолдана білуіне нұсқау бере отырып, олардың іскерлік қабілетін арттыру мақсаты көзделген. Мысалы, абылайша – *ethn. simplified march yurta*; адырна II – *old. kazakh music instrument, like pipe*; ақырет I – *rel. funereal clothers [fju:’niəriəl]*; сәукеле – *n. wedding headdress of the bride*. т.б.

Тіл – қарым-қатынас құралы ғана емес, сонымен қатар достықтың, өсіп-өркендеудің құралы мен кепілі. Осы орайда көпшілік игілігіне айналғалы отырған «Қазақша-ағылшынша, ағылшынша-қазақша сөздіктің» көзіқарақты қауымға тигізер көмегі өлшеусіз деп білеміз. Бұл орайда қолдарыңыздағы сөздік бүгінгі күннің шынайы қажеттілігі мен талабынан туындаған әрі қалың көпшіліктің игілігіне айналар құнды дүние болмақ.

Сөздік орта және арнаулы мектептер мен жоғары оқу орындарында білім алушы шәкірттерге, жалпы оқырман қауымға қазақ және ағылшын тілдерін еркін меңгеріп, қос тілдің өзіндік ерекшеліктерін танып-білуге мүмкіндік береді.

Бұл сөздік білім алушылар мен тіл үйренушілердің сөздік қорын арттырып, ой-өрісін кеңейте түседі деп үміттенеміз.

## THE FOREWORD

Recently in a public life as a result of occurring scientific and technical progress and news the epoch demands corresponding education, training and education methods.

The society puts before kindergartens, average and specialised schools, universities study with development of informative and creative ability of children. In «The Law of Education» Republic of Kazakhstans is said: «The main duty of educational system is - creation of necessary conditions for reception of the quality education directed on formation, development and professional formation of the person on the basis of national and universal values, science and practice achievements, development of creative, spiritual and physical possibilities of the person, formation of strong bases of morals and a healthy way of life, enrichment of intelligence by creation of conditions for individuality development». This law proves that task was born at the request of epoch. In this point of view, «Kazakh-English, English-Kazakh dictionary» is one of the general and demanded work.

The dictionary includes often used lexical units and word-combinations. The dictionary is for secondary and high school children, students which helps to understand differences between two languages.

As the most valuable part of this dictionary we can say having closely information units about Kazakh nation, giving words and word combinations in the one line. Otherwise, the general goal is training learners to use their vocabulary resources, increasing observational, intellectual and comparative abilities with growing up professional abilities too.

This dictionary gives facilities to learners to rise cognoscibility interesting with enriching your educational boundary and recognize all the occurrence which is happening around you.

## Шартты қысқартулар

### List of abbreviations

- adj.** – adjective – сын есім  
**adv.** – adverb – үстеу  
**anat.** – anatomy – анатомия  
**astr.** – astronomy – астрономия  
**biol.** – biology – биология  
**bot.** – botany – ботаника  
**chem.** – chemistry – химия  
**coll.** – colloquial – ауызекі тіл  
**collect.** – collective noun – күрделі зат есім  
**conj.** – conjunction – шылау  
**econ.** – economics – экономика  
**ethn.** – ethnology – этнология  
**f.** – feminine – әйел заты  
**fig.** – figurative – астарлы  
**geogr.** – geography – география  
**gr.** – grammar – грамматика  
**hist.** – history – тарих  
**imp.** – impersonal – жақсыз  
**inf.** – infinitive – тұйық етістік  
**interj.** – interjection – одағай  
**iron.** – ironic(al) – мысқыл  
**jur.** – juridical – юристік  
**ling.** – linguistics – лингвистика  
**lit.** – literary – әдеби  
**m.** – masculine – еркек заты  
**math.** – mathematics – математика  
**med.** – medicine – медицина  
**mil.** – military – әскери  
**min.** – mineral(ogy) – минералогия  
**myth.** – mythology – мифология  
**mus.** – music – музыка  
**n.** – noun – зат есім  
**num.** – numeral – сан есім  
**old.** – old – көне  
**phys.** – physics – физика  
**pl.** – plural – көпше түр  
**poet.** – poetry – поэзия  
**polit.** – political – саяси  
**prep.** – preposition – жалғау  
**pron.** – pronoun – есімдік  
**psychol.** – psychology – психология  
**rel.** – religion – дін  
**ref.** – reflexive pronoun – өздік есімдік  
**sl.** – slang – сленг  
**sing.** – singular – жекеше түр  
**tech.** – technical – техникалық  
**v.** – verb – етістік  
**zool.** – zoology – зоология

## Сөздік құрылымының ерекшелігі:

Сөздіктегі сөздер әліпби (алфавит) тәртібімен орналасқан.

Ағылшын тілі сөздерінің жанында оқылу транскрипциясының фонетикалық таңбалары берілді.

Сөз таптары араб цифрынан кейін нүкте қойылып, шартты белгілерден сон беріліп отырды. Берілген сөздің сөз тіркестері мен мысалдары нүктелі үтірден кейін басым қара курсивті таңбаменен, аудармалары жай курсивті таңбаменен берілді.

ache [eɪk] – 1. п. ауру (қақсап, сыздап ауырту);

2. v. ауыру, сырқаттану, наукастану; head ache бас ауру; toothache тіс ауру; I have aches and pains all over. Менің барлық жерім ауырып тұр; My heart aches for him. Ол үшін менің жүрегім ауырады.

Омонимдер жеке-жеке рим цифрымен беріліп отырды.

box I ['bɒks] v. – бокстау, шапалақтау, жұдырықпен ұру

box II [bɒks] n. – 1. қобди, қобдиша; 2. қорап; 3. ложа (театрда); box: wooden box for keeping provisions кебеже; fig. fat man кебеже қарын;

Мақал-мәтелдердің алдында қара түсті тік төртбұрыш қойылды.

• to the feast go full тойға барсаң, тойып бар

## Фонетикалық таңбалануы Phonetic transcription

### Дауысты дыбыстар

#### Vowel sound

Қысқа дауысты дыбыстар Short vowels	Созылыңқы дауысты дыбыстар Long vowels	Дифтонгтар Diphthongs
i sit	i: tee	iə near
u put	u: moon	uə poor
ʌ up	ɑ: class	aɪ my
ɒ box	ɔ: door	ɔɪ boy
ə under	ə: her	əʊ go
e pen		eə chair
æ bag		aʊ now
		eɪ take

### Дауыссыз дыбыстар

#### Consonants

b book	k key
d door	f five
ʒ television	θ Thanks
dʒ Jim	s sister
g go	m moon
v five	n nine
ð this	ŋ song
z Zoo	h hand
p pen	l look
t ten	r red
ʃ show	w well
ʒ chair	j your



# ҚАЗАҚША-АҒЫЛШЫНША СӨЗДІК

## ҚАЗАҚ ӘЛІПБИІ

А а	Ә ә	Б б	В в	Г г	Ғ ғ	Д д
Е е	Ё ё	Ж ж	З з	И и	Й й	К к
Қ қ	Л л	М м	Н н	Ң ң	О о	Ө ө
П п	Р р	С с	Т т	У у	Ұ ұ	Ү ү
Ф ф	Х х	Һ һ	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ
Ъ ъ	Ы ы	І і	Ь ь	Э э	Ю ю	Я я

- аба I** – *old.* cloak [k'louk]
- аба II** – *n.* corral [kə'ra:l], pen; cattle-pen; enclosure; *малдарды абага қаму corral, (about cattle) to pen, to pound; аттарды ашық төбелі абада қалдырық we left horses in the open cattle-pen*
- абадан I** – *adj.* worthy ['wə:ði], dear, noble, strong
- абадан II** – *n. old.* leader of a pack of wolves
- абаж** – *old.* wooden box for keeping provision
- абаждай** – *adj.* enormous [i'no:məs], huge, bulky, immense, spacious
- Абай ауылы** – village of Abai;
- Абайдың қара сөздері coll. edifying words of Abai**
- Абай өлендері** – *coll.* verses of Abai
- абай** – *adj.* 1. careful ['kæfəl], cautious; wary; 2. prudent; 3. circumspect, watchful
- абай болу** – *adj.* be careful ['kæfəl], be beware, take care; *абай бол be careful; be cautious*
- абайлау** – *v.* beware (of) [bi'wɛə]; be one's guard (against); be careful, attentive; *ұрылардан абайла! beware of pickpockets!*
- абайсыз** – *adj.* imprudent [im'pru:dənt], careless, incautious
- абайсызда** – *adv.* unexpectedly [,ʌnik'spektidli], accidentally, inadvertently; suddenly; unintentionally
- абайсыздық** – *n.* carelessness ['kæəlɪsnɪs], inattentiveness
- абайтану** – *n.* learning about Abai
- абак** – *coll.* lower part of fishing network ['netwə:k]; nucleus of *net*
- абакты** – *n.* jail [dʒeɪl]; prison ['prɪzn], detention center; *абактыдан босату/ шығару be released from prison; put in prison абактыға жабу/қаму*
- абалау I** – *old. coll.* battue (аңшылықта) [bæ'tu:]; battue hunting

- абалау II** – *v.* bark [bɑ:k], snatch with bark; *sleng.* bark furiously; chatter
- абалақ-сабалақ** – 1. *adj.* shaggy ['ʃægi]; 2. *pl.* rags (about clothes; often in phrase:)
- абат** – *old.* plentiful ['plentɪf(ə)], 'plentiful], blooming ['blu:mɪŋ], prosperous wealthy
- аббат** – *n.* abbot ['æbət]; (superior of monastery (male)/convent (female))
- абаттық** – *n. pl.* amenities [ə'mi:nəti:z]; improvements
- абдығу** – *v.* aghast [ə'gɑ:st]
- абдырату** – *v.* confuse [kən'fuz:], perturb, perplex, rush
- абдырау** – 1. *n.* confusion [kən'fju:zən], embarrassment, perplexity; 2. *v.* 1. lose one's head; 2. be confused / confounded; be at a loss; 3. be taken aback; be in a hurry
- абдырамау** – *v.* keep one's head; remain calm
- абжылан** – *zoll.* big snake [sneɪk], python
- абзал I** – *adj.* 1. noble ['noubl], respectable; 2. worthy; 3. honored, famous, reputable; *ал абзал адам he is a worthy man*
- абзал II** – *pred.; p.pron.* it would be better if; I wish; (smb) would be better of; *үйге ертерек қайтқаныңыз абзал болар еді it is better for you go home earlier*
- абзалдық** – *n.* 1. nobleness ['noublnəs]; nobility; 2. respectfulness [rɪs'pektf(ʊ)lnəs]
- абзалы I** – 1. *adj.* well [wel]; very best; *адамның абзалы the best of people; 2. pred.; p.pron.* it is better; *абзалы, осылай істе it is better to do this way*
- абзалы II** – *adv.* possibly ['pɒsɪbli]; probably, perhaps, may be; *абзалы, жұмысыңыз реттелер perhaps your*

*business will go right; абзалы, сиздікі дұрыс you may be right*

**аблығу** – v. shrivel [ˈfriv(ə)], shrink (become transfixed with excitement)

**абонемент** – n. subscription [səbˈskripʃn]; season ticket

**абонементтік** – adj. subscription [səbˈskripʃ(ə)n]

**абонент** – n. subscriber [səbˈskraibə]

**абоненттік** – adj. subscriber [səbˈskraibə]

**абстрактілік** – n. abstract [ˈæbstrækt]

**абстракциялау** – v. abstract [ˈæbstrækt]

**абстракциялы** – adj. abstracted [æbˈstræktid]

**абыз** – 1. predictor [priˈdiktə]; 2. wise man; 3. *old*. (pagan) priest

**абыл-сабыл** – adj. disorderly [disˈɔːdəli], confused; untidy, slovenly

**абылайша** – *ethn.* simplified yurta

**абыну** – v. pant [pænt], be out of breath, hardly to take a deep breath, to catch one's breath

**абынып-кабыну** – adj. fuss [fʌs], bustle

**абыр-дабыр** – *coll.* 1. hue-and-cry [hjuːəŋkraɪ]; hubbub; 2. vanity [ˈvænəti]; fuss, bustle

**абыр-жұбыр** – adv. hastily [ˈheistili]; in hast; hurriedly; (in a hurry) in one's hurry

**абыр-сабыр** – *coll.* 1. bustle [ˈbʌs], turmoil, fuss; 2. trouble

**абыржу** – v. 1. worry [ˈwʌrɟi], fuss, bustle; 2. become confused/flustered; *бірнәрсеге абыржу/мазасыздану be anxious about smth.; абыржымаңыз don't worry*

**абыржушылық** – n. confusion [kəŋˈʃuːzən]. embarrassment, turmoil

**абыржымастан** – v. calmly [ˈkaːmli], quietly (not lose one's head)

**абыржығу** – v. 1. embarrass [imˈbærəs]; 2. worry, throw into confusion; 3. disturb, distress

**абырой** – n. 1. honour [ˈɔnə] authority, reputation; prestige, influence; 2. *met.* benefit, profit, blessing

**абырой-атақ** – n. fame [feɪm], good name; honour and glory

**абыройлы** – adj. respectable [riˈspektəbl], respected; honourable; authoritative; prestigious, influential; *абыройлы азамат authoritative citizen*

**абыройсыз** – adj. unauthoritative [ʌnɔːˈθɔritativ], shameless, without hono(u)r, disreputable, unrespected

**абыройсыздану** – v. disgrace oneself [disˈgreɪs], loose authority, become disreputable

**абысын** – *coll.* n. sister-in-law: (wives of brothers); • *абысын тату болса, ас көп деген If sisters-in-law live in peace, wellbeing of the family is good*

**абысын-ажын** – *coll.* brothers' wives; sisters-in-law

**авантюралық** – adj. adventurous [ədˈventʃərəs], venturesome

**авантюристтік** – adj. adventurist [ədˈventʃərist]

**аварлық** – adj. *pl.* Avar [ˈævɑː]

**авиабағдаршам** – n. air beacon [eəˈbiːkən]

**авиамоделші** – n. aircraft modellist, aircraft constructor [ˈækrɑːft]; aircraft construction

**авиация** – n. aviation [ˌeɪviˈeɪʃən]

**авиациялық** – adj. aviation; aircraft [ˈækrɑːft]

**австриялық** – adj. Austrian [ˈɔstriən]

**автоара** – *coll.* auto-saw [ˈɔːtəʊ sɔː]

**автоаудармашы** – n. auto-translator [ˈɔːtəʊ trænˈsleɪtə]

**автобелгі** – n. car sign [kɑːsain]

**автобөлшектер** – n. *pl.* auto spare parts [ˈɔːtəʊ spɛə ˈpɑːts], spares *AmE*

**автобекет** – n. bus station [bʌs ˈsteɪʃən]

**автогендік** – *tech.* autogenous [ɔːˈtɒdʒənəs]

**автокөлік** – n. motor transport, vehicle [ˈviːkl]

**автокөтергіш** – n. truck crane [trak kreɪn], car lift  
**автоқалам** – n. fountain-pen ['fauntɪn pen]  
**автоқұрылыс** – n. autobuilding [ɔ:'toubɪldɪŋ]  
**автоматтандыру** – v. automation [ɔ:'tə'meɪʃən]  
**автоматтандырылу** – v. automatize [ɔ:'təmətaɪz], automate  
**автоматтау** – v. automatize; render automatic  
**автоматты** – adj. automatic [ɔ:'tə'mætɪk], self-acting; *жартылай автоматты semi-automatic*  
**автоматтық** – adj. automatic [ɔ:'tə'mætɪk]  
**автоматшы** – *mil.* submachine gunner [səbmə'ʃi:n ɢʌnə]; tommy-gunner  
**автомекен** – n. car park [kɑ: pɑ:k]; parking place, parking lot  
**автомобильші** – n. automobilist, motorist ['moutərɪst]  
**автомұнара** – n. autotower [ɔ:'tə'taʊə]  
**автонауа** – n. autotray [ɔ:'tə'treɪ]  
**автономиялы** – adj. autonomous [ɔ:'tɒnəməs]; autonomous region  
**автономиялық** – adj. autonomous  
**автор** – n. author ['ɔ:θə]; authoress (about woman); writer  
**авторлас** – n. co-author [kəu'ɔ:θə]  
**авторлық** – n. copyright ['kɔpraɪt]; intellectual property rights; *авторлық гонорар author's emolument; авторлық құқық сақталған (қайта басуға тыйым салынады) copyright reserved*  
**автосайыс** – n. motor race [ˈməʊtə ,reɪs], motor rally  
**автосауғыш** – n. automilk  
**автосоқа** – n. motor plow [ˈməʊtə pləʊ], plough  
**автосуарғыш** – n. autosprinkler [ɔ:'tə ,sprɪŋklə]  
**автосуат** – n. autodrinker [ɔ:'tə,dɪŋkə], self-drinker

**автотаразы** – n. auto weighing machine  
**автотасымал** – n. truck haulage [trak'hɔ:lɪdʒ]  
**автотежеуіш** – automatic/self-acting brake [ɔ:'tə'mætɪk]  
**автотиюуіш** – n. fork-lift truck [fɔ:k lɪft 'trak], autoloader  
**автотұрақ** – n. parking (place) ['pɑ:kɪŋ], parking lot  
**автотіркеме** – n. trailer ['treɪlə], caravan  
**автотіркес** – n. automatic hitch [ɔ:'tə'mætɪk hɪtʃ]  
**автошана** – n. sledge-car ['sledʒkɑ:]  
**автошеберхана** – n. autorepair shop [ɔ:'tə'ri'peə ʃɒp]  
**автошығыр** – n. autowinch [ɔ:'tə'wɪnt ʃ]  
**агглютинативті** – adj. agglutinative [ə'glu:tɪnətɪv]  
**агенттік** – n. agency ['eɪ dʒənsɪ], bureau ['bjʊə'geɪ]; *жарнама агенттігі advertising agency*  
**аграрлы, аграрлық** – adj. agrarian [ə'grɛəriən]  
**агрегат** – n. aggregate ['ægrɪgeɪt], unit  
**агрессияшыл** – adj. aggressive [ə'grɛsɪv]; belligerent  
**агрессияшылдық** – n. aggressiveness [ə'grɛsɪvnəs], belligerence  
**агрономдық** – adj. agronomical [ˌægrə'nɒmɪkəl]  
**агрономиялық** – adj. agricultural [ˌægrɪ'kʌltʃərəl]  
**агроөнеркәсіп** – n. agricultural industry ['ɪndʌstri]  
**агротәсіл** – n. agromethod [ˌægrə'meθəd]; farming methods  
**аға** – n. elder brother ['eldə]; senior; uncle; eldest; 1. *аға көмекші elder helper; аға тексеруші inspector; аға-іні coll. brothers; туысқан аға cousin; mil. кіші аға cadet; бірге туған (сүттес, ана сүтін бірге ішкен) foster-brother; немере аға stepbrother;*

2. brother, comrade; \* *ағайынның азары болса да, безері болмас* blood is thicker than water; *ағасыну* act by the right of seniority; *put on airs, give oneself airs*

**ағалай** – coll. like big, respectable brother

**ағажан, ағатай** – coll. polite addressing to a brother or to elders

**ағай** – coll. 1. polite addressing to a teacher; 2. and to elders, in age man

**ағайын** – 1. n. relative ['relətiv], relation; kinsman: *ағайындардың ортасындамыз* we are among owns; 2. *жақын туысқан* next of kin; *ағайынды егіздер* twin-brothers

**ағайын қылу** – 1. v. make related; link; 2. bring (near) together; unite

**ағайын-ауқым** – coll. relatives ['relətivs]

**ағайындас** – adj. related [ri'leitid], (based on family), kindred; (*әке жағынан туысқандар*) agnate, paternal

**ағайынды туысқандар** – (own and cousin) brothers, sisters, next of kin (first cousin)

**ағайындық-туысқандық** – 1. n. relationship [ri'leifəŋʃp], kindred, kinship; fellowship; (*әке жағынан туыстар*)

*cognation*; *туысқандық қарым-қатынас* agnation; 2. alliance; 3. relatives, relations; *біреумен ағайын-туысқан болу* to be related (to)

**ағайын-жұрт** – coll.; a folks and distant alliance; congener

**ағайын-туған** – coll. relatives ['relətivs] folks alliance; *қандас туыстар* blood relationship; consanguinity; blood relations

**ағайын-туыстай** – coll. like brothers, like relatives

**ағайыншыл** – adj. a person who honours relatives

**ағайыншылдық** – 1. n. relationship; 2. cognation; 3. relatives

**ағал-жағал** – adj. muddy ['mɔdij], dirty

**ағалау** – v. 1. respectfully call somebody «brother»; 2. *fig.* flatter elders; 3. toady (to), cringle (to/before)

**ағалық** – n. seniority [si:ni'ɔritij]; *ағаның жолы* by the right of seniority; *ағаның естелігіндей* like a keepsake from elder brother

**ағарандау** – v. 1. gleam [gli:m], flash (by); 2. grow/turn white; 3. show (up) white

**ағарған** – *fig.* milk products, dairy products

**ағартқы** – n. whitewash (paint) ['waitwɔʃ]; whitening

**ағартқыш** – n. bleach powder [bli:tʃ]

**ағарту I** – 1. v. bleach [bli:tʃ], whiten; 2. whitewashing; 3. enlighten, educate; 4. find innocent

**ағарту II** – n. enlightenment [in'leitənmənt], education, instruction

**ағартушы** – n. enlightener [in'leitəne], educator

**ағартушылық** – adj. enlightenment [in'leitənmənt]; *ағартушылық жұмыс* enlightenment work, teaching profession

**ағару** – 1. v. show (up) white; 2. turn / grow white; 2. become white; 3. turn grey (ab. hair)

**ағарынқы** – adj. whitish ['waitif]; pale, pallid; wan

**ағат I** – 1. adj. rash [ræʃ], thoughtless, hasty; unconsidered; 2. erroneous, fallacious; *ағат шешім* rash resolve

**ағат II** – adj. mistaken [mis'teikən]

**ағатай** – *form of addressing*: tender addressing to elders: dear uncle

**ағатсыз** – adv. correct [kə'rekt]; infallible

**ағаттық** – 1. n. fault [fɔ:lɪ]; 2. error, mistake, imprudence

**ағаш** – 1. n. tree [tri:]; 2. wood; *ағаш бұтақтарында* on the branches of the tree; *ағаштың басынан мүсін* getting of the tree; *ағаштан ою* engrave from the tree

**ағашаяқ** (*балдақ сияқты қалтыққа қысып, аяққа жалған жүретін екі*

**таяқ** – n. pl. stilt [stilt]; **ағашаяқпен жүру** walk on stilts

**ағашжегі** – zool. moth [mʊθ]

**ағашты** – adj. wooded [ˈwʊdɪd], woody; **ағашты алқан** woody field; **ағашты жер** woodland

**ағаш шебері** – n. carpenter [ˈkɑ:pɪntə]

**ағза** – anat. organism [ˈɔ:gə,nɪz(ə)m]

**ағзам** – bookish. old. great, greatest; master; person of high rank, highness, honourable

**ағу** – v. 1. flow [fləʊ]; 2. stream; run; leak; **өзен ағып жатыр** the river flows

**ағушылық** – n. fluidity [fluˈɪdəti]

**ағызғыш** – n. tap [tæp] (water, gas and), stop-cock

**ағызу** – v. spill [spɪl], let through

**ағыл-тегіл** – coll. in abundance; abundantly, plentifully

**ағым** – 1. n. stream [stri:m]; 2. current; flow, direction; **көлік ағымы** a stream of cars; **ағымға қарсы жүру** breast the current; **ағымға қарсы** against the current

**ағымдағы** – adj. current [ˈkʌrənt]; **ағымдағы іс/шаруа**, **бүгінгі күннің ағымды мәселелері** current affairs

**ағымды** – adj. flowing [ˈflaʊɪŋ]; running; current

**ағын** – n. flow [flaʊ] (water), stream; torrent, current, twist

**ағынды** – adj. 1. flowing, running; **ағынды су** running water; **ағынды тоған** pond fed by springs, running-water pond (formed by a dam) 2. fig. stormy [ˈstɔ:mɪ]; rough, heavy; **ағынды тасқын** stormy rough; **ағынды өзен** quick, fast, swift river

**ағып-тамып** – adv. higgledy-piggledy [ˌhɪɡldɪˈpɪɡldɪ]; disorderly

**ағыс** – 1. n. flow [flaʊ]; stream; torrent; pour; 2. fig. direction; current

**ағыту** – v. undo [ʌnˈduː], unfasten; unbutton; unharness

**ағытылған** – adj. unbuttoned [ʌnˈbʌtənd], undone; fig. free

**ағытылу** – v. unclasped [ʌnˈkɫɑ:sp], unhooked; break (a circuit); open, unfasten

**ада** – 1. **ада болу** v. end [end], finish, come to an end, be over, terminate; expire; 2. **ада қылу** v. finish; complete, accomplish

**адақтау** – 1. fig. be in everywhere, have visited all over, wander, roam, ramble, rove; stray; 3. complete, finish **адал** – 1. adj. honest [ɒnest]; 2. useful for eating; 2. faithful, true; 3. devoted, virtuous; **адал жар** faithful spouse; **адал адам** honest person / man

**адалбақан** – n. coll. rack of yurta [ræk ɔv ju:ɾɑ], hanger, forked stick

**адалдық** – n. honesty [ˈɒnɪsti]; integrity, uprightness, sincerity, credibility **адалсыну** – v. coll. pretend to be honest/just

**адам** – n. person [ˈpɜ:sən], man, human being, individual; **адам айтқысыз** adj. unusual; uncommon; extraordinary; **адам болу** be become a person; **адамның өмірі** the life of people; **адам өміріне** for the life of a man; **адам тіршілігі үшін** for the existence of life

**Адам ата** – myth. Adam (by the Koran and the legend of Bible he was the first man, created by the God)

**адамгершілік** – n. humaneness [hju:ˈmeɪnənəs], humanity; **адамгершілік қасиеті** human's beauty

**адамдық** – 1. n. humanity [hju:ˈmænəti], humaneness; 2. human; **адамдық бейнесіне орайлас** agree with humans essence

**адамзат** – n. mankind [mænˈkaɪnd], humanity

**адамзаттық** – adj. peculiar (to)/ characteristic (for) mankind

**адамсу** – v. 1. swagger [ˈswæɡə]; boast [bəʊst]; 2. put on airs; boast (of), plume oneself (on), brag (about), act important

**адамсымақ** – iron. like a real person

**адамсыну** – 1. v. boast (of), plume oneself (on); 2. strut  
**адамша** – adv. humanly [ˈhju:mənli]  
**адамшылық** – n. humanity [hju:ˈmæniʃi], humaneness; *адамшылыққа қарсы қиянат crimes against humanity*  
**адаскыш** – adj. inclined (to) wandering, easily lost/confused  
**адастыру** – v. mislead [misˈli:d]; delude, lead astray, deceive  
**адасу** – 1. v. wander [ˈwɒndə], 2. rove; lose one's way, go astray, get lost; 3. be mistaken, be wrong; make mistakes; *жолдан адасу wander out of one's way*  
**адасқан** – 1. adj. lost [lɒst]; 2. stray (about dogs); be lost; get lost (particularly about things); 3. lose one's presence of mind  
**адасушылық** – 1. n. wander [ˈwɒndə]; 2. fig. error, mistake; delusion  
**адмирал** – n. admiral [ˈædmirəl]  
**адмиралтейство** – admiralty [ˈædmiɹəlti]  
**адуын** – adj. fervent [ˈfɜ:vənt], energetic; pushing, forceful; *адуын әйел obstinate woman; адуын сөз audacious words; адуын мінез severe character*  
**адуынды** – adj. imperious [imˈpiəriəs], commanding, authoritative, masterful, energetic, forceful  
**адым** – n. step [step]; stride (big); pace; direction  
**адымдағыш** – tech. pacing [peisin]  
**адымдап** – v. at a walk, at a walking pace; at a slow pace  
**адымдау** – v. step (over, across), walk  
**адыр I** – n. hillock [ˈhilək], knoll, mound; bump, undulating ground, elevation  
**адыр II** – 1. adj. rude [ru:d]; 2. fig., slang. uncouth  
**адыр-бұдыр** – adj. uneven [ʌnˈivən], rough (about a way, road), bumpy  
**адыра**: **адыра қал** – adj. malicious intent; spiteful; *адыра қал damn it all, the devil take him; адыра қалды/жоқ болды it's hopeless*

**адыраң-адыраң** – adj. coll. ostentatious [ˌɒstenˈteɪfəs], bravaдо  
**адыраңдау** – v. put on airs, give oneself airs, get excited  
**адырандық** – n. bravado [brəˈvɑ:dou]  
**адыраспан** – bot. (Peganium) peganum  
**адырау** – v. stare  
**адырлы** – adj. hilly [ˈhili] uneven, bumpy; *адырлы жер hilly place*  
**адырлық** – n. 1. rudeness [ˈru:dnəs]; 2. adj. unaccommodating  
**адырна I** – n. old. bow(-)string  
**адырна II** – old. old kazakh music instrument, like pipe  
**ажал** – n. death [deθ]; doom, hour of death; *ажалдан арашалау save from the death*  
**ажалды** – adj. mortal [ˈmɔ:təl], deadly; fatal – death  
**ажалсыз** – adj. immortal [imˈmɔ:təl]; undying, unfading  
**ажалсыздық** – n. immortality [imˈmɔ:təli]  
**ажар** – n. appearance [əˈpiərəns]; face, look, beauty; beauty appearance of face, coloring, complexion  
**ажар-көрік** – coll. beauty and elegance  
**ажар-сымбат** – coll. beauty of face and body  
**ажарлау** – v. adorn [əˈdɔ:n], embellish, beautify, decorate  
**ажарлаушы** – tech. grinder [ˈgraɪndə]; polisher  
**ажарлы** – adj. beautiful [ˈbju:tiful], attractive, good-looking; lovely, sweet; pretty  
**ажарсыз** – adj. ugly [ˈʌgli]; unsightly; plain  
**аждаһа** – n. dragon [ˈdræɡən] (myth)  
**ажуа** – n. joke, jest, gibe  
**ажуашыл** – n. jokester, punster  
**ажырамалы** – adj. divisible [diˈvizəbl]; dissoluble, separable  
**ажырасу** – n. divorce [diˈvɔ:s]; get/be divorced, separate from one another

**ажыратқыш** – n. *tech.* switch [switʃ]; *кнопкалы ажыратқыш button switch*; *автоматты ажыратқыш circuit breaker*; *cut-out*; *штенсельді ажыратқыш plug-switch*; *топтық ажыратқыш electric. cluster switch*

**ажырату I** – 1. v. separate (off) ['sepəreɪt], divide (in, into); 2. distinguish; 3. disunite; disconnect; 4. take apart

**ажырату II** – v. pull apart; take to pieces; disjoint

**ажыратылмайтын** – adj. inseparable [ɪn'sepərəbəl]

**ажыратқы** – *tech.* disconnect [dɪskə'hekt], pull-on switch, switch

**ажырау** – 1. n. separation ['sep(ə)'reɪʃən]; isolation; 2. turning off; shutdown, cutoff; disconnection; *байланыстың ажырауы contact breaking*

**аз** – 1. adj. little (a little) ['lɪtl], few (a few); 2. adv. so-so; not enough, not much/many; *аз-аздан/ аз-аздан little by little, gradually*; *so-so*; *аз-кем bit by bit*; *аз-маз simple. a little bit; some*

**аза** – 1. n. grief [gri:f], mourning ['mɔ:nɪŋ]; 2. sorrow; *біреуге аза тұту be in mourning for smb*; *аза киімінде болу craped*; *қатты қайғыру deep mourning*; *қайғыға ортақтасу go into mourning*

**азагүл** – n. mourning wreath ['mɔ:nɪŋ rɪθ]

**азайғыш** – 1. n. decrease [dɪ'kri:s], abatement; 2. *math.* minuend

**азайтқыш** – *math.* subtrahend ['sʌbrəhend]

**азайту** – 1. v. reduce [rɪ'dju:s], lessen, diminish; 2. abate; minus; *шығысты азайту cut down*; *біреудің кінәсін азайту extenuate*; *жылдамдықты азайту slow down*; *кескінді азайту reduce the image*, *zoom out*; *жартылай азайту halve*

**азалану** – v. mourn [mɔ:n] express mourning; *біреуге аза тұту mourn the loss of smb.*

**азалау** – v. condole [kən'dəʊl]; express sorrow

**азалы** – 1. adj. mourning ['mɔ:nɪŋ]; funeral; 2. sad, grieved

**азғана** – 1. adv. (deal) a little ['lɪtl], some; nearly, approximately; 2. just a little; slightly; a little bit

**азамат I** – 1. n. citizen ['sɪtɪz(ə)n]; 2. *fig.* bread-winner, head of family; *азамат соғысы civil war*; 3. *fig. conj.* fine fellow/ fine girl; *slen.* well done; bravo

**азамат II** – adj. adult, of the full legal age; *менің балам да азамат болып қалды my son also becomes of the full legal age/attains his majority*

**азаматтық** – 1. adj. civil ['sɪv(ə)l]; civic; 2. *jur.* citizenship; nationality; *азаматтық асқақ үн civil pathos*; *аза-маттық құқық civil law*; *азаматтық заң civil/civic rights*; *азаматтық неке civil marriage* ['mæɪrɪdʒ]; common-law marriage; *азаматтық дүмпу civil funeral rites*; *азаматтық үкім civil suit*

**азаматша I** – 1. f. citizen; 2. madam; 3. coll. woman, lady

**азаматша II** – adj. 1. like a worthy ['wɔ:ðɪ] citizen, like a man; *ол азаматша әрекет жасады he acted like a worthy man*

**азап** – n. 1. early morning ['ɛ:li 'mɔ:nɪŋ]; 2. religious calling to the morning prayer; *азан шақыру loud voice from the minaret, calling to the time prayer*

**азанғы** – adv. early

**азанда** – adv. early in the morning

**азандату** – *coll.* to do smth from the early morning

**азаннан** – *coll.* from the very early morning

**азан-қазан** – 1. n. bustle ['bʌsl], turmoil; 2. noise [nɔɪz], uproar; 3. hue-and-cry; hubbub; hullabaloo

**азанама** – n. obituary (notice)

[ə'bitʃuəri]

**азаншы** – n. *rel.* muezzin [m(j)u'ezɪn]

**азап** – n. 1. torment ['tɔ:ment], torture;



2. pain; 3. suffering; crucifixion, agony, anguish; 4. grief, suffering

**азапкер** – n. martyr ['mɑ:t(ə)]

**азаптану** – v. agonize (over)

['æɡənaɪz], suffer, feel tormented

**азаптай** – v. torment ['tɔ:ment], torture, harass

**азапты** – 1. adj. painful ['peɪn], agonizing; excruciating; 2. troublesome; bothersome, tormented

**азар** – I n. 1. oppression [ə'preʃ(ə)n]; constraint, restraint; 2. insult; offence, injury

**азар** – II n. 1. at the utmost (*that it is possible to make*); 2. at worst; **азар болса, келмей-ақ қояр** at worst he will not come

**азарда-безер болу** – v. 1. refuse flatly; huff off; categorically refuse, not eager to see or to hear

**азарлау** – v. 1. reproach [ri'praʊtʃ]; 2. oppress; **ол мені қатты азарлады** he strongly oppressed me; **Ол жұртты азарлап болды** he has oppressed all (the oppressions, unseemly acts)

**азарлану** – v. be angry (with) ['æŋɡri]; be shocked, be indignant

**азат** – adj. free ['fri:]; liberated

**азаткер** – liberator ['libəreɪtə], emancipator

**азаттық** – 1. n. freedom ['fri:dəm], liberty; 2. liberation

**азатшыл** – adj. freedom-loving ['fri:dəm-'lʌvɪŋ]; freedom seeking

**азаяу** – 1. v. diminish [di'mɪnɪʃ]; 2. decrease, lessen

**азған** – adj. emaciated [i'meɪʃieɪtɪd]; scraggy, skinny

**азған-тозу** – v. become weak

**азғана** – adv. a little bit; the least, a tiny bit; hardly ['hɑ:dli]; only a little

**азғантай** – adj. a little [ə 'litl], a trifle, just a bit

**азғын I** – 1. adj. immoral ['ɪmɔ:ʃ(ə)l]; dissolute; 2. fig. traitor, betrayer; 3. a person who has lost his way

**азғын II** – adj. emaciated [i'meɪʃieɪtɪd]; scraggy, skinny

**азғындау** – 1. v. moral decay [di'keɪ] **азғындық** – n. 1. treason ['tri:z(ə)n], treachery; baseness; 2. libertinism; 3. lack of discipline; 4. degeneration

**азғырғыш** – 1. n. tempter ['tem(p)tə]; 2. instigator; 3. seduce

**азғыру** – 1. v. provoke [prə'vɔ:ʊk] 2. tempt; 3. mislead, lead astray

**аздап** – adv. 1. (a) little [ə 'litl]; little by little, gradually; *sleng.* so-so; 2. *coll.* slightly, somewhat; a little

**аздату** – v. reduce [ri'dju:s], lessen, diminish

**аздау** – adv. little, not (quite) enough [nɔ:t (kwaɪt) i'nʌʃ], not very much

**азды-көпті** – more or less [mɔ: ɔ: les]

**аздық** – 1. n. insufficiency [,ɪnsə'fɪʃ(ə)nsɪ]; shortage, scarcity; 2. smallness; small number; paucity

**аздыру** – v. seduce [si'dju:s]; neglect, deplete, mislead; **біреуді дұрыс жолынан аздыру** seduce smb. out of the right way

**азсыну** – v. consider smth insufficient [,ɪnsə'fɪʃənt]

**азу I** – n. canine (tooth) (*ab. man*)

['keɪnəɪn]; fang; tusk (*ab. animals*); molar

**азу II** – 1. v. grow thin, lose flesh, become weak; 2. become worse; deteriorate [di'tiəriəreɪt]; become exhausted

**азулы** – 1. adj. having fangs; 2. predatory ['predət(ə)rɪ], rapacious (*ab. animals*); 2. fig. mighty ['maɪtɪ], powerful; **азулы өкілдер** powerful representative

**азусыздық** – 1. *coll.* missing of canines or fangs; 2. fig. weakness ['wi:knəs], feebleness

**азушылық** – n. degradation

[,degrə'deɪʃ(ə)n]; moral decay

**азшылық** – n. minority [maɪ'nɔ:ɪtɪ]

**азық** – n. foodstuff ['fu:dstʌf],

provisions, food, rations

**азықсыздық** – n. lack of provision [prə'vɪz(ə)n]

**азык-түлік** – n. provisions [pɾə'viʒ(ə)n], rations; **азык-түлік дүкені** *grocery store, food shop*; food store (AmE); food products

**азыктану** – v. feed [fi:d], eat, nourish oneself

**азынаған** – adj. shrill [ʃri:l], piercing, penetrating

**азынау I** – v. loudly neighing (*ab. stallion*) [nei:n]

**азынау II** – v. buzz [bʌz]; drone, howl (*ab. wind*), blow

**азынауык** – adj. sniveller ['sniv(ə)l], cry-baby

**азып-тозу** – 1. v. grow thin, lose flesh; 2. \* *адам кейпін жоғалту lose human appearance*

**азырақ** – not quite/really enough, barely sufficient

**азырқану** – complain [kəm'plein]; grudge, consider insufficient

**ай** – 1. n. month [mʌnθ]; 2. the moon;

**айлы түн** *moonlight night*; **айдың тұтылуы** *lunar eclipse*; **айлы жыл** *lunar year*; **ай сәулесі** *moon-light*; **ай тасы** *moonstone*; **толық ай** *full moon*

**айбалдырған** – *zoll. angelica* [æŋ'gɛlikə]

**айбалта** – n. pole-axe ['poulæks]

**айбар** – n.1. anger ['æŋgə]; *fig. fear*, fright; terror, intimidating

**айбарлану** – v. 1. become anger [bi'klm 'æŋgə]; 2. be angry (with)

**айбарлы** – adj. 1. menacing ['menəsɪŋ]; 2. ferocious, fierce; 3. *poet. fearsome*; threatening

**айбарлылық** – n. severity [si'veriti]; sternness; rigour

**айбат** – 1. adj. threat [θret]; menace; severe [si'viə], terror

**айбаттану** – v. become severe [bi'klm si'viə]

**айбатты** – adj. 1. menacing ['menəsɪŋ]; threatening, impressive

**айбын** – n. greatness ['greitnəs], grandeur, bravery, valiance

**айбынды** – 1. adj. majestic [mə'dzestɪk]; 2. valorous, brave, heroic; **айбынды қорған** *military. offensive defensive, valiant*

**айбындылық** – 1. n. grandeur ['grændʒə]; greatness; 2. sublimity

**айғай**: **айғай-шу** – n. cry, shout [ʃa ut], noise

**айғайлау** – v. shout [ʃaut], cry [kraɪ]; loudly calling, yell

**айғақ** – 1. n. evidence ['evidəns]; 2. proof; **сенімді айғақ** *trustworthy evidence*; **мағызды айғақ** *substantial evidence*; **бұлтартпайтын, дәлелді айғақ** *satisfactory evidence*

**айғақтау** – v. testify (to/against) ['testɪfaɪ], witness; *jur. give evidence (concerning)*

**айғақты** – adj. available evidence [ə'veiləbl]; testimonial; **айғақты зат** *material evidence*

**айғақтылық** – adj. provability ['prɔ'veɪlɪti], provableness; validity

**айғыз** – adj. dirty ['dɛ:ti]; muddy, miry; filthy, chaotic, disorderly

**айғыз-айғыз** – adj. dirtiest (*sup. degree*)

**айғыздау** – 1. v. furrow ['fʌrəu]; 2. spread, blur, get smeared; **бетіндегі**

**әжім оның бетін айғыздан қорсетті** *wrinkles have furrowed his face*

**айғыр** – n. stallion ['stæljən]; **отар айғыры** *stud-horse*; **жабайы жсу/айғыр жсу** *wild leek*

**айдай** – adj. 1. crescent-shaped; 2. beautiful, pretty; 3. bright (like moon);

**айдай сұлу** *beautiful like the moon*

**айдала** – n. uninhabited, abandoned place/steppe

**айдалатын** – adj. arable ['æərəbl]

**айдалған** – v. plowed [pləu]

**айдалу I** – n. tillage ['tɪlɪdʒ], plowing

**айдалу II** – 1. n. exile ['eksail]; 2. v.

deport [di'pɔ:t]; cultivate; **біреуді әсер айдалуға жіберу** *send smb. into exile*; **айдалуда** *in exile*

**айдам** – 1. n. driving in [draivɪŋ], rounding-up, herding; 2. (for the cattle) enclosure; *айдамга айдап апару* corral, (about cattle) to pen, to pound; *мал айдамы* cattle-pen; *айдауга жезгилін кету* be in pinfold

**айдап кету** – v. drive away [draiv ə'wei]; drive off; *малды жайылымга айдау* drive the cattle out to graze/pasture

**айдар** – 1. n. forelock ['fɔ:lɔk] (*маңдайдагы*); tuft: *bot. pappus*, tuft, tusssock; 2. television heading, rubric

**айдарлы** – adj. crested ['krestɪd], tufted: tuft; *айдарлы құс/өтеш* crested bird/hen

**айдарша** – 1. n. crest [krest] (*құстың*); topknot ['tɒpnɒt], tuft of hair (*адамдардагы*)

**айдау I** – v. plow, plough

**айдау II** – 1. v. drive [draiv]; turn out, *айдап шығыңдар оны* turn him out; *kick him out*; *drive/turn out of doors*; *асықтыру/қатты айдау* urge (on), drive (on), whip (up); *speed along*; *аңды аңду/айдау* pursue, chase, hunt

**айдаһар** – n. dragon ['dræɡ(ə)n]; *zool. boa*

**айдын** – n. (*surface*) smooth /glassy / mirror-like surface

**айдынды** – adj. 1. wide [waid]; broad; immense, expansive

**айкезбе** – n. sleep-walker ['slɪ:p,wɔ:kə]; somnambulis

**айқай** – n. cry [kraɪ], shout, bawl; yell, scream (piercing); outcry, shouting, noise; murmur (subdued); din (persistent noise)

**айқай-қиқу** – *coll.* uproar and boom ['lʌrɔ: ænd bu:m]; *айқайлап шуламау* not to make noise/shout

**айқайлау** – v. cry [kraɪ], shout; scream, yell (piercing); *дөрекі айғай/айқай* coarsely shout

**айқайласу** – 1. v. *coll.* shout/call to one another; 2. call up, have a ring (of)

**айқайлы** – adj. 1. noisy ['noɪzi], loud; 2. sensational, *fig.* disputable, debatable, arguable

**айқара** – 1. adv. wide (open) [waid]; crosswise, traverse; 2. obliquely, slantwise, aslant

**айқару** – 1. v. widely open; 2. put/hung smth in crosswise/crisscross

**айқас** – 1. n. fight [fait], collision; 2. battle; struggle; wrestling; 3. skirmish; close fight; close engagement; clash, conflict

**айқасқан** – 1. n. cross [krɔs], interbreed; 2. opposite

**айқасу** – 1. v. come to blows; 2. grapple (with) ['græpl], conflict (with); clash, collide

**айқастыру** – 1. v. put smth cross-wise; 2. *fig.* come into collision (with)

**айқын** – 1. adj. clear [kliə]; 2. lucid (*about lang. style*); 3. bright; fine (*about the weather*); 4. distinct, evident, obvious; *айқын бола бермейді* it's not always clear

**айқындалу** – 1. v. become clear, clarify itself; 2. come to light; specify; become noticeable

**айқындау** – 1. v. clarify ['klæɪfaɪ]; elucidate; find out; *айқындай түсу* give more concrete expression (to), make more precise

**айқындаушы** – 1. n., adj. determinant [di'tɜ:mɪnənt]; 2. adj. determinative, deciding

**айқындауыш** – *gram.* 1. secondary part of a sentence-attribute; 2. apposition;

**айқындық** – n. clearness ['kliənəs], clarity; lucidity; accuracy; definition, distinctness

**айла** – 1. n. trick [trɪk], ruse; 2. adroitness, deftness; 3. fraud, cunning, deceit

**айла-амал** – 1. cunning ['klɪnɪŋ], ruse; 2. *coll.* monkey business; trick; *әп*

**түрлі айлаға жүгіну** to resort to various devices/tricks; **машинация** machination, gerrymander

**айла-әрекет** – 1. coll. trick [trik]; stunt; **акробатикалық айла әрекет** acrobatic trick; 2. cunning; 3. ruse; 4. deception, fraudulence; **әскери айла** war ruse, stratagem; **айла-әрекетпен алу** to manage by ruse, to affect by stratagem; **айла-әрекетке жол беру** to resort to cunning

**айлакер** – n. sly/cunning person ['kəlniŋ 'pə:s(ə)n]; slyboots; dodger

**айлакерлік** – n. cunning, slyness

**айлақ** – n. 1. harbour ['hə:bə]; bay, gulf; bight; 2. landing (place) ['lændiŋ], landing stage; wharf dock, loading dock; **жүк айлағы** goods station: **айлаққа жүк түсіру** to wharf; **жүзбелі/жылжымалы айлақ** wharfboat

**айлақтау** – v. 1. (smth) moor [mɔː, mʊə], land; 2. (to smth) tie up (at), moor (to)

**айлалау** – v. contrive (to) [kən'traiv]; find a way

**айлалы** – adj. crafty ['kra:fti], sly; artful, cunning; resourceful; fig. adroit; **айлалы батыр** ready-witted batyr; **айлалы/тапқыр болу** to have a ready wit, to be sharp-witted, ready-witted; **айлалы (тапқыр, орынды) жауап** repartee, retort; ready answer; **айламен** with cunning/artfulness; \* **айланың арты бір тұтам** doesn't take many brains, doesn't take much, easy enough

**айланкес** – 1. adj. dull [dʌl], not very bright, rather stupid; 2. strangeness, oddity; **айланкес адам** dull, not very bright, rather stupid man

**айлану** – v. turn (round) [tə:n]; revolve; rotate; spin (fast) **бір нәрсеңіз қасынан айналышақтап шықпау** to centre around smth; hang about/around, hover about

**айлап** – adv. by months [mʌnθz]; every month

**айласыз** – adj. artless ['a:tʌs], unsophisticated

**айласыздық** – 1. n. hopelessness ['həʊləsnəs]; 2. artlessness

**айлашыл** – adj. crafty ['kra:fti], artful

**айлы** – adj. lunar ['lu:nə]; moon

**айлық** – 1. adj., n. monthly ['mʌnθli]; 2. n. salary, pl. wages; **айлық төлем ақы** wages (workers'); salary, pay (employee); **айлық мерзім** monthly term

**аймақ** – n. territory ['tɛrit(ə)ri], zone, border; **қауіпсіздік аймақ** safety zone; **университет аймағы** campus; **буферлік аймақ** buffer zone; **климаттық аймақ** climatic zone; **ұрыс аймағы (зонасы)** combat zone; **қауіпті аймақ** danger zone; **мектеп территориясы/аймағы** school zone; **күзетілетін территория** security zone; **тропикалық аймақ** torrid zone; **әскери дайындық аймағы** war zone

**аймақтық** – adj. regional ['ri:dʒ(ə)n(ə)], zonal

**аймалақ** – anat. eye-socket ['ai,sɔkit]

**аймаласу** – 1. v. embrace [im'breis], hug one another; snuggle up to; 2. (with smb) exchange caresses

**аймалау** – v. caress, cherish ['tʃerif], embrace

**аймауыт** – old. chain mail ['tʃeinmeil], chain armour, hauberk

**аймыштау** – v. decorate with ornamental pattern/design

**аймышты** – adj. patterned ['pæt(ə)nd]

**айна** – n. (looking) glass [glɑ:s]; mirror

**айнадай** – coll. clean like mirror; transparent; **айнадай жарқырап** shines like mirror

**айнала** – 1. adv. around (of smth/smb) [ə'rəʊnd]; 2. n. 1. circle; 2. outskirts; 3. environment, surroundings; 4. vicinity; **үйдің айналасы** around the house;

**айналамда** *around myself*; **айнала**, **қоршаған орта** *environment*

**айналайын** – adj. dear [diə], beloved; tenderly address to youngsters

**айналасы** – 1. adv. (*overall*) in all; (*only*) only; a mere (*quantity*); 2. n. 1. environment (of smth/smb) [ɪn'vaiə(ə)nment]; surroundings; 2. environs; **айналасы ығыстыру** *to tighten the ring (round)*

**айналған** – v. turn (into smth or smb) [t ə:n]; change (into/from); turn (into), transform (into); reduce (to/into); **тасқа айналдыру** *to turn to stone*; **көмірге айналдыру** *to carbonize*; **қалжыңға айналдыру** *to turn into a joke*; **эфирге айналдыру** *to etherify*

**айналғыш** – 1. n. well revolving, whirling; 2. *tech.* rotator

**айналдыра** – adv. round [raund]; **кесені айналдыра жіберу** *send the cup round*; **бір нәрсенің қасынан айналышықтан шықпау** *to beat about the bush*

**айналдыру** – v. turn (to, into); change (into, to) [tə:n]; convert, transform

**айналдырушы** – adj. rotatory [rəutət(ə)ri]

**айналсоқтау** – 1. *coll.* stay too long [lɔŋ], be late, be delayed; 2. linger (on, over); **айналсоқтан кідіру** *be delayed, tarry*; **біреудің/бірнәрсенің қасынан айналсоқтан шықпау**, **ары бері жүру** *to walk to and fro, to go up and down*

**айналма** – n. turn(ing) [tə:n]; bend (of river); turning-point; cycle; **бірінші айналымнан оң жаққа** *the first turning to the right*; **күнді айналатын** *circumsolar*

**айналмалы** – adj. revolving [ɪ'nɔlvɪŋ]; rotating; circulating; **айналмалы капитал** *circulating/working capital*

**айналу** – v. twirl [twə:l]; revolve; rotate; spin (*fast*); change, turn into

**айналып жатыр** *go round, caress*; **айналып-толғанып отыратын** *to flatter oneself*; **бас айналу** *dizziness*

**айналушы** – n. adjustable [ə'dʒʌstəbl], revolving

**айналық** – adj. 1. mirror; 2. mirror-like [ˈmɪrə] 3. reflecting

**айналым** – 1. n. circle (in running/race) [ˈɛ:z:kli]; 2. rotation; turnover; 3. circulation; **тауар айналымы** *turnover of commodities, goods turnover*

**айналыс** – n. turnover [ˈt ə:n,əʊvə]; (cycle) rotation; circulation

**айналысу** – v. be engaged (in), occupy (oneself), concern oneself with something; be occupied with; take care of, attend to

**айнаша** – n. (looking) glass [glɑ:s]

**айну I** – 1. n. nausea [ˈnɔ:sɪə,'nɔ:ziə], sickness; 2. v. vomit [ˈvɒmɪt]; cast up *AmE.*; feels sick; sicken at, nauseate; **менің жүрегім айнып жатыр** *I feel sick*; **1 лоатхе; оның бұдан жүрегі айныды** *it makes him sick, it sickens/disgusts/nauseates him*; **осыдан құсқым келеді** *it is sickening/disgusting; it is enough to make one sick*; 2. n. nausea

**айну II** – v. 1. change [tʃeɪndʒ] one's mind (about), decide not (to); 2. backtrack; retract, retreat, shrink back; **ойын өзгерту/айну** *change smb's mind*; **өз сөзінен бас тарту/айну** *retract one's words; go back on one's word*

**айнығыш** – adj. 1. changeable [ˈtʃeɪndʒəbl], inconstant; fickle (*ab. people*)

**айнығыштық** – n. changeability [ˈtʃeɪndʒə'bɪlɪti], fickleness, inconstancy

**айнымайтын** – adj. similar (to) [ˈsɪmɪlə], very alike

**айнымалылық** – n. variability [ˌvɛəriə'bɪlɪti], changeability, unstability

**айнымас** – adj. permanent [ˈpɛ:m(ə)nənt], constant, faithful; **айнымас дос** *faithful friend*

**айныту** – 1. v. dissuade (from) [di'sweɪd]; put off, talk out of, argue; 2. fig. make smb change smth

**айран** – n. kefir ['kefə], yoghurt

**айрык** – n. (of a road) furcation [fə:'keɪj(ə)n]; crossroads; bifurcation; crotch

**айрыкша** – 1. adj. particularly [pə'tɪkjələʃi], especially; separately; 2. significant; distinctly; **айрықша ескерт** *especial warning*; **айрықша жалақы** *personal salary*

**айрылысу** – 1. v. part (with) ['pa:t]; 2. n. divorce [di'vɔ:s]

**айсыз** – adj. moonless ['mu:nləs]

**айт I** – religious holiday of Moslems

**айт II** – (*gr. imperative mood*) say (to) [seɪ]; tell

**айтақтау** – 1. v. set (a dog) (on, at) [set]; incite; 2. stir up (against), set (against)

**айталық** – adv. so to say, so to speak; let's say

**айтарлықтай** – 1. adj. particular, reasonable; considerable [kən'sɪd(ə)rəbl]; 2. important; 3. significant, meaningful

**айтқандай** – adv. 1. incidentally [ɪn'sɪd(ə)nt(ə)li]; 2. in passing; by the way; 3. to the point

**айтқысыз** – adj. 1. incomparable [ɪn'kɔmp(ə)rəbl]; matchless; 2. indescribable; unspeakable; 3. uncommon

**айтпақшы** – adv. by the way, incidentally

**айттау** – v. *ethn.* visit; call on; come to see or visit during the holiday «айт»

**айттыру** – *ethn.* propose smb. to smb. as a wife/husband; ask in marriage

**айту** – v. say [seɪ]; speak; talk; **айтуға жарау** *to be able to say smth; сөздің*

**тобықтай түйінін айту** *talk little but say much*; **қандай ән айтсам екен** *what song shall i sing*; **өтірік айту** *tell a lie; tell lies*

**айтылған** – v. above-mentioned; aforesaid

**айтулы I** – *poet.* 1. adj. praiseworthy ['preɪz,wə:ðɪ], worthy, laudable, commendable; 2. famous ['feɪməs], celebrated

**айтулы II** – adj. conditioned [kən'dɪj(ə)nd], conditional (on), due to, given; **айтулы тамақ** *delicacy; dainty; delicatessen*

**айтуынша** – *coll.* according to smb's saying

**айтылмыш** – adj. mentioned ['menʃ(ə)n]; indicated; in question; **мұндай айтылмыш жағдайда** *in this case, on this occasion, in this instance, in the case in question*

**айтылу** – n. 1. pronouncing; utterance; (*speech*) delivery; 2. *ling.* pronunciation; (*articulation*) articulation

**айтып-айтпай** – in a one word; in short [ʃɔ:t]; say what you like, in other words, that is to say

**айтыс** – 1. n. competition of improvisator akyns (poets); 2. debate, discussion

**айтыс-керіс** – *coll.* wrangle ['ræŋɡl], squabble; altercation; argument

**айтыс-тартыс** – 1. n. discord ['dɪkɔ:d], dissension; 2. faction; 3. (*legal case*) litigation; dispute [dis'pjʊ:t]; disagreement

**айтыс-тартыссыз** – n. 1. without argumentation, calmly, easy, evenly, gently, quietly, coolly; in cold blood; 2. peacefully; in harmony

**айтыс-тартысты** – adj. disputable [dis'pjʊ:təbl], questionable, debatable, arguable, moot; polemical

**айтыскер** – n. the master of the competition aitys

**айуан** – n. animal ['ænim(ə)]; beast, brute

**айуанат** – n. pl. animals;  
*айуанаттар дүниеси fauna*; see:  
**хайуанат**

**айуандык** – 1. n. like animals; predatory; *peculiar (to) animals*; 2. fig. vandalism; brutality, atrocity

**айуандай** – adj. brutal, bestial; atrocious, savage

**айуанша** – 1. adj. like animals; brutal, atrocious, savage; 2. beastly, , frightful; barbarous

**айшалгы** – n. sickle, reaping-hook  
[i:piŋhuk], crescent

**айшанақ** – n. cup [кар], bowl; chalice (church); *таразы ыдыстары scale, pan*

**айшық** – 1. n. pattern in the form of a half moon; 2. adj. bow-shaped; arched  
[a:tʃ]

**айшықтама** – n. retouch ['ritatʃ], retouching

**айшықтау** – v. cover with patterns in the form of a half moon

**айшықты** – adj. decorated with a pattern; *күміспен айшықталған ер-тоқым the saddle decorated with patterns in the form of a half moon*

**айшылық** – adj. monthly; within monthly distance; *айшылық жер (жол) monthly way*

**айығу** – 1. v. recover [ri'klvə] (from illness), get better, heal, cure; 2. sober(up); clear (up) (about the weather)

**айыққан** – 1. adj. recovered [ri'klvəd], cured; 2. sober; (toward alcoholic drinks) abstinent

**айыл** – n. saddle-girth ['sædlg ɜ:θ], belly-band, girth; surcingle

**айылтұрман** – n. saddle accessories

**айында-жылында** – adv. 1. from time to time; seldom; once in a year; 2. (every) now and then; occasionally; rarely

**айып** – 1. n. guilt [gilt], fault; blame; 2. offence; 3. fine, penalty; culpability, defect; *айытқа бұйыра көрмеңіз (please) do not take it amiss, (please) do not be angry*

**айып-кінә** – coll. offence [ə'fɛn(t)s], misdeed, fault, delinquency

**айыпақы** – n. fine [fain], penalty

**айыпкер** – 1. n. guilty (of) ['gilti], culprit; initiator; offender; 2. *jur.* accused; defendant (defendant of civil suit); prisoner

**айыпкерлік** – 1. n. guilt [gilt], culpability; 2. criminality, delinquency; crime

**айыппұл** – n. fine [fain], penalty

**айыпсыз** – adj. innocent ['inəs(ə)nt], guiltless; not guilty (of)

**айыпсыздық** – adj. innocence ['inəsəns], guiltlessness

**айыпталу** – v. be accused of [ə'kju:zd], charge with; convict

**айыпталушы** – *jur.* accused [ə'kju:zd]; defendant; prisoner, prosecutor

**айыптау** – 1. v. blame (for)(with) [bleim], accuse (of); (*жазғыру*) reproach (with); prosecute

**айыптаушы** – n. accuser [ə'kju:zə]; prosecutor

**айыптаушылық** – n. 1. censure ['sɛnfə]; condemnation; 2. *jur.* conviction

**айыпты** – adj. guilty (of), blame [bleim]

**айыптылық** – n. guilt, culpability

**айыпшыл** – adj. *coll.* inclined to blame smb in smth

**айыр** – n. pitchfork ['pitʃf ɔ:k]; *айырға сүйеніп тұр standing to lean to pitchfork*

**айырғы** – n. 1. *elec.* knife switch; 2. *tel.* breaker

**айыратын** – 1. adj. distinctive [dis'liŋktiv]; distinguishing; 2. dividing, isolating, separating

**айырбас** – n. exchange [iks'tʃeindʒ]; barter; interchange (mutual) (of), trade

**айырбастау** – v. exchange [iks'tʃeɪndʒ] (for smth.; with smb.); barter; *ол галошын басқа біреумен ауыстырып алды he has exchanged his galoshes for smb.'s else; ақша айырбастау exchange*

**айырғысыз** – 1. adj. indivisible [ˌɪndɪˈvɪzəbl], inseparable; 2. indistinguishable; indiscernible

**айырғыш** – 1. adj. dividing [diˈvaɪdɪŋ], disjunctive, dissociative; separating; 2. n. switch

**айырма** – n. distinction [diˈstɪŋk(ə)n], difference; disparity

**айырмасыз** – adj. identical (with) [aɪˈdentɪk(ə)], equal, the same (as), without difference, alike

**айырмашылық** – n. distinction [diˈstɪŋk(ə)n], difference, divergence, discrepancy

**айыру** – 1. v. separate [ˈsepəreɪt]; part; isolate; 2. distinguish; 3. take away; take to pieces; divide, break up, cease, deprive; 4. deprivation; 5. *tech.* distillation; *tech.* *майдың тортасын айыру heat, clarify oil; айыра білу can distinguish; tell apart; tell the difference (between)*

**айырық** – n. watershed [ˈwɔ:təʃed]; forking

**айырылысу** – 1. v. part (with)(from), separate (from); 2. leave; 3. give up; get/be divorced (from); divorce (smb)

**айырым** – 1. adj. special [ˈspeʃ(ə)], particular; peculiar; 2. *math.* rest, balance; 3. identifying; 4. certain; *айырым белгі separator; айрықша бейне distinguishing feature*

**айырымдау** – 1. v. differentiate [ˌdɪfəˈrenʃ, eɪt]; 2. n. differentiation

**айырып-қосқыш** – n. *elec.* switch [swɪtʃ]

**айырып оқу** – 1. v. *coll.* decipher [dɪˈsaɪfə], decode; 2. interpret

**айырып оқыту** – v. *coll.* separate education

**айырыс (есеп айырыс)** – 1. v. *coll.* financial calculation; 2. information of counting

**академиялық** – adj. academic(al) [ˌækəˈdemɪk]

**академия** – n. *academy* [əˈkædəmi]

**аквариум** – n. *aquarium* [əˈkwæəriəm]

**актриса** – n. *actress* [ˈæktɾəs]

**актерлік** – adj. *histrionic* [ˌhɪstriˈɒnɪk]; *theatrics*

**актілеу** – v. making up an act [ækt]; enact

**акустика** – n. *acoustics* [əˈkuːstɪks]

**акционерлік** – adj. *joint-stock* [ˌdʒɔɪntstɒk]; *акционерлік қоғам joint-stock company; акционерлік капитал joint stock, share capital*

**ақ** – 1. adj. white [waɪt]; 2. *fig.* honest, upright, honest-minded; fair; 3. milk products; 4. *fig.* innocent; guiltless; ingenuous; naive; virgin; 5. albumen; protein; *ақ самайы white temple (his, her); ақ сүтін берді to rear; анамның ақ сүтіндей as mother's milk; аққа (сүтке) көшу turn to the milk product; сүт тағамдары milk, milky produce*

**ақау** – n. defect [dɪˈfekt]; waste; flaw

**ақаусыз** – adj. flawless [ˈflɔːlɪs], unspoiled

**ақбар** – *rel.* great

**ақбалық** – *zool.* white salmon [waɪt ˈsælmən]

**ақбашөп** – *bot.* *erysimum* [ˌenɪˈsɪmɪm]

**ақбөкен** – *zool.* antelope [ˈæntɪləʊp]

**ақгүл** – *bot.* *jasmin(e), jessamin(e)* [ˌdʒæzmin]

**ақ жаңбыр** – n. *coll.* downpour [ˌdaʊnpɔː], cloudburst

**ақ жарқын** – 1. adj. benevolent [biˈnevələnt], well-disposed, gay, merry, cheerful; cheery (about a person); (about a woman) buxom; sincere, candid

**ақжайма** – n. (bed-) sheet [fɪːt]



**акжелек (акжелкен)** – *bot.* parsley  
[ˈɑːsli]

**акжелтек** – *bot.* horse radish [ˈrɔːs ,rædɪʃ]

**акжолтай** – *adj.* lucky [ˈlʌki]

**ак құба** – *adj.* bright, blond, fair-haired

**аккекіре** – *n.* aster [ˈæstə]

**ақиқат** – *n.* truth [ˈtruːθ], fact, verity

**ақиқатшыл** – *adj.* truthful [ˈtruːθf(ə)l]

**аккіс** – *zool.* ermine [ˈəːmɪn]

**акқайнар** – *n.* champagne [ˈʃæmˈpeɪn];  
fizz

**акқала** – *n.* snowman [ˈsnəʊmən];  
*coll.* snowy small town

**акқия** – *zool.* weasel [ˈwɪz]

**акқы** – *zool.* swan [swɔːn]; cob(-swan)  
(male)

**акқурай** – *bot.* globe-thistle  
[ˈgləʊbθɪsl]

**акқұман** – *n.* teapot [ˈtiːpɒt]

**акқұтан** – *zool.* heron [ˈher(ə)n]

**акмамық** – *bot.* mulberry (tree)  
[ˈmʌlb(ə)n]

**акмарқа** – *zool.* chub [tʃʌb]

**акмыя** – *bot.* sophora [ˈsɒfərə]

**акпа** – 1. *adj.* flowing [ˈfləʊɪŋ], running  
(water); not stagnant, fed by springs (about  
pond); 2. *adj. fig:* inattentive; absent-  
minded; forgetful, absent-minded; **акпа**  
**құлақ** *inattentive*; careless; thoughtless

**акпа жұлдыз** – *n.* meteor [ˈmiːtiə]

**акпан** – February [ˈfebru(ə)n]

**акпар** – *n.* information  
[.ɪnfəˈmeɪj(ə)n], intelligence, material,  
possession of information, summary;  
report; communicate

**акпар-кітапша** – *n.* guide (book)  
[gaid]

**акпарат** – *n.* information  
[.ɪnfəˈmeɪj(ə)n], news

**акпарлау** – *v.* inform [ɪnˈfɔːm], clue up

**акпартану** – *v.* informatization  
[.ɪnfəˈmɛtəzeɪʃ(ə)n]

**акпартізім** – *n.* list [lɪst], register

**акпейіл** – *adj.* benevolent  
[bɪˈnevələnt], good-natured; ingenuous,  
artless, kind-heartedness

**аксақ** – *adj.* lame [leɪm], limping

**аксақал** – *n.* elder [ˈeldə], respectable  
man; old man

**аксақалдық** – *adj.* patriarchal  
character [ˌpeɪtrɪˈɑːkəl], respectability,  
peculiar to the respectable man

**аксақтық** – *adj.* lameness [ˈleɪmnɪs],  
limping

**аксандау** – *v. coll.* limp slightly; limp;  
be lame, hobble

**аксары** – *adj.* light brightness, pale

**аксаусак** – *adj.* lazy, lazy-bones

**акселеу** – *n.* feather grass [ˈfɛðə]  
[grɑːs]

**аксерке** – *n.* white sturgeon, hausen,  
huso

**аксию** – *v.* 1. grin; bare one's teeth;  
2. show/bare one's teeth; laugh

**аксұңқар** – *zool.* merlin white  
[ˈm ɜːlɪn waɪt]

**аксүйек** – *n.* aristocrat [ˈæɪrɪstəkræt]

**ак сүйек** – *kazakh national game*

**ак тиін** – *zool.* squirrel [ˈskwɪr(ə)]

**ак түтек** – *n.* fierce [ˈfiəs] mist

**ак тілек** – *n.* good wishes [ˈwɪʃɪz]

**ак шандақ** – *n.* white dust [dʌst]

**ак шел** – *med.* albugo [æɪˈbjuːgou];  
wall-eye

**акта** – *n.* gelding [ˈgɛldɪŋ]

**актабан** – *zool.* bream [brɪːm]  
(freshwater fish)

**Ақтабан шұбырынды** – Great  
migration calamity, grief

**акталу** – *v.* vindicate [ˈvɪndɪkeɪt]; be  
defensible, be acquitted, be compensated,  
repaid

**актамақгүл** – *bot.* jessamin(e)  
[ˈdʒesəmin]

**ақтандақ** – 1. adj. (morning) daybreak, dawn; (evening) afterglow, evening glow; sunset unknown quantity [ан'noun 'kwɔntiti]; 2. white butterfly

**ақтару** – v. ransack ['rʌnsæk]; rummage (in) ['rʌmidʒ]; search [s ɜ:tʃ]  
**ақтарып-төңкеру** turn over

**ақтау** – 1. v. whitewash ['hwaɪtwɔʃ]; 2. justify; acquit; **ақтаймыз** we 'l justify; **толық ақталды** be fully rehabilitated/exonerated; **ақтар** may be rehabilitated

**ақтаушы** – n. defender [di'fend ə], protector advocate

**ақтәнді** – adj. blonde [blɒnd]

**ақтерек** – bot. poplar ['pɒplə]

**ақтық** – 1. n. sigh [sai]; **ақтық дем** the last sigh; 2. fig. guiltlessness, right (fulness); **өзінің ақтығын дәлелдеу** to prove one's case

**ақты-қара** – 1. coll. wrong and right, truth and untruth

**ақуыз** – 1. n. albumen ['ælbjʊrmin]; protein; 2. white; egg-white

**ақша** – n. money ['mʌni], currency, coin; **бағалы ақша** hard cash; **жалған ақша** false/spurious coin; **ақша жасау** mint coins, coin money; **айналымдағы ақша** commonplace, standard fare; **ақша айналымы** currency; **ақша айналымының жүйесі** the system of currency; **ақша аудару** money order, postal order; **ақшалы/қалталы болу** be in the chips, be in funds; **жеткіліксіз ақша/ақшадан қысыту** be short/out of cash, to be hard up; **еңбекпен тапқан ақша** earnest money; **ақшаны бейберекет жұмсау**, **ақшаны оңды, салды жұмсау** waste money; **ақшаны күректен табу** rake in the shekels; **күнделікті жұмсайтын ақша** pocket money; **қағаз ақша** paper money, soft money

**ақшақар** – n. snowflake ['snɒʊfleɪk], chief snow

**ақшақар** – n. Snow-Maiden [snəʊ 'meɪdən]

**ақшалай** – by cash, in cash

**ақшалы** – 1. adj. money, monetary ['mʌniətəri], pecuniary; currency; 2. sleng. paid; requiring payment, chargeable; 3. paying; **ақшалы адам** man of means

**ақшам** – 1. n. early twilight ['ɜ:li 'twaɪlɪt]; 2. the time of evening prayer of Moslem

**ақшасыз** – adj. non-monetary [nɒn]; ['mʌniəʊz], free of charge

**ақшасыздық** – n. lack of money, want of money

**ақшатыр** – bot. snowball tree ['snɒʊbɔ:l tri:]; guelder-rose

**ақшию** – v. stare wide-eyed [stɛə], [waɪd'aɪd] open one's eyes wide

**ақшыл** – adj. light [laɪt], bright [braɪt]  
**ақшылдану** – adj. whitish ['hwaɪtɪʃ]; brighten; ['braɪtn] grow light(er)

**ақшырайлы** – adj. blond, [blɒnd] fair, fair-haired; blond

**ақы** – 1. n. pay (ment); [peɪ] fee; [fi:] salary; ['sæləri] cost; 2. earnings, wage

**ақы-пұл** – coll. money; funds [fʌnd]

**ақық** – 1. adj. mother-of-pearl [mʌðəʊ ɔv p ɜ:l], nacre; 2. n. min: cornelian, sard; 3. agate, jewel, gem

**ақыл** – 1. n. mind [maɪnd]; wit, intellect; **ақыл-есінен айрылу** lose one's reason, go out of one's mind; 2. brain, intellect, intelligence, mentality, nous, pate, reason; 3. advice, counsel; opinion; **ақыл тік** wisdom tooth

**ақыл-айла** – coll. trick [trɪk], ruse, dodge

**ақыл айту** – v. advise [əd'vaɪz]; give advice; **ақыл айтты** advised, council

**ақыл-ес** – n. memory ['mem(ə)rɪ]; consciousness; realization

**ақыл-кеңес** – n. advice [əd'vaɪs], counsel

**ақыл-көрік** – n. coll. beauty and mind

**ақыл-ой** – 1. n. mind; intellect; 2. judg(e)ment; *ақыл-ой еңбегі mental/brain work*

**ақыл-өсиет** – n. edification  
[ˌedɪf'kei(ə)n], exhortation

**ақыл-парасат** – n. mind, intellect

**ақылғой** – 1. adj. wise [waiz], sage;  
2. n. wise man; 3. tutor, mentor, preceptor, advisor, counsellor

**ақылғойлік** – n. wisdom ['wɪzdəm];  
*көп білгеннен емес, көп көргеннен сұра*  
*no great feat, not that difficult*

**ақылғойсы** – v. subtilize, be over-subtle; split hairs; show off one's intelligence; suggest, propose

**ақылды** – 1. adj. clever ['klevə], intelligent; 2. wise, witty

**ақылдылық** – n. reasonableness; judicious [dʒu:'dɪʃəs], common sense

**ақылман** – n. wise man [waiz mæn], sage, man of wisdom

**ақылсыз** – adj. foolish ['fu:lɪʃ], silly, stupid; mad, insane, unreasonable

**ақылсыздану** – v. grow stupid / foolish ['fu:lɪʃ]; grow scanty

**ақылсыздық** – n. stupidity [stju:'pɪdəti], foolishness, unreasonableness

**ақылшы** – n. adviser [əd'vaɪzə], counsellor

**ақылшы-ұстаз** – n. (teacher) mentor, guru; coach, tutor, preceptor

**ақылы** – adj. 1. paid [peɪd]; 2. paying

**ақымақ** – n. foolish ['fu:lɪʃ], stupid

**ақымақтану** – v. grow stupid/foolish; fool (about), play tricks

**ақымақтық** – n. stupidity [stju:'pɪditi], foolishness, folly

**ақын** – n. poet ['pəʊɪt]; *ақынжанды адам the man with poetic(al) nature*

**ақын арнауы** – n. coll. rhetorical conversion [rɪ'tɒrɪk(ə) kən'və:ʃ(ə)n]

**ақын-жазушы(лар)** – coll. poets and writers ['pəʊɪt ænd 'raɪtə]

**ақындық** – adj. poetic ['pəu'etɪk]; *ақындық шеберлік poetic skill*

**ақынсымақ** – adj. mediocrity [ˌmi:di'ɔkrəti], might-have-been poet  
**ақынсыну** – v. imagine oneself as a poet/akyn [pəʊɪt]

**ақыр I** – n. end [end]; ending; result; consequence; *ақырын берсін wishing the well-being who has carried bereavement*

**ақыр II** – rounding-up for the cattle

**ақыр аяғында** – adv. coll. at the end of, after all, ultimately; finally

**ақырғы** – adv. final ['faɪnəl], last, concluding; *ақырғы рет adv. for the last time*

**ақырет I** – rel. funereal cloths [fju:'niəriəl], beyond the grave

**ақырет II** – n. torment ['tɔ:ment], torture; suffering

**ақырзаман** – n. the end of the world; doomsday ['du:mzdeɪ]

**ақыру** – 1. v. roar [rəʊə] (wind, storm, animals etc) howl (wind); cry; yell, shout

**ақыры** – adv. at last, eventually [ɪ'ventʃuəli], at length; lastly

**ақырын** – 1. adv. 1. quietly ['kwɑɪtli], softly, gently; 2. slowly; 3. on the sly; 2. adj. calmly

**ақырында** – adv. in conclusion [kən'klu:z(ə)n], in closing, in summary, finally, ultimately, consequently

**ақырындап** – adv. gradually ['grædʒuəli], little by little, bit by bit, slowly, gradually

**ақырындату** – v. 1. muffle up (sound) ['mʌflɪ], deaden; 2. slow down, reduce; slacken one's pace; *жүрісті ақырындату slow down; жылдамдықты ақырындату slow down*

**ақырындау** – coll. not to hurry to do smth; do smth slowly, slow down

**ақырып-бақыру** – v. coll. loud(ly) abuse, cry out, shout; scream, yell

**ақырып-жекіру** – v. shout [ʃaʊt]

**ақысыз** – 1. adj. free (of charge) [fri:]; gratuitous; 2. without compensation (work); 3. gratis, for nothing

**ак ірімшік** – n. curd(s), cottage cheese [ˈkɑɪdʒ]

**ал** – 1. *particle*. well; 2. *conj.* but, yet; still, nevertheless 3. while; and; but., and ... not..., but...; *міне қалал, ал мынау қағаз here is a pen and here is a sheet of paper; ол емес, ал оның көмегісі not he, but his assistant*

**ал енді** – *conj.* and now

**ал, кәнеки** – *conj.* well; now; *ал, кәнеки қон now, land down*

**ала** – 1. *adj.* variegated [ˈvɛərɪgeɪt], parti-coloured, many-coloured, motley; 2. about colo(u)r of animal: piebald, skewbald; *ала жіпті аттамау be respectable; ала жаздай, ала қыстай during the whole summer and winter; ала көзімен қарау look unkind, with hostility, with enmity*

**ала бөтен** – *adv.* special [ˈspɛʃəl], particular, deliberately

**ала ауыз** – *adj.* discordant [diˈskɔːdənt]; dissatisfied; unfriendly, unharmonious; *ала ауыз болу be in a quarrel*

**ала ауыздық** – n. discord [ˈdiskɔːd], contention, dissension

**ала аяқ** – n. swindler [ˈswɪndlə], cheat(er), trickster

**ала көлеңке** – *adj.* twilight [ˈtwɪlaɪt], semi-darkness, shade

**ала көңіл** – n. trouble [ˈtrʌbl], disturbance; unrest, uneasiness, agitation

**ала-құла** – *adj.* unequal [ʌnˈiːkw(ə)], distinct, different

**алабажак** – *adj.* variegated [ˈvɛərɪgeɪt], parti-coloured, many-coloured; motley

**алабарқын** – *adj.* dark brown [dɑːk]; swarthy

**алабота** – *bot.* goose-foot [ˈguːsfʊt], orach

**алабұға** – *zool.* perch [pɜːʃ]

**алабұта** – *bot.* pigweed [ˈpɪɡwiːd]

**алабұрту** – v. be upset (about), worry (about); trouble [ˈtrʌbl], bother; put oneself out

**алағат** – *adj.* uneven [ʌnˈiv(ə)n]; rough

**алай-бұлай** – 1. this way, that way and every way; sometimes one way, sometimes the other; now like this, now like that; 2. but and ben, from pillar to post, wigwag

**алай-дүлей** – 1. n. strong wind storm [strɔːn]; 2. whirlwind [(h)wɜːlwind]; vortex; 3. *fig.* chaos

**алайда** – *adv.* nevertheless [ˌnevəðəˈles]; however, yet, still

**алақ-алақ** – *adv.* look back; (*around*) look / gaze round

**алақ-жалақ** – *adv.* apprehensively

**алақ-жұлақ** – *adv.* 1. uneasily [ʌnˈiːzɪli], nervous; 2. apprehensively

**алақ-салақ** – *adv.* carelessly; untidily

**алақай** – *interj.* bravo [ˈbrɑːvɔʊ]

**алақайлау** – v. 1. loudly express one's happiness; 2. *fig.* be glad/pleased/happy (of, at smth.); to be delighted (with); to be in ecstasy (over)

**алақан** – *anat.* palm (arm) [pɑːm]; *алақанға салғандай be in full view*

**алақандай** – *adj.* little; like a palm (ground)

**алақанына салу** (*ештәрседен кенде етпеу/бетінен қақпай өсіру*) – v. coddle [ˈkɒdl], pamper

**алақтау** – v. look with fear in the eyes; not to be calm in soul; worry (about)

**алалау** – v. be in different mind, prefer, favour

**алалы-құлалы** – 1. *adj.* of different colo(u)rs; of/with different coats; 2. of different suits; 3. colo(u)red; colour; 4. *adj.* variegated [ˈvɛərɪgeɪtɪd]; motley, mixed; ill-assorted

**аламан I** – *old.* warrior [ˈwɔːriə], soldier; throng

**аламан II** – *zool.* hamster [ˈhæmstɜː]

**аламан III** – *zool.* golden eagle [i:ˈg]

**алаң** – *n.* square [skwœə]; area, platform

**алаңғасар** – 1. *adj.* inattentive [i.nəˈtentiːv]; 2. light(-minded), light-headed, thoughtless, half-baked, careless

**алаңғасарлық** – *n.* light-mindedness [ˌlaɪtˈmæɪndɪdnəs], thoughtlessness, inattentiveness, carelessness

**алаңдатарлық** – *n.* alarming symptom [əˈlɑ:miŋ]

**алаңдау** – *v.* worry [ˈwʌŋ], become anxious, be distracted

**алаңдату** – *v.* 1. be anxious / uneasy / worried (about); 2. trouble / bother oneself

**алаңдаушылық** – *n.* worry [ˈwʌŋ], concern

**алаңқай** – *n.* ground [graʊnd], area, square

**алаңқы** – *adj.* light-minded [ˌlaɪtˈmæɪndɪd], light-headed, different, unequal, uneven

**алаңсыз** – 1. *adj.* light-hearted, unconcerned; happy-go-lucky; 2. (*about life and etc.*) untroubled, carefree

**алап** – 1. *n.* valley; high-water bed; riverside [ˈrɪvəsɑɪd], riverbed; flat bar; 3. field

**алапат I** – 1. *n.* misfortune [mɪsˈfɔ: tʃu:n], disaster; 2. *fig.* smth very strong; greatly

**алапат II** – *n.* authority [ɔ:ˈθɔ:riti]

**алапес** – *med.* Leprosy [ˈlɛprəsi]

**аларту** – *v.* roll (up) one's eyes; look unfriendly [ʌnˈfrendli]; ogle; *sleng.* stare like a stuck pig (*from surprise*)

**алару** – *v.* open one's eyes wide, fix one's gaze; *алара қарады* look unfriendly; *маған көз алартпа* don't look askance (at) me, /look with an unfavourable eye (at)

**аласа** – *adj.* low [lɒʊ]; below; *аласа үй* small house; *аласа бойлы* undersized,

*shortish*; *аласа жер* hollow, lowland [ˈləʊlənd]; low place, depression; *аласа толқын* ripples

**аласапыран** – 1. *n.* bad roads; slush; 2. *fig.* bustle, turmoil; fuss; chaos; 3. snowstorm [ˈsnəʊstɔ:m]; blizzard; 4. thick mud, commotion; *көктемнің аласапыран кезі* It is time of spring bad roads

**аласару** – *v.* go down [daʊn], be lowered

**аластау** – 1. *ethn.* fumigation [ˌfju:miˈgeɪʃən] (*ceremony of purgation by fumigation, fire from illness and with evil spirit*); 2. exile, expel, banish

**аластату** – *v.* 1. banish [ˈbæniʃ]; expel (from society); expatriate (from motherland); 2. clean, clear; purge (of/from), cleanse

**аласұру** – *v.* 1. enraged [ɪnˈreɪdʒ], confusion, disarray; 2. rush about; 3. death agony; pangs / throes of death; be frantic, confused

**аласұрған** – *adj.* furious [ˈfjuəriəs]; *ашулану* become furious, fly into a rage

**Алатау етегі** – the foothills of Alatau

**Алатау бөктері** – the slope of Alatau

**алатұяқ** – *n.* rogue [roug], villain; old fox

**алатышқан** – *zool.* chipmunk [ˈtʃɪpmʌŋk]

**алау** – 1. *n.* fire [ˈfaɪə], firing; 2. flame, flare; blaze; 3. torch, campfire

**алау-жалау** – *adj.* fiery-red (*like flame*), ragged, disarranged

**алаулану** – 1. *v.* ignite [ɪgˈnaɪt], flame, blaze; 2. burn (with), be ablaze, on fire

**алаулы** – *adj.* flame-coloured [ˈfleɪmˈkʌləd]; fiery red; 3. flaming, fiery; ardent

**алауыз** – 1. *adj.* disunited [ˌdɪsju:ˈnaɪt], disjointed; 2. be at enmity among themselves

**алауыздық** – 1. n. enmity ['enmɪti], hostility; discord ['dɪskɔ:d], contention, dissension, discord (in), disagreement

**алаша** – n. carpet ['kɑ:pɪt]

**алаяқ** – n. adventurer [əd'ventʃərə], swindler

**алаяқтық** – n. speculation [ˌspekju'leɪʃən], fraud

**алба-жұлба** – adj. tattered ['tætəd]; torn to shreds; shaggy, ragged (clothes)

**албасты** – *myth.* witch [wɪtʃ]; hag, harpidan; devil; (vulg.) bastard, scoundrel

**албырау** – v. blush [blʌʃ], turn red, look flashed

**албырт I** – adj. 1. ardent, passionate 2. fervent ['fɜ:vənt], assertive

**албырт II** – *zool.* salmon ['sæmən]

**албырту** – v. provoke [prə'vɒk], excite, stir up

**албырттық** – n. fervency ['fɜ:v(ə)n(t)si]; ardour ['ɑ:də], quick-temper, impetuosity

**алгебра** – n. algebra ['ældʒɪbrə]

**алға** – adv. forward, ahead (of), on (ward); front, fore; **тек алға жүру** go straight on

**алға басу, табыс** – n. advancement [əd'vɑ:nsmənt], development

**алғаш** – adv. for the first time, first: at first, initial

**алғаш рет** – adv. at first [fɜ:st]; for the first time; **алғаш рет әдісті қолдану** to pioneer the use of the method; **мен бірінші рет Лондонға келгенде** when I first came to London; **өмірімде алғашқы рет** for the first time in one's life

**алғашқы** – adj. first [fɜ:st]; initial, primary; **бірден, алғашқы көзқарастан** at first sight; **алғашқы сәттен** at one's earliest convenience, as soon as possible; **алғашқы кездескен** the first comer; **the first one who comes along; the first man/person; алғашқы ұстаз** first teacher; **алғашқы нұсқасы** first variant

**алғашқыда** – adv. at first, in the beginning

**алғашқыдай** – adv. like that/first time

**алғы** – adj. front [frʌnt], fore; first; **алғы шебі** front line of smth

**алғызу** – v. make smb take smth, deliver to take

**алғыр** – adj. 1. tenacious [ti'neɪʃəs], strong ['strɔ:ŋ], intense (*about wish, feeling*); impressive (speech, play etc.); quick; smart (*about learning*); **оте алғыр** prepotent; rapid, fast

**алғырлық** – n. resourcefulness [ri'zɔ:sfʊlnəs]; smartness, grasp, grip, intelligence, ingenuity

**алғыс** – n. gratitude [græ'tɪtʃu:d]; **иын жүректен алғыс** sincere/heartfelt gratitude, hearty thanks; **алғысқа бөлену** to thank effusively, to pour out one's thanks; **алғысын жеткізу, айту** to tender thanks

**алғыс айту** – v. thank [θæŋk]

**алғысөз** – n. 1. preface ['prefəs], foreword; 2. introduction

**алда** – adv. 1. in front, ahead [ə'hed]; 2. in future

**алдағы** – adj. coming, impending, forthcoming, frontal, forward

**алдағыш** – 1. adj. cheat [tʃi:t], deceiver, fraud; 2. n. cunning fellow, dodger

**алдампаздық** – n. 1. cunning ['kʌnɪŋ], slyness; guile, craft(iness); 2. ruse; swindle, fraud; cheating

**алдамшы** – adj. deceptive [di'septɪv], delusive; illusory, deceiver, cheater, imposter, dishonest

**алданғыш** – adj. trusting ['trʌstɪŋ], trustful

**алдандыру** – v. amuse [ə'mju:z], entertain

**алдану** – v. 1. deceive oneself; 2. err, be mistaken, be cheated, swindled

**алданыс** – n. deception [di'sepʃən]; deceit, fraud; trickery

**алданыш** – n. comfort ['kʌmfɔ:t], consolation; 2. amusement [ə'mju:zmənt]

**алданышсыз** – adj. disconsolate [dis'kɒnsələt], inconsolable

**алдап-сулау** – v. console [kən'səʊl]

**алдаспан** – n. sword [ɛɔ:d], saber

**алдау** – v. 1. deceive smb in smth.; 2. cheat; be mistaken [mi'steikən]; trick, swindle

**алдау** – v. be cunning ['kʌni ŋ]; *алдай алмайтын балдық we are not able to be cunning them; алданған be mistaken; алдашы console me*

**алды** – 1. prep. in front of; before; 2. adv. fore-part ['fɔ:pɑ:t]; *алдына қара салмау let nobody be beforehand; алдына қойған мақсат to the planned aim; алды осы it is the beginning; өз алдына independently; алды-арты around, around, about; алды-артына back and forth, backwards and forwards, to and fro; алды-артын байқамай rashly*

**алдымен** – adv. 1. at first, first; firstly 2. from the beginning; 3. first of all

**алдын-ала** – adv. beforehand [bi'fɔ:hænd], in advance

**алдын бөгөу** – v. block (up) [blɒk ʌp] road; *біреудің жолын бөгөу to bar/stop/block smb's way; алдын ала дайындалған prepare (for) beforehand; алдынан өту give notice (of), let know beforehand; алдынан шығу meet (with), come/run across*

**алдында** – adv. in front, ahead, before; on behalf of

**алдыңғы** – adj. front, fore; first; preceding, previous, former

**алдыңкүні** – adv. the day before yesterday

**алжапқыш** – n. apron ['eɪprən]

**алжасқан** – fig. lost [lɒst]

**алжасу** – v. become senile ['si:nail]; lose one's reason

**алжу** – v. sink into dotage ['dəʊtɪdʒ]

**алкүрең** – colo(u)r of horse

**алқа** – 1. n. necklace ['nekləs], coulomb; 2. board, staff; college, collegium; *салтанатты жиналыс grand/great rally/meeting; қазылар алқасы panel of judges; алқа топтың алдында before audience*

**алқа-салқа** – adj. slovenly ['slʌvənli], untidy, careless, slipshod

**алқагүл** – bot. laurel wreath ['lɔ:rl ɪ:θ], laurels

**алқалы** – adj. with necklace, with pendant ['pendənt]

**алқам-салқам** – adj. slovenly ['slʌvənli], untidy, careless, slipshod, loose, negligent

**алқап** – 1. n. valley ['væli]; vale, dale; 2. flood-lands; water-meadow; 3. field

**алқоры** – 1. bot. n. plum [plʌm]; 2. plum-tree

**алқызыл** – adj. scarlet ['skɑ:lət], vermilion, crimson; incarnadine

**алқым** – n. throat [θrəʊt]; gullet, crop, craw; *алқымынан шайнай biting the throat*

**алқыну** – v. be out of breath [brəθ], pant (with), stifle (with) suffocate (with), short wind/breath, breathlessness, shortness of breath

**алла** – n. God [gɒd]; ▪ *сен асыққаныменде, құдай асықпайды the mills of God grind slowly; бәрі бір құдайға аян one man's guess is as good as another's; құдай үшін for God's sake, for goodness's sake; құдайым-ай oh God; good gracious*

**аллея** (тар, қысқа көше) – n. alley ['æli]

**аллея** (екі жағында қатар-қатар ағаш егілген жол) – n. avenue ['ævənju:]

**алма** – n. apple ['æpl]; *алма мойын (about nice woman's) neck swan neck*

**алма кобелегі** – bot. apple butterfly ['blʌflaɪ]

**алмай-қоспай** – \_\_neither to give either to take

**алмалы** – n. apple-tree ['æpltri:]

**алмалы-салмалы** – adj. collapsible [kə'læpsəbl], folding, careless, hasty, negligent

**алмас** – 1. n. diamond ['daimənd]; 2. n. razor ['reizə], blade; safety razor blade; **алмастай берік** diamond-hard; **алмастай таза** clarity of a gem; **қара алмас** bori, carbonate, carbonado, black diamond; **өңделмеген алмас** rough diamond, diamond in the rough; **өңделген алмас** cut diamond; **алмаспен әйнек кесу** cut glass with a diamond; **алмас сияқты** adamantite; **алмас қылыш** sharp sabre, saber (AE)

**алмастыру** – v. replace (by) [ri'pleis], substitute (for), change, exchange

**алмастырушы** – n. substitute ['sɒbstitju:t]

**алмасу** – v. exchange [iks'tʃeindʒ]; interchange (of) (with smb or smth); barter; **бір нәрсемен алмастыру/айырбастау** in exchange for smth; **қайтарылмайды** not exchangeable; **екіжақты алмасу** two-way exchange; **зат айырбастау** metabolism; **алмастыруға болмайтын тамақ** irreplaceable food

**алмау, безу** – v. abdicate ['æbdikeit]

**алпауыт** – n. monopolist [mə'nɒpəlɪst]

**алты** – num. six [siks]; **алтыдамын** I'm six years old; **алты қанат** it's about the yurta with six trellis(ed) frame; **алты қанат ақ үй** (word for word): sixwinged white yurta; **алтыбақан** national game (swing of from six pole)

**алтын** – n. gold [gould]; \* **жылтырағанның бәрі алтын емес** all is not gold that glitters; **құрамында алтын бар** auric; **алтын ұнтағы** stream-gold, alluvial gold; **таза алтын** pure gold; **өңделмеген алтын** native gold; **қалыптағы алтын** gold

**bullion**; **алтын қоры** gold mining; **ал нағыз алтын** she is pure gold; **алтын жүлдегер** the winner of gold; **gold medallist**; **алтынмен атталған** set in a mount of gold; **алтын киімді адам** warrior; **soldier of gold**; **алтын бесік** fig. native home; **алтын теңге** gold coin; **алтын түсті** in the gold color; **алтын ғасыр** the Golden Age; **оның қолы алтын** he is a handy man

**алу** – 1. v. take [teik]; 2. math deduct, keep back; 3. get, buy; **мектепке алын бару** take to school; **ала жүр** take me with you; **алдым** I took it; **уақытша алу** borrow

**алуан** – adj. multitude [mʌltitju:d]; great number, a quantity; a host of

**алуан түрлі** – adj. various ['vəriəs], varied, diverse

**алуан түсті** – adj. of different color(s), multicolor(u)red, many-color(u)red; **сан алуан** multitude; **great number**; **a quantity**; **a host of**

**алушы** – n. buyer ['baɪə], purchaser; customer

**алхоры** – bot. plum [plʌm]

**алша** – bot. cherry-plum ['tʃerɪplʌm]

**алшақ** – adj. distant, remote [rɪməʊt];

**алшақ тұрған** unfasten

**алшақталу** – v. be moved away (from) [bɪmu:v ə'weɪ]; be kept away (from)

**алшақтату** – v. move/hold away (from) [bɪmu:v ə'weɪ]

**алшақтық** – n. distance ['dɪstəns]

**алшаң** – 1. adj. important (proudly) step [step]; 2. fig. behave free and easy

**алшаң-алшаң**; **алшаңдай** – v. 1. pace, measure by pacing; goosestep; 2. put on airs, give oneself airs

**алшың** – n. aftermath, after-grass

**алым** – n. 1. tribute ['trɪbjʊ:t]; contribution; 2. tax; 3. power, strength

**алым-жұлым** – adj. rags, ragged ['ræɡɪd]



**алым-салык** – n. requisitions [ˌrekwiˈziʃən], tax collection  
**алымсыз** – adj. duty-free [ˈdjuːtɪˈfriː]  
**алымы** – *math.* numerator [ˈnjuːməreɪtə]  
**алыну** – v. levy [ˈlevi], be taken  
**алып** – 1. adj. huge [hjuːdʒ], vast; enormous; 2. n. giant, hero; athlete; *алын денелі like athlete's figure; алып ұйқы soror*  
**алыпқашты** – n. rumour [ˈruːmə], hearsay [ˈhiəseɪ]  
**алыпсатар** – n. profiteer [ˌprɒfɪˈtɪə], speculator [ˈspekjələɪtə], merchant, salesman  
**алыптық** – *med.* gigantism [ˈdʒaɪɡəntɪzəm], greatness  
**алыс** – adj. distant [ˈdɪstənt], remote, far, far away, faraway; *алыс жерге ұзатқан қыз the girl who was given smb. in marriage to smb to the distance country; алысқа көз жіберу look to the future*  
**алыс-беріс** – n. interrelations [ˌɪntəˈleɪʃən], relations; mutual relations, business connection  
**алыс-жақын** – *coll.* close and distant (about relatives), near and far  
**алысқа** – adv. far [faː], afar  
**алыспақ** – n. fight [faɪt], combat  
**алысыну** – v. drift apart; become estranged  
**алыста** – adv. far off  
**алыстағы** – adv. distant [ˈdɪstənt]; remote  
**алыстан** – adv. from far away, from a distance  
**алыстау** – v. move away (from); keep away (from) [muːv əˈwei], distance  
**алыстық** – n. remoteness [riˈməʊtnɪs]; (long) distance  
**алысу** – v. fight [faɪt], wrestle  
**Альпы (биік тау)** – Alps [ælpz]  
**альпинист** – n. alpinist [ˈælpɪnɪst]

**амал** – 1. n. method [ˈmeθəd], means *pl* [miːnz], action, deed, mode, way  
**амалдау** – v. find a way out; manage (to do smth.) [ˈmænidʒ]  
**амалсыз** – adv. forcedly [ˈfɔːsidli], desperate [ˈdesp(ə)rət]  
**амалсыздық** – n. hopelessness [ˈhəʊpləsənəs], desperation  
**амалшы** – n. illusionist [ɪˈluːzənɪst]  
**амалшыл** – adj. resourceful [riˈzɔːsful]; skillful, capable; ready(-witted), smart, quick  
**аман** – adj. healthy [ˈhelθi], in good health; safe  
**аман сақтау** – v. save [seɪv], rescue  
**аман-есен** – adj. safe [seɪf], happy, successful  
**аман-сау** – adv. safely [ˈseɪfli]; all right, well; happily [ˈhæpɪli]  
**аманат** – n. 1. smth given for depositing; 2. *econ.* deposit, savings, protection  
**амандасу** – 1. v. greet [grɪːt], salute, welcome; 2. greeting, handshake, handclasp  
**амандық** – n. well-being [ˈwelˌbiːɪŋ], prosperity, happiness, resourcefulness  
**Америка** – America, the United States of America  
**Американдық** – adj. american [əˈmerɪkən]  
**америкада қолданылатын сөз** – n. Americanism [əˈmerɪkənɪzəm]  
**ана** – n. mother [ˈmʌðə]; *анага деген махаббат love for/of one's mother; ананың ақ сүті mother's milk*  
**ананың тілегі** – *coll.* mother's wish  
**ана тілі** – n. mother tongue [ˈmʌðətlŋ]; native language  
**ана(у)** – *demon. pron.* that [ðæt] those such; so; *ана бөлмеде in that room; ана жаққа over there; ана жақтан from there*  
**анада** – adv. at that time

**анадағы** – *pron.* that [ðæt]; of that time, from then

**анадай** – *pron.* that, those *pl.* [ðəuz], such, like this

**анадайда** – *adv.* from a distance; from afar

**анадайдан** – *adv.* from far away

**анайы** – *adj.* primitive ['prɪmɪtɪv], crude

**аналық** – *adj.* maternity [mæ'tə:nəti], motherhood

**анар** – *bot.* pomegranate ['rɒmi,grænit]

**анасыз** – *adj.* motherless ['mʌðələs]

**анау-мынау** – *adv.* so-so, this and that

**анда** – *adv.* there [ðə]

**анда-мұнда** – *adv.* here and there

**анда-санда** – *adv.* sometimes ['sʌmtaɪmz]; seldom; at times, (every) now and then, now and again, from time to time

**андыз** – *bot.* elecampane [ˌelɪkæm'peɪn]

**ант** – *n.* oath [əʊθ], vow

**антбұзар** – *n.* perjurer ['pə:dʒərə]

**ант ұрған** – *adj.* cursed ['kə:sɪd], damned [dæmɪd]

**анталау** – *v.* gather round; surround from the outside, encircle

**анттас** – get into touch (with) oath

**антгасы** – *v.* swear [swɛə], vow, promise to another

**анық** – 1. *adj.* lucid ['lu:sɪd], clear; 2. *evident*; **анықтан анық** *it is clear*

**анық-қанық** – *adv.* clear and in detail; **анықтағыш** *determinant; reference book*

**анықталған** – *adj.* authentic [ɔ:'θentɪk]; **қол қоюдың түп нұсқасы** *authentic signature*

**анықтама I** – 1. *n.* reference ['ref(ə)rəns], inquiry [ɪn'kwəɪəri]; 2. *reference book, hand-book, vade-mecum*

**анықтама II (құжат)** – *n.* certificate; **денсаулығы туралы анықтама** *health certificate; жұмыс орнынан анықтама* *reference*

**анықтама кітабы** – *n.* reference book, hand-book; **қалта анықтама кітабы** *vade-mecum*

**анықтамалық** – *n.* information [ɪn'fə'meɪʃən]

**анықтау** – *v.* clear up [kliə ʌp], clarify, elucidate [i'lu:sɪdeɪt]; determine [dɪ'tə:mɪn]; find out; define; **өлiмнің/ апаттың себептерiң анықтау** *determine the cause of death/the accident*

**анықтауыш** – 1. *comp.* determination [dɪ,tə'mi'neɪʃən]; definition; 2. *ling.* attribute ['ætrɪbjʊ:t]

**анықтық** – 1. *n.* clearness ['kliənəs], clarity ['klærɪti]; 2. *legibility* [ˌledʒə'bɪlɪti]; lucidity, exactness, authenticity

**аң** – *zool.* beast [bi:st]; **аңдарды/ жануарларды қолға үйрету** *domesticate an animal; аңдарды циркке дайындау* *tame; train a wild animal; аңдарды қоршауға алу* *trap an animal; аңға шығу* *hunt wild animals; аң терісін сыпыру* *skin an animal; аңға то the hunting; аңнан from hunting; аң терісінен тізілген ішіктер* *fur coats, sewed from natural fur; аң терісі* *furs, fur-skins*

**аң аулау** – *v.* hunt [hʌnt]; chase

**аң-таң** – *adj.* amazed; surprised; **аң-таң болу** *be wonder*

**аңғал** – *adj.* 1. naive [naɪ'ɪ:v], ingenuous, artless, simple-minded, credulous; 2. *imprudent*

**аңғал-саңғал** – *adj.* 1. bleak [bli:k], comfortless, careless, imprudent; 2. *desolate; neglected*

**аңғалақ I** – *adj.* slovenly ['slʌvənli]

**аңғалақ II** – *n.* eye-socket ['aɪ,sɒkɪt]

**аңғалақтау** – *v.* 1. affect naivety; imprudent [ɪm'pru:dənt]; 2. *indiscreet*

**аңғалдық** – n. carelessness  
[ˈkæələsnəs]; indiscreet; trustfulness,  
neglect

**аңғар** – n. valley [ˈvæli]; gorge, ravine;  
canyon

**аңғарғыш** – adj. quick-witted  
[ˌkwɪkˈwɪtʃ], clever; sharp; quick in the  
uptake; *ол тез аңғарғыш he catches  
on quickly/he quick in the uptake/grasp  
quickly*

**аңғару** – 1. v. notice [ˈnoutɪs]; mark,  
observe; 2. understand; *аңғарар емес  
doesn't notice/guess/surmise*

**аңғарылу** – v. find out, come to light,  
stand exposed

**аңғарым** – n. notion [ˈnouʃən];  
consideration; receptivity, power of  
observation

**аңғарымды** – adj. 1. quick-witted,  
smart; 2. attentive [əˈtentɪv], observant

**аңғарымпаз** – adj. sagacious  
[səˈgeɪʃəs]; sensitive [ˈsensɪtɪv], quick-  
witted

**аңғарымпаздық** – n. quick-wittedness  
[ˌkwɪkˈwɪtɪdnəs], quick wits, sagacity

**аңғарысу** (түсінісу) – v. mutual  
understanding

**аңғырт** – adj. imprudent [ɪmˈpruːdənt],  
rash, precipitate, thoughtless, narrow-  
minded

**аңғырттану** – v. show the hastiness,  
be unreasonable, be unwise, be foolish,  
behave imprudently

**аңғырттық** – n. hastiness [ˈheɪstɪnəs],  
carelessness, rashness, impulsiveness

**андай** – adj. brutal [ˈbruːtl], atrocious,  
savage, beast-like, bestial

**андасу** – v. explain oneself  
[ɪkˈspleɪn, ekˈspleɪn]

**андатпа** – n. annotation [ˌænəˈteɪʃən]

**андау** – 1. v. observe [əbˈzə:v], watch,  
look after, have an eye; 2. remark, notice,  
sight, sense

**андаусыз** – adv. suddenly [ˈsʌdənlɪ];  
unexpectedly, accidentally

**андаусызда** – adv. by accident,  
unexpectedly, suddenly, accidentally

**андаушылық** – n. precaution  
[prɪˈk ɔ:ʃən]

**аңду** – 1. v. guard [gɑ:d]; keep watch;  
lie in wait; lurk; 2. n. lurk [lɜ:k]

**аңдиды** – v. track (down) [træk], hunt  
(down) smth or smb under the controle

**аңдулы** – v. be under the controle

**аңдушы** – n. persecutor [ˈpə:sɪkjʊ:tə],  
tracker (down), watcher

**аңдысу** – v. be on the track (of), to  
watch each other, pursue together

**аңдыту** – v. make smb watch smth/  
smb; employ smb. to watch others or to  
collect information, spy

**аңқа** (жұқыншак) – *anat.*  
nasopharynx [ˌneɪzəuˈfæərɪŋks]

**аңқау** – adj. artless [ˈɑ:tlɪs], simple-  
hearted [ˌsɪmplˈhɑ:tɪd]; silly; naïve  
[naɪˈi:v]; unsuspecting

**аңқаулану** – v. be naïve [naɪˈi:v],  
trustful [ˈtrʌstfʊl]

**аңқаулық** – n. naïvete [naɪˈi:vəteɪ],  
simple-heartedness [ˌsɪmplˈhɑ:tɪdnəs]

**аңқаусыну** – v. pretend to be naïve

**аңқаю** – 1. v. yawn [j ɔ:n]; 2. *fig* surprised

**аңқу** – 1. v. smell (of) [smel]; be  
fragrant [ˈfreɪgrənt], smell sweet; spread  
(perfume); *көктемнің иісі аңқиды it  
smells of spring, spring is in the air*

**аңқылдаған** – adj. simple-hearted  
[ˌsɪmplˈhɑ:tɪd]

**аңқылдақ** – adj. frank [fæŋk],  
ingenuous [ɪnˈdʒenjuəs]; *аңқылдақ адам  
a frank person; naïve person*

**аңқыту** – v. 1. emit a smell, begin to  
smell; emit/exude/give off/produce an  
odour, give out on odour; 2. be fragrant,  
smell sweet; *аңгімені аңқыту converse  
with rapture*

**аңсар** – n. (strong) desire [di'zaiə]; intense [in'tens]

**аңсау** – v. want [wɔnt]; *бір нәрсені қатты аңсау long/crave for smth; аңсаған сәулем long-expected, darling; аңсаймын/аңсап сағынамын long for, crave for; 2. miss, wish, desire*

**аңшы** – n. hunter ['hʌntə], trapper  
**аңшыл** – n. hunting ['hʌntɪŋ]; *аңшыл ит hunting dog*

**аңшылық** – n. hunt, hunting ['hʌnt]; *аңшылық кәсіп hunting trade*

**аңыз** – n. legend ['ledʒənd], true story; *аңызға айналдырды compose; make verses the legend; шынғыстаудай қорғанды аңыз legendary area like Chingistau*

**аңыз-әңгіме** – n. epos ['epɒs], folk tales  
**аңызак** – n. hot wind [hɒtwɪnd], dry wind  
**аңыздық** – n. stubble ['stʌbl]; stubble-field

**аңызшы** – n. narrator (of folk tales) [nə'reɪtə]

**анырау I** – 1. v. sob [sɒb], cry/weep noisily [wi:p], yell, groan; 2. howl [haʊl] (about wind)

**анырау II** – v. be empty ['empti], be ownerless

**апа** – 1. n. elder sister ['sɪstə]; 2. grandmother ['grændmʌðə]; 3. mum, mummy, mommy, mother; 4. treatment to a woman

**апажан** – *tender addressing to elder woman, aunty*

**апа-жезде** – *coll. elder sister with her husband*

**апай** – honourable addressing to the teacher and elder women

**апай-топай** – 1. adv. in confusion, in disorder; higgledy-piggledy; 2. turmoil; 3. disorder

**апа-қарындас** – n. *pl. sisters (elder and younger) concerning to men, boys*

**апалақтау** – 1. v. be lost [bi'bst]; 2. bustle  
**апалаң-топалаң** – 1. n. turmoil [tɔ:mɔɪl]; 2. disorder; 3. confusion, worry

**апалы-сінлілі** – *coll. sisters*

**апан** – n. lair [leə], burrow [bɔ:rəʊ], pit, hole, ditch

**апару** – v. take [teɪk], get, drive (off); drive (to a place); *апарып тастау drive, take away; deliver*

**апас-қапас** – n. hurly-burly [hɜ:li,bɜ:li], bustle

**апат** – 1. n. disaster [di'zɑ:stə]; 2. catastrophe, accident; calamity, misfortune

**апатай** – tender appealing to mother, aunty and grandmother

**апатты** – adj. disastrous [di'zɑ:stɹəs], pernicious, catastrophic(al); fatal

**апиын** – 1. n. poppy ['pɒpi]; 2. opium ['ɒpiəm]

**аппак** – adj. absolutely white

**аппаратхана** – n. instrument room

**апсию** – v. jut out [dʒʌtaʊt] (bone) overflow

**апта** – n. week [wi:k]; *апта бойы the whole week*

**апталап** – adv. weekly, every week

**апталық** – 1. of a week's duration; 2. weekly

**аптап** – 1. n. heat [hi:t], hot weather, sultriness; 2. hot coal

**аптапты** – adj. sultry ['sʌltri], hot, scorching ['skɔ:ʃi ŋ]

**аптау I** – v. make smb compel, smoke, make cover with, make overlay with; emit smoke

**аптау II** – v. treat with conspiracy [kən'spiərəsi]

**аптығу** – v. be out of breath [brəθ], hurry ['hʌŋ], stutter, stumble over one's words

**аптық** – 1. n. shortness of breath [ʃɔ:tnəs]; anger, rage, passion; 2. *fig. haughtiness, conceit*

**апыл-ғұпыл** – adv. in a hurry, hurriedly, hand over hand, hurriedly  
**аптықтыру** – v. hurry ['hʌŋ], urge on, hasten

**апыл-тапыл** – adv. 1. faintly ['feɪntli], uncertain, scarcely; 2. hardly, barely

**апыр-ай, апырау** – *interj.* you don't say so; why, of course (*interjection which expresses surprise, pleasure, displeasure, despair*)

**апыр-топыр** – adv. 1. about disorderly, about bustling action, bustle, turmoil, alarm; 2. with one accord; all together

**аралас, қоспа** – adj. admixture [əd'mɪkstʃə]

**ар I** – 1. n. conscience ['kɒŋʃəns], hono(u)r; 2. shame, disgrace; *ар ойла think about conscience; ар қысып from that, disquiet hono(u)r; арық бұл it's your conscience*

**ар II (арғы – сөзінің қысқартылған түрі)** – *coll.* (opposite) other side

**ара I** – n. saw [sɔː]; *қал ара hack-saw, bee*

**ара II** – *zool.* bee [biː], wasp; *ара ұялары n. apiary*

**ара III** – 1. n. distance ['dɪstəns], interval ['ɪntəvəl]; *тез арада, жақын арада in a short time, recently; ара-арасында between affair, in interval; екеу ара between two of them; 2. attitude; аралары жақсы (they) in a good attitude; араға түсу interfere, support smth side*

**ар-абырой** – *coll.* authority and hono(u)r; kind reputation

**ар-иман** – *coll.* hono(u)r and conscience, humaneness

**ар-намыс** – n. honour ['ɒnə]

**ар-ождан** – n. conscience ['kɒŋʃəns], mind and hono(u)r

**ар-ұят** – n. *coll.* conscience, honour ['ɒnə], pride, embarrassment

**арсыз** – adj. unscrupulous [ʌn'skrɜːpj uləs], dishonorable, shameless, immodest

**ар-ұяттылық** – 1. n. tenderness ['tendənəs]; 2. decency

**ара кісі** – n. mediator ['miːdieɪtə]

**ара салмағы** – *med.* specific gravity [spə'sɪfɪk]

**араб әрпімен** – with Arabian letter

**арабалық** – *zool.* sawfish ['sɔːfɪʃ]

**арабшалау** – v. translate into Arabian, speak Arabic

**арабы** – Arabic [ˈæərəbɪk]

**арагидік** – adv. from time to time, sometimes ['sʌmtaɪmz], occasionally [ə'keɪzənəlɪ], now and then

**арада** – adv. between [bɪ'twiːn]

**арадағы** – adj. intermediate [ɪˌɪntə'mɪdiət]

**араз** – n. fallen out ['fɔːlən aʊt]; *араз болу be at odds with smb., fall out with*

**араздасу** – v. quarrel (with) ['kwɔr(ə)] act of falling out, act of quarrelling, squabbling

**араздық** – n. quarrel ['kwɔr(ə)], tiff, disagreement, misunderstanding, animosity

**арай** – n. daybreak ['deɪbreɪk], glow, dawn light

**арайландыру** – 1. v. illuminate [ɪ'luːmineɪt]; light up; illumine, illumine; 2. brighten, lighten

**арайлану** – v. dawn [dɔːn], daybreak

**арайлау** – v. lighten up with the first shine beam; illuminate [ɪ'luːmineɪt]

**арайлы** – adj. beautiful, tender ['tendə], shining, full of light, vivid, clear, bright

**арайсыз** – 1. adj. unattractive [ˌʌnə'træktɪv], not (too) beautiful, not good-looking; 2. homely ['həʊmli]

**арақатынастылық** – n. relativity [ˌrelə'tɪvɪti]

**арақатынас** – n. correlation [ˌkɔrə'leɪʃ(ə)n], interrelation

**арал** – n. island ['aɪlənd]; *шөлдi*

*арал deserted island, тропикалық арал*

tropical island, *елсіз арал uninhabited island*

**аралас** – adj. mixed [mɪkst], adjacent, mixture

**араласпаушылық** – n. indifference (to) [in'diferəns]

**аралассыз** – adj. unadulterated [ˌʌnə'dʌltəreɪtɪd], without mixture, clean, unsophisticated

**араластырғыш** – n. mixer ['mɪksə]

**араластыру** – 1. v. stir [stɔː], interfuse [ˌɪntə'fjuːz]; 2. tangle; 3. mix together, shuffle

**араласу** – 1. v. mixing ['mɪksɪŋ]; 2. take part (in); 3. communicate with, intercourse; *араласып кеткен (they) have already tightly communicate with each other; mingle with*

**аралату** – v. visit ['vɪzɪt], inspect

**аралау I** – v. stroll (about), walk on guest, come to see; *аралап келді walk around, travel through*

**аралау II** – v. saw [sɔː], saw up

**аралаушы** – n. mounted patrol ['mɔʊntɪd pə'trɔʊl]

**аралды** – adj. insular ['ɪnsjʊlə]

**аралшық** – n. islet ['aɪlət]

**аралық** – 1. n. interval ['ɪntəv(ə)l], distance; 2. frontier, boundary; *екі жолдың аралығында at the crossroads; бір айдың аралығында in a month*

**аралық сөз** – n. mediation [ˌmɪːdi'eɪʃn]

**аралық құлақ** – n. middle ear ['mɪdl̩ iə]

**аралық сот** – n. court of arbitration

**аралық сөре** – n. intermediate finish

**арам** – 1. adj. dishonourable [dɪs'ɒn(ə)rəbl̩], rotten, unlawful Moslem religion; 2. dishonest, ill-intentioned; 3. dirty, soiled; *иші арам reserved, mean, арам ой malicious intent; арам пейінді malevolent*

**арам шөп** – n. weed [wiːd]

**арамдық** – *rel.* profane, *fig.* dishonesty [dɪs'ɒnɪstɪ], malicious intent; *арамдық жасау treat (with) doubly*

**арамза** – 1. adj. mean [miːn]; 2. cheat, knave; fink, scoundrel

**арамзалық** – 1. n. meanness ['miːnɪnəs], dishonesty; 2. swindle, evil deed

**арамсынбау** – v. not shrink (from)

**арамсыну** – v. disdain [dɪs'deɪn]; consider foul

**арамтамақ** – n. sponger ['spʌndʒə], parasite, loafer, lazy person

**арамшөп** – n. weed [wiːd]

**арамшөптілік** – adj. weedy

**арасында** – adv. among [ə'mɪŋ], between

**арасындағы** – adv. among smb or smth

**аран** – 1. n. jaw [dʒɔː], mouth, *аңның араны animal pharynx*; 2. snare; cattle-rop; *аузын арандай ашып widely open smb's mouth*

**арандағыш** – adj. careless ['keələs], imprudent

**арандату** – v. provoke (to) [prə'vɔʊk], incite (to)

**арандатушы** – n. instigator ['ɪn(t)stɪgeɪtə], provocateur, ruiner, destroyer

**арандатушылық** – n. instigation ['ɪnstɪgeɪʃn], provocation

**арандау** – v. be incite and be found in disagreeable position

**арапа** – on the eve of religious holiday «Ait»

**арапшы** – n. trouble-maker ['trʌbl̩ meɪkə]; intriguer

**арасалмақ** – n. correlation [ˌkɔrə'leɪʃn], correspondence

**арасан** – n. curative water ['kjʊərətɪv], mineral spring

**арасында** – 1. adv. between [bɪ'twiːn], among; 2. at the time of

**арасындағы** – that which in the middle, sandwiched between

**арасынша** – adv. meanwhile  
[.mi:n'waɪl]

**араша** – 1. n. defence [di'fens];  
separation; 2. intercession; *арашалай*  
*алмады, арамаса жарай алмаган* they  
couldn't come to the defense (of)

**арашалау** – v. intercede (for)  
[.intə'si:d]

**арашашы** – 1. n. defender [di'fendə];  
2. mediator

**арашы** – n. bee-keeper ['bi:ki:pə]

**арба** – n. cart [kɑ:t], wag(g)on

**арбакеш** – *old*. carrier ['kæriə],  
coachman, driver

**арбалау I** – v. transport/carry on a cart,  
telega

**арбалау II** – hypnotize ['hipnətaiz],  
cast a spell (over)

**арбалу** – v. be hypnotized, spellbound,  
cast a spell (over)

**арбалык** – n. things which can carry  
with cart

**арбаң-арбаң** – adj. clumsy ['klʌmzi]

**арбау** – 1. n. hypnosis [hip'nouʒis],  
conjunction; 2. v. bewitch (with wizardry),  
hypnotize ['hipnətaiz], cast a spell (over),  
mesmerize; exorcism, sorcery, enticement,  
trickery

**арбаушы** – n. conjurer ['kʌndʒərə],  
hypnotizer

**арбауыш** – n. hypnotist ['hipnəʒist]

**арбашы** – n. carter ['kɑ:tə], coachman  
[kəʊtʃmən]

**арбиған** – adj. bulky ['bʌlki], foolish,  
clumsy

**арбию** – v. spread apart [spred], stick  
out, project

**арғы** – 1. adv. distant ['distənt]; 2.  
opposite; *өзеннің арғы беті* other river  
bank; *арғы жағынан* from that side

**арғы ата** – n. grandfather  
[gɹænd,fɑ:ðə]

**арғы күні, арғы күн** – adv. the day  
after tomorrow

**арғы-бергі** – *coll.* far away and near,  
past and present

**арғымақ** – n. thoroughbred horse  
[θɹʌgəbred]

**ардагер** – 1. n. veteran ['vetərən];  
2. esteem

**ардақ** – 1. n. respect [ri'spekt]; 2.  
valuable, value

**ардақтау** – 1. v. respect; 2. glorify,  
honor

**ардақты** – 1. adj. respected  
[ri'spektid], dear; 2. precious; *ардақтысы*  
*esteem in the middle (of) smb*

**арена** – n. arena

**арендалау** – v. lease [li:s]; rent

**аржайы** – adj. cheerful ['tʃɹəfəl], merry  
[meri]

**аржақтағы** – adv. be situated on that  
side

**арзан** – adj. cheap ['tʃi:p], inexpensive

**арзандау** – v. mark down, reduce the  
price (of)

**арзанды-қымбатты** – *coll.* by  
different price

**арзандық** – n. cheapness (of)  
[tʃi:p'nəs]

**арзаншылық** – n. low prices (for) [lou  
'praɪzɪz]

**арзу** – n. *old*. strong desire (for); wish  
(for)

**арзы (арзиды)** – v. cost [kɔst], justify  
oneself, be recompensed; *арзымас* not  
at all

**арқа** – 1. *anat.* back [bæk], vertebral,  
spinal; 2. backside; *арқасынан қазу/*  
*арқадан қазу* flap on back (as a sign (of)  
approval and in agreement), tap on the  
shoulder; *арқамды ты* back; *арқасына*  
*тызгені осы болды* it is for the first time  
to touch (smb) back(about difficulties);  
*арқасы бар* about people obsessed or

possess particular quality; **арқасы ұстау** 1. be in ascent strength; 2. angry; get angry; (*кімнің, ненің*) **арқасында** thanks to assistance, support

**арка қоржын** – n. rucksack ['ruksæk] (tourist); backpack ['bækpæk] (school)

**арка сүйеу** – v. rely (up)on ['ilai]

**арқалау** – v. carry ['kæri]; carry smth/ smb on back; *fig.* care (for)

**арқалы** – 1. adj. vertebral ['və:librəl]; 2. spinal ['spainəl]; prominent, short-tempered

**арқалық** – 1. adj. beam [bi:m], joist; 2. *орындықтың арты* back

**арқан** – 1. n. line [lain], lasso; 2. rope [rəup], cable ['keibl]; **қыл арқан** line of horse hair; **арқан тартпақ** rope; *кір жайатын/кептіретін арқан* clothesline

**арқан басқыш (саты)** – n. rope-ladder [rəup'lædə]; **арқан тартпақ** ancient popular game

**арқан бойы** – n. linear measures, height

**арқандау** – v. lasso [lə'su:], rope

**арқасыз** – adj. invertebrate [in'və:librei t]

**аркар** – zool. argali ['ɑ:gəli] (arkhar)

**арқасында** – *prep.* thanks to; due to; because of; *еңбегінің арқасында* thanks to labour

**арқау** – 1. n. kernel ['kə:nəl], skeleton; 2. *fig.* support, prop, stay; \* *ас адамның арқауы* the food is the power of a man; *арқауы кеткен* ic hopeless, good-for nothing work

**арқаулы** – 1. adj. pithy ['piθi], substantial; 2. *сүйенері бар* have support

**арқылы** – *prep.* over ['əuvə]; across; through; by means of; via; **арқылы өтеді** pass over (smth.); **интернет арқылы хабарласу** connecting through the Internet; **өзен арқылы** across the river

**арқыраған** – adj. loud noise [laudnoiz]

**арқылы (боймен)** – adv. across [ə'krɔs]

**арқын жарқын** – *coll.* adj. cheerful ['tʃiəfʊl]

**арқырау** – 1. v. roar [rɔ:]; 2. rage

**арлан** – n. male [meil] (beast of prey, predator)

**арланбау** – v. not to be shamed

**арланғыш** – adj. punctilious [pʌŋk'tiliəs]; touchy ['tʌtʃi], susceptible

**арлан** – adj. shameful ['feimfʊl], disgraceful

**арлы** – adj. conscientious [kənʃi'enʃəs], shy, bashful

**арма:** Арма! – *old.* hello, greet, salute;

**армысыз** welcome ['welkəm]

**арман** – n. dream [dri:m]; aim;

**арманына жету** achieve the aim; **арман ету** dream (of) smth; **арманға берілу** be lost in day-dreams; **арманда қалу (болу, кету)** be dissatisfied with dream

**арман-бермен** – 1. hither and thither, from pillar to post, wigwag ['wigwæg]; 2. *fig.* changeable, inconstant

**армандау** – v. dream (of), (about) [dri:m]; **Мен бұл туралы тінті** **армандаған емеспін** I couldn't even dream of it

**арманды** – v. have a secret dream; wished, hoped for

**армансыз** – adj. without any dream, who achieved the dream, undesired unintended

**армансыздық** – adj. carelessness ['keələsnəs]; insouciance

**арманшыл** – adj. romantic [rə'mæntik], (day) dreamer, dreamy; pensive

**арна** – 1. n. canyon ['kænjən]; (river-) bed, channel; 2. *fig.* direction; current; **телеарна** television/TV channel; **ой арнасы** direction of your reason

**арнайы** – 1. adj. special ['speʃəl], especial [is'peʃəl]; 2. personal [pə:sənəl];



**арнайы шақырылып** *especially to call*;  
**арнайы уақыт бөлу** *especially to devote the time*

**арналас** – adj. *coll.* have common channel

**арналау** – v. burrow ground, make channel, hollow (about water, ice), be intended for, destined for

**арналу** – v. devote [di'vəut], be devoted; dedicate

**арналы** – 1. v. done on an assembly line; 2. have wide channel; **арналы ой** *deep idea*

**арнау** – v. dedicate ['dedikeit]; devote, intend; **арналған** *dedicated*; **арнап** *нісірлген* *especially prepared*

**арнаулы** – 1. adj. assigned [ə'saind], devote; 2. special; **арнаулы орта білім** *secondary*; **арнаулы қонақ** *especially invited guest*; **арнаулы уәкілдік** *mission*

**арпа** – bot. barley ['bɑ:lɪ]

**арпа-бидай** – *coll.* grain-crops [greɪnkɹɔp]; \* **арпа, бидай ас екен, алтын, күміс тас екен** *food is the most expensive than jewellery*; **word for word**: barley and wheat are food and gold, silver are only stones

**арпалыс** – 1. n. fight [fait]; 2. agony, fuss, bustle

**арпалысу** – 1. n. collision [kə'liʒən], skirmish, seize; fight; 2. vanity, take trouble, fuss; **жаумен арпалысу** *fight with opponent*

**арпаң-тарпаң** – adj. clumsy ['klɪmzi], awkward

**арпыл-тарпыл** – 1. adj. inattentive [ɪnə'tentɪv]; imprudent; 2. unbalanced 3. lubberly

**арпылдау** – 1. v. bark [bɑ:k]; 2. fig. snap; be rude; abuse

**арсалану** – v. emaciated [i'meɪfeɪtɪd]

**арсалаңдау** – 1. v. fawn (upon) [fɔ:n] (about dog), fawn upon to owner; 2. gaily; meet complacent

**арсию** – v. jut out

**арс ету** – 1. v. bark [bɑ:k]; 2. bellow (at), roar (at), snap (at)

**арс-арс** – adj. *coll.* furious barking

**арс-арс ету** – 1. v. bark [bɑ:k]; 2. (*roughly, coarsely; rudely*) shout (at); snarl (at)

**арсыз** – 1. adj. shameless ['feɪmləs]; dishonorable, immodest; 2. unscrupulous [ʌn'skru:pjələs]; **арсызга – алты күн мейрам** (*word for word*) *for unscrupulous all six days are holiday*

**арсыздану** – v. become impudent; be rude

**арсыздық** – n. boorishness ['buəriʃnes]; shamelessness, disgrace; impudence, insolence

**арсылдау** – 1. v. bark; 2. fig. abuse; **арсылдайды** *bark*

**арсыну** – v. shame [feɪm], make ashamed, embarrassed

**арт** – 1. n. back, seat; 2. fig. end, rear, tail, hind part, back

**арт жақтан** – adv. from behind [bi'hænd]; from the rear

**артта** – *prep.* 1. behind [bi'hænd]; 2. in the past; **барлық қиыншылықтар артта қалды** *all hardships are behind, hard times are past*

**артта қалу** – v. be backward/behind; be retarded, be behindhand

**артқа** – back(wards), rearward; **артқа қарай** *back, to reverse side*; **артқа тарту** *pull back*

**артқы** – adj. back, hind(er); **артқы белдік** *back bridge*

**артист, актер** – n. actress ['æktɹəs], actor ['æktə]

**артпа** – n. pack [pæk]

**артпалы** – adj. pack

**арттағы** – adj. last [ɑ:stɪ]; tail; 1. following; 2. **арттағы ұрпақ** *following generation*

**арттыру** – 1. increase, enlarge; heighten; 2. improve; *екі есе арттыру* (үш есе, төрт есе) *double (treble, quadruple)*; *өмірлік дәрежесін арттыру* *raise the living standard*; *халықтың әл-ауқатын арттыру* *improve the people's wellbeing*; *кәсіби шеберлігін арттыру* *improve one's (professional) skill*; *жауапкершілікті арттыру* *enhance smb's responsibility (for)*

**арту I** – v. load (on/with) [loud]; hold responsible for, entrust with, charge with

**арту II** – 1. v. rise [raiz], increase, surpass; 2. growth, surplus, exceed

**арты I** – n. back [bæk], back of smth

**арты II** – *prep.* behind [bi'haind]

**артынан** – *pron.* after ['ɑ:ftə]

**артында** – *prep.* behind; *үйдің артында* *behind, over the house*;

**артында қалу** – v. fall/drop behind, lag behind

**артық** – adj. superfluous [su:'pə:fluəs], unnecessary, excess, surplus; *артық сыйлау* *respect smb greater*

**артық білу** – v. know more [nou]; *артық сәнқойлық* *too fashionable*

**артық-ауыс** – adv. surplus ['sə:pləs]; *артық бақыт* *better happiness*

**артық-кем** – *coll.* less and more

**артық-кемді** – *pron.* any, every

**артық-кемдік** – *coll.* good and worse

**артық кету** – *fig.* to go too far

**артық көру** – v. prefer [pri'fə:]

**артықсыну** – v. consider smth superfluous

**артықтық** – n. advantage [əd'vɑ:ntidʒ]

**артықтылық** – n. predominance [pri'dominəns]; superiority

**артықша** – adj. exceptional [ik'sep] ənəl], special, especially, particularly, extremely

**артықшылық** – 1. n. superiority, advantage [əd'vɑ:ntidʒ]; 2. privilege ['privilidʒ] 3. priority

**артылу** – v. surplus ['sə:pləs], be in excess

**артымен** – adv. backward ['bækwəd]

**артынша** – adv. after

**артынып-тартыну** – adv. load oneself up (with)

**ару** – n. beauty ['bjʊ:ti], beautiful woman

**аруак** – n. ancestor's spirit ['ænsəstə]; *аруағы* (smb's) *spirit*; *Абылайдың аруағы қолдасын* *let support the spirit of Ablai*; *аруақ жар болсын* *let support the spirits of ancestor's*; *аруағы асты, артты* *begin prosper (under the support of ancestor's spirit)*; *аруақ қонған адам* *lucky, lucky man*

**аруакты** – 1. adj. holy ['həuli], sacred; 2. mythic(al)

**аруана** – n. camel ['kæməl] from the best breed, one humped camel

**археологиялық** – adj. archaeological [ɑ:kjə'lɔ:dʒikəl]

**архивтік** – adj. archival [ɑ:'kaivəl]

**арша** – *bot.* juniper ['dʒu:nipə]

**арша піспек** – *coll.* mixer from juniper

**аршагүл** – *bot.* heather ['heðə]

**аршу** – v. clean [kli:n], crack; husk

**аршушы** – n. crack [kræk]; husk

**аршылған** – adj. cleaned [kli:nd]

**аршындау** – v. 1. measure (off) ['meʒə]; 2. be reinforced, develop, advance

**аршынды** – adj. metre [mi:tə]

**аршыту** – v. make smb compel, force, have wiped

**аристократ, ақсүйек** – n. aristocrat [æristəkraɪ]

**аристократтық** – adj. aristocratic [æristə'krætik]

**арифметика** – adj. arithmetic [ə'riθmətik]

**ары** – inter. go out

**ары-бери** – adv. (in various meaning)  
hither and thither

**арыз** – 1. n. complaint [kəm'plajnt];  
action; 2. announcement, petition, request

**арыз беруші** – 1. n. appellant  
[ə'pelənt], complainant; 2. declarant

**арыздану (жазу)** – v. put in an  
application (for); apply (for)

**арызқой** – adj. appellant [ə'pelənt],  
complainant, moaner

**арызшы** – 1. n. suppliant; 2. appellant,  
complainant, moaner

**арызшыл** – see. **арызқой**

**арық I** – n. ditch [diŋ]; gutter

**арық II** – adj. thin [θin], emaciated;  
scraggy

**арық-атыз** – n. the top of the ditches,  
rivers

**арықсыну** – adj. ill-conditioned

**арықтау I** – v. grow thin

**арықтау II** – adj. more thin

**арықтық** – n. leanness ['li:nəns],  
thinness

**арықша I** – n. river (little)

**арықша II** – adj. lean [li:n], thin

**арылу** – 1. v. purge [pə:dʒ]; 2. go  
away; disperse; rid of, separate; **бағың**  
**арылмасын** *Let the happiness be forever*

**арын** – n. impulse ['ɪmpʌls]; (out)burst

**арындау** – v. try to endeavour, become  
restive

**арынды** – adj. energetic, intense,  
powerful, mighty; restive, jibbing; te(t)chy  
(horse); **арынды өзен** *indomitable*

**арынсыз** – adj. sluggish ['slʌɡɪʃ],  
inactive

**арыншыл** – 1. adj. restive ['restɪv],  
obstinate, stubborn; 2. impetuous, violent

**арыс I** – 1. n. skeleton ['skelɪt(ə)n];  
support; 2. *fig.* defender, protector, support,  
prop, rest

**арыс II** – *hist.* frataria, union of clan

**арыс III** – n. ermine ['ə:mi:n]; stoat

**арыстан** – *zool.* lion ['laɪən]

**ас** – 1. n. food [fu:d]; fare, board; 2.  
entertainment; 3. *ethn.* commemoration  
(for the dead); **ас шақ келеді/ас жетеді**  
*the food is enough*; **ас ишу ретінен** *as the*  
*rule of having dinner*; **ас берілетін еді** *it*  
*would be given commemoration*; \* **астың**  
**дәмін түз келтіреді, сөздің сәнін**  
**мақал келтіреді** *the salt imparts relish to*  
*food and speech it's the heart of proverb*;  
**ас болсын** for health [helθ]; **ас дәмді**  
**болсын** bon appetit, have a nice appetite

**ас, ауқат** – *coll.* food

**ас-су** – n. potable water ['wɔ:tə]

**ас қайыру** – *ethn.* thank for the food  
(the Most High)

**ас қатығы** – n. seasoning ['si:zəniŋ],  
relish

**ас қорыту** – n. digestion  
[dai'dʒestʃən]

**ас үй** – n. kitchen ['kitʃɪn]

**аса** – 1. adv. highly ['haili], too much;  
2. particular; **аса зейінді** *very able*; **аса**  
**қамқорлықпен** *with particular concern*;  
**аса сабырлы кісі** *very quiet man*

**Асанқайғы** – adj. hapless, ill-starred;  
mythological hero by Asan kaigy who  
devoted to set out in search (of) all his life  
to the promised land

**асар** – *coll.* working or labour help,  
work assistance

**асар-аспас** – adv. hardly exceed

**асаршы** – n. participater of asar

**асатаяқ** – 1. Kazakh national muic.  
Instrument; 2. staff with rattle  
(on shaman)

**асату** – *ethn.* favour smb with  
hono(u)r, treat smb with one's own hand;  
serve refreshments to guests

**асау I** – 1. adj. green, unbacked,  
unbroken; 2. restive (about horse),  
obstinate

**асау II** – 1. v. eat, handfeed [ˈhænd,fi:d]; pack one's mouth with, shovel up food; 2. *ethn.* Take the food from the hand of elder people, be favour with such kind of hono(u)r

**асау-албырт** – adj. restless [ˈrestləs], unquiet

**асбұршак** – *bot.* pea [pi:]

**аскөк** – *bot.* dill [dil], fennel

**асқабақ** – *bot.* pumpkin [ˈpʌmpkin], gourd

**асқазан** – *anat.* stomach [ˈstʌmək]

**асқақ** – 1. *met.* majestic [məˈdʒestik]; highly elevated; 2. self-satisfied, self-complacent

**асқақтау** – 1. *met.* stretch up, rise; 2. show arrogance

**асқан** – 1. adj. superior [suːˈpiəriə]; 2. prominent, eminent, great, excellent, splendid; *асқан дарын prominent, salient gifted person; асқан табандылықпен with big perseverance*

**асқар** – *met.* highly inaccessible; *асқар таудай like the top of the mountain*

**асқын** – adv. over [ˈoʊvə]

**асқыну** – 1. v. be deserted [ˈdezət], become more intense; 2. become complicated, exceed the limits

**асқынған** – adj. neglected, deserted, desolate [ˈdes(ə)lət]; *асқынған ауру neglected illness*

**асқындыру** – 1. v. fling disease, sickness, neglect, complicate

**асқыну** – v. neglect; desert, become complicated [diˈzæ:tɪd]

**аспа** – 1. adj. hanging [ˈhæŋŋ], suspended; 2. crossbar, crossbeam, suspension

**аспалы** – adj. hanging; pendent [ˈpendənt]

**аспаз** – n. cook [kʊk], culinary

**аспаздық** – adj. culinary [ˈkʌlɪn(ə)ŋ]

**аспазшы** – n. cook, culinary/cookery

**аспазшылық** – n. culinary

**аспай-саспай** – adv. leisurely, without vanity

**аспалы жол** – n. cableway [ˈkeɪblweɪ]

**аспан** – n. sky [skai]; *аспан әміршісі heavenly master; аспанға ұшу fly to the sky; аспанда in the sky, in the sky; аспандағы celestial, heavenly; аспандан upwards, high in the heavens*

**аспандау** – v. soar up [sɔː ʌp], ascend, rise up

**аспап** – n. instrument [ˈɪnstɹəmənt]; tool, apparatus; *аспансыз көзбен with/by the naked/unaided eye*

**аспаптау** – n. instrumentation

**аспаптық** – adj. instrumental [ˈɪnstɹəmənt(ə)]

**аспашам** – n. chandelier [ˌjændəˈliə]

**ассалаумағалейкум** – n. greeting [ˈgriːtɪŋ], welcome, salute; which men greet each other

**астам** – adv. from above, more than, over

**астамдық** – n. haughtiness [ˈhɑːtɪnəs], arrogance

**астана** – n. capital [ˈkæpɪtəl]

**астаналық** – adj. metropolitan [ˌmetrəˈpɒlɪt(ə)n]

**астаң-кестең** – n. mess [mes]; muddle, tumult, turmoil

**астар** – 1. n. nest-egg [ˈnest, eg]; material; 2. *fig.* underlying theme; 3. lining; 4. meaning, sense; *астары бар сөз circumlocution, mythology*

**астарлау** – 1. v. hang under/on/up, suspend; line; fix; 2. *fig.* say allegorical, ambiguity

**астарлы** – adj. insinuatingly [ɪnsɪnˈjuːeɪtɪŋli], lined, allegorical

**астарлық** – n. lining [laɪn]

**астарсыз** – n. without lining

**астасу** – 1. v. *coll.* be the secret accomplice; participator; participation; 2. accrete, grow together to join

**астай** – 1. n. gutter ['gʌtə]; 2. drinking bowl, feeding trough

**асты** – adv. lower part of smth, beneath

**астына** – *prep.* down [daʊn]

**астынан** – *prep.* from below, under

**астында** – *prep.* under ['ʌndə]; below, underneath, beneath, downstairs

**астық** – 1. *bot.* grain [greɪn], corn; 2. *fig.* bred; 3. cereal flour; **астық алқабы** abundant edge; **астық жинау** harvest(ing) grain-crops

**астықты** – adj. fruitful ['fru:tʃ(u)]

**асты-үсті** – adv. up and down of smth

**астылы-үстілі** – 1. adv. from top to bottom; 2. two-storeyed; two-layer, double-layer, two-ply

**асты-үстіне түсу** – *sleng.* show big attention

**астындағы** – *prep.* under; lower

**астыңғы** – *prep.* lower ['ləʊə]; under

**астыртын** – 1. adv. in an underhand way; 2. secretly, in secret

**асу I** – v. hang (up); hanging; execution

**асу II** – v. cook [kʊk], boil; **асып жезу** eat by boiling; **ет асу** boil a meat

**асу III** – 1. n. pass [pɑ:s]; 2. v. surpass, exceed, cross over, overflow (river)

**асулы I** – adj. hanging ['hæŋɪŋ]; pendent; suspension

**асулы II** – adj. boiled (about the food)

**асусыз** – adj. impregnable [ɪm'pregnəbl], inert, passive, inaccessible (mountain)

**асфальт** – n. asphalt ['æsfælt, æs'fælt], pave with asphalt

**асфальтталу** – v. be paved with asphalt

**асфальтты** – adj. asphalt-paved; asphalt [æsfælt]

**асыға сөйлеу** – v. talk in a hurry

**асығу** – v. hurry (up) ['hʌri], be in a hurry, hasten, make haste, get a move

on (with); **асыққанда** when in a hurry; **асықпа don't hurry**; **ол асықты (he) hurried**; \* **асыққан шайтанның ісі** haste makes waste

**асығушылық** – n. rashness ['ræʃnəs]

**асығып-үсігіп** – adv. offhand, in haste, anyhow, in rough-and-ready fashion, in a hurry

**асығыс** – 1. hurriedly ['hʌrɪdli]; express, urgency; 2. hasty, hurried; **асығыс басқан аяқ дыбысы** sound of hurried footsteps

**асығыста** – adv. in a hurry, being in a great haste, hastily, hurriedly; **асығыста бірнәрсені байқамады** in his haste/flurry he never noticed smth

**асығыстық** – 1. n. haste, hurry; 2. *fig.* rash, hasty

**асық** – n. asyk

**асық жілік** – n. shinbone ['ʃɪnbəʊn], shin-bone, tibia (as a treating for honourable guests)

**асыққансу** – v. behave smb as if in a hurry

**асықпай** – adj. leisurely ['leɪzəli], unhurriedly, without haste

**асықтыру** – v. hurry, hasten; precipitate, expedite

**асыл** – adj. 1. noble ['nəʊbl], generous, precious; 2. pure, respected, honorable **асыл бұйым** valuable, precious jewelry

**асылдық** – n. nobility [nə'biiliti], nobleness ['nəʊblɪnəs], respectfulness, generosity, esteem

**асылазада** – 1. adj. noble; 2. whacking, splendid, respected, honorable

**асылма** – n. awning ['ɔ:nɪŋ]; lean-to; penthouse, hammock

**асылу** – 1. v. hang [hæŋ] (by); 2. hang down (over), droop (over); \* (**біреудің мойнына асылу** throw oneself (at smb.), fall on smb.'s neck, run after; **құлағын біреудің сөзіне асу/біреудің аузын бағу** to hang upon smb.'s lips/words

**асылык** – 1. *rel.* blasphemy [ˈblæsfimi]; 2. *fig.* swaggering, boastfulness, conceit, self-sufficiency; 3. respectfulness, esteem «*асылық болмасын*» «it's not to seem swagger» (it sentences (to), when the speech is going about inadmissibility)

**асып-сасу** – 1. *v.* fuss [fʌs], bustle; 2. be lost; get lost; **асып-сасу/сасқалақтау/ыңғайсыздану** *become flustered*; **асып-сасу/сасқалақтау** *I am at my wit's end, I am utterly at a loss*

**асып-сасып** – *adv.* in a hurry, hurriedly, hastily, hurry-scurry, helter-skelter; in one's haste/flurry; **бір нәрсені асып-сасып/асығыста жасау** *to do smth. Hastily*;

**асып-тасу** – *v.* go/get over, get across; be abundant, in excess

**асыр салып** – *coll.* with greet fun

**асыр-тасыр** – *n.* running about, bustle [ˈbʌstl], footfall, tread; tramp(ing); stamp(ing)

**асыра** – *adv.* over [ˈouʋə]; **асыра мақтау** *overpraise*; **асыра орындау** *exceed, surpass, overfulfil*

**асыранды** – 1. *n.* foster-child [ˈfɒstə, ˈfʌɪld]; **қолға үйретілген тая**; 2. foster; adoptive (about children, parents); adopted (about a child); **асыранды бала** *adopted child, foster-child*

**асыра сілтеу** – *coll.* say smth over/overpraise; overdo (it), go too far

**асыра сілтеушілік** – *coll.* go too far; overdo (it), go too far

**асырау** – 1. *v.* foster [ˈfɒstə]; bring up, rear; 2. educate, train (smb. to be smb.); raise; **асыраушы анаң** *mother who brings up you*; **асырауға көнеді** *be agree to bring up*

**асыраушы** – *n.* bread(-)winner [ˈbred, wɪnə], patron, supporter

**асырғандық** – *n.* overstatement [ˌouʋəˈsteɪt], overestimate, exaggeration

**асырмалы:** (**асырмалы шырай**) – *ling.* superlative

**асыру** – 1. *v.* exceed [ɪkˈsiːd]; 2. realize; accomplish; fulfil, put into practice; surpass, overfulfil; **жүзеге (іске) асыру** *put into practice*

**ат I** – 1. *n.* horse [hɔːs]; steed; **атқа қон** *mount*; **атқа міну** *riding high*; **аттың үстінде** *sitting pretty*; **әскери ат** *war-horse, charger*; **аттың жүрісі** *move of the knight*; **аттың жалын құшқан** *go/rush/tear at full speed*; **ат шабыстар** *horse race; race-meeting; the races; steeplechase*; **ерттеулі ат** *saddle-horse*; **ат құрғатпай келін жатты** *drive/ride/draw/pull up (to), approach*; **ат құлағына ойнау** *drop in (on), make up (to), get on the right side (of), get (round)*; **ат құлағында ойнау** *about mastery riding*; \* **ат болса, айдаушылар табылады** *if the job is here, the worker is near*; \* **ат өнері білінбес, бәйгеге түсіп жарыспай** *the best horse shows itself at the race*; \* **ат шаппайды, бап шабады** *trainer's progress will be shown on his tutor*; \* **атың барда - жер таны, асың барда - ел таны** *get to know by travelling all over the world while you have a horse, recognize people, while you have possibilities*; \* **сыйға тартылған аттың тісін санамайды** *one shouldn't look at the mouth of gift horse*

**ат II** – *n.* name [neɪm]; appellation; title (book); **балаға ат қою** *give the name to the child*; **аттың кім** *what is your name*; **аты шыққан** *become famous (for)*; **аты шулы** *whose name is on*; **аты his name**; **аты аңызға айналған** *become legendary*; **аты-жөндерін сұрап алады** *ask them what the names are*; **ат болар** *will be smb's name*

**ат жарак** – *n.* rider harness [ˈhɑːnɪs, ˈhɑːnəs]

**ат қою** – *ethn.* give the name to a baby

**ат мінгізу** – *ethn.* It's the national tradition to present a hose (or valuable things) to the respectable guest

**ат салысу** – 1. v. take part (in smth) [teikpɑ:t]; 2. n. help, aid, assist; support; *ат салыспау not to help, to be unhelpful (about on meetings, concerts etc); ат салысу/қалдау show backing, seconding, support, supporting; encouragement, moral support*

**ат үстінен** – adv. 1. not seriously; without actually meaning it; 2. frivolously, light-headedly; *әрең, әшейін ғана істей foolze; with (great) difficulty, somehow*

**ат-көлік** – n. cart [kɑ:t]; wag(g)on

**ат-тұрман** – n. harness [ˈhɑ:nəs]

**ата** – 1. n. grandfather [ˈgrænd, fɑ:ðə], dad, grandad; grandpa(pa); ancestor, forefather; 2. generation; 3. family, kin, clan; *ата-тегі, руы жоқ without (kith or) kin, all alone; \* атаңа не істесең, алдыңа сол келер how do you help to your parents, like your kids do this; атамның атасы (great-)grandfather; атасының арқасында thank to grandfather*

**ата-ана** – parents; \* *ата-ананың қадірін балалы болғанда білесің the price of parents you know, when you will have children; ата-ана мейірімі parents' love; ата-анадай like parents*

**ата-баба** – coll. ancestor [ˈænsəst], forefather; ancestry, (great-)grandfather; *ата-баба қонысы (мекені) earth of ancestor, forefather; ancestry*

**ата-бабалық** – adj. primordial [praɪˈmɔ:diəl]; age-old

**ата жауы** – coll. deadly enemy [ˈdedliˈenimi]; natural enemy; \* *өткенді кек санама/ата жауын етпе let bygones be bygones*

**ата-ене** – n. father-in-law (husband's father) and mother-in-law (husband's mother)

**атакөр** – n. zool. capercailie/capercaillie [ˌkæpəˈkeɪli]

**ата-қаз** – zool. gander [ˈgændə]

**ата тек** – 1. n. ancestor [ˈænsəstə], forebear; 2. origin [ˈɔ:ɪdʒɪn]

**атажұрт** – ancestor's land

**атай** – polite addressing to grandfather – grand-dad, grandpa

**атақ** – 1. n. glory [ˈgʊ:ɔ:ri], reputation, fame; 2. rank; title, status; *атағы (his/her) rank; атағы шығу become famous (for); жаман атақ ill fame; батырлардың атақ даңқы мәңгі арта берсін eternal glory to our heroes!*

**атақ-абырой** – coll. fair name, credit

**атақ алу** – v. take rank [ræŋk]; title, status or be reward (with)

**атақ беру** – v. 1. bestow/confer a title on smb. 2. law. instate

**атақ-даңқ** – coll. 1. n. glory [ˈgʊ:ɔ:ri]; fame, *дүниежүзілік атақ-даңққа бөлену win international recognition; атақ-даңққа жету achieve/win fame; 2. reputation [ˌrɛpjuˈteɪʃn]*

**атаққұмар** – adj. vainglorious [ˌveɪnˈgʊ:riəs], conceited, ambitious

**атақсыз** – adj. inglorious [ɪnˈgʊ:riəs]; unknown; infamous [ɪnfəməs]

**атақты** – adj. famous [ˈfeɪməs], well-known; *атақты диқан famous farmer; атақты шешиен talker; outstanding orator; (public) speaker*

**атақтылық** – n. gentility [dʒenˈtɪlti], gentleness, grandeur reputation

**аталас** – adj. 1. relative [ˈrelatɪv], relation; kinsman; 2. having one ancestor with smb. \* *аталастың аты озғаниша, ауылдастың тайы озсын let neighbour's yearling foal win than the horse of your relative*

**аталған** – adj. said [sed]; above-mentioned, aforesaid; named; within – named; *жогарыда айтылғандай/ аталғандай above, foregoing; aforenamed, aforesaid, above-named*

**аталмыш** – bookish. aforementioned [ə, ɪ, ɔ:ˈmenʃənd], aforesaid, above-mentioned, aforesaid, preceding

**аталу** – v. 1. call oneself (smb./smth.) [kɔ:l]; be called, be named; *полковник болып аталу call oneself a colonel*; 2. assume the name, call, name, mention; refer (to)

**аталы** – 1. n. having the grandfather; having one ancestor till the seventh generation 2. *fig.* noble, generous, high-minded, precious person; *аталы сөз weighty word; аталы сөзге арсыз таласады true word contest only impudent*

**аталық I** – adj. fatherly ['fɑ:ðəli]; paternal; (one's) father's; *аталық өсиет patrimony*

**аталық II** – *bot.* stamen ['steimən]

**аталым** – n. name [neim]; appellation; title (book) ['taɪtl]

**аталыну** – v. be named (after)

**атамекен** – n. fatherland ['fɑ:ðələnd], motherland; one's country, native land; *атамекен жері paternal edge, border, fringe; relic; reliquia*

**атамұра** – n. patrimony ['pætrɪməni]; heritage, legacy of ancestor, forefather

**атам заманнан** – everlastingly, (eternal, everlasting), from ancient times

**атанша** – *zool.* young camel

**атап айтқанда** – 1. adv. namely ['neɪmlɪ], viz; 2. exactly, in particular; just so; *сонымен атап айтқанда indeed; дәлірек атап айтқанда (to put it) more precisely*

**атастыру** – v. betroth [bi'trouð]

**ататегі** – 1. n. origin ['ɔ:ɪdʒɪn]; *ататегіне нарыздар болу have its origin (in the fact that)*; 2. descent, birth, parentage, extraction

**ата тіл** – *ling.* parent language, proto-language

**атау I** – 1. n. name; appellation; title; 2. *gramm.* declension; *мынау қалай аталады how does it name*

**атау II** – food, which a dying person has the last time

**атаусыз** – adj. unnamed [ʌn'neɪmd]

**атауыз** – n. flat-nose(d) pliers; pliers; gripping tongs

**атбағар** – n. horse-breeder [tɔ:s'bri:də]

**атбалық** – *icht.* skin-carp (Hemibarbus labeo)

**атбасбұршақ** – *bot.* bean [bi:n], haricot; *атбасбұршақ какаосы cocoa bean, coffee-bean*

**атбергі** – n. connoisseur who trains horses

**атбергілік** – n. speciality on training of horses

**атжал** – 1. n. gap (in sowing, ploughing, etc); 2. comb; tooth-comb; 3. (birds) crest; comb; 4. ridge; *таудың атжалы mountain range, mountain ridge*

**атжалман** – *zool.* hamster ['hæmstə]

**атказық** – n. tethering/hitching post, tether ['teðə]

**атқамінер** – 1. n. functionary; bureaucrat; 2. *hist. old.* sham activist, active worker

**атқару** – v. 1. carry out, fulfill the duties (of); fulfill [ful'fil], implement, execute; 2. accomplish, carry into effect, realize; discharge, perform; 3. act (as) [ækt]; *атқарып үйрен learn instruct carry out, fulfill oneself*

**атқарушы** – n. executor [ig'zekjutə]; performer; *сот атқарушысы (court) bailiff; observant, executive*

**атқарылған** – adj. executed ['eksɪkjʊ:ɪd]

**атқарылу** – v. be carried out, fulfil, execute, be accomplished

**атқұмар** – 1. n. lover (of) horses; 2. horseman, equestrian; (horse) trainer

**атқылау** – 1. v. fire ['faɪə] (intermittently), shoot now and then; fire, firing; 2. *geol.* *вулканның атқылауы eruption*; 3. ejection, expulsion; excretion; *сұйықтықтың атқылауы gush out, spout; фонтандай атқылау pour*;



*мұнарадан мұнай атқылады from (oil) derrick the oil poured*

**атқыш** – n. shot [ʃɒt]; marksman, shot; rifleman; gunner; **атқыштар полкі** shooting, rifle, infantry regiment

**атқыштық** – n. marksmanship [ˈmɑːksməŋʃɪp]; neatness

**атой** – 1. n. onset [ˈɔnset], attack (*with war cry, battle cry*); 2. alarm [əˈlɑːm], anxiety; **алаңдаушылық білдіру** *be alarmed/anxious/uneasy, to arouse/cause alarm/anxiety*; **алаңдаушылығын жеткізу** *express (one's) alarm/anxiety*

**атом** – *phys.* атом

**атомгер** – n. atom maker

**атомдық** – adj. atomic [əˈtɒmɪk]

**атомшы** – adj. atomic scientist

**атпаз** – n. expert (on); connoisseur (of) horse, groomer, stableman

**атсайман** – n. harness [ˈhɑːnəs]

**атсалысу** – v. take part; collaboration, help one another

**атсыз** – adj. horseless [ˈtɔːsləs], anonymous; nameless, abstract (math)

**аттам** – n. step [step]; stride; pace

**аттамай** – v. not to step over, cross; transgress

**аттан** – *ethn.* **аттан** ! (*the word of alarm*); signal about danger

**аттандыру** – v. send [send], dispatch; mail; post, accompany; **тауарлар аттандырылды** *the goods are dispatched*

**аттану** – v. 1. depart [diˈpɑːt]; 2. set out; get under way; dispatch [diˈspætʃ]

**аттап** – adv. at a walk, at a walking pace; at a slow pace, slowly

**аттас** – adj. namesake

**аттау** – 1. v. step over, cross; transgress; 2. step through smb (over); overstep

**атты** I – 1. n. horseman [ˈtɔːsmən], rider; 2. **атты полиция** *mounted*; **атты әскерлер** *cavalry*

**атты** II – adj. yclept [iˈklet], referred to as, by name; named, so-called

**аттылы** – adj. equestrian [iˈkwɛstriən], on horseback

**аттылы-жаяу(-лы)** – all mounted and pedestrian; unmounted, foot

**ату** – v. shoot (at, fire (at), fire a shot (at)); **көзімен атын жібергендей болды** *as if smb wanted to shoot with enemy glare*; **атын жіберді** *shoot (at)*; **атын түсіру** *shoot with one shoot*; **атын түрды** *jump ou*; **атын шықты** *(bullet) rip out*; **таң ату дағын**; **таң атын келе жатыр** *it is already (day)light*

**ат үсті** – adj. hurriedly [ˈhʌrɪdli], casually, negligently; in a hurry; carelessly, in a slapdash manner

**атшабар** – 1. n. jockey [ˈdʒɔki]; 2. *old.* orderly, messenger; courier; express

**атшы** – n. horse-breeder, groom [gru:m], stableman, hostler, ostler

**аты** – n. title, heading, heading, title; headline; name

**аты-жөні** – n. patronymic [ˌpætrəˈnɪmɪk] (name), initials; **аты-жөні жоқ** *groundless, causeless, motiveless, unfounded*; **аты-жөні белгісіз адам** *unknown person; unknown (to), unfamiliar (to)*; *strange*

**атыз** – 1. n. field [fiːld]; lea 2. ridge, chine

**атылу** – v. be shot (at)

**атылыс (жарылыс)** – n. explosion [iˈkˌsplɔʊzən, ekˌsplɔʊzən], fire, detonation; (out)burst; **вулканның жарылысы** *eruption*; **атом бомбасының жарылысын іске қосу** *to explode an atom bomb*; **жарылысты іске қосу** *to set off an explosion*

**атынан** – adv. on behalf of ((smb)), on the instructions (of); per procuratoriam; in the name of; **біреудің атынан** *in the name of smb.*; **біреудің атынан амандасу** *welcome / greet on behalf of*

*smb; бірәудің атынан бірнәрсе сатып алу buy smth on behalf of smb*

**атындағы** – adv. by name; named; in name (only); (know) by name

**атырап** – n. environs, neighbourhood; the suburbs; outskirts ['aʊtskə:ts] (of town); vicinity

**атырау** – 1. n. delta ['deltə]; 2. district; region, area; zone county

**атыс** – n. shoot(ing), fire, firing, skirmish, exchange of fire; **атыс ұялары** the center of shooting; **атыс-шабыс** battle

**атысу** – 1. v. exchange fire, fire (at each other), skirmish; 2. (by smb/smith) fight, struggle (with, against)

**ау I** – 1. n. net [net]; meshes, toils, seine, sweep – net, **ау құру/тосқауыл қою** net; meshes, toils; **ау салу** to cast the line, to put a line out

**ау II** – *inter.* hey, heigh; **ау, бұл қалай** how is that; *It means or expresses surprise, supposition, pity (for);* **болды-ау** it seems, it's enough; it seems, I was; **алды-ау** I think he took it

**ауа** – 1. n. air [eə]; 2. atmosphere; 3. climate; **таза ауамен демалу** to take/get/catch/have a breath of fresh air; **сыртта, таза ауада** outdoors; out of doors; in the open air; **сыртқа таза ауаға шығу** to go out of doors, to go into the fresh air; **ауадай қажет** necessary as the breath of one's nostrils, necessary as the breath of life; **ауада қалу** (жұмыстың іске аспай қалуы) to be left hanging, to be up in the air; **таза ауа сүйгіш** (jokingly) fresh-air fiend; **ашық аспанда** out of doors, outdoors, open-air

**ауа жұту** – v. breathe [brɪ:ð], respire; **ауа қысымы** atmosphere pressure, atmospheric pressure, barometric pressure

**ауа райы** – n. weather ['weðə], climate

**ауа өлшегіш** – n. aerometer [eə'ɒrɪmɪtə]

**ауа салқындатқыш** – n. air-conditioner [eəkən'dɪʃnə]

**ауа тазартқыш** – n. air-conditioner

**ауалану** – v. worry ['wʌrɪ], trouble

**ауасыз** – adj. airless ['eələs]

**ауатамыр** – *med.* bronchial asthma ['brɒŋkiəl]

**ауғандар** – Afghan ['æfgæn]

**Ауғанстан** – Afghanistan

**ауғын** – n. 1. migrant; settler; immigrant; 2. refugee [ˌrefju'dʒi:]

**ауғыш** – adj. unsteady [ʌn'stedɪ], shaky; crank

**аудан** – 1. n. district ['distɪkt]; 2. square; area, region

**ауданаралық** – adj. inter-district

**аудандық** – adj. district; regional ['ri:dʒənəl]

**аударма** – n. translation [trænz'leɪf(ə)n, træns'leɪf(ə)n]

**аудармалық** – adj. transferable

**аудармашы** – n. translator [trænz'leɪtə]; interpreter; **аудармашы арқылы сөйлесу** speak through an interpreter; **синхронды аударма** simultaneous interpreter

**аудармашылық** – n. translator; interpreter

**аудару** – 1. v. knock down/over, bring down; 2. (paper) turn over; 3. translate (from and into languages); 4. knock down/over, bring down, dump; **жылдам ашу парақтау** (page and etc) to riffle; look through; **жер аудару** expulsion, deportation; **көңіл аудару** pay attention

**аударып-төңкеру** – v. turn upside(-) down, lopsy-turvy

**аударыс-төңкеріс** – n. revolution [ˌrevə'lʊ:ʃən]; overturn

**аужай** – n. position [pə'zɪʃən], location, intention, situation, attitude

**аужарлық** – n. unceremoniousness [ʌn,serɪ'məniəsənəs]

**аузы** – 1. mouth (smb's); 2. creek, debouchment, entry; *аузы-басы* the whole of face; *аузы-мұрны* coll. nose and mouth; *аузы-мұрны қисаймай* boldly, without remorse/shame/componction; *аузыма сөз түспей* can't say any word; *аузын ашпау* be/keep silent; keep silence; *аузына ие болу* keep secret; keep in dark; *аузына қарату* conquer a respect; *аузына құм құйылу* be out of condition to say smth; *аузынан тастамай* constantly remembering

**ауқат** – 1. n. living conditions, living standards; 2. *dialog.* food, meal

**ауқатсыз** – 1. adj. without food; 2. needy; insolvent; poor, impoverished

**ауқаттану** – 1. v. nourish ['nʌrɪʃ]; feed, become prosperous

**ауқатты** – adj. prosperous ['prɒsprəʊs], affluent, well-to-do

**ауқаттылық** – n. prosperity [prɒs'periti], well-being

**ауқым** – n. size [saɪz], magnitude, dimension, volume; capacity, open space

**ауқымды** – adj. by volume ['vɔljʊ:m]; volumetric, spacious, broad, enormous

**ауқымдылық** – adj. voluminous [və'lu:mi:nəs], bulky

**аула** – n. yard [jɑ:d], courtyard, farmstead

**аулақ** – adv. rather far off, a little farther, somewhat far on/away; *мүмкіндігінше аулақ* as far as possible; *аулақ жүр* hold on rather far off

**аулау** – v. (try to) catch [kæʃt]; *аң аулау* hunt, chase; *балық аулау* fish, hunt, fish

**аума** – 1. adj. inconstant [in'kɒnstənt] (about character), inconsistent, unstable; 2. instability

**аумайтын** – 1. adj. similar ['similə], alike; resemble

**аумақ** – 1. n. size [saɪz], magnitude; 2. dimensions, extent

**аумақтық** – adj. territorial [,teri'tɔ:riəl]

**аумалы** – adj. variable [vɛəriəbl]; changeable ['tʃeɪndʒəbl], unstable, unsteady

**аумалы-төкпелі** – adj. changeable; inconstant, unstable

**аумалылық** – adj. inconstancy [in'kɒ'nstənsi], variability, changeability

**аумау** – 1. v. alike [ə'laɪk]; *бір-бірінен аумамай қалу (қатты ұқсау)* as like as two peas in a pod

**аунақшы** – v. turn over [tə:n'əʊvə]; turn from side to side

**аунатылатын** – breeding

**аунатылған** – adj. rolled (in) [rəʊld]

**аунау** – v. 1. turn over; roll about

**ауру I** – 1. n. sickness ['sɪknəs], illness;

2. disease; *жұқпалы ауру* infectious/contagious disease; *аурудан сақтану* protect oneself against the illness; *\*ауру қалса да, әдет қалмайды* disease recovers but the habit stays; *\*ауруын жасырған өледі* who hides the disease that will die; *емдеуге келмейтін/жазылмайтын ауру* inrable illness, untreatable illness; *өлімге әкеп соқтыратын ауру* fatal illness; *тұқым қуалайтын ауру* heritable disease; *тері ауруы* skin disease; *аутоиммундық ауру* autoimmune disease; *жүйке тамыр ауруы* disease of the brain; *жүрек ауруы* heart-disease; *жұқпалы ауру* infectious/contagious disease; *толық емделмейтін/созылмалы ауру* chronic ailment; *іш құрылыс ауруы* internal diseases; *психикалық/жүйке ауруы* – mental illness/disease; *ауру болғандықтан* in consequence of disease; *жан дүние ауруы* mental illness/disease; *қорқынышты ауру* dreadful disease; *ауыр халдегі ауру* serious/painful illness; *эпидемиялық ауру* epidemic; *ауруға қарсы тұру* to resist disease; *ауру орталығы* nidus; *балалар/*

**жасөспірімдер ауруы** *childhood disease, infantile sickness, infantine sickness*;  
**жабық түрдегі ауру** *deep-seated disease*;  
**теңіз ауруы** *sea-sickness*; **жеңіл түрдегі ауру** *mild disease*; **сирек шалдығатын ауру** *rare disease*; **қатерлі ауру** *serious disease*; **тропикалық ауру** *tropical disease*

**ауру II** – 1. v., n. ache [eik], pain; 2. n., adj. sick; **бас ауру** *head ache*

**ауру күту** – v. nurse [nə: s]; **tend**;  
**аурын қалу/жұқтырып алу** *come down with disease, contract a disease*;  
**жұқтырып алу/тарату** *carry disease, spread (a) disease*; **ауруды емдеу** *cure (a) disease*; **ауру көзін жою/тездеуін емдеу** *eradicate, stamp out, wipe out (a) disease*; **аурудың емдік алдын алу шаралары, сақтандыру шараларын (профилактика) жүргізу** *to prevent (a) disease*; **көпке әйгілі ауру** *common disease*; **ауру ошағы** *the outbreak of a disease*; **ауруға шалдығу** *fall sick/ill (of), be taken ill (with)*; **ауруға шалдығатын болды** *begin to ache, ache*

**ауру-сырқау** – n. sickness, illness, disease, pain, ache

**аурулық** – adj. sickly ['sikli], ailing, unhealthy

**аурулық қағаз** – n. sick-list ['siklist]

**аурухана** – n. hospital ['hospit(ə)l]

**аурушаң** – adj. ailing ['eiliŋ]; unhealthy [лп'helθi]

**аусыл** – *vet.* foot-and-mouth disease

**ауу** – 1. v. fall down [daun], become lost; **ауады** *cross, go/get over, get across*; **түс ауды** *it's getting noon*; **есі ауын кетті** *to lose consciousness, to become unconscious*; **көңілі ауды** *take a great interest (in smth.); be keen (on smth.), go mad (on smth.); take a fancy (to smb.); be(come) enthusiastic (about)*

**аушы** – n. fisher

**ауыз** – 1. n. mouth [mauθ]; 2. neck (bottle); **мылтықтың аузы** *gunpoint*; **жараның аузы** *orifice of wound*; **аузына салды** *put into the mouth*; **ауызға ерекше түскені** *to say particularly about it*; **ауыздықтай алады** *it can subdue, bridle*; **бір ауыздан** *unanimously*; *proverb*; ... **аузы күйден үрлеп ішеді** *A burnt child dreads the fire*

**ауыз әдебиеті** – n. *coll.* oral public literature; folklore

**ауыз су** – n. drinking water ['driŋkiŋ, wɔ:tə]

**ауыз тию** – v. try, taste

**ауызашар** – *rel.* dinner during the Moslem post, i.e. after the sunset

**ауызба-ауыз** – adv. privately ['praivitli], *tete-a-tete*, confidentially; word for word. from one's own mouth

**ауызбастырық** – *ethn.* in reward for non-disclosure of secrets

**ауызбірлік** – n. unity, mutual/common understanding

**ауызға алу** – v. remember [ri'membə]

**ауыздық** – n. bit; **ауыздығы жоқ аттай** *unfulfilled, unbridled*; **ауыздықпен су ішу** *have a hard time*

**ауыздықсыз** – 1. adj. without bit, (about a horse) unbridled 2. *fig.* unruly; rowdy; licentious (dissolute)

**ауызекі** – 1. adj. oral ['ɔ:r(ə)], verbal; 2. adv. 1. orally, verbally; 2. ingenuously, artlessly; 3. directly, straight **ауызекі тіл** *speech; spoken language*

**ауызша** – adv. orally ['ɔ:r(ə)li], verbal, by word of mouth; **ауызша хабарлама** *verbal communication*; **ауызша келісім** *verbal agreement/contract*

**ауыл** – n. aul; village ['vilidz], country; **ауыл иттері** *country dogs*; **ауыл көшкенде** *when the aul changes the land*; **ауылдың абыройын сақтай алады** *be worthy (of) defending of the honour of village*; **ауыл сырты** *outside*

of the territory of village; **ауыл түбіндегі** near the village; **ауылда** in the village, country; **ауыл шеті** in the outskirts of village

**ауыл шаруашылығы** – n. agriculture [ˈædɢɪkəlʃə], farming; rural economy

**ауыл-аймақ** – coll. the whole village, country

**ауылдас** – n. 1. who lives in the same village or country; 2. (fellow) countrymen, compatriot

**ауылдық** – adj. rural [ˈruə(ə)], country, village

**ауылнай** – n. the chairman of village, administration

**ауыр** – 1. adj. heavy [ˈhevi]; 2. hard, 3. difficult; serious, torment; 4. grave, terrible; **аяғы ауыр (әйел)** pregnant; **қолы ауыр** fig. ruthless, pitiless, merciless; **ауыр мінезді** steady, balanced, even-tempered; **ауыр жүк** heavy load; **ауыр соққы** terrible blow; **ауыр қылмыс** grave / heinous crime

**ауырлату** – v. 1. overload [ˌouɪvəˈləud]; make heavier, become aggravated; 2. intensify, heighten

**ауырлық** – 1. n. weight [weɪt], heaviness; 2. fig. burden; 3. overload; gravity, seriousness

**ауырсыну** – v. 1. feel/have a pain; 2. consider that smth is difficult;

**ауыртпай** – adj. painless [ˈpeɪnləs]

**ауыртпалық** – 1. n. misfortune [mɪsˈfɔːtʃuːn], disaster, mischief, calamity; hardship, difficulty; 2. burden, load; **барлық ауыртпашылықты көтеру/өзіне алу** to bear the brunt of smth; **барлық ауыртпалық түседі** the whole weight/burden falls on

**ауыртпай** – v. an(a)esthetization [ˌæniːsθətiˈzeɪʃən]

**ауырты** – v. pain [peɪn], hurt; cause to ache/pain; **басты ауырты** play games with smb., pull the wool over smb.'s eyes

**ауыру** (ауырып қату) – v. be sick, be ill (with); be down (with); be ailing, be in poor health, hurt, ache, be in pain

**ауыру түйсігі** – n. sensation of pain

**ауыс-түйіс** – n. mutual

[ˈmjuːtʃuəl, ˈmjuːtʃuəl], reciprocal; **ауыспай** not changing

**ауыспайтын** – adj. permanent [ˈpə:m(ə)nət], continuous; rotatory

**ауыспалы** – adj. changeable [ˈtʃeɪndʒəbl], variable, transitory, transient linguist. transitive; **сөздің ауыспалы мағынасы** figurative sense/meaning of words; **ауыспалы осы шақ** gr. Present Simple

**ауыстырмалы** – adj. variable [ˈvɛəriəbl]; alternating

**ауыстыру** – 1. v. exchange [ɪksˈtʃeɪndʒ], change; barter (for); 2. substitute; equivalent; 3. mix; put, set, move; **ауыстырыңыз** replace (by), substitute (for)

**ауыстырушы** – n. substitute [ˈsʌbstɪtʃuːtɪ]

**ауыстырушылық** – n. transference [trænsfəː(r)əns]; transformation

**ауыстырылатын** – adj. demountable [dɪˈmauntəbl], detachable

**ауыстырылу** – v. be in demountable [dɪˈmauntəbl]

**ауысу** – v. 1. move [muːv], shift; move around; 2. pass on; 3. change places

**ауысым** – 1. shift (in the factory); session (at school); 2. mil. relief; **күнмен түннің ауысымы** alternation of day and night; **күзет ауысымы** relief / changing of the guard; **екі (үш) ауысымда жұмыс істеу** work in two [three] shifts

**ауыт** – n. camel saddle [ˈkæm(ə)lˈsædɪ]

**ауытқу** – n. 1. deviation, deflection; divergence; 2. fig. hesitation [ˌheziˈteɪʃn], indignation, vacillate; 3. med. aberration; geol., med. anomaly; fluctuate, stray off cause

**ауытқушылық** – n. 1. deviation [ˌdi.vi'eif(ə)n], deflection; divergence; 2. aberration; 3. changeability, changeableness, mutability; 4. unsteadiness; fickleness; 5. *biol.* variability

**ауытқымалы** – adj. 1. uneven, irregular; 2. changeable ['ʃeindʒəbl] variable, inconstant

**ауытқымаушылық** – n. constancy ['kɒnstənsi], permanency, *принцип, қағида ұстану adherence to principle*

**африкалық, африкандық** – adj. African

**ахахалау** – 1. v. laugh loudly; chuckle ['ʃʌkl]; 2. lead funny way/mode of life/living

**ахуал** – 1. n. health [həlθ]; 2. condition; 3. situation

**аһ** – *inter.* express fun, surprise and etc

**аһ ұру** – 1. v. be upset, be worry; 2.

**аһылап-үһілеу** – v. 1. sigh [saɪ], moan; 2. worry

**аш I** – 1. adj. hungry ['hʌŋɡri]; 2. n. famine, starving, starvation, hunger; *ашығады get off; alight; аштан from hunger; аш қарынға on an empty stomach*

**аш II** – v. open ['əʊpən]; *есікті аш open the door*

**аша** – 1. n. bifurcation; forked crown; furcation 2. prop

**ашалы** – adj. forked [fɔ:kt], bifurcate

**ашаң** – adj. thin [θɪn], lean, scrawny

**ашаршылық** – n. hunger; starvation[stɑ:'veɪʃən], famine

**ашкөзділік** – adj. money-grubbing, greed, greediness

**ашқарак** – adj. 1. insatiable [ɪn'seɪʃəbl]; 2. voracious, gluttonous

**ашқарактық** – adj. 1. greed(iness) ['ɡri:dɪnəs], avidity; 2. voracity, voraciousness, gluttony

**ашқарынға** – adv. on an empty stomach/belly

**ашқылтым** – adj. sourish ['sauəri], bitter taste; bitter stuff, acidic

**ашпалы** – adj. expanding [ɪk'spændɪŋ], extensible, opening

**аштық** – n. hunger; starvation; *аштыққа ұшырау be hungry*

**ашу I** – v. open (up) ['əʊpən]; reveal, clear; inaugurate; discover; *жол ашу clear the way; монумент, ескерткішті салтанатты түрде ашу unveil a monument; ашып кету leave open*

**ашу II** – v. get out of order, (*about food*) deteriorate; go bad

**ашу III** – n. anger ['æŋɡə]; ire ['aɪə], indignation, spite, malice; *ашуға бұлығын be in anger; ашу оты ойнап шыға келді get angry; ашуын басу calm/quiet/settle down; ашуын жасыру hide/dissemble one's anger; ашуды ақылға жеңдіріп temper justice with mercy; ашудан есін жия алмай be beside oneself with rage; біреудің ашу ызасын тугызу arouse/rouse smb. 's ire*

**ашу-араздық** – n. anger; ire, wrath

**ашу-ыза** – n. spite [spait], malice; rage, anger; ire, wrath

**ашудас** – *chem.* alum ['æləm]

**ашуландыру** – v. make angry, *біреуді ашуландыру provoke smb. 's wrath*

**ашулану** – v. be angry (with), irritated

**ашуланған** – adj. aggravated ['æɡrəveɪtɪd]; incensed ['ɪnsensəd], enraged, infuriated

**ашуланшақ** – adj. quick-tempered, hot-tempered, irritable, touchy, angry

**ашуланшақтық** – n. irascibility [ɪ,ræse'bilɪti], hot temper, irritability

**ашулы** – adj. angry ['æŋɡri], mad; annoyed; *ашумен angrily, crossly*

**ашусыз** – adj. 1. without anger, calmly; 2. kindly; meaning no offence / harm (*after the noun*); 3. good-natured (*about people*)

**ашушан** – adj. hot tempered, quick-tempered; irascible, hasty; peppery

**ашушандық** – adj. irritability, shortness

**ашығу** – v. feel/get/grow hungry

**ашық** – 1. adj. open; 2. overt; frank; 3. bright, clear (weather); 4. vowel, vocalic; 5. generous

**ашық хат** – n. a letter addressing to smb on news-papers and on journals

**ашық ауыз** – adj. 1. who can't keep the secret; 2. gullible

**ашықтан-ашық** – adv. straightforward; frank; sincere

**ашылу** – 1. v. (*be found/discovered*) come to light; 2. (*to smb*) confide (in, to); open up; declare/unbosom oneself; 3. (before smb) open up before one's, be disclosed, exposed

**ашылым** – n. opening ['ou:pəniŋ]

**ашынған** – adj. indignant (at) [in'dignənt]; *бір нәрсеге қатты ашыну* wax indignant over smth

**ашындыру** – 1. v. drive to despair; 2. anger, fill with indignation

**ашынқыра** – v. open slightly [a little way], half-open; (*about door*) set ajar

**ашыну** – v. be indignant (at), be filled with indignation (at), be exasperated (by); be outraged (by); protest (against), express one's indignation (at)

**ашып-жабу** – v. open and close

**ашытқы** – n. yeast [ji:st], barm, leaven

**ашыту I** – v. 1. itch; 2. burn, smart

**ашыту II** – v. 1. make sour, turn sour; 2. become sour, ferment *қамыр ашыту* make dough; *қымыз ашыту* prepare, get/ make ready; *басты ашыту* drive smb. crazy with smth., *make smb.'s head spin*; *ашытып алады* sour, ferment, leaven; *ашыту бабы* ways of ferment

**ащы** – 1. adj. bitter ['bitə]; *ащы қайғымен жылау* cry bitterly; 2.

bitter, hard; *ащы шындық* bitter truth, *unpalatable truth*

**ащылау** – 1. adj. bitterish, rather bitter

**аю** – zoll. bear [bəə]

**аюжидек** – bot. bearberry ['bɛəbən], buckberry, kinnikinic

**аяғында** – 1. adv. afterward(s) ['ɑ:ftəwədz]; 2. at the end; 3. on one's feet

**аяғыш** – adj. compassionate [kəm'pæʃənət], sympathetic, pitiful; sorrowful, sentimental

**аяз** – 1. n. frost [frɒst]; 2. v. freeze [fri:z]; *қатты аяз* hard frost

**аяз-ата** – n. Santa Claus [sæntə 'kɔ:z]

**аязды** – adj. frosty ['frɒsti], cold

**аяк I** – n. foot [fʊt] (foot; sole); leg (scole); *бас-аяғы* from the beginning at the end; *аяғы аспаннан келді* about full collapse, defeat; *аяғына жығылу* entreat, beg, implore, supplicate (for), beseech; *аяғының желі бар* at fast, high-speed; *аяғын нық басып* hard gait, walk, step; *аяқтан-аяққа көшіп* from leg to leg; *аяғы бүгуге келмей қалды* can not bend feet; *аяғынан тұрды* (оңалу науқастан кейін) be on one's feet (after illness); *аяғынан тұрды* (оңалу) gain/get to one's feet

**аяк II** – n. cup [kʌp]; cupful; *бір аяқ шәй ішу* drink/take a cup of tea; *шәйлік кесе* teacup

**аяк астында** – adv. unexpectedly [ʌnik'spektidli]; suddenly ['sʌdənlɪ]

**аяк киім** – n. footwear ['fʊtwɛə], foot-gear; shoes; boots

**аяқтың ұшы** – anat. toe [təʊ]

**аяк-табак** – coll. 1. tableware, the dishes; 2. crockery ['krɒkəri]; (tea) service, plates and dishes; things; ware

**аяк астынан** – adj. unexpectedly; suddenly, all of a sudden

**аяқжол** – n. pavement ['peɪvmənt], sidewalk, footpath, footway ['fʊtweɪ]

**аяқсыз** – adj. legless ['legləs]; one-legged; apod, apodal

**аяқталу** – v. be completed [kəm'plit(ə)d], come to an end; be over, finish

**аяқтану** – v. stand on one's own feet; get better from the birth (*about animals*)

**аяқтау** – 1. v. finish ['finiʃ], conclude, end; complete; n. 2. termination, finishing; 3. (*institution, establishment*) finishing; (*institution of higher education*) graduation

**аял** – n. delay; break, rest-period; *еш аялдаусыз* without delay

**аялау** – v. caress [kə'res], fondle, cherish; take care (of), guard (from)); *уақытты аялай білу* make the most of one's time; *not waste time*

**аялы алақан** – coll anxious hand ['æŋk[ə]s]

**аялдама** – n. stop [stɒp], busstop; halt; stoppage, station; *трамвай аялдамасы* tram stop

**Ә!** – interj. *ә дегенше* in a eye wink, fast

**әбделдеу** – v. equip ['kwip]

**әбден** – adv. 1. quite [kwait], rather; completely; *әбден дұрыс* quite so, quite right, perfectly true

**әбдіре** – n. *old*. trunk [trʌŋk], chest, box; *әбдіре/сандықты жиыстыру* pack one's trunks

**әбес** – n. erroneous [i'rəʊniəs], mistaken; fallacious

**әбессіну** – v. consider smth as a mistake; needless

**әбестік** – n. indecent [in'di:s(ə)nt], improper, unbecoming, unseemly

**әбдәсте** – *old*. n. jug [dʒʌg], a jug for ritual ablution before a prayer

**әбжылан** – 1. *zool.* cobra ['koubɾə]; 2. sinister enemy

**әбзел** – n. 1. harness ['hɑ:nis, 'hɑ:nəs];

**аямай-ак** – adv. mercilessly [mɑ:siləsli]  
**аян** – coll. be (well) known, obvious, manifest, evident

**аяныш** – adj. pity; compassion;  
*аяныштан* out of pity (for); *недеген аянышты!* what a pity!

**аянышты** – adj. pitiable ['pitɪəbl], pitiful; miserable, wretched, poor

**аяу** – v. feel sorry (for); pity, feel sorry;  
*аян* sympathize (with), feel (for); approve (of); *аяусыз қимылдаған* act cruelly

**аяулы** – adj. dear [diə]; merciful, sparing expensive; *қымбатты досым* (my) dear

**аяусыз** – adj. pitiless ['pitiləs]; grim, ruthless, merciless

**аяусыздық** – adj. mercilessness, ruthlessness

**аяушылық** – n. 1. mercy; 2. sympathy (for, with); pity; *аяушылықсыз* without mercy; *ешқандай аяушылық жоқ* no quarter

## Ә

2. utensils [ju:'tensils]; implements; 3. outfit

**әбзелші** – n. (handy) craftsman ['krɑ:ftsmən], artisan

**әбсәтте** – adv. suddenly ['sʌdənlɪ], all of a sudden

**әбігер** – n. disturbance [di'stə:bəns]; vanity, accident, mishap, trouble

**әбігер ету** – v. trouble ['trʌbl]; give trouble; cause inconvenience; cause anxiety/concern, *әбігер еткенім үшін кешіріңіз* sorry to trouble you

**әбігерлену** – v. 1. worry ['wʌri], be anxious/uneasy (about); be bothered; 2. trouble, bother; put oneself out, *әбігерленбеңіз* don't worry, don't trouble

**әбігерсіз** – adj. without bustle; untroubled

**әбігерлік** – n. 1. anxiety



[æŋ(g)'zaiəti], bother; uneasiness; nervousness; 2) trouble

**әдеби** – adj. literary ['litərəni]

**әдебиет** – n. literature ['litrətʃə]; *коркем әдебиет belles-lettres, әйгілі ғылыми-әдебиет popular scientific literature; жеңілдетілген әдебиет (foreign language) graded reader; классикалық әдебиет classics, the humanities; қоғамдық әдебиет social etiquette; әскери әдебиет military etiquette*

**әдебиеттану** – n. study of literature, literary criticism

**әдебиетші** – n. literary man, man of letters; literary critic, specialist in learning literature

**әдейі** – adv. purposely ['pə:pəsli], on purpose, wittingly; deliberately [di'libəritli], intentionally, specifically

**әдейілеп** – adv. 1. advisedly [əd'vaizidli], on purpose; 2. specially, especially

**әдемі** – adj. beautiful ['bju:tiful], sympatheti

**әдемілік** – n. beauty ['bju:ti], attraction; gracefulness, elegance

**әдеміше** – adv. attractive [ə'træktiv]

**әдеп** – 1. n. politeness [pə'laitnəs], civility; 2. etiquette; 3. courtesy; *әдеп сақтау observe etiquette; әдеп сақтап observe the decencies/proprieties; әдепсіздік қылмайтын то бар (from) indecency*

**әдепкі** – adj. initial [i'nifə], primordial [praɪ'mɑ:di ə], original

**әдепкіде** – adv. at first, in the beginning, originally

**әдепсіз** – adj. ill-mannered [i'l'mænəd], ill-bred, impolite, rude, discourteous

**әдепсіздік** – n. ill breeding; bad manners; lack of culture; discourteousness, rudeness, impoliteness

**әдепті** – adj. well-bred [wel'bred], well-mannered, well brought up; polite, courteous

**әдептілік** – n. good breeding; good manners, politeness, courtesy, good education

**әдет** – 1. n. skill [skil]; 2. habit; manner; custom; *әдет бойынша through habit; әдет қалыптастыру form a habit; әдетке айналу become a habit with smb., become a matter of course for smb; әдетмі болу (әдеті бар) (to smth) be accustomed (to), be in the habit (of), be given (to); әдетке айналдыру get into the habit (of), fall into the habit (of); жаман әдет bad/ pernicious habit; әдеттегідей matter of habit; әдеттен арылу get rid of a habit, get out of a habit; әдет күші force of habit; әдеттену get into the habit; әдеттен арылу dishabituate; \*ауру қалса да, әдет қалмайды old habits die hard*

**әдет-ғұрып** – n. custom and tradition; *бұл әдет-ғұрыпқа айналды it is (a) common practice, it has become customary*

**әдетте** – adv. usually ['ju:ʒuəli]; customarily, ordinarily; *әдеттегідей мен жаттадым as a rule I've learned by heart*

**әдетінше** – adv. habitually, from force of habit, customarily, by tradition

**әдеттегі** – adj. usual ['ju:ʒ(ə)], ordinary; common; as before, habitual; *бұл әдеттегі іс (It is not unusual.)/It is usual; әдеттегі қабылдау standard practice*

**әдеттегідей** – adj. as usual, regular

**әдеттену** – v. get into the habit (of), get into the way (of); get accustomed to; *ол ұрысуға әдеттенген he has got into the habit of swearing*

**әділ** – adj. 1. just, fair; honest [ʻɔ:nist], upright, honest-minded; equal; *әділ ел басшысы justified governor*

**әділ сөт** – n. public justice

**әділдік** – n. honesty [ʻɔ:nisti], justice, fairness, equality

әділет – n. justice ['dʒʌstɪs], equality

әділетсіз – adj. unjust [ʌn'dʒʌstɪ],  
unfair

әділетсіздік – n. injustice [ɪn'dʒʌstɪs];  
*әділетсіздікке қарсы* against of injustice

әділетті – 1. adj. just, justified; equitable ['ekwɪtəbl̩]; 2. honest, right, correct

әділеттілік – n. justice, fairness

әділетшіл – adj. upholder of justice [ʌp'houldə]; civil / human rights advocate / activist

әділ қазы – n. impartial judge [ɪm'pɑːʃəl]

әдіптеу – v. sew on/in (to), hew edge of clothes; *әдіптелген undercut*

әдіс – n. method ['meθəd]; procedure; *әдісті қолдану apply/employ/use a method*

әдіс-айла – n. method and trick

әдіскер – adj. methodologist

әдісқой – adj. adroit [ə'drɔɪl], agile, nimble; *sleng.* resort to various tricks, have recourse to various tricks

әдістеме – n. method(s), system; principles; *мына әдістеме бойынша* by this procedure/strategy

әдістемелік – n. methodical [mə'θədɪkəl], systematic(al)

әдісшіл – 1. adj. able to use various methods; 2. *see.* әдісқой

әже – n. grandmother ['grænd,mʌðə]; grandmamma, grandma, granny

әжей – n. granny ['græni]

әжептәуір – adv. enough ['ɪnʌf]; decent, presentable; *әжептәуір уақыт considerable time*

әжет – 1. n. need (of, for) [niːd]; 2. necessity

әжетай – n. tender addressing to granny

әжетхана – n. lavatory ['lævətəri], w.c.; public convenience; *sleng.* loo; toilet

әжуа – 1. n. irony ['aɪəŋəni]; mockery, scorn; *тағдыр талкезі quirk/twist of fate*

әжуа-мазақ – 1. n. mockery ['mɒkəri], derision, scorn, scoff, scoffing 2. humiliation, harassment; persecution, violation of one's dignity

әжуа-мысқыыл – *coll.* mockery and sneer

әжуа-сықақ – n. 1. irony ['aɪəŋəni], mockery and joke; 2. parody ['pærədi], caricature

әжуалау – v. scoff (at) [skɒf], jeer (at), to make a laughing-stock (of), mock, ridicule

әжуасыз – adj. joking apart

әжуашыл – adj. given to mocking

әжім – n. wrinkle ['rɪŋkl]

әжімді – adj. wrinkly

әжімдену – v. cockle ['kɒkl], become wrinkled

әжімсіз – adj. smooth [smuːð], without wrinkles

әз – n. 1. respected, respectable; 2. dear, esteemed, distinguished

әзәзіл – n. 1. devil, Satan; 2. tempter ['temptə]

әзәзілдік – n. 1. craftiness [krɑːftɪn əs], meanness; 2. seduction; instigation, incitement

әзер – adv. hardly ['hɑːdli], only just, barely, anyhow, scarcely

әзіз – 1. adj. generous ['dʒen(ə)rəs]; 2. respected

әзіл – n. joke [dʒouk]; jest; fun; *әзіл етіп қабылдау take smth. as a joke; әзілге ренжімей not take offence at a joke, not take it seriously; зілді әзіл spiteful/malicious/mean joke; әзілден in jest, as a joke; әзілге айналдыру turn into a joke, humo(u)r; ұстамды әзіл dry humour; халық әзілі folksy humour; әзілдік сезімі humour, sense of humour, funny bone, risibles; мейірімсіз/қатал әзіл grim humour; дөрекі әзіл elephantine humour; орынсыз/ауыр әзіл grim/black humour; орынды/жеңіл әзіл lambent humour, light vein of humour;*

әзіл-әжуа – *coll.* joke; mockery  
 әзіл-күлкі – *coll.* merriment and laughter

әзіл-қалжың – *n.* 1. joke [dʒouk], practical joke; 2. cartoon, grotesque, caricature; *достық әзіл-қалжың/шарж* friendly jest; harmless / well-meant caricature; *әзіл-қалжыңға ренжімеу* not take offence at a joke not take it seriously, *әзіл-қалжыңмен құтылу* to laugh smth. away/off

әзіл-ойын – *coll.* amusement and trick  
 әзіл-сықақ – *n.* humo(u)r, drollery;  
*арзан әзіл-сықақ* cheap humour

әзіл-шыны – *n.* in jest, as a joke and in earnest

әзілдесу, әзілдеу – 1. *v.* make fun (of); 2. play a joke (on); 3. be in jest; be funny; fool; 4. trifle (with), play (with); *мен әзілдеп тұрғаным жоқ* but I'm not joking, *әзілдеуді жақсы көру* be fond of joking; *ол әзілдеп тұрған жоқ* he is serious, he is in no joking mood; *мұнымен әзілдеме* don't trifle with this; *онымен әзілдесу қиын* he is not one to be trifled with; *he is a tough customer*; *ол әзілдесетін жасдайда емес* he is in no laughing mood; *әзілдемей* seriously, in earnest

әзілқой – *n.* wag [wæg]; joker, jester

әзілшіл – *n.* wag [wæg]; joker

әзір – 1. *adj.* ready ['redi] (for); 2. prepared (for); *әзір емес* not ready yet; *әзір тұру* hold oneself in readiness

әзірге – 1. *adv.* for the present, for the time being, so far; for a while [waɪl]; *әзірге* so long, (I'll) see you later; *for the moment, for now*

әзірейіл – 1. *sleng.* fright; 2. *miph.* monster ['mɒnstə]

әзірлену – *v.* get ready, prepare (for); prepare oneself (for)

әзірлеу – *v.* prepare [pɪ'pɪə], get/ make ready

әзірше – *adv.* so far, as yet, as now, up till now, in the meanwhile

әй – *sleng.* heigh [heɪ]; call close people and younger ones

әйгілеу – *v.* declare [di:klæ], tell; advertise, publish, publicize

әйгілі – *adj.* famous ['feɪməs], known, well-known, popular

әйгілік – *n.* publicity [pʌb'lisɪti], fame

әйел – 1. *n.* woman ['wʊmən]; lady;

2. wife; 3. female, woman('s), feminine;

*әйел-ана* woman-mother; *сымбатты*

*әйел* attractive, beautiful, pretty woman;

*бойдақ әйел* single woman; *тұрмыс*

*құрған әйел* married woman; *matron*;

*feme covert*; *дүние танымы жоғары*

*әйел* woman of the world, woman of fashion;

*ұрсқақ әйел* fishwife; *әйел дәрігер*

*lady doctor*; *іскер әйел* business woman;

*көзқарасы төмен әйел* cutty; *жеңілтек*

*figzig, light-o'-love*

әйел алу – *v.* get married (to), marry

әйелдік – *n.* feminine, womanly

['wʊmənli], womanlike

әйнек – 1. *n.* glass ['glɑ:s]; the glass;

2. window

әйнектеу – *v.* glaze [gleɪz], cover with glass

әйнектеуші – *n.* glazier [gleɪziə],

glass-cutter

әйнекей – *n.* glaze [gleɪz]

әйтеуір – *adv.* if only, provided that, nevertheless, anyhow, somehow, however, generally, in some way or other

әйткенмен – *adv.* nevertheless [nevəðə'les], (but) still, for all that, all the same, however, in spite of, despite

әйтпегенде – *v.* otherwise ['lðəwaɪz], (or) else, but for, if it were not, elsewhere, on the other hand

әйтсе-дағы, әйтсе де – *v.* nevertheless [nevəðə'les]

әк – *n.* lime [laɪm], lime carbonate

**әке** – n. father [ˈfɑːðə]; *әкеме ерін with father, take after father; әкесінің сүйегі body of father*

**әке-шеше** – n. parents [ˈpɛə(ə)nt]

**әкелу** – v. bring [brɪŋ]; *бақыт әкелу bring luck; бақытсыздық әкелу to bring misfortune; пайда әкелу be of use, be of benefit*

**әкелі-балалы** – adj. father and son, father with son

**әкелік** – adj. paternal; fatherly [ˈfɑːðəlɪ]

**әкелім** – 1. n. bringing in (of); import(s), importation; 2. drive, driving gear

**әкеліну** – v. be brought, be transported

**әкемдей** – adj. like father

**әкесіз** – 1. adj. without father; 2. orphan; *әсетім қалу become an orphan*

**әкетай** – n. tender addressing to a father

**әкету** – v. take away, take off, carry (away), withdraw

**әккі** – 1. adj. experienced [ɪksˈpɪəriənstɪ]; 2. adroit

**әктеу** – v. whitewash [ˈwaɪtwɔʃ]

**әкім** – 1. n. mayor [mɛə]; administrator; manager; 2. *old* lord, sovereign, master; judge

**әкімгерлік** – n. administration [əd,mɪnɪsˈtreɪ(ə)n]

**әкімшілдік** – n. administration [əd,mɪnɪsˈtreɪ(ə)n]

**әкімсіну** – v. put on airs, give oneself airs

**әкімсымақ** – adj. bureaucrat [ˈbjuəʁəukræt]

**әкімшіл-әміршіл** – adj. command-administrative

**әкімшілік** – n. administrative [əd,mɪnɪstrətɪv], managerial

**әл** – n. strength [streŋθ], force, might, power; situation; *әлі жету overpower*

**әл-ауқат, әл-қуат** – n. prosperity [prɒsˈperətɪ], well-being, welfare

**әл-ахуал** – n. position [pəˈzɪj(ə)n], condition, circumstance

**әл-дәрмен** – n. force [fɔːs], power, strength, energy

**әл-шама** – n. possibility [ˌpɒsɪˈbɪlɪti]

**әлбетте** – adv. *bookish*. of course, certainly, no doubt, surely, to be sure

**әлгі** – adv. that; (who/which); *әлгі домбыра тартқан that person who played on dombyra*

**әлгіде** – adv. recently [ˈrɪs (ə)ntli], not long ago; lately

**әлгіндей** – adv. 1. as it is/was, etc; like that; *әлгіндей қала берсін let it remain as it is*

**әлде** – *conj.* or [ɔː], (either)... or

**әлдебір** – *pron.* 1. some; (a) certain; any, any one; 2. something like [ˈsʌmθɪŋ]; *әлдебір уақыттан кейін some time*

**әлдебіреу** – *pron.* somebody [ˈsʌmbədi], someone

**әлдекімсу** – v. put on airs, give oneself airs

**әлдеқайда** – 1. **pron.** somewhere, where ever; 2. **adv.** much, by far, far and away; much, far; *бұл әлдеқайда қызықты it is much [by far; a lot] more interesting; әлдеқайда керемет much / far better, better by far*

**әлдеқайдан** – adv. from somewhere

**әлдеқалай** – adv. 1. against all expectations, quite unexpectedly; 2. unexpectedly [ˌʌnɪkˈspektɪd]; suddenly

**әлдеқашан** – adv. 1. long (time) ago; long ago; for a long time; 2. once, some time, formerly

**әлден** – adv. after a while, these times

**әлдену** – v. 1. fortify / refresh oneself; 2. have a snack, become prosperous

**әлдендіру** – v. 1. refresh, fortify; 2. strengthen [ˈstreŋθ(ə)n], invigorate

**әлдене** – *pron.* something ['sʌmθiŋ], whatever

**әлденен (кейін)** – *adv.* after a while

**әлденеше** – 1. *pron.* a few, some, several; 2. *adv.* repeatedly, considerably, sufficiently

**әлденешеу** – *pron.* a few [fju:] some, several

**әлди** – *n.* baby ['beɪbi], infant in arms;  
*әлди-әлди* lullaby

**әлдилеу** – *v.* lull; sing lullabies (to)

**әлді** – *adj.* strong [strɔŋ]; powerful, mighty, prosperous

**әлек** – *n.* trouble ['trʌbl], fuss, bustle; worries, accident, mishap, commotion;  
*әлек болу* be in trouble; *әлек салу* turn upside-down; *әлек білмеген әлек suffers and torments that, who doesn't know their power*

**әлектену** – *v.* busy oneself (with); mess around (with), be troubled (annoyed)

**әлем** – *n.* 1. world [wɜ:lɔd], universe; 2, population; *әлемге* the whole planet; *әлем анасы* mother of the universe; *әлемдези* in the world

**әлемдік** – *adj.* world [wɜ:lɔd]; world-wide, universal; *әлемдік палуан атағы* rank of champion of the world (by fighting); *әлемдік даңқы* world-wide fame

**әлем біріншілігі** – *n.* championship of the world

**әлем құпиялары** – *n.* mystery of the world

**әлеміш** – 1. *n.* draw all over; cover with drawings; 2. ornament (with designs)

**әлеумет** – *n.* people ['pi:pl], nation, community, public, society, population

**әлеумет ғылымы** – *n.* sociology [ˌsəʊʃi'ɔlədʒi]

**әлеуметтену** – *v.* socialization [ˌsəʊʃ(ə)laɪ'zeɪʃ(ə)n]

**әлеуметтік** – *adj.* social ['səʊʃ(ə)]; *әлеуметтік тапсырыс* *w. comb.* social order

**әлжуаз** – *adj.* weak [wi:k]; feeble, frail

**әлпет** – 1. *n.* look(s), appearance; 2. features, complexion, face

**әлпетсіз** – *adj.* ugly ['ʌɡli]; not good-looking, unattractive

**әлпетті** – *adj.* beautiful ['bjʊ:tɪfʊl], handsome, good-looking; pretty

**әлпештеу** – *v.* cherish ['tʃerɪʃ], perfect, educate

**әлсіз** – *adj.* weak [wi:k], powerless; sluggish, poor; *әлсіз жағзы* the weak part, susceptibilities, underbelly

**әлсіздену** – *v.* become enervated; lose one's strength; become weak

**әлсіздік** – 1. *n.* weakness ['wi:knəs], feebleness; 2. weakness

**әлсін-әлсін** – *adv.* time to time, then and then

**әлсірету** – *v.* weaken ['wi:k(ə)n], enfeeble, enervate, weaken

**әлсіреу** – *v.* become weak

**әлі** – *adv.* yet; still; so far; not yet; *әлі де* still, as yet; *әлі күнге дейін* till now; *until now*; *әлі кішкентай* still a little

**әліпби** – *n.* alphabet ['æɪfəbət]; ABC

**әліппе** – *n.* ABC-book

**әм (һәм)** – *conj.* the same, as well, both, and

**әмиян** – *n.* purse [pə:s]

**әмір** – *n.* order ['ɔ:də], command; *әмір құдіреті* by dictate; *бұған менің әмірім жүрмейді* it is not in my power

**әмірлі** – *adj.* 1. severe, stern; 2. kingly ['kiŋli]

**әмірлік** – *n.* dominion [də'mɪnɪŋ]

**әмірші** – 1. *n.* ruler ['ru:lə]; regent, sovereign, master; 2. dictator; 3. commander

**әміршіл-әкімшіл жүйе** – *n.* administrative-command system

**әмбебап** – *adj.* universal [ˌju:ni'vɜ:s(ə)]

**ән** – 1. n. melody ['melədi], tune; 2. song; *ән байлығы* richest of the song; *ән шығару* composing of the song; *ән айтайық* let's sing a song; *ән сала бастаған* began singing

**ән айту** – v. sing [sin]

**ән бастау** – v. 1. set / give the tune, lead the singing / choir ['kwaïə]; 2. begin sing, start [break into] a song; *iron. енді қалай ән салады екен көрейік* let's see what tune he will sing now

**ән-би** – n. song and dance (dancing)

**ән-жыр** – n. song [sɔŋ]

**ән-күй** – n. song and kui (musical composition); *ән-күй үйірмесі* amateur art activities of singing circle

**әнге қосылу** – v. sing the supporting part (in a duet or choir); *біреумен қосылып айту* sing along (with), harmonize (with)

**ән салу** – v. sing [sin]

**әне** – *pron.* there [ɔzə], over there, that  
**әне-міне** – *pron.* just about (to), just on the point (of); right now, without delay; *әне-міне дегенше* instantly

**әнекей** – *pron.* sleng. out, away, over there

**әнеки** – 1. *pron.* here [hiə]; there; 2. *particle.* oh, I see, there you are

**әнеугүні** – *pron.* recently ['ri:s(ə)ntli], not long ago, in that day, then

**әнұран** – n. hymn [him]; anthem

**әншейін** – 1. *adv.* for no particular reason; for no special reason; 2. for nothing; for free; 3. gratis, free-of-charge

**әншейінде** – *adv.* as usual ['ju:z(ə)li], as a rule, usually, ordinarily

**әнші** – 1. n. singer ['siŋə]; 2. vocalist

**әншіл** – *adv.* music-lover

**әншілік** – n. singing ['siŋin]

**әні** – *pron.* over there

**әңгелек** – n. a little (musk)melon (sort)

**әңгіме** – n. 1. story ['st ɔ:ŋ], tale; 2.

interview, conversation, recounting; 3. issue; *әңгіме құрастырыңыз* take (up) the story; *әңгімесін бұзбайды* not interrupts the story

**әңгіме-дүкен** – n. conversation [kəŋvə'seiʃ(ə)n], talk

**әңгімелесу** – v. converse [kəŋ'və:s] (with); talk (to, with); *әңгімелесіңіз* talk (about), discuss, have a talk/chat (with about); talk (with about)

**әңгімелеу** – v. tell [tel]; relate, narrate, recount; *әңгімелеңіз* talk over

**әңгімеші** – n. narrator [ŋə'reitə]; story(-)teller; interviewer, discussant

**әпенді** – n. fool [fu:l], blockhead, dolt, cunning fellow

**әперу** – 1. v. pass (smth) [pə:s]; 2. buy; serve, hand; *сатып әперуі* buy for me, please

**әпке** – n. elder sister

**әпсәтте** – *adv.* instantly ['instəntli], in an instant, in a moment, in a flash; in a twinkling

**әр** – *pron.* every ['evri], each; *әр заттың қайда орналасқанын айтыңыз* tell me, please, where the every things are taken places; *әр ұрпақтың every generation; әр заттың орны the place of every things; әр салада in the different branchess; әр бөлшегі every part*

**әр қилы** – *adj.* different ['difr(ə)nt], various, all kinds

**әр уақытта** – *adv.* always ['ɔ:iweiz], permanently

**әрбір** – *pron.* any ['eni], every

**әрбіреу** – *pron.* every ['evri], any

**әрдайым** – *adv.* always ['ɔ:iweiz], quite often, more often than not, pretty often, time and again

**әрекет** – n. action ['ækʃ(ə)n]; activity, effort, motion

**әрекетсіз** – *adj.* inactive, sluggish; immobile, motionless

**әрекеттену** – v. act [ækt]; attempt, try; strive; endeavour

**әрекеттес** – n. accomplice [ə'kɒmplɪs], confederate

**әрекетшіл** – adj. enterprising [ɪ'entəpraɪzɪŋ]

**әрен** – adv. hardly ['hɑ:dlɪ], only just, barely; *әрең шығатын hard-hitting*

**әрең дегенде** – adv. with difficulty, hardly

**әрине** – adv. of course, certainly, no doubt, surely

**әркелкі** – adj. irregularly [i'regjuləli], non-uniformly, uneven, irregular; non-uniform

**әрқайсысы** – pron. every ['evri], each

**әрқашан** – adv. always ['ɔ:lweɪz], permanently

**әрлендіру** – v. design [di'zain]

**әрлеу** – v. adorn [ə'd ɔ:n], decorate

**әрлі-берлі** – adv. but-and-ben, from pillar to post, wigwag, there and back

**әрмен** – adv. somewhat [a little] farther on / away; over there; *әрменірек as far [further away] as possible*

**әрі** – adv. further [fə:ðə], then, next; *әрі асқан step over, cross*

**әріп** – n. letter ['letə], type, print

**әріптес** – 1. n. colleague ['kɔli:g]; 2. partner

**әруақ** – n. ghost [gəʊst], spirit, spectre; *әруақты адам saint, possess with extra-sensory ability*

**әсем** – adj. fine [faɪn]; pretty, graceful

**әсемделу** – v. adorn [ə'd ɔ:n]; decorate

**әсемдену** – v. smarten/doll oneself up, spruce up, dress oneself up

**әсемдеу** – v. decorate ['dek(ə)reit]

**әсемдік** – n. elegance ['elɪgənsi], beauty

**әсемпаз** – adj. 1. fashion-conscious man, man of fashion; fop; 2. the fancy of

make/create an impression (on, upon), coquetry, attracted, addicted

**әсемпаздық** – 1. n. foppishness [fɒpɪʃnəs], dandyism; showing off; 2. coquetry

**әсер** – n. influence ['ɪnfluəns]; impression [ɪm'preʃ(ə)n]; effect; *әсе ету make/create an impression (on, upon)*

**әсерлену** – 1. v. be impressed by smth.; 2. become excited

**әсершіл** – adj. impressionable [ɪm'preʃ(ə)nəbl], emotional, sensitive

**әсерлі** – adj. impressive [ɪm'presɪv], touching

**әскер** – 1. n. troops [tru:ps]; force(s);

2. army, *әскер қатарына тұру enroll(!); тұрақты әскер active forces, regular army, standing army; әскер және флот army and navy; әскер қатарында in the ranks of the army; атты әскер Cavalry; құтқару әскері Salvation Army; қозғалыстағы әскер front-line forces*

**әскербасы** – n. commander [kəm'ɑ: ndə], military leader

**әскери** – n. military ['milit(ə)rɪ], war; *әскери қатарға қосылу to enlist, to join; әскери істердің бастамасы outbreak of hostilities; әскери әрекеттер hostilities, military operations; әскери сотпен үкім кесу to court-martial; әскери дәрігер medical officer; әскери кеме man-of-war, warship; әскери шаруашылық the armaments industry; war industry; әскери жағдай martial law; әскери уақыт wartime, time of war; әскери сот court martial; әскери қызмет military service; әскери училище military college, school; әскери министрлік Ministry of Defence (in England); Defence Department; әскери-қолданбалы applied army*

**әскери-әуе күштері** – n. the Air Force(s), military aviation, military air

**әскерлендіру** – v. militarization [militərai'zeɪʃn]

**әскерлік** – n. army [ˈa:mi], military  
**әсірелеу** – v. exaggerate [igˈzædʒəreɪt]  
**әсіресе** – adv. especially [isˈpej(ə)li]; particularly, above all  
**әтеш** – n. cock [kɔk]  
**әттеген-ай** – *interj.* be/feel sorry (for smb.); pity; regret, alas; unfortunately  
**әттең** – *interj.* alack, alas  
**әткеншек** – n. (*suspended*) swing [swɪŋ], seesaw; teeter-totter  
**әтір** – n. perfume [ˈpə:fju:m], *бір құты (флакон) иіс су* bottle of perfume/scent; cologne, eau-de-Cologne  
**әудесу** – *sleng.* shout/call to one another  
**әуе** – 1. n. air [ə]; atmosphere; 2. sky, heaven; *әуеге to the air*  
**әуежай** – n. airport [ˈæpɔ:t]  
**әуез** – 1. n. melody, tune [tju:n], motive; 2. voice  
**әуезді** – adj. major [ˈmeɪdʒə]; melodious  
**әуелгі** – 1. adj. original [əˈrɪdʒɪn(ə)], initial; *әуелгі түрі original form*; 2. primary; 3. elementary; 4. *әуелгі сан initial; starting*  
**әуен** – 1. n. melody [ˈmelədi], tune; 2. voice  
**әуендету** – v. sing [sɪŋ]  
**әуенді** – adj. musical [ˈmju:zɪk(ə)]  
**әуенділік** – n. melodiousness [məˈlɛdiəsənəs], tunefulness  
**әуес** – 1. adj. inclined (to) [ˈɪŋklaɪn], disposed (to/towards); 2. take a great interest (in smth.); 3. enthusiastic, strongly interested  
**әуесқой** – 1. n. 1. amateur, admirer [əˈdmaɪərə]; 2. lover (of), devotee (of), fan (of); 2. adj. fancy of smth., easily carried away (by, with)

**ба** – 1. interrogative particle; *бардың ба did you go*; 2. negative particle; *созба don't pull*

**әуесқойлық** – n. keenness (on); fancy (for); infatuation (for)

**әуестендіру** – v. carry away, make enthusiastic, attract

**әуестену** – v. take a great interest (in smth.); be keen (on), be enthusiastic, be attractive

**әуесті** – adj. easily carried away

**әуестік** – n. 1. inclination (for); 2. hobby [ˈhɒbi]; 3. curiosity; 4. passion; 5. attraction

**әуетаным** – n. aerology [əˈrɒlɪdʒi]

**әулет** – n. dynasty [ˈdɪnəstɪ], kin, clan; family

**әулие** – n. sinless [ˈsɪnləs], innocent, saint

**әумесер** – adj. silly [ˈsɪli], daft, imbecile, doltish, half-baked, dumb, stupid, half-witted, crazy, looby, loony

**әумесерлік** – n. folly [ˈfɒli], stupidity

**әуіпідек** – *zool.* Bittern [ˈbɪtən]

**әуре** – n. fuss [fʌs], bustle, trouble

**әурелену** – v. take trouble (over); spend time (on); busy oneself (with); mess around (with); worry, fret

**әурелеу** – v. bother [ˈbɒðə], trouble, worry, disturb

**әурешілік** – n. trouble [ˈtrʌbl], disturbance

**әшекей** – n. adornment, decoration, ornamentation; *әшекей бұйымдар furnishings*

**әшекейлеу** – v. adorn, appoint, decorate

**әшекейленген** – adj. fancy [ˈfænsi], frilly

**әшкере** – adv. openly [ˈoʊp(ə)nli], plainly, publicly, obvious, evident, in public

**әшкерелеу** – v. disclose; denounce, expose, reveal, expose; *оны әшкере етті he was unmasked*

## Б

**баба** – n. ancestor [ˈænsəstə], forefather, ancestry; *бабаларша like ancestry*; *зеңгі баба муф. patron of horned cattle*



**бабажапырақ(-ғы)** – *bot.* bramble  
[ˈbræmbɪ]

**бабай** – 1. n. respectful addressing to an old aged man; 2. *sleng.* old man

**бабасал** – *sleng.* wise person with experience

**баға** – 1. n. price [praɪs]; 2. mark [mɑ:k] (at school); 3. worth; 4. value; 5. evaluation; *бағаны төмендету* mark down (at school)

**баға жетпес** – adj. invaluable  
[ɪnˈvæljʊəbəl], inestimable, priceless

**бағалау** – 1. v. appreciate [əˈpri:ʃeɪt]; 2. fix the price (of); state the value (of); 3. met. value, estimate smb/smith; give price to smth; 4. appraise, evaluate; *бағасын бағалау/анықтау* calculate the cost; *бағалау, баға беру* quote the price, to price; *бағаланады* be valued/estimated; *бағалай алатын* be able to value

**бағалаушы** – n. valuer [ˈvælju:ʃɪ]; price-fixer; estimating, evaluating

**бағалы** – 1. adj. valuable [ˈvæljuəbəl]; 2. expensive; *бағалы ақ металл* platinum; *бағалы бұйымдар* expensive jewelry; *бағалы заттар* valuable things; 2. met. containing valuables; *бағалы ұсыныс* valuable suggestion; *бағасын өсіру* bid up

**бағамдау** – 1. v. suppose [səˈpəʊz], assume, presume; 2. guess, suspect

**бағана I** – adv. at that time, sometimes ago

**бағана II** – 1. n. post [pəʊst], pole, pillar; 2. column

**бағанағы** – adv. recent [ˈri:sənt]; which take place; which happen recently, aforementioned

**бағанадан** – adv. since then; ever since, from then on, after that

**бағар (мал)** – n. cattle [ˈkætl]; *бағар көбейсін* may the cattle multiple (*good wishes them who tends the herd*)

**бағасыз** – 1. adj. cheap [tʃi:p]; 2. price-less; 3. invaluable

**бағасыздану** – v. depreciate [diˈpri:ʃeɪt]

**бағбан** – n. gardener [ˈgɑ:dənə], fruit-grower, fruiter, gardener

**бағбаншылық** – n. gardening [ˈgɑ:dənɪŋ]; horticulture; *бағбаншылықпен айналысу* do, go in for gardening

**бағдар I** – n. direction [diˈreɪkʃən], orientation, reference point; guiding line, aim, trend

**бағдар II** – n. ornament of on silver; adornment, decoration

**бағдарлау** – 1. v. give a direction, show the course; orient on smth.; 2. v. watch, observe; 3. think over, consider, forecast, predict

**бағдарлама** – n. programme [ˈprəʊɡræm]; schedule, goal

**бағдарламалық** – adj. program(me)

**бағдарлы I** – 1. adj. oriented [ɔ:riəntɪd]; having the direction, reference point; 2. calm; steady [ˈstedi], balanced, even-tempered; *бағдарлы calm; бағдарлы/салмақты steady, balanced, even-tempered; бағдарлы қалып* calm state of smth/smb

**бағдарлы II** – adj. with patterns (on silver); figured; pattern (on silver); *ер бағдарлы күміспен күнтелген* saddle with silver pattern(decoration)

**бағдарнама** – n. guide-board; road sight; direction sign, guide sign

**бағдарсыз** – 1. adj. without reference point; without direction; 2. *fig.* inappropriate; misplaced, out of place

**бағдаршам** – n. traffic lights, light signal

**бағдаршы** – n. observer [əbˈzə:və], spectator

**бағдаршыл** – adj. observant [əbˈzə:vənt], *жерсілікті жерді бағдарлай ату* be able to orient(ate) oneself in region

**бағжаңдау** – *coll.* look with fright/astonishment/surprise; perplexity

**бағжи** – v. goggle ['gɔɡl]; *көзін бағжиту* (to smb/smith) stare(at); goggle(at), *таңырқазаннан көзін бағжиту* stare with surprise

**бағзы I** – adj. ancient ['eɪnənt]; old; *бағзы заманда* in old time; *бағзы/өткен ғасырларда* on past century

**бағзы II** – old. pron. some/any; certain; *бағзы біреу* somebody; *бағзы біреулер* some people

**бағлан** – 1. n. lamb [læm]; 2. fig. elected, respected person in the society; *бағлан, өз ортасындағы сыйлы адам* respectable man in company; *бағландар* selected

**бағу** – 1. v. bring up [brɪŋ ʌp], rear, rise (children); 2. tend a herd (cattle); 3. look, scrutinize, care for 2. n. tencence (about smb); *бағып күту* nurse, tend

**бағып-қағу** – v. be guardian/trustee to, have the wardship (of); *бағып-қағу/тәрбиелеу* bring up; rear

**бағып-қағушы** – n. guardianship ['gɑ:diənʃɪp], courtship

**бағушы** – 1. n. shepherd ['ʃepəd]; 2. person who brings up children; 3. person who takes care of after smb; 4. suoevisor *сөз бағушы* gossip

**бағынбау** – v. disobey [dɪsə'beɪ]; be beyond control

**бағынбаушылық** – n. insubordination [ɪnsə,bə:di'neɪʃən], contempt, disobed-ence

**бағындыру** – v. subdue [səb'dju:], subjugate, force, comply, obey

**бағыну** – v. submit (to) [səbmit]; yield (to); obey (to); resign oneself (to)

**бағындырылған** – adj. reduced [rɪ'dju:st]; conquered

**бағыныңқы** – ling. additional [ə'dɪjənəl], supplementary; dependent, subject; *бағыныңқы сөйлем* gr. subordinate clause

**бағыстан** – poet. blooming country

**бағыт** – n. direction [dɪ'rekʃən]; course, trend, tendency; *бағытты бақылау* follow the direction

**бағыт-бағдар** – coll. common direction, orientation

**бағыттан тайдыру** – v. misinform [mɪsɪn'fɔ:m]

**бағыттас** – coll. be in one direction; *бағыттас болу* be in common direction; *бағыттас/бір бағытта болу* be in one common direction

**бағыттау** – v. direct (to smth/smb) [dɑi'rekt]; orient, tend, show the way; *бағыттау/бағыт беру* give direction; *бағыттау/бағыт нұсқау* show direction, way, road, path; track

**бағыштау** – v. 1. rel. devote (to) [dɪ'vout]; dedicate (to); 2. appeal (to), apply (to); address oneself (to); 3. intend, devote

**бадалану** – v. be in blossom/flower

**бадам** – bot. almond(s) ['ɑ:m ənd]; almond-tree

**бадамша** – bot. almond-tree

**бадамша без** – anat. tonsil ['tɒnsəl]

**бадана I** – hist. chain mail ['tʃeɪnmel], chain armour, hauberk

**бадана II** – 1. bot. onion ['ʌnjən]; anat. bulb [bʌlb]

**баданша** – bot. bulb [bʌlb]

**бадыраю** – 1. v. stare; *көзін бадырайту* stare (at); goggle (at); 2. look with widely open eyes (dissatisfied or surprised)

**бадырак I** – adj. goggle ['gɔɡl], convex (about eyes); *бадырак көз* adj. goggle-eyed ['gɔɡləɪd]

**бадырак II** – adj. roasted, fried maize

**баж I** – econ. duty [dʒu:tɪ], customs, pl. dues

**баж**; **баж ету II** – v. howl [haʊl], cry; set up a howl; **баж-баж ету** v. shout [ʃaʊt]; yell, scream; fig. argue(with)

**бажа** – n. brother-in-law ['brʌðəɪn,lɔ:];

\* **бажа бажаны көрсе басын қышиды** (яғни, олар әрқашан бір-бірімен ойнап, қалжыңдасады) when brother-in-law meets (sees) brother-in-law, his head is

*scratched himself, or every time they want to play a trick(on)*

**бажылдау** – v. cry out [kraɪ aʊt], penetrating shout, cry

**бажылдауық** – adj. 1. clamorous [ˈklæməərəs], bawling; 2. loud; fig. scandalous

**бажыраю** – 1. v. stare (at); goggle (at); open eyes widely; 2. fig. about bad look; 3. stand out crudely

**база (әскери)** – n. base (military) [beɪs]

**базалық** – adj. basic [ˈbeɪsɪk]

**базар** – n. market [ˈmɑːkɪt], bazaar

**базарлық** – n. present [ˈprezənt]; gift

**бай** – adj. rich [raɪ]; *бай тәжірибе* wide experience

**байғұс** – coll. poor fellow; poor devil; wretched

**байқа** – excl. take care! *байқа, сақ бол* be careful

**байқала бермейтін** – adj. inconspicuous [ˌɪnkənˈspɪkjʊəs], insignificant

**байқалмайтын** – adj. inappreciable [ˌɪnəˈpriːʃəbl̩]; imperceptible [ˌɪmpəˈseptəbl̩]

**байқаған** – adj. noticed

**байқағыш** – adj. observant [əbˈzəːvənt]

**байқалу** – v. 1. be revealed; turn out; 2. reveal itself, stand exposed; come to light; manifest itself; 3. be watched, be noted

**байқамай** – adv. by accident, accidentally, inadvertently

**байқау I** – 1. v. observe [əbˈzəːv]; notice; 2. test, try; 3. watch; *бір нәрсені жасап/байқап қору* test, try to do smth; *байқамай сөйлеу* blurt, blunder something out; *байқап қалу* have noticed; *байқау* examine, inspect; *байқаймын* slang: (I) see

**байқау II** – coll. show of amateur theatricals/amateur art activities

**байқаусыз** – adj. unnoticeable; [ʊnˈpəʊtɪsəbl̩], unapparent, imperceptible [ˌɪmpəˈseptəbl̩]

**байқаусызда** – adj. unexpected, accidental

**байқаусыздық** – n. carelessness; heedlessness; imprudence [ɪmˈpruːdəns]

**байлам I** – n. sheaf [ʃiːf], bunch; *бір нәрсенің байламы (бумасы)* bunch of smth, bundle of smth

**байлам II** – n. decision [diˈsɪʒn], conclusion, deduction; *байлам жасау* do the conclusion

**байланыс** – 1. n. connection [kəˈnekʃən]; 2. relations; 3. communications

**байланысты** – adj. connected (with), associated (with), relating (to); accordance [əˈkɔːdəns]; *тығыз байланысты* closely associated (with) / connected (with); *closely related (to)*

**байланыстыратын** – adj. connecting [kəˈnektɪŋ]

**байланыстыру** – v. connect [kəˈnekt]; *өз тағдырын байланыстыру (біреумен, бір нәрсемен)* throw/cast in one's lot (with)

**байланыстырушы** – 1. coll. person who contacts with smb./smth; 2. connecting, linking; 3. tech. binding, bonding

**байланыссыздық** – n. incoherence [ˌɪnkəʊˈhiərəns]

**байланысу** – v. 1. get into touch (with), have to do with; 2. find fault (with), cavil (at), carp (at); nag (at), pick (on); *ол менің әр-бір сөзіме байланысып тұр* he cavils at every word; *байланысу/ байланыста болу* be in contact; *бірнәрсемен байланысу/байланыста болу* be bound up with smth.; entail smth., involve smth

**байлаулы** – 1. adj. tied [taɪd]

**байлану** – v. 1. be tied (to); be attached (to) [əˈtæʃtɪ]; be fastened; *біреуге бауыр басып байланым қалу* stick to smb. closer than; *біреудің байлауында кету* be tied to the chariot of smb. a brother

**байлау** – 1. v. bind (to) [baind], tie (to); *байлап тастау* fasten (to), attach(to); 2. tie up; 3. fasten, attach; *байлап қойды* tied to, attached to; *байлаулы жатқан батырындай* like tied bogatyr(hero); *біреудің жолын байлады* put obstacles in someone's way; *қолын жіпсіз байлады* fig: limit smb's free actions; *арқанның екі ұшын байлау* tie together the ends of the rope; *түйіншектен байлау* bundle (up); *make a bundle (of)*; *біреудің қолын байлау* tie smb.'s hands; *біреумен байланыста болу* be connected with smb

**байлауыш** – n. kerchief ['kə:ʃif]

**байлық** – n. riches [ritʃɪz], wealth, state, property; *табиғи байлық* natural resources; *жан дүние байлығы* spiritual wealth; *орман байлығы* timber resources; *байлыққа кенелу* to roll/wallow in money; *байлық жинау* accumulate wealth; *acquire wealth*; *байлықты таран-талажға салу* dissipate wealth; *squander wealth*; *байлығымен мақтану* flaunt one's wealth; *мұрагер (жизган тергені)* hereditary wealth; *бай тәжірибе* wealth of experience; *байлықты ақшалай сақтау* hold wealth in monetary form; *ұлттық байлық* national wealth; *өзіндік табиғи байлығы* natural wealth; *байлық негізі* guarantee is the foundation of riches; • *байлықтың атасы-еңбек, анасы-жер* wealth is in labour and its source is land; *good health is above wealth*

**байпак** – n. stocking ['stɒkɪŋ]; valenki (felt boots)

**байпаң** – 1. adj. graceful; 2. complaisant, obliging

**байпаңдау** – 1. v. waddle; 2. fawn (upon) smb, pace, amble

**байрақ** – n. flag [flæŋ], banner; standard

**байсалды** – adj. calm [kɑ:m], quiet; peaceful, placid, steady; *байсалды оқушы* quiet pupil

**байсалдылық** – n. balance ['bæləns], steadiness, even temper; patience, self-control

**байтақ** – adj. spacious ['speɪfəs]; vast; wide; broad; expansive

**байым** – n. 1. understanding [ˌlʌndə'stændɪŋ], comprehension; 2. perception; 3. logic, reasoning, intellect

**байымдау** – v. 1. judge (in logic) [ˌdʒʌdʒ]; 2. trying to understand, trying to find the sense / purport (of); 3. go deep (into); consider carefully; try to grasp / understand; 4. explain, interpret

**байып** – n. sense, gist; logic, reasoning, understanding; *байыптен көз салу* look thoughtful; *look closely (at)*; *look attentively*

**байыпты** – adj. calm [kɑ:m], quiet, explanatory

**байырғы** – 1. adj. ancient ['eɪnfənt], very old, aged, past; 2. primordial, immemorial; 3. native, indigenous

**байыту** – v. enrich [ɪn'ri:tʃ]

**бакенбард** – n. whisker ['wɪskə]

**бақ I** – n. success [sək'ses], good luck, good fortune; happiness; *бағым ең* you were my happiness; *бағына туған қос жұлдызы* having been born of two happy stars; *бағы жанғандай* by good fortune

**бақ II** – n. garden ['gɑ:dn], park; *бақта* in the garden; *бақ жұпар иіске толы* garden is full of aroma; *пейіш бағы* paradisiacal garden

**бақташы** – n. neat-herd ['ni:θə:d]

**бака** – n. frog [frɒg]; med: quinsy; zool: toad

**бакажапырақ** – bot. plantain ['plænteɪn]

**бакай** – anat: toe [təʊ], pastern, knucklebone

**бақан** – n. pole [pəʊl]; staff

**бақбақ** – bot. dandelion ['dændilaɪən]

**баққұмар** – n. careerist [kə'riənist]

**бақсы** – n. sorcerer ['sɔ:sərə], witch-doctor, quack (-doctor)

**бақталас** – 1. n. rival ['raivəl]; 2. adj. competitive, rival

**бақталасу** – v. compete (with in), rival (in); vie (with in)

**бақташы** – n. cowboy ['kaubɔi]

**бақша** – n. garden ['gɑ:dn], kitchen-garden

**бақшашы** – n. gardener ['gɑ:dnə]

**бақылау** – v. watch [wɔtʃ], control; observe, inspect; *бақылай жүру test, put to the test*

**бақылаушы** – n. boss [bɔs], overseer

**бақылаусыз** – adj. uncontrolled [ˌлпкə'n'trould], unchecked, unverified, unattended

**бақыр** – n. coin [kɔin]

**бақыраю** – v. goggle ['gɔgɔ], open one's eyes wide

**бақыру** – v. shout (at) [ʃəʊt], cry out, quarrel (with)

**бақыт** – n. happiness ['hæpɪnəs], fortune, lick; bliss; *бақытқа бөлейтін take smb happy/do happy*

**бақытты** – adj. happy ['hæpi], lucky, successful; blissful ['blɪsful]; *бақты (бақытты) болсын let them be happy; бақытты адам lucky man/woman*

**бақытсыздық** – 1. n. unhappiness [ˌлп'hæpɪnəs]; 2. n. misfortune, 3. calamity, disaster

**бал I** – n. honey ['hɒni]

**бал II** – n. f. sorcery ['sɔ:səri] fortune-telling; *бал ашу tell fortunes*

**бал ара(-сы)** – zool. bee [bi:]

**бала** – n. child [tʃaɪld], boy, baby;

*баланың ойыны child's game*

**балалар** – n. children ['tʃɪldrən]; *кедей балаларға арналған мектеп charity school; бала етіп алу adoption; бала күнінен since my children's age; since my childhood; бала кезінен from childhood; бала-мерген shot; балалық-ау oh, childhood*

**бала-шаға** – 1. n. children; kids; 2. members of household

**бала-шағалы** – adj. having many children

**балабақша** – n. kindergarten ['kɪndə,gɑ:tən]

**балағат** – n. abuse [ə'bju:s], scolding, quarrel(ing)

**балағаттау** – v. abuse [ə'bju:s], insult; *бір-бірін балағаттау abuse one another, abuse each other*

**балақ** – n. 1. trouser-leg ['trauzələg]; 2. fig. foot of mountain; *қанды балақ blood-thirsty; мұз балақ young brave golden eagle; сары балақ dexterous golden eagle; trained, adroit*

**балалық** – 1. adj. childish ['tʃaɪldɪ]; fig. childishness; 2. filial; 3. childhood

**балалық шақ** – n. childhood ['tʃaɪldhʊd]

**бала ұрлау** – v. kidnap ['kɪdnæp]

**балам** – n. son; (*familiar addressing to the boy or the young man*) sonny

**балама** – n., adj. alternative [ɔ:l'tə:n ətɪv], equivalent

**балаң** – bot guilder-rose ['geldərouz], snowball-tree

**балапан** – 1. n. nestling ['neslɪŋ], fledgling, baby bird; 2. *балапан(-ым) tender addressing to a baby; сарыауыз балапан greenhorn, tenderfoot, pup; қаздың балапаны gosling; тауықтың балапаны chicken; үйректің балапаны duckling; балапан басу hatch/incubate chicken; \*\*\* балапандарды күзде санайды don't count your chickens before they are hatched*

**балауса** – n. 1. (*soft, succulent*) grass; (green)sward; 2. fig. young, youthful

**балауыз** – adj. wax [wæks], beeswax, waxen; *балауыз шам wax candle*

**балбырау** – v. languish ['læŋgwɪʃ], grow languid

**балгер** – n. healer, medicine man  
**балға** – n. hammer ['hæmə]  
**балғын** – 1. adj. fresh [freʃ], juicy, sappy (about vegetation); 2. fig. youngest, youthful; 3. blooming; *балғын жастар* youth  
**балғындар (жастар)** – n. youth [ju:θ], children  
**балғынтал** – bot. willow ['wiləu]; willow branch  
**балдақ** – n. crutch [krʌʃ]  
**балды (тәтті)** – adj. honeyed ['hʌnid]  
**балдыз** – n. wife's younger sister (relative); brother-in-law (brothers-) (wife's brother)  
**балдыр** – bot. alga ['ælgə], sea weed  
**балдырған** – 1. bot. cow-parsnip; 2. fig. child, kid; small child, youngster; kiddy, little one  
**балет** – n. ballet ['bæleɪ]  
**балқаймақ** – n. national dish  
**балқарағай** – bot. larch [lɑ:ʃ]  
**балқаш** – adj. unsteady [ʌn'stedi]. shaly; marshy, boggy, swampy place  
**балқу** – v. 1. tech. (in high temperature) fuse; 2. fig. lassitude (about condition of comfort)  
**баллада** – n. ballad ['bæləd]  
**балмұздақ** – n. ice-cream [aɪs'kri:m]  
**балмұрын** – bot. dog rose  
**балпақ** – 1. zool. gopher ['goufə]; 2. adj. clumsy, awkward  
**балпылдау** – v. chatter ['tʃætə], jabber, natter  
**балта** – n. axe [æks]; *балтамен шабу* cut with an axe  
**балташы** – n. carpenter ['kɑ:pəntə], joiner  
**балтыр** – anat. shin [ʃɪn], calf (of leg)  
**балуан** – n. wrestler ['reslə], strong man  
**балшық** – 1. n. clay [kleɪ]; 2. mud, slush; *бақша ішінің балшығы* mud in the garden

**балшырын** – n. nectar ['nektə]  
**балық** – zool. fish [fɪʃ]; *балық аулау* fish [fɪʃ]; *angle*; *балық сатушы* fish-monger [fɪʃ, mɪŋgə]  
**балықшы** – n. fisherman ['fɪʃmən], angler  
**балзам** – n. balsam ['bɔ:lsəm]  
**балюстрада** – n. balustrade [ˌbæləs'treɪd]  
**бамбук** – n. bamboo [bæm'bu:]  
**банан** – n. banana [bə'nɑ:nə]  
**банк** – n. bank [bæŋk]; *банкке ақша салу* to bank, to deposit money at a bank; *банктегі өз несиесін көтеру* overdraw (one's account); *несие банкі* credit bank; *инвестициялық банк* investment bank; *Мемлекеттік банк* the State Bank; *акционерлік банк* joint-stock bank  
**банкет** – n. banquet ['bæŋkwɪt]  
**банкир** – n. banker ['bæŋkə]  
**бап I** – 1. n. nursing ['nɑ:sɪŋ], tending; looking after. training: 2. appropriate, suitable condition: *бантаңба* don't airs and graces  
**бап II** – n. point [pɔɪnt], article (law's); item (of law)  
**бап III** – n. reason ['ri:zən], occasion, cause; *жұмыс бабымен* about work  
**бапкер** – n. trainer ['treɪnə]  
**баптау** – 1. v. nurse [nə:s], make up to; 2. train  
**бар** – 1. v. have [hæv]; 2. excl. go; *барын аямай* share with everything; *барынан жоғы артық* it's better to have nothing than to have the one; *барын салу* make every effort  
**барабан** – n. drum [drʌm]  
**барак** – n. barrack ['bærək]  
**баржа** – n. barge [bɑ:dʒ]  
**барқыт** – n. velvet ['velvet]  
**барон** – n. baron ['bærən]  
**бару** – v. go [gəʊ]; ride

**бара-бара** – adv. gradually [ˈgrædʲuəlʲ], in course of time, time to time

**барабар** – adj. identical [aiˈdentikəl], the same, alike, equal

**барлау** – 1. v. observation [ˌɔbzəˈveifəŋ], reconnaissance, reconnoitre; 2. find out, hold a review; *барлау соқпағы* patrol path

**барлаушы** – n. scout [skaut]; secret service man; intelligence agent

**барлық** – adj. whole [həul]; total; entire; *барлығы* the whole

**барлық жақтан** – adv. pron. by all sides; in all its aspects; *барлық дәмнен* from all types of food; *барлығынан* from all; *бар мүмкіншілік* all possibility; *бар өмірі* the whole life; *бар асылын* all jewelry

**баршамыз** – pron. we all; *баршамызға күте тұрған абзал болар еді*. We all had better wait

**бармақ** – n. thumb [θam]; finger; *бармақтай* as little finger; *бармақтың басындай* like top of finger; *бармақтың буыны* knuckle

**бару** – v. go [dəu]; *бара алмау* can't go; not to have possibilities to go; *ілесін барамын* follow someone closely

**барыс** – zool. snow leopard

**бас** – 1. anat. head [hed]; 2. fig. leader; *бас алмай оқыдық* we read (learnt) ecstatically; *басынан синады* pat on the back; fig. treated favourably; ethn. *басынан тоғыз қабат айналдырып* turn round and round under the head 9 times; *бас кеңесшісі* chief adviser; *бас жүзде* main prize; *бас көтермей/бас алмай* not arising head; *басын біріктіру* join; unite; *басын байлап жегілген* tied, attached, to harness to (cart, wagon, sledge); *бас бұзарлар* hooligans; *басын қатыру* bother one's head about; *бастарын сұғып реер*; *басына күн тұзан(-да)* (when) danger threatens;

*басын бәйгезе тіккен* going to the death; *басынан асыра* through the head

**баса-баса** – adv. again and again

**бас-басы** – adv. one and all; each taken separately

**бас ауру** – n. headache [ˈhedeik]

**бас ню** – v. admire, submit [səbˈmit]

**баскетбол** – n. basketball [ˈbɑːskitbɔːl]

**бас киім** – n. headgear [ˈhedgiə], head dress

**басқаша** – adv. otherwise [ˈlɔðəwaiz]; differently

**бас қосу** – n. summit (meeting) [ˈsʌmit]

**бас мақала** – n. editorial [ˌeditɔːriəl]

**бас редактор** – n. editor-in-chief [ˌeditərɪnˈtʃiːf]

**бас таңғыш** – n. headband [ˈhedbænd]

**басы** – n. beginning [biˈginin], inception; (*ең*) *басынан бастап* from (the) beginning; (*ең*) *басынанда* very early (in); *бірнәрсенің басынан* from smth.'s inception; *тізімнің басында* high on the list; \* *басы ащы болса, түбі тәтті болады* a good beginning is half the battle, a good beginning makes a good ending; \* *не ексең соны аласың* a bad beginning makes a bad ending; \* *әр нәрсенің шезі бар* in every beginning think of the end

**басым болу** – v. precede [priˈsiːd]

**бас тарту I** – v. refuse [riˈfjuːz]

**бас тарту II** – v. hand (present) the head of the sheep to the respectable guests

**басқа** – 1. adj. other [ˈlɔðə]; another; 2. adv. besides, *басқа біреуге* to smb newcomer

**басқарма** – old. n. administration [ədˌministreiʃən]

**басқару** – v. lead [liːd]; *басқарып жүр* guiding, leading

**басқарушы** – n. manager [ˈmænɪdʒə], person in charge

**басқұр** – ethn. narrow cotton linen for designing jurta

**басқыншы** – n. invader [in'veide];  
*басқыншы жауларға to the enemy invaders; басқыншы соғыс aggressive march*

**басқыншылық** – adj. predatory  
[ˈpredətəri]; *басқыншылық соғыс predatory war*

**басқыш** – n. stairs [stɛəz]; ladder

**баспа I** – n. publishing house [ˈrɒblɪʃɪŋ], printer; *мемлекеттік баспа State Publishing House*

**баспа II** – med. quinsy [ˈkwɪnzɪ], tonsillitis

**баспалдақ** – n. stairs [stɛəz], staircase, ladder; *биік баспалдақтар high stairs, ladders*

**баспашы** – 1. n. printer [ˈprɪntə]; 2. publisher, editor

**баспасөз** – n. print(ing) [ˈprɪnt], stamp

**бассыз** – adj. headless [ˈhɛdləs]

**бастан-аяқ** – adv. through [θru:], transparent, from cover to cover

**бастапқы** – adj. initial [iˈnɪʃəl], first;  
*бастапқы кезде at first, in the beginning*

**бастау** – 1. v. begin [biˈɡɪn], start; 2. n. beginning; 2. spring (water welling up from the earth)

**бастаушы** – n. beginner [biˈɡɪnə]

**бастауыш** – 1. adj. elementary [ˌeliˈmɛntəri], first; *бастауыш мектеп elementary school; 2. gr. subject*

**басты** – adj. chief [tʃi:f], main, principal;  
*басты кітапхана main library; басты кесір the main reason; басты рөлдерде in main roles; шағын басты адам having a small family*

**бастыру** – v. press; press (against) down under / with a stone

**басу** – 1. v. push [puʃ], crush; 2. tread (on); 3. put (to), put (print); 4. *inf. print, type; су басу deluge; том басу discover with rust; бас салу fall (on, upon); ұйқы басу strongly want to sleep; бауыр басу get accustomed (to);*

*assimilate; басып алу conquer with power; (about feeling) take possession (of); мөр басу stamp; set / affix / attach seal (to)*

**басып алушы** – n. conqueror  
[ˈkɒŋkərə]

**басып тастау** – v. deaden [ˈdedən]

**басшылық** – n. leader [li:də], manager, administrator; *басшылық ету conduct; басшы(-сы)*

**басылу** – 1. be published; 2. *fig. calm down; басылып шықты, басылып шыққан published; басылып келеді is publishing*

**басылым** – 1. n. publication [ˌrɒblɪˈkeɪʃən]; 2. printing, printout

**басы** – n. beginning [biˈɡɪnɪŋ], starting

**басым** – adj. exceeding [ikˈsi:diŋ], superlative, predominant, prevalent, superior

**басымдық** – n. excellence [ˈɛksələns], primacy, supremacy

**басында** – adv. (in the) from beginning, on the top, on the head

**бата** – n. parting words, blessing, benediction; *бата беру bless, give one's blessing (to)*

**батальон** – n. battalion [bəˈtæliən]

**батарея** – n. battery [ˈbætəri]

**батпақ** – n. mud [mʌd], mash, bog, swamp

**батпақты** – adj. boggy, marshy; swampy; *батпақты жер marshland, fen*

**батыл** – adj. courageous [kəˈreɪdʒəs], bold, daring, audacious; *батылданам take the liberty (of), become brave; батылдығымен көзге түскен he was attracted by his courage, bravery*

**батылдық** – adj. boldness [ˈbouldnəs], courage, bravery

**батылсыз** – adj. indecisive [ˌɪndɪˈsaisɪv]

**батылсыздық** – n. indecision [ɪndɪsɪʃən]



**батыр** – 1. n. hero ['hiərou]; 2. adj. bold, courageous, brave; *батырлар дәуірінде in the epoch of heroes; батырлардың арқасы thanks to, owing to heroes*

**батырлық** – adj. brave [breiv], bold, courageous; courage, bravery, heroism

**батыру** – v. sink [siŋk], plunge down, submerge, dip

**батыс** – n. west [west]; *батысында on the west; батыс жағалау west coast*

**бату** – v. sink (into) [siŋk], plunge (into), sinking setting, sunset (of the sun); *батпайсың you don't drown; жанына батып be stung to the quick; бату үшін to get covered*

**бау I** – n. 1. string [striŋ], lace, band; cord, rope; 2. sheaf

**бау II** – n. garden ['gɑ:dŋ]

**бау-бақша** – n. gardening / horticultural establishment

**бау-қала** – n. garden-city

**баулу** – v. upbringing ['ʌp,brɪŋɪŋ], find acceptance of skills, train, bring up

**баулиды** – see баулу

**баурай** – n. descent [di'sent], hang

**баурау** – 1. v. assimilate [ə'simileit]; master; cope (with) 2. fig (met). draw/attract; carry along; carry away, to subjugate, subdue; *баурап алу be interested with smth; баурап әкету be keen of at once*

**баураған** – v. be keen of

**бауыздау** – v. cut [kʌt]

**бауыр** – 1. anat. liver ['li:və]; 2. close relative; 3. slope; 4. elder/younger brother; *бауырында under foot (of mountain); бауырын жерге төсеп touching the land with breath; бауырыңа тартып әкеттің (you) warmed me*

**бауырмал** – 1. adj. honour ['ɔ:nə], respect relatives; 2. adj. kind, responsive, sympathetic, courteous

**бауырмалдық** – n. responsive [ri'spɒnsɪv], relationship, sympathy

**бауырсақ** – n. boursak (little pieces of dough, fried in oil)

**бауырымен жорғалаушылар** – n. reptile ['reptail]

**бауырына салу** – v. adapt [ə'dæpt]

**баяғы** – adj. old, ancient; past [pɑ:st]

**баяғыда** – adv. very long ago; long long ago; ages (and ages) ago; ago [ə'gou], many times ago, in former times

**баяндама** – n. article ['ɑ:tɪk], discourse, report

**баяндау** – v. report (on), give a report (on); enunciate, state, declare

**баяндау хат** – n. report letter

**баяндауыш** – gr. predicate ['predɪkət]

**баяу** – adv. slowly ['sləuli]; adj. slow, quite, calm

**бәбісек** – zool. hoopoe ['hu:pu:]

**бәйбіше** – 1. n. elder wife, dame; 2. wife, spouse; respectable woman; 3. honorable appealing to middle aged owner of the house or wife

**бәйге** – 1. n. competition [,kɒmpə'tɪʃən], horse-race, race; 2. m. prize

**бәйтерек** – 1. n. Lombardy poplar ['lɒmbədi,pɒplə]; 2. tree-giant

**бәйшешек** – n. snowdrop ['snəudrɒp]

**бәле** – n. 1. misfortune [mis'fɔ:tʃən], disaster; 2. adversity [əd'və:sɪti]; calamity, affliction; *недеген бәле! what a nuisance / predicament!*

**бәлкім** – adv. maybe ['meɪbi], probably, perhaps

**бәрі** – pron. everybody ['evrɪbɒdi]; all; *бәріне to all; бәрінен де қажетті the most necessary; useful; бәрінен тәтті the sweetest; бәрінен қызық the most interesting; бәрі ұқсас everything is similar*

**бәсеке** – n. rivalry ['raɪvəlɪ]; competition; *бәсеке күрес competition*

**бәсекелес** – n. rival ['raɪvəl]; competitor

**бәсекелесу** – v. contend [kən'tend], compete

**бәсендегу** – v. muffle [ˈmʌf], slow down  
**бәс тигісу** – v. bet [bet]  
**бәстесу** – v. make a bet; lay a bet on, wager  
**бәтенке** – n. boot [but]; shoes;  
*бәтеңкенің тұмсығы* *toe of boot*  
**бәтес** – n. lawn [lɔ:n]  
**бедел** – n. authority [ɔ:θɔriti]; honor, reputation; *беделін түсіру* *compromise*  
**беделді** – adj. authoritative [ɔ:θɔriteitiv]  
**бедер** – n. relief [riˈli:f]  
**бедеу** – adj. barren [ˈbæɹən], infertile  
**без** – *med.* iron [ˈaɪən], gland  
**безгек** – *med.* malaria [məˈlɛəriə], fever; rash  
**безек қағу** – n. rush about  
**безелген** – adj. adorned  
**безендіру** – v. decorate [ˈdekəreit], attire, beautify, adorn  
**безендіру үшін** – adv. for decoration, design  
**безену** – v. adorn oneself  
**безеу** – n. 1. *med.* pustule [ˈpʌstju:l]; 2. pimple [ˈpɪmp];  
**безу** – v. abjure [əbˈdʒuə], avoid, estrange, renounce  
**бейберекет** – n. disorder [diˈsɔ:də], untidy  
**бейбіт** – adj. peaceful [ˈpi:sf ə]; *бейбіт заман* *peaceful time*; *бейбіт өмір* *peaceful life*; *бейбіт жолмен* *with peaceful way*  
**бейбітшілік** – n. peace [pi:s];  
*бейбітшілік келісімдер* *peaceful agreement*; *бейбітшілік көгеруіні* *dove of peace*  
**бейсенбі** – n. thursday [ˈθɜ:zdi,dei]  
**бейтаныс** – n. unfamiliar [ˌʌnfəˈmiliə]  
**бейтарап** – adj. neutral; impartial [imˈpɑ:ʃəl]  
**бейтараптық** – n. neutrality; impartiality [im,pa:ʃiˈælti]

**бейне I** – 1. n. reflection [riˈflekʃən]; 2. shape, appearance; 3. image  
**бейне II** – *conj.* as if, as though, like, as  
**бейнелерді айыру** – v. recognizing of shapes  
**бейнелеу** – v. represent [ˌreprɪˈzent]; depict, illustrate; *бейнеленген* *represented*  
**бейнелеу өнері** – n. art [ɑ:t]  
**бейнет** – n. 1. torment [ˈtɔ:ment], torture; suffering; 2. trouble, difficulty; *бейнет шегеді (көреді)*; *бейнеттенеді* *torment oneself (over, about)*; *work by the sweat of one's brow*  
**беймаза** – adj. meddlesome [ˈmedlsəm], troublesome, disgusting  
**беймаза кісі** – adj. intruder [inˈtru:də]  
**беймазалап** – adv. officiously [əˈfɪʃəli]  
**беймазалық** – n. importunity [ˌɪmpɹəˈtju:nəti]  
**бейтараптандыру** – n. neutralization [ˌnju:trəlaɪˈzeɪʃən]  
**бейшара** – adj. poor [puə], meagre; helpless; unhappy; poor fellow; hopeless, wretched  
**бейім** – adj. inclined (to) [inˈklaɪn], tending  
**бейімдеу** – v. adjust [əˈdʒʌst], adapt (to); accommodate  
**бейімделген** – adj. adapted [əˈdæptɪd]  
**бейімділік** – n. bent [bent], tendency  
**бейіт** – n. grave [greɪv], cemetery; tomb;  
*бейіттің басында* *in (the) grave, at (the) grave*  
**бейіш** – n. Eden [ˈi:ðən], Paradise  
**беке** – 1. *bot.* quince [kwɪns]; 2. quince-tree  
**бекер** – adv. vainly [ˈveɪnli], in vain; for nothing, uselessly, idle  
**бекініс** – n. strengthening [ˈstreŋθəniŋ], reinforcing, blockade, consolidation  
**бекіре** – *zool.* sturgeon [ˈstɜ:dʒən]  
**бекіткіш** – n. latch [lætʃ]  
**бекіту** – v. 1. affirm [əˈfɜ:m], attach; 2. lock, block; 3. treaty, ratify

**белес** – n. 1. plateau ['plætəu], tableland; 2. fig. step, stage; 3. mountain path; 4. difficulty

**бел** – 1. anat. waist [weɪt], loins; 2. back, body; trunk (about animals) length (of animal); *бел буу (байлау) decide to; bring oneself (to); белдi бекем бууну decide hard and confidently; белдескен wrestled; бел асу cross passing; бел көрү; биреудi өзiнiң сүйөнiшi санау consider smb's support*

**белбеу** – n. belt [belt], girdee; sash; *кайыс белбеу belt*

**белгi** – n. sign [sain]; indication; mark; *белгi қойып шыгу mark, put smb's mark; белгi салу overreach itself*

**белгiлеу** – v. 1. mark [mɑ:k], note, denote, register; 2. designate, label; 3. define, determine

**белгiлеуш** – inf. marker [mɑ:k]

**белгiлi** – adj. 1. wellknown [wel'noun], distinguished, familiar; 2. noticeable, appreciable; 3. marked, noted, registered; *белгiлi болгандай едi as if everything was clear; белгiлi орын definite place; белгiлi бiр мезгiлде in definite time*

**белгiciz** – adj. unknown [лп'nəun], stranger; 2. indefinite, unmarked; *белгiciz малишы unknown cattle breeder; белгiciz зат unknown thing*

**белдiк** – n. belt [belt]

**белгiленген** – v. marked [mɑ:kt]

**белсендi** – adj. active ['æktiv]; energetic; *белсене қатысады take part actively*

**бен** – 1. conj. and, also, as well, too; 2. prер. with; *қызбен with a girl*

**бергi** – adv. near [niə], close; close-by, nearby; on this side; *бергi тұстан in this side*

**береке** – 1. n. profitability [ˌprɒfɪtə'bɪləti], blessing ['blesɪŋ], prosperity; 2. unity; 3. abundance, plenty; *береке әкелсiн let it bring the best*

**береке-бiрлiк** – n. unity ['ju:nɪti], agreement, peace; *береке шауу (met) to throw about, spread, step*

**берiк** – adj. fig. strong [strɒŋ], able-bodied, firm; *берiк болсын let it be strong; берiк шыдау to stand the test*

**берiктiк** – adj. firmness ['fə:mnəs], endurance

**берiлгендiк** – n. adherence [əd'hɪərəns], allegiance

**беру** – v. give [gɪv], hand, deliver, to entrust; *берiңишi give me please; берiлдi given, hold; белгi берiлетiн may them hand the sign; берiлсiн let it deliver; бере қоймай not to hand, not to let; жал беру cession*

**бес** – num. five [faɪv]; *бес түрiн қарастыру consider five types*

**бесбұрыш** – n. pentagon ['pentəgən]

**бесiк** – n. cradle ['kreɪdl]; *бесiкте жатқанда-ақ at the age of cradle*

**бесiк-арба** – n. mail-train

**бесiншi** – num. fifth [fɪfθ]; *бесiншi ұрпақ the fifth generation*

**бет** – n. face [feɪs], page; side, direction; *бетiн қақпа do not forbid; бетiне қарау look at; беттерi facade, front; беттiң қызылы bloom; бетiн қайтарғысы келмеу not want to beat off the wish; бетiнен қайтпау give up; бетiне түзi шықты got angry*

**беталысы** – n. direction (of moving) [dai'rekʃən]; course

**бет-әлпетi** – n. appearance [ə'pɪərəns], face

**бетбелгi** – n. bookmark ['bukmɑ:k]

**беткей** – n. slope [sləup], valley

**бетсiз** – adj. shameless

**бетпе-бет** – adj. face to face

**беттеу** – v. make (take) the direction; *беттедi direct (to, at), head toward*

**бешпет** – n. jacket ['dʒækt]

**би** – n. dance; *би сабагы dance lesson; бизе to the dance*

**бидай** – n. wheat [wi:t]

**бикеш** – n. damsel ['dæmzəl], young lady, miss

**билеу** – 1. v. dance; 2. manage; govern; administer, possess; *билеген managed danced; билет төстеушілік dominion*

**бие** – n. mare [mɛə]; *бие сауу milk mare, having herd of horses*

**бие шелек** – n. bucket for milking mare  
**билет** – n. ticket ['tikit]; *билет кассасы booking office*

**билеуші** – n. governor ['glvənə], leader, ruler

**бильярд** – n. billiards ['biliədʒ]

**биолог** – n. biologist [bai'ɔlədʒist]

**бит** – n. louse [laus]; *биттеген lousy*

**биыл** – adv. this year, in this year

**биік** – adj. high [hɑi], higher; tall; *биіктеген сайын getting higher; биікке қарай to the top, higher; биік тау adj. alpine*

**биіктік** – n. height [hɑit]; altitude; *биіктікте the height*

**бифштек** – n. beef-steak ['bi:fsteik]

**биязы** – adj. elegant ['eligent], graceful

**биялай** – n. gloves [glʌvs]

**боз I** – 1. adj. light-grey [laitgrei], ash-grey, pale; 2. pallid; *боз атқа міну mount a white house*

**боз II** – *bot.* feather-grass ['fɛðəgrɑ:s]; *боз селеу feather-grass*

**боз суыр** – *zool.* marmot ['mɑ:mət]

**бозару** – v. bleach [bli:tʃ]; grow / turn grey; grey

**боздау** – v. cry bitter, weep bitterly, sob; *түйенің ақырғаны camel bellow, howl*

**боздады** – cried [kraid]

**бозторғай** – *zool.* lark [lɑ:k]

**бозғылт** – adj. paleness ['pɛilnəs]

**бой** – n. height [hɑit], stature; *бойға тарату digest*

**бой** – n. height [hɑit], stature; *бойы (his, her) height [hɑit]; бой жаздырмау disturb*

*(the) height; бойы бір сергін көрмеген never to be animated*

**бойжеткен** – n. girl [gə:l]; young lady

**бойлау** – v. penetrate ['penitreit]

*бойсұнбай disobedjence*

**бойшан** – adj. tall, strapping ['stræpiŋ]

**бойымен** – adv., prep. across [ə'krɔs]

**бойынша** – prep. according to [ə'kɔ:diŋ]; throughout

**бокс** – n. boxing ['bɔksɪŋ]

**боксер** – n. boxer ['bɔksə]

**бокстау** – v. box ['bɔks]

**болат** – n. steel [sti:l]

**болашак иесі** – n. proprietor of future (leader of future)

**болбырау** – v. mumble ['mʌmbɪ]

**болжағыш** – 1. n. forecasting [fɔ:'kæstɪŋ], prediction, prognostication; 2. adj. predictive

**болжалмен** – adj. approximate [ə'prɔksimət]

**болжау** – 1. v. 1. contemplate ['kɔntəmpleit]; predict, foretell, forecast, guess; 2. assume, suppose; 2. n. prediction [pɪ'diktʃən], foresight, supposition; assumption

**болжаулы** – adj. presumptive [pɪ'zʌmptiv]

**болмашы** – adj. insignificant [,insig'nɪfɪkntə]; trifling, trivial, futile

**болу** – v. be [bi]; become; *болайық let's be; болады will be, may; болып жатыр it is going, passing; болады ақыл тұл it needn't one's mind; болмайды it's not enough; болды it was enough; болсамы well then, well what; болдыруға айналды began to do; болайын деген talented; болдырды be hard tired*

**болысу** – v. stand up for, defend, protect smb.; intercede (for); plead (for); take the part (of)

**большевик** – n. bolshevik ['bɔlʃivik]

**бомба** – n. bomb [bɒm]

**бомбалау** – v. bombard ['bɒmba:d],  
bomb

**бомбалаушы** – n. bombardier  
[ˌbɒmbə'diə], bomber

**бомбапана** – n. bomb-proof

**бопса** – n. blackmail ['blækmeil]; treat

**бопсалау** – v. blackmail ['blækmeil]

**боран** – n. blizzard ['blizəd],  
snow-storm

**бөр** – n. chalk [tʃɔ:k]

**борсық** – zool. badger ['bædʒə]

**борыш** – n. debt [det]

**бос** – 1. adj. free [fri:]; 2. empty; 3. vacant

**бос қиял** – adj. idle fancy

**бос уақыт** – n. leisure ['leɪzə]; *бұны  
бос уақытыңызда істеңіз do it at your  
leisure*

**босаң** – adj. 1. weak [wi:k]; feeble; 2.  
underpowered; low-power; 3. sluggish  
*босаң тұсы weak place*

**босаға** – n. threshold ['θreʃhəʊld]

**босану** – v. 1. become free; free oneself  
(from); 2. give birth (to), bear; 3. become  
empty

**босату** – 1. v. free, liberate; 2. empty;  
3. *inf.* lift the blockade (of); *босатады let  
free; босатып жіберу absolve*

**босау** – v. become free, be empty, vacant

**босқа** – adv. vainly ['veɪnli], in vain;  
*босқа кеткен уақыт no purpose for  
nothing spent time*

**бостандық** – n. liberty ['libəti], freedom  
[ˈfri:dəm]

**бостық** – n. 1. emptiness ['emptinis];  
2. simplicity, weakness; 3. leisure; idleness

**бота** – n. young camel

**ботқа** – n. hot/cooked cereal; porridge;  
kasha

**бочка** – n. barrel ['bærəl]

**бояу** – 1. n. paint [peɪnt]; 2. v. dyeing,  
colouring; *бояңыз paint over, paint out*

**бойтын** – v. painted [peɪntɪd]

**бөбек** – n. baby ['beɪbi]; *бөбектері (his)  
children*

**бөгелек** – zool. gadfly ['gædflaɪ]

**бөгеліп қалу** – v. stay too long

**бөгет** – n. dike [daɪk], dam; weir; dyke,  
barrier, bar; obstacle; *бөгет болу hinder;*  
*бөгеттер blocking, obstruction; barrier*

**бөгey** – v. bar, block up; obstruct;  
*біреудің жолын бөгey bar / stop / block  
smb's way; бөгелмей not delaying, without  
(barrier) obstruction*

**бөгде** – adj. strange, foreign

**бөдене** – zool. female quail

**бөкен** – zool. antelope ['æntiləʊp]

**бөксе** – anat. hip [hɪp]

**бөлгіш** – 1. n. divisor, separator; 2.  
*math.* divisor [di'vaɪzə]

**бөлек** – adv. separate ['sepərət], apart  
**бөлектеу** – v. isolate ['aɪsəleɪt]; isolate  
oneself (from)

**бөлеу** – 1. v. swaddle (*baby*) ['swɒdl]; lay  
baby to a cradle; 2. sweeten, soften; delight  
**бөлме** – n. room [ru:m]; *бөлме туралы  
about room*

**бөлшек** – 1. n. part [pɑ:t], portion;  
share; 2. *math.* fraction; *бір бөлшегі  
the one part; бөлшектеп кесу hack;*  
*бөлшектің бөлімі denominator of  
fraction*

**бөлу** – v. 1. divide [di'vaɪd]; 2. clas-  
sify; allot; 3. detach, assort; *көңіл бөлу  
concentrate; бөлінбейтін еншісі not di-  
vided portion*

**бөлінген** – adj. insulated ['ɪnsjəleɪtɪd]

**бөлінетін** – adj. divisible [di'vɪzəbl]

**бөліну** – v. 1. divide (into); 2. severance  
['sevərənts]

**бөлігі** – n. part [pɑ:t]; *біршама бөлігі  
sizeable part*

**бөлім** – n. 1. department [di'pɑ:tmənt],  
compartment; part; 2. division, section, unit

**бөлімше** – n. subdivision [ˌsʌbdɪ'vɪʒən],  
department, section

**бөлгірік** – *zool.* wolf cub ['wulflkb]  
**бөрене** – *n.* log [lɔg]; beam; *бөрене үйі*  
*log-cabin*  
**бөртпе** – *n.* spot [spɔt]  
**бөрі** – *zool.* wolf [wulf]; *бөрінің басы*  
*wolf's head; бөрілі байрақты banar with*  
*wolf's head*  
**бөрік** – *n.* hat [hæt]  
**бөтелке** – *n.* bottle ['bɔtl]  
**бөтен** – *adj.* someone else's; strange;  
*foreigner; бөтен елде in another country;*  
*бөтен (ел) планета адамы alien*  
**браконьер** – *n.* poacher ['rəʊfɔr]  
**бригада** – *n.* brigade [brɪ'geɪd]  
**бриджи (шалбар)** – *n. pl.* breeches  
 ['brɪtʃɪz]  
**бу** – *n.* steam; fume  
**буда** – *n.* packet ['rækɪt]  
**буын** – 1. *n.* syllable ['sɪləbl], 2. *anat.*  
*joint, articulation; тұйық/бітеу буын*  
*closed syllable; ашық буын open syllable;*  
*екпінді буын stressed syllable; буынға*  
*екпін түсіру stress a syllable*  
**буып-түйетін адам** – *n.* packer ['rækə]  
**буып-түю** – *v.* encase [ɪn'keɪs]  
**буу** – *v.* tie [taɪ], attach, pack, press  
**будақтау** – *v.* wreath [rɪ:ð], curl  
**булану** – *v.* evaporate [ɪ'væpəreɪt], van-  
 ish into then air  
**бума** – 1. *n.* sheaf, bunch; roll; pack age;  
 2. *inf.* folder, file, document case, paper-  
 case; 3. link, cord  
**буржуазиялық** – *adj.* bourgeois  
 ['bʊəzɪwɑ:]  
**бурыл** – *adj.* grizzled ['grɪzld]  
**бұғаз** – *n.* channel [tʃænzəl]  
**бұғай** – 1. *n. pl.* gyve [dʒaɪv];  
 2. *slavery, shackles; 2. v.* gyve  
**бұғайға салу** – *v.* enchain [ɪn'tʃeɪn]  
**бұғу** – *v.* hide [haɪd], shrink (from);  
*conseal oneself; бұғып жата қалу hide*  
**бұғы** – *zool.* deer [diə]

**бұғы мүйізі** – *n.* hartshorn ['hɑ:tʃɔ:n]  
**бұғы бұзауы** – *n.* fawn [fɔ:n]  
**бұдан он есе** – *math.* 10 times more  
**бұзақы** – *n.* bully ['bulɪ], trouble-maker  
**бұзау** – *n.* calf [kɑ:f]  
**бұзаубас** – *zool.* mole-cricket, handcart  
**бұзық** – *adj.* corrupt [kə'ɾɒpt]  
**бұзылу** – 1. *v. l.* deteriorate  
 [dɪ'tiəriəreɪt], degenerate, break down; 2.  
 worsen, become worse; go bad; 3. become  
 corrupt / demoralized; 3. get spoilt; rot; (ab-  
 teeth) decay; 2. *n.* corruption [kə'ɾɒpʃən]  
**бұзу** – *v.* destroy [dɪ'strɔɪ], ruin, break;  
 2. spoil, blemish; 3. interrupt; violate;  
*заңды бұзу break a law; бұзып жіберді*  
*distort, pervert; қоршауды бұзып-*  
*жарып throw encirclement*  
**бұйра** – *adj.* curly ['kɜ:lɪ]; *бұйра*  
*жалды wavy comb*  
**бұйрық** – *v.* order ['ɔ:də], injunction;  
*бұйрық беру command*  
**бұйым** – *n. l.* thing; 2. nonsense;  
*бұйым болып па! this is nonsense!*  
**бұйымдар** – *n.* things [θɪŋz]  
**бұйыру** – *v.* order ['ɔ:də], command  
**бұқа** – *n.* bull [bul]  
**бұқара** – *n.* simple people; people  
**бұл** – *pron.* this; *бұл өңірдің амсар*  
*көрізі delights of these area; бұл маңайда*  
*in this place, here*  
**бұлайша** – *adv.* so, well, thus, in this  
 manner  
**бұлақ** – *n.* spring [sprɪŋ], source  
**бұлан** – *zool.* elk [elk]  
**бұлаңдау** – *v.* fawn [fɔ:n], show off,  
 flaunt  
**бұлбұл** – *zool.* nightingale ['naɪtɪŋgeɪl];  
*бұлбұл көмей nightingale voice*  
**бұлғау** – *v.* wag [wæɡ], wave, stir  
**бұлдырық** – *biol.* Pallas sand grouse;  
*type of female-quail, partridge*  
**бұлқыну** – *v.* pull [pul], tug; twitch

**бұлшық ет** – n. muscle ['mʌsl]; muscles, beef; *бұлшық етті сінеуу*; *бұлтыңдап ойнаған бұлшық еттер playing muscles*

**бұлт** – n. cloud [klaʊd]; *бұлттар төңің dense cloud*; *бұлттармен with clouds*; *бұлтты cloudy*

**бұлтсыз** – adj. cloudless ['klaʊdləs]

**бұлым** – bot. mint [mɪnt]

**бұлыңғыр** – adj. (about weather) cloudy, dull; (about sky) overcast

**бұрау** – v. twist [twɪst]; twine

**бұралған** – adj. twisted ['twɪstɪd], spiral

**бұралмалы баспалдақ** – n. spiral staircase

**бұранда** – n. screw [skruː], vint

**бұрмалау** – v. distort [dɪ'stɔ:t], misinterpret, misrepresent

**бұртноу** – v. pout [paʊt]

**бұршак** – n. hail [heɪl]; shower, torrent, bean

**бұрылу** – v. turn [tɜ:n]

**бұрылыс** – n. turn ['tɜ:n], curve, bend

**бұрым** – n. braid [breɪd], pl. curls

**бұрын** – adv. before, ago, early ['ə:lɪ]; *бұрын сарғаяды earlier gets yellow*

**бұрын-сонды** – adv. never ['nevə]

**бұрыс** – adv. wrong [rɒŋ], incorrectly

**бұрыш** – 1. math. angle ['æŋɡl]; 2. corner; 3. bot. pepper; *қызыл бұрыш paprika*

**бұта** – n. bush [bʌʃ]; shrub; *бұталар bush(es), shrub(s)*; *бұталы құм sand(y) region with bushes*; *бұталы өсімдік knotty; garbled plant*

**бұтақ** – n. branch [brɑ:ntʃ]; twig

**бұтақтану** – v. germinate ['dʒə:mɪneɪt]

**бүгу** – v. bend [bend], curve, fold; crook; *бүгулу bend, bow (down); to stoop*

**бүгін** – adv. today [tədeɪ]

**бүгінгі** – adv. present ['prezənt]; present day; *бүгінгі таңда nowadays*

**бүйрек** – anat. kidney ['kɪdni]; pl. kidneys

**бүйір** – n. side (body) [saɪd], flank; corner

**бүктеу** – v. curl up [kɜ:lʌp], roll up; (about snake) coil up

**бүкшеңдеп** – adj. crooked ['kʊkɪd], bend

**бүкір** – adj. humpbacked ['hʌmpbækt], hunchbacked

**бүкіл** – adv. whole [houl], entire; *бүкіл өмірін сарп еткен dedicate all life*; *бүкіл кербез көркі all one's primordial beauty*; *бүкіл одақтық All-Union*; *бүкіл халықтық nation-wide*

**бүкір** – adj. gibbous ['gɪbəs]

**бүкірлік** – n. gibbosity [gɪbəsɪtɪ]

**бүлдіру** – v. spoil [spɔɪl], mar; damage; destroy, ruin

**бүлдірген** – bot. (wild) strawberries ['strɔ:bəɪz]

**бүлдірушілік** – n. havoc ['hævək]

**бүлдіршің** – n. baby ['beɪbi], infant; child, kid; little boy

**бүліну** – n. failure ['feɪljə], collapse, deteriorate

**бүр** – n. gemma of woods

**бүркеніш ат** – n. pseudonym ['sju:dənim]; pen-name

**бүркеу** – v. cover oneself (with), hide, cover

**бүрку** – v. 1. spray [spreɪ]; 2. sprinkle

**бүркінді** – n. spatter ['spætə]

**бүркіт** – zool. golden eagle ['i:gɪ]

**бүрме** – n. frill [frɪl], flounce, ruffle, crease, fold, pleats

**бүрмелі** – adj. with frill, flounce, pleated

**бүрмелеу** – v. pleat [pli:t]

**бүршік** – bot. gemma ['dʒemə]; bud

**бүтіндей** – adv. altogether [,ɔ:l'tə'geðə]; wholly; entirely

**бүтіндеу** – v. repair [rɪ'reə]

**былай** – adv. this way, that way; *былай түр move away, in this manner*

**былапыт** – n. disorderly [dis'ɔ:dəl]; negligent; slipshod, wastefully, excessively

**былғай** – v. 1. spoil [spɔil], dirty, sully, churn; 2. stir up, churn; *былған қою spoil*

**былкылдау** – v. stagger ['stægə], throb

**былтыр** – adv. last year, a year before

**былық** – n. muddle ['mʌd], confusion; chaos

**былықпа** – n. pell-mell [,pel'mel]; *кеңсе былығы red tape*

**быт; быт-шыт** – adv. into smithereens [ˌsmiðə'ri:nz], smithereens; *быт-шыт қылды/быт-шытын шығарды smithereens, smash to smithereens*

**біз** – pron. we [wi:]

**біздің** – pron. our [auə]; *біздің елімізде in our country; біздің заманымыздан бұрынғы. – B.C. (Before Christ)*

**білгір** – 1. n. expert ['eksɜ:t]; connoisseur; 2. adj. competent, knowledgeable

**білдіру** – v. inform [in'fɔ:m], express, notify, let know; *білдіріп қою betray oneself*

**білезік** – n. bracelet ['breislit]

**білек** – anat. arm [ɑ:m], forearm

**білік I** – n. spindle ['spindl], roller, shaft

**білік II** – n. knowledge ['nɒlɪdʒ]; competence

**білікті** – adj. educated ['edʒukeɪtɪd], gifted; intelligent, learned; *білікті ел басы еді he was wise governor*

**білімді** – adj. adept ['ædept], intelligent, learned, knowledgeable

**білу** – v. get to know; know; *білуден жалықпады strived for knowledge; білін қою become familiar with, to learn*

**білім** – n. knowledge ['nɒlɪdʒ], intelligence; *білім кітабы the book of knowledge; білім ордасы hearth of culture, centre of culture*

**білімпаз** – n. scholar ['skɒlə], expert

**білімпаздық** – n. erudition [ˌerʊ'diʃən]

**білімсіз** – adj. ignorant ['ɪgnərənt]

**білімсідік** – n. ignorance ['ɪgnərəns]

**білім тарату** – v. illuminate [i'lu:mineɪt]

**білінбейтін** – adj. incognizable [ˌɪnkɒɡ'ni:zəbl]

**бір** – num. one [wʌn]; *бір қалыпты in one level; бір түрде in one sort; бір сөзбен айтқанда in one word; бір көрініс еді one episode; бір көруге зар болған he dreamed though one glance; бір жақ бүйірімен on the one side; бір сәт one instant, moment*

**біраз** – 1. pron. little ['lɪtl], few, a few; 2. adv. sufficiently, quite enough; 2. adj. several ['sevrəəl]

**біразырақ** – pron. some [sʌm], little, few, a few

**біраздан соң** – adv. soon [su:n]

**бірге** – adv. together [tə'geðə]; *бірге жүр come along!*

**бірдей** – adj. identical [aɪdentɪkəl], as one, equally

**бірдеме** – pron. something, someone, anything ['eniθɪŋ]

**біреу** – pron. anybody ['eni,bɒdɪ], somebody, anyone, someone; *біреумен бірге тұру chum with*

**бір беткей** – adj. stubborn ['stʌbən], refractory

**бірде-бір** – conj. neither ['naɪð ə]

**бірде, бір күні** – adv. once [wʌns]

**бірдейлік** – n. identity [aɪ'dentɪti], sameness

**біржақты** – adj. one-sided [ˌwʌn'saɪdɪ]; one-way

**біржолата** – adv. finally ['faɪnəli], once and for all

**бірін-саран** – 1. adj. single ['sɪŋɡl], unitary; individual; 2. pron. some; few, a few

**біресе (- олай -былай)** – conj. 1. now ..., now; sometimes ..., sometimes; first ..., then; at one moment ..., at another; 2. or; this way, that way



**біркелкі** – adj. homogeneous  
[.hɔtə'dʒi:nɪəs]; similar

**біркелкілік** – n. homogeneity  
[.həʊtəʊdʒə'neɪti], homogeneousness,  
uniformity

**біркелкілендіру** – v. identify  
[aɪ'dentɪfaɪ]

**бірқатар** – n. column ['kɒləm]

**бірлестік** – n. unification  
[.ju:nɪfɪ'keɪʃən]; consolidation; alliance,  
unity

**бірлестіру** – v. unite (with); merger  
(with) ['mɛ:dʒə]

**бірлік I** – n. unity ['ju:nəti]

**бірлік II** – *num.* one [wʌn]; figure

**бірнеше** – *pron.* some [sʌm], many,  
much; *бірнеше рет еңкейіп бөгенді* *bending many  
times*

**біртұтас** – adj. single; united, integrated

**біріктіру** – v. join [dʒɔɪn], unite; fusion;  
*біріктірілген* joint, united

**бірігу** – v. combine [kəm'baɪn]; *бірігін  
joint, united in staff*

**біріккен** – adj. united, integrated;  
combined

**біріктіргіш** – n. connecting, joining,  
uniting; fastening

**бірте-бірте** – adv. gradually  
['grædʒuəli], little by little

**бірінші** – adj. first [fɜ:st]; *бірінші рет  
for the first time*

**бітеу буын** – *ling.* closed syllable  
[siləbl]; II, III-types of syllables

**бітім** – n. agreement [ə'grɪ:mənt];  
armistice, truce

**бітіру** – v. finish ['fɪnɪʃ], abolish,  
complete, conclude, spend, lay out  
money

**біту** – v. end [end], finish, be up; close  
up; heal

**бюджет** – n. budget ['bʌdʒɪt]

**бюро** – n. bureau [bjʊə'reʊ]

**бюрократ** – n. bureaucrat  
['bjʊə'rɒkræt]

**бюрократизм** – n. bureaucracy  
[bjʊə'rɒkrəsi]

## Г

**газды** – adj. aerated ['ɛəreɪt], gassed

**газет** – n. newspaper ['nju:zpeɪpə];  
*газет шығару* publish a newspaper;  
*күнделікті* daily newspaper

**газсыз** – adj. unaerated [,lneə'reɪt],  
ungassed

**газсыздандыру** – v. outgas [,aʊt'gæs]

**гайка** – *tech.* nut [naɪ]

**галантерея** – n. haberdashery  
[hæbə'dʒɛəri]

**галош** – n. overshoe ['əʊvə,ʃu:]

**галстук** – n. neck-tie [nek,tai]

**гамак** – n. hammock ['hæmək]

**гармония** – *muz.* harmony [hɑ:məni]

**гауһар** – 1. n. semi-precious stone  
[stəʊn], gem; brilliant; *гауһар тас  
diamond*

**гвардия** – n. guard [gɑ:d]

**гектар** – n. hectare ['hektɑ:]

**геология** – n. geology [dʒi'ɒlədʒi]

**геометрия** – n. geometry [dʒi'ɒmitri]

**георгин (гүл)** – *bot.* dahlia ['deɪljə]

**герундий** – *gr.* gerund ['dʒɛrənd]

**гигиена** – n. hygiene ['haɪdʒi:n]

**гидрология** – n. hydrology  
['haɪ'drɒlədʒi]

**гидроплан** – n. hydroplane  
['haɪdrəu,pleɪn]

**гидроэлектрлік** – adj. hydroelectric  
['haɪdrəu'lektɪk]

**гимназия** – n. gymnasium  
[dʒɪm'neɪziəm]

**гимнастика** – n. *pl.* gymnastic  
[dʒɪm'nɛstɪk]

гипербола – n. hyperbola [hai'pɜ:bələ]  
 гипноздау – v. hypnotize [hipnə'taiz]  
 гипотеза – n. hypothesis [hai'pəθisis]  
 гитар – n. guitar [gi'ta:]  
 гольф – n. golf [gɒlf]  
 горн – n. bugle [bju:gl]  
 гравий – n. grit [grit]  
 грамм – n. gramme [græmm]  
 грамматика – n. grammar [græmmə]  
 граната I – *min.* garnet [ga:nit]  
 граната II – *mil.* grenade [gri'neide]  
 гранит (тас) – n. granite [grænit]  
 графство – n. county ['kaunti]  
 граф – n. *Brit.* earl [ɜ:l]; count [kaunt]  
 (noble title in some European countries, which appropriates to term earl)  
 грек – n. greek [gri:k]  
 грузин – n. a. Georgian [dʒo:dʒən]  
 грузовик – n. lorry ['lɒri]  
 гулеу – v. hoot [hu:t]

ғажайып – adj. fantastic [fæn'tæstik],  
 wonderful, imaginary; amazing, surprise,  
 miraculous

ғажайып сұлулық – *coll.* astonishing  
 beauty

ғажайып дүние – *coll.* magic world

ғажайыпнама – n. legend ['ledʒənd];  
 saga; story

ғажап – adj. finely ['fainli], astonishing

ғажаптану – v. surprise [sə'praiz]; be  
 amazed; be astonished, marvel

ғазиз – *poet.* dear; darling, dear, dearest

ғалам – n. world [wɜ:lɪd], universe

ғаламат – adj. miraculous  
 [mi'rækjələs], miracle

ғалым – n. scientist ['saɪəntist],  
 scholar

ғана – adv. only ['əunli], just now;  
*жаңа гана just now*

гуманизм – n. humanism [hju:mənizəm]  
 гүіл – n. howl [haul] (about wind), buzz,  
 hum, whistle

гүілдеу – v. buzzing [bʌzin], humming,  
 howling (about wind), whistle

гүжілдеу – v. roar [rɔ:]

гүл – n. flower [flaʊə]; *гүл ашты blossom*;  
*гүлден гүлге қонақтап flying from  
 flower to flower*

гүл-бақша – n. garden ['gɑ:dən]; *гүл-  
 бақшаға бөле turn it into garden*

гүлдесте – n. wreath [ri:θ], garland

гүлдену – v. blossom [blɒsəm], flower,  
 bloom

гүл капуста – n. cauliflower [kɒlɪflaʊə]

гүл тізбегі – n. garland [gɑ:lənd]

гүріл – n. roar [rɔ:]

гүрсіл – n. hum [hʌm], crash; *гүр еткен  
 көшкіні avalanching coming of avalanche*

гір тас – n. balance weight, weight  
 [weit]; dumb-bells

## Ғ

ғанибет – n. pleasure [pleɪzə], favor,  
 merit, grace; *ғанибет қой It's only plea-  
 sure and enjoyment*

ғапу етіңіз – v. sorry ['sɒri], excuse me

ғарыш – m. cosmos ['kɒsmɒs], outer  
 space, space

ғарышкер – n. astronaut ['æstrɒnɔ:t],  
 spaceman; cosmonaut

ғасыр – n. century ['sentʃəri], epoch;  
*ғасырлар бойы from time immemorial*

ғасырлық – adj. centenary  
 [sen'ti:nəri]; centennial, centenarian

ғашық – adj. 1. stuck on [stʌk];  
 amorous; 2. in love (with), enamoured  
 (of); *ғашық адам man in love*; *Ол оған  
 ғашық көзімен қарады. She gave him an  
 amorous look.*

ғашық болу – v. be in love with; fall  
 in love (with)

ғашықтық – n. love [lʌv]; being in  
 love

**ғибрат** – n. 1. instructive example;  
2. edification, training

**ғибрат алу** – coll. follow someone's example; *ғибрат алар may be, takes for edification*

**ғимарат** – n. building ['bɪldɪŋ], construction; *ғимараттардың іргемастарына on foundation of construction*

**ғой** – gr. particle

**ғұлама** – n. scholar ['skɒlə], scientist; erudite person

**ғұмыр** – n. life [laɪf]

**ғұрып** – n. custom ['kʌstəm]; tradition; *жергілікті [ежелгі] әдет-ғұрып a local [ancient] custom; ежелгі әдет-*

*ғұрыпты сақтау the perpetuation of an ancient custom*

**ғылым** – n. science ['saɪəns];  
*ғылымды заман century of science*

**ғылыми-зерттеу** – n. research study, research *ғылыми зерттеу жұмысы research work*

**ғылымдық** – adj. scientific [,saɪə'nɪfɪk];  
*ғылымдық мән scientific sense*

**ғылымдылық** – n. learning, erudition; scholarship; *өзінің ғылымдылығымен әйгілі болу be noted for one's scholarship*

**ғылыми** – adj. scientific [,saɪə'nɪfɪk];  
*ғылыми әдіс scientific method; ғылыми қиял science fiction*

## Д

**да (де)** – conj. and; as well, too, even though, yet; *қашан да болса whenever; кім де болса who(so)ever it may be*

**дабырлау** – v. 1. make a noise; be noisy; 2. make a lot of noise (about), talk a lot (about); noise around; 3. vociferate, shout

**дабыл** – 1. n. musical instrument like drum, sounding loud voice; 2. sign, signal

**дабылшы** – n. 1. drummer ['drʌmɪ]; 2. announcer

**дағдарыс** – n. 1. crisis (pl.-ses); 2. depression [dɪ'preʃən]

**дағды** – n. experience [ɪk'spɪəriəns], habit, practice, skill; *дағдыландыра алады it can train habits, teach*

**дағдылы** – adj. customary ['kʌstəmən], ordinary, habitual, usual

**даңғыл** – n. avenue ['ævənjʊ:]

**дайын** – adj. ready (for) [reɪdɪ], ready-made; prepared (for); *дайынбыз we are ready; дайын болу be ready*

**дайындалған** – adj. prepared [praɪpəəd]; minded

**дайындалу** – v. 1. make/get ready (for), prepare (for); 2. read up (for); 3. expect (to); *әдебиеттен зәчетқа дайындалу read up one's literature; ана болуға дайындалу be an expectant mother; be expecting a baby*

**дайындау** – v. 1. make ready (for), prepare (for); 2. train; 3. have in store (for smb); *біреуге тасын сый дайындау have a surprise in store for smb*

**дайындық** – n. readiness [redɪnɪs]; training, preparation; *дайындық жасау bring to readiness*

**дақ** – n. spot [spɒt], stain, print; *дақ түсірмей not soiling*

**дала** – n. valley [væli], field, plain; *егістік field; далада in the valley; «Бетпақ дала» waterless wild vally; жазық дала expanse; құлазыған құ дала uninhabited steppe; дала аңы wild animals; даласы ауыр күрсінді hardly sigh; далаға түнеу go to sleep outside (in steppe); дала үні the voice of valley*

**далақтау** – v. blow (about clothes) [bləʊ]; flutter; fig. (met) disorderly fuss

(over); bustle; *далақтар may be smb will rush about*

**дамба** – n. dike [daik]

**даму** – 1. v. develop [di'veləp], rise; grow; 2. n. development; *қоғамның дамуы development of society*

**дамыған** – adj. developed [di'veləpt]

**дамыл** – n. respite [respit], *қысқа дем short rest, relaxation; дамыл ал have a rest; дамыл таппайды know no rest*

**дамылсыз** – adj. without respite

**дамыту** – v. develop [di'veləp], *алға жылжыту move ahead/on/forward/further; gain ground, make headway; міл дамыту develop the speech*

**дана I** – n. one [wʌn], copy

**дана II** – adj. wise [wais], sage; knowledgeable; *дана сөздері wise words*

**даналық** – n. wisdom [wizdəm], greatness, sagacity

**Дания** – Denmark [denma:k]

**данышпан** – m. genius [dʒi:niəs], wisdom, sage, wise man; *данышпан ақын genius poet*

**даңғыл** – 1. n. prospect [prɒspekt], avenue; 2. adj. beaten, well-trodden

**даңғыр** – n. rumble, rumbling; noise [nɔiz]

**даңқ** – n. glory [glɔ:ri]; fame; popularity; *даңқы жер жарады someone's fame resounds; даңқы шығу become famous (for); даңқын шығару excessively eulogize*

**даңқсыз** – adj. infamous ['infəməs]; notorious

**даңқты** – adj. well-known [nɒwn], famous, glorious, renowned

**дара** – adj. 1. separate ['sepəreit]; different, differing; *дара іс personal file*

**дарабоз** – (old) military higher rank

**дардай** – adj. huge [hju:dʒ], enormous, vast

**дарқан** – adj. generous [dʒənərəs], *дарқан дала generous vally*

**даршын** – n. cinnamon ['sɪnəmən]

**дарын** – n. talent [tələnt]; gift

**дарынды** – adj. talented [tələntid], capable, gifted; *дарынды қолбасшы gifted governor, leader*

**дастан** – n. poem [pəuim], epos, tale, legend

**дастархан** – n. table-cloth [teibəl-kləθ]

**дастарқан мәзірі** – m. menu [menju:]; *дастархан дәмі dishes; adorning of table*

**дат** – n. old. 1. complaint [kəm'pleint]; stain, claim; 2. address (to), appeal (to); *датыңды айт! detail their grievances! дат, тақсыр! justice, my sovereign!*

**даттау** – v. abuse [ə'bjʊ:s], defame, revile, slander

**дау** – n. argument [ə:gjʊmənt], debate, dispute, disagreement, lawsuit

**дауласу** – v. pass argument, debate; be at low, litigate

**даусыз** – adj. indisputable [ɪndi'spju:təbl]; undeniable, unquestionable

**дауыл** – n. storm [stɔ:m]

**дауылпаз ақын** – adj. poet-stormy petrel

**дауыс** – n. voice [vɔis]; vote

**дауыс желбезегі** – n. vocal cords

**дауыс ырғағы** – n. 1. intonation; 2. tune [tju:n]; *дауыс ырғағын өзгерту modulate*

**дауыссыз** – adj. 1. voiceless, mute; 2. ling. consonant (al)

**дауыстау** – v. pronounce, say loudly, utteraloud; *дауыстап оқу read aloud;*

*дауыстайды let out sounds, letter aloud*

**дауысты** – 1. ling. vowel [vauəl]; 2. loud-voiced; vociferous; *дауысты бұлбұл full-throated / rich-voiced nightingale*

**дауыс беру** – v. vote (for against) [vout], elect, nominate; *дауысқа қою put to the vote, vote on*

**даярлау** – v. prepare (for) [pri'pɾəə], equip, make ready (for); **қысқа даярлау** *make ready for the winter*; **даярлап шығару** *train*

**даярлық** – n. 1. preparation (for), readiness; 2. training (for); **оның даярлығы жақсы** *he is well grounded (in)*; **оның даярлығы нашар** *he is weak (in)*; **емтихан материалдарына даярлық reading (for an exam)**

**даяшы** – n. waiter (m.) [weɪtə]; waitress (fem.)

**дәйекті** – adj. successive [sək'sɛsɪv]; consecutive, resolute, consistent; **дәйекті түрде** *in consecutive order*

**дәл** – adv. exactly [ɪg'zæktli], precisely; just, be exact

**дәл келу** – v. coincide (with) [kəʊɪn'saɪd]; **дәл келушілік** *coincidence*; **дәл төбесінен** *exactly it is*

**дәлел** – n. argument [ɑ:gjʊmənt], proof, evidence, reason; foundation, founding, motivation; **дәлелден түр/дәлелдейді** *v. it tried to prove, (give) prove, motivate*

**дәлелсіз** – adj. baseless [beɪslɪs], without reason

**дәлме-дәл** – adv. exactly [ɪg'zæktli], precise, to the letter; to a tag; word for word; **дәлме-дәл көрсеткен** *described exactly*; **дәл шетінде** *on the end of edge*

**дәліз** – n. corridor ['kɔrɪdɔ:], passage  
**дәм** – n. taste [teɪst], food; **дәм тату** *entertain (to), treat (to)*

**дәмді** – adj. tasty [teɪstɪ]; **дәмдірек** *appetizing*; **асыңыз дәмді болсын! Вон appetit!** *(I hope you) enjoy your meal!*

**дәмсіз** – adj. tasteless ['teɪstləs]

**дән** – n. grain [greɪn]; seed

**дәптер** – n. copybook ['kɔpi,bʊk]

**дәреже** – n. degree [di'grɪ:], status, position; **дәрежеге жету** *reach degrees*; **бірінші дәрежедегі** *(the)first degree*

**дәретхана** – n. lavatory ['lævətəri]

**дәрі I** – n. medicine ['medɪsɪn]; **дәрі жасау** *prepare medicine*

**дәрі II** – n. gun-powder ['ɡʌn,pəʊdə]

**дәрігер** – n. doctor ['dɔktə];

**«Дәрігерлік ғылымның каноны»** *Canons of medical science*

**дәрігерше** – adv. medically ['medɪkəlɪ]

**дәріптеу** – v. praise [preɪs], lift up

**дәріхана** – n. chemist ['kɛmɪst]

**дәріс** – n. 1. lesson; lecture ['lektʃə];

2. fig. admonition

**дәуір** – n. epoch ['i:pɔk], age, era;

**дәуіріндегі** *in the epoch (of smth.)*

**дәстүр** – n. tradition [trə'dɪʃən]

**дәстүрлі** – adj. traditionally  
[tr ə'dɪʃənəlli]

**дәу** – n. giant ['dʒaɪənt]

**дегбір** – n. patience ['peɪʃəns]

**дегбірсіздену** – v. be worry [wʌrɪ]

**деген I** – n. contemplated dream, aim; **дегеніңе жет!** *may your dream come true!*

**деген II** – this (that) ... **деген белгі** *so-and-so [instead of a name and etc.]; it means, expresses*; **деген ұғым** *such-and-such [before noun] idea notion*; **concept(ion)**

**дегенмен** – adv. though [ðəʊ], even; **дегенменде** *though I said*

**дегенше** – adv. better than to say

**дейін (шейін)** – *postpos.* 1. down to, up to; 2. till; until; 3. along, till; 4. before; **кешке дейін** *till evening*

**делдал** – n. broker ['brəʊkə], mediator, intermediary; **делдалдық** *жасайтын coming true mediation*

**делегат** – n. delegate ['delɪgət]

**делқұлы** – adj. madcap ['mædkæp]

**дельфин** – n. porpoise ['pɔ:pəʊs]

**дем: дем беруші** – n. inspirer [ɪn'spaɪə]

**демалу** – v. relax; have a good time, enjoy oneself

**дем алу** – v. breath [brɛθ], respire, fig. inspire, fill with enthusiasm; **демалады** rest, relax, have/take a rest

**демалыс** – n. 1. rest; relaxation, recreation; 2. holiday BE., vacation AmE

**демалыс үйі** – n. sanatorium; health resort

**дем алысы** – n. breath(ing) ['brɪ:ðɪŋ], respiration

**дем арасында** – adv. instantly ['instəntli], in a trice/moment

**демде, дем арасында** – adv. instantly

**демек** – conj. consequently ['kɒnsəkwəntli], therefore, hence

**демдеу** – v. 1. flavour ['fleivə]; 2. prepare, get ready; **шай демдеу** prepare brewing of tea

**демдеу** – n. support [sə'pɔ:t], help

**демдеушісі** – n. patron ['peɪtrən], protector

**демсіз** – adj. breathless ['brɛθləs]

**денгей** – n. level ['levəl]

**дене I** – n. body [bɒdi]; **денесі build, frame; денең мұздап тоңады** be/become frozen

**дене II** – n. dead-body [dɛd'bɒdi], dust; **денесі smb's dust**

**денелі** – adj. tall [tɔ:l], strapping, strong

**дене шынықтыру** – n. physical training / education

**денсаулық** – n. health [helθ]

**дені сау** – adj. healthy [helθi]; **дені сау адамбысың** are you all right; are you in your right mind

**депутат** – n. deputy ['depjʊt]

**дереу.** – adv. (sleng) quickly ['kwɪkli], in a moment

**дерт** – n. illness ['ɪlnəs], disease; **дерт жабысу** be taken ill; «**Дерттен айызу кітабы**» the book of cure; **дертке шина** medicines for disease

**дербес** – adj. independent [ˌɪndɪ'pɛndənt], sovereign

**дербестік** – n. independence [ˌɪndɪ'pɛndəns], sovereignty

**дерек** – 1. n. fact [fækt], given, present; 2. news

**дерексіз** – adj. abstract ['æbstrækt]

**дерлік** – adv. almost ['ɔ:lməʊst]

**дермене** – bot. santolin ['sæntənɪn]

**десеіші** – v. say best thing

**деу** – 1. v. say [seɪ], utter; **дейсің бе** do you speak; (**алай**) **деу жәнсіз** speak incorrectly; **ден отырушы еді** one used to say; **демдеуіміз керек** it is not allowed to say; 2. name; **ден ат қойған** named; 3. think, **деген ойы болу** have intention

**деп** – adv. so [səʊ], in this way, like this; in such way; **ден түеді** (he) comes in such conclusion; **ден дауыстайды** it lets out sounds like this (so); **ден жаздым** I wrote in this way; **ден есептеледі** it considers so

**джаз** – n. jazz [dʒæz]

**джерпер** – n. jumper ['dʒʌmpə]

**джунгли** – n. jungle ['dʒʌŋɡlɪ]

**диалект** – n. dialect ['daɪəlekt]

**диалог** – n. dialogue ['daɪələʊɡ]

**диаметр** – n. diameter [daɪ'æmɪtə]

**дыдар** – n. appearance of face, look

**дыдарласу** – v. see [si:], see one another, meet, associate (with), mix (with)

**диктант** – n. dictation [dik'teɪʃən]

**диктатор** – hist. dictator [dik'teɪtə]

**диктатура** – n. dictatorship [dik'teɪtʃɪp]

**диктор** – n. announcer [ə'naʊnsə]

**диқан** – n. peasant ['pezənt], former

**диқаншы** – n. grain-grower

**динамит** – n. dynamite ['daɪnəmaɪt]

**динамо** – n. dynamo ['daɪnəməʊ]

**династия** – n. dynasty ['dɪnəsti]

**диплом** – n. diploma [dɪ'pləʊmə]

**дипломат** – n. diplomat ['dɪpləmət]

**дипломатия** – n. diplomacy [dɪ'pləʊməsi]

**дипломдық жұмыс** – n. graduate work

**дирижер** – n. conductor [kən'dʌktə]

**диск** – n. turn-table ['tɜ:n,teɪbl]

**диуана** – 1. adj. crazy ['kreɪzi], simple, touched, dervish, mad, lunatic; 2. eccentric, crank, somewhat eccentric; 3. shaman

**доға** – n. shaft-bow [ʃa:ftəʊ]; arc, arsh

**доғал** – adj. blunt [blʌnt]; *math. доғал бұрыш (math) obtuse angle*

**доғару** – 1. v. unharness; 2. finish; *сөзін доғарды (he) finished (his) speech*

**дозак, тозақ** – n. hell [hɛl], bedlam, torment, torture

**дойбы** – pl. n. draughts [dra:fts]

**долана** – bot. hawthorn ['hɔ:θɔ:n]

**долдану** – 1. v. go mad (of animal), rage, be furious, syn. **ашулану** be angry (with, at, about); 2. fig. rage (about, see, storm)

**долы** – 1. adj. obstinate ['ɔbstɪnɪt], stubborn; 2. hot tempered, irritable, short-tempered

**домалақ** – adj. round [raʊnd], baloon

**домалау** – v. roll [rɔʊl], tear, rush

**домбыра** – n. dombra (Kazakh national instrument)

**доңыз** – n. wild boar [ˌwaɪld'bo:]

**доп** – n. ball [bɔ:l]

**дорба** – n. bag [bæg], sac rucksack, knapsack; *алыстан арбалағаниша, жақыннан дорбала proverb. (word for word) better to take a little from the nearer place, than to take it with wagon from the far/better to have titmouse in the hand, than crane in the sky; ат дорба nosebag*

**дос** – n. friend [frɛnd]; *дос болу be friends; дос-жаран friends, relations; достар түзіл not only friends; досына to friend*

**досқыз** – n. girlfriend (*fem.*), school-mate

**достасу** – v. be friends [frɛnds];

*достасын кету to make friends*

**достық** – adj. amiable ['eɪmiəbl]

**дөкей** – adj. *sleng.* huge [hju:dʒ]; *iron.* (iron) high rank

**дөңгелек** – n. circle ['sɜ:kl], circumference, wheel

**дөңгелене** – adj. rounded ['raʊndɪd]; *дөңгелене біткен surrounded, round*

**дөрекі** – adj. rude [ru:d], crude

**дөрекілік** – n. audacity [ɔ:'dæəsɪtɪ]

**ду** – n. noise [nɔɪz], din, racket; *ду күлу burst out laughing; ду қол соқты stormy applause; ду қол шапалақтау acclaim*

**дуан** – *old.* region [ri:dʒən], district

**дулыға** – n. helmet ['hɛlmət]

**думан** – n. feast [fi:st], bonquet, party; *думан жасау to make a party*

**дуылдата** – adv. noisy ['nɔɪzi]

**душар болған** – adj. liable ['laɪəbl]

**дұрыс** – adv. right [raɪt]; *дұрыс емес wrong, incorrect; бір нәрсе дұрыс емес smth is wrong; дұрыс бағыт бермеу misdirect*

**дұрыс басқармаушылық** – n. misgovern [mɪsgʌvən]

**дұрыс түсінбей** – *past. p.* misunderstood [ˌmɪsʌndə'stu:d]

**дұрыстау** – v. attest [ə'test]

**дұшпан** – n. enemy ['eni:mɪ]

**дүбір** – n. tread [tred]; tramp

**дүйсенбі** – n. Monday ['mʌndɪ]

**дүкен** – n. shop [ʃɔp], store

**дүкенші** (сағушы) – n. saleswoman ['seɪlz,wʊmən], salesman; shop-assistant

**дүлей** – adj. foolish ['fu:lɪʃ], stupid, silly

**дүңкіл** – n. knock [nɒk], tap; thamp

**дүңкілдеу** – v. knock [nɒk], bang, tap; *fig. grumble (at); to growe (at)*

**дүрдію** – 1. v. bristle up ['brɪslɪ]; be tousled (about hear); 2. push out (about lips); grumble at, offend

**дүркіреу** – v. run quickly, hardly tramping; quickly

**дүние** – 1. n. the world, the Earth; 2. property; *дүниедө in the world; дүние жүзі бойынша about the whole world; дүниеден from the life; дүниеге келу come into the world; дүние бөлiзi v. comb. the part of the world; дүние салу/ дүниеден қайту die, to pass away*

**дүние жүзілік** – adj. world [wə:lɪd], world-wide

**дүрсiлдеген** – adj. knocking [ˈnɔkɪŋ], banging, trembling

**дүниеқорлық** – n. greed [grɪ:d], avidity, cupidity, self-interested

**дүниетану** – n. cognition of the world  
**дүркін** – adv. once [wʌns], time, occasion; *мен оған екі дүркін айттым I said him twice*

**дүркін-дүркін** – adv. at times, now and then, eriodical

**дүрс:** **дүрс егу** – v. crash [kræʃ], bang, fell down with crash

**дыбыс** – n. sound [saʊnd]; voice; *дыбыс беру let out*

**дыбыссыз** – adj. noiseless [ˈnɔɪzləs]; noiselessly

**дым I** – n. moisture [ˈmɔɪstʃə], liquid; dampness, humidity

**е** – now, right [raɪt]; what; suppose; what if; *е, бәсе, солай десемi ok, you would be say this way; осыған «е» деши you should agree with it*

**ебедейсiз** – adj. 1. clumsy; awkward; 2. inconvenient

**егде (адам)** – adj. elderly [ˈeldəli], aged, in years (man), mature

**егемен** – adj. independent [ˌɪndɪˈpɛndənt], sovereign

**егемендік** – n. sovereignty [ˈsɔvrənɪti]

**егер** – conj. if, in case

**егей** – 1. n. file; 2. v. turn, grind, saw

**егу I** – v. plant [plɑ:nt]; plow, cultivate; *екті planted*

**дым (тым) II** – adj. quite [kwait], entirely, too much, absolutely missing of smth  
**дымқыл** – adj. humid [ˈhju:mɪd], damp  
**дымқылдану** – v. moisten [ˈmɔɪsən], damp, wet

**дымқылдық** – n. moisture [ˈmɔɪstʃə]  
**дыңғырлау (дыңылдау)** – v. ring [rɪŋ], let out sound

**дырылдаған дыбыс** – n. jar [dʒɑ:]  
**дырылдау** – v. jingle [ˈdʒɪŋɡl], tinkle  
**дiн** – n. religion [rɪˈlɪdʒən]; *дiнге сену believe in God; дiн мейрамы емес It is not religious holiday*

**дiни, дiншiл, дiндар** – adj. religious [rɪˈlɪdʒəs]

**дiншiлдер** – n. theologian [ˌθi:əˈlaʊdʒiən]

**дiнгек** – n. log [lɔɡ]

**дiнкесiн құрту** – v. exhaust [ɪɡˈzɔ:st]  
**дiрдектеу** – v. huddle up from cold, freeze

**дiрiлдеген** – adj. convulsive [kənˈvʌlsɪv]

**дiрiлдеу** – v. tremble [ˈtrɛmbl]; *дiрiлден trembling*

**дьякон (дiни қызметкер)** – n. deacon [ˈdi:kən]

## Е

**егу I** – med. inoculation; vaccination; immunization; *б/е қарсы егу inoculate smb (against)*

**егiз** – n. twin [twɪn], gemelli, gemini; *егiз қозыдай like two drops of water*

**егiн, егic** – n. crop [krɔp]; bread (in the field), cereals, grain-crops; *егic науқаны harvesting time of toil*

**егicтiк** – n. tillage [ˈtɪlɪdʒ], (ploughed) field; cornfield; *егicтiк алқабы area under crop, sown area*

**егiншi** – n. farmer [ˈfɑ:mə], plowman

**едәуiр** – adv. greatly [ˈgreɪtli], lot, noticeably, pretty/fairly well; *едәуiр көп quite a few; едәуiр бөлiзi important part*



еден – n. floor [flo:]

едіркендеу – v. get on one's high horse;  
fume

ежелгі – adj. ancient ['eɪnfənt]; antique, prehistoric; *ежелгі заманда-ақ* in the ancient's time; *ежелгі таныс* old friend; *ежелгі мұрасы* heritage of antiquities

ежелден – adv. from all eternity; from time immemorial; long since; since olden times

езгі – n. exploitation [,eksplɔɪ'teɪʃ ən]

езу I – n. angle of mouth, anglulus oris;  
*езу тарту* smile

езу II – v. weigh (upon) [weɪ], lie heavy (on), press, squeeze, dispirit; dilute; mix

өзілген – adj. crushed [krʌʃt], crumpled, creased, oppressed; attenuated, remiss

екі – num. two [tu:]; *екі рет* two times; *екі мәрте* twice; *екі жақты* double-sided, two-sided, dual; *екі жүзді* double-faced, two-faced; *екі жасар* two-year; of two years; *екі басты бүркіт* double eagle; *сөзін екі қылған емес* always to keep promises; *екі ығына екі кісі* *мінгендей* broad shoulders; *broad as an ax*; *алып денелі* mighty frame; *екі-екіден* two by two; *екеуі* two, both; *екеуара* between each other

екпін – 1. n. gust, squall, rush; 2. rate, speed, pace; 3. heat; 4. ling. stress, accent; *екпіні күшті кісі* energetic man

екпінді – adj. impetuous [ɪm'petjuəs], violent; *екпіндете шертіп отыр* playing headily; *екпінінен бір танбайды екен* in rate

екінші – num. second ['sekənd]; *екінші кезегі* second turn; *екінші қабатында* on the second floor

екіталай – 1. adv. fishily ['fɪʃli], problematically; 2. critical, crisis; 3. indefinitely, insinuatingly; *оның келер, келмесі* *екіталай* it is not known, if he comes

ел – n. people ['pi:pəl], nation, population; inhabitants, country; land;

*елдер* people, countries; *елдің аузынан* from mouth of people; *елім* my country, my people; *ел жақсылары* the greats of nation; *еліне шексіз берілген* extremely devoted to hi country; *ел намысы* people's honour; *елінен аулақ* far from his country; on the way; *елінен алыс* far off from native land; *ел аралау* travel, go on travels; wander, travel; *ел қамын жеген, көреген көсем* national, far-sighted leader (genius); *ел жадында* in memory of people; *ел қазынасы* riches of country; *елден бету* leave native places; *ел ұтқаны* (it seems) the people wins; *елің де* and your country too; *ел іші* native land

елгезек – adj. mental ['mentəl], psychic(al); sharp, heart, cordial; obedient, dutiful

елгезектік – n. tenderness ['tendənəs]; mental hearted person

елді мекен – n. settlement ['setlmənt], inhabited locality

елдік – n. nationality [,næʃə'næliiti]; people

елек – n. sieve [siv]; bolter, seeder, seeding-machine

елестеу – v. remember [ri'membə], recall; imagine, picture, fancy, conceive

елестету – v. seem (to) [si:m], appear (to), remind; loom

елеу – v. sift [sift]; notice, react

елеулі – adj. considerable [kən'sidərəbəl]; sizeable; substantial, worthy (of), deserving (of); noticeable, perceptible; visible; conspicuous

елеусіз – adj. imperceptible [,ɪmpə'septəbl], unnoticeable, not rewarding of attention

елтанба – n. (coat of) arms [a:ms]; National Emblem

елтірі – n. lambskin ['læm,skin]

елу – num. fifty [fifti]

елші – n. ambassador [æm'bsæsədə]

елші-мәмілерер – n. diplomat ['dipləmæt]

**елік** – *zool.* roe (deer) [rəu]  
**еліктеу** – *v.* imitate ['imiteit], copy; counterfeit; **елікпен жүріп** *counterfeit*  
**елікпе** – *med.* fever ['fi:və], be delirious, talk deliriously (about)  
**еліру** – *v.* come to the condition of madness  
**ем** – *n.* remedy for cure, healing; treatment; **емің зой** *your healer*  
**емдеу** – *v.* treat (medically) [tri:t]; **емдеймін** *treat, cure*; **емдеп алу** *treat (medically)*; **ем қонбайды** *treating doesn't help*  
**емдік** – *adj.* medical ['medikəl]; **емдік қасиет** *w.comb medical property*  
**емен** – *bot.* oak [ouk]  
**емес** – *particle* not; **сен қарт емесің** *you are not old*  
**емле** – *n.* spelling ['spelin], orthography  
**емтихан** – *n.* examination [ig'zæmi'neiʃən]; *exam*  
**ему** – *v.* suck [sʌk], **емерсің** *will breast-feed*; ... **еңбек етсең, емерсің** *if you work for a while, you will satisfied with your work*  
**емші** – *n.* doctor ['dɒktə], medico, physician  
**емізiк** – *n.* (baby's) dummy [dʌmi], soother  
**емізу** – *v.* nurse [nɜ:s]; breast-feed; **бала емізу** *to breast-feed*  
**емірену** – *coll.* show tender senses; **еміренбейтін** *not to show senses*  
**ен I** – *n.* earmark ['iəmə:k]  
**ен II** – *n.* width, breadth; **ен дала** *boundless steppe, expanse*  
**енгізу** – *v.* include (in) [in'klu:d]; introduce; bring in; insert (in); take on  
**ендеше** – *adv.* if that's the case, in that case, if that's the case, then  
**енді I** – *adv.* now; **қазіргі уақытта** *at present (time)*; today; now; **енді байқасам**

*now, I've notice*; **енді ішуге болады** *now one may drink*

**енді II** – *adj.* wide [waɪd]; broad, big width  
**ене** – *n.* mother-in-law ['mʌðərin,lɔ:]  
**ентігу** – *v.* pant [rænt], be out of breath; **ентізіп қалыпты** *panted*  
**ену** – *v.* go (into) [ɡəu], get in, fit (into); **жоғарғы оқу орнына түсу** *enter; join, matriculate*; **түске ену** *dream*  
**енші** – *n.* portion [pɔ:ʃən]; **енші алу** *separate, part*; **енші беру** *separate, detach, pick out, choose, single out*  
**ең I** – *adj.* (the) very; tight; **ең бағалы** *very valuable*; **ең жоғары** *very higher*; **ең көрнекті өкілі** *very visible representative*; **ең биік шың** *very lofty top*; **ең ардақты тартуы** *very costly present*; **ең бір жақының** *very close*; **ең бірінші** *at first, first; from the beginning*; **ең ертедегі** *very old, ancient*; **ең бастысы** *the main thing*; **ең бірінші рет** *for the first time*  
**ең II** – *colloquial form of едің*: *was/were, be*; **жақсы ең** *were good*  
**еңбек** – labour, work; **еңбегі** *(his) merit, desert; service*; **еңбекпен тапқан** *to earn with work*; **еңбектеніп табу** *begin to work, start working, toil, labour*; **еңбек жанады** *reward (for) work*; **еңбек тасқыны** *shock work*; **еңбекшіл етіп тәрбиелеу** *bring up hard-working*; **еңбегінде** *in work*; **еңбек сіңірген меріт** *(well-)deserved*  
**еңбектер** – *n.* work [wə:k], product(ion), proceeding, transactions  
**еңбекқор** – *adj.* industrious [in'dʌstriəs], hard-working  
**еңбекқорлық** – *n.* industry, diligence  
**еңбек ету** – *v.* work [wə:k]; function  
**еңбектеу** – *v.* creep [kri:p], crawl  
**еңкею** – *v.* stoop [stu:p]; bend; **еңкейіп** *bow*; **еңкейіңкіреп барып, бойын жазды** *bend down and become straight*

**епті** – adj. adroit [a'drɔit], dexterous, deft, cautious, careful, wary; prudent, thrifty, economical

**ептілік** – n. adroitness [a'drɔitnes], dexterity, resourcefulness

**ер I** – n. hero ['hɪərəʊ], man, husband; brave; courageous; *ерлерге to courageous, bold; батыр адамдарға brave people; ер кейінгі courageous figure; ер тұлғалы athletic build/frame; ер қанаты support*

**ер II** – n. saddle ['sædl]

**ер-азамат** – n. man [mæn]; who reached mature age

**ереже** – n. rule [ru:l]; regulations; position, location, whereabouts

**ерекше** – adj. apart [ə'pɑ:t]; separately, particular, especially; peculiar; *ерекше сезіндім have a sensation separately; ерекше орын particular place*

**ерекшелік** – n. peculiarity [pi:kju:li'æɾəti], feature

**ересек** – adj. grown-up ['grəʊnʌp], adult, elder, older, senior; *ересектеу elder (one) ер жеткен become adult, mature; ер жетті есейді grow up; rise*

**ержүрек** – adj. fearless ['fiələs], intrepid; brave; courageous, valiant, gallant

**ерке** – adj. spoil [spɔil]; treat kindly; *еркелетін spoil; indulge; еркелетін қойған caressing call; ерке болып be favourite*

**еркіндік** – n. freedom [fri:dəm], liberty

**еркін** – adj. free [fri:]; freely; embarrasment; unconstrainedly; *емін-еркін quite enough, plenty of, in plenty, in abundance; еркін дем алыңыз breathe freely; еркіндігі үшін for freedom*

**ерлік** – n. heroism ['herouism], courage, spirit; bravery, val(u)r; *ерлігі ерекше particular heroism; ерлікпен – with fortitude, doughtily; ерлік көрсетеді show example of bravery; ерлік жасады perform a feat; ерлік ісімізбен our heroic action*

**ермен** – n. wormwood, absinth(e)

**ернеу** – n. edge [ɛdʒ], border, fringe of smth; *ернеуін жағалай along of edge*

**ерсілі-қарсылы** – adv. back and forth, backwards and forwards, to and fro

**ерсі** – adj. indecent, unbecoming, indecorous, unseemly; *недеген ерсі қылық! what disgraceful / shocking behaviour!*

**ерте** – adv. early ['ɜ:li]; *ерте заманда in old times, formerly; fig. ерте атқа мініп early become adult; ерте заманда in old times*

**ертегі** – n. fairy tale; tale, story

**ертегіші** – n. tale-teller, story-teller

**ертең** – adv. tomorrow [tə'mɔrou]

**ертеңгі ас** – n. breakfast ['brekfəst]; *ертеңгі асты ішу have breakfast*

**ер-тоқым** – n. saddle [sædəl]

**еру I** – v. follow ['fɔləʊ], go (after), flock (after), go together; *ерме don't become like him*

**еру II** – v. melt [melt], *еруді it is thawing*

**ерік** – n. will [wil], volition, wish(es), freedom; *ерікті ел болып become independent, free country*

**ерікті** – n. volunteer [vɔləntiə]; unrestricted to act

**еріну** – v. be lazy, idle; *ерінбе not be lazy; ерініп едің you were lazy*

**еріншек** – adj. lazy fellow/person

**еріншектік** – n. laziness ['leɪzɪnəs], idleness

**еріту** – v. melt (down) [melt], found, fuse, flux

**ес I** – n. 1. memory ['mɛməri]; 2. awareness, consciousness; 3. mind; *есінен жаңылған be frightened (of), be in a bad way, be thrown off balance; есін жию come to consciousness; есін жиып (есін жыйып) come to one's senses, collect oneself; есінен тану lose consciousness*

**ес II** – n. 1. support [sə'pɔ:t], help; person to rely on; 2. support(ing); encouragement, moral support

**еске алу** – v. recollect, remember; *ес білгелі since I have remembered myself; қаршының айтқаны есіне алды remembered words of (old) monk*

**еске түсіру** – v. remember [ri'membə], recall; recollect; *есіме түскенде when I remember; есіме түспей тұрғаны I can't remember*

**есею** – v. grow up [grəʊ ʌp]; rise, grow up, grow up, grow into a man

**есер** – adj. light(-minded) [ləi't'maɪndɪd], light-headed, thoughtless, flippant; *есесіне but, but then, but at the same time*

**есек** – n. donkey ['dɒŋki], ass; *есектің миы brain of donkey*

**есеп** – 1. n. counting [kəʊntɪŋ], reckoning, calculation, account (of); 2. mathematics, sum; *есеп беру state an account; есеп шығару meet the challenge, solve praxis; есепке алмаңыз not to take in account; есепте count; есепсіз бай countless rich; есептемеу not to count, not to take into account; not to consider*

**есептелу** – v. amount (to) [ə'maʊnt], come (to); settle accounts (with)

**есептесу** – v. consider with smb., pay off

**есекк** – n. oar [ɔ:]; scull

**ескеру** – v. have in view, mean, intend; take into consideration/account, notice, pay attention; *ескере отырып in view of, with regard to*

**есерткіш** – n. monument [i'mɒŋjʊmənt]; memorial, statue

**ескерту** – 1. v. 1. warn; 2. let know beforehand (of, about); give advance notice (to about); 1. n. 1. warning; 2. remark, observation; *белгілеу, ескерту жасау make a point/note; жалпы ескерту general observations; common remarks; ескертпелерді айтып салу advance a remark; сын ескертпелер censorious remarks; устіртін ескертпе passing remark; мағыналы, орынды ескертпе remark of material significance; әзіл ескертпе pleasantry, facetious remark; орынсыз ескертпе indiscreet remark; шымшыма ескертпе nasty remark; ескерту жасау rebuke, to reprove*

**ескі** – adj. old [əʊld]; old-fashioned, out-of-date

**естелік** – n. 1. recollection, memory, reminiscence; 2. pl. lit. memoirs

**есгі** – adj. clever ['klevə], intelligent; reasonable; sober-minded

**есім** – n. name [neɪm]; *есімі берілген name, call; есімдерін атау name; mention; есімі оның төрлесе if his name is respectable*

**есту** – v. hear [hiə]; *есіммі/есімді heard; естіп қалу (by chance, by accident) heard; естіген нәрсе heard thing*

**естіледі** – v. be heard (of)

**естірту** – v. notify ['nəʊtɪfaɪ]; inform; advise (of)

**есік** – n. door [dɔ:]; *есік ашын to open the door; есіктің сыртынан outside of the door*

**есінеу** – v. yawn [jɔ:n]

**есіркеу** – v. 1. feel sorry (for); sympathize (with), feel sympathy (for); 2. take pity (on)

**есірткі** – n. narcotic [nɑ:'kɒtɪk], drug

**ет** – n. meat [mi:t]; *сыыр еті .beef; құс еті game; еті қыза келеді come into condition*

**етек** – 1. n. lap [ləp], hem; skirt, tail, flap; *тау етегі bottom of hill; етек асты on the quiet, on the sly, stealthily; етек алу spread; extend; develop*

**етпетінен** – adv. prone [praʊn], face down; *етпетінен түсу fall prone*

**етті** – adj. fat [fæt], well-fed, fattened

**етік** – n. boots [bu:ts], shoe

**еш** – negative conj. neither ... nor

**ешкім** – n. nanny-goat [ˌnæni'gəʊt]

**ешкім** – pron. nobody ['nəʊbɒdɪ], no one, none; *ешкімге to nobody*

**ештеңе** – n. nothing ['nʌθɪŋ]; *ештеңе емес it is not terrible*

**ешқайда** – adv. nowhere ['nəʊwɛə]; anywhere

**ешқандай** – adj. none [nʌn], anykind

**ешуақытта** – adv. never ['nevə];

*ешуақытта ұмытпа not forget forever*

**Еуропа** – Europe ['jʊərəp]

**еуропаша** – adv. European [ˌjʊərə'pi:ən]; *еуропаша білім алған get education like European*

## Ж

- жабағы I** – n. foal (5-6 aged)  
**жабағы II** – n. tangled sheep's and camel's hair; shaggy wool  
**жабайы** – adj. wild [wɑɪld], savage;  
*жабайы аңдар wild animals/savage beasts*  
**жабу** – v. shut [ʃʌt], close; cover  
**жабысу** – v. stick [stɪk] (to), adhere (to); grip, grasp  
**жабысқақ** – adj. sticky ['stɪki], adhesive  
**жабыстыру** – v. stick together [stɪk tə'ɡeðə], glue together, paste together  
**жағымсыз** – adj. disagreeable [dɪsə'ɡri:əbəl] (to someone), unpleasant; displeasing, annoying; *жағымсыз иіс a disagreeable odour*  
**жаға I** – n. bank [bæŋk] (canals, rivers); shore, coast (sea)  
**жаға II** – n. collar ['kɒlə]; *тік жаға stand-up collar; band collar*  
**жағажай** – n. beach [bi:tʃ]  
**жағалау** – n. shore [ʃɔ:] (sea; ocean, lake), coast, seaboard, littoral  
**жағдай** – n. condition [kən'dɪʃən], state; status; position; circumstance;  
*біреудің отбасы жағдайы one's marital status*  
**жағу I** – v. burn (down, up); set fire (to); light, kindle, stoke (furnace)  
**жағу II** – v. anoint [ə'nɔɪnt] (with), smear; oil; lubricate  
**жағрафия** – n. geography [dʒi'ɔgrəfi]  
**жад** – n. memory ['meməri]; *жад ұяшығы memory cell, storage cell; жадқа жүктеу loading of memory*  
**жадағай** – n. raincoat ['reɪnkəʊt], mackintosh; waterproof cape  
**жаз** – n. Summer ['sʌmə]; *жазғы күн summer day*  
**жаза** – n. punishment ['pʌnɪʃmənt]; penalty; nuisance

- жазбаша** – adj. written ['rɪtən]; in writing; *жазбаша емтихан written examination; жазбаша түрде in written form, in writing*  
**жазу** – v. write ['raɪt]; type; *жазу дәптер work book, writing-book*  
**жазылым** – n. subscription [səb'skrɪpʃən]  
**жазык** – n. plain [pleɪn], plateau;  
*жазык маңдай large forehead*  
**жазықты** – adj. guilty ['ɡɪltɪ] (of); *жазықты болу be at fault*  
**жазықсыз** – adj. guiltless ['ɡɪltɪs], innocent; *жазықсыз құрбан guiltlessly condemned*  
**жазылу** – v. get better/well, recover [n'kʌvə], recuperate, convalesce  
**жазым** – n. accident ['æksɪdɪnt]  
**жай, әншейін I** – adv. easy ['i:zi], simple, for no particular reason  
**жай II** – n. place [pleɪs], term; .. *жан бергенге жай бер pay back with good for good*  
**жай III** – n. lightning ['laɪtnɪŋ]; *жайдай like lightning*  
**жайғас** – v. settle ['setəl] (oneself), make oneself comfortable; *жайғасыңыз! make yourself comfortable!*  
**жайғастыр** – v. put in order, arrange [ə'reɪndʒ] (business, pl. proceedings); regulate; adjust (debate and etc..)   
**жайдары** – adj. gay [geɪ], merry, cheerful, sunny; assable; cordial  
**жайлау** – n. summer pasture [sʌmə 'pɑ:sʃə]  
**жайма I** – n. slat [slæt]  
**жайма II** – n. unleavened dough  
**жайма сауда** – n. carrying out trade  
**жайна** – v. shine [ʃaɪn]  
**жайпау** – v. trample ['træmp] wipe out, stamp [stæmp] (on), destroy, crush; *жайпап кетеді raze to the ground*

**жайрату** – v. destroy [dɪ'strɔɪ], scatter, disperse

**жайын** – zool. sheat-sish ['ʃi:tfɪj]

**жайсаң жанды** – adj. open hearted  
[ˈəʊrən ha:t]

**жайылу** – v. spread [spred], extend;  
*жайыла бастады* begin to spread

**жайылым** – n. pasture ['pa:stʃə]

**жақ I** – 1. anat. cheek [tʃi:k]; *жақ сүйегі* (anat) jaw, jaw-bone

**жақ II** – n. 1. side [said]; 2. gr. person; *бірінші [үшінші] жақ* in the first [third] person; *бір жағынан қарағанда* on the other side; *біреудің жағында* on smb's side; *жеңілген/жеңген жақ* the losing/winning side; *қарсы жақ* the wrong side

**жақсарту** – v. improve [ɪm'pru:v];  
*жақсарту үшін* to improve; to ameliorate

**жақша** – n. bracket ['brækit]

**жақын** – adv. near [nɪə], close; beside;  
*жақыны* (his) close relatives; *жақын арада* – the nearest, soon

**жақындау** – v. come near, approach  
[ə'prəʊt] (to smb/smith)

**жақсы** – adj. good; *жақсылардың жақсысы* best of the best

**жақсы көру** – v. come to love, grow fond (of)

**жақсы-жаманы** – adj. coll. good and bad

**жақсыз** – ling. impersonal; *жақсыз сөйлем* impersonal sentence

**жақсылық** – n. 1. good; 2. kindness  
[ˈkaɪndnɪs], goodness; *жақсылықпен қайтару/жауап беру* to repay, return a kindness

**жақтаушы** – n. adherent  
[əd'hɪərənt], defender, supporter

**жал** – n. mane [meɪn]; *аттың жалы* horse's mane; *арыстанның жалы* lion's mane

**жала** – n. slander ['sla:ndər]; libel

**жала жабу** – v. slander; *жала жабылған* was slandered

**жалақы** – n. wage [weɪdʒ], salary, payment; *жалақыны өтеу* to draw, earn a wage

**жалаң** – adj. single[ˈsɪŋɡl]; bare[bɛə]; only one; *жалаң аяқ* bare feet; *жалаң бас* bare head; *жалаң қабат сулық* rain-coat without lining; *асығыста жалаң көйлекпен шығып кетті* in a hurry she went out with only one dress;

**жалаңаш** – adj. naked ['neɪkɪd]

**жалау I** – v. lick [lɪk]; *жарақатты жалау* lick one's wounds

**жалау II** – n. flag [flæɡ], banner, standard

**жалауша** – n. (small) flag

**жалбыз** – bot. mint [mɪnt], spearmint

**жалгерлік** – n. tenant ['tenənt], leaseholder

**жалған** – n. lie [laɪ], untruth, falsehood; *жалған шешім/қорытынды* falsehood of the conclusion

**жалғастыру** – v. continue [kən'tɪnju:], connect, carry on; *жалғай түсу* continue on

**жалғастырушы** – n. continuator  
[kən'tɪnjuətə], successor

**жалғау** – v. 1. unite [ju:'naɪt], join; 2. connect; put through (by phone); 3. combine

**жалғыз** – adj. alone [ə'ləʊn]; *жалғыз қалу* remain alone, become a widow (about woman), become a widower (about man)

**жалғыздық** – n. loneliness, isolation

**жалдану** – v. employ [ɪm'plɔɪ]; hire; *жалданып* be hired

**жалқау** – adj. lazy ['leɪzi] fellow/person, idler, sluggard, loafer; lazy-bones

**жалқаулық** – n. laziness ['leɪzɪnəs]

**жалма-жан** – adv. instantly ['ɪnstəntli], fast, quick, at once, immediately, in one's haste

**жалп ету** – v. tumble, fall with a plop; plop down

**жалпы** – adj. common ['kɔtmən], general; **жалпы саны** general number; **жалпы ережелері** common regulation (smth)

**жалт: жалт беру** – v. turn [tɛ:n] suddenly; suddenly change one's mind; **жалт ете қалады** glitter, shine, sparkle

**жалығу** – v. be bored, have a tedious time; be tired [təɪəd]; **жалықпайды** never tired; **жалықпай** without weary

**жалын** – n. flame [flɛɪm]; **жалын жалмап** devour (about slame)

**жалынды** – adj. flaming ['flɛɪmɪŋ], fiery

**жалыну** – v. implore (to) [ɪmplɔ:]; entreat (to), beg (to), supplicate (for); **жалынба** don't beg; **жалындыру** take smb gorce implore

**жалшы** – n. farm-hand [fɜm hænd]

**жалшылық** – n. peonage ['pi:ənidʒ]

**жаман** – adj. bad [bæd], badly; **жаман атақ** bad name

**жамбас** – anat. pelvis ['pelvɪs], pelvis bone

**жамырау** – v. clamour, make a hubbub / din

**жан** – n. soul [soul]; **жан сыры** soul secret; **жан қалта** lateral ['lætərəl] pocket; **жан серізі** close friend; **жанды жері** vulnerable place; **жаны жақсы** clean soul; **жан ашу** be sorry, compass; **жаны ашып** sympathize ['sɪmpə θaɪz]; **жан атасы** favourite grandfather; **жан баспаған** where the man's leg have never stepped; **жан беретін** giving bracing force; **жан аямай** not to spore life; **жанын кешіп** not be pity oneself; **жан дүниенің тазаруы** cleansing of sin; **жан қиярлық ерлік** selfless exploit; **жан біткендей** as alive; **жаным** my soul; **жан-тәнімен** all

*my soul; жан сауғалау* defend his/her life; *жан пуда* give his/her life; *жанына жара салу* wound a soul

**жан-жақты** – adj. all-round [ˌɔ:l'raʊnd], thorough, comprehensive; **жанай өтетін** passing

**жанама өскін** – n. sprout [spraut]; shoot

**жанартау** – n. volcanic [vɔl'kænɪk] mountain

**жанашырылық** – n. sympathy (with/for) [sɪmpəθi]

**жандарал** – n. old general

**жаннат I** – n. paradise [pærədəɪs]

**жаннат II** – zool. rac(c)oon; coon [k:un]

**жануар** – n. animal ['æniməl]; **жануарлар дүниесі** animal world; **жануарлар суретімен** with the pictures of animals

**жанкүйер** – n. fan [fæn], supporter

**жанында** – pron. by [baɪ], close, near

**жану** – v. burn [bɜ:n], be on fire, catch/take fire, light up, kindle, flash; **жанын жатқан** burning, be on fire

**жаңа** – adj. new [nju:]; fresh; **жаңа сезім** new feeling; **жаңа пікірлер** new thoughts; **жаңа табыстар** new success [sək'sɛs]; **жаңа бағыт** a new direction; **жаңағы жаққа** to that side

**жаңалық** – n. innovation [ɪnə'veɪʃən]; **жаңалыққа құмар** inguisitive

**жаңаша** – adv. in a new way / fashion

**жаңашыл** – n. innovator ['ɪnəuveɪtə], rationalizer

**жаңбыр** – n. rain [reɪn]; **жаңбыр жауып тұр** it's raining

**жаңғырту** – v. restoration [ˌrestə'reɪʃən]

**жанғырық** – n. echo ['ɛkou]

**жаңылу** – v. be mistaken, mistake [mɪ'steɪk]

**жапа** – n. oppression [ə'preʃən], torment, offence; *жапа көрү* suffer an offence; *жапа шекти* suffered (from)

**жапалак** – zool. owl

**жапсырма** – n. 1. sticking [stikɪŋ]; 2. drawing pin *BE.*, thumbtack *AmE*

**жапсыру** – v. stick on [stik]; glue  
*жапсырылган* be sticking

**жапырак** – n. leaf [li:f]; *жапырагын жайды/жапырақ жаяды* dismissed a leat

**жар I** – n. notification [,nəʊtifi'keɪʃən]; *жар салу* report (to), let know (of); *жар салушы* town crier; *жар болсын* let accompany

**жар II** – n. precipice; steep [stɪp], slope

**жар III** – n. wife [waɪf], spouse, fiancée, bride

**жара** – n. wound [wu:nd]; ulcer, sore; *жараланды* was wounded

**жарайды** – adv. well [wɛl], all right, harmoniously, nicely

**жарайсың** – *inter.* bravo [bra:vou]

**жаракат** – n. wound, [wu:nd]; trauma; *жаракаттайды* wound

**жаралу** – v. arise [ə'raɪz], spring up, to evolved from (smth.); *жаралды* famed, *maked up*, educated, be created

**жаралы** – adj. wounded [wu:ndɪd]

**жарасу** – v. suit [sju:t]; suitable; reconcile (with); correspond; *жарасын түр* correspond ['kɒri'spɒnd]

**жарату** – I v. create [kri:'eɪt]; use of, prepare to competition; *жаратқан* be created, creator; *жаратқан мен боламын* I'm creator; *жаратылган жандардай* as human being, people

**жаратушы** – n. creator

**жаргы** – n. regulations [,rɛgjə'leɪʃən], statute(s); charter; service *mil.*; regulations; manual

**жарнялау** – v. declare [di'kleə]; *жария етті* proclaim

**жарканат** – zool. bat [bæt]

**жаркын** – adj. light [laɪt], bright, radiant, effulgent, resplendent; *жаркын жүзү* affable, friendly, cordial, amiable; *жаркын жүзү* (his) open appearance (light image)

**жаркырау** – v. shine [ʃaɪn] glitter (about metal, etc.); sparkle, flash

**жарлык** – n. decree [di'kri:], edict

**жарма** – n. cereals ['siəriəl], groats

**жарнама** – n. advertising [ædvətaɪzɪŋ]; publicity

**жарнамалау** – v. advertise [ædvətaɪz]; publicize

**жарты** – adj. half [hɑ:f]; *жарты гасыр* half century; *жартысы* half; *жартылай дайын өнімдер* half-finished product [prɒdʌkt], semi-finished product

**жару** – v. split [splɪt]; cleave; chop, cut, hew, hack; *жарып ең* destroy

**жарык** – n. light, lighting [laɪtnɪŋ]; illumination; crack; chink; hernia, rupture; *жарык көрү* come into the world, be born; be published, be brought out, come out, appear in print; *жарык жұлдызы* blinding star [stɑ:]; *жарык саңылау* gleam, glimpse; chink

**жарылкау** – v. show [ʃəʊ] much favour; do much good; present (smb. with smth.); *rel.* . give someone absolution; excuse, pardon; *жарылкмайды* not to show much favour

**жарыс** – n. competition ['kɒmpɪtɪʃən], emulation; *жарыс өткізiledi* hold a competition

**жарысу** – v. compete ['kɒm'pi:t] (with in); emulate (in), engage in competition (with)

**жас I** – 1. adj. young [jʌŋ]; youthful; 2. n. age; *жасы* (his) age; *жас кезінде/жастык шагында* early in life; *жас жезім* болатын was young man; *жас ұрпақ* young generation; *жас дәурен* youth, adolescence; *жас күнімнен* from one's youth, in one's youth



**жас II** – n. tear [tiə], shed tears;  
*жаспен with tear*

**жастык шак** – youth (age) [ju:θ];  
ponage time

**жасак** – n. squadron ['skwɔdrən];  
army; *forces*

**жасарту** – v. rejuvenate [ri'dʒu:vəneit]

**жасау** – v. make [meik], do; build (up),  
construct; *жасай бермек let it live*

**жасау-жабдық** – n. 1. dowry; 2. furni-  
ture ['fɜ:nitʃə], dot, portion

**жасмин** – bot. jasmin(e), jessamin(e)  
[ˈdʒesəmin]

**жасыл** – adj. green [gri:n]; *жасыл  
боп жанып тұр glow with green light;  
жасыл жапырақ green leaf*

**жастык I** – n. youth [ju:θ]; *жастық  
мерекесі holiday of youth*

**жастык II** – n. pillow ['piləu]

**жастыққап** – n. pillow-case ['piləu]

**жасыру** – v. hide [haɪd], conceal;  
*жасырынын үлгерді have time to hide*

**жасырынбақ** – n. hide-and-seek [haɪd  
əndsi:k]

**жасаушы** – v. creator [kri'etə], maker;  
founder, originator

**жат I** – n. memory [meməri]; *жатқа  
айтатын tell by heart; жадымда жоқ I  
can't remember*

**жат II** – adj. strange [streɪndʒ],  
alien (to); *жат жер other country;  
жатсынбай not be shy*

**жатқа** – adj. by heart [bai hæ:t]

**жаттау** – v. learn by heart [lɜ:n]

**жату** – 1. v. lie [laɪ], be find; 2. go  
to sleep; 3. belong (to); *жатыр lie, be  
situated; жата қалды fel down; жатар  
адында before sleeping; жатпайды not  
to be subject (to), not to enter; not to lie*

**жаттығу** – n. exercise ['eksəsaɪz];  
*жаттықтырушы coach [kəʊt]*

**жау** – n. enemy ['enəmi], the enemy;  
*жаугершілік struggle against enemy;  
жауы ығысып retreat*

**жауап** – n. answer ['ɑns:ə]; *жауап  
беру answer; жауапқа тарту attract to  
responsibility*

**жауапсыз** – adj. irresponsible

**жауапкершілік** – adj. responsibility;  
*jur. liability; amenability*

**жауласу** – v. hostility [hɔ'stɪltɪ]

**жаулық** – n. woman's head-dress;  
kerchief

**жауыздық** – n. evil ['i:vəl], harm,  
malice

**жауынгер** – n. warrior ['wɔpə],  
soldier; fighter

**жауырын** – n. anat. shoulder-  
blade(bone); scapula ['skæpjul]

**жая** – n. 1. aitchbone [eɪtʃ'bəʊn], rump

**жаялық** – n. nappies; swaddling clothes

**жаяу** – adj. on foot [fu:t], afoot

**жаяусоқпақ** – n. pavement  
['peɪvmənt]

**жаханнам** – n. hell

**жәбір** – n. oppression [ə'preʃən],  
violence, offence; *жәбір көру, жәбірлену  
feel oppression, endure offence;  
жәбірлейді offend [ə'fend]*

**жәндіктер** – n. insects ['ɪnsekt], small  
animals and insects

**және** – conj. and; still [stɪl], again

**жәрдем** – n. help [help], assistance,  
relief

**жәрдемақы** – n. benefit, grant, allow-  
ance, grant-in-aid

**жәрменке** – n. fair [feə]

**жебе** – n. arrow ['ærou]

**жегу** – v. harness ['hɑ:nɪs]; put (into),  
set (in); *жегіну be harnessing*

**жедел** – adv. hastily [hæstɪli], urgent,  
quick; *жедел жәрдем first aid; жедел  
сауалдама express interrogation; жедел  
сұхбат express interview*

**жеделдету** – v. 1. hasten, hurry, rush;  
speed up [spi:d], accelerate

**желделсаты** – n. lift [lɪft], escalator  
**желделхат** – n. telegram [telegrəm]  
**жез** – n. brass [brɑ:s]  
**жезде** – n. son-in-law [ˈsʌnɪnloː]  
**жеттырнак** – *myth*. harriðan [həriðən];  
 baba-yaga  
**жейде** – n. shirt [ʃɑ:t]  
**жек**: **жек көрү** – v. hate [heit], treat  
 malevolent  
**жеке** – adj. separate [sɛpərit],  
 individual, personal, private; **жеке**  
**бастың** *in person*; **жеке басқа**  
**табыну** *cult of personality*; **жеке**  
**мениіктегі жинақтар** *collection of*  
*own/individual*  
**жекежай** – n. villa; detached house;  
 private residence  
**жекен** – *bot.* sedge [sɛdʒ]  
**жекеше** – 1. adj. individual  
 [ɪndɪvɪjuəl]; 2. person, separately; 3. *gr.*  
 singular  
**жекешелендіру** – n. privatize  
 [praɪvaɪtaɪz]  
**жекжат** – n. distant relation; cousin  
**жеккөрініш** – n. hatred [ˈheitnd],  
 contemptible  
**жекпе-жек** – n. duel [ˈdju:əl], single  
 combat, uniformity  
**жексенбі** – n. Sunday [ˈsʌndɪ]  
**жексурын** – adj. repulsive [rɪˈpʌlsɪv],  
 hated, hateful, nasty, despise  
**жекіру** – v. shout (at), raise one's voice (at)  
**жел** – n. wind [wɪnd]  
**желаяк** – n. runner [ˈrʌnə]  
**желбезек** – n. gills [gɪlz]  
**желбеңдеу** – v. rustle [ˈrʌsl], heave, sway  
**желбіреу** – v. make to flutter; **жел**  
**туды желбіретін тұр** *the banner is flap-*  
*ping / streaming in the wind*  
**желбіреу** – v. flutter [ˈflʌtə], fly;  
**желбіреген түмен** *with banners / colours*  
*flying; colours flying*

**желгіш** – 1. n. trotter [ˈtrɒtə], 2. adj.  
 trotting races  
**желдеткіш** – n. ventilator [ˈventɪleɪtə];  
 fortochka, small opening window pane,  
 window leaf  
**желді** – adj. windy [ˈwɪndɪ], breezy  
**желке** – *anat.* back of the head; with-  
 ers; **желкеге перін жіберді** *stroke on*  
*back of the head*  
**желкебау** – n. peg [pɛɡ], rack, stand, tab  
**желкелеу** – v. beating as back of the  
 head; *fig.* make smb do smth  
**желкен** – n. sail [seɪl]  
**желқайық** – n. sailing boat  
 [ˈseɪlɪŋbɔʊt]  
**желмая** – n. 1. Arabian camel, drom-  
 edary; 2. one-humped camel  
**желөкпе** – n. fidget [ˈfɪdʒɪt], rolling,  
 careless  
**желпу** – v. fan [fæn], **желдету** *air*;  
*ventilate*  
**желсіз** – adj. windless, calm [kɑ:m]  
**желтоқсан** – n. December [dɪˈsɛmbə]  
**желі** – *inf.* net [net]; meshes, toils  
**желілік** – *inf.* net [net]; netting  
**желігу** – v. become excited [ɪkˈsɑɪtɪd],  
 be (extremely / greatly) excited  
**желікпе** – adj. 1. frivolous [ˈfrɪvələs],  
 (about a man) windy; 2. light, light-head-  
 ed, light-minded, inconsiderate person  
**желіктіру** – v. excite, stir up, arouse  
**желім** – n. glue [gluː]  
**желімдеу** – v. glue [gluː], paste  
**желімді** – adj. sticky [ˈstɪki], sticky  
 adhesive  
**желін** – n. udder [ˈʌdə]  
**желіс** – n. trot [trɒt], jog-trot; **желемін**  
*run at a jog-trot*  
**желу** – v. trot, amble; **желе жөнелу**  
*trot a horse*  
**жем** – n. fodder [ˈfɒdə]; **жем беру** *give*  
*a fodder*

**жемдік** – adj. fodder [ˈfɔdə]; forage;  
**жемдік қоспалар** *fodder concentrated*  
**жемқорлық** – n. 1. voracity, voraciousness, gluttony; 2. corruption, corrupt practices

**жемшөп** – n. fodder [ˈɔd]

**жеміс** – n. fruit [fru:t]; fig. result; pl. earnings; **жеміс ағаштары** *fruit trees*

**жемісті** – 1. adj. fruit-tree [fri:tri:]; berry; 2. fertile, fig. fruitful, productive

**жең** – n. sleeve [sli:v]

**жеңге** – n. brother's wife [waif];  
**жеңеше** *addressing to the elder brother's wife*

**жеңу** – v. 1. win [win]; conquer;  
 2. overcome, defeat; **жеңіп шыққан** *winner; victor*

**жеңіл** – adj. easily [izil]; light; **жеңіл киім** *slight clothes*; **жеңіл тастар** *light figure*; **жеңіл тимеді** *it was not easy*

**жеңілгек** – n. cuff-link [ˈkʌfɪŋk]

**жеңілдену** – v. 1. feel a relief, liberate, free; 2. be lightened, be eased;  
**жеңілденіп кеткендей** *unusual easily*

**жеңілтек** – adj. 1. frivolous [ˈfrɪvələs], windy; 2. light-headed, light-weight

**жеңілтектік** – adj. light-mindedness, irresponsible [ˌiriˈspɒnsɪbl];  
**жеңілтектікке соқтыру** *bring to irresponsibility*

**жеңілу** – v. lose [lu:z], be defeated, be conquered; **жеңілгендік** *defeat*

**жеңімпаз** – n. champion [tʃæmpjən]

**жеңіс** – n. 1. victory [vɪktəri]; 2. triumph;  
 3. achievement; **жеңіс күні** *Victory Day*

**жеңімпаз** – n. victor [vɪktə], winner

**жеңіскер** – n. champion [tʃæmpjən]

**жер I** – n. ground [graʊnd], earth; **жерге топ еткізу** *through down to the ground*;  
**жерге құлақ/түсу** *fall to the ground*

**жер II** – n. land [lənd]; **жер бетіне жібереді** *send to the land*; **жер-суды партып алу** *take land*; **жерден алып**

*raise from the land*; **жердің көркі** *the beauty of land*; **жерден құдіретті** *more all-powerful than the land*

**жер (жершары)** – n. Earth [ɜ:θ]; **жер шарында** *in the world*; **жер қыртысы** *layer of earth*; **жер көлемі** *square of the world*; **жер бедері** *relief of the earth*; **жердің беткі қабатынан** *superficial of the world*; **жерге шөгін** *settle to earth*; **жер бетінде** *on the earth*; **жер жаннаты** *the land of promise, paradise on earth*; **жер аударылған** *exiled, exile, convict*; **жердің түлезі** *the child of the Earth*

**жер өлшеуші** – n. land-surveyor [sɜ:vəʃ]

**жерасты** – adj. underground [ˈʌndəgraʊnd]; **жерасты өтпе жол** *underground passage*

**жергілікті** – adj. local [ˈləʊkəl], regional  
**жеркендіру** – v. disgust [disˈgʌst], repulse

**жеркенгіш** – adj. fastidious, squeamish, finical

**жерлеу** – v. 1. bury [ˈberɪ], inter; 2. give up

**жерлес** – n. fellow-countryman, person from same district; compatriot

**жерқойма** – n. cellar [ˈselə]

**жерсілкінісі** – n. earthquake

**Жерорта теңіз** – Mediterranean [ˌmedɪtəreɪnən], Mediterranean Sea

**жерсіз** – adj. landless [ˈlændli:s]

**жерсіндіру** – v. acclimatization [əˌklaɪmətaɪˈzeɪʃn]

**жерік** – n. 1. whim, caprice; 2. fastidiousness

**жерұйық** – n. paradisiacal [ˌpærəˈdɪsɪækəl] place; fairyland, where people live happily

**жесір** – n. widow [ˈwɪdʊ]

**жесірлік** – n. widowhood

**жете** – adv. 1. well-founded [faʊndɪd], minutely, in detail; 2. thoroughly; well;  
**жете меңгерді** *assimilate in full*

**жетек** – n. bringing to court [kɔ:t]  
**жетекші** – n. leader [li:də], manager, leading, founder, organiser  
**жетелеу** – v. leading [li:dir] on hands  
**жетектеу** – v. lead [li:d]; conduct, guide, take by the hand  
**жетерлік** – adv. enough; sufficient [sə'fɪənt]  
**жеткізу** – v. deliver [deli:və], distribute; attain, achieve  
**жеткіліксіз** – adj. insufficiency [ˌɪnsə'fɪənsi], unsatisfactory  
**жеткілікті** – adj. sufficient, enough [i'plʃ], satisfactory  
**жеткіншек** – n. teenager [ti:neɪdʒə]  
**жетпіс** – num. seventy [seventi]  
**жету I** – v. suffice [sə'faɪs], be sufficient/enough; last out this will be sufficient/enough; *оган жетті it'll be enough for him*  
**жету II** – 1. v. overtake [ouvə'teɪk], reach, arrive at, walk as far as, go/come (to), arrive (at), reach, get to; reach; 2. be sufficient, fig. *бой жету reach majority; түбіне жету finish off; егер жетсе if it reaches; жетпесейтін, жетпеді fail*  
**жеті** – num. seven ['sevn]; week; *жеті жарғы seven regulations; жеті түрлі seven types of*  
**жетіген** – zhetygen (national musical instrument)  
**жетік** – n. expert ['ekspe:t] (on); connoisseur (of); *өз ісінің шебері know one's trade/business; жетік біту know good, thoroughly; жетік меңгеру assimilate in perfection*  
**жетілдіру** – v. perfect [pə'fɪkt]  
**жетілік** – n. seven [seven] (the saint number)  
**жетім** – n. orphan [ɔ:fən]; *жетім қалыпты become oneself an orphan; жетім-жесір orphan(ed)*  
**жетімхана** – n. (orphan) boarding school, refuge [refju:dʒ], shelter

**жетінші** – num. seventh [sevnθ]  
**жетістік** – n. achievement [ə'tʃi:vment]  
**жеу** – v. eat [i:t]; *жеп қойды at up*  
**жидек** – n. berry [beri]; soft fruit, small fruit  
**жиек** – n. edging; list [list], border, edging, rim  
**жиектелу** – v. be banded  
**жиектеу** – 1. v. edge [edʒ]; mount; border (with), edge (with); frame, framing; 2. go on edge  
**жиен** – n. nephew [nevju:, 'nef], niece  
**жиеншар** – n. grandniece  
**жиырма** – num. twenty [twenti]; *жиырмаға жетер жетпесте about twenty*  
**жиырмасыншы** – num. twentieth [twentiθ]; *жиырмасыншы жылдардың аяғы in the late twenties; жиырмасыншы жылдары the twentieth*  
**жиіркену** – v. be fastidious/squeamish (about); fastidious [fæ'stɪdiəs]  
**жинағы** – n. altogether [ɔ:ltə'geðə, 'ɔ:lt əgeðə]; in all; total, all, the whole of, collection  
**жинақтау** – 1. v. gather [gæðə], collect, complete, replenish; 2. sum up; add up, total, accumulate  
**жинақталған** – adj. precise [pri'saɪs], accurate, self-disciplined (about human)  
**жинақтылық** – adj. punctuality, accuracy [ækjʊərəsi]  
**жинақшы** – n. depositor [di'pɔzɪtə]; investor; small depositor  
**жинақы** – adj. accurate [ækjʊəɪt], punctual; *жинақы адам orderly person*  
**жиналу** – v. gather ['gæðə], assemble; *бар күшін жинау summon one's strength, to brace oneself, to brace up, to nerve oneself; ойын жинақтау collect one's thoughts*  
**жиналыс** – n. meeting [mi:tɪŋ], gathering; portback election meeting

**жинау** – v. 1. gather [ˈgæðə], collect, assemble; 2. take/put/clear away; remove; dispose (of); *жинаған мүлкім ту earned/gathered things*

**жирен** – adj. red [rɛd], red-haired, redheaded

**жиын** – n. assemblage [əˈsembliːdʒ]; concourse, crowd; medley

**жиын-терін** – n. harvest, crop [krɒp]

**жихаз** – n. furniture [ˈfɜːnitʃə]; belongings; *жихаз үшін just for decoration*

**жиһан** – n. world [wɜːld], universe; planet; world; *жиһанда in the world, in this world*

**жиі** – adv. frequent [ˈfriːkwənt], often; *ол біздің жиі келетін қонақ he is a frequent visitor at our house*

**жиілік** – n. frequency [ˈfriːkwənsi]

**жиылыс** – n. assembly, gathering

**жиын** – n. assemblage, gathering

**жию** – 1. v. gather [ˈgæðə], collect, pick up; 2. accumulate; amass, save up; 3. take/put/clear away; remove; dispose (of)

**жоба** – n. project [ˈprɒdʒekt], plan, scheme, design; draft

**жобалау** – v. project, plan [plæn]

**жоғары** – 1. adv. top [tɒp], head, upper part; bonnet; up, upward(s); *қолыңды көтер hands up; басқыштармен жоғары upstairs [ʌpˈsteəz]; өзен бойымен жоғары up-stream; жоғары көтерілу lift up [lift ʌp]; to go up, to mount*; 2. it is high, highest; *жоғарғы оқу орны higher educational establishment, institute of higher education; жоғары техникалық оқу орны technical college, technical institute; жоғары білім higher education; жоғары бағаланады it cost expensive; жоғары бағалау highly appreciate [əˈpriːʃieɪt]; жоғары көрсеткіш high index [ˈindeks]; жоғары жақ command*

**жоғарғы** – 1. adj. supreme [suˈpriːm, ˈsju], the highest; 2. upper; *жоғарғы кеңес*

*supreme soviet; жоғарғы жағында from above, above; overhead*

**жоғары** – adv. high [hɑɪ]

**жоғалту** – v. lose [luːz], loss; waste

**жойқын** – adj. 1. shattering; destructive; 2. terrifying, awesome

**жойылсын** – adv. *sleng.* down with [daʊn], away with; off; *hats off сатқындар жойылсын down with the traitors*

**жойылу** – v. vanish [ˈvæniʃ]; be atomized; disappear, be wiped out, eliminated

**жөк** – particle. no, not [nɒt]; *жөк болады disappear, vanish*

**жөк қылу** – v. annihilate [əˈnɪəleɪt], obliterate; *қарсыласты жөю annihilate the enemy; қатыгездікті жөю exterminate the evil [ˈiːvəl]*

**жөктау I** – v. show a loss [ʃəʊ], be sad/melancholy

**жөктау II** – n. ritual [ˈriːtʃuəl], ceremonial song about the dead; lamentation; wail; *жөктау айту lament (for/over), keen (over); bewail; bemoan*

**жөктық** – n. poverty [ˈpəvəti]; penury, poorness, absense, lack, need (of), want (of); request; relieve distress; *жөктық та өмір сүру live in poverty*

**жол I** – n. road [rəʊd], way, path; *жол беру let smb. pass; to make way for smb; жолын қуу continue his affair; жол беретін сияқты seems, to make way for me; жол сілтеп тұр point the way; жолы болғыш lucky*

**жөлаушы** – n. passenger [ˈpæsəndʒə]

**жол, жол-жөра II** – n. custom [ˈkʌstəm]; usage; rule

**жол III** – n. time [taɪm]; occasion; *бір жөлы once*

**жол (мәтін, дәптер) IV** – 1. n. line [laɪn]; 2. strip

**жөлак** – n. stripe [straɪp]; lath, ledge, stria

**жөлақты** – adj. striped [straɪpt]; stripy

**жолақы** – n. fare [fəɪŋ]; *жолақы билет* ticket

**жолбарыс** – zool. tiger [taɪgə]

**жолдама** – n. letter of referral (document); permit; *жұмысқа жолдама* assignment to a job; *дәрігерлік жолдама* medical/doctor's referral

**жолдас** – n. friend [frend]; *жолдас болма* don't be friends

**жолдастық** – adj. comradely; friendly [frendli]; *жолдастық сәлеммен* friendly greetings; *жолдастық әрекет* friendly [frendli]; act; *жолдастық қарым-қатынас* friendly/amicable relations; *жолдастық/достық кездесу* friendly/unofficial match; *жолдастық кездесу* friendly match

**жолсерік** – n. conductor, guide, guard [gɑ:d]

**жолсерік кітапша** – n. guide [gɑɪd] (book)

**жолсыз** – adj. impassable road [ɪm'pɑ:səbl], lack of (good) roads; *жолсыз жер* unbeaten way

**жолығу** – v. 1. meet [mi:t]; 2. encounter; *жолықты* he met (with)

**жомарт** – adj. generous [dʒenərəs]

**жомарттық** – n. liberality [lɪbə'ræli], generosity

**жону** – 1. v. cut [kʌt], hew; trim, shave; 2. repair, mend, work (into), process (into); convert (to); 3. plane, scrape

**жонка** – n. chip [tʃɪp], sliver; splinter; *таяқтай арық* thin as a rake, skinny as a toothpick

**жонғарлар** – pl. dzhungary; *жонғарларға қарсы* against the dzhungar

**жоңышқа** – n. clover [klɔʊvə], trefoil, lucerne, alfalfa

**жорамал** – n. supposition [ʃ'ɒrə'ziʃən]; assumption, guess, conjecture, surmise hypothesis

**жорға** – n. ambler [əmblə], pacer, amble, pace, rack

**жорғалау** – 1. creep [kr:p]; 2. go rackingly, crawl; 3. fig make/suck up to smb; wheedle smb

**жорта** – adv. purposely [ʃ'pɜ:pəsli], on purpose, advisedly, expressly, specially; intentionally

**жорту** – v. trot [trɒt]; run with at a trot; *жорта жөнелді* to trot a horse

**жору** – v. fortune [fə:tʃən] (-) telling; supposition; hypothesis, judge, interpret; explain, suppose

**жорық** – n. march; (sea) trip, cruise, excursion

**жорықтық** – adj. 1. marching [mɑ:tʃɪŋ]; march 2. camp; battle; field; *жорықтық сарын* militant motive

**жорықшы** – n. participant [pɑrtɪkɪpənt] of excursion

**жорыту** – v. suppose [sə'pəʊz], assume; solve, unriddle; *жору* (dream, riddle) interpret [ɪntɛ:pret]; *жорытады* solve; settle

**жоса** – n. ochre [əʊkə], minium, red lead

**жосалау** – v. paint [paɪnt] with ochre

**жоспар** – n. plan [plæn]; draft

**жоспарлама** – n. meeting before making a plan [plæn]

**жоспарлану** – v. be pre-arranged [ʃ'pri:ə'reɪndʒd]

**жоспарлау** – v. plan [plæn]; project, schedule; design, contemplate

**жоспарлы** – adj. planned [plænd], systematic

**жоспарсыздық** – absence [ʌbsens] of plan; lack of planning, poor planning

**жосу** – 1. v. move with mass, run [rʌn]; 2. flight; escape, migration; 3. gush out, spout; pour

**жосық** – n. (proper) order [ɔ:də], regulating; putting in (good) order

**жосықсыз** – adj. disorderly [dis'ɔ:dəli], confused, elemental; *жөн-*

**жосықсыз** *weakness, baselessness, groundlessness*

**жосылу** – v. become [bikam] more noticeable

**жота** – n. ridge; mountain-ridge; range; chain of hills; **таулы қырат** *mountain ridge/range*

**жотадай** – adj. high-altitude; highland, high-mountain

**жоталы** – adj. spine [spain]

**жою** – 1. v. destroy [di'strɔi]; do away (with); exterminate; 2. annul; cancel; **бегісіздікті жою** *control these uncertainty; қажеттілікті жою* *to eliminate/obviate the need/necessity; соғыс қатерін жою* *lift [lift]/eliminate/remove the threat of war; ақауларды жою* *deal with breakdown; бөгет/қиындықты жою* *to remove/obviate obstacles; кедергілерді жою* *remove barriers, break down barriers; кемшіліктерді жою* *eliminate defects; қиыншылықты жою* *obviate difficulties; алауыздықты жою* *compose/eliminate differences*

**жөке** – n. bath sponge, wisp of bast

**жөке ағашы** – bot. lime (-tree) [laim]; linden

**жөн I** – n. direction [di'rekʃən]; **жөн сұрасу** *greet [grɪ:t], salute, welcome, salute*

**жөн: жөн-жоба II** – n. rule [rul]; regulations

**жөн III** – n. correct, right [rait]; **мұның жөн екен, дұрыс** *that's right, right you are, exactly, just so; жөн* *really, actually, truly, indeed, in fact*

**жөнделу** – v. get/go right [get], come to normal; **бәрі жөнделеді/орнына келеді** *things will sort themselves; improve*

**жөндеу** – v. repair [ri'reə], refit; recon-dition, overhaul; mend

**жөнекей (жол-жөнекей)** – on one's way, at the same time; to the same direction

**жөнелу** – v. go on a way [weɪ], leave, set off, set outmake one's way (to, towards, into)

**жөнелту** – v. send [send], dispatch; **жөнелтті** *sent, dispatched*

**жөнсіз** – adj. inappropriate [inə'prouprɪt]; misplaced, out of place; dishono(u)rable, disreputable, improper

**жөнсіздік** – 1 n. disorder [dis'ɔ:də], confusion, mess, chaotic state, state of chaos; 2. dishonourableness, dishonesty

**жөтел** – n. cough [kɒf]; **көк жөтел** *whooping cough, whooping-cough; жөтелге қарсы* *cough-drop; жөтелге қарсы дәрі* *cough-lozenge; жөтелден түйіліп/тұншығу* *to choke/suffocate with coughing; құрғақ жөтел* *dehumidified cough, dehydrated cough, desiccated cough, dry cough*

**жөтелу** – v. cough [kɔ:f]; give a cough; have a cough

**жуас** – adj. quiet; low [lou]

**жуа** – bot. wild leek [waɪld]; **жуаның түбі** *root of onion*

**жуан** – adj. thick ['θɪk]; heavy

**жуандық** – n. thickness ['θɪknɪs]; **жуандығы** *thickness of smth*

**жуантық** – adv. absolute [æbsəlu:t], direct, profound, stark, well-fed, fat, fattened

**жуас** – adj. gentle meek, mild [maɪld], quiet, still

**жуастық** – n. gentleness, meekness, mildness [maɪldnes]

**жусан** – bot. wormwood, absinth [əbsɪnθ]

**жусуа** – v. be in absolute [æbsəlu:t] rest (about cattle)

**жуу I** – v. wash [wɔʃ]; **еден жуу** *top a floor; ыдыс жуу* *wash up; жуып кетіру* *wash off/away; whitewash, wipe/rub off/out; кір жуу* *wash(ing), laundry, laundering; жуысу* *clean together, wash*

**жуу II** – v. touch (lightly) [ʈʌʈʃ]; approach (to); *жанасын, тиіп тұру approach (to), near (to); жуымады it's even come up to me; жуысу become good/close friends (with)*

**жуық** – 1. adj. near [nʲə], close, it is not far; 2. adv. about, approximately; *жақын-жуық relative, relation; жуық шамамен тең about equal*

**жуықтау** – v. approach [ə'pʁəʈʃ] (ing), bringing/drawing near

**жуынды** – n. slops [slɔps]

**жуыну** – v. wash [wɔʃ] (oneself)

**жуырда** – 1. adv. recently [ri:səntʃi], not long ago; lately; 2. before long; *жуыр маңда in the near future; жуық арада көріскенше see you soon*

**жуыту** – v. approach [ə'pʁəʈʃ], draw/bring/move near; *өзіне жақын келтіру admit to someone; жуытпау to bar [ba:] (from)*

**жұбайы** – n. husband [ɦʌsbənt], spouse; wife

**жұбаныш** – n. consolation, consolment

**жұбату** – v. console, sympathize, calm; *өзін жұбату console oneself; calm, quiet; soothe; сәбиді алдау/жұбату amuse, entertain, divert*

**жұғу I** – v. infect [in'fekt], adhere (to), *жабысу – stick (to); infection*

**жұғу II** – n. infection [in'fektʃn]; *жұқпал does not infect*

**жұғымды** – adj. nutritious [nju:'trifəs], nourishing

**жұғымсыз** – adj. malnourished [ˌm æl'naɪtʃ]

**жұғын** – n. remainder, rest [rest]; residue; left-over

**жұғысу** – v. approach [ə'pʁəʈʃ], draw near, touch (lightly), cross; get (over)

**жұдырық** – n. fist [fɪst]; marrow-bone; *жұдырығын көрсету shake one's fist at someone; жұдырығын тую*

*clench one's fist; жұдырықтау box [bɔks], punch*

**жұдырықтай** – adj. little ['lɪtʃ], small; diminutive, cam, lobe

**жұдырықтау** – v. box [bɔks], punch

**жұқа** – adj. fine [fain], delicate; light, slight, thin

**жұқарту** – v. become/get thin; fig. grow thin, lose flesh

**жұқпалы** – adj. infectious [in'fɛkʃəs], contagious, communicable; *жұқпалы аурулар infectious / contagious / transmittable diseases*

**жұққыш** – adj. infectious, contagious

**жұқтыру** – v. infect [in'fekt]; contaminate; become infected (with); catch

**жұлдыз** – n. star [sta:], the definite day of month

**жұлдызша** – starlet [sta:let]; *маңдайындағы жарқыраған жұлжызы starred*

**жұлқу** – v. pull (out) [pu:l] (by), tug (by), shake [ʃeɪk]

**жұлқылау** – v. pull repeatedly, shake [ʃeɪk]

**жұлқыну** – v. break [brɪ:k] away/free/out/loose (from), tear oneself away (from), escape, fig. be not agree

**жұлу** – v. pull out, pluck, pick, tear [tʌ] (to/in pieces), rend; rip; *құстың жүнін жұлу pluck a fowl; pull out*

**жұлын** – anat. spinal cord [kɔ:d]

**жұму** – v. 1. close [klouz]; shut; 2. screw up one's eyes; squint (from the sun)

**жұма** – n. Friday; week [wi:k]

**жұмақ** – n. paradise ['pərədeɪs], (Garden of) Eden; Elysium

**жұмбақ** – n. riddle ['rɪdl], puzzle; mystery, enigma; *жұмбақ жасыру propose a riddle; жұмбақ шешу solve/guess a riddle*

**жұмбақтау** – v. say with riddles, hint, allude



**жұмсақ** – adj. soft [sɒft]; smooth, sleek; tender; *жұмсақ ойыншық soft toy*; *жұмсақта не жұмсақ what is the softest thing*

**жұмсақ шырай** – n. indulgence [ɪn'dʌldʒəns], lenience, leniency

**жұмсау I** – v. 1. send (for/to); dispatch (to); 2. make use (of); take advantage (of); devote, apply; 3. spend, expend exploit; lay out money; *бір нәрсеге жұмсау send after smth*

**жұмсау II** – v. 1. soften, softening; 2. easing, lessening; 3. devote, apply

**жұмыла** – adv. 1. all at once; together [tə'gəðə]; 2. in a friendly manner/fashion, as good friends; amicably; \* *жұмыла көтерген жүк жеңіл it'll be easy to raise the burden if we do it together - one man, no man*; *жұмыла көтеру top do it together, in a friendly fashion*

**жұмылу** – v. do smth together, friendly [frendli]; *бәрі жұмысқа жұмыла кірісті they all set to work together*

**жұмыртқа** – n. egg [ɛg]

**жұмыр** – adj. round [raʊnd]

**жұмыс** – n. work [wɜ:k], job, task; affair, business; occupation; *жұмыс істе work*; *жұмыс істен man to earn oneself*; *жұмыспен бірге (қатар) together with work*

**жұмыссыз** – adj. unemployed, jobless [ˈjɒbləs]

**жұмыссыздық** – adj. unemployment

**жұп-жұқа** – adj. thin [θɪn]; slender, slim

**жұп** – n. 1. even number; 2. couple, pair; *тақ және жұп odd and even*; *жаңа үйленген жұп just married couple*

**жұпар** – n. musk [mʌsk]

**жұпыны** – adj. plain [pleɪn], ordinary, uncomely; homely, mean; *жұпыны киіну wear badly*

**жұрт** – n. audience; public [pʌblik], people, nation; *жұрттан бұрын earlier*

*from them*; *жұртқа рақат көрсете ме can it show much favour; do much good; do a great favour*; *жұрттын назарын аудару/көзі түсу attract attention*; *жұрт ағыла бастады people began to come with uninterrupted stream*

**жұртшылық** – n. people [pi:pəl]; nation; *жұртшылық назарына to the people's attention*

**жұт** – n. dzhut [ʃut]; mass of falling the cattle

**жұтқыншақ** – anat. throat [θraʊt], gullet; pharynx

**жұту** – v. swallow [swɒləʊ]; bolt; absorb; *қылғыта жұту gulp*; *көз жасын жұту gulp back/down one's tears/sobs*; *сөзін жұтын қою tumble*; *жұтын қою swallow, gulp*; *тілін жұтын қою to lose one's tongue*; *аузына су толтырып алғандай/тілін жұтын қойғандай it makes your mouth water*

**жұтым** – adj. 1. swallow; *book draught, gulp [gʌlp]*; drink; mouthful; *жұта салу gulp.*; (alcoholic drinks) *swig*; *бір жұтым су a drink of water*

**жүген** – n. bridle; curb [klɒb]; *жүген-құрық тимеген green, unbacked, unbroken*

**жүгенсіз** – adj. 1. unbridled; 2. be out of control, unrestrained, undisciplined

**жүгері** – n. maize [maɪz], Indian corn; *бадрақ popcorn*

**жүгіру** – v. run [rʌn], race

**жүз I** – num. hundred [ˈhʌndrəd]; *жүз ойланып, мың толғанам think over verify*; *жүзге тарта about hundred*

**жүз II** – n. face [feɪs], look, appearance; *жүз көрісу see each other*; *жүздерін салу draw their face*

**жүз III** – n. name of Kazakh three tribal union; *ұлы жүз the great djuz*

**жүз IV** – n. blade [bleɪd], edge

**жүздесу** – v. meet [mi:t] (with); come/run across, encounter one another

**жүзу** – v. swim [swim]; *балықша жүзу to fish; желкен астында жүзу to sail, to go under sail; ағысқа қарсы жүзу to go up stream; to go against the stream толқынның ырқымен жүзу to drift (on the waves); ағыспен жүзу to go down stream; to go/swim with the stream/tide*

**жүзеге асыру** – v. put into practice, to realize; to make a reality (of), realize; bring about, see fulfilled

**жүзік** – n. (finger) ring [rɪŋ]; seal-ring, signet-ring, *жүзік ring; hoop, collar; неке сақинасы wedding ring*

**жүзім** – n. grapes [greɪps]; vine; *жүзім отырғызу viticulture, vine-growing; мускат жүзімі muscadine; жүзім жинау vintage ['vɪntɪdʒ]; grape-gathering; жүзім жинаушы vintager*

**жүзімдік** – n. vineyard [vɪnjəd]

**жүзінші** – num. hundredth

**жүйе** – n. system [sɪstəm]; *жүйе бату/жүйеге кіру to become the rule; салық жүйесі tax structure; әлеуметтік жүйе frame of society; сайлау жүйесі electoral system; жүйке жүйесі nervous system; орталық жүйке жүйесі central nervous system; жүйесінде in the system*

**жүйелеу** – v. systematize; classify

**жүйелік** – inf. systemic [sɪstɪ'mætɪk]; system, system-defined

**жүйке** – anat. nerve [nɜ:v]; *біреудің жүйкесін тоздыру get on smb.'s nerves; жүйкеңді тоздырмасаңызы don't take it to heart, don't worry; біреудің миын жеу/мазасын алу torment smb., to fray smb.'s nerves; жүйкесіне тию grate on smb.'s nerves; біреудің жүйкесін тоздыру strain one's nerves; оған жүйкеңді тоздырма save wear and tear on your nerves; жүйке жүйесі system, жүйкетамыр nerve; есту жүйкесі auditory nerve*

**жүйрік** – adj. 1. swift (-footed) [swift], master; 2. quick; rapid; fast; prompt; *жүйрік қиял flying fantasy*

**жүйрік ат** – n. fast horse [fɑ:st]; racer

**жүк** – n. 1. load [laʊd]; baggage, luggage; 2. freight; *ауыр жүк heavy load; baggage; жүк қоймасына заттарын өткізу register one's luggage; to check one's baggage; жүк бөлімшесі (in car, carriage, coach) boot; қол жүзі small/hand/personal luggage [ˈlʌdʒɪz]; жүк тасымалымен салып жіберу send as heavy luggage; жүк тартатын animal-drawn; жүк тасымалының жел ақысы cartage*

**жүкті** – adj. pregnant ['pregnənt]

**жүктілік** – n. pregnancy ['pregnənsɪ]

**жүкжаяқ** – n. cupboard [klʌpbɔ:d], sideboard, buffet

**жүксалғыш** – n. luggage [ˈlʌdʒɪz] rack; carrier

**жүктеме** – n. loading [ˈlaʊdɪŋ]; burden, job, assignment

**жүктеу** – v. load [laʊd] (with); lade, freight; fig. charge (with), commission (with); oblige

**жүлде** – n. prize, ақшамы жүлде prize money, spending money; бас жүлде grand prize; brass ring; жүлде алу/жүлделі орын алу win a prize; жүлде табыс ету (біреуге) award a prize (to); көңіл жұбатар жүлде consolation prize

**жүлдегер** – n. prize-winner [praɪz], prize-man, awardee, winner; алтын жүлдегер gold medallist; күміс жүлдегер silver [sɪlvə] medallist

**жүлделі** – adj. prize [praɪz]; жүлделі орын prize place

**жүн** – n. hair [heə]; coat; fleece; жүні жұлынбаған unshorn

**жүндес** – adj. shaggy [ʃʌɡɪ] (haired)

**жүнжіп кету** – v. be in depressed state

**жүргізуші** – n. drive [draɪv];

*электровоз жүргізушісі locomotive engineer; автобус жүргізушісі bus-driver,*

*busman* [bʌsmən]; *такси жүргізушісі*  
*taxi-driver*

**жүргінші** – n. 1. passenger  
[ˈpæsiŋdʒə], traveller; 2. fit/used for traf-  
fic [træfik]; *жүргінші жолы pedestrian*,  
*foot-passenger*

**жүрек** – n. heart [hɑ:t]; darling, love,  
sweetheart; *бір нәрсені жүрегіне жақын*  
*алу to take/lay smth. to heart; оның жүрегі*  
*басылды/тынышталды he calmed*  
*down; жүрекке әмір жүрмейді the heart*  
*has a will of its own, one can't tell one's*  
*heart what to feel, the heart has reasons*  
*that reason does not understand; шын*  
*жүрегімен frankly; қолы мен жүрегін*  
*ұсыну to offer smb. one's hand and heart;*  
*жүрегіңде мәңгі сақтай біл always*  
*remember жүрегі дір ете түсті his heart*  
*gives a start*

**жүрексіз** – 1. adj. heartless [hɑ:'tles];  
hard-hearted; 2. cowardly; faint-hearted,  
timid

**жүрексінү** – v. be timid/shy [ʃaɪ], quail  
(before, at)

**жүректі** – adj. brave, courageous,  
bold [bɒld], daring, audacious, *ер жүрек*  
*батыр adventurous, temerarious*

**жүру** – v. walk [wɔ:k], go; *жүр let's*  
*go; жүре бастады begin to do the first*  
*step; жүрін кетті leave (for), depart*  
*(from to); go (away to); жүрмеген*  
*жерім жоқ where I have never been;*  
*жүрген жері ойын-сауық beat about*  
*the bush; арлы бері жүру walk to and*  
*fro, to go up and down; қалтықтаса*  
*жүру walk arm-in-arm; адымдап*  
*жүру pace*

**жүрелеу** – v. squat [skwɒt], squatting,  
in the squatting position; *ол жүрелеп*  
*отырды he sat on his haunches.*

**жүріс** – n. walking [wɔ:'kiŋ], *pacing;*  
*жаяу жүріс жарысы foot-race; жүріс*  
*аралығы interval of movement*

**жүріс-тұрыс** – n. behaviour  
[bi'heɪvjə], conduct; *орынсыз жүріс*

*inappropriate conduct; жағымсыз жүріс*  
*unbecoming conduct* [ˈkɒndəkt]; *әдепсіз*  
*жүріс unethical conduct; жеңіл жүрісті*  
*әйел women of easy virtue*

**жыбыр** – n. 1. stir [stə:]; 2. ripple  
[ˈrɪpl]

**жыбырлау** – v. stir, move; twitch;  
*ернін жыбырлату move one's lips*

**жығу** – v. knock down/over [nɒk],  
bring down; *жығып салу through*  
*down, bring down, send toppling;*  
*аяқтан жығып салу knock someone*  
*off his feet; жерге алып жығу knock*  
*down on the floor; ағаштарды жығу*  
*feel trees*

**жығылу** – v. fall [fɔ:l]; drop; sink;  
decline, fall; collapse

**жыл** – n. year [jiə]; *жыл басы the*  
*beginning of the year; \* жылдан астам*  
*over the years; more than; жылдан*  
*жылға year in (and) year out, from*  
*year to year; жыл сайын every year;*  
*жыл бойы all the year round; the whole*  
*year round; оқу жылы academic year;*  
*school year; жылына a/per year; per*  
*annum; әр жыл сайын, әр жылы year*  
*by year, every year, with every passing*  
*year; оның жылында at his age; жасы*  
*келген шағында middle-aged, advanced*  
*in years*

**жылағыш** – adj. snivelled [ˈsnɪvəl],  
whining; pathetic; *жылауық бала cry-*  
*baby*

**жылан** – n. snake [sneɪk], serpent;  
*ысылдағыш улы жылан rattlesnake;*  
*жыланның айыр тілі forked tongue of*  
*a snake; сұр жылан snake in the grass;*  
*улы жылан venomous/biting tongue;*  
*poisonous snake; су жыланы sea serpent;*  
*кобра cobra; жыландай ысылдайды to*  
*hiss like snake*

**жыламысрау** – v. 1. whimper  
[ˈwɪmpə], snivel; 2. complain

**жылату** – v. reduce/drive to tears;  
make smb. cry/weep [kraɪ]

**жылау** – v. cry; sob, weeping;  
*ашынып жылау* to cry bitterly, cry bitter  
tears; *өкіріп жылау* to sob violently

**жылауық** – adj. cry-baby, sniveller,  
whining; piteous, pathetic [pə'θetik]

**жылға** – n. brook [bru:k]; stream

**жылдам** – adj. fast [fa:st], with speed,  
quick, fast, rapid, swift; speedy, prompt;  
*жылдам жүрісті* (high-)speed, rapid;  
velocity; *жылдамдықпен ұшады* fly  
with speed

**жылдамдық** – n. speed [spi:d]; rate;  
velocity

**жылжитын** – adj. movable ['mu:vəbl]

**жылжыту** – v. 1. move ['mu:v]; trans-  
fer; 2. push, shove

**жылнама** – n. chronicle ['krɒnikl];  
annals; *тарихи (тірі) өмір кітабы/*  
*жылнама* living chronicle, history book

**жылылық** – n. 1. warmth [wɔ:mθ];  
cordiality; 2. affability, friendliness; 3.  
sympathy, kindness; *жан жылулығы*  
warm-heartedness

**жылжу** – v. 1. move slow, move  
[mu:v], move around; 2. rise, develop;  
*жылжси беру* continue moving

**жылжымалы** – 1. adj. movable [mu:v  
əbəl], mobile 2. travel(l)ing, mobile,  
itinerant; *жылжымалы ойынхана*  
movable collection of children's games;  
*жылжымалы үй* moveable house

**жылқы** – n. horse [hɔ:s]; *жылқы*  
*жылы* the year of horse; *жылқы терісі*  
horseskin; *бәйге аты/жүйірік ат*  
race-horse; *жорға* amble; *ерттеулі ат*  
saddle-horse; *атқа міну* mount

**жылқышы** – n. horse-herd [hɛ:d]

**жылма-жыл** – adv. Yearly ['jɪli],  
every year, annually

**жылмаң** – adj. agile ['ædʒaɪl], swift,  
brisk, expeditious, brisk, nimble, quick(-  
moving); cunning

**жылмаңдау** – v. connive (at); make  
a fuss

**жылтыр** – adj. 1. shining [ʃaɪnɪŋ],  
bright; brilliant; 2. glossy, glazed

**жылтырау** – v. shine [ʃaɪn]; glitter  
(about metal and etc.); sparkle, shimmer;  
... *жылтырағанның бәрі алтын емес*  
all is not gold that glitters

**жылу** – 1. n. warmth [wɔ:mθ]; 2. v. get  
warm [wɔ:m], grow/get warm; get hot

**жылыну** – v. warm [wɔ:m] (oneself);  
get warm, warm oneself

**жылыту** – v. give out warmth, heat;  
*жылытады* warm/heat (up); keep warm

**жылы** – adj. warm [wɔ:m]; heat;  
*жылы сөйлесу* speak warmly/cordially of  
smb.; speak affectionately of smb.); *ауа*  
*жылылығы* warmth of the air; *жүрек*  
*жылуы* warm-heartedness

**жылым** – n. unfrozen patch of water  
(in an icebound river)

**жым I** – n. track [træk]; footprint,  
footstep; *fig. жымын білдірмеу* wipe out  
tracks, cover one's tracks, cover up the  
traces

**жым II** – v. quieten down, calm down  
*жым-жырт болу* be quiet, silent

**жымию** – v. smile ['smaɪl],  
*мысқылдау жымию* grin; *жымыды*  
smiled; *күлмей* unsmilingly, without a  
smile; *қоштасарда жымию/күліп*  
*қоштасу* smile farewell

**жымыңдау** – 1. v. smile slyly; 2.  
twinkle, shimmer, glimmer, flicker (about  
stars)

**жын** – 1. n. demon [di:mən]; wicked  
spirit; 2. foolishness, folly, folly, foolish-  
ness, nonsense; *мұндай жындылықты*  
*басыңнан алып таста* put that nonsense  
out of your head; *жынын қазып алу* to  
knock the nonsense out of one's head

**жындану** – 1. v. go mad [mæd], go off  
one's head; 2. be/become/feel angry (with),  
rage, rave

**жынды** – adj. mad [mæd], insane;  
lunatic

**жындыхана** – n. asylum [ə'sailəm]  
**жыныс** – anat. sex [səks]; genital  
**жыныс орман-тоғайлар** virgin/primeval forest

**жыныс** – n. 1. (domestic animal, animal, plant) race, breed; 2. (people) kind, sort, type, breed

**жыныс** – n. jungle ['dʒʌŋɡl]; heavy bed; shag

**жыныстық** – anat. sexual ['sɛkʃuəl]; sex; genital

**жынғыл** – bot. tamarisk [tæmərɪsk]

**жыпылдау** – v. 1. move quickly; 2. speak quickly

**жыпылықтау** – v. blink [blɪŋk], wink (at smb.)

**жыр** – n. song [sɔŋ]; air; carol; roundelay; legend in verse

**жыра** – n. scour ['skaʊə], gully, precipice, steep

**жырақ** – adj. distant ['dɪstənt], far

**жырақта** – adv. far away; in this distance

**жырлау** – v. composing of poems; sing; *өлең жолдарымен жырлау берһүте, poetize*

**жыртқыш** – n. predator [predətə]; beast of prey (about animal); bird of prey (about bird); plunderer, spoiler (about man), raptorial; *жыртқыш атаулы all animals*

**жырты** – v. tear [tiə] (to/in pieces), rend; *тір; жыртып алу tear; break off, sever; жер жыртыу – v. plow, plough*

**жыртық** – adj. lacerated [læsəreɪt], ragged; torn; \*\*\* *жыртық үйді жел табар the truth always win*

**жыршы** – n. narrator (of folk-tale), bard, epic-singer

**жырық** – n. cut [kʌt]; slit; torn; scatched

**жібек** – n. silk [sɪlk]; floss; *жасанды жібек artificial silk, rayon; иректелген жібек twisted silk; lined with silk; жібек*

*кесте embroidery in silk; жібек мата silk cloth; жібек шұлық silk stockings ['stɔkɪŋ]; жібек еөйлек silk dress; Жібек жолы Silk way; жібектей like/as silk; fig. polite, courteous, civil*

**жіберу** – 1. v. let go [let gou]; let off; 2. send, dispatch; mail, post; *еркіне жіберу set at liberty, set free*

**жібу** – v. thaw; soften, grow soft, become moist/damp/wet; *fig. melt; жібірin be softened, melt, thaw/melt a little*

**жібіту** – v. soak, steep [sti:p], soften

**жігер** – n. will, volition [və'liʃən], wish(es), aspiration; persistence; persevere with one's studies/in trying to solve the problem

**жігерлі** – adj. energetic [enə'dʒetɪk]; enthusiastic, vigorous, forceful; *жігерлі адам energetic person; persevering*

**жігерлілік** – n. energy [enə'dʒɪ], enterprise, intensity, might, persistence

**жігерсіз** – adj. weak-willed/minded, weak of will, inactive, inert [ɪn'ət]

**жігіт** – n. fellow, lad, guy, youth, chap; bloke, *бозбала youth, dzhigit; жігіт балып become dzhigit; жігіт азасы балды arrive at manhood [mænɦud]*

**жігіттік** – n. youth [ju:θ], adolescence; *fig. boldness; courage, bravery*

**жік** – n. border [bɔ:də], verge, cleft; breach (in attitude); rift; stratification

**жіктеу** – 1. v. classify ['klæsi, faɪ], class, categorize; rate, rank, group; 2. *gram. conjugate*

**жіңішке** – adj. thin; slender, slim; delicate, soft

**жіңішкелеу** – 1. v. make a thin [θɪn]; 2. *fig. астарлап айту speak insinuatingly*

**жіңішкеру** – v. become/get thin [bi'kʌm]; become refined

**жіп** – n. thread [θred], string, cord

**зада** – n. aristocrat ['æristəkræt], adj. aristocratic

**зайып** – n. wife [waɪf]; woman; spouse;  
**зайыбы** *his wife*

**зайыптылық** – n. matrimony ['mætrɪməni], wedlock, conjugality

**зайырлы** – adj. *dial.* wise, sage

**зақым** – n. damage ['dæmɪdʒ]; injury, severe injury, harm, hurt; wound

**зақымдық** – n. trauma ['trɔ:mə], injury

**залал** – n. harm [hɑ:m], hurt, injury, damage, loss

**залалсыз** – adj. harmless, innocuous

**залым** – 1. n. evildoer [i:vəl'du:ə], malefactor, villain; 2. guileful, insidious; 3. sly, mean

**заман** – n. epoch ['i:pək], era, period; time: *заманында in its time; жаңа дәуірді/заман ашу mark, usher in an epoch; мұзды дәуір/заман glacial epoch*

**замана** – n. era ['i:ə], century, fate; fortune

**замандас** – n. contemporary (ab. person)[kən'tempərəri]

**заматта** – adv. in an instant, in no time, in a flash; soon, its own time

**заң** – n. law [lɔ:]; rule; **заң жобасы** *legislation; заң жобасын жасаушылардың бірі one of them is the compiler of project legislation; заң бойынша according to the law, statute-established, statute-instituted; заң санасы feeling for law and order, sense of justice*

**заңгер** – n. lawyer ['lɔ:ə], jurist, legal

**заңдастыру** – v. legalize ['l:gəlaɪz], legitimate, legitimize

**заңды** – adj. legal ['li:gəl], lawful, legitimate, valid

**заңдылық** – n. legality [li:'gæliiti], lawfulness; law, regularity, pattern, rule

**заңсыз** – adj. illegal ['li:gəl], unlawful; unduly

**заңсыздық** – n. lawlessness ['lɔ:ləsnəs], illegality, anarchy

**заңтану** – n. jurisprudence ['dʒuəris,pru:dəns]

**заңшыл** – n. adherent of legality, legalist ['li:gəlist]

**запыран** – n. bile [baɪl]; gall

**зар** – 1. n. sob(bing) [sɒb]; 2. weeping, complaint; **зарлы bitter weeping; cry; зар илеу (қазу) rush about; қайғылану/қайғыға түсу/ зарығу come to despair; оны кездестіруге зармын I crave to meet with him**

**зарар** – n. harm [hɑ:m]; damage

**зарарлы** – adj. pernicious [pə'nɪʃəs], ruinous, damaging; harmful, bad, injurious, unprofitable

**зардап** – n. consequence ['kɒnsɪkwəns], effect; aftereffects; **ауыр зардап severe consequences; зардап иезу suffer (for a little); зардап шеккендер survived consequences smth; victim**

**зарлау** – v. sob [sɒb]; **зарлап жылау cry bitterly, shed bitter tears**

**зарлы** – adj. sad [sæd], mournful, doleful, dismal

**зарығу** – v. pine (for) [paɪn]; languish

**зат** – n. 1. thing [θɪŋ]; matter, substance; object; 2. item, material; *ling. зат есім noun; бұл не зат what is this*

**зат алмасу** – n. metabolism [mɛ'tæbəlizəm]

**затқапшық** – n. haversack ['hævəsæk], knapsack

**заттай** – in the form of object

**заттық** – adj. substantial [səb'stænʃəl], referential; real, material

**заттану** – v. 1. materialization [mə'tiəriəlaɪ'zeɪʃən] 2. *ling.* substantivize

**зауал I** – n. misfortune [mɪs'fɔ:tu:n], trouble; decline, decay; punishment

**зауал II** – 1. adv. midday heat; noon;  
2. evening, night; setting

**зауза I** – 1. *astron.* constellation twins  
[kənsə'leʃən]

**зауза II** – *insect.* cockchafer  
[kək,tʃeifə], may-bug

**заулау** – v. rush / speed / tear along;  
flow headily

**зауық** – n. wish (for) [wɪʃ], desire (for);  
*зауық сана* enjoyment; delight

**зауықтану** – 1. v. wish smth, 2. enjoy,  
be delighted, delight, enjoy/ amuse oneself

**зауыт** – n. factory ['fæktəri], mill

**заһарлану** – 1. v. *bookish.* poisonous  
[pɔɪzənəs], toxic; envenom; 2. angry,  
spiteful, malicious

**зая** – adv. in vain, to no purpose,  
(it is) useless; (it is) no use; \* *өтірікшінің  
шын сөзі зая* liar's truth words are in vain  
(falsely)

**зәбір** – n. 1. oppression; harassment;  
2. offence, destruction, violence

**зәбірлеу** – v. oppress [ə'pres], keep  
down

**зәбірлеуші** – n. offender [ɔ'fendə]

**зәбірлік** – n. oppression [ə'presʃən],  
violence, force

**зәйтүн** – 1. n. olive ['ɔlɪv]; 2. olive-tree

**зәкір** – n. anchor ['æŋkə]

**зәм-зәм** – 1. *rel.* holy water; *fig*  
curative, medicinal

**зәр** – 1. n. urine ['juərɪn], poison;  
2. anger; spite, malice; *зәрі сынған су* the  
water with room temperature

**зәре** – n. fright [fraɪt], fear, terror; *зәрем  
ұшты* I am very frightened; *зәресін алды*  
somebody greatly frightened him

**зәрлі** – 1. adj. poisonous [pɔɪzənəs];  
toxic; 2. menacing, threatening; *зәрлі жел*  
*shrill/ piercing/ penetrating wind*

**зәрсіз** – adj. non-poisonous  
[nɔn'pɔɪzənəs]; non-toxic; *fig.* harmless,  
innocuous

**зәру** – n. need (of) [ni:d], want (of),  
urgency; necessity; *ақшаға зәру болып  
тұрмын* I need of money, I'm short of  
money; *қазіргі күннің зәру мәселелері* the  
present vital questions

**зәулім** – adj. high [hɑɪ], tall, towering

**зәбір** – *zool.* zebra ['zebrə]

**зейнет** – 1. n. bliss [blɪs], beatitude,  
felicity; 2. enjoyment; delight; 3. pension

**зейнетақы** – n. pension ['penʃən]

**зейнеткер** – n. pensioner ['penʃənə],

retiree

**зейін** – n. attention [ə'tenʃən]; heed;  
intellect, understanding; *зейін салу* (қою)  
*draw attention; зейін таралып кету*  
*disperse*

**зейінді** – adj. attentive [ə'tentɪv],  
gifted, talented

**зейінділік** – adj. 1. attentiveness  
[ə'tentɪvnes]; 2. intelligence; 3. aptitude,  
talent

**зейінсіз** – adj. inattentive [ɪnə'tentɪv];  
inattentive (towards), inconsiderate (of)

**зекет** – n. alms [ɑ:mz], charity, *діни  
салық* religious tax

**зеку** – v. curse, oath, swearword,  
scould

**зәмбіл** – n. stretcher ['stretʃə]

**зәңбірек** – n. gun [ɡʌn], cannon

**зәңбірекші** – n. artilleryman  
[ɑ:'tɪləriəmən], gunner, machine gunner;  
*зәңбірекшілер* artilleryman, *gunner*

**зәңгібаба** – 1. *myth.* cow protector;  
2. cow

**зәңгір** – adj. huge [hju:dʒ], tremendous,  
enormous

**зәңгірлік** – n. blue(ness) [blu:], glaze  
(on the dish/plate)

**зәр I** – n. 1. galloon [gə'lu:n], braid;  
2. embroidered

**зәр II** – n. attention [ə'tenʃən]; notice,  
note; *зәр салу* draw attention

**зәргер** – n. jeweller ['dʒu:ələ]

**зәргерхана** – jeweller's workshop  
**зәргерлік** – n. jewellery ['dʒu:əlri];  
**зәргерлік кәсіппен шұғылдану** *exercise with jewellery trade*; **зәргерлік бұйымдар** *jewelry, gold and silver ware*  
**зәрде** – n. mind [maɪnd], intellect; consciousness; memory  
**зәрделі** – adj. reasonable ['ri:zənəbl], sensible; attentive  
**зәрдесіз** – adj. unreasonable [ˌʌn'ri:zənəbl], unwise; foolish  
**зәрек I** – adj. gifted ['giftɪd], able, clever, talented; ingenious; **зәректігін аңғарту** *show giftedness*  
**зәрек II** – bot. barberry ['bɑ:bəri]  
**зәрігу** – v. be bored, have a tedious time  
**зәрік** – n. boredom ['bɔ:dəm], ennui, tedium  
**зәріккендік** – n. boredom state ['bɔ:dəm], zlanguor  
**зәріккіш** – adj. melancholic [ˌmelən'kɔ:lik], melancholic person, inclined to melancholia  
**зәрлі** – adj. decorated with balloons  
**зәрттеме** – n. working (out/up); learning aid, course book, investigation  
**зәрттеу** – 1. n. research ['ri:sə:tʃ]; investigation, exploration; **жан-жақты зәрттеу** *extended/extensive studies, widespread investigation*; **бірінші зәрттеу** *pioneering studies, early studies*; **ғарыштық зәрттеу** *space exploration*; **жаңашыл зәрттеулер** *pioneer research*; **тәуелсіз/дербес зәрттеу** *independent/original research*; **ғылыми зәрттеулермен айналысу** *do research*; 2. v. investigate; explore, research; **жан-жақты тыңғылықты зәрттеу** *explore carefully, gingerly*; **зәрттеулер жүргізген** *conducted an effort*; **зәрттеген жоқ** *not investigated*  
**зәрттеуші** – n. researcher ['ri:sə:tʃə] worker

**зәртхана** – n. laboratory [lə'bɔ:rətəri]  
**зират** – *bookish*. cemetery ['semətəri] graveyard; churchyard, grave-yard, grave  
**зире** – bot. caraway ['kærəweɪ]  
**зиялы** – adj. educated ['edʒukeɪtɪd]; civilized; polite, courteous; **зиялылар** *intelligentsia, intellectuals*; **зиялы қауымды қуғындау** *pursuit leading of intellectuals*  
**зиян** – n. harm [hɑ:m], hurt, injury; damage; loss; **зияны жоқ** *without loss*; **зиян келтіріп алмау үшін** *in order to not to drift harm*  
**зиянды** – adj. harmful ['hɑ:mfʊl], bad, injurious; **зиянды жәндіктер** *harmful insect*  
**зияндық** – n. wrecking ['reɪkɪŋ]  
**зияндылық** – n. malignancy [mæ'lɪgnənsi]  
**зиянкес** – n. 1. pest [pest]; vermin; 2. wrecker, saboteur  
**зиянкестік** – n. sabotage ['sæbətɑ:ʒ], wrecking; act of sabotage  
**зиянсыз** – adj. harmless ['hɑ:mles], innocuous, harmlessly, unprofitable  
**зиянсыздану** – v. neutralize ['nju:trəlaɪz], render harmless  
**зиянсыздық** – n. harmlessness ['hɑ:mlesnes]  
**зияпат** – 1. v. ceremonial [ˌserɪ'məʊniəl]; 2. n. banquet  
**зиярат** – 1. *rel.* pilgrimage ['pɪlgrɪmɪdʒ]; 2. cemetery, graveyard  
**зомбылық** – n. violence ['vaɪələns], force; excess, outrage, roistering  
**зоналық** – 1. adj. zonal ['zəʊnəl]; zone; 2. n. zoning  
**зор** – adj. huge [hju:dʒ], vast; big; large, tremendous  
**зорайту** – v. increase ['ɪnkri:s], enlarge, extend; strengthen  
**зорайтқыш** – *tex.* amplifier ['æmplɪfaɪə]



**зорая** – v. 1. become/get consolidated; 2. increase; *ұлғаюу/зорая increase, become stronger, intensify (in size)*

**зорға** – adv. hardly ['hɑ:dlɪ], with difficulty; *зорға қуып жетеміз hardly overtake*

**зорламай** – v. without compulsion [kəm'pɫɪjən]

**зорлап** – adj. by force; by way of feat

**зорлау** – v. compel [kəm'pɛl], constrain, coerce, constrain; *зорланып айтқан ән perform the song with compel*

**зорлық** – n. violence ['vaiələns], force; coercion, compulsion

**зорлық-зомбылық** – n. coercion [kəu'ə:ʃən], constraint

**зорлықпен** – adj. by (main) force, by force; by way of feat

**зорсыну** – v. imagine oneself mighty

**зорығу** – 1. v. overdo [ˌoʊvə'du:]; 2. v. overstrain oneself

**зу** – n. *onomatopoeia* (about buzz(ing)); *зу-зу emу buzz, hum, drone*

**зу-зу ету** – v. rush/whirl/speed/tear along; race, rush past, flash by, sweep over

**зулау** – v. fly buzzing, rush fast; *зулап келеді rush/whirl/speed/tear along*

**зуыл** – n. whistle ['wɪʃl], singing; buzz(ing); drone

**зуылдақ** – 1. n. person who speaks quickly / rapidly; 2. abuzz, humming

**зуылдату** – v. 1. do fast; 2. speak rapidly, apidly speech

**зұлым** – adj. wicked ['wɪkɪd], evil, guileful, insidious

**зұлымдық** – n. evil ['i:vəl], misfortune, disaster; outrage, villainy, cruelty

**зығыр I** – bot. flax [flæks]

**зығыр II** – n. malice; spite; ill-naturedness; fury; *ол оның зығырын*

*шығарды it makes him wild / furious (with)*

**зығырлану** – v. be angry (with), become/get angry (with); *зығырым қайнады vastly was angry*

**зығыршылық** – n. flax cultivation, flax growing

**зым-зия** – adv. completely [kəm'pli:tli], utterly; without leaving a trace

**зымырау** – v. rush/whirl/speed/tear along; race, *оқтай ұшып/зымырау go/ffy like an arrow*

**зымыран** – n. (sky/air-)rocket ['rɒkɪt]

**зындан** – old. n. prison ['prɪzən], dungeon, casemate; cell for solitary confinement

**зыңылдау** – v. jingle ['dʒɪŋɡl], clink

**зырылдауық** – n. whirligig ['wɜ:lɪɡɪɡ], top, humming top

**зыт** – get out

**зыту** – v. 1. leave quickly; 2. escape, dash off; *зыта жөнелді quickly run away*

**зіл I** – n. load [loud], weight, grief, sorrow, burden; *зілі бар сөз the word, saying without any purpose*

**зіл II** – n. mammoth ['mæməθ]

**зілзала** – n. earthquake ['ə:θkweɪk]

**зілдену** – v. 1. become heavier; 2. try to look important; *fig put on airs, give oneself airs*

**зілді** – adj. heavy, painful, distressing

**зілсіз** – adj. without malicious [mə'liʃɪəs] intent; *зілсіз қалжың inoffensive joke*

**зіңкию** – v. rise (above) [raɪz], tower (above), heave

**зіркілдеу** – v. rage [reɪdʒ], rave, storm; *долданып ашуын білдіру show frantic malice; зіркілдеп айғайлау cry in a rage, shout; scream, yell*

## И

**и I** – n. 1. tanning ['tæniŋ], tannage (skin, hide); 2. ferment; leaven

**и II** – *inter.* yes

**иә** – 1. *particle*: 1. yes (*affirmation*), 2. (*agreement*)

**иба** – n. 1. civility, courtesy; 2. good manner, politeness

**игеру** – 1. v. master ['mɑ:stə], consult; 2. overcome; conquer, take charge

**иги I** – adj. better ['betə], well; *жақсы болса иги еді* It would be better

**иги II** – adj. kind [kaind], useful; *иги ic noble business*

**игілік** – n. 1. prosperity, wellbeing; 2. noble action / deed; good works/ business; *игілігі үшін for useful business; игілігі ic good business*

**игілікті** – adj. noble, beneficial, meaningful; *игілігі ic noble action / deed*

**идіру** – v. 1. make smb submit (to)/ override; 2. bend, curve, subdue

**ие** – n. owner ['ounə]; *ие болу be the owner, possess; аузына ие болу hold language behind a teeth, watch (keep up) the speech*

**иегер** – n. possessor, owner, holder

**иек** – *anat.* chin [tʃin], jaw; *біреуге иек арту lean{base} on somebody, wish to use smb's support*

**иек астында** – *prep.* nearby [niə'baɪ], close (near by)

**иелену** – v. appropriate [ə'prouprɪət]; take into possession, take hold

**иелік ету** – v. boss it, play the master, lord it, domain

**иен** – adj. 1. ownerless ['ounələs]; empty; deserted; 2. untended, boundless

**иен-тегін** – adj. large; boundless, immense [i'mens]

**иесіз** – adj. 1. ownerless unattended; 2. abandoned; 3. no man's; *иесіз жер no man's land*

**изен** – *bot.* izen a kind of polini

**икем** – n. 1. bent (for), turn (for); disposition, opportunity, inclination; 2. fitness; *бір нәрсеге икемі бар be able to do smth; тілге икемі бар gift for languages*

**икемді** – adj. inclined (to), disposed (to, towards), given (to); skillful

**икемсіз** – adj. clumsy, slow, awkward ['ɔ:kwəd]

**илану** – v. believe (in); have faith (in); trust (in) [trʌst]

**илеу I** – 1. v. press [pres]; 2. dress (skin); 3. knead; 4. rumple; *нан илеу knead / mix / roll / work dough*

**илеу II** – n. *ant.* hill [hil]

**илігу** – v. be persuaded [pə'sweɪdɪd], be agree under influence of arrangements; *ешбір илікпейтін without any persuasion; could not be persuaded, pig-headed*

**имандылық** – n. spirituality [spɪrɪtʃu'æləti], morals, morality

**инабат** – n. respectfulness, modesty

**инабаттылық** – n. kindness ['kaidnəs], gallantry ['gæləntri], politeness; good manners

**ине** – n. needle ['ni:dɪ]

**инелік** – *zool.* dragon-fly ['dræŋ(ə) nflaɪ]

**ирек** – adj. zigzag ['zɪgzæg], twist; 2. criss-cross

**ирек-ирек** – adj. twisting ['twɪstɪŋ]

**ирелендеу** – v. 1. coil, wind; 2. crawl

**ислам** – n. Islam ['ɪzlɑ:m]

**ит** – n. dog [dɒg]; *иттің сыртаны wolfhound ['wʊlfhaʊnd]; the best dog; иттің күшігі puppy; итке талану be bitten by a dog*

**итарка** – n. nomad's hut

**итаяк** – n. dog's bowl

**итбалық** – n. seal [si:l]

**ителгі** – n. falcon ['fə:lk(ə)n]

**ишара** – n. signs [sain], signal [ˈsɪgn(ə)], hint, allegory; symbol  
**итеру** – v. push [puʃ], kick  
**итмұрын** – zool. dogrose [ˈdɒɡrɔʊz]  
**нык** – n. shoulder [ˈʃouldə]  
**ныкты** – adj. broad-shouldered [brɔːdˈʃouldəd]  
**и́лу** – v. bend [bend], be bent, be declined, kneel  
**и́лген** – v. past [paːst]; bent  
**ин** – n. shoulder [ˈʃouldə]; *еки ииннен дем алу choke, be in a heavy condition*  
**и́р** – n. bent [bent]  
**и́рiм** – n. 1. whirlpool [ˈwɜːl,puːl]; 2. *и́рiм жiн a little wool (for winding on one spindle)*

**и́с** – n. smell [smel], aroma, odor, intoxication; *и́с тию get poisoned by fumes; и́с сезу feel a smell; и́сiмi сезедi дегенше as soon as feels smell; и́сi аңқыған fragrant smell (of something)*  
**и́скеу** – v. smell, sniff  
**и́скелеу** – v. sniff [snɪf], smell repeatedly  
**и́смай** – n. cream [kri:m]  
**и́ссу** – n. 1. perfume [ˈpɜːfju:m]; 2. cologne, eau-de-Cologne  
**и́стену** – v. start to spoil [sta:t], (about products); issue a bad smell, stink  
**и́сшiл** – adj. sensitive [ˈsensɪtv], *smell about smth or smb with a special scent*  
**и́ю I** – v. bend [bend]  
**и́ю II** – v. soften [ˈsɔfn]; be approved

## К

**кабель** – n. cable [keɪbl]  
**камшат, кэмшат** – zool. beaver [bi:və]; *камишат бөрік beaver cap*  
**канал** – n. canal [kəˈnæl]  
**кандидат** – n. candidate [ˈkændɪdeɪt]  
**канцлер** – n. chancellor [ˈtʃɑːnslə]  
**капитал** – n. capital [ˈkæpɪtəl]  
**капитализм** – n. capitalism [ˈkæpɪtəlizəm]  
**капитан** – n. captain [ˈkæptɪn]  
**карбюратор** – n. carburettor [kɑːbəˈreɪtə]  
**карикатура** – n. caricature [kæˈrɪkəˈtʃuə]  
**ка́рп (балык)** – n. carp [kɑːp]  
**касса** – n. 1. (*in shop*) cash desk; cash register; (*in supermarket*) checkout counter; 2. (*ticket*) booking office; ticket office; 3. cash  
**кассир** – n. cashier [kæʃɪə]  
**картоп** – n. potato [pəˈteɪtuː]  
**каюта** – n. cabin [kæbɪn]  
**кәде сый** – n. souvenir [ˌsuːvəˈniə]  
**кәделі** – adj. traditional, ritual

**кәдімгі** – adj. ordinary [ˈɔːdɪnəri], usual, habitual; commonplace  
**кәдімгідей** – adj. properly [ˈprɒpəri], usually, duly; downright, thoroughly, as it becomes/befits one, in the right way  
**кәмелеттік** – adj. majority [mæˈdʒɒrəti], full age, ripeness, maturity  
**кәмелеттік аттестат** – n. graduate certificate [səˈtɪfɪkət], testimonial  
**кәмпит** – n. sweet [swi:t], bonbon, candy  
**кәміл** – adv. quite so, quite right, entirely, completely  
**кәрі** – adj. old [əʊld]; *кәрізе құрмет honest for old men; кәрі апам (my) old grandmother*  
**кәрі құлақ (адам)** – adj. expert [ˈeksɜːt], experienced, wise (man)  
**кәрілік** – n. old age  
**кәуап** – n. shish kebab; shashlik  
**кәусар** – n. spring water  
**кәсіби** – adj. professional [prəˈfeʃənəl], trade; *кәсіби бағдар career-guidance*

**кәсіп** – n. 1. trade [treid], (line of) business; profession; 2. occupation, vocation;  
*кәсібің не what is your job*

**кәсіптік** – n. handicraft ['hændikrɑ:ft]

**кәсіпкер** – n. businessman ['bi-znismæn]

**кәсіпқой** – adj. professional  
[prə'feʃənəl]

**кәсіподақ** – n. trade union; *кәсіподақ конгресі trade union congress; кәсіподақ (қошбасшысы) trade union leader*

**кәсіпорын** – n. undertaking  
[ˌʌndə'teikɪŋ], enterprise; business;  
*кәсіпорын қоры fund undertaking*

**кәсіпшілік** – n. trade [treid]

**кебеже** – *old.* n. wooden box for keeping provisions; *sleng. кебеже қарын fat man*

**кебек** – n. bran [bræn]

**кебу** – v. drying ['draɪn]; dry up;  
*кепсе де even it isn't dry*

**кебір** – n. dry [draɪ], dried up;  
*кебірсізен weather-beaten, weather-worn; chapped*

**кебіс** – n. leather galoshes ['leðə]

**кедей** – adj. poor [puə], poor man

**кедейлік** – n. impoverishment; poverty; poorness

**кедергі** – n. obstacle ['ɔbstəkl], barrier

**кедергі болу** – v. hinder (from)  
['hɪndə], hinder, impede

**кедергі жасау** – v. prevent [prɪ'vent]

**кедергі жерден жүгіру** – n. cross-country (race)

**кежірлік** – n. obstinacy ['ɔbstɪnəsi], insistence, stubbornness, whim, caprice, persistence

**кез** – n. moment ['məʊmənt]; occasion; instance, time; *кезі келгенде in a good opportunity; ыңғайлы сәт/кез convenient/opportune moment; бір кезде once, suddenly, all of a sudden, in one time; кезі болды ма was the chance кезінде during, at the time of, in epoch/era/period*

**кезбе** – n. tramp, vagrant, vagabond, wanderer

**кездейсоқ** – adj. accidental  
[ˌæksɪ'dentəl], casual, fortuitous;  
*кездейсоқ бақытсыздық calamity; ерекше кездерде/жағдайда in special situations/cases*

**кездеме** – n. cloth, fabric, material; textile

**кездесу** – 1. v. meet (with); 2. n. 1. meeting; 2. *sport.* match, meeting; meet

**кездік** – n. dirk, pen-knife

**кезек** – n. 1. turn [tʊ:n]; duty; 2. shift;  
*кезек жағып greasing in turn*

**кезекші** – n. on duty ['dju:tɪ]

**кезекші бөлме** – n. orderly ['ɔ:dəli] room

**кезекпен** – adv. in/by turn, one after another

**кезекті** – adj. next [nekst] (in turn)

**кезең** – n. period ['piəriəd], stage, time

**кезігу** – v. meet (with) [mi:t]; encounter, find; *кезілгені it turned out, that (they) met*

**кезінде** – adv. during ['dju:ərɪŋ]; in due course, in due time, when, at the time of

**кей** – *pron.* some, certain, someone, another

**кейбір, кейбіреу** – *pron.* some [sʌm], (an)other, different, certain; *кейбір нәрсе some things*

**кейде** – adv. sometimes [sʌm'taɪmz]

**кейін** – adv. 1. then [ðen], after; 2. back (wards), rearward; after(wards); 3. later (on)

**кейінірек** – adv. later ['leɪtə], a little back; after awhile; *кейінірек қағады discard, kick(s) back*

**кейінгі** – adv. back [bæk], hind(er), rear, last; recent

**кейіл** – n. face [feɪs], appearance, air, physiognomy; *кейіңді your appearance; face*

**кек** – n. 1. vengeance ['vendʒəns]; revenge; 2. hostility, animosity; enmity

**кекесін** – n. mockery ['mɔk(ə)rɪ]; sneer, gibe, mocking

**кекеш** – n. stammerer ['stæm(ə)rə], stutterer

**кекештену** – v. stammerer ['stæm(ə)rə], stutterer

**кекті** – adj. having a grudge (against); offended (with), insulted

**кекшіл** – adj. revengeful, rancorous; full of rancour

**кекіл** – n. fringe [frɪndʒ], forelock (horse's)

**кекілді** – adj. with fringe

**кекілік** – n. partridge ['pɑ:trɪdʒ]

**кекіре** – n. oxytrope

**кекірік** – n. belch (ing) [bɛltʃ]; eructation

**кекіру** – v. belch(ing), eructation

**келбет** – n. 1. features ['fi:tʃə], appearance, bearing, air; 2. circumstance, condition

**келбетті** – adj. beautiful ['bjʊ:tɪfʊl], stately; representative; handsome

**келемеш** – n. mockery ['mɔkəri], joke

**келесі** – adv. next; following ['fɔləwɪŋ]

**келесі күні** – adv. next day, coming day, following day

**келешек** – n. future ['fju:tʃə]

**келте** – adj. short [ʃɔ:t]

**келтіру** – v. 1. bring [brɪŋ] 2. bring (to) (бір нәрсеге/біреуге), quote, cite

**келу** – v. 1. come [kʌm], arrive; 2. reach; 3. be on force; *келген қонақтар* guests; *келін жету* arrival; *келеді біле бергім* I'm eager to know more and more; *келем деушілер* one who wishes to come; *келер ме еді* really, would he come

**келі** – n. mortar

**келін** – n. daughter-in-law ['dɔ:tərɪnɔ:]; *келінге бер* pass to daughter-in-law

**келіншек** – n. daughter-in-law, bride woman

**келіссөз** – n. negotiations, talks

**келісу** – v. agree [ə'grɪ:]; come to an agreement, negotiate

**келісім** – n. agreement [ə'grɪ:m ənt]; *келісімімен* with (his) consent; *келісімісіз* without (his) consent

**кем** – adj. less [les], smaller, worse; *кем емес* not less

**кеме** – n. ship, vessel, boat

**кемел** – n. completion; *кемел жас* mature age

**кеменгер** – n. genius, sage

**кеміру** – v. gnaw

**кеміту** – v. 1. diminish [dɪ'mɪnɪʃ], decrease, lessen; 2. humble, neglect; 3. reduce

**кеміруші** – n. rodent; gnawing animals

**кемсіту** – v. humiliate, abase, degrade

**кемпір** – n. old woman

**кемпірауыз** – n. pliers, tongs

**кен** – n. 1. fossil ['fɔsəl], ore, mineral, deposit; 2. mines, mine

**кен байығту** – v. ore-dressing ['ɔ:,dresɪŋ]; *қаймағы бұзылмаған кен* untouched riches fossil

**кендір** – n. hemp [hemp], flax

**кене** – zool. tick [tik]; mite

**кенеп** – n. canvas, linen

**кенепшөп** – bot. hemp [hemp]

**кенет** – adv. suddenly [slɔdnəli]; unexpectedly all of a sudden, instantly

**кенже** – adj. youngest child

**кенші** – n. miner ['maɪnə]

**кең** – adj. vast [vɑ:st]; spacious, wide; *кең тараған* prevalent, prevailing; *популяр*; *кең ақыл* great intellect/mind; *кең маңдай* wide forehead; *кең өлке*, *кең жазық* broad expanse; *кең дала* broad steppe

**кеңейту** – v. widen ['waɪdən], broaden; enlarge

**кеңес** – n. 1. advise, suggestion [sə'dʒesʃən], conference, meeting, consultation; 2. advice; 3. council

**кеңесші** – n. adviser [əd'vauzə], council(l)or, adviser, consultant

**кеңесу** – v. consult [kən'sʌlt]; deliberate, consult (on/about), deliberation, consultation

**кеңес беру** – v. advise [əd'vauz]

**кеңею** – v. 1. widen, broaden, gain in breadth; 2. amplify [æm'plifai]; become extensive; *тынысы кеңею take breathing-space*

**кеңістік** – n. space [speis]

**кепкен** – adj. dry [drai], dried up, dried up, swollen, clotted, dry; *кепкен ағаш dried up a tree*

**кепгер** – zool. pigeon ['pidʒən]

**кепіл** – n. bail [beil], surety, guarantee, hostage

**кепіл болу** – v. warrant (smth.) [ˈwɒrənt]; guarantee; certify (smth.); answer (for smb), receive bail

**кепілді қор** – n. guarantee stock [ˌg ærən'ti: stɔk]

**кепілдеме** – n. recommendation [ˌrɛkəmen'deɪʃən]; guarantee, verification *кепілдемелік of recommendation, guarantee*

**кепілдік** – n. guarantee [ˌg ærən'ti:]

**кептіретін** – v. siccative ['sikətiv]

**кептіргіш** – n. 1. drying mashine; dryer [ˈdraiə]; 2. dehydrator

**кептіру** – v. dry [drai]; *жусылған киімдерді кептіру air/dry the linen*

**кербез** – adj. graceful [ˈgreɪsfəl], elegant

**кербезіну** – v. 1. stand in beauty / splendour; 2. follow the fashion, dress in the latest fashion

**кербұғы** – zool. fallow-deer [ˈfælʊdiə]

**кереге** – n. framework [ˈfreɪmwɜ:k], grating yurtas; *керегеден көз салғандар looking through the trellis*

*of yurtas; керегесіне қарату made smb. look at smb*

**керегекөз** – n. net [net]

**керегінше** – adv. as much as necessary, as needed, as required

**керек** – adj. need [ˈni:d], want; necessary

**керексіз** – adj. unnecessary [ˌʌnˈnesəsən], useless

**керек-жарақ** – pl. essentials; accessories supplies; *керек-жарақ үшін for needs*

**керемет** – n. miracle ['mɪrəkl], fabulous

**кереует** – n. bedstead; bed

**кермарал** – zool. red deer [ˈrɛd'diə]

**керней** – n. bugle [ˈbju:gl], horn, trumpet

**кернейші** – n. trumpeter [ˈtrʌmpɪtə]

**кернеу I** – v. 1. overflow (with);

2. swell (a river) *қуаныш кернеу be overflowed with joy*

**кернеу II** – effort ['ɛfət], tension

**кертартпа** – n. conservative, reactionary, backward

**керту** – v. notches [nɒt]: making incisions/notches

**керуен** – n. caravan [ˈkærəvæn], convoy

**кери** – adv. back(wards) [ˈbækwɔ:dz], rearward, back, rear, reverse

**кери кету** – v. regress [ˈri:gres], fall into decay, go backward, get worse

**кери итеру** – v. push back

**кериқ** – zool. rhinoceros [raɪˈnɒsərəs], hippopotamus

**керілу** – v. 1. stretch [stretʃ]; 2. pull, stretch oneself; 3. put on airs; 4. extend

**керім** – adj. 1. surprising, amazing; 2. marvellous, wonderful, glorious

**керісу** – v. squabble [ˈskwɔbl], argue (with)

**керісінше** – adv. 1. inside out; back to front; 2. on the contrary; 3. vica versa

**кесе** – n. drinking bowl (*as used in Central Asia*); teacup, cup [кАР]  
**кесек** – n. piece; bit; (*bread*) slice; (*sugar*) lump; (*soap*) cake  
**кесек қар** – n. snowdrift ['snoudrift]  
**кесе көлденең** – adv. across [ə'krɔs], transverse  
**кесек лақтыру** – v. throw pebbles  
**кесел I** – n. 1. sickness ['sɪknəs], ailment; 2. harm; 3. illness, disease; *кесел болу become burden, hindrance; кеселді ойлар harmful thoughts*  
**кесел II** – zool. giant/monitor lizard  
**кесене** – n. mausoleum [,mɔ:sə'liəm]  
**кесерткі** – n. lizard ['lizəd]  
**кескі** – n. point-tool ['pɔnt,tu:]  
**кескілесу** – v. 1. fight [fait] (hand to hand; with cold steel, swords); 2. hot skirmish; *кескілескен ұрыстар fierce battle*  
**кескілеу** – v. break to pieces, to smash to bits, to hack  
**кескін** – n. outline (face) ['aʊtlaɪn], physiognomy  
**кескіндеме** – n. painting ['peɪntɪŋ]  
**кескіндемеші** – n. portrait painter ['pɔ:trɪt]  
**кескіш** – n. chopping-knife, cutter ['kʌtə]  
**кеспе** – n. noodle soup ['nu:dl su:p]  
**кеспе әліпбе** – n. split ABC  
**кеспе кескіш** – n. instrument for cutting noodles  
**кесте** – n. embroidery [ɪm'brɔɪdəri]  
**кестелеу** – v. embroider [ɪm'brɔɪdə]  
**кестелі** – adj. embroidered  
**кесу** – v. cut [кАТ]; carve; (*piece, bit*) slice; (*cubic*) dice, dice up  
**кесіп тастау** – v. cut off; cut out  
**кесім** – law. sentence ['sentəns], bargain; judgement; *кесім шығару pass sentence (on)*

**кесімді** – adj. conditional [kən'dɪjənəl]  
**кесір** – n. harm [hɑ:m], evil  
**кесіртке** – n. lizard ['lizəd]  
**кетпен** – n. hoe, mattock ['mætək]  
**кетпен-шот** – n. mattock ['mætək]  
**кету** – v. leave [li:v]; go away, go off; *өтіп кету pass; күй кетмі become soft; кетуге мәжбүр болу have to leave; кет get out off*  
**кетік** – adj. 1. dent [dent]; chip; 2. notch, jag  
**кеуде** – n. breast [brest]; chest; *біреуді кеудесіне қысу clasp smb to one's breast*  
**кеуделі** – adj. broad-chested  
**кеудеше** – n. 1. sleeveless jacket; (*knitted*) sleeveless pullover; sleeveless cardigan; 2. waistcoat  
**кеуек** – n. 1. hollow ['hɔləu]; 2. hole [houl]; *ағаштың кеуегі hollow of a tree trunk*  
**кеуекті** – adj. hollow ['hɔləu]; *кеуекті ағаш hollow tree*  
**кеулеу** – v. 1. hollow out ['hɔləu]; 2. drone  
**кеш** – adv. evening [':vɪnɪŋ], late; *кеш nicedi be boiling long*  
**кеше** – adv. yesterday ['jestədeɪ], **кеше ғана** only yesterday; *кешеден бері since yesterday*  
**кешегі** – adv. yesterday's  
**кешен** – n. complex [kɔmpleks]  
**кешенді** – adj. complex [kɔmpleks]  
**кешке** – adv. in the evening  
**кешкі** – adj. evening  
**кешкі ас** – n. supper ['sʌpə]  
**кешкі сәт** – n. evening time  
**кешқұрым** – adv. in the evening; toward the evening  
**кешу** – v. 1. cross; go through; 2. ford [fɔ:d], wade, *met. carry burden*  
**кешігу** – v. be late (for); *кешізіп қалу be late (for)*  
**кешіктіру** – v. delay [di'leɪ]

**кешіру** – v. forgive; excuse [ik'skju:z]  
**кешірім** – n. pardon ['pɑ:dən], forgiveness, amnesty, forgiveness; apology, excuse; *кешірім сұрау ask forgiveness; кешірімдейтін unpardonable; кешіріңіз take excuses, please*

**кешірімді** – adj. forgiving [fə'giviŋ]  
**кею** – v. feel/be annoyed/vexed (at, with), be(come) angry (with), abuse  
**кейді** – v. abuse [ə'bju:s], take offence/umbrage (at)

**киелі** – adj. holy ['houli], saint; *киелі жер, киелі мекен sacred place*

**кигізу** – v. make smb dress/wear  
**килігу** – v. 1. interfere (in); intervene (in); 2. meddle (in); step in; *біреудің ісіне килігу meddle in other people's business; аңгімеге килігу cut in; break into a conversation*

**кимешек** – n. head-dress: Kazakh national woman('s) head-dress

**киножүйесі** – n. film production [filmprə'dʌkʃən]

**киноқондырғы** – n. film projector [filmprə'dʒektə]

**киноландыру** – v. film [film], picture, movie

**кипрлік** – adj. cyprian ['sɪpriən], Cypriote

**киль** – n. keel [ki:l]

**киіз** – n. felt; large felt mat, thick felt  
**киікоты** – bot. origanum [ɔ'riɡənəm], marjoram

**киім** – n. clothes [kləʊðz], uniform, attire; *киім ауыстыру, киім аудару change (one's clothes); киім ескірген clothes wear out*

**киім-кешек** – n. clothes, clothing; *киімшең in the form of dressed, in the clothes*

**киім ілгіш** – n. hanger ['hæŋə], peg, rack

**киіну** – v. dress (oneself) [dres]; *киіндіру dress (in) smb*

**кинетін бөлме** – n. checkroom [tʃekru:m], cloakroom

**киик** – zool. saiga ['saigə]

**кию** – v. clothe (in) [kləʊð], put on, dress (oneself), wear

**классикалық** – adj. classic(al), *классикалық күрес classic(al) struggle*

**клетка** – n. cell [sel]

**клиент** – n. client [klaɪnt]

**клуб** – n. club [klʌb]

**конституция** – n. constitution [kənsti'tju:ʃən]

**конституциялық-демократиялық** – adj. constitutional – democratic

**коньки** – n. skates [skeɪts]; *коньки тебу skate, go skating*

**колледж** – n. college ['kɒlɪdʒ]

**коллектор** – n. collector [kəlektə]

**колония** – n. colony ['kɒləni]

**командир** – n. commander [kə'mɑ:ndə]

**комбайн** – n. combine [kəm'bain]

**комиссия** – n. commission [kə'miʃən]

**комитет** – n. committee [kə'miti]

**комод** – n. commode [kə'məʊd]

**компас** – n. compass ['kɑmpəs]

**компьютер** – n. computer

**коммуна** – n. commune ['kɒmjʊ:n]

**коммунизм** – n. communism [kɒmjʊ:nɪzəm]

**коммунист** – n. communist [kɒmjʊ:nɪst]

**конверт** – n. envelope ['envəloʊp]

**контор** – n. counting-house [kəʊntɪŋhaʊs]

**конькиші** – n. skater ['skeɪtə]

**концерт** – n. concert ['kɒnsət]; *концерт қояу give concerts*

**кофе** – n. coffee ['kɒfi]

**корреспондент** – n. correspondent [kɒri'spɒndənt], reporter

**корей** – n. Korean [kə'ri:ən]



**көбейткіш** – *math.* multiplier  
[ˈmʌltiplaɪə]

**көбейту** – *v.* 1. increase [ˈɪnkri:s], enlarge; 2. *math.* multiply [ˈmʌltiplaɪ]

**көбелек** – *n.* butterfly [ˈbʌtəˈflaɪ]

**көбелекгүл** – *bot.* pansy [ˈpænsi]

**көбею** – *v.* increase [ˈɪnkri:s], enlarge, extend; *көбейе бастады* began increase; *көбейте түсуші* increasing

**көбейту кестесі** – *n.* multiplication table [ˌmʌltipliˈkeɪʃən]

**көбік** – *n.* foam [ˈfəʊm], spume; scum; froth

**көбіктенген** – *adj.* foamy [ˈfəʊmi], frothy

**көбікті** – *adj.* foamy [ˈfəʊmi], frothy, with foam

**көбінесе** – *adv.* mainly [ˈmeɪnli], basically, in the main, in general; in most cases, for the most part; more often than not, most often, mostly

**көбірек** – *adv.* more [mɔ:], bigger, larger, greater, more (than), a little more

**көгал** – *n.* meadow [ˈmɛdəʊ], lawn, grass-plot, (forest) glade; *көгалдағы хоккей* field hockey; *көгалды ойпат* green lowland, plain

**көгалдандыру** – *v.* plant trees and shrubs (in); arrange green spaces (in)

**көген** – *n.* tie; (for dogs) leash, lead; (for pasture) tether

**көгерген** – *adj.* mouldy [ˈmouldi], mildewed, be/become green, turn green

**көгеру** – *v.* turn / become blue[blu:], turn blue / livid; apply blueing (to)

**көгершін** – *n.* pigeon [ˈpɪdʒən]

**көгілдір I** – *adj.* bluish [blu:ɪʃ];

*көгілдір күзет* green patrol; *көгілдір түс* blue colour

**көгілдір II** – *n.* cygnet [ˈsɪgnət]

**көдек** – *n.* colt [kʊəlt], foal; baby donkey, infant

**көже** – *n.* soup [su:p]

**көжек** – *n.* young hare, leveret

**көз I** – *n.* 1. eye [aɪ], *pl.* eyes; 2. sight, eyesight; *med.* vision; 3. *көзге түсу, көзге іліну* be noticed, be striking, strike/catch one's eye, arrest one's attention; be evident; *көз аларту* look sideways/askance; frown (up)on smb; *көз жасы* tear-drop; *көз қырын салу* cast a glance (at); look (after), keep an eye (on); *көз тартады* attract attention, look; gaze; *көзім жетті (I)* made sure/certain (of, that); *көзін жеткізу* persuade; *көзін жою/көзін құрту* destroy; *көзінің майын тауысқан* demanding great effort, voltage; strain, stress; *көз тию* overlook, put the evil eye (on/up)on, put off; *көз тимесін деп* not to put the evil eye on/up)on; *көзі түсіпті* saw (involuntary, automatically); *көзінің тірісінде* when smb alive; *көздің қарашығындай* like apple of one's eye; *көзі жаудырап* try feeling of afraid; *көзі бақырайып* stare wide-eyed, open one's eyes wide, goggle; *көз салу* look (after), keep an eye (on); supervise, superintend; *көз жұму* close eyes, die; *көзді тас қып жұму* screw up one's eyes, close one's eyes tight; blink; *көздің нуры* radiant, effulgent, resplendent; *көздің қарашығы* the apple of the eye; *көз тартады* attract attention; *көздің жауын алады* attract glance of beauty; elegance, grace, nicety, refinement, style, tenacity

**көз II** – *n.* 1. eye; 2. eyelet, opening, aperture, orifice; hole

**көз III** – *n.* source [sɔ:s], spring; beginning

**көзәйнек** – *n.* spectacles [ˈspektəklz], (eye)glasses

**көзбе-көз** – *adv.* alone (with) [əˈloun], in private; tete-a-tete, confidentially

**көздемелі** – *adj.* aiming [ˈeɪmɪŋ], sighting; aimed

**көздеу** – *v.* take aim [eɪm], aim (at); design, plan; contemplate; outline; *нысананы көздеу* take aim at target

**көздеуіш** – *n.* sight [saɪt]

**көзқарас** – n. view [vju:], opinion; world view/outlook; ideology, thought, perception

**көйлек** – n. dress [dres], shirt

**көйлекшең** – adj. only in one dress

**көк I** – adj. 1. blue [blu:];

**көк II** – n. sky [skai]; *көк әлемін сую love the sky; көктем төңу overhang from above (word by word. from the sky)*

**көк:** **көктат III** – n. potherbs, greens, vegetables

**көкбасшөп** – bot. fever-weed

**көкбауыр** – med. spleen

**көк теңбіл** – adj. (dark) blue; *көк шалғын lawn, grass-plot*

**көк айдар** – n. green grass [gri:ngɾɑ:s]; *көкқорай шалғын green meadow; көк шығады grows verdure; көк майса green meadow*

**көк ала** – adj. blue [blu:]

**көкнәр** – bot. poppy [ˈpɒpi]

**көк мұхит** – n. blue ocean [ˈoʊʃən]

**көке** – n. uncle [ˈʌŋkl], father; elder sister/brother

**көкей** – n. mind [maɪnd]; *көкейіне қону comprehend, make out, assimilate; көкейіне жеткізу get perception*

**көкейкесті** – adj. urgent [ˈə:dʒənt]; topical, important; *көкейкесті мәселе pressing/urgent/topical problem, problem of today*

**көкейкөз** – adj. intuition [ˌɪntjuˈɪʃən]; *көкейкөз бойынша by intuition, intuitively*

**көкек** – zool. cuckoo [ˈkuku:]; \* *көкек өз атын өзі шақырады cuckoo calls his name himself (about thieves)*

**көкжал** – adj. worldly-wise [ˌwɜ:lɪˈwaɪz]; experienced (person)

**көкжал қасқыр** – n. old wolf [wʊlf]; adult/full-grown wolf

**көкжөтел** – med. whooping [u:pi ŋ], cough

**көкжиек** – n. horizon [həˈraɪzən]; *көкжиектің ар жағы on the other side of horizon*

**көккөкіре** – n. cornflower [ˈkɔ:nflaʊə], blue-bonnet, dusty miller, knapweed

**көкқұтан** – zool. (Ardeidae) heron [ˌherən]

**көкитіндер** – bot. talker [ˈtɔ:kə], chatterer, gas-bag, windbag

**көкнәр** – bot. poppy [ˈpɒpi]

**көкөніс** – n. vegetables [ˌvedʒətəblz]

**көкпар** – n. national game with billy-goat

**көкпек** – bot. goose-foot [ˈgu:sfʊt], orach

**көктайғақ** – adj. ice-crusted ground [ˌaɪsˈkr ʌstɪd grəʊnd], ice-covered ground

**көктас** – n. tomb/grave stone [stəʊn]

**көктаста** – adv. at headstone [ˈhed-stəʊn]

**көктем** – n. spring [sprɪŋ]; *көктем шықты the spring has come*

**көктемгі** – adj. spring [sprɪŋ]

**көктерек** – n. asp(en) [ˈæspən]

**көктеу** – v. be/become green; *көктемгі it became green*

**көктіген** – bot. corn-flower [ˈkɔ:nflaʊə]

**Көкше, Көкшетау** – n. Kokshetau (name of mountain)

**көкшіл** – adj. (light) blue [blu:]

**көкірек** – n. breast [brest], chest; met. swaggar, (self-)conceit, arrogance; *көкірегі байлаулы болмау керек it must be susceptible (to)*

**көл** – n. lake [leɪk], *көлдің батысында from the western side of the lake; көгілдір көл аймағы the area of blue lake*

**көлге жусар** – v. be in rest, relaxing [nˈlæksɪŋ]

**көгілдір көл аймағы** – the area of blue lake

**көлбақа** – n. frog [frɔg]  
**көлбеу** – adv. horizontally; across  
**көлденең** – adv. across [ə'krɔs],  
 crosswise, over; *көлденеңі breadth, width (of smth)*  
**көлейгелеу** – v. block up, bar, obstruct  
 [əb'strakt]  
**көлеңке** – n. shadow ['fædou]  
**көлем** – n. volume ['vɔljʊ:m], capacity,  
 size; extent, range, scope  
**көлік** – n. 1. transport [træn'spɔ:t];  
 2. working cattle  
**көмей** – n. throat [θrout], gullet, лагынх  
**көмек** – n. help [help], assistance  
**көмектесу** – v. help, render assistance  
**көмкеру** – v. draw (in) [drɔ:], involve  
 (in); set in a frame, surround, enclose  
**көму** – v. bury ['berɪ]  
**көмір** – n. coal [koul], charcoal  
**көмір қазушы** – n. collier ['kɔliə]  
**көмір кен орны** – n. coal fields  
 [koufli:ldz]  
**көмірсутек** – n. hydrocarbon  
 [haidrəu'kɑ:bən]  
**көміртегі** – n. carbon ['kɑ:bən]  
**көну** – v. accept [ə'ksept], put up (with),  
 endure; *болған жағдайға көну accept the situation*  
**көнбеу** – v. not to obey; not to take  
 smb.'s advice; not to listen (to)  
**көне** – adj. 1. shabby ['fæbi], thread-  
 bare; worn, second-hand; used; 2. old;  
 ancient; *көне басылым ancient issue;*  
*көне қазақ поэзиясы ancient Kazakh*  
*poet; көне түркі халқы ancient Turkic*  
*people; көне аспап ancient instrument;*  
*көне тарих ancient history; көне дәуір*  
*ancient time; көненің көзі witness;*  
*eye-witness of olden time/days; көне*  
*Ақжайықтың жағасы bank of old*  
*Akzhaik*  
**көнек** – n. dishware from leather

**көңіл** – n. 1. mood, humour; 2. good  
 mood; cheer; *көңіл айту condole with*  
*smb, present one's condolences to smb;*  
*offer one's sympathy*

**көңілді** – adj. merrily ['merili]; gaily,  
 happy, merry, cheerful, jolly; *бухот(about*  
*woman); ақ көңіл generous; ақ көңілдік*  
*generosity*

**көңіліз** – adj. joyless ['dʒɔləs]; mirth-  
 less; sad; melancholy, sombre; without  
 mood, dull

**көңілшек** – adj. good-natured  
 [gud'neitʃəd]; good-humoured; kindly

**көп** – adv. much [mʌʃ]; many; a lot of;  
 plenty of; *көпке дейін long, (for) a long*  
*time/while; көпке to people; көп ұлтты*  
*multi(-)national; көп жаса live long;*  
*be healthy (wishes of old people); көп*  
*тармақты branchy; көп ұзамай in some*  
*time, soon; көп қабатты үй block of flats;*  
*көпті көрген had seen many things*

**көп-көптен** – adv. in plenty, in large  
 numbers / quantities

**көп-көрім** – adv. quite, rather

**көптен** – adv. at all times; from of  
 old; long since; from time immemorial  
 [imi'mɔ:riəl]

**көптеген** – adv. great number; multi-  
 tude; many, very many

**көпбұрыш** – math. polygon ['pɔlɪgɔn]

**көпжылдық** – adj. longstanding  
 [lɔŋ'stændɪŋ]; of many years; long-lived;  
 long-term; bot. perennial

**көпше түр** – gr. plural ['pluəʃəl]

**көпшілік** – n. mass [mæs]; majority;  
 community, public; people, multitude

**көпшілік тұтылатын тауарлар** –  
 n. consumer goods [gudz]

**көпір** – n. bridge [brɪdʒ]; *көпірдің*  
*тіректеріне on the shoring of bridge*

**көпіру** – v. foam [fəʊm], froth; met.  
 boast (of), swagger (about)

**көпіріп** – v. frothing [frɔʃɪŋ]

**көпірту** – v. make foam/froth  
**көптік** – adv. great number  
**көр I** – n. grave [grɛiv]; tomb  
**көр II** – n. blind  
**көргенділік** – n. (good) breeding [ˈbri:di:lɪk], civility, courtesy, good manners  
**көрген-білгені** – coll. what have seen, what have known (for what have learnt)  
**көрген** – adj. perspicacious [ˌpə:spɪˈkeɪjəs], sagacious, clairvoyant, prescient  
**көрмен** – n. audience [ˈɔ:diəns]; spectator; viewer  
**көргенсіз** – adj. ill-bred [ˌɪlˈbrɛd], ill-mannered, discourteous, impolite, rough; rude  
**көркейту** – v. 1. develop; 2. prosper, flourish; thrive; 3. beautify, embellish  
**көркем** – adj. 1. elegant, graceful; 2. artistic; 3. beautiful; *көркем әдебиет* belles-lettres (*French*) fiction  
**көрсеткіш** – n. indicator [ˈɪndɪkeɪtʃ]; index [ˈɪndɛks], scale; data, facts; information  
**көрсету** – v. show (to) [ʃou], presentation; demonstration; showing  
**көрсету залы** – n. show-room [ˌʃouɾum]  
**көрсетілген** – adj. demonstrated, shown [ʃoun]  
**көртышқан** – zool. mole [mou]  
**көру** – v. 1. see [si:]; 2. try, test; survive; *айтын көр try to tell; көре жатармыз we'll see (we shall see what we shall see); көре алмақ емесің won't see; жек көру despise, detest*  
**көрші** – n. neighbo(u)r [ˈneɪbə], neighbo(u)ring; *көршілес in the neighbo(u)rhood*  
**көріксіз** – adj. homely [ˈhoumli], ugly; not good-looking; unsightly; plain  
**көрікті** – adj. graceful [ˈgreɪsful], elegant, beautiful, handsome, good-looking; pretty

**көрімдік** – ethn. gift (a gift presented at the presentation of a bride or a new born child)

**көрінетін** – adj. visible [ˈvɪzəbl], come into view/in sight, appear, be seen, be visible

**көріну** – v. appear [əˈpiə], be visible

**көрініс** – n. panorama [ˌpænəˈrɑ:mə], view, aspect

**көрісу** – v. greet [grɪ:t]; salute, welcome; *көріскенше see you soon*

**көтеріліс** – n. insurrection [ˌɪnsəˈrekʃən], revolt, rebellion, mutiny; *көтеріліс қызметіне жұмсау serve in the name of (up)rising; қарулы көтеріліс armed revolt/rising/insurrection, rising in arms; көтерілісті көтеру/бастау excite rebellion; көтеріліс толқыны басып алды up in arms, in revolt; халық көтерілісі popular uprising; көтеріліс қатысушысы insurrectionist*

**көш** – n. roaming from place to place, wandering; nomadic existence

**көше** – n. street [stri:t]

**көшірме** – n. 1. extract, excerpt; 2. copy; duplicate; *хаттама көшірмесі extract from the minutes*

**көшіру I** – v. 1. copy (from); copy off (from); copy off smb; crib (from); 2. rewrite

**көшіру II** – v. make smb move on/migrate

**көшкін** – n. landslide [ˈlændslɑɪd], landslip; mudslide, avalanche

**көшет** – n. seedlings [ˈsi:dliŋ], sprout(s); sapling, young plant

**көшпелі** – adj. nomad [ˈnoumæd], nomadic; migratory (about animals)

**көшпенді** – adj. nomadic [ˌnɔuˈmædɪk]; *көшпенді тұрмыс nomadic way of life*

**күә** – n. witness; eyewitness

**күәгер** – jur. witness [ˈwɪtnəs]

**күәләндіру** – v. witness, testify

['testifai]; attest; **ақиқатты куәләндіру**  
*certify a fact [copy]*

**куәлік** – n. certificate [sə'tifikət]

**курс** – n. course [kɔ:s], track, path

**күбі** – n. dish: wooden cylinder dish like tub with churn staff to shake up milk or kumys; \* **күбі де май, күбінің түбі де май** full of abundance

**күбірлеу** – v. speak with in a whisper/ in a low voice; whisper (to one another)

**күдер** – n. hope [həup]; **күдер ұзу** not to hope

**күдік** – n. doubt [daʊt]; scruple, uncertainty, distrust

**күдіктену** – v. doubt [daʊt]; have one's doubts (as to)

**күз** – n. autumn ['ɔ:təm]; **қоңыр күз** late autumn

**күзгі** – adj. autumnal [ɔ:təmnəl]

**күздік** – adj. autumnal [ɔ:təmnəl]; fall, autumn

**күздігүні** – adv. in autumn [ɔ:təm]

**күзен** – n. polecat ['poukæt]

**күзет** – n. guard(s) [gɑ:d]; security, sentry, watch

**күзету** – v. guard/protect (from, against) [gɑ:d]; stand guard (over), guard, watch, watch (over), keep watch (over)

**күй I** – n. kuji, musical composition, melody, tune; **күй төзінді** melody is pour; **күй атасы** ancestor; forefather; progenitor

**күй II** – n. state [steit], position, condition

**күйіп қалу** – v. burn (oneself) [bə:n], get burned

**күйгелек** – n. fidgety ['fidʒiti]; quick-tempered, fussy

**күйдіру** – v. burn (down, up); consume, burn; scorch; **күйдірілген кірпіш** baked brick

**күйдіргі** – med. anthrax ['ænthræks]

**күйеі** – n. soot [sut]

**күйе II** – n. moth [mɒθ]

**күйеу** – n. 1. husband ['hʌzbənd];

2. son-in-law; brother-in-law

**күйкентай** – bot. red-footed falcon [redfutid'fɔ:lkən]

**күйлі** – adj. well-fed [,wel'fed], fat, fattened, fat, well-fed, well-to-do

**күйме** – n. carriage ['kæridʒ]

**күйрету** – v. destroy [dis'trɔi], break; **күйрете соққы беру** give destructive bang

**күйтабак** – n. record ['rekɔ:d], disc

**күйші** – n. (dombrist); performer of kuji

**күйік** – n. burn [bə:n]; scald; scorch; met. grief, sorrow

**күл** – n. ashes ['æʃiz]; **күл-талқан болу** be in knock to pieces; **күлін көкке ұшыру** completely destroy

**күлгін** – adj. violet ['vaiələt]; purple, blue-red

**күлгін-қоңыр** – adj. violet-brown

**күлдеуіш** – n. ash-tray

**күлдіргі** – adj. funny ['flni], laughable, humorous

**күлдіру** – v. make smb laugh

**күлкі** – n. laughter ['lɑ:ftə], laugh

**күлкілі** – adj. funny ['flni], laughable

**күллі** – n. all [ɔ:l], the whole of, everything

**күлу** – v. laugh [lɑ:f]; **күлін ойнан мerrily, gaily, cheerful, merry, joyous; күлімдей қарап** smiling; \* **күлме досқа, келер басқа** don't laugh before smb's

**күмбірлеу** – v. utter toneless sound

**күмілжу** – v. murmur [m ə:mə]

**күміс** – n. silver ['silvə]

**күн** – n. 1. sun [sʌn]; 2. day; 3. date; 4. weather; met. life; **күн көру** live, exist, be in existence; **субsist**; **күн суйды** days will be cold; **күн күйіп тұр** the day is hot; **күнге күю** become sunburnt/brown; **күннен нәр алады** feed upon the sun; **күн батып барады** the sun is setting; **күн ыстықта** in the hottest day; **күні бүгінге дейін** until to-

*day's days; күн мен түн теңелді equinox of day and night; күннің нәрін құяды sun rays gives invigorate power; күн суытады awaits cold; күн күркіреп тұр it thunders; күн қызған кезде in the unbearable heat; күні бойы the whole day, all the day; күні бұрын beforehand, in advance*

**күнбағыс** – n. sunflower seeds  
[ˈsʌnflaʊə]

**күнбатыс (батыс)** – n. west [west]

**күні бұрын** – adv. beforehand  
[beˈfɔːhænd], in advance; early, prematurely

**күнгеі** – n. southern side

**күнде** – adv. daily [ˈdeɪli], every day

**күнделік** – n. diary [ˈdaɪəri]; journal; pupil's mark book

**күнделікті** – adj. customary  
[ˈkʌstəməri]; daily, everyday, diurnal, day-to-day; *күнделікті тұрмыста in the every day life; күнделікті шығатын daily; everyday*

**күндей** – v. envy [ˈenvi], be jealous

**күндізгі көруі** – v. daily sight

**күнелту** – v. live [liv]; exist, be

**күнпарақ** – n. calendar [ˈkæləndə]

**күлсауыт** – n. ashtray

**күнтізбе** – n. calendar [ˈkæləndə]

**күншығыс** – n. east [iːst]

**күншіл** – adj. envious [ˈenviəs]

**күңгірт** – adj. dim [dim], dull, dingy, dark, crepuscular, crepuscular, dusk, dusky, twilight

**күрделі** – adj. complex [ˈkɒmpleks], compound, complicated; *күрделі тас chess. heavy pieces*

**күрек** – n. spade [speɪd], shovel; *күрек mic foretooth*

**күрен** – adj. brown [braʊn]; *күрең ат horse with sorrel colour; күрең белдері emerald valley*

**күрес** – n. struggle [ˈstrʌɡl], fight; wrestling

**күресу** – v. struggle [ˈstrʌɡl] (with, against, for)

**күресуші** – n. fighter (for) [ˈfaɪtə], struggling

**күретамыр** – n. vein [veɪn]

**күреу** – v. rake up/together [reɪk], rake out, shovel up

**күрке** – n. shelter of branches; cabin [ˈkæbɪn]; hut; tent

**күрке тауық** – n. turkey [ˈtɜːki]

**күркіреу** – v. thunder [ˈθʌndə]; *met. inspire fear*

**күрмелу** – v. totter [ˈtɒtə], stagger, slur, mumble, falter

**күрсілдеу** – v. crash [kræʃ]; roll, peal; rumble; roar

**күрсіну** – v. sigh [saɪ]

**күрілдеу** – v. rattle [ˈrætl]

**күріш** – n. rice [raɪs]; paddy; *күрішті сыр сағасы Сырдария rice territory of Syrdaria*

**күрішші** – n. rice-grower [raɪsˈgrəʊə]

**күш** – n. force [fɔːs]; strength; power; might; *тартылу күші tractive force;*

*күш сынасу test smb. s strength; күшсіз/әлсіз flat-out; күшімен жұмыс істеу overwork; барлық күш жігерімен жұмыс істеу with all one's might, as hard as one can, as best (as) one can, hammer and tongs; бар күшімен with all one's might, as hard as one can, as best (as) one can, hammer and tongs; one's full capacity, at one's full capacity, at one's full potential; барлық күшімен/соңғы күші қалғаниа with one's last ounce/bit of strength, with what is left of one's strength; барлық күшін салу do everything in one's power; күшін сарп ету sap (all) one's strength; (to try) with all one's might, do all one can, do one's best, do one's utmost; дөрекі күштің көмегімен by brute force; өз күшімен by own strength; күшіне (бір нәрсеңіз)*

by virtue (of), owing to, in view of, on account of; **күші жетпей/шамасы болмай** be unable, incapable of doing smth., it is too much for smb.; **шамасы/күші жетпей** above one's strength, beyond one's power(s); **outside one's competence (біреудің ырқынан тыс); күшімен зорға** immoderately, with (a) great effort, forcing oneself (to do smth.); **барлық күшімен** with all one's might, full force; **күш-жігері** strength of will; **ынта-күш** strength of mind; **әдет күші** force of habit

**күш-қуат** – n. strength [streŋθ], energy

**күшею** – v. 1. strengthen, reinforce;

2. become stronger, intensify [in'tensifai]

**күшсіз** – adj. weak [wi:k], powerless

**күшсіздік** – n. weakness ['wi:knəs], feebleness; debility, powerlessness

**күшті** – adj. strong [strɔŋ]; powerful, mighty

**күштілік** – n. power ['paʊə]; capacity, rating

**күшік** – n. puppy ['rɒpi]

**күй** – v. burn [bɜ:n], be on fire, have a fever, burn down/out; perish; *met.* precipice, disaster

**кібісе жыл** – n. leap-year ['li:pjə]

**кідіру** – v. pause [pɔ:z]; stay too long, be late, be delayed, come to a stop; **кідіріп қалды** be delayed, tarry, linger; **кідірместен** not delaying; **кідірмей** fluently, smoothly

**кілегей** – n. cream [kri:m]; elite;

**кілегей мұз** thin blanket of ice

**кілегейлену** – v. get covered with thin blanket of smth., become thick

**кілем** – n. carpet ['kɑ:pɪt], tapis; rug;

**кілемнің түрі** types of carpet

**кілең** – adv. only ['ounli]

**кілт** – n. key [ki:]; **кілт бұрылды** abruptly turned back

**кім** – *inter., pron.* who [hu:]; whom

**кімнің** – *inter., pron.* whose [hu:s];

**кімнің баласысың** whose son are you; **кімнің болады** who is he; **кімдікі** whose

**кімде-кім** – *pron.* anybody ['eni,bɒdi], anyone; somebody, someone, somebody, someone

**кінә** – n. guilt [gɪlt], fault; blame, accusation

**кіналау** – v. accuse [ə'kju:z] (of),

charge (with); blame (for); find guilty

**кінәлі** – adj. guilty [gɪlti], accused

**кіреуке-сауыт** – n. chain armour [tʃeɪn'ɑ:m ə], hauberk

**кірпі** – n. hedgehog ['hedʒhɒg];

**кірпідей жиырылу** bristle (up), show unkindly attitude (to)

**кірпік** – n. eyelash ['aɪlæʃ]; eyelid;

**кірпік қаққанша** in an instant, in no time, in a flash, in a twinkling, in a moment

**кіру** – v. enter ['entə], go in(to), enroll, come in(to), get in(to); march (in, into); **кіруге жер таппады** (I) didn't know, where to put myself

**кіршен** – adj. easily soiled ['sɔɪld]

**кіршіксіз** – adj. blameless ['bleɪmləs], spick and span, irreproachable, clean, unstained

**кіріштар** – adj. dependent (on)

[di'pendənt], be entirely dependent on smb  
**кіріс** – n. 1. income ['ɪŋkʌm], revenue, entry, profit(s), benefit; 2. entrance

**кіріс-шығыс** – n. income and expense

**кіріспе** – n. introduction

[,ɪntrə'dʌkʃən], entrance, preface; leading in(to), foreword; overture

**кіріспеушілік** – n. non-intervention

[,nɔ:nɪntə'venʃən], non(-)interference

**кірісу** – v. start, set about, begin; proceed (to), intervene (in, with), get involved, participate

**кісен** – n. fetters ['fɛtə], obstacle  
**кісі** – n. personality [ˌpɜːsə'næləti], individual; person, man, human being  
**кісі өлтіруші** – n. murderer ['mɜːdəərə]  
**кісілік** – n. human ['hju:mən], humaneness, humanity, nobility, nobleness,  
**кісілігі** (*his*) *humanity* ['hju:mən]  
**кісінеу** – v. neigh [neɪ], whinny  
**кітаби** – adj. bookish ['bukɪʃ], literary, abstract  
**кітап** – n. book [buk]; *кітап дүкені* *bookshop; bookstore; кітап қоймасы* *book depository; кітап алмасы* *changing of books*  
**кітапша** – n. book [buk], folder, brochure, pamphlet, booklet

**қаба** – adj. 1. hairy, furry, bushy; thick; 2. downy, fluffy; (*about man's beard, about mane and tail*); *қаба сақал* *bearded; қаба құйрық* *brush (squirrel, fox)*  
**қабаған** – adj. fierce, savage; *қабаған ит* *savage dog; "байқаңыз, қабаған ит!" "beware of the dog!" vicious (dog)*  
**қабақ** – 1. n. eyelid ['aɪlɪd]; 2. edge, border, fringe *үй тік жердің қабағына тігілген* *the house was built on the border of high rock*  
**қабақ түю** – v. frown [fraʊn]; *бір нәрсеге разы болмау* *frown on smth; қабағынан қар жауғандай* *(to look gloomy/grim, (to look) as black as thunder*  
**қабан** – n. wild boar [bɔː]  
**қабат** – 1. n. layer ['leɪə]; 2. storey, floor; 3. *fig. екі қабат әйел* *expectant mother; жер қабаты* *ground surface; earth surface*  
**қабаттасу** – v. 1. interlace, interweave; 2. interfere (with); 2. *fig. менің ісіме қабаттаспа* *mind your own business*  
**қабаттаса** – adj. do smth together  
**қабаттасқан** – adj. layered; flaky; paired ['pɛəd]

**кітапхана** – n. library; lending library; reference library

**Кіші Алматы өзені** – small Almatinka  
**кішіпейіл** – adj. modest ['mɒd-est], affable, amiable, courteous, polite, preventive  
**кішіпейілділік** – n. modesty [mɒdɪstɪ], complaisance, helpfulness, polite  
**кішірек** – adv. less [les]  
**кішірею** – v. diminish [dɪ'mɪnɪʃ], decrease, becoming little, lessen  
**кішірейген** – adj. becoming less, diminish  
**кішірейту** – v. do/make little; diminishing

## Қ

**қабаттау** – v. stratify, make in layers  
**қабатты** – adj. 1. flaky, stratified; 2. floor, level  
**қабу I** – v. bite; bite off  
**қабу II** – v. quilt (*blanket and etc.*)  
**қабық** – *bot.* bark [bɑːk]; rind (the thick hard skin of some fruits: melon, lemon etc.), skin, peel (skin of soft covering fruits, vegetables: banana, tomato etc.), shell (eggs, nuts and some animals)  
**қабыл: қабыл алу** – v. accept [ək'sept], come to an agreement; *қабыл болсын!* *may your good intention come true!*  
**қабылан** – *zool.* leopard ['lepəd]; leopardess  
**қабылдағыш** – n. receiving set [nɪ'siːvɪŋ], radio (set); receiver; wireless (set) *british*  
**қабылдау** – 1. (*in var. senses*) v. accept [ək'sept], receive; take; 2. take up (a post, a command, etc.); 3. admit (to), accept (for); *жүрекке жақын қабылдау* *tale/lay to heart; бір нәрсені шындап қабылдау* *take smth. seriously; бір нәрсені қалжың ретінде қабылдау* *take smth. as a joke;*



**шешім қабылдау** *to decide; take/reach a decision; азаматтықты қабылдау* *to be naturalized; Британ азаматтығын қабылдау* *take British citizenship; дәрі қабылдау* *take medicine; take the shower; шара қабылдау/қолдану* *take measures; сақтандыру шарасын қабылдау* *take precautions; жасаукершілікті жүктеу/қабылдау* *assume an obligation; жаңа тағайындауларды қабылдау* *take up new a appointment; дивизияны қабылдау* *take up command of a division; ант қабылдау* *take the oath; заң қабылдау* *pass a law; мектепке қабылдау* *admit to, accept for school; көңіл айтқанын қабылдау* *accept smb's condolences; қызметке қабылдау* *accept a post, take over a post; сый/сыйлық қабылдау* *accept a present; қабылдау уақыты* *(reception) hours, calling hours; surgery (hours) (дәрігердің); ол бастықтың ресми қабылдауында болды* *he was at the official reception in boss's office; қабылдау комиссиясы* *entrance examination*

**қабылдау бөлмесі** – n. waiting room [ˈweɪtɪŋ]

**қабылдаушы** – n. examiner [ɪgˈzæmɪnə], inspector

**қабыну** – v. inflammation [ˌɪnfləˈmeɪʃən]; *med. окпенең қабынуы* *pneumonia; бүйректің қабынуы* *perthritis; терінің қабынуы* *dermatitis*

**қабырға** – 1. *anat. n. rib* [rɪb]; 2. n. wall  
**қабырғалас** – adj. living side by side, equal

**қабырғалы** – adj. having prominent ribs; *fig. eminent; strong*

**қабыршықтану** – v. crust [krʌst], get crusted over; peel/come/scale off

**қабыршақ** – *min. n. coquina* [kəˈkiːnə], *geol. shell rock*

**қабыршақты** – adj. scaly [ˈskeɪli]

**қабыршы** – n. grave digger [ɡreɪv]

**қабыршық** – n. crust [krʌst], (fish-) scale, rind

**қабысу** – *gr. parataxis* [ˌpærəˈtæksɪs]

**қабілет** – n. capability (for) [ˌkeɪp əˈbɪləti], gift, talent, capacity

**қабілетсіз** – adj. untalented [ʌnˈtæləntɪd], talentless, incapable (of)

**қабілетті** – 1. adj. able [ˈeɪbl], clever; talented (for), clever (at), gifted (in) (бір нәрсере.); 2. capable (of), able (to)

**қабілеттілік** – adj. ability (to), capability (to) [ˌkeɪpəˈbɪləti]

**қабір** – n. grave [ɡreɪv]; **қабыр басына барып қайту** *sink into the grave; буырлар қабыры* *communal grave, common grave*

**қағаз** – n. paper [ˈpeɪpə]; **қағаз бумасы** *single-sheet stationery*

**қағида I** – n. rule; *leg. statute*

**қағида II** – n. theory; *ғылыми қағида* *scientific theory*

**қағидалы** – adj. normative [ˈnɔːm ətɪv]; corresponding to norm

**қағу I** – 1. v. knock [nɒk]; rap, tap; throb; chatter (тістің); 2. shake off; 3. flap; **арқасынан қағу** *slap/clap smb. on the back; иығынан қағу* *tap on the shoulder; киімді қақ* *shake clothes off*

**қағу I** – adj. dry [draɪ]; **қағу отын** *dry firewood*

**қағысу** – v. 1. help to knock/throb/shake off and etc.; 2. collide (with), come into collision (with); **көліктер қағысып қалды** *the cars collided*

**қағып-сөк** – v. shake [ʃeɪk]; shake out

**қагілез** – adj. bright, smart [smɑːt]

**қадағалау** – v. 1. observe; watch [wɒtʃ], be examined, inspected; spy (on/upon); 2. control, check, supervise **мұқият қадағалау** *watch closely, to keep vigilant watch (on/over)*

**қадалу** – v. 1. stare (at), gaze (at) (fixedly, intently); 2. be stuck (in, into) be stuck; *бір нүктеге қадалу stare straight before one*

**қадам** – n. step [step]; pace; *алғашқы қадам the first steps, first move; fig. beginning; алғашқы қадам жасау (бір нәрсеге, біреуге) to break the ice; алғашқы қадам жасау (кінәсін мойындауға н/е т.б.) take the first step (to make up with smb.); дипломатиялық қадам diplomatic step/move*

**қадамдау** – v. 1. step [step]; walk; stride; 2. step out /off

**қадау** – 1. v. fasten (up); attach; 2. (to smth.) sew (to); 3. stick (in, into) (*knife and etc.*)

**қадір** – n. respect [ri'spekt], dignity

**қадір-қасиет** – n. dignity ['dignəti], virtue (person's)

**қадірлеу** – v. respect [ri'spekt], appreciate, value; *өзін-өзі қадірлеу respect oneself; заңды қадірлеу respect the law; қадір тұтқан адам respectable man*

**қадірлеуші** – n. admirer ['əd'maiərə], worshipper

**қадірлі** – adj. honourable ['ɔnərəbl], esteemed

**қадірменді** – adj. respected [ri'spektid], honored

**қадірсіз** – 1. adj. dishonourable [dis'ɔnərəbl], disrespected; 2. n. lack of respect

**қажу** – v. rub sore; get a corn

**қажалау** – v. gnaw [nɔ:]

**қажет** – *impers. pred.* be necessary (for); (one) must; (one) ought; need

**қажетті** – adj. necessary; *барлығы қажетті everything required/necessary; it's necessary (to do smth)*

**қажу** – v. get tired / fatigued, tire / weary oneself, fatigue oneself, grow weak

**қажы** – n. pilgrim ['pilgrim]; palmer

**қажылық** – n. pilgrimage ['pilgrimidʒ]

**қажымас** – adj. tireless ['taiələs]; indefatigable, untiring

**қажыр** – n. persistence, perseverance, unyieldingness; *қайтпас қажыр steadfast power*

**қажырлы** – adj. persistent [pə'sistent], powerful, stubborn

**қажырсыз** – adj. languid ['læŋɡwid], weak

**қаз I** – n. goose [ɡu:s]; *жабайы қаз wild-geese, grey goose*

**қаз II қаз-қаз** – *coll.* the first steps of babies; *бала қаз-қаз тұрды baby did the first steps*

**қаза** – n. death [deθ]; decease

**қазақ** – n., adj. kazakh ['kæzæk]; *қазақ тілі Kazakh (language); қазақ әдетінше by the tradition of kazakhs'; қазақ тұрмысы kazakhs' way of life*

**қазақстандық** – adj. Kazakhstan

**қазақша** – adj. kazakh ['kæzæk]; in Kazakh; *қазақша ою Kazakh ornamental pattern/design; қазақша білесің бе do you know Kazakh қазақша сөйлей білесің бе can you speak Kazakh*

**қазақы** – adj. kazakh

**қазан I** – n. copper ['kɔrə], ca(u)liron

**қазан I** – n. October [ɔk'təubə]

**қазан-аяқ** – n. crockery ['krɔkəri]; (tea) service, plates and dishes

**қазаншұңқыр** – *geog.* hollow ['hɔləu], basin

**қазба** – 1. n. mineral ['minərəl];

2. fossil; *тау қазбалары rock mineral; пайдалы қазбалар minerals treasures of the soil*

**қазбалар** – n. *pl.* excavations [ikskəveɪʃəns]; *археологиялық қазбалар archeological dig*

**қазу** – v. dig [dig]; mire (in); paw (*with horse's hoof*)

**казы I** – n. delicatessen of horse-flesh; (salted, peppered horse's fat meat with rib's which put into intestine)

**казы II** – n. jury [ˈdʒʊəri]; judges, *әділ қазылар мүшесінің бірі болу be one of the judges*; *әділ қазылар мүшесі judge, member of the board of adjudicators*; *court AmE*

**казылар алқасы** – n. panel of judges

**казық** – 1. n. stake [steik], pale; 2. n., v. support; (it addresses to a person who carries the weight of smb. or smth. in the family or etc.); 3. n. fig. breadwinner *темір қазық the North Star, Pole Star*

**казылық** – sport. judging; refereeing

**казына** – n. treasure [ˈtreʒə], wealth; exchequer

**казыналы** – adj. fruitful and wealthy

**қазір** – adv. now [nau], at present, at the moment; *дәл қазір at once; straight away*; *қазір ғана just (now)*; *қазіргі уақытта at present*

**қазіргі** – adj. modern [ˈmɒdən], contemporary, present-day, up-to-date

**қазіргіше** – adj. contemporary [kənˈtempərəʃi]; modern

**қай** – pron. which [wɪʃ]; *қай жолмен барамыз which way shall we go*

**қай кезде** – pron. when [wen]

**қайғы** – n. grief [ɡriːf], sorrow, sadness; *қайғыға тап болу come to grief*; *қайғымен of grief, with grief*

**қайғылы** – adj. 1. sad, grieved, sorrowful, wistful, doleful, mournful; 2. grievous

**қайғыру** – v. grieve [ɡriːv], be sad

**қайғысыз** – coll. without grief

**қайғысыздық** – adj. light-heartedness [ˌlaɪtˈhɑːtɪd], carefree / unconcerned attitude

**қайда** – pron. where [wɛə], which way; *қайдасың where are you*; *қайда жүрсе де no matter where*

**қайдан** – pron. where from; *сіз қайдан боласыз where are you from*

**қаймақ** – n. soured (cultured) cream; *сүттен қаймақ алу skim milk, to take the cream off milk*

**қайнар** – n. source [sɔːs], spring

**қайнатпа** – n. jam [dʒæm], confiture, conserve(s); *қайнатпа (банкасы) құмырасы jam-jar*; *шие қайнатпасы cherry jam*; *қолдың қайнатпасы home-made jam*; *бір (банка) құмыра қайнатпасы pot of jam*; *қайнатпа пісіру to jam, to preserve*

**қаймығы** – v. be timid; funk; feel shy, refrain; *қаймықпа! courage! don't be scared / afraid!*

**қайнату** – v. cook [kuk], boil

**қайнау** – 1. v. boil [boil]; seethe; 2. fig. rage; *қаны қайнады fly into a rage*; *күн қайнап тұр it's hot outside*; *жұмыс қайнап жатыр the work is in full swing*

**қайнаған** – 1. agj. seething [ˈsiːθɪŋ], boiling; 2. adj. fig. turbulent

**қайны** – n. brother-in-law [ˈbrʌðəɪn,lɔː]; husband's younger brother

**қайрақ** – n. whetstone [ˈwetstəʊn]; grindstone

**қайран I** – conj. pity [ˈpɪtɪ], be / feel sorry (for); alack, alas; *қайран басым! poor me!*

**қайран II** – adj. surprised, amazed; *қайран қалдыру be disappointed/surprised at smth*; *қайран қалу be astonished/surprised (at)*

**қайран III** – n. help, assistance; aid; *сіден қайран болмаса, біздің қолдан елері жоқ without your help we can do nothing*

**қайран** – n. shoal [ʃəʊl], (sand)bank; *фг. қайраңға отырып қалу get into trouble, to beach, to strand*

**қайрат** – n. power [ˈpaʊə], might; strength

**қайраткер** – n. figure [ˈfɪɡə]; *еңбек қайраткері honoured worker*;

*мемлекет қайраткері statesman; қоғам қайраткері public figure, public man*

**қайратты** – adj. 1. energetic, vigorous; full of energy; 2. powerful ['paʊəfʊl], mighty

**қайрау** – v. grind [graɪnd] (*пышақ, балта, т.б.*), sharpen; *қылышты қайрау whet one's sword; қарындашты ұштау sharpen a pencil; fig. біреуге тісін қайрау have a grudge against smb*

**қайсар** – adj. courageous [kə'reɪdʒəs], brave

**қайсы** – *inter., pron.* which; what; *қайсы кітапті оқып жатырсың what book are you reading; олардың қайсысы үлкен which (one) of them is older*

**қайсыбір** – *pron.* some (people) [sʌm]; *қайсыбір уақытта sometimes* ['sʌmtaɪmz]

**қайсыбіреу** – *pron.* somebody [sʌmbədi], someone, anyone; *қайсыбіреулер some people*

**қайсыбірде** – adv. sometimes, now and then

**қайсысы** – *inter., pron.* which, what

**қайта** – adv. again [ə'geɪn], once again, once more; back; *қайта салды again rebuilt*

**қайта-қайта** – adv. repeatedly [rɪ'pi:tɪdli], often, frequently, again and again

**қайта құру** – v. reconstruct [rɪ:kən'strʌkt], restore, rebuild

**қайтабасылым** – n. 1. reedition, republication; 2. new edition; reprint

**қайталау** – 1. v. repeat [rɪ'pi:t]; review (сабақ); 2. n. repetition

**қайталану** – v. recur [rɪ'kə:], be repeated; repeat (oneself)

**қайталанбас** – adj. unique [ju:'nɪ:k]

**қайтару** – v. return [rɪ'tə:n], give back; *қарызды қайтару repay a debt*

**қайтарым** – n. return; repayment (*money*); restitution

**қайтпас** – adj. 1. ir retrievable [ɪrɪ'tri:vəbl], irrevocable; 2. fearless, intrepid

**қайту** – v. return; make back; come back (from); go back; *ескі әдетке қайтып оралу to revert/return to one's old habits; өткенге қайтып оралу flash back; үйге қайту to go home, to return home*

**қайтыс болу** – v. die [daɪ]; pass away; *қайтыс боларда before dying*

**қайшы I** – n. scissors ['sɪzəʒ]

**қайшы II** – 1. v. contradict (to smb.); 2. contrary (to) (to smth.), be at variance (with); *іс-әрекетіңіз сөзіңізге қайшы келін тұр your actions contradict your words*

**қайшылық** – n. contradiction [kɒntrə'dɪkʃən]; opposition; discrepancy

**қайызғақ** – n. dandruff ['dændrʌf]

**қайық** – n. boat [bəʊt]; ship, vessel, boat, craft

**қайым (өлең/айтыс)** – n. competition of poets

**қайын** – n. brother-in-law; husband or wife's relatives

**қайын** – *bot.* birch [bɜ:tʃ]

**қайынды** – adj. birchen ['bɜ:tʃən]

**қайынкүлақ** – n. brown cap boletus

**қайыр** – 1. n. alms [ɑ:mz], charity; 2. v. w.com. *қайыр тілеу ask for, beg for, plead for charity, қайыр беру dispense, distribute, give alms/charity to, қайыр жасау bestow charity on, upon*; 3. n. shoal, (sand)bank; *қайырға отырғызу beach, to strand; fig. қайырға отыру get into trouble*

**қайырлы** – adj. beneficial [,benɪ'fɪʃəl]; *қайырлы кеш good evening!*

**қайырма I** – n. indention [ɪn'denʃən], indentation (from the new line); paragraph; *қайырмасы refrain*

**қайырма II** – n. turn(-)down (*жаға*)

**қайырсыз** – adj. heartless ['hɑ:tləs]

**қайыршы** – n. beggar ['beɡə]

**қайыршылық** – n. poverty ['pɒvə tɪ],  
destitution

**қайырым** – n. kindness ['kaindnəs],  
compassion

**қайырымды** – adj. generous  
[dʒeləŋəs]; noble-minded, compassionate

**қайырымдылық** – adj. kindness  
['kaindnəs], goodness

**қайырымсыз** – adj. cruel ['kru: əl];  
brutal

**қайыс** – 1. n. raw-hide( tawed leather);  
2. n. strap, thong; belt

**қайысу** – v. bend (down) [bend]; bow  
(down)

**қайысқан** – adj. dense [dens], thick  
(liter. twisted with each other); **қайысқан**  
**қайыңдар** dense birches

**қақ I** – n. puddle ['pʌdʃ], pool (after  
the rain)

**қақ II** – n. dried fruit [draɪd];  
marshmallow sticks

**қақ**: **қақ жару III** – n. bisection; **қақ**  
**бөлу** bisect; divide in half

**қақпа** – n. gate [geɪt], hoop; arc, arch;  
**қақпаның жанында** stand in the gateway

**қақпан** – n. snare [sneə], trap; **қақпан**  
**қоя** trap; (бірнәрсеге) **қақпан құру** set a  
trap (to); **қақпанға түсіп қалу** fall into a  
trap; **алдап қақпанға түсіру** ensnare

**қақпашы** – n. sport. goalkeeper  
[ˈgoul,ki:pə]; door-keeper, porter

**қақтау** – v. smoke [smouk], cure by  
smoking

**қақтығыс** – n. dispute, collision  
[kə'li:ʒən], conflict, clash; **әуе қақтығысы**  
aerial collision, mid-air collision; **әскери**  
**қақтығыс** armed conflict

**қақырық** – med. phlegm [flem];  
**қақырық түсіргіш (дәрі)** expectorant

**қала** – n. town [taun]; city (**big cities**);  
**қала тұрғындары** townsman

**қалааралық** – adj. interurban  
[ɪntəu:beɪn]; intercity, intertown

**қалабасы** – n. mayor [meə]

**қалай** – inter., pron. how **қалай да**,  
**қалай болса да** in any case, whatever the  
case; anyway, anyhow

**қалайы** – 1. n. tin [tɪn], can B.E.;  
2. adj. **қалайылған ыдыс** tinware

**қалақ** – n. scoop [sku:p]; dustpan

**қалақай** – bot. nettle ['netl]

**қалалық** – adj. town [taun]; city;  
urban; municipal

**қалам** – n. pen [pen]; **шарикті қалам**  
**ball point pen**; **фломастер** felt-tip pen  
Am.E.; **фломастер** fibre-tip pen B.E

**қаламақы** – n. honorarium  
[ˌɔnə'geɪŋiə]; fee; **қаламақы төлеу**  
pay an honorarium, to fee; **авторлық**  
**қаламақы** author's emoluments

**қаламқас** – adj. dark-browed

**қалампыр** – n. pink; pinks; carnation;  
sweet william, bunch pink

**қаламгер** – n. writer ['raɪtə], author,  
penman

**қалампыр** – bot. carnation  
[kə:'neɪʃən]; pink; **түрік қалампыры**  
sweet-william

**қаламсап** – n. pen

**қалау I** – v. lay [leɪ], build, erect;  
**неішті қалау** build a stove; **ескерткішті**  
**қалап тұрғызу** raise/build/erect a  
monument

**қалау II** – 1. v. wish, desire [dɪ'zaɪə];  
(wish smth or to do smth.); choose, select;  
**бір нәрсені қатты қалау** long/crave for  
smth/gape (after/for) smth, 2. wish (smb.  
smth.), **біреуге жақсылықты қалау**  
wish smb.well; **қалағандарың болсын**  
have it your way

**қалаушы** – n. bricklayer ['brik,leɪə],  
mason

**қалашық** – n. town [taun]

**қалбыр I** – 1. n. sieve [sɪv]; **ұсақ**  
**көзді қалбыр/елеуіш** close-meshed sieve,  
hair sieve; **маталы қалбыр** cloth sieve;

*ірі көзді қалбыр/елеуіш coarse sieve; сұрыптамадан өткізетін қалбыр separating sieve; 2. v. sieve/ sift; bolt*

**қалбыр II** – 1. n. tin [tɪn], can; *консерваленген бұршақ қалбыры a tin of maize; 2. v. tin, can*

**қалғу** – v. doze (off) [dɒz], slumber, drowse

**қалғыған** – adj. dormant ['dɔ:mənt] (*animals, plants and etc.*), dozy, drowsy

**қалғымау** – v. be watchful, be wide awake, be on the alert

**қалдық** – n. remainder [ri'meində], waste, rest; residue; *math. remainder; chem. residuum; fin. rest, balance; қалдық құн depreciated cost*

**қалдықсыз** – adj. fully ['fʊli], completely

**қалдыру** – v. leave [li:v]; leave, omit, alone; abandon; *тағдыр тәлкегіне қалдыру leave to the mercy of fate; ескерусіз қалдыру set aside, disregard; тыныштықта/ жайына қалдыру leave/let alone; кепілдікке қалдырдым to leave as a deposit; артта қалдыру leave behind*

**қалжың** – n. joke [dʒɔuk]; jest; fun; *қалжың ретінде қабылдау take smth. as a joke; қалжыңға ренжімеу not take offence at a joke, not take it seriously; ащы қалжың spiteful/ malicious/mean joke; қалжыңға in jest, as a joke; қалжыңға айналдыру turn into a joke*

**қалжыңбас** – n. joker ['dʒɔukə], jester; wag

**қалжыңдасуы** – v. joke, jest; *қалжыңдасуды ұнатамын be fond of a joke*

**қалқа** – n. cover ['kʌvə], shelter; barrier, screen; protection

**қалқалау** – v. 1. cover ['kʌvə], screen; close/shut softly; 2. (*қорғау*) protect, shelter, shield

**қалқам** – n. darling, dear; *қалқам my darling, my dear; sweetheart (tender addressing to smb: my lovely)*

**қалқан** – n. shield [ʃi:ld] (*in various sense*)

**қалқанша** – *med. thorax* ['θɔ:ræks]; *қалқанша без thyroid gland*

**қалмақ** – n. adj. Kalmyk ['kælmɪk]

**қалпақ** – n. hat [hæt]; bonnet (*woman's*), cap

**қалт-құлт** – adv. scarcely; hardly

**қалта** – n. pocket ['pɒkɪt]; sack; *қалта ақтару feel in one's pocket; fig. біреудің қалтасына түсу slip one's hand in smb.'s pocket/purse; to pick the pocket (of); to rob; қалтаны толтыру fill one's own pocket; артқы қалта hip-pocket; төс қалта side pocket; ішкі қалта inside pocket*

**қалталы I** – *zool. marsupial* [mɑ:'su:piəl]

**қалталы II** – adj. monetary; *fig. қалталы адам rich man (person); moneyed man*

**қалтарыс** – n. 1. turn; 2. lane, alleyway

**қалтқы** – n. float [fləʊt]; fishing float

**қалтқысыз** – 1. adv. honestly ['ɒnɪsti]; fair, fairly; 2. adj. firm; *мен бұған қалтқысыз сенем it is my firm belief*

**қалтырау** – 1. v. tremble ['trembl], shiver; *суықтан қалтырау shiver/ tremble with cold; әр тиын үшін қалтырау count every penny; 2. fever, run a fever, shake with fever; мен қалтырап жатырмын i am in a fever, i feel feverish*

**қалу** – 1. v. remain [ri'meɪn], stay; *күдік қалдыру remain above suspicion; аман қалу survive/escape with one's life; sleng. come through; өз күшінде қалу remain valid; hold good/true; жетім қалу become an orphan; 2. v. lag/fall/ remain behind (біреуден/бірнәрседен); артта қалу be backward/behind; be*

retarded, be behindhand; be slow (**сағат**); be left behind (by) (**поездан**), become detached (from) (**топтан**); **бәлеге қалу** make enemies; **көңіл қалу** be/feel hurt (by); **кешізін қалу** be late (for)

**қалың** – adj. thick [θi:k], dense; **қалың қас** thick/bushy eyebrows; **қалың жұртшылық**, **қалың көпшілік** /**қалың тұрғындар** dense population

**қалыңдық I** – n. bride [braɪd], fiancée

**қалыңдық II** – n. thickness

**қалықтайтын** – adj. soaring ['sɔ:riŋ]

**қалықтау** – v. rise/come/float to the surface; **астанда қалқу/қалықтау** live in the clouds, live in cloud-land

**қалып** – 1. n. form [fɔ:m]; shape; 2. state, condition; **қалпына келтіру** get into shape; **бастапқы қалпына қайта келу** revert to the original

**қалыпты** – adj. normal ['nɔ:məl]; customary, usual; **қалыпты жағдай** normal state; customary, usual; **бұл бір қалыпты жағдай** It is not unusual./It is usual

**қалыптау** – v. form [fɔ:m] (*in var. sense.*); organize; mould; **мінез-құлықты қалыптастыру** mould the character, to build up the character

**қалыптасқан** – adj. established [ɪs'tæblɪʃt], fixed; **қалыптасқан тәртіп** established order; **қалыптасқан тәртіп бойынша** in prescribed manner; **қалыптасқан уақыт** fixed hour

**қалыс** – n. abstainer [əb'steɪnə]

**қам** – n. care [keə], worry, trouble; grief, anxiety; **қамын ойлау**, **қамын жеу** (*о қам-л./чем-л.*) to show concern (for/about), to take trouble (about)

**қамсыз** – adj. careless ['keələs]; carefree

**қама** – zool. kalan, sea-ape, sea-otter

**қамал** – n. fortress ['fɔ:tres]; **қамалды алу** storm, take a fortress; **алынбас қамал** an impregnable fortress; **мықты қамал** strong fortress; stronghold

**қамау** – 1. v. encircle (with) [ɪn'sə:kl]; arrest; surround; **түрмеге қамау** put into prison, to imprison, to jail *Am.E.*; 2. **қамауға алыну** put under arrest; take into custody

**қамба** – n. granary ['grænəri] (астық), barn

**қамдану** – v. 1. guard against, guard from; 2. take precautions against smth.

**қамдану** – v. prepare

**қамзол** – n. komzol (women's national sleeveless jacket with ornaments, light outer clothing.)

**қамқа** – n. brocade [brɔ:'keɪd]

**қамқалы** – adj. brocade

**қамқор** – 1. adj. attentive [ə'tentɪv]; intent; caring; 2. protector, sponsor

**қамқорлық** – n. guardianship [ˈgɑ:diənʃɪp], trusteeship; **қамқорлыққа алу** take under one's patronage

**қамқоршы** – n. protector [prə'tektə], patron

**қамсыз** – adj. light-hearted [ˌlaɪt'hɑ:tɪd], unconcerned

**қамсыздану** – v. insure oneself (against); secure oneself (from, against)

**қамтамасыз** – v. provide (with) [prə'vaɪd]; supply (with); **қамтамасыз ету** make sure

**қамту** – v. include [ɪn'klud]; embrace, cover

**қамшы** – n. lash [læʃ], whip; knout

**қамыр** – n. dough (нанның) [dəʊ]; (**бәліш ж. т.б.**) pastry **қамыр жаю/қамыр илеу** to roll out dough; knead/ work dough; **қамыр ашып барады** dough rises

**қамыс** – n. cane [keɪn], rush, reed

**қан** – n. blood [blʌd]; **қан тобын анықтау** type blood; *med.* **қан айналысы**, **қан жүру** (blood) circulation; **қан қысымы** blood pressure, arteriotomy, piasis; **бұл оның қанында бар** it runs in his blood

**қан тамыр** – *med.* blood vessel, vas sanguineum [NA]

**қан ұйығы** – *med.* trombus (*pl.* -bi), clot of blood

**қанды I** – *adj.* bloody ['blɔdɪ]; **қанды майдан** *bloody battle*

**қанды II** – *v.* satiate (with) ['seɪfɛɪt]; be full, be sated

**қанағат** – *n.* satisfaction [ˌsæɪtɪs'fækjən], contentment

**қанағатсыз** – *adj.* insatiable [ɪn'seɪʃəbl], dissatisfied

**қанағаттану** – 1. *v.* satisfy ['sætɪsfai]; content; 2. be satisfactory / sufficient (for); **сөзіңіз мені қанағаттандырмайды** *I am not satisfied / happy with your explanation*

**қанат** – 1. *n.* wing [wɪŋ] (*plane, bird*); *poet.* pinion; 2. (*mill*) windmill vane / arm / sail 3. (*building*) wing; extension, annex(e); 4. (*politic.*) wing; 2. *mil.* flank, wing

**қанаттанды** – 1. *v.* become fully fledged; **жаңа ғана қанаттанған балапан** *fledg(e)ling*; 2. become independent, stand on one's own feet / legs

**қанаттылар** – 1. *adj.* feathery ['fɛðəri], feathered, plumed; 2. birds

**қанатты** – *adj.* winged [wɪŋd]; **қанатты сөздер** *plural quotation*

**қанау** – 1. *v.* exploit ['ɛksplɔɪt]; 2. bleed, oppress; **жұмысты қанау** *exploit labour*; **мурнынан қан ағу** *bleed from the nose*

**қанаушы** – *n.* oppressor [ə'presə]; exploiter

**қандағаш** – *bot.* alder (tree) ['ɔːldə]

**қандай** – *pron.* what [wɒt], what kind, how

**қандала** – *insec.* bug [bʌg], bedbug; chinch

**қанден** – *n.* pug (dog) [pʌg]

**қандыру** – *in var. sense.* (*thirst*) slake [sleɪk], quench; satisfy, appease; give to drink

**қанжар** – *n.* dagger ['dæɡə], poniard

**қанжоса** – *adj.* bloody ['blɔdɪ], sanguinary; murderous

**қанжыға** – *n.* saddlestraps

**қанқұмар** – 1. *adj.* bloodthirsty ['blɔd,θəːstɪ]; 2. *n.* hangman, deathman

**қансорғыш** – *zool.* bloodsucking, bloodsucker; *biol.* parasite

**қансырау** – *v.* lose / shed / spill blood; bleed

**қансыраған** – *med.* exsanguinated [ek'sæŋɡwɛɪnt], bloodless; dehematized

**қант** – *n.* sugar ['ʃʊɡə]; **бір түйір қант** *a lump of sugar*

**қантасу** – *med.* hypertension [ˌhaɪpə'tenʃən]; high blood pressure

**қантөмен** – *med.* hypotension [ˌhaɪpou'tenʃən]; low blood pressure

**қанша** – *pron.* (**зат е. ж.т.**; **саналмайтын з.е.**) how much; (**зат.е. к.т.**; **саналатын з.е.**) how many; **қанша тұрады** *how much does it cost*; **how much is it**

**қаншама** – *adv.* somewhat ['sʌmwɒt], deal; **бұл қаншама/қаншалықты қиын болды** *it was somewhat difficult*; **мен қаншама заттарға қарауым керек** *i have a deal to look after*

**қанық** – *adj.* 1. saturated ['sætʃəreɪtɪd] (*different colours*), rich; 2. full of content, informative

**қанұйылымы** – coagulability of blood

**қанбақ** – *n.* 1. tumbleweed ['tʌmbɫwiːd]; 2. (about a man) rolling stone

**қанғу** – *v.* wander ['wɒndə]; ramble, roam

**қанғыбас** – *n.* tramp [træmp], vagrant; hobo *AmE*, vagabond

**қанқа** – *n.* 1. skeleton ['skelɪtən]; 2. structure, framework

**қанқылдай** – *v.* 1. cackle ['kækəl], gaggle; 2. roar with laughter

**қантар** – January



**қап I** – exclamation of regret. pity  
[ˈpiti], be / feel sorry (for); ah, oh

**қап II** – n. sack [sæk], bag

**қапалы** – adj. sad [sæd], upset,  
distressed, mournful

**қапелімде** – adv. instantly [ˈinstəntli];  
in a moment; at once; suddenly, all of a  
sudden

**қапсырма** – 1. (*it's women's*  
*national silver fastener for outerwear*)  
fastener, brooch; 2. staple; 3. binding;  
*жапсырмалы ілгек hook-and-loop*  
*fastener*

**қапсыру** – v. squeeze [skwi:z], clamp;  
*қапсыра құшақтау clasp tightly in one's*  
*arms*

**қаптап** – 1. card. num. a lot of; much;  
many, numerous; 2. by sacks

**қаптау I** – v. 1. bag [bæg]; 2. measure  
with bags

**қаптау II** – v. 1. cover up; 2. upholster

**қаптау II** – v. crowd into; pour; *халық*  
*алаңға қаптап кетті a crowd poured*  
*into the square*

**қапшық** – diminutive from bag (little  
by size): **қап** - bag

**қапыда** – adv. unawares [ˌлпəˈwəʊz],  
by surprise, sudden

**қапылыста** – adv. suddenly [ˈslɔdnli],  
all of a sudden

**қапырық** – n. stuffiness [ˈstɪfɪnəs];  
stuffy heat

**қар** – n. snow [snou]; *қар аралас*  
*жаңбыр sleet*; *қар үйін snowdrift*; *қар*  
*жамылған covered with snow*; *snow-*  
*covered (тауда)*

**қар көшкіні** – n. snow avalanche [ˈ  
ævnə:ntʃ], slide, snowslide, snowslip

**қара** – adj. 1. black [blæk]; 2.  
mourning; *ірі қара livestock, cattle stock*;  
*қара суық piercing wind, (жел, аяз)*;  
*қара ниет insidious, perfidious, crafty*;  
*Қара Ертістің саясы chilly edge of*

*Irtysh*; *қара алтынның қоймасы*  
*treasure of black gold*

**қара көк** – adj. dark blue [blu:], deep  
blue, navy (blue)

**қара шегіртке** – n. cricket [ˈkrikɪt]

**қараағаш** – bot. elm [elm], alder (tree)

**қарабауыр** – 1. n. bot. frutillary

[frɪˈtɪləri]; 2. anat. spleen; med. *Қара*  
*бауырдың қабынуы splenitis, lienitis*;

3. hard-hearted, callous (*адам туралы*)

**қарабет** – 1. adj. disgraced [disˈgreɪst],  
dishonourable; 2. n. v. disgrace

**қарағай** – n. pine [paɪn]

**қараған** – bot. acacia [əˈkeɪʃə] (steppe)

**қарағым** – tenderly addressing to older  
and younger: dear child, pretty joy, darling

**қаражат** – pl. finances [ˈfaɪnənsɪz];  
means; funds

**қаракерей** – the name of tribe

**қаракөл** – n. karakul [ˈkærəkəl];  
astrakhan fur

**қаракүзен** – 1. bot. mink [mɪŋk];  
2. dark brown

**қаракүйе** – 1. n. soot [sut]; carbon-  
black; 2. insect. moth

**қаракүрен** – adj. dark-brown  
[dɑ:kbraun]

**қарақат** – bot. currants [ˈkɪrənt]; *қара,*  
*қызыл қарақат black, red currants*

**қарақошқыл** – adj. dark brown;

*қарақошқыл таңба dark brown mark*

**қаракүйрек** – zool. goitred / Persian  
gazelle; roe; roebuck

**қаракшы** – 1. n. pirate [ˈpaɪrɪt],  
mugger (*street*), robber; 2. scarecrow

**қаракұмық** – n. buckwheat [ˈblk,wɪ:t]

**қаракүс** – 1. *biol.* (black) kite [kai];  
2. Egyptian vulture; 3. *med.* occipital bone

**қарама-қарсы** – adj. opposite

[ˈɔpəzɪt,-sɪt], contrary; facing; *қарама*  
*қарсы жақта on the opposite side*; *біздің*  
*үйдің қарсысында opposite / facing our*  
*house, across the street from our house*

**қарамағында** – *coll.* in subordination

**қарамай** – *n.* resin ['reziŋ]; (*сұйық*)  
pitch, tar; (*қатты*) rosin

**қараңғы** – 1. *adj.* dark [dɑ:k]; 2. *n.*  
darkness; *қараңғы түскен соң* after  
getting dark; *қараңғыда* in the darkness

**қараңдау** – *v.* loom [lu:m]; show black;  
*алыстан бірнәрсе қараңдады* smth  
black loomed in the distance

**қараот** – *n.* weed [wi:d]

**қарапайым** – 1. *adj.* modest ['mɔdɪst],  
common; 2. *ordinary, usual, plain;*  
*қарапайым жалақы* modest earnings;  
*қарапайым ас* frugal dinner

**қарапайымдылық** – *n.* modesty  
['mɔdɪst], simplicity; *жалған*  
*қарапайымдылық* false modesty

**қараптан-қарап** – *adv.* simply  
['sɪmplɪ], just; of a sudden

**қарар** – *n.* decision [dɪ'sɪʒən],  
resolution

**қарасан** – *biol.* anthrax ['æŋθræks]

**қарасанырауқұлақ** – *n.* brown cap  
boletus

**қарасөз** – *n.* prose [prouz]

**қарасу** – *v.* help (to) [hɛlp], assist (in)

**қарастыру** – *v.* take/have a good look  
(at), examine; consider

**қаратал** – *bot.* purple/basket willow

**қаратамақ** – *zool.* wagtail ['wæɡ,teɪl]

**қараторғай** – *zool.* starling ['stɑ:lɪŋ]

**қараторы** – *adj.* swarthy ['swɔ:ðɪ],  
dark(-haired) man; brunet(te) *AmE*

**қарау** – 1. *v.* look (at) [lʊk]; 2. take  
attention to smb/smth; inspect

**қараусыз** – *adj.* uncontrolled  
[,ʌŋkən'trould], unchecked; unrestrained

**қарауыл** – *n.* watchman ['wɔ:tʃmən],  
guard

**қарачайлар** – *pl.* the Karachai(s);  
(people who live near the Karachai-  
Cherkess)

**қараю** – *v.* turn/become/grow black;  
blacken

**қараша** – *n.* November [nəʊ'vembə]

**қарашаған** – *boil.* tatarian maple

**қарашақаз** – *zool.* brant [brænt], wild  
goose

**қарашық** – 1. *med.* pupil (of the eye),  
pupilla [NA]; 2. *қарашығым* *lit.* pupil of  
my eye; *tenderly addressing:* darling

**қарашықты** – *adj.* papillary [pə'pɪləri]

**қарашірік** – *n.* humus ['hju:məs]

**қарбыз** – *n.* watermelon  
['wɔ:tə,melən], melon

**қарға I.** – *zool.* crow [krou]

**қарға:** **қарғай II.** – *v.* accurse [ə'kɜ:s]

**қарғадай** – 1. *adj.* like crow; *олар*  
*қарғадай шулайды* they make noise like  
crow. 2. little, younger than his/her age;  
*қарғадай қыз бала бәрін біледі* the  
younger girl than her age knows everything

**қарғу** – 1. *v.* jump (over) [dʒʌmp],  
skip; 2. *n.* jump, spring, leap; *қарғып*  
*тұрып* jump (off), jump down (from),  
spring down (from)

**қарғыс** – *n.* damnation [dæm'neɪʃən];  
imprecation, curse

**қаржы** – *n.* finances [fɪ'næns,  
'faʊnəns], means; funds

**қария** – 1. old man, aged man;  
2. man of worth

**қарқара** – women's national headdress

**қарқылдаған** – *adj.* rolling/booming

**қарқылдау** – 1. *v.* laugh (loudly/  
boisterously) [lɑ:f]; guffaw; 2. caw;  
prophecy ill, be a prophet of doom

**қарқын** – 1. *n.* speed [spi:d], rate,  
pace; 2. power, might; 3. *muz.* tempo;  
*жылдамдатқан қарқынмен* briskly,  
rapidly; *at a brisk / rapid pace, with*  
*increased speed; жәй қарқынмен* at a  
slow pace, slowly

**қарқынды** – *adj.* intensive  
[ɪn'tensɪv], rapid, impetuous; *қарқынды*

*жылдамдату accelerate; қарқынды бәсеңдету slacken speed, slacken one's pace*

**қарлы** – adj. snowy ['snoʊ]; **қарлы боран** snowdrift

**қарлыған** – *biol.* gooseberry ['gʊzbəri]

**қарлығаш** – n. swallow (bird) ['swɒləʊ]; **алғашқы қарлығаш** the first swallow (announcing the summer)

**қарлыққан** – adj. hoarse [hɔ:s], raucous; husky; **қарлыққан дауыспен сөйлеу** speak hoarsely, speak in a hoarse voice

**қармақ** – n. fishing rod ['fɪʃɪŋ rɒd], rod, hook; fish hook; **қармаққа түсіп қалу** swallow / take the bait; fall for the bait

**қарпыс** – n. confrontation [ˌkɒnfɹən'teɪʃən]

**қарпысу** – v. resist [n'zɪst], withstand; **олар қара өлеңмен қарпыса кетті** they began to resist with verses

**қарсақ** – *zool.* corsac ['kɔ:sæk], corsac fox  
**қарсаңында** – 1. adv. the day before; 2. (бір нәрсенің) on the eve (of)

**қарсы** – 1. adv. against [ə'geɪnst, ə'geɪnst]; 2. *prep.* opposite, towards; 3. v. in the approach (to); in the run-up (to); **сайлау қарсаңына қарсы** in the run-up to the election; **қарсы болу** be against, be opposed to, make an objection; **қарсыласы** (his) opponent

**қарсы алу** – v. greet [gri:t], meet, welcome, receive

**қарсыз** – adj. snowless

**қарсылас** – n. opponent [ə'pəʊnənt], antagonist

**қарсыласу** – v. be against, object (to), resist, oppose; argue (with), wrangle (with)

**қарсылық** – n. objection [əb'dʒɛkʃən], protest, opposition; **қарсылық білдіру** express / voice a protest; **қарсылығым жоқ** I have no objection; I don't mind

**қарт** – *coll.* old man, aged man

**қарта** – national dish (delicatessen from horse large intestine)

**қартайғанда** – *coll.* in one's old age  
**қартаю** – v. grow old, age; advance in age / years

**қару** – 1. n. implement ['ɪmplɪmənt]; tool; 2. arm; weapon

**қару-жарақ** – n. armament [ɑ:məmənt]; arms, equipment

**қарулы** – adj. armed [ɑ:md]; **қарулы күш** armed forces

**қарусыз** – adj. unarmed [ʌn'ɑ:md]; defenceless

**қарусыздандыру** – 1. v. disarm [dɪs'ɑ:m]; unrig (теңіз), dismantle; 2. n. disarmament

**қаршыға** – *zool.* accipiter [æk'sɪptə], hawk

**қаршадай** – 1. adj. young [jʌŋ]; under age; juvenile, minor; 2. n. infant (children under seven)

**қарыз** – n. debt ['det], credit, loan; **қарызға on credit / trust; қарыз алу** borrow; **қарызға беру** lend; **қарызға кіру** get / run into debt

**қарызгер** – n. debtor ['detə]; **мен сізге қарыздармын** I am indebted to you

**қарық** – n. abundance [ə'bʌndəns], plenty

**қарық қылу** – v. provide (with) [prə'vaɪd]; supply (with)

**қарын** – n. stomach ['stʌmək], belly; *anat.* abdomen; **қарным ашты** I am hungry

**қарындас** – n. younger sister (of a boy or a man)

**қарындаш** – n. pencil ['pensɪl]; **түрлі түсті қарындаш** coloured pencil

**қас I** – n. eyebrow ['aɪ,braʊ]; brow; **қас пен көздің арасында** in an instant, in a moment, in a flash; in a twinkling, in no time (at all); **қас-қабазына қарау** satisfy

*smb's desire (for); wish (for); қасымда near me*

**қас II** – 1. n. enemy [ˈɛnəmi]; 2. adj. unfriendly, hostile, inimical; *қас жау worst / bitterest enemy; мен мұны қас дұшпаныма да тілемеймін I wouldn't wish it on my worst enemy*

**қасиет** – 1. n. characteristic [ˈkæriktəˈnɪstɪk]; quality; 2. merit, virtue; *қасиеттейміз cherish*

**қасиетті** – 1. adj. sacred, holy; worthy, Saint; 2. blissful; noble; *қасиетті жер the Holy Land (in Jerusalem); қасиетті су holy water*

**қаскүнем** – 1. adj. evil [ˈi:vəl]; harmful; 2. malefactor; 3. miscreant

**қасқа** – adj. bald [bɔːld], bald-headed; high temple

**қасқалдақ** – 1. zool. coot [ku:t]; 2. common coot; 3. water hen

**қасқыр** – n. wolf [wʊlf]

**қасқыржидек** – bot. spurge-flax

**қасық** – n. spoon [spu:n]

**қасында** – 1. adv. by [baɪ], near, close by; 2. pron. by, near; *оның қасында by / near him*

**қастандық** – 1. n. attempt (on, upon) [əˈtɛmpt]; encroachment; 2. conspiracy

**қастандық жасау** – v. attempt (at), on, upon; *біреудің өміріне қастандық жасау attempt on smb's life*

**қағасу** – be at enmity (with); be at odds (with)

**қагерлеу** – v. revere [riˈviə]; respect, esteem; *біреудің есімін қагерлеу revere smb's memory*

**қагерлі** – 1. adj. respected [riˈsɛktɪd]; valuable; 2. relic; cherished object

**қасірет** – n. grief [ɡri:f], sorrow; misfortune

**қатал** – 1. adj. strict [strɪkt], exacting; 2. cruel, harsh, severe, stern

**қаталдық** – 1. n. strictness [strɪktnɛs]; severity; 2. cruelty; brutality; savageness

**қатан** – adv. strictly; severely; *gr*: unvoiced, voiceless; *қатан дауыссыз voiceless consonant*

**қатар** – 1. n. row [rou]; line, rank; 2. side by side (with); *сонымен қатар at the same time; in addition to that; қатар қатарымен row upon row; әскер қатарында in the ranks of the army; қатарымен in a row; ол қатарымен екі алтын медальді жеңіп алды he won two gold medals in a row*

**қатардағы** – mil. private (soldier)

**қатарлас** – adj. parallel [ˈpærəˌleɪ]

**қатарынан** – adv. running [ˈrʌnɪŋ]; in succession; *бес сағат қатарынан five hours running/in succession; five hours on end*

**қате** – n. mistake [mɪˈsteɪk], error; (rough) blunder

**қателік** – n. omission [əʊˈmɪʃən]; oversight; drawback, fault; *кешірілмейтін қателік unpardonable / inexcusable omission*

**қателікпен** – adv. by mistake; erroneously

**қатерлі** – 1. adj. dangerous [ˈdeɪndʒərəs], perilous; 2. risky, venturesome; *қатерлі ойын risky game, gamble*

**қателесу** – coll. make mistakes, be mistaken, be wrong; make a mistake

**қатпар** – 1. n. fold [faʊld]; (body, skin) flexure (ground); 2. anat. convolutions (of the brain)

**қаттама** – n. pile [paɪl], batch

**қатты** – 1. adj. hard [hɑ:d], strong; firm, sturdy; 2. loud; 3. stinging; *қатты сөз айту hurt / wound smb's feelings; қатты адам (сарақ) stingy man; қатты дауыспен in a loud voice*

**қаттылық** – 1. n. hardness [ˈhɑ:dnɪs]; 2. firmness; 3. stinginess, toughness

**кату I** – v. harden ['hɑ:dən], become hard, be hardened; freeze

**кату II** – v. spice (up, with) [spais] (көже)

**катык** – n. thick sour milk, seasoning

**катынас** – n. relationship [n'leɪʃən] [p], connection, communication

**катынас құралы** – n. communicative means

**катынасты** – adj. appurtenant [ə'pə:ʈnənt], relating to, take part, concerned (in, with, about)

**катынасу** – v. take part (in), participate (in); *катынаспау not to communicate with smb, not to take part*

**катыру** – v. freeze

**катыстық** – adj. relative ['relətv]

**катыстылық** – 1. n. relativity [ˌrelə'tvɪtɪ]; 2. participation, complicity (in)

**катыстыру** – v. 1. call / draw smb's attention (to), attract / arrest smb's attention; 2. make smb attend smth

**қауашак** – bot. boll [bəl]

**қаулы** – n. resolution [ˌrezə'lu:ʃən], resolution, decree, decision, judgement

**қауыз** – n. husk [hʌsk]; peeling, shell

**қауым** – n. community [kə'mju:nɪtɪ], people, nation, society

**қауын** – n. melon ['melən]; bot. cantaloupe

**қауырсын** – n. feather ['feðə], plume; plumage; *қауырсындарын тарақтау spread one's wings*

**қауырт** – 1. adj. urgent ['ə:dʒənt], pressing; 2. adv. in haste, hastily; 3. adv. suddenly, all of a sudden, *қауырт жұмыстар urgent matter*

**қауіп** – n. danger ['deɪndʒə], terror, peril; jeopardy; *қауіп төнсе expose to danger, endanger, jeopardize*

**қауіп-қатер** – n. threat [θret], menace; danger, risk

**қауіп-қатерлі** – adj. risky ['rɪskɪ], threatening, menacing

**қауіп-қатерсіз** – 1. be out of danger; 2. adj. quiet, calm; tranquil

**қауіпсіз** – adj. safe [seɪf] safety, secure

**қауіпсіздендіру** – v. insure (against) [ɪnʃuə]; insure (against)

**қауіпсіздендіруші** – n. insured [ɪnʃuə]; policy holder / owner

**қауіпсіздендірілген** – adj. insured (against) [ɪnʃuəd]; proof (against); secure (from, against); immune (to)

**қауіпсіздену** – v. insure oneself (against); secure oneself (from, against)

**қауіпсіздік** – n. safety ['seɪftɪ]; security

**қауіпсіну** – 1. v. apprehend [ˌæprɪ'hend], fear; be concerned (about); 2. be careful not (to)

**қауіпті** – adj. dangerous ['deɪndʒərəs], perilous, risky, threatening

**қашан** – 1. pron. when [wen]; 2. conj. when; *ол жұмысын қашан бітіреді сол кезде кетеді he will leave when he has finished his work*

**қашанғы** – adj. old [ould], ancient; bygone; long-standing; of long standing

**қашау** – 1. n., v. chisel ['tʃɪzəl]; 2. chop off; break off

**қашқақтау** – 1. v. evade [ɪ'veɪd]; 2. shirk, elude; try to get out (of)

**қашқаргүл** – bot. aster ['æstə]

**қашқын** – n. fugitive ['fju:dʒɪtv], runaway; jailbreaker; escapee

**қашу** – 1. v. run away [rʌn ə'veɪ], make off; 2. escape, flee

**қашық** – adj. distant ['dɪstənt], remote; far, faraway; *қашық елдерде distant lands*

**қашықтау I** – v. move off/away (from) [mu:v ə'veɪ]; *тақырыптан қашықтау кету stray from the subject*

**қашықтау II** – adv. 1. somewhat [a little] farther on / away; 2. as far [further away] as possible

**кашыктык** – n. distance ['distəns], remoteness

**қаһарлы** – 1. adj. menacing ['meɪnsɪŋ], threatening; ferocious; 2. dangerous; 3. terrible, formidable; redoubtable; *қаһарлы көзқарас menacing / stern look; қаһарлы қару fierce / formidable weapon*

**қаһарлану** – v. be angry (with smb); at / about smth), be cross (with smb); be mad (at smb); *маған ашуланбаңыз/қаһарланбаңыз don't be angry / cross with (me)*

**ки** – n. brick [brɪk], of dry dung (used as fuel or for construction in arid woodless regions), manure; muck

**қиғаш** – 1. adj. crookedly ['krʊkɪdli]; curved, bent, awry; 2. adv. aside; out of the way; *қиғаш қас arched eyebrows; қиғаш жауап evasive answer; қиғаш сызық curve, curved line*

**киқым** – 1. n. crumb [krʌm]; bit; scrap, shred; 2. litter, rubbish *Br.E*; garbage, trash *Am.E*

**киқымдау** – 1. v. crumble ['krʌmbəʊ]; chop; 2. drop / scatter rubbish / litter

**қимас** – adj. expensive [ɪk'spensɪv]; valuable

**қимыл** – n. 1. motion, movement; 2. stir [stɜː], move

**қимылдау** – v. motion ['mʊvɪjən], move, act; *қимылда look lively / slippy, get a move on; қимылдамай отыру sit without stirring*

**қиналу** – v. suffer (from) ['sɪfə]; be tormented (by), be frustrated; *қиналып қалды be tired / worn out, be exhausted; аурудан/жарақаттан қиналу be tormented by [racked with] pain*

**қинау** – v. torment [tɔː'ment], tease; pester (with); *біреуді сұрақтармен қинау torment / pester smb with questions*

**қирату** – 1. v. destroy [dɪ'strɔɪ]; demolish, wreck; 2. n. destruction [dɪ'strʌkʃən], demolition

**қирау** – 1. v. break [breɪk], get / be broken; (*car, plane*) crash; 2. n. (*accident*) wreck, ruin; *поездың қирауы train crash; кемеңің қирауы shipwreck*

**қисса** – n. true story; fact; legend

**қиссашы** – n. narrator (of folk tales); improvisator; improviser

**қисаю** – v. become crooked / bent / lop-sided

**қисайып** – adj. crooked ['krʊkɪd]

**қисық** – 1. adj. crooked ['krʊkɪd]; curved; wry; 2. sloping; slanting; 3. *fig.* stubborn, refractory; *қисық мінезді stubborn, self-willed, wilful, capricious, fickle, fretful*

**қисын** – 1. n. occasion [ə'keɪzən], cause; opportunity, basis, foundation; 2. logic; *қисыны бар it is logical*

**қисынды** – adj. logical ['lɒdʒɪkəl], systematic

**қисындылық** – n. logicity ['lɒdʒɪkəlɪti]

**қисынсыз** – adj. incoherent [ɪˌɪnkəʊ'hɪərənt], groundless, baseless, unfounded, ungrounded; *қисынсыз әңгіме disjointed account*

**қитық** – n. self-respect, self-esteem, pride; *қитығына тиді spare smb's self-esteem / self-respect / vanity*

**қиық** I – 1. n. cutting ['klʌtɪŋ]; scraps; 2. (*skirt, dress etc.*) slit; (*jacket*) vent; 3. (*on a dress*) low neck

**қиылысқан** – adj. billowy ['bɪləʊ]

**қиылысу** – v. cross [krɒs], intersect

**қиын** – adj. difficult ['dɪfɪkəlt], hard; arduous, complex, complicated

**қиындық** – 1. n. difficulty ['dɪfɪkəlɪti], predicament; 2. impediment; *қиындық туғызу make difficulties*

**қиыр** – 1. adj. distant ['dɪstənt]; far; 2. adj. extreme; 3. n. border, edge; limit; *Қиыр Шығыс The Far East*

**кныршық** – 1. n. *pl.* pebbles; shingle;  
2. grit, grain of sand; 3. hoarfrost; rime;  
**қыршық қар** *ice grain*

**кныршықты** – adj. grainy ['greɪni];  
granular

**кнысты** – adj. harmonious  
[hɑ:'məʊniəs]

**кныстыру** – 1. v. combine (with)  
[kəm'baɪn]; 2. compose; 3. make coherent

**кню** – 1. v. cut off; 2. sacrifice (to), give  
(up) (to), offer; 3. dare; **жоққа шығаруға**  
**қмады** *he won't dare to deny it*

**кня** – n. slope [sləʊp], hillside,  
obliquely; **қяға** *to the height; sayings;*  
**ұлын ұяға, қызын қяға ұшырды**  
**(қондырды)** *about a man who married*  
*to and married off all his/her daughters*  
*or sons*

**княк** – *bot.* wild rye [waɪld raɪ], sedge

**княл** – n. imagination  
[ɪ,tædʒɪ'neɪʃən], invention, fiction;  
fantasy, dream

**княлшыл** – adj. romantic  
[rou'mæntɪk], romanticist

**княнат** – 1. n. evil ['i:vəl]; 2. abuse  
(of), misuse (of); 3. extortion; blackmail

**княнатсыз** – adj. inoffensive  
[ɪ,nə'fensɪv]; harmless

**княнкес** – adj. stubborn ['stʌbən],  
refractory; **княнкес жан** *refractory spirit*

**княнкескі** – adj. merciless ['mə:sɪts],  
ruthless, relentless

**княнқы** – 1. adj. disobedient  
[ɪ,dɪsə'bi:diənt], refractory; (*baby*) naughty;  
2. unruly; bully

**княнқылық** – n. offence [ə'fens];  
stubbornness; delinquency; misdemeanour

**княр** – n. cucumber ['kju:,kʌmbə]

**қобалжу** – 1. v. worry (about) ['wʌrɪ],  
be anxious / uneasy (about); 2. quaver  
(*дауыс, дыбыс*) quaver; (*бұлшық ет*)  
move; **менің жүрегім қобалжып кетті**  
*my heart jumped / trembled*

**қобалжыту** – 1. v. agitate ['ædʒɪ,tet];  
disturb; excite; 2. alarm; 3. make anxious

**қобди** – n. box [bɒks], casket, small  
chest / coffer

**қобыз** – n. kobyz (national music  
stringed instrument)

**қоға** – *bot.* reed mace

**қоғам** – 1. n. society [sə'saɪəti];  
**қоғам қайраткері** *public figure, public*  
*character*

**қоғамдастық** – n. community  
[kə'mju:nɪti]; commonwealth

**қоғамдық** – adj. social ['səʊʃəl],  
public

**қоғамтану** – n. social science

**қодас** – *zool.* yak [jæk]

**қодық** – *zool.* foal of onager, baby donkey

**қожа I** – 1. n. owner ['əʊnə];  
proprietor; 2. sovereign, lord, master

**қожа II** – name of clan

**қожайын** – n. master ['mɑ:stə]; boss;  
mistress

**қожақат** – 1. *bot.* blackberry;  
blackberries; 2. bramble, blackberry bush

**қожалық** – n. authority [ə:'θɔ:ntɪ],  
power; prosperity, ownership; **қожалық**  
**ету** *rule over*

**қожыр** – adj. rough [rʌf]; rugged;  
uneven, coarse

**қоза** – *bot.* cotton ['kɒtən], raw cotton,  
cotton wool

**қозғалмалы** – adj. movable  
['mu:vəbəl], portable

**қозғалтқыш** – n. motor ['məʊtə],  
engine

**қозғалу** – v. move [mu:v], get going,  
start moving

**қозғалыс** – n. motion ['məʊʃə],  
movement

**қозғау** – v. 1. move [mu:v]; set in  
motion, set going, get starting; 2. drive,  
guide, make act (in some way); be the  
motive force (behind)

**қозғаушы** – 1. n. initiator ['nɪʃɪ, eɪtə]; originator, (prime) mover; 2. adj. stimulating; *қозғаушы себеп motive, incentive*

**қозғауыш** – n. motor ['moutə], engine

**қозғыштық** – 1. n. excitability; 2. irritability

**қоздырғыш** – 1. n. stimulant; *med. ауруды қозғатыш causative agent* (of a disease); 2. irritant

**қоздыру** – 1. v. excite ['k'saɪt]; rouse, arouse, stir; 2. excitement; agitation

**қоздырушы** – adj., n. stimulant ['stɪmjʊlənt]; *med. ауруды қоздырушы causative agent* (of a disease)

**қозу** – 1. n. excitation [,eksɪ'teɪʃən], stimulation; 2. excitement; agitation; buoyancy; 3. become irritated; 4. get irritated / annoyed, chafe

**қозады** – 1. v. become rabid (*animals*) ['ræbɪd, 'reɪ]; 2. rage, be furious; get / fly into a rage; fly off the handle, blow one's top

**қозы** – n. lamb [læm], yearling

**қозыгүл** – *bot. primula* ['prɪmjʊlə], primrose

**қой** – n. sheep; (*ұрғашысы*) ewe; *қошақан, қозы lamb; қой көз (dark) brown, hazel*

**қой бүлдірген** – *pl. (wild) strawberries* ['strɒbəri:z]

**қойма** – 1. n. storehouse ['sto:ˌhaʊs], depot; 2. deposit; *су қоймасы reservoir; storage pond / pool, water body*

**қойнау** – n. hollow ['hɒləʊ], depression, narrow gully

**қойтас** – n. nigger(-)head

**қойшы** – n. shepherd ['ʃepəd], herdsman

**қойын** – 1. n. bosom ['buzəm]; 2. embrace; *anat. antrum, gullet; bot. axil; med. sinus*

**қойыртпақ** – *coll. thickened kefir*

**қоксық** – n. rubbish ['rʌbɪʃ]; litter *B.E.*; garbage, trash *Am.E.*

**қокым** – n. mote [məʊt]; speck (of dust); grit, crumb

**қоқыс** – n. slag [slæg]; dross; *med. residue* ['rezi,dju:]; waste products; *pl. old things, garbage*

**қол I** – n. (*білезікке дейін*) arm [ɑ:m]; (*білезіктен бастап саусаққа дейін*) hand; *қол жұмсау use brute force; қолым тимейді (I) have no time; be no time; қол көтеру vote (for; against); (көлік тоқтату) hitch / thumb; қалға үйрету tame; (аңдарды) handle; қол созу fig. give help, help; қол ұшын беру help; қол еңбезі manual labour, hand work, manual labor*

**қол II** – n. troop [tru:p]

**қол арба** – n hand truck [hænd, trʌk]

**қол орақ** – n. sickle ['sɪkl̩], reaping-hook, crescent

**қол сандық** – n. casket ['kɑ:skɪt], box, case

**қола** – n. bronze [brɒnz]

**қолайлы** – adj. comfortable ['kɒmfətəbəl]; cozy; suitable; appropriate

**қолайлылық** – 1. n. comfort ['kɒmfət]; 2. practicalness

**қолайсыз** – 1. adj. uncomfortable [ʌn'kɒmfətəbəl]; 2. inconvenient

**қолбақыр** – n. scoop [sku:p], dipper, ladle

**қолбасшы** – n. commander [kə'mɑ:ndə], military leader; general; *mil. Commander in Chief*

**қолбасы** – 1. n. leader ['li:də]; 2. military leader

**қолғабыс** – n. help [help], assistance; aid

**қолғанат** – 1. n. helper ['helpə], assistant; 2. aid

**қолғап** – n. mitten ['mɪtən]; gloves

**қолданбалы** – adj. applied [ə'plaid]; used, usable; *қолданбалы ғылым applied sciences*



**қолдану** – v. use [ju:z], make use (of), introduce, assist

**қолданылады** – *coll.* be used / employed

**қолданыс** – n. application [ˌæpli'keifən]; use

**қолдау** – 1. n. support [sə'pɔ:t]; bear; 2. intercede (for); take the part (of), stand up (for); stick up (for)

**қолжазба** – 1. n. manuscript [ˈmænʃkript]; 2. typescript; 3. adj. handwriting; autograph

**қол жету** – v. reach [ri:tʃ]; come up (to); obtain, acquire

**қолқа** – *anat.* aorta [ei'ɔ:tə]

**қолма-қол** – adv. immediately [ˈi:mi:diətli], right away; straight away; (ойланбастан) straight off, out of hand

**қолөнер** – 1. n. trade [treid], handicraft; 2. needlework, fancywork; 3. applied art, arts and crafts

**қолтаңба** – n. autograph [ˈɔ:təgrɑ:f]; signature

**қолтық** – n. armpit [ˈɑ:mpit], axillary space, *med.* axilla [NA]; **қоян-қолтық** *close connection*

**қолтырауын** – *zool.* crocodile [ˈkrɒkədail]; alligator

**қолхат** – n. receipt [ri'si:t]

**қол шапалақ** – n. applause [ə'plɔ:z], clapping; ovation

**қолшатыр** – n. umbrella [ʌm'brelə]

**қомағай** – 1. adj. voracious [və'reiʃəs], gluttonous; 2. greedy; avaricious; covetous

**қомақты** – adj. weighty ['weɪtlɪ]; influential; large, voluminous;

**зейнетақыға қосымша қомақты ақша** *a substantial addition to one's pension*

**қонақ** – n. guest [gest], visitor; **қонақ үй** *hotel; inn; қонақ болу* *be on a visit (to)*

**қонақасы** – *coll.* treating for guest; **қонақасын бермеу** *refusing in treating for guests*

**қондырғы** – n. setting ['setɪŋ], installation; rigging

**қондыру** – 1. v. set up; install; rig up; 2. let go lodging for the night

**қонақжай** – adj. hospitable [ˈhɒs'pɪəbl̩]; **қонақжай халықтыз** *we are hospitable people*

**қонақот** – *bot.* meadow grass

**қонақшыл** – adj. hospitable [ˈhɒs'pɪəbl̩], open

**қону** – 1. v. land [lænd], touch down; 2. spend the night, stay over; 3. settle

**қоныз** – *insect.* beetle ['bi:tl̩]; bug

**қоныр** – adj. brown [braʊn]; **қоңыр дауыс** *baritone, pleasant voice*

**қонырау** – n. handbell ['hændbel], bell

**қоныраугүл** – *bot.* bluebell ['blu:bel], campanula

**қоныш** – n. top (of a boot)

**қопару** – v. wrench (off, away) [rentʃ]

**қопсыту** – v. molder (*ground*) [ˈmouldə]; shake up (*pillow etc.*)

**қор I** – 1. n. fund [fʌnd]; 2. stock, supply; reserve

**қор II: қор болу** – 1. v. suffer (from) [ˈsʌfə]

**қора** – n. homestead ['hɒmsted], farmstead

**қораз** – n. cock [kɒk]; rooster

**қорап** – n. box [bɒks], case; chest

**қорапсыз** – adj. without packing

**қорасан** – *med.* smallpox [ˈsmɔ:l'pɒks], variola (major), variola vera

**қорған** – 1. n. strengthening [ˈstreŋθəniŋ]; consolidation; *mil.* fortifying; 2. defence; support; 3. fortress; **біреуге қорған болу** *to make a stand for smb., to give one's full support to smb. (to protect smb.)*

**қорғану** – 1. v. defend oneself (against); protect oneself; 2. defend one's thesis (*defend a thesis before audience and etc.*)

**қорғаныс** – n. defence [di'fens], self-defence

**қорғаныш** – n. protection [prə'tekʃən]; defence; safeguard; cover

**қорғасын** – n. lead [led]

**қорғау** – v. defend [di'fend]; protect

**қорғаушы** – n. defender [di'fendə], protector

**қорек** – n. food [fu:d], nutrition

**қоректену** – 1. v. eat [i:t], live (on); (андар) feed (on); *жақсы қоректену* *be well fed, eat well*

**қоректі** – adj. nourishing ['nʌrɪʃɪŋ], nutritious

**қорлық** – n. disgrace [dis'greɪs], infamy, ignominy; shame; humiliation, abasement

**қорқақ** – adj. coward [ˈkauəd], cowardly; faint-hearted, timid; apprehensive

**қорқынышты** – 1. adj. terrible ['terɪbl], frightful, fearful, dreadful; scary; horrible; 2. dangerous

**қорқу** – v. be afraid (of); dread; fear

**қорлық** – n. torture ['tɔ:tʃə], torment; suffering; mockery; humiliation, insult (to); (*өрекен*) outrage (against)

**қорсылдау** – v. grunt [grʌnt]

**қортпа** – zool. beluga, hausen

**қоршаған орта** – v. environment [ɪn'vaɪəŋtmənt]

**қоршау** – 1. v. fence in [fens], enclose, surround; 2. n. fence, enclosure; *қоршау салу* *build / erect / put up a fence; бірнәсені айналасындағы қоршау* *fence around smth*

**қоршалған** – adj. enclosed [ɪn'kləʊzɪd], surrounded; *қоршан алу* *surround, wall*

**қорықпайтын** – adj. fearless ['fiələs], intrepid

**қорылдау** – 1. v. snore (*person*); 2. snort (*horse*)

**қорытпа** – n. alloy ['æləɪ]; fusion, fusing

**қорыту I** – 1. v. digest (*food*) [dai'dʒest]; 2. fuse (*in high temperature*); 3. resume, sum, summarize, tally (up), totalize, conclude

**қорыту II** – v. in conclusion, in closing, in summary

**қорытынды** – n. conclusion [kən'klu:zən], finding; deduction; result; outcome; *қорытындысында* *as a result*; *қорыта келе* *in the end, finally, in the long run, in the final analysis*; *қорытындылау* *sum up*

**қос I** – coll. shelter of branches

**қос II** – 1. n. pair [pɛə]; couple; 2. adj. a pair; twin; double; twofold; 3. num. two; *қос аяққим* *pair of boots [shoes]*; *ерлі зайыптылар* *married couple*

**қос мекенді** – zool. amphibian [æm'fɪbiən]; Amphibia

**қос сөз** – ling. compound word

**қос-қостап** – coll. in pairs

**қоса** – adv. inclusive [ɪn'klu:sɪv]; in addition, together; *бәрін қоса алғанда* *everything taken together*

**қосалқы** – 1. adj. spare [spɛə]; reserve; supplementary; 2. side, collateral; leg. accessory

**қосауыз** – n. double-barrel, double-barrelled gun

**қосаяқ** – zool. jerboa [dʒə:'bəʊə]

**қосалқы төраға** – n. co-chairperson [kɒru'tʃɛə,pə:sən] (*generally to women*), co-chairman

**қоспа I** – 1. n. addition [ə'dɪʃən]; 2. admixture; 3. mixture

**қоспа II** – n. ground curds with almonds, honey, fat, butter and with raisins

**қоспасыз** – coll. without any addition and without anything, unblended, unmixed

**қоссайыс** – n. snatch [snætʃ], clean and jerk combination

**костау** – v. support [sə'pɔ:t], approve  
**косу** – v. add [æd], join, combine; *fig.* fib, stretch the truth  
**қосымша** – adv. in addition [ə'difən], additionally, supplement; extra; *gr.* ffix  
**қосымша өнім** – n. profit(s) ['prɒfɪt], gain; return  
**қосынды** – n. aggregate [ægrɪgət], mixture; blend; mix; *math.* sum, amount; sum of money  
**қотыр** – *med.* scabies ['skeɪbi:z]; scab; rash; (*аңдардың*) mange; itch  
**қош** – n. goodbye [ɡud'baɪ]; farewell, adieu  
**қошақан** – 1. n. lamb [læm], yeanling; 2. tenderly addressing to babies  
**қошөмет** – n. respect [rɪs'pekt], esteem, deference, flattery  
**қошөметтеу** – v. celebrate ['seləbreɪt], arrange; a celebration in honour (of)  
**қошқар** – *zool.* sheep [ʃi:p]  
**қошқыл** – adj. dark brown  
**қоштасарда** – adv. at parting; leave-taking; farewell; *қоштасарда қол бұлғау* wave goodbye  
**қоштасу** – v. say goodbye (to), take (one's) leave (of)  
**қоштау** – v. approve (of) [ə'pru:v] endorse, support  
**қою I** – 1. v. lay (down) [leɪ], put (down); set up, make stand; 2. stop; cease, discontinue; put an end (to), make an end (of); bring to a stop; 3. bury (*жерлеу*)  
**қою II** – adj. thick [θɪk]; dense  
**қоюлана түседі** – v. thicken ['θɪkən], become thicker  
**қоян** – n. hare [hɛə], rabbit  
**қоян-қолтық** – adv. abreast [ə'brest]; hand in hand  
**қоянжырық** – *med.* harelip [hɛə'lip]  
**қояншық** – 1. *med.* epilepsy [ˈepɪlepsi]; 2. epileptic

**қу** – 1. adj. pallid ['pælid], dried-up; dry; 2. sly, cunning, insidious, crafty  
**қуалау** – v. pursue [pə'sju:]; chase  
**қуандыру** – v. make glad / happy, gladden  
**қуану** – v. be glad / happy; rejoice  
**қуаныш** – n. joy [dʒɔɪ]; gladness;  
*қуанышым* my dear, my darling;  
*шексіз қуаныш* boundless / great / unbounded joy; *қуаныш пен бақыт сіздерге* joy go with you; *оны қуаныш күтіп тұры* joy was awaiting him; *неткен қуаныш* what joy / delight!  
**қуанышты** – adj. glad [glæd], happy, joyous, joyful; cheerful; *қуанышты жаңалықтар* glad / happy news; glad / happy tidings  
**қуат** – n. force [fɔ:s], energy, power, might, strength  
**қуатты** – adj. strong [strɒŋ], powerful, rigorous  
**қуғын** – 1. n. persecution [ˌpə:si'kju:ʃən]; suppression, chase; 2. pursuit; chase  
**қуғыншы** – n. persecutor [ˌpə:si'kju:tə], pursuer  
**қулық** – 1. n. cunning ['kʌnɪŋ], slyness; guile, craft; 2. *pl.* lies  
**қуу** – v. 1. drive (out) [draɪv]; 2. turn out; 3. hurry up; *үйден қуып шығу* turn out of the house; *далаға қуу* drive / turn ( ) out of doors  
**қуырдақ** – n. roast, fried (meat)  
**қуыру** – v. fry [fraɪ]; roast, bake  
**қуыршақ** – 1. n. doll [dɒl]; 2. marionette, puppet; *қуыршақ театры* puppet show  
**қуыспақ** – n. tag [tæg]  
**қуыс** – n. emptiness ['emptnis]; void; vacuum, gap, opening  
**қуыстану** – v. feel uncomfortable, feel ill at ease, feel awkward

**қубылмалы** – 1. adj. changeable ['tʃeɪndʒəbl], variable; 2. twofaced, double-faced; bifacial

**қубылыс** – 1. n. phenomenon [fɪ'nɒmɪnən]; happening, appearance; 2. change, process

**қубылу** – v. opalesce [ˌɔʊpə'leɪs], overtop; change, reform, transform

**құда** – n. matchmaker; father of the son-in-law; father of the daughter-in-law

**құдағи** – n. mother of the son-in-law; mother of the daughter-in-law

**құдай** – n. God [ɡɒd], the Lord; *құдайға шүкір thank God; құдайға сену believe / trust in god; құдайдан қорқу fear god; құдай тағала Lord in the Highest; the Almighty; құдайдың god's; құдайдың құтты күні every day of the week*

**құдай-ақы** – conj. really, really and truly, honest to god; *құдай ақы, білмеймін I don't know; honestly; i swear i don't know!*

**құдайы** – n. oblation, offering, sacrifice; *құдайы тамақ beneficent, charitable, philanthropic supper/dinner*

**құдық** – n. draw-well ['drɔ:wel]

**құдалық** – n. matchmaking [ˈmæɪʃ,meɪkɪŋ]

**құлаша** – n. sister or aunt of the bride or broom

**құдірет** – n. might [maɪt], power

**құдіретті** – adj. omnipotent [ɔm'nɪpətənt], powerful, all-powerful

**құжат** – n. document ['dɒkjʊmənt]

**құжаттама** – n. documentation [ˌdɒkjʊmənt'eɪʃən]

**құз** – 1. n. rock [rɒk], cliff; 2. canyon

**құзға шығушы** – n. rock climber

**құзғын** – zool. Egyptian vulture

**құзыр** – n. competence

**құзырлы** – adj. competent

**құйғыш** – n. watering-can [ˈwɔ:tərɪŋkæn]

**құйғыту** – v. gallop [ˈgæləp], race; *құйғытын ала жөнелу be very unsteady*

**құймақ** – n. pancake ['pænkəɪk]

**құйылу** – v. pour (out) [pɔ:]; fill (with)

**құйрық** – n. tail [teɪl]; *құйрық май fat-tail*

**құйын** – n. waterspout [ˈwɔ:təspaut]; tomado

**құқ** – n. rights [raɪts]

**құқық** – n. droit [drɔɪt]; legal-right

**құқықтану** – n. science of law, jurisprudence

**құқықты** – adj. authorized [ˈɔ:θəraɪzd], law competent

**құл** – n. slave [sleɪv], captive; *біреуге құл сияқты қарау w.comb. to treat smb. like a slave*

**құлақ** – n. ear [ə]; *құлағы қалққан lop-eared; құлақ қалқаны helix, auricle; құлағы шалды heard*

**құлаққап** – n. headphones [ˈhedfəʊnz], earphone

**құлақтандыру** – 1. v. announce [ə'naʊns], declare; 2. warn (of, about); 3. inform, notify, let know; publicize

**құлақша** – n. eyelet ['aɪlət]

**құлақшын** – n. cap with ear-flaps

**құлтан** – zool. dziggetai [ˈdʒɪɡɪ,tai], koulan

**құлату** – v. through down, bring down; knock down

**құлау** – v. fall [fɔ:l]; drop; sink

**құлын** – n. foal [fəʊl]; colt

**құлдық** – n. servitude [ˈsɜ:vɪtju:d], slavery, bondage; *құлдықта болу be held in servitude (by); құлдықтан босату to deliver smb. from servitude*

**құлдырау** – 1. rush through ramp; 2. fig. fall into decay; 3. roll down

**құлмақ** – n. hop [hɒp]

**құлпынай** – n. strawberry [ˈstrɔ:bəri]; *құлпынай тосабы strawberry jam*

**күлпыру** – v. change color, improve, bloom; change to the better way

**күлдүккэйр** – *bot.* mallow [ˈmæləu]

**күлып** – n. lock [lɒk]

**күлыптау** – v. lock [lɒk]

**күм** – 1. n. sand [sænd]; 2. desert, waste, wilderness

**күмай** – n. hound [haund], foxhound, beagle

**күман** – n. jug [dʒʌg]; pitcher

**күмар** – n. 1. ardour [ˈɑːdə], passion; 2. strong desire, excitement; *күмарлықта болу* in one's excitement; *күмарлыққа берілу* heated, get excited

**күмарлану** – v. wish [wiʃ], desire, covet; be attracted, become addicted

**күмарлык** – n. fancy (for) [ˈfænsi], infatuation (for), attraction, fascination

**күмарту** – v. be carried away, take a great interest (in); be keen (on); be attracted

**күмсалғыш** – n. sandpit [ˈsændpit] B.E., sand-box Am.E

**күмшекер** – n. sugar [ˈfʊgə]

**күмыра** – n. vase [vɑːz], jug

**күмырашы** – n. potter [ˈpɒtə]

**күмырсқа** – *zool.* ant [ænt]

**күмырсқа илеуі** – n. ant hill

**күн** – 1. n. value [ˈvæljuː]; redemption, ransom; 2. price; 3. punishment, cost

**күнан** – n. horse (about 4 monthly)

**күнарлы** – adj. prolific [prəˈlɪfɪk] (about the ground); fertile, fruitful, high-calorie

**күнарсыз** – adj. fruitless [ˈfruːtləs], vain, infertile

**күндақтау** – v. swaddle [ˈswɒdl]; *аузынан ана сүті кетпеген* still in swaddling clothes, hardly / just out of swaddling clothes

**күнды** – adj. valuable [ˈvæljuəbl]; expensive, representing a stated value

**күндыз** – *zool.* beaver [ˈbiːvə]

**күндылык** – n. value [ˈvæljuː]

**күнсыздану** – v. depreciate, cheapen, become worthless

**күнт** – 1. n. anxiety (for) [æŋgˈzaɪəti], concern (about, for); 2. notice, note

**күнттап** – adv. with care; cautiously

**күнттау** – v. try [traɪ]; seek, worry; take care, endeavor

**күнтты** – adj. assiduous [əˈsɪdʒuəs], diligent, painstaking; thoughtful, careful, attentive

**күпия** – n. secret [ˈsiːkrət]; *әскери күпия* military secret; *күпияда сақтау* guard / keep a secret; *күпиясын айтып қою* blurt out a secret

**күпияланған** – adj. secret [ˈsiːkrət], security-guarded; hush-hush

**күр I** – adv. only [ˈounli], just

**күр II** – *zool.* partridge [ˈpɑːtrɪdʒ]

**күрак I** – n. reed [riːd], rush, cane

**күрак II** – n. scrappy [ˈskræpi], patch-work

**күрал** – n. tool [tuːl], instrument, equipment, weapon, implement

**күрал-жаблык** – n. inventory [ˈɪnvəntəri]; implements

**күралай** – *zool.* nanny goat [gout]; deer

**күралайгүл** – *bot.* forget-me-not

**күралды** – adj. armed [ɑːmd]; possessed (of)

**күралсыз** – adj. unarmed [ʌnˈɑːmd]; defenceless

**күрам** – n. make-up [ˈmeɪkʌp]; structure

**күрама** – adj. composite [ˈkɒmpəzɪt], compound, composition

**күрастырма** – adj. combined [kəmˈbaɪnd], joint

**күран** – n. the Koran

**күрау** – 1. v. patch (up) [pætʃ]; 2. put together, arrange, make up

**күрбака** – *zool.* toad [təud], frog

**күрбан** – *n.* sacrifice ['sækrɪfaɪs], victim, offering; **күрбан ету/шалу** donate (to)

**күрбы** – *n.* coeval [kəu'vɔ:l], (person) of the same age, contemporary

**күрғак** – *adj.* dry [draɪ], arid

**күрғактық** – *n.* dryness ['draɪnəs]; aridity

**күрдас** – *n.* coeval, (person) of the same age, contemporary

**күрқұлақ** – *med.* scurvy ['skə:vi]

**күрлық** – *n.* (main)land [lænd], dry land

**күрма** – *n.* date [deɪt]

**күрмет** – *n.* honour ['ɔnə], esteem, respect

**күрметтеу** – *v.* honour, esteem, respect

**күрметті** – *adj.* honourable ['ɔnərəblɪ]; respected; **күрметті атақ** honorary title

**күрт I** – *insect.* larva ['lɑ:və], helminth

**күрт II** – *n.* **kurt**: dried cottage cheese in the shape of little balls; **күрт сорпа** bouillon with kurt

**күрт-кұмырсқа** – *n.* insect ['ɪnsekt]

**күрттаған** – *adj.* worm-eaten, wormy

**күрттай** – *adj.* tiny ['taɪni], wee, diminutive, insignificant

**күру** – *v.* 1. built, construct; 2. organize ['ɔ:gənaɪz], arrange, establish; 3. get/be lost, be missing

**күрту** – *v.* destroy [dɪ'strɔɪ]; **күрын кету** disappear, vanish; **күртты** spoiled

**күрық** – *kuruk* (loop for catching horses)

**күрылтай** – *n.* assembly [ə'sembli]

**күрылу** – *v.* be built, be under construction

**күрылыс** – *n.* construction [kən'strʌkʃən]; building; **күрылыс-монтаждау басқармасы** constructing-and-mounting management

**күрыш** – *n.* steel [sti:l]; **күрыш болат** strong steel

**күс** – *n.* bird [bə:d]; **күс жолы** the milky way; **күстың ұйқысындай** light sleep; **күстар туралы** about birds; **күстар леги** flock of birds; **күстың ұясы** bird's - nest

**күсбегі** – *n.* trainer of birds

**күс түмсық** – *bird('s) beak*; *fig.* bent, curved

**күсу** – *v.* vomit ['vɔmit], cast up

**күт** – *n.* property ['prɒpəti]; luck, good fortune, happiness; **күт-береке** prosperity, well-being, welfare; **күт мекен** happy place of residence

**күтан** – *zool.* heron ['herən]

**күтқару** – *v.* save [seɪv], rescue

**күтты** – *adj.* happy ['hæpi], fortunate, lucky; **күтты болсын** congratulate

**күттықтау** – *v.* congratulate (on, upon) [kən'grætʃuleɪt]; send one's greetings (to smb on the occasion of)

**күтылу** – *v.* get rid of; rid oneself of, eliminate, discard, dispose

**күшақ** – *n.* embrace [ɪm'breɪs, em'breɪs], hug, arms; **күшақ жаяу** embrace

**күшақтасу** – *v.* embrace [ɪm'breɪs], hug one another

**күштарлық** – *n.* inclination (for) [ɪnklɪ'neɪʃən], bent (for), infatuation

**күштар** – *adj.* in love with; enamored (u) red (of); **күштар болу** be in love with

**күю** – *v.* pour, shed, spill; **жаңбыр шелектем күйды** it is raining cats and dogs

**күбырлау** – *v.* stir [stə:], move, swarm  
**күдыру** – *v.* walk [wɔ:k], stroll, take a walk/stroll

**күыз** – *n.* girl [gə:l]; daughter; **күыз бала** (little) girl, girlie; **“Күыз күу”** Kazakh national tradition

**күыз-келіншек** – *n.* girls and young women

**қызамық** – n. german measles  
**қызанақ** – n. tomato [tə'mɑ:tou]  
**қызару** – v. redden, grow/turn red;  
*қызара бортми turn reddened/pale*  
**қызғалдақ** – bot. tulip ['tju:lɪp]  
**қызғаншақ** – adj. jealous ['dʒeləs],  
 envious  
**қызғану** – v. be jealous (of)  
**қызғылт** – adj. pink [pɪŋk], rose-  
 colo(u)red; rosy  
**қызғыш** – zool. lapwing ['læpwɪŋ]  
 peewit  
**қыздыру** – v. heat [hi:t], warm up,  
 excite, arouse  
**қызмет** – n. job [dʒɔb]; *қызмет*  
*көрсету render a service, provide a*  
*service; қызмет бабындағы сапар office*  
*trip; official journey*  
**қызметкер** – n. 1. employee; clerk,  
 office worker; 2. worker ['wɜ:kə], working  
 man  
**қызметтік** – adj. official ['ə'fɪʃəl],  
 worker  
**қызметтес** – n. colleague ['kɔli:g],  
 associate  
**қызметтестік** – n. collaboration  
 [kə,læbə'reɪʃən], cooperation  
**қызу I** – v. warm up, grow/get warm  
**қызу II** – n. temperature ['tempərətʃə];  
 fever; *қызу көтерілді high temperature*  
**қызыға** – adv. with interest; *қызыға*  
*қарау look with interest*  
**қызығу** – v. be(come) interested, take  
 an interest in  
**қызық** – adj. interesting ['ɪntrəstɪŋ];  
*қызық көріну it looks interesting*  
**қызыққыш** – adj. curious ['kjʊəriəs],  
 enthusiastic, fascinated, intriguing  
**қызықпаушылық** – n. indifference  
 [ɪn'dɪfərəns]  
**қызықтыру** – 1. v. interest (in); 2.  
 carry along, carry away; *қызықтырып*  
*айту tell with enthusiasm, cause interest*

**қызыл** – adj. red [red]  
**қызыл иек** – n. gum [ɡʌm]  
**қызыл-қошқыл** – adj. cherry-  
 coloured ['tʃerɪ'kləʊd]  
**қызылша I** – n. beet [bi:t], beetroot  
**қызылша II** – med. measles ['mi:zɪz]  
**кыл** – n. hair [heə]  
**кылды** – adj. bristly ['brɪ:stli], bristling  
**кыли** – adj. squint [skwɪnt], squinting;  
*кыли көзді adj. squint-eyed*  
**кылқалам** – n. brush [brʌʃ];  
*кылқалам шебері n. artist, painter*  
**кылқанды** – adj. coniferous  
 [kə'nɪfərəs]  
**кылқындыру** – v. smother ['smʌðə],  
 stifle, strangle, throttle  
**кылқыну** – v. gasp (for breath)  
 [ɡɑ:sp], pant  
**кылмыс** – n. crime [kraɪm], offence;  
*кылмыс санағы criminal statistics*  
**кылмыскер** – n. criminal ['krɪmɪnəl],  
 delinquent, offender  
**кылмыскерлік** – n. criminality  
 [ˌkrɪmɪ'næləti], delinquency  
**кылмысты** – adj. criminal, felonious  
**кылмыстық** – see: **кылмыскерлік**  
**кылтан** – n. (a single) hair [heə],  
 bristle  
**кылтиып** – adv. about braird  
**кылшық** – n. strand of wool, hair  
**кылық** – n. act [ækt], deed, action  
**кылыш** – n. sword [sɔ:d], sabre  
**кылыштасу** – v. fencing ['fensɪŋ]  
**кымбат** – adj. expensive [ɪk'spensɪv],  
 high-priced  
**кымбатты** – n. darling ['dɑ:lɪŋ], dear,  
 dearest, expensive, valuable  
**кымбатшылық** – n. high price(s),  
 high cost of, expensiveness  
**кымыз** – n. k(o)umiss  
**кымыздық** – bot. sorrel ['sɔrəl]

**кымыран** – n. kumran (drink from camel's milk)

**кына** – bot. henna ['hɛnə], lichen

**кынагүл** – bot. balsam ['bɑ:lɜ:m]

**кынжыгүл** – bot. lily of the valley

**кынжыла** – adv. painfully ['peɪnfəli, 'peɪnfʊli]; badly

**кынжылу** – v. be frustrated; trouble [ˈtrʌbl]; bother

**кынкылдау** – v. whine [waɪn], grumble

**кынкылдақ** – adj. tedious ['ti:diəs], humdrum; boring

**кынкылсыз** – adv. like a lamb, resignedly, with all humility

**кынсылау** – v. squeal [skwi:l], screech, whine

**кыпшабел** – adj. slender waist

**кыр I** – n. steppe [stɛp]; **кырдың қыраны** *steppe falcon*

**кыр II** – n. border ['bɔ:də], verge

**кыр III: кыр соңынан қалмау** – v. become/get/be attached (to); **кыр мұрын** *straight nose*

**кырағы** – adj. vigilant ['vidʒɪlənt], watchful; **қырағы көзқарас** *watchful glance*

**кыран** – zool. golden eagle

**кырат** – n. height [haɪt], eminence

**кырау** – n. hoar-frost ['hɔ:frɔst]

**кырғауыл** – zool. pheasant ['fezənt]

**кырги** – zool. red-footed falcon; sparrow hawk

**Қырғызстан** – Kirghizstan [kə:gi'st:n]

**кыркүйек** – n. September [sep'tembə]

**кырка** – n. hillock ['hɪlək], knoll

**кырку** – v. shear, clip; cut (up, open); haircut(ting)

**кырқылған** – adj. sheared [ʃiəd]

**кырлы** – adj. 1. hilly ['hɪli]; 2. sheared, cut

**кырнау** – n. recess [ri'ses]

**кырнаушы** – n. turner ['tɜ:nə], lathe operator

**кырсығу** – v. be obstinate

**кырсыққанда** – adv. in spite

**кыртыс** – n. soil [soɪl], ground, turf, wrinkles

**кыру** – 1. v. scrape; 2. shave

**кыруар** – adv. much [mʌʃ], a great deal; a lot, many

**кырык** – num. forty ['fɔ:ti]

**кырықаяқ** – insect. centipede [ˈsentɪpi:d]

**кырықбуын** – zool. caterpillar [ˈkætəpɪlə]

**кырыққабат** – n. cabbage ['kæbɪdʒ]

**кырыққұлақ** – bot. fern [f ɜ:n]

**кырыну** – v. shave [ʃeɪv], get shaved

**кырындап** – adv. edgeways [ˈɛdʒweɪz], sidelong

**кысқа** – adj. short [ʃɔ:t], brief, concise

**кыс** – n. winter ['wɪntə]; **кыс қатты** *severe winter, winter of severe frost*

**кыскы** – adj. winter ['wɪntə], wintry;

**кысқы шөп** *wintry fodder*

**кысқару** – v. shorten [ˈʃɔ:tən], diminish

**кысқарту** – v. shorten

**кысқыш** – n. (pair of) tongs [tɒŋz], pincers

**кыспақ** – 1. n. press; 2. barricade; 3. constraint

**кыстак** – n. settlement ['setlmənt], colony, village, hamlet

**кыстау** – n. winter hut/ cabin; winter quarters

**кыстыгүні** – adv. in winter

**кыстыру** – v. hook (on, to) [hʊk], hitch (to), pinch, grip with tongs

**кыстырғыш** – 1. n. (paper-)clip;

2. clothes-peg; 3. hairpin

**кысу** – v. press [pres], squeeze, compress



**қысылу** – 1. v. crowd [kaud], be herded; 2. feel shy, be ashamed (of smth); be squeezed; **қысылғаннан** *burn with shame*

**қысым** – n. suppression [sə'preʃən], pressure; compression, clamp, influence; **қан қысымы** *blood (arterial) pressure*; **ауаның қысымы** *atmosphere pressure, atmospheric pressure*

**қысыргүл** – *bot.* barren/sterile flower

**Қытай** – adj. China ['tʃaɪna]

**қытай** – n. Chinese ['tʃaɪ'ni:z]

**қытай** – adj. chinese ['tʃaɪ'ni:z]

**кытық** – n. tickle ['tikl]

**кытыр** – n. crunch [krʌŋtʃ], crackle

**кытырлақ** – adj. crimp [krɪmp], crisp, crispy

**кытырлату** – v. chew smth. with crunch

**кыш** – n. brick [brɪk]

**кыш бұйымдары** – n. pottery, earthenware

**кыша** – n. mustard ['mʌstəd]

**кышқаш** – n. (pair of) tongs [tɒŋz], pincers, pliers

**кышкыл** – adj. sour ['səʊə], bitter

**кышкылдану** – v. acidify [ə'sɪdɪfaɪ], oxidize

**кышкылтым** – adj. sourish ['səʊəri], acidic, bitter

**кышу** – v. itch [ɪtʃ], scratch oneself

**кышы** – n. potter [pɒ'tə]

**кышыма** – *med.* scab [skæb], rash, itch

## Л

**лабаз** – n. corn chandler's shop ['tʃɑ:ndlə], flour / meal shop

**лабазшы** – n. corn chandler, corn dealer, grain merchant, flour-dealer

**лабиалдық** – *ling.* labial ['leɪbiəl]

**лава** – n. 1. lava ['lɑ:və]; clinker; 2. *noun.* long(wall) face; **лава тасқыны** *lava stream / flow*

**лағыл** – n. ruby ['ru:bi]; **лағыл тас** *ruby*; **көзіне лағыл тас салынған жүзік** *ring with ruby*

**лағынет** – n. damnation [dæm'neɪʃən]; imprecation, curse; **лағынет атсын!** *damn it!, damnation!*

**лаж** – n. 1. possibility [ˌpɒsə'bɪlɪti]; 2. way out of any situation; **басқа лажым жоқ** *there is no other way out, there is no alternative, recourse, method, means*

**лажсыз** – 1. adj. hopeless ['həʊplɪs], desperate; 2. **лажсыз жағдай** *hopeless / desperate situation / condition, without recourse/remedy*

**лажсыздық** – n. hopelessness ['həʊplɪsnɪs]

**лай** – n. 1. mud [mʌd]; 2. silt

**лайлау** – v. stir up; muddle; **суды лайлау** *muddle water*

**лайлану** – v. get/become dirty ['dɜ:tɪ]; grow turbid/dull, dim

**лайлы** – adj. sludgy ['slʌdʒɪ], uliginous, dirty; muddy

**лайық** – adj. appropriate [ə'prəʊprɪt], suitable, corresponding; **лайық көру** *consider appropriate, suitable*

**лайықты** – adj. worthy (of) ['wɜ:ði], eligible ['elɪdʒəbl], accordingly, deserving (of); appropriate, convenient; as follows, as one should

**лайықсыз** – adj. unsuitable; inappropriate [ˌɪnə'prəʊprɪt], improper, unworthy

**лақ** – n. kid [kɪd]

**лақтыру** – v. throw [θrou], hurl, toss, cast; fling; **лақтырып тастау** *throw out, throw down, drop*; **лақтырып жіберу** *throw away, throw out, discard*; **ақшаны бекерге шашу** *waste money*

**лақа** – n. cat-fish ['kæt,fɪʃ], sheat-fish, burbot, eel-pot

**лақап** – n. 1. rumo(u)r ['ru:mə], hearing; talk; 2. pseudonym, alias; pen name; stage name; **лақап дүрете түсті tidings spread quickly**

**лала** – bot. lily ['lɪli]; **алқызыл лала orange lily; суда өсетін лала гүлі water-lily; ақшыл лала madonna lily**

**лалагүл** – bot. lily ['lɪli]

**лапылдау** – 1. v. flame; burn [bʌ:n], be on fire; 2. flare (up); 3. blaze (about high body temperature); fig. be carried away

**лас** – adj. dirty ['dɜ:tɪ]; muddy, miry, **лас жұмыс dirty work; лас шелек slop-pail; dirtily; untidily**

**ластау** – v. pollute [pə'lu:t], soil, litter; make dirty; make a mess

**ластану** – v. soil (oneself) [sɔɪl], make oneself dirty, become/get dirty

**лашын** – zool. falcon ['fɔ:lkn, 'fɔ:kən], from the family of falconry; accipiter

**лауазым** – n. rank, position [pə'ziʃən]; job; post; **лауазымы бойынша ex officio**

**лаулау** – v. blaze [bleɪz], flare (up), (in)flame; burn; **лаулап жану burn greatly**

**ләззәт** – n. satisfaction [sæ'tɪs'fækʃən], contentment, gratification, delight, savor, taste, pleasure, enjoyment

**ләйлек** – bot. stork [stɔ:k]; **үнді ләйлегі adjutant**

**лебіз** – n. 1. wish [wɪʃ], desire; 2. hint [hint]; allusion; **лебізін білдіру express a wish**

**леген** – 1. n. basin ['beɪsən]; wash-basin, wash-hand-basin; 2. dish

**лезде** – adv. instantly ['ɪnstəntli], at once, in a moment, in a trice/ moment, in an instant, in a flash, in a twinkling, very quickly

**лездеме** – n. short meeting; briefing ['bri:fiŋ]

**лейтенант** – n. lieutenant [lef'tenənt]

**лексика** – n. vocabulary [və'kæbjuləri]

**лексикалық** – ling. lexical ['leksikəl]

**леп** – 1. n. exclamation [eks'kle'meɪʃən], ejaculation; 2. waft, whiff, puff; breath; 3. breath(ing)

**леп белгі(сі)** – gr. exclamation mark

**лепті** – adj. exclamatory [ɪk'skl æmətri]

**лөбия** – bot. haricot ['hærikəu]; haricot/French/kidney bean

**лиро-эпикалық** – lit. lyrical epic

**литр** – n. litre ['lɪtrə]

**лицей** – n. lyceum [lai'si:əm]

**лицензия** – n. licence ['laɪs(ə) n(t)s]

**логопед** – n. speech therapist ['θer əpɪst]

**локсу** – 1. n. 1. retch [retʃ]; 2. qualm; vomituration; 2. v. 1. retch; 2. dry vomiting, feel nauseated

**ломдәрд** – n. pawn shop; **ламбардқа өткізу pawn**

**лосьон** – n. lotion ['ləʊʃ(ə)n]

**лүпілдеу** – v. beating rapidly ['bi:tɪŋ]

**лық** – adj. full (of) [fʊl]; packed; crowded, *to the full*; **лық толы cram-ful**

**люк** – n. manhole ['mænhəʊl]

# M

**ма** (ме; ба; бе; па; пе) – *interrogative particle*; *барды ма? did he go?*

**маған** – *pron. me* [mi:]

**магнит таспасы** – *n. magnetic ribbon*  
[mæg'netik]

**мағлұмат** – *n. information*  
[.infə'meɪʃən], facts; material; data;  
*мағлұмат беру provide data; ...*

*мағлұмат firsthand information, reliable information, true account*

**мағлұматты** – *adj. informed*  
[in'fɔ:md], competent

**мағына** – *n. sense* [sens]; meaning, significance; essence, content; *мағына беру interpret; attach importance/significance (to); мағынаны білдіреді signify, mean; бұның ешқандай мағынасы жоқ it doesn't signify*

**мағыналас** – *adj. synonymous*  
[si'nɒnɪməs], identical by sense

**мағыналы** – *adj. substantial*  
[səb'stænʃəl]; significant, meaningful, important; *мағыналы сөз intelligible speech*

**мағынасыз** – *adj. senseless* ['senslɪs], meaningless, muddle-headed, nonsense, absurd; ridiculous, void, empty

**мадақтама** – *n. (official) document*

**мадақтау** – *v. praise* [preɪz]; eulogize, glorify

**маза** – *n. rest* [rest]; repose, peace;  
*мазасын алмау not to worry; мазасын алу give no rest, never leave in peace; мазасы кетеді be deprived of rest*

**мазалау** – *v. bother, worry* ['wʌɹɪ], bug

**мазақ** – *n. mockery; sneer, jeer* [dʒiə]

**мазақ ету** – *v. mock* [mɔk] (at), jeer (at); gibe (at); deride; *мазақ қылу joke, jest*

**мазақ сурет** – *n. caricature*  
['kærɪkə,tʃuə]; cartoon; parody

**мазақтау** – *v. 1. tease* [ti:z]; deride, 2. jeer (at); gibe (at); mock (at); *мазақ қылу to make a laughing-stock (of)*

**мазар** – *n. grave* [greɪv]; cemetery, graveyard; churchyard, tomb; monument

**мазасыздану** – *v. worry* ['wʌɹɪ]; be anxious/uneasy (about),

**мазмұн** – *n. content* ['kɒntent]; maintenance, support, (table of) contents

**мазмұндама** – *n. 1. summary*  
['sʌmən]; statement; 2. report, essay

**мазмұндау** – *v. 1. recount* [ri:'kaunt]; summarize; 2. set forth, give an account (of); expound

**мазмұнды** – *adj. substantial*  
[səb'stænʃəl]; substantive; full of substance, rich in content

**май** – 1. *n. ointment* ['ɔɪntmənt]; liniment; 2. butter; oil; 3. suet, fat, lard; *жанар май benzine; petrol; (Am.) gasoline, gas; сары май butter; сұйық май oil*

**май шам** – *n. candle* ['kændl]; light; taper; *шамды өшіру blow out a candle; шам жағу light/put out*

**майбалық** – *n. sprat* [spræt]

**майбояу** – *n. oil-paint* [ɔɪ peɪnt]

**майда** – *n. (small) change* [tʃeɪndʒ]; small coin, *майда сөз polite words*

**майдалағыш** – *n. blender* ['blendə]; crushing machine

**майдалау** – *v. change* [tʃeɪndʒ] (for), crush, grind; make small; divide into particles; *майдалап сөйлеу speak ingratiatingly*

**мақал** – *n. proverb* ['prɔvə:b], saying

**мақала** – *n. article* ['ɑ:tɪkl]

**мақау** – *n. deaf-and-dumb*  
[.defən'dʌm]

**мақсат** – *n. aim* [eɪm]; purpose; objective, intention, goal

**мактаншақ** – 1. *adj.* arrogant [ˈæɾəgənt]; 2. *n.* boaster, braggart

**мактаныш** – *n.* praise [praɪz], *құдайға шүкірлік thank god, pride*

**мактаныш ету** – *v.* be proud (of) [bɪ ˈpraʊd]; take pride (in); pride oneself (upon)

**мактанышпен** – *adj.* proudly [ˈpraʊdlɪ], with pride

**мақтау** – *v.* praise [preɪz]; compliment (for) [ˈkɒmplɪmənt]; *мақтауға тұратын, мақтау қотеремін deserving of praise, deserving praise, praiseworthy*

**мақтау қағаз** – *n.* (laudable) (official) document [ˈdɒkjumənt]

**мақтаулы** – *adj.* commendable [kəˈmendəblɪ]; progressive [prəˈɡresɪv]; leading, headmost; laudatory, praiseworthy complimentary; *iron.* greatly praised

**мақташы** – *n.* cotton-grower [ˈkɒtən ˈɡrouə]

**мақұл** – *adv.* all right [ɔˈlaɪt], very well, agreed, O.K

**мақұлдаған** – *adj.* approved [əˈpruːvd], affirmative

**мақұлдау** – 1. *v.* approve (of) [əˈpruːv]; approval, approbation; 2. agreement; 3. affirmation; *мақұлдай кетті straight away agreed; 4. accept, consent*

**мақұлық** – *n.* (living) creature [ˈkriːtʃə], being

**мақұрым: мақұрым қалу** – *v.* remain in ignorance [nˈmeɪns ɪn ˈɪgnərəns]

**мал** – *n.* cattle, livestock; *үй жануарлары domestic animals; fig. wealth; мал табу үшін provide sustenance (for); мал бағу hold cattle; мал қора cattle yard, farmyard, backcourt; малжанды loving a cattle*

**малдың басы** – *n.* livestock [ˈlaɪv, stɒk]; cattle head

**мал өнімдері** – *n.* animal produce; products of cattle breeding

**мал-жай** – *n.* livestock sector; animal husbandry; animal breeding

**малшы** – *n.* shepherd [ˈʃepəd]

**маман** – *n.* specialist (in), expert (in)

**мамандық** – *n.* speciality [ˈspeʃɪˈæliːti]; speciality

**мамық** – 1. *n.* down; 2. *adj.* downy

**мамыр** – *n.* May [meɪ]

**манағы** – *adv.* then; [ðen]; of that time, of the time, of those times/days, recent

**мансап** – *n.* career [kəˈnə]

**мансапқор** – *n.* careerist [kəˈnərɪst]; office-seeker; place-hunter, power-loving / seeking, ambitious

**мансапқорлық** – *adj.* love of power [lʌv ɔˈpaʊə], ambition, lust for power, vanity, vainglory, careerism

**маң** – *n.* environs [ɪnˈvaɪənz]; surroundings, vicinage, side6 vicinity

**маңай** – *n.* surroundings [səˈraʊndɪŋz], environs, vicinage; *маңайына around oneself*

**маңғаз** – *adj.* stately [ˈsteɪtlɪ], majestic, important; significant, sedate

**маңдай** – *anat.* forehead [ˈfɔːhed]; brow, frontal; *маңдай алды the best; маңдайында тұр on the forehead [ˈfɔːhed]*

**маңдайша** – *n.* lintel [ˈliːntəl]

**манында** – *adv.* by, near, close by

**маныз** – *n.* sense [sens]; meaning, significance, maintenance, essence

**манызды** – *adj.* important [ɪmˈfɔːtənt]; essential, considerable; sizeable; substantial, meaningful, significant

**маңырау** – *v.* bleat [bliːt]

**марқұм** – *n.* the deceased [dɪˈsɪst]

**марапаттау** – *v.* reward (with) [nˈwɔːd]; decorate (with); *марапатталды rewarded*

**маржан** – *n.* coral [ˈkɒrəl]. 2. (glass) beads

**мас** – adj. drunk [dɾʌŋk], drunken  
**маса** – n. gnat, mosquito [mɑs'ki:təu]  
**масаты** – n. plush [plʌʃ]  
**масахана** – n. mosquito net  
 [mɑ'ski:təu]

**маскүнем** – n. drunkard ['dɾʌŋkad];  
 toper, tippler, confirmed drunkard, sot;  
 alcoholic

**масқара** – n. shame [ʃeɪm]; disgrace,  
 dishonor, embarrassment, shame, disgrace,  
 it is terrible/horrible

**мастык** – 1. n. intoxication  
 [ɪn,tɔksɪ:keɪʃən]; 2. conceit; 3. surfeit

**масыл** – 1. n. burden, load; parasite;  
 2. sponger [spɒndʒə]; *масыл болу*  
*become burden*

**мата** – n. cloth [klɔθ], fabric, material;  
 textile

**матасу** – *gram.* collateral subordination

**матау** – 1. v. tie together [təgeðə];  
 bind; connect (with), join, tie together the  
 legs (mostly about horses); *аяғын матап*  
*байлау tie the legs*

**маусым I** – n. June [dʒu:n]; *осы*  
*маусым айында in june; өкен маусымда*  
*last june; келесі маусым айында next*  
*june [nekst dʒu:n]; жыл мезгілдерім*  
*eason*

**маусым II** – n. season ['si:zən]

**маужырау** – v. be exhausted (with)  
 [ɪg'zɔ:stɪd], be weary (of), weaken

**махаббат** – n. love (for, of) [lʌv];  
*махаббатпен үйлену marry for love;*  
*жақындарына деген махабаты*  
*maternal love; біреуге деген*  
*махаббат for the love (of), for the*  
*sake (of); махаббатсыз (marriage)*  
*loveless*

**машақат** – n. trouble [trʌbl]; cares;  
 bustle

**машық** – 1. n. experience  
 ['ɪksp'əriəns]; skill, practice

**мая** – n. stack (of hay), rick

**мәдениетті** – adj. cultural [klʌtʃərə],  
 civilized; *оркендеген дәуір civilization;*  
*дамыған қоғам civilized society*

**мәжбүр** – adj. forced [fɔ:st],  
 necessarily, perforce, of necessity;  
*мәжбүр болу have to*

**мәжіліс** – n. meeting [mi:tɪŋ]; assembly,  
 sitting; session; conference

**мәз болу** – v. be glad (at, of; that)  
 [glæd]; be pleased/delighted; satisfied  
 (with); *мәз болу plume; мәз болмады not*  
*to receive, not plume*

**мәзір** – n. menu ['menju:]

**мәз-мәйрам** – adj. enthusiastic [ɪn'  
 θju:zi'æstɪk], exalted, rhapsodic(al),  
 exultant, triumphant; *мәз-мәйрам болды*  
*he was glad*

**мәйіт** – n. deadman ['ded,mæn];  
 dead body

**мәлімдеме** – n. declaration  
 [dekla'reɪʃən], announcement, statement,  
 report, notification, notice

**мәмле** – n. agreement [ə'gri:mənt],  
 understanding, consent, bargain,  
 transaction, deal

**мәмлөгер** – n. diplomat ['dɪplə,mæt],  
 diplomatist

**мәнді** – adj. meaningful ['mi:nɪŋfʊl],  
 significant, important

**мәнер** – 1. n. pattern ['pætən], design;  
 tracery, stamping; 2. manner, expression

**мәңгі** – adv. eternal, everlasting;  
 for ever [fɔ:'revə]; *мәңгі мұз оранған*  
*wrapped up with eternal ice*

**мәрте рет** – adv. time [taɪm]; occasion;  
*мың мәрте рахмет thank you thousand*  
*times*

**мәртебе** – 1. n. authority; status  
 ['steɪtəs]; 2. prestige; 3. dignity, hono(u)  
 r, reputation; *мәртебең өссін (артсын)*  
*wish good luck and happiness*

**мәселе** – n. problem; matter;  
 issue, question ['kwɛstʃən]

**мәселен** – n. for instance; e.g. take for example mathematics

**мәселенама** – n. problems ['prɔbləm]

**Мәскеу** – Moscow ['mɔskəu]; *Мәскеу түбі under the Moscow*

**мәслихат** – n. meeting ['mi:tɪŋ], gathering, conference, seminar; council; *мәслихат құрды consult; deliberate*

**мәссаған** – n. exclamation [ɛksklə'meɪʃən], (out)cry, ejaculation, show wonder, disappointment; *мәссаған, енді не істейміз you don't say so; well, what shall we do*

**мәсі** – n. soft leather boots [bu:ts]

**мәтел** – n. saying ['seɪɪŋ], proverb, by-word

**мәтін** – n. text [tekst]; words

**мәуелі** – adj. fructiferous [frʌk'tɪfərəs], fruitful, fruit-bearing

**меңзеу** – v. allude [ə'lu:d]; hint (at); drop/make hints (about); imply

**медбике** – n. nurse [nə:s]; *мектеп медбике school nurse*

**медет** – n. support, help

**медресе** – n. madrasah [mæ'dræsə]

**меже** – n. boundary path

**меңгілінде** – adv. in time [ɪn taɪm], on time, timely, at the proper/right time

**меңгілсіз** – 1. adj. premature [premə'tʃuə], late, untimely; 2. adv. prematurely; *меңгілсіз қайтыс болды he died [passed away] prematurely / untimely*

**мейлі** – particle. let [let], may; *мейлі сіздің айтқаныңыз болсын have it your way; мейлі солай-ақ болсын so be it*

**мейман** – n. visitor, guest [gest]

**мейманхана** – n. hotel; inn [ɪn]

**мейрам** – n. holiday; (religious) feast

**мейрамхана** – n. restaurant ['restərɔnt] Brit, ['restərɔŋ] AmE

**мейіз** – n. pl. raisin(s) ['reɪzən]

**мейір** – n. 1. sympathy (with, for); 2. mercy, charity

**мейірім** – n. 1. caress; endearment; kindness; 2. pity; compassion

**мекеме** – n. institution, establishment

**мекен** – n. 1. place, position, residence; 2. abode [ə'bəud]; *белгісіз/тұрақты мекені жоқ of no fixed abode*

**мекенжай** – n. address [ə'dres]

**мектеп** – n. school [sku:l]; *дарынды балаларға арналған мектеп a school for gifted children*

**мекіре** – n. sturgeon ['stə:dʒən]

**мемлекет** – n. state [steɪt], country, commonwealth, nation; *тәуелсіз мемлекет independent state, independent*

**мен** – pron. I [aɪ]

**менсінбеу** – v. neglect [nɪg'lekt], disregard, disdain, slight; put on airs, give oneself airs, overlook

**меншік** – n. property ['prɔpəti], real estate

**меншікті** – adj. own [aun]; proper; personal, private; *меншікті тілші own correspondent;*

**меншікшіл** – adj. possessive [pə'zesɪv], property-owning, proprietorial

**менікі** – pron. mine [maɪn]; *менікі дұрыс қой i am right*

**менің** – pron. my [maɪ]; of me; *менің топшылауым бойынша to my mind*

**меніңше** – adv. in my opinion [ə'pɪnɪʃən], according to, my opinion, to my mind, to my way of thinking

**мең** – n. birthmark, mole [mou]l

**меңгеру** – 1. v. learn [lɜ:n]; direct, administer, assimilate; cope (with); 2. manage; govern; rule (over)

**меңгеруші** – n. manager ['mænɪdʒə]; chief, head, *оқу ісі меңгерушісі director/head of studies; меңдуана bot. henbane* ['henbeɪn], black henbane; *немене меңдуана жеп алғансың ба are you crazy; have you gone crazy*

**меңзеу** – v. direct (at, to) [dɪ'rekt], orientate

- меніреу** – 1. adj. deaf [dɛf];  
2. slow-witted, dull; stupid
- мерген** – n. sniper, sharpshooter
- мереке** – n. holiday; *pl.* celebration
- мерейтой** – n. anniversary; jubilee;  
*жыырма бес жылдық мерейтой*  
*twenty-fifth anniversary; күміс мерейтой*  
*silver jubilee; жүз жылдық мерейтой*  
*centenary; мерейтойды атап өту*  
*celebrate a jubilee*
- мерзімсіз** – adj. with no fixed term;  
unlimited, indefinite, open-ended;  
permanent; *мерзімсіз төлем*  
*overtime pay(ment); мерзімі өткен*  
*overdue; мерзімінен бұрын*  
*ahead of schedule, early*
- мерзім** – n. 1. date; term, time;  
2. duration, phase, period; *сақтау мерзімі*  
*shelf (storage) life*
- мерзімді** – adj. temporary  
[ˈtɛmpərədi], seasonal; urgent
- мерт**: **мерт болу** – v. die [dai]; pass  
away; depart, perish, expire
- мертігу** – v. take mutilation  
[tɛik mʲutɛlʲɔn], hurt/bruise oneself
- меруерт** – n. pearls; *жасанды*  
*меруерт* *olivet, simulated pearls, venetian*  
*pearl; ұсақ меруерт*  
*seed-pearls; меруерт жину*  
*fish for pearls, to pearl; меруерт*  
*шашқан*  
*strewn pearls*
- меруертгүл** – n. lily of the valley
- мешін** – *zool.* monkey [ˈmɛʃɪn]; *ape*
- мешіт** – n. mosque [ˈmɛʃɪt]
- ми** – *anat.* brain [brɛɪn]; nerve tissue;  
*ми қабынуы*  
*brain fever; ми сыңары*  
*cerebral hemispheres; ми жұлын*  
*сұйығы*  
*spinal liquid* [ˈspainəl ˈlikwɪd]
- мизам**: **мизам мейрамы** – n. harvest  
festival [ˌhɑːvɪstˈfɛstəvəl], harvest home
- мизан** – n. dropsy [ˈdrɒpsɪ]
- министрлік** – n. ministry [ˈmɪnɪstrɪ];  
department
- мипалау** – n. squash from brains and  
sheep's head meat

- мирас** – n. heritage [ˈhɛntɪdʒ], legacy
- мираскерлік** – n. succession  
[səkˈsɛʃən]; continuity
- мираскор** – 1. adj. heir [ɛə], legatee;  
2. successor, inheritor
- мисыз** – adj. brainless [ˈbrɛɪnɪs],  
stupid, foolish, silly, witless
- миуа** – n. fruit [fruːt], greengrocery;  
berry; soft fruit, small fruit
- миуалы** – 1. adj. fruitage [fruːtɪdʒ],  
fruit, garden-stuff, vegetables;  
2. fructiferous, fruitful, fruit-bearing  
*жеміс-жидекке арналған пышақ*  
*fruit knife; жеміс-жидек*  
*ағашы*  
*fruit tree; жеміс-жидек*  
*сусыны*  
*fruitjuice; жеміс-жидек*  
*суы*  
*fruit drink; жеміс-жидек*  
*бақшасы*  
*orchard; жеміс-жидек*  
*сусыны*  
*soft drinks; жеміс-қанты*  
*fruit sugar; fructose*
- мия** – *bot.* licorice [ˈlɪkəns], glycyrrhiza
- мияулау** – v. mew [mjʊː], miaul, meow
- мойыл** – *bot.* bird cherry [bəːd ˈtʃɛn]
- мойын** – *anat.* neck [nek]; *мойынға*  
*асылу*  
*throw one's arms around smb's*  
*neck; мойнынан нұқыл қалу*  
*throw/chuck/kick smb. out*
- мойындау** – v. acknowledge; concede,  
admit; *қателігін/кінәсін*  
*мойындау*  
*admit / acknowledge one's guilt*  
*[one's fault / mistakes]*
- мол** – adj. 1. abundant, plentiful;  
2. many, much, plenty; *мол астық*  
*rich harvest, heavy crop; bumper crop*
- мола** – n. grave [grɛɪv], tomb,  
cemetery, graveyard, churchyard
- молда** – n. mullah [ˈmʊlə, ˈmʌlə],  
moollah
- молдық** – n. wealth [wɛləθ]; riches,  
abundance, wealth, plenty
- молшылық** – 1. n. abundance  
[əˈbʌndəns], plenty, profusion, wealth;  
sufficiency; *асқақ молшылық*  
*profusion; молшылық*  
*жолы*  
*the way to the undance*

**молығы** – v. enrich oneself [in'niʃ wʌn'self]; get rich; increase; *молығын increasing, be plentiful/abundant*

**момын** – adj. quiet ['kwaɪət]; low, modest, gentle, peaceful

**монғол** – n., adj. Mongol, Mongolian [mɒŋ'gɒʊliən]

**монополиялау** – v. monopolize [mɒ'ri:ɔpə,laɪz]

**монша** – n. bath(s) [bɑ:θ]; bath-house; hothouse; *монша сытыртқысы besom, which used in Russian baths to induce copious perspiration (by beating with it)*

**моншак** – n. (glass) beads [bi:ds]; necklace; *моншақтау to bead; моншақпен кестелеу beading, beadwork*

**мосы** – n. tripod

**мөлдiр** – adj. transparent [træns'pærənt]; clear; limpid; pellucid, clean; *мөлдiр көз beautiful eyes; мөп-мөлдiр very clear; мөлдiр көлдерi clear lake*

**мөлтiлдеу** – v. overflow [,ouvə'brɪm]; overflow, gleam

**мөлшер** – n. volume, size [saɪz], scale, magnitude, dose; draught, quantity, capacity

**мөлшерлеу** – v. 1. estimate, make a rough calculation (of); 2. delimit; *өймен мөлшерлеу weigh up, (try to) figure out, measure*

**мөңіреу** – v. low, moo [mu:]; bellow

**мөр** – n. seal, stamp [stæmp]; *Мемлекеттік Мөр Great / State Seal; мөр басу/қою stamp; set / affix / attach a seal (to)*

**мұғалім** – n. teacher ['ti:tʃə]; tutor; schoolteacher, schoolmaster; *Ағылшын [математика] мұғалімі English [mathematics] teacher; итаттан тыс мұғалім supply teacher; студент практикант practice / student teacher*

**мұғалима** – n. schoolmistress ['sku:l,mistris]

**мұз** – n. ice [aɪs]; *мұзды ерiту melt ice; мұзда тайып кету slip on the ice; мұз қатады Ice forms.*

**мұздай** – adj. icy ['aɪsi], glacial; very cold

**мұздату** – v. chill [tʃɪl ], freeze

**мұздау** – v. freeze [fri:z], freeze up; *мұздан қатып қалу freeze to death*

**мұзды** – adj. icy, ice-covered

**мұқаба** – n. binding, cover; folder, dust-wrapper, dust-cover; *(for document) case; book jacket; қатты мұқабамен in hard cover; hardbound; жұмсақ мұқабамен in paperback*

**мұқият** – 1. adj. careful, attentive; thorough; industrious 2. adv. carefully, thoroughly

**мұқтаж** – n. need [ni:d]; necessity; *мұқтаж болған жағдайда in case of need*

**мұнай** – n. petroleum [pə'trouliəm], oil

**мұнара** – n. minaret [,minə'ret]; tower

**мұнарлы** – adj. misty ['mistɪ], hazy; *(ab. weather, sky) cloudy, dull*

**мұнда** – adv. here; here, with us

**мұнша** – adv. so much; so many, as much as this

**мұн I** – n. 1. anguish; grief [grɪ:f], sorrow; 2. request; dejection, plea

**мұн II** – adv. 1. it takes only ; one has / needs only; it's yours for the asking; 2. as soon as; *аузын аиққаны мұң екен, ол оны бас салды it took him only to say; he began shouting*

**мұңаюу** – v. be sad; grieve, feel sad

**мұңды** – adj. sad [sæd], mournful; grievous

**мұра** – n. heritage ['herɪtɪdʒ], legacy; *құнды мұра priceless heritage; мұрадан бас тарту repudiate one's heritage*

**мұрагер** – n. heir [eə]; legatee; *заңды мұрагер heir at law*

**мұрағат** – n. archives ['ɑ:kəɪv]



**муражай** – n. museum [mju:'zi:əm]  
**мұрат** – n. 1. intention, will, wish (for) [wɪʃ], desire (for); longing (for); aim, purpose; 2. ideal *мұратына жетті* achieve dream/fame

**мұрт** – n. moustache [mʊ'stɑ:] ; *мұрт қою/ociпу grow a moustache*; *мұртын түзеу trim a moustache*; *мұртын қайыру finger; twist one's moustache*; *ұзын, жоғары қайырылған мұрт handlebar moustache*

**мұртсыз** – n. wearing /having no moustache; callow

**мұрша** – n. leisure ['leʒə], circumstance, occasion, opportunity

**мұрын** – n. nose [nəʊz]

**мұрынды** – adj. big nose [big nəʊz]

**мұрындық** – 1. n. muzzle; 2. v. muzzle ['mʌzəl]

**мұсылман** – n. Muslim ['muzlim], ['mʌzlim]; Moslem ['mɒzləm]

**мұхит** – n. ocean ['oʊʃən], *Солтүстік мұзды мұхит Arctic Ocean*; *Тынық мұхит the Pacific, the Pacific Ocean*; *Атлант мұхиты Atlantic Ocean, the Ditch*; *Үнді мұхиты Indian Ocean*

**мұхиттану** – n. oceanography [oʊʃən'ɒgrəfi]

**мүгедек** – 1. n. invalid ['ɪnvə,lɪd], cripple; 2. adj. disabled; invalid, handicapped

**мүгедектік** – n. disability [,disə'bɪlɪti], handicappedness; incapacity for work; *еңбекке жарамсыз physical disability*

**мүдде** – n. interest ['ɪntrɪst]; accent, desire (for); longing (for), hunger, wish, need

**мүдірмейтін** – adj. firm [fə:m], steadfast; unflinching; imperturbable, inflexible

**мүдірместен** – adj. ['flu:ənt], smoothly, without stop, unhesitatingly, straightaway

**мүжу** – v. gnaw [rɔ:] ; nibble, crack (nuts), etch; bite (finger-nail); *fig. pitch (into), fall (on), go for*

**мүйіз** – n. horn [rɔ:n]; antler, bugle

**мүйізді** – adj. horned [rɔ:nd]; *мүйізді жануар horned animal*; *мүйізді бұғы ана mythological ancestor of Kirghiz*

**мүйізжапырақ** – bot. hornwort [rɔ:n,wɜ:t], Ceratophyllum

**мүйізтұмсық** – rhinoceros [raɪ'rɒsəʁəs]; rhino

**мүк** – bot. moss [rɒs], anophyte

**мүскидек** – n. cranberry ['krænbən]

**мүлгу** – v. doze (off) [dɒz], slumber, drowse; nod; *fig. quiet, silence; calm*; *мүлгіген тыныштық sleeping quiet*

**мүлде** – adv. quite [kwɑɪt], entirely, totally; at all, absolutely, quite, totally, utterly

**мүлтіксіз** – 1. adv. impeccably; without demur; 2. adj. flawless, perfect; *ол ағылшын тілінде мүлтіксіз сөйлейді His English is perfect./ his English is impeccable*

**мүлік** – n. 1. belongings, possessions, thing [θɪŋ]; object, 2. property; inventory; implements

**мүмкін** – 1. adv. possibly ['rɒsɪbli], perhaps, probably, maybe, most likely; 2. adj. possible, perhaps

**мүмкіндігінше** – impossibility [ɪm,rɒsɪ'bɪltɪ]

**мүмкіндік** – 1. n. probability [,prɒbə'bɪlɪti], likelihood, possibility; 2. chance; odds; look-out; *бір мүмкіндік one chance in*; *оннан бір мүмкіндік ten to one*; 3. potential; *мүмкіндігі болса if it is possible*

**мүмкіншілік** – n. possibility [rɒsɪ'bɪlɪti], chance [tʃɑ:ns]

**мүсәпір** – adj. wretched ['retʃɪd], miserable, homeless, poor fellow, poor devil

**мүсәтір** – n. sal ammoniac, [ˌsæɪl`əm əniæɪk] ammonium chloride

**мүсін** – 1. n. bearing; [ˈbɛərɪŋ]; stature (posture); 2. sculpture, statue, bust

**мүсінді** – adj. stately, excellent 2. harmonious

**мүсінше** – n. statuette [ˌstætju`et], figurine

**мүсінші** – n. sculptor [ˈskʌlptə]

**мүшайра** – n. competition of writers (akyns); forum of literary man

**мүше** – 1. organ, organism; 2. member; *gram. сөйлем мүшесі part of a sentence*

**мүшел** – n. system of chronology, period of twelve years, chronological age

**мүшелді кезең** – defined period of age (every 12 years, by eastern chronology)

**мүшелтой** – n. anniversary [ˌæni`vɜ:səni]; jubilee

**мүшелік** – n. membership [ˈmembə,ʃɪp]

**мыж-мыж** – adj. crumpled [ˈkrʌmpld]; trodden; lined, wrinkled, flabby, baggy

**мыжу** – v. rumples [ˈrʌmp] (dress and etc.); crumple; press, squeeze, compress

**мызғымас** – adj. inviolable [ɪn`vaiələbl], indissoluble, firm, steadfast, staunch

**мызғу** – v. doze; slumber (*poet.*)

**мықты** – adj. firm [fɜ:m]; stable; strong

**мықтылық** – n. strength [streŋθ]; fortitude, solidity; *рухтың мықтылығы fortitude; strength of spirit*

**мылжын** – n. talker, chatterer, gas-bag, windbag; blabber; gossip

**мылжындау** – v. babble [ˈbæbl], jabber, twaddle; (*ab. baby*) prattle

**мылқау** – adj. deaf-and-dumb; *мылқаулар әліппесі deaf-and-dumb alphabet; manual alphabet*

**мылтық** – n. gun [ɡʌn], handgun, rifle

**мың** – *num.* thousand [ˈθaʊz(ə)nd]

**мырза** – 1. n. 1. master [ˈma:stə]; 2. gentleman; sir, Mr.; 2. adj. generous

**мырыш** – n. zinc [zɪŋk]

**мыс** – n. copper [ˈkɒpə]

**мысал I** – n. example; model [ˈmɔd(ə)l]

**мысал II** – n. 1. (*genre*) fable; 2. cock-and-bull story

**мысалы** – n. for example [ɪg`zɑ:mp], for instance; e.g

**мысқыл** – 1. n. irony [ˈaɪrəni]; 2. mockery; sneer, gibe

**мыстан** – n. witch [wɪtʃ]; hag, harridan, vixen; *мыстан кемпір Baba-Yaga*

**мысық** – n. cat [kæt]; *итпен мысықтай өмір сүру quarrel like cats and dogs*

**мысықай** – n. kitten [ˈkɪtən]

**мысықторғай** – *zool.* oriole [ˈɔ:riəl] (Orioliidae fam) hangbird

**Мысыр** – n. Egypt [ˈi:dʒɪpt]

**мін** – n. lack [læk] (of), shortage (of); flaw, defect; deficiency (in); *мін тағу to find defect*

**мінбе** – n. platform [ˈplætfɔ:m], rostrum; tribune; chair, pulpit, lecturing desk

**міндет** – n. duty [ˈdju:tɪ]; obligation, responsibility, problem; debt; *міндет қылу oblige, reproach (with)*

**міндеттеме** – n. obligation [ˌɔbl`geɪʃən]; engagement; commitment; *өз міндетін атқару to meet one's engagements*

**міндеттеу** – n. oblige [əˈblaɪdz], responsibility, obligate

**міндетті** – adj. obligatory [ɔˈbligətər,-tɪ], compulsory; *міндетті түрде without fail*

**міне** – *pron.* here [hɪə], how, this; *міне қызық it is interesting*

**мінгізу (отыргызу)** – v. mount [maʊnt]; help to get (on) (*horse, bicycle, car and etc.*); take, board; *атқа мінгізу mount [get on] a horse; велосипедке отыргызу get on a bicycle*

**минез** – n. character ['kæŋkt ə], nature, personality; behavior, conduct; *минези ауыр steady, balanced, even-tempered*

**минездеме** – n. characterization [kænktəra'tze(ə)n], characteristic

**минезкулук** – n. behavio(u)r [bi'heivjə], conduct, disposition, temper, character

**нағашы** – n. *coll.* relatives on the mother's side

**нағыз** – adj. real ['nəl], actual, present, contemporary, true, genuine; *нағыз қымыз genuine k(o)jumsis*

**нағылет** – n. curse [kə:s]

**надан** – adj. ignoramus [ɪgnə'reiməs], rude, idiot

**надандық** – n. ignorance [ɪgn(ə)'r(ə)ns], illiteracy

**наз** – n. mincing manners; finicality

**назар** – n. attention [ə'teŋʃən], view, glance, look, gaze; heed; notice, note; *назар аудару pay/draw attention*

**наздану** – v. 1. behave with false modesty; 2. flirt (with), coquet(te) [kə'ket] (with), cuddle

**назды** – 1. adj. coquettish [kou'ketiʃ]; fetching; 2. tender; gentle; affectionate

**найза** – n. spear [spiə], lance, pike

**найзағай** – n. lightning ['laitniŋ]

**нақыл** – n. apophthegm ['æpə'θeɪm], aphorism; narrative, theme, tale; dictum; *нақыл сөздер instructive words, edification words*

**нақ** – adv. exactly, accurately, precisely, just so

**нақты** – adj. concrete ['kɒŋkri:t], exact

**нақтылық** – n. concreteness [kɒŋkri:tʌs]; concrete character/nature, reality

**нақыс I** – n. pattern ['pætən], design; ornamentation, tracery, carving, fretwork, coining, coinage

**минсіз** – adj. blameless ['bleimlis], irreproachable; stainless, blameless

**мину** – v. seat [si:t], climb in(to), get in(to); climb up, rise, ascend

**міншіл** – adj. captious ['kæɪpʃəs], overparticular, faultfinding, nagging, hypercritical

## Н

**нақыс II** – 1. n. melody ['meɪdɪ], tune, 2. manner ['mænə], style

**налу** – v. grieve [gri:v] (for); mourn (over, for), suffer (from); be subject (to); lade (with)

**налыс** – n. vexation [vek'seɪʃən]; annoyance, disappointment

**намаз** – n. prayer [prɛə]; devotion

**намазшам** – n. the time of evening prayer

**намыс** – n. hono(u)r; pride, self-respect, self-esteem, shame, dignity, reputation

**намыскер** – adj. punctilious [ɪŋk'pʌntɪliəs]; (over)scrupulous, proud; *намысқа тию hurt an ambition*

**намысқой** – adj. ambitious [æm'bɪʃjəs]; vain, conceited; proud; majestic

**намыссыз** – 1. adj. unscrupulous; dishonest; shameless, immodest

**намыстану** – v. be ashamed (of), take offence; be offended/hurt/insulted, be embarrassed, be ashamed

**намысты** – adj. honest ['ɒnɪst], upright, honest-minded; conscientious, proud with self-respect

**намысшылық** – n. self-respect, self-esteem, pride

**нан** – n. bread [bred], abundant; grain-producing; *нан табу earn; нанмен дәмді tasty with bread; нанмен қуатты nutritious with bread*

**нанарлық** – adj. convincing [kəp'vɪnsɪŋ], persuasive

**нанғысыз** – adj. incredible [ɪn'kredɪbəl], unbelievable, inconceivable; fabulous, impossible

**нанғыш** – adj. trustful ['trʌstfʊl]; gullible, trustworthy, credible

**нанғыштық** – adj. trustfulness ['trʌstfʊlnes]; credibility

**нандыра** – adj. earnestly ['ə:nɪstli]

**нандыру** – adj. persuade; try to convince (of), convince

**наразы** – adj. dissatisfied [dis'sæts'faɪd], discontented, displeased; *наразы болу* be dissatisfied, (have) object (ion; to), mind

**наразылық** – n. 1. irritation / [ɪn'teɪʃən]; discontent, dissatisfaction, displeasure; 1. claim [kleɪm]; protest, remonstrance

**наргызгүл** – bot. dahlia ['deɪljə]

**нарық** – n. market-price

**насихат** – n. 1. admonition, precept, exhortation; 2. propaganda

**науа** – n. trough [trʊɔ]

**науат** – n. fruit drop; sugar candy

**наубайхана** – n. bakery ['beɪkrəɪ], bakehouse

**науқан** – n. campaign [kæm'peɪn]

**науқас** – adj. 1. sick; patient; 2. unhealthy; ... *сау басына сақина тілен алу* ≈ lay the blame on smb else, lay one's own fault at smb else's door

**науқастану** – v. be sick [bi: sɪk], be ill (with); be down (with), begin to ache

**наурыз** – n. March [mɑ:tʃ]; *Наурыз мейрамы* great Nauryz holiday

**наурызгүл** – bot. snowdrop ['snəʊ,drɒp]

**наурызкөже** – n. holiday dish ['hɒli,deɪ,dɪʃ]

**науша** – n. basket

**нашақор** – n. drug addict [drʌg ə'dɪkt]

**нашақорлық** – n. drug addiction [drʌg ə'dɪkʃən], narcotism

**нашар** – 1. adj. bad [bæd]; poor, trifling; 2. weak; feeble

**нашарлау** – v. become worse; *нашарлап жүр* becoming worse; *нашар нәтиже* bad result

**нәзік** – adj. tender; gentle; delicate ['delɪkɪt]; *нәзік тері* delicate skin

**нәзіктік** – n. tenderness ['tendənəs]

**нәр** – n. nourishment ['nærɪ'mənt], nutrition; food

**нәрлі** – 1. adj. nutritious substantial [səb'stænjəl], copious, rich; picturesque, vivid

**нәрсе** – 1. n. thing [θɪŋ]; object; article, item; goods; 2. creature, being

**нәрсіз** – 1. adj. without food [wɪ'daʊt fu:d]; 2. defective, inferior

**нәресте** – n. baby ['beɪbi], infant

**нәрестелік** – 1. n. infancy ['ɪnfənsɪ]

2. adj. infantile

**нәрестехана** – n. baby house ['beɪbi]

**нәсіл** – n. origin; race [reɪs];  
descendance

**нәсілдес** – adj. with one race [wɪð wʌn reɪs], congener

**нәсілдік** – adj. racial ['reɪjəl]; race

**нәсілшілдік** – n. racism ['reɪsɪzəm]; racialism

**нәсіп** – n. fate [fet]; fortune; destiny

**нәсіпқұмар** – adj. greedy (of, for)

**нәркес** – bot. narcissus [nɑ:'sɪsəs]; daffodil; jonquil

**нәркестік** – n. beauty ['bjʊ:ti], elegance, elegance, finesse, grace

**нәтиже** – 1. n. result [rɪ'zʌlt], outcome consequent; 2. confinement, *нәтиже шығару* achieve a success

**нәтижелі** – adj. effective [ɪ'fektɪv], efficacious; resulting, expedient

**нәтижелік** – adj. potency ['pəʊtənsɪ], effectiveness

**нәтижесіз** – adj. futile ['fju:taɪl], ineffectual; vain; fruitless; futile

**нәтижесіздік** – adj. resultless [nɪʒələs]; goalless(sport), ineffectiveness

**нәубет I** – n. blessing ['blesɪŋ], boon; good, (good) luck; success; stroke/piece of luck, fortune, prosperity

**нәубет II** – n. distress, disaster, calamity; adversity, misfortune

**нәубетші** – n. janitor [dʒænitə]; porter

*не ішейін демейді even think nothing* ['i:vən θiŋk 'nəʃiŋ], *lives in prosperity*

**небір** – adv. any ['əni], every

**неге** – *interrogative pron.* why [waɪ], wherefore, for what, what for; *неге десен because*

**негіз** – 1. n. basis ['beɪsɪs]; foundation; base; 2. essence, main point, gist; *негізін салушы founder, initiator*

**негізгі** – adj. fundamental [fʌndə'mentəl], basic, primary, chief, main

**негіздеме** – n. substantiation

**негіздес** – adj. related [nɪ'leɪtɪd], kindred, congeneric; *негіздес тілдер kindred languages*

**негіздеу** – v. (give) prove [pru:v], substantiate; ground, base, found, establish

**негіздеуші** – n. founder ['faʊndə]

**негізсіз** – adj. groundless ['graʊndlɪs]; groundlessness, baselessness, unfounded; *негізсіз сылтау inadequate/ not acceptable/ not valid cause*

**неке бұзу** – v. dissolve a marriage, get/ be divorced (from)

**некелі** – adj. matrimonial

**некелік** – adj. marriage ['mæɪndʒɪ]; matrimonial, conjugal

**некесіз** – adj. extramarital

**неликтен** – adv. why [waɪ], that is why

**немере** – n. grandson ['grænsən], grandchild, granddaughter; *немере інісі cousin*

**немере-шөбере** – n. grandchild ['græn(d) ʃəʊbərə], great-grandson

**немерелес** – adj. twice removed

**немесе** – *conj.* or; or else; (either) or ['aɪðə ɔ:]

**неміс** – n., adj. German ['dʒə:mən]

**несие** – n. credit ['kredɪt]; loan

**несиелік** – adj. borrowed ['bɔərəʊ]

**несібе** – n. good, welfare ['welfəə] part, portion, allotment, fate, destiny

**несібелі** – adj. lucky ['lʌki]; successful

**несібесіз** – adj. destitute (*ab. people*), unlucky, fortuneless

**несіп** – *see. несібе*

**неше** – *interrogative pron.* how much [həʊ mʌʃ], as much; *неше жаста how old are you much*

**ниет** – n. intention [ɪn'tenʃ(ə)n], design, aim, purpose, plan; conception, idea

**ниеттену** – v. intend [ɪn'tend]

**ниеттес** – adj. like-minded person, person holding the same views

**нобай** – n. sketch [sketʃ]; (rough) draft, outline, diagram, scheme, layout, chart

**ноқта** – n. halter ['hɔ:lə]

**ноқталау** – v. halter ['hɔ:lə]

**нотариус** – n. notary public (*pl.* notaries public)

**нөл** – *num.* 1. nought [nɔ:t]; zero 0 [əʊ] *BE*; 2. (*conditional initial size*) zero *AmE*; 3. *sport.* nil

**нөмір** – n. number ['nʌmbə]

**нөсер** – n. heavy shower, downpour ['daʊnpɔ:], cloudburst

**ну** – adj. untouched [nʌ'tʌʃtɪ]; virginal; *ну орман deep forest, unspoiled*

**нулы** – adj. dense, untouched [nʌ'tʌʃtɪ]; virginal

**нұқсан** – n. harm [hɑ:m], damage, losses

**нұқу** – v. poke (into) [pouk]; jab (at, into); stick (into); prod smth. with a stick; *ақырын нұқу slightly poke; нұқын жіберді kick with leg, shove, nudge*

**нұр** – 1. n. light [lɑɪt], ray, beam;  
2. radiance; *fig.* knowledge; *нұр шашу*  
*radiate a light*

**нұр жауған** – adj. beneficial  
[.beni'fʃəʊ]; abundant

**нұра** – n. precipice ['presɪpɪs], steep,  
ravine, gully

**нұрлану** – v. radiate a light  
['reɪdiəteɪt lɑɪt]

**нұрлы** – 1. adj. radiant ['reɪdiənt];  
effulgent, resplendent; 2. light, bright,  
beautiful, handsome

**нұршашу** – 1. n. firework(s)  
['faɪəwə:k]; 2. shine, gleam

**нұсқа** – n. variant ['vɛəriənt], reading;  
version; sample; copy

**түпнұсқа** – original [ə'ri:dʒ(ə)n(ə)]

**нұсқау** – 1. n. instruction [ɪn'strʌkʃ(ə)  
n] direction, reference book; 2 v. instruct,  
give instructions, to slow, point

**нұсқауымен** – by instructions  
[bɑɪ ɪn'strʌkʃ(ə)n]

**нұсқаулық** – adj. directive [di'rektiv];  
[dɑɪ(ə)'rektiv]

**нұсқаушы** – n. instructor [ɪn'strʌktə],  
trainer

**нұт** – n. pea [pi:]

**нүкте** – n. point [pɔɪnt]

**нүктелі** – adj. dotted ['dɒtɪ], punctate(d)

**нүктелі үтір** – n. semicolon  
[.semi'kəʊlən]

**нығайту** – 1. v. strengthen  
['streɪŋθ(ə)n]; consolidate; 2. fasten

**нығыз** – adj. compact [kəm'pækt],  
dense, strong

**о** – exclamation [.ɛksklə'meɪf(ə)n],  
(out)cry, ejaculation

**обсерватория** – n. observatory  
[əb'zə:vətəri]

**о баста** – *adv.* at the first set-out

**о бастан** – *adv.* from the very outset

**о дүние** – n. the other world, the  
beyond

**нығыздағыш** – n. compressor  
[kəm'presəʊ]

**нығыздалған** – adj. pressed [prest],  
compressed

**нығыздау** – v. condense, pack, press,  
compact

**нығыздық** – n. compactness  
[kəm'pæktnəs]; solidity, strength

**нық** – adj. strong densely, hermetically  
[hə:metɪk(ə)li]

**нық басу** – v. step firmly; confidently  
['kɒnfɪd(ə)ntli], with confidence

**нықтық** – n. firmness, stability

**нысана** – n. target ['tɑ:ɡɪt], sight, aim

**нысанаға алу** – aim (at) [eɪm]

**нысаналы** – adj. aiming ['eɪmɪn],  
sighting, purposeful, having a goal

**нысапсыз** – adj. insatiable [ɪn'seɪʃbəl],  
unjust, unfair

**нысапсыздық** – n. insatiability; greed  
[ɡri:d], greediness

**нысаптылық** – adj. modesty  
['mɒdɪsti]

**ныспы I** – n. name [neɪm], family  
name

**ныспы II** – *adv.* entirely, absolutely

**нышан** – n. sign [saɪn], mark; symbol,  
impression

**нышаналы** – adj. (e)special ['speʃ(ə)l],  
particular; peculiar, extraordinary

**нышансыз** – adj. ordinary ['ɔ:dɪn(ə)ri],  
usual, habitual

**нiл** – n. blue; blueing ['blu:ɪŋ], Indian  
blue

**нiлдеу** – v. paint to blue colour [peɪnt  
tu blu: 'klæ]

## O

**оба I** – n. burial mound, hill [hɪl]

**оба II** – n. cholera ['kɒləərə], plague,  
pestilence

**обал** – n.1. pity ['pɪti]; 2. regret;  
offence, quilt, blame; *rel. sin;* *достарды айыру* - *обал* to separate friends - *sin;*  
*обалы өзіне* you alone are to blame, you  
have only yourself to blame

**обалсыну** – v. take pity / compassion (on, upon)

**обатас** – n. graveside stone

**обыр I** – adj. gluttonous ['glʌtənəs], insatiable

**обыр II** – *med.* cancer; *обырдан қайтыс болу die from cancer*

**обырлық** – n. insatiable [in'seifəbl], gluttonous

**облыс** – n. region ['ri:dʒən], province, district

**облыстық** – adj. region ['ri:dʒən]

**община** – n. commune ['kɒmjʊ:n]

**объективтік** – adj. objective [əb'dʒektiv]

**объектілік** – adj. objective [əb'dʒektiv]

**оған** – *pron.* to her, to him

**оғаш** – 1. adj. strange [streɪndʒ], odd, ridiculous, unseemly, tactless; 2. remote; distant

**одағай I** – *gr.* interjection, exclamation [ɪntə'dʒekʃən]

**одағай II** – adj. unusual [ʌn'ju:zəl], uncommon, strange, coarse; rough

**одағайлану** – v. separate ['sepəreɪt], part; come apart, to avoid, to distinguish oneself

**одақ** – 1. n. union ['ju:njən]; coalition; 2. pulley, block; 3. corporation, federation

**одақтас** – adj. 1. allied [ə'laid], union, ally; 2. associate; *одақтасқан қоғам associate societies*

**одақтасу** – v. 1. form a union, alliance; ally oneself (with); 2. associate (with) [ə'souʃieɪt]

**одақтастыру** – v. unite [ju:nait], join

**одақтық** – adj. union ['ju:njən], allied; **бүкілодақтық** – all-union

**одан** – *pron.* from this, from that, because of this, because of that; *одан бетер жаман болу go from bad to worse; одан да жақсы else better*

**одан басқа** – adv. besides [bi'saɪdʒ]

**одан-бұдан** – adv. from everywhere

**оңар** – 1. adj. unceremonious [ʌn,seri'mouniəs]; 2. rough; rude, impudent

**оңау** – n. scoop [sku:p], dipper, ladle

**озат** – 1. adj. excellent, perfect, superb; 2. forward, leading

**озаттық** – n. 1. progress ['prougres];

2. leadership ['li:dəʃɪp]

**озбыр** – 1. n. violator ['vaiəleɪtə]; infringer, tyrant; 2. trespasser, disturber, perpetrator

**озбырлық** – n. violence ['vaiələns], force; encroachment (on, upon), usurpation

**озу** – v. (out)distance ['distəns], exceed, surpass, outstrip; *озып кету, алдына шығу be beforehand*

**озық** – adj. progressive [prə'gresiv]; leading, advanced, foremost

**озықтық** – n. progress ['prougres], forestalling

**озынқы** – adj. forward ['fɔ:wəd]

**ой I** – *interj.* exclamation, (out)cry, ejaculation

**ой II** – n. thought; intention [in'tenʃən], opinion, idea, intellect

**ой III** – n. cavity ['kæviti], hollow, depression; socket

**ой тұжырымы** – n. conclusion [kən'klu:zən], deduction

**ой-арман** – n. dream [dri:m], daydream, reverie, thought; design, intention, idea

**ой-өріс** – n. horizon [hə'raɪzən], mental outlook, range of interests, scope

**ойға батқан** – adj. absorbed in thoughts

**ойға түсушілік** – n. meditation [medi'teɪʃən]

**ойып сурет салу** – v. engrave [in'greɪv]

**ой-шұңқыр** – n. rut [rʌt], groove, (pot) hole

**ойбай** – n. expression [ik'spreʃən] (delight, rapture, ecstasy; transports fright astonishment, surprise, wonder)

**ойдагыдай** – adj. eligible ['elidʒəbl], accordingly, as follows, as one should

**ойда болмаган окуга** – n. emergency [i'm ə:dʒənsi]

**ойда қалу** – v. engrave [in'greiv]

**ойға алу** – v. remember [ri'membə], recall; recollect

**ойда** – adv. in memory (of), in commemoration (of)

**ойда жокта** – adv. unexpectedly; suddenly

**ойдағы** – adj. put-up ['putʌp], forethought

**ойдагыдай** – adv. properly; the way it should be

**ойдан шығарып жазу** – v. invent, think (of); make up; invent things

**ойдан-қырдан** – adv. from everywhere; from different places

**ойқы-шойқы** – 1. adj. bumpy ['bʌmpi], uneven; rough 2. *fig.* knotty, gnarled, ungainly

**ойламастан** – adv. without a moment's hesitation/thought; have no idea/thought about that

**ойламаушылық** – n. indiscretion [i,indɪ'skreʃən]

**ойлампаз** – adj. 1. intelligent; (разумный) sensible, reasonable 2. thoughtful, pensive, meditative; **ойланып қалу** *consider for a moment*

**ойландыратын** – adj. 1. emotional [i'mouʃjənəl]; 2. perplexed, puzzled, taken aback

**ойланбай** – 1. adv. unknowingly [ʌn'nəuɪŋli], unconscious; instinctive

**ойландыру** – v. puzzle ['pʌzl], perplex

**ойлану** – 1. v. think (about, of) [θɪŋk]; turn over in one's mind, think over; 2. reflect (on, upon), meditate (on, upon),

ponder (over, on); **ойланылмаған adj.** *inconsiderate* [i,ɪnkə'sidərit]

**ойланып-толғану** – 1. v. reflect (on, upon) [ri'fʌkt], muse (on) 2. turn over in one's mind

**ойлап-пішу** – v. weigh (up) [weɪ]; consider, think over

**ойласу** – 1. v. consult (on/about) [kən'sʌlt]; deliberate (on); seek advice/counsel (from), ask advice (from); talk things over (with), 2. take counsel (with), 3. hold a consultation (on); 4. to discuss

**ойластыру** – v. account [ə'kaʊnt]

**ойлау I** – 1. v. think [θɪŋk] (about, of); to ponder, consider, turn over in one's mind, reflect (on, upon), meditate (on), 2. imagine; conceive, 3. plan, intend (to do smth); have an intention (of doing smth.)

**ойлау II (санау)** – v. deem [di:m]

**ойлау III (ұғыныс)** – n. consideration [kən,sɪd ə'reɪʃən]

**ойлап табу** – v. invent, think out, devise, contrive

**ойлы I** – 1. adj. uneven, rough 2. unequal; hilly, bumpy

**ойлы II** – adj. sensible; wise [waɪz]; thoughtful; meditative, reasonable, purposeful, prudent

**ойлы кескін** – n. thoughtful face

**ойлы-қырлы** – 1. adj. uneven rough 2. unequal; irregular

**ойлы-қырлылық** – n. unevenness; irregularity [i,regju'lærɪti]

**ойма** – 1. n. engraving [in'greɪvɪŋ], etching, 2. carving, fretwork, 3. thread(ing)

**оймақ** – n. thimble [θɪmbʌ]

**оймақгүл** – *bot.* bluebell, campanula

**оймыш** – n. engraving [in'greɪvɪŋ]; etching

**ойнақы** – adj. playful ['pleɪfʌl]; skittish

**ойнақы көз** – adj. frolicsome ['frɒlɪksəm], playful, eye with sparkle



**ойнақшу** – 1. v. frolic ['frɔlik], frisk, romp, rollick  
**ойнақылық** – n. playfulness [ˈplɛifəlnəs]  
**ойнамалы** – mobile ['moubail], lively, to let play  
**ойнату** – v. amuse [ə'mju:z], entertain  
**ойнау** – 1. v. play [plei]; act, perform, be naughty; 2. entertain; 3. joke, play a joke (on), 4. trifle (with), play (with); to amuse oneself, *ойнағым келеді I want to play*  
**ойнап айту** – v. not to be serious; mean no harm; *ойнап айту mean as a joke*  
**ой, пікір** – n. thought and idea  
**ойпан** – n. cavity ['kæviti], hollow, depression; socket  
**ойпат** – n. lowland, depression  
**ойпат жер** – n. lowland ['lɔulənd]  
**ойпырай** – n. exclamation, ejaculation, boo  
**ойран** – 1. n. destruction [di'strɔkʃən], demolition, devastation; shambles; 2. behave outrageously, commit outrages/excesses  
**ойрандай** – 1. v. loot; smash; 2. lay waste, destroy, mун  
**ойрандаушылық** – n. desolation [ˌdesə'leɪʃən]  
**ойсана** – n. intellectuality [ˌɪnt(ə)ˌlektju'æliiti]  
**ойсылқара** – n. *myth.* patron of camel  
**ойсырату** – v. ruin ['ru:in], destroy; bring to ruin; *ойсырата соққы беру give the devastating blow; ойсырата жеңу gain/win a victory over smb*  
**ойсырау** – v. inflict damage  
**ойсыз** – adj. thoughtless [θɔ:tləs]; unthinking, feckless  
**ойшан** – adj. thoughtful [θɔ:tfʊl], pensive; given to reflection  
**ойша** – adv. mentally ['ment(ə)li]

**ойшыл** – n. thinker ['θiŋkə]  
**ойшыл** – adj. meditative ['meditətɪv], wistful  
**ойы болу** – v. intend [in'tend]  
**ойық** – 1. n. pit, hole, ice-hole; 2. cutout (*ab. dress, etc.*); 3. mark (*on the ear of an animal*)  
**ойылым** – *geog.* 1. collapse [kə'læps] 2. depression, hole  
**ойын** – n. game [geim]; *ойын да қызбайды and play does not play*  
**ойын өзгерту** – v. change ones mind  
**ойын ұшқырлау** – v. replenish erudition  
**ойын-сауық** – n. 1. entertainment; 2. show, fun  
**ойын сергіту** – v. develop conception  
**ойын-думан** – 1. n. games, entertainment; amusement; recreational activity, 2. diversion; *ойын-думанды қыздыру undertake cheerful games*  
**ойын-күлкі** – n. merriment ['merimənt], fun, mirth, entertainment; merry-making, joy, gladness  
**ойынсерік** – n. partner ['pɑ:tnə]; pairs  
**ойыншы** – n. player ['pleɪə]  
**ойыншық** – toy [tɔɪ]; plaything  
**ойыншық сарбаз** – n. toy tell-tale  
**ойыншыл** – 1. adj. wag [wæg]; joker; 2. playful; naughty  
**ойыс** – n. concave, cavity ['kæviti], hollow, depression; socket  
**ойып сурет салу** – v. engrave [in'greɪv]; incise [in'saɪz]  
**ойы іште болу** – v. incubate ['ɪŋkjubeɪt]  
**округ** – n. circuit ['sə:kit]  
**оқ** – 1. n. bullet ['bulit]; 2. cartridge; 3 arrow; shaft, dart; 4. boom, jib; *оқты себетте hail of bullet*  
**оқ жаудыру** – v. shoot (ing) [ʃu:t], fire, firing

**оқ-дәрі** – n. ammunition  
[.æmju'niʃən]; **оқ-дәрі қоймасы**  
ammunition factory; **оқ-дәрімен**  
**қамтамасыз ету** provide ammunition for

**оқ-дәрімен қаруландыру** – v.  
ammunition [.æmju'niʃən]; issue  
ammunition

**оқа** – n. galloon [gə'lu:n], braid, lace

**оқа: оқасы жоқ** – *interj., infml.* it  
doesn't matter, never mind (it); (it's) all  
right, it's OK; no problem

**оқалақ** – *zool.* gadfly ['gædflai]

**оқиға** – 1. n. event ['i'vent], occurrence;  
2. incident; accident; 3. adventure, mishap

**оқиды** – 1. v. study ['stʌdi]; 2. study  
(at); learn (from smb.)

**оққағар** – n. body(-)guard

**оқпак** – *zool.* bittern ['bitən]

**оқпан** – n. barrel ['bær(ə)l]

**оқта-текте** – adv. sometimes  
[ˈsʌmtaimz], (every) now and then; from  
time to time

**оқталған** – adj. charged [ˈtʃa:dʒd],  
loaded

**оқтан сақтағыш** – n. bullet-proof

**оқтау I** – n. rolling-pin

**оқтау II** – v. load [laʊd]; charge

**оқтаулы** – 1. adj. charged [ˈtʃa:dʒd],  
loaded; 2. taken aim / sight

**оқтық** – *mil.* warhead [ˈwɔ:hed]

**оқтың-оқтың** – adv. from time to  
time, (every) now and then, at times, now  
and again, casual

**оқу I** – n. 1. reading [ˈri:diŋ], teaching  
[ˈti:tʃiŋ], training; 2. education, **оқуға**  
**төленетін төлемақы** fee, studies;  
**оқудан үлгермеу** be behind; **оқуға тарту**  
**ушын** call to training; **оқып жүрген**  
**шағында** during training

**оқу II** – v. learn; read; study; learn/  
study English, study well, **сабақты**  
**жақсы оқу** do well at school, do well  
at University (etc.); **Ішінен оқу** read to

*oneself; оқуын аяқтау* complete one's  
studies; **оқуын жалғастыру** pursue one's  
studies; **оқу жылдары** years of study

**оқуды сүйетін** – adj. bookish ['bukif]

**оқу жылы** – n. academic year

**оқу құралы** – n. textbook ['tekstbuk];  
school-book, manual

**оқу озаты** – n. excellent pupil,  
excellent student, honour student

**оқу орны** – n. educational institution,  
school

**оқушы** – 1. n. schoolboy ['sku:lboi]  
(girl), pupil, student; apprentice; learner;  
2. disciple, follower; progeny

**оқушылық** – adj. pupils ['pju:pəl]

**оқшау** – 1. adv. loosened; 2. at some  
distance, a little way away; 3. separately,  
apart, aloof; in isolation; by oneself

**оқшау шығу** – v. stand out (for), be  
distinguished (by), be notable (for), rise  
above, excel

**оқыған** – 1. adj. (well-) educated [ˌwel  
edju:keɪtɪd]; 2. well-read, widely-read  
(person); 3. informed [ɪn'fɔ:md]

**оқығандық** – 1. n. scholarship;  
learning, 2. erudition

**оқылым** – n. reading [ˈri:diŋ]

**оқымысты** – adj. enlightened  
[ɪn'laɪtənd]; educated, learned, erudite

**оқымаған** – adj. uneducated  
[ʌn'edjukeɪtɪd], illiterate

**оқырман** – n. reader; readership  
[ˈri:dəʃɪp]

**оқыту** – 1. v. teach [ti:tʃ] (smb. smth.);  
instruct; train (smb. in smth.); 2. n. 1.  
teaching, training; 2. instruction (in)  
**топпен оқыту** team teaching;

**оқытушы** – n. teacher [ˈti:tʃə],  
pedagogue, educational specialist,  
instructor, lecturer, tutor

**оқу фильмі** – n. instructional film

**ол** – 1. *pron.* he [hi:], she, it; 2. this

**олай** – adv. so [sou]

олак – 1. adj. clumsy ['klamzi], awkward  
 олар – *pron.* they [ðei]  
 олақтық – n. inaptitude [in'æptitju:d]  
 олжа – n. booty ['bu:ti]; trophy  
 олжалы – adj. 1. trophy ['troufi],  
 captured; 2. profitable, lucrative  
 олимпиадалық – adj. olympic  
 олқы – adj. loose fitting, over sized  
 олқылық – n. quality of being loose  
 fitting  
 омарта – n. apiary ['eipriən], bee-keeping  
 омарташы – n. bee-keeper ['bi:,ki:pə],  
 bee-master  
 омбы I – n. snowdrift ['snoudrift],  
 deep; profound  
 Омбы II – n. Omsk [ɔmsk]  
 омбылау – v. get stuck in deep snow  
 олимпиадалық ойындар –  
 n. olympic games  
 омпак-томпак – adj. 1. uneven  
 [ʌn'ivən]; rough 2. unequal; irregular  
 омоним – n. homonym ['hɒmənim]  
 омлет – n. omelet ['ɔmlit]  
 омырау – n. breast [brest]; chest;  
 bosom  
 омыртқа – 1. n. vertebra -rae, -ras  
 ['və:tibrə]; 2. spinal/vertebral column,  
 spine, backbone  
 омыртқалылар – n. vertebrates  
 ['və:tibreit]  
 омыртқасыз – adj. invertebrate  
 [in'və:tibreit]  
 омыртқасыздар – n. invertebrate  
 [in'və:tibreit]  
 омырығыш – n. fragile ['frædʒail],  
 frail; brittle; delicate, fragile  
 омырылым – *med.* 1. fracture  
 ['fræktʃə], break; 2. sharp turn; sharp  
 curve; sharp bend  
 он – *num.* ten [ten]; *оннан астам*  
*more than ten; он жетізе келген кезі be*  
*fulfilled*

он есе – *adv.* tenfold ['tenfould]; *он*  
*pet ten time*  
 он күндік – adj. ten-day; *он шақты;*  
*жылдай about ten years*  
 онкүндік – n. ten-day period, ten days  
 онда – *pron.* there, that way; at that  
 time  
 онда-мұнда – *adv.* but and ben, from  
 pillar to post, wigwag, here and there; here,  
 there and everywhere  
 ондай – *pron.* such [saɪf], as that,  
 as those  
 ондатра – *zool.* musk-rat ['mʌskræt]  
 ондық I – 1. n. ten [ten]; 2. ten-rouble  
 note; 3. ten-oared boat; *бірінші ондыққа*  
*ену be in the top ten; ондықтармен in*  
*tens*  
 ондық II – *math.* decimal; *ондық*  
*бөлшек decimal fraction*  
 онсайыс – *sport.* decathlon  
 [di'kæθlɒn]  
 онсызда – *adv.* in addition, besides  
 that; moreover  
 онша : онша емес – *adv.* not very  
 онша-мұнша – 1. *adv.* little ['lit]; not  
 much; not many; 2. slightly, somewhat;  
 so-and-so  
 оншама – *pron.* so, no thus, no thus  
 much, so much/many  
 оны-мұны – *pron.* this-that  
 онымен – *pron.* with him/her/it  
 оныншы – *num.* tenth [tenθ]  
 оған – *pron.* him [him], her  
 оң – 1. adj. right [raɪt], right-hand; *оң*  
*тізесі бүздім the right knee was folded*  
*over; оң өзгеріс positive change*  
 оншалалау – v. insulate ['ɪnsjuleɪt],  
 isolate, discriminate  
 оң жақ – adj. right-side; *оң жақ*  
*көрініс right-side view*  
 оң жақтан – *adv.* on/to/from the right  
 (of), *оң жағында on the right side*

**оң жақ қозғалыс** – n. right-hand drive

**оңай** – 1. adv. easily ['i:zili], with ease, readily; lightly; 2. simple, not sophisticated; 2. adj. easy; facile; convenient

**оңалу** – v. get better/well, recover, convalesce[,'kɒnvə'les], be convalescent

**оңалған** – adj. convalescent [,'kɒnvə'lesənt]; **оңалған кезеңі** *convalescent period*

**оңаша** – 1. adv. solitarily, in solitude; in private; tete-a-tete; **оңаша өмір сүру** *live in solitude*

**оңашалау** – v. isolate ['aisəleit], insulate; quarantine, segregate from / into

**оңашалық** – n. seclusion [si'klu:ʒən], solitariness

**оңбаған** – n. scoundrel ['skaundrəl], rascal

**оңға** – adv. to/on the right (of), toward the right, rightwards

**оңдау** – v. correct [kə'rekt]; improve; put in order, fix; regulate; arrange, repair

**оңқай** – n. right-hand man, right-hander

**оңды-солды** – 1. adv. hither and thither, topsy-turvy; 2. adj. right-and-left

**оңтай(лы)** – 1. adj. comfortable ['kɒmfətəbl]; handy; 2. appropriate; suitable

**оңтайсыз** – 1. adj. misplaced, inappropriate, unsuitable, out of place, irrelevant; **оңтайсыз ескертпе** *untimely remark*

**оңтүстік** – n. south [sauθ], southern

**оңтүстік-батыс** – n. south-west [,'sauθ'west], southwest

**оңтүстік-шығыс** – south-east [,'sauθ'i:st], southeast

**оңшылдық** – n. *polit.* right-wing deviation

**оңу** – v. fade [feid], lose colour; change, transform

**оп-оңай** – adj. facile ['fæsaɪl], simple, light

**опа I** – 1. n. fidelity [fi'delɪti]; truth, devotion; 2. sense, benefit, profit; utility; oath, promise; **опасы жоқ дүние** *inconstant, the changeable world*; **бұл оған опа болмас/бермес** *it will not profit him, he will do no good by it*

**опа II** – n. powder ['paʊdə]

**опалау** – v. powder ['paʊdə]; *euph.* **мұрнын опалау** *(әйелдерге, әжетханаға бару)* *powder one's nose*

**опасыз** – adj. traitor ['treɪtə]; betrayer, unfaithful

**опасыздық** – 1. n. perfidy ['pə:fɪdi], treachery; 2. faithlessness; betrayal

**опат** – n. death [deθ]; decease; destruction; **барлық үміттердің опат болуы** *the ruin of all one's hopes*

**оппа** – n. snowdrift ['snoudrɪft], bank

**опера** – n. opera ['ɒpərə]

**опера театры** – n. opera-house

**опералық** – adj. operatic [,'ɒpə'rætɪk]

**операция** – n. operation

**оператор** – *mus.* operator ['ɒpəreɪtə]; cameraman, camera operator

**оперетта** – n. operetta [,'ɒpə'retə]

**оптикалық** – adj. optic, optical, visual, visual, visual

**опык** – 1. n. regret (for) 2. pity (for), remorse

**опык жеу** – v. regret; **опық жеу, өкіну** *deplore deeply / thoroughly*

**опыр-топыр** – n. turmoil ['tə:mɔɪl], fuss, bustle, confusion

**опыру** – v. destroy, demolish, wreck, smash, ransack

**опырылу** – I. n. 1. collapse [kə'læps]; 2. landslide ['lændslaɪd], landslip;

avalanche, snow-slip, snow-slide; II. v. 1. collapse [kə'læps]; sink; crash down, tumble down; **шатыр опырылып түсті** *the ceiling collapsed [came down]*

**опырылғыш** – adj. fragile  
[ˈfrædʒaɪl], frail; brittle

**опырылғыштық** – n. fragility  
[frɪˈdʒɪləti], frailness, frailty; brittleness;  
(*ab. metal*) shortness

**ор I** – 1. n. ditch [diːʃ], trench;  
2 pit; hole

**ор II** – v. mow (down) [maʊ], cut;  
*ор қазу dig hole; біреуге ор қазу make  
/ prepare a pitfall for smb; lay a trap  
for someone; \* біреуге ор қазсаң, өзің  
түсерсің he that mischief hatches,  
mischief catches; mind you don't fall into  
your own trap*

**орау** – v. wrap; enfold [ɪnˈfəʊld]

**ораза** – *rel.* n. post of moslem

**орай I** – n. curl of hair on the crown  
of the head

**орай II** – 1. n. possibility [ˌpɒsəˈbɪlɪti];  
2. chance; opportunity; *орайы келгенде  
when an opportunity offers / occurs  
[presents itself]*

**орайлы** – adj. favo(u)rable, propitious,  
auspicious

**орайсыз** – adj. misplaced [mɪsˈpleɪst],  
inappropriate, out of place, unsuitable,  
unfitting; irrelevant

**орайсыздық** – n. irrelevance [ɪˈreləvəns]

**орақ** – n. sickle [ˈsɪkl], reaping-hook,  
crescent

**орақ-балға** – n. hammer and sickle

**орактай** – adj. falcated [ˈfælkeɪtɪd],  
falcate, falciform; crescent(-shaped)

**оракшы** – n. reaper [ˈriːpə], mower,  
hay-maker

**оралу** – v. return [rɪˈtəːn]; make back;  
come back (from) go back; revert (to);  
recur (to); *ескі қылықтарына қайта  
оралу revert / return to one's old habits;  
тақырыпқа оралу revert / recur / return  
to the subject*

**оралым I** – n. 1. deftness [ˈdeftnəs],  
adroitness 2. resourcefulness

**оралым II** – n. 1. circle [ˈsəːkl];

2. range; scope, orbit

**оралымды** – adj. agile [ˈædʒaɪl],  
nimble, adroit, dexterous, prompt,  
expedient

**оралымсыздық** – n. inefficacy; clumsy

**орам I** – *fig.* syllable [ˈsɪləbl], speech

**орам II** – n. 1. skein [ˈskeɪn], hank;

2. package, parcel, bundle; spool, wrapping

**орама** – 1. n. packaging [ˈpækɪdʒɪŋ],  
wrapper; 2. packing; wrapping

**орамал** – 1. n. shawl [ʃɔːl]; kerchief,  
headscarf; hanky; 2. handkerchief; 3. towel

**орану** – v. cover/wrap/muffle  
oneself up

**орасан** – very [ˈveri]; (very) much,  
greatly too, too much, abundantly

**орасан зор** – adj. enormous [ɪˈnɔːməʊ]

**орау** – v. wrap up [ræp] (in)

**орауыш** – 1. n. bandage [ˈbændɪdʒ];

2. packing; wrapping; 3. wrapper,  
packaging, envelope, (book) jacket/cover

**орашолақ** – 1. adj. awkward  
[ˈɔːkwəd]; clumsy, uncomfortable;

2. maladroit

**орбита** – n. orbit [ˈɔːbɪt]

**органикалық** – adj. organic  
[ɔːˈɡæɪnɪk]

**организм** – n. organism [ˈɔːɡənɪzəm]

**орғу** – v. skip [skɪp], jump, caper; hop;  
lope

**оркестр** – n. band [bænd]

**ормен қоршалған** – adj. moated  
[ˈmɔʊtɪd]

**орда** – *hist.* 1. palace [ˈpæɪlɪs, əs];  
khan's yurt, rich yurt (yurta); 2. *fig.* centre

**орда қызметшісі** – n. butler [ˈbʌtlə]

**орден тағатын лента** – *old.* cordon  
[ˈkɔːdəŋ]

**орлау** – v. dig holes, trenches

**орман** – 1. n. forest [ˈfɒrɪst], wood(s)  
(pl); 2. coniferous forest, pine forest,

pinery; *орманы шулады forest, wood(s) are noisy*

**орман-бак** – n. forest park

**орманды жер** – n. woodland  
[ʼwudlənd]

**ормандану** – v. cover oneself (with smth.); be(come)/get covered by forest

**орманды** – adj. wooded [ʼwudid], woody, woodland

**орманды аңгар** – n. dell [del]

**ормансыз** – adj. woodless [ʼwudləs]

**орманшы** – n. forester [ʼfɔristə], forest-guard; forestry officer, forest warden

**орманшылык** – n. forestry [ʼfɔristri], forest area; silviculture

**орман шети** – n. outskirts [ʼaʊtskə:ts]

**орналасқан** – adj. situated [ʼsitʃueitid]; located; *көрші орналасқан situated in the neighbourhood*

**орналастыру** – I. v. place [pleis];  
2. lodge, find lodging (for), *mil.* billet;  
3. establish

**орналасу** – I. v. take seats/places;  
2. settle (oneself), go into billets;  
3. be situated

**орнату** – I. v. place [pleis]; install; set;  
2. establish, fix

**орнатылған** – adj. established  
[isʼtæblift], fixed; prescribed

**орнау** – I. v. build [bild] (up), construct; erect;  
2. adj. be set up, installed

**орнитология** – n. ornithology  
[ɔ:niʼθɔlədʒi]

**орныгу** – v. settle down (in); establish in

**орныксыз** – adj. unstable [ʼʌnʼsteibl]; unsteady; changeable

**орныкты** – adj. steady [ʼsted], firm, stable

**орныктылык** – n. I. steadiness [ʼstedinəs], firmness, stability;  
2. durability, strength; soundness

**орнына** – *pron.* instead of, in exchange for, in return for

**орнын толтыру** – v. indemnify  
[inʼdemnifai]

**орнында** – adv. on the spot, at the scene of; at one's desk/station; *орнында жүру walk / run / jump on the spot*

**оптимизм** – n. hopefulness [ʼhəʊpfulnəs], optimism

**орта I** – I. n. middle [ʼmidl], midst; centre; center

**орта II** – n. I. environment [inʼvaiəʁənmənt], surroundings, sphere; milieu; 2. medium ia/ums; *өмір сүру ортасы habitat, amidst us; табиғи орта habitat; қышқылды орта acid medium; орта жүз middle juz*

**орталық жылу жүйесі** – n. central heating

**орта жаста** – adj. middle-aged, advanced in years

**орта бойлы** – adj. of medium height

**орта жерінде** – *prep.* among [əʼmɔŋ]

**орта ғасыр** – n. the Middle Ages

**орта ғасырлық** – adj. mediaeval  
[mediʼi:vəl]

**орта есеппен** – adv. on average [ʼævəridʒ]

**орта шамасы** – *n.* on average

**орта шені** – n. middle [ʼmidl], midst; centre; center; mean

**ортасы** – n. middle, midst; centre; center; mean, *дәл ортасында in the (very) middle; күздің ортасында in the middle/height of summer*

**ортасында** – adv. in the middle/height of smth

**ортаншы** – adj. middling [ʼmidliŋ], average(about children)

**ортада** – adv. in the middle/midst; half way along, in the middle/height, amid(st), among

**ортадағы** – adv. middle [ʼmidl]; medium, central; metropolitan

**ортак** – I. adj. general [ʼdʒenərəl], common; mutual; public; 2. n. total,

overall; aggregate, combined, joint;  
*ортақ қолданысқа арналған қару-жарақ* *general-purpose instrument*;  
*ортақ дастархан* *table d'hôte*, *ортақ ic common cause*; *тұрмыс құрған балалары ата-аналарымен бірге тұратын жанұя* *joint family*

**ортақ етіс** – *gr.* reciprocal voice

**ортақтас** – *n.* accomplice [ə'kɒmplis]; participator; accessory

**ортақтастық** – *n.* complicity [kɒm'plisəti], participation

**ортақшыл** – *adj.* sympathizing ['sɪmpəθaɪzɪŋ], sympathetic, compassionate

**орталық** – *n.* centre ['sentə], center, metropolitan, middle, midst; mean

**ортаншы** – *adj.* middle (about children)

**ортаңғы** – *adj.* middle ['mɪdl]

**ортаңғы қабат** – *n.* middle floor

**ортасында** – 1. *pron.* between [bɪ'twi:n], among(st), in the middle; 2. *adv.* amid(st), in the middle

**орташа** – *adj.* middle, average, middling, so-so

**орта шама** – *n.* average ['ævərɪdʒ]

**ортаю** – *v.* diminish [dɪ'mɪnɪʃ]; decrease

**ору** – 1. *v.* rear [ri:p], mow; cut, crop, mow down, wipe out; 2. *n.* crop, mowing

**орушы** – *n.* reaper ['ri:pə]

**орын** – 1. *n.* place [pleɪs]; position, spot; site; locality, location; 2. *body, agency*; 3. *vacancy*; *жақсы адамға бір кісілік орын бар* ≈ *nature abhors a vacuum*; *орын-орнына қою* *put everything into place*

**орынбасар** – 1. *n.* substitute ['sʌbstɪtju:t]; 2. *deputy, assistant, governor(-general)*

**орындалатын** – *adj.* workable ['wɜ:kəbl]

**орындалмайтын** – *adj.* impracticable [ɪm'præktɪkəbl]

**орындалу** – *v.* be accomplished, be fulfilled

**орындау** – 1. *v.* carry out, fulfil, implement, execute; accomplish, carry into effect, realize; perform; 2. *put into practice*; 1. *n.* fulfilment, execution, implementation, carrying-out; discharge, performance; realization, accomplishment

**орындау қағазы** – *n.* write/act of execution; receiving order

**орындаушы** – *n.* executor [ɪg'zɛkjʊtə, eg'zɛkjʊtə]; performer; (court) bailiff

**орындаушылық өнер** – *n.* mastery; masterly performance / execution

**орынды** – 1. *adj.* appropriate [ə'prɒpɪət], proper, placed, pertinent, opportune; timely, well-timed; 2. *adv.* appropriately [ə'prɒpɪətli], aptly, in place; opportunely; *бұл әңгіме әбден орынды* *this story is quite appropriate*

*/ suitable here*; *бұл орынды ескерту* *this remark is to the point, it is relevant*

**орындылық** – *n.* appropriateness [ə'prɒpɪətənəs]; timeliness, expediency, advisability

**орындық** – 1. *n.* chair [tʃɛə], seat, camp-chair, folding-chair 2. *stool*

**орынсыз** – *adv.* inappropriately, unsuitably, out of place; *орынсыз ескерту* *untimely remark*; *бұл жерде оныңыз орынсыз* *it is out of place here*

**орынсыздық** – *n.* irrelevance [ɪ'reləvənts], inexpediency, irrationality, unreasonableness

**орындау, сахнада ойнау** – *v.* act [ækt]

**орнынан түсіру** – *v.* dismiss [dɪs'mɪs], remove from office

**орыс** – *n.* Russian ['rʌʃən]

**орыс әдебиеті** – *n.* Russian literature

**орыс тілі** – *n.* Russian ['rʌʃən], the Russian language

**орысша** – *adv.* in Russian, Russian

**орфография** – n. orthography  
[ɔ:'θɔgrəfi]

**осал** – 1. adj. weak [wi:k]; feeble; minor, fragile, insignificant, faint; infirm; flabby; 2. fragile precarious, unstable

**осал емес** – adj. not simple; not weak

**осал жері** – n. weak spot / point / place

**оспақ** – n. hidden motive, underlying reason/cause/basis

**осы** – *pron.* this [ðis], that, those; *осы деп есептеп* so count; *осыған бола* because of; *осының айзағы* result of that

**осы күнгі** – adj. present ['prezənt]; actual, today's, current

**осы-ақ** – adv. only, no more than; a mere, only this

**осылай** – adv. thus [ðʌs], in that way, so, in such a way; consequently, accordingly, hence

**осынау** – *pron.* such [sʌtʃ], like this; what, those

**осында** – adv. here [hiə]; *осында анда* here and there

**осындағы** – adv. local ['loukəl], of this place; here

**осындай** – adj. the same [seim], idem; similar (to); like; such (a/an) *осындайда* in that case

**осы уақытқа дейін** – adv. hitherto [hiðə'tu], until, recently

**осынша** – adv. so much, so many

**осу** – v. lash [læʃ], slash

**от I** – 1. n. fire ['faɪə]; 2. light; 3. firing; *отпен ойнау* play with edge-tool

**от II** – n. grass [grɑ:s], herb, weed; herbage

**от алу** – 1. v. flare [flɛə], flash; outburst, outbreak, bolt of lightning, shaft, stroke of lightning; 2. flash gun; 3. ignite, catch fire, burst into flames; take fire; blaze up, flare up

**от алмай** – v. misfire [mis'faɪə]

**отқа қуыру** – 1. v. broil [brɔil]; 2. n. grill

**от жағу** – v. bring fire; *от лебі* breath [brɛθ] (*ing.*) *respiration of fire*

**отағасы** – n. father of family, elder, patriarch; dean, doyen; fathers, respected; dear; head of the household

**оталғыш** – adj. easy flaring up

**отан** – 1. n. native land, fatherland  
2. home; land

**отандас** – n. compatriot [kəm'pætriət], fellow countryman

**отандық** – 1. adj. native ['neitiv], home; 2. domestic

**отаншыл** – n. patriot ['peitriət]; enthusiast, supporter

**отаншылдық** – n. patriotism ['peitriətizəm, 'pætriətizəm]

**отар** – n. colony ['kələni]; settlement

**отарлау** – v. colonization [kələnai'zeɪʃən], colonize, colonial, colonialism; *отарлау саясаты* colonial *polytical*

**отаршыл** – n. colonizer ['kələnəizə], colonialist; *отаршылдық саясатты жікереуе* deride a colonial *polytics*

**отау I** – 1. n. bride family; 2. home for newly wedded

**отау II** – 1. n. weeding; 2. weed

**оташы** – n. bone-setter ['bəun,setə]

**отбасы** – n. family ['fæməli]; *отбасы туралы* about family

**отқа қуыру** – v. broil [brɔil]

**отқа шыдамды** – adj. infusible [in'fju:zəbl]

**оттері** – n. oxygen ['ɔksidzən]

**отты I** – 1. adj. flame-coloured; fiery red; 2. fiery; impassioned, burning, poignant; flaming; 3. *fig.* courageous, gallant; 4. energetic; vigorous, forceful; *отты қайрат* fire power

**отты II** – adj. become overgrown (with) with grass



**оттык** – 1. n. (feeding-) trough [trɒf]; (feeding-)rack, pork; 2. (fire) steel, stone, 3. (cigarette) lighter

**отыз** – *num.* thirty ['θə:ti]; **отыз тилге аударылу** *be transferred to thirty language*

**отызыншы** – *num.* thirtieth ['θə:tiəθ]

**отын** – n. firewood ['faɪəwʊd], fuel, wood

**отын жару** – v. chop firewood

**отыншы** – n. lumberman ['lʌmbəməŋ], woodcutter

**отырап-отырмастан** – adv. only just take/have a seat

**отырғызу** – 1. v. seat [si:t]; set, put; 2. plant; *түрмеге отырғызу put into prison, imprison, jail*

**отыру** – 1. v. sit down; 2. get in (to); 3. alight, perch (ab. birds); land; 4. set, settle

**отырықшы** – adj. settled ['setld]

**отырықшылану** – v. become settled

**отырықшылық** – v. settled (way of) life

**отырыс** – 1. n. sitting ['sitiŋ]; session; meeting; conference; 2. feast; meal, repast

**отырыс-тұрыс** – n. behaviour [bi'heivjə], conduct

**очерк** – n. outline ['aʊtlain]

**ошак** – 1. n. hearth [hɑ:θ]; trivet ['trivɪt]; tripod; 2. *fig.* hearth;

**өбек болу** – v. be obsequious (towards) [əb'si:kwɪəs]; fawn (upon); *біреуге өбек болу (өбектеу) be obsequious to smb.*

**өбу** – v. kiss(ing)

**өгей** – 1. unrelated [ˌʌŋri'leɪtɪd], step; 2. foreigner; outsider

**өгей әке** – n. stepfather ['step,fɑ:ðə]

**өгей шеше** – n. stepmother ['step,mɪðə]

**өгейшөп** – n. coltsfoot, foalfoot

*Ошағыңыздың амандығын тілеймін! I wish your family be happy!; темір ошак iron trivet*

**офицер** – n. officer ['ɔ:fisə]

**ою I** – n. ornament ['ɔ:nəmənt], ornamental pattern / design, embroidery

**ою II** – 1. v. hollow out; etch; 2. gouge, chisel, peck

**ою-өрнек** – n. ornamental pattern/design

**оюлау** – v. 1. ornament ['ɔ:nəmənt]; 2. embellish, embroider

**оюлы** – adj. enchase [in'tʃeis], with ornamental pattern/design; adorned, illustrated; inlaid

**оюшы** – n. engraver [in'greivə]; etcher, carver, chisel, embroiderer

**ояз** – *hist.* uyezd; district, chief of district

**оянбастан** – adv. without waking

**оянған** – adj. awaken [ə'weikən], waken up, awake

**ояну** – 1. v. awake [ə'weik], wake up 2. be aroused/awakened

**ояту** – v. 1. wake [weik], awake(n); awaken up, (a)rouse; stir up; 2. evoke [i'vouk]

**оятар** – n. alarm clock

**ояу** – adj. wakeful, waking, wide awake; sleepless

## Ө

**өгіз** – n. bull [bul], ox; bullock; *өгіздей мықты as strong as an ox; өгіздей өкірү bellow like a bull*

**өгізше** – n. bull calf ['bulkɑ:f], steer

**өжет** – adj. 1. persistent [pə'sistent]; resolute; ready; 2. courageous [kə'reɪdʒəs]; *өжет ой ready wit*

**өжеттік** – n. persistence, insistence; perseverance [pə'sɪvɪərəns]; tenacity

**өжеттілік** – n. liveliness ['laɪvlɪnəs]; boldness; courage; *батылдық bravery, valo(u)r*

**өз** – *pron.* my [maj], my; your, his, her, its, our, their, one's; *өз сөзімен in one's own words; өз уақытында at one time; in its [my, his, etc] time*

**өзара** – *adv.* mutually ['mju:ʃuəli], reciprocally; *өзара келісу decide mutually; өзара келісушілікпен be mutually agreed*

**өзбек** – *n., adj.* Uzbek ['uzbək]; *pl.* Uzbeks; *өзбек тілі Uzbek, the Uzbek language*

**Өзбекстан** – *n.* Uzbekistan [uz,beki'sta:n]

**өзге** – *adv.* other ['лӘ], another; different; *өзге астың бәрі all other types of food*

**өзгелік** – *n.* distinction [dis'tiŋkʃən], difference; *gr. өзгелік emic passive voice; өзгенікі stranger's, foreigner's; outsider*

**өзгергіш** – *adj.* changeable ['tʃeindʒəbl]; inconstant; fickle

**өзгергіштік** – *n.* changeability [tʃeindʒə'biliti], inconstancy; mutability; fickleness

**өзгермелі** – *adj.* variable ['vəriəbl], changeable, unsteady; fickle

**өзгерту** – *v.* change [tʃeindʒ]; alter; modify; *біредің жүріс-тұрыс ұстанымын өзгерту modify one's way of behaviour*

**өзгеру** – *v.* change [tʃeindʒ]; alter, modify, transform

**өзгеріс** – *n.* change [tʃeindʒ]; modification; alteration, transformation; *өзгеріссіз without modification; without alternation*

**өзгеріссіз** – *adj.* unchanged [ʌn'tʃeindʒd]; unaltered; *өзгеріссіз қалу remain unchanged*

**өзгеріссіздік** – *1. n.* invariability [in,veəriə'biliti]; immutability; *2. invariable; unalterable*

**өзгеше** – *adv.* especially [is'peʃəli]; particularly; peculiar; otherwise

**өзгешелік** – *n.* peculiarity [pi,kju:l'i'æɾəli], feature; specificity, distinction, uniqueness

**өздік** – *gram.* reflexive pronoun, reflexive

**өздігімен** – *adv.* *1. independently; by oneself, without assistance, on one's own; 2. per se; өздігімен жұмыс жасау work without assistance, work on one's own*

**өздігінен** – *adv.* spontaneously [spɔn'teiniesli], independently, on one's own

**өздігінше** – *adv.* (in) one's (own) way; *өздеріңнің қалауларыңша жасаңдар have it your own way; мен өзімнің қалауымша істеймін I'll do it my way*

**өзек I** – *n.* *1. core* [kɔ:], heart, pith, shank, rod; *2. fig. basis, foundation; б/ң өзегі болу be the basis / foundation of smth*

**өзек II** – *anat.* gullet ['gʌlit]; (esophagus) oesophagus [i:'sɔfəgəs]; *өзегі талу, өзегі үзілу feel / get / grow hungry*

**өзек III** – *geog.* *1. hollow* ['hɔləu], depression; *2. beam, girder; өзекті having shank*

**өзекті** – *adj.* *1. fundamental, basic; 2. cardinal, principal, main, central*

**өзен** – *n.* river; (small) stream; *өзен бойымен riverside; өзен жағалауы river bank*

**өзімен-өзі** – *adv.* *1. my; our, his, her, its, their self/selves; 2. by nature, in itsown way; ол өзімен-өзі болып жүр he is busy himself*

**өзімшіл** – *adj.* egoist ['i:gouist]

**өзімшілдік** – *adj.* self-love, egoism ['i:gouizəm]

**өзі** – *pron.* oneself; (he) himself [him'self]; *өзі жалқау екен I find myself lazy; өзі бір тау it seems like mountain; өзін-өзі himself; өзін-өзі білген ер the man, who knows one's own worth/*

*value; have a high opinion of oneself; be self-assured, be self-possessed; өзін-өзі тәрбиелеу self-education; өзін-өзі тани білу self-knowledge; өзін-өзі басқару self-government; өзіне-өзі сын көзбен қарай білу be able to look at himself critical*

**өзімсіну** – v. take liberties (with), make free (with), be selfish/indulgent  
**өзіндік I** – 1. adj. own [əʊn]; proper; 2. original; peculiar, specific

**өзіндік II** – adj. 1. personal [ˈpɜːsənəl]; 2. sufficient

**өзінен-өзі** – adv. per se; by himself [itself]; of itself

**өзіңше** – adv. in one's own way; by oneself; *өздеріңнің қалауларыңмен жасаңдар have it your own way өзіңше ұлы it seems great oneself*

**өзіңікі** – pron. his/her, own [əʊn]; proper; *өзіңді-өзің oneself; өзіңдікі your own*

**өйткені** – adv. because [biˈkɒz], for, as; that is why, that's why

**өкпе I** – anat. lung [lʌŋ], the lungs, pulmones

**өкпе II** – n. insult [inˈsʌlt]; offence, injury

**өкпе-бауыр** – anat. lungs and liver; pluck, liver, giblets; bowels

**өкпе-реніш** – n. offence [əˈfens], resentment, pangs/pricks/twinges of conscience

**өкпелегіш** – adj. touchy [ˈtʌʃi], susceptible, quick to take offence

**өкпелетуші** – n. offender [əˈfendə]; wrongdoer

**өкпелегіштік** – n. touchiness [ˈtʌʃɪnəs], susceptibility (to offence)

**өкпелеу** – v. take offence/umbrage (at); be dissatisfied; be insulted, offended; *өкпелемейтін болды not come to take offence*

**өкпелі** – adj. offended (with) [əˈfendɪd]; having a grudge (against), annoyed

**өкпеқап** – anat. pleura [ˈpluərə]

**өксу** – 1. v. sob [sɒb]; 2. n. weeping; *өккің жылау sob violently*

**өксік** – n. pl. sobs

**өктем** – adj. imperious [imˈpiəriəs], domineering, forceful, commanding, energetic, pushing, *өктем әрекеттер violent acts*

**өктемдеу** – 1. adj. imperious [imˈpiəriəs], commanding, push, vigo(u)r; 2. v. rule (over), dominate (over), command; rule; *өктемдеу қимыл energetic movements*

**өктемді** – adj. imperious [imˈpiəriəs]; commanding

**өктемдік** – n. imperiousness [imˈpiəriəsənəs], forcefulness

**өктемшіл** – adj. power-loving, power-seeking, ambitious

**өкше** – anat. heel [hi:l]; 2. n. heel; *өкшелеп қуу pursue on heels*

**өкшелі** – adj. on high heels

**өкшелес** – adj. brothers or sisters born at a year's interval, almost the same age

**өкіл** – 1. n. representative [ˌreprɪˈzentətɪv]; 2. delegate, commissioner; *өкілдердің бірі one of representatives*

**өкілдік** – 1. n. delegation, representation [ˌreprɪzənˈteɪʃən], representing; 2. power, authority; *басшылар кеңесінде өкілдікті талап ety demand representation on the board of directors*

**өкілетті** – adj. commissioner; plenipotentiary; *өкілетті өкіл plenipotentiary*  
**өкілеттік** – n. power [ˈpaʊə], authority

**өкім** – n. 1. power, rule; 2. (court) sentence; verdict; judgement

**өкімет** – n. 1. government, state, administration; 2. authority [ˈɔːθərɪtɪ],

power; *кеңес өкіметі soviet union; қос өкімет diarchy, dual power*

**өкіну** – 1. v. regret (for); pity ['piti], be sorry (for), repent (of); *өзінің қателігіне өкіну regret for one's mistake*

**өкініш** – n. repentance [ri'pentəns], remorse, regret (for); *өкінішке орай unfortunately*

**өкінішсіз** – n. without compunction; *еш өкінішсіз with no regret*

**өкінішті** – adv. annoying [ə'nɔiɪn], vexatious; regretful, pitiable; regrettable

**өкіру** – v. 1. bellow, howl; roar [rɔ:]; 2. wail; *fig. sob*

**өлара** – n. period of time ['piəriəd] (*space, stretch*); time interval between the last phase of the old and new moon

**өлген** – adj. dead [ded]; departed, deceased

**өлгенше** – adv. 1. *rough. shitless* ['ʃiltəs]; 2. to death; till the bitter end; *біреуді өлгенше қорқыту frighten hell out of smb.; scare smb. shitless*

**өлексе** – n. carrion ['kæriən]; trash; *fig. hardly alive*

**өлекселену** – v. become enervated; lose one's strength; become weak

**өлекшін** – adj. tigress ['taigres]; *fig. a fierce, cruel, or wildly passionate woman*

**өлең** – n. 1. poem ['pəuɪm]; rhyme; 2. song; roundelay ['raundilei] (*short simple song with a refrain*)

**өленді** – 1. adj. written/expressed in verse

**өлендету** – v. sing; hum (*sing in a low voice*), compose a song

**өлермен** – 1. adj. reached till the limit; 2. n. risky (*man; ready on all for the sake of achievement of the purpose*)

**өлке** – n. edge [edʒ], land, territory; province; *туған өлкем native land*

**өлкелі** – adj. vast [vɑ:st]; spacious; boundless

**өлкелік** – adj. regional ['ri:dʒənl]; territorial

**өлкетану** – n. local history, geography and culture, regional studies

**өлтіру** – 1. v. kill [kil]; murder; 2. execute, put to death

**өлу** – v. die [dai], pass away; *bookish. decessate; өлер алдында before the death; өле бастаған dying* ['daiɪn]; *moribund; өлген болып жатты pretend to be dead; өлмес мұра immortal heritage*

**өлмейтін** – adj. immortal [i'mo:təl]; undying, unfading

**өлшем** – 1. n. measure ['mezə], measure(s); measurements; 2. size; 3. dose; draught

**өлшемдес** – adj. commensurable [kə'men](ə)rəbl]

**өлшемді** – adj. measurable ['mezərəbəl], to an extent

**өлшемдестік** – n. commensurateness; proportionality; symmetry

**өлшемділік** – n. dimension [dai'menʃən]; *math. commensurability*

**өлшемелі** – adj. weighed out, sold by weight

**өлшемсіздік** – n. incommensurability [iŋkə'menʃərə'biləti]

**өлшенетін** – adj. weighed out, sold by weight

**өлшену** – v. be measured [bi'mezəd], be evaluated, weight

**өлшеу** – v. 1. measure; 2. try on; *көзбен өлшеу measure with one's eye, eye from head to foot*

**өлшеуіш** – 1. n. measuring instrument ['mezəriŋ], measuring device; 2. scales, measurer

**өлшеусіз** – adj. 1. boundless, infinite; 2. unrestricted, unlimited, unbounded; immeasurable, countless

**өлшеусіздік** – n. immeasurability; boundlessness

**өлі** – adj. dead [dɛd]; lifeless

**өлік** – n. corpse [kɔ:ps]; dead body; deadman; the deceased

**өлім** – 1. n. death [dɛθ]; decease, destruction; 2. *fig.* shame, disgrace, infamy; *өлімнен құтқару* save life

**өлім-жітім** – n. mortality [mɔ:'tæli:tɪ], death-rate

**өлімсек** – adj. hardly alive

**өліп-талып** – adv. barely ['bɛəli], with difficulty, hardly

**өліп-тірілу** – v. do one's utmost; try/ do one's best

**өмір** – n. life [laɪf]; existence; *өмірге құштар* love of life; *өмірі көргем жоқ* have never seen in one's life; *өмірінде* in one's life; *өмірінің соңына дейін* all one's life; *өмірдің қиыншылықтары* life('s) hardship; *өмір бойы* the whole life; *өмір сүру* live; reside, lodge; *өмір сүрген, өмір кешті* lived, resided

**өмірбаян** – n. autobiography [ɔ:'təbaɪ'ɔgrəfi]

**өмірбаяндық** – adj. autobiographic(al) [ɔ:'tə,baiəu'grəfikəl]

**өмірде** – *inf.* 1. in the life; 2. *fig.* never; *бұл өмірде болмаған оқиға* this event never happened earlier

**өмірлес** – n. *fig.* partner (in life) [pɑ:'tɪnə], one fate

**өмірлі** – 1. adj. long-lived [ɔŋ'livd]; 2. perennial

**өмірлік** – adj. vital, life; *өмірлік серігің* (one's) partner in life; *өмірлік жұл құрып тұру* live with fate

**өмірлілік** – n. longevity [ɔŋ'dʒeviti]; durability

**өміршен** – adj. viable ['vaɪəbl]; of great vitality, living, vital

**өміршендік** – n. viability [vaɪə'biliti]; vital capacity, vitality

**өмірінде** – adv. never (before), as long as one lives, never in one's life, never in one's born days

**өңбес** – adj. futile ['fju:tail], ineffectual; vain, unsuccessful, unavailing, ineffective

**өндірімді** – adj. productive [prɛ'dɪktɪv], efficient

**өндіріс** – n. industry ['ɪndəstri]; manufacture; *өндіріс бұйымдары* industrial goods, industrial products

**өндіргіш** – adj. productive [prɛ'dɪktɪv], efficient

**өндеу** – v. processing ['prɔusesɪŋ]; working, treatment

**өндіру** – v. 1. manufacture, produce; 2. levy ['levi]; exact (from, of); *салық салу* levy tax; *өнім отдіруші* make production, manufacture

**өндіруші** – n. producer [prɛ'dʒu:sə]

**өнеге** – n. standard, model ['mɔdəl]; pattern; example [ɪg'zɑ:mpəl], *үлгі* specimen, sample

**өнегелі** – adj. 1. exemplary [ɪg'zɛmpləri]; model; 2. instructive; didactic; *үлгілі* exemplary, model

**өнегелілік** – n. instructiveness, good-breeding

**өнегесіз** – adj. ill-bred, bad-mannered, ill-mannered, uncivilized

**өнегесіздік** – n. ill breeding ['bri:diŋ]; bad manners, poor-breeding

**өнер** – n. art [ɑ:t]; craftsmanship, handicraft; skill; *өнер туындылары* work of art; *өнер қайраткері* figure of art; *өнерден ізден* look for in art; *өнер алды қызғыл тіл* eloquence top of art

**өнер-білім** – n. *coll.* cognition; knowledge, expertise

**өнержай** – n. creation [kri'eɪʃən]; *өнержай үйі* home of creation

**өнеркәсіп** – n. industry ['ɪndəstri]; *өнеркәсіп-құрылыс* society's building

**өнеркәсіптік** – adj. industrial [ɪn'dʌstriəl]

**өнеркәсіпші** – n. industrialist [ɪn'dʌstriəlɪst], manufacturer

**өнерлі** – adj. skilful, skilled; craftsman; specialized, artistic; *өнерлі халық skillful people*

**өнерпаз** – adj. skilful, clever; competent, expert, manufactured, artistic

**өнерпаздық** – n. mastery ['mɑ:stər], skill

**өнертабыс** – n. invention [in'venʃən]

**өнертану** – n. study of art; art history; art criticism

**өнертапқыш** – n. inventor [in'ventə]

**өнертапқыштық** – 1. adj. inventor [in'ventə], inventive; 2. inventiveness, ingenuity

**өну** – v. 1. advance; move [push] forward / on / further; gain / make ground, make headway; 2. develop [di'veləp], increase; propagate itself; reproduce; grow

**өнім** – 1. n. production [prə'dɪkʃən], output, produce; 2. productivity; 3. manufacture; 4. use; benefit, profit

**өнімді** – 1. adj. productive [prə'dɪktiv], efficient; 2. fruitful

**өнімділік** – n. productivity [prə'dɪktiviti]; output; productiveness, production, efficiency

**өнімсіз** – adj. unproductive; wasteful

**өнімтал** – adj. productive [prə'dɪktiv]; fruitful; *тез өнетін runaway, rapidly growing*

**өніп-өсу** – 1. v. 1. increase, development; propagate itself; reproduce; 2. grow; 3. fig. prosper, thrive, flourish; 2. n. *biol.* reproduction; propagation

**өністі** – adj. fruitful ['fru:tful]

**өн I** – 1. n. face look, aspect; 2. look(s), appearance, air, image data, imagery; 3. fig. colour; *өңі тайын lose appearance*

**өн II** – n. reality [ri'æliti]

**өңгеру** – v. put smth. across in front of smb. on the saddle

**өңделген** – 1. adj. well-furnished, well-equipped, comfortable; 2. cultivated,

finished, aged, developed, worked out; 3. edit, redact

**өңдес** – adj. like [laik], resembling

**өңдестік** – n. likeness, resemblance

**өңдеу** – 1. n. restoration [restə'reiʃən]; 2. v. 1. curry; dress (skin), work (up); 2. (text) correct; improve; edit, redact

**өңдеуші** – n. restorer [ri'stə:r ə]; arranger, handler

**өңді** – 1. adj. having a good look, colour of face, *әдемі beautiful, сүйкімді lovely, sweet; pretty*; 2. dressed, cultivated, finished

**өңеш** – *anat.* gullet ['gʌlit], oesophagus

**өңкей** – adv. entirely; completely, widely

**өңкілдеу** – v. sob violently

**өңсіз** – 1. adj. homely ['houmli], mean; ugly; 2. pale, pallid; faded, withered; scrawny; unattractive

**өңі** – adj. facial ['feifəl]

**өңір I** – n. coat-breast (about dress)

**өңір II** – n. environs [in'vairənz], neighbourhood, precincts, region

**өңірлеу I** – v. sew the trim on coat-breast

**өңірлеу II** – v. divide into parts (land)

**өр** – n. slope [sloup], elevation; rise; height; altitude; 2. fig. proud; majestic; *өре сүйреу* – help to raise (above); *өр шығыста Алтай аясы eastern edge of Altai*

**өрбу** – v. reproduce, multiply

**өре** – adv. do smth quicker; *бәрі өре түрегелді everybody begin standing up quickly*

**өреше** – 1. n. mat [mæt]; 2. shelf, awning from marram-grass

**өрен** – 1. adj. the best, progressive; leading, foremost, headmost; 2. n. teenager; youth

**өрескел** – adj. coarse [kɔːs]; rough, senseless, inadmissible; vulgar, impudent, impertinent, insolent

**өрескелдік** – n. roughness [ˈrʌfnəs], coarseness; impertinence, insolence

**өркен** – 1. n. posterity [pɔsˈteriti]; descendants; 2. sprout; shoot **өркенің өссін let increase your posterity, (thrive) rise greatly**

**өркендеген** – adj. advanced [ədˈvɑːnst], developed

**өркендеу** – 1. v. develop [diˈveləp]; prosper, thrive, flourish; 2. development; evolution

**өркенді** – adj. 1. bonanza [bɔˈnænzə]; 2. booming, flourishing, prosperous

**өркениет** – n. civilization [ˌsivəlaɪˈzeɪʃən]

**өркениетті** – adj. civilized [ˌsivəlaɪzd]

**өркеш** – n. hump [hʌmp], hunch

**өркеш-өркеш** – adj. toothed [tuːθt], cogged; **өркешті uneven** [uːˈvən], *hilly, bumpy*

**өркештену** – 1. v. stoop [stuːp]; hunch up; rise (of waves), heave; 2. fig. succeed (in), be successful (in), prosper (in)

**өркөкірек** – adj. proud [praʊd]; majestic, vain, conceited, haughty

**өрлеу** – 1. v. go up, mount 2. lift(ing), raise, raising; bloom; flourishing; 3. (make) progress

**өрлеме** – 1. n. slope [sləʊp], rise (road); 2. n. rise; ascent, ascension; climb

**өрлі** – 1. adj. with height; 2. adv. highly

**өрме** – adj. wicker [ˈwɪkə]; wattled, woren

**өрмек** – 1. n. loom [luːm]; 2. woven linen; 3. cobweb, spider's web; **өрмек тоқу spin web**

**өрмекші** – insect. spider [ˈspaidə]

**өрмелеу** – 1. v. climb (up, on to) [klaɪm], scramble; 2. clime (up)

**өрнек** – n. pattern, design; ornamental pattern/design; **өрнек тоқу weave; ұлттық өрнек national ornamental pattern, example, model**

**өрнектеу** – 1. v. decorate [ˈdekəreɪt]; pattern, adorn, embellish; 2. cover with design, engrave, emb **өрнектеймін adorn** [əˈdɔːn], *embellish, beautify*

**өрнекті** – adj. decorated figured, embellished with a design

**өрсінү** – v. have too high an opinion of oneself

**өрт** – n. fire [ˈfaiə]; conflagration

**өрт өшіргіш** – 1. n. fire extinguisher; 2. fireman

**өрт сөндіруші** – 1. n. fire [ˈfaiə]; 2. fireman

**өртенгіш** – adj. inflammable [ɪnˈflæməbl], flammable; **тез жанғыш easily combustible**

**өртену** – v. catch/take fire, burn [bɔːn], be on fire; **өртеніп кету burn down/out; perish; өртене бастады begin to burn**

**өртеу** – v. burn (down/out) [bɔːn]; set fire (to); **өртейін деп жатырмын I'm goin' to burn**

**өртеуші** – n. incendiary

**өртсөндіргіш** – 1. n. fire extinguisher; 2. fire; **өрт сөндіруге қарсы fire prevention**

**өртхабарлағыш** – n. fire alarm

**өртші** – n. fireman [ˈfaiəmən]

**өру** – 1. v. braid [breɪd], plait; 2. n. network, wicker-work

**өршу** – v. 1. become stronger, increase, rise, intensify; gain strength; 2. develop [diˈveləp]; 2. extend; **өсе келе grow up; rise**

**өршіл** – adj. 1. impulsive [im'palsiv], purposeful; impetuous; 2. (*ab. people*) single-minded, inflexible

**өршілдік** – n. purposefulness [pə:pəsfəlnəs]

**өрік** – *fruit*. apricot, dried apricot(s); *кептірілген қақ* dried apricots

**өрік-мейіз** – n. raisins-dried apricots, *кептірілген өрік-мейіз* dried fruits

**өрілу** – v. totter ['tɔtə], stagger; **өрілі** *өнеге* elevated example

**өрім** – 1. n. network ['netwə:k], braiding, wicker-work; 2. plait, tress; 3. *med* interlacement, interlacing

**өрімді** – adj. wicker ['wikə]; wattled

**өрімтал** – adj. young [jʌŋ]; new, young; youthful

**өріс** – 1. n. pasture ['pɑ:stʃə], pasture; common; 2. sphere; field; 3. *tech.* range

**өріс алу** – v. spread [spred]; extend; apply

**өрістеу** – 1. v. make one's way to pasture; go to pasture; 2. *fig.* come unrolled, widen

**өрістік** – adj. pasturable ['pɑ:stjʊəbl]; **өрістік жер** pasturable ground

**өсек** – n. gossip ['gɔsɪp], tittle-tattle, жала slander, malicious/malignant gossip; **өсекке еру** attach importance not gossip

**өсекші** – n. gossipy ['gɔsɪpi], tale-teller, tale-bearer; scandalmonger

**өсиет** – n. will (spiritual) [wil], testament, precept, admonition

**өсиеттеу** – v. 1. bequeath (to); leave by will / testament (to); 2. give a precept

**өсиетті** – adj. instructive [in'straktiv]; preceptive

**өсиетші** – n. tutor ['tju:tə], mentor, preceptor

**өскелең** – adj. 1. fruitful, fertile, fecund; grown up; **өскелең ұрпақ** the rising generation

**өскен** – adj. full-grown [ful'grəʊn], increased

**өскін** – n. sprout [spraut]; shoot

**өспейтін** – v. not growing; **өспейтінін біледі** it means that it doesn't grow

**өсу** – 1. v. grow [grəʊ], grow up; 2. develop; 3. increase; **өсеюу** become adult, mature; **өсін келеді** it increases; rise; go up; **өспей қалған** not increased; **өскенде** when I become younger; **өскен өркенің** your future

**өсім** – 1. n. growth [grəʊθ], increase; 2. percent(age), rate (per cent)

**өсімдік** – 1. n. plant [plɑ:nt], vegetation, flora; verdure; 2. vegetable; plant; vegetative; flora; **өсімдіктер дүниесі** the plant world; flora; **өсімдік түрі** types of plants

**өсімдіктану** – n. botany ['bɔtəni]

**өсімталдық** – n. prolificacy [prə'lifɪkəsi]

**өсіңкі** – adj. grow [grəʊ]; increase, rise

**өсіп-өну** – 1. *coll.* growth and development; grow and develop; 2. propagate itself; reproduce

**өсіргіш** – *math.* multiplier [ˈmʌltɪpləɪə], factor

**өсіру** – 1. v. grow [grəʊ], raise, cultivate; 2. develop; 3. plant

**өт** – *anat.* gall-bladder; bile; gall [gɔ:l]

**өт жолы** – *med.* gall-bladder

**өт жүргізетін** – adj. cholagogic; cholaretic, bile-expelling

**өте** – adv. 1. very ['veri], highly, extremely, extraordinarily; 2. too, too much; **өте берік** very lasting; **өте жақсы** it is excellent; excellent; **өте үлкен** huge, vast

**өте мөте** – adv. especially [is'peɪfəli]; particularly; too, too much; **өте суық** too cold; **өте көп** much too much; **өте/тіпті аз** too little; **бұл шектен асқандық** that's too much, that's going too far, that's a bit/little too thick



**өтем** – n. compensation  
[.kɔmpən'seɪʃən]; indemnity

**өтемпаздық** – n. liquidity, cash position

**өтеу** – v. fulfil [ful'fil], execute; cover, refund, carry out; **парызын өтеу** observe a debt; **еңбек шығынын өтеу** justify bill on proceeding; **кінәсін өтеу** redeem one's fault; **шығынын өтеу** compensate accounts; **қарызын өтеу** pay off one's debts, to clear one's liabilities

**өтеусіз** – adj. gratuitous [grə'tju:itəs], without compensation; gratis, free of charge

**өткел** – 1. n. pass [pɑ:s]; passing, crossing; 2. passage, journey

**өткен** – adv. past [pɑ:st], passed, traversed; *gr. өткен шақ* past tense

**өткенде** – adv. earlier ['ə:liə], sooner, last, then, at that time; **өткендегі** preceding, previous

**өткізгіш** – n. phis. conductor

**өткізу** – 1. v. let pass/in/through, admit, carry (over), convey; take across; 2. exceed; realize; bring about, see fulfilled; **жіберіп алу** let go/slip (time); **иңеге жіп өткізу** thread a needle

**өткінші** – adj. brief [bri:f], of short duration, transit; **өткінші жаңбыр** intermittent rain

**өткір** – 1. adj. sharp [ʃɑ:p], pointed; 2. frisky, sportive, frolicsome; 3. courageous, bold; 4. v. be pointed (about sharp things)

**өтпе-жел** – n. draught [dra:ft]; **өтпе-желде отыру** sit in a draught

**өту I** – 1. v. cross [krɔs], go/get over, pass/go/walk (by/through/over/along); 2. pass away; depart

**өту II** – 1. v. be pointed; 2. pass through smth; *med. іш өту* diarrhea; *күн өту* take sunstroke; **сыннан өту** stand the test, control, checkup, checking; *су*

**өту** let water (through); be not waterproof; get wet/drenched

**өткір** – 1. adj. sharp [ʃɑ:p], pointed; 2. courageous, bold, daring; 3. shrill, piercing, penetrating; **өткір тікенекті** with sharp prickle

**өтім** – n. sale [seɪl], market, demand, order

**өтімді** – 1. adj. saleable ['seɪləbl], marketable; 2. influential, effectual

**өтімділік** – n. payback ['peɪbæk], recoupment, liquidity

**өтімсіз** – adj. unmarketable [ʌn'mɑ:kɪtəbl]; unpopular, unsalable, not in demand

**өтіну** – v. ask [ɑ:sk], beg, request, entreat, implore

**өтінуші** – n. petitioner [pə'tɪʃnə], applicant, suppliant, **өтініш беруші** declarant

**өтініш** – n. announcement [ə'naʊnsmənt], declaration, statement, request; petition, complaint **өтінішін орындау** comply with a request

**өтірік** – n. lie [laɪ], falsehood; **өтірік/шындық емес** untruth, lie; falsehood, обман deception; deceit, fraud; **өтірік айту** lie, tell lies; **өтірік созу** lie, tell lies; talk nonsense

**өтірікші** – n. cheat [tʃi:t], deceiver, fraud, faker, liar

**өш I** – n. revenge [ri'vendʒ]; vengeance

**өш II** – v. greedy of smth; **өш алу** revenge oneself (upon smb. for smth.)

**өшпенділік** – n. enmity, hostility, animosity

**өшпес** – adj. 1. unfading; inextinguishable; 2. unforgettable [ʌnfə'getəbl], indelible, ineffaceable; **өшпес даңқ** everlasting fame, undying glory; **өшпес із** unforgettable track; **өшпес ізі сауран** leave indelible track

**өштесу** – v. be at enmity (with); be at odds (with)

**өштік** – n. spite [spait], malice, enmity, hostility, animosity, hatred (against); detestation

**өшу** – v. 1. go out, die away/out; 2. extinction; fading (away); **өшін қалу** be deleted; **сызып тастау** strike out; **өшін қалу (сөйлемей)** become/fall silent, fall/become silent, lapse into silence

**өшігу** – v. be/become/feel angry (with); **жауласа бастау** begin to be at enmity(with)

**па I** – *inter., expresses astonishment* аз, па; **па, шіркін, мына қыздың сұлуынай!** My God, what a beautiful girl!

**па II** – *phonetic variant of an interrogative particle* ма; **рас па, өтірік пе?** is it truth or lie?

**Пайғамбар** – n. Prophet ['prɒfɪt]

**пайда** – 1. n. benefit ['benɪfɪt], profit; use, utility, good; 2. advantage; 3. income, revenue; **пайдама шешілді** in favour ['feɪvə] (of); **біреудің пайдасына шешілу** decide in smb.'s favour; **біреудің пайдасына** to smb.'s advantage

**пайда болу** – v. appear [ə'pɪə], make one's appearance; show up

**пайда келтіру** – v. benefit ['benɪfɪt]; **пайда ойлау** think about profit; **пайда тигізу** bring etch

**пайдақор** – 1. adj. mercenary; self-interested; 2. n. profit-seeker, mercenary-minded person; money-grabber, whole-saler

**пайдакүнем** – 1. adj. self-interested, profit-seeker, mercenary-minded; greedy; 2. n. grabber

**пайдақорлық** – n. greed [grɪ:d] mercenariness

**пайдалы** – adj. beneficial; useful ['ju:ʃʊl], be of use, profitable; wholesome;

**өшіктіру** – v. tease [ti:z], incite

**өшіктіруші** – n. instigator ['ɪnstɪgeɪtə], monger

**өшіргіш** – 1. n. rubber ['rʌbə]; lasting; eraser; 2. quencher

**өшіру** – 1. v. put out/off, extinguish, put/blow out; 2. wipe/rub off/out; erase, efface, blot/rub out; strike out, cross out, obliterate

**өшіруші** – *tech.* extinguisher [ɪk'stɪŋgwɪʃə]; **сандарды өшіруші** math extinguisher of number

## П

good (for); health-giving; **пайдалы кеңес** wholesome suggestion

**пайдалы кендер** – n. minerals [ˈmɪnərəlz]; treasures of the soil

**пайдалану** – 1. v. use, utilize ['ju:tɪ,laɪz]; 2. (make) use (of); profit (by); avail oneself (of)

**пайдаланылған** – adj. used [ju:zd], utilized, exhausted

**пайдаланушы** – n. consumer [kən'sju:mə], user; buyer

**пайдаланушылық** – n. use [ju:z], utilization

**пайдаланым** – n. field application [fi:ld , æplɪ'keɪʃən], exploitation, operation

**пайдасыз** – 1. adj. useless ['ju:slɪs], vain; in vain, uselessly; 2. unprofitable, profitless, non-beneficial

**пайдасыздық** – n. uselessness

**пайдашылдық** – n. greed [grɪ:d], mercenariness

**пайыз** – n. percent(age) [pə'sent], rate (per cent)

**пайым** – n. reason; intellect, mind; logic, understanding

**пайымдау** – v. reason; argue (about); think over (about) [θɪŋk 'əʊvə]; ponder (over, on), explain, interpret

**пайымды** – adj. judicious wise [dzu:ˈdijəs waiz]; reasonable, sober-minded; prudent

**пайымсыз** – adj. slow-witted [slou-witid], dul

**пайымсыздык** – n. unreasonableness [ʌnˈri:z(ə)nəblnəs]; incongruity, incompatibility

**пакыр** – 1. adj. beggarly, destitute, indigent; 2. n. beggar, mendicant, pauper; *with a sympathy estimation*: poor thing; poor man / woman / girl / devil

**пакырлык** – n. bareness [bəməs], poverty, wantbeggary; distress, necessity

**палата** – n. chamber [ˈtʃeimbə]

**палау** – n. pilaw, pilau [piˈlau]

**палуан** – n. fighter (for); champion [ˈtʃæmpriən]

**палуба** – n. deck [dek]

**пальто** – n. coat [kəʊt]

**памфлет** – n. lampoon [læmˈpu:n], pamphlet

**пана** – n. shelter, refuge, advocacy, ammunition, covering

**паналайтын жер** – n. shelter [ˈfɛltə]

**паналау** – v. take shelter; defend (from, against); seek shelter; find / take shelter / cover;

**паналату** – v. give / provide refuge (to)

**панасыз** – adj. homeless [ˈhəʊmlis], shelterless, waif, stray, unprotected

**паң** – adj. haughty [ˈhɔ:ti], arrogant, supercilious; haughty, self-satisfied, self-complacent

**паңдану** – v. 1. be proud; boast, brag, put on airs; 2. feel disgust

**паңшылдык** – n. haughtiness [ˈhɔ:tinez], arrogance, superciliousness

**пара** – n. bribe [braɪb], gratification, pay-off, graft, payoff; *пара беру* give bribe or graft

**парақ** – n. sheet [ʃi:t] (paper), page

**парақтау** – v. page [peɪdʒ], leaf / look through

**парақор** – adj. bribe taker [braɪb ˈteɪkə], corrupt official, grafter

**парақша** – adj. sheet [ʃi:t]

**паралич** – *med.* heart-failure [hɑ:t ˈfeɪljə]

**парасат** – n. comprehension [ˌkɒmpriˈhenʃən], perceptivity, reason, sense, mind, sensible

**парасатты** – adj. decent [ˈdi:sənt], fair, rational, sensible, of sound judgement, judicious

**парасаттылык** – n. intelligence [ɪnˈtelɪdʒəns], comprehension, perceptivity, docility

**паркет** – n. parquetry floor [ˈpɑ:ke]

**паром** – v. ferry - boat [fən ˈbɔʊt]

**паромшы** – n. ferryman [fən mən]

**Парсы** – adj. Persian [ˈpe:ʃən], Persia

**парыз** – n. burden [ˈbɜ:dən], credit, debt, duty, encumbrance, obligation

**парық** – n. sense [sens], effect, substance, distinction, difference

**парықты** – adj. intelligible [ɪnˈtelɪdʒəbl]

**парықсыз** – adj. indifferent [ɪnˈdɪfrənt], unsuitable, muddle headed, slowwitted; stupid

**парықсыздық** – n. indifference [ɪnˈdɪfrəns]

**паңдық** – n. haughtiness [ˈhɔ:tinez], arrogance

**пасық** – adj. abominable [əˈbɒmɪnəbəl], loathsome; sickening; lousy, immoral

**пасықтық** – n. vulgarity [vʌlˈgænti], abomination; meanness; vileness

**патша** – n. tsar [zɑ:, tɜ:ɑ:], czar, tzar; king

**патшадай** – adj. princely [prɪnsli]

**патшалық** – adj. kingdom [ˈkɪŋdəm], realm, tsarism

**паш** – n. famous ['feiməs], well-known, famous

**пәле I** – n. lively ['laivli]; slippery; bright, smart

**пәле II** – n. 1. false accusation, false charge, calamity, disaster; trouble; (unpleasant) problem; 2. mischief ['mistʃif]; *пәлеге ұшырау run into trouble/fall on evil days*

**пәлен** – adv. so-and-so one, certain ['sætən]; *пәлен дей say something, пәлендей not the sort, not in order, пәлендей уақытта in this (interval of) time*

**пәлсапа** – n. philosophy [ˌfilə'sɔfi]; *пәлсапалық толғаулар philosophical meditation [ˌfilə'sɔfɪkəl ˌmedi'teɪʃən]*

**пән** – n. subject (school) ['sʌbdʒɪkt], science, discipline

**пәндік** – adj. objective [ɔb'dʒektiv]

**пәк** – I. adj. ideal [aɪ'diəl], perfect; 2. blank, fair, sincere, square, white; 3. blameless

**пәктік** – n. chastity ['tʃæstɪti], cleanliness

**пәрмен** – n. scope [skoup]; force [fɔ:s]; order, strength, power(s); *бар пәрменімен on a grand/large scale, in a big way, mightily*

**пәрменді** – adj. 1. active; effective, effectual; 2. strong

**пәрменсіз** – adj. weak [wi:k], feeble; underpowered; low-power

**пәрменсіздік** – n. weakness ['wi:knɪs], debility, feebleness; inefficiency

**пәс** – adj. low [ləu], small, short, shortish, not tall

**пәтер** – n. flat [flæt]; apartment [ə'pɔ:tmənt]

**пәтеракы** – n. rent [rent]

**пәтер үй** – n. dwelling ['dwelɪŋ]

**пәтерші** – n. lodger ['lɔdʒə], roomer, tenant; *пәтерді тұрғындарға жалға беру take in lodgers*

**пәтуа** – n. agreement, contract; arrangement

**пәтуалы** – adj. faithful (to), loyal (to), true (to); as good as one's word

**пейіл** – n. disposition, temper, mood, character

**пейілді** – adj. tender ['tendə], polite, affectionate; caressing respectful, courteous

**пен** – conj. and so [ænd], with

**пенде** – n. 1. human (being); 2. slave [sleiv]; (god's, divine); *пендеден ұял be ashamed (of) people; hesitate; feel shy (before/of), humanity*

**перде I** – 1. n. curtain ['kɜ:tən], blind, ortiere, door-curtain; hangings; 2. veil, mask, masque, extractor, template

**перде II** – n. act [ækt]

**перделеу** – v. curtain ['kɜ:tən], hang (with)

**перзент** – n. kid (dy) [kid], small child, tot, youngster

**перзентхана** – n. maternity hospital [mə'tɜ:nɪti 'hɔspɪtəl]

**перизат** – n. beauty ['bjʊ:ti], beautiful woman, hardsome, elegant

**перне** – n. *mus.* 1. tonality; musical instrument keys; 2. string [strɪŋ]; *fig.* tender feelings, mood

**пері** – *myth.* magic fairy ['mædzɪk], creature in the image of beautiful woman; mermaid, water-nymph

**періште** – n. angel ['eɪndʒəl]

**пеш** – n. broiler ['brɔɪlə], furnace, heater, oven, stove

**пешене** – n. fate [feit], fortune; predestination, destiny

**пигыл** – n. intention, plan, purpose, view, opinion, idea, thought

**пида** – n. sacrifice ['sækrɪfaɪs]; offering, martyr

**пима** – n. (knee-high) felt boot (traditional winter footwear in rural areas)

**пияз** – n. onion [ˈlɪjən]  
**пияла** – n. cup [клар]  
**пойыз** – n. train [trein]  
**полиция қызметкері** – n. police officer [pəˈli:s ˈɔfɪsə]  
**португал (дык)** – adj. Portuguese [ˌpɔ:tjuˈgi:z]  
**пошташы** – n. mailman [ˈmeɪl,mæn], postman  
**практикалык** – adj. applied [əˈplaɪd], practical  
**премьер-министр** – n. prime minister [praɪm ˈmɪnɪstə], premier  
**пропорциялы** – adj. balanced [ˈbælənst], commensurable, proportional, straight  
**пропорциясыз** – adj. disproportion [ˌdɪsprəˈpɔ:ʃən], lack of balance (between)  
**процесс** – n. process [ˈprouses]  
**психикалык** – adj. mental [ˈmentəl], psychic  
**пулемет** – n. machinegun; gun [ɡʌn]  
**пулеметші** – n. gunner [ˈɡʌnə]  
**пункттап аттау** – v. itemize [ˈaɪtəˈmaɪz]  
**пұл** – n. (the) wherewithal [ˈweəwɪðo:l], money, silver; *fig.* value; price  
**пұлсыз** – n. penniless, impecunious [ˌɪmpɪˈkju:nɪəs], free of charge  
**пұрсат** – n. 1. occasion [əˈkeɪzən], opportunity; 2. term; period date  
**пұт** – n. pood [pu:d]  
**пұшайман** – n. penitent [ˈpenɪtənt], repentant; be sorry (for smb.), regretful, sorrowful  
**пұшпақ** – 1. n. skin [skɪn] (taking off from the forefoot of animal); 2. rags, arris, border, hide, edge; *пұшпағы part of smth*  
**пұшық** – adj. pug-nosed [pʌɡ-nɔ:zəd], snub-nosed  
**пырақ** – n. fast horse [fɑ:st hɔ:s]; runner, racer

**пырылдау** – v. snore [snɔ:]  
**пысықу** – v. sniff [snɪf]; snort; pay no attention to  
**пысу** – v. get stronger; get firmly established, take a start [teɪk], firm up, be tempered  
**пысық** – adj. lively [ˈlaɪvlɪ], vivid, vivacious  
**пысықтау** – v. iterate [ˈɪtəˈreɪt], repeat, exercise, practise  
**пысықтауыш** – n. *gr.* adverbial modifier [ædˈvɔ:biəl]; *мекең пысықтауыш adverbial modifier of place, мезгіл пысықтауыш adverbial modifier of time*  
**пысықтық** – n. businesslike approach, efficiency; quickness, practicality, practicalness  
**пысылдау** – v. wheeze [wi:z], puff, pant; breathe heavily and noisily through the nose  
**пышак** – n. knife [naɪf]; *пышақтың жүзі knife-edge*  
**пышак қайраушы** – n. knife-grinder [naɪf ˈɡraɪndə]  
**пышту** – *interj.* fie [faɪ], ugh, faugh. fopinions/ideas  
**пікір** – n. opinion [əˈpɪnjən], thought, idea  
**пікірсайыс** – n. discussion [dɪˈskʌʃən], debate  
**пікірталас** – n. dispute [dɪˈspju:t], disputation, public debate, argument  
**піл** – n. elephant [ˈelɪfənt]; *піл мойынды with stout necky [wɪð.]; пілдің сауырындай like elephant's foot; пілдің баласы elephant calf*  
**пілте** – n. wick [wɪk]  
**пілтұмсық** – n. trunk [trʌŋk], proboscis  
**пір** – n. sacred [ˈseɪkrɪd], patron, protector, sponsor, angel  
**піскек** – n. mixer [ˈmɪksə], stirring rod

**пичу I** – 1. v. ripen [ˈrɪpʰn]; mature;  
2. boil, be boiling, be cooking, bake  
**пичу II** – v. shake up [ʃeɪk ʌp], stir up,  
mix with special mixer (kumys)  
**пичуру** – v. cook [kuk], boil, prepare,  
get/make ready (food)  
**пичірілу** – v. bake [beɪk]  
**пичірілген нан** – n. baked bread  
**пітір** – n. alms [ə:mz], during the  
period of post

**радио** – n. radio [ˈreɪdiou]  
**радиоактивтілік** – n. radio [ˈreɪdiou]  
(-)activity  
**радиальды** – adj. radial [ˈreɪdiəl]  
**радиоқабылдағыш** – n. receiving  
set [ˈrɪːsiːvɪŋ], radio (set); (wireless/radio)  
receiver; wireless (set)  
**радиохабар** – n. (radio) broadcast  
[ˈbrɔːd,k ɑːst], (radio) transmission;  
**радиохабар жүзсізү broadcast**  
**разы** – adj. satisfied (with), thankful;  
gratifying, agreeable; content, satisfied;  
**разы болу** *be satisfied*  
**разылық** – n. agreement [əˈgrɪ:mənt];  
satisfaction, contentment  
**рай I** – n. 1. intention; 2. state [stet];  
condition; position  
**рай II** – n. gr. mood  
**райлану** – v. become beautiful/better;  
**райлану / жақсы көңіл күйде болу** *be in  
a good mood*  
**райластық** – n. harmony [ˈhɑ:məni];  
concord  
**райхан** – bot. basil [bæzɪl]  
**рахат** – n. delight, enjoyment; bliss  
[blɪs], beatitude, felicity; **рахаттану**  
*enjoyment*  
**рахатты** – adj. blissful, [blɪs ful]  
blessed  
**рақмет** – n. thanks [θæŋks]; **рақмет**  
*sizge thank you*

**пішен** – n. hay [heɪ]  
**пішендеме** – n. haylage [ˈheɪ,  
**пішендік** – adj. haymaking  
[ˈheɪ,mekɪŋ], hay-mowing,  
haying  
**пішу** – v. cut [kʌt], cut out, tailor  
**пішуші** – n. cutter [kʌtə]  
**пішім** – n. cut [kʌt]; kind, breed  
**пішінді** – adj. attractive; *sport. fit*  
**пьеса** – n. play [pleɪ]

**P**

**рақмет айту** – v. thank [θæŋk]  
**рақым** – n. mercy [ˈmɜːsɪ], charity;  
kindness, compassion, **рақымшылық**  
*charity, mercy*  
**рақым етініз** – v. grant [grɑːnt]  
(to); please!, bestow, confer (on); reward,  
award  
**рақымды** – adj. merciful, charitable;  
sympathetic [,sɪmpəˈθetɪk], pitiful;  
sorrowful, kind  
**рақымдылық** – n. charity [ˈtʃæntɪ],  
kindheartedness, mercy, compassion,  
sympathy  
**рақымсыз** – adj. 1. merciless,  
unmerciful; 2. heartless [ˈhɑːtlɪs], callous  
**рақымшыл** – adj. charitable  
[ˈtʃæntəbəl], merciful  
**раң** – bot. sedge, carex  
**рас** – n. truth [truːθ]  
**растаттыру** – 1. v. assure [əˈʃʊə] (of);  
2. attest, certify; make smb. attest  
**растау** – v. certify [ˈsəːtɪ,faɪ], prove;  
attest, confirm, corroborate; bear out;  
endorse  
**растаушы** – n. witness [ˈwɪtnɪs]  
**расшыл** – adj. truthful [ˈtruːθful]  
**расында** – adv. truly [ˈtruːli], actually,  
in fact, in truth, really, indeed; verily,  
**шынындада** *in reality, in fact, in practical  
situations, in actuality, in actual fact,  
actually; as a matter of fact, in fact*

**рауан** – n. dawn [dɔːn], daybreak, light;  
*рауандау* be dawning, day is breaking

**рауанды** – adj. light [laɪt], bright,  
radiant

**рауаят** – n. instruction(s) [ɪn'strʌkʃən];  
directions, advise, counsel

**раушан** – adj. light bright [braɪt], clear;  
flower; *раушандану* – v. be dawning, day  
is breaking; stand attractive

**рәміз** – n. symbol [sɪmbəl]

**рәсуа** – adv. in vain [ɪn' veɪn], wrong,  
for nothing, vainly, to no purpose;  
*бекерден бекер* in vain, to no purpose,  
for nothing

**рәсуа қылу** – v. squander ['skwɒndə],  
waste; blow, useless spend

**рәсуагершілік** – n. squandering  
['skwɒndəŋŋ], dissipation

**рәсім** – n. 1. rule [ru:l]; regulations; 2.  
ceremony, custom; usage; habit ; manners

**рәсімдеу** – v. 1. register ['redʒɪstə],  
register officially (*marriage, birth and  
etc.*); 2. formalize [fɔːməlaɪz]; *фирманы  
рәсімдеу* incorporate a company/firm

**рәңжігіш** – n. touchy, susceptible,  
quick to take offence, easily offended

**рәңжісу** – v. quarrel ['kwɒrəl] (with)  
disagree; altercation; fall out, bust up (with);  
argy-bargy

**рәңжіскендер** – coll. those, [ʃouz]  
who have fallen out

**рәңжіту** – v. quarrel ['kwɒrəl] (smb.),  
hurt/wound (smb.'s) feelings, grieve, pain,  
distress, offend

**рәніш** – n. 1. offence, resentment;  
distress, quarrel; 2. misunderstanding,  
disagreement

**рәнішсіз** – adj. inoffensive  
[.ɪnə'fensɪv], harmless, grievous,  
distressing; vexatious

**рәнішті** – 1. adj. insulting, abusive;  
offensive [ə'fensɪv], insulting, slighting;  
2. vexing; offended, distressed

**рең** – 1. n. colour; (colouring) ; 2. look  
[lʊk], appearance; nuance, shade, meaning  
tint, aspect, condition, form

**реңді** – adj. nice [naɪs], beautiful,  
charming, sympathetic, lik(e)able,  
attractive, lovely, sweet; pretty

**реңдік** – adj. color ['klɒ], colour;  
*реңдік бейне* colour mounting

**реңсіз** – adj. color(u)less ['klələs];  
insipid, flat, tame; wan

**ресми** – adj. official [ə'fɪʃ(ə)], formal

**рет** – n. 1. turn [tɜːn]; 2. row [rou];  
line; 3. time; 4. occasion, cause,  
reason; 5. opening, opportunity;  
*күніне үш рет* three times per  
/ a day; *ретін табу* way out of  
situation; *рет-ретімен* in/by turn, one  
after another

**реті бар** – 1. imper. pred. it is  
appropriate [ə'prouprət], it is not out  
of place; 2. adv. appropriately, aptly, in  
place; opportunely; *бұл әңгіменің реті  
бар* this story is quite appropriate /  
suitable here

**реттеу** – v. 1. put in (good)order; 2.  
order; 3. align, regulate, adjust *шапты  
жөндеу/ретке келтіру* order one's hair

**реттеулі** – adj. ordered

**реттегіш** – n. regulator ['regjuleɪtə];  
*ток реттегіші* current regulator; *дауыс  
реттегіші* volume control

**реттік** – adj. 1. ordinal ['ɔːdɪn(ə)];  
2. n. lin. ordinal number

**ретінде** – adv. in the capacity of, by  
means of, through

**ретсіз** – adj. disorderly [dɪ'sɔːdəli];  
disordered, irregular; random

**ретсіздік** – n. disorder [dɪ'sɔːdə]

**реформашы** – n. reformist

**реформашыл** – adj. reformist  
[reformist]

**риза** – 1. adj. agreeable [ə'gɪnəbəl];  
2. content, contented; 3. content(ed),

satisfied (with); pleased (with), grateful, thankful; gratifying; *риза болгандықтан in gratitude, with pleasure*

**ризаласу** – v. accord [ə'kɔ:d]

**ризалық** – n. gratitude ['græti,tju:d], agreement; satisfaction, gratification; *біреуді разы ету/қуаныш сыйлау give satisfaction to smb; толық қанағаттану be fully/completely satisfied, obtain complete satisfaction; жоғарғы ризашылығымен with great satisfaction; қанағат ету find satisfaction (in); ризалық білдіру express one's thanks, thank*

**ризашылық** – n. consent [kon'sent], assent; agreement, approval

**ризык** – n. livelihood ['laivli,hud], living, subsistence, sustenance

**ризыкты** – adj. well-to-do [wel tu du], well-provided for inspire, fill with enthusiasm; hearten, inspire; *рухы түсу lose courage/heart, to become despondent; рухының көтерілуі rising of spirit*

**рия** – n. hypocrisy [hi'pɔkrəsi], dissimulation

**саба** – 1. v. wineskin ['wainskin] (wineskin which made of horse skin in which kumiss prepares and contains); 2. n. behaviour [bi'heivjə]; *сабалық тері leather skin, skin for wineskin; саба түбінде at the bottom of wineskin; сабаңнан аспа not overstep the limits (decency)*

**саба пісу** – v. shake up a wineskin

**сабаз** – adj. 1. daring / bold fellow; daredevil; 2. poet. fine young man, brave

**сабақ I** – n. lesson ['lesən], task

**сабақ II** – n. stalk [stɔ:k], core; *бір сабақ жіп linear measure of a thread*

**сабақ кестесі** – n. schedule ['fedju:l] (lessons)

**риясыз** – adj. hypocritical [ˌhipə'kri:tik(ə)]; *риясыз адам hypocrite*

**риясыздық** – n. candour, frankness, sincerity

**рөл** – n. role; part; *рөлде in the role (of); acting (as); as; басты рөлде ойнау play the leading part*

**ру** – n. clan [klæn], tribe

**рух** – n. spirit ['spɪrɪt], soul, intellect

**рухани** – adj. spiritual ['spɪrɪtʃuəl], intellectual; mental; *рухани орталығы mental*

**рухсыздық** – 1. n. labbiness [labinez], depression; blues; 2. apathetic, indifferent, listless

**рухтандырғыш** – adj. inspirational [ˌɪnspɪ'reɪʃənəl], inspiring

**рухтандырушы** – n. inspirer [ˌɪnspɪraɪə]

**руқсат** – n. permission, permit, consent, approval; *сіздің руқсатыңызбен with your permission; by your leave; руқсат беру give permission*

## C

**сабақтас I** – n. classmate ['kla:smeɪt]

**сабақтас II** – adj. interconnected, interrelated; *сабақтас-құрмалас сөйлем complex sentence*

**сабалая** – v. clap [klæp], beat, whip

**сабау** – v. beat [bi:t], bang, pull out (about a wool), strike

**сабын** – n. soap [səʊp]; *uic сабын toilet soap; кір сабын laundry soap; сабындап жуу wash up with soap*

**сабынсу** – n. shampoo [ʃæm'pu:]

**сабыр** – n. patience ['peɪjəns], endurance, self-control

**сабырлы** – adj. patient ['peɪjənt], constrained, equal, quiet



**сабырлылық** – n. calmness  
[ˈkɑ:mɒnəs], endurance, restraint,  
patience

**сабырсыз** – adj. impatient  
[imˈpeɪʃ(ə)nt]

**сабырсыздық** – n. impatience  
[imˈpeɪʃ(ə)ns]; *сабырсыздық көрсету display / show impatience*

**сага** – n. saga [ˈsɑ:gə]

**саға** – n. mouth (of a river);  
*пышақты сағасы junction of knife*

**саған** – pron. (to) you

**сағат** – n. clock [kɒk], watch  
(hand watch); hours [ˈaʊəz], hour,  
time; an hour (60 minutes) *сағат қанша болды? what time is it?*

**сағат тілі** – n. clock hand,  
hour hand; *сағат тілі бойынша clockwise; сағат дүкені watch shop, watch maker's, watch repair shop; сағат жөндеу шебері watchmaker*

**сағаттық** – adj. hour [ˈaʊə], for  
an hour

**сағатшы** – n. watch-maker  
[ˈwɒtʃ,meɪkə]

**сағыз** – n. chewing gum  
[tʃu:ɪŋɡʌm], lastic band

**сағым** – n. mirage [ˈmɪrɑ:ʒ], mist

**сағыну** – v. miss [mɪs], become  
bored; *сағынамын (I) miss*

**садақа** – n. handout [ˈhændaʊt],  
alms, charity

**садақ** – n. arrow [ˈærou], bow  
(weapon); crossbow; *садақ тарту shoot from an arrow*

**саз I** – n. motive [ˈmoutɪv], tune;  
melody; *grammar. intonation*

**саз II** – n. clay [kleɪ], clay ground,  
marshy place

**саза** – n. punishment [ˈpʌnɪʃmənt],  
penalty, fine

**сазан** – n. wild carp [kɑ:p]

**сазқұндыз** – zoll. соурпу, nutria

**сазсырнай** – n. *mus. inst.* pipe [paɪp]

**сай I** – *geog.* n. ravine [rəˈvi:n]

**сай II** – adj. ready [ˈredɪ];

*жұмысқа сай тұр e ready to start to work*

**сай III** – adj. worthy [ˈwə:θɪ],  
deserving, rich

**сайғақ** – *zool.* saiga [ˈsaɪgə]

**сайламалы** – adj. elective  
[iˈlektɪv]; *сайламалы ұйымдар elective bodies*

**сайлаулы** – 1. elected [iˈlektɪd],  
chosen; 2. ready, intended (for  
smth); 3. chosen, elected

**сайлау I** – n. election [iˈleɪʃən],  
voting

**сайлау II** – 1. v. elect [iˈlekt],  
choose, select; 2. vote; 3. put in order

**сайла** – v. prepare [priˈpeə]

**сайлаушы** – n. voter [ˈvɔʊtə]

**сайман** – 1. n. tool [tu:l],  
instrument; 2. equipment, utilities,  
accessories

**сайран** – n. walk [wɒlk], stroll

**сайрау** – v. 1. sing [sɪŋ], 2. *fig.*  
eloquently possession of speech;  
*бұлбұлдай сайрайды sings as a nightingale*

**сайтан** – n. devil [ˈdev(ə)l],  
deuce; *сайтан алғыр damn (it)!*

**сайын** – *postp.* every time  
[ˈevrɪtaɪm]; *жыл сайын annually; сағат сайын hourly*

**сайыс** – 1. n competition  
[ˌkæmpəˈtɪʃən]; 2. duel, fight

**сақ** – 1. adj. cautious [ˈkɔ:ʃəs]; 2.  
vigilant; 3. provident; *сақдай сай болып тұру be in full readiness; сақ болу be cautious; be on the alert*

**сақа I** – adj. elder, old

**сақа II** – n. round rissole

**сақал** – n. beard [biəd], *met.*

*сақал сипап қалу stay with nothing*

**сақал-мұрт** – n. moustaches  
[mæstɑ:ʃɪz], beard; *сақал-мұрт*  
*қыру shaving*

**сақалды** – adj. bearded ['biədɪd]

**сақалта** – n. lammergeyer  
[ˈlæmə,ɡaɪə]

**сақау** – n. stammerer ['stæməə],  
inarticulate, pronounced gutturally;  
*мілге сақау tongue-tied*

**сақаушөп** – bot. pedicularis

**сақина I** – n. ring [rɪŋ]

**сақина II** – med. migraine  
[ˈmi:ɡreɪn], headache

**сақиналанған** – math. ringed  
space

**сақиналау** – n. cross-feeding

**сақпан** – coll. the time coupling of  
livestock, lambing time

**сақсыздық** – n. absence of vigilance

**сақтау** – v. keep [ki:p], save,  
protect; *сақталған ақша saving*  
*money*

**сақталыну** – v. be kept, be stored

**сақтандыру** – 1. v. warn [wɔ:n],  
protect; 2. insure

**сақтандырғыш кондырғы** –  
n. safety lock, fuse

**сақтандырушы** – n. insurant  
[ɪnˈʃuərənt], insurer

**сақтандыру** – 1. v. insure  
[ɪnˈʃuə]; warn (against), caution  
(against), put on smb's guard against;  
2. n. insurance [ɪnˈʃuərəns]

**сақтану** – v. beware (of)

**сақтау** – v. keep [ki:p], protect;  
keep, preserve, store; guard (against);  
*сақтап келеді keeps, stores;*  
*сақталар It will probably be kept;*  
*есте сақтау remember [rɪmembə]*

**сақтық** – n. care, caution,  
prudence, savings

**сақшы** – n. guard [ɡɑ:d], watch;  
watchman

**салат** – n. salad ['sæləd]

**саламандра** – zool. salamander  
[ˈsæləmændə]

**сал I** – n. raft [rɑ:ft]; *сал ағызу*  
*timber rafting; сал көпір bridge on*  
*rafts, pontoon*

**сал II** – med. paralysis  
[pəˈrælsɪs]; *сал ауру paralysis; сал*  
*болу be paralysed*

**сал III** – 1. ethn. versatile person  
of art

**сала** – n. 1. branch [brɑ:ntʃ], 2.  
area; 3. field, span; *саласында in*  
*branch, in area (that)*

**салааралық** – adj. interbranch

**салақ** – adj. sloven [ˈslʌvən],  
slattern, slut; careless, sloppy, untidy

**салақтық** – n. 1. untidiness  
[ʌnˈtaɪdɪnəs]; 2. carelessness,  
negligence

**салалас** – adj. equivalent  
[ˈkwɪvələnt]; *салалас құрмалас*  
*сөйлем complex sentence*

**салалық** – adj. branch-wise,  
sectoral; trade

**саламат** – n. healthy ['helθɪ]

**салауатты** – adj. healthy ['helθɪ]  
judicious; \*\*\* *салауатты өмір*  
*салты healthy way of life*

**салауаттық** – n. sobriety  
[səˈbraɪtɪ]

**салаубас** – bot. immortelle  
[ˌɪmɔ:ˈtel], strawflower

**салбыраған** – adj. hanging ['hæŋɪŋ]

**салбырау** – 1. v. hang down,  
droop, dangle; (*ab. plants, hair*) trail;  
(*ab. a brim*) slouch, become sluggish

**салдар** – n. consequence  
[ˈkɒnsɪkwəns], downside, ill-\*effect

**салдыр-салақ** – adj. careless  
[ˈkæləs]

**салқын** – 1. adj. cool [ku:l];  
coolness; refreshing; 2. unfriendly:

*салқын жүзді unfriendly face;*

*салқын қарау show ill-will*

**салқындатқыш** – n. cooler, air-conditioner

**салқындау** – v. become cool, cool down, make chilly

**салқындату** – v. cool, cool off, chill

**салқындық** – n. 1. coolness [ˈkuːlnəs]; 2. *fig.* indifference

**салмақ** – 1. n. weight [weɪt], load; densities; 2. authority

**салмақсыз** – adj. weightless [ˈweɪtləs], imponderable; *салмақ кіндігі the centre of gravity*

**салмақ салу** – 1. v. load [laʊd]; 2. oblige; assign a duty; 3. charge

**салмақтау** – v. weigh [weɪ], define (determine)

**салмақты** – adj. 1. weighty; 2. imposing (*ab. person*), serious

**салмақтылық** – adj. ponderability; weight, weightness, heaviness, cogency

**салпаң** – adj. dangling [ˈdæŋɡlɪŋ]

**салпылдау** – v. dangle; (*ab. clothers*) hang loosely

**салт I** – n. custom, tradition; *салт бойынша by tradition*

**салт II** – adj. without a cargo, alone; on light

**салт-дәстүр** – n. traditions [trəˈdɪʃən], customs

**салт-жүріс** – adj. riding [ˈraɪdɪŋ] (*alone*), *met. жалғыз жолаушы lonely rider*

**салтанат** – 1. n. *pl.* celebrations [sələˈbreɪʃənz]; festival; splendor, magnificence; 2. triumph

**салтанатты** – adj. grand, solemn [ˈsələm], festive; gala; ceremonial;

*салтанатты жағдайда in solemn conditions; салтанатты princely*

**салт атты** – n. horseman [hɔːsmən]  
**салу** – 1. v. put [put], 2. build, lay, set; *төсек салу lay bed; ән салу sing a song*

**салушы** – 1. n. investor [ɪnˈvestə]; 2. builder

**салым I** – n. deposit [dɪˈpɒzɪt]

**салым II** – n. pinch [pɪntʃ]; *бір салым қант pinch of salt*

**салым III** – n. good luck; stroke / piece of luck, good fortune; *аузының салымы бар адам lucky; successful person*

**салымшы** – n. depositor; investor  
**салыну** – v. be constructed, be erected, be placed/set/laid

**салық** – n. tax [tæks], levy

**салық салу** – v. tax assessment [tæks əˈsesmənt], taxing, imposition of tax, lay a tax on

**салық төлеуші** – n. tax bearer [ˈbɛəʃə], tax payer; ratepayer

**салық түспейтін айналым** – n. untaxed turn

**салыққа үстеме** – n. extra charge to the tax

**салықтың көзі** – n. source of the tax

**салыстырмай-ақ** – adv. irrespectively [ɪrɪˈspektɪvli], without comparison

**салыстырма** – n. comparison [kəmˈpærɪs(ə)n]

**салыстырмалы** – adj. comparative [kəmˈpærətɪv], relative; contrastive

**салыстыру** – v. compare (to, with) [kəmˈpɛə], confront (with)

**салыстырғанда** – v. in comparison [kəmˈpærɪsən], if to compare

**самай** – *anat.* temple [ˈtempəl], temporal

**самал** – 1. n. breeze [bri:z], light wind; 2. easy whiff

**саман** – n. adobe [ə'dəubi];  
*саман қалып adobe (brick)*

**самауыр** – n. samovar [sæməvɑ:]

**самғау** – 1. v. soar [sɔ:], rise up; 2. rise; *самғап fly highly*

**санитарлық** – adj. sanitary [ˈsənitəri]

**сан I** – *anat.* hip [hip], femoral

**сан II** – 1. number [ˈnʌmbə], quantity {amount}; 2. the account;  
*сан толғанады much deliberate;*  
*сан қабат multilayered; сан қабат киім multilayered clothes*

**сан алуан** – adj. numerous [ˈnju:mərəs]

**сан қилы** – adj. various [ˈvɛəriəs], numerous

**сана** – n. consciousness [ˈkɒnfəsnəs], awareness, idea, thought, imagination

**сана-сезім** – n. self-actualization, feeling

**саналы** – adj. conscious, [ˈkɒnfəs] conceiving, thoughtful

**саналады** – v. be considered [kən'sidəd]

**санақ** – 1. n. census [ˈsɛnsəs], 2. statistics; *санақ бойынша by census*

**санасыз** – adj. unconscientious, irresponsible, unaware, ignorant

**санаторий** – n. sanatorium [ˌsænə'tɔ:riəm]

**сандағашы** – *bot.* sandalwood [ˈsændəl]

**сандырақ** – n. delirium [diˈliriəm]

**сансыз** – adj. uncountable [ʌnˈkauntəbl], infinite, numerous

**санасыздық** – n. unconscientiousness, lack of responsibility, stupidity, foolishness

**санап шығару** – v. enumerate [iˈnju:məreit]

**санау** – v. count [kaunt], consider; calculate; *кел саналық let's count;*  
*санау кестесі (schedule) table of account*

**санаулы** – 1. adj. calculated [ˈkælkjuleitid]; 2. counted [kəuntid], counted up; read out, estimated

**санаусыз** – adj. unnumbered [ʌnˈnʌmbəd], uncounted, uncalculated

**санауыш** – n. counter [kəuntə]

**санды** – adj. numbered

**сандық I** – n. chest [tʃest], trunk, box

**сандық II** – 1. adj. numerical [nju:ˈmɛrikl], quantitative, digital. 2. piece

**сандық көрсеткіштері** – *num.* numerical parameters

**сандық тас** – n. huge stone

**сандырақ** – 1. *med.* delirium [diˈliriəm]; 2. raving [ˈreivɪŋ], nonsense

**сандырақтау** – v. be delirious, rave, talk nonsense

**санкциялау** – v. sanctify [sæŋktɪfaɪ]

**санкция, мақұлдау** – n. sanction [sæŋkʃən]

**сансыз** – adj. innumerable [iˈnju:mərəbəl], numerous, countless, numberless

**саңлақ** – adj. 1. brisk, swift, quick; fast (*about horse*); 2. *fig.* select(ed), choice; picked; best; *саңлақ ат fast horse; саңлақ жазимтер selected/picked boys/fellows*

**саңылау** – n. backlash [ˈbæklæʃ], crack, aperture, slit

**саңылаулы** – 1. adj. having a crack ( from: *саңылау*), an aperture; 2. conscientious

**саңылаусыз** – 1. adj. gloomy [ˈglu:mi]; 2. dark; 3. ignorant, dim-witted

**саңырау** – 1. adj. deaf [def];  
*саңырау орман* dense forest; *ауыл шетінде (мет. түбінде)* in the depths of the country; *саңырау көше(шети көрінбес)* lonely street; *саңырау қабырға* blind wall; 2. (of time or season)dead, *саңырау мезгіл* dead season, late; *саңырау түн* dead of night

**саңырау құлақ** – bot. mushroom [ˈmʌʃru:m]

**сап I** – n. handle [hændl], grip; shaft; *тышақ сабы* handle of knife; *балта сабы* axe-handle, axe helve

**сап II** – n. column [ˈkɒləm], number, line, row, file

**сап III** – adj. unexpectedly, suddenly; *сап қылды (сап емми)* (he/she) has spent

**сапында** – v. (be) in the align [əˈlain](of smb/smth)

**сапқа тұру** – v. stand in align

**сапа** – n. quality [ˈkwɒliti], purity

**сапа құрамы** – n. qualitative structure

**сапалы** – adj. qualitative [ˈkwɒlɪtətɪv], high-grade

**сапар** – n. travel, visit, flight, trip, journey

**сапар шегу** – v. travel

**сапер** – n. sapper [ˈsæpə]

**саптама** – tech. nozzle [ˈnɒzl]

**саптамалы** – adj. adapter [əˈdæptə], nozzle, probe

**сапарнама** – n. travel notes, travel itinerary

**сапасыз** – adj. poor, inferior, off-grade, sub-quality, low-grade

**сапыру** – v. shake up liquid, pouring to shake up; pour from one

container to another; *сапыруға жарайды* it's possible to shake up

**сардина (кішкентай балық)** – zoll. sardine [sɑ:ˈdi:n]

**сара** – adj. 1. clear; bright; 2. excellent, magnificent

**сарай** – n. 1. palace [ˈpæləs]; 2. shed

**саралау** – v. select [siˈləkt], choose, do, make, selection

**саран** – adj. stingy [ˈstɪndʒi], greedy, miserly

**сарандану** – v. be stingy/niggardly, skimp; be a cheapskate, miserly

**сарандық** – n. stinginess [ˈstɪndʒɪnəs], miserliness, niggardliness

**саралау** – v. choose, select, pick out

**сарап** – n. analysis, examination; assessment; choice, evaluation

**сараптау** – v. make examination, test, evaluate, appraise

**сарапшы** – n. expert [ˈeksɜ:t], judge

**сарасана** – n. self: actualization, self-awareness

**саратан** – zool. may-bug

**сарбаз** – n. warrior [ˈwɜəriə], soldier

**сарғалдақ** – 1. bot. buttercup [ˈbʌtəkʌp]; 2. tulip; 3. oriole

**сарғаю** – v. turn yellow, yellow, fade (about a grass) mourn, long, grieve; *сарғая бастаған сияқты* it seems/started to turn yellow

**сарғылт** – adj. yellowish [ˈjeləʊɪ], beige

**саржа** – n. bow [bou]; *саржа тарту* bend / draw a bow

**сарқу** – v. exhaust [ɪgˈzɔ:st], everything, up to last drop, scrape out

**саркылмайтын** – adj. inexhaustible [ˌinɪgˈzɔːstɪbəl], infinite

**саркылу** – v. be exhausted [ɪgˈzɔːstɪd], settled, be spent

**саркылмас** – adj. inexhaustible [ˌinɪgˈzɔːstəbl]

**саркылдау** – v. 1. boil [bɔɪl]; 2. seethe

**саркын** – n. remainder [rɪˈmeɪndə], drainage (liquids in a vessel); *сарқынды су* sewage water

**саркырама** – n. waterfall [ˈwɔːtəfɔːl], cascads

**саркырау** – v. crash; roar [rɔː], thunder down, splash

**саркыт** – 1. remainder of food; 2. present (*which brought from a celebratory table*); 3. leftover

**сарнау** – v. wail [weɪl]; sob

**сарп ету** – v. devote [dɪˈvout]; sacrifice something for the sake of someone or something

**сарт-сұрт** – 1. *interj.* loud sound, crash; 2. crackling; *сарт-сұрт ұрып жатыр* loudly knocks

**саршұнак** – *zoll.* gopher [ˈgoufə]

**сары** – adj. yellow [ˈjelou]

**сарыауру** – *med.* jaundice [ˈdʒɔːndɪs]

**сарыбұға** – *zool.* yellow ouzel, yellow thrush

**сары жақал** – n. yellow-beaked

**сарылу** – v. pine (for); languish, wait long

**сарылдау** – v. flow rapidly, splash

**сарылық** – n. yellowness [ˈjelounəs]

**сарылыс** – n. waiting; languor

**сарымақ** – n. tiger cub

**сары маса** – *zool.* mosquito [mɔsˈkiːtɒu]

**сарымай** – n. butter [ˈblətə]

**сарымсақ** – n. garlic [ˈgɑːlɪk]

**сарын** – n. tune [tjuːn]; song; motive [ˈmoutɪv], melody; 2. direction

**сарындас** – adj. 1. harmonious [hɑːˈmuəniəs]; conformable (to), accordant (to); 2. consonant (with, to); in keeping / harmony (with)

**сарып** – *med.* 1. brucellosis [ˌbruːˈsiːlɔʊsɪs]; 2. foot-and-mouth disease

**сарысу** – n. 1. (*milk*) whey [weɪ]; buttermilk; 2. *med.* serum

**сасқалақ** – v. fussy [ˈfʌsi], hasty, flustered

**сасқандық** – n. confusion [kənˈfjuːʒən], embarrassment, perplexity

**састыру** – adj. shock [ʃɔk]

**сасу I** – v. get lost [lɔst], lose one's head, lose one's temper; worry; *сасқаннан* from confusion; *саспастан* slowly, not having become puzzled

**сасу II** – v. 1. stink (of); reek (of); 2. become foul / rotten; rot; (*ab. food*) go bad; *сасыған балық* spoiled (rotten) fish

**сасық** – adj. stench [stentʃ], stink, fetid, rotten; 2. *sleng.* stinking

**сасықкөкек** – *zoll.* hoopoe [ˈhuːpu]

**сасық күзен** – *zoll.* polecat [ˈpɔʊlkʌt], ferret

**сасықшөп** – *bot.* motherwort [ˈmʌ ðə,wɜːt]

**сасыр** – *bot.* ferule [ˈferuːl], surveillance

**сасыту** – v. spoil [spɔɪl]

**сатқын** – n. traitor [ˈtreɪtə], betrayer

**сатқындық** – n. treachery [ˈtreɪtʃəri], betrayal, treacherous

**сатпақ** – adj. dirty [ˈdɜːti], in stained, soiled

**сатпактану** – v. become dirty, get dirty

**сатпақтау** – v. soil, dirty

**сатира/сықақ** – n. satire [sætaɪə]

**сату** – v. 1. sell [sel]; 2. betray;  
*сатуда болу be sale*

**сату өнері** – n. salesmanship  
[seɪlzmənʃɪp]

**сатушы** – n. shopman  
[ˈfɔɹpmən], shop assistant, shopgirl;  
salesman, saleswoman, dealer, seller

**сатып алушы** – n. customer  
[kʌstəmə], buyer, client, purchaser

**сатушы әйел** – n. saleswoman  
[seɪlzwʊmən]

**сату-алу** – v. sale and purchase

**саты** – 1. n. step [step], ladder; 2. stage; 3. instance

**сатылы** – adj. step-by-step, step-like, stepped, stepwise, staggered

**сатылық** – adj. stepped, step, phase

**сатылым** – n. sale [sel]

**сатырлату** – v. crack; crackle;  
(*ab. rain*) patter; (*with fingers*) drum, tattoo, beat a tattoo begin to knock

**сатып алу** – v. buy [bai]; *сатып алушылық қуаты consumer ability*

**сау** – adj. healthy [ˈhelθi]; *сау болыңыз good luck; сау-сәлемет болу be healthy, well*

**сауал** – n. question [ˈkwɛstʃən], problem; inquiry, issue

**сауалдама** – n. questionnaire  
[ˌkwɛstʃənɛə]

**сауап** – n. good deed; benefaction, reward, recompense, favor

**сауат** – n. literacy [ˈlɪtərəsi]; reading and writing

**сауатты** – adj. literate [ˈlɪtərət], competent

**сауаттылық** – n. literacy  
[ˈlɪtərəsi]

**сауатсыз** – adj. illiterate  
[ˈlɪtərət]; uneducated

**сауатсыздық** – n. illiteracy  
[ˈlɪtərəsi]

**сауда** – n. trade [treɪd], trading; commerce [ˈkɔmə:s]

**сауда үйі** – n. trading house

**сауда-саттық** – n. trade [treɪd], sale and purchase

**саудагер** – n. dealer [ˈdi:lə], businessman

**саудаласу** – v. bargain [ˈbɑ:ɪn]

**сауда флоты** – n. shipping [ˈʃɪpɪŋ]

**сауда-саттық** – n. trade, commerce

**саулау** – v. gush out, spout; pour;  
*қан жарадан саулады blood gushed from the wound*

**саулық I** – n. sheep [ʃi:p] (three years old)

**саулық II** – n. health [helθ], well-being; *саулық негізі basis of health*

**саусақ** – *anat.* finger [ˈfɪŋɡə]

**саусақсыз** – without a finger, adactylous

**сауу** – v. milk [mɪlk], *сиыр сауу milk the cow*

**сауық** – n. fun [flʌ], amusement, entertainment; *сауық құру live cheerfully, make party, have fun*

**сауық кеші** – n. party [ˈpɑ:ti]

**сауық сүйгіш** – n. fun-loving

**сауықтыру** – 1. n. improving, 2. v. improve [ɪmˈpru:v], cure

**сауылу** – v. give milk

**сауым** – n. milking

**сауын** – adj. milch [mɪltʃ]

**сауыншы** – n. milkmaid  
[ˈmɪlkmɛɪd]

**сауыр** – n. 1. *med.* croup [kru:p]; crupper (horse); 2. groats [grouts], (bottom of mountain)

**сауыс** – n. scab [skæb], filth  
**сауысқан** – n. magpie ['mægrai]  
**сауыт** – 1. n. utensils, vessel;  
 2. armour, chain armour  
**сакс; ағылшын** – saxon  
 ['sæksən]  
**саксафон** – n. saxophone  
 ['sæksəfoun]  
**сахара** – n. extensive steppe,  
 steppe open space, desert  
**сахарин (тәтті)** – n. saccharin  
 ['sækərin]  
**сахна** – n. stage [steɪdʒ];  
*сахнасында on a stage (of smth)*  
**сахналау** – v. performance [pə'f  
 ɔ:məns]  
**сахналық** – adj. scenic ['sinik]  
**сая** – n. shadow [ʃædou], cool,  
 coolness; 2. comfort, shade  
**саябақ** – n. public garden  
**саябыр** – n. calm [kɑ:m], still,  
 quiet, tranquility  
**саябырлану** – v. 1. quieten down,  
 calm down; 2. (*ab. sound, emotion  
 and etc.*) abate, fade (away); die away  
 / down  
**саяжай** – n. dacha; cottage (in the  
 country), country cottage; summer  
 residence  
**саяжол** – n. avenue ['ævənju:]  
**саяз** – adj. 1. shallow ['ʃælou];  
 2. *fig.* superficial [,su:pə'ʃiʃəl]  
**саяздану** – v. become shallow  
**саялы** – adj. shady ['ʃeɪdi],  
 umbrageous, shadowy  
**саясат** – n. policy ['pələsi]  
 (politics)  
**саясаткер** – n. politician  
 [ˌpɒli'tɪʃən]  
**саясатшы** – n. politic ['pɒlitik],  
 expert on politic questions

**саяси** – adj. political [pɒlitikəl],  
*саяси ахуал political conditions;*  
*саяси орталығы political center*  
**саяхатшылық** – n. hunting with  
 a golden eagle  
**саяхат** – n. travelling ['trævəliŋ],  
 trip, excursion, travel; *саяхат  
 шеккен travelled*  
**саяхат жасау** – v. travel  
**саяхатшы** – n. traveller  
 ['trævələ]; tourist  
**сәби** – n. child [tʃaɪld], kid, baby;  
*сәби саусақтары children's fingers*  
**сәбиxана** – n. crèche [kreʃ],  
 [kreɪʃ]; day nursery  
**сәбіз** – *bot.* carrots ['kærət]  
**сәйгел** – *zool.* botfly ['bɒtflaɪ]  
**сәйкес** – adj. accordingly  
 [ə'kɔ:diŋli], corresponding, similar,  
 conforming to  
**сәйкессіздік** – n. disproportion  
 [ˌdisprə'pɔ:ʃən], discrepancy  
**сәйкестелу** – v. correspond (to,  
 with), conform (to); be in keeping /  
 line (with), match  
**сәйкестік** – n. harmony  
 ['hɑ:məni], conformity, compatibility  
**сәкі** – n. plank bed  
**сәл** – adv. a little bit, slightly,  
 rather  
**сәл-ақ** – adv. a tiny bit, slightly, a  
 little bit  
**сәлде** – n. turban ['tə:bən]  
**сәлдегүл** – *bot.* peony ['pi:əni]  
**сәлем** – hi [hai], hello  
 (greetings); *жалынды сәлем  
 (one's) warmest regards; біреудің  
 сәлемін жолдау send one's  
 regards, smb's regards to you;*  
*Алматыдан сәлем greetings from  
 Almaty; сәлеметсіз бе hello, good  
 day, (morning, evening)*  
**сәлем айту** – v. send the regards



**сәлем беру** – v. greet [gri:t], greeting  
**сәлемдеме** – n. present ['prez(ə)nt]; parcel ['pɑ:səl], (sending)  
**сәлемдесу** – v. say hello ['he'lou], hi (to); greet [gri:t]  
**сәлемхат** – n. salutatory letter  
**сән** – n. fashion ['fæʃən], vogue; elegance; *сән орталығы center of fashion*  
**сәндеу** – v. adorn [ə'dɔ:n], beautify, decorate, dress up  
**сәндену** – v. adorn oneself; dress up, smarten (oneself) up  
**сәнді** – adj. fashionable ['fæʃənəbəl], smart; well-dressed; decorative ['dikəreitiv], magnificent; *сәнді киімдер fashionable clothes*  
**сәндік** – adj. elegance ['elīgənsi], magnificence, fashionability; *сәндік қолданбалы өнер arts and crafts*  
**сәңгер** – n. fashion designer  
**сәндік қолданбалы өнер** – n. arts and crafts  
**сәнқой** – adj. fashionable, stylish  
**сәнқойлық** – 1. adv. fashionably ['fæʃənəbli]  
**сән-салтанат** – n. celebration [selsə'breifən], luxury  
**сән-салтанатты** – adj. luxurious [lɑ'dʒuriəs], sumptuous  
**сәнсіз** – adj. 1. unattractive, plain, not (too) beautiful, not good-looking; homely; 2. ungracefully; unprettily  
**сәнхана** – n. studio ['stju:diou]  
**сәрсенбі** – n. wednesday ['wenzdeɪ]  
**сәске** – n. later morning  
**сәскелік** – 1. adv. time from the sunrise till nine-ten o'clock in the morning; 2. n. **сәскелік ас** (in the morning) breakfast; (second, official, diplomatic) (early) lunch, luncheon

**сәт** – n. 1. success [sək'ses], luck; 2. opportunity, instant, prosperity, occasion  
**сәтен (мата)** – n. sateen [sæ'ti:n]  
**сәтсіз** – adj. unsuccessful [ˌʌnsək'sesful]; *сәтсіз аяқталған has unsuccessfully come to the end*  
**сәтсіздік** – n. failure ['feɪljə]; misfortune; rebuff, reverse; *сәтсіздікке ұшырай fail, miscarry; flop; недеген сәтсіздік how unlucky!*  
**сәтті** – adj. lucky; successful [sək'sesfəl], happy  
**сәттілік** – n. success [sək'ses], luck, good fortune  
**сәуегейлік** – n. prophecy, oracle, fortunetelling  
**сәукеле** – n. wedding headdress of the bride  
**сәуле** – n. light [lait], beam; radiance, lustre; *сәуле таблосы light board/panel; сәуле сүзгіш optical filter*  
**сәулелі** – adj. radiant; radial, beaming  
**сәулет** – n. building: (external) greatness architecture, building  
**сәулет өнері** – n. architectural art, architecture  
**сәулеткер** – n. architect ['ɑ:kitekt]  
**сәулетті** – adj. majestic [mæ'dʒestɪk], luxurious, splendid, raised; *сәулетті жүз fine appearance, person*  
**сәулетші** – n. architect ['ɑ:kitekt]  
**сәуір** – n. April ['eɪprəl]  
**себебі** – conj. because [bi'kɔz], that, because of that  
**себезгі I** – n. bath [bɑ:θ]  
**себезгі II** – n. shower ['ʃaʊə]; *себезгі қабылдай take/have a shower; shower*  
**себелеу** – v. trickle ['trɪkl]; *себелейді қар it is snowing*

**себен** – n. reason ['ri:zən], cause, occasion, motive; *себен болу assist: be conductive(to), promote; себи муеди (it)helps*

**себенкер** – n. 1.cause; reason; 2. motivation

**себенсіз** – adj. causeless ['kə:zləs], pointless, unjustly; motiveless

**себенги** – adj. causal ['kə:zəl], cause, causative, owing to, due to (that)

**себет** – n. basket ['bɑ:skit]

**себу** – 1. v. splash [splæʃ]; 2. sow; 3. sprinkle

**сегіз** – num. eight [eit]; *сегіз кырлы octahedral; all-round, the master of all hands*

**сегізаяк** – zoll. octopus ['ɔktəpəs], octave

**сегізкө incentiveз** – n. waist; pl. loins, small of the back

**сегізінши** – num. eighth [eitθ]

**сегіш** – adj. sensitive ['sensitiv]; ingenious, sensory, sharp-witted

**сегіштік** – adj. sensibility [,sensə'biləti], sensitivity

**сездіру** – v. hint (at), drop / make hints (about); imply

**сезік** – n. suspicion [səspɪʃən], mistrust

**сезіктену** – v. suspect ['sʌspekt]; be suspected

**сезім** – n. sense [sens]; feeling; *сезім арқылы қабылданатын sensuous; sensual; сезім мүшелері sense organs*

**сезімді** – adj. sensitive ['sensitiv]

**сезімділік** – adj. sensitiveness ['sensitivnəs]

**сезу** – v. feel [fi:l], guess; sense, percieve; *сезгендей as if has felt*

**сезілу** – v. be perceptible, make itself felt, be felt/sensed

**сезімсіз** – adj. insensible [in'sensəbl]

**сезімтал** – adj. sensitive ['sensitiv], delicate; sensual, perceptive

**сезіну** – v. realize ['riəlaiz], feel, react, perceive

**сезінушілік** – n. susceptibility [sə'septə'biliti]

**сейф** – n. safe

**сейсенбі** – Tuesday [tju:zdi]

**сейіл** – v. walk [wɔ:k], stroll

**сейіл құру** – v. walk [wɔ:k]

**сейілу** – v. dissipate [disipeit]

**сейілту** – v. disperse [di'spə:s], scatter, lessen, thin out

**секем** – n. suspicion [sə'spiʃ(ə)n]

**секем алу** – v. suspect (of), doubt

**секемділік** – n. suspiciousness

**секеңдеу** – v. jump up, tremble, shake

**секил** – n. freckle [frekl]

**секилді** – adj. freckled [freklɪd]

**секилдену** – v. be covered with freckles

**сексен** – num. eighty [eiti]

**сексенінші** – num. the eightieth

**сексеуіл** – bot. saxaul

**секилді** – adj. similar ['similə], it is similar, like, as; *ай секилді the moon like*

**секиргіш** – sport. jumper ['dʒʌmpə]

**секиртпе** – n. skipping ropes; game with skipping ropes

**секиру** – v. jump [dʒʌmp], skip, leap, spring

**секиріс** – n. jump [dʒʌmp]

**секөнд** – n. second ['sekənd]

**сел** – n. mudflow ['mʌd,floʊ]; flooding

**сел көшкіні** – n. ice drift [drift]

**селитра** – *chem.* saltpetre  
[sɔ:l'pi:tə]

**сел таскыны** – *n.* earth flow

**селеу** – *n.* feather grass

**селкилдеу** – *v.* shake; shiver  
[fivə], be shaken

**селсок** – 1. *adj.* indifferent  
[in'difərənt], 2. *inert; passive*

**селсоқтык** – *n.* indifference  
[in'dif(ə)r(ə)nɪs]

**селтендеу** – *v.* spin [spin], become  
thoughtless

**селт ету** – *v.* quiver ['kwivə],  
finch, wince

**семсер** – *n.* sabre ['seibə]; sword,  
rapier

**семсер-балык** – *zoll.* fish sword

**семсерлесу** – *v.* fencing ['fənsɪŋ]

**сему** – *v.* fade [feɪd], wither

**семіз** – *adj.* fat [fæt], well-fat,  
corpulent

**семіздік** – *n.* fatness, obesity

**семіру** – *v.* grow fat, get fat; gain  
weight; *семірін кему* grow stout

**семірту** – *v.* fatten up (of cattle)  
[fætən]

**сен** – *pron.* you [ju:]

**сенбеуші** – *adj.* sceptical ['skeptikəl]

**сенбеушілік** – *n.* distrust  
[dis'trʌst], mistrust

**сенби** – *n.* Saturday ['sætədi]

**сенбілік** – *n.* subbotnik

**сенген** – *v.* convinced [kən'vɪnst],  
confident, believing

**сенгіш** – *adj.* trustful ['trʌstfʊl],  
trustworthy, believable

**сенгіштік** – *adj.* trustfulness  
[trʌstfʊlnəs], trustworthiness,  
credibility

**сенделу** – *v.* wander; ramble,  
roam; *көшеде сенделу* roam (about)  
the streets

**сендердікі** – *pron.* yours [jɔ:z]

**сендік** – *pron.* yours [jɔ:z]

**сендіре** – *adv.* convincingly  
[kən'vɪnsɪŋli]

**сендіру** – *v.* 1. convince  
[kən'vɪns], inspire, assure; 2. persuade

**сенерлік** – *adj.* convincing  
[kən'vɪnsɪŋ], persuasiveness

**сену** – *v.* trust [trʌst]; believe;  
*сенімінен шығу* be out of trust;  
*сенерін-сенбесін* believe or not to  
believe; *сенуден қалу* be disabused

**сенікі** – *pron.* yours

**сенім** – *n.* belief [bi'li:f], faith,  
trust, confidence; *сенім ахуалы*  
*atmosphere of trust; сенім арту*  
*install confidence*

**сенім қағаз** – *n.* power of attorney

**сенімді** – *adj.* reliable [ri'laɪəbl],  
true, credible, trustworthy

**сенімділік** – *n.* reliability,  
dependability; believability,  
trustworthiness

**сеніммен** – *n.* confidently  
['kɒnfɪdəntli]

**сенімсіз** – *adj.* unreliable,  
[,ʌnrɪ'laɪəbl] hopelessly

**сенімсіздік** – *n.* distrustfulness,  
untrustworthiness

**сенімшіл** – *adj.* trustful, trusting;

**сенімхат** – *n.* letter ['letə]  
of recommendation, warrantee,  
guarantee

**сеніңше** – *coll.* in your opinion,  
by yourself

**сен** – *n.* block of ice, ice flow  
[flou]

**сенгір** – *n.* high mountain circuits,  
height

**сенкіш** – 1. *n.* watering can; 2.  
seeder; 3. sparger; 4. syringing

**септеу** – *gr.* declination  
[,dekli'neɪfən]

**сертік** – *gr.* case [keis]

**сергек** – adj. cheerful; (alive) brisk (energetic, espec. about old man) spry, alert, lively, vivacious

**сергектік** – adj. cheerfulness [ˈtʃɪəfəlnəs ˈtʃɪəfəlnəs]; vivacity, playfulness

**сергу** – v. take a short rest, cheer up, feel more cheerful, recover one's spirits, be refreshed, relieved

**серке** – n. emasculated goat, leader of a flock

**серкеш** – n. goat [gout]; kid

**сермеу** – v. (*with wings*) flap; wave [weiv], swing

**серпу** – v. 1. throw [θrou], do/make sharp movements; 2. throw away; throw back; *жауды серпу reject the enemy*

**серпіліс** – n. enthusiasm [inˈθju:ziæzm]

**серпін** – n. 1. scope, potential, range, sweep, scale; 2. *phis.* inertia; momentum

**серпінді** – adj. percussive; elastic [iˈlæstik]

**серпінділік** – adj. elasticity [iˌilæstɪsɪti]

**серт** – 1. n. oath [ouθ]; 2. v. promise; 3. pledge; 4. vow  
**сертті** – adj. on oath [ouθ], caused  
**сертіл** – adj. true to word, keeping a promise

**серуен** – n. walk [wɔ:k], outing; drive (*in a car*), ride (*on horseback*)

**серуендеу** – v. take a walk / stroll; promenade; go for a walk [wɔ:k];  
*ашық аспанда/таза ауада серуендеу stay out of doors, be in the fresh air*

**сері** – n. knight [nait]

**сері ақын** – n. poet [ˈrouit], song writer; *серілік жолқа түскен has taken the way of poet -song*

**серік** – n. satellite [ˈsætələit], comrade, partner

**серіктес** – n. participator [paˈtɪsɪpeitə]

**серіктестік** – n. partnership [ˈpɑ:tnəʃɪp]

**серіктік** – n. comradeship; fellowship, association; partnership

**серілік** – n. knight [nait]

**серіппе** – n. spring [sprɪŋ]

**сес** – n. threat [θret], menace, signal, sign

**сескену** – v. shudder [ˈʃʌdə], be afraid, frightened; be frightened (by), be startled (at); take fright (of)

**сықырлы** – adj. magic [ˈmædʒɪk], mysterious, magical

**сықыршы** – n. magician [mæˈdʒɪʃən] wizard

**сипалау** – v. grope [grəʊp];

*сипалап жүру go gropingly*

**сипат** – n. character [ˈkærəktə], property, feature

**сипау** – v. stroke [strəʊk], concern (slightly)

**сипалау** – v. 1. search smth gropingly; to the touch; 2. grope one's way (in the dark)

**сипат** – n. appearance, look; character; feature, quality

**сипаттама** – n. description [disˈkrɪpʃən]; testimonial, reference(s)

**сипаттау** – v. describe [diˈskraɪb], depict, portray, characterize

**сирақтар** – n. *pl.* legs [legz], shin, big cannon-bone; *сирақтарынан қыса ұстан have taken strongly for a shin*

**сирек** – adv. rare [rɛə], seldom; *сирек кездеседі seldom meets*

**сиреу** – v. become rare, decrease

**сиректік** – n. thinness

**сиса** – n. printed cotton; calico (print); chintz [tʃɪnts]

**сиыну** – v. pray (for)[prei], resort; *күшіне сиыну hope for a brute force*

**сиыр** – n. cow [kəu]

**сия** – n. ink [ɪŋk]

**сияқты** – adv. similar ['similə], like, as though

**соғу** – v. beat [bi:t] knock, strike; *соғып кеткендей as if smb knocked; соғылған қолдар applause; соғып алды killed (have caught)*

**соғұрлым** – adv. so, thus much

**соғым** – n. slaughter of cattle for the winter

**соғыс** – n. war [wɔ:ʃ], battle; *соғыс жүргізу military tactics; соғыс өнері military art; соғыс ұраны fighting call; appeal; соғыс комиссары military commissioner*

**соғысу** – v. 1. fight (with, against); 2. struggle (with); 3. knock (against), hit (against), strike

**содан** – adv. with that, since then [sin(t)s]; *содан бері since, since then; содан қалса керек it left since that time*

**содыр** – n. (*ab. children*) mischievous child; bundle of mischief; (*ab. adults*) mischievous person / one; mischief-maker

**созу** – v. stretch [stretʃ], extend; drag out; *созылып жатыр reaches*

**созылу** – v. be extended, be stretched, be dragged, last/continue

**сойқандық** – n. outrage ['əutreɪdʒ], dispute, argument

**сойыл** – n. cudgel ['kʌdʒəl]; bludgeon

**соқа** – n. plough [pləʊ]

**соқаю** – v. jut out, stick out, protrude; (up) stick up

**соққы** – 1. v. beating ['bitɪŋ], impact, repulse; 2. n. blow, stroke; c

*оққы беру repulse; соққыға ұшырау receive repulse*

**соқпак** – n. footpath ['fʊtpɑ:θ]

**соқыр** – n. blind [blaɪnd]; *соқыр сезім instinct*

**соқыр, мылқау** – n. blind [blaɪnd], dumb

**соқырлық** – n. blindness ['blaɪndnəs]

**соқыртеке** – n. (*game*) blind man's buff

**сол I** – *dem. pron.* that [ðæt]; *сол үйге мүскен екен it seems they has stopped in that house; сол жылы that year; сол кезде-ақ still at that time*

**сол II** – adj. left [left]; *солға on the left; сол жақтан from the left; сол жақ бүйірі left side; сол тілменен with this language*

**солай** – adv. so [sou], thus; *солай ма еді whether so; if; солай ем деген has told to do/make so, do like that*

**солақай** – adj. left-hander [ˌleft'hændə]

**солбыр** – adj. languid ['læŋɡwɪd], sluggish, inert

**солқын** – adj. pale [peɪl]; faded

**солқылдақ** – adj. flexible ['fleksɪbəl], elastic; unstable, shaky

**солқылдау** – v. shake [ʃeɪk], be shaken; change, hesitate

**солтақ** – adj. lame, limping

**солтүстік** – north [nɔ:θ];

*солтүстігім орманды (my) woody north; солтүстік сілемі northern spurs*

**солу** – v. fade [feɪd]; wither

**солшыл** – *polit.* leftist

**сом** – n. massive ['mæsɪv]; *сом тұлқасы greave image*

**сона** – *zoll.* gadfly ['gædflaɪ], horsefly

**сонар** – n. newly fallen snow  
**сондағы** – adv. then [ðen]  
**сонда да** – *conj.* though [ðəu], however, nevertheless  
**сондай** – adv. such [sɑtʃ]  
**сондықтан** – *conj.* therefore [ˈðeəfɔː], that's why  
**соны** – adj. untouched [ʌnˈtʌtʃt];  
**соны қар** (*deep, just dropped out snow;*) *the last snowed snow*  
**сонша** – adv. not so much, it is so much  
**соншалық** – adv. too [tuː], so;  
**соншалықты** *so, so much*  
**сонымен** – adv. in one word, thus, it means; *сонымен бірге together with it; сонымен қатар alongside with it; in other words*  
**соңғы** – adv. last [lɑːst], latest;  
**соңғы кезде, соңғы рет** *last time;*  
**соңғы демі біткенше** *till last breath*  
**соңы** – n. end [end]; **соңынан қалмаған** *did not fall (lag) behind*  
**сопақ** – adj. oblong [ˈɔblŋ], oval  
**сop I** – n. alkali soil, saline [ˈseɪlɑɪn] land, salt marsh  
**сop II** – adj. torment [ˈtɔːment], torment, disaster, failure; **сорын қайнату** *torment*  
**сopакы** – adj. awkward [ˈɔːkwəd], clumsy  
**соры қайнау** – v. fail [feɪl]  
**сopан** – *bot.* saltwort [ˈsɔːltwɔːt]  
**сopан I** – n. hardly appreciable trace, attribute, faint tracer  
**сopан II** – n. **сopан! сopан!** call camels to drink water  
**сopғалау** – v. run, stream; flow, splash over  
**сopлы** – 1. adj. unfortunate [ʌnˈfɔːtʃənət], miserable, unlucky; 2. n. poor thing  
**сopпа** – n. broth [brɔθ], soup

**сopтан, сopтан жер** – n. saline soil  
**сopу** – v. suck [sʌk], extend  
**сopығу** – v. get dry, dry off / out a little  
**сopтнып** – adj. aloofness [əˈluːfnəs], detachment  
**сopын** – adv. then [ðen]  
**сopт** – n. court [kɔːt], trail  
**сopтқар** – adj. fighter [ˈfɑɪtə], squabbler, tease, brawler; stubborn, obstinate  
**сopтқарлық** – n. obstinacy, stubbornness  
**сopттау** – v. try; judge [ˈdʒʌdʒ]  
**сopттық** – adj. judicial; legal, forensic  
**сopю** – v. cut [kʌt]; slaughter, knife  
**сopу I** – v. scold [skould], abuse, reproach, reprimand  
**сopу II** – v. undo [ʌnˈduː], unpick, rip, unstitch, unstitch (seam)  
**сopілу** – v. rip; come undone; get unstitched / unpicked  
**сopіc** – n. reprimand [ˈreɪmɑːnd], scolding, blame, censure; **сopіc беру** *declare reprimand*  
**сopз** – n. word [wɜːd]; **сopз қадірі** *the price of word; сopз басы, сopздің басы* *foreword, introduction; сopзге араласпайды* *not to climb in conversation; сopз емес* *it's nonsense*  
**сopзге шешен** – n. orator [ˈɔrətə]  
**сopз тасушы** – n. gossip [ˈgɔsɪpi]  
**сopз тіркесі** – n. word-combination  
**сopздік** – n. dictionary [ˈdɪkʃnəri]  
**сopзжұмбақ** – n. crossword [ˈkrɔswɜːd], puzzle; **сopзжұмбақ шешу** *solve a crossword puzzle*  
**сopзсіз** – 1. adv. unconditionally [ˌʌnkənˈdɪʃnəli], implicitly, unreservedly, without reserve; 2. adj. speechless

**сөзтізбек** – n. anagram  
[ˈæpəgræm]

**сөзшен** – adj. eloquent  
[ˈeləkwənt], verbase

**сөйлем** – n. sentence  
[ˈsentəns]; phrase, clause; **сөйлем құрастыру** *take sentence*

**сөйлесу** – v. talk [tɔ:k], converse

**сөйлеу** – v. speak [spi:k], act, talk

**сөл** – n. sap [sæp]

**сөйте-сөйте** – adv. gradually  
[ˈgrædʒuəli], acting so

**сөйтсе де** – *conj.* despite of it, regardless, in spite of; nevertheless, all the same, though and so; **сөйтсем** *it turned*

**сөк** – n. processed millet, dish from millet

**сөмке** – n. bag [bæg]

**сөндіру** – v. switch off, turn off, put out, extinguish

**сөндіруші** – n. extinguisher  
[ikˈstɪŋwɪʃi], quencher

**өрт сөндіруші** – n. fireman  
[ˈfaiətmən]

**сөнү** – *met.* die away, die out, be switched off, be turned off

**сөре** – n. shelf [ʃelf]; **сөреге жеткенше** *up to finish*

**спорт** – n. sport [spɔ:t]; **спорт шебері** *master of sports*; **спорт түрлері** *kinds of sports*

**стихиялық апат** – n. act of nature

**су** – n. water [wɔ:tə]; \* **салың суга кетпесін** *the devil is not so black as he is painted*

**су айдыны** – n. surface of water

**су қоймасы** – n. reservoir  
[ˈrezəvwa:]; **суды шашу** *splash with water, spray water*; **суалғанша қайнатады** *boil, boils till water boiled*; **су тарту** *bring water, extend*

*water*; **су өтти** *water has filtered, got wet*

**су болу** – v. get wet [wet]; **сусыз қалады** *remain without water*; **су астында** *under the water*; **су сабалау** *beat on water (waving wings)*

**су жана** – *sleng.* completely new

**суару** – v. water [ˈwɔ:tə], give to drink (to) (cattle); irrigate (crops), to temper

**суат** – n. watering place

**суайт** – n. liar [ˈlaɪə]

**суару** – v. give to drink; (cattle) water

**сулы** – v. watery; washy; watered-down; wet

**сулық I** – n. raincoat [ˈreɪnkəʊt]

**сулық II** – n. towel [ˈtauəl]; **ыдыс-аяқ сулығы** *tea towel*

**сумақай** – n. gossip; gossipmonger [ˈgɒsɪp,mʌŋgə]

**сумка** – n. bag [bæg]; knapsack; back pack; shopping bag; **балалардың кітап салатын сумкасы** *satchel, schoolbag*; **book bag**; **rucksack**; **азық-түлікке арналған қағаз пакет** *paper bag*; **целлофан пакеті** *plastic bag*; **әйел азаматтар ұстайтын сумка** *handbag BE., purse AmE*

**сумандау** – v. speak quickly, chatter

**сурет** – n. portrait [ˈpɔ:treɪt], photo; drawing sketch; **суретке түсіру** *take photos*

**сурет салу** – v. draw [drɔ:]; **сурет салғым келеді** *i want to draw*

**суреттеме** – n. sketch [sketʃ]

**суреттеу** – v. describe [diˈskraɪb], depict, picture

**суретші** – n. artist [ˈɑ:tɪst]

**сусамыр** – *med.* diabetic  
[ˌdaɪəˈbetɪk]

**сусар** – *zoll.* marten ['mɑ:tɪn]  
**сусау** – *v.* be thirsty ['θə:sti]  
**сусу** – *v.* slide [slaid], slip off  
**сусыз** – *adj.* 1. (*dry*) waterless ['wɑ:t(ə)ləs]; arid; 2. *chem.* anhydrous  
**сусыздық** – *n.* lack of water; aridity [æ'riditi]  
**сусылдау** – *v.* rustle ['rʌsl]  
**сусымалы** – *adj.* friable ['fraiəbl], granular, loose; free-flowing  
**сусын** – *n.* drink [driŋk]; beverage ['bevəridʒ]; *сусын қану* satisfy thirst  
**сусындау** – *v.* thirst [θə:st]; *сусынын қанғдыру* slake / quench one's thirst  
**сутек** – *chem.* hydrogen ['haidrədʒən]  
**сушы** – *n.* watering ['wɑ:təriŋ], sprinkling  
**суу** – *v.* be cooled, cool down  
**суық** – *n., adj.* cold [kould], chilly, coldly, severe; *суыққа төзімді* hardy to cold; *суық тер бұрқ ете түсті* break through cold sweat  
**суыр** – *zoll.* marmot ['mɑ:mət]  
**суырма** – *n.* drawer ['drɔ:ə]  
**суыру** – *v.* pull out, out; (*met*) quickly, without delays, extract  
**суырыпсалма ақын** – *n.* poet improvisator  
**скульптура** – *n.* sculpture ['skʌlptʃə]  
**сұғанақ** – *adj.* greedy ['gri:di]  
**сұғанактық** – *n.* greediness ['gri:dinəs]  
**сұғу** – *v.* pass [pɑ:s], push; *қол сұғу (met)* steal, plunder; poke  
**сұйық** – *adj.* liquid ['likwid]; rare; fluid; *сұйықадам* rascal  
**сұйықтық** – *n.* liquid ['likwid]; fluid

**сұқпа** – *n.* bolt [bould]; bar  
**сұқтану** – *v.* 1. envy ['envi]; 2. be fascinated  
**сұқ:** **сұқ саусақ** – *n.* index finger  
**сұқсыр** – *zoll.* chick-weed ['tʃikwi:d] (duck)  
**сұлату** – *v.* throw down, dump  
**сұлтан** – *n.* sultan ['slt(ə)n]  
**сұлу** – *adj.* beautiful ['bju:tiful]; pretty, lovely, good-looking, comely, *m.* handsome  
**сұлулық** – *n.* beauty ['bju:ti]; *сұлулық құрып сылаңдағанша* than to be embellished and dressed up  
**сұлы** – *bot.* oat [əut]; *қара сұлы* wild oat  
**сұм** – *adj.* 1. artful ['ɑ:tfəl], trickster; 2. insidious, perfidious, crafty; *сұмырай* person who has all negative qualities  
**сұраным** – *n.* demand [di'mɑ:nd]  
**сұнғак** – *adj.* slender, slim; svelte; tall [tɔ:l]  
**сұнқар** – *zoll.* falcon ['fɔ:lkən]  
**сұр** – *adj.* grey [grei], pale  
**сұрақ** – *n.* question ['kwestʃən]  
**сұрақ-қағаз** – *n.* sheet of interrogation, questionnaire  
**сұрапыл** – *adj.* severe [si'viə], cruel ['kruə:l], furious, fierce  
**сұрау I** – *v.* ask [ɑ:sk]; *сұрай келе* by finding-out  
**сұрау II** – *n.* question ['kwestʃən], inquiries; *сұрау бер* ask a question  
**сұрау белгі(сі)** – *n.* question mark  
**сұрастыру** – *v.* question ['kwestʃən], make inquiries (about)  
**сұрғылт** – *adj.* greyish ['greiɪ]  
**сұркия** – *adj.* scoundrel ['skaundrəl], rascal; fraud  
**сұрлану** – *v.* turn pale  
**сұртышқан** – *zool.* field vole



**сұрыптау** – v. choose [tʃu:z]; select; pick out, assort, sort  
**сұстану** – v. scowl [skaul]  
**сұхбат** – n. conversation [ˌkɒnvə'seɪʃən], dialogue  
**сүбе** – n. part of carcass, (fillet)  
**сүдігер** – n. winter tillage; land ploughed in autumn for spring sowing  
**сүзбе** – n. cottage cheese  
**сүзгі** – n. filter ['fɪltə]  
**сүзек** – med. typhus ['taɪfəs]  
**сүзу I** – v. filter ['fɪltə], drain, strain  
**сүзу II** – v. butt [bʌt]; ram  
**сүзісу** – v. butt [bʌt]  
**сүйек** – n. stone [stoun]; bone;  
*сүйегімен қоса together with stone*  
**сүйексіз** – adj. boneless ['bounləs]  
**сүйекті** – adj. bony ['bouni]  
**сүйел** – n. wart [wɔ:t], tumor  
**сүйену** – v. 1. lean (against, on); 2. rely (on)  
**сүйеу** – 1. v. prop up; support [səpɔ:t]; 2. n. prop, support  
**сүйкелу** – v. rub oneself; rub against smth, be smeared  
**сүйкену** – v. rub oneself  
**сүйкеу** – v. rub [rʌb], smear  
**сүйеніш** – n. support [səpɔ:t]  
**сүйкімді** – adj. pleasant [plezənt], nice, likeable, charming, charming;  
*сүйкімді жүзді nice face*  
**сүйкімділік** – n. prettiness, attractiveness  
**сүйкімсіз** – adj. unpleasant [ʌp'plezənt], unkind, impolite  
**сүймен** – n. crow, crowbar ['krəuba:]  
**сүйреу** – v. drag [dræg], haul  
**сүйрету** – v. drag [dræg]  
**сүйсіну** – v. admire [əd'maɪə];  
*тамақты сүйсініп жедім eat (smth) with appetite*

**сүйікті** – adj. favourite ['feɪvərɪt], lovely; beloved  
**сүйінші** – n. present given to smb. who brings good news  
**сүйір** – math. peaked [pɪ:kt], cone-shaped; *сүйір бұрыш sharp corner; сүйір тіл sharp language*  
**сүйіспеншілік** – n. love [lʌv], romance  
**сүйісу** – v. kiss [kɪs]  
**сүлгі** – n. towel [tauəl]  
**сүлде** – anat. skeleton ['skelɪt(ə)n]  
**сүле** – n. flu [flu:]  
**сүлік** – zoll. bloodsucker ['blʌd,sʌkə]  
**сүмбіл** – bot. maidenhair ['meɪd(ə)nheə]  
**сүмбіле** – astr. star sirius  
**сүмелек I** – n. pushful / intrusive person; slyboots  
**сүмелек II** – n. icicle ['aɪsɪkl]  
**сүмірею** – v. frown [fraun]; scowl  
**сүнгү** – v. dive [daɪv], plunge, (met) go deep; *сүңгіп кету dive*  
**сүнгүші** – n. diver [daɪvə]  
**сүңгі I** – n. spear [spɪə], lance  
**сүңгі II** – n. soot [sut]  
**сүр** – adj. dried [draɪd], smoked, sustained; *сүр қазы smoked meat (kazi) (national food)*  
**сүргі** – n. plane [pleɪn], smoothing plane  
**сүргілеу** – v. plane [pleɪn], cut  
**сүрлем** – n. silage ['saɪlɪdʒ]  
**сүрме** – n. hair dye (for eyelashes and eyebrows)  
**сүрту** – v. wipe [waɪp]  
**сүріну** – v. stumble ['stʌmbɪl]  
**сүт** – n. milk [mɪlk]; *сүт шәрбат dairy cocktail, сүт құйған added milk, with milk; сүтпен асырау feed with milk*

**сүтқоректі** – n. mammal  
[ˈmæməl]

**сүтсірне** – n. cheese [tʃi:z]

**сүйю** – v. kiss [kis], like, caress;  
*сүйін оқу read with love; сүйгенім, жек көргенім that likes and dislikes (hate)*

**сүтті** – adj. milky [ˈmilki]

**сүйю** – v. 1. kiss [kis]; give a kiss;  
2. love

**сыбаға** – n. part, portion

**сыбайлас** – adj. adjacent  
[əˈdʒeɪsənt], contiguous; *math. сыбайлас бұрыштар contiguous angles*

**сыбдыр** – n. rustle [rʌsl]; rustling

**сыбдырлау** – v. rustle [rʌsl]

**сыбдыр-сыбдыр ету** – v. rustle  
[ˈrʌsl]

**сыбызғы** – n. pipe [paɪp] (musical instrument)

**сыбыр** – n. whisper [wɪspə]

**сыбырлау** – v. whisper [wɪspə]

**сыбыс** – n. rumour [ˈru:mə],  
hearsay

**сығалау** – v. peep (at); watch  
furtively, spy (upon)

**сығалап ату** – v. shoot aimingly

**сығу** – v. press [pres], squeeze  
out, compress

**сығылысу** – v. concentrate;  
compress; thicken

**сығымдау** – v. squeeze / press  
out (of)

**сығыраю** – v. screw one's eyes,  
squint

**сыдыру** – v. strip, strip off;  
scratch off; skin, peel; *қайыңның қабығын сыдыру bark a birch; аңның терісін сыдыру flay / skin an animal*

**сыз** – adj. dampness [ˈdæmpnəs]

**сызат** – n. crack, split; (*on the ground*) cleft, fissure; (*on the skin*) chap, fracture

**сызба** – n. drawing [ˈdrɔ:ɪŋ]

**сызғыш** – n. ruler [ˈru:lə]

**сыздау** – v. ache [eɪk]

**сыздауық** – *med.* furuncle  
[ˈfjuəŋlɪkəl]

**сызу** – v. draw [drɔ:], plotting to  
cross out

**сызық** – n. line [laɪn]; *тік сызық vertical line; көлденең сызық horizontal (diametrical) line*

**сызықша** – n. hyphen [ˈhaɪfən], dash

**сый/сыйлық** – n. gift [ɡɪft],  
present; award, premium

**сыйақы** – n. 1. reward [riˈwɔ:d],  
recompense; 2. fee; compensation

**сый-құрмет** – n. honour [ˈɔnə];  
*сый-құрметке бөленген surrounded with honour, respect*

**сыйлау** – v. present [ˈprezənt],  
give; 2. respect, render honour,  
respect; reward

**сыйласу** – v. respect each other

**сыйлы** – adj. dear [diə], esteemed,  
honourable, authoritative; *сыйлы қонақ dear (honourabler) guest*

**сыйлықақы** – n. premium  
[pri:miəm]

**сыйым** – n. capacity [kəˈpæsɪti],  
volume

**сыйымды** – adj. capacious  
[kəˈpeɪjəs]; roomy, spacious

**сыйымсыз** – adj. unsociable  
[ʌnˈsəʊjəbl], unaccommodating,  
quarrelsome

**сықақ** – n. 1. mockery [ˈmɒk(ə)  
rɪ]; ridicule, sneer, gibe; 2. satire  
[ˈsætəɪə]; *сықақты өткір сөзімен sharp satire*

**сыксыю** – v. screw up ones eyes,  
squint

**сықыр** – n. (*door, telega*) squeak [skwi:k], creak; (*boot*) creak; (*sand, snow and etc.*) crunch

**сықырлау** – adj. creak ['kri:k]

**сылақшы** – n. plasterer ['plɑ:stəʁ]

**сылану** – *inf.* smarten oneself up, preen oneself, spruce up, be smeared

**сылау** – v. oil [ɔil], grease, massage

**сылбыр** – adj. sluggish ['slʌgɪʃ], languid, slack

**сылдыр** – n., v. 1. purl, babble, murmur [mə:mə]; 2. rustling; *сылдыр сөз empty chatter; сылдыр ете түседі jingle, ring out*

**сылдырмақ** – n. rattle ['rætl]

**сылқ**: **сылқ-сылқ күлу** – v. laugh sonorously

**сылқ ету** – v. fall, as knocked down; *сылқ еткізу drop carelessly*

**сылтау** – n. pretext ['pri:tekst]; plausible excuse, imaginary reason, excuse; \* *берместің сылтауы көп at the miser has a lot of reasons for refusal*

**сылу** – v. strip [strip], peel; skin, flay, remote, destroy

**сым** – n. wire ['waɪə]

**сымақ** – *prep.* like, not unlike; *бірдеңе сымақ a kind / sort of; something like; осындай сымақ something like that, that sort of thing*

**сымбат** – n. figure, body; stature; posture; *оның дене бітімі сымбатты екен he has a fine / well-developed figure*

**сымбатты** – adj. harmonious [hɑ:'məuniəs], stately, beautiful, graceful, well-shaped, pretty

**сымпылдау** – v. quickly to fly, fly fast

**сымпылдап жүру** – v. go easily, quickly

**сымсыз** – adj. wireless ['waɪələs]

**сын I** – n. 1. criticism ['kritisizm]; 2. test, trial ['traɪəl]

**сын II** – n. outward appearance, image

**сын есім** – *gr.* adjective ['ædziktiv]

**сынақ** – n. test [test]; *сынақтан өткізу carry out; test, experiment*

**сынақшы ұшқыш** – n. pilot ['paɪlət]

**сынақша** – n. record book (student's)

**сынама** – n. test [test], experiment

**сынап** – n. mercury ['mækjəri]; *сынап бағанасы mercury column*

**сынау** – v. 1. test [test], try;

2. criticize; *сынап көру test, try*

**сынаушы** – n. examiner, expert; tester, defender

**сынған, сынғыш** – n. fragile ['frædzail]

**сындарлы** – adj. constructive [kən'straktiv]

**сындыру** – v. break [breik] (by smb), smash

**сыну** – v. break [breik], be broken, up, shatter, crack; *сынған broken*

**сыншы** – n. 1. critic ['kritik]; 2. expert

**сыншылдық** – n. criticism ['kritisiz(ə)m]

**сынық** – n. splinter ['splintə], fragment; *сынық жүзді (мінезді) modest (about the person)*

**сынықшы** – n. bone-setter ['boun,seʔə]

**сынып** – n. class [klɑ:s]; *сынып жетекшісі class teacher*

**сыныптас** – n. class-mate; form-mate; schoolmate ['sku:lmeit]

**сыныптас қыз** – n. f. schoolmate ['sku:lmeit]

**сынар** – n. one of pair  
**сыңғыр** – n. clank [klæŋk], clang  
**сыңғырлау** – v. ring [riŋ]  
**сынсу** – n. crying (*song of the bride who is going to leave the paternal house*); cry  
**сыпайы** – adj. polite [pə'laɪt]; courteous  
**сыпайыгершілік** – n. modesty [mɔdɪstɪ]; courtesy, politeness;  
*сыпайыгершілікке жатпайды it's immodestly*  
**сыпайылық** – n. politeness [pə'laɪtnəs], courtesy, modesty;  
*сыпайылық сақтау keep, be over-modest*  
**сыпырғыш** – n. broom [bru:m]; besom  
**сыпыру** – v. sweep [swi:p], revenge; *сыпырсақ болды just only sweep out, take off*  
**сыпырынды** – n. sweepings ['swi:piŋz], rubbish  
**сыпыртқы, сыпырғыш** – n. broom [bru:m]  
**сыр I** – n. secret [si:krət], mystery  
**сыр I** – n. paint [peɪnt]  
**сыр, құпия; біреудің сырын сақтау** – v. keep a secret ['si:krət]; *сырына қанық be familiar with habits; сырын ұзы learn secrets, learn, find out essence; сырын ашты shared secret, has revealed (soul)*  
**сыра** – n. beer [biə]; *ашық түсті сыра pale / light ale; қоңыр/қошқыл түсті сыра brown ale, porter*  
**сыраhana** – n. alehouse ['eɪlhaus], beerhouse; public house; pub; barroom  
**Сыр-Дария** – river. Syr-Darya [sir-darɪa]; *Сырдың суы сирағынан*

*келмейді there is not enough water in Syr-Darya (even not till knee-deep)*

**сырға** – n. ear-ring ['iəriŋ]  
**сырғанақ** – 1. adj. slippery ['slɪpəri]; 2. n. skating rink, ice hill; *сырқанақ жолы ice road; сырғана деп жатқандай as though asks to skate, drive*  
**сырғанау** – v. skate [skeɪt]; slide down  
**сырғу** – v. slip [slɪp]; slide; (*on the water*) glide, skim  
**сырқат** – n. patient [peɪfənt], illness, disease  
**сырқаттану** – v. be sick [sɪk], be ill (with) to be sick  
**сырласу** – v. be secretive ['si:krətɪv], share a secret  
**сырлас** – n. person who shares secret; friend, confidant  
**сырлау** – v. paint [peɪnt]  
**сырмақ** – n. version large felt mat  
**сырнай** – n. pipe [paɪp], accordion (mus. instr.)  
**сырт** – n. external party {side}, appearance, exterior; top; height  
**сырты** – n. external part (of smth); *сыртқа шықты go out; come to light; has expressed*  
**сыртқы** – adj. external [ɪk'stə:nəl]; *сыртқы саясат foreign policy; сыртқы киім outer clothing*  
**сырттан** – prep. outside [ˌaʊt'saɪd]; in absentia  
**сырыл** – n. 1. wheeze [(h)wi:z]; 2. med. crepitation; (*in the lungs*) crackling  
**сырылдау** – v. wheeze [(h)wi:z]  
**сытыр** – n. crunch [krʌntʃ], scratch, crash  
**сыю** – v. hold [hould], be located, get on, get on, fit, contain  
**сіз** – pron. you [ju:]

**сiздiкi** – *pron.* yours [jɔ:z]  
**сiздiн** – *pron.* your [jɔ:]  
**сiздiнше/сiздерше** – *adv.* by your way/opinion

**сiлекей** – *n.* saliva [sə'laivə];  
**сiлекейдiң бөлiнy** *salivation*

**сiлем** – *n.* rest [rest], stump;  
**сiлемi де қалмады** *left nothing*

**сiлеусiн** – *zoll.* lynx [liŋks]

**сiлкiнy** – *v.* shake off [ʃeikɔf]

**сiлкiлеу** – *v.* shake off [ʃeikɔf]

**сiлкy** – *v.* shake off [ʃeikɔf]

**сiлтеме** – *n.* reference; citation  
 [saɪ'temʃən], index

**сiлтеу** – *v.* indicate, demonstrate;  
 give the instruction/indication, a direction, direct; **қолын бiр-ақ сiлтедi** *(it/he) has given up as hopeless; сiлтеп кеп қалды* *has pulled*

**сiлтi** – *chem.* alkali ['ælk(ə)laɪ]

**сiлiмтiк** – *n.* trash [træʃ]; garbage  
 ['gɑ:bidʒ]

**сiмiрy** – *v.* gulp [ɡʌp], absorb

**сiнбiрy** – *v.* blow one's nose

**сiңлi** – *n.* younger [jŋŋə] little sister of girl

**та** (**да, де, те**) – *prep.* (in); *adv.* too; *cop. conj.* and

**таба I** – *n.* frying pan [fraɪn]

**таба II** – *n.* gloating delight  
 [gloatɪŋ]

**табаған** – *adj.* resourceful  
 [ri'zɔ:sf(ə)], [ri'zɔ:sful]; quick-witted, sharp; **табаған адам** *man of ideas*

**таба нан** – *n.* flat cake [fælt keɪk]

**табақ I** – *n.* dish [diʃ]

**табақ II** – *n.* sheet (papers); **баспа табақ** *printer's sheet, quire*

**табақша** – *n.* saucer ['sɔ:sə]; jam dish

**сiңiрген** – *v.* absorbing [əb'zɔ:biŋ]  
**сiңy** – *v.* be soaked up [səʊkt ʌp], absorbed, take root; **сiңiп кетти** *it was soaked up; еңбегi сiңген* *well-deserved*

**сiңiмдi** – *adj.* 1. euptic [ju:'pepetik]; digestible; 2. *fig.* nutritious, sociable, easy to get on with

**сiңiр** – *anat.* sinew ['sinju:], tendon

**сiңiрлi** – *adj.* sinewy ['sinju:i], stringy

**сiңiрy** – *v.* absorb [əb'zɔ:b]

**сiрә** – *adv.* evidently ['evidəntli], apparently; obviously; probably; seemingly; **сiрә, жаңбыр жауатын шығар** *it will probably rain*

**сiресy** – *v.* 1. harden ['hɑ:dən], become hard, be hardened; 2. stiffen, be obstinate, freeze over

**сiрке I** – *n.* nit [nit]

**сiркесy II** – *n.* vinegar ['vinigə]

**сiркiреу** – *v.* drizzle ['drizl]

**сiрне I** – *n.* treacle ['tri:kl]

**сiрне II** – *n.* fried meat of a young animal

**сiрi** – *n.* back of (footwear); hardy; mask

**сiрiңке** – *n.* match [mætʃ]

## T

**табалдырық** – *n.* threshold  
 ['θreʃhould]

**табалау** – *v.* gloat (over); have a gloat (over)

**табан** – *n.* sole [soul], runner, foot, the basis

**табан балық** – *n.* bream [bri:m]

**табанда** – *adv.* immediately [i'mi:diətli], right away; straight away

**табандау** – *v.* persist (in); be stubborn / obstinate / unyielding

**табанды** – *adj.* firm, steady  
 ['stedɪ], staunch

**табандылық** – n. firmness [ˈfə:mnəs], steadfastness; steadiness, stability; *табандылық көрсету display fortitude / determination*

**табиғат** – n. nature [ˈneɪtʃə]; *ол табиғатынан еріншек he is lazy by nature, he is naturally lazy*

**табиғаттану** – n. natural history

**табиғи** – adj. natural [ˈnætʃ(ə)r(ə)], raw

**табиғи орта** – n. environment [ɪnˈvaɪə(ə)nment], [enˈvaɪə(ə)nment]

**табу** – v. find [faɪnd]; discover

**табын** – n. herd [hɜ:d]

**табыну** – v. worship [ˈwɔ:ʃɪp]

**табыс I** – n. achievement [əˈtʃi:vmənt]

**табыс II** – n. income [ˈɪŋkʌm], revenue; profit, return

**табысу** – v. make one's peace (with); be reconciled (with), meet together

**табыт** – n. coffin [ˈkɒfɪn]

**таға** – n. (horse)shoe

**тағайындау** – v. appoint [əˈpɔɪnt], assign

**тағалау** – v. shoe [ʃu:]

**тағалы** – adj. shod [ʃɒd]

**тағам** – n. 1. food [fu:d]; 2. meal; *тәтті тағам delicious food*

**таған** – n. trivet [ˈtrɪvɪt], rock

**тағат** – n. patience [ˈpeɪ(ə)n(t)s]

**тағдыр** – n. fortune [ˈfɔ:tju:n], destiny; fate, doom

**тағзым** – n. bow [bou], respect, reverence

**тағу** – v. put on, tie, attach, fasten

**тағы I** – adv. again [əˈgeɪn], [əˈgeɪn]; *тағы да nevertheless, for all that*

**тағы II** – adj. wild [waɪld]

**тағылық** – n. wildness, savagery [ˈsævɪdʒ(ə)rɪ], ferocity, oppression

**тажал** – n. fright [fraɪt], monster, scarecrow

**таз** – n. bald [bɔ:ld]

**таза** – adj. clean [kli:n], unspoiled, pure, spotless

**тазалану** – v. be cleaned

**тазалау** – v. clean [kli:n]; clear

**тазалық** – n. cleanness [ˈkli:nnes]

**тазарту** – v.

**тазару** – v. 1. clear oneself [kliə], purge; 2. become purer; 3. clean out; *күнәдан тазару be cleansed [klenzd] of one's sins, get well*

**тазқара** – zool. griffon (vulture)

**тазша** – n. bald [bɔ:ld]

**тазы** – n. greyhound; trackhound

**тай** – n. yearling (one-year-old foal); *тайға мініп ride on foal*

**тайғақ** – adj. slippery [ˈslɪpəri]

**тайғанау** – v. slip [slɪp], slide

**тайқак** – adj. irresolute [iˈrez(ə)lu:t], indecisive, hesitant, inconsistent

**тайқы** – adj. sloping [ˈsləupɪŋ]

**тайлақ** – n. one-year-old camel

**тайпа** – n. tribe [traɪb]

**тайпак** – adj. 1. not high, low; short, shortish, not tall; 2. shallow, not too deep; 3. superficial [ˌsu:pəˈfɪʃəl]

**тайрандау** – v. take [teɪk], liberties, behave freely

**тайталас** – n. 1. argument [ˈə:gjəmənt], argumentation; litigation; 2. opposition; resistance; 3. conflict, competition, contradiction

**тайталасу** – v. argue [ˈɑ:gju], have a conflict

**тайыз** – adj. fine [faɪn], superficial, near (about the person)

**тайып тұру** – v. 1. run away, make off; 2. escape; 3. flee; stream away

**тайыну** – v. be shy, timid  
**тайынша** – n. one-year-old calf  
**так I** – n. throne [θroun]  
**так II** – n. odd number  
**так III** – adv. exactly, accurately, precisely; absolutely, straightly  
**тақа** – n. heel [hi:l]  
**тақалу** – v. approach, draw / come nearer (to); near

**тақау** – v. approach, move closer; move up dense [mu:v], put; **тақау орналасқан** it is located by a number/line

**тақия** – n. 1. (embroidered) skullcap; 2. cap [kæp]

**тақпақ** – n. verse [və:s], the recitation, recitative

**тақсыр** – n. master ['mɑ:stə]; **тақсыр хан khan**; master

**тақта** – n. board [bɔ:d]; **құрмет тақтасы** honour roll

**тақтай** – n. boards a hatchet [hætʃit]

**тақылдау** – v. knock [nɔk]; tap (on), patter (on)

**тақыр** – adj. ground [graund]; shaved, bald; **тақыр жер** naked ground (deprived vegetation)

**тақырлау** – v. bare [bɛə]; (bald) strip, purge, remove

**тақырып** – n. theme [peɪm], heading, topic, subject

**тал** – n. willow ['wɪləʊ]

**талай** – 1. *ind. pron.* some [sʌm]; 2. adv. several, many (time(s), a lot of; **талай шығармын** probably i shall be raised many times; quite a few

**талан** – n. happiness [həpɪnes], success

**талан-тараж** – n. robbery [rɒbəri]; pillage; **талан-таражға салыну** be betrayed to squandering

**талқандау** – v. crush [krʌʃ], destroy

**талант** – n. talent ['tælent]

**талантты** – adj. talented ['tælentɪd]

**талап** – n. 1. demand [di'mɑ:nd]; request; 2. aspiration, initiative, requirement; **талап қыл** try, demand

**талапкер** – n. aspiring ['æspairɪŋ], hopeful, achieving, initiative; applicant, entrant

**талапты** – adj. initiative; enterprising, purposeful

**талаптану** – v. aspire (to) ['æspraɪə], crave (for), seek, feel an urge

**талас** – n. dispute [dis'pju:]; discussion, debate, fight, quarrel

**талассыз** – adv. indisputable [ɪndi'spju:tabl], undoubtedly

**таласу** – v. argue ['ɑ:gju], dispute, challenge, apply; bite (about animals)

**талау** – v. 1. tear to pieces; 2. rob

**таласқан** – v. competed [kəm'pi:t]; **таласын жатқанда** when argued (selected each other)

**талғам** – n. taste [teɪst];

**талғамды адам екен** a man of taste

**талғау** – v. pick and choose

**талдау** – 1. v. analyze; separate; gr. parse; 2. n. analysis

**талқандау** – v. grind [graɪnd], mill

**талқылау** – v. discuss [di'skʌs]; examine; analyse, debate

**талмастан** – adv. diligently ['dɪlɪdʒ(ə)ntli], tirelessly

**талпақ** – adj. thickset [θɪk'set], stocky

**талпыну** – v. seek (to), aspire (to), strive (for); **жеңіске талпыну** strive for victory

**талпыныс** – n. endeavour [in'devə], [en'devə], attempt, effort, aspiration

**талтақ** – adj. clubfooted ['klɒb'fʊtɪd], talipedic; bow-legs (about man)

**талтандау** – v. 1. go having spread wide feet, bow-legs; 2. *fig.* become proud (of); get conceited (about); get a swelled head (over)

**талтүс** – adv. midday [,mɪd'deɪ]; *тал(дай) түсте at midday*

**талу** – v. faint [feɪnt], lose consciousness; be exhausted, become exhausted; *талын қалды has lost consciousness; талын қалу fall into a swoon, go off in a swoon*

**талшын** – *bot.* chestnut C

**там** – n. 1. *dial.* house; 2. grave

**тамақ** – n. food [fu:d], meal, dish

**тамақтандыру** – v. feed [fi:d]

**тамақтану** – v. dine [dɑɪn], eat

**тамамдау** – v. complete [kəm'pli:t]; finish, end

**тамаша** – n. pleasure ['pleʒə]

**тамсану** – v. admire [əd'maɪə]

**таму** – v. drip [dri:p] drop [drɒp]

**тамшы** – n. drop [drɒp], droplet

**тамшылау** – v. fall on drops, trickle ['trɪkl]

**тамыз** – n. August ['ɔ:gɛst]

**тамызу I** – v. drip [dri:p] drop [drɒp] trickle ['trɪkl]

**тамызу II** – v. light a fire, kindle a fire, make a fire

**тамызык** – n. kindling ['kɪndlɪŋ]

**тамыр** – n. 1. root [ru:t] (of a plant); 2. *anat.* blood vessel ['blʌd,vesl]; *күре тамыр vein*

**тамырлану** – v. put out roots

**тандыр** – n. oven for baking round cakes, brick oven

**танау** – n. nostril ['nɒstr(ə)l]

**танымал** – adj. well-known, familiar

**таниды** – v. get to know, become acquainted with, cognize; *танымал қалу not to recognize*

**тану I** – v. 1. recongize ['rekegnaɪz]; 2. *phil.* cognize; get to know; learn

**тану II** – v. deny [di'nɑɪ], disclaim

**таным** – n. knowledge [nəʊləɪdʒ]; cognition, understanding

**танымас** – adj. unrecognizable [ʌn'rekegnaɪzəbl]

**танымдық** – adj. cognitive ['kɔ:gnetɪv]

**танылу** – v. become known

**танылды** – v. be recognized [bɪ'rekegnaɪzɪd]

**танылған** – adj. recognized ['rekegnaɪzɪd]

**танып** – v. cognize [kɔ:gnaɪz]; *танып көргісі келді wanted to know, learn (find out)*

**таныс** – adj. familiar [fə'mɪlɑːr]; *таныс үн familiar voice*

**таныстық** – n. acquaintance [ə'kweɪntəns], familiarity

**таныстыру** – v. acquaint [ə'kweɪnt], introduce, represent; *таныстыру ісінде in business of acquaintance*

**танысу** – v. get acquainted [get ə'kweɪntɪd], acquaintance; *таныстыңыз ба do you introduce yourselves*

**таң I** – adv. morning [mɔːnɪŋ], dawn, blossom; *қайырлы таң good morning; таң атты it is blossom out; таң атын (when) it is blossoming, with a dawn*

**таң II** – n. astonishment [ə'stɔːnɪʃmənt], surprise, wonder,



amazement; *таң қалу* *be surprised* [bɪ supraizid]; *таңқаларлық гажайып surprising, fantastic; таң-тамаша қалу be amazed, surprise*

**таң азаннан** – adv. since morning

**таң сәрі** – adv. early morning

**таңба** – n. 1. marking ['mɑ:kɪŋ] 2. brand [brænd]

**таңбалау** – v. brand [brænd]

**таңбаланған** – v. branded ['brændid]

**таңбалы** – adj. perceptible [pə'septɪbl], noticeable, branded; with a mark

**таңбасыз** – adj. without a sign

**таңғажайып** – adj. wonderful ['wʌndəf(ə)l]

**таңғалдыру** – v. surprise [sə'praɪz]

**таңғалу** – v. be surprised [sə'praɪzɪd], amazed

**таңғы** – adj. morning ['mɔ:nɪŋ]

**таңғыш** – n. bandage ['bændɪdʒ]

**таңдай I** – *anat.* palate ['pælət]

**таңдай II** – adj. like morning [laɪk mɔ:nɪŋ], the sky; *таңдамалы шығармалары elected works, products*

**таңдамалы** – adj. selected [sɪ'lektɪd]; choice; *таңдамалы шығармалар selected works*

**таңдана** – adv. with surprise [wɪð sə'praɪz]

**таңданарлық** – adj. amazing [ə'meɪzɪŋ], astonishing, wonderful, surprising, striking

**таңдану** – v. amaze [ə'meɪz] be surprised

**таңдау** – v. choose [tʃu:z]; select

**таңертен** – adv. in the morning [ɪn pi: mɔ:nɪŋ], very early; *таңертеңгі morning*

**таңертеннен** – adv. since morning [sɪns mɔ:nɪŋ], very early

**таңқурай** – *bot.* raspberry [rɑ:zbəri]

**таңқышаян** – insect ['ɪnsekt], crab

**таңсық** – adj. rare [rɛə], strongly desirable, attractive

**таң сәрі** – n. down [daʊn]

**таңу** – v. tie up, bandaging ['bændɪdʒɪŋ], bind

**таңырқау** – v. be surprised [bɪ: sə'praɪzɪd], surprised, admire

**тап I** – n. class [klɑ:s]; *ман ретінде (comm. polit) like class*

**тап II** – adv. exactly [ɪg'zæktli], to a tag; word for word, just

**тапал** – adj. short; stocky ['stɔki], undersized house, close premise (room)

**тапанша** – n. revolver [ri'vɒlvə]

**тапқыр** – adj. resourceful [ri'zɔ:sfʊl], [ri'zɔ:sf(ə)l] ready, quick-witted, clever

**тапқырлық** – adj. resourcefulness [ri'zɔ:sfʊlnəs], [ri'zɔ:sf(ə)lnəs], quick wittidness

**тапсырма** – n. 1. task [tɑ:sk], job; mission; 2. lesson; homework, duty

**тапсыру** – v. hand; deliver [dɪ'livə], entrust

**тапсырыс** – n. order ['ɔ:də]

**таптау** – v. trample ['træmpl]

**таптық** – adj. class [klɑ:s]

**тапшы** – adj. scarce [skeəs]; hard-to-get; in short supply, insufficient, insignificant

**тапшылық** – n. deficit ['defɪsɪt]; deficiency, shortage, lack

**тар** – adj. narrow ['nærou]; cramped; (*ab. dress, shoes*) tight

**тараған** – adj. widespread (distributed) ['waɪdsprɛd]

**таразы** – n. 1. balance ['bæləns], weight; *astr.* Libra; 2. scales

**таразылау** – v. weigh (up) [wei]

**таразылы** – adj. weight [weit]

**таразышы** – n. scaleman [skeilmən]

**тарақ** – n. hairbrush ['hæbrʌʃ], comb

**таралу I** – v. be combed [bɪ:koumbed]

**таралу II** – v. be widespread [bɪ'waɪdspred] (distributed), realized; be stretched; be distributed (allocated)

**тарам** – n. branch [brɑ:nff], branching, channel

**тарам-тарам** – adj. branchy [brɑ:ntʃi], ramified

**тарамыс** – n. tendon ['tendən]; sinew

**тарану** – v. do one's hair, comb [koum] one's hair; (*at hairdresser*) have one's hair done, have a hairdo

**тарап** – n. side; direction [dɪ'rekʃ(ə)n], [dai'rekʃ(ə)n]

**тарастық** – v. go away [gou ə'wei]

**таратқыш** – n. transmitter [trænz'mitə], alloecator

**тарату** – v. 1. distribute (to, among) [dis'tribju:t], hand round / out (to); serve out (to), dispense (among); 2. dismiss; scatter, disperse; *жиналысты тарату dismiss a meeting; парламентті тарату dissolve parliament*

**таратылған** – v. distributed (by smb/smith) [dis'tribju:tɪd]; dismissed, liquidated

**тарау I** – n. chapter ['tʃæptə], section, branch; area

**тарау II** – v. comb [koum], brush

**тарбақа** – *zool.* toad [toud]

**тарғыл** – adj. (about animals) motley ['mɒtli], as a tiger colour

**тарғыл төбет** – n. motley dog ['mɒtli dɒg]

**тарих** – n. history ['hist(ə)rɪ]; *тарихтың бетінде in the history*

**тарихи** – adj. historical [his'tɒrikəl]; *тарихи күн historical date*

**тарихнама** – n. historiography [hi,storɪ'ɔgrəfi]

**тарихтану** – n. history conducting ['hist(ə)rɪ 'kɒndʌkt]

**тарихшы** – n. historian [his'tɔ:rɪən]

**тарқау** – v. go away [gou ə'wei]; miss, dissipate; disperse

**тарлан** – adj. (ash)-grey ['æʃgreɪ]; *fig.* fierce, ferocious

**тармақ** – n. branch [brɑ:nff]; channel; line; item, section, division

**тарс-тұрс** – *inter.* knock

**тарсыл** – n. knock [nɒk], roar

**тарсылдау** – v. knock [nɒk], roar

**тарсылдатқан** – n. knocking [nɒkɪŋ]

**тартқан I** – adj. like [laɪk], alike; similar, it is similar

**тартқан II** – adj. tense [tens], pulled

**тарту I** – v. pull [pul], drag; be engaged in carrying; move, be directed; *үйге қарай тартты moved to the house; тартып алу select, select*

**тарту II** – v. be alike [bi:ə'laɪk]; resemble; *әкесіне тартқан be alike his father*

**тарту III** – v. present [pri'zent]; gift [gift]

**тарту IV** – v. put [put] (compress), fasten; (*айын*) *тарту pay the fine; (дамбыра) тарту play [pleɪ] (on dombyra); тартып ала жөнелді began, started to play; таразыға*

**тарту** *weigh; шылым/темеки*  
**тарту** *smoke*

**тартысу** – v. struggle [strɑg],  
compete, fight

**тартысты** – v. kick [kik]

**тартымды** – adj. attractive  
[ə'træktiv], interesting, enjoyable

**тартып тұратын** – v. drew [dru:]

**тартыну** – v. 1. refrain [ri'frein];  
2. avoid

**тартыс** – n. struggle collision  
[ˈstrɑgɪ kə'li:z(ə)n], fight; national  
game (pulling of a rope)

**тары** – n. millet ['milit]; **тарының**  
**дәні** *grain of millet*

**тас** – n. stone [stoun]

**таса** – n. shelter ['feltə]

**тасалану** – v. hide (oneself) (from);  
be hidden / concealed (from view)

**тасбақа** – *zool.* tortoise ['tɔ:təs]

**тасжол** – n. highway ['haiwei]

**тасқын** – n. flood [flʌd], deluge

**таспа** – n. lace [leis], trim

**тастақ** – adj. stony ['stouni],  
rocky place

**тастау** – v. throw [θrou]; cast;  
abandon, leave

**тасты** – v. stony ['stouni], rocky

**тасу** – v. flush [flʌʃ]; pour over;  
overflow [,əʊvə'flou]

**тасу** – 1. v. transport [træn'spɔ:t],  
carry; (furniture and etc.)

remove; move; 2. n. conveyance,  
transportation; (on horse) carting

**тасшы** – n. mason [ˌmeis(ə)n];  
bricklayer

**тасымал** – n. transportation,  
portable; *gr.* carry of a word

**тасымалдау** – v. transfer  
[træns'fɔ:], transport

**тасымалы** – adj. portable  
[ˈpɔ:təbl]

**тасымалдауыш** – *tech.* conveyor  
[kəp'veiəʃ]; *mil.* carrier

**тат** – n. rust [rʌst]

**таттану** – v. rust [rʌst]

**тату I** – v. taste [teist]

**тату II** – adj. friendly ['frendli];  
amicable

**тату-тәтті** – adj. amicably  
['æmikəbli], in a friendly fashion;  
**бейбітшілікте in peace**

**татуластыру** – v. reconcile  
[ˈrɛk(ə)nsaɪl], reconcile, pacify

**татуласу** – 1. v. reconcile [ˈrɛk(ə)  
nsaɪl]; 2. n. reconciliation

**татулық** – n. friendship  
['frendʃɪp]; consent [kən'sent],  
harmony, peace

**тау** – n. mountain ['mauntin]; hill

**тауар** – n. article (of trade);  
commodity [kə'mɒditi]; merchandise;  
goods, wares

**тауешкі** – *zool.* chamois  
['ʃæmwɑ:]; gems(e)

**тауқымет** – n. misfortune  
[mis'fɔ:tʃu:n]; adversity

**таулы** – adj. mountainous  
['mauntinəs], mountain; **таулы**  
**жерлер** *mountainous*

**таусылмас** – v. inexhaustible  
[ˌinɪg'zɔ:stə:bl]

**таусылу** – v. end [end], come to  
an end; be terminated; run low

**таутан** – *zool.* ruff [rʌf]

**тауық** – *zool.* hen [hen]

**тауыс** – v. peacock ['pi:kɔk]

**таутеке** – *zool.* mountain goat  
['mauntin gəʊt]

**таю** – v. 1. slip [slip], slide;  
2. *sleng.* disappear, leave, glide;  
**жолдан тайдыру** *misdirect*

**таяқ** – n. stick [stik], cane, staff  
grow soft, play about

**тәбет** – n. appetite ['æpɪtaɪt];  
*асыңыз дәмді болсын! bon appétit!*  
[bɒn ap'e'ti]; (*I hope you*) enjoy your  
meal!

**тәж** – n. crown; *тәжінен айыру*  
*unthroned*

**тәжім** – v. bow; *жалпы тәжім*  
*ету take a general bow*

**тәжірибе** – n. 1. experiment,  
test; 2. experience [iks'piəriəns];  
*химиялық тәжірибе*  
*chemical experiment; біреудің*  
*тәжірибесін қолдану adopt smb's*  
*practices; бірнәрсені тәжірибе*  
*арқылы білу/тану learn by*  
*experience*

**тәжірибелі** – adj. 1. experimental;  
2. experienced [iks'piəriənst];  
*тәжірибелі ұстаз experienced*  
*teacher*

**тәжірибесіз** – adj. inexperienced  
(unexperienced) [,ɪnɪks'piəriənst],  
unpractised

**тәкаппар** – adj. proud [praʊd];  
haughty ['hɔ:ti]; swaggering

**тәкаппарлық** – n. haughtiness  
['hɔ:tinəs], arrogance, conceit,  
superciliousness

**тәлім** – n. 1. example [ɪg'zɑ:mpəl];  
2. training, study; education, pattern

**тәлім-тәрбие** – n. upbringing;  
*тәлім-тәрбиелі болуға шақырады*  
*calls for discipline and the order*

**тәлімгер** – n. instructor  
[ɪn'straktə]

**тәмніш** – adj. snub-nosed  
[ˈsnʌb, nɒuzd]

**тән** – n. body ['bɒdi]; inherent,  
belonging, characteristic; *тән*  
*беретін giving the life*

**тәңір** – n. God, the Lord; 2.  
adj. heavenly, divine; *тәңірім*  
*жарылқасын! Bless, Master, Bestow*  
*thy blessing, Lord!*

**тәрбие** – n. (children) upbringing  
['ɑ:p, brɪŋɪŋ]; education; *жанұя*  
*тәрбиесі family upbringing*

**тәрбиелеу** – v. 1. bring up  
['brɪŋlɪp], educate; 2. train (to be  
smb); *баланы еңбек сүйгіштікке*  
*тәрбиелеу bring a child to respect*  
*work; мені заңды құрметтеуге*  
*тәрбиеледі I was brought up to*  
*respect the law:*

**тәрбиелі** – adj. well-brought-up  
[,welbrɔ:t lɪp], well-bred, educated;  
with good manners; courteous

**тәрбиесіз** – adj. ill-bred [ɪl'bred],  
bad-mannered, ill-mannered,  
uncivilized

**тәркілеу** – v. confiscation  
[,kɒnfɪs'keɪʃ(ə)n]; seizure

**тәртіп** – n. discipline ['dɪsəplɪn],  
order, arrangement

**тәртіпсіз** – adj. undisciplined  
[ʌn'dɪsɪplɪnd]; ill-bred; chaos,  
disordered

**тәртіпсіздік** – n. disorder, lack of  
discipline

**тәртіпті** – adj. brought up [brɔ:t  
lɪp], disciplined

**тәсіл** – n. reception [rɪ'seɪʃən], a  
way; dodge; tactics, method, means

**тәте** – n. aunt [ɑ:nt]

**тәтетай** – n. aunt [ɑ:nt]

**тәтті** – adj. sweet [swɪ:t], sweets,  
delicious, a delicacy

**тәубе** – n. gratitude, thanks,  
confession [kən'feɪʃ(ə)n], repentance  
**тәуекел** – n. risk [rɪsk]; *тәуекелге*  
*бел буу run risks, take chances*

**тәуекелді** – adj. risky [rɪski],  
venturesome

**тәуелді** – adj. dependent (on)  
[di'pendənt]; *тәуелді жағдай (state*  
*of) dependence*

**тәуелсіз** – adj. independent  
[ɪndɪ'pendənt]; *тәуелсіз болу*

*be independent (of); тәуелсіз ел independent / sovereign state*

**тәуелсіздік** – n. independence [ˌindɪˈpendəns]; *саяси тәуелсіздік political independence; біреуден/бірнәрседен тәуелсіздік алу achieve, gain, win independence from; Тәуелсіздік күні Independence Day*

**тәулік** – n. twenty-four hours; *жұмыс тәулік бойы жалғасты work went on round the clock*

**тәуіп** – n. healer [ˈhi:lə]; quack (doctor)

**тәуір** – *adj.* 1. *informal.* not bad, quite good, good enough; 2. better

**тебетей** – n. (embroidered) skullcap [ˈskʌlkæp]

**тебіну** – v. hoof [ˈhu:f], kick

**тебісу** – *similar with.* тебу; v. (ski/skate) – ski/skates

**тебу** – v. kick [kɪk]

**тегене** – n. big wooden bowl

**тегеш** – n. bowl [ˈbɒʊl], the big bowl

**тегі** – *adv.* obviously, evidently; for sure, certainly, for a certainty

**тегін** – *adj.* free-of-charge, gratuitously; *тегін емес knowingly;* not free-of-charge, not for nothing

**тегіс** – *adj.* equal [ˈi:kwəl], smooth; completely, all without exception; flat, level; *тегіс тоқпанты all have stopped*

**тегістейтін** – *adj.* grinding [ˈɡraɪndɪŋ]

**тегістелген** – *adj.* leveled [ˈlevld], stamped

**тегістеу** – v. level, do, make equal

**тегістік** – n. plain, level [ˈlev(ə)l], smoothness

**тежегіш** – n. brake *tech.*; terminator

**тежеу** – v. restriction [rɪsˈtrɪkʃ(ə)n]; brake, braking; discrimination

**тез** – *adv.* fast [fɑːst], quickly, soon; *тез қимылдай қоймайтын moves slowly; тез бұзылатын perishable*

**тездету** – v. accelerate [əkˈseləreɪt], hurry, make up for lost time

**тек I** – n. (his, her, theirs) origin; breed, sort; surname

**тек II** – *adv.* in vain

**теке** – n. goat [ɡoʊt]; he-goat, billy goat

**текемет** – n. large felt mat with design; carpet [ˈkɑ:pɪt]

**тексеру** – v. inspect [ɪnˈspekt]; check, audit, verify, investigate

**теледидар** – n. television (set), TV set [ˈtelɪvɪz(ə)n]

**телекөрермен** – n. (tele)viewer [ˈtelɪvjuːə], TV viewer; television audience

**телехабар** – n. television broadcast / programme / transmission

**телефон** – n. telephone [ˈtelɪfəʊn]

**темеки** – n. tobacco [təˈbækou]

**темір** – n. iron [ˈaɪə]

**теміреткі** – *med.* herpes [ˈhɜ:pɪːz]  
**теміржол** – n. railway [ˈreɪlwei], rail carrier, rail facilities

**Темірқазық** – n. Pole star

**темірші** – n. (black)smith; farrier

**тентек** – *adj.* naughty [ˈnɔ:ti]; mischievous boy

**тең** – n. equal [ˈi:kwəl], even

**теңбіл** – n. colour (of an animal's coat)

**теңге** – n. monetary unit in Kazakhstan

**теңгеру** – v. balance [ˈbæləns], counterpoise, equalize

**теңдеме** – adj. equalization [ˌi:kwə laɪ'zeɪj(ə)n]

**теңдес** – adj. equal [ˈi:kwəl]

**теңдестіру** – v. equalize [ˈi:kwələɪz]; even up, make level; put on a par (with)

**теңдік** – n. equality [i'kwɔliti] (of rights), equal rights

**теңелу** – v. equal [ˈi:kwəl], make even

**теңесу** – v. equalize [ˈi:kwələɪz]

**теңеу** – v. 1. compare (with); 2. equal (with); even up

**теңеусіз** – adj. incomparable; unmatched 2. not comparable

**теңсіздік** – n. inequality [ˌini'kwɔliti]

**теңіз** – n. sea [si:]

**теорема** – n. theorem [ˈθiərəm]

**теория** – n. theory [ˈθiəri]

**теориялық** – n. theoretical [θiə'retik(ə)]

**тер** – n. sweat [swet]; *тер мошшақтау dripping with sweat; суық тер басып алды break out in a cold sweat*

**тербелу** – v. rock, swing [swɪŋ]

**тербету** – v. rock [rɒk], shake; swing

**тергеу** – v. investigate [in'vestigeit]; look (into), hold an inquiry (into), explore, search

**тергеуші** – n. 1. inspector; investigator [in'vestigeitə]

**терезе** – n. window [ˈwindəʊ]

**терек** – n. poplar [ˈpɒplə]; cottonwood

**терең** – adj. deep [di:p]

**тереңдету** – v. deepen [ˈdi:p(ə)n]

**тереңдеу** – v. deepen, become deeper; go deep (into); get deeper (into)

**тереңдік** – n. depth [depθ]

**терлегіш** – adj. sweaty [ˈsweti]

**терлеу** – v. sweat [swet], perspire; *ол түнімен қатты терлен шықты he sweated plentifully during the night; қатты терлеу perspire profusely*

**терлік** – n. sweat cloth [swet]

**теру** – v. gather [ˈgæðə]; pick

**тершен** – adj. sweaty [ˈsweti]; sweating / perspiring easily

**тері** – n. 1. skin [skɪn]; hide; (*of cattle*) cutis; (*thrown down of snake*) slough [slɒf]; 2. leather [ˈleðə]

**теріс** – adj. 1. wrong, incorrect; mistaken; 2. unfavourable; inauspicious, improper

**теріскей** – n. northern part / side

**теріскен** – 1. *bot.* barley [ˈbɑ:lɪ]; 2. *med.* stye [stai]

**тескіш** – n. drill [drɪl], perforator; (big) auger [ˈɔ:gə]

**тесу** – v. pierce [piəs], drill; *тесіле қарау stare, look imprudently*

**тесік** – n. hole [həʊl]; aperture, crack; holey, hollow

**тесіктау** – n. tunnel [ˈtʌn(ə)]

**тесілу** – v. tear [teə]; make a hole (in), hole, pierce

**тесірею** – v. look impudently [ɪmpjʊd(ə)ntli], in an emphasis

**тете** – adj. one year [wʌn jɪə]; *олар тетелеп there is one year's difference of age between them*

**тетік** – n. mechanism [ˈmekənɪz(ə)m], button, core on which rotates of smth

**техник** – n. technician [tek'nɪj(ə)n]; *тіс технигі dental technician*

**техника** – n. technology, engineering; technics [ˈtekniks]

**технология** – n. technology [tek'nɔlədʒi]

**техникалық** – adj. technical [ˈteknik(ə)]  
**тигізу** – v. touch (with) [tɪtʃ]  
**тиегіш** – *tech.* loader [ˈləʊdə]  
**тиеу** – v. load [laʊd], ship; loading  
**тиелген** – adj. loaded [ˈləʊdɪd], it is shipped  
**титтэй** – adj. tiny [ˈtaɪni], scanty  
**титық** – n. condition [kənˈdɪʃ(ə)n], state; status  
**тиын** – n. copeck [ˈkəʊpek]  
**тиімді** – adj. profitable [ˈprɒfɪtəbl]; advantageous  
**тиін** – n. squirrel [ˈskwɪr(ə)]  
**тиісу** – v. attack [əˈtæk], assault  
**тию** – v. 1. forbid [fəˈbɪd], [fɔˈbɪd]; prohibit; 2. touch (with)  
**тиянақсыз** – adj. unstable, unsteady; inconstant [ɪnˈkɒnstənt]  
**тиянақтау** – v. finish [ˈfɪnɪʃ], conclude  
**тиянақталу** – v. complete [kəmˈpli:t], stabilize  
**тиянақты** – adj. stable [ˈsteɪbl]; steady, steadfast, firm, constant  
**тобық** – *anat.* anklebone [ˈæŋk(ə)l, baʊn]  
**тобылғы** – n. spirea, meadowsweet [ˈmedəʊswi:t]  
**тоғай** – n. woodland [ˈwʊdlənd]  
**тоған** – n. pond [pɒnd]  
**тоғыз** – *num.* nine [naɪn]  
**тоғызыншы** – n. ninth [naɪnθ]  
**тоғысу** – v. meet [mi:t], encounter  
**тоғышар** – n. short-sighted [ˌɔ:tˈsaɪtɪd], limited, petty-bourgeois, ignorant  
**тоғысна** – n. joint [dʒɔɪnt]  
**тозақ** – n. loop [lu:p], hell  
**тозан** – n. dust [dʌst], mote, pollen  
**тозандатқыш** – n. 1. duster [ˈdʌst ə]; 2. spray [spreɪ]

**тозған** – adj. shabby [ˈʃæbi], worn out; out-of-date, old; thin

**тоздыру** – v. wear out [weəˈraʊt]; *өзің киіп, өзің тоздыр wear out itself (wish concerning a new thing)*

**тозу** – v. become outdated [bɪˈkʌm ,aʊtˈdeɪtɪd], be worn out, decay

**той** – n. feast [fi:st], holiday; • *тойға барсаң, тойып бар to the feast go full*

**тойғанша** – adv. to one's heart's content, to satiety; *тойғанша жеу be satisfied, eat one's fill*

**тойдыру** – v. pester (with); bother (with), bore (with)

**тойлау** – v. celebrate [ˈseləbreɪt], feast

**тойтарма** – n. rivet [ˈrɪvɪt]

**тойтару** – v. bend the sticking out end of a nail; repulse

**тойтарды** – v. beaten off [ˈbi:tɪn əf], stopped; *тойтарушы rivet*

**тойтарыс** – n. repulse [rɪˈplʌs], resistance

**тойым** – n. content (prosperity) [ˈkɒntent], saturation, satisfaction

**тойымсыз** – adj. insatiable [ɪnˈseɪʃəbl], greedy, the grabber, dissatisfied

**тойымсыздық** – n. avidity (of, for) [əˈvɪdɪti], greed (of, for); (to money) cupidity, discontentment

**ток** – adj. full [fʊl]; *ол ток he has had his fill; he is full up*

**ток сары** – adj. beige [beɪdʒ]

**ток ішек** – n. thick gut [θɪk ɡʌt]

**тоқаш** – n. bagel [ˌbeɪɡəl]

**тоқпақ** – n. beater [ˌbi:tə]

**тоқпақтау** – v. beat [bi:t], bang cudgel; not to allow to live

**тоқпан жілік** – n. shine- bone [ˌʃaɪn baʊn]

**тоқсан** – *num.* ninety ['nainti]  
**тоқсаныншы** – *num.* ninetieth ['naintiəθ]  
**тоқталыс** – *n.* pause [p'ɔ:z]  
**тоқталмай** – *v.* proceed [prə'si:d]  
**тоқталу** – *v.* stop [stɒp], interrupt  
**тоқтам** – *n.* resolution [ˌrez(ə)'lu:(ə)n], solution, conclusion  
**тоқтаттыру** – *v.* cause to stop  
**тоқтату** – *v.* stop [stɒp]  
**тоқтау** – *v.* stop, [stɒp] stand, cease; *сағат тоқтап қалды* watch clock be stopped  
**тоқты** – *n.* lamb more than six month old  
**тоқтық** – *n.* fill [fil], satiety [sə'taiəti]  
**тоқу** – *v.* weave [wi:v], knit; *met.* master, realize; *оқығанды көңілге тоқу* adopt what was learned  
**тоқушы** – *n.* textile worker ['tekstail 'wɜ:kə], the weaver  
**тоқылдақ** – *zool.* woodpecker  
**тоқылдату** – *v.* knock [nɔk]  
**тоқылдау** – *v.* crunch [krʌntʃ]  
**тоқыма** – *n.* tricot ['tri:kou], textile  
**тоқымашы** – *n.* weaver ['wi:və]  
**тоқыту** – *v.* cause to weave  
**толас** – *v.* pause [pɔ:z], intermission, break  
**толастау** – *v.* pause [pɔ:z]; stop [stɒp]  
**толғақ** – *n.* labour pains  
**толғату** – *v.* have labour pains  
**толқын** – *n.* wave [weiv]  
**толқындану** – *v.* rise [raiz] (of waves)  
**толқынды** – *adj.* rough [rʌt], covered with waves  
**толтырғыш** – *n.* fill [fil]; *толтыру* fill; *толу* be filled

**толтыру** – *v.* fill [fil]; replenish [ri'plenɪʃ]  
**толу** – *v.* be filled, be full  
**толы** – *adj.* filled  
**толық** – *adv.* fully ['fuli]; in full; completely, entirely; *толық меңгерді* completely mastered; *мен толық келісемін* I fully agree with you, I am wholly in agreement with you  
**толыққанды** – *adj.* bloody ['blɒdi]  
**толықтауыш** – *n.* object ['ɔbdʒɪkt]  
**толықтыру** – *v.* enrich [in'ri:tʃ], fill up; supplement, complement; *толық аты-жөні* full name; a surname  
**томар** – *n.* stub [stʌb], block, thick log  
**томпак** – *adj.* ledge [ledʒ]; convex  
**томпаю** – *v.* protrude [prə'tru:d], stick out; act, swell  
**тон** – *n.* fur coat [fə: kout]; sheepskin coat, tanned sheepskin coat; *тоның көп қой* you have many fur coats  
**тонау** – *v.* plunder, rob ['rɒb], hold up  
**тонаушы** – *n.* robber ['rɒbə], gangster  
**тоң** – *n.* frozen ground ['frouzən]  
**тоңазу** – *v.* thicken ['θɪk(ə)n]  
**тоңазытқыш** – *n.* refrigerator [rɪfrɪdʒ(ə)reɪtə], cooler  
**тоңғақ** – *adj.* person very sensitive to cold  
**тоңдыру** – *v.* freeze [fri:z]  
**тоңу** – *v.* freeze [fri:z], get frozen  
**топ** – *n.* group [gru:p], herd (animals)  
**топан су** – *n.* flood [flʌd]  
**топас** – *adj.* blunt [blʌnt]



**топтану** – v. group [gru:p], assemble  
**топтастыру** – v. classify, group [gru:p]  
**топтау** – v. group [gru:p], amass  
**топшы** – n. forearm ['fɔ:(r)ɑ:m]  
**топшылау** – v. guess [ges]; suppose [sə'pouz], assume  
**топыр** – n. throng [θrɔŋ]  
**топырак** – n. soil [soil], ground  
**топырактану** – n. soil science  
**топырлау** – v. crowd [kraud]  
**тор** – n. net [net], trap  
**торай** – n. young pig, piglet ['piglət]  
**торалу** – v. gain weight, get fat  
**торап** – n. cross-roads, juncture  
**торғай** – n. birdie ['bɑ:di]  
**торка** – n. the most expensive silk  
**торлау** – v. get cloudy  
**торпак** – n. one year old calf  
**торсык** – n. leather bag for pouring  
**торы** – adj. reddish brown colour of a horse  
**торығу** – v. despair [di'spɛə]; despond  
**тосқауыл** – n. barrier ['bæriə]; obstacle  
**тостаған** – n. a small wooden bowl  
**тосу** – v. wait (for) [weit], expect  
**тосын** – n. suddenly ['sʌd(ə)nli]  
**тосырқау** – v. feel shy, be timid  
**тот** – n. rust [rʌst]  
**тотығу** – v. rust [rʌst]  
**тотықұс** – *zool.* parrot ['pærət]  
**тошала** – n. gooseberry ['guzb(ə)ri]  
**тою** – v. be full, be satiated  
**төбе** – n. 1. hill [hil], 2. roof [ru:f], 3. alp [ælp]

**төбедей** – adj. huge [hju:dʒ], as mountain  
**төбелес** – n. fight [fait]  
**төбелескіш** – adj. fighter [faitə]  
**төбелесу** – v. fight  
**төбесі** – n. top of smth; *төбесінде on the top of smth*  
**төбет** – n. dog [dɔg]  
**төбешік** – n. hill [hil]  
**төгу** – v. pour out [pɔ:], spill; pour out (about loose substances)  
**төзгіш** – adj. patient ['peifənt], hardy, persistent  
**төзу** – v. suffer (bear) ['sʌfə], be durable, endure, transfer; appear strong; *төзеді suffers (bears)*  
**төзім** – n. patience ['peifəns], endurance(quotation)  
**төзімді** – adj. patient, sustained [sə'steind]; durable (about a fabric, clothes)  
**төзімділік** – n. patience ['peifəns], consistency, endurance  
**төзімсіз** – adj. impatient [im'peifənt], lacking endurance  
**төл** – n. issue; young growth [grəuθ]  
**төлдеу** – v. bring an issue; *төлдеу кезі time of lambing*  
**төл құжат** – n. identity card (ID *shortened form*)  
**төле** – n. basement ['beismənt]  
**төлем** – n. repayment [ri'peimənt]; payment, fine/penalty  
**төлемақы** – n. payment for smth ['peimənt]  
**төлемді** – adj. payment ['peimənt]  
**төлемпаздық** – n. liquidity [li'kwiditi]  
**төлеттіру** – v. make smb. pay  
**төлеу** – v. pay [pei]  
**төмен** – adv. down [daun]; low

**төменгі** – adj. lower ['louə]; under  
**төмендеу** – v. descend [di'send],  
 lower

**төмендік** – n. lowness ['lounes]

**төмпешік** – n. hillock ['hilək]

**төндіру** – v. direct [di'rekt]

**төну** – v. 1. attack, peer over,  
 approach [ə'proutf]

**төңкеру** – v. overturn [,ouvə'tə:n]

**төңкеріс** – n. rebellion [ri'beliən]

**төңірек** – n. surrounding  
 [sə'raundiŋ], vicinity, near

**төңіректеу** – v. surround  
 [sə'raund], encircle

**төр** – n. honorary place for guests  
 at table

**төраға** – n. chairman [t'fəməŋ]

**төрағалық** – n. chairmanship  
 [t'fəməŋɫɪp]

**төре I** – n. 1. lord, master; chief  
 [tʃi:f]; head, government, official; 2.  
 high-ranking official; 3. fig. the best

**төре II** – n. judge ['dʒʌdʒ];  
 censure, adjudication, judicial  
 decision

**төрелік** – n. arbitration [ˌɑ:bi'treɪf(ə)n]

**төреші** – n. arbiter ['ɑ:bitə]. judge

**төрешіл** – adj. bureaucrat  
 [t'bjʊərəukræt]

**төрешілдік** – n. bureaucracy  
 [t'bjʊərəukrəsi]

**төркін** – n. wife's kinsfolk

**төрт** – num. four [fɔ:]

**төрткіл** – n. quadrangle  
 ['kwɔdræŋɡl]

**төрттік** – n. four (in cards) [fɔ:]

**төртінші** – num. fourth [fɔ:θ]

**төс** – n. 1. chest [tʃest]; breast  
 [brest], 2. brisket ['briskit]

**төсек** – n. bed [bed]

**төселу** – v. be spread, to be  
 laid flat

**төсем** – n. space filter, layer  
 ['leɪə], flooring

**төсенім** – n. bedding carpet,  
 bedspread

**төскей** – n. mountain slope

**төте** – adj. straight [streɪt]

**төтенше** – adj. extraordinary  
 [iks'trɔ:dnri], especially

**транспорт** – n. transport [træn'sp  
 ɔ:t]

**трест** – n. trust [trəst]

**ту I** – n. banner ['bænə]

**ту II** – adj. dry cow

**туғызу** – v. 1. create [kri'eɪt], 2.  
 generate ['dʒen(ə)reɪt], 3. cause

**тума** – adj. relative ['relətɪv],  
 kinfolk

**тумалас** – adj. related [ri'leɪtɪd];  
 kindred ['kindrəd]

**тура** – adj. straight [streɪt]

**туралы** – conj. about [ə'baut],  
 consering

**туралық** – n. honesty  
 ['ɔnɪsti,'ɔnəsti], credibility

**турау** – v. crumble ['krʌmbɪ]; chop  
 [tʃɔp]; hack to pieces

**туу** – v. give birth (to), to be born

**туша** – n. one year old goat

**туынды** – n. (math) derivative  
 [di'rɪvətɪv]

**туыс** – n. relative ['relətɪv]

**туысқан** – n. relative ['relətɪv]

**туысқандық** – n. relationship  
 [ri'leɪf(ə)nʃɪp], kinship

**тұжырым** – n. conclusion  
 [kən'klu:ʒ(ə)n], solution [sə'lʊ:ʃ(ə)n]

**тұжырымдама** – n. conception  
 [kən'sep(ə)n], concept

**тұжырымдау** – v. conclude  
 [kən'klu:d]

**тұжырымды** – adj. conclusive  
 [kən'klu:sɪv], deductive

**тұз** – n. salt [sɔ:lɪt]  
**тұзақ** – n. trap [træp], snare  
**тұздау** – v. salt [sɔ:lɪt]  
**тұздаушы** – n. salter ['sɔ:lɪtə]  
**тұзды** – adj. salty ['sɔ:lɪti]  
**тұйғын** – n. howk [hauk]  
**тұйық** – n. blind alley ['blaɪnd'æli]  
 imprase, dead end  
**тұйықталу** – v. be blocked off  
**тұйықтық** – n. insularity  
 [ɪnsju'lærɪti], bashful, shy  
**тұқы** – n. carp [kɑ:p]  
**тұкыл** – n. rest [rest]; stub  
**тұқым** – n. seed [si:d], seeds;  
 posterity, generation; breed (cattle);  
*тұқым себіледі seeds*  
**тұқымдас** – adj. related [ri'leɪtɪd],  
 genetic  
**тұқымды** – adj. thoroughbred  
 ['θɹəʊbrɛd]  
**тұқымдық** – breeding ['brɪ:diŋ]  
 seed, for planting; *тұқымсыз*  
*fruitless, without a sort*  
**тұқымтану** – n. seed since  
**тұл I** – adj. fruitless ['fru:tles]; widow  
**тұл II** – n. molecule ['mɒlɪkjʊ:l]  
**тұла бойы** – n. whole-body *тұла*  
*бойымда in my body*  
**тұлға** – n. figure ['fɪgə], form,  
 trunk; the person; support, protection;  
*тұлғалану be formed; be allocated;*  
 stand apart  
**тұлғалы** – adj. outstanding  
 [ɹaʊ'tstændɪŋ], representative; solid  
**тұлғасыз** – adj. shapeless  
 ['ʃeɪpləs]  
**тұлдық** – n. widowhood  
 ['wɪdʊhʊd]  
**тұлпар** – n. horse: warhorse: racer  
 ['wɔ:hɔ:s]  
**тұлым** – n. forelock ['fɔ:lɒk],  
 braids

**тұлымды** – adj. forelock  
**тұлымшак** – n. pig tail, lock [lɒk]  
**тұлып** – n. fur coat; scarecrow  
 ['skɛəkrou]  
**тұман** – n. fog [fɒg], mist  
**тұманды** – adj. foggy ['fɒgi],  
 misty  
**тұмандану** – v. make foggy  
**тұмаурату** – v. catch cold  
**тұмау** – n. cold [kould]  
**тұмсық** – n. beak (of birds) [bi:k];  
 snout [snaʊt]  
**тұмылдырық** – n. wool muzzle  
 to prevent calves from nursing  
**тұмылдырықтау** – v. to put on  
 muzzle  
**тұнба** – n. sediment ['sedɪmənt],  
 dregs  
**тұндырғы** – n. settling tank,  
 sedimentation tank  
**тұндыру** – v. cause to form  
 sediment  
**тұнжыраған** – adj. gloomy  
 ['glu:mi]  
**тұнжырау** – v. frown [fraʊn], to  
 be sad  
**тұншығу** – v. suffocate ['sʌfəkeɪt]  
**тұну** – v. form sediment, to  
 precipitate  
**тұншықтыру** – v. choke [tʃəʊk]  
**тұнык** – adj. transparent  
 [træn(t)'spær(ə)nt]; lucid ['lu:sɪd];  
 clear [kliə]  
**тұңғык** – adj. bottomless  
 ['bɒtəmləs]; abyss [ə'bis]  
**тұңғыш** – n. first-born  
**тұра** – n. horny frog  
**тұрақ** – n. location [lou'keɪj(ə)n]  
**тұрақсыз** – adj. changeable,  
 unsteady, variable, unstable  
 [ʌn'steɪbəl]; *тұрақсыз адам*  
*unreliable person*

**тұрақсыздану** – v. become unstable, to change

**тұрақсыздық** – n. inconstancy [in'kɒnstənsi], uncertainty

**тұрақталу** – v. settle down ['setl daun]

**тұрақтамаушылық** – n. fluidity [flu'ɪditi]

**тұрақтандыру** – v. stabilize ['steibəlaiz]

**тұрақтану** – v. stabilization to be stabilized, strengthened, locate

**тұрақтау** – v. constantly to live on one place

**тұрақты** – adj. local ['loukəl], radical (inhabitant); constant; sustained, proof; irreversible;

*тұрақты әскер regular army;*

*тұрақты баға the firm, stable price;*

*тұрақты білім firm knowledge;*

*тұрақты кеме*

*stationary a vessel; тұрақты*

*оқырман constant reader;*

*тұрақты құн nominal cost*

**тұрақтылық** – n. stability

[stə'biliti]; constancy;

stability(resistance), hardness,

stability

**тұралау I** – v. begin to limp

**тұралау II** – n. stagnation [stæg'nei](ə)n]

**тұратын** – v. consisting [kən'sist]; worth; living; *бұл көркем суреттің гажсайынтығы әр түрлі гамма түстерінен тұрады; the beauty of this picture consists in its balance of colours; тұратын жері n. residence ['rezidəns]*

**тұрғызылған** – v. be constructed [bi kən'straktid]

**тұрғызу** – v. set up install, put; erect; build

**тұрғызылу** – v. be erected, erected ['i'rektid]

**тұрғызылады** – v. be constructed [bi kən'straktid]

**тұрғылықсыз** – adj. unstable [ʌn'steɪbl]

**тұрғылықты** – adj. radical, constant ['kɒnstənt]

**тұрғын** – n. inhabitant [in'hæbɪtənt], resident, lodger; *тұрғын жер floor space; тұрғын үй vein house*

**тұрғынжай** – n. premises ['premɪsɪz]

**тұрмыс** – n. life; household ['haushould]; *тұрмыс мейрамы household holiday; тұрмыс құру create family; тұрмысқа шығу be married*

**тұрмыс-шаруашылық** – n. economic – household [i,kə'nɒmik 'haushould]

**тұрмыста I** – adv. in life

**тұрмыста II** – adv. be married; *тұрмыстамын i am married*

**тұрмыстық** – adj. household

**тұрпайы** – adj. rough [rʌf],

clumsy ['klʌmzi], rude, impolite

**тұрпат** – n. form; shape [ʃeɪp], physiognomy

**тұрпаты** – n. image ['mɪdʒ]

**тұрып** – n. turnip ['tə:nɪp]

**тұсақ** – n. sheep (older than 1 year) [ʃi:p]

**тұсалу** – v. be shackled

**тұсамыс** – n. horse fetter

**тұсау I** – n. horse fetter

**тұсау II** – v. hobble ['hɒbl]

**тұспалдау** – v. imply [im'plai] mean [mi:n]

**тұстас** – n. contemporary [kən'tem(ə)r(ə)ri]

**тұтамдау** – v. measure by palms ['meɪzə bai pɑ:mz]

**түтанатын** – v. flammable  
[ˈflætmæbl], inflammable  
[inˈflætmæbl]; **түтанбайтын** *not inflammable, fireproof*

**түтанған** – adj. lit [lit];  
**түтанғыш** *easy inflammable*;  
**түтандырғыш** *fuse, by means of that make fire*

**түтанғыштық** – n.  
inflammability [inˌflæməˈbiliti]

**түтану** – v. be lit, light up [laɪt  
ɑp], ignited

**түтас** – adv. whole [houl], integral;  
entirely, undivided

**түтасу** – v. be adjacent to, border  
[ˈbɔːdə]

**түтқа** – n. handle [ˈhændl],  
captive

**түткын** – n. prisoner [ˈprɪz(ə)nə],  
captive

**түткындалу** – v. be arrested,  
captured

**түткындау** – v. arrest [əˈrest],  
capture, imprison

**түтқыр** – adj. viscous [ˈvɪskəʊs]

**түтқырлық** – n. viscosity  
[vɪˈkɔsiti]

**түту** – v. catch [kætʃ], hold  
[hould], grab, capture

**түтыкпа** – n. stutter, stammer

**түтығу** – v. stutter, stammer

**түтылу** – v. be held, be arrested

**түтыну** – v. 1. hold on; 2. use  
[juːz], utilize, consume

**түтынушылар** – n. consumers  
[kənˈsjuːmə], user

**түщы** – adj. sweet [swiːt]

**түяк** – n. hoof [huːf]

**түбергәйлі** – adj. fundamental  
[ˌfʌndəˈment(ə)li], radical, significant

**түбек** – n. peninsula [pəˈnɪnsjələ]

**түбінде** – adv. basically [ˈbeɪsɪk(ə)li]

**түбір** – n. root [ruːt]; **сөздің түбірі** *root of a word*; **түбірін жоғарыға** *root upwards*

**түбір шығару** – *math. take a root*

**түбіт** – n. fluff [flʌf]

**түбітті** – adj. downy [ˈdaʊni]

**түгел** – adv. completely  
[kəmˈpliːtli], everything, entirely;  
wholly; **түгел айналып** *completely bypassed*

**түгелдей** – adv. all, completely

**түгелдену** – v. count [kaʊnt]

**түгелдеу** – v. recalculate  
[riːˈkælkjuːleɪt], count

**түгелімен** – adv. completely,  
entirely [inˈtaɪəli]

**түгендеу** – v. count (up) [kaʊnt]

**түз** – n. teppe [stɛp], field; foreign  
land; **түз гүлдері** *field flowers*;  
**түзге шығу** *go on need*; **түзде жүру** *be on foreign land*

**түзегіш** – n. equalizer  
[ˈiːkwəlaɪzə]

**түзелген** – adj. corrected  
[kəˈrektɪd]; improved, well-equipped

**түзелу** – v. improve [imˈpruːv]

**түзеткіш** – n. rectifier [ˈrektɪfaɪə]

**түзету** – v. correct [kəˈrekt],  
rectify

**түзелмейтін** – adj. incorrigible  
[inˈkɔrɪdʒɪbl], irreparable

**түзеу** – v. repair [riˈpɛə]

**түзу** – adj. straight [streɪt]

**түзу емес** – adj. rough [rʌf]

**түзулену** – v. straighten  
[ˈstreɪtən], correct

**түйгіш** – n. mortar

**түйгіштеу** – v. frequently beat by  
a first

**түйдек** – n. puff [pʌf]; **түйдек түтін** *puff of smoke*

**түйдектену** – v. bunch [bʌntʃ]

түйе – n. camel ['kæməʃ]; *түйе балуан strong fighter*  
 түйежапырақ – bot. burdock ['bæ:dɔk]  
 түйеқұс – zool. ostrich ['ɔstrɪʃ]  
 түйетікен – n. thistle ['θɪsl]  
 түйме – n. button ['bʌtn];  
*түйімдедейді түйедей ету make a mountain out of a molehill*  
 түймебас – n. saw-wort ['sɔ:wə:t]  
 түймедақ – n. samomile ['kæməmail]  
 түймелену – v. button up ['bʌtn ʌp]  
 түймелеу – v. button ['bʌtn]  
 түйнек – n. tuber ['tju:bə]  
 түйін – n. resume ['ri:zju:m]  
 түйіндеме – n. resume ['ri:zju:əm], summary  
 түйіндес – adj. connected ['kə'nekt]  
 түйіндеу – v. 1. sum up [sʌm ʌp], deduce; 2. knot  
 түйінді – adj. knotted ['nɔtɪd]  
 түйіншек – n. small bundle [smɔ:l 'bʌndl]  
 түйір – adv. crumb [krʌm], granule  
 түйірлі – adj. granular ['grænjulə]  
 түйірлілік – n. granularity [grænju'læntɪ]  
 түйіршік – n. grain [greɪn], crumb  
 түйіршіктілік – n. granularity  
 түйіскен – adj. joined [dʒɔɪnd]  
 түйістіру – v. be in contact ['kɔnt ækt]  
 түйісу – v. coincide (with) (by time) ['kəuɪn'saɪd], encounter  
 түк – n. hair (on a body) [hæə], a underfur; pile, a fiber, a filament; *түк тастау – v. fade*  
 түк: түк болмағандай – adv. nothing ['nʌθɪŋ]; as nothing is

happend; indifferently; *түк көрмегендей – adv. as if nothing have seen; түк қалдырмай nothing having left; түкке тұрмайды it costs nothing*

түкпір – n. corner ['kɔ:nə], suburb, a province; *түкпір-түкпірінен from all ends*

түксію – v. 1. shiver (from cold) ['ʃɪvə]; 2. bristle up ['brɪsl]; 3. frown; *түксіген жүн has acquired with a wool; түксіген жүн has acquired with a wool*

түксіз – adj. hairless ['hæələs]  
 түкті – adj. hairy; fleecy ['fli:si]; shaggy; *түкті кілемдей as a fleecy carpet*

түкті көрпе – n. quilt [kwɪlt]  
 түкіргіш – adj. spittoon [spi'tu:n]  
 түкіру – v. spit [spɪt]  
 түкірік – n. spittle ['spɪtl]  
 түлек – n. graduate ['grædʒuət]; leaver

түлеу – v. fade, moult [məʊlt]  
 түлкі – zool. fox [fɔks]; *түлкілену flatter, use cunning; түлкінің күшіктері fox*

түлкіше – adv. fox, as the fox  
 түлік – n. cattle of all kinds day  
 түн – n. night [naɪt]  
 түнгі – adj. nightly ['naɪtlɪ]  
 түнек – n. pitch darkness  
 түнемел – n. cattle-shed, cow house

түнеру – v. become covered with clouds, cloud over

түнету – v. arrange the herd for the night

түнеу – v. spend the night  
 түнеуіңгі – adj. of that time  
 түнеуі – adv. a day before yesterday ['jestədeɪ]

**түнілген** – adj. disappointed [ˌdɪsəˈpɔɪntɪd]; pessimistic; decadent

**түнілу** – v. lose the hope, be released, be disappointed [biˌdɪsəˈpɔɪntɪd]

**түп I** – n. bottom [ˈbɒtəm]; basis; bush [bʌʃ]; origin, sort

**түп II** – n. near, under; *түпке жету bring, deprive with force, to finish*

**түп-түгел** – adv. entirely [ɪnˈtʰaɪəli], all

**түпдерек** – n. primary source [ˈpraɪməri sɔ:s]

**түпкі** – adj. basic [ˈbeɪsɪk], fundamental; bottom; *түпкі мақсат main aim, ultimate goal*

**түпкілікті** – adj. permanent [ˈpə:m(ə)nənt], constant

**түрлі-түсті** – adj. multi-coloured [ˌmʌltiˈklələd]

**түпнұсқа** – n. original [əˈrɪdʒənəl]

**түпсіз** – adj. bottomless [ˈbɒtəmləs]

**түптену** – v. bind [baɪnd] (of a book)

**түптеу** – v. bind [baɪnd], tie

**түптеуші** – n. bookbinder [ˈbʊkˌbaɪndə]

**түр** – n. form [fɔ:m], complexion; sort; shade, variant [ˈvɛəriənt]; *түрлері types, kinds; түр-тұқым белгілері specific attributes*

**түрен** – n. ploughshare [ˈplʌʃə]

**түрлендіру** – v. diversify [daɪˈvə:sɪfaɪ]

**түрлес** – adj. monotonous [məˈnɒt(ə)nəs]

**Түркия** – n. Turkey [ˈtʰe:ki]

**Түркменстан** – n. Turkmenistan [tʰe:kˌmeniˈstɑ:n]

**түркі** – n. Turkic [ˈtʰe:kɪk]; *түркі тілдес халықтар Turkic people*

**түрлендіргіш** – n. converter [kənˈvɜ:tə]

**түрлендіру** – v. vary [ˈvɛəri], variation; diversify

**түрлену** – v. transform [trænsˈfɔ:m]; accept various kind, vary; reincarnate

**түрлеу** – v. decorate with patterns [ˈdɛkəreɪt], an ornament

**түрлі** – adj. various [ˈvɛəriəs], different, variously; *түрлі сыннан through different tests*

**түрлі-түрлі** – adj. various [ˈvɛəriəs], different, differently

**түрме** – n. prison [ˈprɪz(ə)n]

**түрпі** – n. rasp [rɑ:sp]

**түрпілеу** – v. use a file or a rasp

**түрсіз** – adj. shapeless [ˈʃeɪpləs], colorless

**түрткі** – n. push [puʃ], shove, blow

**түрткілеу** – v. push [puʃ], stick

**түрткіш** – n. pusher [ˈpuʃə]; push

**түрту** – v. stick [stɪk]; push, shove

**түру** – v. twist [twɪst], turn, unbend, roll up

**түрулі** – v. raised [reɪzd], bent

**түршіктіретін** – adj. heart-breaking [ˈhɑ:tˌbreɪkɪŋ], terrible

**түрікше** – adv. turkish [ˈtʰe:kɪʃ]

**түріну** – v. roll up, turn up

**түс I** – n. color [ˈklələ]; tone; colour; kind, shape; pigment

**түс: тал түс II** – adv. midday [ˌmɪdˈdeɪ]; *түске дейін till a dinner; түстен кейін after dinner; түскі тамақ/түскі ас dinner*

**түс III** – n. dream [dri:m]; *түсті жору interpret dreams; түсімде in a dream; Өткен түнде бір қызық түс көрдім. I had a peculiar dream last night.*

**түскі** – adj. noon [nu:n]

**түскілік тамақ** – n. lunch [lʌntʃ]

**түсте** – n. (at) midday [ˌmɪdˈdeɪ]

**түссіз** – adj. colorless [ˈklələs]

**түссідендіру** – v. decolour  
[dɪˈklə], decolouration

**түстену** – v. have dinner [ˈdɪnə],  
eat at noon

**түсті** – adj. colored [ˈkləd];

**түсті металлдар** nonferrous metals

**түсу I** – v. 1. go down [daʊn];  
2. come /get down (from); (*from a horse*)  
dismount (from); descent (release); fall;  
3. (*bus, train and etc.*) get out (of), get off;  
**Дене қызуы нөлден төмен түсті** *The temperature has fallen below zero.*  
**Екпін екінші буынға түседі** *The stress falls on the second syllable.*

**түсу II** – v. 1. drop/fall out (of) [fɔ:l]; slip out (of)  
2. be received; come in;  
3. enter, join; **қалдан түсіп қалу** drop / fall out of one's hands;  
**түсіп кетті** dropped out (*dropped*);  
**түсіп кетеді** falls; **түсіп қалған** fallen;  
**университетке түсу** join / enter the university;  
**өтініш түсті** a complaint was received [*came in*]

**түсім** – n. proceeds [ˈprəʊsiːdz], harvest, yield; extraction; income, receipt; rent

**түсімді** – adj. profitable [ˈprɔ: fɪtəbl], productive

**түсімділік** – n. profitability [ˈprɔ: fɪtəblnəs], productivity

**түсімсіз** – adj. profitless [ˈprɔ: fɪtləs], unprofitable

**түсінбестік** – n. misunderstanding [ˌmɪsʌnd əˈstændɪŋ]; **түсінбестік тугызу** cause bewilderment

**түсінбеушілік**  
– n. misunderstanding [ˌmɪsʌndəˈstændɪŋ]

**түсінгіш** – adj. quick-witted [ˌkwɪkˈwɪtɪd]; susceptible, perceptive

**түсінгіштік** – n. susceptibility [səˌseptəˈbɪlɪti]; ingenuity; sharpness

**түсіндіргіш** – n. directory; interpreter; commentator, expounder [ɪkˈspəʊndə]

**түсіндірме** – n. explanatory [ɪksˈplænətəri, ɛksˈplænətəri]; interpretation, comment, explanation

**түсіндіру** – v. explain [ɪksˈpleɪn], interpret; interpretation; instructing;  
**түсіндіру жұмысы** explanatory work

**түсіну** – v. understand [ˌʌndəˈstænd]; **түсінемін ! I see;** **жақсы түсіну** fully appreciate, effectively grasp; **түсінік беру/ түсіндіру** give to understand, make it clear that, let know that; **түсінуге қиын емес** there is no difficulty in understanding, it is not difficult to understand

**түсінік** – n. explanation [ˌɛkspləˈneɪʃən]; concept; note, comment; explanatory; **түсінікті болу** be clear, clear

**түсініксіз** – adj. confused [kənˈfju:zd], undefined, vague; not clear, difficult for understanding;  
**түсініксіз сөз** muffled speech

**түсінікті** – adj. comprehensible [ˌkɒmpriˈhensəbl], definite, understandable

**түсініктеме** – n. 1. explanation [ˌɛkspləˈneɪʃən], elucidation; 2. annotation [ˌænəˈteɪʃən], summary, comment; explanatory

**түсінік хат** – n. explanatory letter [ɪksˈplænətəri]

**түсіністік** – n. mutual understanding [ˈmju:tʃuəlʌndəˈstændɪŋ]



**түсініс** – n. explanation [ˌɛkspləˈneɪʃən], clarification  
**түсінісу** – v. explain oneself [ɪksˈpleɪn], have a talk (with)  
**түсірмелі** – adj. detachable [dɪˈtætʃəbl̩], removable, drain  
**түсіру I** – v. throw down, drop; dump, unload [ʌnˈləʊd]; lower; *түсіріп алды* *dropped, let fall*  
**түсіру II** – v. take off (down); come off; remove off; *түсірілді* *(was) shoot a film; removed*  
**түтеу I** – v. smoke [smouk], smolder [ˈsmouldə]  
**түтеу II** – v. rage [reɪdʒ]  
**түту** – v. card wool  
**түтікше** – n. vessel [ˈvesəl]  
**түтілу** – v. be dishevelled  
**түтін** – n. smoke [smouk]  
**түтіндену** – v. smoke [smouk]  
**түтіндету** – v. cause to emit smoke  
**түтіндеу** – v. emit smoke  
**түтіндік** – n. flue, chimney [ˈtʃɪmni]  
**түтінтартқы** – n. inhaled exhausterfan, smoke exhauster  
**түшкіру** – v. sneeze [sniːz]  
**түшкірік** – n. sneezing [sniːzɪŋ]  
**түю I** – v. pound, crush; knead [niːd]  
**түю II** – v. tie up [taɪ ʌp]; knot; make conclusion, conclusion  
**тығу I** – v. hide [haɪd], conceal; *тығып қойды* *hidden*  
**тығу II** – v. stick (in, into)[stɪk], poke, thrust  
**тығушы** – n. concealer [kənˈsiːlə]  
**тығушылық** – n. concealment [kənˈsiːlmənt]  
**тығыз** – adj. closely [ˈkloʊslɪ], tightly; crowded, narrow; urgent

**тығыздалу** – v. 1. thicken [ˈθɪk(ə)n], condense; be crowded; 2. *med.* harden  
**тығыздау** – v. condense [kənˈdens], compact, crowd, stamp  
**тығыздап** – v. hardly [ˈhɑːdli], densely  
**тығыздық** – n. density [ˈdensɪti], urgency, haste  
**тығылмақ** – n. hide-and-sick [ˌhaɪdənˈsɪk]  
**тығылу** – v. hide [haɪd], conceal oneself; *тығылып қалу* *corking; get stuck; hide*  
**тығын** – n. fuse [fjuːz], plug  
**тығындалу** – v. cork [kɔːk], stop up  
**тығындау** – v. shut up [ʃʌt ʌp], coop up; cork, stop up  
**тығыну** – v. hide [haɪd]  
**тығыршық** – n. (screw) nut [nʌt], (female) screw; *tech.* washer; *(in hokey)* puck  
**тығырық** – n. 1. (*street*) blind alley; obstacle, barrier; 2. deadlock [ˈdedlɒk], impasse, cul-de-sac; *тығырыққа тірелген жағдай* *hopeless / desperate situation / condition; тығырыққа тірелу* *reach a deadlock, be at a deadlock, reach an impasse*  
**тыйым** – n. interdiction [ˌɪntəˈdɪkʃən], prohibition  
**тыйым салу** – v. forbid [fəˈbɪd], prohibit, impose the veto  
**тыйымды** – adj. forbidden [fəˈbɪd(ə)n]  
**тык-тык** – n. clatter [ˈklætə], tick-tick  
**тыккыштау** – v. push [puʃ], fussyly hide  
**тыкпалау** – v. hiding [ˈhaɪdɪŋ], stuff, push

**тықыл** – adj. rap [ræp], knock

**тықылдату** – v. knock [nɔk]

**тықыр I** – n. rustle ['rʌsl]

**тықыр II** – n. without pile, smooth [smu:ð]

**тықырлату** – v. cut off pile [pail], make smooth;

**тықырлау** crack [kræk]

**тым** – adj. very much [matʃ], exceedingly

**тымақ** – n. Kazakh warm headress (with big ear-flaps)

**тым-тырақай** – adv. randomly, anyhow ['enihaʊ], to all sides

**тым-тырыс** – adj. silence ['saɪləns], absolute silence

**тымыраю** – v. take offence [ə'fens], be inflated

**тымырсық** – n. closeness ['klounəs], stillness

**тына қалу** – v. stop to do smth, become silent ['saɪlənt]

**тынбай** – adv. not ceasing

**тынбастан** – adv. not ceasing, unceasingly [ʌn'si:siŋ]

**тынбау** – v. know no rest, have no rest; *тынбайды not to stop to do smth, not to sit down (to have a rest)*

**тындыру** – v. lead to the end; to finish ['fiɪnɪʃ]

**тындырымды** – adj. executive, operative ['ɔpəreɪtɪv]

**тыну** – v. 1. calm / quiet / settle down [daʊn], pause, cease; 2. quieten down; *саби тына / тыныштала қалды the child calmed / quietened down*

**тынығу** – v. have a rest [rest], take rest, relax; respite

**тынық** – adj. windless ['wɪndləs], quiet, silent

**тыным** – n. respite ['respait], rest, repose; *тыным таппай*

*without a respite; тыным көрмеу without rest*

**тынымды** – adj. 1. careful, peaceful; thorough; painstaking, conscientious; 1. neatly ['ni:tli]

**тынымсыз** – adj. restless ['restləs], unruly, continuous

**тыныс** – n. breath [brəθ]; rest, a respite; pause; *өткізілген жұмыс* *тыныс-тірлігінің айнасы smb's mirror activity; тыныс алу take breath, make a respite*

**тыныс белгілері** – n. gr. punctuation marks

**тыныстау** – v. take rest [rest]

**тынысы** – n. breath [brəθ]

**тыныш** – adj. calm [kalm], undisturbed; peacefully, quietly, easy; quiet, silent

**тынышсыз** – adj. restless ['restləs]; bothersome; fussy, noisy; annoying, disturbing

**тыныштандыру** – v. quiet, still, calm; pacify; appease; *тыныштандырады calm down*

**тыныштану** – v. calm down, be quiet, become silent ['saɪlənt]]

**тыныштық** – n. rest; calmness; silence, calm; pacification, peace; tranquility; *тыныштыққа түседі enters to calmness*

**тың** – adj. cheerful ['tʃɪfəʃ], strong, fresh; virgin land, soil, virgin

**тың игеруші** – n. worker in the virgin lands ['və:dʒɪn]

**тың жерлер** – n. pl. fallow land ['fələʊ]; leyland

**тыңайтқыш** – n. fertilizer ['fə:tilaɪzə]

**тыңайту** – v. fertilize ['fə:tilaɪz]

**тыңайтылған** – adj. fertilized ['fə:tilaɪzd]

**тыңаю** – v. be fallow

**ТЫҒҒЫЛЫҚТЫ** – adj. well-founded [ˌwɛlˈfaʊndɪd], thorough; executive, careful, meticulous

**ТЫҒҒЫЛЫҚТЫҚ** – n. punctuality [ˌpʌŋtʃuˈæliːti], exactness

**ТЫҒДАМАУ** – v. disobedience [ˌdɪsəˈbiːdiəns]; not to listen; not to obey

**ТЫҒДАУ** – v. listen (to) [ˈlɪsən], hear, obey; overhear; audition

**ТЫҒДАУШЫ** – n. listener [ˈlɪsənə], student

**ТЫҒШЫ** – n. agent [ˈeɪdʒənt], detective; spy; scout

**ТЫҒШЫЛЫҚ** – n. detective [dɪˈtektɪv]; espionage

**ТЫП-ТЫНЫШ** – adj. silence [ˈsaɪləns]

**ТЫПЫРЛАУ** – v. 1. jerking with foot [dʒəˈkiŋ], convulsive moving; 2. show worry

**ТЫПЫРУШУ** – v. twitch [twɪtʃ], worry, trample

**ТЫРБЫҚ** – adj. undersized [ˌʌndəˈsaɪzd], short, stunted

**ТЫРЖИҒУ** – v. frown [fraʊn], wrinkle

**ТЫРЖЫҒДАУ** – v. express one's discontent, dissatisfaction

**ТЫРМА** – n. harrow [ˈhærou]; raker

**ТЫРМАЛАНҒАН** – adj. harrowed

**ТЫРМАЛАУ** – v. harrow; scratch; rake [reɪk]

**ТЫРМАШЫ** – n. harrower [ˈhærouə], raker

**ТЫРМУСУ** – v. try [traɪ], endeavor, clambe, try to climb up

**ТЫРНА** – zool. crane [kreɪn]

**ТЫРНАҚ** – n. nail [neɪl], nails, claw; *тырнақ алды тұңғышы the first among others*

**ТЫРНАҚТАЙ** – adj. tiny [ˈtaɪni], small; like fingernail; *тырнақтай өтіріксіз the slightest falseness*

**ТЫРНАҚТЫ** – adj. with nails [neɪls] (claws)

**ТЫРНАУ** – v. scratch [skrætʃ], claw

**ТЫРНАУЫШ** – n. rake [reɪk]

**ТЫРНАШӨП** – n. Seseli

**ТЫРЫСУ I** – v. try [traɪ], diligence to aspire; endeavour, make an effort, strive; *тырысып көру try, attempt, strive*

**ТЫРЫСУ II** – v. spasm [ˈspæzəm]

**ТЫРСЫЛДАУ** – v. crack [kræk], squeak

**ТЫРЫСЫП** – adv. studiously [ˈstjuːdiəsli]; with diligence, diligently

**ТЫРЫСЫП-ТАЛАПТАНУШЫЛЫҚ** – n. diligence [ˈdɪlɪdʒəns]

**ТЫРТЫҚ** – n. scar [skaː]

**ТЫРЫСҚАҚ** – adj. diligent [ˈdɪlɪdʒ(ə)nt], persistent

**ТЫРЫСУ** – v.

**ТЫС I** – adj. exterior [ɪkˈstɪəriə; ekˈs]; environment; *тысқа шығу go outside, go out; тыстан from outside*

**ТЫС II** – adv. besides [biˈsaɪzd], except for, over, outside of

**ТҮЮ** – v. forbid [fɔːˈbɪd], prohibit, stop; appease; suspend; *тыюсыз without an interdiction, beyond all bounds*

**ТҮЮСЫЗ** – adj. ill-bred, ill-mannered

**ТЫШҚАН** – zool. mouse [mous]; gopher; *тышқан секілді like a mouse*

**ТҮЮШЫ** – n. forbidding [fɔːˈbɪdɪŋ], restrictive, prohibitive

**ТҮЯНАҚТАЛУ** – v. finish [ˈfɪniʃ], complete; give / put the finishing touches (on)

**ТҮЯТЫН** – v. forbidding

**ТҮГЕТІН** – v. sewing [ˈsəʊɪŋ]

**тігу** – v. sew [səu]; tailoring, sewing; stitch

**тігулі** – adj. tailored ['teiləd]

**тігілген** – adj. embroidered, tailored ['teiləd]

**тігілу** – adj. be sewed, sewed

**тігін** – n. sewing ['səuɪŋ], tailoring

**тігіндегіш** – n. stapler ['steɪplə]

**тігінді** – n. 1. hemming (in cloth) [həm]; (in papers and documents) filing

**тігінхана** – n. sewing workshop ['wə:kʃəp]

**тігінші** – n. tailor ['teɪlə]

**тізбе** – n. list [list]; circuit; catalogue

**тізбек** – n. chain [tʃeɪn], column; inventory; trailer, row

**тізбектелген** – adj. strung [strʌŋ]; consecutive

**тізбектелу** – v. be strung, to become in numbers (lines)

**тізбектеу** – v. string [strɪŋ], thread

**тізбекті** – adj. strung [strʌŋ], in a row

**тізбелену** – v. thread [θred]

**тізгін** – n. 1. (horse's) rein [rein], (dog's) leash [lif]; 2. occasion; *тізгінін бос ұстай* give (a horse) the rein(s); *тізгінін тарту* draw reins

**тізгіндеу** – v. hold back; take in hand, not to give

**тізе** – n. knee [ni:]

**тізе батыру** – v. scoff [skɒf];

*тізесін қатты батырған* strongly scoffed; *тізе ұршығының басы* knee cup

**тізекап** – n. knee-guard [ni:ɡɑ:d]

**тізелеу** – v. go in a lap [lʌp], press down a knee, bend the knee

**тізерлей** – adv. on a knee [ni:], in a lap

**тізу** – v. string [strɪŋ]; build, put in a number line

**тізілім** – n. list [list]; role; register

**тізім** – n. list [list]; register

**тізімдеу** – 1. v. keep account, list, inventory; register ['redʒɪstə]; 2. n. registration

**тік** – adv. direct [dai'rekt]; straightly, upwards; vertical; plumb

**тікбұрыш** – *math.* right angle ['raɪt,æŋɡl]; *тік жаға* stand-up collar; *collar - rack*; *тік жап* abrupt coast, *screw up the face*; *disdain*

**тіке** – adj. straight [streɪt]; direct [dai'rekt]

**тікелей** – adv. immediately [i'mi:diətli]; directly [dai'rektli]

**тікенді** – adj. thorny ['θɔ:ni]

**тікенек** – n. small thorns

**тіктіру** – v. cause to sew

**тікұшақ** – n. helicopter ['helɪkɔptə]

**тікшіл** – adj. 1. steep; 2. abrupt;

3. vertical ['və:tɪkəl]; 4. straight

**тікпәю** – v. puff up [pʌfʌp]; bristle up

**тіл** – n. 1. language ['læŋɡwɪdʒ]; speech; 2. *anat.* tongue [tʌŋ]; 3. clapper, tongue (of a bell); 4. arrow (a pointer); *тілі байланды* (she) has lost the power of speech

**тіл алғыш** – adj. obedient [ə'bi:diənt], executive; *тіл алдыру* persuade; force to obey

**тіл алмайтын** – adj. disobedient [,disə'bi:diənt]; *тіл білімі* linguistics, science of language; *тіл табысу* find common language

**тілазар** – adj. disobedient [,disə'bi:diənt], insubordinate

**тілашар** – n. phrase book [freɪzbʊk]

**тілгіш** – adj. cutting ['kʌtɪŋ]

**тілдесу** – v. communicate, talk, conversediscuss [di'skʌs]

**тілдеу** – v. abuse [ə'bju:s], insult, scold

**тілді** – adj. sharp-tongued [ʃɑ:pʌŋd], talkative

**тілек** – n. wish [wiʃ], a parting word; request, desire; *тілегі бойынша by will; тілегі орындалды the desire come true; тілек мәлішерінен асса if demand exceeds*

**тілек-мүдде** – n. true desire [di'zaiə]

**тілек-талап** – n. inquiries, requirement [ri'kwaiəmənt]

**тілектес** – adj. sympathetic [sɪmpə'θetik]; sympathizing; well-wisher

**тілектестік** – n. goodwill; sympathy, solidarity; *тілектестік білдірді expressed solidarity*

**тілерсек** – n. shin [ʃɪn]

**тілетін** – v. cutting ['kʌtɪŋ]

**тілеу** – v. wish [wiʃ], want, ask, application, desire, will

**тілеулес** – adj. sympathizing; well-wisher ['wel,wɪʃə]

**тілмар** – adj. eloquent ['ələkwənt], talkative

**тілмаш** – n. translator, interpreter [ɪn'tə:prɪtə]

**тілмен** – n. by language ['læŋgwɪdʒ]

**тілсіз** – adj. speechless ['spi:tʃləs], dumb, mute

**тілу** – v. cut (up) [kʌt], slice

**тілхат** – n. receipt [ri'si:t]

**тілші** – n. correspondent, journalist ['dʒə:nəlist], reporter

**тілшік** – med. throat [θrəʊt], uvula; *тілшік шайқалды pendulum rocked*

**тілік** – n. cut, slit, section; notch [nɒʃ], slice

**тілім** – n. slice, piece [pi:s]

**тілімдеу** – v. cut on narrow strips (*fine slices*) [kʌt], slice

**тіліну** – v. be cut, cut up [kʌtəp]

**тіміскі** – n. search [sə:tʃ]; detect; investigation

**тіміскілеу** – v. sniff around [snɪf], search

**тінту** – 1. v. search; 2. n. search; *тінтілу be exposed to a search*

**тінтуші** – n. searching [sə:tʃɪŋ]

**тінтіну** – v. grope, furtively ['fə:tɪvli], rummage

**тіптен** – adv. absolutely, rather ['rɑ:ðə]

**тіпті** – adv. rather, at all, quite [kwaɪt], exceedingly, abundantly

**тіп-тік** – adj. direct [daɪ'rekt]; *тіп-тік көтеріп raised highly*

**тірек** – n. support [sə'pɔ:t], post, pillar

**тірексіз** – adj. groundless ['graʊndləs] without a prop, without support, lacking support

**тіректі** – adj. well-grounded [wel'graʊndɪd]; reliable, trustworthy

**тірелу** – v. hinge (on) [hɪndʒ];

*be supportedбәрі бастықтың шешіміне тірелін тұр everything hinges on the boss's decision*

**тіреніш** – n. prop [prɒp]

**тіресу** – v. vie (with) [vai]; *онымен тіресу өте қиын it is hard to vie with him*

**тіреу** – v. 1. support [sə'pɔ:t]; 2. column; prop, prop up

**тіреуіш** – n. 1. blacket ['blækɪt]; support, column, prop

**тіркейтін** – v. record ['rekɔ:d]

**тіркелген** – adj. registered ['redʒɪstəd]

**тіркелгіш** – n. trailer [ˈtrɛilə]  
**тіркелетін** – v. hook-on [huk ɔn]  
**тіркелмелі** – adj. hook-on [huk ɔn]

**тіркелім** – n. registration  
 [ˌredʒiˈstreɪj(ə)n]

**тіркесу** – v. connect [kəˈnɛkt]

**тіркеу** – n. register [ˈredʒɪstə],  
 record, connect, attach

**тіркеулі** – adj. fastened together

**тіркеуші** – n. registrar  
 [ˌredʒiˈstrɑː]

**тірлік** – n. life [laɪf], way of  
 livingcare; *тірлікте тербелейін,  
 тебіренейін let the life will be full  
 (with pleasures and cares)*

**тіршілік** – n. life, existence  
 [ɪgˈzɪstəns]; *тіршілік белгісі  
 жоқ without attributes of a  
 life; тіршілікте in the life;  
 тіршіліктен қалу stop existence*

**тіршілік ету** – v. live; exist  
 [ɪgˈzɪst]; *тіршілік қорезі the feed  
 (meal) necessary for maintenance  
 of a life; тіршілік тынысы breath  
 of a life; тіршілік ұясы creator of  
 desires*

**тірі** – adj. alive [əˈlaɪv], living;  
*тірі болсақ көрерміз time will tell;  
 тірі жан alive essence, alive soul;  
 тірі күнінде at a life; тірі өлік  
 alive corpse*

**тірідей** – adv. alive [əˈlaɪv]

**тірілту** – v. revive, bring back  
 to life

**у** – n. poison [pɔɪzən]; toxin  
 (poisonous substance); venom (snake,  
 insect.); *баяу әсер беретін у slow  
 poison; у қабылдау take poison*

**уа I** – interj. address (to); *уа,  
 қарағым, балалар! oh, my dear  
 children!*

**тірілу** – v. come to life; return to  
 life, be alive

**тіс** – n. tooth [tuːθ]; *тісін  
 қаршылдатты creaked with teeth;  
 тістерін ақситып having grinned  
 teeth*

**тісеу** – v. come out

**тіс ауруы** – n. toothache  
 [ˈtuːθeɪk]; *тіс батпайтын  
 impregnable*

**тіс дәрігері** – n. dentist [ˈdentɪst],  
 stomatologist; stomatology  
 [ˌstɔːməˈtɒlədʒɪ]

**тіс еті** – anat. gum [ɡʌm]

**тіссіз** – adj. toothless [ˈtuːθləs]

**тістену** – v. squeeze teeth [skwiːz]

**тістесу** – v. bite [baɪt]; be linked;  
*met. quarrel*

**тістеу** – v. bite [baɪt]

**тістеуік** – n. tongs [tɒŋz], pincers

**тістеуік** – adj. biting (of a horse)  
 biting [ˈbaɪtɪŋ]

**тісті** – adj. clogged [kɒgd]; gear

**тітіркеу** – v. irritate [ˈɪrɪteɪt]

**тітірену** – v. disdain [dɪsˈdeɪn]

**тітіркену** – v. 1. be irritated; 2.  
 tremble [ˈtrembl]; shiver [ˈʃɪvə]

**тітіркенушілік** – n. irritability  
 [ˌɪrɪtəˈbɪləti], petulance

**түрколог** – n. specialist in Turkic  
 philology, turcologist

**түркология** – n. study of Turkic  
 languages, turcology

## У

**уа II** – n. (of horse) hoof [huːf]

**уағалайкүмассалам** – n.  
 (greeting) how do you do!

**уағда** – n. promise [ˈprɒmɪs], row

**уағдаласу** – v. 1. come to an  
 agreement (about) [kʌm], talk to the  
 point (of); 2. agree (upon), arrange

(about, for), come to an agreement/ understanding (about); **ақылға сыймайтын уағдаласу** *come to the point of uttering an absurdity*; **қарлыққанға дейін уағдаласу** *talk oneself hoarse*

**уағдаластық** – n. agreement [ə'gri:mənt]; understanding

**уағыз** – 1. n. preach [pri:tʃ]; homily; *bible st. commandment*; 2. propaganda

**уағыздау** – 1. v. preach (at) [pri:tʃ]; 2. propagate

**уайым** – n. grief [gri:f], woe, sorrow

**уайымдау** – 1. v. be sad; grieve; be upset /worry (about) [ˈwɑɪɪ]; **уайым жезу** *be worry, disquiet, make anxious/uneasy*; *be anxious / uneasy (about)*; **қатты уайымдау** *be upset*

**уайымды** – adj. sad, mournful [ˈmɑ:nf(ə)l],[ˈmɑ:nful]; doleful, wistful

**уайымсыз** – adj. careless [ˈkæləs], happy, light-hearted, carefree

**уайымсыздық** – n. light-heartedness, carefree / unconcerned attitude, happiness

**уайымшыл** – adj. uneasy [ʌp'i:zi], restive, anxious; **уайымшыл көзқарас** *troubled/ anxious look*

**уақ** – 1. adj. small [smɑ:l], little; minute; 2. petty; minor; **уақ жазулар** *small print/type*; **кішкентай/уақ есепшот** *petty economies*

**уақиға** – n. incident [ˈɪnsɪd(ə)nt]; occurrence, event, mishap, happening

**уақиғалы** – adj. adventure [əd'ventʃə]

**уақсыну** – v. consider smth small; small point, (trivial) details

**уақтағыш** – n. crusher [ˈkrʌʃə]

**уақтау** – v. make small / fine

**уақ-түйек** – *collect. small things / articles*

**уақтылы** – 1. adj. timely [ˈtaɪmli], opportune; well-timed; 2. adv. in (good) time, in proper time, opportunely

**уақыт** – n. time [taɪm]; term; hour, date; **уақыт өткізу** *spend the time*; **уақыт тіресумен өтті** *time passed fighting with each other*

**уақытсыз** – adj. untimely [ʌn'taɪmli], inopportune

**уақытында** – adv. in time, on time, timely, at the proper/right time; opportunely

**уақытша** – adv. temporarily [ˈtempərərli], provisionally

**уану** – v. console oneself [kən'saʊl]; take comfort (in), seek consolation (in), be comforted / consoled (by)

**уату I** – v. crush, grind; make small; divide into particles; break/ smash to pieces

**уату II** – v. calm, quiet; soothe; reassure; set at rest/ease, set smb's mind at rest

**уатқыш** – n. blender [ˈblændə], breaker, breaking machine, chipper, crushing machine

**уатылған** – adj. crushed [krʌʃt], divided, grinded, ground, milled, well-milled

**уатылу** – v. break, crumble [ˈkrʌmbəl], **ұсақ бөліктерге бөліну/ уатылу** *break for a small, little shards*

**уәде** – n. promise [ˈprɒmɪs], consent; assurance; protestation, agreement

**уәде беру** – v. promise [ˈprɒmɪs], **уәде беру/сөз алысу** *make/take/*

*swear; уәде ету make a promise; уәдеде тұру redeem a promise; уәдеден таю fulfil promise; refuse turn down from promise*

**уәделескен** – adj. promised [ˈpɹɔmɪst]; **уәделеспезген** *not promised /coordinated*

**уәделесу** – v. 1. give each other promise; 2. arrange (with, with + to); agree (with on, with + to); settle (with, with + to), make a date

**уәделі** – adj. 1. promised [ˈpɹɔmɪst]; 2. agreed, fixed; prearranged, consented

**уәдешіл** – adj. as good as one's word, trustworthy, credible

**уәж** – 1. n. reason [ˈriːzən]; motive, cause; 2. right, correctly; method, means

**уәждеме** – n. motivation reason, justification [ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃən], motive

**уәзипа I** – adj. clean [klin]; beautiful, handsome, good-looking, fine

**уәзипа II** – n. duty [ˈdʒuːtɪ]; responsibility, debt [det]

**уәзипалы** – adj. serious [ˈsɪəriəs], earnest; **уәзипалы сөз** *serious words*

**уәзір** – n. vizier [viziə]; minister, secretary

**уәкіл** – n. 1. authorized representative; plenipotentiary; 2. commissioner [kəˈmɪʃənə]; **сенімді адам** *person empowered to act for smb; уәкіл жіберу send representative*

**уәкілді** – adj. plenipotentiary [ˌplɛnɪpəˈtɛnʃ(ə)rɪ]

**уәкілдік** – n. authority [ˈɔːθɔrɪtɪ], *pl. plenary powers; jur. proxy; тотенише уәкілдік ету emergency powers*

**уәлі** – n. sacred [ˈseɪkrɪd], sacrosanct, holy

**убалдырған** – *bot. hemlock* [ˈhɛmlɔk]

**удай** – adj. (*ab. smth salty, bitter*) very; **удай ащы** *very bitter; мілі* **удай** *about caustic, biting, sarcastic man*

**удмурт** – n. Udmurt

**укекіре** – *bot. bitterling* [ˈbɪtəlɪŋ]

**Украин** – n. Ukraine [juˈkreɪn]

**украиндық** – adj. Ukrainian [juˈkreɪniən]

**укалау** – v. 1. rub [rʌb]; massage; 2. rumple (*paper, cloth and etc.*), crumple; **массаж жасау** *make a massage; көзін уқалау rub one's eyes [one's face]*

**укалаушы** – n. masseur [mæˈsɔː]

**улағыш** – adj. intoxicating [ɪnˈtɔksiˌkeɪtɪŋ], toxic

**улағыштық** – n. toxicity [tɔkˈsɪsɪtɪ]

**уланған** – adj. poisoned [ˈpɔɪzənd]; venenate

**улану** – v. poison [ˈpɔɪzən] oneself

**улау/уландыру** – v. poison [ˈpɔɪzən]; envenom; spoil

**улап-шулау** – v. make a noise; be noisy, clamo(u)r, din, make a din

**улы** – adj. 1. poisonous [ˈpɔɪzənəs]; toxic; venomous; 2. *fig. caustic, biting; улы зат* *poisonous substance; улы газ* *poison/toxic gas; улы жылан* *venomous/biting tongue; poisonous snake*

**улылық** – n. poisonousness; toxicity [tɔkˈsɪsɪtɪ]; venomousness

**умаштау** – v. touse, tatter; (*ab. dress and etc.*) rumple [ˈrʌmplɪ]; (*ab. paper*) crumple

**умақ-шумақ** – adv. in a crowd, all together; en masse



**университет** – n. university  
[ju:ni'və:siti]  
**упияз** – bot. garlic ['gɑ:lik]  
**ура** – 1. *interj.* hurrah! [hə'ra:],  
hurray!; 2. n. hurrah  
**уран** – chem. uranium [juə'reiniəm]  
**yh** – *interj.* gosh [gɔʃ]; oh! [əʊ], ah!  
**yhley** – v. sigh [sai], moan  
**у-шу** – n. hue-and-cry; hubbub;  
brouhaha, noise, racket  
**у-шусыз** – adj. without any fuss;  
without fanfare  
**ушықтыру** – v. 1. complicate  
['kɒmplikeit]; 2. bring to a head;  
worsen, aggravate, exacerbate; 3.  
intensify [in'tensifai], increase;  
heighten  
**уыз** – n. colostrum [kə'lɒstrəm];  
beestings  
**уыздану** – v. pour (out) [pɔ:]; fill  
(with); -arrive (about milk)

**уық** – n. curved stick which joins  
cupola of yurta with trellis (kerege)  
**уылдырық** – n. (*food*)caviar(e)  
['kæviɑ:]  
**уылдырық шашу** – v. spawn  
[spɔ:n]  
**уылдырықтау** – v. spawning  
[spɔ:nin]  
**уылжу** – v. ripen ['raip(ə)n];  
mature; mellow  
**уыс** – anat. (*hand*) hollow of the  
hand; cupped hand, handful; *біреудің*  
*уысында болу be in smb.'s hands;*  
*қолын уыстау cup one's hand*  
**уыт** – n. 1. bitter taste; 2. bitter  
stuff; 3. bitterness  
**уыт** – biol. fertilizer ['fət:ilaizə]  
**уытсыздандыру** – v. disinfection  
[disin'fekʃn]  
**уілдеу** – v. whistle ['wisl]; whizz;  
blow; 2. buzz; hoot

## Ұ

**ұғы** – v. understand [ʌndə'stænd],  
comprehend, consider, ponder;  
**ұғынып қал comprehend**  
**ұғым** – n. meaning, idea  
[aɪ'diə], notion; concept(ion);  
**ұғымды білдіреді express a notion,  
*understanding*  
**ұғымды** – adj. understandable,  
comprehensible, intelligible  
[in'telidzəbl], clear; *оның ұғымы,*  
*түсінігі бар he has a head on his*  
*shoulders, түсінемін quick-witted,*  
*bright, quick in the uptake*  
**ұғымсыз** – adj. unintelligible  
[ʌnin'telidzəbl], incomprehensible;  
slow-witted, dull, inconceivable  
**ұғындыру** – v. explain [iks'plein],  
illustrate; elucidate (to); interpret (to);  
make smb. see smth  
**ұғыну** – n. understanding**

**ұғынысу** – n. mutual/common  
understanding; rapport [ræ'pɔ:t]  
**ұдайы** – adv. constantly,  
continuously [kən'tinjʊəsli], always,  
uninterruptedly, without a break;  
**ұдайы кездеспейтін қате inf.,  
*irregular mistake; ұдайылық*  
*constancy, permanency*  
**ұждан** – n. dignity, honor,  
conscience ['kɒnʃəns]  
**ұжданды** – adj. conscientious  
[kɒnʃi'entʃəs], honest, dignified  
**ұждансыз** – adj. unscrupulous  
[ʌn'skru:pjʊləs], dishonest  
**ұждансыздық** – n. dishonesty  
[dis'ɒnisti], unscrupulousness  
**ұжым** – n. collective [kə'lektiv],  
group; organization; staff; *жастар*  
*ұжымы youth organization;*  
*студенттер ұжымы student*  
*organization***

**ұжымдасу** – v. unite [ju:'nait];  
close the ranks

**ұжымдық** – n. union [ju:njən],  
alliance, *Совет Одағы the Soviet Union*; association, union

**ұжымшылық** – n. solidarity  
[.sɔli'dæriti]

**ұзақ I** – adj. far, distant, long; *ұзақ жол, сапар long road/journey; ұзақ қашықтық long distance*

**ұзақ II** – *zool* rook [ruk], jackdaw, daw

**ұзақ жасаушылар** – n. long-liver  
[.lɔŋ'livə]

**ұзайту** – v. make longer, lengthen

**ұзақ** – adj. long [lɔŋ], far, distant

**ұзақтық** – n. duration  
[djuə'reiʃən], continuance, endurance, length, stand(ing)

**ұзамай** – adv. soon [su:n],  
presently, before long, shortly after

**ұзарған** – adj. oblong ['ɔblɔŋ];  
stretched (out); extended

**ұзартқыш** – n. extender  
[ik'stendə]

**ұзару** – v. lengthen ['leŋθən],  
become longer; *coзлы stretch, lengthen out*

**ұзарту** – 1. v. lengthen ['leŋθən],  
make longer; 2. prolong, extend,  
elongate

**ұзату, ұзатылу** – v. give smb. in  
marriage to smb., to marry smb. to  
smb; move away (from); keep away  
(from)

**ұзау** – v. moving/going away  
(from), be tightened; *ұзай беру move away (from); keep away (from); ұзайды prolongation, extension, elongation*

**ұзын** – adj. long [lɔŋ]; lengthy,  
high; tall; *ұзын арқанның бір шеті one end of the rope; ұзынды-*

*қысқалы difference by the length (long and short)*

**ұзын(ша) бойлы** – adj. tall [tɔ:l]

**ұзын сирақ** – adj. long-legged  
['lɔŋlegd]

**ұзынды-қысқалы** – adj. different  
the length

**ұзындық** – n. length [leŋθ];  
*geogr.* length

**ұзынтұра** – adj. tall man

**ұзынша** – adj. oblong ['ɔblɔŋ],  
rather long

**ұйғақ** – adj. burdock ['bə:dɔk]

**ұйғару** – v. resolve [ri'zɔlv],  
decide; suppose, assume; *ол жақсы ықылыспен жұмыс істеуді*

*ұйғарды she resolved to work harder*

**ұйғару** – v. plan [plæn], outline  
['autlain]

**ұйғарым** – n. supposition  
[.sʌpə'ziʃən]; decision,  
resolution/assumption

**ұйғарыс** – n. joint decision,  
confinement imprisonment

**ұйғарысу** – v. plan together,  
decide, approve [ə'pru:v] (of); favour,  
*бірге шешу solve jointly*

**ұйғыр** – n. Uigur

**ұйығыштық** – n. coagulability  
[kəʊgjʊləbiliti]

**ұйқас** – n. rhyme [raim],  
consonance, corresponding,  
respective; suitable, proper,  
appropriate

**ұйқассыз** – adj. unrhymed  
[ʌp'raimd], unrhymic; *ұйқассыз өлең жолдары blank verse*

**ұйқастық** – n. conformity  
[kən'fɔ:miti], accordance, compliance,  
correspondence, adequacy, symmetry

**ұйқы** – n. sleep, dream [dri:m];  
*poet.* slumber; *ұйқысы қанған*

*соң have a good night's rest/sleep, have one's sleep out; түс көру have a dream; ұйқыға кету sleep in slumber; ұйықтап қалу/уақытын бекер жіберіп алу slumber away; slumber out; slumber through*

**ұйқыға жату** – v. go to bed, go to sleep

**ұйқы көрмеу** – n. insomnia [in'sɒmniə], sleeplessness

**ұйқылы** – adj. sleepy ['sli:pi], sleeping, drowsy, slumberous

**ұйқылы-ояу** – adj. drowsy, half asleep

**ұйқысыз** – adj. sleepless ['sli:pləs]

**ұйқысыздық** – n. insomnia [in'sɒmniə]

**ұйқысырау** – v. be delirious in one's sleep, mumble in one's sleep

**ұйқышыл** – adj. sleepy ['sli:pi], drowsy, slumb(e)rous

**ұйқышылдық** – n. drowse [drauz], drowsiness ['drauzinəs]

**ұйқышыл** – adj. sleepy ['sli:pi], drowsy ['drauzi]

**ұйпалақ** – adj. crushed [krʌft], crumpled, creased, crumple; dash off, race through, cut short

**ұйпалау** – v. crumple ['krʌmp], wrinkle ['riŋkl]

**ұйтқу** – v. spin like the wind, blow gusty, swirl around

**ұйық** – n. woolen stockings

**ұйықтату** – v. put to sleep

**ұйықтау** – v. sleep ['sli:p]; be asleep; slumber; *мүстен кейін ұйықтау have a nap after dinner;*

*ұйықтайтын уақыт it is bedtime; түс көру dream (of); ұйықтап қалу sleep (for some time); ұйықтар алдында before sleep*

**ұйым** – n. organization [ɔ:gənaɪ'zeɪʃən], collective, group, body

**ұйымдасқан** – adj. organized [ɔ:gənaɪzd]

**ұйымдастыру** – 1. v. organize [ɔ:gənaɪz], form, make; constitute; educate; 2. unite, unify; combine (into one), join, *sleng.* knock together

**ұйымдастырушы** – n. organizer [ɔ:gənaɪzə]

**ұйымдасу** – v. organize, get organized

**ұйымшыл** – adj. settled ['serɪd], solidary, solid

**ұйымшылдық** – n. (good) organization [ɔ:gənaɪ'zeɪʃən]; orderliness, solidarity, unity

**ұйып: ұйып тындау** – v. listen attentively [ə'tentɪvli], listen with delight (to), listen with rapt attention (to)

**ұйысу** – v. clump together (of hair)

**ұйыту** – v. sour ['sauə], ferment, leaven

**ұйытқу** – v. tremble ['trembl], quiver, shiver

**ұйытқы** – 1. n. ferment ['fə:ment]; leaven; 2. beginning; commencement

**ұйытқы болу** – v. be organizer

**ұққан** – adj. understood [ˌʌndə'stʊd]; comprehend; conceive

**ұқкыш** – adj. sensitive ['sensɪtɪv], receptive, clever, sharp-witted

**ұқкыштық** – adj. quick-wittedness [ˌkwɪk'wɪdɪnəs], intelligence

**ұқсас** – 1. adj. similar (to) ['sɪmɪlə], like, resembling; 2. analogy; *ұқсастықтарын табу find similarity*

**ұқсастық** – n. similarity ['sɪmɪləriti], likeness, resemblance

**ұқсастыру** – 1. v. liken (to) ['laɪkən]; 2. identify

**ұқсату** – 1. v. liken ['laikən] (to);  
2. n. likening; *gram* assimilation

**ұқсау** – v. look like, resemble, bear  
resemblance to, be similar to

**ұқыпсыз** – 1. adj. slovenly  
['slʌvənli], untidy; 2. careless,  
negligent, slipshod; inaccurate

**ұқыпсыздық** – n. carelessness  
['kɛələsnəs], negligence

**ұқыпты** – adj. accurate  
['ækjʊrət], punctual; **ұқыпты**  
*пайдалану керек* it needs to use  
*accurately*

**ұқыптылық** – n. punctuality  
[,pʌŋktʃu'ælitɪ], thrift

**ұл** – n. boy [bɔi]; lad; son; child;  
*ұл бала* boy; *lad*

**ұланғайыр** – adj. boundless  
['baundləs], unlimited, infinite;  
**ұланғайыр сахараның** *boundless*  
*territory*

**ұлағат** – n. wisdom ['wɪzdəm];  
precept; lecture, sermon; homily

**ұлағатты** – adj. instructive  
[in'straktɪv]; edifying

**ұлан** – n. guards [gɑ:d]; *бозбала*  
*lad, guy, fellow, chap; youth;*  
*ұландар* children, kids; *babies*

**ұлан-байтақ** – adj. vast [vɑ:st];  
spacious; extensive

**ұластыру** – v. 1) continue [kən'tɪnju:],  
join, connect; 2. tie together, bind

**ұласу** – v. last [lɑ:st], continue, go  
on, endure, lengthen; (about event);  
uninterruptedly follow side by side;

**ұласты** *follow; ұлғайту* side by side  
**ұлғаймалы талдау** – *inf* ascending  
analysis

**ұлғайта жасау** – *inf* ascending  
working

**ұлғайту** – v. enlarge [in'lɑ:dʒ]

**ұлғаю** – 1. v. increase ['ɪnkri:s],  
grow; 2. amplify, branch, dilate,

enlarge, splay, widen, elder; **ұлғайып**  
*келеді* develop

**ұлпа** – adj. downy ['dəʊni], fluffy,  
friable, crumbly, very soft

**ұлпабас** – adj. fluff [flʌf]; down

**ұлпалану** – v. become downy/fluffy

**ұлпалау** – v. make fluffy

**ұлт** – n. nation ['neɪʃən], people,  
nationality; **ұлт тілі** *national*  
*language;*

**ұлт-азаттық** – adj. national  
liberation

**ұлтабар** – n. maw [mɑ:]

**ұлтан** – n. sole (shoe's) [səʊl];  
heel, heel-tap

**ұлтанды** – adj. have sole;

**ұлтандық** *for sole*

**ұлтарак** – n. inner sole for  
footwear

**ұлтаралық** – n. international  
[.ɪntə'næʃənəl]

**ұлттас** – adj. one nationality

**ұлттық** – adj. national ['næʃənəl];

**ұлттық киім** *national clothes;*

**ұлттық құрамы** *national staff;*

**ұлттық қауіпсіздік комитеті**  
*committee of national security;*

**ұлттық-демократиялық** *people's*  
*democratic*

**ұлтшыл** – n. nationalist  
['næʃənəlɪst]

**ұлтшылдық** – n. nationalism  
['næʃənəlɪzəm]

**ұлу I** – *zool.* snail [sneɪl], helix

**ұлу II** – v. howl [haʊl]; **ұлды**  
*wail*

**ұлутас** – n. coquina [kə'ki:nə],  
shell rock

**ұлы** – adj. great [greɪt]; large,  
huge; **ұлы тұлғалар** *great*  
*personality; ұлы шайыр* *great poet;*  
**ұлы жүз** *great dzhuz; ұлы Отан*  
*соғысы* *the great patriotic war*

**ұлық** – 1. n. ruler [ˈru:lə]; regent;  
2. sovereign, master; 3. of high rank,  
of high standing

**ұлықтау** – v. exalt [ɪgˈzɔ:lt],  
praise, glorify

**ұлылар** – n. great people

**ұлылық** – n. grandeur [ˈgrændjə];  
greatness, stateliness, majesty

**ұлыс** – 1. n. people [ˈpi:pl], nation,  
country; land; 2. nationality; people;

**ұлыстың ұлы күні** *the Great  
Holiday of Naurys*

**ұмсындыру** – v. assure [əˈʃuə]

**ұмсыну** – v. 1. rely (upon); pin  
one's hopes (on); 2. move forward

**ұмтылу** – v. aspire (to) [əsˈpaɪə],  
make a run/rush; *алға ұмтылу* *rush  
forward, strive, endeavor*

**ұмтылыс** – n. aspiration  
[.æspəˈreɪʃən], striving (for),  
yearning (for)

**ұмыту** – v. forget [fəˈget];  
*ұмыт қалдырған* *lost; forgotten;*  
*ұмытпастыққа* *not to forget*

**ұмытшақ** – adj. forgetful  
[fəˈgetful]; absent-minded

**ұмытшақтық** – n. forgetfulness  
[fəˈgetfulnəs], obliviousness; absent-  
mindedness

**ұмытылмайтын** – adj.  
unforgettable [,.ʌnfəˈgetəbl];  
memorable

**ұмытылмас** – adj. unforgettable  
[,.ʌnfəˈgetəbl]

**ұн** – n. flour [ˈflaʊə]

**ұнамды** – adj. likeable, nice,  
positive [ˈpɔzɪtɪv], appropriate,  
apt, proper, pleasing; *ұнамды сөз*  
*intelligible speech*

**ұнамсыз** – adj. disagreeable  
[.dɪsəˈɡri:əbl], unpleasant;  
displeasing, unsympathetic, negative

**ұнатпау** – v. dislike [dɪˈslaɪk]

**ұнату** – v. like [laɪk]; sympathize  
[sɪmpəˈθaɪz] (with), be in sympathize  
(with), approve (of); *көңілге  
ұнайтындай* *one's liking; word  
for word.* • *сырғанағанды жақсы  
көрсен, шананы сүйрегенді  
жақсы көр* *after the feast comes the  
reckoning*

**ұнтақ** – 1. n. powder [ˈpaʊə], oat  
flour; 2. crumb; bit, fragment

**ұнтақтау** – v. grind [graɪnd],  
pulverize, crush, fragment

**ұнтау** – v. crush [krʌʃ], pulverize

**ұнғы** – n. hole for an axe-handle

**ұнғыма** – n. chink [tʃɪŋk], crack; pore

**ұпай** – n. point [pɔɪnt]

**ұпайластық** – n. complicity  
[kəmˈplɪsɪti]; participation

**ұра I** – n. bump [bʌmp], lump

**ұра II** – n. barn [bɑ:n]

**ұран** – n. slogan [ˈslougən],  
catchword, watchword, motto[mɒtəʊ],  
appeal, call, summons; *әнұран* *hymn;*  
*anthem; ұлттық ұран* *national  
anthem*

**ұрандасу** – v. respond (to)  
[rɪˈspɔnd]

**ұраншы** – n. town/public crier,  
messenger [ˈmesəndʒə], herald

**ұрғашы** – n. female [ˈfi:meɪl]

**ұрланған** – adj. stolen [ˈstəʊləŋ]

**ұрлану** – v. steal up (to), sneak up  
(to), be stolen

**ұрланып** – adj. secretly [sɪkretli],  
in secret, surreptitiously, by stealth

**ұрлау** – 1. v. steal [sti:l]; pilfer,  
filch, purloin, steal; 2. theft;  
embezzlement, misappropriation

**ұрлаушылық** – n. theft [θeft];  
embezzlement, misappropriation,  
plunder, plundering

**ұрлық** – n. stealing [ˈsti:lɪŋ],  
larceny, theft

**ұрлықшы** – n. thief [θi:f]; pilferer; kidnapper; abductor; hijacker

**ұрпақ** – n. generation [ˌdʒenə'reiʃən], descended; *ұрпақтан ұрпаққа across the generations, from generation to generation; ұрпақ posterity*

**ұрсу** – v. scold [skould], abuse (roughly); curse out, squabble

**ұрт** – anat. cheek [tʃi:k], throat

**ұрттам** – 1. mouthful ['maʊθfʊl]; quantity fluid; 2. *бір ұрттам little; at a draught, at one gulp; ауыз толтырып айтатындай say a mouthful*

**ұрттату** – v. make one glup, make a swallow

**ұрттау** – v. give a glup of smith

**ұру** – v. beat [bi:t], knock (at, on), strike (on), hit; *fig. бас ұру submit before smb*

**ұршық** – n. spindle ['spɪndl], spinning-wheel; distaff

**ұры** – n. robber ['rɒbə]; burglar; thief; pilferer

**ұры тіс** – n. fang [fæŋ]; tusk

**ұрық** – 1. *biol.* embryo ['embriou], germ, seed; 2. fruitage, fruit, garden-stuff

**ұрықсыз** – adj. sterile ['sterail], barren; fruitless, futile, seedless

**ұрықсыздық** – n. sterility ['stə'riliti], barrenness

**ұрықтық** – adj. seed [si:d]; seminal, spermatic

**ұрықшылдық** – n. prolificacy [prə'lifikəsi]

**ұрыларша** – adj. thievishly ['θi:vɪʃli], furtively

**ұрылу** – v. hit [hit], strike/knock; *басын есікке ұрып алу strike one's head against the door; қайық жартасқа соғылды the boat struck (against) a rock*

**ұрындыру** – v. incite [in'sait] (to), instigate (to), set on, provoke (to)

**ұрып-соғу** – v. beat unmercifully; beat, thrash; beating; *ұрғаны үшін соттың алдында жауапқа тарту prosecute for assault and battery*

**ұрыс** – n. battle ['bætl] (of), combat, fighting; war

**ұрыс-керіс** – n. discord ['diskɔ:d], contention, dissension

**ұрыс-қағыс** – n. skirmish ['skə:mɪʃ], clash; affair, encounter

**ұрыс-талас** – n. conflict ['kɒnflikt], discord

**ұрысқак** – 1. adj. grumbling ['grʌmblɪŋ], querulous, grouchy, surly; grumbler; 2. scandalous, insulting

**ұрыстыру** – v. cause to quarrel (with), set at variance; set to quarreling

**ұрысу** – v. quarrel (with) ['kwɔ:əl], wrangle (with); abuse one another/each other, curse

**ұсақ** – adj. small [smɔ:l], little; minute; *ұсақ балық small fry/fish ұсақ ақша small change/coin*

**ұсақтау** – v. crumble up ['krʌmbl], crumb; chop; hack to pieces, mince; *ұсақтан кесу cut into small particles*

**ұсатқыш** – n. crusher ['krʌʃ]

**ұста I** – n. master ['mɑ:stə]; craftsman, skilled workman, artisan

**ұста II** – (black)smith; farrier

**ұстағыш** – n. holder ['houldə]

**ұстаз** – n. teacher ['ti:tʃə]; tutor

**ұстазхана** – n. teacher's common room

**ұсталық** – n. mastery ['mɑ:stəri], skill; craftsmanship, workmanship; facility, trade, (handi)craft

**ұсталық құру** – v. occupy/busy oneself with trade

**ұстам** – n. self-control  
[ˌselfkən'trəl], self-mastery, self-restrain; **ұстамдылық** *restrain*

**ұстамды** – adj. reserved [ri'zɜ:vɔd], (self-) restrained; **ұстамды оқушы** *reserved pupil*

**ұстамдылық** – n. restraint [ri'streint], reserve; reticence, discretion

**ұстамсыз** – adj. light-minded, light-headed, thoughtless

**ұстану** – v. hold [hould] (to), keep (to)

**ұстаным** – n. position principle; line; opinion **ұстанымды саясат** *stable politics*

**ұстара** – n. razor ['reizə]; safety razor

**ұстау** – 1. v. hold [hould], hold for some time; keep for some time; 2. detain, hold back/up; arrest **ұстаусыз** – adj. *unrestrained* [ˌʌnrɪ'streind]; impetuous

**ұстахана** – n. smithy ['smiði], forge; farriery, workshop; atelier, studio

**ұстын** – n. column ['kɔləm], pillar, pole

**ұсыну** – v. recommend [ˌrekə'mend]; nominate/offer, propose, suggest; **сөз беру/тост ұсыну** *propose a toast*; **кандидаттыққа ұсыну** *propose for election*

**ұсынылатын** – adj. suggested, recommended; **ұсынылатын әдебиет** *suggested reading*

**ұсыныс** – n. offer ['ɔfə]; proposal, proposition, suggestion; recommendation; **ұсыныстар еңгізу** *introduce a motion*; **ұсыну сипаттамасы** *description of presentation*; **ұсынылған үлгі, қалып** *advisable standard*; **ұсыныс**

**хат** *letter of recommendation, letter of credence, letter of introduction*

**ұттыру** – v. lose [lu:z]; play through; play over; defeat; **сот қозғалысын жеңе алмау/ұттыру** *lose a case*;

**бәсекеден ұтылып қалу** *lose a bet/wager*

**ұту** – v. win [win], overcome, gain, benefit; **уақыт ұттыруға/өздыруға тырысу** *play for time, temporize*; **бірнәрсемен жеңіп алу/ұту** *gain/profit/benefit by smth*; **уақыт ұту** *gain time*

**ұтылған** – adj. loser ['lu:zə]; **ұтылмау** *not to lose*

**ұтылу** – v. lose [lu:z]; be defeated

**ұтылыс** – n. loss [lu:z], defeat; **ұтылып қалу** *be the loser, to end up losing*

**ұтылыссыз** – adj. safe [seif], sure, without risk of loss

**ұтымды** – adj. winning ['winiŋ]; lottery, rational; efficient

**ұтымдылық** – n. profitability [ˌprɒfɪtə'biliti], profitableness

**ұтыс** – n. win [win], victory, triumph, profit, income

**ұтыссыз** – adj. unwinnable [ˌʌn'wɪnənbəl]

**ұш** – n. point [pɔɪnt], tip, end

**ұшар басы** – on the top

**ұшақ** – n. airplane ['eəpleɪn], aeroplane; aircraft; **ұшақ табалдырығы** *ladder*

**ұшан: ұшан-теңіз** – adj. immense [i'mens], vast, huge; unbounded, boundless

**ұшқалақ** – adj. fidgety ['fɪdʒiti], restless, light-headed, thoughtless, flippant, frivolous

**ұшқалақтық** – n. frivolity [fri'vɔləti], rashness, thoughtlessness, lightness, flippancy, frivolity, levity

ұшқан ұя – *coll.* native home

ұшқат – *bot.* honeysuckle

[ˈɦɫni,sakl]

ұшқын – *n.* spark [spɑ:k];

spangle, sparkle, sparklets

ұшқындау – *v.* begin to sparkle/  
scintillate

ұшқыр – *adj.* quick-witted

[ˌkwɪkˈwɪtɪd], agile

ұшқырлық – *n.* swiftness

[ˈswɪftnəs], agility

ұшқыш – *n.* pilot [ˈpaɪlət],

aviator, flyer, flier, aeronaut, flying;

ұшқыш болу *be pilot*; ұшқышқа  
тән қасиет *pilot's dignity*; ұшқыш  
кілем *the magic carpet*; ұшқыштар  
мектебі *flying school*

ұшпа – *adj.* flying [ˈflaɪn], flighty;

ұшпайтын *not flying*

ұшталған – *adj.* sharpened

[ˈʃɑ:pænd]

ұшталу – *v.* be pointed, point,

sharpen (pencil), to be shared

ұштастыру – 1. *v.* unite [ju:ˈnait],  
join; 2. meet

ұштасу – *v.* commissure

[ˈkɔ̃mɪsʃuə]; contact, to join together

ұштау – *v.* sharpen [ˈʃɑ:pən];

emphasize, make pointed

ұштық – *n.* ferrule [ˈferu:l]; tip,

point; *карандаштың ұшы* *point-  
protector*; *садақтың ұшы* *arrow-  
head*

ұшу – *v.* fly [flaɪ]; flutter *ұшып*

*кету* *fly (away)*; *ұшып келеді* *arrive*

*(by air)*, *fly in* 2. *fly, come flying*; *ұша*

*алмайды* *can not fly*; *ұшып бара*

*жатып ұйықтайды* *be asleep*

*during the flying*

ұшық – *med.* cold sore, herpes

[ˈhə:pi:z]

ұшыну – *v.* 1. easy food

poisoning; 2. shivering, fever, chill

ұшырату – *v.* meet [mi:t],

encounter

ұшырғыш – *n.* winnowing

machine, winnower [ˈwɪnəʊə]

ұшыру – *v.* 1. winnow; spread;

blow; 2. start to fly; fly forth/off; let  
smth fly, to launch

ұшып түсу – *v.* fall down [fɔ:l];

drop; sink; decline

ұшырасу – *v.* meet [mi:t] (with);

come/run across

үю – 1. *v.* become numb/stiff, flow

(in), pour (into), leak (into); 2. sour,  
ferment, leaven

үя – *n.* nest [nest], birdhouse,

aerie/eyrie; *үя салу* *build/make a*

*nests*; *ұшқан ұя* *native nest*

үялау – *v.* nest [nest]; build its

nest; build its eyrie/aerie

үялту – 1. *v.* shame [ʃeɪm],

embarrass make ashamed, put to  
shame; 2. blame (for), reproach (for,  
with)

үялу – *v.* feel/be shy/self-conscious/  
embarrassed, be ashamed (of)

үялшақ – *adj.* shy [ʃaɪ], timid,

bashful, diffident, embarrassed

үялы – 1. *adj.* have a nest; 2. *tech.*

honeycomb; comb-honey (honey)

үян – *adj.* soft [sɔft]; mild, gentle;

timid, modest; shy; *гр. үян дыбыс*

*sonorous sound*

үян дауыссыз – *coll.* sonant,

media; voiced consonant

үяндық – 1. *adj.* softness

[ˈsɔftnəs]; gentleness, tenderness,

modesty, caress; 2. shyness,

diffidence

үят – *n.* shame [ʃeɪm], it

is shameful, it is disgraceful,

conscience, shameful, disgraceful;

*үяттан қызару* *turn into pail from*

*shame*; *үят болды* *shame on you*;



**оның беті ұялғаннан қызарын кетті** *his cheeks burned with shame*

**ұятсыз** – adj. shameless  
[ˈfɛimləs]; barefaced, brazen(-faced), unscrupulous; dishonest

**ұятты** – 1. adj. shy [ˈʃaj], conscientious; 2. shameful, scandalous, disgraceful

**ұяшық** – n. cell [sel]; *ұяшықтар диапазоны* *diapason of cell*

## Ү

Ү - қазақ алфавитінің жиырма сегізінші әріпі twenty-eighth letter of the Kazakh alphabet

**үбірлі-шүбірлі** – adj. having many children [ʃɪldrən] (about family) possession of many children

**үгу** – v. grind [graɪnd]

**үгілмелі** – adj. easily ground up, easily crumpled

**үгілу** – v. crumble [ˈkrʌmb], break into a small pieces

**үгінді** – n. sawdust [ˈsɔːdʌst], crumb, a tiny bit, shavings

**үгіт** – n. agitation [ædʒɪteɪtən], doctrine

**үгіттеу** – v. agitate [ædʒɪteɪtə], give directions

**үгіттеуші** – n. agitator [ædʒɪteɪtə]; canvasser

**үгітші** – n. agitator [ædʒɪteɪtə]

**үдеме** – n. growth [grəʊθ], accumulation, gradation

**үдемелі** – adj. rising [ˈraɪzɪŋ], progressively, growing, increasing

**үдеткіш** – n. accelerator [ækˈseləreɪtə], amplifier

**үдету** – v. quicken [ˈkwɪkən]; to speed up, to increase, to intensify

**үдеу** – *inf.* acceleration [ækˌseləˈreɪʃən], speeding-up

**үдеу мерзімі** – *inf.* acceleration (start(ing) time)

**үзе** – n. dumpling [ˈdʌmplɪŋ] (*national food*)

**үзбей** – adv. uninterruptedly, continuously

**үзбелі** – adj. broken [ˈbrʊkən], interrupted; perforated, detachable

**үзбестен** – adj. uninterruptedly, without intermission, continually

**үздік** – adj. outstanding; forward [fɔːwəd], headmost, excellent, Leading; *үздік бітіру graduate institution of higher education with excellent; үздік шығарма outstanding work; үздік шыққан winner* [ˈwɪnə], victor, conqueror

**үздіксіз** – adj. unbroken, uninterruptedly, regular [ˈregjʊlə], continuous

**үзеңгі** – n. stirrup [ˈstɪrəp]

**үзеңгілес** – n. companion-in-arms [kəmˈpænjən-], like minded person

**үзу** – 1. v. tear [tɛə]; break off, sever (*attitude*); 2. break (with), cast aside (*біреумен/бірнәрсемен*); *қал үзу lose connexion; үміт үзу lose hope; үзер шағың it's the time to break off*

**үзу пернесі** – *inf.* keyboard [ˈkiːbɔːd]; to interrupt

**үзік** – 1. n. felt [felt], strip of felt, which shuts the top of yurta; 2. dotted – line; 3. segment, section

**үзілгіш** – adj. fragile, flimsy [ˈflɪmzi], easily broken, breakable, completely, entirely

**үзілді-кесілді** – adv. resolutely, categorical, irrevocable, final [ˈfainəl]

**үзілу** – 1. v. be interrupted; 2. break [breɪk]; come off; tear off; be torn off; *үзілмейді it doesn't break*

**үзіліс** – n. interruption  
[.intə'ɫɹʃən]; stop [stɒp]; break,  
intermission, interval, pause, rest

**үзім** – n. lick; bit [bit]; item, piece

**үзінді** – n. fragment ['frægmənt];  
snatch, extract

**үй** – 1. n. house [haus]; dwelling,  
lodging(s), abode, habitation; jurt,  
yurta; nomad's tent, 2. building, edifice;  
3. hearth; **үйдің сүйегі** *framework of  
jurta*; **үйден көп шықпау** *go seldom  
outside*; **үй шаруасы** *housekeeping*;  
**үйде тұра алмау** *can not stay  
at home*; **үй салу** *build house*; **үй  
жануары** *domestic animal*; **үй қояны**  
*rabbit*; **үй тапсырмасы** *home work*;  
**үй тізгу** *supply jurta*; **үй-іші** *members  
of family, household, үйдегідей* *simply,  
without ceremony*; behavior like at  
home

**үйгізу** – v. make somebody pile  
up something

**үйдей** – adj. big [big], large, huge,  
vast; enormous, tremendous

**үйек** – n. pole [roul]

**үйелмелі-сүйелмелі** – adv. other  
after another

**үйенкі** – bot. maple ['meɪpl];  
**үйеңкі тегене** *cup from maple*;  
**үйеңкі жапырағы** *maple leaf*

**үйкеу** – v. rub [ɾɒb]

**үйкелену** – v. rub oneself

**үйкелеу** – v. rub [ɾɒb]

**үйкеліс** – n. dragging ['dræɪŋ],  
rubbing ['ɾɒbɪŋ]

**үйлендіру** – v. marry of

**үйлену** – v. get married (to), marry  
['mæɪ]; **үйлене алмау** *can not get  
married*

**үйлену тойы** – n. wedding ['wedɪŋ]

**үйлестіру** – v. co-ordinate  
['kɔ:dɪnɪt] (with); co-ordinate, adjust  
(with); make agree

**үйлесу** – v. correspond  
[.kɔ:ri'spɒnd] (to/with), conform (to),  
harmonize (with); coincide (with);  
tally (with)

**үйлесім** – n. harmony [hɑ:məni];  
coherency, coherence, congruence

**үйлесімді** – adj. suitable [sju:tbl],  
compatible (with), agreeable,  
unsuitable

**үйлесімсіз** – adj. inappropriate  
[.ɪnə'prəʊəriət], inharmonious, not  
concerted

**үйлесімсіздік** – n. incompatibility  
[.ɪnkəm.pə'teɪ'bɪləti]

**үйлі** – adj. have a home [həʊm],  
have a family, married (to), family

**үйме** – 1. n. embankment, mound  
[maʊnd]; 2. heap, pile, mass

**үймелеу** – v. crowd, bunch

**үйрек** – n. duck [dʌk]

**үйрену (бір нәрсені)** – v. learn  
[lɜ:n], assimilate; cope (with); get  
accustomed/used, be accustomed/  
used, become accustomed/used;  
study; **үйренуден** *from learning*;  
**үйренуден жалықпайды** *not get  
tired to learn*; **үйреніп жүру** *learn,  
be taught*

**үйренуші** – adj. learned ['lɜ:nɪd]

**үйреншікті** – adj. habitual  
[hə'bitʃʊəl], usual, customary,  
accustomed, used to

**үйреніскен** – adj. accustomed  
[ə'kʌstəmd]

**үйренісу** – v. get accustomed/used  
to each other

**үйрету** – v. learn [lɜ:n], teach  
(smb. smth.); instruct, train

**үйретуші** – n. teacher [ti:tʃə];  
tutor; coach, trainer

**үйсіз** – adj. homeless; stray [streɪ];  
**үйсізге үй** *to homeless the house*

**үйсіз-күйсіз** – adj. homeless  
[həʊmləs], shelterless

**үйтседе** – adv. nevertheless  
[.nevəðə'les], (but) still, for all that

**үйшік** – n. camper ['kæmpə],  
kennel, hut

**үйілу** – v. be pile/hear up; **үйінді**  
*үйо cumulate, get up (on)*

**үйір** – n. herd [hə:d]; flock; herd,  
flight; **үйір-үйір in blocks**; **үйірімен**  
*herd*;

**үйірлес** – n. from the same head  
(of horses)

**үйірлесу** – v. draw together;  
approach [ə'proutʃ], become friends  
(with); become (sexually) intimate  
(with)

**үйірме** – n. section ['sekʃən];  
study group, hobby group

**үйірсек** – adj. attached [ə'tætʃt];  
devoted, loyal

**үйіру I** – v. whirl [wə:l], swirl,  
swirl, spin, wheel round, turn (round);  
**үйірін әкеп сылқ еткізді begin to**  
*whirl/turn/twirl/swir*

**үйіру II** – v. easily make smb.  
move after oneself

**үйірілу** – v. whirl [wə:l]; spin  
[spin]

**үйіту** – v. put/set on fire, scorch  
[skɔ:tʃ], sear

**үкі** – *zool.* eagle owl [i:gləul],  
eagle-owl

**үкім** – n. leg, verdickt, sentence  
['sentəns]

**үкімет** – n. government  
['gʌv(ə)nment], ['gʌv(ə)mənt],  
administration, instructions, order

**үкілі тақия** – n. skull-cap  
(*aborned with eagle owl feather*)

**үккіш** – n. grater ['greitə]

**үкікөз** – *bot.* cow-wheat

**үлбір** – n. fur [fə:]; furs

**үлгермеуші** – adj. weak [wi:k],  
poor; backward, lagging behind

**үлгерту** – v. prepare [pri'pɛə]

**үлгеру** – v. have time [taim] (to do  
smth.), be in time (for)

**үлгерім** – n. progress ['prəugres]  
(in studies), advancement

**үлгі** – n. example [ig'zɑ:mpəl];  
model; pattern; model; **үлгі беру**  
*set an example (for smb.)*; **үлгі**  
**бойынша (пішу)** (*cut*) *per sample*;  
**үлгі алын** *let take smb's example*;  
**үлгі-өнеге етіп жырады praise**  
[praiz] *as pattern*; **үлгілер жасау**  
*do model*

**үлгі тұту** – v. take [teik] for a  
model (smb.), follow smb.'s example

**үлгі-өнеге** – n. model ['mɔdəl],  
example; pattern

**үлгіқалып** – adj. standard  
['stændəd]

**үлгілендіру** – v. modernization  
[.mɔdənaizeɪʃən]

**үлгілеу** – v. model ['mɔdəl], be  
an example, fashion, design, cut,  
cut out

**үлгілі** – adj. exemplary  
[eg'zəmpləri]; model [m ɔdəl];  
**үлгілі com show trial**

**үлгіші** – n. modeller ['mɔdələ],  
pattern-maker

**үлдірік** – n. shelf [ʃelf]; cupboard  
['kʌbəd]

**үлек** – n. camel-male ['kæməlmeil]  
**үлес** – n. deposit [di'pɔzɪt], lot,  
contribution, share, fate, part; **үлес**  
**қосу pay in, deposit**

**үлесакы** – n. dividend ['dividend]

**үлескі** – n. plot [plɔt]; region;  
district

**үлестіргіш** – n. distributor  
[di'strɪbjutə], dispenser

**үлестіру** – v. distribute  
[di'strɪbu:t] (to, among), give out  
(to), serve out (to), allot (to)

**үлестіру кестесі** – *inf.* allocation map

**үлкейту** – *v.* increase [ˈɪŋkri:s], enlarge, extend, magnify

**үлкен** – 1. *adj.* big [bɪɡ]; large, bigger, larger; greater; 2. elder, older, senior; upwards; **үлкен той** *big party*; **үлкен құмды шөл** *gigantic desert*; **үлкен тойтарыстар берген** *repealed great impress*; **үлкендер** *(one's) elders*; **үлкені** *elder in family*

**үлкендік** – *n.* seniority [ˌsi:nɪˈɔrəti], greatness, hugeness, enormousness

**үлпілдеген** – *adj.* downy [ˈdaʊni], fluffy; **үлпілдеген бұта** *downy branch*

**үлпілдек** – *adj.* downy [ˈdaʊni], fluffy, mild

**үлпілдеу** – *v.* fluff up

**үлкеу** – 1. *v.* grow old, age [eɪdʒ]; 2. increase; 3. grow, (by work) do career; 4. to enlarge

**үме** – *n.* help [help]

**үміт** – *n.* hope [həʊp], expectation, wish; **үмітін ақтау** *to justify hopes*; **үміт үзбеу** *not lose hope*

**үміткер** – *n.* pretender (to) [prɪˈtendə], claimant (to/upon)

**үмітсіз** – *adj.* hopeless [ˈhəʊpləs], despairing, desperate

**үмітсіздену** – *v.* lose hope [həʊp]

**үмітсіздік** – *n.* pessimism [ˈpesɪmɪzəm], despair, desperation, hopelessness

**үміттендіру** – *v.* raise [reɪz] hopes, make hopeful

**үміттену** – 1. *v.* hope [həʊp]; 2. claim, be hopeful

**үн** – *n.* sound [saʊnd], tone; **үн жоқ** *be/keep silent*; **үн қатпастан** *say nothing, to say no word*; **үн-түңсіз** *silently, tacitly*

**үналғы** – *n.* microphone [ˈmaɪkrəfəʊn]

**үндемес** – *n.* taciturn/silent person, taciturn, silent

**үндемеу** – *v.* keep silence [ki:p], say nothing

**үндемеушілік** – *n.* silence [ˈsaɪləns]

**үндес** – *adj.* conformable [kənˈfɔ:məbl], harmonious, accordant (to)

**үндестік** – *n.* sonority [səˈnɔrəti], relation-ship; *gram.* harmony of sound; vowel harmony, vocalic harmony

**үндесу** – *v.* call to one another, respond (to), answer [a: nsə]

**үндеу** – *n.* appeal call, to utter, say, summons [ˈsʌmənʒ]; proclamation; conversion (to, into); transformation, leaflet

**үндеу хат** – *n.* appeal [əˈpi:l]

**үнді I** – *adj.* sonorous [ˈsɒnərəs], clear; resonant, vowel

**үнді II** – *Indian* [ˈɪndiən]

**Үндістан** – *India* [ˈɪndiə]

**үнжария** – *n.* newspaper [ɪnju:sˌpeɪrə]

**үнем** – *n.* economy [ˈiːkənəmi], savings, profit, stock

**үнемдеу** – *v.* economize [iˈkɒnəmaɪz], take care, thrifty

**үнемді** – *adj.* economical [i:kəˈnɒmɪkəl], profitable, thrifty

**үнемділік** – *n.* economy

**үнемсіз** – *adj.* 1) unproductive [ˌʌnpɹəˈdʌktɪv]; 2) uneconomical [ʌn,i:kəˈnɒmɪkəl]

**үнемшіл** – *adj.* thrifty [ˈθrɪfti], frugal

**үнемшілдік** – *n.* frugality [fruːˈgælti]

**үнемі** – adv. always [ˈɔ:lweiz], regular; **үнемі пайдаланатын** constantly in use, constantly

**үнжазғы** – n. tape recorder [rɪˈkɔ:də]

**үнсіз** – adv. silently, taciturn, without word

**үңгу** – v. make a hole, to dig, excavate

**үңгір** – n. cave [keiv], grotto, cavity, cavern

**үңгіртау** – n. tunnel [ˈtʌnəl]

**үңілу** – v. scrutinize [ˈskru:tinaiz], take a good look (at); **үңілін қарау** stare (at)

**үнірек:** **үнірек көз** hallow eyes

**үнірею** – 1. v. gape [geip]; 2. adj. gaping

**үргелек** – adj. timid [ˈtimid], fearful, timorous

**үргізу** – v. make dogs bark

**үрдіс I** – 1. n. custom [ˈkʌstəm]; usage; order; 2. habit

**үрдіс II** – adj. uninterruptedly, continuously, constantly

**үрдісті** – adj. habitual [həˈbitʃuəl], usual, customary, habitual

**үрей** – n. fear [fiə], fright; terror, alarm, anxiety, uneasiness, panic, scare

**үрейлену** – v. be frightened [ˈfraitənd] (of), be startled (of), be afraid (of); worry, be anxious/uneasy/worried (about); **үрейленіп** try a fear, panic

**үркек** – adj. timid [ˈtimid] fearful, timorous, skittish

**Үркеп** – astron. Pleiades [ˈplaiə,di:z] (constellation)

**үрку** – v. be frightened (of) [ˈfraitənd], to panic

**үркіту** – v. scare [skɛə], frighten away, scare away

**үрлеу** – v. blow [blou]; **үрлесе if it blows;** **үрлемелі оркестр** brass band, wind band

**үрпек** – adj. shaggy [ˈʃægi] (haired), dishevelled, shaggy; **үрпек жүн** tousled, ruffled

**үрпінсу** – v. frightfully fix one eyes

**үрпіню** – 1. v. bristle [ˈbrisl] (up); 2. (stand) on end (about hair); 3. look with afraid, be shaggy

**үру** – v. bark [bɑ:k], bay; **үрмеу** not to bark

**үрім-бұтақ** – n. posterity [pɔsˈteriti]; descendants

**үски** – n. drill [dril], perforator, auger

**үскілеу** – v. drill [dril], perforate

**үскірік** – adj. frosty [ˈfrɔsti], severe/sharp frost; **үскірік жел аралас боран** blizzard with sibilant wind

**үстел** – n. table [ˈteibl]; **дөңгелек үстел** round table; **үстел ойындары** table games, board games; **үстелетін жазба** inf. addition record

**үстелу** – v. be added/ increased

**үстем** – adj. superior [su:ˈpiəriə], ruling

**үстемдік** – n. superiority, rule [ru:l], sway; **үстемдігін жүргізу** govern, rule, supremacy, domination

**үстеме** – n. addition [əˈdɪʃən]; raise; makeweight; **үстеме шығындар** overhead expenses, overheads, extra, additional

**үстеу** – v. add (to) [æd], increase

**үсті** – n. top [tɒp], head, upper part; surface

**үсті-басы** – adv. all [ɔ:l], the whole of (from the bottom till the top); **үсті-басын көріп** having seen the appearance

**үсті-үстіне** – adv. one after another, one by one; one to other, successive(ly); in a row; running

үстінде – *prep.* on [ɔn]; above  
 үстінен түсу I – *v.* exactly to hit  
 (guess) [jɪ'zæktli:tɔ:hit]

үстінен түсу II – *v.* find [faɪnd],  
 catch; meet (with); қылмыс үстінде  
 ұстау/қылмыс үстінен тусу *catch*  
*at the scene of the crime, catch red-*  
*handed; үстінен түсін қапыда*  
*қалдыру catch unawares, surprise,*  
*take by surprise*

фабрика – *n.* factory ['fækt(ə)ri]  
 фабрикалы – *adj.* factory  
 ['fækt(ə)ri]  
 фаза – *n.* stage [steɪdʒ]; phase [feɪz]  
 факт – *n.* fact [fækt]  
 фактор – *n.* factor ['fæktə]  
 фактура – *n.* invoice ['ɪnvoɪs];  
 bill [bil]  
 факультет – *n.* faculty ['fækəlti]  
 фамилия – *n.* surname ['sə:neɪm]  
 фанатизм – *n.* fanaticism  
 [fə'nætɪsɪz(ə)m]  
 фанатик – *n.* fanatic [fə'nætɪk]  
 фанатикті – *adj.* fanatical  
 [fə'nætɪkəl]  
 фантазия – *n.* fantasy ['fæntəsi],  
 ['fæntəzi]; fancy ['fænsi]  
 фарфор – *n.* china ['tʃaɪnə];  
 porcelain ['pɔ:s(ə)lɪn]  
 фатальды – *adj.* fatal ['feɪtəl]  
 фаталист – *n.* fatalist ['feɪtəlist]  
 фатиха – *n.* benediction  
 [ˌbenɪ'dɪkʃən], blessing  
 фауна – *n.* fauna ['fə:nə]  
 фашизм – *n.* fascism ['fæʃɪz(ə)m]  
 федеративтік – *adj.* federative  
 федерация – *n.* federation  
 [ˌfedə'reɪʃən]  
 федерациялық – *adj.* federation  
 [ˌfed(ə)'reɪʃ(ə)n]

үстірт – *n.* plateau ['plætəu]  
 үстіртін – *adv.* superficially  
 [ˌsu:pə'fɪʃiəli]  
 үсу – *v.* freeze [fri:z], congeal, be/  
 become frozen; үсін өлетін болдым  
*freeze to death*  
 үсік – *n.* frost [frɒst]  
 үсіну – *v.* freeze [fri:z], congeal  
 үсіту – *v.* make frostbitten  
 үтік – *n.* iron ['aɪən]; smoothing-  
 iron

## Ф

фейерверк – *n.* firework  
 ['faɪəwɜ:k]  
 феодал – *n.* feudal lord  
 феодалдық – *n.* feudal ['fju:d(ə)]  
 ферма – *n.* farm [fɑ:m]  
 фермер – *n.* farmer ['fɑ:mə]  
 фигура – *n.* figure ['fɪgə]  
 физик – *n.* physicist ['fɪzɪsɪst]  
 физика – *n.* physics ['fɪzɪks]  
 физикалық – *adj.* physical  
 ['fɪzɪk(ə)l]  
 физиология – *n.* physiology  
 [ˌfɪzɪ'ɔlədʒi]  
 филология – *n.* philology  
 [fɪ'lɔlədʒi]  
 филологиялық – *adj.* philological  
 [ˌfɪlə'lɔdʒɪk(ə)l]  
 философия – *n.* philosophy  
 [fɪ'lɔsəfi]  
 философиялық – *adj.*  
 philosophical [ˌfɪlə'sɔfɪk(ə)l]  
 фильм – *n.* film [fɪlm]  
 фильмхана – *n.* film library/  
 collection [fɪlm]  
 фирма – *n.* firm [fɜ:m]  
 фитильді кілт – *n.* matchlock  
 ['mætʃlɔk]  
 флора (өсімдік) – *n.* flora ['flɔ:rə]  
 фокус – *n.* focus ['fəʊkəs]  
 фольклор – *n.* folklore ['fəʊklɔ:]

**фонема** – n. phoneme [ˈfəʊni:m]  
**фонетика** – n. phonetics  
 [fəˈnetiks]  
**фонетикалык** – adj. phonetic  
 [fəˈnetik]  
**фонетикалык түрүгүдөн** – adj.  
 phonetically [fəˈnetikəli]  
**фонетист** – n. phonetician  
 [ˌfəʊniˈtʃən]  
**фонограф** – n. phonograph  
 [ˈfəʊnəgrɑ:f]  
**форма** – n. form [fɔ:m]  
**формальды** – adj. formal [ˈfɔ:məl]  
**формальдылык** – n. formality  
 [fɔ:mæliiti]  
**формализм** – n. formalism  
 [ˈfɔ:məlizəm]  
**формалист** – n. formalist  
 [ˈfɔ:məlist]  
**формасыз** – adj. formless  
 [fɔ:mləs]  
**формула** – n. formula [ˈfɔ:mjələ]  
**фортепьяно** – n. pianoforte  
 [pi,æneˈfɔ:teɪ], piano [pi,æneʊ]  
**фосфор** – n. phosphorus  
 [ˈfɔ:sfərəs]

**фотограф** – n. photographer  
 [fəˈtɒgrəfə]  
**фотография** – n. photography  
 [fəˈtɒgrəfi]  
**фотографиялык** – adj.  
 photographic [fəˈtɒgrəfɪk(ə)]  
**фототүшү** – n. photographer  
 [fəˈtɒgrəfə], press photographer  
**фотобейне** – n. facsimile  
 [fækˈsiməli]  
**фототерим** – n. photographic type  
 composition, photocomposition  
**фотошакпак** – n. flash bulb  
**фразаология** – adj. phraseology  
 [ˌfreɪziˈɒlədʒi]  
**француз** – n. French [ˈfrentʃ]  
**француз тили** – n. French [ˈfrentʃ]  
**футбол** – n. football [ˈfʊtbɔ:l]  
 [flæʃbʌlb]  
**Франция** – n. France [ˈfrɑ:nts]  
**френолог** – n. phrenologist  
 [ˈfriːnələdʒɪst]  
**френология** – n. phrenology  
 [ˈfriːnələdʒi]  
**футбол** – n. football [ˈfʊtbɔ:l]

## X

**хабар** – n. information  
 [ˌɪnfəˈmeɪʃən], news, piece of news,  
 message  
**хабардар** – adj. informed  
 [ɪnˈfɔ:md]; **хабардар болу** be in the  
 know, be well informed  
**хабары мол** – adj. knowledgeable  
 [ˈnɒlɪdʒeɪbl]; competent  
**хабарлама** – n. notification  
 [ˌnɒtɪfˈkeɪj(ə)n], information,  
 reporting  
**хабарлау** – v. report (to); let  
 know (of), communicate (to)  
 [kəˈmju:nikeɪt], impart (to); inform  
 (of), ntify

**хабарландыру** – n. announcement  
 [əˈnaʊnsmənt], notice  
**хабарлану** – v. receive news, to be  
 announced  
**хабарласу** – v. correspond  
 [ˌkɔ:riˈspɒnd]  
**хабарлау** – v. notify [ˈnɒtɪfaɪ],  
 inform, report  
**хабарнама** – n. information,  
 science [ˌɪnfəˈmeɪʃən][ˈsaɪəns]  
**хабарсыз: ол хабарсыз жок**  
 болды he is missing.  
**хабаршы** – n. messenger  
 [ˈmesəndʒə]; herald

**хайуанаттар** – n. animals [ˈæniməls]; **андар** beast; **аңдарды қолға үйрету** to domesticate an animal; **аңдарды циркке дайындау** to tame; train a wild animal; **аңдарды қоршауға алу** to trap an animal; **аңға шығу** to hunt wild animals; **аң терісін сыпыру** to skin an animal; **үй жануарлары** domestic animal; **шөппен қоректенетін жануарлар** herbivorous animal; **жыртқыш** predatory animal; **жабайы аң** wild animal; **аңдар майы** animal fat

**хайуанаттар паркі** – n. zoological gardens [ˈgɑ:dn]

**хал** – n. mood [mu:d]; spirits, state, condition; business, proceedings

**хал-ахуал** – n. existence [ɪgˈzɪstənts, egˈzɪstənts], the way one lives; **өмір** – n. life

**хал-жай** – n. position [pəˈzɪʃən], status, living conditions, station; position; **хал үстінде жатқан** be in the time of death

**халық** – n. people [ˈpi:pl], nation; **халық ауыз әдебиеті** oral popular creation

**халық анызы** – popular legend [ˈpɒpjələˈledʒənd]; **халық шауашылығы** national economy; **халық суретшісі** national painter; **халықтың иілігі** property of the people; **халықпен бірге жасап together with people**; **халықтың бағына (бақытына) for (good) luck of people**; **халық берекесі** popular blessing; **халық аспаптар оркестрі** orchestra of national instruments; **халық әртісі** national artist; **халық қаһарманы** national hero

**халықаралық** – adj. international [ˌɪntəˈnæʃənəl]

**хан ием** – my lord [ɔ:d]; **хандық құрған** establish khanate

**ханзада** – n. prince [prints]; **уэльс ханзадасы, ағылшын престолының мұрагері** prince of Wales; **мұрагер ханзада, престол ханзадасы** crown prince

**ханым** – n. lady [ˈleɪdi]; mistress; Mrs. [ˈmɪsɪz], Miss [ˈmɪs]

**хас** – adv. present [ˈprezənt]

**хат** – n. letter [ˈletə]

**хаттама** – n. protocol [ˈprəʊtəkəl]

**хатшы** – n. secretary [ˈsekɾət(ə)ri]

**хат танытын** – adj. literate [ˈlɪtərət]; grammatical

**хаттау** – v. registration legalization

**хаттау, тізім** – n. inventory, list

**хатхана** – n. department [dɪˈpɑ:tmənt] of letter

**хашия** – notes [nouts] on the line of, margin noter

**хат-хабар хатшы** – n. secretary [ˈsekɾətəri]

**Хауана** – n. Eve [i:v]

**хикая** – n. story [ˈstɔ:ri], tale

**химия** – n. chemistry [ˈkemɪstri]

**химик** – n. chemist [ˈkemɪst]

**химиялық** – adj. chemical [ˈkemɪkəl]

**химтазалау** – n. 1. dry-cleaning [ˈdraɪˈkli:nɪŋ]; 2. dry-cleaner's

**хор** – n. chorus [ˈkɔ:rəs]

**хорда** – n. chord [kɔ:d]

**хош: хош иіс** – n. fragrance [ˈfreɪgrəns], aroma, perfume; **жағымды иіс** nice smell

**христиан** – n. christian [ˈkrɪstɪən]

**хроника** – n. chronicle [ˈkrɒnɪkl]

**хронология** – adj. chronological [ˌkrɒnəˈlɔ:dʒɪkəl]

**хрусталь** – n. crystal [ˈkrɪstəl]



### Ш

**ша (ше)** – suffix. 1. how [hau], what; 2. to, as far as, up to; 3. till, until, while; whilst; 4. than..., better

**балаша қуанды** – rejoiced [ri'dʒɔis], as child

**таң атқанша** – until daybreak;  
**күткенше, ертең кел.** *than wait, better come tomorrow*

**шабақ I** – n. spoke [spouk]

**шабақ II** – n. small fish

**шабақтау** – v. pierce [piəs], stick, stab, incise, card

**шабалаңдау** – v. bark fiercely at smb., curse at one another

**шабан** – adj. sluggish ['slɑgɪf], lazy

**шабандату** – v. slow down, reduce speed, lazy

**шабарман** – n. messenger ['mes(ə)ndʒə]

**шабдалы** – n. peach [pitʃ]; nectarine ['nekt(ə)ri:n]

**шабдар** – adj. skewbald ['skju:bo:ld]

**шабу I** – v. mow, chop, cut, hew

**пішені шабылады** – begin hayfield [bi'ginhə'fild]

**шабу II** – v. gallop ['gæləp]; race; misfortune, to raid

**шаба жөнелді** – v. skip away, carry, hop, jump

**шабу III** – v. attack [ə'tæk]; assault [ə'sɔ:lt]

**шабуыл** – n. invasion [in'veiz(ə)n], inroad, attack; assault, offensive, attack, assault

**шабуылдау** – v. attack; [ə'tæk] charge; assault, gallop

**шабуыл жасау** – v. attack [ə'tæk]

**шабын** – n. haymaking ['hei,meikin]; haymowing; haying ['heiin]

**шабындық, шалғын** – n. meadow ['medou]

**шабыну** – v. take a steam bath, steam [sti:m]

**шабыс** – n. race [reis]; horse-races; gallop(ing), ['gæləp]un(ning); race

**шабысты** – adj. runner, ['rʌnə]fast horse; racer

**шабыт** – n. desire (for) [di'zaiə]; inspiration [insp(ə)'reiʃ(ə)n]; wish (for), [wiʃ]

**шабыттану** – v. do smth. with great desire

**шағал, шақал** – n. jackal ['dʒækəl]

**шағала** – n. (sea) gull (sea-)gull [gʌl] mew, mew(-gull)

**шаған** – n. *bot.* ash tree

**шағатай: шағатай тілі** – n. shagatai language

**шағы** – 1. v. complain [kəm'plein]of, (about); make complaints (against); inform (against); 2. break (to pieces); 3. gnaw; nibble, click; crack, smack; 4. sting; bite; 5. *figs*

**шағылу** – v. be reflected

**шағылыс** – n. reflection [ri'flekʃ(ə)n]

**шағылыстыру** – v. crossing ['krɔsɪŋ]

**шағым** – n. slander ['slɑ:ndə], calumny

**шағымшы** – n. slanderer ['slɑ:nd(ə)rə], informer, complainer

**шағын** – adj. small [smɔ:l]; not great, minor, rather small

**шағынаудан** – n. microdistrict

**шағындау** – v. fit (to) [fit]; adapt (to) [ə'dæpt]

**шағын кәсіпорын** – small-scale enterprise [smɔ:!'skeil] nterprise

**шағын халықтар** – small nationalities [næʃ(ə)'næliiti]

**шағын үй** – small house [haus]

**шғғын бас** – small family ['fæmili]

**шағыр I** – adj. grey [grei]

**шағыр II** – n. wild grass

**шағыстыру** – v. stir up (against); set (against) [set]

**шажырқай шарбы** – n. insides [in'said]

**шай** – n. tea [ti:]

**шайқа, топ** – n. gang [gæŋ]

**шай қасық** – tea spoon [spu:n]

**шаю** – v. rinse [rins]

**шай қою** – put [put] the teapot on fire

**шай қайнату** – boil teapot [boil]

**шайқалу** – 1. v. rock [rɔk] swing [swin] rock oneself to and fro, sway; 2. shake up, stir up; 3. paddle

**шайдыру** – v. make smth. rinse out

**шайқақтау** – v. shake [ʃeik]; rock [rɔk]

**шайқалту** – v. shake [ʃeik]; rock [rɔk]

**шайқалу** – v. rock [rɔk]; swing [swin], sway

**шайқасу** – v. fight (with, against) [fait]; battle (with, against) ['bætl]

**шайқатқызу** – v. cause to make an action

**шайқату** – v. cause to rinse

**шайқау** – 1. v. rock, swing (back awish)

**шайқас** – n. fight [fait], battle

**шайқурай** – bot. St.-John's wort [wɔ:t]

**шайқы** – 1. n. dervish ['də:viʃ]  
2. fig. strange, odd, abnormal

**шайнау** – 1. v. chew [tʃu:] masticate, bite to death

**шайнап тастау** – fig. destroy [di'strɔi]

**шайнек** – n. kettle ['ketl]

**шайнек** – n. tea pot [pɔt]

**шайтан** – n. devil ['dev(ə)] deuce

**шайқор** – n. one who is fond of tea, tea drinker

**шаймалау** – n. chem. leaching

**шайналу** – v. be chewed

**шайнату** – v. cause to chew

**шайнау** – v. chew [tʃu:]

**шәйнек** – n. teapot ['ti:pɔt]

**шайылу** – v. be rinsed/washed

**шайынды** – n. risings

**шайыр** – n. resin ['rezin]; sap [sæp]

**шақ I** – n. time; [taim] season; weather; period; prime

**шақ II** – adv. just right [dʒʌst rait]; *құйып қойғандай, тура шақ келу* fit, be the right size (for), suitable, worthy

**өткен шақ** – gr. past tense [pɑ:st tens]

**осы шақ** – gr. present tense ['prez(ə)nt tens]

**келер шақ** – gr. future tense ['fju:tʃə tens] tenses; 2. shake up, stir up, churn

**шақа** – adj. 1. newborn infant; 2. copper coin

**шақар** – adj. desperate ['desp(ə) rət]; foolhardy ['fu:l,hɑ:di]

**шақпақтас** – n. flint [flint]

**шақпақ I** – n. flint [flint]; hard-hearted

**шақпақ II** – n. checked [tʃektd]

**шақтау** – v. limit ['limit]

**шақты** – adv. approximately [ə'prɔksimətli]; about [ə'baut]

**шақылдату** – v. knock [nɒk]  
**шақылдау** – v. make knocks  
**шақырлау** – v. 1. clank [klæŋk];  
 2. gnash [næʃ]  
**шақырту** – v. send (for) [send],  
 invite  
**шақыру** – v. call [kɔ:l]  
 [dju:s]  
**шақыру** – v. 1. call [kɔ:l], invite,  
 2. beckon (to) (*by head*)  
**шақыр - шұқыр** – n. chomp -  
 chomp  
**шақырым** – n. verst [v ɛəst.],  
 kilometer; *екі шақырымнан астам*  
*more than two kilometers*  
**шақырысу** – v. invite one another  
**шал** – n. the aged ['eɪdʒɪd], old  
 man  
**шала** – adj. raw[rɔ:]; incomplete  
 [ɪŋkəm'plɪt], imperfect, inconclusive  
**шалағай** – adj. smatterer,  
 superficial person  
**шалағай шақ** – n. youth [ju:θ],  
 adolescence  
**шалалық** – n. half-way policy  
**шалаң** – *bot.* pondweed  
 ['pɒnd,wɪ:d]  
**шалап** – n. mixture ['mɪkst] of  
 water with tart milk, drink, beverage  
**шалбар** – n. trousers; ['trauzəz]  
 pants  
**шалғай** – adj. aside [ə'saɪd]  
**шалғам** – n. garden radish(es)  
 [ˌgɑ:dɪn]  
**шалғы** – n. scythe [saɪp]  
**шалғын** – n. haymaking,  
 ['hei,meɪkɪŋ] hay-mowing, meadow  
**шалғышы** – n. mower ['məʊə]  
**шалжақ** – adj. green [ɡri:n];  
 unbacked [ʌŋ'bækt]  
**шалжию** – v. give oneself airs  
**шалқактау** – v. be presumptuous

**шалқалау** – v. fall on one's back;  
 overturn [ˌəʊvə'tə:n]; flat on the back  
**шалқан** – n. turnip ['tɜ:nɪp]  
**шалқар** – adj. unbounded  
 [ʌŋ'baʊndɪd], immense, broad;  
*шалқар көл boundless lake*  
**шалқаю** – 1. v. throw back; 2. *fig.*  
 become proud, put on airs  
**шалқайып** – v. recline [ri'klaɪn]  
 leaned back; settled back; *шалқайып*  
*отыр sits with important type*  
**шалқу** – 1. v. rejoice (at, over),  
 overflow, triumph (over), exult (at,  
 in); 2. celebrate, to rest on one's  
 laurels  
**шалқасынан** – adv. backwards;  
*шалқасынан түсу fall on*  
*one's back*  
**шалқар көл** – n. big lake [leɪk]  
**шалығу** – n. madman  
 ['mædmən], loony; illness, neurosis  
**шалық** – n. smile [smaɪl] (of a  
 baby)  
**шалымды** – adj. strong [strɒŋ],  
 firm, sturdy  
**шалыну (көзге)** – catch sight of  
 smb.  
**шалу** – 1. v. trip [trɪp] up; 2. fasten  
 the rope or thread to something; 3.  
 notice, mark, observe; 4. to offend,  
 insult  
**шалшық** – n. pool; (pluvial)  
 puddle  
**шалшық су** – n. bog [bɒɡ], mud  
**шалшықты тартпалы жер** –  
 n. morass [mə'ræs]  
**шам** – n. lamp [læmp]  
**шырақ** – n. candle [kændl]  
**шама** – n. size [saɪz], amount  
**шамалас** – adj. isometric  
 [ˌaɪsəʊ'metrɪk]  
**шамалау** – v. measure ['meʒə]  
 approximately

**шамасыз** – adv. beyond all, insolvent [in'sɒlvənnt], powerless, helpless

**шамал** – adv. candlestick [ˈkændlstɪk]

**шамадандыру** – v. offend [ə'fend]

**шамадану** – v. take offence

**шамның жарыгы** – n. candle-light [ˈkændllaɪt]

**шам қойғыш** – n. candlestick [ˈkændlstɪk]

**май шам** – n. candle [ˈkændl]

**шама** – 1. n. size, amount, power, opportunity; 2. about, approx, approximately; **шамасы келмеу** *not to be able to overpower* [ˌoʊvə'paʊə]; **шамасы келу** *be able to overpower*

**шамадан тыс** – adv. abundantly

**шамалау** – v. determine approximately

**шамалы** – 1. adj. about, approx, approximately [ə'prɒksɪmətli]; 2. limited; 3. a little; some; not much; not many; a few; **шамала, болар-болмас, болмашы** *negligible*

**шамамен/шамасы** – adv. approximate [ə'prɒksɪmət]

**шамшат** – bot. beech [bi:tʃ]

**шамшылдық** – n. pride [praɪd], self-love

**шана** – n. sledge [sledʒ], sleigh; toboggan, luge

**шанамен сырғанау** – v. sled [sled] (ge)

**шанду** – v. tie up

**шанышқы** – n. fork [fɔ:k], trident

**шанышқылау** – v. stab [stæb], pierce, stick

**шаншу** – v. stick in(to), run in(to); fig. sting, wound

**шаншылған** – adv. fastened [ˈfɑ:s(ə)n] (to); attached (to)

**шаң** – n. dust [dʌst]; spray; **шаңды бұрқырата** *raising* ['reɪzɪŋ] *dust*

**шаңқылдату (сөйлеу)** – v. speak loudly

**шаңғы** – n. ski

**шаңғы тебу** – v. skiing ['ski:ɪŋ]

**шаңғышы** – n. skier ['ski:ə]

**шаңқай түс** – n. noon [nu:n], midday, lunch time

**шаңқылдақ** – adj. ringing ['rɪnɪŋ], loud, stentorian

**шанырақ** – n. cupola ['kju:p(ə)lə], dome; big top, house, fireplace, fireside; hearth

**шанырақ көтеру** – deliver [dɪ'livə] (for) urta; fig. create family

**шап I** – anat. groin [grɔɪn]

**шап II** – v. run; gallop

**шап III** – v. cut; mow (down)

**шап беру** – v. quickly ['kwɪkli] grasp

**шап ете түсті** – v. seize [si:z], grasp, catch/grab; be coupled

**шап ете қалды** – v. has sharply [ˈʃɑ:pli] answered (having taken offence)

**шапағат** – n. mercy ['mə:si], charity, pity, compassion, benefit; good deed, intercession

**шапағаттылық** – n. mercy ['mə:si]

**шапак** – n. blaze [bleɪz], glow, beam

**шапан** – n. (over) coat [kaʊt], topcoat

**шапалақ** – n. 1) slaps [slæps]; slap, clap

**шапалақтау** – v. applaud [ə'plɔ:d]

**шапалақтау** – n. applause, clap [ə'plɔ:z]

**шапашот** – n. hoe [hou], mattock  
**шапшаң** – adv. fast [fa:st] rapidly, quickly, hand over fist, hand over hand; *шапшаңдықпен ойнады play hand over hand; шапшаң жүзу swim quickly*  
**шапқы** – n. chopper ['tʃɔpə]  
**шапқыласу I** – v. hop [hɔp], jump  
**шапқыласу II** – v. fight [fait] (hand to hand, with cold steel, sword)  
**шапқылау** – v. chop up, hack to  
**шапқыншы** – n. robber, brigand ['brɪgənd]  
**шапқыншылық** – n. invasion [in'veɪz(ə)n], inroad, incursion, raid, robbery, brigandage  
**шаппа** – n. 1) trigger ['trɪgə], 2) penknife  
**шаптығу** – v. infuriate [in'fjuəriet]  
**шаптықтыру** – v. infuriate [in'fjuəriet]  
**шапшандық** – n. quickness ['kwɪknəs], speed, swiftness, promptness  
**шапшаңдық темп** – n. pace [peɪs]  
**шапшаңдықпен** – adv. hand [hænd] over fist, hand over hand  
**шапшу** – v. jump [dʒʌmp]; spring [sprɪŋ]  
**шапыраш** – adj. squint-eyed, cross eyed  
**шапыраштану** – v. look sideways  
**шапыраштық** – v. squint [skinwt] cross eyed  
**шар, доп** – n. ball [bɔ:l], circle  
**шара** – 1. n. big [big] deep cup [kʌp]; 2. eye-hole; 3. measure  
**шарап** – n. drinks [drɪŋk], wine  
**шарапат** – n. good [gʊd], favor

**шарасыздық** – n. hopelessness, incapability  
**шарбак** – n. fence [fens], wicker fence  
**шарлау** – v. go/walk/stroll all over ['ouʋə], travel (all) over/through, fly round, fly all over  
**шарлы** – n. *techn.* ball-bearing [bɔɪl'bɛəɪrɪŋ]  
**шарлатан** – n. charlatan ['ʃɑ:lət(ə)n]  
**шарпу** – v. scorch [skɔ:tʃ]  
**шарпылу** – v. be brunt  
**шарт I** – n. condition [kən'dɪj(ə)n]; term; demand; request; claim; *шартқа сәйкес in accordance with clause*  
**шарт II** – n. acute sound  
**шарттасу** – v. conclude a treaty  
**шартты** – adv. conditional [kən'dɪj(ə)n(ə)], on condition that; *шартты түрде айтқанда speaking conditionally*  
**шартты сызык** – conventional [kən'ven(ə)n(ə)] line  
**шартылдату** – v. cause to crackle  
**шартылдау** – v. crackle ['krækl]  
**шаттық** – n. mirth [mɜ:θ]  
**шаруа I** – n. peasant, farmer; *шаруа көтерілісі insurrection of peasants*  
**шаруа II** – n. matter ['mætə] point, concern  
**шаруашылық** – n. economy [i'kɒnəmi]  
**шаршату** – v. exhaust [ɪg'zɔ:st], [eg'zɔ:st]  
**шаршай** – v. be tired (of); get tired (with); be (all) beat up  
**шаршы** – n. square [skwɛə]  
**шаршы бойлы** – adj. small; not great; short

**шаршықтау** – v. soar [sɔ:], hover over

**шаршағандық** – n. tiredness, ['taiədnes] tired, ['taiəd] weariness ['wiəriɲəs]

**шаршататын** – adj. exhausting [ig'zɔ:st], [eg'zɔ:st]

**шаршаған** – adv. exhausted [ig'zɔ:stid], [eg'zɔ:stid];

*шаршағандарына қарамастан in spite of tiredness*

**шаршы** – n. square [skwɛə];  
*шаршы метр square metre;*  
*шаршы шақырым square kilometer* [ki'lɔmitə]

**шарықтау** – v. steam [sti:m] high in sky; *fig.* become proud (of); get a swelled head (over)

**шарықтау шегі** – n. culmination [ˌkʌlmi'neij(ə)n], climax

**шарылдау** – v. cry out, yell [jel]

**шат I** – *anat.* commissure ['kɔmisjʊə] of pelvic bones

**шат-шүлкейін шығару** – *coll.* smash [smæʃ] to pieces

**шат. II** – 1. n. joy [dʒɔi], gladness; 2. adj. joyful, glad, joyous, gay, merry, cheerful

**шатақ** – n. row [rou], dispute, quarrel, brawl

**мінезі шатақ** – adj. about [ə'baʊt] person with heavy nature

**шатаққандық** – n. madness ['mædnəs]

**шатастыру** – v. be misled; get confused, get mixed up; *әңгімеден шатастыру give a confused account/story; куәлөндіруден шатастыру be inconsistent in one's testimony, contradict oneself in one's evidence/statement*

**шатасу** – 1. v. become [bi'kʌm] (en) tangled; 2. become confused, quarrel (with), disagree

**шатқал** – n. gorge [gɔ:dʒ], ravine, canyon, rock basin

**шатпақ** – n. poor painting, scrawl [skrɔ:l], scribble, nonsense

**шаттандыру** – v. gladden ['glædn]; please [pli:z]; rejoice [ri'dʒɔis]

**шаттандырып** – adv. gladden ['glædn] please, rejoice; make glad/happy, cause joy (to)

**шаттану** – v. rejoice [ri'dʒɔis], be glad/pleased/happy (of, at smth.); be glad for smb.'s sake

**шаттық** – n. joy, gladness, merriment ['merimənt], fun, mirth, gaiety, enjoyment, pleasure

**шатыр** – n. attic ['æti], pavilion, roof, tent

**шатырлау** – v. thunder ['θʌndə]

**шатыр-шұтыр** – v. crash [kræʃ] roof, garret, loft; tent; marquee

**шатыраш** – n. draughts [dra:fts], checkers

**шатырашты** – adj. checked [tʃekt] (blackboard)

**шатысу** – v. become/get (en) tangled ['tæŋɡld], be mistaken, be wrong; make mistakes

**шату** – v. talk rubbinsh

**шахмат** – n. chess [tʃes]

**шаһар** – n. town [taʊn]

**шаш** – n. hair [heə]; *жалбыраған шаш with tousled hair* ['tauzld]; *шаштың ағы gray hair, grey streaks*

**шаша** – n. hair of horse's wrist

**шашты алдырту** – 1. v. have one's hair cut [kʌt]; cut one's hair 2. get a haircut

**шашалу** – v. pant [pænt]; gasp (for breath), choke, choke (over)

**шашак** – n. tassel ['tæs(ə)l], fringe

**шашау** – v. far [fɑ:], far away  
**шашаулану** – v. get lost, drop behind  
**шашбау** – n. fillet ['filit]  
**шаштараз** – n. hairdressing ['hæ,dresin] saloon, barber's (shop), hairdresser's  
**шаштаразшы** – n. hairdresser ['hædresə]  
**шаш түйрегіш** – n. hairpin ['hæpin]  
**шашу I** – 1. v. splash [splæʃ], sprinkle; 2. scatter; 3. sow; drill; 4. dissipate one's energies, squander  
**шашылды** – v. scatter ['skætə], strew, spill  
**шашу II** – n. the public custom of showering money, sweetmeat; gift [gift]  
**шашылу** – v. be scattered, to be sprinkled  
**шаю** – 1. v. wash off/away [wɔʃ]; wash (out/away); 2. rinse, swill  
**шашырату** – v. scatter ['skætə], strew, spill, splash; spray  
**шаян** – n. scorpion ['skɔ:pjən], crawfish, crayfish  
**шахта** – n. mine [main]  
**шахтер** – n. pitman ['pitmən]  
**шәк-шәк** – n. confectionery  
**шәкірт** – n. 1. disciple [di'saɪpl], 2. pupil; *ardent / devoted disciple*  
*шын берілген шәкірт*  
**шәкірт балалар** – n. pupils ['pju:p(ə)l]  
**шәңкіш** – *bot.* snowball tree ['snoubɔ:l], guelder-rose  
**шауылдеу** – v. whimper ['wɪmpə], whine  
**шәрбат** – n. wine [wain]  
**шәрке** – n. footwear ['futwɛə], foot-gear; sandals

**шебер** – n. master ['mɑ:stə]; craftsman, skil(l)ful, skilled, expert  
**шебер әйел** – n. mistress ['mɪstrəs]  
**шебер орындаушы** – n. master-executor ['mɑ:stə-ɪg'zɛkjutə]  
**шеберлік** – n. mastery ['mɑ:st(ə)rɪ]; skill; craftsmanship, expertise  
**шеберхана** – n. workshop ['wɔ:kʃɔp], atelier  
**шеге** – n. nail [neɪl]; tack  
**шегелеп қою** – v. nail (to), nail down (to)  
**шегеру** – 1. v. discount smth. ['diskaʊnt]; 2. *math.* subtract; strike off (*debt*)  
**шегу: шылым шегу** – v. smoke [smoʊk]; *canap шегу* travel, go on travels; (*by sea*) voyage  
**шегіну** – v. recede [ri'si:d], step back; recoil; 2. *mil.* retreat; fall back  
**шегір** – adj. grey [greɪ]  
**шегіртке** – n. grasshopper ['grɑ:s,hɔpə]  
**шегіршін** – n. elm [elm]  
**шегір көзді** – adj. grey eyed [greɪ aid]  
**шежіре** – n. history ['hɪst(ə)rɪ], family tree, chronicle; annals  
**шежіреші** – n. chronicler ['krɔ:nɪklə], annalist  
**шейін** – *conj.* until [ʌn'tɪl], up to, before  
**шөк I** – n. limit ['lɪmɪt], bound(ary); border, boundary  
**шөк II** – n. doubt [daʊt]; scruple, uncertainty, suspicion  
**шөк қою** – v. confine ['kɔnfain], limit (to), restrict (to)  
**шөк келтіру** – v. doubt [daʊt], have one's doubts (as to)  
**шекара** – n. 1. border ['bɔ:də]; boundary; 2. border (line), frontier

**шекаралас жер** – n. borderland  
[ˈbɔːdələnd]

**шекаралык** – adj. frontier  
[frʌnˈtiə], [frɒnˈtiə]; border

**шекарашы** – n. frontier/ border  
guard

**шеке** – n. temple [ˈtempəl]

**шекесінен қарау** – *fig.* look  
down on smb

**шекелі** – adj. with wide forehead

**шекер** – n. sugar [ˈʃʊgə];  
*құмшекер* sugar, candy, sweet

**шекию** – v. put [put] on airs, give  
oneself airs

**шекпен** – coat [kout] (national  
coat decorated with ornament);  
overcoat, topcoat

**шексіз I** – adj. endless [ˈɛndləs],  
infinite, boundless, unlimidit

**шексіз II** – adv. without (a) doubt,  
no doubt

**шексіздік** – n. endlessness;  
infinity (*math*); eternity (*ab. time*)

**шектес** – adj. adjacent [əˈdʒeɪs(ə)  
nt], adjoining, neighbo(u)ring;

*шектес болу, бір нәрсенің  
шетінде, ақырында болу* neighbour

**шектеу** – v. confine [ˈkɒnfain],  
limit (to), restrict (to); cut down

**шекті** – 1. adj. confined  
[ˈkɒnˈfaɪnd]; limited; 2. doubtful,  
suspicious, ultimate, final

**шел** – *med.* albugo [æɪˈbjuːgəu];  
wall-eye; nebula; corneal spot

**шелек** – n. bucket [ˈblɛkɪt], pail

**шелек, қауға** – n. pail [peɪl]

**шелпек** – n. shelppek (a thin flat  
cake)

**шеміршек** – v. cartilage  
[ˈkɑːtɪlɪdʒ], gristle

**шен I** – 1. place [pleɪs]; spot; site;  
locality, location, region, environs

**шен II** – n. shoulder strap (as a  
military insignia)

**шеней** – v. criticize [ˈkrɪtɪsaɪz];  
carp

**шеңбер** – n. circle [ˈsəːklɪ],  
rim, extent, hoop circumference  
[səˈkɫɪmf(ə)r(ə)ns]

**шеңгел** – 1. hollow [ˈhɒləu] of the  
hand; 2. pad

**шен** – 1. n. obstruction,  
[əbˈstrʌkʃ(ə)n] block(ing); 2. line;  
*шен құру* build barrier

**шер** – n. grief, [grɪf] sorrow  
[ˈsɔːrəu], sadness, anguish

**шеру** – 1. n. procession  
[prəˈseʃən], parade; 2. march  
(*military movement*); 3. troops;  
force(s)

**шерту** – 1. v. snap one's fingers;  
2. play gently on stringed instrument

**шертіп отыру** – v. play on  
dombra

**шет ұш** – n. nib [nɪb]

**шет** – 1. edge [edʒ], border; 2. *fig.*  
unknown, unfamiliar, end, distance

**шет тіл** – n. foreign language  
[ˈfɔːrɪn ˈlæŋgwɪdʒ]

**шетел** – n. foreign country  
[ˈkʌntri], abroad, overseas

**шетке шығару** – v. export [ɪksˈpɔːt]

**шеттен келтіру** – v. import  
[ɪmˈpɔːrt]

**шетелдік** – adj. foreign [ˈfɔːrɪn],  
alien

**шетен** – n. mountain [ˈmaʊntɪn]  
ash, rowan (-tree)

**шеткі** – adj. 1. last [lɑːst]; 2.  
extreme [ɪksˈtriːm], distant, ultimate,  
final

**шеттеу** – v. lose [luːz] one's way,  
go astray, get lost

**шеттету** – v. isolate [ˈaɪsəleɪt],  
remove [rɪˈmuːv], push aside



**шөтсінү** – v. shun [ʃʌn], avoid, keep away (from); keep/stand aloof (from), remain unaffected (by)

**шеше** – n. mother ['mʌðə]; *шешесіз қайғырады will grieve without mother*

**шешек I** – n. flower ['flaʊə]

**шешек II** – n. *med.* smallpox ['smɔ:lɒks]; *шешек езу vaccinate*

**шешей** – n. mother, addressing to elder woman ['wʊmən]

**шешен** – n. orator ['ɔrətə], (public) speaker

**шешендік өнер** – n. art [ɑ:t]; skill

**шешу** – 1. v. take away; take off; unlease; 2. decide, solve; *мәселені шешу solve a problem, resolve*

**шешуге қиын** – adj. intricate, tangled

**шешуші** – adj. decisive [di'saisiv]; *шешуші шайқас deciding fight*

**шешім** – n. decision [di'siʒn], determination; *шешімі бойынша by decision, resolution*

**шешім қабылдау** – v. make a resolve [ri'zɔlv], make a decision

**шешіну** – v. undress [ʌn'dres], get undressed; take off

**шешіндіру** – v. undress [ʌn'dres]

**ши** – n. matrag-grass ['mæɾəm]

**шие** – n. cherry ['tʃeri]

**шиелену** – 1. be tight [taɪt] tied; 2. *fig.* be/become complicated

**шиелініс** – n. intricacy

**шиет** – n. sprout [spraut]; shoot

**шикі** – 1. adj. damp [dæmp]; moist 2. raw [rɔ:]; uncooked; unripe; green; 3. *fig.* imperfect, incomplete, inconclusive

**шикілі-пісілі** – 1. adj. half-done [ˌhɑ:fɔʃn], raw; 2. imperfect, incomplete, inconclusive

**шикілік** – n. unripeness [ʌn'raɪpnəs]; immaturity, rawness

**шикізат** – n. raw [rɔ:] material(s)/stuff

**шиқан** – *med.* furuncle ['ʃjuəŋk(ə)l]; (skin) boil [bɔɪl]

**шиқылдақ** – n. peeping [pi:piŋ], cheeping

**шиқылдау** – v. peep [pi:p] squeak; 2. creak; [kri:k] scratch [skrætʃ]

**шиқыл** – n. cheep [tʃi:p], peep, squeak

**шимай** – 1. n. scrawl [skrɔ:l], scribble; scratch; 2. rough copy; draft

**шипa** – n. cure [kjʊə]; healing, healer, remedy

**шипaгер** – n. healer ['hi:lə]

**шипажай** – n. sanatorium [ˌsæne'tɔ:riəm], health centre

**шираз** – n. karakul ['kærəkəl] with golden tone

**ширак** – adj. sprightly ['spraitli], vivacious, lively, solid, firm, alert

**ширакы** – adv. sprightly ['spraitli], vivacious, energetic

**ширатпа** – n. twist [twɪst]

**ширау** – 1. v. intertwine [ˌɪntə'twain]; 2. sprightly, vivacious; 3. be tempered

**ширығу** – v. firm [fə:m], be strong; solid, to be restless

**ширақ** – adj. living; ['lɪvɪŋ] live; alive, sprightly, ['spraitli] vivacious [vi'veɪʃəs]

**ширату** – v. spin; [spɪn] throw, [θrəʊ] twist; braid; roll

**ширек** – *num.* quarter, ['kwɔ:tə] fourth

**шыыру** – v. twist; [twɪst] braid; roll

**шыыршық** – n. twisted ['twɪstɪd], roll, rope

**шиіт** – n. cotton seed ['kɒt(ə)n si:d]  
**шиіттеуіш** – n. cotton-gin, cotton-picker ['kɒt(ə)npikə]  
**шоғайна** – bot. thistle ['θisl]  
**шоғыр I** – n. concourse, ['kɔŋkɔ:s], crowd, group,  
**шоғыр II** – geol. deposit [di'pɔzɪt], bed  
**шоғырлану** – v. crowd [kraud], cluster  
**шоғырмақ** – n. concourse, ['kɔŋkɔ:s], pile, crowd; heap, gathering  
**шодыраю** – v. swell [swel], become swollen  
**шодырмақ** – n. bump [bʌmp], lump  
**шойнақ** – adj. lame [leɪm], limping  
**шойнандау** – v. limp [lɪmp], hobble, to be lame  
**шойын** – n. cast iron [ka:st'aɪən]  
**шойырылу** – v. suffer from sciatica [sai'ætikə]  
**шоқ** – n. ember ['embə]  
**шоқ жұлдыздар** – n. constellation [kɒnstə'leɪj(ə)n]  
**шоқ тоғай** – n. grove [grouv], copse; small wood  
**шоқай** – n. piston ['pɪst(ə)n], sucker ['slʌkə]  
**шоқандау** – v. limp slightly ['slaitli]  
**шоқпар** – n. club ['klʌb]; қал шоқпар болу be a tool in someone's hand  
**шоқпыт** – n. rags [rægz]  
**шоқтық** – n. withers ['wɪðəz]  
**шоқу, мүжу** – v. nibble ['nɪbl]  
**шоқу** – v. peck, pick [pɪk] (ab. birds)

**шоқша** – n. bunch [bʌntʃ] tuft, wisp  
**шоқша сақал** – 1. n. big beard [biəd] (pointed, venerable); 2. adj. man with big beard  
**шоқшию** – v. protrude, [prə'tru:d] be pointed, sharpened, [ʃa:p] jut out  
**шоқырақ** – n. gallop ['gæləp]  
**шоқы** – 1. n. knoll, [nɒul] hill, mound; 2. peak [pi:k]  
**шоқыну** – v. be baptized/christened ['krɪs(ə)n]  
**шоқыр** – n. sturgeon ['stɜ:dʒ(ə)n]  
**шолак** – adj. short, [ʃɔ:t] brief, dock-tailed, tailless  
**шолғын** – n. prospecting, explore, exploring [ɪk'splɔ:riŋ]  
**шолғыншы отряд** – n. detachment [di'tætʃmənt]  
**шолғыншы** – n. scout [skaut]  
**Шолпан** – n. Venus  
**шолпы** – n. silver pendant for hair  
**шолпыл** – n. smack, [smæk] flop, [flɒp], pat  
**шолтан** – adj. tailless, ['teɪlləs] dock-tailed, wobble  
**шолу** – v. 1. survey, ['sə:veɪ] view, look round; 2. review, commentary [kɒmənt(ə)rɪ]  
**шолушы** – n. commentator; [kɒmənteɪtə] author of survey/review  
**шомбал** – adj. massive, ['mæsɪv] thick; [ʃɪk] compact, [kəm'pækt] thickset, stocky, stumpy  
**шому** – 1. v. submerge; [səb'mɜ:dʒ] dive, plunge; 2. dream [dri:m] (of)  
**шомылғы** – n. bathhouse, ['bɑ:ʃhaus] (swimming) bath [bɑ:ʃ]  
**шомылу** – v. bathing, [beɪpɪŋ] take a bath; bathe [beɪp]  
**шомыр** – adj. (black) radish ['rædɪʃ]

**шонжар** – n. bigwig, ['bigwig], businessman, moneymaker; (smart) operator

**шон** – adj. big; large, large-scale [lɑ:dʒ'skeil]

**шопан** – n. herder, ['hə:də] herdsman, ['hə:dzmən] shepherd; cowboy

**Шопан ата** – n. name of mythic protector sheep and nanny goats

**шор I** – n. onomatopoeia [ʃ,ɔn, mætə'pi:ə], about babble of water

**шор II** – n. hem [həm], seam, (out) growth, excrescence; burr, tumour

**шор III** – 1. representative [r,reprɪ'zentətɪv]; 2. turcic people

**шора** – *hist.* representative [reprɪ'zentətɪv] of feudal importance, gentleman; sir

**шорқақ** – adj. inexperienced [ʃ, nɪk'spɪəriənst], unpractised, unskilful, entitery, completely, awkward [ʃ'ɔ:kwəd]

**шорт** – adv. bluntly ['blʌntli], flatly, point-blank, categorically [ʃ, kætə'gɔrɪk(ə)li]

**шорт кесу** – v. sever, cut off, chop off

**шорт сыну** – v. break at once [breɪk]

**шортан** – n. pike, [paɪk] ling [lɪŋ]

**шот** – n. hoe [hou], mattock

**шот** – n. abacus (*pl.* abaci) [ʃ'æbəkəs], counting frame

**шошак** – 1. adv. stack, [stæk] rick; [rɪk] 2. pointed; cone-shaped, conoid, conical, pointed

**шошақай** – adj. fidget ['fɪdʒɪt]

**шошандау** – v. be fidgety

**шошаю** – v. jut out, protrude; stick up; stick out

**шошқа** – n. pig [pɪg], swine

**шошқа терісі** – n. pigskin ['pɪgskɪn]

**шошқаның жемі** – n. pigwash ['pɪgwɔʃ]

**шошқаша** – adv. piggshly

**шошқаборық** – n. *med.* mumps [mʌmps]

**шошқаның қақталған төс** – n. bacon ['beɪk(ə)n]

**шошу** – v. fear [fiə]; be frightened (of), be startled (at)

**шошып қалу** – v. scare [skeə]

**шошық** – n. fright [fraɪt]

**шошыну** – v. be frightened (by), be startled (at)

**шошыту** – v. frighten ['fraɪt(ə)n] (away / off)

**шүпілдеу** – v. overflow [ʃ, ouvə'flou]

**шүрегей** – n. teal [ti:l]

**шыбыңдау** – v. fuss [fas], bustle, to be bothered/troubled

**шыбық** – 1. n. twig [twɪg]; 2. rod; thin / short switch, small twig

**шыбықтау** – v. whip [wɪp]

**шыбын** – n. fly [flaɪ]

**шыбын-шіркей** – n. (swarm of) midges [mɪdʒ], insects, flies and mosquitos

**шыбын жаны қалу** – v. be between life and death; more dead than alive [ə'laɪv]

**шыбыртқы** – n. whip [wɪp]

**шыбыш** – n. a year-old goat

**шыдам** – n. moderation [ʃ, mɔd(ə'reɪ](ə)n]

**шыдамды** – adj. patient ['peɪf(ə)nt], enduring

**шығанақ** – n. gulf [ɡʌlf]; bay; creek, cove

**шығар** – adv. may be, probably [ʃ'prɔbəbɪli]

**шығарма** – n. work (*school*)  
[wə:k], writing; essay, creation;  
composition (*mus*)

**шығармалар жинағы** – n. 1.  
collected works [kə'lektɔd]; making; 2.  
work, product(ion)

**шығармалардың сөздері** – n.  
words of the compositions

**шығарылым** – n. issue ['ɪʃu:],  
['ɪsju:]; output; discharge

**шығарылған** – adv. published  
[ˈrɒblɪʃd], issued

**шығармашылық** – 1. n.  
creation [kri'eɪʃən]; 2. *adj.* creative;  
**шығармашылық одақтар** *creative*  
*union* [kri'eɪtɪv 'ju:njən]

**шығару** – 1. v. pull out [pul aʊt],  
move out, push; 2. publish, issue; 3.  
take out, let out, bring out; 4. discharge;  
give the sack; 5. compose (*lit.*)

**шөбере** – n. great-grandson  
[ˈgreɪt,græɪn(d)sən]

**шөгеру** – v. force to kneel (of a  
camel)

**шөгу** – v. settl ['setl]; kneel (about  
a camel)

**шөгін** – n. eight-year-old golden  
eagle

**шөгінді** – *geol.* screes [skri:z],  
talus

**шөгір** – n. splinter ['splɪntə]

**шөже** – n. chicken ['tʃɪkɪn]; chick,  
poult

**шөл** – n. desert ['dezət], waste,  
wilderness, thirst

**шөл қандыру** – v. slake [sleɪk]/  
quench one's thirst

**шөлдеу** – v. be thirsty

**шөлейт** – n. semi-desert  
[ˌsemi'dezət]

**шөлмек** – n. bottle ['bɒtl]

**шөмеле** – n. shock [ʃɒk], stook;  
(hay)cock

**шөміш** – n. ladle ['leɪdl]

**шөміштеу** – v. ladle ['leɪdl]

**шөнжік** – n. tiger-cub ['taɪgə-kʌb]

**шөп** – n. grass [grɑ:s], hay

**шөп тасу** – v. carry hay

**шөп тектес** – *adj.* grassy ['grɑ:si];  
herbaceous

**шөп-шалам** – n. hay rests

**шөптеу** – v. weed [wi:d]

**шөрелеу** – v. calling the lambs  
«shore-shore»

**шу** – n. noise; [nɔɪz] sound;  
[saʊnd] murmur; ['mə:mə] hubbub,  
['hʌbʌb] uproar; din

**шуак** – n. sun rays

**күншуақта** – *adv.* in sunlight  
[ˈsʌnlɑɪt]

**шуда** – n. camel hair [hɛə]

**шулан** – *zool.* she-wolf, bitch wolf

**шуылдауық, шулы** – *adj.* noisy  
[ˈnɔɪzi]

**шуда жіп** – n. unbleached thread  
[ʌn'bɪ:tʃt θred]

**шудаланған** – *adj.* wavy ['weɪvi];  
undulating ['ʌndʒəleɪt]

**шулау** – v. make a noise [nɔɪz],  
be noisy

**шулы** – *adj.* noisy ['nɔɪzi], loud  
[laʊd]

**шусыз** – *adj.* noiseless ['nɔɪzləs]

**шумақ I** – n. 1. copula [ˈkɒpjələ],  
; 2. couplet ['kʌplət], stanza  
[ˈstænzə], verse [və:s]

**шумақ II** – n. skein [skeɪn], hank;  
cut

**шуылдау** – v. scream [skri:m],  
make a noise; be noisy, shout;  
clamo(u)r, din, make a din/hubbub/  
racket

**шұбалаң** – *adj.* 1. sluggish  
[ˈslʌdʒɪʃ]; 2. long; lengthy; tall;  
**шұбалаң сөз** *wearisome speech*

**шұбалту** – v. lengthen ['lɛŋ(k)θən], make longer  
**шұбар** – adj. variegated, ['væriɡeɪtɪd], spotty, motly  
**шұбар ала** – adj. variegated ['væriɡeɪtɪd]  
**шұбат** – n. drink from camel's milk  
**шұбатылу** – v. stretch; stretch out  
**шұбату** – v. drag, [dræg] trail [treil]  
**шұбау** – v. go one by one  
**шұбыру/шұбау** – v. go one by one; go in single file  
**шұбырынды** – adj. wander ['wɒndə]; wandering, roving  
**шұға** – n. cloth [klɔθ], roadcloth  
**шұғыл** – adv. in haste [heɪst], hastily  
**шұғыл шара** – n. efficient measure ['ɪfɪ(ə)nt 'meɪzə]  
**шұғыл бұрылу** – v. turn abruptly [tə:n ə'brʌptlɪ]  
**шұғылдану** – v. be engaged (in), be occupied (with)  
**шұқу** – v. peck, pick (ab. birds); prod (with); *бірнәрсені таяқпен шұқу prod smth with a stick*  
**шұқыр/шұнқыр** – med. cavity ['kævəti] (ab. tooth), hollow, pit; hole  
**шұлғау** – n. puttee ['plʌti]  
**шұлғу** – v. nod [nɒd]  
**шұнақ** – n. earless ['iələs]  
**шұнақ құлак** – adj. crop-eared ['krɒpiəd]  
**шұнқыр, ор** – n. pit; hole [həʊl], cavity  
**шұнғыл** – adj. deep [di:p]; profound  
**шұнқыр, апан** – n. pitfall ['pɪtfɔ:l]  
**шұнқыр/шұқыр** – pit [pɪt], foundation pit, hole

**шұлық** – n. socks [sɒks]  
**шұрай** – n. fertile ['fru:tʃəl]; *шұрайлы жер fertile land*  
**шұрк I** – adv. through [θru:]  
**шұрк етпе II** – v. not utter a word, not a sound, not a word  
**шұрылдау** – v. rumble ['rʌmbɪ]  
**шұбә** – n. doubt [daʊt], distrust, suspicion  
**шұбәлану** – v. doubt [daʊt]  
**шұбәлі** – adj. doubtful, questionable ['daʊtʃəl]  
**шұберек** – n. 1. duster ['dʌstə]; 2. tissues  
**шүйгін** – adj. juicy ['dʒu:si], sappy; *шүйгін шөп juicy grass or herb*  
**шүйгіншөп** – n. valerian [va'liəriən]  
**шүйбөрі** – n. jackal ['dʒækəl]  
**шүйде** – n. 1. back of the head; axe head [b'æk əv pi: hed]; 2. anat. occiput  
**шүйке** – n. lock[lɒk]; (*hair*) tuft; (*wool*) flock  
**шүйіркелесу** – v. have heart-to-heart conversation; *шүйіркелесін кетті enter into a conversation (with), find plenty to talk about (with)*  
**шүйіру** – v. lift up; pull up  
**шүкір** – coll. God be thanked  
**шүлдір** – n. babble ['bæbl], prattl  
**шүмек** – n. 1. tap [tæp], stopcock; faucet; 2. spout  
**шүңірек** – hollow ['hɒləʊ], sunken  
**шүңірею** – v. become hollow [bi'kɒm 'hɒləʊ]/sunken  
**шығарушы** – 1. n. publisher; inventor [ɪn'ventə]; 2. adj. issuing; *қарар шығару make a resolve, make a decision*

**шығарып салу** – v. accompany  
[ə'kɑmpɹəni]; lead [li:d], conduct,  
see off

**шығу** – 1. v. 1. exit, emerge; 2.  
go out (of) [gou aut]; leave; 3. alight  
(from), get out (of); *тауға шығу*  
*climb (up); clamber (up)*

**шығып кету** – v. leave [li:v], go  
out, come out, walk out; climb (up);  
*шыға тұру walk out*

**шыға қалу** v. – 1. burst (on /  
onto / upon); 2. appear [ə'piə], make  
one's appearance

**шығым** – n. 1. harvest, yield,  
crop; production; 2. *geol.* outcrop; 3.  
rich (*tea, milk etc.*)

**шығыршық** – n. ring [riŋ]; hoop,  
collar; twine

**шығын** – 1. n. expenditure (for)  
[ik'spenditʃə], expense, outlay;  
2. n. negative loss; waste, profit;  
*шығынына қарамастан in spite*  
*of expenses; шығын көрген incur*  
*losses*

**шығындану** – v. take / get a  
bashing; suffer / sustain losses;

**шығынды** – adj. unprofitable  
[ʌn'prɔʃitəbl], ruinous

**шығыр** – *tech.* winch [wiŋʃ],  
windlass

**шығыршық** – *tech.* roller  
[ˈroulə], castor

**шығысты зерттеуші** – n.  
researcher of the orient /east

**шығыс, шығыс елдері** – *old.*  
*poet.* orient: the Orient [ˈɔ:riənt]

**шығыстық** – adj. oriental  
[.ɔ:ri'əntəl] another word for eastern

**шығыс** – 1. n. east [i:st]; 2. n.  
accounts, bill, burden, charges, costs,  
disbursement; *шығысқа қарай to*  
*the east [i:st]; шығыс сметасы*  
*expenses of estimate*

**шығыстану** – n. orient /eastern  
studies [ˈi:stən 'stɑdi]

**шығысу** – v. compromise  
an action, make terms, make an  
agreement

**шыдам** – n. endurance;  
[in'djuə(ə)ns]; patience

**шыдамды** – adj. patient [ˈpeɪʃ(ə)  
nt], endurance

**шыдамсыз** – adj. effusive  
[ɪfju:sɪv], impatient

**шыдау** – v. bear, endure, undergo,  
withstand

**шыдамайтын** – adj. unbearable,  
insufferable

**шыжбақай** – adj. restless, fidgety

**шыжғыру** – v. (*fat*) melt; (*butter*)  
clarify

**шыжық** – n. cracklings  
[ˈkrækliŋ]; cracknels

**шыжың** – *med.* cystitis [si'stəɪtɪs]

**шық** – 1. n. dew; 2. *im. mood.*  
leave; get out, get off; alight,  
moisture; *шық басқан covered with*  
*hoar-frost*

**шық жуытпай кеткен** – v. come  
off clear

**шықшыт** – n. 1. jaw; jaw-bone;  
maxilla; 2. *anat.* mastoid of temporal

**шықшыт безі** – n. parotid gland,  
glandula parotidea

**шықылықтау** – v. scream  
[skri:m] screech; chirr [tʃə:]; rattle

**шықырлату** – v. gnash [næʃ],  
grind, grit

**шықырлау** – v. creak [kri:k];  
scratch; grit, gnash; crunch

**шылану** – v. get moistened, get  
wet

**шылапшын** – n. wash-hand-basin  
[ˈwɔʃ hænd 'beɪsn]

**шығарғыш** – adj. ingenious  
[in'dʒi:nɪəs], inventive

**шылау** – 1. n. *gram.* conjunction [kən'dʒʌŋkʃən]; 2. v. moisten, damp

**шылымды ішке тарту** – v. inhale [in'hail]

**шылбыр** – n. long rein [lɔŋ rein]

**шылдыр** – n. jingle ['dʒɪŋɡl]

**шылдырауық** – 1. n. rattle ['rætl]; 2. *adv.* clinking, ding-dong

**шылдырату** – v. ring [rɪŋ]

**шылдырау** – v. ring [rɪŋ]

**шылпыл** – n. squelch [skwɛltʃ]

**шылпылдау** – v. squelch [skwɛltʃ]

**шылым** – n. 1. tobacco; tobacco plant; cigarette; 2. *bot.* (Трапа) caltrop

**шылымқор** – n. chain smoker, inveterate smoker

**шым** – n. turf [tɜ:f]; greensward; sod

**шым:** **шым ету** – v. jam; pinch, nip; **оның жүрегі шым ете қалды** *he felt a pang (in his chest), his heart ached*

**шым-шытырық** – n. confused; tangled, muddled up, mess, confusion

**шымқай** – adj. completely, entirely

**шымқай көк** – adj. (dark) blue [blu:]

**шымшық** – n. bullfinch ['bʊlfɪntʃ], siskin

**шымшығыш** – n. nipper ['nɪpə]

**шымылдық** – n. curtain ['kɜ:t(ə)n]; drop-curtain

**шымыр** – 1. adj. smart [smɑ:t], quick; 2. thick; compact, strong; firm; **шымыр болып өс** *grow strong*

**шымырлау** – v. begin to boil/gurgle

**шымшу** – v. pinch [pɪntʃ]

**шымшуыр** – n. pincers ['pɪnsəz]

**шымырық** – adj. strong [strɔŋ]; powerful

**шын** – adv. true [tru:]; genuine real, actual; **шын аты** *real name*

**шыны** – n. 1. porcelain ['pɔ:s(ə)lin]; 2. glass; glassware; 3. drinking bowl (as used in Central Asia)

**шын сөз беру** – v. swear [swɛə]

**шын жүректен** – wholeheartedly, from the bottom of one's heart, sincere, frank, candid; **шын достық** *true friendship*; **шынында да** *that is really*; **шынында** *in fact*; **шын мәніндегі** *in reality*

**шынайы** – adj. truthful ['tru:θf(ə)l]; genuine; sincere; frank, candid

**шыныққан** – adv. hardened; tempered ['tempəd] (*ab. steel*)

**шынар** – n. platan ['plæt(ə)n], plane(-tree)

**шынашақ** – n. little ['lɪtl] finger ['fɪŋɡə]

**шын жүректен шыққан** – adv. hearty ['hɑ:ti]

**шынын айтпау** – v. misdirect [,mɪsdɪ'rekt, mɪsdɑɪ'rekt]

**шындап** – adv. properly ['prɒp(ə)li] in the right way

**шындық** – n. truth [tru:θ], reality [ri'æləlɪti]

**шынжыр** – n. chain [tʃeɪn]

**шынтак** – n. elbow ['elbəʊ]

**шыншыл** – n. truthful ['tru:θf(ə)l]

**шыны** – n. glass; [ɡla:s] cup [kʌp]

**шынында** – adv. really ['riəli], actually

**шыныдай сыңғырлау** – v. ring, jingle ['dʒɪŋɡl], clink as glass

**шынығы** – v. be tempered ['tempəd]; get hard, be tough

**шынықтыру** – v. temper ['tempə], harden ['hɑ:d(ə)n]; steel [sti:l]

**шынытас** – n. tile [tail]

**шың** – 1. n. alp [ælp] 2. *fig.* top [top], peak [pi:k]

**шыңғыру** – v. emit / let out a squeal

**шыңдау** – 1. v. make hardy, harden; train, strengthen; 2. *tech.* temper, harden; 3. sharpen; (*knife, axe and etc.*) grind; 2. n. 1. *tech.* hardening, tempering; 2. *sport.med.* conditioning to the cold; 3. training; toughening up

**шындай түсу** – v. raise; perfect ['rə:fikt] oneself (in); improve [im'pru:v], ameliorate

**шыңыл** – n. clank, clang

**шыңылдау** – v. clank, clang

**шыр: шыр айналу** – v. revolve [ri'vɔlv], rotate [rou'teit]

**шыра** – n. splinter ['splintə], chip

**шырай I** – n. face, appearance [ə'pɪr(ə)ns], beauty, charm

**шырай I** – *ling.* degrees of comparison: adjectives

**шырайлы** – adj. beautiful, good looking; (*ab. a man*) handsome

**шырышты** – adj. mucous ['mju:kəs]

**шырағым** – n. my light

**шырак** – n. candle ['kændl]

**шырақтар** – n. star [stɑ:]; top liner; stardom

**шырамыту** – v. recognize ['rekəgnaɪz], discern

**шырмауық** – *bot.* bindweed

**шырақшы** – n. acolyte; *fig.* teacher

**шырғанақ** – n. sea-buckthorn

**шырғанақ майы** – n. buckthorns ['bʌkɔ:n] butter

**шырқау** – v. 1. strike up a song [sɔŋ]; 2. be on the top of smth;

**шырқау биігінде** on the top of creative activity/ creative work

**шыркырау** – v. bawl [bɔ:l], cry out, yell, howl, wail

**шырт етпе (мінез)** – adj. hot-tempered [hɔt'tempəd], quick-tempered; irascible; peppery

**шырша** – *bot.* fir-tree ['fə:tri:]; **шырша ици** fir smell

**шырылдақ** – adj. clamorous ['klæm(ə)rəs]; garish, flashy

**шырылдау** – 1. v. chirp [tʃə:p], twitter, peep; 2. *fig.* worry

**шырылдауық** – adj. shrill [ʃrɪl]; piping, squeaky

**шырым: көз шырымын алу** – v. take a nap; take / catch forty winks

**шырын** – n. juice [dʒu:s]

**шырынды** – adj. juicy [dʒu:si], sappy, succulent

**шырынысқыш** – n. squeezer; ['skwi:zə], juicer

**шыт** – n. shyт (cheap homespun cotton)

**шытқыл** – adj. stridulous ['strɪdʒvləs]

**шытынау** – 1. v. put/tuck away, guttle; 2. v. quarrel

**шытыр** – n. crunch [krʌntʃ]; crackle

**шытыр** – n. a kind of grass

**шытырлату** – v. crunch [krʌntʃ]

**шытырлау** – v. crunch [krʌntʃ]

**шытырлауық** – 1. n. crunch [krʌntʃ]; crackle 2. *tech.* rattle

**шытырман** – 1. n. thicket ['θɪkɪt]; 2. *fig.* tangled deal

**шідер** – n. tripod ['traɪpɔd]

**шікірею** – v. dress ultra-fashionably ['fæʃnəbli]/foppishly; cut a dash; sport; strut around put on airs; boast (of), plume oneself (on)

**шіл** – *bot.* fritillaria



**шілде** – n. July [dʒuˈlaɪ]  
**шілдеhana** – *ethn.* holiday or party  
 in the honour of newborn child  
**шілте** – n. blame [bleɪm],  
 reproach; censure  
**шілтелеу** – v. blame (for) [bleɪm],  
 reproach (for, with); censure (for)

**шілтер** – n. lace [leɪs]; grid  
**шілтерлік ағаш** – n. lace bark  
 (*Lagetta lintearia*)  
**шілік** – n. willow bed; osier-bed  
 [ˈouziəbed], reeds, rushes  
**шіміркену** – v. be fastidious /  
 squeamish (about); shudder, shiver

## Ы

**ыбылжу** – 1. v. tumble, hum  
 and haw, drawl; turn sour. 2. *fig.*  
 mope, look sour

**ыбылжық** – n. milksop  
 [ˈmɪlksɔp], namby-pamby, jellyfish

**ыбыр-сыбыр** – n. chit-chat  
 [ˈtʃɪttʃæt], palaver, gab

**ығу** – v. 1. step back; draw back;  
 back off / away; 2. *mil.* retreat; fall  
 back

**ығы-жығы** – n. *pl.* people, the  
 masses; crowd; throng

**ығыр** – n. impertunity [ˌɪmp  
 əˈtjuːnəti], boring

**ығыстыру** – 1. v. crowd  
 out [kraʊd]; force out; *fig.* oust;  
 displacement

**ыдыраушылық** – 1. n.  
 disintegration [disˌɪntɪˈgreɪʃən],  
 break-up; *fig.* collapse 2. *chem.*  
 decomposition, dissociation

**ығысу** – v. move [muːv], shift

**ыдыс** – n. dishes [dɪʃs];  
 plates, service; **қыш ыдыстар**  
*earthenware*; **темір ыдыстар**  
*tinware*; **асхана ыдыстары**  
*kitchen utensils*; **шыны әйнек ыдыстар**  
*glassware*; **фарфорлы ыдыстар**  
*(-ware)*; **ыдыс-аяқ**  
*tea-service*;  
 \* **сыры кетсе де сыны кетпес**  
*creaking doors hang the longest*

**ыза** – n. anger [ˈæŋgə]; **ыза**  
**кернеп** to arouse (*stir up*) anger;  
**келінеушілігін білдіру** to express /

*feel/show anger*; **біреудің ашу**  
**ызасын басу** to allay/appease/calm  
 *smb. 's anger*; **біреудің ашу ызасын**  
**айтып салу** to vent one's anger;  
**себепсіз ыза** blind anger; **айбатты**  
**ашу** burning anger; **қатты ыза**  
*deep (profound, seething) anger*;  
**ашу-ызаға булығыз** to blaze/fit/  
*outburst of anger*; ... **ашу үстінде іс**  
**қозғама** anger is a short madness

**ызақор** – adj. angry; irate;  
 wrathful; evil; malevolent; irritable

**ызалану** – v. be angry [ˈæŋɡrɪ]  
 (with); to be in a bad temper;  
**ызаландыру** make angry

**ызалы** – adj. angry [ˈæŋɡrɪ]; irate;  
 wrathful

**ызғар** – n. piercing cold [kould];  
 severe cold, hard frost

**ызғарлану** – v. inspire fear, be  
 fearsome

**ызғарлы** – adj. very cold, frosty

**ызғу** – 1. v. rush [rʌʃ], whirl along;  
 2. blow

**ызылдау** – v. whistle; (*ab. birds*)  
 pipe; blow, hum, buzz

**ызың** – 1. n. hum [hʌm], buzz,  
 drone; 2. *fig.* grumbling; 3. *ling.*  
 hushing sound

**ық** – n. 1. leeward side; 2. cover  
 [ˈklʌvə], shelter; **ықтау** cover from  
 wind

**ықпал** – n. effect, influence  
 [ˈɪnfluəns]; *ling* stress; **ықпал ету**

*influence; ықпалына ерген have an influence on*

**ықпалды** – adj. influential [ˌɪnfluˈenʃəl], prestigious

**ықтимал** – adv. possible [ˈpɒsəbl̩], probably, very likely;  
**ықтималдық теориясы** *theory of possibility*

**ықтияр** – n. will [wɪl], volition, wish(es), wish (for), desire (for);  
**бостандық қозғалысы** *freedom of act*

**ықтиярлы** – adj. 1. free; unrestricted; 2. wilful, volunteer

**ықтият** – n. diligent [ˈdɪlɪdʒənt], industrious; tidy, neat

**ықтырма** – n. special shelter/fence for cattles

**ықылас** – n. attention [əˈtɛnʃən], mood, wish; **біреуге ықылас/көңіл аудару** *to devote one's attention to; бірнәрсеге көңіл аудару* *to focus one's attention on; біреудің көңілін бөлу/аудару* *to distract, divert smb.'s attention; біреудің көңіл аударғанынан қашу* *to escape one's attention; көз алмай тесіле қарау* *close attention, meticulous attention, undivided attention; біреудің көңілін бірнәрсеге аудару* *to attract, draw, call, capture, catch, command, get, hold, retain, rivet smb.'s attention to smth; көңіл аудару* *to pay attention (to); біреудің көңіл аударғанынан таса қалу* *to slip smb.'s attention; мен бар ықыласыммен тыңдап тұрмын* *i am all an attention*

**ықылас** – n. attention [əˈtɛnʃ(ə)n]; zeal; concern, consideration, diligence; assiduity; **ықыласпен жұмыс істеу** *work with zeal / diligence*

**ықыласты** – adj. benevolent [bɪˈnevələnt]; attentive

**ықылық** – n. hiccup [ˈhɪkʌp]

**ықшам** – 1. adj. small [smɔːl], not great; 2. condensed, compressed; short

**ықшамдау** – v. reduce [rɪˈdjuːs], cut (down), curtail, retrench

**ықшамаудан** – n. microdistrict  
**ыршып** – adv. jumping [ˈdʒʌmpɪŋ], spring, leap

**ылаң** – n. anthrax [ˈænthræks]

**ылғал** – n. moisture [ˈmɔɪstʃə]

**ылғалды** – adj. humid [ˈhjuːmɪd], moist, damp; **ылғалдану** *get damp*

**ылғи** – adv. always [ˈɔːlweɪz]

**ылди** – n. incline [ˈɪŋklaɪn], inclination

**ылдилау** – v. go down, incline

**ым** – n. mimicry [ˈmɪmɪkri]; sign;  
**ыммен gesture**

**ымдау** – v. wink (at); give a wink (at); give a sign

**ымыра** – n. reconciliation [ˌrɛk(ə)nɪˈsɪliˈeɪʃ(ə)n]; conciliation

**ымырашыл** – *pol.* conciliator [kənˈsɪliˈeɪtə], compromiser

**ымырашылдық** – n. conciliatoriness, spirit of conciliation / compromise

**ымырт** – n. dusk [dʌsk], twilight

**ынжық** – 1. adj. pusillanimous [ˌpjuːsɪˈlænɪməs], weak-willed/minded, weak of will, timid; 2. blunderer, clumsy

**ынсап** – n. satisfaction [ˌsætɪsˈfækʃən], gratification

**ынсапсыз** – adj. grasping; avid (of, for), greedy (of, for)

**ынсапсыздық** – n. avidity (of, for), greed (of, for); (*for money*) cupidity

**ынсапты** – n. modest [ˈmɒdɪst]

**ынғайлы** – adj. comfortable [ˈɪŋfəɪləbəl]; **ынғайлы болмаған** *it was not comfortable*

**ынылдап айту** – v. sing to oneself [wɒn'self]

**ыңырсу** – v. groan [groun], complain, moan

**ынта** – n. eagerness [i:ɡənəs] (for); zeal; diligence, industry, assiduousness; effort, strain, exertion; *ынтамен үзу керек* it is necessary to learn with attention; understand

**ынталы** – adj. zealous ['zeləs]; enterprising ['entəpraɪzɪŋ], pushing, stirring, enthusiastic

**ынтығу** – v. yearning (for) ['jə:nɪŋ], urge (towards)

**ынтыға** – adj. with craving ['kreɪvɪŋ], ardently, cordially; *ынтыға тыңдау* listen attentively

**ынтызар** – n. craving (for), thirst (for)

**ынтымақ** – n. solidarity [ˌsɒli'd ærəti]

**ынтымақсыз** – adj. disconnected [ˌdiskə'nektɪd]

**ынтымақтастық** – n. concord ['kɔŋkɔ:d], community

**ынтымақтасу** – v. collaborate (with), cooperate (with) [kəu'p(ə)reit]

**ынтымақтылық** – n. collaboration [kə,læb(ə)'reɪj(ə)n]

**ынтық** – n. passion ['pæʃən] (for), predilection (for), passion (for), weakness (for)

**ынтық едім** – be eager ['i:ɡə] to see

**ыңғай** – adj. favo(u)rable conditions, *ыңғайлы жағдай* good opportunity

**ыңғайлы** – adj. comfortable ['kʌmf(ə)təblɪ]; cosy

**ыңғайсыз** – adj. uncomfortable [ʌn'kʌmf(ə)təblɪ]; inconvenient

**ыңғайсыздық** – n. inconvenience [ˌɪnkən'vi:niəns], discomfort

**ыңқыл** – n. moan [məʊn], groan

**ыңқылдау** – v. moan [məʊn], groan, to complain

**ыңырану** – v. sigh, moan; faintly and long moan

**ырғақ I** – n. 1 rhythm ['rɪðəm]; 2. uniform motion

**ырғақ II** – n. hook [hʊk]

**ырғалу** – v. swing [swɪŋ]; rock oneself to and fro, sway

**ырғау** – v. rock [rɒk], shake; swing

**ырғу** – v. jump [dʒʌmp], take a leap, spring

**ырғақты** – adj. rhythmic ['rɪðmɪkəl]

**ыржиту** – v. bare one's teeth

**ыржию** – v. grin [grɪn]

**ырсию** – v. show / bare one's teeth

**ырсыл** – n. pant [pænt]

**ырылдау** – v. growl [graʊl], snarl; *ырылдаған* growl, snarl

**ыршу** – v. jump [dʒʌmp], spring, leap

**ырық** – n. will [wɪl]

**ырықсыз** – adj. involuntarily [ɪn'vɔlənt(ə)r(ə)li]; automatically; unwittingly

**ырықты** – adj. free; unrestricted

**ырылдау** – v. (*ab. dogs*) growl (at), snarl (at); (*ab. people*) grumble (at)

**ырым** – n. superstition [ˌsu:pə'sti(ə)n]

**ырымшыл** – adj. superstitious [ˌsu:pə'stiʃəs]

**ырын-жырын** – n. out of place laugh

**ырыс** – n. (good) luck [lʌk]; happiness; fortune, prosperity, wealth

**ырыс-күт** – n. wealth [welθ]; riches

**ыс** – n. soot [sut], lamp(-)black;  
*ыс сичін smoke, cure by smoking;*  
*ысқа іледі коптят be black*

**ыскылау** – v. rub [rʌb]

**ыскыру** – v. whistle ['wisl], sing;  
*ысқырган боран sibilant blizzard*

**ыскырык** – 1. n. whistle ['wisl];  
 2. whistle, singing

**ыссылау** – v. be steaming, break  
 into a sweat

**ыстағыш** – *tech.* fumigator;  
 vacuum fumigator

**ысталу** – v. smoke, cure by  
 smoking

**ыстау** – v. smoke [smouk]

**ыстык** – adj. hot [hɔt]

*edge*

**Ыстыккөл** – Issyk Kul

**ыстықтык** – n. heat [hi:t], hot  
 weather, sultriness

**ысу** – v. rub [rʌb], to become hot

**Ібіліс** – 1. n. satan ['seitən], devil;  
 2. tempter

**ібілістік** – n. double-dealing  
 [iˌdʌbl'ði:liŋ], hypocrisy

**іждағат** – n. diligence  
 ['dɪlɪdʒənts], effort, endeavour

**іждағаттау** – v. be zealous  
 ['zeləs], take pains; seek, exert  
 oneself, make an efforts

**іждағатты** – adj. assiduous  
 [ə'sɪdʒuəs]; striving; painstaking

**іждағаттылық** – n. diligence  
 ['dɪlɪdʒ(ə)ns], footprint, direction,  
 course, trend

**із** – n. track [træk], trail, trace

**ізашар** – n. predecessor  
 ['pri:di,sesə], earliest explorer, pioneer

**ізбасар** – n. follower ['fəluə],  
 successor

**ысылдау** – v. hiss [his]

**ысылу** – 1. v. be wind round  
 [raund] (about rope); 2. acquire  
 attainments

**ысырап** – n. loss [lɒs], waste,  
 expenditure, financial loss

**ысырапқор** – 1. adj. squander  
 ['skwɒndə], spendthrift, prodigal; 2.  
 embezzler

**ысырапшылдық** – n.  
 squandering ['skwɒndəriŋ],  
 dissipation

**ысыру** – v. move [mu:v] aside/  
 away, displace

**ысырылу** – v. move [mu:v] aside/  
 away

**ысыту** – v. warm [wɔ:m], heat

**ытқу** – v. jet [dʒet], spout, spurt,  
 to leap, rush out

**ышкыну** – v. make an (added)  
 effort; pull one's socks up; strain  
 oneself, exert oneself

## I

**ізбес** – n. lime [laɪm], limestone

**ізбестас** – *geol.* limestone  
 ['laɪmstoun]

**ізбесті** – adj. calcareous [kæl'keə  
 rɪs], calciferous, chalky, limy

**ізбе-із** – *coll.* step by step

**ізгі** – *rel.* sacred ['seɪkrɪd], holy,  
 Saint

**ізгі ниет** – good intention  
 [ɪn'tenʃən]; *ізгі тілек good wishes;*  
*ізгі ниеттегі көмек humanitarian*  
*aid*

**ізгілік** – n. kindness ['kaɪndnəs],  
 goodness, good will

**ізгілікті** – adj. benevolent  
 [bɪ'nevələnt]; well-wishing, kind,  
 beneficial

**іздеу** – v. look (for) [lʊk]; search  
 (after, for); seek (after)

**издемпаз адам** – research  
[ri's ə:tʃ] man

**издемпаздык** – n. inquisitiveness  
[in'kwizitivnəs], curiosity, desire for  
learning

**изденгiш** – adj. inquisitive  
[in'kwizətiv], curious

**изденiш** – n. wistful ['wɪstfʊl]

**издену** – v. search [sə:tʃ], analyze,  
probe

**издiлiк** – n. identity [ai'dentəti]

**изет** – n. respect [ri'spekt], esteem,  
sociality, cordially

**изеттi** – adj. civil ['sɪvəl], courteous

**изеттiлiк** – n. breeding ['brɪ:dɪŋ]

**изсiз** – adv. without leaving a trace  
[treɪs]

**изшi** – n. pathfinder, tracker ['trækə]

**изiнше** – adj. immediately  
[i'mi:diətli]

**илбiп жүрү** – v. go hardly/slowly  
[i'hɑ:dli]

**илбiсiн** – zool. leopard ['lepəd];  
panther

**илгек** – n. button ['bʌtn]; fastener

**илгерi** – adv. ahead [ə'hed]; *илгерi*  
*бастыру үшiн* in order to evolve  
forward

**илгерiшiл** – adj. progressive  
[prə'grɛsɪv]

**илгешек** – n. hook [hʊk]

**илгiш** – n. tab [tæb], (clothes) hanger

**иле** – adv. at once [wʌns], right  
away; straight away, at one stroke

**илеспе аударма** – n. synchronous  
translation

**илеспе газ** – adj. accompanying  
gas [ə'klɑmpəniŋgæs]

**илеспей** – v. be late [leit]

**илесу** – 1. v. follow ['fəlou], go  
(after), flock (after); 2. keep pace  
(with)

**илесiп кету** – v. go together  
[tə'gedə], follow along

**илтипат** – n. respect [ris'pekt],  
esteem; attention

**илу** – v. hang [hæŋ] (up)

**илгү** – 1. v. catch [kæʃ] (on);  
2. fig. get (to), come (upon), fall  
(into), find oneself (in), get twisted in;  
3. have time (to do smth.), find, catch;  
4. hit, get to, come upon

**илiм** – n. studies, learning,  
discipline, field

**илiнiсү** – v. become [bi'klɑm] (en)  
tangled

**илтипатты** – adj. attentive  
[ə'tentiv]; attention; benevolence,  
respect, esteem, obeisance

**ин** – n. hole [houl], burrow; *индерине*  
*тасып акету* wear out to hole

**индет I** – n. pestilence  
['pestilənts], epidemic

**индет II** – v. follow beast ['fəlou]

**инжу-маржан** – coll pearls and  
coral [p ə:l'kərəl]

**инi** – n. coll. elder brother, cadet  
[kə'det]

**инкәр** – 1. n. passion ['pæʃən]  
(for); 2. needy, indigent

**инкәрлiк** – n. passionate  
['pæʃənət] wish (for)

**инip** – n. evening dusk [dʌsk]

**ипге** – n. foundation, base [beɪs],  
support

**ипгелес** – 1. adv. near [niə], close,  
near, *көршiлес* in the neighbo(u)  
rhood

**ипгелi** – 1. adv. have foundation  
[faun'deɪʃən]; 2. founding; *ипгелi*  
*еңбектер* profound proceeding

**ипгеси** – n. wall [wɔ:l]

**ипгесiнен** – adv. by [baɪ], near,  
beside, close by, next to

**іргетас** – 1. n. foundation [faun'deifən]; 2. corner stone  
**іркіт** – n. curds [kə:dz]  
**іржу** – v. detain [di'tein], delay  
**іркілдеу** – v. be loose, be light, be mellow  
**іру** – v. curdle ['kə:dɫ]  
**ірі** – adj. big [bɪg], large; large-scale; *ірі қараның еті* beef  
**ірі тұлға** – n. outstanding figure, personality [i:pə:sə'næləti]; *әйгілі/танымал жазушы* an outstanding writer; *тамаша роман* an outstanding novel; *ірі қара* big cattle  
**ірімшік** – n. cheese [tʃi:z]  
**ірімшік** – n. curd(s) [kə:d], cottage cheese  
**ірің** – *med.* abscess ['æbsəs]; pus; matter  
**іріктеу** – v. (as) sort [sɔ:t], grade; take away/off/ from  
**іріткі** – n. 1. leaven ['lev(ə)n]; 2. discord, dissension  
**іс** – n. work [wə:k], affair, business; *ісін онбас* business is not (your) fret  
**ісін ілгері жалғастырған** – continue [kə:n'tɪnju:] his work; *іске қосылды* was finished; *іс-әрекет/іс-қимыл* action ['ækʃən], operation; *іс қағаздары* commercial papers  
**ісек** – n. two-year ram [ræm]  
**іскек** – n. tweezers, pincers

**эбулиметр** – n. ebullimeter [i,bʌl'iɔmɪtə]  
**эвакуатор** – n. 1. *Br.* breakdown truck [trʌk]; 2. *Am.Eng.* tow car / truck; wrecker; 3. evacuator  
**эвакуация** – n. 1. evacuation [i,vækju'eɪj(ə)n]; 2. (of cars) towing away (of a vehicle); towaway  
**эволюция** – n. evolution [i:və'lu:ʃ(ə)n]

**іскер** – adj. active ['æktiv], energetic, business, able, efficient, practical, business(-)like, competent  
**ісмер** – 1. n. master ['mɑ:stə], craftsman, skilled workman; 2. jeweller  
**ісмерлік** – n. mastery ['mɑ:stəri], skill; craftsmanship, workmanship; facility  
**іспет** – n. face [feɪs], look, aspect; appearance; figure  
**іспеттес** – adj. similar ['sɪmɪlə], like, similar (to); like; such (a/an), *похож* like, resembling; *сияқты* in the likeness ['laɪknəs] of; *тағы сол сияқты (т.с.с.)* and the like, and so on/forth  
**іссапар** – n. official journey ['dʒə:ni], business trip, assignment, mission  
**істеу** – v. do [du:] (did, done)  
**ішпен** – 1. adj. business(-)like, efficient ['ɪʃɪənt]; 2. able to work, able-bodied; capable of working  
**ісік** – *med.* swelling ['swelɪŋ]; tumour  
**ісіңкі** – adj. swell [swel] up (a little), dropsical, hydropic  
**іш** – n. 1. interior [ɪn'tɪəriə], inside of smth; 2. *anat.* stomach; belly; abdomen  
**іші қуыс** – adj. hollow ['həʊlʊ]; cored; coreless; *іші күйсін* let split from envy  
**іш пісу** – v. be bored [bɔ:d], have a tedious time; *іші пысады* miss  
**ішек аурулары** – *med.* intestinal diseases [dɪ'zi:z]

## Э

**эврика** – *interj.* eureka [ju(ə)'ri:kə]  
**эгоист** – n. egoist ['i:gouɪst], selfish person  
**экватор** – n. equator [i'kweɪtə]  
**экономика** – n. economy [i'kɒnəmi]  
**экономикалық** – adj. economic [i:kə'nɒmɪk], [ekə'nɒmɪk]

**экран** – n. screen [skri:n]  
**экскаватор** – n. excavator  
 [ˈɛkskəveɪtə], power shovel  
**экспонат** – n. exhibit [ɪgˈzɪbɪt],  
 [ɛgˈzɪbɪt]  
**экспорт** – n. export [ɪksˈpɔ:t]

**яғни** – adv. exactly [ɪgˈzæktli], in  
 particular, that is, i.e., that is to say,  
 in other words; so, then, well  
**ядро** – n. nucleus [ˈnju:kliəs]  
**якут** – n. Yakut [jæˈkut]  
**яки** – adv. so [sou], then, well;  
 just, very; that is, i.e., that is to say

**электр** – n. electricity  
 [i,ˈlɛkˈtrɪsəti], [ˌɛlɪkˈtrɪsəti]; electric  
 light

**электрон** – n. electron [iˈlɛktrɒn]  
**элемент** – n. element [ˈɛlɪmənt],  
 component

## Я

**япырай** – *interj.* expression of  
 astonishment

**яхта** – n. yacht [jɔt]

**яхт клуб** – n. yacht-club [jɔtklʌb]

**яхтамен жүзү** – n. yachting [jɔtiŋ]

**яхташы** – n. yachtsman  
 [ˈjɔtsmən]

# ENGLISH-KAZAKH DICTIONARY

## ABC

<b>A a</b>	<b>B b</b>	<b>C c</b>	<b>D d</b>	<b>E e</b>	<b>F f</b>	<b>G g</b>
<b>H h</b>	<b>I i</b>	<b>J j</b>	<b>K k</b>	<b>L l</b>	<b>M m</b>	<b>N n</b>
<b>O o</b>	<b>P p</b>	<b>Q q</b>	<b>R r</b>	<b>S s</b>	<b>T t</b>	<b>U u</b>
<b>V v</b>	<b>W w</b>	<b>X x</b>	<b>Y y</b>	<b>Z z</b>		



## A

**a** [ei,ə] – белгісіз артикль, дауыссыз дыбыстардан басталатын зат есімдердің алдында қолданылады

**aback** [ə'bæk] **adv.** – артқа, кері, кейін қарай; *taken aback таңқалған, есеңгіреген, сасқалақтап қалған; stand aback from қашқалақтау, алышақ ұстау*

**abandon** [ə'bændən] **v.** – 1. тастау, анырау, тастап кету; өз еркімен кету; 2. бас тарту (*бір нәрседен*), тоқтату

**abandoned** [ə'bændənd] **adj.** – 1. тасталған, аныраған, тастап/қалдырып кеткен; 2. тоқтаусыз, ұстаусыз

**abandonment** [ə'bændənmənt] **n.** – 1. тастау, қалдыру; 2. емін-еркіндік, қысылып-қымтырылмаушылық; 3. бас тарту, қабыл алмаушылық

**abase** [ə'beis] **v.** – 1. кемсіту, мұқату, қорлау, намысқа тию; 2. орнынан түсіру, төмендету (*қызметтен*)

**abash** [ə'bæʃ] **v.** – ұялту, абыржыту

**abate** [ə'beɪt] **v.** – 1. кішірейту, кеміту, азайту; 2. кему, азаю

**abbot** ['æbət] **n.** – аббат (*superior of monastery (male)/convent (female)*)

**abbess** ['æbis] **n.** – аббат (*female*)

**abbey** ['æbi] **n.** – аббаттық

**abbreviate** [ə'bri:vieɪt] **v.** – қысқарту, кесіп тастау (*мәтін, уақыт*)

**abbreviated** [ə'bri:vieɪtɪd] **adj.** – қысқартылған

**abbreviation** [ə'bri:vieɪʃən] **n.** – қысқарту

**ABC** ['eɪbi:'si:] **n.** – әліппе; *ABC-book мінте оқулығы*

**abdicate** ['æbdikeɪt] **v.** – бас тарту.

**abdication** [,æbdi'keɪʃ(ə)n] **n.** – бас тартушылық

**abdomen** ['æbdəmən] **anat.** – іш

**abdominal** [æb'dɔ:mɪnəl] **adj.** – іш, қарын

**abeyance** [ə'beɪəns] **n.** – 1. уақытша ештеңе істемеу; уақытша бұзу/өзгерту

**abhor** [əb'hɔ:] **v.** – жақтырмау, жаратпау; жек көру

**abhorrence** [əb'hɔrəns] **n.** – жақтырмаушылық, жек көрушілік

**abject** ['æbdʒekt] **adj.** – 1. арамза, пасық; 2. қадірсіз

**abide** [ə'baɪd] **v.** – 1. төзу, шыдау; 2. күту; 3. тұру.

**ability** [ə'bɪlɪti] **n.** – қабілет, қабілеттілік

**abjure** [əb'dʒʊə] **v.** – безу

**ablaze** [ə'bleɪz] **adj.** – 1. жарқыраған, жалындаған; 2. қоздырылған

**ablaze coal** [kəʊl] **n.** – шок

**able** ['eɪbl] **adj.** – қабілетті, икемді, тәсілқой

**ably** ['eɪbli] **adv.** – 1. тапқырлықпен; 2. ісмерлікпен

**abnormal** [æb'nɔ:m(ə)] **adj.** – қалыпсыз; кінәратты; кемшілігі бар зат/адам

**aboard** [ə'bo:d] **adv.** – кемеле, бортта

**abode** [ə'bəʊd] **n.** – тұрған орын, мекен, тұрақ

**abolish** [ə'bɒlɪʃ] **v.** – жою, бітіру, аяқтау

**abominable** [ə'bɒmɪnəbəl] **adj.** – жексұрын, пасық

**aboriginal** [,æbə'ridʒ(ə)n(ə)] **n.** – байырғы, жергілікті, түпкілікті

**aborigine** [,æbə'ridʒɪn] **n.** – жергілікті тұрғын

**abound** [ə'baʊnd] **v.** – мол болу

**about I** [ə'baʊt] **adv.** – маңында, осы арада, мұнда, жақын жерде

**about II** [ə'baʊt] **prep.** – жөнінде, туралы

**above-mentioned** **adj.** – жоғарыда айтылған

**abreast** [ə'breɪst] *adv.* – 1. қатар, бір қатарда; 2. дәрежедегідей

**abroad** [ə'brɔ:d] *adv.* – шетелде, шетелге; далада болу

**abrupt** [ə'brʌpt] *adj.* – тез, кенет, күтпеген жерден, шұғыл

**absence** ['æbs(ə)n(t)s] *n.* – жок болу

**absence of vigilance** *n.* – сақсыздық

**absolute** ['æbsəlu:t] *adj.* – толық, мүлде

**absolutely** ['æbsəlu:tlɪ] *adj.* – мүлде

**absorb** [əb'sɔ:b] *v.* – сіңіру, сорып алу

**absorbing** [əb'zɔ:brɪŋ] *adj.* – сіңірген; соратын, сорып алатын

**abstain** [əb'steɪn] *v.* – өзін-өзі тоқтату, тью, тартыну

**abstract** ['æbstrækt] – 1. *adj.* дерексіз; 2. *n.* абстрактілік; дерексіз түсінік

**abstracted** [æb'stræktɪd] *adj.* – абстракциялы

**abundance** [ə'bʌndəns] *n.* – молшылық; *the way to the abundance* *молшылық жолы*

**abundantly** [ə'bʌndəntli] *adv.* – мол, шамадан тыс

**abuse** [ə'bju:z] – 1. *v.* кейю; балағаттау, қорлау; тілдеу, сөгу;

2. *n.* [ə'bju:s] балағат, сөгіс, қорлау

**abyss** [ə'bis] *n.* – түпсіз, түбі жок, тұңғық

**acacia** [ə'keɪə] (*steppe*) *bol.* – караған

**academic(al)** [,ækə'demɪk] *v.* – академиялық

**academician** [ə,kædə'mɪj(ə)n] *n.* – академик

**acamedy** [ə'kædəmi] *n.* – академия

**accelerate** [æk'seləreɪt] *v.* – тездету, жылдамдату

**acceleration** [æk,selə'reɪʃən]

*n.* – жылдамдату, тездету

**accelerator** [æk'seləreɪtə]

*n.* – үдеткіш, *тех.* акселератор

**accent** ['æksənt] *ling.* – 1. екпін; 2. сөздің айтылуы

**accept** [ək'sept] *v.* – қабылдау; ұсынысқа келісу; біреудің пікірін/ұсынысын мақұлдау; *take; tale/lay to heart* *жүрекке жақын қабылдау; take smth. seriously* *бір нәрсені шындан қабылдау; take smth. as a joke* *бір нәрсені қалжың ретінде қабылдау; decide, take/reach a decision* *шешім қабылдау; be naturalized* *азаматтықты қабылдау; take British citizenship* *Британ азаматтығын қабылдау; take medicine* *дәрі қабылдау; take the shower* *душ қабылдау; take measures* *шара қабылдау/қолдану; take precautions* *сақтандыру шарасын қабылдау; assume an obligation* *жауапкершілікті жүктеу/қабылдау*

**acceptable** [ək'septəblɪ] *adj.* – қолайлы; жарамды; қанағаттанарлық

**acceptance** [ək'septəns] *n.* – алу, қабыл ету

**access** ['ækses] *n.* – 1. жол; өтетін жер; 2. кіруге болады, кіруге рұқсат;

*access to markets* *базарға кіру рұқсаты*

**accession** [æk'seɪʃ(ə)n] *n.* – өсім; кіріс

**accident** ['æksɪd(ə)nt] *n.* – 1. оқиға, кездейсоқ оқиға; кездейсоқтық; 2. қайғылы оқиға; апат (катастрофа); авария; *by accident* *кездейсоқ, ойламаған жерден, аяқасты; by a lucky accident* *кездейсоқ сәттілік; pure / sheer accident* *ойламаған/күтпеген кездейсоқтық; dreadful / horrible / shocking accident* *үрейлі/қорқынышты/шошарлық апат (авария, катастрофа)*

**accidental** [,æksɪ'dent(ə)] *adj.* – кездейсоқ

**accidentally** [,æksɪ'dent(ə)li] *adv.* – кездейсоқ, андаусызда

**acclaim** [ə'kleɪm] *v.* – 1. ду қол шапалақтау; 2. жариялау, жар салу

**accipiter** [æk'sɪptɪtə] *n.* – қаршыға

**accommodate** [ə'kɒmədeɪt] v. – 1. лайықтау; 2. жабдықтау

**accommodation** [ə,kɒmə'deɪʃən] n. – 1. үй, жай, бөлме, пәтер; пана, баспана, қорғалайтын орын; 2. ұйғару, келісу; келісушілік; келісім; 3. ыңғайлылық, қолайлылық; *deluxe accommodation / first-class accommodation* жабдықталған пәтер; *hotel accommodation*

**accommodating** [ə'kɒmədeɪtɪŋ] adj. – 1. қызметшіл, елгезек; 2. көңгіш, келіскіш

**accompany** [ə'kʌmpəni] v. – 1. алып жүру, бірге/ере жүру; 2. шығарып салу, қостау; 3. сүйемелдеу

**accompanying gas** [ə'kʌmpəniŋgæs] adj. – ілеспе газ

**accomplice** [ə'kɒmplɪs] n. – серік, сыбайлас, әрекеттес

**accomplishment** [ə'kɒmplɪʃmənt] n. – аяқтау, бітіру

**accord** [ə'kɔ:d] – 1. v. 1. ризаласу, бір пікірге келу; 2. n. 1. ризалық, мақұлдау; 2. аккорд (әуенді бірнеше тонның бір кезде үндесіп шығуы)

**accordance** [ə'kɔ:dəns] n. – сәйкестік; *in accordance with* сәйкес, байланысты, бір нәрсеге байланысты

**according** [ə'kɔ:diŋ] – 1. adv. сәйкес, бойынша; 2. prep. according to сәйкес, бойынша

**accordingly** [ə'kɔ:diŋli] adv. – сәйкес

**account** [ə'kaunt] – 1. n. шот, түсінік, есеп; 2. v. есеп беру, ойлап алу, ойластыру

**accountant** [ə'kauntənt] n. – есепші

**accurate** [ˈækjʊrət] adj. – ұқыпты; *it needs to use accurately* ұқынты пайдалану керек

**accuse** [ə'kju:z] v. – қарғау

**accuse** [ə'kju:z] v. – айыптау, қылмысты деп айыптау; кінәлау

**accused** [ə'kju:zd] *jur.* – айыпталушы

**accuser** [ə'kju:zə] n. – айыптаушы

**accusative** [ə'kju:zətɪv] n. – табыс септік

**ache** [eɪk] – 1. n. ауру (қақсап, сыздап ауыратын); 2. v. ауыру, сырқаттану, науқастану; *head ache* бас ауру; *tooth-ache* тіс ауру; *I have aches and pains all over.* Менің барлық жерім ауырып тұр; *My heart aches for him.* Ол үшін менің жүрегім ауырады.

**achieve** [ə'tʃi:ʃ] v. – мақсатқа/табысқа жету

**achievement** [ə'tʃi:vmənt] n. – табыс, жетістік

**acid** [ˈæsid] – 1. adj. ащы, қышқыл; 2. n. қышқыл

**acidify** [ə'sɪdaɪ] v. – қышқылдану

**acknowledge** [ək'nɒlɪdʒ] v. – тану, мойындау, деп табу, біту

**acknowledgement** [ək'nɒlɪdʒmənt] n. – мойындау, тану, ардақтау, қадірлеу

**acolyte** [ˈæk(ə)laɪt] n. – шырақшы; (*ұстаз*)

**acoustics** [ə'ku:stɪks] n. – акустика

**acquaint** [ə'kweɪnt] v. – таныстыру; *in business of acquaintance* таныстыру ісінде

**acquaintance** [ə'kweɪntəns] n. – таныстық

**across** [ə'krɒs] adv., prep. – арқылы, бойымен; көлденең, кесе көлденең

**act I** [ækt] v. – 1. атқару; 2. орындау, әрекеттену, әрекет ету; 3. сахнада орындау/ойнау

**act II** [ækt] n. – 1. әрекет, қимыл, жұмыс, іс, оқиға; 2. бөлім; 3. акт, перде

**action** [ˈækt(ə)n] n. – әрекет, қимыл

**active** ['æktiv] **adv.** – белсенді, іскер  
**actress** ['æktɹəs] **fm.** – (әйел адам)  
 әртіс, актер  
**actor** ['æktə] **m.** – (ер адам) әртіс, актер  
**actual** ['æktʃuəl] **adj.** – қазіргі, нағыз,  
 шын  
**acute** ['ækju:t] **adj.** – зерек, өткір  
**adage** ['ædidʒ] **n.** – афоризм, мақал,  
 мәтел  
**adapt** ['ædæpt] **v.** – бейімдеу,  
 лайықтау, ыңғайлау  
**adaptated** ['ædæpteitid] **adj.** –  
 бейімделген  
**adapted** ['ædæptid] **adj.** – икемді  
**adapter** ['ædæptə] **n.** – саптамалы  
**add** [æd] **v.** – үстеу; қосу  
**addition** [ə'dɪʃn] **n.** – үстеме,  
 қосымша, қоспа  
**additional** [ə'dɪʃnəl] **adj.** – үстеме,  
 қосымша, жанама  
**adder** ['ædə] **n.** – улы сұр жылан  
**address** ['ədres] – **n.1.** мекен жай;  
**2. v.** көпшілікке қарап/арнап сөзбастау,  
 ресми сөз сөйлеу; **address oneself to**  
*біреуге/; жиналған жұртқа қарап*  
*сөйлеу*  
**adept** ['ædept] **adj.** – білімді, білгір  
**adequacy** ['ædikwisi] **n.** –  
 өлшемдестік  
**adequate** ['ædikwit] **adj.** – барабар,  
 бірдей, жеткілікті  
**adhere** [əd'hɪə] **v.** – **1.** (adhere to)  
 нақты бір пікірде қалу/ұстану;  
**2.** (adhere to) жабысу  
**adherence** [əd'hɪərəns]  
**v.** – берілгендік, сенгендік  
**adherent** [əd'hɪərənt] – **1. n.**  
 колдаушы, жақтаушы; ниеттес; **2. adj.**  
 жабысқас; тұтқыр; **2.** байланыстырып  
 тұратын  
**adjacent** [ə'dʒeɪs(ə)nt] **adj.** –  
**1.** шектес, көршілес, жақын орналасқан;

**2. math.** сыбайлас; **contiguous angles**  
*сыбайлас бұрыштар; neighbor(u)ring*  
*шектес болу, бір нәрсенің шетінде болу*

**adjourn** [ə'dʒə:n] **v.** – мерзімін  
 ұзарту/кейінге қалдыру

**adjournment** [ə'dʒə:nmənt] **n.** –  
 кейінге қалдыру

**adjudge** [ə'dʒʌdʒ] **v.** – **1.** үкім  
 шығару; **2.** марапаттау туралы шешім

қабылдау; беру (сыйақы, марапат)

**administration** [əd, minis'treɪ(ə)n]

**n.** – басқарма; әкімшілік, әкімгерлік,  
 әкімдік

**administrative** [əd'mɪnɪstreɪv]

**n.** – әкімшілік

**administrative-command system**

**n.** – әміршіл-әкімшіл жүйе

**admirable** ['ædmərəbl] **adj.** –

тамаша, керемет, таң қаларлық

**admiral** ['ædmərəl] **n.** – адмирал

**admiralty** ['ædmərəlti]

**n.** – адмиралтейство

**admire** [əd'maɪə] **v.** – сүйсіну,

сұқтану, тандану, қайран қалу; **eat (smth)**  
*with appetite* тамақты сүйсініп жедім

**admirer** ['əd'maɪərə] **n.** – қадірлеуші,  
 табынушы, бас июші

**admit** [əd'mɪt] **v.** – **1.** мектепке, уни-  
 верситетке қабылдау/алу; бөлмеге, үйге  
 кіруге рұқсат беру, қабылдау;

**2.** мойынға алу, мойындау

**admixture** [əd'mɪkstʃə] **adj.** – аралас,  
 қоспа

**admonish** [əd'mɒnɪʃ] **v.** – сендіру,  
 нандыру

**adopt** [ə'dɒpt] **v.** – **1.** асырап алу;

**2.** үлгі алу, еліктеу

**adore** [ə'dɔ:] **v.** – шексіз құрметтеу,  
 мәпелеу, шексіз қадірлеу

**adorn** [ə'dɔ:n] **v.** – ажарлау, безендіру,  
 әшекейлеу, өрнектеу, әрлеу

**adorned** [ə'dɔ:nd] **adj.** – безендірілген

**adornment** [ə'dɔ:nmənt] n. – әшекей;  
*furnishings* әшекей бұйымдар

**adroit** [ə'droɪt] adj. – епті, шебер,  
әдісқой, оңтайлы

**adroitness** [ə'droɪtnes] n. – ептілік

**adulation** [ædju'leɪʃn] n. – бас  
июшілік, құлдық ұрушылық

**adult** ['ædʌlt] adj. – азамат, кәмелетке  
толған, есейген, ержеткен; *of the full  
legal age* кәмелетке толған ержеткен;  
*my son also becomes of the full legal  
age/attains his majority* менің балам да  
азамат болып қалды; *become adult,  
mature* ер жеткен

**advance** [əd'vɑ:ns] – 1. v. 1. алға  
жылжу; 2. жетістікке қол жеткізу; 3.  
бағаны көтеру; 2. n. 1. алға басу/жылжу;  
2. жетістік, табыс; 3. көтерілу (баға);  
4. аванс

**advanced** [əd'vɑ:nst] adj. –  
1. алдыңғы, үдемелі, жоғарғы;  
2. өркендеген; жетілген; іріктелген;  
тереңдетілген; 2. жетік, үздік

**advancement** [əd'vɑ:nsmənt]  
n. – алға басу, табыс

**advantage** [əd'vɑ:ntɪdʒ] – 1. n.  
артықшылық, басымдылық; 2. пайда,  
олжа; 3. артықшылығын көрсету;  
мүмкіндік жасау, себепкер болу;  
*unfair advantage* еңбегі сіңбеген/  
лайық емес артықшылық; *great /  
definite advantage over smb.* біреуден  
өте жоғары тұрған артықшылық;  
*be at an advantage* артықшылығының  
болуы/ұтысты жағдайда болуы; *to  
smb.'s advantage* біреудің пайдасына/  
біреудің олжасы үшін; *turn smth. to  
one's advantage* өзінің пайдасы үшін б/н  
өзіне қарату; *take advantage of smth.*  
б/н өзінің қызығушылығы/пайдасы  
рәтінде қолдану; *take advantage of the  
opportunity* қолайлы жағдайды пайда-  
лана отырып; *take advantage of smb.'s  
good nature* біреудің ақкөңілділігіне/

мейірімділігіне нұқсан келтіру; *take  
advantage of the customer* тұтынушыны  
алдау; *to advantage the economy of the  
country* ел экономикасының дамуына  
себепкер болу

**adventure** [əd'ventʃə] n. – оқиға

**adventurer** [əd'ventʃərə] n. – 1.  
авантюрист; шығырман уақиғаларды  
іздеуші; 2. алаяқ

**adventurist** [əd'ventʃərɪst] adj. –  
авантюристік

**adventurous** [əd'ventʃərəs] adj. – 1.  
батыл, ер жүрек; 2. авантюралық

**adverb** [əd'vɜ:b] n. – үстеу; *adverb  
of manner* қимыл сын үстеу; *local  
adverb/adverbs of place and direction*  
мекен үстеу; *adverb of time* мезгіл үстеу

**adverbial** [əd'vɜ:bɪəl] adj. – үстеулік

**adverbial modifier** [əd'vɜ:bɪəl] n. –  
пысықтауыш

**adverse** [əd'vɜ:s] adj. – 1.  
дұшпандық, жаулық, араздық,  
өшпенділік; 2. зиянды, залалды, қаскөй;  
қолайсыз, жайсыз; жағымсыз; *adverse  
winds* жағымсыз/жайсыз жел

**adversity** [əd'vɜ:sɪti] n. – бәле,  
қырсық, бақытсыздық

**advertise** ['ædvɜ:təɪz] v. – 1.  
жарнамалау, жариялау; 2. мәлімдеу,  
хабарлау; *advertise in the press*  
баспасөзде жарнамалау/жариялау;  
*advertise over the radio* радио арқылы  
жарнамалау/жариялау; *advertise on  
TV* теледидар арқылы жарнамалау/  
жариялау

**advertisement** [əd'vɜ:tɪsmənt] n. –  
хабарландыру; жарнама; құлақтандыру

**advice** [əd'vaɪs] n. – 1. ақыл; 2. кеңес;  
*sensible / sound advice* парасатты  
кеңес; *on smb.'s advice* біреудің ақыл/  
кеңесімен; *give / offer smb. advice to do  
smth.* біреуге/біреудің б/н істеуіне ақыл/  
кеңес беру; *disregard / refuse / turn a deaf*

*ear to advice* ақылын алмау, құлаққа да қыстырмау

**advisable** [əd'vaɪzəbl̩] **adj.** – 1. дана, ақылды, есті, парасатты; 2. ұсынылатын, ұсынылуға тұратын; **suggested reading** ұсынылатын әдебиет; **letter of recommendation/ introduction** ұсыныс хат; **letter of credence** сенім хат

**advice** [əd'vaɪs] **n.** – кеңес

**advise** [əd'vaɪz] **v.** – 1. ақылдасу; 2. кеңес беру (іскерлікті); 3. (with) біреудің кеңесіне жүгіну; біреумен кеңесу; **advise with smb. on smth.** біреумен б/н туралы кеңесу

**advisedly** [əd'vaɪzɪdl̩] **adv.** – әдейілеп, әдейі

**adviser** [əd'vaɪzə] **n.** – кеңесші

**advocacy** [əd'vɒkəsi] **n.** – 1. насихат, белсенді ашық қорғау, қолдау; 2. адвокаттық, адвокаттық іс-әрекет

**advocate I** [əd'vəkeɪt] **n.** – қорғаушы, жақтаушы; 2. адвокат

**advocate II** [əd'vəkeɪt] **v.** – 1. қорғау, қолдау көрсету, насихаттау; 2. ақылдасу, ұсыну, кеңес беру

**aerial** ['eəriəl] **adj.** – әуе

**aerated** ['eərəɪtɪd] **adj.** – газды; газдалған

**aerology** [zə'riələdʒi] **n.** – әуетаным

**aerometer** [eə'rɒmɪtə] **n.** – ауа өлшегіш

**aeroplane** ['eərəpleɪn] **n.** – ұшақ

**aesthetic** [ɪs:'θetɪk] **adj.** – эстетикалық

**affect I** [ə'fekt] – 1. **n.** *psychol.* аффект; 2. **v.** әсер ету, ықпалын тигізу; толқыту; қобалжыту, мазасын кетіру; залалын тигізу, нұқсан келтіру

**affect II** [ə'fekt] **v.** – 1. жасандылық жасау, қылымсу; 2. еліктеу, б/н пайдаланғанды/жаратқанды жақсы көру; 3. қандайда бір формаға ие болуға ұмтылу

**affection** [ə'fekʃ(ə)n] **n.** – құштарлық, жақсы көрушілік

**affirm** [ə'fɜ:m] **v.** – 1. растау, мақұлдау, қолдау (*көбінесе сот шешімі*); 2. нығайту

**affirmation** [,æfə:'meɪʃn] **n.** – бекіту, мақұлдау

**affirmative** [ə'fə:mətɪv] **adj.** – дұрыс, жағымды; болымды, мақұлдаған

**affix** [ə'fɪks] – 1. **ling.** 1. аффикс; 2. қосу; 1. **v.** 1. (to, on, upon) бекіту, шегелеу, қадау, жапсыру; 2. қосу, біріктіру, жинақтау; 3. қол қою

**Afghan** ['æfgæn] **n.** – 1. ауған; 2. ауған тілі....

**Afghanistan** **n.** – Ауғанстан

**forementioned** [ə,fɔ:'menʃənd] **adj.** *bookish.* – аталмыш, *aforsaid,*

*above-mentioned* жоғарыда аталған/айтылған/көрсетілген

**Africa** ['æfrɪkə] **n.** – Африка

**African** ['æfrɪkən] **adj.** – африкандық

**after** ['ɑ:ftə] – 1. *pron.* артынша, сон, кейін, артынан; 2. *adv.* артынша

**afternoon** [,ɑ:ftə'nu:n] **n.** – түс, тал түс

**afterward(s)** ['ɑ:ftəwədz] **adv.** – сонан соң, кейіннен, соңында, ақырында, аяғында

**again** [ə'geɪn] **adv.** – қайта, тағы, екінші рет; *again rebuilt* қайта салды

**against** [ə'geɪnst, ə'geɪnst] **adv.** – қарсы; *in the run-up to the election сайлау қарсаңына қарсы; be against, be opposed to, make an objection* қарсы болу; (*his*) *opponent* қарсыласы

**age** [eɪdʒ] – 1. **n.** 1. жас; 2. кәмелеттік жас; 3. кәрілік; 4. ұрпақ; 5. ғасыр, дәуір; 2. **v.** 1. үлкею, есею; 2. кәртаю; *age group* ересек топ

**aged** ['eɪdʒd] – 1. **adj.** кәрі, егде тартқан, орта жастағы, қартайған; 2. **n. pl.** (the aged) қарттар, жоғарғы буын

**agency** ['eidʒənsi] n. – агенттік; *advertising agency* жарнама агенттигі

**agent** ['eidʒənt] n. – тыңшы, өкіл,

**agglutinative** [ə'glu:tɪnətɪv] adj. – агглютинативті

**aggravate** ['ægrəveɪt] v. – ұшықтыру, ушықтыру; нашарлау, төмендеу; күшею, үдеу, ұлғайту

**aggravated** ['ægrəveɪtɪd] adj. – 1. ушыққан, ушықтырған; 2. ашуланған; ашу кернеген, кейіген

**aggregate** ['ægrɪgeɪt] v. – біріктіру; жинау, қосу, теңесу

**aggregate** ['ægrɪgət] – 1. n. қосынды; агрегат; 2. adj. агрессияшыл

**aggressive** [ə'ɡresɪv] adj. – 1. үзілді-кесілді, табанды, батыл; 2. тез шешім қабылдайтын; 3. құмар; 4. агрессивті

**aggressiveness** [ə'ɡresɪvnɪs] n. – агрессияшылдық, басқыншылық

**aghost** [ə'ɡɔ:st] v. – абыдраған, сасқан

**agitate** [ædʒɪteɪt] v. – 1. үгіттеу

**agitate** II [ædʒɪ,teɪt] v. – 1. қобалжу, қобалжыту; 2. сілкілеу; 3. араластыру

**agitation** [ædʒɪteɪʃən] n. – үгіт

**agitator** [ædʒɪteɪtə] n. – үгіттеуші, үгітші; насихат, насихаттаушы

**ago** [ə'ɡəʊ] adv. – бұрын, баяғыда, біраз уақыт бұрын, әлдеқашан

**agonize (over)** ['æɡənaɪz] v. – аяптану, жанталастыру

**agrarian** [ə'ɡreəriən] adj. – аграрлық

**agree** [ə'ɡri:] v. – келісу, көну, ризаласу

**agreeable** [ə'ɡriəbl] adj. – 1. риза; 2. сүйкімді, жағымды; *in gratitude, with pleasure* риза болғандықтан

**agreed** adj. – уәделескен; *not promised, not coordinated* уәделеспеген

**agreement** [ə'ɡri:m ənt] n. – келісім; шарт, бітім, мәмле, уәдешалық; разылық; *with (his) consent* келісімімен; *make a bargain, come to terms with, make terms with* келісімге/

шартқа келу: *complete an agreement* келісім/шарт жасау

**agricultural** [ˌæɡri'kʌltʃərəl] adj. – агрономиялық

**agricultural industry** [n'dəstrɪ] n. – агроөнеркәсіп

**agriculture** [ˌæɡrɪkʌltʃə] n. – ауыл шаруашылық, *farming, rural economy* ауыл шаруашылығы

**agronomical** [ˌægrə'nɒmɪkəl] adj. – агрономдық

**ahead** [ə'hed] adv. – ілгері, алда, алдағы жақта; *in order to evolve forward* ілгері бастыру үшін

**aim (at)** [eɪm] – n. 1. мақсат; ниет, ой; 2. нысана, бағана; 2. v. көздеу; нысанға алу; *take aim; take aim at target* нысананы көздеу

**aiming** ['eɪmɪŋ] adj. – нысаналы; көздемелі

**air beacon** [eə 'bi:kən] n. – авиабағдаршам

**air** [ɜ:] n. – әуе, ауа; *take/get/catch/have a breath of fresh air* таза ауамен дем алу

**ire** ['aɪə] n. *poet.* – ашу, ыза, қаһар; *arouse / rouse smb.'s ire* біреудің ашуын/ызасын/қаһарын ояту

**air-conditioner** [eəkən'dɪʃnəl] n. – ауа салқындатқыш

**air-conditioner** n. – ауа тазартқыш

**aircraft modellist/constructor** [ˌeəkrɑ:ft] n. – авиамоделиші

**airless** ['eələs] adj. – ауасыз

**airplane** ['eəpleɪn] n. – ұшақ, *ladder* ұшақ табалдырығы

**airport** ['zeəpɔ:t] n. – әуежай

**airway** ['eəweɪ] n. – әуе жолы (авиалиния)

**alack** adv. – әттең, alas

**alarm** [ə'lɑ:m] – 1. n. қауіп-қатер, қауіп-қатер дабылы; қорқыныш; 2. дабыл қағу; қобалжу

- alarm clock** [ə'la:mklɒk]  
 n. – будильник (*қоныраулы сағат*)
- alarming symptom** [ə'la:mɪŋ]  
 n. – алаңдатарлық
- albugo** [æ'lbu:ɡəu] *med.* – шел;  
**wall-eye; nebula; corneal spot**
- albugo** [æ'lbu:ɡəu] *med.* – ақ шел;  
**wall-eye** (ақ) шел
- albumen** [ˈælbjumin] n. – ақуыз;  
 2. **egg-white** жұмыртқаның ақ уызы
- alder (tree)** ['ɔ:ldə] *bot.* – қандағаш
- alga** [ˈælgə] n. – теңіз балдыры
- algebra** [ˈældʒɪbrə] n. – алгебра
- alibi** [ˈælibaɪ] n. – дәлел (алиби)
- alien** [ˈeɪliən] n. – шетел адамы, бөтен ел адамы
- alike** [ə'laɪk] v. – аумау, тартқан, ұқсау; *as like as two peas in a pod* бір-бірінен аумау қалу (*қатты ұқсау*)
- alive** [ə'laɪv] *adj.* – тірі, жанды; сергек, қәгілез, өткір
- all** [ɔ:l] – 1. *adv.* бәрі, барлығы; толығымен; мүлде, бүтіндей; 2. *adj.* барлық, толық; 3. *pron.* бәрі, барлығы, әр, әрбір; 4. n. күллі, бәрі; *all body* тұла бойы; *in my body* тұла бойыма
- all right** [ɔl raɪt] *adv.* – мақұл, жақсы, жарайды
- alley** [ˈæli] n. – аллея; (тар көше, қысқа көше)
- alliance** [ə'laɪəns] n. – одақ, ұйым
- allocation map** n. – үлестіру кестесі
- allow** [ə'laʊ] v. – рұқсат беру, мүмкіндік беру
- alloy** [ˈæləɔɪ] n. – қорытпа
- allude** [ə'lu:d] v. – мезгеу, мензеу
- almond (s)** [ˈɑ:m ənd] – 1. n. бадам;  
 2. *adj.* бадамша майы; *almond oil* бадамша майы
- almond-tree** – n. бадамша ағашы
- almost** [ə'lməʊst] *adv.* – дерлік
- alms** [ɑ:mz] n. – қайыр; пітір, зекет; *ask for, beg for, plead for charity* қайыр

*money; dispense, distribute, give alms/charity to қайыр беру; bestow charity on, upon қайыр жасау; beach қайырге отырғызу; get into trouble қайырге отыру; religious tax* діни салық

**alone** [ə'ləʊn] – 1. *adv.* көзбе-көз;  
 2. *adj.* бір өзі ғана, жалғыз; *let / leave smb. alone* біреуді жайына жалғыз қалдыру, еркіне қою; *let smth. alone* бір нәрсені жайына қалдыру/түіспеу, бір нәрсеге түіспеу.

**along** [ə'lɒŋ] – 1. *prep.* бойлай, жағалай  
 2. *adv.* алға, ілгері; қатар, бірлесіп, бір бағытта; *come along* бірге жүр

**aloud** [ə'laʊd] *adv.* – дауыстап, үн шығару

**aloofness** [ə'lu:fnəs]  
 n. – немқұрайдылық, селкостық

**alp** [ælp] n. – шың; *асырм.top* шың;  
**peak** [pi:k] шың

**alphabet** [ˌælfəbet] n. – әліпби; *ABC book* әліппе

**alpinist** [ˈælpɪnɪst] n. – альпинист, альпинизммен шұғылданатын адам

**Alps** [ælpz] n. – Альпы (биік тау)

**already** [ɔ:l'reɪdɪ] *adv.* – әлдеқашан, осыған бұрын

**also** [ˈɔ:lsoʊ] *adv.* – тағы, және, сонымен қатар, сондай-ақ

**alternative** [ɔ:l'tə:nə'tɪv] *adj.* – балама, таңдау, талғау, таңдаулы

**although** [ɔ:l'dəʊ] *conj.* – үйтсе де, қайтсе де

**altitude** [ˈæltɪtju:d] n. – биіктік

**altogether** [ɔ:l'tə'geðə] *adv.* – әбден, толық, бүтіндей; мүлде, тіпті, ешбір, ешқандай

**alum** [ˈæləm] *chem.* – ашудас

**always** [ˈɔ:weɪz] *adv.* – әрқашан, әрдайым, үнемі; ылғи; **regular; constantly in use** үнемі пайдаланатын

**amateur** [ˈæmətə:ɪ] n. – 1. әуесқой;  
 2. өздігінен әрекет ету



**amazing** [ə'meiziŋ] **adj.** – тамаша, жажап

**ambassador** [æm'bæsədə] **n.** – елші

**amber** ['æmbə] **n.** – янтарь

**ambition** [æm'biʃ(ə)n] **n.** – атаққұмарлық, талап, арман, киял

**ambitious** [æm'biʃəs] **adj.** –

1. бірнәрсеге ұмтылатын/талаптанатын, намысқой; 2. атақ-құмар

**ambulance** ['æmbjuləns] **n.** – жедел жәрдем беретін машина

**America, the United States of America** **n.** – Америка, Америка құрама штаты

**American** [ə'merikən] **adj.** – Американдық

**Americanism** [ə'merikənizəm] **n.** – америкада қолданылатын сөз

**amiable** [emiəbəl] **adj.** – достық; кішіпейіл, ашық; жылы шырайлы, достық қалыпты, мейірімді, ақ жүрек

**amicably** ['æmikəbli] **adj.** – достық қалыпта, тату-тәтті; татулық

**amity** ['æmiti] **n.** – достық

**amongst, among** [ə'mʌŋ] **adv.** – арасында, арасындағы, ішіндегі; ортасында

**amount** [əmaunt] **v.** – 1. ауқым, көлем, мөлшер; 2. жалпы сан, жиынтық, жалпы жиынтық

**amphibian** [æm'fibiən] **adj.** – қос мекенді

**ample** ['æmpl] **adj.** – бай, жеткілікті; кең; *will that be ample for your needs* мынау сізге жеткілікті ме

**amplifier** ['æmplifaɪə] **mex.** – ұрайтқыш

**amplify** ['æmplifai] **v.** – кеңейту, кеңейту; *become extensive, wide, spacious-take breathing-space* тынысы кеңейу

**amuse** [ə'mju:z] **v.** – көңіл көтеру, олдандыру, сергіту, көңілдендіру

**amusement** [ə'mju:zmənt] **n.** – көңіл көтеру, алданыш, ермек, шаттық, қуаныштылық, ойын-сауық

**amusement and trick** **n.** – әзіл-ойын

**anaesthetization** [ˌæni:sθi:zeɪʃən] **n.** – жансыздандырғыш, наркоз

**anaesthetize** [ə'ni:sθətaɪz]

**v.** – жансыздандыру, ауырмайтын ету, ауыртпау

**anagram** ['ænəgræm] **n.** – сөзтізбек

**analyse** ['æn(ə)laɪz] **v.** – 1. талдау, анықтау; 2. талдау (сөйлемді)

**ancestor** ['ænsɪstə] **coll.** – ата тек, ата-баба, *forefather; (great-)grandfather; earth of ancestor, forefather* ата-баба қонысы (мекені); *like ancestry* бабаларша; *турф. patron of horned cattle* зеңгі баба

**ancestor's land** **n.** – атажұрт

**ancestor's spirit** **n.** – аруақ; *spirit(smb's)* аруағы; *let support the spirit of Ablai* Абылайдың аруағы қолдасын; *let support the spirits of ancestor's* аруақ жас болсын; *begin prosper (under the support of ancestor's spirit)* аруағы асты, артты; *lucky, lucky man* аруақ қонған адам

**anchor** ['æŋkə] **n.** – зәкір

**ancient** [eɪnʃ ənt] **adj.** – бағзы, баяғы, ескі, көне, ерте, ежелгі; *in the ancient's time* ежелгі заманда-ақ; *ancient enemy* ежелден өшпесін жүрген; *in old/ancient time* бағзы заманда; *on past century* өткен/баяғы ғасырларда; *ancient issue* көне басылым; *ancient Kazakh poem* көне қазақ поэзиясы; *ancient Turkic people* көне түркі халқы; *ancient instrument* көне аспап; *ancient history* көне тарих; *ancient time* көне дәуір; *witness; eye-witness of olden time/days* көненің көзі; *bank of old Akzhaik* көне Ақжайықтың жағасы

**and** [ænd] **conj.** – және (де); тағы (да); мен, пен

**and so** [ænd] **adv.** – сонымен, сондықтан

**angel** ['eɪndʒəl] **n.** – періште

**angelica** [æ'n'dʒelɪkə] **zoll.** – айбалдырған

**anger** [ˈæŋgə] – 1. **n.** ыза; ашу, кек, араздық; айбар, айбарлылық, қаһар; 2. ашулану, ыза кернеу; **malice; be in anger** ашуға булығып **arouse (stir up) anger** ыза кернеп; **express/feel/show anger** келіспеушілігін білдіру; **allay/appease/calm smb.'s anger** біреудің ашу ызасын басу; **vent one's anger** біреудің ашу ызасын айтып салу; **blind anger** себепсіз ыза; **burning anger** айбатты ашу; **deep (profound, seething) anger** қатты ыза; **blaze/fit/outburst of anger** ашу-ызаға булығыу; • **anger is a short madness** ашу үстінде іс қозғама

**angle** [ˈæŋɡl] **n.** – бұрыш; **sharp angle** өткір бұрыш

**angle of mouth, anglulus oris n.** – езу; **smile** езу тарту

**angrily** [ˈæŋɡrɪlɪ] **adj.** – ызалы, ашулы

**angry** [ˈæŋɡrɪ] **adj.** – ашулы; **angrily, crossly** ашумен

**ankle** [ˈæŋkl] **n.** – жіліншік

**animal** [ˈænɪm(ə)] **n.** – ан; мал; хайуан; **beast, brute animals** жабайы аңдар/ хайуанаттар

**animus** [ˈænɪməs] **n.** – өшпенділік, жауыздық ниғыл

**anniversary** [ˌænɪvəːsəri] **n.** – 1. жылдық мереке; 2. мүшелтой

**annotation** [ˌænəˈteɪʃən] **n.** – аңдатпа

**announce** [əˈnaʊns] **v.** – хабарлау, құлақтандыру, жариялау, мәлімдеу

**announcement** [əˈnaʊnsmənt] **n.** – өтініш, хабарландыру, құлақтандыру, хабарлама; **comply with a request** өтінішін орындау; **to issue / make an announcement** хабарлама жасау

**announcer** [əˈnaʊnsə] **n.** – диктор, хабарлаушы

**annually** [ˈæniʊəli] **adv.** – жыл сайын

**another** [əˈnʌðə] **adj.** – басқа, басқа біреу

**answer** [ˈɑːn(t)sə] – 2. **v.** жауап беру.

1. **n.** жауап

**ant** [ænt] **n.** – құмырска; **ant hill**

құмырсқа илеуі

**antelope** [ˈæntiləʊp] **zool.** – (ақ) бөкен

**anthem** [ˈænthəm] – әнұран, гимн, мемлекеттік әнұран

**anthrax** [ˈænthræks] **med.** – күйдіргі; қарасан

**anxiety (for)** [æŋɡˈzaiəti] **n.** – 1. абыржу, мазасыздық, алаңдаушылық, үрей; 2. кам, камқорлық, құнт; **feel anxiety about / over / for smth.** бірнәрсеге/бірнәрсенің мазасыздығын сезу

**any** [ˈeni] – 1. **adj.** қандай да бір (сұраулы, шартты сөйлемдерде көбінесе аударылмайды); аз-кем, аздаған; ешқандай, ешбір (болымсыз сөйлемдерде); қандай-да болмасын (хабарлы сөйлемдерде); 2. **adv.** аз-кем, аздаған, тағы (сұраулы, шартты сөйлемдерде); ешқандай, еш (болымсыз сөйл.); 3. **pron.** 1. біреу, алдекім; бірдеме, бірнәрсе; аз-кем, аздаған; 2. ешкім, ешнәрсе; 3. әркім, кез келген

**anybody** [ˈeniˌbɒdi] **pron.** – біреу, әркім, кімде-кім; **Is there anybody here?** мұнда біреу бар ма?

**anyhow** [ˈenihaʊ] **adv.** – 1. қалай/қандай да болса; 2. еш, ешбір; 3. қалай да, қайтсе де; 4. ерең-ерең, зорға, зорға дегенде; атүсті, қалай болса солай, ұқыпсыз, немқұрайды; **feel anyhow** өзін жайсыз/нашап сезіну; **do one's work anyhow** біреудің жұмысын атүсті жасау

**anything** [ˈeniθɪŋ] **pron.** – 1. бірдене, бірнәрсе, бір зат (сұраулы, шартты сөйлемдерде); 2. ситтене, ешнәрсе, дәнене, дым (болымсыз сөйлемдерде); 3. бәрі, барлығы (хабарлы сөйлемдерде);

**He will do anything to help you.** Ол саған көмектесу үшін бәрін істейді.

**apart** [ə'pɑ:t] **adv.** – бөлек, жеке, шетте, бөлек-бөлек, жеке-жеке; **apart from** басқаны айтыптан, оны санамағанда/айтыпмағанда; **grow apart** бір-бірінен қашықтау; **stand apart** шет жағында тұру/дербес, жеке, оңаша

**apartment** [ə'pɑ:tmənt] **n.** – 1. бөлме; 2. *pl.* (apartments); жиназдандырылған бөлмелер; 3. *AmE.* пәтер; **rent an apartment from** пәтер жалдау; **rent (out) an apartment to** пәтерді жалға беру

**apophthegm** ['æpə,θeɪm] **n.** – апоф(т) стма (нақты есте сақталатын нақыл; шешендік өнерде)

**apologize** [ə'pɒlədʒaɪz] **v.** – кешірім сұрау,ғафу ету

**apology** [ə'pɒlədʒi] **n.** – кешірім

**apostrophe** [ə'pɒstrəfi] **n.** – апостроф (дәйекші) жол устінен әріп орнына қойылатын үгір сияқты қосымша таңба

**appear** [ə'piə] **v.** – 1. пайда болу, көріну; қолданыста, сауда саттықта пайда болу; түзу, тіршілігін бастау; 2. сахнаға шығу, ителсидардан көрсетілу

**appearance** [ə'piərəns] **n.** – 1. бет-әлпет, келбет, пішін; 2. сыртқы түр/көрініс; 3. *әдеб.* дидар, ажар, көрік **beauty appearance of face** әсем көркі/ажары

**appearance: good look** [lʊk] **n.** – рең

**appease** [ə'pi:z] **v.** – тынштық орнату

**appendix** [ə'pendiks] **n. pl.** (ices) – 1. қосу; 2. қосымша; 3. аппендикс (соқыр шектің бөлшегі)

**appellant** [ə'pelənt] **n.** – 1. арыз беруші; 2. *adj.* арызқой

**appetizing** ['æpitaɪzɪŋ] **adj.** – дәмді, тәбетті шақыртатындай

**applaud** [ə'plɔ:d] **v.** – 1. шапалақтау; 2. мақұлдау, қарсы алу; **John applauded my decision.** Джон менің шешімімді мақұлдады.

**applause** [ə'plɔ:z] **n.** – қол шапалақ; **heavy / lengthy / prolonged applause** ұзақ қол шапалақ; **light / weak applause** жәй, сирек, жұптыны қол шапалақ; **loud applause** ду қол-шапалақ

**apple** ['æpl] **n.** – алма; **swan-neck** (about nice woman(s) neck) алма мойын

**apple butterfly** ['blætfɪaɪ] **bot.** – алма көбелегі

**apple-tree** ['æpltri:] **n.** – алма ағашы

**application** [,æpli'keɪʃən] **n.** – 1. өтініш; тілек; өтініш бланкасы; 2. қолданыс; **file / make / put in / send in / submit an application** өтініш жазу/білдіру; **reject application / turn down application** өтініштен бас тарту; **withdraw an application** өтінішін қайтарып алу

**applied** [ə'plaɪd] **adj.** – қолданбалы; практикалық; **applied sciences** қолданбалы ғылым

**apply** [ə'plai] **v.** – 1. өтінішпен бару (жазбаша), арыз/өтініш жазу; 2. қолдану, пайдалану (бірнәрсеге, бірденкеге); 3. (apply to) қатысы болу; 4. үстіне қою, жағу, күш-қуатын жұмсау, ынта-жігерін салу; **apply by letter** жазбаша өтінішпен бару; **apply in person** өтінішпен жеке өзі бару; **apply a rule** ережені қолдану; **apply the new method** жаңа әдісті енгізу; **apply a sum of money to one's own use** ақшаны жеке өз басының пайдасына пайдалану; **apply varnish** лак жазу; **apply a mustard plaster** қыша жағылған қағазды тарту/қою; **apply the undertakings** міндетін орындау/атқару; **This rule applies to all.** Бұл ереже бәріне қатысты

**appreciate** [ə'pri:ʃeɪt] **v.** – 1. бағалау; 2. түсінісу, көңілге тоқу; **appreciate deeply / greatly / keenly / sincerely / very much** (бір нәрсені/біреуді) жоғары бағалау

**apprehend** [æpɹ'hend] **v.** – 1. аңғару, ұғыну, ұшырап қалу, тап болу;

2. алдын ала сезу, боларын сезу (*жаман нәрсенің*), қауіпсіну; **apprehend danger қауіп-қатерді сезу**

**apprehensively** [ˌæpriˈhensivli]

**adv.** – қорқак, жүрексіз, жасқаншақ, тартыншақ

**approach** [əˈprəʊtʃ] **v.** – жақын келу, жақындау; үйірлесу; **dawn approaches таң атып келеді**

**appropriate** [əˈprəʊpriət] – 1. **v.**

иелену; арнау, белгілеу, тағайындау;

2. **adj.** лайық, сай келетін, үйлесетін; **appropriate dress жарасымды/лайық көйлек; book not appropriate for children кітап балаларға лайықты емес**

**approval** [əˈpru:v(ə)l] **n.** – мақұлдау, ризалық

**approve (of)** [əˈpru:v] **v.** – 1. коштау; мақұлдау; 2. бекіту (жоспар, қаулы); рұқсат ету, санкция беру; **approve of smb. 's plan біреудің жоспарын мақұлдау**

**approved** [əˈpru:vd] **adj.** – мақұлданған, қабылданған, бекітілген, санкция берілген

**approx, approximately** [əˈprɒksimətli]

– 1. **adv.** шама; 2. **adj.** шамалы, шамамен; **not to be able to overpower шамасы келмеу; be able to overpower шамасы келу**

**approximate** [əˈprɒksimət] – 1. **adj.** шамамен алғанда, болжалмен; жақын жерде жатқан/орналасқан, жақын; 2. **v.** жақындату, жуықтату; үйлесу; **approximate to zero нөлге жақын; approximate to the truth шындыққа жақындау**

**appurtenant** [əˈpɜ:tɪnənt] – 1. **adj.**

қатысты, қатынасты; 2. **n.** тиістілік, қатынастылық, құрамында/қатарында болушылық

**apricot** [ˈeɪprɪkɒt] **n.** – 1. өрік; 2. өрік ағашы; **dried apricots кенпірілген қақ**

**april** [ˈeɪprɪl] **n.** – сәуір

**apron** [ˈeɪprən] **n.** – алжалқыш

**aquarium** [əˈkwɛəriəm] **n.** – аквариум

**Arabian letter n.** – араб әріптері

**Arabic** [ˈærəbɪk] – 1. **adj.** араб;

2. **n.** араб тілі

**archaeological** [ˌɑ:kɪəˈlɒdʒɪkəl] **adj.**

– археологиялық; **archaeological data археологиялық мәлімет; archaeological dig археологиялық қазба; archaeological excavations археологиялық қазбалар; archaeological site археологиялық қазбалар орны**

**architect** [ˈɑ:kɪtekt] **n.** – 1. сәулетші, сәулеткер; 2. инженер-жасаушы, конструктор; 3. жасаушы, сомдаушы, жаратушы, автор

**architectural** [ˌɑ:kɪˈtektʃərəl] **adj.** – архитекторлық; құрылысты

**archival** [ɑ:ˈkaɪvəl] **adj.** – архивтік

**ardently** [ɑˈdɛntli], **cordially; with craving** [ˈkreɪvɪŋ] **adj.** – ынтыға; **listen attentively ынтыға тыңдау, құмарта**

**arena** [əˈrɪnə] **n.** – арена, алаң, майдан (цирк алаңы)

**argali** [ˈɑ:gəli] (**arkhar**) **zool.** – арқар

**argue** [ˈɑ:gju:] **v.** – 1. бәстесу, бәс тігісу, дауласу, таласу; тайталасу, айтысу; 2. дәлелдесу, дәлел келтіру, дәйектеу; **argue heatedly / passionately / strenuously / vehemently ынтыға/ құмарта/қызу дәлелдесу; argue logically бәстесу кезінде нақты дәлелдер келтіру**

**argument** [ˈɑ:gju:mənt] **n.** – 1. уәж, талас, айтыс, дәлел; дау; 2. пікірсайыс, пікірталас; **offer an / present / put forward an argument дәлел келтіру/ ұсыну; confute / rebut / refute an argument дәлелді жоққа шығару; airtight / solid / sound / telling / trenchant / valid argument бұлтартпас дәлел**

**aristocrat** [ˈærɪstəkræt] **n.** – аристократ, аксүйек (құлдық, феодалдық қоғамдардағы ру басылар, құанаушы аксүйектер)

**arithmetic** [əˈnɪθmətɪk] **adj.** – арифметикалық

**arm** [ɑ:m] – 1. п. қол (білезіктен бастап саусаққа дейін); 2. *anat.* білек; **fig.** *give help, help* қол созу; *help* қол ұшын беру; *fold one's arms* қолын кеудесіне айқастыру

**armament** [ɑ:məmənt] n. – 1. құралдану, соғысқа әзірлік; 2. қару-жарақ; 3. қарулану

**armed** [ɑ:md] adj. – 1. қарулы; 2. нығайтылған, күшейтілген; **armed forces** қарулы күш; **armed attack** қарулы шабуыл; **armed camp** нығайтылған лагерь

**armour** [ɑ:mə] n. – сауыт-сайман, қару-жарақ

**armpit** [ɑ:mpit] n. – қолтық; **close connection** қоян-қолтық

**arms** [ɑ:mz] n. – 1. қару-жарақ; 2. елтаңба

**army** [ɑ:mi] n. – әскер; әскери күш; **drill / train an army** әскери жаттығу жүргізу; **enter / join the army** әскери қызметке түсу;

**aroma, perfume, fragrance** ['freɪgrənts] n. – хош иіс; **nice smell** жағымды иіс

**around** [ə'raʊnd] – 1. adv. айнала, маң, төңірек; 2. *pron.* айналасында, маңында, төңірегінде; **around here** осы маңайда; **around the house** үйдің айналасы; **walk around the town** қала ішімен серуендеу

**arrange** [ə'reɪndʒ] v. – жасау, жөнге салу, ұйымдастыру

**arrangement** [ə'reɪndʒmənt] n. – ұйымдастыру

**arrest** [ə'rest] (*for, on charges of*) – 1. v. қамау, қамауға алу, тұтқындау; 2. v. ұстап алу, тоқтату; **put under arrest** қамауға алыну; **This will arrest the rise in prices.** Бұл бағаның өсуін тоқтады. 3. n. арест, тұтқын

**arrival** [ə'raɪvəl] v. – келу, келіп жету;

**arrow** ['ærəʊ] – 1. n. жебе, садақ оғы; 2. v. садақ ату; **shoot from an arrow** садақ тарту

**art** [ɑ:l] n. – 1. өнер; 2. бейнелеу өнері; 3. шешендік өнер; **work of art** өнер туындылары; **figure of art** өнер қайраткері

**artful** [ɑ:tfʊl] adj. – 1. елті, шапшан, айлалы; 2. жалған, өтірік, қу

**article** [ɑ:tɪkl] n. – 1. мақала, баяндама; 2. *т.біл.* артикль; 3. заңд. бап; 4. зат, нәрсе; 5. жұмыс беруші мен сынақ мерзімін өткізуші арасындағы жазбаша келісім; **article of the Constitution** Конституция бабы; **article of property** жекеменшік заттары; **definite article** белгілі артикль; **indefinite article** белгісіз артикль

**artificial** [ɑ:tɪ'fɪʃ(ə)] adj. – жасанды, жалған істелген

**artilleryman** [ɑ:'tɪləriəmən] n. – зенбірекші

**artist** [ɑ:tɪst] n. – 1. суретші, сурет шебері; 2. әртіс, кәсіби сазгер, әнші, актер, сахнагер; **gifted, talented artist** дарынты, талантты әртіс

**artistic** [ɑ:tɪstɪk] adj. – 1. әртістік, шебер; 2. көркемдік; **artistic photography** көркемдік фотография

**artless** [ɑ:tɪls] adj. – 1. кейіпсіз, ұсқынсыз, жәй; 2. аңқау; 3. шебер/тамаша/озат емес

**arts and crafts** n. – сәндік-қолданбалы өнер

**as** [æz] – 1. *prep.* ретінде, болмысынан; 2. *adv.* бірдей, сондай, тектес; **pron.** сол сияқты, сондай ақ; 3. **conj.** сонымен, сондықтан, өйткені, солай болғандықтан, себебі; **as a rule** әдеттегідей, қағида бойынша; **as if** бейне бір, сияқты; **as if nothing have seen** бейне бір түк көрмегендей; **as usual** әдетінше

**ashamed** [ə'ʃeɪmd] adj. – ұялған, ұятты; **be ashamed of smth.** б/н ұялу; **be / feel ashamed for smb.** біреу үшін ұялу

**ash(es)** ['æʃɪz] n. – 1. күл, ыс; 2. *к.т.* қыраған қалдықтар, мәйіт, мүрде; **knock**

*to pieces* құл-талқан болу; *completely destroy* күлін көкке ұшыру

**ash-tray** n. – 1. күлдеуіш; 2. күлсауыт, күлсалғыш

**aside** [ə'saɪd] adv. – 1. шетке; 2. шет жақта (басқасынан), жеке; шалғай; *move aside* иемке тұру; *step aside* иемке тұру, өмін кемшін сұрау; *stand aside* жеке/бөлек тұру

**ask** [ɑːsk] v. – сұрау, сұрап білу, өтіну

**asleep** [ə'sliːp] adj. – ұйықтап жатқан

**aspect** ['æspekt] n. – түр, көрініс, жақ

**asp** (en) [æsp] n. – көктерек

**aspiration** [,æspə(ə)'reɪj(ə)n] n. – 1. дем алу, демді ішке тарту; 2. талап, талаптану

**asphalt** ['æsfælt, æs'fælt] n. – асфальт, битум

**aspiration** [,æspə'reɪʃən] n. – 1. ұмтылыс; (бір нәрсеге жетуді) қатты қалу; 2. мед. аспирация

**aspire** (to) [ə'spaɪə] v. – ұмтылу, тырысу, талаптану; *rush forward* алға ұмтылу

**aspiring** ['æspaɪnɪŋ] n. – талапкер

**ass** [æs] n. – есек, зердесіз адам

**assembly** [ə'sembli] n. – құрылтай, жиналыс

**assiduous** [ə'sɪdjuəs] adj. – құнтты

**assign** [ə'saɪn] v. – белгілеу, қою, тапсыру, қаржы қою

**assigned** [ə'saɪnd] adj. – арнаулы, *secondary* арнаулы орта білім

**assignment** [ə'saɪnmənt] n. – тапсырма

**assimilate** [ə'sɪmɪleɪt] – баурау; *subdue* *be interested with smth* баурап алу; *be keen of at once* баурап ақету; *be keen of* баураған

**assist** [ə'sɪst] v. – (in) қарасу, көмектесу, жәрдемдесу

**assistance** [ə'sɪst(ə)n(t)s] n. – жәрдем, көмек

**assistant** [ə'sɪst(ə)nt] n. – жәрдемші, көмекші

**associate** [ə'səʊʃi,eɪl] – 1. n. жолдас, серік. 2. v. байланыстыру (ойда), қарым-қатынас

**assume** [ə'sju:m] v. – болжау, міндетке алу

**assure** [ə'ʃʊə] v. – сендіру, нандыру, растаттыру

**aster** ['æstə] bot. – кашқаргүл; ақкекіре

**astonish** [ə'stɒnɪʃ] v. – таңырқау, таңғалдыру

**astounding beauty** coll. – гажайып сұлулық

**astronomy** ['æstrənɔ:tɪ] n. – ғарышкер

**astronomy** [ə'strɒnəmi] n. – астрономия (ғылым)

**atheism** [eɪθiɪz(ə)m] n. – атеизм (ғылыми негізге сүйене отырып, құдайды жоққа шығару, дінсіздік)

**athlete** ['æθli:t] n. – атлет (атлетикамен шұғылданатын адам), күшті, әулетті

**atmosphere** ['ætməsfɪə] n. – 1. атмосфера (жер шарын қаптап тұрған газ тәрізді көзге көрінбейтін зат), қалып, жағдай (айналадағы жағдай)

**atom maker** n. – атомгер

**atomic** [ə'tɒmɪk] adj. – атомдық

**atomic scientist** n. – атомшы

**attach** [ə'tætʃ] v. – бекіту, жабыстыру, тіркеу

**attached** [ə'tætʃt] adj. – 1.

жабыстырылған; 2. қосымша, қоса берілген (хатқа); 3. үйірсек, үйренісін кеткен; берілген

**attack** [ə'tæk] – 1. n. 1. шабуыл; 2. қандайда бір істің белсенді әрекеті; 3. аурудың ұстап қалуы, жүрек ауруының ұстауы; 2. v. 1. шабуыл, шабуылдау, шабуыл жасау; 2. күресу, алысу; 3. қарсы болу/тұру

**attempt** [ə'tempt] – 1. n. 1. әрекет; ұмтылыс; 2. (**against, on, upon**) қастандық; 2. v. 1. әрекет ету, тырысу, тырысып көру, ұмтылу; 3. (**at, on, upon**) қастандық әрекеттер жасау; құртуға тырысу; бағындыруға әрекет ету; **attempt on smb's life** біреудің өміріне қастандық жасау

**attend** [ə'tend] v. – 1. қатынасу, бару; 2. қамқорлық көрсету

**attendance** [ə'tendən(t)s] n. – 1. жәрдем; 2. бару, қатынасу

**attention** [ə'tentʃən] n. – назар; ықылас; зер, зейін; **devote one's attention to** біреуге ықылас/көңіл аудару; **focus one's attention on** бір нәрсеге көңіл аудару; **distract, divert smb.'s attention** біреудің көңілін бөлу/аудару; **escape one's attention** біреудің көңіл аударғанынан қашу; **close attention, meticulous attention, undivided attention** көз алмай тесіле қарау; **attract, draw, call, capture, catch, command, get, hold, retain, rivet smb.'s attention to smth** біреудің көңілін бірнәрсеге аудару; **pay attention (to) көңіл аудару; slip smb.'s attention** біреудің көңіл аударғанынан таса қалу; **I am in all attention** мен бар ықыласыммен тыңдап тұрмын; **pay/draw attention** зейін салу (қою)/ назар аудару; **disperse** зейін таралып кету

**attentive** [ə'tentiv] adj. – зейінді, ықыласты, зерделі; ұқыпты, аңғарымды

**attentiveness** [ə'tentivnes] adj. – байыпсыз, зердесіз

**attest** [ətɛst] v. – дұрыстау, дәлелдеу, растау

**attestation** [,æte'steɪʃ(ə)n] n. – 1. растау; 2. куәлік

**attic** ['ætik] n. – шатыр

**attitude** ['æti:tju:d] n. – көзқарас, арақатынас

**attorney** [ə'tə:ni] n. – сенім білдірген ақвокат

**attract** [ə'trækt] v. – тарту, назарын аудару

**attractive** [ə'træktiv] adj. – тартымды; көрікті

**attraction** [ə'trækʃ(ə)n] n. – қызықтыратын нәрсе

**attribute I** [ə'tribju:t] v. – біреудің есебіне жатқызу, есептеу

**attribute II** ['ætribju:t] n. – сапа қасиет, ерекше белгісі, анықтауыш (*грамм*)

**attributive** [ə'tribjutiv] ling. – анықтауыш

**auburn** ['ɔ:bən] adj. – жириен

**audacity** [ɔ:'dæsəti] n. – 1. ерлік, ержүректік, батылдык; 2. дөрекілік, өрескелдік, әдепсіздік, бетпақтық

**audience** ['ɔ:diən(t)s] n. – 1. аудиторьяда дәріс, баяндама тыңдаушылар; 2. аудиенция (мемлекеттік жоғарғы лауазымды адамның ресми қабылдауы)

**August** ['ɔ:gəst] n. – тамыз (сүмбіле)

**aul** n. – ауыл

**aunt** [ɑ:nt] n. – апа (әкесінің қарындасы немесе апасы, не шешесінің апа-сіңлісі)

**aunty** [ɑ:n.ti] n. – апатай, тәтетай;

**apažan** (enter **addressing to mother, aunt and grandmother**)

**austerity** [ɔs'teriti] n. – қаталдық, қатандық (көзқарастың қатандығы)

**Austrian** ['ɔ:striən] adj. – австриялық

**authentic** [ɔ:'θentik] adj. – анықталған

**author** ['ɔ:θə] n. – автор

**authoress (about woman)** n. – автор

**authoritative** [ɔ:'θoritativ] adj. – 1.

сыйлы; абыройлы, беделді; 2. өктем;

өктемді; **violent acts** өктем әрекеттер;

**authoritative citizen** абыройлы азамат

**authorities** [ɔ:'θoritiz] n. – уәкілдік;

**be commissioner** уәкілдік ету

**authority** [ɔ:'θorit] n. – 1. абырой,

бедел; 2. қожалық, басқарушы, билік; 3.

өкілеттік; **rule over қожалық ету**

**authority and hono(u)r coll** – ар-абырой

**authorized** ['ɔ:θəraizd] adj. –

құқықты, мақұлданған

- auto spare parts** ['ɔ:tou speə pɑ:ts] **n.** – автобөлшектөр
- autobiographic** [ɔ:tə,baɪəu'græfɪk] **adj.** – өмірбаяндық
- autobiography** [ɔ:təbaɪ'ɔgrəfi] **n.** – өмірбаян
- autobuilding** [ɔ:təubɪldɪŋ] **n.** – автоқұрылыс
- autograph** [ɔ:təgrɑ:f] **n.** – қолтаңба
- automatic** [ɔ:tə'mætɪk] **adj.** – автоматты, әдеттеген, дағдылы
- automatic hitch** [ɔ:tə'mætɪk hitʃ] **n.** – автотіркес
- automatic/self-acting brake** [ɔ:tə'mætɪk] **n.** – автотежеуіш
- automation** [ɔ:tə'meɪʃən] **v.** – автоматтандыру
- automatize** [ɔ:təmətaɪz] **v.** – автоматтандырылу
- automobilist** [ɔ:təməbɪlɪst], **motorist** ['məʊtərɪst] **n.** – автомобильші
- autonomous** [ɔ:tənəməs] **adj.** – автономиялық
- autorepair shop** [ɔ:təu'ri'peə ʃɒp] **n.** – автошеберхана
- auto-saw** [ɔ:təu sɔ:] **coll.** – автоара
- auto-translater** [ɔ:təu træn'sleɪtə] **n.** – автоаудармашы
- autumn** [ɔ:təm] **n.** – күз; *late autumn* қоңыр күз
- autumnal** [ɔ:təmənəl] **adj.** – күздік
- auxiliary** [ɔ:g'zɪljəri] – **1. adj.** 1. көмекші; 2. қосымша; **2. n.** 1. көмекші, ассистент, жәрдемші; 2. *ling.* көмекші етістік

- babble** ['bæbl] **n.** – шүлдір, сылдырлап ағу, мінгірлеу
- baby** ['beɪbi] **n.** – әлди, сәби, бөбек, нәресте, бүлдіршін; *lullaby* әлди-әлди
- babyhood** ['beɪbihud] **n.** – нәрестелік шақ

- Avar** [ævɑ:] **adj.** – аварлық
- available** [ə'veɪləbl] **adj.** – ашық
- avenue** [ævɪnju:] **n.** – 1. даңғыл; саяжол; аллея (екі жағында қатар-қатар ағаш егілген жол); 2. көше
- average** [æv(ə)rɪdʒ] – **1. adj.** орташа, үйреншікті. **2. n.** орта сан, орта шама, үйреншікті, әдеттегі. **3. v.** тепе-тең бөлу
- aviation** [ləɪv'eɪʃən] **n.** – авиация
- aviation; aircraft** ['ækrɑ:ft] **adj.** – авиациялық
- avidity** [əvɪdɪti] **n.** – тойымсыздық
- avoid** [ə'vɔɪd] **v.** – қашқақтау, аман құтылу
- awake** [ə'weɪk] **v.** – ояту, оятып жіберу, ояну, түсіну, аңдау, аңғару
- award** [ə'wɔ:d] **v.** – 1. беру (сыйлық ретінде), сыйлық беру, марапаттау; 2. кию, ұйғару, үкім шығару
- away** [ə'weɪ] **adv.** – шетте; *away from home* жырақта, үйден алыста
- awful** ['ɔ:f(u)] **adj.** – қорқынышты
- awfully** ['ɔ:f(u)li] **adv.** – өте, аса
- awhile** [ə'waɪl] **adv.** – біраз уақытқа
- awkward** [ɔ:kwəd] **adj.** – шорқақ, қолайсыз
- awning** [ɔ:nɪŋ] **n.** – 1. аспа, асылма; тент; 2. брезент жаппа
- awl** [ɔ:l] **n.** – біз (аспан)
- axe** [æks] **n.** – балта; *cut with an axe* балтамен шабу
- axis** [æksɪs] **n.** – белік, белдік
- azure** [æzə] **adj.** – көк, көкшіл

## B

- baby house** ['beɪbi] **n.** – нәрестехана
- back I** [bæk] – **I. adv.** кейін, қайта, бұрын; **II. adj.** артқы; **III. n.** арт; *step back* кейін шегіну; *Back from the door!* Есіктен аулақ/әрмен тұр!; *back back of smth* б/н арты



**back II** [bæk], *anat.* – 1. арқа; 2. ішкі жағы, астары; 3. артқы жағы; *flap on back (as a sign of) approval and in agreement); tap on the shoulder; арқасынан (арқадан) қау*

**back III** [bæk] *v.* – 1. шегіну, кейін жылжу; 2. сүйеу, көмектесу

**back and forth** – ерсілі-қарсылы

**back of the head** [b'æk əv pi: hed] *n.* – шүйде

**background** ['bækgraʊnd] *n.* –

1. фон, артқы жақ; 2. істің ішкі мәні

**back(wards)** ['bækwəd] *adv.* – артқа; кейін, кейін қарай, кері; *back артқа қарай, to reverse side артқа қарай; pull back артқа тарту*

**bucket** ['bækɪt] *n.* – науша

**backpack** ['bækræk] (*school*) *n.* – арқа қоржын

**bacon** ['beɪk(ə)n] *n.* – шошқаның қақталған төсі, бекон

**bad** [bæd] *adj.* – нашар, жаман, бұзылған; ызақор, ауру; *jeune, meagre, barren; becoming worse нашарлап жүр; bad result нашар нәтиже*

**badger** ['bædʒə] *zool.* – борсық

**badly** ['bædli] *adv.* – жаман, нашар, қатты, өте

**bag** [bæg] *n.* – сөмке, дорба, қап, шабадан; *nosebag ат дорба; roll-aboard bag жолдажымалы ұстағышы бар дөңгелекті шабадан; book bag мектеп сөмкесі*

**bag** [bæg] *n.* – қапшық, қап

**bagel** ['beɪgəl] *n.* – тоқаш

**baggage** ['bæɡɪdʒ] *n.* – жүк, багаж

**bail** [beɪl] – 1. *n.* 1. кепіл, кепілдік; 2. кепілге алушы. 2. *v.* кепілдікке алу

**bait** [beɪt] – 1. *n.* 1. қармақ жем; 2. жем (атқа). 2. *v.* 1. жемді қармаққа ілу; 2. атқа жем беру; 3. дем алуға тоқтау

**baize** [ˌbeɪz] *n.* – байка (мата)

**bake** [beɪk] *v.* – 1. пісіру (нан);

2. куйдіру, өртеу

**balance** [ˌbæləns] – 1. *n.* 1. байсалдылық; 2. салмақтылық. 2. *v.* 1. теңгеру; 2. өлшеу; 3. салыстыру

**balance** ['blæns] *n.* – таразы

**balanced** ['bælənst] *adj.* – 1. пропорциялы; 2. байсалды, салмақты

**balcony** ['bælkəni] *n.* – қылтима, балкон

**bald** [bɔ:ld] *adj.* – қасқа, таз

**ball I** [bɔ:l] *n.* – 1. доп, шар; 2. шумак

**ball II** [bɔ:l] *n.* – бал, би кеші

**ballad** ['bæləd] *n.* – баллада

**ball-bearing** [bɔ:l'beərɪŋ] *techn.* – шарлы

**ballet** ['bæleɪ] *n.* – балет

**balloon** [bə'lu:n] *n.* – 1. шар, ауа шары; 2. аэростат; 3. доп

**balm** [bɑ:m] *n.* – бальзам

**balsam** ['bɔ:lsəm] *n.* – бальзам

**balsam** ['bɔ:lsəm] *n.* – қынағұл

**balustrade** [ˌbæləs'treɪd] *n.* – балюстрада, бәсқыш, қылтиманың сүйеніш тетігі

**bamboo** [bæm'bu:] *n.* – бамбук

**ban** [bæn] – 1. *n.* 1. тыйым; 2. заңнан тыс деп жариялау. 2. *v.* 1. тыйым салу; 2. лағынет айту, қорғау

**banana** [bə'nɑ:nə] *n.* – банан

**band** [bænd] – 1. *n.* 1. ызба бау, енсіз таспа; 2. бандаж; 3. диапазон; 4. оркестр. 2. *v.* 1. біріктіру, бірлесу; 2. байлау

**bandage** ['bændɪdʒ] – 1. *n.* бинт, таңғыш; 2. *v.* 1. тану, орау (жараны)

**bandaging** ['bændɪdʒɪŋ] *v.* – тану

**bandy I** ['bændi] *v.* – 1. лақтырысу (доппен); 2. бір-екі ауыз сөз қату

**bandy II** ['bændi] *adj.* – қисық, маймақ (аяқ)

**bang I** [bæŋ] – 1. *n.* 1. қатты соққы; 2. аяқ асты шыққан шу, атыс, дүрсіл, жарылыс; 2. *v.* 1. ұру, соғу; 2. ұрысу, соқтығысу; 3. б/н қатты жабу (есік т.б.)

**bang I** [bæŋ] n. – кекіл

**banish** ['bæniʃ] v. – 1. аластату; қуу; 2. жер аудару; 3. тарқату (ой); **banish from the house** үйден қуып шығу

**bank I** [bæŋk] – 1. n. 1. банк; 2. басы артық нәрсені, қорды *сақтайтын* орын; 2. v. 1. ақшаны банкте сақтау/ ұстау; 2. банкті ұстау, иесі болу; 3. қор сақтау; 4. (bank on) біреуге/бірнәрсеге сенім арту; **bank** банкке ақша салу, **to deposit money at a bank; overdraw (one's account)** банктегі өз несиеcін көтеру; **credit bank** несие банкі; **investment bank** инвестициялық банк; **the State Bank** Мемлекеттік банк; **joint-stock bank** акционерлік банк

**bank II** [bæŋk] – 1. n. 1. жаға (өзеннің); 2. үйген топырақ, үймек; 2. v. 1. үю, қорғаныс жасау; 2. жағаға түсіру *n/e tieu*

**banker** ['bæŋkə] n. – банкир, банк иесі

**bankrupt** ['bæŋkrʌpt] – 1. n. банкрот, қарыздар адам. 2. adj. төлеуге шамасы келмейтін, төлей алмайтын

**banner** ['bæne] n. – ту, жалау

**banquet** ['bæŋkwit] n. – банкет, той, мереке

**bar I** [bɑ:] n. – 1. кесек (сабын, темір, шоколад, т.б.); 2. ысырма, бөгет; 3. тор, шабак; 4. саяз жер; 5. адвокаттық іс; 6. сатушының алдындағы стол; 7. бар (кішкентай мейрамхана)

**bar I** [bɑ:] v. – 1. ысырмамен бекіту; 2. бөгеу, жабу; 3. тыю

**barbaric** [bɑ:'bærik] adj. – мәдениетсіз, дөрекі, рақымсыз

**barber I** ['bɑ:bə] n. – шаштараз (ерлердің)

**barber II** ['bɑ:bə] n. – аязды боран (бетті қарып кететін)

**barberry** ['bɑ:bəri] *bot.* – зерек

**bare** [beə] – 1. adj. 1. жалаңаш; 2. бос; 3. аз. 2. v. 1. жалаңаштау, шешу, ашу

**barefaced** ['bæfeist] adj. – 1. ұятсыз, арсыз; 2. көсе, сақалсыз

**bareness** [bæməs] n. – пақырлық

**bargain** ['bɑ:gɪn] – 1. n. 1. келісім, келісушілік; 2. тиімді сауда. 2. v. 1. саудаласу; 2. келісу

**barge** [bɑ:dʒ] n. – баржа

**bark I** [bɑ:k] n. – 1. қабық; 2. тері

**bark II** [bɑ:k] – 1. v. 1. үру, арпылдау, арс ету, абалау; 2. *асырм.* арсылдау. 2. n. үру, үріс

**barley** ['bɑ:li] n. *bot.* – арпа

**baron** ['bæron] n. – барон

**barrel** ['bærəl] n. – 1. бөшке; 2. мылтық дүлі (ствол)

**barren** ['bærən] adj. – 1. бедеу, тумайтын; 2. жеміссіз; құнарсыз

**barrier** ['bæriə] n. – бөгет, бөгеу, кедергі

**barren/sterile flower** – қысыргүл

**barrow** ['bærəu] n. – 1. зембіл; 2. қол арба

**base** [beis] – 1. n. 1. (military) әскери база; 2. негіз, тірек; 2. v. 1. т ірек ету, негіздеу, негізге алу, сүйену; 3. adj. 1. оңбаған, арам (адам); асыл емес металл

**baseless** [beisli:s] adj. – дәлелсіз, жөнсіз

**basic** ['beisik] adj. – базалық; түпкі, негізгі; **basic/main aim, ultimate goal** түпкі/негізгі мақсат

**basil** [bæzil] *bot.* – райхан

**basin** ['beisn] n. – леген, шығанақ

**basis** ['beisis] n. – 1. негіз; 2. база (әскери)

**basket** ['bɑ:skit] n. – себет

**basketball** ['bɑ:skitbɔ:l] n. – баскетбол

**bat I** ['bæt] n. – жарғанат

**bat II** ['bæt] n. – 1. шоқпақ, сойыл; 2. бита (қрекет); 3. ракетка (*теннис*)

**bats** [bæts] adj. *sleng.* – 1. жанды, есі ауысқан; 2. тойып алған (шімдікке)

**bathhouse, bath(s)** ['bɑ:θhaus] n.

1. монша; 2. *Am. E.* жағажайда киім ауыстыратын жасырмалар; **besom, which used in Russian baths to induce монша сытыртқысы**

**bath** [bɑ:θ] n. – 1. ванна, 2. шомылғы

**bathe** [beɪð] v. – шомылу, түсу, жуу

**bathing** [beɪdɪŋ] v. – шомылу; **take a bath ванна қабылдау**

**bathroom** ['bɑ:θrʊm] n. – суға

түсетін бөлме, ванна

**battalion** [bæ'tæljən] n. – батальон

**batter** ['bætə] – 1. коймалжың

қамыр; 2. езілген балшық; 2. v. 1. қатты ұру, соққылау (біреуді); 2. жаншу, езу

**battery** ['bætəri] n. – батарея

**battle** ['bætl] – 1. n. ұрыс, соғыс; **to join battle ұрысқа кірісу**. 2. v. соғысу, күресу, ұрысу

**bawl** [bɔ:l] v. – шырқырау, шырылдау

**bay I** [beɪ] n. – шығанақ

**bay II** [beɪ] – 1. n. ұру. 2. v. 1. кудалау, ізіне түсу

**bay III** [beɪ] n. – торы (жылқы түсі)

**bayonet** ['beɪənɪt] – 1. n. найза. 2. v. найзаласу

**bazaar** [bæ'zɑ:] n. – 1. базар; 2. дүкен (Америкада, Англияда)

**be** [bi] v. – 1. болу, тірі болу; тіршілік ету, өмір сүру; 2. пайда болу, туу, өрбу; өту, шығу; **I think, therefore I am.** мен ойланамын демек, мен бармын (тіршілік етемін)

**be lawful matrimony** adj. – некелі

**be wonder** v. – аң-таң болу

**be afraid (of); dread** v. – қорқу

**be against** [əɡəɪnst] v. – қарсыласу

**be alike** [bi: ə'laɪk] v. – тарту, ұқсау; **be alike his father** әкесіне тартқан

**be angry (with smb; at/about smth)** ['æŋɡrɪ] v. – 1. қаһарлану, ашулану, ашуға міну; 2. зығыры қайнау, ызалану;

3. ренжу; **don't be angry/cross with (me) маған ашуланбаңыз/қаһарланбаңыз; be in a bad temper** ызалану, ызаса булығы; **make angry** ызаландыру

**be ashamed (of, to)** [ə'feɪmd] v. – ұялу, намыстану; **be / feel ashamed for smb.** біреу үшін намыстану, ұялу; **be ashamed of smth.** бір нәрсеге ұялу

**be at enmity (with)** v. – өштесу; кастасу

**be attached (to)** [ə'tætʃt] v. – байлану

**be attentive** [ə'tentɪv] v. – абайлау; **be careful** абайла, абай бол

**be baptized/christened** ['krɪs(ə)n] v. – шоқыну

**be bored** [bɔ:d] v. – іш пісу, зерігу; **miss іші пысады**

**be brought** [brɔ:t] v. – әкеліну

**be built** [bɪlt] v. – құрылу

**be careful** ['keəfəl] adj. – абай болу; **be careful, take care** абай бол

**be carried away** ['kæərɪd] v. – құмарту

**be carried out** v. – атқарылу

**be combed** [bi: kəʊmbəd] v. – таралу

**be completed** [kəm'plɪt(ə)d] v. – аяқталу

**be confused** [bi: kən'fuzd] v. – абдырау

**be constructed** [bi kən'straktɪd] v. – тұрғызылу; салыну

**be content(ed)** [bi kən'tentɪd] v. – азсынбау

**be coupled** [kʌpld] v. – шап ете түсу; **seize** [si:z], **grasp, catch/grab; has sharply** ['ʃɑ:pli] **answered (having taken offence)** шап ете қалды

**be cunning** ['kʌnɪ ŋ] v. – алдау; **we are not able to be cunning them** алдай алмайтын болдық; **be mistaken** алданған; **console me** алдашы

**be declined** [di'klaɪnd] v. – илігу; **without any persuasion; could not be persuaded, pig-headed** ешбір илікпеймін

**be delayed** [di'leɪd] v. – кідіру; *be delayed, tarry, linger* кідіріп қалды; *not delaying* кідірместен; *fluently, smoothly* кідірмеу

**be delirious in one's sleep** v. – ұйқысырау

**be deserted** ['dezət] v. – асқину,

**be disappointed (in smb; with smth)** [bi ,disə'pɔɪntɪd] v. – түңілу

**be distributed** [tɪ ɪz di'strɪbjʊ:t] v. – тарайды; *begin (began) distributed* тарала бастады

**be eager** ['i:gə] v. – ынтық болу

**be empty** ['empti] v. – анырау, анырап калыпты

**be erected, erected** [i'rektɪd]

v. – тұрғызылу;

**be exhausted (with)** [ɪg'zɔ:stɪd]

v. – маужырау

**be extended** [ɪk'stendɪd] v. – созылады

**be fidgety** ['fɪdʒɪti] v. – шошандау

**be fragrant** ['freɪgrənt] v. – аңқу

**be friends** [frendz] v. – достасу, дос болу; *make friends* достасып кету

**be frightened** ['fraɪtənd] v. – үркену; үрейлену, шошыну; *try a fear, panic* шошу, үрейлену

**be glad (at, of; that)** [bi gləd] v. – мәз болу, қуанышта болу

**be glad/happy** v. – қуану, қуанышка кенелу; бақытты болу

**be healthy** ['helθi] v. – денсаулығы зор/сау-саламат болу

**be hypnotized** ['hɪpnətaɪzd] v. – арбалу

**be impressed by smth.** [ɪm'prest] v. – әсерлену

**be in blossom/flower** ['blɒsəm] v. – бадалану; гүлдеу, гүлдену

**be in contact** ['kɒntækt] v. – түйістіру

**be in demountable** [di'maʊntəbl] v. – ауыстырылу

**be in different mind** ['dɪf(ə)r(ə)nt] v. – әр-түрлі ойда/шешімде болу; алалау

**be incite and be found in disagreeable position** v. – арандау

**be irritated** [bi 'ɪrɪeɪtɪd] v. – тітіркену

**be jealous (of)** ['dʒeləs] v. – қызғану

**be kept** [kept] v. – сақталыну

**be late (for)** [leɪt] v. – кешігу; кешігін қалу

**be lazy** v. – ерину; *not be lazy* ерінбе; *you were lazy* ерiнiп едiң

**be lit, light up** [laɪt ʌp] v. – тұтату

**be lost** [bi'lɒst] v. – апалақтау, сасқалақтау

**be made a hole** [bi: meɪd ə həʊl] v. – тесілу

**be misled** [mɪs'led] v. – шатастыру; *get confused, get mixed up; give a confused account/story* аңгімеден шатастыру; *be inconsistent in one's testimony, contradict oneself in one's evidence/ statement* куәләндiрyден шатастыру

**be mistaken** [mɪ'steɪkən] v. – қателесу, шатасу; алдану

**be moved/kept away (from)** v. – алшақталу

**be naive** [naɪ'i:v] v. – аңқаулану

**be noticed** v. – байқалу

**be obstinate** ['ɒbstɪnɪt] v. – қырсығу

**be on the track (of)** v. – аңдысу

**be organizer** v. – ұйытқы болу

**be out of breath** [breθ] v. – алқыну, абыну, аптығу, тұншығу

**be painted** ['peɪntɪd] v. – сырлану

**be paved with asphalt** v. – асфальтталу, асфальт төсеу; *for asphalt* асфальттық

**be perceptible, make itself felt** v. – сезілу

**be pile/hear up** v. – үйілу

**be pointed** v. – өту; *med. diarrhea* иш өту; *take sunstroke* күн өту; *stand the*

*test, control, checkup, checking* сыннан ому; *let water (through)* су өту

**be proud (of)** [bɪ praʊd] v. – мақта-ныш ету

**be published** – басылу, жарық көру; *published* басылып шыққан; *is publishing* басылып келеді

**be recognized** [bɪ 'rekeɪnaɪzɪd] v. – танылды

**be satisfied, pleased** v. – азсынбау, қанағат тұту

**be secretive** ['si:kreɪtɪv] v. – сырласу

**be sick** [bɪ: sɪk] v. – науқастану; сырқаттану

**be sick/ill** v. – ауыру

**be soaked up** [səʊktʌp] v. – сіңу; *it was soaked up* сіңіп кетті

**be stretched** v. – созылады

**be surprised** [sə'praɪzɪd] v. – таңғалу, таңырқау, аң-таң болу; *surprising, fantastic таңқаларлық* *ғажайып; be amazed, surprise таң-тамаша қалу*

**be tempered** ['tempəd] v. – шынығыу

**be tired (of)** v. – шаршау

**be under the control** v. – андулы, андуда болу

**be unreasonable** v. – аңғырттану

**be upset** v. – аһ ұру, жабырқау

**be watchful** v. – қалғымау

**be widespread** [bɪ 'waɪdspred] v. – таралу

**be wind round** [raʊnd] (about rope) v. – ысылу

**be worried** [wʌrɪd] v. – дегбірсіздену, мазасыздану

**be(come) interested** v. – кызығу

**be/become green** v. – көктеу

**be/become/feel angry (with)** v. – өшігу; *begin be at enmity(with)* өмізе/жауласа бастау

**be/feel sorry (for smb.)** adv. – әттеген-ай

**beach** [bi:tʃ] n. – 1. теңіз жағасы; 2. жағажай

**beacon** ['bi:k(ə)n] n. – маяк, сигнал шамы

**bead** [bi:d] n. – моншак; *bead* моншақтау; *beading, beadwork* моншақпен кестелеу

**beads** [bi:ds] n. – таспнык

**bean** [bi:n] *bot.* – атбасбұршақ; *cocoa bean, coffee-bean* атбасбұршақ какаоосы

**bear** [bɛə] v. – 1. шыдау, төзу; 2. алып жүру; 3. туу; 4. сүйеу

**bear** [bɛə] *zool.* – аю

**bearberry** ['bɛəbəri] *bot.* – аюжидек  
**beard** [biəd] n. – сақал; *met. stay with nothing* сақал синап қалу

**bearded** ['biədɪd] *adj.* – сақалды; *without a beard* сақалсыз

**bearing** ['bɛərɪŋ] n. – жеміс беру, жүріс-тұрыс

**beast** [bi:st] *zool.* – 1. аң; 2. айуан; *жыртқыш; domesticate an animal* аңдарды/жануарларды қолға үйрету; *tame; train a wild animal* аңдарды циркке дайындау; *trap an animal* аңдарды қоршауға алу; *hunt wild animals* аңға шығу; *to skin an animal* аң терісін

**beat** [bi:t] – 1. n. соккы, ұрыс, жүректің соғысы; *music.* такт, ритм; 2. v. ұру; сабау, соғу; тоқпақтау, жөнү, қағу, қирату, араластыру; 3. *adj.* соғылған, ұрылған *submit before smb.* бас ұру

**beat unmercifully** v. – ұрып-соғу; *prosecute for assault and battery* ұрғаны үшін соттың алдында жауапқа тарту

**beater** [bi:tə] n. – тоқпақ

**beating** ['bi:tɪŋ] – 1. n. соккы. 2. v. ұру, соғу; *repulse* сокқы беру; *receive repulse* сокқыға ұшырау.

**beautiful** ['bjʊ:tɪfʊl] *adj.* – әдемі, арайлы, ажарлы, сұлу, әлпетті; *beautiful is not beautiful, beautiful that who loves with all heart* сұлу сұлу емес, сүйген сұлу; *beautiful woman* сұлу әйел

**beauty** ['bju:tɪ] **n.** – ару; сұлулық, әдемілік

**beauty and elegance coll.** – ажар-көрік

**beauty and mind n.** – ақыл-көрік

**beauty of face and body coll.** – ажар-сымбат

**beaver** ['bi:və] **zool.** – құндыз; камшат, кәмшат; *beaver cap* камшат бөрік

**because** [bi'kɔ:z] **conj.** – себебі, сол себепті; сондықтан

**beckon (to)** ['bəkən] **v.** – ымдап/ыммен шақыру (басын изеп; қолының саусағымен)

**become (en)tangled** [bi'klɒm] **v.** – шатасу, ілінісу

**become adult v.** – есейю, mature; *it increases өсіп келеді; when i become younger* өскенде

**become anger** [bi'klɒm 'æŋgə] **v.** – айбарлану

**become confused/flustered v.** – абыржу

**become crooked/bent/lop-sided v.** – қисаю

**become depraved/debauched** [bi'klɒm di'preivd/dibɔ: tʃ] **v.** – азғындану

**become enervated v.** – әлсіздену

**become firm** [fə:m] **v.** – ширею

**become free v.** – бос болу, босау, босану

**become fully fledged v.** – қанаттанды

**become hollow /sunken** [bi'klɒm 'hɒləu] **v.** – шүңірею

**become known v.** – танылу, танымал болу

**become rabid** ['ræbid, 'reɪ] – козады (андар)

**become rare v.** – сиреді, сиреу

**become senile** ['si:nail] **v.** – алжасу

**become severe** [bi'klɒm si'viə] **v.** – айбаттану

**become similar (to) v.** – ұқсаттыру

**become stronger, intensify v.** – күшею

**become unstable v.** – тұрақсыздану

**become weak v.** – әлсіреу

**become/get (en)tangled** ['tæŋɡld] – шатысу

**become/get angry (with) v.** – зықырлану, ашулану

**become/get consolidated v.** – зораю, үлкею

**become/get/be attached (to) v.** – қыр/қыр соңынан қалмау

**becoming a little, diminish v.** – кішірею

**becoming less, diminish adj.** – кішірейген

**bed** [bed] **n.** – 1. керует, төсек;

2. клумба (гүлдер егілген үйме топырақ). 3. өзен, теңіз түбі; 4. негізі

**bee** [bi:] **zool.** – 1. ара, бал ара(-сы); *apiary* ара ұялары; 2. еңбексүйгіш адам

**beef** ['bi:f] **n.** – 1. сиыр еті;

2. бұлшық ет

**beefsteak** ['bi:fsteik] **n.** – бифштекс

**beehive** ['bi:haiv] **n.** – омарта (араның ұясы)

**bee-keeper** ['bi:,ki:pə] **n.** – арашы

**beer** [biə] **n.** – сыра

**beet** [bi:t] **n.** – қызылша

**beetle** ['bi:tl] – қоңыз;

**before** [bi'fɔ:] – 1. **adv.** 1. алда, бұрын, алдында; 2. ерте. 2. **conj.** алдын ала

**beforehand** [bi'fɔ:hænd] **adv.** – күні бұрын, күнбұрынб ерте, алдын ала

**beg** [beg] **v.** – 1. сұрау, жалыну; 2. қайыр сұрау;

**began increase v.** – көбейе/ұлғая бастады

**beggar** ['begə] **n.** – қайыршы, сұраушы

**begin** [bi'gin] **v.** – бастау, басталу

**begin to smell v.** – аңқыту

**begin to sparkle/scintillate v.** –  
үшкындау

**beginner** [bi'ginə] **n.** – бастаушы

**beginning** [bi'ginɪŋ] **n.** – басы; **from (the) beginning** (ең) басынан бастап; **very early (in)** (ең) басынанда; \* **a good beginning is half the battle, a good beginning makes a good ending** басы ащы болса, түбі/арты тәтті болады; \* **in every beginning think of the end** әр нәрсенің шегі бар

**behave** [bi'heiv] **v.** – өзін-өзі ұстау

**behave oneself as if in a hurry v.** – асыққансу

**behavio(u)r** [bi'heivjə] **n.** – 1. жүріс-тұрыс, мінезқұлық; 2. көзқарасы, мәнері

**behind** [bi'haind] – 1. **adv.** артта, арттан, соңында, кейін; 2. **prep.** (from) артында, сыртында, кейін; **behind the scenes** астыртын

**beige** [beidʒ] **adj.** – тоқ сары

**belief** [bi'li:f] **n.** – сенім, пікір

**believe** [bi'li:v] **v.** – 1. сену; 2. ойлау, жору

**bell** [bel] **n.** – қоңырау

**belly** ['beli] – 1. **n.** 1. қарын, іш; 2. асқазан. 2. **v.** қампию, кебу

**belong** [bi'lɔŋ] **v.** – 1. жату (біреудің меншігі болу); 2. құрамында болу; 3. шығу (жері, руы)

**belongings** [bi'lɔŋɪŋz] **v.** – бұйым, керек-жарак

**belonging** [bi'lɔŋɪŋ] **n.** – бұйым; керек-жарак

**beloved** [bi'lʌvd] – 1. **adj.** өте жақсы көретін. 2. **n.** сүйікті адам

**below** [bi'ləu] – 1. **prep.** 2. **adv.**

**belt** [belt] **n.** – белбеу, белдік

**beluga** **n.** – қортпа

**bend (down)** [bend] – 1. **v.** иілу, майысу; 2. қайысу, ію; бүгу, бүгілу. 2. **n.** иін, бүгіліс, бұрылыс

**benediction** [,beni'dikʃən] **n.** фатиха

**beneficial** [,beni'fiʃiəl] **adj.** – қайырлы, нұр жауған; **good evening** қайырлы кеш

**benefit** ['benifit] – 1. **n.** пайда, көмек; 2. **v.** пайда келтіру, көмектесу; **in favour** ['feivə] (of) пайдама шешілді; **decide in smb.'s favour** біреудің пайда-сына шешілу

**benevolent** [bi'nevələnt] **adj.** – ықыласты; ақ жарқын, тілектес, мейірбан

**bent** [bent] **n.** – бейімділік

**bequest** [bi'kwɛst] **n.** – мұра

**bereavement** [bi'ri:vmənt] **n.** – ауыр қаза

**berry** ['beri] **n.** – жидек, бүлдірген

**best** [best] **adj.** – өте жақсы; **be at one's best** әрқашанда биіктен көріну; **do one's best** қолынан келгенше көмек көрсету

**bestow** [bi'stəu] **v.** – атақ беру, сыйлық беру

**bet** [bet] **v.** – бәс тігісу

**between** [bi'twi:n] **adv.** – 1. арасында, арада; 2. ортасында; 3. өзара

**better** ['betə] **adj.** – игі; **it would be better** жақсы болса игі еді

**beyond** [bi'jɔnd] – 1. **adv.** алсыта.

2. **prep.** аргы жағында, тыс

**bicycle** ['baɪskl] **n.** – велосипед

**big** [big] – 1. **adj.** 1. үлкен, ұзын бойлы, биік; 2. маңызды; 3. мейірбан **big party** үлкен той; **repeled great impress** үлкен тойтарыстар берген; **(one's) elders** үлкендер; **elder in family** үлкені; **beef ipi** қараның еті

**big cup** [big kʌp] **n.** – тегене

**big deep cup** [kʌp] **n.** – шара

**big nose** [big nəʊz] **adj.** – мұрынды

**big snake** [sneɪk] **zoll.** – абжылан

**big; big lake** [leɪk] **n.** – шалқар; шалқар көл

**bike** [baɪk] **n.** – 1. велосипед; 2. мотоцикл; мотороллер, мопед

**bill** [bil] **n.** – 1. құстың тұмсығы; 2. есеп; 3. плакат; **a theatre bill** афиша, жарнама; 4. тізім

**bile** [bail] **n.** – 1. запыран, өт; 2. ашу, кейіс

**billiards** ['biljədz] **n.** – бильярд

**billow** ['biləu] **n.** – білік

**billowy** ['biləu] **adj.** – кылысқан

**bind** [baind] **v.** – 1. түптеу, байлау, буу; 2. міндетті болу; 3. кату; 4. бекіту, жалғау

**bindweed** *bot.* – шырмауық

**biologist** [bai'ələdzist] **n.** – биолог

**birch** [bɜ:tʃ] **n.** – 1. аққайың; 2. шыбық

**birchen** ['bɜ:tʃən] **adj.** – кайыңды

**bird** [bɜ:d] **n.** – құс; **the milky way** құс жолы; **light sleep** құстың ұйқысындай; **about birds** құстар туралы; **flock of birds** құстар леги

**bird cherry** [bɜ:d 'tʃɛn] **n.** – мойыл

**bird('s) beak** **n.** – құс тұмсық

**birth** [bɜ:θ] **n.** – туу, дүниеге келу

**bisect** **v.** – қак жару; **divide in half** қак бөлу

**bisection** **n.** – қак: қак жару; қак бөлу

**biscuit** ['biskit] **n.** – печенье

**bishop** ['bifəp] **n.** – епископ

**bit I** [bit] **adv.** – сәл, кішкене

**bit II** [bit] **n.** – 1. үзім; 2. ауыздық; **unfulfilled, unbridled** ауыздығы жоқ аттай; **have a hard time** ауыздықпен су ішу

**bite** [bait] – 1. **v.** 1. тістеу; 2. шағу; 3. шап беру, жабысу (сөйлемге); 4. кез келген суық қарумен шабу/ұру/кесу; 5. күйдіру (ашы дәмдеуіштер); 2. **n.** 1. тістеу; 2. шағу; 3. шакқаннан қалған жара н/е орын

**bitter** ['bitə] **adj.** – 1. ащы; 2. азапты; 3. өткір

**bittern** ['bitən] *zool.* – әуілдек

**birthday** [bɜ:θdeɪ] **n.** – туған күн

**black** [blæk] **adj.** – қара; **insidious, perfidious, crafty** қара ниет; **chilly edge of Irtysk** Қара Ертістің саясы; **treasure of black gold** қара алтынның қоймасы

**blackberry** ['blækb(ə)rɪ] **n.** – 1. қара бүлдірген; 2. қожақат

**blame (for)(with)** [bleɪm] – 1. **v.** айыптау, кінәлау, сәткіс беру; **reproach (with)** жазғыру; 2. **n.** кінә, айып, сөзгіс

**blameless** ['bleɪmləs] **adj.** – кіршіксіз, мінсіз

**blasphemy** ['blæsfɪmi] **rel.** – асылық; **fig. swaggering; 'it's not to seem swag-ger» (it sentences (to), when the speech is going about inadmissibility)** «асылық болмасын»

**blaze** [bleɪz] – 1. **v.** 1. лаулау; 2. жарқырау, жылтырлау, жалындап жану; 3. абыржу, қызу; 2. **n.** 1. жарқыраған от, жалын; 2. өрт; 3. ашық түс; 4. қызу

**bleach** [bli:tʃ] **v.** – 1. ағарту; 2. бозару

**bleak** [bli:k] **adj.** – аңғал-саңғал

**bleed** [bli:d] **v.** – қанау, қан төгу, қан құю; **bleed from the nose** мұрнынан қан ағу; **lose/shed/spill blood** қансырау

**blender** ['blendə] **n.** – уатқыш, майдалағыш

**blessing** ['blesɪn] **n.** – несібе, нәубет

**blind** [blaɪnd] – 1. **adj.** 1. соқыр; 2. жағдайды түсінбейтін; 3. анық емес; 2. **n.** соқыр адам, перде, терезе

**blind alley (street)** **n.** – шығыршық

**bliss** [blɪs] **n.** – 1. зейнет, рахат;

2. шаттық, бақыт

**blissful** ['blɪsfəl] **adj.** – бақытты, рахатты

**blizzard** ['blɪzəd] **n.** – боран

**block (up)** [blɒk ʌp] **v.** – алдын бөгөу, тоқтату; (*біреудің жолын бөгөу*); **prepare (for) beforehand** алдын ала дайындалған; **give notice (of), let know beforehand** алдынан өту; **meet (with); come/run across** алдынан шығу



**block up, bar, obstruct** v. –

көлейгелеу

**blond** [blɒnd] adj. – ақшырайлы, аққұба

**londe** [blɒnd] adj. – ақтәнді

**blood** [blʌd] n. – 1. қан; *type blood* қан тобын анықтау; *med. circulation* қан қысымы; *blood pressure* қан айналысы, қан жүру; *it runs in his blood* бұл оның қанында бар; 2. темперамент, қызу; 3. тұқым, жаратылыс

**blood coagulation** – қан ұюы; *bloody battle* қанды майдан

**blood vessel, vas sanguineum** [NA] – қан тамыр

**bloodsucker** ['blʌd, sləkə] zoll. – сүлік

**bloodsucking** [blu:dsʌkiŋ] n. – қансорғыш

**bloodthirsty** [blu:diθɜ:sti] adj. – қанқұмар

**bloody** [blu:di] adj. – қанжоса, қанды

**bloom** [blu:m] – 1. v. гүлдену. 2. n. гүлдену, беттің қызылы

**blooming** ['blu:miŋ] adj. – гүлденген

**blooming country** – бағыстан

**blossom** [blɒsəm] v. – гүлдену

**blow (about clothes)** [bləʊ] v. – далақтау

**blow** [bləʊ] v. – 1. үрлеу, соғу, ұру; 2. желбірету; 3. керней тарту; 4. үрлеп қампайту; 5. үріп жандыру; *if it blows үрлесе*; *brass band, wind band* үрлемелі оркестр

**blow; rush** [rʌʃ] v. – ызғу

**bludgeon** ['blʌdʒən] n. – шоклар (басы үлкен шоклар); *be tool in someone's hand* қол шоклар болу

**blue** [blu:] adj. – 1. көк; көгілдір; көк ала; 2. п. көк (аспан); *green patrol* көгілдір күзет; *blue colour* көгілдір түс; *blue ocean* көк мұхит

**blue (dark) n.** – көк теңбіл; *green grass* n. көк айдар/шалғын; *green*

*meadow* көкөрай шалғын; *grows verdure* көк шығады

**blue(ness)** [blu:] n. – көкшілді, көктік; зенгірлік

**bluebell** ['blu:bel] – қоңыраугүл

**blueing** ['blu:iŋ] n. – ніл

**blunt** [blʌnt] adj. – 1. өтпейтін, кеспейтін, доғал; 2. түсінбейтін, топастау; 3. өрескел; тік, қатал

**bluntly** ['blʌntli] adv. – шорт, қатал, тіке

**blur** [blɜ:] – 1. n. 1. дақ, сия тамшысы; 2. күңгірт. 2. v. 1. ластау, былғау; 2. күңгірттену, анық болмау

**blush** [blʌʃ] v. – ұялғаннан қызару, қызарып кету

**bluster** ['blʌstə] – 1. n. 1. дауылдың үілдеген дауысы, үілдеу; 2. босқа қорқыту. 2. v. 1. өршелеу (дауыл); 2. босқа қорқыту

**board** [bɔ:d] n. – 1. тақта, тақтай; 2. тамақ; 3. басқарма, өкімет; 4. борт, бүйір

**boarding school** ['bɔ:diŋsku:l] n. – жабық оқу орны, интернат

**boards a hatchet** ['hæʃɪt] n. – тақтай

**boast** [bəʊst] – 1. n. мақтаншақ.

2. v. мақтану

**boat** [bəʊt] n. – қайық

**body** ['bɒdi] n. – 1. дене, тән; 2. тұла бой, корпус; 3. негізгі жағы; 4. адам, кісі; 5. бірлестік; *giving the life man беретін*

**bog** [bɒg] n. – саз, батпақ

**boil** [bɔil] v. – 1. қайнау, қайнату; 2. ашулану; *fly into a rage* қаны қайнады; *it's hot outside* күн қайнап тұр; *the work is in full swing* жұмыс қайнап жатыр

**boiled (about the food) adj.** – асулы, қайнаған

**bold** [bəʊld] adj. – 1. батылдық, өжет; 2. арсыз, өрескел; *not making up one's mind* бата алмай тұрған

**boll** [bəʊl] n. – қауашақ

**bolshevik** ['bɒlʃɪvɪk] **n.** – большевик  
**bolt** [bɔʊlt] – 1. **n.** 1. садақ; 2. найзағай, нажағай; 3. ысырма; 4. болт; 5. қашу, жүгіру. 2. **v.** 1. ысырмамен есік, терезені жабу; 2. шайнамай жұту; 3. тұра қашу  
**bomb** [bɒm] **n.** – бомба; *atom/atomic / fission bomb атом бомбасы*  
**bombardment** [bɒmbədment] **v.** – бомбалау  
**bomber** [bɒm] *aviation.* – бомбалаушы  
**bomb-proof** **n.** – бомбапана  
**bonanza** [bə'nænzə] **adj.** – өркенді  
**bond** [bɒnd] – 1. **n.** 1. жазба түрдегі берген міндеттеме; 2. міндетті қарыз; 3. шынжыр. 2. **v.** кепілге беру  
**bone** [bəʊn] **n.** – сүйек, дене, тән  
**bone-setter** ['brəʊn, setə] **n.** – сынықшы  
**bonnet** ['bɒnɪt] **n.** – қалпақ (әйелдер мен балалар киетін)  
**bonny** ['bɒni] **adj.** – 1. әдемі; 2. таза; 3. сау  
**book** [bʊk] – 1. **n.** кітап, кітапша; 2. **v.** 1. тіркеу, кітапқа жазу; 2. тапсырыс беру/алу (билет); *bookshop; bookstore кітап дүкені; book-depository кітап қоймасы*  
**bookbinder** ['bʊk,baɪndə] **n.** – түптеуші  
**booking office** ['bʊkɪŋ,ɔfɪs] **n.** – билет кассасы (театр, темір жол)  
**bookish** ['bʊkɪʃ] **adj.** – кітап, оқуды сүйетін  
**book-keeper** ['bʊk,ki:pə] **n.** – бухгалтер  
**book-keeping** ['bʊk,ki:pɪŋ] **n.** – бухгалтерия  
**bookmark** ['bʊkmɑ:k] **n.** – бетбелгі  
**bookshelf** ['bʊkʃelf] **n.** – кітап сөресі  
**boorishness** ['buəriʃnəs] **n.** – арсыздық, міденнетсіздік, дөрекілік

**boor** [buə] **n.** – дөрекі, мәдениетсіз (адам)  
**boot** [bu:t] **n.** – бәткенке; *toe of boot бәткенкенің тұмсығы*  
**boots** [bu:ts] **n.** – етік  
**booth** [bu:ð] **n.** – 1. дүкен, киоск; 2. кабина  
**border** ['bɔ:də] **n.** – 1. шекара; 2. қыр  
**borderland** ['bɔ:dələnd] **n.** – 1. шекаралас жер; 2. шек  
**boredom** ['bɔ:dəmə] **n.** – зерік; зеріккендік  
**borrow** ['bɒrəʊ] **v.** – 1. қарызға алу; 2. шеттен алу  
**borrowed** ['bɒrəʊd] **adj.** – несиелік  
**bosom** ['buzəm] **n.** – 1. көкірек, кеуде; 2. қойын  
**boss** [bɒs] (*overseer*) **n.** – 1. ие, кожа; 2. бақылаушы  
**botany** ['bɒtəni] **n.** – өсімдіктану  
**botfly** ['bɒtflaɪ] **n.** – сәйгел  
**both** [bəʊθ] *pron.* – екеуі де  
**bother** ['bɒðə] *adorn.* – 1. әурелеу, зеріктіру, мазалу; 2. кедергі жасау; 3. мазасыздандыру, тынышсыздандыру  
**bottle** ['bɒtl] **n.** – 1. шыны; 2. бөтелке, шөлмек  
**bottom** ['bɒtəm] **n.** – түп; *bring, deprive with force, to finish түпке жету*  
**bottomless** ['bɒtləsləs] **adv.** – түпсіз  
**bound I** [baʊnd] – 1. **n.** 1. шек, шекара; 2. шек кою. 2. **v.** 1. шектес болу; 2. шек кою, тью  
**bound II** [baʊnd] – 1. **n.** секіріс. 2. **v.** 1. секіріп кету; 2. секіру. 3. **adj.** 1. жүруге даяр; 2. бет алған  
**boundary** ['baʊndəri] **n.** – 1. белес; 2. айкаспа; 3. шекара  
**boundless** ['baʊndlɪs] **adj.** – шексіз, ұланғайыр; *boundless territory ұланғайыр сахараның*  
**boundless steppe** **n.** – ең дала

**bouquet** [bu'kei] n. – букет, гүл шоғы  
**bourgeois** ['bʊəʒwɑ:] – 1. adj.  
 буржуазиялык. 2. n. буржуа

**bow I** [bau] – 1. n. 1. тәжім ету; 2. изеу; 2. v. 1. ию, майыстыру; илү; 2. бас ию; 3. басын изеу

**bow II** [bau] – 1. n. 1. доға, ийн; имек (н/е кез-келген ийлен зат); 2. садақ; 3. арка; 4. шығыршық (кілттін, пышақтың т.б.); гарда (доптын); 2. v. ысқылы аспаптарда ойнау

**bow(-)string** *old.* – адырна

**bowI** [boul] n. – тегеш, тостаған

**box I** ['bɒks] v. – бокстау, шапалақтау, жұдырықпен ұру

**box II** [bɒks] n. – 1. қобди, қобдиша; 2. қорап; 3. ложа (театрда); **box: wooden box for keeping provisions** кебеже; *fig. fat man* кебеже қарын

**boxer** ['bɒksə] n. – боксер, бокшы

**boxing** ['bɒksɪŋ] n. – бокс

**boy** [bɔi] n. – ұл; *lad* ұл бала

**bracelet** ['breɪslɪt] m. – білезік

**braid I** [breɪd] – 1. n. бұрым, тоқыма бау; 2. v. өру, әдіптеу

**brain II** [breɪn] n. – 1. ми; 2. ақыл, қабілеттілік; **brain fever** ми қабынуы; **cerebral hemispheres** ми сыңары

**brainless** ['breɪnlɪs] adj. – мисыз, ақылсыз, ақымақ

**brake** [breɪk] *tech.* – тежегіш

**bramble** ['bræmbəl] *bot.* – бабажапырақ (-ғы)

**bran** [bræn] n. – кебек

**branch I** [brɑ:ntʃ] n. – сала; *coll. in branch, in area (that) саласында*

**branch II** [brɑ:ntʃ] n. – 1. бұтақ; 2. тармақ, тарам; 3. бөлім, филиал; 4. тарау; 5. тұқым

**branch-wise** adj. – салалық

**branchy** [brɑ:ntʃɪ] adj. – тарам-тарам

**branded** ['brændɪd] v. – танбаланған

**brant** [brænt] *zool.* – қарашақаз,

**bravado** [brə'vɑ:dəu] n. – адырандық

**brave** [breɪv] adj. – батырлық, батыл, ер жүрек

**bravo** ['brɑ:vəu] adv. – алақай

**brawl** ['brɔ:l] n. – шатақ; **about person with heavy nature** мінезі шатақ

**bread** [bred] n. – нан; *earn* нан табу; *tasty with bread* нанмен дәмді; *nutritious with bread* нанмен қуатты

**bread(-)winner** ['bred, wɪnənt] n. – асыраушы

**breadth** [bredθ] n. – ен, кеңдік

**break I** [breɪk] – 1. v. 1. сындыру; үзу, бөлу; 2. жарылу, жару; шорт сыну; сындыру, қирату; 2. нашарлау; 3. шыдамау; 2. n. 1. сыну, бөліну; 2. сызат, тесік; 3. үзіліс; *it doesn't break* үзілмейді; *break (to pieces)* кескілеу;

**break II** [breɪk] n. – күйме (екі н/е төрт дөңгелекті)

**breakfast** [brekfəst] n. – ертеңгі ас; **have breakfast** ертеңгі асты ішу

**bream** [bri:m] *zool.* – ақтабан; табан балық

**breast** [brest] n. – көкірек, кеуде, төс; *it must be susceptible (to) көкірегі байлаулы болмау*

**breath** [breθ] n. – дем алу, тыныс алу

**breath(ing)** [breθɪŋ] n. – 1. дем алысы, тыныс алысы; 2. есу, леп

**breathe** [bri:ð] v. – ауа жұту, дем алу, ніскеу

**breathless** [brɛθlɪs] adj. – 1. демсіз, тыныссыз; 2. енгіккен

**breeches** ['bri:tʃɪz] n. – бриджи (шалбар)

**breed** [bri:d] – 1. n. тұқым, ұрпақ. 2. v. өсіру, тәрбиелеу, шығару

**breeding** ['bri:diŋ] n. – 1. көргенділік, ізеттілік; 2. тұқымдық; 3. әдептілік, тәрбиелілік; **fruitless, without a sort** тұқымсыз

- breeze** [bri:z] **n.** – 1. самал, жел;  
2. жаңалық
- bribe** [braib] **n.** – пара; *give bribe or graft* пара беру
- bribe taker** [braib 'teikə] **adj.** – паракор
- brick** ['brik] **n.** – 1. қыш; ки; 2. кірпіш
- bricklayer** ['brik,leia] **n.** – тасқалаушы
- bride** [braid] **n.** – қалыңдық
- bridegroom** ['braidgrum] **n.** – күйеу
- bridge** [bridʒ] **n.** – көпір; *on the shoring of bridge* көпірдің тіректеріне
- brief** [bri:f] **adj.** – қысқа
- brigade** [bri'geid] **n.** – бригада
- brigand** ['brigənd] **n.** – шапқыншы
- bright** [brait] **adj.** – 1. рауанды; 2. ашық; 3. жарық, жарқыраған; 4. әйгілі, айқын
- brilliance** ['briljəns] **n.** – 1. жарықтық; 2. жалтыр, жарқын; 3. әсемдік
- brilliant** ['briljənt] **adj.** – 1. жайнаған, жарқыраған; 2. жарқын; 3. тамаша
- bring** [brɪŋ] **v.** – әкелу; келтіру; *be of use, be of benefit* пайда әкелу; тигізу, сендіру
- bring to light** **v.** – әшкерелеу
- bring up** [brɪŋ ʌp] **v.** – бағу, тәрбиелеу; *tendance (about smb); nurse, tend* бағып күту
- brink** [brɪŋk] **n.** – шет, жиек (тік құздың, судың)
- brisk** [brɪsk] **adj.** – 1. көңілді, қызықты; 2. шапшаң, епті; 3. сергітетін, салқын (жел)
- bristle** ['brɪsl] **v.** – үрпию (up), тік тұру, ашулану, түксию
- bristle up** ['brɪsl] **v.** – түксию; дүрдію
- Britain** ['brɪtn] **n.** – Англия, Британия
- British** ['brɪtɪʃ] **adj.** – ағылшын
- brittle** ['brɪtl] **adj.** – нәзік, сынғыш
- broadcast** ['brɔ:d,kə:st] **n.** – радиохабар

- broad-shouldered** [brɔ:d'ʃouldʒ] **adj.** – иықты
- brocade** [brəu'keid] **n.** – қамқа
- brocade** **adj.** – қамқалы
- broiler** ['brɔilə] – пеш
- broken** ['brəukən] **adj.** – үзбелі
- broker** [brəukə] **n.** – делдал; *coming true mediation* делдалдық жасайтын
- bronchial asthma** ['brɒŋkiəl] **med.** – ауатамыр
- bronze** [brɒnz] **n.** – қола
- brooch** [brəʊtʃ] **n.** – брошка, түйреуіш
- broom** [bru:m] **n.** – сыпыртқы, сыпырғыш
- broth** [brɒθ] **n.** – сорпа
- brother** ['brʌðə] **n.** – 1. аға; 2. бауыр-лас, жерлес, қызметтес; • *blood is thicker than water* ағайынның азары болса да, безері болмас
- brother-in-law** ['brʌðərin,lɔ:] **n.** – 1. бажа; 2. қайны
- brought up** [brɔ:t ʌp] **adj.** – тәртіпті,
- brow** [braʊ] **n.** – қас, маңдай, қабақ
- brown** [braʊn] **adj.** – қоңыр; күрең; *baritone, pleasant voice* қоңыр дауыс; *horse with sorrel colour* күрең ат; *emerald valley* күрең белдері
- brown cap boletus** **n.** – қайыңқұлақ
- brown cap boletus** **n.** – қарасаңырау-құлақ
- bruise** [bru:z] **n.** – көгерген жер
- brush** [brʌʃ] **n.** – қылқалам; *artist, painter* қылқалам шебері
- brushwood** ['brʌʃwʊd] **n.** – бұта, тоғай
- brutal** ['bru:tʃl] **adj.** – андай, дөрекі, өрескел, мейірімсіз
- brutish** ['bru:tɪʃ] **adj.** – қатаң, айуанша, мейірімсіз
- bubble** ['bʌbl] – 1. **n.** көпіршік, көбік.
2. **v.** көпіру, қайнау, көбіктену
- buccaneer** [,bʌkə'niə] **n.** – пират, қарақшы

**buck** [bʌk] v. – мақтану, мылжындау  
**bucket** ['bʌkɪt] n. – шелек  
**buckwheat** ['bʌk,wɪ:t] n. – қарақұмық  
**bud** [bʌd] n. – бүршік, гүлдің түйдегі,  
 бұтақ  
**budget** ['bʌdʒɪt] n. – бюджет  
**buffet** ['bʊfeɪ] n. – буфет  
**bug** [bʌg] n. – кандала, коңыз, құрт-  
 құмырсқа  
**bugle** ['bju:gl] n. – керней  
**build** [bɪld] v. – 1. тұрғызу; құру, салу;  
 2. негіздеу, дәлелдеу (айғақтармен)  
**building** ['bɪldɪŋ] n. – 1. ғимарат,  
 сәулет; 2. құрылыс; 3. үй  
**bulge** [bʌldʒ] – 1. n. томпақ, дөңестік.  
 2. v. 1. шығып тұру; 2. кампию  
**bulb** [bʌlb] n. – баданша; бадана  
**bulk** [bʌlk] n. – үйінді; кемеңнің жүгі;  
 б/н көп мөлшері; көлем, аймақ; үлкен  
 бөлігі  
**bulky** ['bʌlki] adj. – арбиган, үлкен,  
 ауыр  
**bull** [bʊl] n. – өгіз, бұқа  
**bullet** ['bulɪt] n. – оқ  
**bulletproof** ['bulɪtpru:f] adj. – оқтан  
 сақтағыш  
**bullfinch** ['bʊlfɪntʃ] n. – шымшық  
**bully** ['bulɪ] n. – 1. бұзақы; 2.  
 жанжалқой, сотқар; 3. мақтаншақ  
**bump** [bʌmp] – 1. n. 1. соғысу; 2. ісік,  
 томпақ. 2. v. соғысып қалу, ұрып қалу  
**bumpkin** ['bʌmpkɪn] n. – ебедейсіз,  
 ұялшақ адам  
**bunch I** [bʌntʃ] – 1. шоқша; 2. гүл  
 шоғы; 3. бума; *man with big pointed  
 beard* шоқша сақал  
**bunch II** [bʌntʃ] – 1. n. 1. түйіншек;  
 бума; 2. v. 1. түйіншектен байлау; 2.  
 түйдектену  
**burden** ['bɜ:dn] n. – 1. парыз; 2. ауыр  
 нәрсе, жүк; 3. салмақ, ауыртпалық

**burdock** ['bɜ:dnɔk] adj. – 1. ұйғақ; *bot.*  
 түйежапырақ  
**bureau** [bjʊə'reu] n. – бюро  
**bureaucracy** [bjʊə'rɔkɾəsi] n. –  
 бюрократизм  
**bureaucrat I** ['bjʊə'reukræt] adj. –  
 әкімсымақ  
**bureaucrat II** ['bjʊə'reukræt] n. –  
 бюрократ  
**burglar** ['bɜ:glə] n. – түнгі ұры  
**burial** ['berɪəl] n. – өлікті шығару,  
 жерлеу  
**burn** [bɜ:n] – 1. n. 1. күйік; 2. күйген,  
 өрт шалған жер; 2. v. 1. (oneself) күйіп  
 қалу; 2. күю; лапылдау, жану; 3. өртеу;  
*burn, scorch* күйдіру; *set on the fire, set  
 fire (to) жасау; I'm going to burn өртейін*  
*деп жатырмын*  
**burrow** ['bʌrou] n. – апан  
**burrow; hole** [həʊl] n. – ін; *wear out  
 to hole* індеріне тасып әкету  
**burst** ['bɜ:st] – 1. n. копарылу,  
 жарылу, бұзылу. 2. v. 1. жарылу, жару; 2.  
 копарылу; 3. бұзу, бұзылу  
**bury** ['berɪ] v. – көму, жасыру  
**bus** [bʌs] n. – автобус  
**bush** [bʊʃ] n. – түп, бұта; *bush(es),  
 shrub(s)* бұталар; *sand(y) region with  
 bushes* бұталы құм; *knotty; gnarled  
 plant* бұталы өсімдік  
**bushy** ['bʊʃɪ] adj. – шыбықтар өсіп  
 кеткен; бұталы  
**business** ['biznis] n. – 1. жұмыс; 2.  
 сауда бірлестігі; 3. фирма; 4. пайдалы  
 келісім  
**business trip, official journey** ['dʒə:ni]  
 n. – іс сапар  
**businessman** ['biznɪsmæn] n. –  
 кәсіпкер  
**bustle** ['bʌsl] coll. – абыр-сабыр,  
 абыр-дабыр. 1. n. абыржу, әбігер. 2. v. 1.  
 асығу; 2. абыржу

**bustling** ['bʌslɪŋ] **n.** – әбігершілік

**busy** ['bɪzi] – 1. **adj.** 1. қолы бос емес, жұмыс басты; 2. тынышсыз, әбігер. 2. **v.** жұмыс беру, істету

**but** [bʌt] – 1. **conj.** бірақ, -да, -де, сонда да. 2. **adv.** сол ғана, тек қана

**but and ben adv.** – арман-бермен, әрлі-берлі

**butler** ['bʌtlə] **n.** – сарай, орда қызметшісі.

**butt** [bʌt] **v.** – сүзу, сүзісу

**butterfly** ['bʌtəflaɪ] **n.** – көбелек

**button** ['bʌtn] – 1. **n.** 1. түйме; 2. кнопка. 2. **v.** түйме қадау, түйме салу

**button up** ['bʌtn ʌp] **v.** – түймелену

**buttonhole** ['bʌtnhəʊl] **n.** – ілгек

**buy** [baɪ] **v.** – сатып алу

**buyer** ['baɪə] **n.** – сатып алушы

**cab** [kæb] **n.** – пәуеске арба (жеңіл арба) яки жеңіл жалдамалы машина, такси.

**cabrank** ['kæbræŋk] **n.** – такслер тұратын орын.

**cabbage** [kæbdʒ] **n.** – қырыққабат

**cabin** ['kæbɪn] **n.** – 1. күрке; каюта; 2. там, жұпыны үй

**cabinet** ['kæbɪ'nɪt] **n.** – 1. кабинет, бөлме; 2. ыдыс-аяқ салатын шынылы шкаф; 3. министрлер кабинеті.

**cable** [keɪbl] **n.** – кабель, канат, арқан, телеграмма

**cableway** ['keɪblweɪ] **n.** – аспалы жол

**cackle** ['kækkl] **v.** – қаңқылдау

**cadge** [kædʒ] **v.** – тілену, сұрану, қайыр сұрау

**cadger** ['kædʒə] **n.** – қайыршы

**cafe** ['kæfeɪ] **n.** – кафе

**cafeteria** [,kæfɪ'tɪəriə] **n.** – кафетерий

**cage** [keɪdʒ] – 1. **n.** 1. тор, қапас; 2. лифт; 2. **v.** торға қамау

**buzz, drone; fig. grumbling; ling. hushing sound; hum** [hʌm] **n.** – ызың

**buzz** [bʌz] **v.** – азынау, ызылдау, гүлдеу, есек тарату

**buzzing** [bʌzɪŋ] **v.** – гүлдеу

**by** [baɪ] **adv.** – қасында, іргесінен; *by near him; by his side, beside him* оның қасында

**by accident adv.** – аңдаусызда

**by different price coll.** – арзанды-қымбатты

**by force; by way of feat adj.** – зорлықпен

**by instructions** [baɪ ɪn'strʌkʃ(ə)n] – нұсқауымен

**by mistake; erroneously adv.** – қателікпен

**by volume** ['vɒljʊ:m] **adj.** – ауқымды

**bygone** ['baɪɡɒn] **adj.** – өткен

## C

**cake** [keɪk] – 1. **n.** торт, кекс, күлше нан; 2. **v.** кебу, қату

**calamity** [kə'læməti] **n.** – апат, ауыртпалылық

**calculate** ['kælkjuleɪt] **v.** – есептеп шығару, жобалау, жоспарлау

**calculating-machine** ['kælkjuleɪtɪŋ mə'ʃi:n] **n.** – есептеп шығаратын машина.

**calculation** [,kælkju'leɪʃən] **n.** – есептеу, есептеп шығару, ойлану

**calendar** ['kælendə] **n.** – күнтізбе; күнпарақ

**calf** [kɑ:f] **n.** – бұзау, бұзау терісі, балғыр

**call** [kɔ:l] **v.** – шақыру, атау есімін айту; айғайлау; біреуге бару

**call oneself (smb./smth.)** [kɔ:l] **v.** – аталу

**call to one another v.** – үндесу

**calling; saddle the horses v.** – аттан

**callosity** [kæ'lsəti] **n.** – қажу

**calm** [kɑ:m] **adj.** – байыпты, байсалды, тыныш

**calmly** ['kɑ:mlɪ] **adv.** – байсалды, шыдамды, абыржымас, устамды

**calmness** ['kɑ:mnəs] **n.** – сабырлылық, тыныштық

**camel** ['kæmə] **n.** – аруана; түйе; *strong fighter мүйе балуан*

**camel saddle** ['kæmə(ə) 'sædl] **n.** – ауыт

**camel-male** ['kæməlmeɪl] **n.** – үлек

**camera** ['kæmərə] **n.** – фотоаппарат

**camp** [kæmp] **n.** – лагерь

**camper** ['kæmpə] **n.** – үйшік

**campaign** ['kæm'peɪn] **n.** – 1. жорық; 2. кампания.

**can I** [kæn] – модальді етістік; мүмкін болу, солай болу, рқұсат болады

**can II** [kæn] **n.** – бидон; **canned food** консервіленген тағам.

**Canada** ['kænədə] **n.** – Канада

**Canadian** [kə'neɪdʒən] **I. adj.** – Канадада тұратын кісі; **II.n.** канадалық

**canary** [kə'neəri] **n.** – канарейка(ақ сары әнші құс)

**canal** [kə'næl] **n.** – канал; **build/construct a canal** канал салу/тұрғызу

**cancel** ['kænsəl] **v.** – 1. сызып тастау; 2. өшіру; 3. жою

**cancer** ['kænsə] **n.** – рак (ауру), рак ауруының үдеуі

**candid** ['kændɪd] **adj.** – адал, шын, жүректен, сенімді

**candidate** ['kændɪdeɪt] **n.** – кандидат

**candle** ['kændl] **n.** – шам, май шам; шырақ; *fig. my light шырағым; blow out a candle шамды өшіру; light/put шам жағу*

**candle-light** ['kændllaɪt] **n.** – шамның жарығы

**candlestick** ['kændlstɪk] **n.** – шам қойғыш

**candy** ['kændɪ] **n.** – қатты кәмпит, мұз кәмпит

**candystore** ['kændɪstɔ:] **n.** – кәмпит сататын дүкен, кондитерлік дүкен.

**cane** [keɪn] **n.** – қамыс, таяқ, шыбық

**cane-sugar** [keɪn'ʃʊgə] **n.** – қант қамысы

**canine tooth** ['keɪnəɪn] **n.** – азу

**canister** ['kænɪstə] **n.** – темір қорап, канистр, темір сауыт

**cannon** ['kænən] **n.** – зеңбірек, пушка

**cannonade** [ˌkænə'neɪd] **n.** – канонада (зеңбіректің атуы)

**canny** ['kæni] **adj.** – епті, шебер, оңтайлы

**cant** [kænt] **n.** – 1. екіжүзділік; 2. опасыздық

**canteen** [kæn'ti:n] **n.** – буфет, асхана

**canvas** ['kænvəs] **n.** – кенеп.

**canyon** ['kænjən] **n.** – арна

**cap** [kæp] **n.** – тақия, кепка, тығын, коқпак

**cap with ear-flaps** **n.** – құлақшын

**capable** ['keɪpəbl] **adj.** – қабілетті, лайықты

**capacity** [kə'pæstɪ] **n.** – сыйымдылық, жағдай, міндет

**cape** [keɪp] **n.** – 1. мүйіс; 2. жамылғы.

**capercaille/capercaille** [ˌkæpə'keɪli] **zool.** – атакөр

**capital** ['kæpɪtəl] **n.** – капитал

**capital** ['kæpɪtəl] **n.** – астана, бас әріп

**capitalism** ['kæpɪtəlaɪzəm] **n.** – капитализм

**capitulate** [kə'pɪtʃuleɪt] **v.** – тізе бұту, берілу

**captain** ['kæptɪn] **n.** – капитан, командир

**captious** ['kæpʃəs] **adj.** – міншіл

**captive** ['kæptɪv] **n.** – тұтқын; **be taken captive** тұтқынға алыну

**capture** ['kæpʃə] **v.** – тұтқынға алу, қамау

**car** [kɑ:] n. – машина.

**car lift** n. – автокөтергіш

**car park** [kɑ:pɑ:k] n. – автомекен

**car sign** [kɑ: sain] n. – автобелгі

**caravan** [ˈkærəvæn] n. – керуен

**caraway** [ˈkærəwei] n. – зире

**carbon** [ˈkɑ:bən] n. – көміртегі

**carburettor** [ˌkɑ:bə'retə] n. – карбюратор

**card** [kɑ:d] n. – карточка; *post card* ашық хат, открытка; *visiting-card* визит картасы; *Birthday (New year) card* құттықтау хаты; *card of admission* рұқсат қағаз

**cardboard** [ˈkɑ:dbɔ:d] n. – картон

**cardinal** [ˈkɑ:din(ə)] adj. – 1. басты, негізгі; 2. есептік сан есім

**care** [kɛə] n. – 1. қам, қамқорлық; (*about smb/smith.*) *show concern (for/about), take trouble (about)* (біреудің/біріңерсеңің біреу туралы) қамын ойлау, қамын жеу; 2. уайымдау, уайым; бағып-қағу, күту

**career** [kə'riə] n. – карьера, мансап.

**career-guidance** n. – кәсіби, кәсіптік бағдар

**careerist** [kə'riənist] n. – баққұмар, мансапқор

**careful** [ˈkɛəfəl] adj. – абай, ұқыпты

**carefulness** [k ɛəfʌlnəs] adj. – сергектік

**careless** [ˈkɛələs] adj. – 1. алау-жалау, салдыр-салақ; 2. уайымсыз, қамсыз; 3. арандағыш; 4. салақ, немқұрайлы

**carelessness** [ˈkɛələsnəs] – 1. н. ұқыпсыздық, аңғалдық; тиянақсыздық; 2. adj. армансыз; аңғал; ұқыпсыз, тиянақсыз

**caress** [kə'res] v. – аялау; *anxious hand* [ˈæŋkʃəs] аялы алақан, еркелету, мейрім көрсету

**caricature** [ˌkærikə'tʃuə] n. – карикатура

**carnage** [ˈkɑ:nidʒ] n. – қырғын.

**carnation** [kɑ:'neɪʃən] n. – қалампыр; *sweet-william* түрік қалампыры

**carp** [kɑ:p] – 1. н. карп, сазан. 2. v. тиісу, осал жақтарын табу

**carpenter** [ˈkɑ:pəntə] n. – балташы  
**carpenter** [ˈkɑ:pəntə] n. – ағаш шебері

**carpet** [ˈkɑ:pɪt] n. – кілем; *types of carpet* кілемнің түрі

**carriage** [ˈkæridʒ] n. – 1. жеңіл арба; 2. вагон; 3. баға; 4. қаретка; 5. тұлға

**carrier** [ˈkæriə] old. – арбақеш; *drive on the cart* арбалату

**carrion** [ˈkæriən] n. – өлексе; *become enervated, lose one's strength, become weak* өлекселену, әлсіреу

**carrots** [ˈkærət] n. – сәбіз

**carry** [ˈkæəri] v. – 1. алау; 2. арқалау; 3. сақтау (жүрегінде), ойында ұстау; 4. матем. жадында ұстау; 5. алып жүру, жеткізу; 6. көтеру; 7. ұзарту

**carry along** v. – әуестендіру

**carry out** v. – атқару, *learn instruct carry out, fulfil oneself, implement* атқарып үйрену

**cart** [kɑ:t] n. – 1. арба; 2. ат-көлік; *things which can carry with cart* арбалық

**cartel** [kɑ:'tel] n. – картель (капиталистік монополияның бір түрі.

Әрбір өндіріс саласындағы ірі кәсіп иесінің рынокқа үстемдігін және келісушілердің тауарға бірыңғай нарық қойып, пайда түсіруді қамтамасыз ету үшін жасалған келісімі)

**carter** [ˈkɑ:tə] n. – арбашы

**cartoon** [kɑ:'tu:n] n. – 1. карикатура, сықақ; 2. картон

**cartridge** [ˈkɑ:trɪdʒ] n. – 1. оқ, заряд жасау; 2. фото үлдірі (пленкалары) бар орам

**carve** [kɑ:v] v. – кесу, кесіп алу; еңбекпен табысқа жету; бөлшектеу



**carving** [kɑ:viŋ] n. – ою, өрнек жасау  
**case** [keis] – 1. гр. септік. 2. н. жағдай,  
 оқиға; сотқа жататын іс

**cash** [kæʃ] n. – ақша; *out of cash бір  
 тиынсыз*

**cashier** [kæʃiə] n. – кассир

**casket** ['kɑ:skɪt] n. – қол сандық

**cast** [kɑ:st] v. – 1. лақтыру; 2. қырын  
 қарау, көңіл бөлу; 3. құю; *cast lots*  
*жәребө тастау; cast about* іздену,  
 тырысу; *be cast down* ренжүлі болу,  
 ренжу

**cast iron** [kɑ:st'ɑiən] n. – шойын

**castle** ['kɑ:sl] n. – сарай, қорған

**casual** ['kæʒjuəl] adj. – 1. кездейсоқ;  
 2. салақ, ұқыпсыз; 3. оқтын-оқтын,  
 ұдайы емес

**cat** [kæt] n. – мысық; *quarrel like cats*  
*and dogs* ит пен мысықтай өмір сүру

**catalogue** [kæt(ə)lɔ:g] n. – каталог  
 (бірыңғай заттардың белгілі тәртіппен  
 жасалған тізімі)

**catapult** [kætəpɒlt] – 1. n. 1. ката-  
 пульта (бұрынғы заманда оқ, таспен  
 ататын сақпан сияқты құрал); 2. рогатка.  
 2. v. ату

**catastrophe** [kə'tæstrəfi] n. – қирау, апат.

**catch** [kætʃ] v. – 1. ұстау; ұстап алу,  
 үстінен түсу; 2. (catch (up)) қуып жету;  
 3. үлгеру (көлікке); 4. (catch (at)) ұстауға  
 тырысу (мүмкіндікті); 5. ауырып қалу,  
 жұқтырып алу; 6. түсіну, ұғу, қағып  
 алу; 7. көріп қалу (*тез, бір сәтке*); 8.  
 тұзаққа түсіру; 9. ілігу; 10. бөлу, тоқтау  
 (аяқ асты); 11. ұрып алу, қысып/соғып  
 алу; *catch a thief ұрыны ұстан алу;*  
*catch in a lie* өмірік айтқанын түсініп  
 қою; *catch at smth.* бір нәрсенің үстінен  
 түсу/ұстан алу; *catch the train* поездқа  
 үлгеру; *catch one's finger in a door* есікке  
 қолын қысып алу; *catch (a) cold* суық  
 тигізіп алу

**catch (try to)** [kætʃ] v. – аулау; *hunt,*  
*chase* аң аулау; *fish* балық аулау

**catch/take fire burn** [bɜ:n] v. –  
 өртену; *burn down/out; perish* өртеніп  
 кету; *begin to burn* өртене бастады

**category** ['kætəgəri] n. – категория.

**categorically** [,kæti'gɔrik(ə)li] adv –  
 батыл, табанды; үзілді-кесілді, қатаң,  
 қатаң

**caterpillar** ['kætəpɪlə] n. – 1.  
 қырықбуын; 2. қанішер, бапсалаушы,  
 күшпен алушы

**cathedral** [kə'ti:dr(ə)] n. – кафе-  
 драль сбора (үлкен шіркеу).

**catholic** ['kæθ(ə)lik] adj. – католик.

**Catholicism** [kə'θɒlɪsɪz(ə)m] n. –  
 католицизм.

**cat-fish** ['kæt,fɪʃ] *zool.* – лақа

**cattle** ['kætl] n. – мал; *domestic*  
*animals, fig. wealth* үй жануарлары;  
*provide sustenance (for)* мал табу үшін;  
*hold cattle* мал бағу; *cattle yard, farmyard*  
*мал қора; back-court* малжанды

**cattle of all kinds** n. – түлік

**cauliflower** [kɒlɪflaʊə] n. – гүлді,  
 қырыққабат

**causal** ['kɔ:zəl] adj. – себепті

**cause to quarrel (with)** – ұрыстыру

**cautious** ['kɔ:ʃəs] adj. – сақ; зерек,  
 зейінді, аңғарғыш; *be in full readiness*  
*сақдай сай болып тұру; be cautious, be*  
*on the alert* сақ болу; *sak's warrior* сақ  
 жауынгері

**cavalry** ['kæv(ə)lri] n. – атты әскер.

**cave** [keiv] n. – үңгір

**caviar(e)** ['kæviɑ:] n. – уылдырық

**cavity** (ab. tooth) ['kævɪ] med. –  
 шұқыр

**cease** ['si:s] v. – тоқтату

**ceiling** [si:lɪŋ] n. – төбе (үйдің төбесі).

**celebrate** ['selɪbreɪt] v. – тойлау, мере-  
 келеу; қошеметтеу, мадақтау

**celebration** [,selɪ'breɪʃən] n. –  
 салтанат, сән-салтанат; мереке

**celestial** [si'lestiəl] **adj.** – 1. аспан, көк; 2. әдемі, әсем

**cell** [sel] **n.** – ұяшық; клетка, элемент;  
*diapason of cell* ұяшықтар диапазоны

**cellar** ['selə] **n.** – жергеле, погреб

**cellophane** ['seloufein] **n.** – целлофан

**celluloid** ['seljuloɪd] **n.** – целлулоид.

**cellulose** ['seljuloʊs] **n.** – целлюлоза

**cement** [sə'ment] **n.** – цемент

**cemetery** ['semtri] **n.** – зират

**cenotaph** ['senətɑ:f] **n.** – кенатафий (бос мола, өлік қойылмаған қабір)

**sensor** ['sen(t)sə] **n.** – цензор, сынаушы

**sensorship** ['sen(t)səʃɪp] **n.** – цензура.

**censure** ['sen(ʃ)ə] **n.** – айыптаушылық, кінәлаушылық

**census** ['sensəs] – санақ; *by census* санақ бойынша

**cent** [sent] **n.** – 1. цент (0,01 доллар); *per cent* процент.

**centigrade** ['sentigreɪd] **adj.** – жүз градустық (100-ге бөлінген)

**centimetre** ['sentɪ,mɪ:tə] **n.** – сантиметр.

**centipede** ['sentɪpɪ:d] **n.** – қырықаяқ

**central** ['sentr(ə)] **adj.** – орталық.

**century** [sentʃuri] **n.** – ғасыр; *from time immemorial* ғасырлар бойы

**ceratophyllum** *bol.* – мүйізжапырақ

**cereal** ['siəriəl] **n.** – сұлы ботқасы

**ceremonial** [seri'mouniəl] **n.** – зияпат, рәсім, кәде

**certain** ['sɜ:tn] **adj.** – 1. белгілі, әйгілі; 2. анық, шын; біраз, азғана; *for certain* анық; *make certain* б/н көз жеткізу

**certificate** [sə'tɪfɪkət] **n.** – кәмелеттік аттестат; куәлік; анықтама (құжат); *health certificate* денсаулығы туралы анықтама; *reference* жұмыс орнынан анықтама

**certify** ['se:ti,faɪ] **v.** – 1. растау; 2. сену; диплом, сертификат тапсыру

**chain** [tʃeɪn] **n.** – шынжыр, тізбек

**chain mail** ['tʃeɪnmeɪl] *old.* – аймауыт

**chain armour, hauberkpatterned**

[pæɪ(ə)nd] **adj.** – аймышты

**chair** [tʃeə] **n.** – 1. орындық;

2. мәжіліс, кафедра; *be in the chair*

*басқару; take the chair* басқару.

**chairman of village** **n.** – төраға; әкім ауылнай

**chalk** [tʃɔ:k] **n.** – бор

**challenge** ['tʃælɪndʒ] – 1. **n.** 1. дауыстау; 2. дуэльге шақыру. 2. **v.** шақыру.

**chamber** ['tʃeɪmbə] **n.** – палата

**chameleon** [kæ'mi:liən] **n.** – хамелеон

**champagne** [ʃæm'peɪn] **n.** – шампан

**champion** ['tʃæmpjən] **n.** – жеңімпаз, чемпион

**chance** [tʃɑ:n(t)s] – 1. **n.** 1. оқиға;

2. **v.** 1. тәуекелге бел байлау; 2.

кездейсоқ болу; күтпеген, ойламаған жерден болу; 3. мүмкіндік; *take one's*

*chance* тәуекелге бел байлау; *by chance* кездейсоқ, кездейсоқтық; *on the chance* сондай болғанда

**chancellor** ['tʃɑ:nsələ] **n.** – канцлер

**chancery** ['tʃɑ:n(t)s(ə)rɪ] **n.** – лорд канцлердің соты (Англияда); *in*

*chancery* лорд канцлердің қарауында.

**chandelier** [ˌʃændə'liə] **n.** – аспашам

**change** [tʃeɪndʒ] – 1. **n.** өзгеріс;

2. **v.** өзгерту; ауыстыру, майдалау, алмастыру; *without modification*

*өзгеріссіз; speak ingratiatingly* майдалап сөйлеу; *change to the better way* құлтыру

**changeable** ['tʃeɪndʒəbl] **adj.** – өзгеріп тұратын, ауыспалы, ауытқымалы, құбылмалы; 2. аумалы-төкпелі; 3.

өзгергіш; *figurative sense/meaning of words* сөздің ауыспалы мағынасы; *gr.*

*Present Simple* ауыспалы осы шақ;

*changeableness, mutability; fickleness* өзгергіштік

**changeable** [tʃeɪndʒəbl], **unstable** [ʌn'steɪbl] **adj.** – тұрақсыз; **unreliable person** тұрақсыз адам; **changing of books** кітап алмасу

**channel** [tʃænl] **n.** – 1. бұғаз; 2. канал; 3. арна (радио, телед.); **English Channel** Ла-Манш бұғазы; **television/TV channel** теледидар каналы

**chaos** [ˈkeɪɔs] **n.** – былық, астан-кестен, апыр-топыр

**chap** [tʃæp] **n.** – 1. жас жігіт; 2. жарық (жарылып кету)

**chapel** [tʃæp(ə)] **n.** – кішкентай шіркеу.

**chapter** [ˈtʃæptə] **n.** – 1. тарау; 2. үзінді; 3. тақырып

**char** [tʃɑː] **v.** – күйдіру, күй.

**character** [ˈkærəktə] **n.** – 1. мінез-құлық, темперамент, өнеге; 2. жеке тұлға; 3. әдеб. кейіпкер; 4. атақ; 5. қабілеттілік; 6. әріп, сан

**characteristic** [ˌkærəktə'nstɪk] – 1. **n.** қасиет, өзіндік, тән ерекшеліктер; 2. **adj.** мінезді, өзгешелік; **cherish** қасиеттейміз

**characterization** [ˌkærəktəraɪ'zeɪʃən] **n.** – мінездеме, сипаттама

**charge** [tʃɑːdʒ] **v.** – 1. зарядтау; 2. айыптау, кінәлау; 3. ұмтылу; 4. беру; 5. жазып қою; 6. тұтату

**charges** **n.** – шығыс; **costs**, **disbursement**; **expenses of estimate** шығыс сметасы

**charitable** [ˈtʃærətbəl] **adj.** – рақымшыл, мейірбанды

**charity** [ˈtʃærənti] **n.** – рақымдылық, қайырымдылық

**charlatan** [ˈʃɑːlət(ə)n] **n.** – шарлатан, көз бояушы, алдамшы

**charm** [tʃɑːm] – 1. **n.** 1. әсерлілік, жарқындылық; 2. ықпал, әсер; 2. **v.** 1. сүйсіну; 2. жұбату, жұбану; **under a charm** қол астында, қарамағында

**charming** [tʃɑːmɪŋ] **adj.** – әсем, әдемі.

**charter** [ˈtʃɑːtə] – 1. **n.** хартия (ескі қолжазба, қолжазба жазылған мата).

2. **v.** 1. қолжазба беру; 2. жалдау.

**chase** [tʃeɪs] **v.** – қуалау, артынан қуалау, қуып жету, қадаалау, бақылау

**chaste** [tʃeɪst] **adj.** – 1. таза, қатал; 2. жұпыны, қарапайым

**chastity** [ˈtʃæstəti] **n.** – пәктік

**chatter** [ˈtʃætə] **v.** – балпылдау, сықылдықтау

**chatterbox** [ˈtʃætəbɒks] **adj.** – мылжың.

**chatty** [ˈtʃæti] **adj.** – мылжың, мыжың.

**cheap** [tʃiːp] **adv.** – бағасыз, арзан, сапасыз, құнсыз, нашар

**cheapen** [ˈtʃiːp(ə)n] **v.** – арзандату

**cheapness (of)** **n.** – арзаншылық

**cheat** [tʃiːt] – 1. **n.** 1. алаяқ, арамза, сұрқия, залым; 2. өтірікші, алдағыш; 3. алаяқтық, бұзықтық; 2. **v.** өтірік айту, бұзықтық жасау, алдау

**check** [tʃek] **v.** – 1. тексеру, өлшеу; 2. белгі соғ/қою, тоқтату, бақылау, ескерту

**checked** [tʃekd] **adj.** – 1. шақпақты, шатырашты; 2. ұстамды

**checkroom** [ˈtʃekru:m] **n.** – киінетін бөлме

**cheek** [tʃiːk] **anat.** – ұрт, жақ, бет

**cheep** [tʃiːp] **n.** – шикыл, шырыл, шыңқыл

**cheer** [tʃiə] **n.** – қуану, риза болу, қол шапалақтау, ләззат алу

**cheerful** [ˈtʃiəfəl] **adj.** – 1. сауық сүйгіш; 2. ақ жарқын; 3. сергек; 4. көңілді, риза; 5. тұнық, мөлдір, таза

**cheese** [tʃiːz] **n.** – ірімшік, сүтсірне

**chemical** [ˈkemɪkəl] **adj.** – химиялық

**chemist** [kemɪst] **n.** – 1. дәріханашы; 2. химик

**chemistry** [ˈkemɪstrɪ] **n.** – химия (пән)

**chemist's (shop) n.** В.Е. – дәріхана  
**cheque [tʃek] n.** – чек (банк чегі);  
**checkbook** чек кітабы  
**cherish [ˈtʃerɪʃ] v.** – қадірлеу; сенім, үміт арттыру; қарау, әлпештеу, ардақтау  
**cherry [ˈtʃeri] bot.** – шие  
**cherry-coloured [tʃeri-kolourɪd] adj.** – кызыл-қошкыл  
**cherry-plum [ˈtʃerɪplʌm] bot.** – алша  
**chess [tʃes] n.** – шахмат  
**chest [tʃest] n.** – 1. сандық; 2. көкірек қуысы  
**chestnut [ˈtʃesnʌt] n.** – талшын (бук ағашының бір түрі)  
**chew [tʃu:] v.** – шайнау; *chew smth. with crunch* қытырлату  
**chewing gum [tʃu:ɪŋɡʌm] n.** – сағыз  
**chicken [ˈtʃɪkɪn] n.** – 1. балапан; 2. тауық еті, құс еті  
**chick-weed [ˈtʃɪkwɪ:d] zool.** – сұқсыр  
**chief [tʃi:f] n.** – басты; басты, негізгі, басқарушы; *main library* басты кітапхана; *the main reason* басты кесір; *in main roles* басты рөлдерде; *having a small family* шағын басты адам  
**child [tʃaɪld] n.** – бала, сәби, қыз бала, ер бала  
**childhood [ˈtʃaɪldhʊd] n.** – балалық шақ  
**childish [ˈtʃaɪldɪʃ] adj.** – 1. балаға тән, балалық; 2. балалық қылық; 3. әлсіз, осал, жеңілтек  
**children [ˈtʃɪldrən] pl.** – балалар  
**chill [tʃɪl] n.** – 1. суық, ызғар; 2. суық тию; 3. салқындату.  
**2. v.** салқындату, суыту  
**chime [tʃaɪm] n.** – 1. қоңырау тізбегі; 2. pl. қоңыраулар дыбысы.  
**2. v.** сылдырлау, қоңырау соғу  
**chimney [ˈtʃɪmni] n.** – 1. труба; 2. мұржа; 3. түтік  
**chimney-sweeper [ˈtʃɪmni,swi:pə] n.** – труба тазалаушы

**chimpanzee [ˌtʃɪmpænˈzi:] n.** – шимпанзе (маймыл)  
**chin [tʃɪn] n.** – иек  
**china [ˈtʃaɪnə] n.** – фарфор, шыны.  
**China [ˈtʃaɪnə] n.** – Қытай  
**chinese [ˈtʃaɪˈni:z] adj.** – қытай  
**chink [tʃɪŋk] n.** – ұңғыма  
**chintz [tʃɪnts] n.** – сиса  
**chip [tʃɪp] n.** – 1. бөлшек, ұнтақ; 2. жарық, кетік; 3. кесім, кесек, бөлшек;  
**2. v.** 1. сындыру, жару; 2. ұнтақтау, мыжу; 3. сындыру; *as dry as a chip* өте құрғақ  
**chipmunk [ˈtʃɪpmʌŋk] zool.** – алатышқан  
**chirp [tʃɜ:p] v.** – шырылдау, шикылдау; *worry, be anxious* шырылдайды; *since moment of the appearance on light* шырылдап жерге түскеннен-ақ  
**chisel [ˈtʃɪzəl] v.** – қашау  
**chocolate [tʃɒkəlɪt] n.** – шоколад  
**choice [tʃɔɪs] n.** – 1. таңдау, талғау; 2. талғам; 3. қалағаны, таңдағаны; *by (for) choice* таңдағаны, қалағаны  
**choir [ˈkwaɪə] n.** – 1. хор; 2. хор айтатын жер (үлкен шіркеуде)  
**choke [tʃoʊk] v.** – 1. қақалып қалу; 2. тұншықтыру, тұншығу; *choke up* мөлтету; *choke to death* тұншықтыру.  
**chologogic adj.** – өт жүргізетін  
**choose [tʃu:z] v.** – таңдау, ұйғару  
**chop [tʃɒp] v.** – шабу, турау, кесу;  
*chop off* шауып тастау  
**chopper [ˈtʃɒpə] n.** – кетпен, шапқыш  
**chopping-knife, cutter [ˈkʌtə] n.** – кескіш  
**chord [kɔ:d] n.** – хорда, ішек (струна), желбезек  
**chorus [ˈkɔ:rəs] n.** – 1. хор; 2. кайырма; 3. бірдей айту  
**christen [ˈkrɪs(ə)n] v.** – 1. шокындыру; 2. ат қою (кісіге); 3. затты ату

**Christian** ['krɪʃjən] **n.** – христиан

**Christmas** ['krɪsməs] **n.** – рождество (күлдінің туған күні деп мейрамдайтын христиан дінін тұтынушылардың мейрамы)

**chronicle** ['krɒnɪkl] **n.** – хроника

**chronological** [,krɒnə'lɒdʒɪkəl] **adj.** – хронологиялық

**chub** [tʃʌb] **zool.** – ақмарқа

**chubby** ['tʃʌbi] **adj.** – толық жүзді, дөңгелек бетті

**chuckle** ['tʃʌkl] **n.** – күлкі, сықылық

**chum** [tʃʌm] **n.** – жолдас (жақын).

**church** [tʃɜ:tʃ] **n.** – шіркеу

**cigar** [si'gɑ:] **n.** – сигара

**cigarette-case** [sig(ə)'retkeɪs] **n.** – сигарет салатын қорап.

**cinema** ['sɪnɪmə] **n.** – кино, кинофильм; *cinema-goer* кино көруші.

**cinnamon** ['sɪnəmən] **n.** – даршын

**cipher** ['saɪfə] **n.** – 1. нөл; 2. құнсыз, сапасыз зат; 3. цифр; 4. шифр

**circle** [sə:kl] **n.** – дөңгелек, шеңбер, топ, цикл

**circuit** ['sə:kɪt] **n.** – 1. шыр айналу, айналып оралу; 2. округ, бөлім; 3. сым темір, шынжыр тізбе; *make a circuit of айналып шығу*

**circular** ['sə:kjʊlə] **adj.** – дөңгелек.

**circumference** [sə'klɪmf(ə)r(ə)n(t)s] **n.** – қоршау, шеңбер

**circumstance** ['sə:kəmstən(t)s] **n.**  
1. жағдай; 2. сол жағдайға байланысты факт (болған оқиға, болған іс); 3. pl. материалдық жағдай; *in easy circumstances* жақсы жағдайда; *in reduced circumstance* қысықтың жағдайда, ауыр жағдайда; *in (under) circumstance* сондай жағдайда болғанда

**circus** ['sə:kəs] **n.** – 1. цирк; 2. алан.

**cite** [saɪt] **v.** – мензеу, сілтеу, айту (жатқа айту, мысал келтіру)

**citadel** ['sɪtədl] **n.** – бекініс, қорған.

**citation** [saɪ'teɪʃən] **n.** – сілтеме, айту

**citizen** ['sɪtɪz(ə)n] **n.** – азамат; *civil war* азамат соғысы

**citizenship** ['sɪtɪz(ə)nʃɪp] **n.** – азаматтық.

**city** ['sɪti] **n.** – қала.

**civil** ['sɪvɪl] **adj.** – 1. әдепті, ізетті;

2. азаматтық; *civil pathos* азаматтық асқақ үн; *civil law* азаматтық құқық; *civil/civic rights* азаматтық заң; *civil marriage, common-law marriage* азаматтық неке; *civil funeral rites* азаматтық дүмпу; *civil suit* азаматтық үкім

**civilization** [,sɪvɪlaɪ'zeɪʃən] **n.** – 1.

өркениет; 2. өркендеген дәуір; 3. өскен; 4. мәдениеттілік

**civilized** ['sɪvəlaɪzd] **adj.** – өркениетті;

*civilized society* дамыған қоғам

**claim** [kleɪm] **n.** – наразылық, талап, сұрақ

**claimant** ['kleɪmənt] **n.** – талап етуші

**clamorous** ['klæməərəs] **adj.** – 1. бажылдауық; 2. шырылдақ; 3. айқай, шулы

**clan** [klæn] **n.** – ру, тұқым.

**clang** [klæŋ] **v.** – салдырлату, шылдырлату.

**clap** [klæp] **v.** – 1. сабалау; 2. қол соғу; 3. шапалақтау

**clarity** ['klærəti] **adj.** – анықтық

**clasp** [klɑ:sp] **v.** – қысу, ұстау; *clasp one's hands* қолын қысу; *clasp (another person's) hands* қол алысу

**class** [klɑ:s] **n.** – 1. сынып; 2. тап; 3. сабақ; *class teacher* сынып жетекшісі; *like class (comm. polit) man* ретінде

**classic(al)** ['klæsɪkəl] **adj.** – классикалық; *classic(al) struggle* классикалық күрес

**classmate** ['klɑ:smeɪt] **n.** – бірге оқитын жолдас.

**classroom** ['klɑ:srum] **n.** – сынып бөлмесі

**clatter** ['klætə] **n.** – тарсыл, сылдыр, айқай-шу

**clause** [klɔ:z] **n.** – 1. грамматикада күрделі сөйлемнің бір бөлігі; 2. тармақ, бөлім

**claw** [klɔ:] **n.** – 1. тұяқ; 2. аяқ (тұяғы бар аяқ); 3. тұяққа ұқсайтын аспап

**clay** [kleɪ] **n.** – 1. балшық; 2. саз

**clean** [kli:n] **v.** – 1. аршу, тазалау; 2. тазарту

**cleaned** [klɪ:n] **adj.** – аршылған, тазаланған

**clear** [kliə] **v.** – тазарту, тазалау; *clear away* жинап қою; *clear out* тазарту; *clear up* бітіру, аяқтау; ашылу, анықтау, өтіп кету (ауру); төлеу

**clear and in detail** **adv.** – анық-қанық

**clear up** [kliə ʌp] **v.** – анықтау, айқындау; *give more concrete expression (to)* айқындай түсу

**clearness** ['kliənəs] – 1. **adj.** анықтық; 2. **n.** айқындық

**clerk** [klɑ:k] **n.** – клерк, қызметші.

**clever** [klevə] **adj.** – ақылды, есті, іскер, дана

**click** [klik] **v.** – тырсылдату

**cliff** [klɪf] **n.** – жар, құз

**client** [klaɪənt] **n.** – 1. тұрақты тұтынушы; емделуші, клиент

**climate** **n.** – климат, ауа райы

**climax** ['klaɪmæks] **n.** – шарықтау, шыңы, шарықтау шегі

**climb** [klaɪm] **v.** – 1. өрмелеу; 2. шығу, көтерілу; 3. өсу; 4. жоғарылау

**climbing** ['klaɪmɪŋ] **n.** – тауға шығу

**cling** [klɪŋ] **v.** – жабысу; *cling on to* жабысу

**clinking** **adj.** – шылдырауық

**clinic** ['klinik] **n.** – клиника.

**clip** [klɪp] **v.** – 1. жабыстыру, қосу; 2. кесу, қию

**clippers** ['klɪpəz] **n. pl.** – кескіш

**clique** [kli:k] **n.** – клика (сыбайластар тобы)

**cloak** [klɔ:k] **old.** – аба, плащ

**clock** [klɒk] **n.** – сағат; *what time is it* сағат қанша болды

**clock hand, hour hand** **n.** – сағат тілі; *clockwise* сағат тілі бойынша; *watch shop, watch maker's, watch repair shop* сағат дүкені; *watchmaker* сағат жөндеу шебері

**clock** [klɒg] **v.** – 1. кедергі жасау; 2. былғау, бүлдіру

**close** [klaʊs] **v.** – 1. жабу; 2. жақындау; 3. аяқтау; *draw to a close* аяқталу; *bring to a close* аяқтау; *close up* жабу, қымтау

**closely** ['klaʊsli] **adv.** – тым, өте.

**closer** ['klaʊsə] **n.** – шырғ етпе

**cloth** [klɒθ] **n.** – 1. мәта; 2. (tablecloth) дастархан; 3. шұға

**clothe** [kləʊð] **v.** – 1. киіндіру; 2. жамылу, қапталу, қаптау

**clothes** [kləʊðz] **n.** – киім; *change (one's clothes)* киім ауыстыру, теріс киімді оңға аудару; *clothes wear out* киім ескірген

**clothing** ['klaʊθɪŋ] **n.** – киім-кешек; *in the form of dressed, in the clothes* киімінен

**cloud** [klaʊd] **n.** – бұлт; *dense cloud* бұлттар төніп; *with clouds* бұлттармен; *cloudy* бұлтты

**cloudless** ['klaʊdles] **adj.** – бұлтсыз

**clown** [klaʊn] **n.** – 1. клоун; 2. сайқы-мазақ; 3. дөрекі кісі

**club** [klʌb] **n.** – клуб

**clumsy** ['klʌmzi] **adj.** – 1. арпаң-тарпаң, арбаң-арбаң; 2. тұрпайы, икемсіз

**cluster** ['klʌstə] **n.** – бір топ, бір шок.

**clutch** [klʌtʃ] **v.** – ұстау, ұстап қалу; *a drowning man will clutch at a straw* суға кеткен тая қармайды

**coach** [kəʊtʃ] – 1. н. 1. күйме, нууеске; 2. вагон; 3. дайындаушы, эйрлеуші, жаттықтырушы. 2. в. дайындау, үйрету

**coachman** [ˈkəʊtʃmən] н. – арбашы, дөлбөші

**coagulability** [kəʊɡjələbiliti] н. ұйыгыштық; *coagulability of blood* қан ұйылымы

**coal** [kəʊl] н. – көмір

**coal field** [kəʊlfildz] н. – көмір кен орны

**coal-mine** [ˈkəʊlmain] н. – шахта.

**coal-pit** [ˈkəʊlpit] н. – шахта

**coalition** [kəʊəˈliʃ(ə)n] н. – коалиция, одақ

**coarse** [kɔːs] adj. – өрескелді, нашар, жаман, сапасыз, ірі, дөрекі, өрескел

**coarse material** н. – кенеп

**coast** [kəʊst] – 1. н. жаға (теңіздің жағасы)

**coast-line** [ˈkəʊstlaɪn] н. – жағалау, жиек

**coat** [kəʊt] н. – шапан, қабат, қабық

**coat-breast** [kəʊtbrest] н. – өңір

**co-author** [kəʊəˈɔːθə] н. – авторлас

**cobble** [ˈkɒbl] – 1. н. жұмыр тас.

2. в. төсеу

**cobbler** [ˈkɒblə] н. – етікші.

**cobra** [ˈkəʊbrə] *zool.* – эбжылан

**cock** [kɒk] н. – қораз, этеш

**cockchafer** [ˈkɒk,tʃeɪfə] *insect.* – зауза

**cockle** [ˈkɒkl] v. – әжімдену

**cockney** [ˈkɒkni] – 1. н. кокни,

Лондондағы қала тұрғыны

**cocktail** [ˈkɒkteɪl] н. – коктейл (ішімдік).

**cocoa** [ˈkəʊkəʊ] н. – какао

**coddle** [ˈkɒdl] v. – алақанына салу (снһәрседен кенде етпей/бетінен қақпай өсіру)

**code** [kəʊd] н. – 1. кодекс; 2. код; 3. мораль туралы заң.

**coercion** [kəʊəˈʃən] н. – зорлық-зомбылық

**coeval** [kəʊˈiːvəl] н. – құрбы, құрдас

**coffee** [ˈkɒfi] н. – кофе

**coffee-bean** [ˈkɒfi,bɪ:n] н. – кофе бобы (бұршағы)

**coffee-house** [ˈkɒfihaʊs] н. – кафе.

**coffin** [ˈkɒfɪn] н. – табыт.

**cogged** [kɒgd] adj. – тісті

**cognate** [ˈkɒgneɪt] – 1. adj. 1. ұқтас, туыстас; 2. негізгі бір, түбірлес (сөздің түбірі)

**cognitive** [ˈkɒgnətɪv] adj. – танымдық

**cognize** [kɒɡnaɪz] v. – танып; *wanted to know* танып көргісі келді

**cohere** [kəʊˈhiə] v. – бірігу, тұтасып қалу

**coherent** [kəʊˈhiərənt] adj. – біріккен, байланысқан

**coil** [kəʊl] – 1. v. 1. оралу; 2. шырмау.

2. н. шығыршық, дөңгелек, будак

**coin** [kəʊn] н. – бақыр, ақша, тиын

**coincide (with) (by time)** [,kəʊnˈsaɪd] v. – түйісу, дәл келу, келісу, бір уақытта болу

**coincide** [kəʊnˈsaɪd] v. – дәл келу

**coincidence** н. – дәл келушілік

**cold** [kəʊld] adj. – суық; ; *hardy to cold* суыққа төзімді; *break through cold sweat* суық тер бұрқ ете қалды

**cold-blooded** [,kəʊldˈblʌdɪd] adj. – суық қанды.

**cold-hearted** [,kəʊldˈhɑːtɪd] adj. – мейірімсіз, жиятсыз.

**collaborate** [kəˈlæɡ(ə)reɪt] v. – істесу, қызмет ету.

**collaboration** [kəˈlæbəˈreɪʃn] н. – қызметтестік, істесу, араласып істесу

**collaps** [kəˈlæps] v. – 1. құлау, қирау; 2. бүліну, орыналмау

**collapsible** [kəˈlæpsəbl] adj. – алмалы-салмалы

**collar** ['kɒlə] – 1. n. 1. жаға; 2. алка.  
2. v. жағадан ұстау

**collateral subordination** *gr.* – матасы

**colleague** ['kɒli:ɡ] n. – 1. қызметтес, әріптес; 2. коллега

**collect** [kə'lekt] v. – 1. жинау; 2. алу, жинау; 3. коллекция жинау; 4. өзін-өзі ұстау; 5. жиналу

**collection** [kə'lektʃən] n. – коллекция, жиын, топ

**collective** [kə'lektiv] *adj.* – ұжымдық;

**youth organization** *жастар ұжымы;*

**fund** *қоғамдық ұжым;* **student**

**organization** *студенттер ұжымы;*

бірліккен

**collector** [kəlektə] n. – коллектор

**college** ['kɒlidʒ] n. – колледж, оқу орны

**collide** [kə'laɪd] v. – 1. соқтығысып қалу; 2. қарама-қарсы келу, қайшылық білдіру

**collier** ['kɒliə] n. – көмір қазушы

**collision** [kə'liʒn] n. – 1. арпалысу; 2. қақтығыс; **fight with opponent** *жааумен арпалысу;* **aerial collision, mid-air collision** *әуе қақтығысы;* **armed conflict** *әскери қақтығыс*

**collocation** [ˌkɒlə'keɪʃ(ə)n] n. – орналастыру, қою

**colloquial** [kə'lɒkwɪəl] *adj.* – сөйлеу тілі

**colloquy** ['kɒləkwɪ] n. – әңгіме, әңгімелесу

**collusion** [kə'lu:ʒ(ə)n] n. – қарсылық, қарсыласу

**colon** ['kəʊlən] n. – қос нүкте

**colonel** ['kə:n(ə)] n. – полковник, полк командирі

**colonial** [kə'ləʊniəl] *adj.* – 1. колониялық; 2. колонияда тұрушы

**colonist** ['kɒlənist] n. – колонист (басқа елден көшіп келгендер, қоныс аударғанлар)

**colonization** [ˌkɒlənaɪ'zeɪʃ(ə)n] n. – колонизация, отарлау

**colonize** ['kɒlənaɪz] v. – отарлау (бір елді күшпен басып алу, отарға айналдыру)

**colonizer** ['kɒlənaɪzə] n. – колонист (басқа елден көшіп келгендер, колонияда тұрушылар)

**colony** ['kɒləni] n. – колония, елді болу

**colossal** [kə'ləs(ə)] *adj.* – өте үлкен, зор, мол, аса ірі

**colostrum** [kə'ləstrəm] n. – уыз

**colour** ['klɜː] – 1. n. 1. түр, түс; 2. өң, түсті лента, көйлек; 5. ту; 2. v. 1. бояу; 2. өңдеу, өнін өзгерту; 3. өзгерту; **paint a thing in bright (dark) colours** *көңілді (көңілсіз) түске бояу;* **lose colour** *реңсіз болу, жүздеу, өңі қашу, сұрлану;* **under colour of** *сылтауымен;* **give a false colour to** *бұрмалау, өзгерту;* **local colour** *ерекшелік (жергілікті);* **join the colours** *әскерге алыну, бару;* **stick to one's colours** *өз пікірінде қалу;* **show one's true colours** *көрсету*

**colourless** ['klɜːləs] *adj.* – реңсіз, түссіз, өңсіз

**column** ['kɒləm] n. – 1. бірқатар; 2. сап; 3. бағана; 4. колонна; 5. тізбек

**comb** [kəʊmb] – 1. v. тарау; 2. n. тарак

**combat** [ˌkɒmbət] – 1. n. ұрыс, соғыс. 2. v. ұрысу, соғысу

**combatant** ['kɒmbət(ə)nt] *adj.* – жауынгер

**combination** [ˌkɒmbɪ'neɪʃən] n. – үйлесімдік, бірлестік, қосылыс

**combine (with)** [kəm'baɪn] – v. 1. қиыстыру, бірігу; n. комбайн

**combined** [kəm'baɪnd] *adj.* – байланысқан, айнаымалы; құрастырма

**come** [kʌm] v. – келу; **come an agreement** *келісімге келу;* **come oneself**



*өзіне-өзі келу; come out белгілі болу, әйгілі болу; come down арзандау, нарқы түсу; come on to бастау; come up to бірдей болу; come up with қуып жету; come into effect (force) күшіне ену; come to light белгілі болу, біліп қою; come true жүзеге асу, іске асу; come to pieces бұзылу*

**comedy** ['kɒmədi] **n.** – комедия

**comely** ['kɒmli] **adj.** – әдемі, нәзік

**comet** ['kɒmit] **n.** – комета (жұздыздың бір түрі), құйрықты жұлдыз

**comfort** ['kɒmfət] **n.** – қолайлылық, ғыныштық

**comfortable** ['kɒmfətəbl] **adj.** қолайлы; ыңғайлы; *it was not comfortable* ыңғайлы болмаған

**comic** ['kɒmik] **adj.** – күлдіргі, комедиялық

**comma** ['kɒmə] **n.** – үтір

**command** [kə'mɑ:nd] – 1. **v.** басқару, бұйрық беру. 2. **n.** бұйрық

**command-administrative adj.** – әкімшіл-әміршіл

**commandant** ['kɒməndənt] **n.** – командир, комендант

**commander** [kə'mɑ:ndə] **n.** – 1. қолбасшы; әскербасы; 2. командир

**commemorate** [kə'meiməreit] **v.** – мерекелеу.

**commence** ['kɒmən(t)s] **v.** – бастау.

**commentary** ['kɒmənt(ə)n] **n.** – шолу, түсінік

**commentator** ['kɒmənteitə] **n.** – шолушы

**commerce** ['kɒm ə:s] **n.** – сауда

**commission** [kə'miʃən] **n.** – комиссия, сенім хат, тапсырма, тексеруші, қылмыс, іс-әрекет

**commissioner** [kə'miʃənə] **n.** – уәкіл; *send representative* уәкіл жіберу

**commisure** ['kɒmisjʊə] **v.** – ұштасу

**commit** [kə'mit] **v.** – тапсыру; *commit to memory* жаттау; жүктеу, қылмыс жасау

**committee** [kə'miti] **n.** – комитет

**commode** [kə'məʊd] **n.** – комод

**commodity** [kə'mɒdəti] **adj.** – қажетті зат, қолданатын зат

**common** ['kɒmən] **adj.** – 1. жалпы; 2. қоғамдық, әлеуметтік; 3. жиі; 4. дөрекі, ыңғайсыз *common direction* бағыт-бағдар

**commonly** ['kɒmənli] **adv.** – әдетте.

**commonplace** ['kɒmən] **n.** – ортақ орын.

**commonwealth** ['kɒmənwelθ] **n.** – мемлекет, республика, жалпы жағдай.

**commotion** [kə'məʊʃ(ə)n] **n.** – 1. толқын, толқын көтеру; 2. мазасыздану, мазасы кету.

**commune** ['kɒmjʊ:n] **n.** – коммуна, община, айту, жалғану

**communicate** [kə'mju:nikeit] **(to) v.** – хабарлау

**communication** [kə,mju:ni'keiʃ(ə)n] **n.** – 1. байланыс; 2. қарым-қатынас; 3. информация, мәлімет

**communion** [kə'mju:niən] **n.** – байланыс, қарым-қатынас.

**communique** [kə'mju:nikei] **n.** – коммюнике (халықаралық маңызы бар айрықша мәселе жөнінде ресми мәлімдеме)

**communism** ['kɒmjʊ:nizm] **n.** – коммунизм

**communist** [kɒmjʊ:nist] **n.** – коммунист

**community** [kə'mju:niti] **n.** – 1. бірлік, қауым; 2. қоғамдастық, тұтастық, ортақтық

**community, concord** ['kɒŋkɔ:d] **n.** – ынтымақтастық

**commute** [kə'mju:t] **v.** – ауыстыру, айырбастау, жеңілдету

**compact** [kəm'pækt] **adj.** – нығыз, тыңыз, тұтас, іргелі

**compactness** [kəm'pæktnəs] **n.** – нығыздық

**companion** [kəm'pænjən] **n.** – серіктес, жолдас, әңгімелесуші, мәліметші

**companionship** [kəm'pænjənʃɪp] **n.** – қарым-қатынас

**company** ['kʌmpəni] **n.** – 1. компания; 2. қоғам; *a ship's company* кеме экипажы командасы; 3. қонақ; *for company* бірге; *keep a person company* бірге болу; *part company* бөліну, бөлек болу; *in company with* бірге; *keep company with* жолдастық қарым-қатынаста болу; *be good company* серік

**comparative** [kəm'pærətɪv] –  
1. **adj.** салыстырмалы, салытырғанда;  
2. **n.** салыстырмалы шырай

**compare** [kəm'pɛə] **v.** – салыстыру, теңеу, теңестіру

**comparison** [kəm'pærɪsn] **n.** – салыстыру, салыстырма

**compass** ['kʌmpəs] **n.** – компас

**compassionate** [kəm'pæʃənət] **adj.** – аяғыш

**compatible** [kəm'pætɪbl] **adj.** – бірге қосылатын, бірге тіркесетін, ұқсас

**compel** [kəm'pel] **adj.** – зорлау, мәжбүр ету; *perform the song with compel* зорланып айтқан үн

**compensation** [ˌkɒmpen'seɪʃən] **n.** – өтем, сыйлық

**compete** [kəm'pi:t] **v.** – жарысу

**competed** [kəm'pi:tɪd] **v.** – таласқан *when argued (selected each other) таласып жатқанда*

**competition** [ˌkɒmpɪ'tɪʃən] **n.** – бәйге; сайыс, бәсеке, бакталастық

**competition of improvisator akyns (poets)** **n.** – айтыс

**competition of poets** **n.** – қайым: қайым өлең; қайым айтыс

**competition of writers** **n.** – мұшайра

**compile** [kəm'paɪl] **v.** – жинастыру, істеу

**complacent** [kəm'pleɪs(ə)nt] **adj.** – жайбарақат, көңілі жай.

**complain (of, about)** [kəm'pleɪn] **v.** – шағымдану, наразылық білдіру

**complaint** [kəm'pleɪnt] **n.** – арыз

**complement** ['kɒmplɪmənt] **n.** – 1. қосымша, үстеме; 2. толықтауыш

**complete** [kəm'pli:t] **v.** – аяқтау, сәтті аяқтау, түгел аяқтау, бітіру

**completely** [kəm'pli:tli] **adv.** – 1. түгел, түгелдей; 1. зым-зия; *completely bypassed* түгел айналды

**complex** [kɒmpleks] – 1. **adj.** кешенді, күрделі; 2. **n.** кешен

**complexion** [kəm'plekʃ(ə)n] **n.** – 1. беттің түрі, түсі; 2. аспект, жағдай

**compliance** [kəm'plaɪəns] **n.** – 1. келісім; *in compliance with* келісу,

*санасу*; 2. жұмсақтық, көнгіштік

**complicity** [kəm'plɪsɪti] **n.** – ұпайластық

**compliment (for)** ['kɒmplɪmənt] **v.** – мақтау

**comply** [kəm'plaɪ] **v.** – келісу, санасу

**compose** [kəm'pəuz] **v.** – құрастыру, шығару, жиыстыру, реттеу, жөнге салу

**composed** [kəm'pəuzd] **adj.** – тыныш, ұстамды, байсалды

**composer** [kəm'pəuzə] **n.** – композитор, сазгер

**composite** ['kɒmpəzɪt] **adj.** – құрама

**composition** [ˌkɒmpə'zɪʃ(ə)n] **n.** – композиция, шығарма (музыкалық, әдеби шығарма); 2. структура, құрам; 3. мінез-құлық

**composure** [kəm'pəuzə] **n.** – байсалдылық, ұстамдылық

**compound** ['kɒmpaʊnd] – 1. v. араластыру, қосу. 2. adj. күрделі. 3. n. қоспа, құрам

**comprehension** [ˌkɒmpriˈhenʃən] n. – парасат, түсінік, қамту

**compress** ['kɒmpres] v. – созу, қысу.

**compressor** [kəmˈpresə] n. – пығыздағыш

**comprise** [kəmˈpraɪz] v. – 1. құрылу, түзілу; 2. тұру

**compromise** [kəmˈprɒmaɪz] v. – 1. нымыраға келу, келісу; 2. қиын жағдайда қалдыру, беделін түсіру, абыройын төгу

**compulsion** [kəmˈpʌlʃ(ə)n] n. – мәжбүр ету

**compulsory** [kəmˈpʌls(ə)rɪ] adj. – міндетті, борышты

**comrade** ['kɒmriːd] n. – жолдас

**conceal** [kənˈsiːl] v. – жасыру, жасырып қалу

**concede** [kənˈsiːd] v. – 1. рұқсат ету, жіберу, жол беру; 2. ұйғару, болжау

**conceit** [kənˈsiːt] n. – өзін дәріптеушілік, өзін жоғары көтерушілік

**conceivable** [kənˈsiːvəbl] adj. – түсінерлік, аңдарлық, ойларлық

**conceive** [kənˈsiːv] v. – 1. түсіну, ойлау; 2. сезіну, білу

**concentrate** [ˈkɒns(ə)ntreɪt] v. – 1. шоғырлау, жию, топтау; 2. көңіл бөлу, назар салу; 3. қойыпту

**concept** [ˈkɒnsɛpt] n. – түсінік, идея

**concern** [kənˈsɜːn] v. – 1. қамын ойлау, қамын жеу; 2. тілектестік білдіру; 3. қатысы болу; *concern oneself with with шұғылдану*

**concerned** [kənˈsɜːnd] adj. – қатысы бар

**concerning** [kənˈsɜːnɪŋ] prep. – тура-ны, жөнінде, жөніндегі

**concert** [ˈkɒnsət] n. – концерт; *give concerts концерт қою*

**concession** [kənˈseɪʃ(ə)n] n. – 1. көну, жол беру, кеміту; 2. концессия

**concise** [kənˈsaɪs] adj. – 1. қысқа, тұжырымды; 2. ұғымды, түсінікті

**conclude** [kənˈkluːd] v. – 1. қорытынды жасау, аяқтау; 2. бітіру; 3. қорыту

**conclusion** [kənˈkluːzən] n. – 1. қорытынды; 2. шешім

**conclusive** [kənˈkluːsɪv] adj. – қорытынды, шешуші

**concord** [ˈkɒŋkɔːd] n. – 1. келісім, татулық; 2. ризалық, мақұлдау

**concourse** [ˈkɒŋkɔːs] n. – шоғыр; топ

**concrete** [ˈkɒŋkriːt] n. – 1. бетон; 2. нақтылық, деректілік, айқындық, дәлдік

**concreteness** n. – нақтылық

**concession** [kənˈkʌɪʃ(ə)n] n. – шайқау, сілкіну, солқылдату

**condemn** [kənˈdem] v. – 1. айыптау, кінәлау; 2. соттау

**condensation** [ˌkɒndənˈseɪʃ(ə)n] n. – қойыпту, конденсация

**condense compact** [kənˈden(t)s] v. – нығыздау

**condenser** [kənˈdensə] n. – 1. конденсатор; 2. тоңазытқыш, мұздатқыш

**condition** [kənˈdɪʃ(ə)n] n. – жағдай, шарт; *in accordance with clause шартқа сәйкес*

**conditional** [kənˈdɪʃənəl] – 1. adj. кесімді; 2. adv. шартты; *speaking*; 3. шартты рай; *conditionally шартты түрде айтқанда*; *conventional line шартты сызық*

**condole** [kənˈdɔʊl] v. – көңіл айту, ниет білдіру

**conduct** [ˈkɒndʌkt] – 1. n. 1. мінез-құлық, жүріс-тұрыс; 2. басшылық. 2. v. басқару, басшылық ету, өткізу

**conductor** [kənˈdʌktə] n. – 1. кондуктор; 2. дирижер; 3. басшы

**cone** [kəʊn] n. – конус

**confection** [kənˈfekʃ(ə)n] n. – тәтті тағамдар

**confederate** [kən'fed(ə)rət] **adj.** – конфедеративті, одақты.

**confer** [kən'fə:] **v.** – 1. беру, сыйлау; 2. талқылау, мәжіліске салу

**conference** ['kɒn(f)ɪ(ə)ns] **n.** – 1. конференция; 2. мәслихат, мәжіліс.

**confess** [kən'fes] **v.** – түсіну, ұғыну, мойындау, мойынға алу

**confession** [kən'feʃ(ə)n] **n.** – түсіну, мойындау

**confide** [kən'faɪd] **v.** – сену, нану.

**confidently** ['kɒnfɪdəntli] **n.** – сеніммен

**configuration** [kən'fɪgju'reɪʃ(ə)n] **n.** – кескін, келбет, көрініс

**confine** ['kɒnfain] **v.** – 1. шек қою; шектеу; 2. қамап қою, жауып қою

**confined** ['kɒn'faɪnd] **adj.** – шекті, тар

**confirm** [kən'fɜ:m] **v.** – растау, қолдау, бекіту, нығайту

**confiscate** ['kɒnfɪskeɪt] **v.** – көмпескілеу (біреудің үй-мүлкін еріксіз мемлекет пайдасына алу)

**conflict** ['kɒnflɪkt] **n.** – шиеленіс, жанжал, қақтығыс, дау; ұрыс-талас, қайшылық, үйлеспеушілік

**conform** [kən'fɔ:m] **v.** – 1. бағыну, көну, бас ию, табыну; 2. бейімдеу, ыңғайлау

**conformable** [kən'fɔ:məbl] **adj.** – ыңғайлы, қолайлы; үндес, бейімделген, сәйкес

**conformity** [kən'fɔ:məli] **n.** – ұйқастық, ұқсастық

**confound** [kən'faʊnd] **v.** – 1. жанылыстыру; 2. шатыстыру; 3. араластыру, салыстыру

**confront** [kən'frʌnt] **v.** – 1. бетпе-бет келу; 2. қарсы тұру, қасарысу; қарсы алдына тұру

**confrontation** [kən'frʌn'teɪʃən] **n.** – қарпыс

**confuse(with)** [kən'fju:z] **v.** – 1. абыррату, араластыру; 2. шатастыру

**confusion** [kən'fju:zən] **n.** – абыржушылық, араластырушылық

**congenial** [kən'dʒi:niəl] **adj.** – 1. қолайлы, орайлы; 2. өзіне тән.

**congest** [kən'dʒest] **v.** – лық толу, жиналу, топталу.

**conglomerate** [kən'glɒm(ə)rɪt] – **1. v.** 1. жинау, топтау; 2. біріктіру, нығыздау. **2. n.** конгломерат, қырық ру, қырық құрақ.

**congratulate (on, upon)** [kən'grætʃuleɪt] **v.** – құттықтау, шаттану

**congregate** ['kɒŋgrɪgeɪt] **v.** – жинау, жиналу

**congress** ['kɒŋgres] **n.** – 1. конгресс, съезд; 2. АҚШ-тың конгресі.

**coniferous** [kə'nɪfərəs] **adj.** – қылқанды

**conjugal** [kən'dʒuɡ(ə)] **adj.** – ерлі-зайыпты

**conjugate** [kən'dʒuɡeɪt] **v.** – жіктеу

**conjunction** [kən'dʒʌŋkʃən] **gram.** – шылау

**conjure** ['kɒndʒə] **v.** – 1. фокус, көрсету; 2. сиқырлау, дуалау; 3. аруақ шақыру

**conjurer** ['kɒndʒərə] **n.** – арбаушы, сиқыршы, көз бояушы

**connect** [kə'nekt] **v.** – 1. байланыстыру, қосу, жалғау; 2. қосылу; 3. мәні болу

**connected** [kə'nektɪd] **adj.** – 1. түйіндес; 2. қосылған

**connecting** [kə'nektɪŋ] **adj.** – байланыстыратын

**connection** [kə'nekʃən] **n.** – 1. байланыс; 2. жалғанған жер; 3. таныстық

**connoisseur** [kɒni'sə] **n.** – білгір, білгіш, жетік

**connoisseur who trains horses** **n.** – атбегі

**conquer** ['kɒŋkə] **v.** – 1. жаулап алу; 2. жеңу, жеңіп алу, жеңіске жету

**conqueror** ['kɒŋk(ə)rə] **n.** – жаулап алушы.

**conquest** ['kɒŋkwɛst] **n.** – 1. жаулап алу, жеңіп алу; 2. жаулап алған жер; **make a conquest of** жеңу, жеңіп шығу

**conscience** ['kɒŋʃəns] **n.** – 1. ар-ождан, ар, ұждан; 2. ынсап; **think about conscience** ар ойла; **it's your conscience** арың бұл

**conscientious** [kɒŋʃi'ɛnʃəs] **adj.** – 1. арлы, ар-намысты, ұжданды, ұятты; 2. адал, ақ ниетті, таза

**conscious** ['kɒŋʃəs] **adj.** – саналы, тәрделі, есті

**consciousness** ['kɒŋʃənsnəs] **n.** – 1. сана, түсінік, саналы түр; 2. саналылық, тәрделілік

**consecutive** [kən'sekjʊtɪv] **adj.** – жүйелі, бір ізді

**consent** [kən'sent] **n.** – татулық, ризашылық, келісім

**consequence** ['kɒnsɪkwəns] **n.** – 1. салдар, нәтиже; 2. зардап; 3. қажеттілік; **severe consequences** ауыр зардап; **harm; suffer** зардап шегу; **victim** зардап шеккендер

**consequent** ['kɒnsɪkwənt] **adj.** – нәтижесінде, қорытындысы ретінде

**consequently** [kɒnskəwəntli] **adv.** – демек, сондықтан, солай болғандықтан

**conservation** [kɒn(t)sə'veɪʃ(ə)n] **n.** – сақтау, қорғау, сақталу

**conservative** [kən'sə:vətɪv] **n.** – 1. реакцияшыл, кертартпа; 2. орынды, орташа, қоңыр, салқын

**conservatory** [kən'sə:vətɪ] **n.** – 1. жылыжай (қыста өсімдік өсіретін жер); 2. консерватория

**conserve** [kən'sə:v] **v.** – сақтау, қорғау

**consider** [kən'sɪdə] **v.** – 1. ойлау, табу; 2. санау; 3. есептеу, санау

**consider needless** **v.** – артықсыну  
**consider small things** **v.** – уақсыну

**consider smth as a mistake** **v.** – әбессіну

**consider with smb.** **v.** – ецентсү  
**considerable** [kənsɪdərəbəl] **adj.** – елеулі

**considered** [kən'sɪdəd] **v.** – саналу

**considerate** [kən'sɪd(ə)rət] **adj.** – ықласты, ұқыпты, ілтипатты, зерделі

**consisting** [kən'sɪstɪŋ] **v.** – тұратын; **the beauty of this picture consists in its balance of colours** бұл көркем суреттің гажайыптығы әр түрлі гамма түстерінен тұрады

**console** [kən'səʊl] **v.** – жұбату, көңілдендіру

**consolidate** [kən'səʊlɪdeɪt] **v.** – нығайту, күшейту

**consonant (al)** [kən'sənənt] **ling.** – дауыссыз дыбыс

**constancy** ['kɒnstənsɪ] **n.** – ауытқымаушылық

**constant** ['kɒnstənt] **adj.** – тұрақты, орнықты, тұрғылықты, үздіксіз, тоқтаусыз

**constantly to live on one place** **v.** – тұрақтау

**constellation** [kɒnstə'leɪʃ(ə)n] **astr.** – шоқ жұлдыздар

**consternation** [kɒnstə'neɪʃ(ə)n] **n.** – корқыныш, құты қашу, зәресі ұшу

**constituent** [kən'stɪtjuənt] **adj.** – 1. сайлаушы; 2. сенім хат беруші; 3. құрама, жалғамалы

**constitute** ['kɒnstɪtju:t] **v.** – 1. тағайындау, белгілеу; 2. ашу, құру

**constitution** [kɒnstɪ'tju:ʃ(ə)n] **n.** – конституция

**constitutional democratic** **adj.** – конституциялық-демократиялық

**constrain** [kən'streɪn] **v.** – 1. мәжбүр ету, күштеу; 2. ықтиярсыз көндіру

**constraint** [kən'streɪnt] **v.** – 1. бөгеліп қалушылық; 2. еріксіз көндіру

**construct** [kən'strakt] v. – құрастыру, құру, жасау, істеу, шығару

**construction** [kən'strakʃən] n. – 1. құрылыс; 2. үй, құрылыс; 3. мән, мағына, түсінік; 4. құрамы; **constructing-and-mounting management** құрылыс-монтаждау басқармасы

**constructive** [kən'straktiv] adj. – сындарлы

**constructor** [kən'straktə] n. – құрушы, жасаушы

**construe** [kən'stru:] v. – түсінік беру, түсіндіру, сөйлеу, түсінісу

**consul** ['kɒns(ə)] n. – консул, мемлекеттік өкіл

**consult** [kən'sʌlt] v. – 1. кеңесу, ақылдасу; 2. анықтау, айқындау; 3. еске алу

**consume** [kən'sju:m] v. – 1. қирау, бұзу, құрту; 2. жеп қою, ішіп қою; 3. толу; 4. пайдалану

**consumer** [kən'sju:mə] n. – пайдаланушы, тұтынушы

**consumer goods n.** – көпшілік тұтынатын тауарлар

**consumption** [kən'sʌm(p)](ə)n] n. – тұтыну, қолдану

**contact** ['kɒntəkt] n. – 1. жанасу, шектесу, жалғасу; 2. қарым-қатынас, байланыс

**contain** [kən'tein] v. – 1. болу; 2. өзін ұстау; 3. тура бөліну (математикада)

**container** [kən'teɪnə] n. – сыйымды ыдыс, контейнер

**contaminate** [kən'tæmineɪt] v. – ла-стау, кірлету, бүлдіру

**contemplate** ['kɒntəmpeɪt] v. – 1. болжау, ұйғару; 2. ойлану, толғану; 3. күту

**contemporary** [kən'tempərəri] – 1. n. құрбы, замандас; 2. adv. қазіргіше, бір мезгілде

**contempt** [kən'tempt] n. – 1. жек көру, жаратпау; 2. бағынбаушылық; **in contempt** жек көру, ұнатпау

**contend** [kən'tend] v. – 1. бәсекелесу, ерегісу; 2. күресу, жарысу

**content** [kən'tent] n. – мазмұн, мәні, ішіндегісі

**contest** [kən'test] – 1. v. 1. қарсы болу, қарсыласу; 2. күресу, жену. 2. n. ['kɒntest] талас, егес, айтыс

**contestant** [kən'test(ə)nt] n. – таласу-шы, айтысушы

**context** ['kɒntekst] n. – контекст (мағына жағынан тиянақты мәтіннің бөлігі)

**continence** ['kɒntinəns] n. – ұстамдылық

**continent** ['kɒntinənt] n. – континент

**contingent** [kɒntɪn(d)ʒənt] adj. – контингент

**continual** [kən'tɪnjuəl] adj. – 1. үздіксіз, тоқтаусыз; 2. қайталанып отыратын

**continue** [kən'tɪnju:] v. – 1. созылу, болу; 2. қалу; 3. жалғастыру

**continue his work** [kə'n'tɪnju:] v. – ісін ілгері жалғастыру

**continuously** [kən'tɪnjuəsli] adv. – ұдайы; **without a break, for three days on end** үздіксіз үш күн бойы; **irregular mistake** ұдайы кездеспейтін қате; **constancy, permanency** ұдайылық

**contour** ['kɒntʊə] n. – 1. контур; 2. кескін, келбет, көрініс

**contour-map** ['kɒntʊə,mæp] n. – контурлы карта

**contraband** ['kɒnrəbænd] n. – контрабанда

**contract** ['kɒnrækt] – 1. n. контракт, келісім. 2. v. келісімге келісу, келісімге қол қою, келісім жасау

**contradict** [kɒnrə'dɪkt] v. – 1. қайшы, қарама қарсы; 2. үйлеспей; 3. қарсы

болу; *your actions contradict your words*  
іс-әрекетіңіз сөзіңізге қайшы келіп тұр

**contradiction** [ˌkɒntrə'dɪkʃən]

**n.** – қайшылық, қарсылық, қарсы болушылық

**contradictory** [ˌkɒntrə'dɪktəri] **adj.** – қарама-қарсы, қайшы

**contrary** [ˈkɒntrəri] – **1. adj.** 1. қарама-қарсы, қайшы; 2. қолайсыз, ыңғайсыз; 3. қисық, қиқар. **2. adv.** керісінше. **3. n.** қарсы; *on the contrary* керісінше; *to the contrary* кері мағынасында

**contrast** [ˈkɒntræst] – **1. v.** 1. қарама-қарсы қою; 2. салыстыру. **2. [ˈkɒntrɑːst] n.** 1. айырмашылық; 2. қарама-қарсылық

**contravene** [ˌkɒntrə'veɪn] **v.** – 1. бұзу; 2. қарсы болу

**contribute** [kən'trɪbjʊ:t] **v.** – 1. көмектесу, жәрдемдесу; 2. беру; 3. бірге істесу, бірге істеу

**control** [kən'trəʊl] – **1. n.** 1. бақылау; 2. менгеру; **2. v.** 1. басқару; 2. реттеу, тексеру

**controller** [kən'trəʊlə] **n.** – контроллер

**convalesce** [ˌkɒnvə'les] **v.** – оңалу, түзелу

**convenience** [kən'veɪniəns] **n.** – 1. ыңғайлылық, қолайлылық; 2. тиімділік, артықшылық; 3. ыңғай, ерік; *at one's convenience* өз жағдайына қарай

**convention** [kən'venʃ(ə)n] **n.** – 1. жиналыс, мәжіліс; 2. келісім, конвенция; 3. әдет-ғұрып, дәстүр; 4. тәсіл, әдіс

**conversation** [ˌkɒnvə'seɪʃən] **n.** – сұхбат, әңгіме

**converse** [kən'veɪs] **v.** – (with) әңгімелесу, сөйлесу

**conversion** [kən'veɪʃ(ə)n] **n.** – өзгеріс, өңгеру

**convert** [ˈkɒn'veɪt] **v.** – 1. айналдыру, өзгерту; 2. ақиқат жолға салу (дін туралы)

**convex (about eyes) adj.** – бадырақ  
**convey** [kən'veɪ] **v.** – 1. апару; 2. айту, білдіру

**convict** [ˈkɒn'vɪkt] – **1. v.** 1. айыптау, соттау; 2. қатесін мойындау (мойын-дату). **2. [ˈkɒn'vɪkt] n.** сотталған, жаза кесілген

**convince** [kən'vɪns] **v.** – сендіру, нандыру

**convinced** [kən'vɪnst] **v.** – сенген

**convincing** [kən'vɪnsɪŋ] **adj.** – сенерлік, нанарлық

**convoy** [ˈkɒnvoɪ] **n.** – конвой (қарауылшы отряд)

**convulse** [kən'vʌls] **v.** – 1. сес көрсету, қарумен-сескендіру; 2. дірілдеу, селкілдеу

**convulsive** [kən'vʌlsɪv] **adj.** – дірілдеген

**cook** [kʊk] – **1. v.** қайнату, пісіру, асу; **2. n.** аспаз, аспазшы *eat by boiling асын жесе; boil a meat ем асу*

**cool** [ku:l] **adj.** – салқын; *unfriendly face салқын жүзді; show ill-will салқын қарау*

**coot** [ku:t] **n.** – қасқалдақ

**co-operate** [kou'ɔp(ə)reɪt] **v.** – 1. бірге істеу, бірге істесу; 2. бірігу, қосылу

**co-ordinate** [kou'ɔ:dɪneɪt] – **1. adj.**

бірдей, біржелкі. **2. v.** бірдей ету, теңеу

**cope** [kɒp] **v.** – шамасы келу, жеңіп шығу

**copious** ['kɒpiəs] **adj.** – мол, ағыл-тегіл, көп, бай

**copper** ['kɒpə] **n.** – қазан, мыс

**copula** ['kɒpjələ] **anat.** – шумак

**copy** ['kɒpi] – **1. n.** 1. дана; 2. көшірме; қолжазба; **2. v.** көшіру; *rough copy* черновик; *fair copy* чистовик

**copybook** [kɒpɪbʊk] **n.** – дәптер

**copyright** ['kɒprɪraɪt] **n.** – авторлық; *author's emolument* авторлық сонорар

**copyright reserved** – авторлық құқық

**coquettish** [kou'ketif] **adj.** – назды, кылымсыған  
**coquina** [kə'ki:nə] **n.** – ұлтас; кабыршақ  
**coral** ['kɔrəl] **n.** – маржан  
**cord** [kɔ:d] **n.** – 1. арқан, шнур; 2. желбезек, сіңір  
**cordial** [kɔ:djəl] **adj.** – 1. шын, адал; 2. әл беруші, күш беруші; 3. терең  
**cordón** ['kɔ:dən] **n.** – 1. кордон (шекара күзетінде яки тосқауылда тұратын отряд); 2. орден тағатын лента  
**core** [kɔ:] **n.** – орталық, жүрек, өзек; *in the core of the city қаланың орталығында*  
**cored; coreless; hollow** ['hɔləu] **adj.** – іші қуыс; *let split from envy іші күйсін*  
**cork** [kɔ:k] – 1. **n.** 1. пробка, тығын; 2. емен ағашының кабығы.  
 2. **v.** тығындау  
**cork-screw** ['kɔ:kskru:] **n.** – штопор, ашқыш  
**corn** [kɔ:n] **n.** – 1. дән, астық, жүгері; 2. қолдың ойылуы, аяқтың қажалуы;  
**corn-field** *егін; corn-flour* ұн; **corn-flower** *көктікен*  
**corner** ['kɔ:nə] **n.** – 1. түкпір, бұрыш; 2. жасырын орын; 3. бөлшек, бөлім; *from distant countries түкпір-түкпірінен*  
**coroner** ['kɔrənə] **n.** – тергеуші  
**corporal** ['kɔ:pərəl] **n.** – дене, тән  
**corporation** [ˌkɔ:pə'reɪʃən] **n.** – 1. кооперация; 2. бірлестік, одақ  
**corps** [kɔ:] **n.** – 1. корпус; 2. әскери бөлім; 3. қызмет  
**corpse** [kɔ:ps] **n.** – өлік; өлі дене  
**corral** [kə'ra:l] **n.** – аба; *corral, (about cattle) to pen, to pound* малдарды абаға қамату  
**correct** [kə'rekt] **adj.** – 1. дұрыс, шын; 2. келісім, ұнамды;  
**correct** [kə'rekt] **v.** – түзету, дұрыстау, жазалау

**corrected** [kə'rektid] **adj.** – түзелген  
**correlation** [ˌkɔrə'leɪʃən] **n.** – арасалмақ; арақатынас  
**correspond** [ˌkɔris'pɒnd] **v.** – үйлесу, сай келу, ұқсау, ұқсас болу, хабарлау  
**correspondent** [ˌkɔris'pɒndənt] – 1. **n.** корреспондент; тілші; 2. **adj.** келісуші, келісім беруші  
**correspondence** [ˌkɔri'spɒdəns] **n.** – 1. келісім; 2. корреспонденция; 3. хат  
**corridor** [kɔrɪdə] **n.** – дәліз; коридор  
**corroborate** [kə'rɔbəreɪt] **v.** – дәлелдету, айқындату  
**corrode** [kə'rəʊd] **v.** – желіну, тот басу, тозу  
**corrosion** [kə'rəʊz(ə)n] **n.** – тот, коррозия  
**corrupt** [kə'rʌpt] **adj.** – бұзық, бұзылған, бүлік, бүлінген  
**corruption** [kə'rʌpʃən] **n.** – кұру, бұзылу, бүліну, өзгерту  
**corsac** ['kɔ:sæk] **n.** – қарсақ, *corsac fox* *түлкі*  
**cosmetic** [kɔz'metɪk] **n.** – косметика  
**cosmic** [kɔz'mɪk] **adj.** – ғарыш;  
*cosmic-rays* *ғарыш сәулелері*  
**cosmopolitan** [kɔz'mə'pɒlɪ(ə)n] **adj.** – космополиттік  
**cosmos** ['kɔzmɔz] **n.** – ғарыш, әлем  
**cost** [kɔst] – 1. **n.** 1. бағасы; 2. шығын (соттағы шығын); *at all costs* *қайткен күнде*  
**costume** ['kɔstju:m] **n.** – 1. киім-кешек; 2. костюм  
**cosy** ['kɔuzɪ] – 1. **adj.** жайлы, жағдайлы. 2. **n.** қап, шәйнектің қабы, шәйнек жапқыш  
**cottage cheese** **n.** – сүзбе  
**cotton** ['kɔtn] **n.** – мақта  
**cotton seed** ['kɔtnsi:d] **n.** – шііт  
**cotton-grower** ['kɔtn 'grəʊə] **n.** – мақташы



**cotton-picker** ['kɒtnpɪkə] п. – шийтеуші;

**couch** [kaʊtʃ] – 1. п. кушетка. 2. v. 1. жауу; 2. айту, түсіндіру

**cough** ['kɔ:(ə)f] – 1. v. жөтелу, түкіру, тастау. 2. п. жөтел

**cough-drop** ['kɒf'drɒp] п. – жөтелдің дәрісі: *give a slight cough* белгі беру

**could** [kʊd] «can» етістігінің өткен шағы

**council** ['kaʊnsəl] п. – кеңес; *a council of war* әскери кеңес

**counsel** ['kaʊn(t)s(ə)] п. – 1. ақыл; *keep one's own's counsel* құтия ұстау; *take counsel with* ақылдасу; 2. адвокат

**counsellor** ['kaʊn(t)s(ə)lə] п. – кеңесші, ақылшы

**count** [kaʊnt] v. – 1. түгендеу; 2. (up) санау; есепке алу, есептеу

**counted** [kəʊntɪd] adj. – санаулы

**counter** [kəʊntə] п. – 1. санауыш; 2. қарама-қарсы

**counterpart** ['kaʊntəpɑ:t] п. – 1. көшірме, дубликат; 2. толықтыру, толықтырушы

**counting** [kəʊntɪŋ] п. – есеп; *state an account* есеп беру; *meet the challenge, solve praxis* есеп шығару; *not to take in account* есепке алмаңыз; *count* есепте; *countless rich* есесіз бай; *not to consider* есептемеу

**counting-house** п. – контора

**country** ['kʌntri] п. – 1. ел; 2. отан; 3. жер; 4. ауыл; 5. ұлт; *country-hose* сияжсай

**countryman** ['kʌntrɪmən] п. – 1. жерлес; 2. шаруа

**countryside** ['kʌntrɪsaɪd] п. – ауылдық жер

**county** ['kaʊnti] п. – 1. графство (Англиядағы әкәмшілік бірлігі); 2. өңір

**couple** ['kʌpl] п. – қос, екі

**couplet** ['kʌplət] *lit.* – шумақ

**courage** ['kʌrɪdʒ] п. – батылдық; *take courage* батыл болу; *take one's courage in both hands* күшін жию

**courageous** [kə'reɪdʒəs] – қайсар, батыл; *take the liberty (of), to become brave* батылданам; *he was attracted by his courage, bravery* батылдығымен көзге түскен

**course** ['kʌriə] п. – 1. курьер; 2. елші

**course** [kɔ:s] п. – 1. курс, бағыт; 2. ағым, ағыс; 3. тәртіп; 4. жол, тәсіл; 5. тізбек

**court of arbitration** п. – аралық сот

**court** [kɔ:t] п. – сот, сарай, алаң, көңілін табу

**courteous** [kɔ:ljəs]; **civil** ['sɪvəl] adj. – ізетті, сыпайы, әдепті

**court-martial** [kɔ:t'mɑ:ʃ(ə)] п. – әскери сот

**courtship** ['kɔ:tʃɪp] п. – құту, бағып-қағу, көңілін табу, жағыну

**courtyard** ['kɔ:tjɑ:d] п. – қора, аула

**cousin** ['kʌz(ə)n] п. – немере, туыс

**cover** ['kʌvə] – 1. п. қалқа, жапқыш; 2. v. қалқақалау, сылау, жабу, жасыру, қаптау

**cover oneself (with)** v. – бүркеу

**cow** [kaʊ] *myth.* – зеңгібаба; сиыр

**cow-parsnip** п. – балдырған;

**coward** ['kaʊəd] adj. – қорқак

**cowboy** ['kaʊboɪ] п. – бақташы

**cow-wheat** п. – үкікөз

**crab** [kræb] – 1. п. жабайы алма ағашы. 2. п. краб

**crack** [kræk] – 1. п. 1. жарық, сынық; 2. сатыр-сұтыр дыбыс; 3. соққы; 2. v. 1. тарсылдату; 2. шығу, сындыру; *crack-brained* алжыған, шатысқан

**cradle** ['kreɪdl] п. – 1. бесік; 2. бастама, басы

**craft** [krɑ:ft] п. – 1. әзәзілдік; 2. ептілік, іскерлік, шеберлік; 3. қулық, тапқырлық

**craftsman (handy)** ['krɑ:ftsmən] n. – эбзелші, шебер адам

**craftsmanship** ['krɑ:ftsmənʃɪp] n. – ісмер, шеберлік

**crafty** ['krɑ:fti] adj. – шебер, епті

**cram** [kræm] v. – нықтау, толтыру

**cranberry** ['krænbəri] *bot.* – мүкжидек

**crane** [kreɪn] n. – 1. тырна; 2. кран

**crank** ['kræŋk] n. – айналмалы сап

**cranky** ['kræŋki] adj. – нашар, жаман

**crash** [kræʃ] – 1. v. күрсілдеу; 2. кактығыс, соқтығыс; 2. v. дүрс: дүрс ету; күйреу, күл талканы шығу, жок болу, құлау, жығылу, соғылу

**crass** [kræs] adj. – дөрекі

**crave** [kreɪv] v. – 1. өтіну, өтініш ету; 2. шөлдеу, аңсату

**crawl** [krɔ:l] v. – 1. жоғарлау, еңбектеу, шымырлау; 2. ақырын жүру; 3. жалғасу

**crawler** ['krɔ:lə] n. – еңбектеуші адам, ақырын жүретін адам

**crayon** ['kreɪən] n. – 1. түрлі түсті карандаш; 2. сурет

**craze** [kreɪz] – 1. v. жындандыру; 2. п. әуестену

**crazy** [kreɪzi] adj. – жынды, есі ауысқан, ақымақ

**creak** [kri:k] v. – шықырлау

**cream** [kri:m] n. – кілегей, қаймақ  
**thin blanket of ice** кілегей мұз; **get covered with thin blanket of smth** кілегейлену

**crease** [kri:s] – 1. n. бүрме. 2. v. 1. жазу, үтіктеу; 2. илектену

**create** [kri:'eɪt] v. – жарату, жасап шығару; жоғарылау

**creation** [kri:'eɪʃən] n. – жаратылыс, шығармашылық; **creative; creative union** шығармашылық одақтар

**creative** [kri:'eɪtɪv] adj. – шығармашылық

**creator** [kri:'eɪtə] n. – жаратушы

**creature** ['kri:tʃə] n. – мақұлық/мақұқ, жанды зат

**credible** ['kredɪbl] adj. – сенімді

**credit** ['kredit] n. – 1. сенім; 2. кредит; 3. ой, ойлау; 4. мақтаныш; **give credit to сену, нану; add one's credit жоғары бағалау; buy things on credit кредитке алу**

**creditor** ['kreditə] n. – кредитор, несие беруші, қарыз беруші

**creep** [kri:p] v. – 1. еңбектеу; 2. жорғалау; 3. қозғалу; 4. жылжу; 5. өрмлеу; 6. шымырлау

**cremate** [kri:'meɪt] v. – денені өртеу, өлікті өртеу

**crecent** ['kres(ə)nt] n. – 1. жарты ай; 2. айшық ай

**crest** [krest] n. – 1. айдар; 2. шлем;

3. жота, қырқа  
**crew** [kru:] n. – 1. экипаж; 2. халық;

3. бригада, артель; 4. топ, компания  
**crib** [kri:b] n. – 1. бесік, төсек;

2. үйшік, астау; 3. шпаргалка  
**cricket** ['krikit] n. – қара шегіртке

**cried** [kraid] v. – боздады

**crime** [kraɪm] n. – қылмыс, күнә

**criminal** ['krɪmɪnəl] n. – қылмыскер

**criminal, felonious adj.** – қылмысты

**criminality** [,krɪmɪ'næləti] n. – қылмыскерлік

**crimp** [krɪmp] adj. – қытырлақ,

**crinkle** ['kriŋkl] n. – қыртыс, қатпар, бұрылыстар

**cripple** ['kripl] n. – мүгедек

**crisis** ['kraɪsɪs] n. – кризис, өзгеріс

**crisp** [krɪsp] n. – 1. үгілмелі; 2. үгілгіш; 3. бұйра; 4. қатты;

5. жылдам, тез

**crisply** ['krɪsplɪ] adv. – бұйра

**critic** ['kritɪk] n. – сыншы, критик

**criticism** ['krɪtɪsɪzəm] n. – сын

**criticize** ['kritisaiz] v. – шенеу, сынау

**crockery** ['krɒkəri] n. – аяқ-табақ;  
қатан-аяқ

**crocodile** ['krɒkədail] – қолтырауын

**crooked** ['krʊkɪd] adj. – қысық;  
қисайып; бүкшендеп, арам

**crookedly** ['krʊkɪdli] adv. – қиғаш;  
адал емес; *arched eyebrows қиғаш қас*;  
*evasive answer қиғаш жауап*; *curve*,  
*curved line қиғаш сызық*

**crop** [krɒp] n. – 1. егін/егіс; 2. өнім,  
түсімі; 3. тұтқа; 4. қысқа шам; *harvesting*  
*time of toil егіс науқаны*

**crop-eared** ['krɒpiəd] adj. – шұнақ  
құлақ

**cross** [krɒs] – 1. п. 1. крест (белгі); 2.  
екі сызықтың қиылысуы; 3. христиан  
ліні; 3. қиылысу; 2. v. 1. қиылысу; 2. б/н  
өту/кесіп өту; 3. айқастыру; 4. шоқыну;  
5. сызып тастау; 6. жолында тұру, кедергі  
жасау; 3. adj. 1. , айқасқан, тоғысқан; 2.  
қарама-қарсы; 3. ашулы, ызалы

**crossbar** ['krɒs,bɑ:] n. – маңдайша

**cross-feeding** v. – сақиналау

**crossword** ['krɒswɜ:d] n. –  
сөзжұмбақ; *solve a crossword puzzle*  
*сөзжұмбақ шешу*

**crouch** [krautʃ] v. – еңкею

**crow** [krou] n. – қарға

**crowd** [kraud] – 1. п. 1. жиын, топ;  
2. көпшілік; 3. көп. 2. v. 1. жиналу; 2.  
толғану; *burn with shame қысылғаннан*

**crowd out** [kraud] v. – ығыстыру

**crown** [kraun] n. – тәж, корона, тақ

**crucial** ['kru:ʃ(ə)l] adj. – қиын,  
шешуші

**crucifix** ['kru:sɪfɪks] n. – шегелеп  
тастау (ертедегі жаза), керіп тастау

**crude** [kru:d] adj. – 1. шикі,  
жөнделмеген, өңделмеген; 2. өрескел,  
тұрпайы

**cruel** ['kru:əl] adj. – қайырымсыз,  
мейірімсіз, қатал, қатан

**cruise** [kru:z] v. – кемемен жүріп тұру

**crumb** [krʌm] – 1. п. қикым, ұнтақ,  
үгінді; 2. adv. түйір

**crumble** ['krʌmbəl] v. – қикымдау;  
уатылу, үгілу; *break for a small, little*  
*shards ұсақ бөліктерге бөліну*

**crumble up** v. – ұсақтау; *cut into small*  
*particles ұсақтан кесу*

**crumple** ['krʌmpl] v. – мыжу, ұқалау

**crumpled** ['krʌmpləd] adj. – мыж-мыж

**crunch** [krʌntʃ] n. – қытыр, сытыр;  
шытырлауық; *crackle*

**crusade** [kru:'seɪd] n. – 1. крест  
жорықтары; 2. жорық

**crush** [krʌʃ] v. – талқандау, мыжу,  
жеңіп шығу

**crushed** [krʌʃt] adj. – ұйпалақ,  
уатылған, езілген

**crusher** ['krʌʃə] n. – уақтағыш

**crust** [krʌst] – 1. п. қабыршық; 2. v.  
қабыршықтану, қабаттану

**crutch** [krʌtʃ] n. – 1. балдақ, таяқ; 2.  
тірек, сүйеніш, таяныш

**cry** [krai] v. – айғайлау, шақыру,  
жылау, көмекке шақыру

**cry bitter** v. – боздау

**cry of astonishment** [krai] *interj.* –  
япырай, япырмай, япырым-ай

**cry out** [kraiut] v. – бажылдау,

айқайлау

**cry, shout** [ʃaʊt] n. – айғай/айғай-шу

**cry/weep noisily** [wi:p] v. – аңырау

**cry-baby** adj. – азынауық, жылаңқы  
бала

**crystal** ['kristəl] n. – хрусталь, кристал

**cub** [kʌb] n. – 1. төл (балапан, күшік,  
қозы, т.б); 2. тәртіпсіз бала

**cube** [kju:b] n. – куб

**cuckoo** ['kuku:] *zool.* – көкек; \* (*word*  
*by word*) *cuckoo calls his name himself*  
(*about thieves*) көкек өз атын өзі  
шақырады

**cucumber** ['kju:kəmbə] **n.** – кияр  
**cuddle** ['kʌdl] **v.** – құшақтау, тығылу  
**cue** ['kju:] **n.** – сойыл  
**cue** ['kju:] **n.** – шоклар (үлкен ағаш шоклар)  
**cue** [kju:] **n.** – 1. какпа сөз, ілікпе сөз; 2. ишара, ым  
**cuff** [kʌf] **n.** – манжет (көйлекиін, жйдениң жең ұшы)  
**culinary** ['kʌlɪn(ə)rɪ] **adj.** – аспаздық  
**culinary n.** – аспазшылық  
**culminate** ['kʌlmɪneɪt] **v.** – ең жоғарғы сатыға жету  
**culprit** ['kʌlprɪt] **n.** – айыпталушы, айыпты  
**cult** [kʌlt] **n.** – 1. дінге сену; 2. бас ию, табыну, сиыну  
**cultivate** ['kʌltɪveɪt] **v.** – өңдеу, өсіру, егу  
**cultural** [kʌltʃərəl] **adj.** – мәдениетті  
**culture** ['kʌltʃə] **n.** – мәдениет  
**cunning** ['kʌnɪ ŋ] – 1. **adj.** қу, тапқыр, алдампаздық; 2. **n.** қулық, айла-амал, айла-өрекет, тапқырлық; *resort to various devices/tricks әр түрлі айлаға жүгіну*  
**cunning person n.** – айлакер; *sly/cunning one cunning n.* айлакерлік  
**slynessbay n.** – айлақ  
**cup** [kʌp] **n.** – кесе, көне. аяқ, шыны-аяқ; *drink/take a cup of tea бір аяқ шәй ішу; teacup шәйлік кесе*  
**cupboard** ['kʌbəd] **n.** – буфет, шкаф  
**cupful** ['kʌpful] **n.** – толы  
**cupola** ['kju:p(ə)lə] **n.** – шаңырақ  
**curative water** ['kjuərətɪv] **n.** – арасан  
**curator** [kju'reɪtə] **n.** – сақтаушы  
**curd(s)** [kə:d], **cottage cheese n.** – ірімшік  
**curd(s), cottage cheese** ['kɒtɪdʒ] **n.** – ак ірімшік  
**curds** [kə:d] **n.** – іркіт  
**cure** [kjue] **n.** – шипа, дәрі-дәрімек, ем, камқорлық

**curfew** ['kə:fju:] **n.** – кешкі қонырау  
**curious** ['kjuəriəs] **adj.** – қызыққыш, әуес, ерекше, өзгеше  
**curl** [kə:l] **adj.** – бұйра, бұрым, ирек-ирек  
**curl-papers** ['kə:lpeɪpəs] **n.** – бигуди  
**curling-tongs** ['kə:lɪŋtɒŋz] **n.** – бұйралайтын аспап  
**curly** ['kə:li] **adj.** – бұйра; *wavy comb бұйра жалды*  
**currants** ['kʌrənts] **bot.** – каракат;  
**black, red currants** қара, қызыл карақат  
**current** ['kʌrənt] **adj.** – ағымдағы, жүретін, қазіргі, күнделікті; *current affairs ағымдағы іс/шаруа, бүгінгі күннің ағымды мәселелері*  
**curriculum** [kə'rikjuləm] **n.** – оқу жоспары, бағдарлама  
**curse** [kə:s] **v.** – қарғау, қарғыс айту, апат, ауыртпалық айту  
**curse** ['kə:sɪd] **adj.** – ант ұрған, қарғыс айтқан  
**cursor** ['kə:s(ə)rɪ] **adj.** – үстірт  
**curt** [kə:t] **adj.** – қысқа  
**curtain** ['kə:t(ə)n] **n.** – 1. перде; *draw a curtain over something перде ұстау; 2. шымьмдық*  
**curtain-lecture** ['kə:t(ə)n'lektʃə] **n.** – сөгіс  
**curtsey** ['kə:tsɪ] – 1. **n.** сәлем, тәжім, иілу; 2. **v.** тәжім ету; *drop a curtsey иілу; make one's curtsey to тәжім ету*  
**curve** [kə:v] – 1. **n.** иін, қисық, түзу емес. 2. **v.** қисайту, ию, имек ету  
**cuseless** ['kə:zələs] **adj.** – себепсіз  
**cushion** ['kʌʃ(ə)n] **n.** – жастық (диванның жастығы)  
**custom** ['kʌstəm] **n.** – ғұрып, үрдіс, салық  
**custom and tradition n.** – әдет-ғұрып  
**custom-house** ['kʌstəm,haus] **n.** – кеден

**customary** ['kʌstəməri] **adj.** – меттеги, күнделікті; *in the every day life күнделікті тұрмыста*

**customary** [kʌstəməri] **adj.** – жағдылы, әдетті, күнделікті

**customer** ['kʌstəmər] **n.** – сатып алушы, тұтынушы

**cut (up, open)** [kʌt] **v.** – қырқу, кесу, кию, қазу, тұрау, кесілу, кеміту

**cut** [kʌt] **v.** – 1. кесу; 2. пішу; бауыздау; 3. шабу; *begin hayfield niueni шабылады*

**cut off v.** – шорт кесу; кию; *he won't dare to deny it жоққа шығаруға қимады*

**cut off/out v.** – кесіп тастау

**cut up** [kʌt ʌp] **v.** – тілу

**cut, cutting** [kʌt] **n.** – пішім

**hair cut** ['heə kʌt] **v.** – шаш кесу

**cute** [kju:t] **adj.** – ақылды, тапқыр, данышпан

**cutlet** ['kʌtlit] **n.** – котлет

**cutter** [kʌtər] **n.** – пішуші, кескіш

**cutting** ['kʌtɪŋ] **v.** – тілетін, кесетін

**cutting** ['kʌtɪŋ] **n.** – қыяқ

**Cyprian** ['sɪprɪən] **adj.** – кипрлі

**cycle** ['saɪkl] **n.** – 1.цикл; 2.процесс, такт; 3. велосипед

**cycling** ['saɪklɪŋ] **n.** – велосипедпен жүру

**cyclist** ['saɪklist] **n.** – велосипед айдаушы

**cyclone** ['saɪkloun] **n.** – циклон

**cylinder** ['sɪlɪndər] **n.** – 1.цилиндр; 2.баллон

**cynic** ['sɪnɪk] **n.** – ұятсыз, арыс адам

**cynical** ['sɪnɪkəl] **adj.** – ұятсыз, арам, арыс

**cynicism** ['sɪnɪsɪzəm] **n.** – шектен шыққан арысздық

## D

**da** [dɑ:] -dad

**dab** [dæb] **v.** – 1. тиіп кету; 2. бояу

**dabble** ['dæbəl] **v.** – шалпылдату, шашырату

**dace** [deɪs] **n.** – шабак (балық)

**dad, daddy** [dæd; 'dædi] **n.** – ата, әке

**daffodil** ['dæfədɪl] **bot.** – наркес, ақшыл-сары нарцисс

**dahlia** ['deɪljə] **n.** – нарғызгүл

**daily** ['deɪli] – 1. **adj.** күнделік, күн сайынғы; 2. **adv.** күнде; *daily newspaper күнделікті газет*

**daintiness** ['deɪntɪns] **n.** – талғаштық, нәзіктік, сезімталдық

**dainty** ['deɪnti] **adj.** – талғағыш, нәзік, сәнді

**dairy** ['deəri] – 1. **n.** сүт, сүтсірне шығаратын орын; сүт шаруашылығы; сүт дүкені; 2. **adj.** сүтті; *dairy cattle сүт беретін мал; dairy produce, dairy products сүт өнімдері/тағамдары*

**daisy** ['deɪzi] **n.** – дәстүргүл, маргаритка (гүл)

**dale** [deɪl] **n.** – аңғар, алап, алқап

**dally** ['dæli] **v.** – уақытты босқа өткізу

**dam** [dæm] **n.** – бөгет

**damage** ['dæmɪdʒ] **n.** – 1 зиян, залал; 2. **v.** зақым келтіру, зияндау.

**damask** ['dæməsk] **adj.** – ал қызыл

**dame** [deɪm] **n.** – 1. ханым; 2. бәйбіше

**damn** [dæm] – 1. **v.** 1. қарғау; 2. сөгу; 3. ұрысу. 2. **n.** 1. қарғыс, лағынет; 2. ұрыс

**damnable** ['dæmnəbl] **adj.** – 1. сөгуге тұратын, кінәлауға болатын; 2. жексұрын

**damp** ['dæmp] – 1. **v.** дымқылдату. 2. **adj.** дымқыл

**dampen** ['dæmpən] **v.** – дымқылдану

**dance** [dɑ:ns] – 1. v. 1. билеу; 2. секіру; 3. тербету; 2. n. би

**dancer** ['dɑ:nsə] n. – 1. биші, балерина; 2. pl басқыш

**dandy** ['dændi] – 1. n. кербез, сәнқой; 2. adj. сәнді, кербез

**danger** ['deɪndʒə] n. – қауіп, қатер

**dangerous** ['deɪndʒərəs] – adj.

қауіпті, қатерлі

**Danish** ['deɪnɪʃ] adj. – даниялық

**dank** [dæŋk] adj. – дымқыл, ылғалды

**dare** [dɛə] v. – батылы бару, батыл болу

**dark** [dɑ:k] – 1. adj. 1. қараңғы, жарық түспейтін; 2. қара торы, тотыққан; 3. оқымаған, білімі жоқ; 4. жасырын, құпия; 5. көңілсіз, жабыңқы; 6. сұмдық; 2. n. қараңғы, қараңғылық

**darkness** ['dɑ:knes] n – қараңғы

**darling** ['dɑ:lɪŋ] adj. – 1. сүйікті; 2. жалынды

**dative** ['deɪtɪv] n – барыс септік

**daughter** ['dɔ:tə] n – қыз бала

**dauntless** ['dɔ:ntləs] adj. – жау жүрек, жүректі, жасқанбайтын, қорықпайтын

**daw** [dɔ:] n – ұзақ (күс)

**day** [deɪ] n. – күн. *in the day time* күндіз; *the day after tomorrow* бүрсізүні; *the day before yesterday* алдыңғы күні, түнеуі

**daydream** ['deɪdrɪ:m] n. – киял, арман

**daytime** ['deɪtaɪm] n. – күндіз

**daze** [deɪ'z] v. – 1. таң қалдыру, таңдандыру; 2. ғажаптану, таң қалу, таңдану

**dazzle** ['dæzəl] v – көзді шағылыстыру

**dead** [ded] adj. – 1. өлген, өлік; 2. қурап қалған; 3. жансыз; 4. көңілсіз, босаң, солғын, бос

**deaden** ['dedn] v. – басып тастау

**deadlock** ['dedlək] n. – тапжылмай қалу

**deaf** [def] adj. – керең, саңырау

**deal** [di:l] – 1. n. 1. біреумен істес болу; 2. соққы беру; 3. сату, сатып алу.

2. v. 1. сан; 2. келісім, тыным

**dealer** ['di:lə] n. – саудагер, сатушы

**dealing** ['di:lɪŋ] n. – 1. мінез-құлық, жүріс-тұрыс; 2. достық қарым-қатынас

**dean** [di:n] n. – декан

**dear** [diə] – 1. adj. 1. қадірлі; 2. қымбат; 2. n. сүйікті, өте жақсы көретін

**dearly** ['di:əli] adv. – мейірімділікпен

**death** [deθ] n. – 1. ажал, өлім; 2. бір нәрсенің аяғы, соңы, ақыры; 3. оба

**debate** [di'beɪt] – 1. v. 1. талқылау; 2. пікір алысу; 3. ойлап алу; 2. n.

1. талқылау; 2. талас, егес, айтыс

**debt** [det] n. – қарыз

**debtor** ['detə] n. – қарыздар адам

**decay** [di'keɪ] – 1. n. 1. төмендеу; 2. шіру. 2. v. 1. шіру; 2. бұзылу; 3. нашарлау (денсаулық туралы)

**decease** [di'si:s] – 1. n. өлім. 2. v. өлу

**deceive** [di'si:v] v. – алдау

**deceiver** [di'si:və] n. – алдаушы, өтірікші

**December** [di'sembə] n. – желтоқсан

**decency** ['di:snsi] n. – әдептілік, сыпайылық

**decently** ['di:sntli] adv. – тура, дұрыс

**decide** [di'saɪd] v. – ұйғару

**declaration** [ ,dekle'reɪʃən] n. – Декларация, мәлімдеме, жариялау

**declare** [di'kleə] v. – 1. мәлімдеу; 2. хабарласу; 3. пікір айту

**declension** [di'klen(t)(ə)n] n. – 1.

септеу; 2. төмендеу, түсу; 3. ауып кету

**decorate** ['dekəreɪt] v. – әшекейлеу, әдемілеу

**decree** [di'kri:] – 1. **n.** жарлык; 2. **v.** декрет шығару

**deduct** [di'dʌkt] **v.** – алу, ұстап қалу.

**deed** [di:d] **n.** – 1. ерлік; 2. іс-әрекет

**deem** [di:m] **v.**– ойлау, санау

**deep** [di:p] – 1. **adj.** 1. терен, салмақты. 2. **n.** терен жер, тұңғыық. 3. **adv.** терең, салмақты

**deer** [diə] **n.** – бұғы

**defect** [di'fekt] **n.**– кемшілік

**defence** [di'fens] **n.** – 1. қорғаныш; 2. камал, бекініс; 3. қорғау

**defend** [di'fend] **v.** – қорғау, қолдау, қуаттау

**defendant** [di'fendənt] **n.**– жауапкер

**defender** [di'fendə] **n.**– қорғаушы

**deficiency** [di'fi:(ə)nsi] **n.**– жетімсіздік

**define** [di'fain] **v.** – айыру, белгілеу

**definite** ['defnt] **adj.** – белгілі

**definition** [,defi'nijən] **n.**– анықтама

**defy** [di'fai] **v.** – 1. шақыру (күреске, айтсықа); 2. бағынбау, елемей, менсінбеу

**degree** [di'gri:] **n.** – 1. дәреже; 2. шырай; 3. градус; 4. ғылыми дәреже

**delay** [di'lei] – 1. **n.** тоқтату, тоқтам. 2. **v.** кешеуілдету, кешіктіру

**delegate** ['deliɡt] **n.**– делегат

**deliberately** [di'libərəti] **adv.** – әдейі, жорта, қасақана

**delicious** [di'liʃəs] **adj.**– тамаша, ең жақсы, өте әдемі

**delight** [di'laɪt] – 1. **n.** масаттану, сақтану, қуаныш, мээ-мейрам. 2. **v.** масаттану, сұқтану, таңдану

**delightful** [di'laɪftʃʊl] **adj.** – тамаша.

**deliver** [di'livə] **v.** – 1. азат ету, босату; 2. әкел беру; 3. беру

**delivery** [di'liv(ə)ri] **n.** – 1. жеткізу, апарып беру; 2. беру

**deluge** ['delju:dʒ] – 1. **n.** 1. тасқын, сел; 2. нөсер. 2. **v.** басу, су басу, су басып кету

**demand** [di'mɑ:nd] – 1. **v.** 1. талап ету; 2. қажет болу, керек болып қалу; 2. **n.** талап

**democracy** [di'mɒkrəsi] **n.** – демократия

**demolish** [di'mɒlɪʃ] **v.** – 1. бұзу, қирату; 2. жалғандығын ашып тастау, өтірік екенін сипаттау

**demonstration** [,deməns'treɪʃən] **n.**– демонстрация

**den** [den] **n.**– апан

**denial** [di'naiəl] **n.**– мойындамау, қабыл алмау

**denote** [di'nəʊt] **v.** – көрсету, білдіру, бір мәнісі болу, мәнді болу.

**dense** [dens] **adj.**– 1. қалың; 2. ақымақ, топас

**dentist** ['dentɪst] **n.**– тіс дәрігері

**deny** [di'nai] **v.** – 1. мойындамау; 2. қабыл алмау; 3. бас тарту, істемейтін болу, қою, тастау

**depart** [di'pɑ:t] **v.** – 1. кету; 2. қайтыс болу; 3. ауыс кету, ауып кету

**department** [di'pɑ:tmənt] **n.**– 1. бөлім; 2. ведомство; 3. сала

**departure** [di'pɑ:tʃə] **n.** – кету

**depend** [di'pend] **v.** – 1. байланысты болу; 2. біреудің қарамағында болу; 3. сену

**dependence** [di'pendəns] **n.** – 1. тәуелділік, кіріптарлық; 2. сенім

**depict** [di'pɪkt] **v.** – суреттеп көрсету, бейнелеп көрсету

**depose** [di'pəʊz] **v.** – 1. орнынан түсіру; 2. куәлөндіру, куәлік беру

**deposit** [di'pɒzɪt] **n.** – салу, қою( ақша) задаток беру

**depot** ['depəʊ] **n.** – депо, склад, амбар, койма

**depreciate** [di'pri:ʃieɪt] **v.** – бағасыздану, құнсыздану, кемсіту

**depth** [depθ] **n.** – 1. терендік; 2. орта; 3. биіктік

**derivative** [dɪ'rivətɪv] – 1. гр. туынды сөз. 2. adj. туынды

**descendant** [dɪ'sendənt] n. – әулет, жұрағат, ұрпақ

**describe** [dɪs'kraɪb] n. – суреттеп айту, сипаттау

**desert I** ['dezət] n. – шөл

**desert II** [dɪ'zə:t] v. – тастап кету

**deserve** [dɪ'zə:v] v. – лайық болу, тұрарлық болу

**design** [dɪ'zain] – 1. n. 1. ой; 2. сурет; 3. жоба, чертеж. 2. v. 1. арнау; 2. ойлау; 3. жоспар жасау; 4. суреттеу

**desirable** [dɪ'zaiərəbl] adj. – қажет, тілекке сәйкес

**desire** [dɪ'zaiə] n. – тілек, ықылас

**desk** [desk] n. – парта, жазу үстелі

**despair** [dɪs'pɛə] n. – 1. үміт үзу, 2. v. торуғы, үміт үзу

**desperately** ['despərətli] adv. – өте, тым

**despise** [dɪs'paɪz] v. – жек көру

**despite** [dɪs'paɪt] prep. – карамастан

**dessert** [dɪ'zə:t] n. – десерт

**destiny** ['destɪni] n. – тағдыр

**detach** [dɪ'tætʃ] v. – бөліну, айырылу

**detail** ['di:teɪl] n. – толықтық, нақтылық, түп-түгелдік

**detect** [dɪ'tekt] v. – табу

**detective** [dɪ'tektɪv] n. – тыңшы

**determine** [dɪ'tə:mɪn] v. – 1. анықтау; 2. тәуекл ету, көңіл тоқтату; 3. түрткі болу

**determined** [dɪ'tə:mɪnd] adj. – батыл, табанды

**develop** [dɪ'veləp] v. – 1. дамыту, өркендету; 2. баяндау, айтып беру

**development** [dɪ'veləpmənt] n. – 1. даму, өркендеу; 2. оқиға; 3. өрістеу, күшейту; 4. қорытынды

**devil** ['devl] n. – 1. пері, жын; 2. жәрдемші (адвокат); 3. адам

**devise** [dɪ'vaɪz] v. – 1. ойлап табу; 2. өсиет етіп қалдыру

**devote** [dɪ'vəʊt] v. – арнау, сарп ету

**devoted** [dɪ'vəʊtɪd] adj. – берілген, жан қияр

**dew** [dju:] n. – шық, жаңбыр тамшысы

**dialect** ['daɪ'ələkt] n. – диалект

**dialogue** ['daɪələʒ] n. – диалог

**diamond** ['daɪəmənd] – 1. adj. алмас. 2. n. алмас, гауһар тас. 3. v. гауһар таспен әшекейлеу

**diary** ['daɪəri] n. – күнделік, қойын дәптер

**dictate** [dɪk'teɪt] v. – айтып жатқа жаздыру, бұйрық беру, тапсырма беру

**dictation** [dɪk'teɪʃən] n. – диктант, бұйрық, жарлық

**dictionary** ['dɪkʃənri] n. – сөздік

**die** [daɪ] v. – 1. өлу; 2. ықыласпен сарылу; 3. біту; 4. тоқтау (жел туралы); 5. буга айналу

**differ** ['dɪfə] v. – 1. айырылу; 2. көнбеу, бірікпеу

**difference** ['dɪfr(ə)ns] n. – 1. айыр-ма, өзгешелік; 2. алауыздық, талас

**different** ['dɪfrənt] adj. – әр түрлі, басқа

**difficult** ['dɪfɪkəlt] adj. – ауыр, қиын

**diffuse** 1. [dɪ'fju:s] – 1. adj. 1. көп сөзді; 2. таралған. 2. v. [dɪ'fju:z] тарату, жаю

**dig** [dɪg] – 1. n. 1. түрткі, соққы; 2. мазақ, келеке. 2. v. 1. қазу; 2. итеру, түрту

**digger** ['dɪgə] n. – жер қазушы, тау-кен жұмысшысы

**dignify** ['dɪgnɪfaɪ] v. – салтанатпен қошеметтеу

**dike** [daɪk] n. – 1. дамба, бөгет, плотина; 2. бөгет, кедергі



**diligence** ['dɪlɪdʒ(ə)ns] n. – ыкылас,  
ишга, баждашат

**dill** [dɪl] n. – аскөк (аска салатын  
көн иісті шөп)

**dim** [dɪm] – 1. adj. 1. күңгірт,  
комескі; 2. нашар. 2. v. қараю,  
күңгірттену, күңгірт тарту, өні кету

**diminish** [dɪ'mɪnɪʃ] v. – 1. азаю,  
кему, кеміту; 2. қорлау, намысына тию

**din** [dɪn] n. – даңғыр, шуыл, шу

**dine** [daɪn] v. – түскі тамақ ішу,  
қонақ қылу, сыйлау

**dingey** ['dɪŋgi] n. – шлюпка,  
кішкентай қайық

**dining-room** ['daɪnɪŋrʊm] n. –  
асхана

**dinner** ['dɪnə] n. – түскі тамақ

**diploma** [dɪ'pləʊmə] n. – диплом

**diplomatic** [dɪplə'mætɪk] adj. –  
дипломат

**dire** ['daɪə] adj. – қорқынышты

**director** [daɪ'rektə] n. – директор

**dirty** ['dɜ:ti] adj. – лас, кірлі,  
бұлыңғыр

**disagree** [dɪsə'grɪ:] v. – бірікпеу

**disappear** [dɪsə'piə] v. – жоғалып  
кету, ғайып болу

**disappoint** [dɪsə'pɔɪnt] v. – көңілін  
қайтару

**disaster** [dɪ'zɑ:stə] n. – апат,  
бақытсыздық

**discard** ['dɪskɑ:d] v. – тастау, бас  
тарту, істемейтін болу, қою

**disciple** [dɪ'saɪp] n. – шәкірт, жолын  
ұстаушы

**discipline** ['dɪsəplɪn] – 1. n. 1.  
тәртіп; 2. пән; 3. жаза беру (жазалау). 2.  
v. тәртіпке үйрету, тәртіпке салу

**discount** ['dɪskaʊnt] v. –  
бағасыздану

**discourage** [dɪs'kʌrɪdʒ] v. – есін  
шығару, есінен тандыру

**discover** [dɪs'kʌvə] v. – ашу, табу

**discuss** [dɪs'kʌs] v. – талқылау

**discussion** [dɪs'kʌʃən] n. –  
пікірсайыс

**disease** [dɪ'zi:z] n. – ауру, сырқат

**disfigure** [dɪs'fɪgə] v. – сикын бұзу,  
көркін кетіру

**disgorge** [dɪs'gɔ:dʒ] v. – ату,  
шығару, шашу

**disguise** [dɪs'gaɪz] v. – киіну,  
танымайтындай қылу, жасыру

**disgust** [dɪs'gʌst] – 1. n. жек  
көрушілік. 2. v. наразылық білдіру

**dish** [dɪʃ] n. – 1. табақ (ыдыс);  
2. тамақ; 3. жыра, жылға

**dishonest** [dɪs'ɒnɪst] adj. – 1. арам,  
опасыз; 2. ыкылаусыз, ниетсіз

**dishonour** [dɪs'ɒnə] – 1. n. маскара,  
арсыздық. 2. v. маскаралау, қорлау

**disk** [dɪsk] n. – диск(дөңгелек)

**dislike** [dɪs'laɪk] v. – сүймеу,  
ұнатпау, жек көру

**dislocate** ['dɪsləʊkeɪt] v. – мертіккіру

**dismiss** [dɪs'mɪs] v. – 1. шығару,  
босату; 2. тартып жіберу; 3. қуу

**disobedient** [dɪsə'bi:djənt] adj. –  
тілазар, кежір, тіл алмайтын

**disobey** [dɪsə'beɪ] v. – көнбеу

**disorder** [dɪ'sɔ:də] n. – тәртіпсіздік,  
ретсіздік

**dispense** [dɪ'spens] v. – үлестіріп  
беру

**display** [dɪs'pleɪ] – 1. n. көрсету,  
көрме. 2. v. 1. көрсету; 2. білдіру

**displeasure** [dɪs'pleʒə] n. –  
наразылық

**disregard** [dɪsri'gɑ:d] – 1. n.  
немқұрайдылық. 2. v. елемей

**dissatisfaction** [dɪs,sætɪs'fækʃ(ə)n]  
n. – қанағаттанбаушылық, наразылық

**dissent** [dɪ'sent] – 1. n. ала ауыздық.  
2. v. бірікпеу

- distant** [ˈdɪst(ə)nt] **adj.** –  
1. алыстағы; 2. ұстамды
- distinct** [dɪˈstɪŋkt] **adj.** – айқын, анық, белгілі, бөлек, жеке
- distinguish** [dɪˈstɪŋɡwɪʃ] **v.** – айырып тану, білу
- distress** [dɪˈstres] – 1. **n.** 1. қайғы; 2. бақытсыздық; 3. нашар күй, сырқатты жағдай
- distributor** [dɪˈstrɪbjʊtə] **n.** – үлестіргіш, үйлестіруші
- district** [ˈdɪstrɪkt] **n.** – аудан, облыс, сайлау округі
- district; regional** [ˈrɪːdʒənəl] **adj.** – аудандық
- disturb** [dɪsˈtɜːb] **v.** – 1. маза бермеу; 2. бұзу
- disturbance** [dɪsˈtɜːbəns] **n.** – әбігер, бұзу
- disunited** [ˌdɪsjuːˈnaɪt] **adj.** – алауыз
- ditch** [dɪtʃ] **n.** – арық
- dive** [daɪv] **v.** – сүнгү, сүнгіп кету, салу (тиеу), шашу, бату (ойға), сүнгүйір
- diver** [ˈdaɪvə] **n.** – сүнгүші
- diverse** [daɪˈvɜːs] **adj.** – басқа
- divide** [dɪˈvaɪd] **v.** – бөлу, бөліну, бөлініп шығу
- divine** [dɪˈvaɪn] – 1. **adj.** өте тамаша.  
2. **n.** дін қызметкері. 3. **v.** әулиелік ету
- dividing** [dɪˈvaɪdɪŋ] **adj.** – айырғыш
- divisible** [dɪˈvɪzəbl] **adj.** – ажырамалы
- divisor** [dɪˈvaɪzə] **n.** – бөлгіш
- divorce** [dɪˈvɔːs] **n.** – ажырасу, айырылысу, бөліп алу
- do** [duː] **v.** – 1. істеу, орындау; 2. іске асыру; 3. жасау; жарару; 4. дайындау; 5. келтіру; 6. көмекші етістік
- do smth slowly** **v.** – ақырындау
- do smth together** **adj.** – қабаттаса
- doctor** [ˈdɒktə] **n.** – дәрігер, емші
- doctrine** [ˈdɒktrɪn] **n.** – ілім
- document** [ˈdɒkjumənt] **n.** – құжат; мақтау қағаз; мадақтама

**documentation** [ˌdɒkjumənˈteɪʃən] **n.** – құжаттама

**dog** [dɒɡ] **n.** – ит, төбет

**dog rose** **n.** – балмұрын

**dogrose** [ˈdɒɡrɒz] **bot.** – итмұрын

**doll** [dɒl] **n.** – қуыршақ; *puppet show* қуыршақ театры

**dome** [dəʊm] **n.** – күмбез

**domestic** [dəˈmestɪk] **adj.** – 1. ішкі; 2. үй хайуаны; 3. үй

**dominion** [dəˈmɪnjən] **n.** – 1. әмірлік, үстемдік; 2. үкім жүргізуші; 3. билеп-төстеушілік

**donkey** [ˈdɒŋki] **n.** – есек, *brain of donkey* есектің миы

**door** [dɔː] **n.** – есік; *outside of the door* есіктің сыртынан

**dormant** [ˈdɔːmənt] **adj.** – қалқыған (жануарлар, өсімдіктер, т.б.)

**dot** [dɒt] **n.** – нүкте

**dotty** [ˈdɒti] **adj.** – нүктелі

**double** [ˈdʌbl] – 1. **adj.** 1. қос; 2. екі түрлі, екіталай; 3. екі жақты. 2. **n.** екі есе сан. 3. **adv.** екі рет, екі есе

**double word** **v.** – асырмай-жасырмай: *hide/dissemble one's anger* ашу-ызасын жасыру

**double-barrel** **n.** – косауыз

**doubt** [daʊt] **n.** – шек, шүбе, күдік, күмән, сезік

**doubt** [daʊt] **v.** – шек келтіру, күдіктену, күмәндану, шүбәлану

**doubtful** [ˈdaʊtfl] **adj.** – шүбелі, күдікті, күмәнді

**dough** [dəʊ] **n.** – қамыр (нанның) (бәліш т.б.); *knead/work dough* қамыр жаю/қамыр илеу; *dough rises* қамыр ашып барады

**dove** [dʌv] **v.** – көгершін

**down I** [ˈdaʊn] **adj.** – 1. ұлпа; ұлпабас; 2. мамық

**down II** [ˈdaʊn] **adv.** – төмен, төменде

**down prep.** – астына; астына қарай  
**downpour** ['daunpɔ:] n. – ақ жаңбыр  
**downy** ['dauni, 'dauni] adj. – ұлпа,  
 ұлпидек, үлпидеген; **downy branch**  
 үлпидеген бұта  
**doze (off)** [douz] v. – қалғу, мүлгу;  
*sleeping quiet мүлгіген тыныштық*  
**drag** [dræg] v. – шұбаты, сүйрету,  
 созылу  
**dragon** ['dræɡən] n. – аждаһа,  
 айдаһар  
**dragon-fly** ['dræg(ə)nflai] zool. –  
 инелік  
**draughts** [dra:fts] pl. – дойбы ойыны  
**draughts** [dra:fts] n. – шатыраш  
**draw** [drɔ:] v. – сурет салу; *i want to*  
*draw сурет салғым келеді*  
**draw** [drɔ:] v. – көмкеру, сызу, сүйреу,  
 жорту, жұлу, жабу  
**drawback** ['drɔ:bæk] n. – 1. кедергі;  
 2. кемшілік  
**drawer** ['drɔ:ə] n. – суырма  
**drawing** ['drɔ:ɪŋ] n. – сызба, сурет  
**draw-well** ['drɔ:wel] n. – құдық  
**dreadfully** ['dredf(u)li] adv. – өте, тым  
**dream I.** [dri:m] n. – арман; қиял;  
*achieve the aim арманына жету; dream*  
*(of) smth арман ету; be lost in day-*  
*dreams арманға берілу; be dissatisfied*  
*with dream арманда қалу (болу, кету);*  
**dream (about) smth/smb v.** – армандау  
 (біреу/бірнәрсе туралы)  
**dream II.** [dri:m] n. – ұйқы; *have a*  
*good night's rest/sleep, have one's sleep*  
*out ұйқысы қанған соң; slumber away,*  
*slumber out; slumber through ұйықтап*  
*қалу/уақытын бекер жіберіп алу; steep*  
*in slumber ұйқыға кету; dream, have a*  
*dream түс көру*  
**dress** [dres] – 1. n. 1. киім; 2. көйлек;  
 2. v. 1. киіну, кию; *only in one dress*  
*көйлекшең*  
**drew** [dru:] v. – тартып тұратын

**drill I** [dril] n. – жаттығу,  
 жаттықтыру машықтандыру, үйрету  
**drill II** [dril] – 1. n. тескіш. 2. v.  
 бұрғылау  
**drill** [dril] – 1. n. үскі; 2. v. үскілеу  
**dried** [draid] adj. – сүрленген,  
 кептірілген  
**dried fruit n.** – қак; кептірілген  
 жемістер  
**drink** [drɪŋk] – 1. n. сусын, ішімдік;  
 2. v. ішу, ішіп қою  
**drink from camel's milk n.** – шұбат  
**drink water** ['drɪŋ, wɔ:tə] n. – ас-су;  
*the corner of food ас-су бұрышы*  
**drinking water** ['drɪŋkɪŋ, wɔ:tə] n. –  
 ауыз су  
**drinks** [drɪŋks] n. – шарап; сусын  
**drive** [draiv] v. – жүргізу; айдау, қуу,  
 қуалау  
**driver** ['draiv] n. – шофер  
**drizzle** ['drɪzl] v. – сіркеу  
**droit** [droit] n. – құқық  
**dropsical, hydropic; swell up (a little).**  
 [swel] adj. – ісіңкі  
**drowse** [drauz] n. – ұйқышылық  
**drug addict** [drʌɡ ə'dɪkt] n. – нашақор  
**drug addiction** [drʌɡ ə'dɪkʃən] n. –  
 нашақорлық  
**drum** (*musical instrument, sounding*  
*loud voice*) [drʌm] n. – дабыл; барабан  
**drunkard** ['drʌŋkəd] n. – маскүнем  
**dry** [drai] n. – кебір; кебіріген  
**dry** [drai] – 1. v. кептіру, құрғату; 2.  
 adj. кепкен; құрғақ; *dried up tree кепкен*  
*ағаш*  
**dry-cleaner's, dry-cleaning**  
 ['drai'kli:nɪŋ] n. – тазалау, құрғақ/хим-  
 тазалау  
**dryness** ['draɪnəs] n. – құрғақтық  
**duck** [dʌk] n. – үйрек  
**due** [dju:] v. – сыңсу  
**dull** [dʌl] adj. – айланкес, ақылсыз,

зердесіз, жалықтыратын; **dull, not very bright, rather stupid** айланкес адам

**dumb** [dʌm] **adj.** – тілсіз, мылқау, тұйық

**dummy** [dʌmɪ] **n.** – емізкі, өтірік, жалған

**dumpling** [ˈdʌmplɪŋ] **n.** – үзбе

**duration** [djuə'reɪʃən] **n.** – ұзақтық, ұзындық

**during** [ˈdju ərɪŋ] **adv.** – кезінде, ішінде

**dust** [dʌst] **n.** – шаң, тозан; **raising dust** шаңды бұрқырата

**duty** [ˈdju:ti] **n.** – кезекші, кезекшілік

**each** [i:tʃ] – 1. **pron.** әрбір, сайын.

2. **adj.** әркім, әрқайсысы

**eager** [ˈi:ɡə] **adj.** – құмар, ынтық

**eagerness** [ˈi:ɡənɪs] **n.** – құмарлық, ынтықтық, әуесқойлық

**eagle** [ˈi:ɡl] **zool.** – бүркіт

**eagle-eyed** [ˈi:ɡlaɪd] **adj.** – көргіз, байқағыш, зерек, ақылды, өткір (көз қарасы)

**ear** [iə] **n.** – құлақ; **lop-eared** құлағы қалқиган; **helix, auricle** құлақ қалқаны; **heard** құлағы шалды; **есту қабілеті, иенің көзі; масақ**

**ear-ring** [ˈiəriŋ] **n.** – сырға

**earl** [ə:l] **n.** – граф

**earl dusk** [ˈə:lɪ] [dʌsk] **n.** – ақшам

**early** **adv.** – ерте; **it is (too) early; in old times, formerly** ерте заманда; **fig. early become adult** ерте атқа мініп; **in old times** ерте заманда; уақыттан бұрын, күні бұрын

**earlier** [ˈə:liə] **adv.** – бұрын; бұрынырақ; **earlier gets yellow** бұрын сарғаяды

**earn** [ə:n] **v.** – ақша табу, кіріс кіргізу

**Earth** [ə:θ] – 1. **n.** жер. 2. **v.** 1. жерге көму, топырақпен жабу

**earthen** [ˈə:θən] **adj.** – жер, топырақ, саз балшық

**duty** [ˈdju:ti] **n.** – міндет; **oblige, reproach (with)** міндет қылу

**duty-free** [ˈdju:tiˈfri:] **adj.** – алымысыз

**dwelling** [ˈdweɪlɪŋ] **n.** – пәтер үй

**dying** [ˈdaɪn] **adj.** – өле бастаған;

**pretend to be dead** өлген болып жатты; **immortal heritage** өлмес мұра

**dynamite** [daɪnəmaɪt] **n.** – динамит

**dynamo** [daɪnəməʊ] **n.** – динамо

**dynasty** [ˈdɪnəstɪ] **n.** – әулет

**dynasty** [dɪnəstɪ] **n.** – династия

**dziggetai** [ˈdʒɪɡɪ, tɑɪ] – құлан

## E

**earthquake** [ˈə:θkweɪk] **n.** – зілзала, жер сілкінісі

**easily carried away** **adj.** – әуесті;

**easily make smb. move after oneself** үйіру

**easily soiled** **adj.** – кіршең

**east** [i:st] **n.** – күншығыс, шығыс

**easy** [ˈi:zi] – 1. **adj.** 1. жеңіл, қиын емес; 2. ыңғайлы; 3. еркін, бос, сабырлы, байсалды. 2. **adv.** жеңіл, оңай

**eat** [i:t] **v.** – жеу, қоректену, тамақтану, жеп қою

**eating** [ˈi:tɪŋ] **n.** – тамақ

**eccentric** [ɪkˈsentrɪk] **adj.** – даракы, мәжнүн, әдеттен тыс, ағаш

**echo** [ˈekəʊ] **n.** – жаңғырық

**eclipse** [ɪkˈlɪps], [əkˈlɪps] – 1. **n.** 1. тұтылу; 2. күнгірттену, асып түсу. 2. **v.** жабу, тұтылу, қараңғылау

**economic** [ˌi:kəˈnɒmɪk], [ˌekəˈnɒmɪk] **adj.** – 1. шаруашылық, экономиялық; 2. ұқыпты, үнемді

**economic-household** [ˌi:kəˈnɒmɪk ˈhaʊshəʊld] **n.** – тұрмыс-шаруашылық

**economical** [ˌi:kəˈnɒmɪkəl] **adj.** – үнемді, ұқыпты

**economize** [ˈi:kənəmaɪz] **v.** – үнемдеу

**economy** [ˈi:kənəmi] **n.** – үнем; үнемділік, экономия, шаруашылық

**eden** ['i:dən] **n.** – бейиш/пейиш; жұмак

**edge** [edʒ] **n.** – 1. өлке; 2. ернеуі; 3. шет; жиек, көмкерме, ұш, жүз; **local history, geography and culture** өлкетану; **along of edge** ернеуін жағалай

**edgeways** ['edʒweiz] **adv.** – қырындап, шетімен

**edification** [,edifi'kei(ə)n] **n.** – 1. ақыл-әсиет; 2. ғибрат; насихат; **follow someone's example** ғибрат алу; **may be, takes for edification** ғибрат алап

**edition** ['i:di(ə)n] **n.** – шығару, басылып шығару

**editorial** [ˌedɪtɔ:riəl] **n.** – бас мақала

**editor-in-chief** [ˌedɪtərɪn'tʃi:f] **n.** – бас редактор

**educate** ['edju:keɪt] **v.** – тәрбиелеу, білім беру

**educated** ['edju:keɪtɪd] **adj.** – білікті, зиялы; жетік, жетілген; **intelligentsia, intellectuals** зиялылар; **he was wise governor** білікті ел басы еді

**education** [ˌedju:'keɪʃən] **n.** – оқу ағарту, тәрбие, білім

**effect** ['ɪfekt] – 1. **n.** 1. қорытынды; 2. әсер, күш, әрекет. 2. **v.** әсер ету, ықпал ету

**effective** ['ɪfektɪv] **adj.** – нәтижелі, нағыз, әрекеттегі, қазіргі, шын; пайдалы

**effloresce** [ˌeflɔ:'res] **v.** – 1. гүлдену; 2. жел қақтыру, желге кептіру; 3. көгеру, көгеріп кету

**effluence** [e'fluəns] **n.** – ағу

**effort** ['efət] **n.** – 1. күш, күш салу; 2. тырысу; 3. кернеу; 4. іждағат

**effrontery** [e'frʌntəri] **n.** – ұятсыздық, әдепсіздік

**effusive** [ɪfju:'sɪv] **adj.** – шыдамсыз, сабырсыз, ұстамсыз

**egg** [eg] **n.** – жұмыртқа

**egg-plant** ['egplɑ:nt] **n.** – тұрып

**egoism** ['i:gouɪzm] **adj.** – өзімшілдік

**egoist** ['i:gouɪst] **adj.** – өзімшіл

**Egypt** ['i:dʒɪpt] **n.** – Мысыр

**Egyptian vulture** **n.** – құзғын

**eight** [eɪt] **num.** – сегіз; **octahedral** сегіз қырлы

**eighteen** ['eɪ'ti:n] **num.** – он сегіз

**eighteenth** ['eɪ'ti:n θ] **num.** – он сегізінші

**eighth** ['eɪθ] **num.** – сегізінші

**eighty** ['eɪti] **num.** – сексен; **the eightieth** сексенінші

**eighties** ['eɪtiz] **num.** – 1. сексенінші жылдар; 2. 79-дан 90-ға дейінгі жас

**either** ['aɪðə] – 1. **pron.** 1. әр, әркім, әрқайсысы. 2. **conj.** 1. әйтпесе; 2. да, де

**ejaculate** [ɪ'dʒækjuleɪt] **v.** – айқайлап жіберу, айту, лептеу

**eject** [i:'dʒekt] **v.** – шығарып тастау (жұмыстан, орыннан), қуып шығу

**eke** [i:k] **v.** – толықтыру

**elastic** [ɪ'læstɪk] **adj.** – серпінді, икемді, иілімді, майысқақ, созылғыш

**elasticity** [ɪlæs'tɪsəti] **adj.** – серпінділік, майысқақтық, созылғыштық

**elbow** ['elbou] **n.** – шынтақ

**elder** ['eldə] **adj.** – үлкен; **elder (one)** ересектеу; **grow up** ер жетті, есейді; қарт

**elder brother** ['eldə θrə] **n.** – аға; **elder helper** аға көмекші

**elder wife, dame** – бәйбіше

**elderly** ['eldəli] **adj.** – егде (адам), қарт, кәрі

**elecampane** [ˌelɪkæm'peɪn] **bot.** – андыз

**elect** [ɪ'lekt] **v.** – сайлау, таңдау, шешу, қалау

**elected** [ɪ'lektɪd] **adj.** – сайлаулы, таңдалған

**election** [ɪ'leɪʃən] **n.** – сайлау

**elective** [ɪ'lektɪv] **adj.** – сайламалы; **elective bodies** сайламалы ұйымдар

**elegancy** ['elɪgənsi] **n.** – әсемдік, әсемділік

**elegant** ['elɪgənt] **adj.** – биязы, әдемі, кербез, сыпайы

**elementary** [ˌelɪˈmentəri] **n.** – бастауыш, *elementary school* *бастауыш мектеп*

**elephant** ['elɪfənt] **n.** – піл

**elephant calf** ['elɪfənt kɑ:t] – пілдің баласы

**elk** [ɛlk] *zool.* – бұлан

**elm** [ɛlm] **n.** – қараағаш, шегірін

**elocution** [ˌeləˈkjuːʃən] **n.** – шешендік, өнер

**else** [els] **adv.** – тағы басқа

**elsewhere** [ˌelsˈwɛə] **adv.** – бір жерде, басқа жерде

**elucidate** [ˌɪluːˈsɪdeɪt] **v.** – анықтау, түсіндіру

**emaciate** [ɪˈmeɪʃieɪt] **v.** – кептіру, қажыту, әлсірету, қажыған

**emaciated** [ɪˈmeɪʃieɪtɪd] **v.** – арсалану

**emaciated** [ɪˈmeɪʃieɪtɪd] **adj.** – азған

**emasculated goat (leader of a flock)** **n.** – серке

**embankment** [ɪmˈbæŋkmənt] **n.** – үйме, дамба

**embarrass** [ɪmˈbærəs] **v.** – қинау, ұялту, қысу, састыру, сасу

**embarrassed** [ɪmˈbærəst] **adj.** – қисылған, қиналған, сасқан

**embassy** [ˈembəsi] **n.** – 1. елшілік; 2. елшілік тұратын жер

**ember** [ˈembə] **n.** – сөніп бара жатқан шөк, ыстық күл

**emblem** [ˈembləm] **n.** – герб, эмблема, символ

**embrace** [ɪmˈbreɪs, ɛmˈbreɪs] **n.** – құшақ; *embrace* құшақ жаяр

**embrace** [ɪmˈbreɪs] **v.** – құшақтасу

**embryo** [ˈembriəu] *boil* – ұрық

**emerge** [ɪˈmɛːdʒ] **v.** – 1. пайда болу, шығу; 2. табу, білу

**emigrate** [ˈemɪɡreɪt] **v.** – эмиграция-лау, көшу

**emit** [ɪˈmɪt] **v.** – 1. шығару (ніс, дыбыс, жылы, ақша); 2. сәуле, жарық шығару

**emit a smell** **v.** – аңқыту

**emit smoke** **v.** – алтау

**emotion** [ɪˈmouʃ(ə)n] **n.** – күшті сезім, тынышсыздану, маза кету

**emotional** [ɪˈmouʃənəl] **adj.** – балқытатын, ойландыратын, қызу, жалынды

**emperor** [ˈemp(ə)rə] **n.** – император

**emphasis** [ˈempfəɪsɪs] **n.** – күш, айқындық, мәнерлілік, екпін, эмфаза

**employ** [ɪmˈplɔːi] **v.** – 1. біреуге жұмыс беру, істеткізу; 2. пайдалану; 3. жалдау

**emptiness** [ˈemptɪnɪs] **n.** – бостық; қуыс, кеністік

**empty** [ˈempti] **adj.** – бос, құр, қуыс

**emulate** [ˈemjuleɪt] **v.** – 1. жарысу; 2. күндесу

**encase** [ɪnˈkeɪs] **v.** – буып-түю, орау, байлау

**enchain** [ɪnˈtʃeɪn] **v.** – бұғауға салу, шынжырлау

**encircle (with)** [ɪnˈsəːkl] **v.** – қамау, қоршалау

**enclose** [ɪnˈkləʊz], [ɛnˈkləʊz] **v.** – 1. конвертке салу; 2. қоршалау, көмкеру; 3. келісу; 4. әдіптеу, шек қою

**enclosed** [ɪnˈkləʊzɪd] **adj.** – қоршалған; *surround, wall* *қоршан алу*

**enclosure** [ɪnˈkləʊzə], [ɛnˈkləʊzə] **n.** – 1. шарбақ, дуал; 2. пакеттің ішіндегі зат

**encourage** [ɪnˈkʌrɪdʒ] **v.** – 1. көңіл көтеру, қайрат беру; мақтау; 2. сергу, көмектесу

**encyclopedia** [ɪnˌsaɪkləˈpiːdiə], [ɛnˌsaɪkləˈpiːdiə] **n.** – энциклопедия

**end** [end] – 1. ақыры, соңы, аяғы, шет, шек, жиек, нәтиже, қорытынды, қалған-құтқан; 2. **v.** біту; ада; ада болу,

таусыту; *wishing the well-being who has carried bereavement* ақырын берсін!

**endless** ['endlis] **adv.** – шексіз, шетсіз, жиексіз

**endurance** [in'djuə(ə)ns] **n.** – шыдам, шыдамдылық, төзімділік, беріктік

**endow** [in'dau] **v.** – қамтамасыз ету (кіріспен)

**endowment** [in'daʊmənt] **n.** – ақша салу, құрбандыққа беру

**enemy** [enimi] **n.** – дұшпан, қас, жау; *worst/bitterest enemy* қас жаса; *i wouldn't wish it on my worst enemy* мен мұны қас дұшпанымға да тілемеймін

**energetic** [enə'dʒetik] **adj.** – жігерлі; тасқынды, арынды; *indomitable* арынды өзен

**engage** [in'geɪdʒ], [en'geɪdʒ] **v.** – 1. жалдау; 2. алдын-ала заказ беру; 3. біреудің ықыласын өзіне тарту; 4. міндетті болу

**engaging** [in'geɪdʒɪŋ], [en'geɪdʒɪŋ] **adj.** – көз тартатын, қызықтыратын, әдемі, сүйкімді

**engine** ['endʒɪn] **n.** – 1. мотор; 2. паровоз, локомотив; 3. құрал  
**engineer** [endʒɪ'niə] – 1. **n.** 1. инженер; 2. механик; 3. машинист. 2. **v.** 1. проект жасау, инженер болу

**England** ['ɪŋɡlənd] **n.** – Англия

**English** ['ɪŋɡlɪʃ] **n.** – ағылшын тілі

**enjoy** [in'dʒɔɪ], [en'dʒɔɪ] **v.** – рақаттану, сүйсіну, көңіл көтеру  
**enjoyment** [in'dʒɔɪmənt] **v.** – рақаттану, рақат, қуаныш, ұнатушылық

**enlarge** [in'lɑ:dʒ], [en'lɑ:dʒ] **v.** – 1. үлкейту, кеңейту; 2. тарау, жаю

**enlightener** [in'laitənə] **n.** – ағартушы

**enlightenment** [in'laitənmənt]

**v.** – ағартушылық, оқымыстылық, білімділік; *enlightenment work* ағартушылық жұмыс

**enormous** [i'nɔ:məs] **adj.** – абажадай, өте үлкен, зор, орасан

**enough** [i'nʌf] **adv.** – әжептәуір, жетерлік, мол, жеткілікті

**enraged** [in'reɪdʒ] **v.** – аласұрған

**enrich** [in'ri:tʃ] **v.** – толықтыру; байыту, тынайту (топырақты), молайту

**enrich oneself** [in'ri:tʃ wʌn'self] **v.** – мольығу; *increasein* мольығын

**ensure** [in'sjuə] **v.** – кепіл болу, қорғау, сақтау

**enter** [entə] **v.** – 1. кіру; 2. жоғарғы оқу орнына түсу; жазу (тізімге), тіркеу, жүргізу; *(I) didn't know, where to put myself* кіруге жер таппады; *didn't enter, didn't march* кірген жоқ; *run in(to), get, go/come (to), call (on), drop in (on)* кіріп кету/шығу

**enterprise** ['entəpraɪz] **n.** – 1. кіріскен іс; 2. тапқырлық; 3. пысықтық, талаптылық

**enterprising** ['entəpraɪzɪŋ] **adj.** – тапқыр, пысық, ынталы, әрекетшіл, бастамшыл

**enthusiasm** [in'θju:ziəzəm] **n.** – серпилік

**enthusiastic** [en'θju:seɪ] **adj.** – мәз-мәйрам, сүйінген, шаттанған

**entirely** [in'taiəli] **adv.** – түгелімен; өңкей; completely; түп-түгел, толық, тұтас

**entrance** ['entəns] **n.** – кірік

**entry (into)** ['entri] **n.** – алғысөз, **entrance**

**enumerate** [i'nju:məreɪt] **v.** – санап шығару

**envelope** ['envlʊp] **n.** – конверт, қабық, сырт

**envious** ['enviəs] **adj.** – қызғаншақ, күншіл

**environment** [in'vaɪənmənt] **v.** – қоршаған орта, айнала

**environs** [in'vaɪənz] **n.** – өңір; *sew the trim on coat-breast* өңірлеу

**environs** [in'vaɪənz] **n.** – маң, төнірек, өңір

**envy** ['envi] – 1. в. күндөү, көрө алмау, кызыгуу; 2. н. кызганыш, күншилдик

**epoch** ['i:pok] n. – дәуір; заман; *in the epoch (of smth.) дәуіріндегі; in it's time заманында; mark, usher in an epoch жаңа дәуірді ашу; glacial epoch мұзды дәуір*

**epos** ['epos] n. – аңыз-әңгіме

**equal** ['i:kwəl] adj. – тегіс; *all have stopped meгіс тоқтапты; бірдей, тең, жарамды*

**equalizer** ['i:kwəlaizə] n. – түзегіш

**equally** ['i:kwəli] adv. – бірдей

**equip** ['i:kwip] v. – әбделдеу, жабдықтау

**equitable** ['ekwitəbl] adj. – әділетті, әділ, тура

**equitable judging** n. – әділқазылық

**equivalent** ['i:kwivələnt] adj. – тең, бірдей, салалас

**era** [iərə] n. – заман, дәуір

**erase** ['i:reiz] v. – сүрту, тазалау, қыру

**ermine** ['ə:mi:n] *zool.* – аккіс, ақ тышқан

**err** [ə:] v. – қателесу

**erratic** ['i:rætik], [e'rætik] adj. – 1. тұрақсыз, түсініксіз; 2. әделсіз

**erroneous** ['i'rəuniəs] n. – әбес

**erudition** [e:ru'diʃən] n. – білімпаздық, ғалымдық, білімпаздық

**erupt** ['i:ɾʌpt] v. – 1. атып шығу (вулкан); 2. жарып шығу (тіс)

**erysimum bot.** – ақбасөп

**escape** [is'keip] – 1. н. қашып құтылу. 2. в. қашу, құтылу

**especial** [is'peʃ(ə)] adj. – арнаулы, өзгеше, ерекше

**especially** [is'peʃ(ə)li] adv. – әсіресе, ерекше; өзгеше, өте мөте; *too cold өте суық; too little өте/минми аз*

**espy** [is'pai] v. – алыстан көру

**essence** ['es'ns] n. – 1. мән, маңыз; 2. тіршілік, күн көру; 3. духи, иіс су

**essential** [i'senʃəl] – 1. н. ажыратылмайтындық, маңыз. pl. бірінші керек заттар. 2. adj. ажыратылмайтын, негізгі

**essentials** pl. n. – керек-жарақ; *for needs керек-жарақ үшін*

**establish** [is'tæbliʃ] v. – 1. бейімдеу; 2. құру, қою; 3. орнату, орналасу

**established** [is'tæbliʃ] adj. – қалыптасқан, *established order қалыптасқан тәртіп; in prescribed manner қалыптасқан тәртіп бойынша; fixed hour қалыптасқан уақыт*

**esteem** [is'ti:m] – 1. н. құрмет, қадір. 2. в. құрметтеу, бағалау

**estimate** ['estimeit] – 1. н. 1. баға; 2. смета. 2. в. 1. бағалау; 2. смета жасау, есептеу

**Estonian** [es'təuniən] n. – эстон, эстондық

**estrangle** [is'treindʒ] v. – қашықтау, алыстау. шеттеу

**eternal** [i'tə:n(ə)] adj. – мәңгі, бітпейтін, жиі

**ethical** ['eθik(ə)] adj. – моральдық

**Ethiopian** [,i:θi'əupiən] n. – Эфиоп

**etymology** [,eti'mələdʒi] n. – этимология

**Europe** [juərəp] n. – Еуропа

**European** [juərə'piə:n] adj. – еуропалық; *like European еуропаша; get education like European еуропаша білім алу*

**evacuation** [i,vækju'eif(ə)n] n. – эвакуация

**evade** ['veid] v. – қашықтау, қашу, берілмеу

**evaporate** [i'væpəreit] v. – булану, буға айналу

**Eve** [i:v] n. – Хауа ана

**eve** [i:v] n. – қарсаң, алды

**even** ['i:vən] – 1. adj. 1. тегіс, жағық; 2. бірдей, ұқсас; 3. ұстамды, сондай, сабырлы. 2. в. тегістеу. 3. adv. тіпті



**evening** [iːvniŋ] **adv.** – кеш, сауық кеші

**evening dusk** [dʌsk] **n.** – іңір

**event** [iː'vent] **n.** – 1. оқиға, жағдай;

2. қорытынды

**ever** [ˈevə] **adv.** – қашан болса да, әрқашан да, бір уақытта

**everlasting** [ˌevəˈlɑːstɪŋ] **bot.** –

салаубас; **adj.** 1. мәңгі; 2. тұрақты

**everlastingly** **adv.** – атамзаманнан,

**evermore** [ˈevəˈmɔː] **adv.** – мәңгібаки

**every** [ˈevri] **pron.** – әрбіреу, әрбір,

әрқайсысы; әр; *in the different branches әр салада; every part әр бөлшегі*

**every time** [ˈevritaɪm] **adv.** – әр сағат сайын

**everybody** [ˈevribɒdi] **pron.** – бәрі, барлығы; *to all бәріне; the most necessary, useful бәрінен де қажетті; the sweetest бәрінен тәтті; the most interesting бәрінен қызық; everything is similar бәрі ұқсас*

**evidence** [ˈeɪdɪvəns] **n.** – 1. куәлік;

2. анықтық, айқындық; 3. дәлел

**evident** [ˈeɪdɪvənt] **adj.** – анық, ақиқат, айқын

**evidently** [ˈeɪdɪvəntli] **adv.** – сірә

**evil** [ˈiːvəl] **n.** – қиянат, зұлымдық; қаскүнемдік, қатал, жауыз, қара ниетті

**evildoer** [ˌiːvəlˈduːə] **n.** – залым

**exact** [ɪɡˈzækt] – 1. **adj.** ұқыпты, тиянақты, тура. 2. **v.** талап ету, сұрау

**exactly** [ɪɡˈzæktli] **adv.** – 1. дәл; 2. тап, тура; яғни; дәлме-дәл; 3. әрине; *as always ман әдеттегі күйі*

**exactly to hit** [ɪɡˈzæktliːtɪːhɪt] **v.** – үстінен түсу

**exaggerate** [ɪɡˈzædʒəreɪt] **v.** – әсірелеу, арттыру, асырып жіберу

**exalt** [ɪɡˈzɔːlt] **v.** – ұлықтау

**exam** [ɪɡˈzæm] **n.** – емтихан, байқау, сынақ

**examination** [ɪɡzæmɪnəʃən] **n.** – емтихан, сынау, тексеру

**examine** [ɪɡˈzæmɪn] **v.** – 1. сынау, тексеру; 2. байқау; 3. емтихан алу

**examiner** [ɪɡˈzæmɪnə] **n.** – емтихан қабылдаушы, сынаушы, тексеруші

**example** [ɪɡˈzɑːmpl] **n.** – тәлім; өнеге, мысал; үлгі; *set an example (for smb.) үлгі беру; (cut), per sample үлгі бойынша (ниіу); let take smb's example үлгі алсын; praise [praɪz] as pattern үлгі-өнеге етіп жырлады; do model үлгілер жасау*

**excavations** [ˌɛkskəˈveɪʃəns] **n.** – қазбалар; **archeological dig** археологиялық қазбалар

**exceed** [ɪkˈsiːd] **v.** – асыру, арттыру; *put into practice, realize жүзеге (іске) асыру*

**exceeding** [ɪkˈsiːdɪŋ] **adj.** – басым

**excellence** [ˈɛksələns] – басымдық, артықтық

**except** [ɪkˈsept] – 1. **prep.** қоспағанда, ерекше. 2. **v.** шығару

**exceptional** [ɪkˈsepʃənəl] **adj.** – артықша, ерекше, төтенше

**exchange** [ɪksˈtʃeɪndʒ] – 1. **n.** айырбас; 2. **v.** алмасу; ауыстыру; айырбастау, ауысып кету; *in exchange for smth бір нәрсемен алмастыру/ айырбастау; he has exchanged his galoshes for smb.'s else ол галошын басқа біреумен ауыстырып алды; exchange ақша айырбастау*

**exchange fire** **v.** – атысу

**excitability** **n.** – қозғыштық

**excitation** [ˌɛksɪˈteɪʃən] **n.** – белсендіргіш, қоздырғыш

**excite** [ɪkˈsaɪt] **v.** – қоздыру, еліктіру

**exclaim** [ɪksˈkleɪm], [ɛksˈkleɪm] **v.** – айқайлап жіберу

**exclamation** [ˌɛkskləˈmeɪʃən] **n.** – леп; **exclamation mark** леп белгісі

**exclamation** [ˌɛkskləˈmeɪʃən] **n.** – мәссаған; *you don't say so/Well, What shall we do мәссаған, енді не істейміз*

**exclamatory** [eks'klæmətən] **adj.** – лепті, күшті, қатты

**exclusive** [iks'klu:siv] **adj.** – ерекше, төтенше

**excursion** [iks'kə:ʃ(ə)n] **n.** – экскурсия, серуен, саяхат

**excuse** [ik'skju:z] **v.** – кешіру, кешу, ақтау, сылтау

**execute** ['eksikju:t], ['eksəkju:t] **v.** – орындау, өлтіру, асу, ату

**executed** ['eksikju:tɪd] **adj.** – атқарылған

**executor** [ig'zəkjutə] **n.** – атқарушы; *observer com атқарушысы*

**exemplar** [ig'zemplə] **adj.** – өнегелі; *exemplary, model үлгілі*

**exemplary** [ig'zempləri] **adj.** – үлгілі, өнегелі

**exercise** ['eksəsaiz] – 1. **n.** 1. жаттығу; 2. іске, жүзеге асу. 2. **v.** 1. жаттығу; 2. жүзеге асыру

**exertion** [ig'zə:ʃ(ə)n] **n.** – тырысу, күш салу, зорлану

**exhaust** [ig'zɔ:st] **v.** – әлсірету, сарқу жүдету, дінкесін құрту, бітіру, таусу, бұ шығару

**exhausted** [ig'zɔ:stɪd], [eg'zɔ:stɪd] **adj.** – шаршаған, қалжыраған; *in spite of tiredness шаршағандарына қарамастан*; әлсіреген, жүдеген

**exhausting** [ig'zɔ:stɪŋ], [eg'zɔ:stɪŋ] **adj.** – шаршататын

**exhibition** [,eksɪ'bɪʃ(ə)n] **n.** – 1. көрме; 2. көрсету; 3. стипендия

**existence** [ig'zɪstəns, eg'zɪstəns] **n.** – хал-ахуал, өмір, күнелту, тіршілік

**exit** ['eksɪt] **n.** – шығу; *go out (of); leave шығып кету*

**expanding** [iks'pændɪŋ] **adj.** – ашпалы, **extensible**

**expansive** [iks'pænsɪv], [eks'pænsɪv] **n.** – 1. кеңдік, бостық; 2. айдын; 3. кеңею, таралу

**expect** [ik'spekt], [ek'spekt] **v.** – 1. күту; 2. үміттену; 3. ойлау

**expenditure (for)** [iks'pendɪtʃə] **n.** – шығын, жұмсау

**expend** [ik'spend], [ek'spend] **v.** – жұмсау, ұстау

**expense** [iks'pens] **n.** – жұмсау, шығын, баға

**expensive** [iks'pensɪv] **adj.** – қымбат, кимас

**experience** [ik'spɪəriəns] **n.** – 1. тәжірибе; 2. сынақ; 3. машық

**experienced** [ik'spɪəriənst] **adj.** – 1. әккі; 2. тәжірибелі

**expert** ['ekspə:t] **n.** – 1. сарапшы; 2. білгір, білгіш, эксперт

**expire** [ik'spaɪə], [ek'spaɪə] **v.** – 1. дем шығару; 2. өшу; 3. өлу; 4. біту

**explain** [iks'pleɪn] **v.** – ұғындыру

**explanation** [,eksplə'neɪʃ(ə)n] **n.** – түсіндіру, ұғындыру

**explain oneself** [ik'spleɪn, ek'spleɪn] **v.** – аңдасу

**exploit** ['eksplɔɪt] **v.** – қанау; жете тексеру; *exploit labour жұмысты қанау*

**exploitation** [ɪgsploɪtʃən] **n.** – езгі, қанау, кен шығару

**explore** [iks'plɔ:ə] **v.** – зерттеу, орында-луын тексеру

**explosion** [ik'spləʊz(ə)n], [ek'spləʊz(ə)n] **n.** – жарылу, бұзылу

**export** [ik'spɔ:t] **v.** – шетке шығару

**expound** [ik'spaʊnd], [ek'spaʊnd] **v.** – айтып беру, түсіндіру

**expose** [ik'spəʊz], [ek'spəʊz] **v.** – 1. жаю; 2. тастап кету (баласын); ашу, жайып көрсету

**express** [ik'spres], [ek'spres] – 1. **adj.** 1. дәл, тура. 2. **n.** 1. экспресс (поезд); 2. асығыс пошта арқылы жіберу. 3. **v.** асығыс жіберу, айту, білдіру

**express mourning** [eks'pres 'mɔ:niŋ] **v.** – азалану

**expression** [iks'preʃən] **n.** – 1. айтысу; 2. айқындық, мәнерлік; 3. сезу

**exsanguinated** [iks'ændʒuineitid] **adj.** қансыраған

**extant** [eks'tænt] **adj.** – бар, сақталған (осы күнге дейін)

**extent** [eks'tent], [eks'tent] **n.** – 1. бойы, ұзындығы; 2. дәреже

**extender** [iks'tendə] **n.** – ұзартқыш

**extensive** [iks'tensiv] **adj.** – байтақ, кең, жайылған, үлкен

**extension** [iks'tenʃən] **n.** – 1. созылу; 2. ұзарту; 3. кеңейту; 4. жаю

**exterior** [ik'stiəriəl], [ek'stiəriəl] – 1. **adj.** сыртқы. 2. **n.** сыртқы түр, сыртқы жағы

**external** [iks'tə:nəl] **adj.** – сыртқы

**extinguish** [iks'tɪŋwɪʃ], [eks'tɪŋwɪʃ] **v.** – 1. өшіру, сөну (от, үміт); 2. қараңғылату, жою

**extinguisher** [iks'tɪŋwɪʃə] **n.** – сөндіруші, өшіруші

**extra** ['ekstrə] – 1. **adj.** қосымша, өзгеше; 2. **n.** қосымша баға, бірінші (жоғарғы) сорт

**extract I** [iks'trækt] **n.** – шығару

**extract II** [iks'trækt] **v.** – экстракт жасау, сығып шығару

**extraordinary** [iks'trɔ:dn(ə)ri], [ekstrə'ɔ:d(ə)n(ə)ri] **adj.** – ерекше, тамаша, төтенше, таң ғажайып

**extravagant** [iks'trævəgənt] **adj.** – (ойына келгенін істейтін) ерсі, мағынасыз

**extreme** [iks'tri:m] **adj.** – шеткі, төтенше, соңғы

**extremely** [iks'tri:mli, eks'tri:mli] **adv.** – өте; *very lasting өте берік; it is excellent өте жақсы; huge өте үлкен; гүлгі*

**exude** [ig'zju:d] **v.** – тер шығу

**eye** [aɪ] **n.** – көз; *be noticed, to be striking көзге түсу, көзге іліну; look*

*sideways/askance; to frown (up) on smb көз аларту; tear-drop көз жасы; like tear-drop көз жасындай; cast a glance (at); look (after), keep an eye (on) көз қырын салу; not to look even cast a glance көз қырын салмау; attract attention, look; gaze көз тартады; (I) made sure/certain (of); that) көзім жемімі; persuade көзін жеткізу; destroy көзін жою, көзін құрту; demanding great effort, voltage көзінің майын тауысқан; overlook, put the evil eye (on/upon) көз тию; not to put the evile eye on/upon көз тимесін деп; when looked cast a glance көз қиығы түсін еді; saw (involuntary, automatically) көзі түсінді; when smb alive көзінің тірісінде; like apple of one's eye көздің қарашығындай; try feeling of afraid көзі жаудырап; stare wide-eyed, to goggle көзі бақырайып; look (after), keep an eye (on), supervise, superintend көз салу; close eyes, die көз жұму, screw up one's eyes, close one's eyes tight; blink көзді тас қып жұму; radiant, effulgent, resplendent көздің нұры; the apple of the eye көздің қарашығы; attract attention көз тартады; attract glance of beauty, elegance, grace, style, tenuity көздің жауын алады*

**eyebrow** ['aɪbraʊ] **n.** – қас; *in a twinkling, in no time (at all) қас пен көздің арасында; satisfy smb's. desire (for); wish (for) қас-қабазына қарау*

**eyelash** ['aɪlæʃ] **n.** – кірпік; *in an instant, in no time, in a flash, in a twinkling, in a moment кірпік қаққанша*

**eyelet** ['aɪlɪt] **n.** – құлақша, иненің көз

**eyelid** ['aɪlɪd] **n.** – қабақ; *the house was built on the border of high rock үй тік жардың қабағына тігілген*

**eye-socket** ['aɪ,sɒkt] **n.** – аңғалақ

**eagle** [i:'gl] **zool.** – бүркіт

## F

**fab** [fæb] **adj.** – (fabulous) таң қалдыратын, өте күшті әсер ететін; таңырқарлық, ғажап, тамаша

**fable** ['feibl] – 1. **n.** 1. мысал; 2. ертегі, аңыз әңгіме; 3. бос, құрғақ әңгіме; 2. **v.** 1. мысал, аңыз әңгіме, ертегі құрастыру/айту; 2. өтірікті соғу, алдау, өтірік айту

**fabric** ['fæbrɪk] **n.** – 1. мата; 2. құрылыс

**fabricate** ['fæbrɪkeɪt] **v.** – ойлап шығару, алдау, илеу, шығару

**face** [feɪs] – 1. **n.** 1. бет, бет әлпет; 2. сыртқы түр; 3. кейіп; 4. б/н үсті, беті; 5. арысздық, менмендік; 6. бедел, атак; 2. **v.** 1. бетпе бет қарсы келу/тұру, кездесу; 2. белгілі бір жаққа бұрылу; біреуге қарап сөйлеу; 3. басын бұру; *your appearance, face кейіңіңі; face to face* бетпе-бет

**facial** ['feɪʃəl] **adj.** – 1. бет; 2. өңі, алды  
**facility** [fə'sɪlti] **n.** – 1. жеңілдік; 2. көңілшілік; 3. қабілеттілік; 4. қолайлы жағдай

**facsimile** [fæksɪ'mɪli] **n.** – факсимиле  
**fact** [fækt] **n.** – дерек, оқиға, ақиқат, шындық

**factory** ['fæktəri] **n.** – зауыт

**faculty** ['fæk(ə)lti] **n.** – 1. қабілеттілік; 2. факультет

**fad** [fæd] **n.** – бап, орынсыз тілек, елес

**fade** [feɪd] **v.** – солу, оңу, сөну, тынышталу

**fail** [feɪl] **v.** – сәтсіздікке ұшырау, жетпеу, кемшілігі болу, әлсіреу

**failure** ['feɪljə] **n.** – 1. кемшілік; 2. бұліну; 3. сәтсіздік; 4. сәті түспеген іс/шаруа

**faint** [feɪnt] – 1. **v.** талу; 2. **adj.** әлсіз, түсініксіз, естен тану

**faintly** ['feɪntli] **adv.** – апыл-тапыл

**fair I** [feə] **n.** – базар, жәрмеңке, көрме

**fair II** [feə] – 1. **adj.** 1. әдемі, көрікті (әйел адамға); 2. ақ құба; 3. таза, ашық (табиғат түр., мезгіл); 4. тегіс, біркелкі; 5. әдепті; шыншыл; заңды; 2. **adv.** 1. көзге сүйкімді; 1. адал, таза, ашық; 3. әдеплен

**fairy** ['feəri] – 1. **n.** пері, перизат; сиқыршы; 2. **adj.** 1. сиқырлы, дуалы; ертегідей; 2. көрінетін, нәзік

**fairyland** ['feərɪlənd] **n.** – таңғажайып, сиқырлы, ертегі елі

**fairy tale** ['feərɪteɪl] **n.** – ертегі

**faith** [feɪθ] **n.** – 1. сенім; 2. сенгендік

**falcon** ['fɔ:l k ən, 'fɔ:k ən] **zool.** – лашын; сұңқар; ителгі

**fall** [fɔ:l] – 1. **n.** 1. құлау; 2. ар-намыстан айрылу; 2. **v.** 1. ұшып түсу, құлау (биіктіктен); 2. түсіп қалу; 3. құлдырау, қоғамдағы орнынан жоғалту; 3. құлау, түсу, жауу (жұлдыз, жауын-шашын); 4. түсу (кеш, қараңғы, түн; дене қызуы, баға)

**fall down** [daʊn] **v.** – тартылу; ауу; *cross, go/get over, get across ауады; it's getting noon мүс ауды; lose consciousness, to become unconscious есі ауып кетті*

**fall on evil days** [fɔ:l] – пәлеге ұшырау

**fallen out** ['fɔ:l ən aʊt] **n.** – араз; *be at odds with smb., fall out with араз болу*

**fallow-deer** **zool.** – кербұғы

**false** [fɔ:ls] **adj.** – 1. жалған, өтірік, қате; 2. арам, қара ниетті

**falsehood** ['fɔ:lshʊd] **n.** – өтірік

**falter** ['fɔ:l t ə] **v.** – 1. сүріну, мүдіру; 2. қобалжу; 3. тұтығу

**fame** [feɪm] **n.** – абырой-атақ, данқ

**familiar** [fə'mɪljə] – 1. **n.** бейтаныс; 2. **adj.** таныс, жақын, дағдылы; *familiar voice таныс үн*

**familiarity** [fə'mil'i'ærəti] **adj.** –

1. жақындық, таныстық; 2. әдепсіздік

**family** ['fæm'li] **n.** – 1. отбасы;

2. тұқымдас, ру

**famine** ['fæmin] **n.** – аштық, ашаршылық

**famish** ['fæmɪʃ] **n.** – ашығу

**famous** ['feiməs] **adj.** – 1. белгілі, әйгілі; 2. паш; 3. атақты, даңқты; *out-standing orator, speaker атақты шеһен*

**fanatic** [fə'nætik] **n.** – жанкүйер, фанатик

**fanatical** [fə'nætikəl] **adj.** – жанкүйердей, фанатикті

**fan** [fæn] – 1. **n.** 1. вәср; 2. вентилятор, желдеткіш. 2. **v.** желпу, желпіну

**fancy** ['fænsi] **n.** – (for) құмарлық

**fancy** ['fæn(t)si] – 1. **n.** 1. қиял, слес, фантазия; 2. қыңырлық, еркелік, қыңырлық, еркелік, нәзданушылық; 3. бап; 4. әуес; 2. **v.** 1. құмарта, ынтыға қалау; 2. көз алдына елестету

**fancywork** ['fænsiwə:k] **n.** – кесте

**fang** [fæŋ] **n.** – ұры тіс, азу тіс; *fang; tusk (animals') азу*

**fantastic** [fæn'tæstik] **adj.** – қиялдағы, елесті, фантастикалық; ғажайып

**far** [fɑ:] – 1. **adj.** алыс, ұзақ, қиян, қиыр; 2. **adv.** 1. алыс, алыста; 2. қашық; жырақ; 3. алдақашан; *far off алыста*

**far-away** [fɑ:rəwei] **adj.** – 1. алыс, ұзақ; 2. қиялшыл

**farce** [fɑ:s] **n.** – 1. фарс; 2. ерсі әзіл

**fare** [fɛə] – 1. **n.** 1. билеттің бағасы; 2. жолаушы; 3. тамақ. 2. **v.** 1. бояу, тұру; 2. тамақтану

**farewell** ['fɛə'wel] **n.** – қоштасу

**farm** [fɑ:m] – 1. **n.** ферма. 2. **v.** 1. жерді баптап айдау; 2. жерді арендаға беру

**farmer** ['fɑ:mə] **n.** – егінші; фермер, шаруа

**far-sighted** [fɑ:'saɪdɪt] **adj.** – қырағы, ақылды, алыстан көргіш

**fashion designer** **n.** – сәнгер

**fashion** ['fæʃən] **n.** – сән, бейне, түр; үлгі, мода; *center of fashion сән орталығы*

**fashionable** ['fæʃənəbəl] **adj.** – сәнді

**fashionably** ['fæʃənəbəli] – **adv.**

сәнқойлық

**fast** [fɑ:st] **adj.** – 1. зуылдатып;

2. ұшқыр; тез, шапшан

**fast horse** [fɑ:st hɔ:s] **n.** – пырақ

**fasten** [fɑ:s(ə)n] **v.** – 1. қадау, бекіту, шегелеу, жапсыру; 2. байлау; 3. түймелеу

**fastener** [fɑ:snə] **n.** – қапсырма, тиек, ілгек, ілмек

**fastening** **n.** – біріктіргіш

**fat** [fæt] **adj.** – семіз, етті, семіртілген, майлы

**fatal** ['feɪtəl] **adj.** – фатальды, қайтпас, болмай қалмайтын; 2. өлтіретін, құртатын

**fatalist** ['feɪtəlist] **n.** – фаталист

**fate** [feɪt] **n.** – нәсіп; пешене, тағдыр

**father** ['fɑ:ðə] **n.** – 1. әке; 2. *rel.* жаратушы, құрушы; *follow in one's father's footsteps әкесінің ізмен жүру*

**father and son** **adj.** – әкелі-балалы

**fatherhood** ['fɑ:ðəhʊd] **n.** – әкелік

**father-in-law** ['fɑ:ðəɪnlɔ:] **n.** – қайын ата

**fatherland** ['fɑ:ðəlænd] **n.** – атамекен, отан; *paternal edge, border, fringe, relic; reliquiae атамекен жері*

**fatherly** ['fɑ:ðəli] **adj.** – әкелік, аталық

**fatten** ['fætən] **v.** – семіру

**fatuous** ['fætjuəs] **adj.** – мәнсіз, мағынасыз, пайдасыз

**fault** [fɔ:lt] **n.** – ағаттық, қате, кемшілік, қателескен

**favourable** ['feɪv(ə)rəbl] **adj.** – 1. жақсы ниетті; 2. қолайлы, жағымды, ұнамды

**fav(o)urable conditions adj.** – ыңғайлы жағдай

**favourite** ['feɪvərɪt] **adj.** – сүйікті, ұнататын, жақсы көретін

**fawn I** [fɔ:n] **n.** – бұғының бұзауы

**fawn II** [fɔ:n] **v.** – бұланды, жағыну

**fear** [fiə] – 1. **n.** 1. үрей, қорқыныш; 2. қауіп; 2. **v.** 1. қорқу; үрейлену; 2. қауіптену

**fearless** ['fiəls] **adj.** – қорықпайтын; ержүрек, батыл

**feast** [fi:st] **n.** – мереке, думан. той; ■ *to the feast go full мойға барсаң, тойып бар*

**feather** ['feðə] – 1. **n.** 1. қауырсын (құстың); 2. қауырсындану; 2. **v.** 1. қанаттану, қауырсындану, қауырсын біту; 2. садаққа қауырсын қыстыру; 3. қауырсындармен әшекейлеу; *spread one's wings қауырсындарын тарақтау*

**feather-grass** ['feðəgrɑ:s] **bot.** – боз; селеу; ақселеу

**feathery** ['feðəri] **adj.** – 1. қанатпен жабылған; 2. бұйра (иттің жүні); 3. қауырсындай жеңіл

**feature** ['fi:tʃə] – 1. **n.** 1. кескін, бет, келбет; 2. мінездің ерекшелігі; 3. мақала (газетте, журналда); 4. кинокартина (бірнеше бөлімді). 2. **v.** 1. ерекше белгі болу; 2. суреттеу; 3. кинода көрсету; 4. көрінетін жерге басып шығару (газетте)

**feature grown-up** [grəʊn-ʌp] **adj.** – ересек

**February** ['febru(ə)rɪ] **n.** – ақпан

**feckled** ['flekld] **adj.** – секпілді

**feckles** ['fekləs] **n.** – секпіл

**federal** ['fedərəl] **adj.** – федералды, құрама

**federation** [.fedə'reiʃən] **n.** – федерация, құрама

**federative** [.fedə'retɪv] **adj.** – федеративтік

**feed** [fi:d] **v.** – азықтану, тамақтану, жем беру, емізу

**feel/get/grow hungry v.** – ашығу  
**feel** [fi:l] – 1. **n.** 1. сезім; 2. түйсік, сезім; 2. **v.** 1. сезу, сезіну; 2. ұстап көру, сипау; 3. б/н сезуге бейімділігі болу

**feel sorry (for) v.** – алу; жаны ашу

**feel thirst v.** – шөлдеу

**feel uncomfortable v.** – қуыстану

**feel/have a pain v.** – ашыну

**feel/have a pain v.** – ауырсыну

**feeling** ['fi:lɪŋ] – 1. **n.** 1. сезім; 2. ес, сана-сезім; 3. көңіл-күй, пікір; біреуге деген сүйіспеншілік; 4. бастан кешіру; 2. **adj.** 1. сезгіш; 2. ниеттестік, көңілдіестік *sensuous сезім арқылы қабылданатын*

**felicity** [fɪ'lɪsɪti] **n.** – 1. бақыт, рақат; 2. дәлдік

**fellow** ['felou] **n.** – 1. адам, жігіт; 2. жолдас, дос; 3. серік

**fellowship** ['feləʊʃɪp] **n.** – достық сезім, ағайындық

**felt** [felt] – 1. **n.** 1. үзік; киіз; 2. фетр; фетрден жасалған бұйымдар; 3. фетр қалпақ; 2. **v.** 1. киіз илеу/басу; 2. фетрден бұйымдар жасау; 3. киізбен жабу

**felt boot n.** – пима

**felt-tip pen n.** – фломастер *Am.E*

**female** ['fi:meɪl] **n.** – ұрғашы, әйел

**female quail zool.** – бөдене

**femoral** [femərəl] **anat.** – сан

**fence** [fens] – 1. **n.** 1. шарбақ, дуал; қоршау; 2. сайыс; 2. **v.** 1. сайысу; 2. жауаптан бұлтару; 3. қоршау, дуал салу; шарбақпен қоршау; 4. қорғау; *build/erect/put up a fence қоршау салу; fence around smth бірнәрсенің айналасындағы қоршау*

**fencing** ['fensɪŋ] **v.** – 1. қоршау, дуал салу; шарбақпен қоршау; 2. қылыштасу; семсерлесу

**ferment** ['f ə:ment] **n.** – ұйытқы, ашу, көпіру, абыржу

**fern** [f ɛ:n] **n.** – кырыккүлөк

**ferule** ['feru:l] **n.** – ұштық; *point-protector* карандаштың ұшы; *arrow-head* садақтың ұшы

**ferry - boat** [f ɛr ɪ bəʊt] **v.** – паром

**ferryman** [f ɛr ɪ m ɛn] **n.** – паромшы

**fertility** [f ɛ: 'tɪlɪ] **n.** – құнарлық, жемістілік

**ferule** ['feru:l] **bot.** – сасыр

**fervent** ['f ɛ:v ɒ n t] **adj.** – адуын, қызу, ынталы, албырт; *obstinate woman* адуын әйел; *audacious words* адуын сөз; *severe character* адуын мінез

**festival** ['f ɛst ɪ v ə] **n.** – фестиваль, мереке

**fetter** ['f ɛt ə] **n.** – кісен, тұсау, бұғау, шынжыр

**fever** [f i:v ə] – 1. **n.** 1. қызу; елікпе; безгек; 2. **v.** 1. дірілдеп, қалтырау; 2. қызу көтерілу; 3. мазасыздану; *run a fever, shake with fever* қалтырау; *I am in a fever, i feel feverish* мен қалтырап жатырмын

**few** [f ju:] – 1. **adv.** сәл, аздап. 2. **adj.** біраз, азғана. 3. **n.** азғана сан

**fiancé** [f i' ɔ n s eɪ], [f i' ɑ: n s eɪ] **n.** – күйеу

**fiancée** [f i' ɔ n s eɪ], [f i' ɑ: n s eɪ] **n.** – қалыңдық

**fiasco** [f i' æ s k ɔ u] **n.** – сәтсіздік

**fidget** [f i'dʒ ɪ t] **adj.** – шошақай, күйгелек, ашулы, тынышсыз адам

**fidgety** [f i'dʒ ɪ t ɪ] **adj.** – ұшқалақ, мазасыз, күйгелек

**fiddle** [f i d l] – 1. **n.** 1. скрипка; 2. бос сөз; 2. **v.** 1. скрипкада ойнау; 2. іссіз бос жүру; 3. уақытты босқа өткізу; ақшаны бекер шашу

**fie** [f aɪ] **interj.** – пышту

**field** [f i: l d] **n.** – 1. атыз; 2. егістік, өріс; 3. ұрыс майданы; 4. спорт алаңы; 5. дала

**field application** [f i: l d, æ p l i' k eɪ ʃ ə n] **n.** – пайдаланым жер

**fiend** [f i: n d] **n.** – жыл, пері

**fierce** [f i ɔ s] **adj.** – 1. мейірімсіз, қатал; 2. кәрлі, қатал, қатты

**fifteen** [f i' f t i: n] **num.** – он бес

**fifteenth** [f i' f t i: n θ] **num.** – он бесінші

**fifth** [f i f θ] **num.** – бесінші

**fiftieth** [f i' f t i ɔ θ] **num.** – елуінші

**fifty** [f i f t i] **num.** – елу

**fight** [f aɪ t] – 1. **n.** шайқас; айқас; күрес, арпалыс; төбелес; 2. **v.** алысу; төбелесу; кескілесу, шайқасу, соғысу; *fierce battle* кескілескен ұрыстар

**fighter (for)** [f aɪ t ə] – 1. **n.** палуан; күресуші; сотқар; 2. **adj.** төбелескіш, жауынгер

**figure** [f i ɡ ə] **n.** – қайраткер; тұлға, фигура, бейне, түр, келбет, кісі; *be formed* тұлғалану; *honoured worker* еңбек қайраткері; *statesman* мемлекет қайраткері; *public figure, public man* қоғам қайраткері

**file I** [f aɪ l] **n.** – 1. ереу; 2. **v.** жөндеу, өңдеу, терістеу

**file II** [f aɪ l] – 1. **n.** 1. іс-қағазы; тігілген газет, қағаз, іс; 2. **v.** тігу, жапсыру

**fill** [f i l] **v.** – толтыру; толтырғыш; *be filled; recover* молу

**film** [f i l m] – 1. **v.** киноландыру, түсіру (киноға); 2. **n.** фильм, кабық, түтін

**film library/collection** [f i l m l aɪ b r ə r i / k ə l ɪ k ʃ ə n] **n.** – фильмдер сақталатын жер, фильмхана

**film production** [f i l m p r ə ' d ʌ k ʃ ə n] **n.** – кино жүйесі

**film projector** [f i l m p r ə ' dʒ e k t ə] **n.** – кинокондырғы

**filter** [f i l t ə] **n.** – сүзгі, сүзгіш; **v.** сүзу; *фильтрден өткізу*

**filth** [f i l θ] **n.** – 1. лас, өте нашар тамақ, қалған-құтқан; 2. пасық, нас

**final** [f aɪ n ə l] – 1. **adj.** 1. соңғы, бітіретін; 2. аяқтайтын, шешуші; 3. *ling.* мақсат бағыныңқы сөйлем 2. **n.** 1. соңы, аяғы, бітуі; 2. соңғы шешуші матч

**finally** ['faɪnəli] **adv.** – біржолата

**finances** ['faɪnənsɪz] **n.** – қаражат

**finances** [fɪ'næns, 'faɪnəns] **n.** – қаржы

**find** [faɪnd] – 1. **n.** 1. табыс; 2. табу, табылу; 3. ашылу; 2. **v.** 1. табу, тауып алу; үстінен түсу; 2. бір ұйғарымға келу; 3. шешім шығару; *catch; meet (with); catch at the scene of the crime, catch red-handed* қылмыс үстінде ұстау/қылмыс үстінен тусу; *catch unawares, to surprise, to take by surprise* үстінен түсіп қапыда қалдыру

**find out** **v.** – анықтау

**fine I** [faɪn] – 1. **n.** 1. *hist.* төлем ақынның түрі; 2. өндіріп алу; төлету; штраф; 2. **v.** штраф жазу/өндіру

**fine II** [faɪn] – 1. **adj.** 1. жұқа, жіңішкертілген, талғағыш, нәзік; 2. әсем, нақышты (сезім мен әдет); 3. өткір; 4. жоғарғы сапалы; таза; 5. тамаша, ашық (ауа райы); 2. **adv.** өте жақсы; 3. **v.** 1. тазалау; 2. ұсақтау, жіңішкерту; 3. өткірлеу

**finely** ['faɪnli] **adv.** – сайып келгенде, соңында

**finery** ['faɪn(ə)rɪ] **n.** – әсем киім; әсем әшекей

**finger** ['fɪŋgə] – 1. **n.** 1. саусак; 2. сағат тілі; 2. **v.** 1. ұстау, ұстап көру; 2. саусақтарымен музыка аспаптарында ойнау, тию, ұстау, ұрлау

**finish** ['fɪnɪʃ] – 1. **n.** соңы, аяғы; 2. **v.** 1. біту, аяқтау, таусылу

**Finn** [fɪn] **n.** – фин

**Finnish** ['fɪnɪʃ] – 1. **n.** фин тілі. 2. **adj.** фин

**fir(-tree)** [fɜː] **n.** – шырша, самырсын

**fire** ['faɪə] – 1. **n.** 1. от, алау, жалын; 2. өрт; 3. жану; 4. вулканның атқылауы; 5. қызу, безгек; 2. **v.** 1. өртеу, жағу, күйдіру; 2. жалындау, тұтану; жарылу; 3. күйдіру (кірпіш, керамика); 4. пеш жағу; 5. оқ ату/жаудыру, атқылау

**fire alarm** **n.** – өрт хабарлағыш, өрт дабылы

**fire extinguisher** **n.** – өрт өшіргіш, өрт сөндіргіш; *fire-prevention* өрт сөндіруге қарсы

**fireman** ['faɪəməŋ] **n.** – өрт сөндіруші, өртші

**firework** ['faɪəwɜːk] **n.** – отшашу, фейерверк; *firework(s)* нұршашу

**fir-grove** **n.** – көдік

**firm** [fɜːm] – 1. **n.** фирма; 2. **adj.** 1. қатты, мықты; 2. тұрақты, берік; 3. **adv.** тиянақты; 3. **v.** бекіту, нығыздау

**firmness** ['fɜːmnes] **n.** – беріктік, мықтылық; тиянақтылық, нығыздық, тұрақтылық

**first** [fɜːst] – 1. **num.** бірінші. 2. **adj.** бірінші, ерте. 3. **adv.** алдымен, алдын-ала, біріншіден

**first-born** ['fɜːstbɔːn] **n.** – тұңғыш

**firstly** ['fɜːstli] **adv.** – біріншіден

**first-rate** [fɜːst'reɪt] – 1. **adj.** бірінші қатарлы, тамаша. 2. **adv.** тамаша

**firth** [fɜːθ] **n.** – шығанақ, саға

**first steps of babies** **n.** – қаз; қаз-қаз; *did the first steps* бала қаз-қаз тұрды

**fish** [fɪʃ] – 1. **n.** балық; 2. **v.** балық аулау

**fisherman** ['fɪʃməŋ] **n.** – балықшы, балық аулаушы

**fishily** [fɪʃli] **adv.** – екіталай

**fishing rod** ['fɪʃɪŋ rɒd] **n.** – қармақ; *swallow/take the bait; fall for the bait* қармаққа түсіп қалу

**fish-monger** [fɪʃ, mɒŋgə] – балық сатушы

**fish-sword** *zoll.* – семсер-балық

**fit** [fɪt] **n.** – 1. жұдырық; 2. уыс; *be in smb. 's hands* біреудің уысында болу; *throw back his marrowbone* уысын кейін серпіні жіберді

**fit** [fɪt] – 1. **adj.** жарайтын, лайықты, даяр болу, дені сау. 2. **v.** сәйкес келу,



жабдықтау, жарау. 3. п. лайықтау, ыңғайлау

**fit** [fɪt] **n.** – ұстамалы ауру, ауру ұстау

**fitness** ['fɪtnɪs] **n.** – 1. жарамдылық, лайықтылық; 2. икем; *be able to do smth.* бір нәрсеге икемі бар

**fitter** **n.** – ұста-дайындаушы

**five** [faɪv] **num.** – бес

**fix** [fɪks] **n.** – 1. бекіту, нығайту; 2. белгілеу; 3. көз тігу, айырмай қарау; 4. бірдемеге бар ықыласын аудару

**fixed** [fɪkst] **adj.** – 1. тұрақты, бекітілген; 2. белгіленген, жылжымайтын

**flabby** [flæbi] **adj.** – 1. салбыраған, солғын; 2. нашар, көңілшек

**flag** [flæg] **n.** – байрақ, жалау, ту

**flame** [fleɪm] – 1. **n.** 1. жалын; 2. қызу сүюшілік. 2. **v.** 1. жалындап жану; 2. лап ету; 3. қып-қызыл болу, жылтырау

**flame-coloured** [fleɪm'kɔləd] **adj.** – алаулы

**flammable** ['flæməbl] **adj.** – тез қабынғыш/тұтанғыш; тұтанатын

**flank** [flæŋk] – 1. **n.** бет, жақ, шет. 2. **v.** іргелес болу, шеттесу

**flap** [flæp] – 1. **n.** 1. шапалақ; 2. қанат қағу. 2. **v.** 1. шапалақтау; 2. желпу; 3. желбіреу; 4. ұру

**flare** [fleə] – 1. **n.** 1. жарық, жарық жалын, жалтыл; 2. мақтаншақтық. 2. **v.** жану, лап ету

**flash** [flæʃ] – 1. **n.** жарқыл, лап ету. 2. **adj.** шаңқиған, ала-құла. 3. **v.** 1. лап етіп жану, жалпылдау; 2. ой келу

**flash bulb** [flæʃ'bʌlb] **n.** – фотошақпақ

**flat I** [flæt] **n.** – пәтер

**flat II** [flæt] – 1. **n.** жердің жазық беті, жазықтық. 2. **adj.** 1. жазық; 2. тіке, анық; 3. саяз, жайпақ, көңілсіз (қалжың)

**flat cake** [flæt keɪk] **n.** – таба нан

**flat-nose(d) pliers** **n.** – атауыз

**flawless** ['flɔ:ləs] **adj.** – 1. мінсіз; 2. ақаусыз, таза

**flax cultivation, flax growing** **n.** – зықыршылық

**flax** [flæks] **bot.** – зықыр

**flay** [fleɪ] **v.** – 1. терісін сыдыру; 2. тазалау, қатты сынау

**flea** [fli:] **n.** – бұрге

**fleece** [fli:s] – 1. **n.** 1. кой жүні; 2. түк (мағаның). 2. **v.** 1. қойдың жүнін қырку; 2. алдап ақшасын алу

**fleet** [fli:t] **n.** – 1. флот; 2. шығанақ, жылға, өту

**fleet** [fli:t] – 1. **adj.** тез, жылдам.

2. **v.** жылжып өтіп кету

**flew** [fleks] – 1. **n.** электр сымы, бау.

2. **v.** майыстыру, иілу

**flexible** ['fleksəbl] **adj.** – иілгіш, көнгіш; солкылдақ

**flick** [flɪk] – 1. **n.** 1. шерту; 2. итеріс.

2. **v.** 1. шерту; 2. қамшымен тартып жіберу

**fimsy** [ʃɪmzi] **adj.** – 1. нәзік, осал, сынғыш, үзілгіш; 2. дәлелсіз

**fling** [flɪŋ] **v.** – асқындыру, лақтырып жіберу, жамылу, жабу

**finch** [fɪntʃ] **v.** – 1. шегіну, жауапкершіліктен қашу

**flint** [flɪnt] **n.** – шақпақ, тас

**flip** [flɪp] – 1. **n.** 1. шерту; 2. тәтті ыстық суын. 2. **v.** шерту

**firt** [flə:t] – 1. **n.** флирт (біреуге көңілі ауу). 2. **v.** әзілдесу, ойнау, ойнап күлу

**float** [flaʊt] – 1. **n.** 1. қалтқы; сал, сал өткел; 2. **v.** 1. қалқу, ағу; жүзу; 2. су алып/ағызып/шайып кету; 3. суға ағызу/жіберу (ағаш т.б.)

**float to the surface** **v.** – қалқу, қалықтау; *live in the clouds, live in cloud-land* аспанда қалқу/қалықтау

**flood** [flʌd] – 1. **n.** тасу, тасқын, сел. 2. **v.** 1. су алып кету; 2. суару

**floor** [flo:] **n.** – 1. еден; қабат

**flora** ['flɔ:rə] **n.** – флора (өсімдік)

**flour** ['flaʊə] **n.** – 1. ұн; 2. ұнтақ

**flow** [flou] – 1. н. ағын, ағыс, молшылық; 2. в. ағу, тасу; *river flows өзен ағып жатыр*; *flow headily заулау*; *flow out ағылу*; *come torrent of people ағылып келу*; *people streamed out халық ағыла бастады*; *flow, run ағып өтті*

**flower** [flaue] – 1. н. гүл; 2. в. 1. гүлдену; *blossom гүл ашты*; *flying from flower to flower гүлден гүлге қонақтап*

**flowing** ['fləuɪŋ] **adj.** – ақпа, ағымды; *inattentive ақпа құлақ*

**flu** [flu:] **n.** – тұмау

**fluently** ['flu:əntli] **adv.** – тез, жатық

**fluff** [flʌf] **n.** – түбіт

**fluff up v.** – үлпілдеу, түк шығару, түту

**fluidity** [flu'idəti] **n.** – тұрақтамау-шылық

**fluid** ['flu:ɪd] – 1. н. сұйықтық, газ. 2. **adj.** сұйық, ағатын газ тәрізді

**fluidity** [flu'idəti] **n.** – ағушылық

**fly I** [flai] **v.** – ұшу, желбіреу; *fly (away) ұшып кету*; *arrive (by air), fly in ұшып келеді*; *be asleep during the flying ұшып бара жатып ұйықтайды*

**fly II** [flai] **n.** – шыбын; (*swarm of midges* [midz] шыбын-шіркей); *more dead than alive шыбын жаны қалды*

**fly buzzing, to rush fast v.** – зулау; *rush/whirl/speed/tear along зулап келеді*

**flying** ['flaiɪŋ] **adj.** – ұшпа; *not flying ұшпайтын*

**foal** [fəʊl] **n.** – құлын

**foam** [fəʊm] – 1. н. көбік, көпірік; 2. в. көпіру

**foamy** ['fəʊmi] **adj.** – көбікті; көбіктенген, көпірген

**focus** ['fəʊkəs] **n.** – фокус; көз бояушылық, жиналыс

**fodder** ['fɒdə] **n.** – жем

**foe** [fəʊ] **n.** – жау, қас, дұшпан

**fog** [fɒg] **n.** – тұман

**fold** [fəʊld] **n.** – қатпар (денедегі, терідегі), бүрме, ию, бүру

**folk** [fəʊk] **n.** – 1. халық; 2. ағайын-туған

**folk tales n.** – халық ертергісі

**folklore** ['fəʊklɔ:] **n.** – фольклор

**follow** [fɒləʊ] **v.** – еру; ілесу, артынан қарау, бақылау, байқау

**following** ['fɒləʊɪŋ] **adv.** – келесі; *next day келесі күні*; кейінгі

**folly** ['fɒli] **n.** – әумесерлік, ақылсыздық, еркелік

**food** [fu:d] – 1. н. ас, аяқат қорек, азық-түлік, тамақ; 2. **adj.** азықты; *the food is enough ас шақ келеді, ас жемеді*; *it would be given commemoration ас берілетін еді*; *the salt imparts relish to food and speech it's the heart of proverb астың дәмін тұз келтіреді, сөздің санін мақал келтіреді*; *ethn. Thank for the food (the Most High) ас қайыру*

**foodstuff** ['fu:dstʌf] **n.** – азық

**fool** [fu:l] **n.** – әпенді, ақымақ, жыңды; **cunning fellow**

**foolish** ['fu:lɪʃ] – 1. в. ақылсыздану; 2. **adj.** ақылсыз; дүлей; 3. н. ақымақ

**foot** [fʊt] **n.** – аяқ, табан, вяк жак

**football** ['fʊtbɔ:l] **n.** – футбол

**footpath** ['fʊtpɑ:θ] **n.** – сокпақ

**footwear** ['fʊtwɛə] **n.** – шәрке, аяқ киім

**foppishness** ['fɒpɪʃnəs] **n.** – әсемпаздық

**for** [fɔ:] **prep.** – үшін; *for example мысалы*; *for instance мәселен*; *for no special reason әншейін*; *for the first time алғаш*

**foray** ['fɔreɪ] – 1. н. шабуыл.

2. в. шабуыл жасау, құрту

**forbear** ['fɔ:beə] **v.** – 1. тартыну, өзін-өзі тоқтату, ұстау, тыю; 2. төзімділік көрсету, шыдау

**forbid** [fə'bid], [fɔ:'bid] **v.** – тыю, рұқсат етпеу

**force** [fɔ:s] **n.** – әл-дәрмен, қуат, күш, зорлық, күштеу

**forced** [fɔːst] **adj.** – мәжбүрлі, иктиярсыз, амалсыз

**forcedly** [ˈfɔːsɪdli] **adv.** – амалсыз

**ford** [fɔːd] **v.** – кешу, кешіп өту

**forecast** [ˈfɔːkɑːst] – 1. **n.** болжау, күні бұрын айту. 2. **v.** болжау, бұрын айту

**forehead** [ˈfɔːrɪd], [ˈfɔːhed] **n.** – маңдай

**foreign** [ˈfɔːrɪn] **adj.** – 1. шетел, сырт ел; 2. бөтен, шет адам

**forelock** [ˈfɔːlək] **adj.** – тұлымды

**forelock** [ˈfɔːlək] **n.** – тұлым

**fore-part** [ˈfɔːpɑːt] **adv.** – алды, бас жағы, алдыңғы жағы

**forest** [ˈfɔːrɪst] **n.** – тоғай, орман

**foretell** [fɔːˈtel] **v.** – болжау жасау

**foretelling** [fɔːˈtelɪŋ] **adj.** – болжағыш

**foretooth** – күрек тіс

**forever** [fɔːˈrevə] **adv.** – мәңгі, өмірлік; *wrapped up with eternal ice мәңгі мұз оранған*

**foreword** [ˈfɔːwɜːd] **n.** – сөз басы, сөздің басы; кіріспе

**forget** [fəˈget] **v.** – ұмыту; *forgotten ұмыт қалдырған; not to forget ұмытпастыққа*

**forgetful** [fəˈgetfʊl] **adj.** – ұмытшақ

**forgetfulness** [fəˈgetfʊlnəs] **n.** – ұмытшақтық

**forget-me-not** [fəˈgetmɪnɒt] **n.** – құралайгүл, ботагөз

**forgive** [fəˈgɪv] **v.** – кешіру

**forgiving** [fəˈgɪvɪŋ] **adj.** – кешірімді

**fork** [fɔːk] **n.** – аша, шанышқы, айыр

**fork-lift truck** [fɔk lɪft ˈtrʌk] **n.** – автотиеуіш

**form I** [fɔːm] **n.** – 1. сыр-сымбат; 2. қалып; 3. түр, форма; 4. тұрпат, келбет; 5. бланк

**form II** [fɔːm] **v.** – 1. қалыптасу; 2. рәсімдеу; жасау, түр беру, даму; *form the character, build up the character мінез-құлықты қалыптастыру*

**formal** [ˈfɔːməl] **adj.** – ресми, нақты, салтанатты

**formalism** [ˈfɔːməlɪzəm] **n.** – формализм

**formalist** [ˈfɔːməlɪst] **n.** – формалист

**formality** [fɔːməlti] **n.** – формальдылық, церемония

**formation** [fɔːˈmeɪj(ə)n] **n.** – құрылу, жасалу

**formless** [fɔːmls] **adj.** – формасыз, тұлғасыз, түрсіз

**formula** [ˈfɔːmjələ] **n.** – формула, ереже

**forsake** [fəˈseɪk] **v.** – қалдыру, қою

**forswear** [fɔːˈswɛə] **v.** – антты бұзу, мойнына алмау, тану

**forthwith** [ˌfɔːθˈwiθ] **adv.** – дереу, қазір, кідірмей

**fortieth** [ˈfɔːtiəθ] **num.** – қыркыншы

**fortitude** [ˈfɔːtɪtjuːd] **adj.** – күш жігер; шыдамылық, ерлік күші, батылдық

**fortress** [ˈfɔːtrəs] **n.** – қамал, бекініс; *storm, take a fortress қамалды алу; an impregnable fortress алынбас қамал; strong fortress мықты қамал*

**fortunate** [ˈfɔːtʃ(ə)nət] **adj.** – бақытты, сәтті

**fortunately** [ˈfɔːtʃntli] **adv.** – бақытына қарай

**fortune** [ˈfɔːtʃuːn], [ˈfɔːtjuːn] **n.** – 1. бақыт, сәт; 2. байлық; 3. тағдыр

**forty** [ˈfɔːti] **num.** – қырық

**forward** [fɔːwəd] **adj.** – үздік; алдыңғы; басқы; *graduate institution of higher education with excellent үздік бітіру; outstanding work үздік шығарма; winner [wɪnə], victor үздік шыққан*

**fossil** [ˈfɔːsl] **n.** – кен

**foster** [ˈfɔːstə] **v.** – асырау, мақтау, әлпештеу, тәрбиелеу

**foster-child** [ˈfɔːstə, tʃaɪld] **n.** – асыранды; *adopted child, foster-child асыранды бала*

**foundation** [faun'deɪʃən] – 1. н. іргетас, ірге, негіз, құру, фонд; 2. *adv.* іргелі; **profound proceeding** іргелі еңбектер

**founder** ['faʊndə] *n.* – негіздеуші, құрушы, ұйымдастырушы

**fountain** ['faʊntɪn] *n.* – 1. бұлақ;

2. бұрқак, су бұрқағы, фонтан

**fountain-pen** ['faʊntɪn pen]

*n.* – автоқалам

**four** [fo:] *num.* – төрт

**fourteen** [,fo:'ti:n] *num.* – он төрт

**fourteenth** [,fo:'ti:nθ] *num.* – он төртінші

**fourth** [fo:θ] *num.* – төртінші

**fox** [fɒks] *zool.* – түлкі; **flatter, use cunning** түлкілену; **fox cub** түлкінің кушіктері

**fraction** ['frækʃ(ə)n] *n.* – 1. сыбаға, үлес, пай; 2. бөлік, бөлшек

**fragile** ['frædʒaɪl] *adj.* – сынғыш, нәзік, осал

**fragment** ['frægmənt] *n.* – үзінді, бөлім, сынық, фрагмент

**fragrance** ['freɪgrən(t)s] *n.* – хош иіс

**frame** [freɪm] – 1. *n.* 1. құрылыс; 2. рама; 3. сұлде; 4. дене құрылысы. 2. *v.* 1. рамаға қою, отырғызу; 2. құру, жасап шығару, тұрғызу

**framework** ['freɪmwə:k] *n.* – кереге, қаңқа; **looking through the trellis of yurta** керегеден көз салғандар; **made smb. look at smb.** керегесіне қарату

**France** [frɑ:nts] *n.* – Франция

**frank** [fræŋk] *adj.* – ақ көңіл, адал, шын, ашық, аңқылдақ; **frank person** аңқылдақ адам

**frantic bark** *coll.* – арс-арс

**frataria, union of clan** *hist.* – арыс

**free** [fri:] *adj.* – 1. бос; 2. ақысыз; 3. азат; 4. еркін; 5. босатылған; 6. тегін; **breathe freely** еркін дем алыңыз

**freedom** ['fri:dəm] *n.* – 1. бостандық; 2. азаттық, еркіндік; **for freedom** еркіндігі үшін

**freedom-loving** ['fri:dəm-'lʌvɪŋ] *adj.* – азатшыл

**free-of-charge** *adj.* – тегін; **knowingly** тегін емес

**free-handed** [fri:'hændɪd] *adj.* – жомарт

**freeze** [fri:z] – *n.* аяз; үсік; **hard frost** қатты аяз; 2. *v.* үсіну; үсу; **freeze to death** үсіп өлетін болдым

**French** [frentʃ] *n.* – француз тілі

**Frenchman** ['frentʃmən] *n.* – француз

**frequency** ['fri:kwən(t)si] *n.* – жиілік

**fresh** [fref] *adj.* – балғын, жас, жаңа, таза

**freshman** ['frefmən] *n.* – бірінші курстағы оқушы

**freshwater** ['fref,wɔ:tə] *n.* – тұщы су

**Friday** ['fraɪdeɪ], ['fraɪdi] *n.* – жұма

**friend** [frend] *n.* – дос; жолдас, таныс; **be friends** дос болу; **friends** дос-жаран; **bosom friend** сырлас дос

**friendly** ['frendli] *adj.* – тату, достықпен, ниеттестікпен

**fright** [fraɪt] *n.* – зәре; қорқыныш; **I am very frightened** зәрем ұшты; **somebody greatly frightened him** зәресін алды

**frigid** ['frɪdʒɪd] *adj.* – 1. суық, салқын; 2. көңілсіз; 3. мұздай

**frill** [frɪl] *n.* – бүрме

**fringe** [frɪndʒ] *n.* – кекіл, көмкерме, жиек, әдіп

**frisk** [frɪsk] – 1. *n.* секіру. 2. *v.* секіру, ойнақтау

**frisky** ['frɪski] *adj.* – пысық, еті тірі

**fritillaria bot.** – шіл

**fritillary** [fri'tɪləri] *bot.* – кара бауыр; **splenitis** қара бауырдың қабынуы

**frivolity** [fri'vɒlɪti] *n.* – ұшқалақтық, жеңілтектік

**frock** [frɒk] n. – көйлек, халат

**frog** [frɒg] n. – бака, көлбака, құрбака

**from** [frɒm] prep. – -нан, -нен, -дан, -ден, -тан, -тен; **from here** осы жерден; **from there** ана жақтан; **from where?** қайдан?; **from yesterday** кешеден бері; **from dusk to dawn** таң атқаннан кеш батқанға дейін; **from a distance** анадайдан; **from below** астынан; **from confusion** сасқаннан; **from far away** алыстан; **from time to time** аразідік; **from top to bottom** астылы-үстілі

**front** [frʌnt] – 1. adj. алғы; **front line of smth** алғы шебі; 2. adv. алдағы, алды, басқы жағы

**front, fore** adv. – алдыңғы

**frost** [frɒst] n. – аяз; үсік, салқындық, суықтық, қатаңдық

**frosty** ['frɒsti] adj. – аязды, үскірік; **blizzard with sibilant wind** үскірік жел аралас боран

**frothing** ['frɒðɪŋ] v. – көпіріп

**frown** [fraʊn] v. – кабак түю, жақтырмай қарау, тұнжырау; **frown on smth** бір нәрсеге разы болмау; **(to look) gloomy/grim** қабағынан қар жауғандай

**frozen ground** ['frəʊzən] n. – тоң

**fructiferous** [frʌk'tɪfərəs] adj. – мәуелі, миуалы

**frugal** ['fru:gəl] adj. – 1. үнемді, құнтты, ұқыпты; 2. арзан

**fruit** [fru:t] n. – жеміс, ұрық, нәтиже

**fruitage** [fru:tɪdʒ] adj. – миуалы, **fruit knife** [fru:t naɪf] жеміс-жидекке арналған пышақ; **fruit tree** жеміс-жидек ағашы; **fruitjuice** жеміс-жидек сусыны; **fruit drink** [fru:t drɪŋk] жеміс-жидек суы; **orchard** жеміс-жидек бақшасы; **soft drinks** [sɒft drɪŋks] жеміс-жидек сусыны; **fruit sugar, fructose** жеміс-қанты

**fruitful** ['fru:tfʊl] adj. – астықты, жемісті, өністі; шұрай, құнарлы, пайдалы; **fertile land** шұрайлы жер

**fruitful and wealthy** adj. – қазыналы; шұрайлы

**fruitless** ['fru:tləs] adj. – құнарсыз; тұл, ұрықсыз, жеміссіз, пайдасыз

**fry** [fraɪ] – 1. n. қуырдақ; 2. v. қуыру

**fuddle** ['fʌdl] v. – ішкілікке салыну

**fuel** ['fju:əl], ['fjuəl] – 1. n. отын, жанар май. 2. v. 1. отын түсіру, жинау; 2. май құю

**fugitive** ['fju:dʒɪtɪv] n. – қашқын

**fulfil** [ful'fil] v. – өтеу, орындау; атқару; **observe a debt** нарызын өтеу; **justify bill on proceeding** еңбек шығынын өтеу; **redeem one's fault** кінәсін өтеу; **compensate accounts** шығынын өтеу; **pay off one's debts, to clear one's liabilities** қарызын өтеу

**full (of)** [ful əv] adj. – 1. лық; 2. толық; 3. мал; 4. семіз; **full to the brim** шетіне дейін лық толы; **full name, a surname** толық аты-жөні

**full-growth** [ful'grəʊn] adj. – өскен

**fully** ['fʊli] adj. – қалдықсыз

**fume I** [fju:m] n. – пар, бу

**fume II** [fju:m] v. – едіреңдеу, ашулану, түтіндеу, тұтау

**fumigation** [fju:'mɪ'geɪʃən] ethn. – аластау

**fun** [fʌn] n. – 1. әзіл; сауық; көңіл көтеру

**function** ['fʌŋkɪ(ə)n] – 1. n. 1. функция; 2. pl. міндеттер. 2. v. істеу, орындау, атқару

**functionary** ['fʌŋkɪjənəri] adj. – ресми  
**fund** [fʌnd] – 1. n. 1. қор; 2. ақша; 2. v. қор жинау

**fundamental** [fʌndə'mentl] adj. – негізгі, ереже

**funeral** ['fju:n(ə)rəl] – 1. n. өлікті шығару, жерлеу. 2. adj. жерлеу, қою

**funereal clothers** [fju:'niəriəl] rel. – ақырет

**funny, laughable** adj. – күлкілі

**funny** [ˈfʌni] **adj.** – күлдiрiгi, кызык, күлкiлi

**fur** [fʊː] **n.** – 1. үлбiр; 2. терi; 3. жүн

**fur coat** [fəː kəʊt] **n.** – тон; *you have many fur coats* тоның көп қой

**fur coat; scarecrow** [ˈskɛəkəʊ] **n.** – тұлып

**furniture** [ˈfɜːnɪtʃə] **n.** – жиһаз

**furrow** [ˈfʌrəʊ] **v.** – айғыздау; жер жырту, әжiм түсу; *wrinkles have furrowed his face* бетiндегi әжiм оның бетiн айғыздап көрсеттi

**furs, fur-skins** **n.** – аң терiсi

**further** [fəːðə] **adv.** – әрi, ары қарай, содан кейiн, тағы да

**furuncle** **med.** – шиқан

**furuncle** [ˈfjuːəŋkəl] **med.** – сыздауық

**fury** [ˈfjuəri] **n.** – қатты ашу, ызa, дольылық, құтылғандық

**fuse** [fjuːz] **n.** – электр сымы; 2. ерiту, балкыту

**fusion** [ˈfjuːʒn] **n.** – балкыту, ерiту; *fusion of metal* балқу

**fuss** [fʌs] – 1. **n.** қарсылық; әуре; 2. әбiгерлiк, әбiгершiлiк; 2. **v.** асып-сасу; *әбiгерге* салыну; сасқалақтау; абыржу; *become flustered* сасқалақтау/ыңғайсыздану; *I am at my wu's end, I am utterly at a loss* сасқалақтау/есiме түсер емес

**fussy** [ˈfʌsi] **adj.** – күйгелек, тынышсыз, әбiгер

**futile** [ˈfjuːtɪl] **adj.** – сасық; ескiрген

**futile** [ˈfjuːtɪl] **adj.** – нәтижесiз; пайдасыз, байыпсыз; өнбес, бас, үстiртiн

**future** [ˈfjuːtʃə] **n.** – келешек, болашақ

**future tense** [ˈfjuːtʃə] **gr.** – келер шақ

**fuzz** [fʌz] **n.** – мамық, түбiт

**fuzzy** [ˈfʌzi] **adj.** – үлпiлдеген, жұмсақ, бұйра, түсiнiксiз

## G

**gab** [gæb] **n.** – бос сөз, мылжын

**gabby** [ˈgæbə] **n.** – мылжын, көк ауыз, сөз құмар

**gabble** [ˈgæbl] – 1. **n.** мiңгiрлеу. 2. **v.** мiңгiрлеу, маңғырлау, түсiнiксiз сөйлеу

**gad I** [gæd] **v.** – сандалып жүру

**gad II** [gæd] **interj.** – ал керек болса!; мiне, солай де!

**gad III** [gæd] **n.** – 1. ұш, жүз; 2. найза; 3. үшкiр келген қадалғыш зат

**gadfly** [ˈgædfli] **n.** – бөгелек; сона

**gag** [gæg] **n.** – тығын

**gaiety** [ˈgeiəti] **n.** – көңiлдiлiк

**gain** [gein] – 1. **v.** көбею, молаю; 2. **n.** пайда, табыс, кiрiс

**gainsay** [ˌgeɪnˈseɪ] **v.** – 1. қарсы болу; 2. терiске шығару

**gait** [geit] **n.** – жүрiс, аяқ алыс

**gala** [ˈgɑːlə] **n.** – той, мереке

**gale** [geil] **n.** – 1. күштi жел; 2. дауыл

**gall** [gɔːl] **med.** – 1. өт; 2.

ашуланшақтық, кейiгiштiк; *gall-bladder* өт жолы

**gallery** [ˈgæl(ə)ri] **n.** – 1. галерея; 2. галерка (театр)

**gallantry** [ˈgæləntri] **n.** – батылдылық

**galloon** [gɑːlun] **n.** – зер

**gallop** [ˈgæləp] – 1. **n.** шоқырақ; 2. **v.** шоқырап шабу; құйғыту; *skip away* шаба жөнелдi; *be very unsteady* құйғытын ала жөнелу

**gallop (ing)** [ˈgæləp] **adj.** – 1. тез, шапшаң; 2. шоқырақтау, текiректеу

**gamble** [ˈgæmbəl] – 1. **n.** 1. құмартатын ойын; 2. тәуекел iс. 2. **v.** 1. құмар ойын ойнау; 2. тәуекел ету

**game I** [geim] – 1. **n.** 1. ойын; 2. көңiл көтеру. 2. **adj.** албырт, өткiр, өжет.

**game II** [geim] **adj.** – жарымжанданған, зақымдану; ақсақ

**gander** [ˈgændə] **zool.** – ата-қаз

**gang** [gæŋ] **n.** – шайка, топ

**gangling** ['gæŋliŋ] **adj.** – сорайған, икемсіз, епсіз

**gangster** ['gæŋstə] **n.** – тонаушы, гангстер

**gap** [gæp] **n.** – 1. тесік, опырылған тесік; 2. үзіліс; 3. кемістік, кемшілік

**gape** [geɪp] – 1. **n.** 1. есінеу; 2. таңқалған көзқарас. 2. **v.** ауызды қатты ашып есінеу, таңғалу

**garage** ['gæɑ:ʒ] **n.** – гараж

**garden** ['gɑ:dn] **n.** – бау; бак; бакша, саябак; гүл-бакша; *turn it into garden* гүл-бакшаға бөлену

**garden-bed** ['gɑ:dnbed] **n.** – 1. бау, бак; 2. саябак; 3. гүлзар

**garden radish(es)** [ˌgɑ:dn] **n.** – шалғам

**garden-city** ['gɑ:dn,siti] **n.** – бау-қала

**gardener** ['gɑ:dnə] **n.** – бакшашы, багбан, баушы

**gardening** ['gɑ:dnɪŋ] **n.** – багбаншылық; *do, go in for gardening* багбаншылықпен айналысу

**garland** [gɑ:lænd] **n.** – гүл тізбегі

**garlic** ['gɑ:lɪk] – сарымсақ

**garment** ['gɑ:mənt] **n.** – киім, зат

**garnet** ['gɑ:nɪt] **geol.** – граната

**garter** ['gɑ:tə] **n.** – байлауыш

**garth** [gɑ:θ] **n.** – 1. қоршалған жер; 2. қора, бак, бау

**garret** ['gærit] **n.** – шатыр

**gas** [gæs] **n.** – газ

**gasolene** ['gæs(ə)li:n] **n.** – 1. газолін; 2. (амер) бензин

**gasp (for breath)** [gɑ:sp] **v.** – енгігу, әрең дем алу, қылқыну, тұншығу

**gas-stove** ['gæsstrəʊv] **n.** – газ плитасы

**gate** [geɪt] **n.** – қақпа; stand in the gateway қақпаның жанында

**gather** ['gæðə] **v.** – жинау, теру, жұлу (жемісті), теру (жерден)

**gather round** ['gæðə] **v.** – анталау, жинау

**gaudy** ['gɑ:di] **adj.** – ашық, алабажак (киім), ұрықсыз, дерекі

**gauge** [geɪdʒ] – 1. **n.** 1. өлшем; 2. мөлшер, көлем. 2. **v.** 1. өлшеу; 2. бағалау (адамның мінезін)

**gaunt** [gɑ:nt] **adj.** – арық, жүдеген, шаршаған, көңілсіз

**gay** [geɪ] **adj.** – көңілді, ашық

**gaze** [geɪz] – 1. **n.** тесіле қарау. 2. **v.** тесіле қарау

**gear** [gɪə] **n.** – тісті, дөңгелек, механизм

**geese** [gi:s] **n.** – **pl.** қаздар

**gelding** ['geldɪŋ] **n.** – ақта

**gem** [dʒem] – 1. **n.** 1. бағалы тас, асыл тас, інжу моншақ. 2. **v.** бағалы тастарды тағу

**gemma** ['dʒemə] **n.** – бүртік, бүршік, бүр

**general** ['dʒen(ə)r(ə)] **n.** – 1. жалпы; 2. негізі

**generate** ['dʒen(ə)reɪt] **v.** – тудыру, жасап шығару, жасау

**generation** [ˌdʒenə'reɪʃən] **n.** – ұрпақ, нәсіл, буын; *from generation to generation* ұрпақтан ұрпаққа; *posterity, descendants* ұрпақ

**generosity** ['dʒenə'rɔ:sɪti] **n.** – ақ көңілділік; қайырымдылық; жомарттық, қолы ашықтық

**generous** ['dʒenərəs] **adj.** – игілікті, қайырымды; дарқан; қ көңіл; кішіпейіл; мейібан; әзіз; *be generous in giving help* қол ұшын беруге әрқашан дайын болу

**Geneva** [dʒi'ni:və] **n.** – Женева

**genitive** ['dʒenɪtɪv] – 1. **n.** ілік септік. 2. **adj.** ілік

**genius** [dʒi:njəs] **n.** – данышпан; дарынды, кеменгер; *genius poet* данышпан ақын

**gentility** ['dʒen'tɪlti] **n.** – атақтылық

**gentle** [dʒentl] **adj.** – 1. аксүйек;  
2. жұмсақ, мейірімді, сабырлы, момын  
(мінез), рақымды, жеңіл

**gentlemen** [ˈdʒentlmən] **n.** – 1.  
джентльмен, мырза; 2. игілікті,  
мейірбан, парасатты

**genuine** [ˈdʒenjuɪn] **adj.** – 1. дұрысы,  
дәл өзі; 2. нағыз

**geography** [dʒiˈɔgrəfi] **n.** – жағрафия

**geology** [dʒiˈɒlədʒi] **n.** – геология

**geometry** [dʒiˈɒmɪtri] **n.** – геометрия

**Georgian** [ˈdʒɔːdʒjən] **n.** – грузин

**germ** [dʒəːm] **n.** – 1. ұрық; 2. микроб

**German** [ˈdʒəːmən] – 1. **n.** 1. неміс; 2.  
неміс тілі. 2. **adj.** германиялық, немістік

**german measles** **n.** – қызамық

**germinate** [ˈdʒəːmineɪt] **v.** – бұтақтану,  
өну, көктеу, бұтақтану, тудыру

**gerund** [ˈdʒerənd] **gr.** – герундий

**gesture** [ˈdʒestʃə] **n.** – 1. ым; 2. қылық

**get** [get] **v.** – 1. алу (жеке меншігіне),  
иесі болу; барып алып келу, әкелу; 2.  
сатып алу, (get through) жұмсау; 3. табу,  
шығару, шығарып алу; табыс табу; 4.  
б/н алуға мүмкіндігі болу, б/н рұхсат  
алу; 5. келу; ; (get at) жету, алу б/н; 6.  
(get at) ескеру; 7. орналастыру, орын  
алу, отыру (транспортта), қандайда-бір  
транспорттың түрін қолдану; 8. үстінен  
түсу, жұмыс орнынан табу, жауап  
бергенше телефон шалу; 9. жұқтыру, ин-  
фекцияны жұқтырып алу, 10. душар болу,  
ұшырау; жаза ретінде сазайын алу; 11.  
түсіну, анықтау, айқындау, түсінікті болу;  
12. естімей қалу; 14. жатқа жаттап алу,  
жадында сақтау; 15. дайындау, дайын  
болуын қадағалау; 16. жылжу, қозғалу;  
қою; 17. ұстап алу, күшпен алу; 18. (get  
after) біреуді ұрсу, мін тағу; 19. ұру; 20.  
б/н кірісіп кету; 21. (get through / beyond /  
by / over) б/н өту, төзу, шыдау; 22. (get (a)  
round) б/н көзін жеткізу, б/і көндіру; 23.  
(get beyond / past) б/е өте қиын болу; б/н  
қиындық көру; 24. (get onto) б/н көшу,

б/н бастау; б/е тиісу, б/н мазасын алу;  
б/н ойлап табу; 25. (get into) қабылдану  
(ЖОО); **Get me a pillow.** маған жастық  
әкеліп бер.; **I got these jeans for \$100.** мен  
бұл джинсиды 100\$ алдым.; **When did  
you get home?** үйге нешеде келдің? ; **I  
tried to get you, but your phone was busy.**  
мен сізге телефон шалуға тырыстым,  
бірақ сіздің телефоныңыз бос болмады.;  
**Sorry, I didn't get your name.** кешіріңіз  
есіміңіздің кім екенін естімей қалдым.;  
**It gets me why she suddenly decided to  
sell the house.** ойландыратын жағдай,  
неге ол аяқ асты үйді сатамын деп  
шешті.; **She got him on the stomach.** Ол  
оның ішіне бір қойды

**get accustomed/used to each other**  
**v.** – үйренісу

**get acquainted** [get əˈkweɪnted]  
**v.** – танысу; **may I make acquaintance**  
танысуға бола ма

**get dinner for the guests** **v.** –  
қонақтарға ас әзірлеу

**get into the habit (of) v.** – әдеттену,  
**he has got into the habit of swearing** ол  
ұрысуға әдеттенген

**get into touch (with) oath.** – анттас  
**get into touch (with) v.** – байланысу

**get lost** [lɒst] **v.** – адасу

**get married (to) v.** – әйел алу, үйлену

**get out of order v.** – 1. ашу; 2. бұзылу;  
3. бұліну, қожырау

**get ready** [get ˈredi] **v.** – дайындалу,  
дайындау; әзірлену

**get rid of; rid oneself of v.** – құтылу

**get to know** [nəʊ] **v.** – 1. тану; 2. білу;  
**not to recognize танымай қалу; strived  
for knowledge** білуден жалықпады

**get undressed adj.** – киінбеген;  
шешініп тастаған

**get/become dirty** [ˈdɜːti] **v.** – лайлану  
**ghost** [ɡəʊst] **n.** – әруақ, **saint, possess  
with extrasensory ability** әруақты адам



- ghostly** ['goustli] **adj.** – бос киял
- giant** ['dʒaɪənt] – 1. **n.** алып, гигант;
2. **adj.** дәу, үлкен, зор
- gibber** ['dʒɪbə] – 1. **n.** мыңкылдау.
2. **v.** тез әйтпесе мыңкылдап сөйлеу
- gibbosity** ['gɪbɒsɪti] **n.** – бүкірлік
- gibbous** ['gɪbəs] **adj.** – бүкір
- gibe** [dʒaɪb] – 1. **n.** мысқыл, күлкі, сықақ. 2. **v.** мысқылдау, күлу
- giddy** ['gɪdi] **adj.** – 1. басын айналдыратын; 2. бас айналдыратын (табыс); 3. жеңілтек, ұшқалақ, тұрақсыз
- gift** [ɡɪft] – 1. **n.** сый, сыйлық; қабілет, қабілеттілік, дарындылық; 2. **v.** сыйлау (б/н); марапаттау, сыйлық беру, сыйлық тарту
- gifted** ['ɡɪftɪd] **adj.** – зерек; дарынды, қабілетті; *show giftedness зеректігін аңғарту*; *gifted child дарынды бала*
- giggle** ['ɡɪɡl] **v.** – мырс-мырс күлу
- gild** [ɡɪld] **v.** – алтындау, әшекейлеу, алтын жалату
- gilt** **adj.** – алтын жалатылған
- gin I** [dʒɪn] – 1. **n.** ор, тұзақ; 2. **v.** 1. ор казу; тұзақ құру; 2. мақтаны тазалау
- gin II** [dʒɪn] **n.** – 1. *tech.* мақтаны шығыттан ажырататын машина; 2. шарап спиртінен жасалған ішімдік
- ginger** ['dʒɪndʒə] – 1. *bot.* 1. жанжабіл, занзабіл, зімбір; 2. зімбір тамыры; 3. қызыл-сары түс; 2. **adj.** 1. жанжабіл, занзабіл; 2. қызыл-сары 3. **v.** 1. зімбір дәмдеуішімен дәмдеу; 2. осу, шықпырту; тірілту
- gingerly** ['dʒɪndʒ(ə)li] **adj.** – сак, үялшак
- gin-shop** ['dʒɪnʃɒp] **n.** – сыраhana
- giraffe** ['dʒɪ'rɑ:f] **n.** – керік
- girl** [gɜ:l] **n.** – бойжеткен; қыз; (little) girl, girlie қыз бала
- girls and young women** **n.** – қыз-келіншек
- gist** [dʒɪst] **n.** – мән, маңыз

**give** [ɡɪv] **v.** – 1. беру, алып беру, беріп жіберу; 2. сыйлау, сыйға тарту; 3. төлеу, есептесу; (give smth for) б/н бар бағаға сату; 4. дәрі тағайындау/ жазып беру; шешім қабылдау, жазалау; 5. сенім білдіру; 6. б/н арнау; құрбан ету, құрбандық шалу; 7. ресми түрде табыс ету; 8. қол ұшын беру; *give a kiss сүю*; *give a wink көзін қысу*; *give a blow ұру*; *give a kick аяғымен тебу*; *give a look көз тастау*; *give a push итеру*; *give a beating ұрын тастау*; *give a reply, give an answer жауап беру, жауабын беру*; *give an order бұйрық беру*; *give a scolding зекін тастау*; *give one's heart ұнату, жақсы көріп қалу*; *give smb. a pause ойлануға уақыт беру*; *Give me your word. Маған сөз бер*

**give a precept** **v.** – өсиеттеу

**give birth (to)** **v.** – босану; бала туу

**give smb. in marriage to smb.** **v.** –

ұзату; *marry off a daughter қызын ұзату*

**given to mocking** **adj.** – ажуашыл

**giving the name** **v.** – атандыру; *it's own title атауының өзі*; *i'd name it amар едім*

**glacier** ['glæsjə] **n.** – мұз, сең

**glad** [glæd] **adj.** – қуанышты, риза; *glad/happy news қуанышты жаңалықтар*

**glade** [ɡleɪd] **n.** – алан, ашық жер

**gladden** ['glædn] **v.** – 1. қуанту, көңілін көтеру; 2. шаттандыру

**gladness** **n.** – қуаныш, шаттық

**glamorous** ['glæməərəs] **adj.** – сүйкімді, қызықтыратын, әсерлі

**glamour** ['glæmə] – 1. **n.** әсерлік, жарқындылық, сиқырлық. 2. **v.** еліту

**glance** [glɑ:ns] – 1. **n.** 1. көз тастау/ жүгірту; 2. жылт ете қалу; 3. көзін тайдырып алып кету; 2. **v.** 1. көз тастау/ жүгірту; 2. жарқ ету (жарық же т.б.)

**glare** [ɡlɛə] – 1. **n.** жарқыраған жарық, көз шағылыстыратын от,

тесілген көзқарас. **2. v.** 1. жылтырау; 2. ашуланып тесіле қарау

**glass** [glɑ:s] **n.** – 1. айнек, шыны; ; айна; шыны, көзәйнек, стакан

**glaze I** [gleiz] – **1. n.** 1. глазурь, кант шырыны; 2. жалтырақ; б/ң жылтыраған беті; **2. v.** 1. әйнектеу; 2. әйнек салу, шыны салу, жылтырату

**glaze II** [gleiz] **v.** – көз түсу, көз жіберу/тесірейу

**gleam** [gli:m] **v.** – ағараңдау, жылтырау, сәуле түсіру

**glitter** ['glitə] **v.** – жылтырау, жалтырау

**gloating** [gloatɪŋ] **n.** – таба; \* **do not dishonoured** досқа күлкі, дұшпанға таба болма

**globe** ['gləʊb] **n.** – глобус, қараңғы, көңілісіз, қайғылы

**globe-thistle** ['θɪsl 'gləʊb] **bot.** – аққурай

**gloomy** ['glu:mi] **adj.** – тұңжыраған; саңылаусыз

**glory** ['glɔ:ri] **n.** – 1. атақ, атақ-даңқ; әдемілік, триумф; *ill fame* жаман атақ; *eternal glory to our heroes* батырлардың атақ-даңқы мәңгі арта берсін;

*fame, win international recognition*

дүниежүзілік атақ-даңққа бөлену;

*achieve/win fame* атақ-даңққа жету

**gloves** [glɒvs] **n.** – биалай; саусақты қолғап

**glow** [gləʊ] – **1. n.** 1. шыжыған ыстық; 2. жарық. **2. v.** жану, жылтырау

**gnash** [næʃ] **v.** – шықырлату, тісін қайрау

**gnaw** [ɪnɔ:] **v.** – мүжу, кеміру

**go** [gəʊ] **v.** – 1. бару, қозғалу; кету; саяхат жасау; белгілі мақсатпен бір жаққа бару/кету; 2. белгілі бір бағытпен жүру; шығу б/ж; б/н салдарынан нашарлап кету, жоғалып кету; сыну, ескіріп кету (жыртылғанша); шіру

(астық); 3. өлу, өмірден озу; 4. түсіне, талғамына, стильіне сай келу; 5. өту (уақыт); 6. б/н бел буу, б/н жұмсалы (ақша); азайып /таусылып қалу, жоқ болу; 7. (жұмыстан) кету (өз еркімен емес); 8. қандай да бір дыбыс шығару; 9. ауыздан ауызға берілуі, айналымда болуы (ақша); 10. (go about) б/н бастау, б/н кірісу; 11. сатылу қандай да бір бағаға; 12. (go after) б/ң артынан еру, анду; 13. (go against) қарсыласу (қалауына, пікіріне); 14. (go at) біреуді, б/н бас салу; 15. (go before) бірнәрсеге бетпе-бет келу; 16. (go behind) қайта қарастыру, сұраққа қайта оралу; 17. (go between) екі ортада дел-дал болу; 18. (go beyond) б/н асырмалау; 19. (go by / under) аталу; 20. (go by) б/н соттасу; (go for) б/н ұмтылу; 21. (go off) б/н ұнатпау, б/н қызығушылығын жоғалту; 22. (go over) қайта санау, қайталау; 23. (go through) қарап шығу; бастан кешіру; 24. (go under) қандайда бір топқа, түріне жату; 25. (go with) біреумен бірге болу; *go abroad* шет елге бару; *go by train* поездбен бару; *follow someone closely* ілесіп бару; *go to prison* қамауға алыну; *go to grass* жайылу

**go (into)** [gəʊ] **v.** – ену; *dream* мүске ену

**go away** [gəʊ ə'vei] **v.** – 1. аяқтау, тоқтату; 2. қашып кету біреумен н/е бір нәрсемен; 3. (go away with) сену (*ой, сана, идея*); пайымдау, жору, ойлау

**go down** [daʊn] **v.** – 1. аласару; кішірею; 2. батып кету, тұңғыыққа кету; 3. күннің батуы; 4. тыну, басылу (*толқын, жел*); 5. жеңіліске ұшырау

**go hardly** ['hɑ:dli] **v.** – ілбip жүру

**go one by one** **v.** – шұбау

**go out** [gəʊ aʊt] **v.** – шығу; *climb (up) тауға шығу*

**go to sleep** **v.** – ұйқыға жату

**go together** [tə'geðə] **v.** – ілесіп кету, бірге бару

**go/get over v.** – асып-тасы  
**go/walk/stroll all over** ['əuvə] v. – шарлау

**goalkeeper** ['gəul,ki:pə] n. – қақпашы

**goat** [gout] n. – серкеш, ешкі

**God** [god] n. – Алла, Құдай; *the mills of God grind slowly сен асықпанымен де, құдай асықпайды; one man's guess is as good as another's бәрі бір құдайға аян; for God's sake, for goodness' sake Құдай үшін; oh God; good gracious құдайым-ай; God's құдайдың; every day of the week құдайдың құтты күні*

**goggle** ['gɔgɫ] – 1. v. бағжю; adj. бадырақ; бадырақ көз; (to smb/smith) **stare(at)** көзін бағжю; **goggle(at)**, **stare with surprise** таңырқағаннан көзін бағжю

**goitred/Persian gazelle** n. – карақұйрық

**gold** [gould] – 1. n. 1. алтын; 2. ашық-сары түс; 3. байлық; 2. adj. алтын, алтын түсті; әдемілік, триумф; \* **all is not gold that glitters** жылытырағанның бәрі алтын емес

**golden** ['gəuld(ə)n] adj. – алтын, алтынданған, алтын сияқты

**golden eagle I** ['i:gl] n. – бүркіт; қыран

**golden eagle II** ['i:gl] **zool.** – аламан

**golf** [gɔlf] n. – гольф

**good** [gud] – 1. adj. 1. жақсы; 2. бұзылмаған, жаңа; 3. сапалы; жарамды, пайдалы; 4. жағымды, жаныңды сүйсіндіретін/рахатқа бөлейтін; 5. сүйкімді; адамға үйір, көпшіл; 2. n. 1. ізгілік, рақымдылық; игі, әділ; 2. пайда; 3. (the good) жақсылар, мейірімді адамдар; жақсы заттар

**good breeding** n. – әдептілік

**good intention** [in'tenʃən] n. – игі ниет; **good wishes** ізгі тілек; **humanitarian aid** ізгі ниеттегі көмек

**goodbye** [gud'bai] – 1. n. қоштасу; 2. **interj.** қош болыңыз! сау болыңыз!

**good-natured** [,gud'neitəd] adj. – көңілшек, кішіпейіл

**goodness** ['gudnəs] n. – 1. ізгілік; 2. жақсылық; мейірімділік; 3. жақсы касиеттер, рақымшыл

**goodwill** ['gud:wil] n. – 1. ілтипат; 2. ынтымақ; 3. аккөңілділік, мейірбандық

**goose** [gu:s] n. – 1. қаз; 2. ақымақ; **wild-goose, grey goose** жабайы қаз

**gooseberry** ['gu:zbəri] **boil.** – карлығаш; **the first swallow (announcing the summer)** алғашқы қарлығаш

**goose-foot** ['gu:sfut] **bot.** – ала бота

**gopher** ['gəufə] adj. – балпақ

**gopher** ['gəufə] **zoll.** – саршұнақ

**gorge** [gɔ:dʒ] – 1. n. 1. тамақ, алқым; жемсау (сұңқардың); 2. тар шатқал, сай; 3. желінген тамақ; 4. балық аулайтын ілмек н/е басқа құрал саймандар; 2. v. 1. қомағайланып жеу; 2. қарнын тойғызу; жұту

**gossip** ['gɔsɪp] n. – өсек, **tittle-tattle, slander, malicious/malignant gossip** жала; бос сөз, әңгіме

**gossiper** ['gɔsɪpɪ] n. – сөз тасушы; өсекші

**govern** ['glv(ə)n] v. – басқару, меңгеру

**government** ['glvənmənt] n. – үкімет

**governor** ['glvənə] n. – билеуші, басқарма

**graceful** ['greɪsfəl] adj. – кербез

**gradually** ['grædjuəli] adv. – бара-бара; бірте-бірте; ақырындап, жүйелі

**graduate** ['grædjuət] – 1. n. 1. түлек; университет түлегі; 2. **Am.** оқу орындарының түлегі; 2. v. 1. мектеп, жоғарғы оқу орындарын аяқтау; 2. университетті аяқтау туралы диплом табыс ету

**graduate work n.** – 1. дипломдық жұмыс; 2. дирижер

**graft I [grɑ:ft]** – 1. n. 1. қысқа шыбық; 2. ұластыру (өсімдікті). 2. v. ұлау, ұластыру (өсімдікті)

**graft II [grɑ:ft]** – 1. n. пара. 2. v. пара беру

**grain [grein] bot.** – астық; дән; түйіршік; **abundant edge** астық алқабы; **harvest(ing) grain-crops** астық жинау

**grain-crops [greinkrɒp] coll.** – арпа-бидай; \* **food is the most expensive than jewellery** арпа, бидай ас екен, алтын, күміс тас екен

**grain-grower n.** – диканшы

**grainy ['greini] adj.** – қиыршықты

**grammar [græmə] n.** – грамматика

**gramme [græm] n.** – грамм

**granary ['grænəri] n.** – қамба (астық)

**grand [grænd]** – 1. adj. негізгі, ұлы; алып, тамаша; 2. n. рояль

**grandchild ['grænd(d) tʃaɪld] n.** – немере-шөбере

**grandeur ['grændʒə] n.** – ұлылық; айбындылық, әсемдік, сәнділік

**grandfather ['grænd, fɑ:ðə] n.** – ата; арғы ата; \* **how do you help to your parents, like your kids do this атаңа не істесең, алдыңа сол келер**

**grandmother ['grænd, mʌðə] n.** – апа, әже; **grandmother, grandma, granny** әжетай

**granite ['grænit] n.** – гранит (тас)

**granny ['græni] n.** – әжей, әжетай

**grant [grænt] v.** – рақым ету, сыйлық беру, келісу

**granular ['gr ænjulə] adj.** – түйірлі

**granularity [ˌgrænjʊ'laɜrnti] n.** – түйірлілік, түйіршіктілік

**granulate ['grænjuleit] v.** – майдалау, ұсату

**grape [greip] n.** – жүзім

**grapple (with) ['græpl] v.** – айқасу, ұстасу, жұлқыласу

**grasp [grɑ:sp]** – 1. I. n. жармасу, қатты қусыру; 2. құшак; 3. билік; 4. алғырлық; түсінушілік; 5. тұтқа; 2 v. 1. ұстап алу, шап беріп ұстау; 2. қол қысу; құшақтау; 3. түсіну, меңгеру

**grass [grɑ:s] n.** – шөп; жайылым, өріс; **carry hay шөп тасу**

**grasshopper ['grɑ:s, hɒpə] zool.** – шегіртке

**grassy ['grɑ:si] adj.** – шөп тектес, шөпті

**grate [greit] v.** – 1. ұсақтау; 2. езу, сықырлау, тісін қайрау

**grateful ['greɪtfʊl] adj.** – жағымды, риза, игілікті, ұнамды, сүйкімді

**grater ['greɪtə] n.** – үккіш

**gratitude ['græɪtɪtʃu:d] n.** – алғыс; ризалық; **sincere/heartfelt gratitude** шын жүректен алғыс; **heartly thanks; thanks** алғысқа бөлену; **to thank effusively, to pour out one's thanks, tender thanks** алғысын жеткізу, айту

**gratuitous [grə'tju:ɪtəs] adj.** – өтеуісіз, тегін, текке, себепсіз

**grave [greiv] n.** – мазар, бейіт, мола; көр; қабыр; **sink into the grave** қабыр басына барып қайту; **communal grave, common grave** буырлар қабыры

**grave digger [greiv'dɪgə] n.** – қабірші

**graveyard ['greɪvɑ:d] n.** – зират

**graze I [greiz] v.** – 1. тиіп кету; 2. сыдыру

**graze II [greiz] v.** – жаю, жайылу

**great I. rel.** – ақбар

**great II [greɪt] adj.** – ұлы; ұлық,

тамаша зор; **great personality** ұлы тұлғалар; **great people** ұлылар; **great poet** ұлы шайыр; **great dzhuz** ұлы жүз; **the Great Patriotic war** Ұлы Отан соғысы; күшті, тәрбиелі

**greate image n.** – сом тұлғасы

**great-grandson** ['greit,græn(d)slən]

n. шөбере

**greatly** [greitli] **adv** – недәуір, өте;  
*quite a few* едәуір көп; **important part**  
едәуір бөлігі

**greatness** ['greitnəs] n. – айбын,  
қомсқ, ұлылық, мөлшер, күш

**greed** [gri:d] – 1. n. нысапсыздық,  
дүниеқорлық, аш көздік; 2. **adj.**  
найдақорлық, қомағайлық

**greed(iness)** ['gri:dinəs] **adj.** –  
ашиқарактық; тойымсыздық; *on an empty*  
*stomach/belly* ашқарынға

**greedy** ['gri:di] **adj.** – саран, қомағай,  
тойымсыз, дүниеқор

**greek** [gri:k] n. – грек

**green** [gri:n] **adj.** – жасыл, көгерген,  
іспеген, жас

**greenery** [gri:n(ə)ri] n. – өсімдік

**greenhouse** ['gri:nhaus] n. – жылы-  
жай, өсімдікжай

**greet** [gri:t] v. – 1. көрісу; 2. амандасу;  
сәлем беру; 3. қарсы алу

**grenade** [grɪˈneɪd] **mil.** – граната

**grey** [grei] **adj.** – сұр, шегір, бұлтты,  
көңілсіз, шашы ағарған

**grey eyed** [grei aɪd] **adj.** – шегір көзді

**grief** [gri:f] [gri:f] n. – шер; уайым-  
қайғы, уайым, қасірет, бақытсыздық;  
аза, қайғы; *come to grief* қайғыға тап  
болу; *of grief, with grief* қайғымен

**grieve** [gri:v] v. – қайғыру, налу,  
уайымдау

**grime** [graɪm] v. – былғау, кірлету

**grind** [graɪnd] v. – 1. ұнтақтау, үгу,  
ұсақтау; майдалау; 2. қайрау; *whet one's*  
*sword* қылышты қайрау; *fig. have a*  
*grudge against smb.* біреуге тісін қайрау

**grinder** ['graɪndə] **tech.** – ажарлаушы,  
қайраушы

**grinding** ['graɪndɪŋ] **adj.** – тегістейтін

**grip** [grɪp] v. – ұстап алу, қиысу,  
түсіну

**grippe** [gri:p] n. – грипп, тұмау

**grit** [grɪt] n. – гравий, қиыршық тас,  
майда құм

**grizzled** ['grɪzld] **adj.** – бұрыл

**groan** [grəʊn] v. – ыңырсу, ыңқылдау,  
күрсінү

**groats** [grəʊts] – сауып

**groin** [grɔɪn] **anat.** – шап

**groove** [gru:v] v. – ойып алу, жарып  
шығу

**gripe** [grɪp] v. – сипалау, қармалау

**ground** [graʊnd] n. – 1. алаңқай,  
тақыр; 2. жер алаң; 3. аумақ; 4. көзқарас

**ground curds with almonds** n. – қоспа

**groundless** ['graʊndls] **adj.** – тірексіз:  
дәлелсіз; себепсіз; негізсіз

**grove** [grəʊv] n. – шок тоғай

**grow** [grəʊ] v. – өсу, өсіру; *growth and*  
*development* өсіп-өну; *grow fat* семіру;  
*grow stout* семіріп/толып кету; *grow old*  
*қартаю*; *grow thin* арықтау

**growl** [graʊl], **snarl** v. – ырылдау;  
мыңқылдау; *growl, snarl* ырылдаған

**grown up** **adj.** – өскелең; *the rising*  
*generation* өскелең ұрпақ

**grown wise person with experience**  
– бабасал

**growth** [graʊθ] n. – өсім; үдеме

**grub I** [grʌb] – 1. n. балапан құрт.  
2. v. тазалау, табу, іздеу

**grub II** [grʌb] n. – тамақ

**grumbling** ['grʌmblɪŋ] **adj.** – ұрысқақ

**grunt** [grʌnt] v. – қорсылдау

**guarantee** [gæərən'ti:] n. – кепілдік,  
шарт

**guarantee stock** n. – кепілді кор

**guard I (from, against)** [gɑ:d] v. –  
күзету; аңду, сақтау, қорғау

**guard II** [gɑ:d] n. – қарауыл, күзет

**guardianship** ['gɑ:diənʃɪp] n. – 1.  
бағып-қағушы; 2. қамқорлық; *take under*  
*one's patronage* қамқорлыққа алу

**Guards** [gɑ:dz] n. – ұлан, гвардия;  
*lad, guy, fellow, chap* бозбала  
**guess** [ges] v. – болжау, жорамалдау,  
ойлау

**guest** [gest] n. – қонақ; *inn* қонақ  
үй; *stay (with), be on a visit (to)*  
*treating for guest* қонақ болу; *refusing*  
*in treating for guests* қонақасы,  
қонақасын бермеу

**guide** [gaid] - 1. n. 1. жетекші; 2.  
барлаушы; 3. басшы; 4. оқу нұсқаулары.  
2. v. 1. жүргізу; 2. басқару; 3. нұсқау

**guide(book)** [gaid] n. – ақпар-кітапша

**guide-board** n. – бағдарнама

**guilder rose** ['geldəʁəʊz] n. – балаң

**guilt** [gilt] n. – кінә; айыптылық;  
айыпкерлік

**guilty (of), blame** [bleim] adj. –  
айыпты; кінәлі, қылмысты

**guinsy** ['kwɪnzɪ] – баспа

**guitar** [gi'ta:] n. – гитар

**gulf** [gʌf] n. – шығанақ, тұғиық,  
ірірім, тартпа

**gull I** [gʌl] n. – шағала

**gull II** [gʌl] n. – ашық ауыз

**gullet** ['glʌlɪt] n. – өңеш

**gum** [gʌm] n. – қызыл иек

**gun** [gʌn] n. – зеңбірек; пулемет, қару,  
мылтық

**gunner** ['gʌnə] n. – атқыш; пулеметші

**gunpowder** [gʌn,paʊdə] – мылтық  
дәрісі

**gutter** ['glʌtə] n. – астау

1. **guy** [gai] – 1. n. жасөспірім. 2. v.  
күлкі ету

2. **guy** [gai] n. – қанат, шынжыр

**gymnasium** [dʒɪm'neɪzɪəm] – гим-  
назия

**gymnastics** [dʒɪm'næstɪks] n. –  
гимнастика

**Gipsy-Gipsy** ['dʒɪpsɪ] n. – цыган

**gyve** [dʒaɪv] n. *pl.* – бұғау

## H

**haberdashery** [hæbə,dæʃəri] n. –  
галантерея

**habit** ['hæbɪt] n. – дағды; қылық;  
әдет-ғұрып; *it can train habits*  
*дағдыландыра алады*

**habitual** [hə'bitʃuəl] adj. – дағдылы,  
әдеттегі, үрдісті; үйреншікті

**hack** [hæk] v. – 1. бөлшектеп кесу; 2.  
тегістеу; 3. жаралау; 4. жұмсарту

**hackneyed** ['hæknɪd] adj. – ескірген,  
қадірі кеткен

**hag** [hæg] n. – жалмауыз кемпір,  
сиқырлы кемпір

**haggard** ['hæɡəd] adj. – шаршаған,  
қалжыраған

**haggle** ['hæɡl] v. – таласу, айтысу  
(баға туралы)

**hail I** [heil] n. – бұршақ

**hail II** [heil] n. – амандасу, айқай

**hair I (on a body)** [hɛə] n. – түк, қыл

**hair II** [hɛə] n. – 1. шаш; 2. қыл,  
қылтан; *grey streaks* шаштың ағы;

*have one's hair cut; cut one's hair; get a*  
*haircut* шашты алдырту; *with tousled*  
[təʊzld] *hair* шашы жалбырап

**hairbrush** ['hɛəbrʌʃ] n. – тарақ

**hairdresser** ['hɛədresə] n. –  
шаштаразшы

**hairdressing saloon** ['hɛə, dresɪŋ] n.  
– шаштараз

**hairless** ['hɛəlɪs] adj. – түксіз, тақыр,  
шәшсіз

**hairpin** ['hɛəpɪn] n. – шаш түйрегіш,  
шпилька

**hairy; fleecy** ['fli:si] adj. – түкті; *as a*  
*fleecy carpet* түкті кілемдей

**half** [hɑ:f] n. – жартысы

**half asleep** adj. – ұйқылы-ояу

**half-done** [hɑ:f'dʌn] **adj.** – шикілі-пісірілген, толық жасалмаған/аяқталмаған

**half-wit** ['hɑ:fwi:t] **n.** – жарымес, ақымақ

**hall** [hɔ:l] **n.** – 1. зал; 2. асхана; 3. вестюбил; 4. коридор

**hallow** ['hæləu] **v.** – жарық түсіру, құрметтеу

**halt** [hɔ:lt] **v.** – қобалжу, тұтығу

**halve** [hɑ:v] **v.** – ортасынан бөлу, жартысын азайту, кемсіту

**ham** [hæm] **n.** – сан, жамбас

**hamlet** ['hæmlit] **n.** – ауыл

**hammer** ['hæmə] **n.** – балға

**hammock** ['hæmək] **n.** – гамак

**hamper** ['hæmpə] – 1. **n.** корзина.  
2. **v.** 1. кедергі болу; 2. қиындату

**hamster** ['hæmstə] **zool.** – аламан, атжалман

**hand** ['hænd] – 1. **n.** 1. қол, қолдың басы; 2. құдірет, билік, күш; бақылау, қадағалау; қорғау, құзету; 3. амал, тәсіл, көмек; 4. қатысу (б/н орындалуы); 5. жақ, бағыт; көзқарас; 6. уәде, серт; қол (күйеуге шығуға келісімнің белгісі ретінде; биге шақырғанда келіскеннің белгісі ретінде); 7. жұмысшы, қызметкер (қара күшін жұмсайтын адам); 8. сағат тілі; 2. **adj.** 1. қолға байланысты; 2. қол жұмысы; 3. қолмен істелетін жұмыс; 3. **v.** 1. беру, беріп жіберу; 2. жетектеу; қол ұшын беру; 3. қол тигізу, қолмен ұстап қалу; қолмен басқару; біреумен істес болу; **bare hands** жалаң қол; **clap one's hands** қол соғу, қошаметтеу; **clasp / grab / grasp smb.'s hand** б/ң қолын қысу; **cup one's hands** қолдарын үсті-үстіне қою; **hold / join hands** қол ұстасу; **shake hands with smb.** б/н қол беріп амандасу; **the hand of time** уақыттың құдіреттілігі; **firm / iron hand** қатаң бақылау; **fall into smb.'s hands** б/ң қолына түсіп қалу; **suffer at**

**smb.'s hands** б/н зақым көру; **get out of hand** уыстан шығарып алу; **give / lend a hand** көмек көрсету; **lend a helping hand** қол ұшын беру; **have / take a hand in smth** бір нәрсеге қатысу; **on the one hand** бір жағынан; **on the other hand** екінші жағынан; **ask for smb.'s hand** біреудің қолын сұрау; **ranch hand** ферма жұмысшысы; **hired hand** жалдамалы жұмысшы; **hour hand** сағат тілі; **minute hand** минут тілі; **(sweep)-second hand** секунд тілі; **hand embroidery** қол кестесі; **hand mirror** қол айна

**hand truck** [hænd, trʌk] **n.** – қол арба

**handbell** ['hændbel] **n.** – қоңырау

**hand-book** **n.** – анықтама кітапшасы, нұсқаулық

**handful** ['hændful] **n.** – бір уыс, бір топ

**handglass** ['hændglɑ:s] **n.** – қол айна

**handgrip** ['hændgrip] **n.** – қол алысу, қол қысысу

**handicap** ['hændikəp] **n.** – бөгет, кедергі

**handicraft** ['hændikrɑ:ft] **n.** – кәсіптік, қолөнер

**handle** [hændl] **n.** – сап, тұтка

**handout** ['hændaut] **n.** – садақа

**handsome** ['hæn(d)səm] **n.** – әдемі, жақсы, жомарт

**handwriting** ['hænd,raitɪŋ] **n.** – жазба; жазу; жазу үлгісі; қол жазба; **illegible handwriting** мүсініксіз жазу/жазба; **legible handwriting** мүсінікті/анық жазу/жазба

**hang** [hæŋ] **v.** – 1. ілу, қыстыру; 2. асу; салбырау; 3. жабыстыру (обой); **hang heavy** уақыттың өтпеуі/созылуы; **hang out one's ear** тың тыңдау; **hang up one's hat** құрметті демалысына шығу; **hang upon smb.'s sleeve** біреуге бағынышты болу; **hang (by) асыу**; **hang upon smb.'s lips/words** құлағын біреудің сөзіне құлақ асу/біреудің аузын бағу;

*hang under/on/up, suspend* астарлау;  
*hung up* телефонның тұтқасын қою/  
 қыстыру; қою, тоқтату; *hang about*  
 айнала кезіп жүру, жылыжу, жақындау;  
*hang behind* артта қалу; *I hung up* мен  
 қысқарттым

**hanger** ['hæŋə] **n.** – киім ілгіш, ілмек  
**hanging** [hæŋɡɪŋ] **adj.** – салбыраған;  
 аспа, асулы; аспалы

**hap** [hæp] **n.** – жағдай

**hapless** **adj.** – Асанқайғы

**happening** ['hæp(ə)nɪŋ] **n.** – оқиға

**happily** ['hæpɪli] **adv.** – шүкір, сәтті  
 түсіп; *thank God, thank goodness*  
 Құдайға шүкір

**happiness** [hæpɪnes] **n.** – талан

**happiness; fortune; (good) luck** [lʌk]  
**n.** – бақыт, ырыс, сәттілік

**happy** ['hæpi] **adj.** – бақытты; құтты;  
*congratulate* құтты болсын

**harbour** ['hɑ:bə] **n.** – кемежай; аймақ

**harbour a grudge (against)** **v.** – даттау

**hard** [hɑ:d] **adj.** – қатты; *hurt/wound*  
*smb's feelings* қатты сөз айту; *stingy*  
*man* қатты (сараң) адам; *in a loud*  
*voice* қатты дауыспен

**harden** ['hɑ:dən] **v.** – қату, сіресу,  
 қатаю

**hardened** **adj.** – шыныққан;

**hard-hearted** **adj.** – тас жүректі,  
 қатыгез; мейірімсіз

**hardihood** ['hɑ:dɪhʊd] **n.** – батылдық

**hardly** ['hɑ:dli] **adv.** – зорқа; *hardly*  
*overtake* v. зорға қуып жетеміз

**hardly** **adv.** – өліп-талып, әрең; *to try/*  
*do one's best* **v.** өліп-тірілу

**hardly exceed** **adv.** – асар-аспас

**hardly living** **adj.** – өлімсек

**hardly** ['hɑ:dli] **adv.** – әрең, әзер

**hardness** ['hɑ:dnis] **n.** – қаттылық

**hardship** [hɑ:dʃɪp] **n.** – машақат

**hardy** ['hɑ:di] **n.** – сірі

**hare** [hɛə] **n.** – қоян

**hare: young hare; leveret** **n.** – көжек

**harelip** [,hɛə'li:p] **n.** – қоянжырық

**haricot** ['hæri:kəʊ] **bot.** – фасоль

**harm** [hɑ:m] **n.** – кесір, залал, зиян;  
*without loss* зияны жоқ

**harmful** ['hɑ:mfəl] **adj.** – зиянды;

*harmful insect* зиянды жәндіктер

**harmless** ['hɑ:mləs] **adj.** – зиянсыз

**harmlessness** ['hɑ:mləsnes] **n.** –  
 зиянсыздық

**harmonious** [hɑ:'mouniəs] **adj.** –  
 сымбатты; кысты; ұнамды

**harmony** [hɑ:məni] **n.** – гармония,  
 үндестік, үйлесім; сәйкестік; райластық,  
 үйлесімдік, келісушілік

**harness** ['hɑ:nɪs] **n.** – атсайман,  
 ат-тұрман

**harrow** ['hærəʊ] **n.** – тырма

**harry** ['hæri] **v.** – тонау

**hart** [hɑ:t] **n.** – бұғы

**harvest festival** [,hɑ:vɪst'festəvəl]  
**n.** – сабан той; мизам: мизам  
 мейрамы

**has** [hæz] **v.** – *see have*

**haste** [heɪst] **n.** – асығыстық,  
 жылдамдық

**hastiness** ['heɪstɪnes] **n.** – аңғырттық,  
 асығыстық, ойламаушылық

**hat** [hæt] **n.** – шляпа, қалпақ, бөрік,  
 қалпақ

**hatch** [hætʃ] **n.** – 1. люктің есігі,  
 қақпағы; 2. ысырма

**hatchway** ['hætʃwei] **n.** – люк

**hate** [heit] – 1. **n.** жек көрушілік.  
 2. **v.** жек көру, жаман көру

**haughtiness** ['hɔ:tɪnɪs] **n.** –  
 менменділік, паңшылдық; астамдық,  
 тәкаппарлық

**haughty** ['hɔ:ti] **adj.** – паң

**haunt** [hɔ:nt] **v.** – жиі барып тұру

**have a home** [həʊm] **adj.** – үйлі



**have** ['hæv] v. – 1. бар, болу; 2. алу, ие болу, қолға түсіру; 3. тамақ ішу; *have a part in a play қойылымнан роль алу; have breakfast (dinner, supper) таңғы, түскі, кешкі асты ішу; have a bath (a wash) ванна қабылдау/шомылу; have a walk серуендеу, қыдыру; have a try тырысып қору; Have a nice day! Күн жақсы болсын/ бәрі сәтті болсын!; Have done! Тоқтам/ тоқтатыңыз!; Have no doubt. Күмәнданбасаңыз болады!; it's better to have nothing than to have the one барынан жоғы артық*

**have a fancy for horse n.** – атқұмар

**have a nest adj.** – ұялы

**have a secret dream v.** – арманды

**have common channel coll.** – арналас

**have heart-to-heart conversation v.**

– шүйіркелесу; *find plenty to talk about шүйіркелесіп кетті*

**have left [hæv left] v.** – тайды

**have spent v.** – сап қылды (сап етті)

**have in view v.** – ескеру; *in view of, with regard to ескере отырып*

**have sole adj.** – ұлтанды

**have time [taim] v.** – үлгеру, уақыты болу

**have too high an opinion of oneself v.** – өрсіну

**haven ['heiv(ə)n] n.** – гавань

**haversack ['hævəsæk] n.** – затқапшық

**having a crack adj.** – санылаулы

**having a good look adj.** – өнді

**having aspiration [hævɪŋ] adj.** – галанты

**having many children [fildrən] adj.** – үбірлі-шүбірлі, бала-шағалы

**havings ['hævɪŋz] n.** – мүлік, меншік

**havoc ['hævək] n.** – бүлдірушілік, ғалқандаушылық

**hawthorn [hɔ:θɔ:n] bot.** – долана

**hawk I [hɔ:k] n.** – қаршыға

**hawk II [hɔ:k] v.** – заттарды көшеде жүріп сату

**hawk III [hɔ:k] v.** – жөтеліп тамағын тазалау

**hay [hei] n.** – пішен

**haylage ['hei, ] n.** – пішендеме

**haymaking ['hei, meikin] n.** – шөп шабу

**haymaking ['hei, meikin] adj.** – пішендік

**haze [heiz] n.** – 1. түтін; 2. ойдың анық еместігі

**H-bomb [eɪtʃbɒm] n.** – сутек бомбасы

**he [hi:] pron.** – ол

**he was glad [hi wɒz gləd] v.** – мәз-мәйрам болды

**head [hed] n.** – бас; *we read (learnt) ecstatically бас алмай оқыдық; pat on the back басынаң сипады; fig. treated favourably, ethn turn round and round under the head 9 times басынан тоғыз қабат айналдырып; chief adviser бас кеңесшісі; main prize бас жүлде; not arising head бас көтермей/бас алмай; unite басын біріктіру; tied басын байлап жезілген; attached, to harness to (cart, waggon, sledge); word for word бас бұзарлар; be ready to cut heads: hooligans; bother one's head about басын қатыру; to peep бастарын сұғып; (when) danger threatens басына күн туган(да); going to the death басын бәйгеге тіккен; throu the head басынан асыра*

**headache ['hedeɪk] n.** – 1. бас ауру; 2. бөгет, кедергі

**headband ['hedbænd] n.** – бас таңғыш

**head-dress ['heddres] n.** – кимешек, бас киім

**headgear ['hedgiə] – бас киім**

**headless ['hedlis] adj.** – басыз, ақымақ

**headman** ['hedmən] n. – бастық, ба жұмысшы

**head-master** [,hed'mɑ:stə] n. – мектептің директоры

**head-nurse** ['hed,nə:s] n. – бас мейрбике

**headphone** ['hedfoun] n. – құлаққап

**headquarters** [hed'kwɔ:təz] n. – штаб

**headway** ['hedwei] n. – алға басу, жылжу

**healer** ['hi:lə] n. – шипагер, емдеуші

**health** [helθ] n. – 1. саулық, ахуал; 2. денсаулық

**healthy** ['helθi] adj. – 1. аман, салауатты; 2. сау; дені сау; 3. п. саламат

**healthy way of life** салауатты өмір салты

**bear** [hiə] v. – есту; тындау, білу; (*by chance, by accident*) **heard** естіп қалу; **heard thing** естіген нәрсе

**heart** [hɑ:t] n. – 1. жүрек, жан; 2. маңызы; 3. батылдық

**heart-failure** [hɑ:t 'feiljə] n. – жүрек ауруы

**heartless** ['hɑ:tles] adj. – қайырсыз; рақымсыз, қатыгез, мейірімсіз

**hearth** [hɑ:θ] n. – үй ошағы

**heartly** ['hɑ:ti] adj. – шын жүректен, ақ пейілді, ақ жүректі

**heat** [hi:t] – 1. n. 1. аптап; ыстықтық; 2. *med.* қызу, жоғарғы температура; 3. ашу, ызса; 2. v. 1. қыздыру, жылыту; 2. жағу (пеш)

**heather** ['hedə] *bol.* – аршагүл

**heave** [hiv] v. – көтеру, тарту, толқу

**heavy pieces** – күрделі тас

**heavy** ['hevi] adj. – 1. ауыр; зілді; 2. қатты күшті; 3. ауырлаған; 4. көңілсіз; **hard, difficult; pregnant** аяғы ауыр (әйел); **fig. ruthless, pitiless, merciless** қолы ауыр; **steady, balanced, even-tempered** ауыр мінезді

**hectare** ['hekta:] n. – гектар

**hedgehog** ['hedʒɔg] n. – кірпі; **bristle (up), show unkindly attitude (to)** кірпідей жиырылу

**heel** [hi:l] – 1. n. өкше, табан. 2. v.

1. өкше қақтыру; 2. ізіне түсу, қудалау

**heeled** [hi:ld] adj. – тағаланған

**heel** [hi:l] *anat.* – өкше; **pursue on heels** өкшелен қуу; **on high heels** өкшелі

**heigh** [hei] *sleng.* – әй;

**height** [hait] n. – 1. қырат; 2. бой;

3. биіктік, жоғарылық, күш

**heir** [eə] n. – мирасқор, мұрагер

**heifer** ['hefə] n. – бұзау

**hell** [hel] n. – дозақ, тозақ

**hello** (*good day, (morning, evening)*) – сәлем; сәлеметсіз бе

**helmet** ['helmit] n. – дулыға, шлем

**helot** ['helət] n. – құл

**help** [help] – 1. v. 1. көмектесу; демей; 2. жақсарту; көрік беру; 3. мүмкіндік жасау, себепкер болу; 4. тарау; дәм алдыру; 2. n. 1. көмек, қолғабыс; 2. құтқару; көмектің көзі; көмекші; **help yourself дәм алыңыздар**

**help to climb** [klaɪm] v. – мінгізу

**help to knock/throb/shake off** v. – қағысу

**helped** [helpəd] adj. – болысқан

**helper** ['helpə] n. – қолғанат, көмекші

**hem** [hem] – 1. n. 1. жиек, шет; көмкерме; 2. көмкеру. 2. v. әдіптеу, көмкеру

**hemp** [hemp] n. – кендір; кенепшөп

**hen** [hen] n. – тауық

**henbane** ['henbeɪn] *bol.* – мендуана, **are you crazy/have you gone crazy** немене мендуана жеп алғансың ба

**henna** ['hene] – 1. n. қына. 2. adj. қызыл қоңыр

**her** [hə:] pron. – оны(ң), соны(ң) (әйел)

**herb** [hə:b] **n.** – өсімдік, шөп

**herd** [hə:d] **n.** – үйір; *in blocks үйір-үйір*; *herd; flock үйірімен; табын, қора мал*

**herder** ['hə:də] **n.** – шопан; *herdsman* ['hə:dzmən]; *shepherd*

**here** [hiə] **adv.** – міне, мұнда, осында

**hereabout** [,hiəə'baʊt] **adv.** – жақында

**hereafter** [,hiəə'ɑ:fətə] **adv.** – келешекте

**heresy** ['herəsi] **n.** – діннен азғандық

**heritage** ['henti:dʒ] **n.** – мирас, мұра

**hermetically** [hə:metik(ə)li] **adj.** – нық

**hero** ['hiəəu] – батыр, қаһарман; ер; *in the epoch of heroes батырлар дәуірінде; thanks to, owing to heroes батырлардың арқасы; to brave people батыр адамдарға; courageous figure ер кейінгі; athletic build/frame ер тұлғалы*

**heroism** [herouizm] **n.** – ерлік; батырлық, қаһармандық; *particular heroism ерлігі ерекше; with fortitude, doughtily ерлікпен; show example of bravery ерлік көрсетеді; perform a feat ерлік жасады; our heroic action ерлік ісімізбен*

**heron** ['herən] **zool.** – құтан, көкқұтан, аққұтан

**herpes** ['hə:pi:z] **med.** – ұшық

**hesitate** [heziteit] **v.** – айну, абыржу, қобалжу

**hesitation** [,hezit'eifən] **n.** – 1. қобалжу, екі ойлы болу; сенімсіздік, күдік, күмән; ауытқу; 2. тұтығу, кекештену

**hew** [hju:] **v.** – 1. шабу, жару; 2. жону

**hey, heigh** [hei] **interj.** – 1. эй!, э-э!; э? (достық қатынаста, қуанышта, таңғалғанда, сұрау ниетінде); 2. сәлем! қал қалай! керемет!

**hi** [hai] – сәлем; *(one's) warmest regards* жсалынды сәлем; *send one's*

*regards* біреудің сәлемін жолдау; *greetings from Almaty* Алматыдан сәлем

**hiccup** ['hikʌp] **n.** – ықылық

**hide** [haid] **v.** – бұғу, тығылу; бұғып жата қалу, жасыру

**hiding I** ['haidɪŋ] **n.** – соққы

**hiding II** ['haidɪŋ] **n.** – жасыру

**higgledy-piggledy** [,hɪɡldi'pɪɡldi] **adj.** – ағып-тамып, өте тәрбиесіз, ретсіз

**high** [hai] **adj.** – 1. биік, зәулім, ұзын; 2. жоғарғы; 3. жіңішке (дыбыс); 4. қымбат, негізгі

**high boots** [hait buts] **n.** – етік, ұзын қонышты етік

**high price(s)** **n.** – қымбатшылық

**high school** [haisku:l] **n.** – орта мектеп

**highly inaccessible** *met.* – асқар; *like the top of the mountain* асқар таудай

**highly** ['haili] **adj.** – аса, өте қатты; *very able* аса зейінді; *with particular concern* аса қамқорлықпен; *very quiet man* аса сабырлы кісі

**hike** [haik] – 1. **n.** серуен, қыдыру. 2. **v.** серуендеу, қыдыру

**hill** [hil] **n.** – илеу; төбешік, төбе

**hillock** ['hilək] **n.** – қырка; адыр, төбеше

**hilly** ['hili] **adj.** – қырлы; адырлы; *hilly place* адырлы жер; төбешігі көп

**him** [him] **pron.** – ол, оны, оған (ер)

**himself** [him'self] **pron.** – өзі; *i find myself he was lazy* өзі жалқау екен; *it seems like mountain* өзі бір тау; *treat as between friends* өзінсіну; *himself* өзін-өзі; *the man, who knows one's own worth/value; have a high opinion of oneself; to be self-assured, to be self-possessed* өзін-өзі білген ер; *self-education* өзін-өзі тәрбиелеу; *self-knowledge* өзін-өзі тани біту; *self-government* өзін-өзі басқару; *self-service* өзіне-өзі қызмет ету; *be able to look at himself critical* өзіне-өзі

сын көзбен қарай білу; *in one's own way* өзінше; *your own* өзіңдікі

**hind I** [haind] n. – ферма қызметкері, шаруа

**hind II** [haind] n. – артқы

**hinder** ['hində] (from) v. – кедергі болу, бөгет болу

**hinge (on)** [hɪndʒ] v. – тірелу; *everything hinges on the boss's decision* бәрі бастықтың шешіміне тіреліп тұр

**hip** [hip] anat. – бөксе

**his** [hɪz] pron. – оның, онікі

**hiss** [hɪs] v. – ысылдау

**historian** [hɪs'tɔ:riən] n. – тарихшы

**historical** [hɪs'tɔ:riəl] adj. – тарихи; *historical date* тарихи күн

**historiography** [hɪ'stɔ:ri'ɔ:grəfi] n. – тарихнама

**history** ['hɪstəri] n. – 1. тарих; 2. шежіре; *in the history* тарихтың бетінде

**history conducting** ['hɪst(ə)rɪ 'kɒndəktɪ] n. – тарихтану

**hit** [hɪt] v. – ұрылу, ұру, соғысу; *strike one's head against the door* басын есікке ұрып алу; *the boat struck (against) a rock* қайық жартасқа соғылды

**hoar-frost** ['hɔ:frɒst] n. – қырау

**hoarse** [hɔ:s] adj. – қарлыққан, қырылдаған; *speak hoarsely, speak in a hoarse voice* қарлыққан дауыспен сөйлеу

**hoax** [həʊks] v. – алдау

**hobby** [hɒbi] n. – әуестік, сүйікті іс

**hockey** ['hɒki] n. – хоккей

**hold** [həʊld] v. – ұстану; ұстау, шыдау, ие болу, тоқтату, ойлау

**hold sway (over)** v. – өктемдеу; *hold sway over smb* біреуге өктемдік ету; *energetic movements* өктемдеу қимыл

**holder** ['həʊldə] n. – ұстағыш, ие, сап

**hole** [həʊl] n. – тесік, шұңқыр, ің, үңгір

**holiday** ['hɒlɪ,deɪ] n. – мейрам, мереке

**holiday dish** ['hɒlɪ,deɪ,-dɪʃ] n. – мереке тағамы; наурызкөже

**holiday home** n. – демалыс үйі

**holiday** (*concerning of the child's birth*) n. – шілдехана

**Hollander** ['hɒləndə] n. – Голландия адамы

**hollow I** ['hɒləʊ] n. – қойнау, қуыс, бостық

**hollow II** ['hɒləʊ] adj. –

1. бос, шүңірек, қуыс; 2. өзекті; 3. қазаншұңқыр; *get/feel/grow hungry* өзегі талды

**hollow, lowland** ['ləʊlənd] n. – аласа жер; *hollow of the hand* шеңгел

**holy** ['həʊli] adj. – 1. аруақты; киелі; касиетті; 1. *rel.* әулие; *sacred place* киелі жер

**homage** ['hɒmɪdʒ] n. – қадірлеу

**home** [həʊm] n. – үй, отан, отбасы

**homeless** [həʊmlɪs] adj. – үйсіз-күйсіз; панасыз

**homely** ['həʊmli] adj. – көріксіз, қарапайым

**homestead** ['həʊmsted] n. – қора

**homogeneity** [,həʊməʊdʒə'neɪəti] n. – біркелкілік

**homogeneous** [,hɒmə'dʒi:nɪəs] adj. – біркелкі, бірыңғай

**honest** ['ɒnɪst] adj. – намысты; әділ, адал, шын; *public justice* әділ сот

**honestly** ['ɒnɪstɪ] adv. – қалтқысыз; It is my firm belief мен бұған қалтқысыз сенем

**honesty** ['ɒnɪstɪ] n. – адалдық; әділдік, шындық

**honey** ['hʌni] n. – бал, тәтті

**honeyed** ['hʌnɪd] adj. – балды (тәтті)

**honeysuckle** ['hʌni,sʌkl] *boil.* – ұшқат

**honorarium** [ˌɒnə'reəriəm] n. – қаламақы; *fee /pay an honorarium*

қаламақы төлеу; *author's emoluments*  
интерлық қаламақы

**hono(u)r and conscience, humaneness**  
*coll.* – ар-ниман

**hono(u)r** [ɒnə] *n.* – ар, ождан, намыс,  
абырой, құрмет; *from that, disquiet*  
*hono(u)r* ар қысын

**honour I** [ˈɒnə] *n.* – құрмет, сый-  
құрмет; абырой; ар-намыс; намыс;  
*surrounded with honour, respect* сый-  
құрметке бөленген

**honour II** [ˈɒnə] *adj.* – бауырмал

**honour roll** *n.* – құрмет тақтасы

**honourable** [ˈɒnərəbl̩] *adj.* –  
құрметті, қадірлі, сыйлы; honorary title  
құрметті атак

**hook (on, to)** [hʊk] *v.* – қыстыру,  
ілгектеу

**hook** [hʊk] *n.* – ілгешек, ілгек

**hook-on** [hʊk ɒn] – 1. *v.* тіркелетін;  
2. *adj.* тіркелмелі

**hoopoe** [ˈhu:pʊ:] *n.* – бәбісек

**hoot** [hu:t] *v.* – гулеу, ысқыру,  
айқайлау

**hop** [hɒp] *n.* – құлмақ

**hope** [həʊp] – 1. *n.* үміт, күдер, дәме;  
2. *v.* үміттену; *justify hopes* үмітін  
ақтау; *not lose hope* үміт үзбеу

**hopeless** [ˈhəʊplɪs] *adj.* – үмітсіз, үміт  
үзген

**hopelessness** [ˈhəʊplɪsnəs] *n.* –  
амалсыздық, үмітсіздік

**horizon** [həˈraɪzən] *n.* – көкжиек; *on*  
*the other side of horizon* көкжиектің  
аржағы

**horn** [hɔ:n] *n.* – мүйіз, гудок

**horned** [hɔ:nd] *adj.* – мүйізді; *horned*  
*animal* мүйізді жануар; *mythological*  
*ancestor of Kirghiz* мүйізді Бұғы ана

**horror** [ˈhɒrə] *n.* – қорқыныш, үрей

**horse** [hɔ:s] *n.* – ат; құнан; *mount*  
*атқа қон*; *riding high* атқа міну; *sitting*  
*pretty* аттың үстінде; • *if the job is here,*

*the worker is near* ат болса, айдаушы-  
лар табылады; • *the best horse shows*  
*itself at the race* ат өнері білінбес,  
бәйгеге түсіп жарыспай; • *trainer's*  
*progress will be shown on his tutor* ат  
шапнайды, бап шабады; • *get to know*  
*by travelling all over the world while you*  
*have a horse, recognize people, while*  
*you have possibilities* атың барда –  
жер таны, асың барда – ел таны; •  
*one shouldn't look at the mouth of gift*  
*horse* сыйға тартылған аттың тісін  
санамайды

**horse radish** [ˈhɔ:s,rædɪʃ] *bot.* –  
ақжелкек

**horse: warhorse: racer** [ˈwɔ:hɔ:s]  
*n.* – тұлпар

**horse-breeder** [hɔ:sˈbri:də] *n.* – атшы,  
атбағар

**horseless** [ˈhɔ:slɪs] *adj.* – атсыз

**horseman** [ˈhɔ:smən] *adj.* – атты;  
*mounted* атты полиция; *cavalry* атты  
әскерлер

**hose** [həʊz] *n.* – шланг; жең

**hospitable** [hɒsˈpɪtəbl̩] *adj.* – қонақжай;  
*we are hospitable* қонақжай халықпыз

**hospital** [ˈhɒspɪtəl] *n.* – аурухана

**host I** [həʊst] *n.* – 1. ие; 2. қонақ  
үйінің бастығы, иесі

**host II** [həʊst] *n.* – көп, бір топ

**hostel** [hɒstəl] *n.* – жатақхана

**hot** [hɒt] *adj.* – ыстық, қызу

**hot/cooked cereal** *n.* – ботқа

**hotbed** [ˈhɒtbed] *n.* – көшетхана

**hot tempered** *adj.* – ашушаң

**hot wind** [hɒtwɪnd] *n.* – аңызак жел

**hotel** [həʊˈtel] *n.* – отель, қонақ үй

**hotly, with heat; hot** [hɒt] *adj.* –

ыстық; *heat, sultriness* ыстық леп;  
ыстығырақ – *ardent* [ˈɑ:dənt], *vehement,*  
*intense, heated; fill with hot sand* ыстық  
құммен толтыру; *my hot southern*  
*cotton edge* ыстық оңтүстігім мақталы

**hound** [haund] n. – 1. құмай, тазы;  
2. оңбаған

**hour** [aʊə] n. – уақыт, сағат

**hours** [aʊəz] adj. – сағаттық

**house** [haus] n. – үй, құрылыс;  
*framework of jurta үйдің сүйегі; go seldom outside үйден көп шықпау; housekeeping үй шаруасы; can not stay at home үйде тұра алмау; build house үй салу; domestic animal үй жануары; rabbit үй қояны; home work үй тапсырмасы; supply jurta үй тігу; members of family, household үй-імі; simply, without ceremony, behavior like at home үйдегідей*

**household** ['haushould] n. – тұрмыс;  
*household holiday тұрмыс мейрамы; create family тұрмыс құру; be married тұрмысқа шығу; отбасы, үй шаруасы*

**household** adj. – тұрмыстық

**hovel** ['hɒv(ə)] n. – лашық үй, там

**hover** ['hɒvə] v. – 1. ұшу; 2. сандалу;  
3. абыржу

**how** [hau] adv. – қалай? қанша?

**how many** pron. – қанша (зат.е. к.т.; саналатын з.е.)

**how much** pron. – қанша (зат е. ж.т.; саналмайтын з.е.)

**how** pron. – қалай; *in any case; anyway, anyhow қалайда, қалай болса да*

**however** [haʊ'evə] adv. – 1. қалай болса да; 2. қарамастан, дегенмен

**howl** [hau] n. – гуіл, айқай, ұлу

**howl** [hau] (about wind) v. – аңырау; баж ету; ұлу; *wail ұлиды; айқалау*

**hue** [hju:] n. – түс, бояу

**huge** [hju:dʒ] adj. – зор, төбедей, үлкен, дардай; зеңгір; алып, аса зор

**hugger-mugger** adv. – астын-үстін

**bullo** [hʌ'ləʊ] int. – Алло! Сәлем!

**hum** [hʌm] n. – гүрсіл, шу, гулеу;  
*avalanching coming of avalanche гүрткен көшкін*

**human** ['hju:mən] adj. – 1. адам, адамдық, адамдық; кісілік, 2. парасатты

**humane** [hju'mein] adj. –

1. адамгершілікті, парасатты;  
2. адамзаттық; 3. қоғамдық; *a man of humane character парасатты адам*

**humane** [hju'mein] n. – адамгершілік, гуманитарлық

**humaneness** [hju:'meɪnəs] n. – адамгершілік, *human's beauty адамгершілік қасиеті*

**humanism** [hju:mə'nɪzəm] n. – гуманизм, адамгершілік

**humanity** [hju:'mænɪti] n. – 1. адамзат; 2. адамдық, адамшылық, мейірімділік, кісілік; *agree with humans essence адамдық бейнесіне орайлас; адамшылыққа қарсы қиянат*

**humanly** ['hju:mənli] adv. – адамша

**humid** ['hju:mɪd] adj. – ылғалды; дымқыл; *get damp ылғалдану*

**humo(u)r** ['hju:mə] n. – эзіл-сықақ, *jesting қалжыңбас; \* many a true word is spoken in jest ойнан айтсаң да, ойнан айт*

**hump** [hʌmp] n. – өркеш, бүкір, төмпешік

**humpbacked** ['hʌmpbækt] adj. – бүкір

**humus** ['hju:məs] n. – қарашірік

**Hungarian** [hʌŋ'geəriən] n. –

1. венгер; 2. венгер тілі

**hunger** ['hʌŋgə] n. – ашаршылық, аштық; *be hungary аштыққа ұшырау*

**hungry** ['hʌŋgrɪ] adj. – аш, нашар жер

**hunt** [hʌnt], [hʌnt] v. – аң аулау, аңға шығу, іздеу, қудалау

**hunter** ['hʌntə] n. – аңшы

**hunting** ['hʌntɪŋ] n. – аңшылық; аушы; *hunting dog аң аулауға шығатын ит;*

*hunting trade аңшылық кәсіп*

**hurly-burly** ['hɜ:li,bɜ:li] n. – апас-қапас

**hurriedly** ['hʌrɪdli] adj. – атүсті; асығыс

**hurry** ['hʌŋ] – 1. *v.* асығу; асықтыру; аптықтыру; тез, тездету; жеделдету, жылдамдату; 2. *n.* аласапыран, әбігер, қарбалас; асығыстық, асығыс, тез, төзімсіздік; **hurry along оқиганы, жағдайды тездету/жылдамдату; hurry over әйтеуір, асығыс істеу; hurry through асығыста орындау; hurry up асықтыру, асығу; hurry up! тез!, жылдам, жылдамдам!; **don't hurry асықпа; ... haste makes waste асыққан шайтанның ісі; talk in a hurry асыға сөйлесу****

**hurry-scurry** *adv.* – асып-сасып, **do smth. hastily бір нәрсені асығыста/үстірмін жасау; in his haste/flurry he never noticed that асығыста ешнәрсені байқамады**

**husband** ['hʌzbənd] *n.* – күйеу, жұбай, зайып

**husband or wife's relatives** *n.* – қайын-жұрт

**hush** [hʌʃ] – 1. *n.* тыныштық. 2. *v.* тыныштық орнату, тыныштандыру

**husk** [hʌsk] *n.* – қауыз, қабық

**hydrocarbon** [ˌhaɪdrəʊ'kɑ:bən] *n.* – көмірсутек

**I** [aɪ] *pron.* – мен

**ice** [aɪs] – 1. *n.* 1. мұз; 2. қатырылған десерт (қатырылған жеміс шырыны); 3. салқындық, ұстамдылық; 2. қатыру; мұз қату; мұзға айналу; **Ice forms мұз қатып жатыр; Ice melts мұз еріп жатыр**

**ice age** [ˈaɪs,eɪdʒ] *n.* – мұз дәуірі

**icebox** [ˈaɪsbɒks] *n.* – тоназытқыш

**ice cream** [ˌaɪs'kri:m] *n.* – балмұздақ

**ice drift** [draɪft] *n.* – мұз/сел көшкіні

**ice floe** [fləʊ] *n.* – мұз тілімі/сел

**Iceland** [ˈaɪslənd] *n.* – Исландия

**idea** [aɪ'diə] *n.* – 1. идея, ой; 2. ұғым; түсінік; 3. ым; пайым; көз қарас; 4. сана;

**hydroelectric** [ˌhaɪdrəʊ'lektrɪk] *adj.* – гидроэлектрлік

**hydrology** [ˌhaɪ'drɒlədʒi] *n.* – гидрология

**hydroplane** [ˌhaɪdrəʊ'pleɪn] *n.* – гидроплан

**hyena** [haɪ'i:nə] *n.* – (зоол.) гиена

**hygiene** [ˌhaɪdʒi:n] *n.* – гигиена, тазалық

**hymn** [hɪm] *n.* – әнұран; **national anthem ұлттық ұран**

**hyperbola** [haɪ'pə:bələ] *n.* – гипербола

**hypertension** [haɪpət'enʃən] – кантасу

**hyphen** ['haɪfən] *n.* – сызықша

**hypnosis** [hɪp'nəʊsɪs] *v.* – арбау; **induce/produce hypnosis арбау, гипноз**

**hypnotist** ['hɪpnətɪst] *n.* – арбауыш

**hypnotize** [hɪpnə'taɪz] *v.* – гипноздау

**hypocrisy** [hɪ'pɒkrəsi] *n.* –

екіжүзділік, сикыршылық

**hypotension** [ˌhaɪpəʊ'tenʃən] – кантөмен

**hypothesis** [haɪ'pəθɪsɪs] *n.* – гипотеза

**hysteria** [hɪs'tɪəriə] *n.* – кояншық, истерия (жүйке ауруы)

## I

5. мағлұмат; **express a notion ұғымды білдіреді**

**ideal** [aɪ'diəl] *adj.* – пәк, жетілмеген, тамаша

**identical (with)** [aɪ'dentɪk(ə)] *adj.* – айырмасыз; бірдей; барабар, ұқсас

**identify** [aɪ'dentɪfaɪ] *v.* –

біркелкілендіру, ұқсату, тану, анықтау

**identity** [aɪ'dentəti] *n.* – бірдейлік, ұқсастық

**identity card** *n.* – төл құжат (**ID қысқартылған түрі**)

**ideology** [ˌaɪdɪ'ɒlədʒi] *n.* – идеология

**idiom** ['ɪdiəm] *n.* – идиома

**idle** ['aɪdl] – 1. **adj.** 1. жұмыссыз, жұмыс істемейтін; 2. жалқау;

3. пайдасыз. 2. **v.** 1. жалқаулану, іссіз жүру; 2. бос тұру

**idol** ['aɪd(ə)] **n.** – 1. пұт;

2. ардақтайтын адам

**idyl(l)** ['ɪd(ə)] **n.** – 1. идиллия (қысқа поэзиялық шығарма); 2. рақат өмір

**if conj.** – егер

**if only adv.** – әйтеуір

**if that's the case adv.** – ендеше

**ignite** [ɪg'naɪt] **v.** – 1. алаулану, тұтану; тұтандыру; 2. жану, жанып кету; жандыру

**igneous** ['ɪgniəs] **adj.** –отты, жалынды

**ignominy** ['ɪgnəmiːni] **n.** – абыройы төгілгендік, маскаралық, қара беттік

**ignore** [ɪg'noː] **v.** – елемей, ескермеу

**ignoramus** [ɪg'nə'reɪməs] **adj.** – надан

**ignorance** ['ɪgnərəns] **n.** – білімсіздік; надандық, мағлұматсыздық

**ignorant** ['ɪgnərənt] **adj.** – 1. білімсіз, білімі жоқ; 2. надан

**ill** [ɪl] – 1. **n.** зиян, залал. 2. **adj.** 1. ауру; 2. жауыз, қас. **adv.** 1. жаман; 2. әрең, қиыншылықпен

**ill-advised** [ɪləd'vaɪzd] **adj.** – ақылға сыймайтын, ойланбайтын

**ill breeding** ['brɪːdɪŋ] **n.** – өнегесіздік, әдепсіздік, дөрекілік, өрескелдік

**ill-bred** [ɪl'bred] **adj.** – көргенсіз; тәртіпсіз, мәдениетсіз, өрескел

**ill-conditioned** ['ɪkən'dɪʃənd] **adj.** – 1. жаман қасиетке ие болуы; 2. нашар көңіл-күйде; 3. нашар жағдайда болуы; ұрысқақ, жауыз, мазасыз, ашулы

**illegal** ['ɪliːgəl] **adj.** – 1. заңсыз, жасырын; 2. заңға қарсы/қайшы

**ill-mannered** [ɪl'mænəd] **adj.** – әдепсіз

**ill news** – *n.comb.* жаман/жағымсыз хабар

**illness** [ɪlnɪs] **n.** – ауру, сырқат

**illuminate** [ɪ'luːmineɪt] **v.** – білім тарату; арайландыру, жарық түсіру, бояу

**illumination** [ɪ,ljuːmi'neɪʃən] **n.** – жарық, жарықтық, иллюминация

**illusionist** [ɪ'luːzənɪst] **n.** – 1. амалшы; фокусник; 2. арманшыл, қиялшыл; иллюзионист

**illusion** [ɪ'luːzən] **n.** – 1. иллюзия, қиял; 2. болмас іс, сағым, бұлдыр

**illustrator** ['ɪləstreɪtə] **n.** – көркемдеуші, суретші

**illustrious** [ɪ'lɑːstriəs] **adj.** – белгілі, атакты, даңқты

**image** ['ɪmɪdʒ] **n.** – 1. бейне; түр, кескін; кейіп; тұрпаты; статуя; 2. **v.** бейнелеу; кейіпін келтіру; көз алдына келтіру/елестету

**imaginary** [ɪ'mædʒɪnəri] **adj.** – 1. қиялдағы; 2. нақты емес, ойдағы, іске орынды аспайтын

**imagination** [ɪ,mædʒɪ'neɪʃən] **n.** – 1. қиял; фантазия; 2. елестету

**imagine** [ɪ'mædʒɪn] **v.** – бейнелеу; көз алдына елестету, ойлау

**imbecile** ['ɪmbɪsɪːl] **adj.** – ақымақ, дөрекі

**imitate** [ɪmɪteɪt] **v.** – 1. еліктеу; біреудің істегенін істеу; 2. пародиялау, сықактау

**immature** [ɪ,mə'tjuə] **adj.** – шікі, піспеген, толмаған, жетілмеген

**immediately** [ɪ'mɪːdiətli] **adv.** – 1. қолма-қол; 2. дереу; ізінше; шапшаң

**immense** [ɪ'mens] **adj.** – 1. кең; ұшан: ұшан-теңіз, ұшан-қайыр, ұшы-қиыры жоқ; 2. үлкен, орасан зор; 3. *coll.* тамаша, әдемі, әсемделген

**immersion** [ɪ'mɜːʃ(ə)n] **n.** – 1. батыру, бату; 2. шөгү, тұңу

**immigrant** [ɪ'mɪ'grənt] **n.** – ауған, қоныс аударған

**immixture** [ɪ'mɪkstʃə] **n.** – аралас, былық, жаңылыс



**immobile** [i'moubail] **adj.** – жылжымайтын, қозғалмайтын, сылбыр

**immoderate** [i'modərit] **adj.** – артық, керексіз, шамадан, шектен тыс, өлшеусіз

**immodest** [i'modist] **adj.** – 1. ерсі, дөрекі; 2. ұятсыз, арсыз

**immolate** [i'mouleit] **v.** – 1. құрбандық шалу; өлтіру; 2. құрбан ету; 3. жою, құрту

**immolation** [i'mou'leifən] **n.** – құрбандық

**immoral** [i'mɔr(ə)] **adj.** –

1. адамгершілікке жатпайтын;
2. азғын; бұзылған

**immortality** [i'mɔ:tælitɪ] **n.** –

ажалсыздық, мәңгілік, өлмейтіндік

**immune** [i'mju:n] **adj.** – 1. жұқпайтын,

дарымайтын, зақымданбайтын, тіс батпайтын; 2. бейімсіз, қабылдамайтын

**impact** ['impækt] – 1. **n.** 1. түрткі,

соққы; 2. әсер. 2. **v.** 1. қысу; 2. мықтап бекіту

**impair** [im'pæ] **v.** – 1. әлсірету;

2. бұзу, кеміту, нашарлату

**impale** [im'peil] **v.** – тесу, тесіп алу

**impart** [im'pɑ:] **v.** – 1. беру, жеткізу;

2. айту

**impartial** [im'pɑ:ʃəl] **adj.** – бейтарап,

әділ, дұрыс, тура

**impartial judge** [im'pɑ:ʃəl] **n.** – әділ

казы

**impartiality** [im, pɑ:ʃi'æləti] **n.** –

бейтараптық, әділдік

**impassable** [im'pɑ:səbl] **adj.** – өте

алмайтын, өткелсіз, өтуі қиын

**impasse** **n.** – 1. тұйық; тұйық көше;

2. тұйыққа тірелу, дағдару; **reach an impasse** тұйыққа тірелу; **break an impasse** тұйықтан шығу

**impassioned** [im'pæʃ(ə)n] **n.** –

құмарлық, әуесқойлық, ынтықтық

**impatient** [im'peifənt] **adj.** – 1.

төзімсіз, шыдамсыз; 2. ашушаң, кейігіш, ренжігіш

**impeach** [im'pi:tʃ] **v.** – 1. күдіктену;

2. айыптау, ұялту, бетіне басу

**impeccable** [im'pekəbl] **adj.** –

1. күнәсіз, таза; 2. мінсіз

**impecunious** [im'pi:kju:njəs]

**n.** – пұлсыз, ақшасыз

**impend** [im'pend] **v.** – төну,

қауіптендіру, жақын болу

**imperative** [im'perətɪv] **adj.** – бұйыра;

**imperative mood gr.** бұйрық рай;

**imperious/peremptory tone** бұйрықты үн

**imperceptible** [im'pɜ:ptəbl]

**adj.** – байқаусыз; білінбейтін; елеусіз, көрінбейтін, сезілмейтін

**imperial** [im'piərəl] **adj.** –

империялық, тамаша, әсемделген

**imperiousness** [im'piəriəsnəs] **n.** –

өктемдік

**impersonal** [im'pə:sənəl] **adj.** –

жақсыз, әділ

**impetuous** [im'petjuəs] **adj.** – екпінді;

**playing headily** екпіндете шертіп отыр;

**in rate** екпіннен бір танбайды екен

**impinge** [im'pindʒ] **adj.** – 1. (impinge

on, impinge upon, impinge against) соқтығысу, соғысу, тиісу (бірнәрсеге); 2. (impinge on, impinge upon) басып кіру (бір жаққа); қол сұғу, шектеу; озбырлық қылу, намысына тию; қастық ойлау; қастық істеу; қастандық жасау (бір нәрсеге); **This impinges on my rights as a citizen.** Бұл менің азаматтық құқығымға қол сұғу

**implement** ['impliment] **n.** – қару,

құрал, аспап

**import** ['impɔ:rt] **v.** – шеттен келтіру,

импорт

**import(s)** **n.** – әкелім

**important** [im'pɔ:tənt] **adj.** – 1.

маңызды; ерекше; 2. айбынды, тәкаппар, маңғазданған

**impotence** [im'pətən(t)s] **n.** –

әлсіздік, күші жоқтық, дәрменсіздік, қайратсыздық

**impregnable** [im'pregnəbl] **adj.** – асусыз,

**impression** [im'preʃ(ə)n] **n.** – 1. әсер; күш; 2. белгі, із; 3. мөр; 4. басу/шығару; **make/create an impression (on, upon) асе ету**

**impressionable** [im'preʃ(ə)nəbl] **adj.** – 1. әсершіл, әсерлі; 2. зерек, қабілетті, түсінгіш

**impressive** [im'presiv] **adj.** – 1. терең әсер ететін, әсерлі; 2. мәнерлі, айқын; 3. көңіл жібітетін

**improve** [im'pru:v] **v.** – жақсарту, жетілдіру, арттыру, түзелу, пайдалану, өсу

**improving n.** – сапаны жақсарту; сауықтыру

**improvisation** [im'prəvai'zeiʃ(ə)n] **n.** – импровизация, суырып салып айту

**improvisator** [im'prəvəizitə] **n.** – импровизатор, суырып салма ақын

**improvise** [im'prəvaiz] **v.** – тез ұйымдастыру, суырып салу, орындау

**imprudence** [im'pru:dəns] **n.** – 1. ақылсыздық, байқаусыздық, ағаттық, асығыстық, ойламай істей салушылық; 2. ағат іс/қылық, дөрекілік

**imprudent** [im'pru:dənt] **adj.** – байқаусыз; аңғырт; аңғалақтау, ақылсыз, ағат

**impulsive** [im'pʌlsiv] **adj.** – 1. импульстік, тез көтеріліп/өрішіп кететін; 2. қозғыш; өршіл

**impurity** [im'pjʊəriti] **n.** – 1. лас, бұлғаныш; 2. арамдық

**in** [in] **prep.** – 1. ішінде, іште; 2. уақыт ішінде; уақыт аралығында; **in a hurry асығыста; in a hurry, hurriedly апыл-құтыла; in addition қосымша; in autumn күздігүні; in conclusion ақырында; in front алдында; in haste асығып-үсігін; in jest әзіл-шыны; in love with құштар; be in love with құштар болу; in most**

**cases көбінесе; in my opinion меніңше; in one word, thus, it means сонымен; alongside with it сонымен қатар; in pairs қос-қосман; in sunlight күншауақта; in that case ендеше; in the evening кешке, кешкісін; in this (interval of) time пәлендей уақытта; in time езгіінде; in vain рәсуа, зая, бекер; for nothing, vainly, to no purpose бекерден бекер; in your opinion сеніңше; in/by turn, one after another кезекпен, кезектесіп**

**inability** [,inə'bɪləti] **n.** – қабілетсіздік, мүмкіншілігі жоқтық

**inaccurate** [in'ækjʊrɪt] **adj.** – 1. дәл емес; 2. дұрыс емес, қате

**inadequate** [in'ædɪkwɪt] **adj.** – сәйкес емес, жеткіліксіз

**inadvertent** [,inəd'və:t(ə)nt] **adj.** – 1. ынтасыз, салақ; 2. абайсыз, байқаусыз

**inane** ['ineɪ] **adj.** – бос, құр

**inanimate** [in'ænimɪt] – 1. **adj.** 1. өлі, тірі емес; жансыз; 2. жансыз, өмірсіз; 2. **n.** жансыз зат

**inappreciable** [,inə'pri:ʃəbl] **adj.** – 1. байқалмайтын, еленбейтін, көзге түспейтін; 2. шамалы; 3. өте бағалы, маңызды

**inappropriate** [,inə'prɔupri:t] **adj.** – ретсіз, орынсыз, жарамсыз, сәйкес келмейтін, үйлесімсіз, орынсыз

**inattentive** [,inə'tentiv] **adj.** – 1. ынтасыз, зейінсіз, ықылдасыз, көңілсіз; 2. алаңғасар; салақ

**inbreathe** [,in'bri:ð] **v.** – 1. дем тарту, таза ауаны жұту; 2. жандандыру, үміттендіру

**incapable** [in'keɪpəbl] **adj.** – қабілетсіз, шамасы келмейтін, зейінсіз

**incapacity** [,ɪnkə'pæsəti] **n.** – қабілетсіздік, күшсіздік

**incense** 1 ['ɪnsen(t)s] **n.** – ладан (хош иісті қара май, смола), фимиам (шылымға қосатын әтір иісті зат)

**incense II** ['insen(t)s] v. –

1. жарамсақтану, жағымпаздану; кошемет қылу, жағымпазданып мақтау;
2. ашуландыру, ызаландыру, абыржыту

**inceptive** [in'septiv] adj. – бастауыш, бастапқы

**incertitude** [in'sə:ti:tju:d]

n. – сенбеушілік, белгісіздік

**incessant** [in'ses(ə)nt] adj. – үздіксіз, тоқтаусыз, дамылсыз

**incest** [in'sest] n. – қан араласу**inch I** [intʃ] – 1. n. 1. дюйм (ұзындық

- өлшемі = 1/12 фут; = 2,54 см);  
 2. кішкене қашықтық; 3. (inches) биіктік, бой; 2. v. сак/баяу қозғалу

**inch II** [intʃ] n. – 1. кішкентай арал;

2. өзен бойындағы шабындық/жайылым; 3. жазықтағы жота, адаыр, бел, дөң

**incident** ['insidənt] n. – уақиға, оқиға

**incise** [in'saiz] v. – ойып орнату, үстінен тілу, кесу

- incite** [in'sait] v. – 1. қоздыру, өршіту, еліктіру, сезімге әсер ету; 2. түрткі болу; 3. мәжбүр ету, еріксіз көндіру; 4. құтырту, ұрындыру

**inclination** [,inkli'neiʃən] n. – 1. бейімділік, бейімделу, еңкею; 2. (for) құштарлық

**incline** [in'klaɪn] – 1. n. ылди, еңкіш, жазықтық; 2. v. 1. ию, еңкею, иілу; 2. өзіне қаратып алу, көңілін аударып алу, ынталы болу

**inclined (to)** [in'klaɪnd] adj. –

1. ниетті, көңіл шабатын; 2. әуес, бейім

**include (in)** [in'clu:d] v. – енгізу; қамту, болу, кірістіру, ішіне алу, қосу

**including** [in'clu:diŋ] prep. – ішінде, қоса алғанда

**inclusive** [in'klu:siv] adj. – қосатын, енгізетін, қоса алушы

**incognizable** [,inkɔg'ni:zəbl] adj. – білінбейтін, танылмайтын

**incoherence** [,inkou'hiərəns] – байланыссыздық, үйлесусіздік, аумалылық

**incoherent** [,inkəu'hərənt] adj. – ұйқассыз, қисынсыз; disjointed account қисынсыз әңгіме; байланыссыздық, тиянақсыз

**income** ['inkəm] n. – кіріс, табыс; **income and expense** кіріс-шығыс

**incommensurability**

[,inkə,menʃərə'biliti] n. – өлшемсіздік

**incomparable** [in'kɔmp(ə)rəbl] adj. – айтқысыз, теңі жоқ

**incompatibility** [,inkəm,pætə'biləti] n. – үйлесімсіздік

**incomplete** [,inkəm'plit] adj. – 1. шала аяқталмаған; 2. толық емес, жетпеген, бітпеген

**inconsequence** [in'kɔnsikwəns] n. – айнималылық, аумалылық

**inconsistence** [,inkən'sistəns] n. – сыйымсыздық

**inconstancy** [in'kɔnstənsi] adj. – аумалылық; тұрақсыздық, өзгергіштік

**inconstant** [in'kɔnstənt] adj. – (about character) аума, тұрақсыз, құбылмалы, өзгергіш

**inconvenient** [,inkən'vi:njənt] adj. – қолайсыз, ыңғайсыз, жағымсыз, мазасыз, тынышсыз, дамылсыз

**incorporate** [in'kɔ:p(ə)rit] – 1. adj. қосылған, байланыстырылған. 2. v. қосылу, құралу, бірігу, кірісу, бірлесу

**incorrect** [,ink(ə)'rekt] adj. – теріс, түзу емес, қисық, түзелмейтін

**incorrigible** [in'kɔridzəbl] adj. – түзелмейтін, жөңделмейтін

**increase** ['iŋkri:s] – 1. n. 1. арту, даму, ілгері басу, гүлдену; 2. өсу, көбею, үдеу; 2. v. 1. өсу, көбею, үдеу, күшею, күшейту, ұлғаю; зорайту, үлкейту

**incredible** [in'kredibl] adj. – 1. нанғысыз; 2. ақылға сыймайтын/қонбайтын

**inculcate** ['ɪnkʌlkeɪt] **v.** – енгізу, иландыру, дегеніне көндіру

**incur** [ɪn'kʊə] **v.** – ұшырау, дұшар болу

**incurable** [ɪn'kjʊərəbl̩] **adj.** – жазылмайтын, ем қонбайтын

**incurved** [ɪn'kʊəvɪd] **adj.** – иілген, майыстырылған

**indebtedness** [ɪn'detɪdnɪs] **n.** – борыш, қарыз

**indecent** [ɪn'di:s(ə)nt] **adj.** – әдепсіз, адамгершілікке қарсы, ұят, келіссіз

**indecision** [ɪn'di'si:z(ə)n] **n.** – батылсыздық

**indecisive** [ɪn'di'saɪsɪv] **adj.** – батылсыз, тұрақсыз, қорқақтайтын

**indefinite** [ɪn'defɪnɪt] **adj.** – белгісіз, өте кең, тұйық, шек қойылмаған

**indentation** [ɪn'denʃən] **n.** – 1. кесіп/ойып алу; қайырма

**independence** [ɪn'dɪ'pendəns] **n.** – тәуелсіздік; дербестік

**independent** [ɪn'dɪ'pendənt] **adj.** – дербес; егемен/егеменді, тәуелсіз

**index finger** **n.** – сұқ; сұқ саусақ

**India** ['ɪndiə] **n.** – Үндістан

**Indian** ['ɪndiən] **adj.** – үнді

**indicator** ['ɪndeɪkɪtə] **n.** – көрсеткіш;

**indicator of well-being** *жақсы өмірдің көрсеткіші*

**indict** [ɪn'daɪt] **v.** – айыптау, кінәлау

**indifference** [ɪn'dɪfrəns] **n.** – қызықпаушылық, көңілсіздік; парықсыздық; немқұрайдылық, бейтараптық

**indifferent** [ɪn'dɪfrənt] **adj.** – селсоқ; парықсыз, көңілсіз

**indigence** ['ɪndɪʒən(t)s] **n.** – кедейшілік, мұқтаждық

**indignant (at)** [ɪn'dɪgnənt] **adj.** – ашынған, ызалы

**indignity** [ɪn'dɪgnəti] **n.** – елемеу, менсінбеу

**indirect** [ɪn'dɪ'rekt] **adj.** – жанама, қисық, қыңыр, шынын қатпайтын

**indisposition** **n.** – шаншу, сырқат, нашар күй

**indisputable** [ɪn'dɪs'pjʊ:təbl̩] **adv.** – талассыз, даусыз, сөзсіз

**individual** [ɪn'dɪ'vɪdʒuəl] – 1. **adj.** 1. дара, дербес. 2. **n.** индивидуум, адам, жеке

**individually** [ɪn'dɪ'vɪdʒuəli] **adv.** – жеке-жеке, дарашыл

**indivisible** [ɪn'dɪ'vɪzəbl̩] **adj.** – айырғысыз, өте майда, бөлінбейтін

**Indo(-)Chinese** [ɪndou'fɪ'ni:z] **adj.** – Үнді-Қытай

**indoctrinate** [ɪn'dɒktrɪneɪt] **v.** – оқыту, үйрету, енгізу

**Indo-European** [ɪndou,jʊərə'pi:ən] **n.** – Үнді-европалық

**indolence** [ɪnd(ə)ləns] **n.** – жалқаулық, ерекшелік, еріншектік, босандық

**Indonesian** [ɪndou'ni:ziən] – 1. **adj.** Индонезиялық. 2. **n.** Индонезиялық

**indoor** [ɪn'dɔ:] **adj.** – үй ішіндегі

**induce** [ɪn'dju:s] **v.** – сендіру, көзін жеткізу, көндіру

**induction** [ɪn'dʌkʃ(ə)n] **n.** – 1. кіріспе, енгізу, таныстыру; 2. әскерге алу; 3. индукция

**indurate** ['ɪndjʊreɪt] **v.** – 1. қатып қалу, қатаю; 2. сезімсіз болу, қатал болу

**industrial** [ɪn'dɑstriəl] **adj.** – өнеркәсіптік

**industrialist** [ɪn'dɑstriəlɪst] **n.** – өнеркәсіпші

**industrious** [ɪn'dɑstriəs] **adj.** – еңбекқор, ықыласты, ынталы

**industry** ['ɪndəstri] **n.** – өнеркәсіп; өндіріс; **industrial goods, industrial products** өндіріс бұйымдары; **society's building** өнеркәсіп-құрылыс

**indwell** [ɪn'dwəl] **v.** – (бір жерде) тұру, өмір сүру

**ineffective** [i,ini'fektiv] **adj.** – жарамсыз, нәтижесіз, көзтартпайтын, нәтижесіз

**inefficient** [i,ini'fijənt] **adj.** – қабілетсіздік, зейінсіздік, нәтижесіздік

**inelegance** [i'neligəns] **n.** – әсемсіздік, көркемсіздік, ұқыпсыздық

**inert** [i'nə:t] **adj.** – инерциялы, босан, салғын

**inexact** [i,inig'zækt, i,ineg'zækt] **adj.** – 1. дәл емес; 2. ынтасыз

**inexhaustible** [i,inig'zə:stəbl] **adj.** – сарқылмайтын, таусылмас

**inexpensive** [i,iniks'pensiv] **adj.** – қымбат емес, арзан

**inexperience** [i,iniks'piəriəs] **n.** – ысылмағандық, тәжірибесіздік

**inexperienced** [i,iniks'piəriən(t)st] **adj.** – шорқақ, ысылмаған, тәжірибесіз

**infamous** [inf məs] **adj.** – 1. жаман атағы бар; 2. даңқсыз; 3. маскара

**infancy** ['infənsi] **n.** – нәрестелік, балалық

**infant** ['infənt] – 1. **adj.** балаларға (арналған). 2. **n.** нәресте, бөбек

**infant school** **n.** – балалар бақшасы

**infect** [in'fekt] **v.** – жұқтыру

**infection** [in'fekʃən] **n.** – инфекциясы, жұқпалы ауру

**infer** [in'fə:] **v.** – қорытынды жасау, көрсету, білдіру

**infinite** [infinət, infinit] **adj.** – шексіз

**infinitive** [in'finitiv] **adj.** – етістіктің тұйық түрі (*грамм.*)

**infirm** [in'fə:m] **adj.** – қаусаған, бос, жұмсақ, ынжық

**inflamm** [in'fleim] **v.** – тұтану, жану, толқыту, ойландыру

**inflammable** [in'flæməbl] **adj.** – тұтанатын; өртенгіш; *easy inflammable тұтанғыш; fuse, by means of that make fire тұтандырғыш*

**inflammation** [i,infə'meiʃən] **v.** – қабыну, от алу, тұтану; *pneumonia*

*өкпеннің қабынуы; nephritis бүйректің қабынуы; dermatitis терінің қабынуы*

**inflate** [in'fleit] **v.** – үрлеу, ауамен/газбен толтыру

**inflect** [in'flekt] **v.** – 1. майыстыру; 2. жіктеу (*грамм.*)

**influence** ['influəns] – 1. **n.** ықпал, әсер. 2. **v.** ықпал ету; *have an influence on ықпалына ерген*

**influential** [i,infli'enʃəl] **adj.** – ықпалды, әсерлі

**inform** [in'fɔ:m] **v.** – білдіру; ақпарлау, баяндау, мәлімет беру; *betray oneself білдіріп қою*

**information** [i,infə'meiʃən] **n.** – хабар, мағлұмат, анықтамалық, ақпарат; *provide data мағлұмат беру; firsthand information, reliable information тікелей (бірінші қолдан) алынған мағлұмат*

**informatization** **v.** – ақпаратану

**informed** [in'fɔ:md] **adj.** – мағлұматты; жаңалықтармен толықтырылған, мәліметті, білімді (адам)

**infuse** [in'fju:z] **v.** – 1. құю, төгу; 2. ояту (сезімін)

**infusion** [in'fju:ʒən] – 1. құю; 2. үміттендіру, дәмелендіру; 3. батылдан-дыру

**ingenious I** [in'dʒi:niəs] **n.** – шығарғыш, тапқыш

**ingenuous II** [in'dʒenjuəs] **adj.** – ақ көңіл, атаксыз

**inhabit** [in'hæbit] **v.** – тұру, өмір сүру

**inhabitant** [in'hæbitənt] **n.** – тұрғын; мекендеуші, тұрушы; *floor space тұрғын жер; vein house тұрғын үй*

**inhale** [in'heil] **v.** – шылтымды ішке тарту, демді, ауаны ішке тарту

**inherit** [in'herit] **v.** – мұра ету, ие болу, мұрагер болу, иелену

**initial** ['iniʃəl] – 1. **adj.** 1. басқы, бастаушы; 2. **n.** 1. басқы әріп; (initials)

өзінің, әкесінің атының бірінші әріптері;  
3. *v.* өзінің, әкесінің атының бірінші  
әріптерін жазу

**initiator** [i'niʃi,eiə] *n.* – қозғаушы

**inject** [in'dʒekt] *v.* – жіберу (терінің  
астынан дәрімен жіберу)

**injure** [in'dʒə] *v.* – зиян келтіру, тілін  
бұлдіру, тигізу, ренжіту, бұзу

**injury** [in dʒ(ə)ri] *n.* – 1. зиян, жара;  
2. әділетсіздік

**injustice** [in'dʒʌstis] *n.* – әділетсіздік,  
арамдық

**ink** [ɪŋk] *n.* – сия

**inn** [ɪn] *n.* – 1. тұрғын үй, тұратын  
жер; 2. қонақ үй

**inner** [,inə] *adj.* – ішкі

**inner sole for footwear** *n.* – ұлтарак

**innocence** [inəs(ə)ns] *adj.* –  
айыпсыздық, адалдық

**innocent** [inəsnt] *fig.* – ақ; кінәсіз,  
айыпсыз

**innumerable** [inju:mərəbl] *adj.* –  
сансыз

**inoffensive** [,inə'fensiv] *adj.* – ренішсіз;  
қиянатсыз, заласыз, зиянсыз, тыныш

**innovation** [,inəu'veiʃən] *n.* – жаңалық  
енгізушілік, жаңашылдық

**inquire** [in'kwaiə] *v.* – сұрау,  
сұрастырып білу

**insane** [in'sein] *adj.* – есі ауысқан,  
есінен адасқан, жынды

**insatiable** [in'seiəbl] *adj.* – тойымсыз,  
ашқарақ, қанағатсыз, мешкей

**insect** [in'sekt] *n.* – құрт-құмырсқа,  
жәндік

**insensible** [in'sensebl] *adj.* – сезімсіз,  
сезбейтін

**insensitive** [in'sensitiv] *adj.* – сезімсіз,  
сезімін жоғалтқан

**inseparable** [in'sepərəbl] *adj.*  
– ажыратылмайтын, бөлінбейтін,  
айырылмайтын

**insert** [in'sə:t] – 1. *n.* 1. қосу; 2.  
қосымша бет (кітаптағы қағаз), қоспа,  
үстеме. 2. *v.* салу, жабыстыру, қосу, қою,  
қондыру

**inside** [in'said] – 1. *n.* 1. ішкі жақ/бет,  
іші; 2. *adj.* 1. ішкі, жасырын, құпия; 3.  
*adv.* ішінде, ішке

**inside out** *adv.* – терісін айналдыра,  
теріс айналдырып; керісінше

**insinuatingly** [insinjueitiŋli] *adj.* –  
астарлы

**insist** [in'sist] *v.* – айтқанын істету,  
дегеніне көндіру, талап ету

**insistence** [in'sist(ə)ns] *n.* –  
табандылық, өжеттілік, қайсарлық, талап

**insistent** [in'sist(ə)nt] *adj.* – табанды,  
өжет, қайсар

**insolvent** [in'sɒlv(ə)nt] *adj.* –  
шамасыз, қарыздар

**insomnia** [in'sɒmniə] *n.* – ұйқы көрмеу

**inspect** [in'spekt] *v.* – тексеру

**inspiration** [in'sp(ə)'reiʃ(ə)n] *n.* – 1.  
шабыт, рух, рухтандыру

**inspirational** [,inspi'reiʃənəl] *adj.* –  
рухтандырығыш

**inspирer** [,inspi'rer] *n.* –  
рухтандырушы; дем: дем беруші

**instant** ['instənt] – 1. *n.* кезең, мезгіл,  
кез. 2. *adj.* 1. асығыс, тез, тығыз,  
шапшаң; 2. осы, үстіміздегі (ай, жыл)

**instantly** ['instəntli] *adv.* – лезде; дем  
арасында; әпсәтте; қапелімде, ізінше,  
кідірмей

**instead** [in'sted] *adv.* – орнына

**instigation** [,insti'geiʃn] *n.* –  
арандатушылық

**instigator** ['instigeitə] *n.* – өшіктіруші;  
арандатушы, әзәзіл

**instinct** ['instɪŋkt] *n.* – 1. сезім; 2.

инстинкт, түйсік. табиғи түйсік; *animal*  
*instincts* аң/жануар түйсігі; *maternal*  
*instinct* аналық сезім/түйсік

**institute** [ˈɪnstɪtjuːt] – 1. n. 1. институт; 2. белгіленген заң, тәртіп, әдет. 2. v.

1. орнату, құру; 2. бастау; 3. сайлау  
**instruction** [ɪnˈstrʌkʃn] n. – нұсқау;  
рауаят, оқыту, үйрету

**instructive** [ɪnˈstrʌktɪv] adj. – өсиетті,  
нұсқаулы

**instructor** [ɪnˈstrʌktə] n. – тәлімгер;  
нұсқаушы

**instrument** [ˈɪnstrʊmənt] n. – 1. аспап;  
2. құрал-жабдық; 3. қару-жарақ; *with/by the naked/unaided eye* аспапсыз көзбен;

**instrument room** n. – 1. аппаратхана;  
2. құрал-жабдық қоймасы

**instrumental** [ˈɪnstrʊmənt(ə)] adj. –  
аспаптық

**instrumentation** n. – аспаптау

**insubordination** [ˌɪnsəˌbɔːdɪˈneɪʃən]  
n. – бағынбаушылық, қайсарлық, бас  
імеушілік

**insufferable** [ɪnˈsʌfərəbl̩] adj. – шыда-  
майтын, төзбейтін

**insular** [ˈɪnsjələ] adj. – аралды,  
ұстамды, тұйық

**insulate** [ˈɪnsjʊleɪt] v. – бөлектеу,  
жекелеу, оңашалау, айыру, қамау

**insulated** [ˈɪnsjuleɪtɪd] adj. – бөлінген,  
жекеленген, қамалған

**insulator** [ˈɪnsjuleɪtə] n. – айырғы

**insult** [ɪnˈsʌlt] – 1. n. 1. *med.*  
зақымдану, мертiту; *қанқұюлу*;  
2. өкпе, ренiш; балағат; 2. v. 1. өкпелету,  
ренжіту; балағаттау; 2. шабуылдау,  
шабуыл жасау; *gratuitous insult* себегісiз  
балағат

**insurance** [ɪnˈʃʊərəns] n. – 1.  
сақтандыру; қамсыздандыру; 2.  
сақтандыру полисі; сақтық; 3.  
сақтандыру сыйақысы; 4. қорғаныс,  
кепілдеме; *cancel insurance* сақтандыру  
полисінің күшін жою; *carry / take out*  
*insurance* сақтандырудың бар болуы/  
сақтандырылуы; *effect insurance*

*сақтандыру/сақтандыру кепісіміне*  
*отыру*; *renew insurance* сақтандыру  
полисін ұзарту

**insurant** [ɪnˈʃʊərənt] n. –  
сақтандырушы

**insure** [ɪnˈʃʊə] v. – 1. сақтану, қорғану,  
(against) қауіпсіздендіру

**insure oneself (against)** [ɪnˈʃʊə] v. –  
қауіпсіздену; қамсыздану

**insurrection** [ˌɪnsəˈrekʃən] n. –  
көтеріліс, бүлік; *serve in the name of*  
(*up*)*rising* көтеріліс қызметіне жұмсау;  
*armed revolt/rising/insurrection, rising in*  
*arms* қарулы көтеріліс; *excite rebellion*  
көтерілісті көтеру/бастау; *up in arms,*  
*in revolt* көтеріліс толқыны басып  
алды; *popular uprising* халық көтерілісі;  
*insurrectionist* көтеріліс қатысушысы

**intelligence** [ɪnˈtelɪdʒəns] n. – 1. ой,  
ақыл, парасаттылық, зеректілік;  
2. ақпарат, құпия хабаолама; 3. барлау;  
*intelligence service* құпия барлау  
қызметі; *native intelligence* өрөж-  
дәнний туа біткен түйсік; *artificial*  
*intelligence* жасалған түйсік

**intelligible** [nˈtelɪdʒəbl̩] adj. –  
парықты; ұғымды, түсінікті; *he has*  
*a head on his shoulders* оның ұғымы/  
түсінігі бар; *quick-witted, bright, quick*  
*in the uptake* түсінетін

**intend** [ɪnˈtend] v. – ниеттену, ниет  
ету, ойы болу

**intense** [ɪnˈtens] adj. – 1. қанық, қою,  
қанған (түс); 2. күшті, қатты

**intensify** [ɪnˈtensɪfaɪ] v. – ушықтыру,  
үдету, күшейту, нығайту, үдету

**intensive** [ɪnˈtensɪv] adj. – қарқынды,  
күшейтілген, өнімді, үдемелі; *accelerate*  
*қарқынды жылдамдату*; *slacken speed,*  
*slacken one's pace* қарқынды бәсеңдету

**intention** [ɪnˈtenʃn] n. – 1. ниет;  
пигыл; 2. ой-пікір, мақсат

**interbranch** [ɪnˈtəːbrɑːntʃ] n. –  
салааралық

**intercept** [ˌɪntə'sept] **v.** – ұстап алу, іліп әкету, тоқтату, бөгет болу

**inter-district** **adj.** – ауданаралық

**interest** ['ɪnt(ə)rəst] – 1. **n.**

1. ынта, ықылас, назар, көңіл;
  2. қызығушылық, құмартушылық;
  3. мағына, маңыз; 4. сыбаға, үлес.
2. **v.** қызығу, қызықтыру

**interesting** ['ɪntərəstɪŋ] **adj.** – қызық, тартымды, ынталандырушы; *it looks interesting қызық көріну*

**interfere (with)** [ɪntə'fɪə] **v.** – қабақтасу; араласу; кедергі келтіру, кесір болу; *don't bother to my work менің ісіме қабақтаспа*

**interior** [ɪn'tɪəriə] **n.** – 1. ішкі жақ; интерьер, үй-жайдың ішкі жағы; 2. адамның ішкі дүниесі, жаны, мінезі; 3. (the Interior) ішкі саясат (*мемлекеттің*); *Ministry of the Interior Ішкі Істер Министірігі*

**intermediate** [ˌɪntə'mi:djət] **adj.** – 1. аралық, арадағы; орта; 2. көмекші; *Intermediate examination аралық емтихан*

**intermediate finish** **n.** – аралық мәре

**international** [ˌɪntə'næʃənəl] **n.** – ұлттаралық; халықаралық

**interpret** [ɪn'tɛɪprɪt] **v.** – 1. түсіндіру; 2. аудару

**interpreter** [ɪn'tə:'prɪtə] **v.** – аудармашы, тілмаш, түсіндіруші

**interrogative** [ˌɪntə'rɒɡətɪv] **adj.** – 1. сұраулы; 2. (грамм.) сұраулы есімдік

**interrupt** [ˌɪntə'rʌpt] **v.** – 1. үзу, бұзу; 2. кедергі, бөгет; 3. килігу, қатысу, кірісу

**interspace** ['ɪntəspeɪs] – 1. **n.** 1. ара, аралық, интервал. 2. **v.** интервал (аралық) жасау

**intertwine** [ˌɪntə'twɛɪn] **v.** – ширау, тоқу, өршу, түрлендіру

**interurban** [ɪntə:'æ:bən] **adj.** – қалааралық

**interval** ['ɪntəv(ə)] – 1. **n.** 1. ара, аралық; 2. үзіліс, антракт; 2. **v.** үзіліс жасау

**intervention** [ɪntə'venʃən] **n.** – кіріспеушілік

**interview** ['ɪntəvju:] – 1. **n.** 1. кездесу, жолығу; 2. әңгіме, сұхбат. 2. **v.** 1. интервью беру, алу; 2. әңгімелесу

**intestinal diseases** [ɪn'testɪnəl] [dɪ'zɪ:z] **med.** – ішек аурулары

**intestine** [ɪn'testɪn], **gut** [gʌt] **anat.** – ішек-қарын

**into** ['ɪntə] **prep.** – предлог (кимылдың ішке қарай бет алғанын немесе өзгерісті көрсететін предлог)

**intolerance** [ɪn'tɒləərəns] **n.** – төзуге болмайтындық

**intoxication** [ɪn,tɒksɪ'keɪʃən] **n.** – 1. масаю, мастық, мас болу; қызу; 2. *med.* интоксикация; улану

**intricacy** ['ɪntrɪkəsi] **n.** – шиелінскен, шатақ, былықпа

**introduce** [ˌɪntro'dju:s] **v.** – таныстыру, кіргізу, ендіру

**intruder** [ɪn'tru:də] **adj.** – беймаза кісі, басқыншы, шақырылмаған қонақ

**intuition** [ˌɪntju'ɪʃən] **adj.** – көкейкөз; *by intuition, intuitively көкейкөз бойынша*

**invader** [ɪn'veɪdə] **n.** – басқыншы, жаулап алушы, бағындырушы; *to the enemy invaders басқыншы жауларға; aggressive march басқыншы соғыс*

**invalid** ['ɪnvə,lɪd] **n.** – мүгедек; жарымжан; *incapacity for work мүгедектік; physical disability еңбекке жарамсыз*

**invaluable** [ɪn'veljʊəbl] **adj.** – баға жетпес, қымбат, аса бағалы

**invariability** [ɪn,vɛəriə'bɪləti] **n.** – өзгеріссіздік, өзгермейтіндік, тұрақтылық

**invasion** [ɪn'veɪzən] **n.** – шабуыл; шапқыншылық, басып кірушілік



**invent** [in'vent] v. – 1. ойлап табу, шығару; 2. жасау, құрау, тудыру

**invention** [in'venʃn] n. – 1. ойлап табу, шығару; 2. өнертапқыштық; тапқырлық

**inventor** [in'ventə] – 1. **adj.** өнертапқыштық; 2. **n.** өнертапқыш; шығарушы; **make a resolve, make a decision** қаулы шығару

**inventory** [in'ventən] n. – құрал-жабдық, инвентарь, тізім

**invertebrate** [in've:tibreit] **adj.** – арқасыз

**investor** [in'vestə] n. – салымшы, инвестор; **large investor** ірі/үлкен салымшы; **small investor** уақ/ұсақ салымшы

**inviolable** [in'vaiələbəl] **adj.** – мызғымас, берік, мызғымайтын

**invisible** [in'vizəbl] **adj.** – көрінбейтін, көзге түспейтін

**invite** [in'vait] v. – 1. шақыру; (invite over / round) бір жаққа шақыру (үйіне, өзіне); (invite out) бір жаққа шақыру (түскі асқа); 2. қызықтыру;

**irascibility** [i, ræse'biləti] n. – ашуланшақтық, қозғыштық, түршіккіштік, қызбалық, әсерленгіштік

**ire** ['aiə] n. – ашу, ыз

**Ireland** ['aiələnd] n. – Ирландия

**Irish** ['ai(ə)rɪʃ] **adj.** – ирландық

**irk** [ə:k] v. – 1. мазаны алу, ығыр қылу, зеріктіру; 2. тойдыру, жалықтыру, бей-мазалау, шаршату, мазалау, ызаландыру

**iron I** ['aiən] **med.** – без

**iron II** ['aiən] v. – үтіктеу, соғу

**iron III** ['aiən] n. – 1. үтік; 2. темір; 3. бұғау; 4. үзенгі

**iron IV** ['aiən] – 1. **n.** 1. темір (элемент); кара металл (темір, шойын, болат); 2. темір бұйымы; 2. үтік; 4. бұғау; 5. үзенгі; 2. **adj.** темір; 3. **v.** 1. үтіктеу; 2. темірмен жабу; 3. соғу

**iron-grey** ['aiəngrei] **adj.** – сұр

**ironic(al)** [ai'ɔnikəl] **adj.** – кекесін, келеке, мазақ

**irony** ['aiəroni] n. – 1. әжуа-сықақ, 2. мысқыл, әжуа, кекесін, келеке; quirk/twist of fate тағдыр талкегі

**irrecoverable** [i, in'kævərəbl] **adj.** – түзелмейтін, орны толмайтын, қайталамайтын

**irregular** [i'regjulə] **adj.** – 1. бұрыс, дұрыс емес; нормаға сәйкес келмейтін; 2. заңсыз, заңға қайшы; некесіз; 3. стандартқа сай емес; симметриялы емес; тегіс емес; 4. біркелкі/бірқалыпты емес; тең емес; 5. *ling.* бұрыс; **irregular child** некесіз бала; **irregular verbs** бұрыс етістіктер

**irregularly** [i'regjuləli] **adv.** –

1. әркелкі, біркелкі емес; 2. заңсыз; 3. ретсіз

**irrespectively** [i, iris'pektivli] **adv.** – салыстырмай-а

**irresponsibility** [i, rispən(t)sə'biləti] n. – 1. жауапкерсіздік; 2. қабілетсіз, не болғанын білмеу

**irresponsible** [i, rispən(t)səbl] **adj.** – жауапкерсіз

**irretrievable** [i, in'tri:vəbl] **adj.** – қайтпас, түзелмейтін

**irritability** [i, ritə'biliti] **adj.** – ашушандық, түршіккіштік, әсерленгіштік, қозғыштық

**irritation** [i, in'teifən] n. – 1. түршігу, тітіркену; 2. наразылық, ашулану, абыржу

**isabella** [izə'belə] n. – сұрғылт сары түс

**Islam** ['izlɑ:m] n. – Ислам

**Islamic** [iz'læmik] **adj.** – мұсылман

**Islamite** ['izləmait] n. – мұсылман

**island** ['ailənd] n. – арал; **deserted island** уәлді арал; **tropical island** тропикалық арал; **uninhabited island** адам мекендемейтін арал

**islet** ['ailt] n. – аралшық, шағын арал

**isolate** ['aisəleit] v. – жекелеу, жеке қамау, изоляция, айыру, қамау

**Israel** ['izri:el, 'izriəl] **n.** – Израиль

**Israelite** ['izriəlaɪt] **n.** – еврей,  
израильдық

**issue** ['ɪʃuː, ['ɪsjuː] – 1. **n.** 1. басылым, шығарылым; 2. шығу, шығу каналы, шығатын саңылау/тесік; 3. *med.* жарадан аққан ірін/қан; 4. басылым/нөмір газет/журналдардың; 5. талас тудыратын сұрақтар; 6. ұрпақ, әулет, өркен; 8. мәселе, іс, тақырып; 2. **v.** 1. шығару, басу, басылымға шығару; 2. шығу, таралу, басталу; *bring up issue сұрақ мәселе көтеру; bring an issue to a close сұрақты мәселені шешу; face an issue/straddle an issue мәселені/сұрақты қою;*

**Issyk Kul** – Ыстықкөл

**it** [ɪt] **pron.** – 1. ол (*жансыз зат есімдерге, жануарларға ж. т. б.*); 2. бұл; 3. *ling.* жақсыз сөйлемде; 4. бастауыш ретінде қандайда бір мағынаны

**jack I** [dʒæk] **n.** – 1. адам; 2. балта; 3. жігіт; 4. жұмысшы

**jack II** [dʒæk] **n.** – жалау

**jackal** [ˈdʒækəl] **zool.** – шағал, шақал; шүйебөрі

**jackass** [ˈdʒækæs] **n.** – 1. есек; 2. ақымақ, дөкір

**jacket** [ˈdʒækɪt] **n.** – бешпет, камзол, айуанның терісі

**jagged** [ˈdʒæɡɪd] **adj.** – тісті, кетілген

**jaguar** [ˈdʒæɡjuə] **n.** – (*зоол.*) ягуар

**jail** [dʒeɪl] **n.** – абақты, түрме

**jam** [dʒæm] **n.** – қайнатпа; қысу, сығу, сығысу; *jam-jar қайнатпа (банкасы) құмырасы; cherry jam шие қайнатпасы; home-made jam қолдың қайнатпасы; pot of jam бір (банка) құмыра қайнатпа; to jam, to preserve қайнатпа пісіру;*

**janitor** [dʒænɪtə] **n.** – нәубетші, қарауыл, күзетші

билдіреді; *What is it? It's a picture.* мынау не? бұл сурет.; *It is snowing.* қар жауып жатыр.; *it is appropriate* пемі бар; *in/by turn, one after another* пем-пемімен; *it is necessary* ((for); (one) must; (one) ought; need) қажет; *it is not known where from* оның қайдан екені беймәлім; *it is possible* ол мүмкін шығар

**Italian** [ɪ'tæljən] – 1. **n.** 1. италияндық адам; 2. италия тілі; 2. **adj.** италияндық

**Italy** [ɪ't(ə)li] **n.** – Италия

**itch** [ɪtʃ] **v.** – 1. қышу, ашыту;

2. желігу, құтыру

**item** [aɪtəm] **n.** – параграф, пункт, мақала, мәселе, хабар

**itemize** [aɪtəmaɪz] **v.** – пункттап аттау, түзім жасау

**iterate** [ɪ'teɪreɪt] **v.** – пысықтау, қайталау

**izen: a kind of polini bot.** – изен

## J

**January** **n.** – қаңтар

**Japan** [dʒə'pæn] **n.** – 1. Жапония; 2. лакпен жапқан жапон заттары, қара лак

**jar** [dʒɑː] – 1. **n.** құмыра, банка;

2. **adj.** дырылдаған дыбыс, ащы

**jasmín(e), jessamin(e)** [ˈdʒæzmin] **bot.** – ақгүл

**jaundice** [ˈdʒɔːndɪs] **n.** – 1. (*мед.*) сары ауру; 2. ашуланшақтық, қызғаныш

**Javanes** [dʒɑːvə'nɪːz] **adj.** – 1. яван; 2. яван тілі

**javelin** [ˈdʒævln] **n.** – лақтыратын найза, сүңгі

**jaw** [dʒɔː] **n.** – 1. 1. *anat.* жақ, жақ сүйек, иек; 2. шықшыт, аран; 3. бос сөз, шатпақ, босқа сөйлеу; 4. (*jaws*) тау шатқалдары; 5. *tech.* атауыз, қысқыш, тістеуік; 2. 1. **v.** шайнау, шайнаңдау; 2. (*jaw at*) нақыл сөздер, ақыл айту; біреуге тұрпайы сөйлеу, балағаттау; *lower jaw* төменгі жақ сүйек; *upper jaw* жоғарғы жақ сүйек; *hold / stop your jaw!*

(*тұрнайы түрде*) аузыңды жап! тіліңді тарт!; **mouth, animal pharynx** аңның араны; **widly open smb's mouth** аузын арандай ашыт

**jazz** [dʒæz] – 1. n. 1. *music*. джаз; 2. көңілділік

**jealous** ['dʒeləs] adj. – қызғаншақ; күншіл, көре алмайтын, іші тар; **be jealous** қызғану

**jeer** [dʒiə] v. – мазақтау, келемеждеу

**jumper** [dʒempeɪ] n. – джемпер

**jerboa** [dʒə:'bəʊə] – қосаяқ

**jerk** [dʒə:k] v. – итеру, жұлқу, тартып қалу

**jessamin(e)** ['dʒesəmin] bot. – ақтамақгүл

**jest** [dʒest] v. – қалжыңдау, әзілдеу, мадақтау

**Jesuit** ['dʒeɪzjuɪt] n. – иезуит, екі жүзділік

**Jew** [dʒu:] n. – еврей

**jewel** ['dʒu:əl] n. – қымбат, құнды зат, асыл, құнды дүние

**jeweller** ['dʒu:ələ] n. – ісмер, зергер

**jewellery** ['dʒu:ələni] n. – зергерлік, шеберлік; **to exercise with jewellery trade** зергерлік кәсіппен шұғылдану; **jewelry, gold and silver ware** зергерлік бұйымдар

**Jewess** ['dʒu:ɪs] n. – еврейка

**jiggle** ['dʒɪɡl] v. – теңселу, шайқалу

**jingle** ['dʒɪŋɡl] – 1. n. шылдыр, шайқалыс; 2. v. зыңылдау

**jingle** [dʒɪ ŋɡəl] v. – қонырау дыбысы; дырылдау, дыңылдау

**job** [dʒɒb] n. – қызмет, тапсырма, жұмыс орын; **render a service, provide a service** қызмет көрсету; **office trip; official journey** қызмет бабындағы сапар

**jockey** ['dʒɒki] n. – атшабар

**jog** [dʒɒɡ] v. – итеру, сілкі, есіне түсіру

**join** [dʒɔɪn] v. – біріктіру, біріктірілген, күйілу (өзен), қосылу, кіру, жазылу

**joined** [dʒɔɪnd] adj. – түйіскен

**joiner** ['dʒɔɪnə] n. – балташы, ағаш ұстасы

**joint** [dʒɔɪnt] n. – тоғыспа, қосылған жер, орын, буын

**joint decision** [dɪsɪʒn] n. – 1. ұйғарыс; 2. ұйғарысу

**joint-stock** [ˌdʒɔɪntstɒk] adj. – акционерлік; **joint-stock company** акционерлік қоғам; **joint stock, share capital** акционерлік капитал

**joke** [dʒoʊk] – 1. n. 1. қалжың, әзіл; әзіл-қалжың, мазақ; 2. v. мазақ қылу, қалжыңдасу; **take smth. as a joke** қалжың ретінде қабылдау; **not take offence at a joke** қалжыңға ренжімеу; **spiteful/malicious/mean joke** ащы қалжың; **in jest, as a joke** қалжыңға; **turn into a joke** қалжыңға айналыдыру; **jest; fun; take smth. as a joke** әзіл етіп қабылдау; **be fond of a joke** қалжыңдасуды ұнатамын

**joke-mockery** n. – әзіл-әжуа

**joker** ['dʒoʊkə] n. – қалжыңбас, әзілқой

**joking apart** adj. – әжуасыз

**jollify** ['dʒɔɪlɪfaɪ] v. – көңіл көтеру

**jot** [dʒɒt] n. – қысқаша жазып алу

**journal** ['dʒɜːnəl] n. – 1. күнделік; 2. журнал

**journalist** ['dʒɜːnəlist] n. – тілші

**journey** ['dʒɜːni] v. – сапарға шығу, саяхаттау

**joy** [dʒɔɪ] n. – қуаныш, шаттық, көңілділік; **joy go with you** қуаныш пен бақыт сіздерге; **what joy/delight** неткен қуаныш

**joy** [dʒɔɪ] – 1. n. 1. шат, шаттық, қуаныш; 2. v. шаттану, қуану, рахаттану, көңіл көтеру; **boundless/great/unbounded joy** шексіз қуаныш; **indescribable/ineffable joy** айтып жеткіе алмайтын қуаныш; **express joy** қуану; **God give you joy!** Құдайым сізге бақыт берсін!; **Joy go with you!** Сізге

бақыт пен сәттілік тілейміз!; **make joy құшақ жая қарсы алу**

**joyless** ['dʒoʊləs] **adj.** – көңілсіз, тұнжыраған, түнерген

**jubilee** ['dʒu:bili:] **n.** – мерейтой; думан, той, мереке, той-томалақ; **jubilee year мерей той жылы, жылдық**

**judge** [dʒʌdʒ] – **1. n.** 1. Әділ қазы, төреші; 2. арбитр, сарапшы; *sport*. әділ қазы; 3. білгір, білгіш, білімпаз; **2. v. 1.** соттау; үкім шығару; 2. арбитр, төреші болу (*жарыста, таластарда*); 3. бағалау, пікір айту, жору; пайымдау; **fair, impartial judge** әділ, әділетті әділ қазы; **harsh / severe judge қатаң/қатты/қатыгез әділ қазы; administrative judge** әкімшілік заңбұзушылықты қарайтын әділ қазы; **circuit judge** аймақтық әділ қазы; **district judge** аудандық, жергілікті әділ қазы; **judge fairly / impartially** әділ соттау, әділ үкім шығару; **judge harshly / severely / sternly қатаң жазалау/соттау**

**judging; refereeing n.** – қазылық

**judgment** ['dʒʌdʒmənt] **n.** –

1. үкім, шешім, пайым, көзқарас; 2. пайымдылық, көрегенділік; 3. даналық; **disturb the judgement шатастыру; in smb's judgement** біреудің көзқарасымен; 4. пікір, ой; 5. соттың шешуі

**judicious** [dʒu:'dʃʊəs] **adj.** – пайымды; ұлағатты; ақылды, есті, парасатты

**jug** [dʒʌg] **n.** – 1. құман; 2. *old*. әбдәсте; 3. құмыра

**juggle** ['dʒʌgl] **v.** – фокус көрсету, көз байлау, біреуді алдау

**juggler** ['dʒʌglə] **n.** – фокусник, жонглер, алдамшы, өтірікші, сиқыршы

**jugulate** [dʒʌgjuːleɪt] **v.** – тамағын кесіп тастау, тұншықтыру

**juice** [dʒu:s] **n.** – 1. шырын, сөл; 2. мән, маңыз

**juicy** ['dʒu:si] **adj.** – шүйгін, шырынды; тамаша, ақылды; **juicy grass or herb шүйгін шоп**

**juniper; pullover** [dʒʌmpə] **n.** – жемпір, полувер

**jump (over)** [dʒʌmp] – **1. v. 1.** секіру, секіріп кету; қарғу; ырғу, ыршу; шабу; секеңдеу; 2. (*jump to*) кенеттен бір жерден екінші жерге секіру; 3. *chess. ally (жеу)*; 4. күрт көтерілуі (температураның, бағаның); 5. асығыс/ойланбастан шешімге/қорығындыға келуі; 6. бас тарту, орындамау, қашу, бағдаршамның тиым салынған белгілеріне тоқтамай кету; **2. n. 1.** секіріс, қарғу; 2. *pl.* jumps жүйке дірілі, тартылуы; (*мына аурулардың белгілері*) хорез, қызу қанды; **jump high** биік секіру, **jump high** секіру, **jump rope** скакалкамен секіру; **jump off a chair** столдан атып тұру; **jump at smb.** біреуге секіру, дүрсе қоя беру, тұра ұмтылу; **jump for / with joy** қуаныштан секіру; **jump from one topic (subject) to another** бір тақырыптан екінші тақырыпқа ауытқу; **jump across a stream** арықтан секіру; **jump over a fence** дуалдан, қоршаудан, қашиадан секіру; **jump in ; the prices jumped** баға көтерілді; **take a jump (on horseback)** атқа секіріп міну

**July** [dʒu:'laɪ] **n.** – шілде

**June** [dʒu:n] **n.** – маусым; **in June** осы маусым айында; **last June** өткен маусымда

**jungle** [dʒʌŋgl] **n.** – ну орман; джунгли

**juniper** ['dʒu:nɪpə] **bot.** – арша; **mixer from juniper** арша піспек

**junior** ['dʒu:njə] **adj.** – кіші, жас

**jurisprudence** ['dʒuəriəs,pru:dəns] **n.** – заңтану

**jury** ['dʒuəri] **n.** – 1. әділ қазы, қорғаушы; 2. *жюри; be one of the judges* әділ қазылар мүшесінің бірі болу; **judge, member of the board of adjudicators** әділ қазылар мүшесі

**just** [dʒʌst] **adv.** – әлгіде, тап солай, қазір ғана

**just about (to) pron.** – әне-міне; **just on the point (of); instantly** әне-міне дегенше

**just right** [dʒʌst raɪt] **adv.** – шақ; дәл; тура; *fit, be the right size (for)* құйып қойғандай, тура шақ келу

**justice** ['dʒʌstɪs] **n.** – әділет; әділеттілік, сот

**kaku** – *bot.* қанатты лофира (*Lophira alata*)

**kalan** **n.** – су қамшаты, құндыз (*Linhya lutris*)

**kale** [keɪl] **n.** – 1. бақша қырыққабаты; жемдік қырыққабат; 2. қырыққабат сорпасы, көкөніс сорпасы; 3. *Ам.А.* ақша; *kale bell* асқа шақыру қоңырауы

**kaleidoscope** [kə'laɪdəskəʊp] **n.** – калейдоскоп

**Kaff(fo)ir** ['kæfə] **n.** – кафр

**Kalmyk** ['kælmɪk] **n.** – калмақ

**kangaroo** ['kæŋgəru:] **n.** – кенгуру

**Kara-Kalpak** ['kɑ:ɾə'kɑ:lɾɑ:k] **n.** – қарақалпақ

**karakul** ['kærəkəl] **n.** – қаракөл; шираз

**Kazakh** ['kæzæk] **adj.** – қазақ; қазақша; қазақы; *Kazakh (language)* қазақ тілі; *by the tradition of kazakhs* қазақ әдетінше; *kazakhs' way of life* қазақ тұрмысы; *in Kazakh; Kazakh ornamental pattern/design* қазақша ою; *do you know Kazakh* қазақша білесің бе; *can you speak Kazakh* қазақша сөйлей білесің бе

**Kazakhstan** **adj.** – Қазақстан; қазақстандық

**keel** [ki:l] **n.** – киль

**keenness (on)** **n.** – әуесқойлық;

**keep** [ki:p] **v.** – үндемеу; сақтау; *keeps* сақтап келеді; *saving money* сақталған ақша

**ken** [ken] **v.** – білу

**kernel** ['kenəl] **n.** – арқау; • *the food is the power of a man* ас – адамның

**justification** [dʒʌstɪfɪ'keɪʃən] **n.** – уәждеме, ақтау, кешірім

**jute** [dʒu:t] **n.** – кендір, жгут

**jut out** [dʒʌtɔʊt] **v.** – арсию, шошаю

**jutter** [dʒʌtə] **n.** – вибрация, діріл

## K

*арқауы; hopeless, good-for-nothing work* арқауы кеткен іс

**kettle** ['kɛtl] **n.** – шайнек

**key** [ki:] **n.** – кілт; *abruptly turned back* кілт бұрылды

**keyboard** ['ki:bɔ:d] **n.** – үзу пернесі

**kick** [kɪk] **v.** – 1. тартысты; 2. тебу

**kid** [kɪd] **n.** – лак

**kid(dy)** [kɪdeɪ] **n.** – перзент

**kidnap** ['kɪdnæp] **v.** – бала ұрлау

**kidney** ['kɪdni] **anat.** – бүйрек

**kill** [kɪl] **v.** – өлтіру

**killed** **adj.** – соғып алған, атып алған (*аңшылықта*); *met.* өлтіріп

**kind** [kaɪnd] **adj.** – 1. игі; 2. мейірімді; акпейілді; *noble business* игі іс

**kinder garden** ['kɪndə, ɡɑ:tən] **n.** – балабақша

**kindness** ['kɑɪdnəs] **n.** – мейірімді; қайырым; қайырымдылық; игілік; *for useful business* игілігі үшін; *good business* игілікті іс

**king** [kɪŋ] **n.** – патша, король

**kingdom** ['kɪŋdəm] **adj.** – патшалық

**kingly** ['kɪŋli] **adj.** – әмірлі

**kinsfolk** ['kɪnzfəʊk] **n.** – ағайын-туған

**kinship** ['kɪnʃɪp] **n.** – туыскандық, ұқсастық

**kinsman** ['kɪnzməŋ] **n.** – ағайын, туысқан

**kipper** ['kɪpə] **n.** – ысталған, қакталған балық

**Kirghiz** ['kə:gɪz] **n.** – қырғыз

**Kirghizstan** **n.** – Қырғызстан

**kiss** [kɪs] **v.** – сүйісу, сүю

**kit** [ki't] n. – кішкене, күбі

**kitchen – garden** n. – бақша

**kitchen** ['kitʃɪn] n. – ас үй; *bon appetit*  
*have a nice appetite* ас болсын, ас дәмді  
болсын

**Kite (black)** [kəɪt] *biol.* – қарақұс

**kitten** [kɪtən] n. – мысықай

**kitten** ['kɪtən] n. – безек

**k(о)umiss** n. – қымыз

**knapsack** ['næpsæk] n. – арқа сөмке

**knave** [neɪv] n. – алдамшы, залым

**knavish** ['neɪvɪʃ] *adj.* – алдамшылық,  
зұлымдық

**knead** [ni:d] v. – (қамыр, балшық)  
нелеу, араластыру

**knee** [ni:] n. – тізе; *press down a knee*  
*тізелеу*

**knee-guard** n. – тізеқап

**knife** [naɪf] n. – пышак

**knife-edge** [naɪf ɛdʒ] – пышақтың жүзі

**knife-grinder** [naɪf 'graɪndə] n. –  
пышак қайраушы

**knight** [nɪt] n. – (рыцарь) сері

**knight** [naɪts] n. – серілік, салдық

**knock** [nɒk] n. – дүңкіл, тарсыл

**knock** [nɒk] v. – тоқылдату, тарсылдау  
дүңкілдету; *knock at the door* есікті қағу

**knock** [nɒk] v. – қағу, ұру, соғу; *slap/*  
*clap smb. on the back* арқасынан қағу;  
*tap on the shoulder* иығынан қағу; *shake*  
*clothes off* киімді қақ

**knock down/over** v. – аудару

**knock** – тарс-тұрс

**knocking** [nɒkɪŋ] n. – тарсылдаққан

**knoll** [nəʊl] n. – шоқы

**know** [nəʊ] v. – 1. білу, тану; пайымдау,  
кғу; 2. таныс болу; 3. ажырата білу; тани

білу; I wouldn't know! мен қайдан білсейін!

*not to know enough to get out of the rain*  
*нашар пайымдау; know one's own business*  
*біреудің ісіне араласу; know backwards*  
*жатпан ату, жатқа білу; know best*  
*басқаларына қарағанда жақсы білу*

**know more** [nəʊ] v. – артық білу; *too*  
*fashionable* артық сәнікшілік

**knowledge** [nəʊləɪdʒ] n. – таным;  
білім; *the book of knowledge* білім  
кітабы; *w.comb: hearth of culture,*  
*centre of culture* білім ордасы

**known** [nəʊn] *adj.* – танымал, әйгілі

**knuckle** ['nʌklɪ] n. – бармақтың буыны

**kobyz** [kɒbɪz] n. – кобыз (ұлттық  
аспап)

**Kokshetau (name of mountain)** n. –  
Көкше, Көкшетау

**kolkhoz** [ˌkɒl'kɔːz] n. – колхоз

**komsomol** [ˌkɒmsəmɔːl] n. – комсомол

**Korean** [kə'reɪən] n. – корей

**Koran** [kɔ'reɪn] n. – Құран  
(мұсылмандардың кие тұтағын қасиетті  
кітабі)

**kurt** n. – құрт; *bouillon with kurt*  
*құрт сорпа*

**kuruk** n. – құрық

**kumran** n. – қымыран

## L

**label** ['leɪb(ə)] – 1. n. 1. жазба қағаз,  
этикетка (товарға жабыстырылған  
қағаз). 2. v. этикетка жабыстыру

**labial** ['leɪbiəl] – 1. *adj.* еріндік;

2. n. *ling.* еріндік дыбыс

**labbiness** [læbɪnɪz] *adj.* – рухсыздық

**laboratory** [lə'bɔrətəri] n. – зертхана;  
лаборатория

**laborious** [lə'bo:riəs] *adj.* – қиын  
еңбек сүйгіш

**labour** ['leɪbə] n. – 1. жұмыс, еңбек;  
2. іс, талсырма; 3. толғақ

**labourer** ['leɪbərə] n. – жұмысшы

**labyrinth** ['læbɪrɪnθ] n. – лабиринт,  
қиын жағдай, шытырман

**lace** [leɪs] n. – шілтер, бау

**lacerate** ['læs(ə)reit] v. – жырту, айыру, жырттып тастау

**lack** [læk] – 1. n. 1. жетіспеушілік; кемістік; 2. тапшылық, кемдік; 2. v. 1. (lack for) тапшылықты сезіну; 2. жетіспеу, жетпеу; *lack of money* ақшасыздық; *lack of provision* азықсыздық

**lactic** ['læktik] adj. – сүт, сүтті

**ladder** ['lædə] n. – саты

**ladle** ['leidl] – 1. n. шөміш, ожау; 2. v. шөміштеу, батырып алу

**lady** ['leidi] n. – дама (әйел)

**ladybird** ['leidibə:d] n. – қызыл коңыз, “хан қызы”

**lag** [læg] – 1. n. артта қалушылық. 2. v. артта қалушылық

**lag/fall/remain/behind** v. – қалу (біреуден/бір нәрседен); *be backward/behind* артта қалу; *be retarded, be behindhand; be slow* (сағам); *be left behind (by)* (поездан), *become detached (from)* (монтан); *make enemies* бәлеге қалу; *be/feel hurt (by)* көңіл қалу; *be late (for)* кешігіп қалу

**laggard** ['lægəd] n. – артта қалғандар, ебсдейсіз, елсіз

**lagoon** [lə'gu:n] n. – лагуна

**lair** [leə] n. – апан, үңгір

**lake** [leik] n. – көл, *from the western side of the lake* adv. көлдің батысында

**lamb** [læm] n. – қозы, қошақан; бағлан; *respectable man in company* оз ортасындағы сыйлы адам; «*cream*» of *society/elite* ортасының қаймағы

**lambert** [læmbe] v. – өрмелеу

**lame man** adj. – шойнақ, ақсақ адам

**lame** [leim] adj. – ақсақ

**lameness** ['leimnəs] adj. – ақсақтық

**lammergeyer** ['læmə, gəiə] *zool.* – күшіген, сақалтай

**lamp** [læmp] – 1. n. 1. лампа; шам; фонарь; 2. v. жарық түсіру, жарқырау;

*light / turn on a lamp* лампаны қосу, *turn off a lamp* лампаны сөндіру, өшіру; *plug in a lamp* лампаны розеткаға қосу, *unplug a lamp* лампаны розеткадан ажырату

**lampoon** [læm'pu:n] n. – пасквиль, памфлет (өткір мақала)

**lance** [la:ns] n. – найза, сүңгі

**lancer** ['lan:nə] n. – ұлан (найзамен қаруланған атты әскер)

**lancet** ['la:nsit] n. – ланцет (хирургияда қолданылатын ұшы сүйір, екі жүзді кішкене пышақ)

**landed** ['lændid] adj. – жер, жерлі

**land** [lænd] – 1. n. 1. жер, құрлық; 2. топырақ; 3. ел; өкімет; аймақ; 2. v. кону

**land(main)** [lænd] n. – құрлық

**landing (place)** ['lændiŋ] n. – айлақ; *goods station* жүк айлағы; *wharf* айлаққа жүк түсіру; *wharfboat* жүзбелі/жылжымалы айлақ

**landlady** ['læn,leidi] n. – ие, кожа (әйел)

**landlord** ['lændlɔ:d] n. – помещик(ірі су иесі), үй иесі

**landslide** ['lændslaid] n. – көшкін

**landscape** ['lændskeip] n. – ландшафт, пейзаж, көрініс

**lane** [leɪ'n] n. – жалғыз аяқ жол, тар жол

**language** ['læŋgwɪdʒ] n. – 1. тіл; 2. тілдік н/е әдеби стиль; жазушының тілі; *enrich a language* тілді жан-дандыру; *speak (in) a language, use a language* тілде сөйлеу; *artificial language* өнер тілі; *finger language* қолмен көрсету тілі/естімейтіндер тілі; *foreign language* шет ел тілі; *formal language* ресми тіл; *idiomatic language* идиомаларға бай тіл; *international language; world language* халықаралық/дүниежүзілік тіл; *native language* ана тіл; *children's language* бала/

*балдырған тілі; diplomatic language дипломатиялық тіл; rich language бай тіл*

**languid** ['læŋgwɪd] **adj.** – солбыр, қажырсыз, әлсіз, бояу

**languor** ['læŋgə] **n.** – әлсіздік, шаршағандық

**lank** [læŋk] **adj.** – биік, ұзын, арық, теріс, жатық

**lanky** ['læŋki] **adj.** – сұңқақ, ұзын бойлы

**lantern** ['læntən] **n.** – фонарь

**lap** [ləp] **n.** – етек, тізе; *bottom of hill may emegi; on the quiet, on the sly, stealthily етек асты; spread; extend етек алу*

**lapel** [lə'pel] **n.** – қайырма, (өңірдің)

**lapse** [læps] – 1. **n.** 1. қате, қателесу; жіберіп алу; 2. төмендеу, құлдырау (жағдайдың, дәреженің, температураның, қысымның); 3. уақыт аралығы, кезең, мезгіл, шак; 4. үзіліс; 5. *law*: тоқтату, жарамсыз, заңды емес; 2. **v.** 1. жүріс-тұрыс ережесінен, ұстанымнан бас тарту/қабылдамау/қабыл алмау; моральдық төмендеуі; 2. түсу, төмендеу; 3. ағу, өту (уақыттың); 4. *law*: күшін жою, уақыты өту (заңның); біреудің қолына көшу; *momentary / temporary lapse уақытша сәтсіздік/уақытша (есінен) айрылу; lapse of memory есінен айрылу; a lapse in judgment пікірдің/пайымдаудың сәтсіз болуы; the gentle lapse of life өмірдің жәй ағысы; a lapse of time уақыттың ағысы; with the lapse of time баяғы уақытта, баяғы заманда; lapse into illness ауырып қату, сырқаттану; lapse into a coma комада болу, түсу*

**lapwing** ['læpwɪŋ] **zool.** – қызғыш

**larch** [lɑ:ʃ] **bot.** – балқарағай

**larceny** ['lɑ:snɪ] **n.** – ұрлық, ұрлық-қарлық; *grand larceny үлкен ұрлық; petty larceny; petit larceny ұсақ ұрлық; commit a larceny ұрлық жасау*

**lard** [lɑ:d] **n.** – шошқаның тоң майы

**large** [lɑ:dʒ] **adj.** – үлкен, ірі, кең, ақ көңіл

**lark** [lɑ:k] **n.** – 1. бозторғай; 2. тентек

**larynx** ['læriŋks] **n.** – көмей, жұтқыншақ

**larva** ['lɑ:və] **n.** – құрт

**lash** [læʃ] – 1. **n.** 1. камшы; дүре; белбеу; 2. ұмтылыс, секіру; 3. өткір сын; сынақ; 2. **v.** 1. камшылау; белбеумен сабау; дүре соғу; 2. (lash at / into) бас салу, тұра ұмтылу; дүрсе қоя беру; 3. (lash into) дүрліктіру, желіктіру, қоздыру, құштарландыру; 4. қатты байлау; (lash to / down) б/ге байлау; арқанмен қатты байлау; *be / come under the lash қатты сынға душар болу*

**lass** [læs] **n.** – қыз, бой жеткен

**last I** [lɑ:st] – 1. **adj.** 1. соңғы; 2. аяқтаушы, қортынды, соңғы; 3. өткен, бұрынғы; 4. әр-бір, жеке; 2. **adv.** 1. соңында; 2. ең соңында (санағанда); 3. соңғы рет; 4. қорытындысында; 3. **n.** 1. соңғы, 2. соңы; соңғы қаламайтын; соңғы ақыретті; *till last breath соңғы рет, соңғы демі біткенше; last century соңғы ғасыр, соңғы ғасырда; every last piece of food астың әр-бір бөлшегі; last year, last time былтыр*

**last II** [lɑ:st] **v.** – 1. ұласу, жалғасу, созылу; 2. киіліп ескіру; 3. шыдау, төзу (денсаулықтың); *follow side by side ұласты; ascending analysis ұлғаймалы талдау*

**latch** [lætʃ] – 1. **n.** 1. бекіткіш, ілгіш, ілмек, тиек; жылжымалы бекіткіш; 2. есіктің құлып (жылжымамен ж/е ілгішімен); 2. **v.** бекіту, ілу ілгішпен, жылжымалы бекіткішпен; 2. есікті, терезені бекіту; *on the latch ілуі, бекітуі (есік)*

**late** [leɪt] – 1. **adj.** кеш, соңғы; 2. **adv.** кеш

**lately** ['leɪtli] **adv.** – жақында, соңғы уақытта



**later** ['leɪtə] **adv.** – кейінірек; *discard, kick(s) back* кейін қағады

**Latin** ['læɪn] – 1. **n.** латын тілі; 2. **adj.** латын, роман

**latter** ['lætə] **adj.** – жақындағы, жақын арада болған, соңғы

**lattice** ['lætɪs] **n.** – тор, шарбак

**latticed** ['lætɪst] **adj.** – керегелі, тор көзді

**laugh** [lɑ:f] – 1. **n.** 1. күлкі, қарқыл; 2. қалжың, күлкінің салдары; 2. **v.** 1. күлу, қалжыңдау, қарқылдау; 2. күлкімен жауап беру/айту; *merrily, gaily, cheerful, merry, joyous* күліп-ойнап; *do smth. for a laugh / for laughs* күлдірту үшін б/н істеу; *have a good laugh at smb.* біреуге құрғышың қанғаниша күлу; *derisive laugh* мысқыл күлкі; *burst out laughing* аяқ асты күліп жіберу; *laugh at smb. / smth.* біреуге, бірнәрсеге күлу; *laugh oneself into fits / convulsions* ішегі қатқаниша күлу

**laughter** ['lɑ:ftə] **n.** – күлкі

**launder** ['lɑ:ndə] **v.** – кір жуу, үтіктеу

**laundry soap** **n.** – кір сабын; *wash up with soap* сабындап жуу

**laundress** ['lɑ:ndrɪs] **n.** – кір жуғытын әйел

**launch** ['lɔ:n(t)] **n.** – кемені суға түсіру

**laurel** ['lɔ:rel] **n.** – лавр (жапырағы үнемі жасыл болып тұратын хош иісті өсімдік)

**laurel wreath** ['lɔrəl ri:θ] **bot.** – алқагүл

**laureat** ['lɔ:riət] **adj.** – лауреат, атақты, әйгілі, (жоғары дәрежеделі сыйлық алған өнер-білім қайраткері

**lava** ['lɑ:və] **n.** – лава (жанартаудан атып шығатын отты сұйықтық)

**lavatory** [lævətəri] **n.** – әжетхана, дәретхана

**lavish** ['lævɪʃ] – 1. **adj.** ықтиярлы, риялы (сөз); 2. жомарт, қолы ашық;

3. асып-тасыған, бай; 2. **v.** 1. жомарт, қолы ашық болу; 2. (lavish on) сыйлау, тарату, біреуге шашу; *lavish with praise* мақтауға жомарт; *lavish in donating money to charity* мейірімділікке ақшаны мырзалықпен құрбан ететін жан; *lavish care upon one's children* өз балаларына қамқорлықпен қарау

**law** [lɔ:] **n.** – қағида; заң, ереже; *legislation* заң жобасы; *one of them is the compiler of project legislation* заң жобасын жасаушылардың бірі; *according to the law, statute-established, statute-instituted feeling for law and order, sense of justice*

**lawlessness** ['lɔ:lsnəs] **n.** – заңсыздық

**lawn** [lɔ:n] **n.** – 1. көк шалғын, көгал жер; 2. бәтес

**lawyer** ['lɔ:jə] **n.** – заңгер, адвокат

**lay** [leɪ] **v.** – қою, қалау; *build a stove* неумі қалау; *raise/build/erect a monument* ескерткішті қалап тұрғызу

**layer** ['leɪə] **n.** – қабат, салушы, қалушы; *expectant mother* екі қабат әйел; *ground surface; earth surface* жер қабаты

**layout** ['leɪaʊt] **n.** – жоспар, макет

**laze** [leɪz] **v.** – жалқауланып

**laziness** [leɪzɪnɪs] **n.** – еріншектік, жалқаулық

**lazy** (fellow/person) ['leɪzi] **adj.** – еріншек, жалқау

**lazy, lazy-bones** **adj.** – ақсаусак

**lead I** [led] – 1. **n.** 1. қорғасын; 2. графитті қарындаш; грифель; 2. **adj.** қорғасын, қорғасынды; *lead pipes* қорғасын құбырлар; *lead bullets* қорғасын оқтар

**lead II** [li:d] – 1. **n.** 1. жетекшілік, озаттық; бастама; 2. мысал, үлгі; 3. кілт (б/н шешімінің); көрсеткіш, ым; *jour.* қысқа негізгі мақала, бірінші негізгі бастама мақала; 4. басты роль, басты кейіпкерді орындаушы; 2. **adj.**

алдыңғы; жетекші; **3. v.** 1. басқару, бастау; жетекшілік ету, бірнәрсені н/е біреуді жетектеу; 2. (lead to) әйтеуір бір нәтижеге әкелу; б/н себепкері болу; (lead into) б/н кірісу, көбінесе жаман нәрсеге әкеліп соғу; б/н душар болу; 3. қандай да бір өмір салтын кешу; 4. б/н бірінші болып бастау; **lead a child by the hand баланы қолынан жетектеу; lead a horse by the bridle атты ноқтасынан жетектеу; lead a campaign компанияны басқару; lead a band / an orchestra оркестрді басқару, держировать ету**

**lead smb. astray [ə'streɪ] v.** – аздыру

**lead yourself impudent v.** –

арсыздану

**leader ['li:də] n.** – қолбасы, қолбасшы, басшы, жетекші; басшылық; **conduct** *басшылық ету*

**leaf [li:f] – 1. n.** 1. жапырақ; 2. парак, бет; металл беттері (көбінесе алтын, күмістің); **2. v.** 1. жапырақпен жамылу, бүршік ату; 2. парактау; беттерін қарап шығу; **come into leaf жапырақтарға кәмілу; leaf fall жапырақтардың құрап түсуі; a leaf of paper парактың беті; fall of the leaf жапырақтардың түсуі**

**leak [li:k] – 1. n.** тесік, жарық. **2. v.** ағу, төгу

**lean [li:n] adj.** – арық, арықша, жүдеу, өнімсіз

**leanness ['li:nəns] n.** – арықтық, жүдеулік

**leap-year n.** – кібісе жыл, толық жыл

**learn [lɜ:n] v.** – 1. үйрету; үйрену, оқу, (бір нәрсені), 2. меңгеру; 3. зерттеу; 4. есту; **from learning үйренуден; not get tired to learn үйренуден жалықпайды**

**learned ['lɜ:nɪd] adj.** – үйренуші, ғалым

**lease [li:s] v.** – арендау

**leather galoshes ['leðə] n.** – кебіс

**leave [li:v] v.** – 1. шығып кету; кету, тастау; 2. қалдыру; **leave to the mercy**

**of fate тағдыр талқезіне қалдыру; set aside, disregard ескерусіз қалдыру; leave/let alone тыныштықта/жайына қалдыру;**

**leave quickly v.** – зығу; **get out зым; quickly run away зымта жөнелді; leave! go away, go off кет; have to leave кетуге мәжбүр болу**

**lecture [lektʃə] – 1. n.** дәріс; **2. v.** дәріс беру

**ledge [ledʒ] adj.** – томпақ, шошақ

**leech [li:tʃ] n.** – сүлік, қан ішер, еслші, тәуіп

**left [left] adj.** – сол; **on the left солға; from the left сол жақтан; left side сол жақ бүйірі**

**lefthander [left'hændə] adj.** – солақай

**leg [leg] n.** – аяқ (белден өкшере дейін)

**legal ['li:g ə] adj.** – заңды

**legalist ['li:gəlist] n.** – заңшыл

**legality ['li:gələti] n.** – заңдылық

**legalization, registration v.** – хаттау

**legalize ['li:gəlaiz] v.** – заңдастыру

**legatee [ˌlegə'ti:] n.** – мұрагер

**legend ['ledʒənd] n.** – аңыз, ертегі, ғажайыпнама; **compose аңызға айналдырды; make verses the legend; legendary area like Chingistau Шыңғыстаудай қорғанды аңыз**

**legion ['li:dʒən] n.** – легион, сансыз көп

**legibility [ˌledʒə'biliti] n.** – анықтық, анық

**legislate ['ledʒɪsleɪt] v.** – заң шығару, үкім шығару

**legless ['legləs] adj.** – аяқсыз

**legs [legz] n.** – сирақтар; **have taken strongly for a shin сирақтарынан қыса ұстап**

**leisure ['leɪzə] n.** – бос уақыт

**leisurely ['leɪzəli] adj.** – асықпай, ақырын, баяу, ерікпеннен

**leisurely adv.** – аспай-саспай

**lemon** ['lemən] **n.** – лимон

**lend** [lend] **v.** – карыз беру

**length** [lenθ] **n.** – ұзындық, кашықтық, кесінді

**lengthen** ['lenθən] **v.** – ұзару; созылу

**lens** [lenz] **n.** – линза; лула; объектив

**lenity** ['leniti] **n.** – 1. мейірбандық; 2. жұмсақтық

**leopard** ['lepəd] **n.** – қабылан

**leprosy** ['leprəsi] **med.** – алапес

**leper** ['lepə] **n.** – алапес

**less** [les] **adv.** – кішірек; кем, аз; *less and more артық-кем; good and worse артық-кемдік; not less кем емес; not worse кем емес*

**lesson** ['lesən] **n.** – 1. сабақ; 2. өсиет, үгіт, ақыл, сөгіс, жаза

**lest** [lest] **conj.** – солай болмаса, айтпесе

**let** [let] **v.** – 1. шығару; көздің жасын төгу; 2. жалға беру; жалдау; 3. рұқсат ету, беру (біреуге бірнәрсені); мүмкіндік беру; 4. жіберу (біреуді/ бірнәрсені біржаққа); 5. *exclat.* рұқсат етіңіз; (let us + do smth.) қанеки бәріміз б/н істейік; мейлі; *may; have it your way* мейлі сіздің айтқаныңыз болсын; *so let it be* мейлі солай-ақ болсын; *let pass/in/through* өткізу; *let go/slip (time)* жіберіп алу; *to thread* инеге жіп өткізу

**lethal** ['li:θəl] **adj.** – өлтіретін, табанда қатыратын

**letter** ['letə] **n.** – 1. хат; 2. әріп; 3. әдебиет, ғалымдық

**level** ['levl] **n.** – деңгей, теңіз деңгейі, тегіс, жиек, дәреже

**level, do{make} equal v.** – тегістеу

**leveled** [levld] **adj.** – тегістелген

**levy** ['levi] **v.** – өндіру; *levy tax* салық салу; *make production, manufacture* өнім өндірі; салық салу, салық төлету

**lexicon** ['leksikən] **n.** – сөздік

**liable** [laɪəb] **adj.** – 1. душар болған, жауапты болған; 2. кез болу, душар болу

**liar** ['laɪə] **n.** – өтірікші, алдамшы

**libel** ['laɪb(ə)] **v.** – есектеу, жала жабу

**liberate** ['libəreɪt] **v.** – босату

**liberty** ['lɪbətɪ] **n.** – азаттық, бостандық, ерік, санаспаушылық

**library** ['laɪbrəri] **n.** – кітапхана

**librarian** [laɪ'brɛəriən] **n.** – кітапханашы

**licence** ['laɪsəns] – 1. **n.** рұқсат, құқық. 2. **v.** рұқсат беру

**lick** [lɪk] – 1. **n.** 1. жалау; 2. азғантай ғана сан. 2. **v.** 1. жалау; 2. соғу, сабау, қағу

**licorice** ['lɪkəns] **n.** – мия

**lie I** [laɪ] **n.** – өтірік, жалған; *untruth* шындық емес; *pretense* жалғандық; *talk nonsense* өтірік соғу

**lie II** [laɪ] **v.** – 1. аунау, жату; 2. болу, қалу, жату

**lieutenant** [leftənənt] **n.** – лейтенант

**life** [laɪf] **n.** – 1. өмір; 2. ғұмыр; 3. тіршілік; 4. тұрмыс; 5. дәурен; *love of life* өмірге құштар; *have never seen in one's life* өмірі көргем жоқ; *life('s) hardship* өмірдің қиыншылықтары; *the whole life* өмір бойы

**light I** [laɪt] **n.** – нұр; сәуле, жарық, шам; *light board{panel}* сәуле таблосы; *optical filter* сәуле сүзгіш; *light brightness* ақсары

**light bright** [brɑɪt] **adj.** – раушан

**light(-minded)** [laɪt] **adj.** – жеңілтек; ұстамсыз

**light II** [laɪt] **adj.** – ақшыл, ұшқалақ, жеңіл, онай, епті, әдепті

**lighten up with the first shine beam v.** – арайлау

**light-grey** [laɪtgreɪ] **adj.** – боз

**light-headed** [laɪt'haɪndɪd] **adj.** – жеңілтек, есерсоқ; алаңқы, ұшқалақ, жеңіл ойлы

**light-hearted** [laɪt'hɑ:tɪd] **adj.** – қамсыз;

**light-heartedness** [ˈlaɪtˈhɑːtɪd] **adj.** – қайғысыздық,

**like I** [ˈlaɪk] – 1. **adj.** ұқсас; тартқан, мүмкін; 2. **adv.** сияқты, секілді, тәрізді, сондай, ұқсас; 3. **n.** 1. бірдеме сияқты, бірнәрсә сияқты, ұқсас; 2. сондай адам; *like father әкемдей; like from the first алғашқыдай; like morning атқан таңдай; like a lamb қыңқылсыз; like crow қаргадай; they make noise like crow олар қаргадай шулайды*

**like II** [ˈlaɪk] **v.** – 1. ұнату, сүю, жақсы көру; 2. қалау; *on like occasions ыңғайлы жағдайларда; like enough, as like as not әбден мүмкін; very like minni ықтимал*

**liken** [ˈlaɪkən] **v.** – ұқсастыру; ұқсату

**lily** [ˈlɪli] **bot.** – лала, лалагүл; *orange lily алқызыл лала; water-lily суда өсетін лала гүлі; madonna lily ақшыл лала; lily of the valley қыңжыгүл*

**lime** [laɪm] – 1. **n.** 1. әк (үй әктейтін); 2. қак (ыдыстағы судың әгі); 3. құстың желімі; 2.v. 1. әкпен әктеу; әкпен тыңайту, құнарландыру; 2. құстың желімін жағып тастау; *finish lime құрылыс әгі*

**limit** [ˈlɪmɪt] **n.** – шек, шекара

**limitary** [ˈlɪmɪtəri] **adj.** – шек қойылған, шамалы, өлшеуші

**limp slightly** [lɪmp ˈslaɪtli] **v.** – шоқандау; ақсандау;

**line** [laɪn] **n.** – 1. сызық; 2. арқан; *vertical line мик сызық*; 3. штрих; 4. әжім; 5. шекара, шек; 6. нұсқа, рет; 7. жол, темір жол; 8. сап; 9. шежіре; 10. жол (кітап); *horizontal (diametrical) line көлденең сызық*

**ling** [lɪŋ] **zool.** – шортан

**linger** [ˈlɪŋgə] **v.** – кешеуілдету, кешіктіру, созылу, ұзау

**lining** [ˈlaɪnɪŋ] **n.** – астарлық; *without lining астарсыз*

**lion** [ˈlaɪən] **zool.** – арыстан

**lip** [lɪp] **n.** – ерін

**lip reading n.** – 1. ымдау; 2. ернінен қарап оқу/түсіну

**lipstick** [ˈlɪpstɪk] **n.** – ерін бояуы

**liquid** [ˈlɪkwɪd] – 1. **n.** сұйықтық; 2. **adj.** сұйық; *met. rascal сұйық адам*

**lisp** [lɪsp] – 1. **n.** сақау. 2.v. сақаулану

**list** [lɪst] **n.** – ақпаратізім

**listen** [ˈlɪsən] **v.** – 1. тыңдау; 2. біреудің ақылына құлақ асу

**listen attentively** [əˈtentiʋli] **v.** – ұйып; ұйып тыңдау

**lit** [lɪt] **adj.** – тұтанған

**literacy** [ˈlɪtərəsi] **n.** – сауат; сауаттылық

**literary man** [ˈlɪtərəri] **n.** – әдебиетші

**literary** [ˈlɪtərəri] **adj.** – әдеби

**literate** [ˈlɪtəri] **adj.** – хат танытын, сауатты, оқыған

**literature** [ˈlɪtrətʃə] **n.** – әдебиет;

*belles-lettres көркем әдебиет*

**Lithuanian** [ˌlɪʋəˈeɪnjə] **n.** –

литвалық, литва тілі

**little** [ˈlɪtl] – 1. **adj.** 1. кішкентай, жас, қысқа, аласа, кішкене, 2. аз, азғантай;

2. **adv.** аздап; аз-маз; *little by little, gradually аз-аздан; gradually, so-so; little by little аз-аздан; bit by bit аз-кем; little finger шынашақ; little (musk) melon (sort) әңгелек; little; like a palm алақандай*

**live I** [lɪv] **v.** – 1. өмір сүру; 2. тұру; тіршілік ету; 3. күнелту, есте болу; 4. төзу

**live II** [laɪv] **adj.** – 1. тірі, жанды; 2. жалынды, жанған; 3. қызу, қағылз, еті тірі

**lived** [lɪvd] **adj.** – өмір сүрген, өмір кешкен

**liveliness** [ˈlaɪvɪnəs] **n.** – өжеттілік, батылдык, қызулық, көңілділік

**lively** [ˈlaɪvl] **adj.** – пысық; тірі, жанды, жайдары, көңілді

**liver** [ˈlɪvə] – **n.** 1. адам; тірі жан; 2. бауыр

**livestock** [ˈlaɪvstɒk] **n.** – мал, ірі қара

**lizard** ['lɪzəd] *zool.* – кесерткі

**load (on)** [ləʊd] *v.* – 1. арту; 2. салмақ салу; 3. тиеу; **load oneself up (with)** артынын-тартыну

**loaded** ['ləʊdɪd] *adj.* – тиелген

**loader** ['ləʊdɪʃ] *n.* – тиегіш

**loam** [ləʊm] *n.* – саз

**lobby** ['lɒbi] *n.* – 1. вестибюль; кіреберіс; 2. дәліз

**local, radical (inhabitant)** ['ləʊkəl] *adj.* – тұрақты; жергілікті; **regular army** тұрақты әскер; **the firm, stable price** тұрақты баға; **firm knowledge** тұрақты білім; **stationary a vessel** тұрақты кеме; **constant reader** тұрақты оқырман; **nominal cost** тұрақты құн

**locate** ['ləʊkeɪt] *v.* – орналастыру, орналасу, қоныс табу

**lock** [lɒk] – 1. *n.* 1. құлып; 2. тұлым (шаш). 2. *v.* құлыптау, бекіту, қысу

**lock tress** [lɒk tres] *n.* – шүйке

**lodger** ['lɒdʒə] *n.* – пәтерші; **take in lodgers** пәтерді тұрғындарға жалға беру

**log** [lɒg] *n.* – дінгек, бөрене, дөңбек ағаш; **log-cabin** бөрене үй

**logical** ['lɒdʒɪkəl] *adj.* – қисынды

**logicality** ['lɒdʒɪkəlti] *n.* – қисындылық

**lonely** ['ləʊnli] *adj.* – жалғыз, өзі ғана, аулақ, оңаша

**long** [lɒŋ] *adj.* – 1. ұзақ; 2. ұзын; 3. өмірлі; **one end of the rope** ұзын арқанның бір шеті; **difference by the length (long and short)** ұзындық-қысқалы; **long road/journey** ұзақ жол/сапар; **long distance** ұзақ қашықтық; **long rein** шылыбыр; **long, far away and near, imminent** арғы-бергі

**long; lengthy** *adj.* – шұбалаң; **wearisome speech** шұбалаң сөз

**longevity** [lɒn'dʒevɪti] *n.* – жылдық; өмірлілік, мәңгілік, ұзақшылық

**long-legged** ['lɒŋlegd] *adj.* – ұзын сирақ

**long-liver** [ˌlɒŋ'livə] *n.* – ұзақ жасаушылар

**long-range** [ˌlɒŋ'reɪndʒ] *n.* – алыс атар, алыстан тиетін; **range-finder** алыс өлшер; **solitude, lonely/dreary spot, back of beyond** алыс тұқпир

**longstanding** [ˌlɒŋ'stændɪŋ] *adj.* – көпжылдық, әлдеқашанғы, көптен

**look** [lʊk] – 1. *n.* 1. көзқарас; 2. бет әлпет, бет әлпет/жүз өзгерісі; 3. келбет, сырт пішіні; 4. өң, түр, ажар; 2. *v.* 1. қарау, көру, көріну; 2. қарайды, көрінеді; 3. (**look at**) қарау біреуге/бірнәрсеге; (**look (up)on**) анықтап қарау, айыру; есептеу, санау; біреу туралы пікірі болу; (**look after**) қамын ойлау; күту, бағып күту; ыңғайын табу; (**look for**) іздеу бірнәрсені/бірденені; (**look over**) қарайды (*біржаққа; терезеге байланысты*); мұқият бақылау; қарау, қайталау (*жаптығу, тапсырма*); кешіру; (**look to**) б/н көңіл бөлу/қадағалау; б/ге үмітпен қарау, б/дін көмегіне сүйену; б/ге сілтеу, терезенің б/ж қарауы; **look aside** алақтау; (**look for**) іздеу; күту; үміттену; іздестіру, сұрастыру; (**look about**) б/н іздеу/қарау; анықтама жүргізу; (**look ahead**) б/н туралы ойлау; дайындалу; болашаққа көз жүгірту; (**look aside**) алаңдау; көңілін басқаға аудару; (**look out**) сақ болу, сақтан; (**look out for**) іздестіру; (**look through**) қарап шығу, парақтау; байқамай қалу, көрмей қалу; (**look up to**) құрметпен қарау; құрметтеу; **look like** өңдес, ұқсау; **look for one man** іздейтінің бір-ақ жан; **look impudently** тесіреу; **look things in the face** шындыққа тура қарау; **Look here!** тыңдаңызшы! **Look sharp!** Тезірек! Жылдам!

**look unfriendly** [ʌn'frendli] *v.* – аларту; **with hostility, with enmity** ала көзімен қарау

**loom** [lu:m] – 1. **n.** сұлба, нобай; көлеңке; 2. **v.** қараңдау; **smth black loomed in the distance** алыстан бір нәрсе қараңдады

**loop** [lu:p] – 1. **n.** ілгек, ілмек; арқан, тұзақ; 2. **v.** ілгек жасау; байлау, бекіту; арқанмен байлау, арқандау

**lorry** ['lɒri] **n.** – грузовик; жүк көлігі

**lose** [lu:z] **v.** – 1. жоғалту (б/н); жою, айрылу (бірнәрседен, біреуден); 2. құтылу, босатылу; артта қалдыру; 3. (lose oneself) жоғалу, таса болу; 4. уақытты жоғалтып алу, мүмкіндікті қолданбау; 5. жеңілу; ұтғыру; 6. артта қалу; 7. айырылып қалу; **lose a finger саусағынан айрылу; lose conscience есінен танып қалу; lose sleep over smth.** б/н кесірен ұйқысынан айрылу; **lose one's fears** бойындағы қорқыныштан құтылу; **lose one's cold / flu** суықтан/ тұмаудан айызу; **lose a bet/wager** бәсекеден ұтылып қалу

**loser** ['lu:zə] **adj.** – ұтылған, жеңілген

**loss** [lɒs] **n.** – 1. жоғалу; босқа өткізу; 2. ұғылыс; шығын, залал; 3. қаза (жақын адамының); **be the loser, to end up losing** ұтылып қалу

**lost** [lɒst] – 1. **adj.** адасқан; 2. *fig.* алжасқан

**lottery** ['lɒtəri] **n.** – лотерея

**lotus** ['ləʊtəs] **n.** – лотус (гүл)

**loud** [laʊd] **adj.** – 1. қатты; қатты дауыс; 2. шулы; арқыраған

**loudly** ['laʊdli] **adv.** – қатты

**louse** [laus] – 1. **n.** бит; 2. **v.** битті тазалау, тарап тастау

**loud** [laʊd] – 1. **adj.** қатты. 2. **adv.** қатты, қатаң

**love** [lʌv] – 1. **n.** махаббат; сүйіспеншілік; 2. ғашықтық; ынтық, ынтызарлық; 2. **v.** 1. ұнату, жақсы көру; 2. ғашық болу; **be in love with ғашық болу; marry for love** махаббатпен үйлену; **maternal love** жақындарына деген махабаты; **for the love (of)** біреуге

деген махаббат; **blind love** соқыр махаббат; **unrequited love** жауапсыз махаббат; **love at first sight** бір көргеннен ғашық болу

**loveless** [lʌvlɪs] **adj.** – махаббатсыз, сүймеген, махаббатсыз

**lovely** ['lʌvli] **adj.** – өте әдемі; сүйкімді

**low I** [ləʊ] – 1. **n.** мөңіреуі, өкіруі (бұқаның, сиырдың); 2. **v.** мөңіреу, өкіру, боздау, бақыру; (*үй жануарларының*);

**low II** [ləʊ] **adj.** – 1. тапал, аласа, биік емес; 2. таяз, терең емес (*су*); 3. ашық; аласа (киім, аяқ киім); 4. тыныш; төмен (*дыбыс*); 5. арамза, арам (адам); 6. қарапайым, жай; 7. әлсіз; 8. қолайсыз; **small house** аласа үй; **low prices (for)** арзанылық

**lower** ['ləʊə] **prep.** – астыңғы, төменгі, аласарақ

**lowly** ['ləʊli] **adj.** – қарапайым

**lubberly** ['lʌbəli] **adj.** – икемсіз, епсіз

**lucid** ['lu:sɪd] **adj.** – мөлдір, тұнық; анық; **it is clear** анықтан анық

**luck** [lʌk] – 1. **n.** 1. тағдыр, фортуна; мүмкіншілік, сәтті кезең; 2. сәттілік, бақ, ырыс; жетістік, табыс; 2. **v.** 1. сәтті болу; сәтін түсіру; 2. жолы болу; 3. (luck into) жақсы б/н тапқанға сәтін түсіру; **luck out** жолы болғыш болу; **pure / sheer luck** кездейсоқ сәттілік; **a great piece of luck** үлкен бақыт/сәттілік; **They've lucked into the best of all possible jobs.** Оларға сәтті болып кетті мүмкін болып тұрған жұмыстың ішіндегі ең жақсысын алуы

**lucky** ['lʌki] **adj.** – бақытты; аюқолтай; несібелі

**lug** [lʌg] **n.** – тұтка, сап

**luggage** ['lʌɡɪdʒ] **n.** – багаж, жүк

**lull** [lʌl] **v.** – әлділеу, ұйықтату, жұбату, бәсеңу, бәсеңдету; **lull to sleep** әлділеу

**luminary** ['lu:mɪnəri] **n.** – жарық әлем

**lump** [lʌmp] **n.** – кесек, бөлек, дөңгелек ағаш  
**lumping** [ˈlʌmpɪŋ] **adj.** – үлкен, ауыр  
**lunacy** [ˈluːnəsi] **n.** – ақылсыздық, есаландық  
**lunch** [lʌntʃ] **n.** – екінші тамақ  
**lung** [lʌŋ] **anat.** – өкпе; *the lungs* өкпелер; *lungs and liver* өкпе-бауыр  
**luscious** [ˈlʌʃəs] **adj.** – хош иісті  
**lush** [lʌʃ] **v.** – албырау  
**lust** [lʌst] **n.** – құмарлық  
**lute I** [luːt] **n.** – лютня (бұрынғы

замандағы ішекті музыка аспабы)  
**lute II** [luːt] **v.** – сылау, бітеу.  
**lutate** [ˈlʌkseit] **v.** – мертіктіру, мерт қылу  
**luxuriat** [lʌgˈzjuəriənt] **adj.** – жемісті, құнарлы, бай  
**luxury** [ˈlʌkʃəri] **n.** – сән, салтанат, рақат, молшылық  
**lyceum** [laɪˈsiəm] **n.** – 1. лицей;  
 2. конференц-зал, оқу залы  
**lymph** [lɪmf] **n.** – лимфа  
**lyre** [ˈlaɪə] **n.** – лира

## M

**ma** [mɑː] – ана (сөздің қысқартылған түрі)  
**macaronic** [mækəˈrounik] **adj.** – күлдіргі, қызық  
**mace** [meɪs] **n.** – шокпар, күрзі, ағаш балға  
**Macedonian** [mæsiˈdounjən] **n.** – македондық  
**machine** [məˈʃiːn] **n.** – машина, механизм; көлік  
**mad** [mæd] – 1. **adj.** 1. жынды, есі ауысқан, есінен танған; құтырған (*аңдар*); 2. (**mad with**) ашуланған, жынданған; б/н үшін басын жоғалту; 3. (**mad after / for / on / about**) б/н есі кете ұнату; 4. (**mad at / about / for**) б/н, бірнәрсе үшін ашулану, кейю; *go mad* долдану, ашулану; 2. **v.** жындану; есінен тандыру; *fall / go / run mad* есінен айрылу, есі кету, жындану; *send / drive smb. mad* біреуді есінен тандыру; жынына тию, жындандыру  
**madcap** [mædkæp] **n.** – тентек; есалаң, жынды, делқұлы  
**Madeira** [məˈdiərə] **n.** – мадера (вино)  
**madman** [ˈmædmən] **n.** – есалаң, жынды; есішалыс

**magic** [ˈmædʒɪk] **n.** – сиқыр, сиқырлық, таңғажайыптық  
**magic** [ˈmædʒɪk] **adj.** – сиқырлы  
**magic world coll.** – ғажайып дүние  
**magician** [məˈdʒɪʃən] **n.** – сиқыршы, көз байлаушы  
**magnetic ribbon** [mægˈnetɪk] **n.** – магнит таспасы  
**magnificent** [mægˈnɪfɪsnt] **adj.** – әдемі, сәнді, салтанатты; *in solemn conditions* салтанатты жағдайда  
**magpie** [ˈmægpai] **zool.** – сауысқан, мылжың  
**Magyar** [ˈmægjɑː] **adj.** – венгер, венгер тілі  
**mahogany** [məˈhɒɡəni] **n.** – қызыл ағаш, махогани  
**mail** [meɪl] **n.** – кіреуке-сауыт  
**mail** [meɪl] **n.** – бадана, пошта  
**mailman** [ˈmeɪl,mæn] **n.** – пошташы  
**mail-train** [ˈmeɪltreɪn] **n.** – бесік-арба  
**mainly** [ˈmeɪnli] **adv.** – ылғи, ұдайы, көбіне, көбінесе  
**majestic** [məˈdʒestɪk] **adj.** – сәулетті, ерекше; айбынды, ұлы, маңғаз; *met.* асқақ *military, offensive defensive* айбынды қорған

**major I** ['meidʒə] n. – майор (офицер шіні)

**major II** ['meidʒə] – 1. **adj.** 1. негізгі, маңызды; 2. басым, көп бөлігі; 3. *music.* әуезді; 2. **v.** 1. такәппар, маңғазданған, менменсіген кейпімен жүру/көрсету; 2. өзінің билігін көрсету, билік жүргізу; 3. (**major in**) қандайда бір пәнге машықтану; (жоо)

**majority** [mə'dʒɔrɪtɪ] **adj.** – 1. көпшілік; 2. кәмелеттік

**make** [meɪk] **v.** – 1. жасау, құрастыру, істеу, дайындау; 2. жарату, тудыру, жасап шығару, өндіру; 3. тағам, сусын жасау/әзірлеу; 4. жазу, шығару, 5. толтыру, құрастыру; 6. (**make of**) есептеу, ойлау (б/н бірнәрсемен, біреуді біреумен); 7. табу, жасау (*ақша, репутация*); 8. б/н жасауға тырысу; 9. (**make after**) б/н артына қуғынға түсу; 10. іске асыру, қол жеткізу; 11. (**make for**) тез алға жылжу, бағыт алу; (**make at**) шабуыл жасау, атылу; 12. (**make into**) қайта жасау/өндеу; 13. (**make smb. do smth.**) біреутк б/н істеуге мәжбүр ету; 14. (**be made to do smth.**) қандайда бір жағдайға әкеліп соғуы; **make tea / coffee шәй/кофе жасау**; **make a dress көйлек тігу**; **make verses өлең жолдарын жазу/шығару**; **make a sound дыбыс шығару, ұлап-шулау**; **make laws заң шығару**; **make a fortune байып кету**; **make beds төсек жинау**; **make an excursion саяхат жасау**; **make a speech / an oration сөз сөйлеу**; **make a camel lie шөгеру**; **make angry ашуландыру**; **provoke smb. 's wrath біреуді ашуландыру**

**make a bet** [bet] **v.** – бәстесу

**make a hole** [meɪk ə həʊl] **v.** – тесу

**make fluffy** **v.** – ұлпалану

**make foam/froth** **v.** – көпірту

**make fun (of)** **v.** – әзілдеу; **but i'm not joking** мен әзілдеп тұрғаным жоқ; \*

**we can but see (what will happen)** әзілің жарасса атаңмен ойна

**make glad/happy, gladden** **v.** – қуанту, шаттану; шаттандыру

**make in layers** **v.** – қабаттау

**make mistakes** **v.** – қателесу, қателік жіберу

**make one's way to pasture** **v.** – өрістеу

**make ready** **v.** – дайындау

**make smb laugh** **v.** – күлдіру

**make sour** **v.** – ашыту; **make dough қамыр ашыт**; **drive smb. crazy with smth., make smb. 's head spin басты ашыту**

**make up act** [ækt] **v.** – әктілеу

**make-up** ['meɪkʌp] **n.** – 1. құрам, құрылыс; 2. косметика; 3. гримм, костюм

**malaria** [mə'leəriə] **n.** – безгек

**Malay** [mə'leɪ] **n.** – Малайя адамы, тілі

**male** [meɪl] **n.** – арлан, еркек, ер адам; **not to be shamed арланбау**

**malignancy** [mə'lɪgnənsɪ] **n.** –

зияндылық, залал, апаттылық, қастық **mallow** ['mæləʊ] **n.** – құлұқайыр (өсімдік)

**Malta** ['mɔ:lɪtə] **n.** – Мальта (*арал*)

**Maltese** [mɔ:l'ti:z] **adj.** – мальталық

**mammal** ['mæməl] **n.** – сүтқоректі

**mammoth** ['mæməθ] – 1. п. мамонт; 2. **adj.** зілдей; алып

**man** [mæn] **n.** – 1. ер-азамат; 2. адам; 3. адамзат

**manage (to do smth.)** ['mænidʒ] **v.** – амалдау, басқару, менгеру, пайдалана білу

**manager** ['mænidʒə] **n.** – 1.

басқарушы менгеруші; 2. ие, кожа, басшы; **director/head of studies оқу ісі меңгерушісі**

**mandarine** ['mændəreɪn] **n.** – мандарин (жеміс)



- Manila** [mə'nɪlə] n. – 1. манила;  
2. манил кендірі; 3. манил сигареті
- mankind** [mænkaind] n. – 1. адамзат,  
2. ер азаматтар; 3. адам баласы
- manuscript** [ˈmænjuskript] n. –  
колжазба
- many** ['meni] n. – көптеген, көп
- map** [mæp] n. – карта, жоспар
- maple** ['meɪpl] n. – үйеңкі; *cup from maple үйеңкі тегене; maple leaf үйеңкі жапырағы*
- March** [mɑ:tʃ] n. – наурыз; *Great Nauruz holiday Ұлы Наурыз мейрамы*
- mare** [mɛə] n. – бис; *bucket for milking mare бие шелек*
- mark I** [mɑ:k] n. – марка  
(Германияның ақша бірлігі 2002 ж. дейін же/е де басқа елдердің);
- mark II** [mɑ:k] – 1. n. 1. белгі; таңба;  
2. мөр; 3. ен; 4. із; дақ; 5. тыртық; 6. нысана, мақсат; 7. мөлшер; денгей; 8. баға (*білім*); 9. маңыздылық; мәнділік; әйгілілік; 10. көңіл; 2. v. белгі қою; ен салу; 2. таңбалау; белгілеу; 3. мөр басу; 4. тыртық/дақ, із қалдыру; 5. баға қою, бағалау; балл қою; *quotation mark тырнақша; exclamation mark, mark of exclamation леп белгісі; marks of omission көп нүкте; punctuation mark тыныс белгілері; question mark сұрақ белгіңсі; distinguishing mark айыратын ерекше белгілері; leave / make one's mark із қалдыру, әйгілі болуға қол жеткізу, мәнсабын жасау, карьерасын құру; mark of respect құрметтің белгісі; worthy of mark көңілге қонымды, лайықты; mark down қысқаша ескертпе жазу, қағазға түсіріп алу*
- marker** [mɑ:kə] n. – белгілеуші, таңбашы, маркер
- market** ['mɑ:kit] n. – 1. базар; 2. сауда;  
3. сауда бағасы; 4. өтім
- marksmanship** [mɑ:ksmənʃɪp] n. – мергендік, дәл ату; ату өнері; атқыштық

- marmot** [ˈmɑ:met] *zool.* – (боз) суыр
- marram-grass** [ˈmærem] *bot.* – ши
- marriage** [ˈmæridʒ] n. – 1. неке; ерлі-зайыптылық; той; 2. неке кию; *announce a marriage неке қиюын жариялау; annul a marriage некені жою; enter into a marriage некеге отыру; marriage act неке заңы; arrange a marriage үйлену тойын өткізу; married couple ерлі зайыптылар*
- marry** [ˈmæri] v. – үйлену, некелесу, тұрмысқа шығу
- marsupial** adj. – қалталы; *marsupial clothes қалталы киім; rich man қалталы адам*
- marten** [ˈmɑ:tin] *boil.* – сусар
- martyr** [ˈmɑ:tɪ] – 1. n. азапкер, азаптанушы; 2. v. азаптау; қуғынға түсу
- marvel** [ˈmɑ:vəl] v. – таңырқау, таңдану
- mason** [ˈmeɪsən] n. – тасшы; тас қалаушы; масон
- mass** [mæs] – 1. n. 1. салмақ; сиймдылық, масса; 2. қоймалжың қоспа; 3. көпшілік; қауым; б/н көптеген бөлігі; 2. adj. бұқаралық, жаппай
- massage** [ˈmæsa:ʒ] – 1. n. уқалау;  
1. v. сылау; уқалау; *get/make a massage массаж жасау*
- masseur** [mæ'se:] n. – уқалаушы, сылаушы
- massive** [ˈmæsɪv] adj. – ауқымды, ірі, көлемді, салмақты; шомбал, өте үлкен, зор, сом, еңгезердей (*адамның бет пішіні мен дене бөлшектеріне байланысты*)
- master** [ˈmɑ:stə] n. – 1. шебер, ісмер; 2. ұста; 3. қожайын, ие; таксыр; 4. мұғалім, оқытушы; *master-executor шебер орындаушы*
- mastering** [ˈmɑ:stəɪɪŋ] n. – игеру шеберлігі
- masterly** [ˈmɑ:stəli] adj. – шебер, іскер

**mastery** ['mɑ:stəri] n. – 1. шеберлік, ұсталық; 2. үстемдік, үстемшілік; **mastery of one's subject** өз пәнінің шеберлігі; **acquire mastery** шеберлікке жету, игеру

**matchlock** ['mætʃ'lɒk] n. – фитильді кілт

**matchmaking** ['mætʃ,meikin] n. – құдалық

**material** [mə'tiəriəl] – 1. n. 1. зат, материал, шикі зат; 2. материал, құрал, мәлімет; дәлел; 3. пұл, кездеме, мата; 2. **adj.** 1. заттай, заттық; 2. материалдық, мүдделік; мүлікті; 3. маңызды, елеулі, мәнді; **promotional materials** жарнама материалдары; **reading materials** оқу құралдары; **reference material** анықтама мәліметтері; **collect / gather material** мәліметтер жинау; **material well-being / comforts** амандық жағдайы/ мүддесі

**materialization** [mə,tɪəriəlaɪ'zeɪʃən] n. – заттану

**maternity** [mə'tɜ:nɪ] n., **adj.** – ана; аналық; **maternity benefit** аналық төлемақы; **maternity nurse** акушерка

**maternity hospital** [mə'tɜ:nɪti'hɒspɪtəl] n. – перзентхана

**matrimony** ['mætri'məni] n. – ерлі-зайыптылық

**matter** ['mætə] – 1. n. 1. зат; құрал; нәрсе; 2. мазмұн, мән, мағына, мәлімет; 3. тақырып, сауал, 4. сұрақ, іс, мәселе, жұмыс; шаруа; 5. себеп, негіз, тірек, қисын; **med.** ірің; 2. **v.** 1. мағына беру/ болу; 2. іріңдеу; **liquid matter** сұйық зат; **organic matter** органикалық зат; **solid matter** қатты зат; **primed matter** жанғыш зат; **important / serious matter** негізгі сұрақ/сауал; **matter of grave importance** ең негізгі/баса көңіл аударатын мәселе; **arrange / clear up / settle / straighten out matters** шаруаны тындыру; **complicate matters** ішті ұшықтыру; **What's the matter?** Не бол-

ды/не жағдай?; **It does not matter at all** бұның еш қатысы/ мағынасы жоқ

**mattock** ['mætək] n. – кетпен-шот

**mausoleum** [,mɔ:sə'liəm] n. – кесене

**maw** [mɔ:] **anat.** – ұлтабар, құрсақ

**May** [mei] n. – мамыр

**maybe** ['meɪbi] **adv.** – бәлкім, мүмкін

**may-bug** n. – сарасана

**mayflower** ['meɪ,flaʊə] n. – мамыр айында гүлдейтін гүл (Америкада бірінші болып гүлдейтін гүлдердің бір түрі), меруертгүл, інжугүл

**mayor** [mɛə] n. – әкім; қалабасы, мэр

**me** [mi:] **pron.** – маған, мені

**meadow** ['medəʊ] n. – шалғын, көгал, шабындық, шалғын; **lawn, grass-plot, (forest) glade; field hockey** хоккей көгалы; **green lowland, plain** көгалды ойпат;

**mean I** [mi:n] – 1. **adj.** 1. арамза, ұнамсыз, ұқынсыз, нашар; 2. орташа, әлсіз; 3. саран; 4. ұяң, қарапайым; **mean weather** жағымсыз/нашар ауа-райы;

**mean II** [mi:n] – 1. n. ортасы; 2. **adj.** орта, орташа

**mean III** [mi:n] **v.** – 1. ниеттену; есінде болуы, ниет етуі; 2. арнау, белгілеу; 3. ойлау, түсіну; 4. мағына беру, мағынасын/пигылын білдіру; **mean mischief** жаман пиғылда болу; **mean well** жақсы ниетте/ниғылда болу

**meaning** [,mi:nɪŋ] – 1. n. мағына; 2. **adj.** мағыналы; көп мәнді; **clear meaning** таза мағына; **lexical meaning** лексикалық мағына; **literal meaning** тура мағына

**meaningful** [,mi:nɪŋfʊl] **adj.** – мәнді; мағыналы

**meanness** [,mi:nɪnəs] n. – арамзалық, опасыздық, дарынсыздық; **not shrink (from)** арамсынбау

**meanwhile** [,mi:n'waɪl] **adv.** – арасынша, сол кезде

**measles** [ˈmi:zls] n. – кызылша  
**measurable** [ˈmeʒərəbəl] adj. – 1. өлшемді; 2. шақ, өлшемді ғана  
**measure** [ˈmeʒə] – 1. n. өлшем, өлшем бірлігі; 2. шара, іс-шара; 3. алқым; көлем; 2. v. 1. өлшеу, пішу; 2. анықтау; бағалау; 3. аршындау; 4. байқау  
**measure by palms** [ˈmeʒə baɪ pɑ:mz] v. – тұтамдау  
**measuring device** n. – өлшеуіш  
**measuring instrument** n. – өлшеуіш  
**meat** [mi:t] n. – ет; *come into condition* еті қыза келеді  
**Mecca** [ˈmekə] n. – Мекке  
**mechanism** [ˈmekənɪzm] n. – тетік, механизм  
**meddle** [ˈmedl] v. – килігу, қатысу  
**meddlesome** [ˈmedlsəm] adj. – беймаза, мазалау  
**mediation** [ˌmi:diˈeɪʃn] n. – аралық сөз, дәнекерлік  
**mediator** [ˈmi:dieɪtə] n. – делдал, медиатор, келістіруші  
**medical** [medɪkəl] adj. – емдік, дәрігерлік; *medical property* емдік қасиет  
**medicine** [ˈmedɪsɪn] n. – дәрі, медицина; *prepare medicine* дәрі жасау  
**mediocrity** [ˌmi:diˈɔkrəti] adj. – ақынсымақ, орташылық, шамалылық  
**meet** [mi:t] – 1. v. 1. кездесу, кезігу; қарсы алу; 2. жиналу, жиналысу; 3. ұшырасу; ұшырату; 4. танысу; 5. сәйкестену, сай келу, тура келу; жауап беру (талапқа); 2. n. 1. жиналатын орын (спортшылардың); 2. аңшылардың жиылысы (ағылшындарда); *it turned out/that (they) met* кезігінмі; *meet the requirements* талапқа сай келу/жауап беру; *dual meet* жекпе-жек; *swim/swimming meet* жүзуден жарыс; *hold/organize a meet* жарыс ұйымдастыру

**meeting** [ˈmi:tɪŋ] n. – мәжіліс, жиналыс, мәслихат, кездесу; *consult* мәслихат құрды

**melancholic** [ˌmelənˈkɒlɪk] adj. – зеріккіш

**meliorative** [ˈmi:lɪəreɪv] adj. – жақсартатын; жақсарған

**mellow** [ˈmelou] adj. – 1. піскен(жеміс); 2. сүйкімді, тәтті; 3. дәмді; 4. тығыз; 5. құнарлы

**melodiousness** [miˈlɒdiəsənəs] n. – әуенді, сазды

**melody** [ˈmelədi] n. – әуен, саз; сазгер, нақыш, ән; *compose/write a song* ән шығару

**melon** [ˈmelən] n. – қауын

**melt (down)** [melt] v. – еру, еріту, жібу, балку, айналу (ауысу), тұтасу

**melt** [melt] v. – еру; *the snow is melting* қар еріп жатыр

**member** [ˈmembə] n. – 1. мүше; 2. қатысушы; өкіл; *member of sentence* сөйлем мүшесі; *members of the press* баспа өкілі

**membership** [ˈmembəʃɪp] n. – мүшелік  
**memoir** [ˈmemwɑ:] n. – өмірбаян, мемориал; *pl.* мемуарлар, ғылыми еңбектер

**memorable** [ˈmemərəbl] adj. – ұмытылмайтын, есте қаларлық, ескерерлік

**memorial** [miˈmɔ:riəl] n. – 1. мемориал; 2. ескерткіш; 3. *pl.* хабар (хроника); *build/put up a memorial* ескерткіш орнату

**memory** [ˈmeməri] n. – ес, жад; *recollect, remember* еске алу; *since I have remembered myself* ес білелі; *I can't remember* есіме түспей тұрғаны; *remembered words of (old) monk* есіне қаршаның айтқаны түсті; *be frightened (of), be in a bad way, be thrown off balance* есінен жаңылған; *come to consciousness*

*есін жию; come to one's senses, collect oneself* есін жиып; *lose consciousness* есінен тану

**memory** ['mɛm(ə)rɪ] **n.** – ақыл-ес

**men** [mɛn] **n.** – *pl.* ман- деген сөздің көпше түрі

**menace** ['mɛnəs] **n.** – қауіп-қатер, қорқыту, қауіп-төндіру

**menacing** ['mɛnɪsɪŋ] **adj.** – қаһарлы; *menacing/stern look қаһарлы көзқарас; fierce/formidable weapon қаһарлы қару*

**mend**[mend] **v.** – жамау, түзету, түзеу, жөндеу

**mendicant** ['mɛndɪkənt] **n.** – қайыршы

**menial** ['mi:niəl] – **1. n.** малай, жалшы; **2. adj.** жағымпаз

**mental** ['mentl] – **1. adj.** 1. ақыл-ой, парасатты, ақылды; 2. психикалық; 3. есі жоқ, есалан; **2. n.** жынды, есуас

**mentioned** ['mɛnʃ(ə)n] **v.** – айтылмыш; *in this case, on this occasion, in this instance, in the case in question мұндай айтылмыш жағдайда*

**menthol** ['mɛnθəl] **n.** – ментол

**mention** ['mɛnʃn] **v.** – еске алу, атап өту

**menu** [mɛnju:] **n.** – мәзір; дастарқан мәзірі

**merciless** ['mɛ:sɪls] **adj.** – мейірімсіз, қатал, қиянқескі

**mercilessly** ['mɛ:sɪsɪli] **adv.** – аямай-ақ, рақымсыз, қатал

**mercury** ['mɛ:kjʊrɪ] **n.** – сынап; *mercury column сынап бағанасы*

**mercy** ['mɛ:si] **n.** – 1. шапағат; шапағаттылық; рақым; 2. мейірімділік, қайырымдылық; *charity рақымшылық*

**merger** ['mɛ:dʒə] **n.** – 1. бірлестік; бірлестіру; 2. қосылу

**merlin white** ['mɛ:lɪn hwaɪt] **zool.** – ақсұңқар

**merrily** ['merɪli] **adj.** – көңілді, шат

**merriment and laughter n.** – әзіл-күлкі  
**merry-go-round** ['merɪgourəʊnd] **n.**

– әткеншек

**mess** [mes] **n.** – астаң-кестең, ретсіздік, тәртіпсіздік

**messenger** ['mesɛndʒə] **n.** –

1. хабаршы; 2. шабарман; 3. ұраншы; 4. жаршы

**metabolism** [mɛ'tæbəlɪzəm] **n.** – зат алмасу

**metalworker** **n.** – ұста; слесарь

**meteor** ['mi:tɪə] **n.** – метеор

**method** ['mɛθəd] **n.** – әдіс, тәсіл, амал, жүйе

**method and trick n.** – әдіс-айла

**method(s) n.** – әдістеме

**methodical** [mɛ'θɒdɪkəl] **n.** – әдістемелік

**methodologist** [,mɛθə'dɒlədʒɪst] **adj.** – әдіскер

**metre** ['mi:tə] **adj.** – аршынды

**metropolitan** [,mɛtrə'pɒlɪt(ə)n] **adj.** – астаналық

**mew** [mju:] **v.** – мияулау

**mice** [maɪs] *pl.* – тышқандар

**mickle** ['mɪkl] **adj.** – үлкен, ірі, көп

**microbe** ['maɪkrəʊb] **n.** – микроб

**microscope** ['maɪkrəskəʊp] **n.** – микроскоп

**microdistrict n.** – ықшамаудан

**microphone** ['maɪkrəfəʊn] **n.** – микрофон

**midday** ['mɪd'deɪ] **adv.** – талтүс; *at midday тал (дай) түсте*

**midday heat; noon adv.** – зауал

**middle ear** ['mɪdlɪə] **n.** – аралық құлақ

**midge** [mɪdʒ] **n.** – шіркей, маса

**midnight** ['mɪdnaɪt] **n.** – түн, түн ортасы

**mien** [mi:n] **n.** – бет келбеті

**might** [maɪt] **n.** – күдірет, күш, қуат

**migraine** ['mɪ:greɪn] **med.** – сақина

**migrate** [maɪ'greɪt] v. – көшу, қоныс аудару

**mild** [maɪld] adj. – қысқа, жұмсақ

**mildness** ['maɪldnis] n. – жұмсақтық

**militarization** [,mɪlɪtəraɪ'zeɪʃn] v. – әскерлендіру

**military** adj. – әскери; *military tactics* соғыс жүргізу тәсілі, *military art* соғыс өнері; *appeal* соғыс ұраны; *military commissioner* соғыс комиссары

**military** ['mɪlɪ(ə)rɪ] n. – әскери, *military college, school* әскери училище; *Ministry of Defence (in England)/ Defence Department* әскери министрлік

**militate** ['mɪlɪteɪt] v. – соғысу, күресу

**milk** [mɪlk] – 1. n. сүт. 2. v. сауу; *milky produce* сүт тағамдары

**millet** ['mɪlɪt] n. – тары; *grain of millet* тарының дәні

**mimic** ['mɪmɪk] adj. – еліктеу, еліктеген, жалған, бояма

**mimicry** ['mɪmɪkrɪ] n. – ым; *gesture* ыммен

**mind** [maɪnd] – 1. n. 1. ақыл, ақыл-ой; ес; 2. зерде; көкей; 3. көзқарас, ой; 4. пиғыл, ниет; 5. көңіл, көңіл-күй; 6. рух, жан. 2. v. 1. қарау, б/ң қамын ойлау; б/н айналысу; 2. көңіл қою; б/і тыңдау, б/е құлақ түру; 3. алаңдау, мазасыздану; қарсы болу (*сұраулы же/е болымсыз сөйлемдерде, мақұлдаған жауаптарда*); 4. мұқият болу; зияндауды ұмытпау; *comprehend, make out, assimilate, get perception* көкейіне қону; көкейіне жеткізу; *lose one's reason, go out of one's mind* ақыл-есінен айрылу; *wisdom* ақыл тіс; *deep in one's mind* жанымда/жүрегімнің түбінде; *in one's mind* б/ң ойында; *cross one's mind* б/ң басына ой келу; *bring/call to mind* есіне салу; *be/go/pass out of mind* есінен шығып кету; *Keep that in mind.* жадында ұстау; *Mind your parents.* ата-анаңды тыңда; *Never mind your*

*mistake.* қатеді уайымдама, алаңдама; *mental/brain work* ақыл-ой еңбегі

**mine** I [maɪn] n. – шахта, кен, қабат

**mine** II. [maɪn] *pron.* – менікі; *I am right* менікі дұрыс қой

**miner** ['maɪneɪ] n. – кенші

**mineral** ['mɪnərəl] n. – қазба; *rock mineral* тау қазбалары; *minerals treasures of the soil* пайдалы қазбалар

**minerals** [mɪnərəlz] n. – пайдалы қазбалар/кендер

**mingle** ['mɪŋɡl] v. – бірігіп кету, қосылып кету

**ministry** ['mɪnɪstrɪ] n. – министрлік

**mink** [mɪŋk] n. – қарақұзен

**minority** [maɪ'nɔrɪtɪ] n. – азшылық, саны аз; жасы жетпегендік, кәмілетке толмаған

**mint** [mɪnt] *bot.* – бұлым

**miracle** ['mɪrəkl] n. – ғажап, ғажайып, керемет

**miraculous** [mɪ'rækjələs] – ғаламат, ғажайып

**mirage** ['mɪ'rɑ:ʒ] n. – сағым

**mirth** [mɜ:θ] n. – шаттық, қуаныш

**misapprehend** [,mɪsəpɹɪ'hend] v. – қате түсіну

**miscall** [,mɪs'kɔ:l] v. – жаман сөздер айту

**mischief** ['mɪʃɪf] n. – пәле, жараланушылық, қайғы, зиян, залал, ауру

**misdirect** [,mɪsdɪ'rekt, mɪsdai'rekt] v. – 1. шынын айтпау; 2. (жолдан) тайдыру, дұрыс бағыт бермеу

**misfortune** [mɪs'fɔ:tʃən] n. – 1. зауал; 2. алапат; 3. ауыртпалық; 4. бақытсыздық, сәтсіздік

**misgovern** [mɪs'gʌvən] n. – дұрыс басқармаушылық

**misinform** [,mɪsɪn'fɔ:m] v. – бағыттан тайдыру, қате хабарлау, мәлімдеу, мәлімет беру

**mislead** [mis'li:d] v. – адастыру; (жолдан) тайдыру, жаңылдыру

**miss I** [mis] – 1. n. 1. шығын, жоғалту; жетіспеушілік, жоқ болу; 2. сәтсіздік, жеңіліс; 3. түсік; 2. v. 1. жеңіліске ұшырау; 2. жіберіп алу, аңғармай қалу; мағынасын аңғармау/түсінбеу; 3. жіберіп алу, тастап кету (*әрін, сөзді оқуда, жазуда*); 4. тастау, бармау, қатыспау (сабаққа), кешігу; 5. б/н жоқ екенін сезіну, сағыну; 6. сәтін/орайын жіберіп алу; **miss the bus** *автобусты жіберіп алу*

**miss II** [mis] n. – 1. ханшайым, бойжеткен; (*жас бойжеткенге, тұрмыс құрмаған әйел азаматтарға сыпайы түрде қолданады*); үлкен қыздың аты-жөнінің алдында қолданылады; 2. (Miss) мисс (*сұлулық конкурсының жеңімпазы*)

**mission** ['mɪʃn] n. – 1. дипломатиялық тапсырма; 2. миссионерлік істер; 3. мақсат

**mistake** [mis'teik] – 1. n. қате; ағат, түшінбеушілік; 2. v. 1. қателесу, дұрыс түсінбеу; адасу; 2. (mistake for) біреумен/бірнәрсемен шатастыру; **make a mistake** *қате жіберу, қателік жасау*; **by mistake** *қателікпен*; **You are mistaken.** *сіз қателесесіз*

**mistaken** [mi'steken] n. – 1. қате, жаңылыс; жаңсақ; 2. жаңсақ пікір; ағаттылық

**mistress** ['mɪstrɪs] n. – 1. ханым; 2. шебер әйел; **mistress of the house** *үй қожайыны*

**mistress; Miss** n. – ханшайым

**misunderstanding** ['mɪsʌndə'stændɪŋ] n. – түсінбеушілік, қате түсінік, реніш

**mitten** ['mɪtən] n. – қолғап

**mix** [mɪks] v. – араластыру, сапыру, езу, былғау, шатастыру

**mixed** [mɪkst] adj. – аралас, ортақ, түрлі

**mixer** ['mɪksə] n. – 1. араластырғыш, араластырушы; 2. піскер

**mixing** ['mɪksɪŋ] v. – араласу; (*they*) **have already tightly communicate with each other** *араласып кеткен*

**moat** [məʊt] n. – шұңқыр, ор

**mock** [mɒk] v. – мазақ ету, күлкі қылу, сықақатау, кекету

**mockery** ['mɒkəri] n. – келемеж; әжуа-мазақ; сықақ, келеке

**mockery and sneer** n. – әжуа, мысқыл

**model** ['mɒdl] – 1. n. 1. үлгі; макет; 2. үлгі-өнеге; 3. сән, мүсін; 4. өң, кейіп; 5. үлгі. 2. v. 1. балшықтан, балауыздан б/н жасау; 2. өңдеу, қалыптау; 3. құю. 3. adj. үлгілі, сәнді

**modeller** ['mɒdələ] n. – үлгіші

**moderation** [,mɒd(ə)'reɪf(ə)] n. – нысап, сабырлық, ұстамдық, төзім, шыдам

**modern** [,mɒdən] adj. – қазіргі, жаңа

**modest** ['mɒdɪst] adj. – кішіпейіл, қарапайым, сыпайы, ұстамды; **modest earnings** *қарапайым жалақы*; **ac frugal dinner** *қарапайым*

**modesty** ['mɒdɪstɪ] n. – қарапайымдылық; сыпайыгершілік; кішіпейілділік; нысаптылық; **it's immodestly** *сыпайыгершілікке жатпайды*

**modulate** ['mɒdjuleɪt] v. – дауыс ырғағын өзгерту

**Mogul** [mɒ'gʌl] n. – монғол

**moisten** [mɒɪstʃən] v. – дымқылдану, сулану

**moisture** [mɒɪstʃə] n. – ылғал, дымқылдық

**molder** ['məʊldə] v. – (жерді) қопсыту

**mole** [məʊl] n. – қортышқан

**mole-cricket zool** – бұзаубас

**molecule** ['mɒlɪkjʊ:l] n. – тұл, молекула

**moment** ['mɒmənt] adv. – кез, сәт; **in a good opportunity** *кезі келгенде*; **convenient/opportune moment** *ыңғайлы сәт/кез*; adv.

*once, suddenly, all of a sudden, in one time* бір кезде; *any* [ˈeni] кез келген; *on what (than) occur* кез келген нәрсеге; *was the chance* кезі болды ма; *during, at the time of, in epoch/era/period* кезінде; *vagrant (wandering) star* кезбе жұлдыз

**Monday** [ˈmʌndi] n. – дүйсенбі

**money; funds** [ˈfʌnd] coll. – ақы-пұл

**money** [ˈmʌni] n. – ақша; *currency* ақша айналымы; *money order; postal order* ақша аудару; *earnest money* еңбекпен тапқан ақша; *waste money* ақшаны бейберекет жұмсау, ақшаны оңды-солды жұмсау

**money, monetary** [ˈmʌnɪtəri] adj. – ақшалы

**money-grubbing** adj. – ашкөзділік

**monkey** [ˈmʌŋkeɪ] n. – мешін; маймыл

**monopolist** [məˈnɒpəlɪst] n. – алтауыт

**monopolize** [məˈnɒpəlaɪz] v. – монополиялау

**monster** [ˈmɒn(t)stə] *miph.* – 1. әзірейіл, дәу; 2. кемтар, тасжүрек, қатал адам

**month** [mʌnθ] n. – ай

**monthly** [ˈmʌnθli] adj. – айлап, ай сайын; *the month of january* қаңтар айы; *honey-moon* (жас жұбайлардың) бал айы; *a month, per month* айында

**monument** [ˈmɒnjumənt] n. – ескерткіш

**mood** [mu:d] – 1. *gram.* рай; 2. n. көңіл күй; 3. n. ай; *moonlight night* айты түн; *lunar eclipse* айдың тұтылуы; *lunar year* айлы жыл; *moon-light* ай сәулесі; *moonstone ай тасы; full moon* толық ай

**moor** [mɔː, muə] – 1. v. айлақтау; айлалы

**morass** [ˈmɒræs] n. – шалшық, тартпалы жер

**more** [mɔː] adv. – көбірек, мол, үлкенірек

**more or less** [mɔː ɔː les] adv. – азды-көпті

**morning (early)** [ˈɔːli ˈmɔːnɪŋ] n. – азан, азанғы; *religious calling to the morning prayer; loud voice from the minaret, calling to the time prayer* азан шақыру; *early in the morning* азанда

**morning** [ˈmɔːnɪŋ] adv. – таң, таңертең; *good morning* қайырлы таң **morning** adv. – таңертеңгі; *in the morning* таңертең

**mortal** [ˈmɔːtəl] adj. – ажалды, өлімші

**mortality** [mɔːˈtælɪti] n. – өлім-жетім

**mortify** [ˈmɔːtɪfaɪ] v. – басы

(құмарлықты), кеміту, ренжіту **Moscow** [ˈmɒskəʊ] n. – Мәскеу; *under the Moscow* Мәскеу түбі

**Moslem** [ˈmɒzləm] n. – мұсылман

**mosque** [ˈmɒsk] n. – мешіт

**mosquito** [ˈmɒsˈkiːtəʊ] *zool.* – сары маса

**mosquito net** [ˈmɒsˈkiːtəʊ] n. – масахана

**moss** [mɒs] *bot.* – мүк

**most** [məʊst] n. – көбі, көпшілігі

**moth** [mɒθ] – 1. n. күйе; 2. *zool.* ағашжері

**mother** [ˈmʌðə] n. – ана; шеше; *love for/of one's mother* анаға деген махаббат; *mother's milk* ананың ақ сүті

**mother tongue** [ˈmʌðətɪŋ] n. – ана тілі;

**mother's close relatives** [ˈkləʊs] n. – нағашы; *mother's wish* ананың тілегі **motherhood** [ˈmʌðəhʊd] adj. – аналық

**mother-in-law** [ˈmʌθeɪn-lɔː] n. – ене **motherless** [ˈmʌðələs] adj. – анасыз **mother-of-pearl** [ˈmʌðərəʊv pɛːl] adj. – ақық, перламутр

**motion** [ˈməʊn] – 1. n. қозғалыс, жүріс; қимыл; 2. v. қимылдау; *look lively/slippery, get a move on* қимылда; *sit without stirring* қимылдамай отыру

**motive** [ˈməʊtɪv] n. – сарын, саз, себеп, сылтау

**motley dog** ['mɒtli dɒg] **n.** – ит, тарғыл төбет

**motley(about animals)** ['mɒtli] **adj.**

– тарғыл

**motor** ['məʊtə] **n.** – қозғауыш, қозғалтқыш, мотор, автомобиль

**motor race** ['məʊtə ,reɪs] **n.** – көлік жарысы

**motor rally** **n.** – автосайыс

**motor transport** **n.** – автокөлік

**motto** ['mɒtəʊ] **n.** – ұран; девиз

**mouldy** ['məʊldi] **adj.** – көгерген, ескірген

**moult** [maʊlt] **v.** – түлеу

**mound** [maʊnd] **n.** – үйме, үйінді, төбе

**mountain** ['maʊntɪn] **n.** – тау

**mountain ash** ['maʊntɪn] **n.** – шетен

**mountain goat** ['maʊntɪn ɡəʊt] **n.** – таутеке

**mountainous** ['maʊntɪnəs] **adj.** – таулы; *mountainous* таулы жерлер

**mounted patrol** ['maʊntɪd pə'trəʊl] **n.** – аралаушы

**mourn** ['mɔ:n] **v.** – 1. қайғыру, налу; жоқтау; 2. аза тұту; *mourn the loss of smb.* б/і жоқтау

**mourning wreath** ['mɔ:nɪŋ riθ] **n.** – азагүл

**mourning** ['mɔ:nɪŋ] – 1. **n.** 1. қайғы, аза; 2. жоқтау; 3. аза; 2. **adj.** азалы; *be in mourning for smb* біреуге аза тұту; *craped* аза киімінде болу; *deep mourning* қатты қайғыру; *go into mourning* қайғыға ортақтасу

**moustache** [mə'stɑ:ʃ] **n.** – мұрт; *grow a moustache* мұрт қою/өсіру; *trim a moustache* мұртын түзеу; *finger, twist one's moustache* мұртын қайыру; *handlebar moustache* ұзын, жоғары қайырылған мұрт

**moustaches** [mə'stɑ:ʃɪz] **n.** – сақал-мұрт

**mouth** [maʊθ] **n.** – ауыз; *gunpoint* мылтықтың аузы; *mouth (smb's)* аузы;

*the whole of face* аузы-басы; **boldly, without remorse/shame/compunction** аузы-мұрны қисаймай; *can't say any word* аузыма сөз түспей; **be/keep silent; keep silence** аузын ашпау; **keep secret; keep in dark** аузына ие болу; **conquer a respect** аузына қарату; **be out of condition to say smth** аузына құм құйылу; **constantly remembering** аузынан тастамай

**mouth and groan** **v.** – аһылап-үһілеу

**mouth of the river** **n.** – саға (өзеннің сағасы)

**mouthful** ['maʊθfʊl] **n.** – ұрттам; *at a draught, at one gulp* бір ұрттам; *to say a mouthful* ауыз толтырып айтатындай

**movable** ['mu:vəbl] **adj.** – қозғалмалы, суырмалы, жылжымалы

**move** [mu:v] **v.** – қозғалу, қимыл жасау, қобалжыту, әсер ету, көшу

**move aside/away** [mu:v] **v.** – ысыру

**move away (from)** **adv.** – алыстау

**move away (from)** [mu:v ə'weɪ] **v.** – қашықтау; *stray from the subject* тақырыптан қашықтау кету; *move one after other* шұбыру; *move up dense* тақау; *it is located by a number (line)* тақау орналасқан

**move/hold away (from)** **v.** – алшақтату

**movement** [mu:vmənt] **n.** – қозғалыс; еркін қимыл, көшу, ауысу, жүріс; *moves slowly* тез қимылдай қоймайтын

**moving/going away (from)** [mu:vɪŋ]

**v.** – ұзау; *move away (from); keep away (from)* ұзай беру; *prolongation, extension, elongation* ұзайды

**much** [mʌtʃ] **adj.** – 1. көп, өте; 2. әжептәуір; 3. жуық; *(for) a long time/while* көпке дейін; *multi(-)national* көп ұлтты; *live long/be healthy* көп жаса; *branchy* көп тармақты; *in some time, soon* көп ұзамай; *block of flats* көп қабатты үй

**much** [mʌtʃ] **adv.** – қыруар

**mucous** ['mju:kəs] **adj.** – шырышты



**mud** [mʌd] **n.** – батпақ; шалшық су

**muddle** ['mʌdl] **n.** – былық,

тәртіпсіздік

**muddy** ['mʌdɪ] – 1. *adj.* ағал-жағал, айғыз; 2. *v.* – лаждау

**mudflow** ['mʌd, fləʊ] **n.** – сел; **earth flow n.** сел тасқыны

**muezzin** [mu'ezɪn] **n.** – азаншы

**muffle** ['mʌfl] – 1. *n.* бәсендетілген дауыс; бәсендетуші; 2. *v.* ақырындату; орап тастау, буып тастау; 3. мыңғырлау; **slow down жүрісті ақырындату; slow down жылдамдықты ақырындату**

**mulberry (tree)** ['mʌlb(ə)rɪ] **bot.** – ақмамық (ағашы)

**mullah** ['mʌlə] **n.** – молда

**multi-coloured** [,mʌlti'kɒləd] **adj.** – түрлі-түсті

**multilayered adj.** – сан қабат

**multiplication table** [,mʌltipli'keɪʃn] **n.** – көбейту кестесі

**multiplier** ['mʌltiplaɪə] ['mʌltiplaɪə] **n.** – көбейткіш, өсіргіш

**multitude** ['mʌltɪtju:d] – 1. *n.* қаптаған, жиын, көп, көпшілік; 2. *adj.* алуан

**mumble** ['mʌmbəl] **v.** – болбырау, мінгірлеу

**mumps** [mʌmps] **med.** – шошқаборық

**murderer** ['mɜ:dərə] **n.** – кісі өлтіруші

**murmur** ['mɜ:mə] **v.** – күмілжу, сыбырлау, ызылдау, мінгірлеу

**murmur** ['mɜ:mə] **n.** – сылдыр, сыбдыр, ызылдау; **empty chatter сылдыр сөз**

**muscles** ['mʌsls] **n.** – бұлшық ет; **sinewy бұлшық етті; playing muscles бұлтыңдап ойнаған бұлшық еттер**

**mushroom** ['mʌʃru:m] **bot.** – саңырау құлақ

**music inst. pipe n.** – сазсырнай

**musical** ['mjuzɪk(ə)] **adj.** – әуенді

**music-lover n.** – әншіл

**mustang** ['mʌstæŋ] **n.** – мустанг (тағы ат)

**mustard** ['mʌstəd] **n.** – қыша

**mutter** ['mʌtə] **v.** – мінгірлеу, мыңғырлау, тарсылдау

**mutual understanding v.** – түсінісу

**mutual** ['mjuz:ʃʊəl, 'mjuz:tʃəl] **n.** – ауыс-түйіс, ауызбіршілік, бірлескен, өзара

**muzzle** ['mʌzl] **n.** – мұрындық, тұмсық, ауыз

**my** [maɪ] **pron.** – менің, менікі; **to my mind менің топшылауым бойынша**

**my lord** [lɔ:d] – хан ием

**myself** [maɪ'self] **pron.** – өзім, өзімді

**mystery** ['mɪst(ə)rɪ] **n.** – құпия

**myth** [mɪθ] **n.** – миф

## N

**nab** [næb] **v.** – ұстау, тұтқынға алу

**nadir** ['neɪdɪə] **n.** – 1. төмендеу, құлдырау; әлсіреу; 2. **astr.** ең төменгі нәтиже

**nag** [næg] **n.** – құлан (құлан тұқымдас жылқы)

**nagger** ['nægə] **n.** – ұрысқак, казымыр

**naiad** ['naɪəd] **n.** – су перісі

**nail** [neɪl] (**to**) – 1. *v.* шегелеп қою; шеге, қағу, шегелеу

**naive** [naɪ'v] **adj.** – аңғал, аңқау, аңғырт,

**naivete** [naɪ'vəteɪ] **n.** – аңқаулық

**naked** ['neɪkɪd] **adj.** – жалаңаш, тақыр, ашық

**name** [neɪm] **n.** – 1. есім; атау; ныспы; 2. аталым; 3. ат; **become famous (for) аты шыққан; whose name is on аты иулы; name, call есім беру; mention есімдерін атау**

**named adl.** – аталған, аталмыш

**namely** ['neimli] *adv.* – атап айтқанда, *indeed; particularly, especially* со-  
ныммен; (*to put it more precisely*) дәлірек  
айтқанда

**nanny** ['næni] *n.* – күтуші

**nanny goat** [næni ɡoʊt] *n.* – құралай;  
сешкі

**napе** [neip] *n.* – желке, шүйде

**napery** ['neipəri] *n.* – дастарқан,  
салфетка

**naphtha** ['næfθə] *n.* – мұнай,  
керосин

**narcissus** [nɑ:'sɪsəs] *n.* – нәркес (гүл)

**narcotic** [nɑ:'kɔtɪk] *n.* – есірткі

**narrate** [næreit] *v.* – айту, баяндау

**narrator (of folk tales)** [nə'reitə] *n.* –  
аңызшы; баяндаушы

**narrator (of folk tales); improvisator;**  
**improviser** *n.* – кнссашы

**narrator** [nə'reitə] *n.* – әңгімеші;  
story(-)teller

**narrow** [nærou] *adj.* – тар, қысан,  
таяз, қиын

**narrowly** ['nærouli] *adv.* – тар, тығыз,  
әрең

**nasal** ['neizəl] *adj.* – мұрын жолды

**nasalize** ['neizəlaiz] *v.* – миңгірлеп  
сөйлеу

**nasopharynx** [neizəu'færiŋks] *anat.* –  
анқа (жұтқыншақ)

**nasty** ['nɑ:sti] *adj.* – өте жаман,  
жексұрын, жиренетін

**nation** ['neɪʃən] *n.* – ұлт; **national**  
**language** ұлт тілі; **one nationality** ұлтмас

**nation; people** ['pi:pl] *n.* – халық; **oral**  
**popular creation** халық ауыз әдебиеті

**national** ['næʃənəl] *adj.* – ұлттық;  
**national clothes** ұлттық киім; **national**  
**staff** ұлттық құрамы; **committee of**  
**national security** ұлттық қауіпсіздік  
комитеті; **people's democratic** ұлттық-  
демократиялық; **national language** ұлт  
тілі; **national liberation** ұлт-азаттық

**nationalism** ['næʃənəlɪzəm] *n.* –  
ұлтшылдық

**nationalist** ['næʃənəlɪst] *n.* – ұлтшыл

**nationality** [ˌnæʃə'næli:ti] *n.* – ұлт,  
елдік

**native home** *coll. n.* – ұшқан ұя

**natty** ['næti] *adj.* – ұқыпты,  
ықшамды, икемді

**natural** ['nætʃərəl] *adj.* – табиғи,  
кәдімгі

**nature** ['neɪtʃə] *n.* – табиғат, жаратылыс

**naught** [nɔ:t] *n.* – ноль, жоқ

**naughty** ['nɔ:ti] *adj.* – 1. ерке;  
тындамайтын; 2. бұзылған; 3. тілазар,  
қыныр

**nautical** ['nɔ:tɪkəl] *adj.* – теңіз

**navigate** ['nævigeɪt] *v.* – меңгеру,  
басқару, жүзу, кемемен сапар шегу

**navigator** ['nævɪ'geɪtə] *n.* – теңіз  
саяхатшысы, штурман

**navvy** ['nævi] *n.* – жер қазушы, қара  
жұмысшы

**navy** ['neɪvi] *n.* – соғыс-теңіз флоты

**Nazi** ['nɑ:tsi] *n.* – нацист, фашист

**near** [niə] *adv.* – 1. бергі, жақындағы,  
іргелес; 2. дерлік, сән; **in the neighbo(u)**  
**rhood** көршілес

**near and distance** – алыс-жақын

**nearby** [niə'baɪ] *adv.* – иек астында

**neat-herd** ['ni:θə:d] *n.* – бақташы

**necessary** ['neɪsəəri] *adj.* – қажетті,  
керекті, тиісті; **everything required/**  
**necessary; it's necessary (to do smth)**  
барлығы қажетті; міндетті, жаға

**neck** [nek] *n.* – мойын; **to throw**  
**oneself at smb., run after smb.** мойынға  
асылу; **throw/chuck/kick smb. out** мойын-  
нан нұқым қалу; **cringe before** басын ию

**necklace** ['neklɪs] – алқа

**neck-tie** ['nekti] *n.* – галстук

**nectar** ['nektə] *n.* – балшырын,

шәрбат, газды сү

**nectarine** ['nekt(ə)ri:n] **n.** – шабдалы  
**need (of)** [ni:d] **n.** – зару, **want (of)**;  
**necessity**; *i need of money, i'm short of money* ақшақа зару болып тұрмын; *the present vital questions қазіргі күннің зару мәселелері*

**need** [ni:d] – **1. n.** 1. керек, қажетті; 2. жетіспеушілік; **2. v.** 1. қажет ету; 2. талап етілу

**needle** ['ni:dl] **n.** – ине, біз (тоқу бізі)

**negate** [ni'geit] **v.** – мойындамау, теріске шығару

**neglect** [nig'lekt] **v.** – менсінбеу

**negligible** ['neglidzəbl] **adv.** – шамала, болар-болмас, болмашы; **determine** *approximately* шамалау

**Negro** [ni'grəu] **n.** – Афро-Американдық

**neigh** [nei] **v.** – кісінеу

**neighbo(u)r** ['neibə] **n.** – көрші, жақын

**neighbo(u)rhood** **adj.** – көршілес, көршілік, жақындық

**neither** ['naið ə] **conj.** – бірде-бір, ешқандай

**neither to give either to take** **adv.** – алмай-қоспай

**neither, ... nor** **conj.** – ... да, ... не.; еш

**nephew** ['nevju:] **n.** – жиен(ұл), немере іні

**Neptune** ['nɛptju:n] **n.** – нептун (ғаламшар)

**nerve** ['nɜ:v] **n.** – жүйке тамыр, ерлік, күш

**nest** [nest] – **1. n.** ұя; **2. v.** ұя салу; ұялау; *that they're build a nest* ұя салып алыпты; *native nest* ұшқан ұя

**nest-egg** ['nest, eg] **n.** – астар; **circumlocution, mythology** астары бас сөз

**nestling** ['neslɪŋ] **n.** – балапан

**net** [net] **n.** – 1. керегекөз, тор; 2. өрмекшінің торы; 3. желі: Интернет жел; 4. ау; *meshes, toils* ау құру/тосқауыл қою; *cast the line, put a line out* ау салу

**nettle** ['netl] **n.** – қалақай

**network** ['netwɜ:k] **n.** – өрім, тор, торап  
**neutralization** [ˌnju:trəlaɪ'zeɪʃən] **n.** – бейтараптандыру

**neutralize** [ˌnju:trəlaɪz] **v.** – зиянсыздану, бейтараптану

**never** ['nevə] **adv.** – ешқашан, ешуақытта; бұрын-соңды; **not forget forever** ешуақытта ұмытпа

**nevermore** [ˌnevə'mɔ:] **adv.** – еш уақытта

**nevertheless** [ˌnevəðə'les] **adv.** – әйткенмен, әйтсе-дағы, еш нәрсеге қарамастан, алайда, үйтседе

**new** [nju:] **adj.** – жаңа, жас; алдағы, озат

**news** ['nju:z] **n.** – жаңалық, хабар

**newspaper** [ˌnju:zpeɪpə] **n.** – газет, үнжария; **publish a newspaper** газет шығару; *daily newspaper* күнделікті газет

**newsy** ['nju:zi] **adj.** – қызыққа толы, әуестік, қызық, құмар

**newt** [nju:t] **n.** – (зоол.) тритон (кесіртке тәрізді)

**New Year** ['nju:jiə] **n.** – Жаңа жыл

**next** [nekst] (**in turn**) **adj.** – келесі, кезекті

**nib** [nɪb] **n.** – шет, ұш

**nibble** ['nɪbl] **v.** – шоқу, мүжу

**nice** [naɪs] **adj.** – әдемі, реңді, жақсы, тәуір

**nicely** ['naisli] **adj.** – жақсы, ұқыпты

**niceness** ['naisnis] **adj.** – әдемілік, әсемдік, ұқыптылық

**nickname** ['nɪkneɪm] **n.** – балама/жалған есім, қосымша есім

**niece** [ni:s] **n.** – жиен(қыз), немере қарындас

**nigger(-)head** **n.** – қойтас

**night** [nait] – **1. n.** түн, кеш; **2. adj.** түнгі

**nightingale** ['naitiŋgeil] *zool.* – бұлбұл;  
бұлбұл көмей **nightingale voice**

**nil** [nil] *n.* – нөл

**nine** [nain] *num.* – тоғыз

**nine-pins** ['nainpinz] *n.* – кегли  
(ойын)

**nineteen** [,nain'ti:n] *num.* – он тоғыз

**nineteenth** [,nain'ti:nθ] *num.* – он  
тоғызыншы

**ninetieth** ['nainti:θ] *num.* – он

тоқсаныншы

**ninety** ['nainti] *num.* – тоқсан

**nipper** ['nipə] *n.* – шымшығыш,  
кысқыш, тістеуік

**nitrate** ['naitreit] *n.* – нитрат

**nitrogen** ['naitridʒən] *n.* – азот

**no** [nou] – 1. *pron.* ешкім, ешнәрсе,  
ешқандай; 2. *adv.* -да, -де, -та, -ге; еш,  
ешбір; 3. *adj.* 1. ешқандай, жоқ; 2.  
мүлдем, тіпті ешқандай; 4. *n.* бас тарту,  
мойындамау; 5. *particle.* жоқ

**nobility** [nə'bilɪti] *n.* – асылдық, игілік,  
адамгершілік

**noble** ['nəubl] *adj.* – абзал, асыл,  
асылзада; **valuable, precious jewelry** асыл  
бұйым; ақсүйек, әдемі, әсем

**nobody** [nəʊbədɪ] *adv.* – ешкім, *to  
nobody* ешкімге

**noise** [nɔɪz] – 1. *n.* шу, азан-қазан,  
даңғыр; 2. *v.* шулау; **make a noise** шулау

**noiseless** [nɔɪzɪs] *adj.* – дыбыссыз,  
шусыз

**noisy** ['nɔɪzi] *adj.* – 1. шулы; шуылдақ  
шуылдауық; 2. айқайлы

**nomad** ['nɒməd] *n.* – көшпенді

**nomadic** [nɒ'mædɪk] *adj.* – көшпелі,  
көшпенді; **nomadic way of life** көшпенді  
тұрмыс

**nomination** [,nɒmɪ'neɪʃn] *n.* – 1.  
ұсыныс; 2. номинация

**nominee** [,nɒmɪ'ni] *n.* – кандидат

**none** [nʌn] *adj.* – ешқандай, ешкім

**non-monetary** ['mɒnɪtəri] *adj.* –  
ақшасыз

**non-poisonous** [nɒn'pɔɪzənəs] *adj.*  
– зәрсіз

**non-toxic** *adj.* – зәрсіз

**noodle soup** ['nu:dl] *n.* – кеспе;  
**instrument for cutting noodles** кеспе  
кескіш

**noon** [nu:n] *n.* – шаңқай түс, тал түс

**normal** ['nɔ:məl] *adj.* – қалыпты,  
әдеттегі, кәдімгі; **normal state, normalcy/  
customary, usual** қалыпты жағдай; **it is  
not unusual/it is usual** бұл бір қалыпты  
жағдай

**Norman** ['nɔ:mən] *n.* – нормандық

**normative** ['nɔ:mətɪv] *adj.* – қағидалы

**north** [nɔ:θ] – солтүстік; (*my*) **woody  
north** солтүстігім орманды

**Norwegian** [nɔ:'wi:dʒ(ə)n] *n.* –  
норвегиялық

**nose** [nəʊz] *n.* – мұрын

**nosebag** ['nəʊzbæg] *n.* – ат дорба

**nosegay** ['nəʊzgeɪ] *n.* – бір шок гүл

**nostril** ['nɒstrɪl] *n.* – танау

**not** [nɒt] *adv.* – жоқ

**not at all** – арзымас

**not let smb take smth v.** – алдырмау

**not** [nɒt] *particle.* – емес; **you are**

**not old** сен қарт емессің; **not the sort**  
пәлендей; **not to be satisfied** азырқану; **not  
to exceed** асырмау; **not to lose** ұтылмау;  
**not to obey** көнбеу

**note** [nəʊt] – 1. *n.* 1. жазба; қол жазба;  
2. ескертпе; 3. қысқаша хат (*ресми  
емес*); 4. *mus.* нота; клавиша; тон; 5.  
құстардың ән салуы/дыбыс шығаруы; 6.  
назар, көңіл; 7. белгі, таңба; айыра-  
тын белгі; 2. *v.* 1. ескеру, назар аудару,  
көңіл бөлу; 2. ескеру, белгілеу; 3. таңба  
басу; **the note of the crow** қарғаның  
қарқылдауы; **take note of** назар аудару;  
ескеру; **worthy of note** көңіл қоюға  
тұрарлық

**notch** [nɒtʃ] **n.** – тілік, қуыс, ойма, аңғар, сай, асу,

**notches** **v.** – керту, таңбалау

**nothing** [nʌθɪŋ] **n.** – ештеңе, ештеме; *it is not terrible ештеңе емес; nothing, as nothing is happend түк: түк болмағандай*

**notice** ['nəʊtɪs] **v.** – байқау, аңғару, бақылау, хабар, ескерту; *doesn't notice аңғарар емес*

**noticeable** ['nəʊtɪsəbəl] **adj.** – тұрарлық (ықыласқа сай), белгілі, айқын, көрнекті

**noticed** **adj.** – байқаған

**notify** ['nəʊtɪfaɪ] **v.** – хабарлау, мәлімет беру

**notify** [nəʊtɪfaɪ] **v.** – естірту, мәлімет беру, хабарлау, құлақтандыру

**notion** ['nəʊʃən] **n.** – аңғарым, түсінік, ой, көзқарас, пікір, ниет, ой

**nought** [nɔ:t] **n.** – 1. ештеңе; 2. нөл

**noun** [naʊn] **n.** – зат есім

**nourish** ['nʌrɪʃ] **v.** – ауқаттану, азықтандыру, өсіру, өндіру, тамақтандыру, тыңайту

**November** [no(u)'vembəl] **n.** – қараша

**now** [naʊ] **adv.** – қазір; *straight away дәл қазір: just (now) қазір ғана; at present қазіргі уақытта*

**nowhere** ['nəʊwɛə] **adv.** – ешқайда, еш жерде

**nozzle** ['nɒzl] **n.** – саптама

**nucleus** ['nju:kliəs] **n.** – дән, өзек

**nugget** ['nʌɡɪt] **n.** – таза(алтын туралы)

**oak** [əʊk] **boil.** – емен

**oar** [ɔ:] **n.** – ескек, қалақ

**oat** [əʊt] **bot.** – сұлы

**oath** [əʊθ] – 1. **n.** ант, серт; 2. **adj.** сертті

**obdurate** ['ɒbdʒʊrɪt] **adj.** – мейірімсіз, қатал

**null** [nʌl] **adj.** – заңды емес

**numb** [nʌm] **adj.** – жаны кетіп қалған, қатып қалған

**number** ['nʌmbə] **n.** – сан, нөмір, өлшем

**numerical** [nju:'merɪkəl] **adj.** – сандық тас

**numerical parameters** **num.** – сандық көрсеткіштері

**numerous** ['nju:mərəs] **adj.** – көп, сансыз; сан алуан, толып жатқан

**numerator** ['nju:məreɪtə] **n.** – алымы

**nun** [nʌn] **n.** – монах әйел

**nuptial** ['nʌpʃəl] **adj.** – некелі

**nurse** [nɜ:s] – 1. **v.** 1. ауру күту; баптау; 2. емізу, бағу; 3. тәрбиелеп өсіру, ер жеткізу. 2. **n.** – медбике, бала бағушы әйел; *breast-feed бала емізу; school nurse мектеп медбикесі*

**nursing** ['nɜ:sɪŋ] **n.** – бап

**nut I** [nʌt] **n.** – жаңғақ

**nut II** [nʌt] **n.** – гайка (бұранда кигізілетін винт)

**nutriment** ['nju:trɪmənt] **n.** – тамақ, ас, азық

**nutritive** ['nju:trɪtɪv] **n.** – жұғымды, пайдалы

**nutritious substantial** [səb'stæɪnəl] **adj.** **n.** – нәрлі

**nutty** ['nʌtɪ] **adj.** – жаңғақ дәмі бар

**nuzzle** ['nʌzl] **v.** – искеу, тіміскілеу, тінту, қызу, қол сұғу, килігу

## O

**obedient** [ə'bi:djənt] **adj.** – тіл алғыш, елгезек

**obituary (notice)** [ə'bitʃʊəri] **n.** – азнама

**object I** ['ɒbdʒɪkt] **n.** – 1. зат; 2. объект; 3. мақсат; 4. түр, пішін

**object II** [ɒb'dʒekt] **v.** – қарсы болу, наразылық білдіру, ұнатпау

**objection** [ɔb'dʒɛkʃn] n. – қарсылық; *express/voice a protest* қарсылық білдіру; *i have no objection* қарсылығым жоқ; *i don't mind* қарсылығым жоқ, қарсы емеспін; ұнатпаған

**objective** [əb'dʒɛktɪv] adj. – пәндік

**oblation** n. – құдайы; beneficent, charitable, philanthropic құдайы тамақ

**obligate** ['ɔbligeɪt] v. – міндеттеу

**obligation** [ˌɔblɪ'geɪʃn] n. – міндеттеме; *engagement; commitment; meet one's engagements* өз міндетін атқару

**obligatory** [ɔb'lɪgətəri] adj. – міндетті

**oblige** [ə'blaɪdʒ] n. – міндеттеу

**oblong** ['ɔblɒŋ] adj. – ұзарған, ұзынша; сопақ

**observant** [əb'zə:vənt] adj. –

байқағыш; бағдаршыл, ұқыпты, ықыласты, орындаушы; *be able to orient(ate) oneself in region* жергілікті жерді бағдарлай алу

**observation** [ˌɔbzə'veɪʃən] n. – байқау,

бақылау, барлау; *patrol path* барлау соқпағы

**observe** [əb'zə:v] v. – аңдау, байқау,

бақылау, сақтау, белгілеу, айту

**observer** [əb'zə:və] n. – бағдаршы,

бағдарлаушы, байқаушы, шолушы

**obstacle** ['ɔbstəkl] n. – кедергі,

қиындық, бөгет

**obstinacy** ['ɔbstɪnəsi] n. – кежірлік,

қынырлық, қасарғыштық

**obstinate** ['ɔbstɪnɪt] adj. – долы;

көкбет; арын; *be obstinate* арындау

**obstruct** [əb'strʌkt] v. – бөгөу, кедергі

келтіру, үйін тастау, бөгелу, қиындату

**obstruction** [əb'strʌkʃ(ə)n] n. – шеп,

қоршау, кедергі, бөгет, қиыншылық;

*barrier* шеп құру

**obvious** ['ɔbvɪəs] adj. – анық, ақиқат

**occasion** [ə'keɪzən] n. – қисын;

жағдай, мүмкіндік; мұрсат, себеп, оқиға; *it is logical* қисыны бар

**occasional** [ə'keɪzənəl] adj. – кейде гана болатын, кездейсоқ

**occasionally** [ə'keɪzənəli] adv. – анда-санда

**occupation** [ˌɔkjʊ'peɪʃn] n. – кәсіп, иелік

**occupy** ['ɔkjʊ:paɪ] v. – 1. ұстау,

жалдау; 2. басып алу, жаулап алу;

3. ұсталық құру; 4. жерге ие болу

**occur** [ə'kɜ:] n. – 1. кездесу; 2. ойға түсу; 3. болу

**ocean** ['ouʃən] n. – мұхит, *Arctic Ocean* Солтүстік мұзды мұхит; *the Pacific, the Pacific Ocean* Тынық мұхит; *Atlantic Ocean, the Ditch* Атлант мұхиты; *Indian Ocean* Үнді мұхиты

**oceanography** [ˌouʃən'ɒɡrəfi] n. – мұхиттану

**o'clock** [ə'klɒk] n. – сағат, уақыт

**October** [ɔk'təʊbə] n. – қазан

**octopus** ['ɔktəpəs] n. – сегізаяқ (ұзын сегіз аяғы бар теңіз жәндігі)

**odd** [ɒd] adj. – 1. тақ; 2. сыңарсыз; 3. асыратын, асырмалы; 4. таңсық, ерекше, дара; 5. алыс, тастанды; кездейсоқ; 6. түсініксіз, ғажап; *odd numbers* тақ сандар; *odd shoe* сыңарсыз туфли; *odd jobs* кездейсоқ табыс

**oddity** ['ɒdɪti] n. – ғажап, сөкет, дарақы, кездейсоқ

**odds** [ɒdz] n. – теңсіздік, өзгешілік, айырма

**ode** [oʊd] n. – мадақтау, өлең

**odour** ['oʊə] n. – иіс, хош иіс, дәм

**of** [ɔv]; [əv] prep. – 1. ілік септігінің қатысты мағынасын береді; 2. біреудің істеген ісіне мензейді; 3. дан, тең, тан, тең; *the pages of a book* кітаптың парақтары; *it was kind of you* бұл іштіпатыңыз өте зор болды; *a pack of wolves* қасқырдың тобыры

**of course** adv. – әрине; әлбетте,

**of different colo(u)rs** adj. – алалы-құлалы

**of the same name adj.** – аттас

**off** [ɔf] – 1. **adv.** 1. б/н алыстатылуын білдіреді; 2. қашықтықты көрсетеді; 3. б/н аяқталғанын; жоқ болғанын білдіреді; 2. **prep.** 1. б/н алыста тұрғанын білдіреді; 2. бос, мемденбеген; **march off** алысқа аттау; **the dish is off** бұл тағам әлбетте жоқ; **off duty** міндетін орындамау; **an off district** алыстағы аудан

**offence** [ə'fens] **n.** – 1. өкпе-реніш; айып-кілә; 2. қиянқылдықтар; 3. жәбір

**offend** [ə'fend] **v.** – жәбірлеу, жібір көрсету; 2. жақлау, ұнамау; 3. бұзу

**offender** [ə'fendə] **n.** – зәбірлеуші, зорлықшы

**offensive** [ə'fensiv] **adj.** – қорлайтын, жәбірлейтін; ренішті

**offer** ['ɔfə] – 1. **n.** 1. ұсыныс; ақыл-кеңес; 2. сөз салу (қызға үйлену туралы сөз айту/салдыру); 3. баға ұсынысы; 2. **v.** 1. ұсыну; 2. ұсыныс айту; дайын екенін айту; 3. тырысу, әрекет жасап көру; 4. сатуға белгілі бағаға ұсыныс жасау; **introduce a motion** ұсыныстар еңгізу; **description of presentation** ұсыну сипаттамасы; **advisable standard** ұсынылған үлгі, қалып

**office** [ɔfis] **n.** – 1. кеңсе, мекеме; 2. министірлік, басқарма; 3. қызмет, міндет; 4. белгі, ым; **give the office** ымдау, белгі беру; **take the office** ымдағанды, белгіні мүсіну

**officially** [ə'fifəli] **adv.** – беймазалап

**officialousness** [ə'fifəsnəs] **n.** – беймазалық

**official** [ə'fifəl] – 1. **n.** қызмет адамы (бір қызмет атқаратын ресми адам); шенеунік (ықпалы зор, көрнекті); қызметкер (мемлекеттік, банк); 2. **adj.** 1. лауазымды, қызмет; 2. лауазымды қызмет/жұмыс атқаратын; 3. ресми; 4. қазыналық (мемлекетке тән); төрешіл, бюрократтық

**officially** [ə'fifəli] **adv.** – ресми түрде

**oft** [ɔft] **adv.** – жиі

**often** ['ɔ:(-)ftn] **adv.** – жиі, бірнеше рет, көп рет

**ogress** ['ougris] **n.** – жалмауыз кемпір

**oh, ah** [əu] **conj.** – шіркін

**Oh interj.** – апыр-ай; **you don't say so** атыр-ай

**oil** [ɔil] – 1. **n.** 1. май; 2. мұнай; 2. **v.** майлау, сылау, жөндету, жөніне келтіру

**oil-paint** [ɔil pænt] **n.** – майбойу

**oility** ['ɔiliti] **adv.** – жағымпаз

**ointment** ['ɔintmənt] **n.** – май, бояу;

**petrol** жанар май; **butter** сары май; **oil** сұйық май

**old** [ould] **adj.** – 1. кәрі, кәрілік, тәжірибелі; 2. қашанғы, баяғы; 3. ескі; **honest for old men** үлкендерге құрмет; **old grandmother** кәрі апам; **expert** ['ekspe:t], **all-knowing, omniscient** кәрі құлақ (адам)

**old age** **n.** – кәрілік, қарттық

**old fox** **n.** – алатұяқ

**old man coll.** – қарт, қария; **in one's old age** қартайғанда; **old wolf; adult/full-grown wolf** көкжас қасқыр

**olive** ['ɔliv] **bot.** – зәйтүн

**Olympic** [ou'limpik] **adj.** – олимпиадалық; **Olympic games** олимпиадалық ойындар

**omen** ['oumən] – 1. **n.** белгі, ырым, нышан. 2. **v.** білдіру, алдын-ала хабарлау

**ominous** ['ominəs] **adj.** – қаһарлы, қорқынышты, түнерген

**omission** [ou'miʃn] **n.** – қателік; **unpardonable/inexcusable omission** кешірілмейтін қателік

**omit** [ou'mit] **v.** – елемей, қоспау

**omnipotent** [ɔm'nipətənt] **adj.** – құдіретті, күшті

**on** [ɔn] – 1. **prep.** 1. үстінде (бірнәрсенің; өзендердің, төрт

бұрыштың); 2. уақытты, күнді білдіреді; 3. туралы; 4. жанында, қасында; 5. іс-әрекетті/себебін/жағдайды көрсетеді; 6. мүшелікті көрсетеді; 2. **adv.** 1. ілгері, алға; 2. іс-әрекеттің одан әрі болып жатқанын көрсетеді; 3. бағытты көрсетеді; 4. ненің болып жатқанын; 3. **adj.** 1. жұмыс істеп жатқанын, қосулы тұрғанын; 2. болып жатқанын, эфирде тұрғанын; 3. б/ң әсерлі болып жатқанын; 4. жоспарланған, алдын-ала қарастырылғанын білдіреді; **Anything on tonight?** Бүгінге жоспарланған бірнәрсе бар ма?

**once** [wʌnz] **adv.** – 1. бір рет; 2. бірде, баяғыда; **at once бірден; once or twice бір немесе екі рет; once and again бірнеше рет; once upon a time әйтеуір бір кезде/баяғы бір заманда**

**one after another adv.** – үсті-үстіне

**one** [wʌn] **num.** – бір; бірлік; **in one level бір қалыпты; in one sort бір түрде; in one word бір сөзбен айтқанда; one episode бір көрініс еді; he dreamed though one glance бір көруге зар болған; on the one side бір жақ бүйірімен**

**one year** [wʌn jɪə] **adj.** – тете, тетелес

**one-sided** [ˌwʌnˈsaɪdɪ] **adj.** – біржақты; біркелкі емес

**onion** [ˈʌnɪən] **n.** – пияз

**only** [ˈɒnli] **adv.** – ғана, кілен; құр, тек; **just now жаңа ғана**

**onomatopoeia** [ˌɒnəˌmætəˈpi:ə] **n.** – шор

**onset** [ˈɒnset] **n.** – атой, **to sound атойлау**

**open (up)** [ˈəʊpən] – 1. **v.** ашу, бастау, ашыту; 2. **adj.** ашық; **clear the way жол ашу; unveil a monument монумент, ескерткішті салтанатты түрде ашу**

**open and close v.** – ашып-жабу

**open one's eyes wide v.** – бақыраю

**opening** [ˈəʊpənɪŋ] **n.** – ашылым

**openly** [ˈəʊpənli] **n.** – ашкере, ашық түрде, ашықтан-ашық

**opera** [ˈɒpərə] **n.** – опера

**operate** [ˈɒpəreɪt] **v.** – жұмыс істеу, еңбек ету, істеу, меңгерту, операция жасау

**opium** [ˈɒpiəm] **n.** – апиын

**opponent** [əˈpəʊnənt] **n.** – қарсылас

**opposite** [ˈɒpəzɪt, -sɪt] – 1. **n.** қарама-қарсылық; 2. **adj.** қарама-қарсы; **on the opposite side қарама қарсы жақта; opposite/facing our house, across the street from our house біздің үйдің қарсысында**

**oppress** [əˈpres] **v.** – зәбірлеу

**oppression** [əˈpresjən] **n.** – 1. зәбірлік, зәбірлену; 2. езгі, жашу

**oppressor** [əˈpresə] **n.** – қанаушы, езуші

**optics** [ˈɒptiks] **n.** – оптика

**optimist** [ˈɒptɪmɪst] **n.** – оптимист (дүниеге сеніммен, шаттана қараушы)

**optimistically** [ˌɒptɪˈmɪstɪk(ə)li] **adv.** – үміт арта, сене

**option** [ˈɒpʃ(ə)n] **n.** – таңдау, талғау

**or** [ɔ:] **conj.** – 1. әлде; 2. яки, я болмаса

**orach bot.** – көкпек

**oral** [ˈɔ:r(ə)l] **adj.** – ауызекі, ауызша; **spoken language ауызекі тіл**

**orally** [ˈɔ:r(ə)li] **adv.** – ауызша, **verbal communication ауызша хабарлама; verbal agreement/contract ауызша келісім**

**orange** [ˈɒrɪndʒ] **n.** – 1. апельсин; 2. кызыл-сары түс

**orator** [ˈɔrətə] **n.** – шешен, сөзге шешен

**orb** [ɔ:b] **n.** – шар, сфера, дөңгелек

**orbit** [ˈɔ:bit] **n.** – орбита, көздің ұясы

**orchard** [ˈɔ:tʃəd] **n.** – жеміс бағы

**orchestra** [ˈɔ:kɪstrə] **n.** – оркестр

**order** [ˈɔ:də] – 1. **n.** 1. тәртіп, жүйелілік, рет; 2. тыныштық; 3. бұйрық,



әмір; 4. тапсырыс; 5. рұқсат қағаз; ордер; 6. мақсат; 7. қауым, топ; 8. орден (құрмет белгісі); 9. қатар; 10. төлем қағаз. **2. v.** 1. бұйыру, әмір/бұйырық беру; 2. тапсырыс беру; 3. белгілеу, анықтау; 4. жазып беру

**orderly** ['ɔ:dəli] **n.** – кезекші бөлме, хабар тасушы

**ordinary** ['ɔ:dənəri] **adj.** – 1. нышансыз, қарапайым; 2. дағдылы, әдеттегі; кәдімгі

**ore** [ɔ:] **n.** – 1. кен; 2. металл

**ore-dressing v.** – кен байыту; **the rich mineral кен байлықтары; untouched riches fossil қаймағы бұзылмаған кен**

**organ** ['ɔ:gən] **n.** – 1. мүше; 2. ұйым, мекеме, орган; 3. баспасөз органы; 4. орган (музыкалық аспап)

**organism** ['ɔ:gənizmə] **anat.** – ағза

**organization** [ɔ:gənə'zeɪʃn] **n.** –

1. ұйым, мекеме; 2. құрылыс

**organize** ['ɔ:gənaɪz] **v.** – ұйымдастыру; құру

**organized** ['ɔ:gənaɪzd] **adj.** – ұйымдасқан

**orient** ['ɔ:riənt] **old. poet.** – шығыс, шығыс елдері; **2. adj.** шығыс; **3. v.** бағыт көрсету, бағыттау; **the orient шығыс елдері; in the orient шығыста**

**oriental** [ɔ:'ri:əntl] – **1. adj.** шығыстық, азиялық; **2. n.** шығыста тұрушы

**oriental studies** [ɔ:'ri:əntl'stʌdi] **n.** – шығыстану

**oriented** [ɔ:'ri:əntɪd] **adj.** – бағдарлы

**organum** [ɔ:'rɪgənəm] **bot.** – киікоты; **marjoram, organum жәй киікоты**

**origin** ['ɔ:ridʒɪn] **n.** – 1. ата тек; ата тегі; 2. бұлақ, қайнар көз; **have its origin (in the fact that) атамегіне нарыздап болу**

**original** [ə'ɹɪdʒɪnl] – **1. n.** түпнұсқа; **2. adj.** 1. бастапқы, әуелгі; 2. алғашқы, шын; 3. әдемі; **original form әуелгі түрі**

**originator** [ə'ɹɪdʒɪneɪtə] **n.** – 1. автор, ойлап шығарушы; 2. жасаушы, себепші, ұйымдастырушы

**oriole** [ɔ:'ri:ɔl] **n.** – мысықторғай

**ornament** ['ɔ:nəmənt] **n.** – орнамент, әшекей сызу

**ornate** [ɔ:'neɪt] **adj.** – әсем, әшекейленген, бай; мәнерлі, сырбазды

**orphan** ['ɔ:fən] – **1. n.** жетім; **2. adj.** жетім; **3. v.** жетім болу, әке-шешесінен айрылу

**orphanage** ['ɔ:fənɪdʒ] **n.** – жетімдік. жетімшілік

**osier-bed** ['əuziəbed] **n.** – шілік

**ostentatious** [ɔsten'teɪʃəs] **adj.** – адыран-адыран

**ostrich** ['ɔstriʃ] **zool.** – түйеқұс

**other** ['lðə] – **1. adj.** басқа, жат, бөлек; **2. қосымша; 2. prep.** 1.

басқа, бөлек; **2. (others)** қалғандары, басқалары; **3. adv.** өзге; басқаша; **all the other types of food өзге астың бәрі**

**other after another adv.** – үйелмелі-сүйелмелі, бірінен кейін бірі

**other side** – ар; арғы, арғы жағы;

**otherwise** [lðəwaɪz] **adv.** – басқаша, әйтпегенде, басқа жолмен, әйтпесе

**otter** ['ɔtə] **n.** – 1. құндыз; 2. құндыз терісі

**ought** [ɔ:t] – **1. v.** 1. моральды етістік: міндеттілікті білдіреді; 2. мүмкіндік; 3. тиісті болу; **2. n.** моральдік міндеттілік, борыш, міндет

**our** [aʊə] **pron.** – біздің; **in our country біздің елімізде; B.C. (Before Christ) біздің заманымыздан бұрынғы**

**out** [aʊt] – **1. adv.** 1. сыртында, тыста; 2. кенеттен пайда болу, шығу; 3. қаттырақ, дауыстап; 4. бір заттан жасалғандығын көрсетеді; **2. adj.** 1. сыртқы, шеткі; 2. бөтенше; 3. сымбаттан қалып қойған/шығып кеткен; **3. n.** бірнәрсенің сыртқы жағы; 2. (the outs)

оппозиция; 3. кіруге/шығуға рұқсат қағазы; 4. **conj.** 1. кет! жоғал! 2. аут (доп аланның сыртына шығып кеткенде); 5. **v.** 1. (бір жақтан) қуып шығу, қуу; лақтыру; 2. ашылу, әйгілі болу; 3. (out with) айтып/жайып салу; 4. істен шығару; нокаутқа жіберу; 5. допты алаңның сыртына шығарып жіберу

**outcome** ['aʊtkʌm] **n.** – нәтиже

**outdo** ['aʊtdu:] **v.** – асып түсу

**outdoor** ['aʊt'dɔ:] **adj.** – ашық жерде, далада; сыртта

**outer** ['aʊtə] **adj.** – сыртқы

**outflow** ['aʊtfləʊ] **n.** – ағу, өту

**outgas** [aʊt'gæs] **v.** – газсыздандыру

**outing** ['aʊtɪŋ] **n.** – шеру, экскурсия

**outline** ['aʊtlaɪn] **n.** – кескін, контур, схема, план

**outlook** ['aʊtlʊk] **n.** – 1. көрініс; 2. перспектива; 3. бақылау, зерттеу; 4. ой өрісі

**out-of-date** [aʊtəv'deɪt] **adj.** – ескірген, ескі

**output** ['aʊtpʊt] **n.** – 1. азық-түлік; 2. қазына, табыс

**out sprat** [spræt] **n.** – майбалық

**outside** [aʊt'saɪd] – 1. **n.** 1. сырт жағы, бет жағы; 2. сыртқы дүние, шындық; 3. сыртқы көрініс/түр; 2. **adj.** 1. сыртқы; 2. шеткі; , шетінде; 3. бөтен. бөлек; 3. **adv.** 1. тыс, сырт; 2. ашық ауада, далада

**outskirts** ['aʊtskə:ts] (**of town**) **n.** – атырап, шет

**outstanding** [aʊt'stændɪŋ] **adj.** – көрнекті, тұлғалы

**outstanding figure** **n.** – ірі тұлға; *an outstanding writer әйгілі/танымал жазушы; an outstanding novel мамаша роман; big cattle ірі қара*

**outward** ['aʊtwəd] – 1. **adj.** 1. сыртқы; 2. сыртқа бағытталған. 2. **adv.** сыртқа, тысқа

**oval** ['əʊvəl] **adj.** – сопақ, сопақша

**over** ['əʊvə] – 1. **adv.** 1. үстінен; асыра; 2. қайта, тағы да (қайталауды білдіреді); 3. істің тыңғылықты аяғына дейін оындалуын көрсетеді; 4. істің аяқталуын/біткенін көрсетеді; 2. **prep.** 1. жоғарыда, үстінде; 2. арқылы; 3. ар жағында, ар жақта; 4. үстінен; 5. артық, көп (уақытын, мезгілін көрсетеді); *overpraise асыра мақтау; exceed, surpass, overfulfil асыра орындау; pass over (smth.) арқылы өтеді; connecting through the internet интернет арқылы хабарласу; across the river өзен арқылы*

**overcrowd** [əʊvə'kraʊd] **v.** – асыру, толтыру, сыймау

**overdo** [əʊvə'du:] – зорықу; артық істеу, көпіртіп айту, күйдіре қуыру

**overflow (with)** [əʊvə'flaʊ] **v.** – кернеу, асып төгілу, су басу; *to be overflowed with joy қуаныш кернеу*

**overhead** ['əʊvə'hed] **adv.** – жоғарыда

**overlook** [əʊvə'lʊk] **v.** – жоғарыдан қарау; байқамау, немқұрайлы қарау

**overrun** [əʊvə'rʌn] **v.** – тасу, кенею

**overshoe** ['əʊvə'ʃu:] **n.** – галош  
**overstatement** [əʊvə'steɪtm(ə)nt] **n.** – асырғандық

**oversee** [əʊvə'si:] **v.** – қадағалау, көз алмау

**oversight** [əʊvəsait] **n.** – кемшілік

**overtime pay(ment)** ['əʊvətəɪm] **n.** – мерзімсіз төлем; *overdue мерзімі өткен; ahead of schedule, early adj. мерзімінен бұрын*

**overturn** [əʊvə'tə:n] **v.** – шалқалау, төнкеру, төнкерілу, құлату, жоғалту

**overweight** ['əʊvəweɪt] **n.** – артық салмақ, артық болу, басым болу

**ownership** ['əʊnəʃɪp] **n.** – кожалық, меншік

**owl** [aʊl] *zool.* – үкі

**own** [aʊn] *adj.* – өзінің; өзіндік;  
өзімдікі, меншікті; *own correspondent*  
*меншікті тілші*

**owner** [ˈəʊnə] *n.* – кожа; ие, иегер,  
кожайын; *be the owner, possess ie болу;*  
*hold language behind a teeth, watch (keep*  
*up) the speech аузына ие болу*

**pa** [pɑ:] *n.* – әке, әкетай (пара сөзінің  
қысқартылған түрі)

**pace** [peɪs] *n.* – 1. адым; 2. аяқ  
алыс, жүріс; 2. *muz.* темп (музыкалы  
шығарманы орындау жылдамдығы);  
шапшаңдық, қарқын; 3. желіс (аттың),  
жорға жүріс; шоқан

**pacific** [pəˈsɪfɪk] *adj.* – 1. тыныш; 2.  
бейбіт; 3. сабырлы

**padding** [ˈpeɪsɪŋ] *tech.* – адымдағыш

**pack** [pæk] – 1. *n.* 1. түйіншек; 2. топ,  
көп. 2. *v.* 1. буып-түю; 2. тығындау; 3.  
тығыздау

**package** [ˈpækɪdʒ] *n.* – 1. бума; 2. тең

**packer** [ˈpækə] *n.* – буып-түйетін  
адам, жұмысшы

**packet** [ˈpækɪt] *n.* – буда, бума

**pack** [pækt] *n.* – пакт, келісім  
(мемлекеттердің арасындағы ірі келісім)

**pad** [pæd] – 1. *n.* 1. аралық; 2.  
жастық. 2. *v.* салу, төсеу

**paddle II** [ˈpædɪl] *n.* – 1. ескек; 2.  
қалақ

**paddle II** [ˈpædɪl] *v.* – суда  
шалпылдатып жүру; 2. сылту, ақсаңдай  
жүру

**paddock** [ˈpædɪlək] – 1. *n.* аспалы  
құлып; 2. *v.* аспалы құлыппен құлыптау

**padre** [ˈpɑ:drɪ] *n.* – поп; католик  
пірадірі, дін қызметшісі

**page** [peɪdʒ] – 1. *n.* бет, парак; 2. *v.* 1.  
нөмірлеу; 2. парақтау

**ox** [ɒks] *n.* – pl. (оxen) өгіз(бұқа)  
**ox-herd** [ˈɒks,hɜ:d] *n.* – малшы,  
бақташы

**oxide** [ˈɒksaɪd] *n.* – тотық

**oxygen** [ˈɒksɪdʒən] *n.* – оттегі

**oxytrope** *n.* – кекіре

**oyster** [ˈɔɪstə] *n.* – устрица

**ozone** [ouˈzəʊn] *n.* – озон

## P

**paid** [peɪd] *adj.* – ақылы

**pail** [peɪl] *n.* – шелек, қауға

**pain** [peɪn] *v.* – ауырту, азаптау, ауыру

**painful** [ˈpeɪnfʊl] *adj.* – азапты,  
ауыртатын

**painfully** [ˈpeɪnfəli, ˈpeɪnfʊli] *adv.* –  
кынжыла

**painless** [ˈpeɪnlɪs] *adj.* – ауыртпайтын

**paint** [peɪnt] – 1. *v.* сырлау; бояу,  
бейнелеп көрсету; 2. *n.* бояу, сыр

**painting** [ˈpeɪntɪŋ] *n.* – кескіндеме,  
көркем сурет; живопись

**pair** [peə] – 1. *n.* 1. пар, жұп; қос;  
2. жұбай; 2. *v.* 1. қосарлану, екеу болу;  
2. қосылу; 3. үйлену; *pair of boots қос*  
*аяқ киім*

**paired** [ˈpeəd] *adj.* – қабаттасқан

**pal** [pæl] – 1. *n.* дос, жолдас; 2. *v.* (pal  
up with) дос болу, достасу

**palace** [ˈpæləs] *n.* – сарай

**palate** [ˈpælət] *n.* – 1. *anat.* таңдай;  
2. дәм, татым

**palatalize** [ˈpælət(ə)laɪz] *v.* –  
жұмсартып айту, палатализациялау

**pale** [peɪl] – 1. *adj.* бозарған, ағарған;  
солғын; 2. *v.* 1. бозару, ағару; солғын  
тарту

**paleness** [ˈpeɪlnəs] *adj.* – бозғылт

**pallid** [ˈpælid] *adj.* – қу, бозарған,  
ағарған

**palm (arm)** [pɑ:m] – 1. *anat.* алақан;  
2. *v.* 1. жасыру (алақанға жұму, ұстау,

тығу); 2. сатып алу; *to be in full view* алақанға салғандай

**palsy** ['pɔ:lzi] – 1. n. 1. сал ауру, паралич; 2. әлсіздік, дәрменсіздік; 2. v. 1. сал болып қалу; дәрменсіз болып қалу;

2. паралич ауру сияқты дірілдеу  
**palter** ['pɔ:ltə] v. – кібіртіктеу, саудаласу

**paltry** ['pɔ:ltri] adj. – болмашы, түкке тұрмайтын

**pamphlet** ['pæmfli:t] n. – памфлет (біреуге яки бір нәрсеге қарсы бағытталып жазылған мақала), кітапша

**pan** [pæn] n. – 1. таба; табак; кастрюль; 2. унитаз

**pancake** ['pæŋkeik] n. – құймақ

**pander** ['pændə] – 1. n. жеңгетай.  
2. v. қостау, мақұлдау

**panel** ['pæŋ(ə)] – 1. n. панель (бөліенің қабырғасының төменгі жағын тактайлау я сырлау) 2. v. панельдеу, безендіру, әдемілеу

**panel of judges** n. – қазылар алқасы

**panorama** [ˌpænəˈrɑ:mə] n. – көрініс

**pansy** ['pænsi] bot. – көбелекгүл

**pant** [pænt] v. – 1. ентігу; абыну;  
2. шашалу *panted ентігуі қалыты*

**pantry** ['pæŋtri] n. – 1. зат қоятын бөлме (кладовой); 2. ыдыс қоятын бөлме

**pantryman** ['pæŋtri:mən] n. – буфетші

**paper** ['peipə] n. – қағаз, парак;бет;  
*single-sheet stationery* қағаз бумасы

**papillary** [pəˈpɪləri] adj. – қарашықты

**pappus** bot. [pæpəs] n. – айдар

**paprika** [ˈpæprɪkə] n. – қызыл бұрыш

**parallel** ['pærəleɪ] adj. – қатарлас, салыстырмалы

**paralysis** [pəˈræli:sis] med. – сал; сал ауру

**parataxis** [ˌpærəˈtæksɪs] – қабысу

**parcel** ['pɑ:sl] – 1. n. пакет; түйіншек; мүшек; дорба; 2. посылка; 2. v. 1. бөлшектеу; 2. орау, түю

**parched** [pɑ:ʃɪd] adj. – өртелген

**pardon** ['pɑ:dŋ] n. – кешірім, мархабат; *ask forgiveness* кешірім сұрау; *unpardonable* кешірілмейтін; *make excuses, please* кешіріңіз

**parents** ['pæə(ə)nt] n. – әке-шеше, ата-ана

**parking (place)** ['pɑ:kiŋ] n. – автотұрақ, автомекең

**parliament** ['pɑ:ləmənt] n. – парламент

**parody** ['pærədi] n. – әжуасықак, сықак, келеке

**parotid gland** med. – шықшыт безі

**parrot** ['pærət] – 1. n. 1. тотықұс; 2. еліктегіш. 2. v. еліктеу, қайталау

**parquetted floor** ['pɑ:ke] n. – паркет

**parsley** ['pɑ:slɪ] bot. – ақжелек, ақжелкен

**part** [pɑ:t] – 1. n. 1. бөлім; 2. роль; 3. үлес, міндет, қатысу; 4. дене мүшелері; 5. сөз таптары; 2. v. 1. бөліну, бөлу; 2. айырық шығару (шаштың айрылған жері); 3. айрылысу, бас тарту; *sizeable part* біршама бөлігі

**part of carcass** n. – сүбе

**part, portion** n. – бөлшек

**parti-coloured** ['pɑ:ti, kləd] adj. – шұбар

**participle** [pɑ:'tɪsɪpl] n. – есімше

**particular** [pɑ:'tɪkjələ] adj. – ерекше, айрықша, талғағыш, таңдағыш; *particular place* ерекше орын

**partly** ['pɑ:tlɪ] adv. – жартылай, бірен-саран

**parting words** n. – бата; *to bless, to give one's blessing (to)* бата беру

**partner** ['pɑ:tnə] n. – өмірлес, серіктестік, қатысушы, серік, жұбай

**partridge** ['pɑ:trɪdʒ] n. – кекілік, құр

**party** ['pɑ:ti] n. – 1. партия, топ; 2. сауық кеш; 3. жақ; 4. қатысушы; *give/make a party* кеш өткізу

**pass** [pɑ:s] – 1. **n.** 1. өткел; 2. асу; 2. **v.** 1. әперу; 2. өту; 3. алып беру; 4. емтихан тапсыру; 5. өткізу; 6. айналдыру

**passage** ['pæsɪdʒ] **n.** – өзек; үзінді, өтегін жер, жол, коридор, бөлім, азатжол

**passion** ['pæʃn] **n.** – іңкәр; құмарлық, ынтықтық

**passionate wish (for)** ['pæʃənət] **n.** – іңкәрлік, қызба, ызақор, ынтызар

**past** [pɑ:st] – 1. **n.** 1. өткен; баяғы; 2. өткен шақ; 2. **adj.** 1. өткен, баяғы; 2. болған, болып кеткен; 3. **adv.** 1. жанынан; 4. *prep.* 1. жанынан; 2. кейін, кетті; *gr. past tense* өткен шақ

**paste** [peɪst] – 1. **n.** 1. қамыр; 2. халва; 3. желім. 2. **v.** желімдеу

**pasturable** ['pɑ:stjʊəbl] **adj.** – өрістік; *pasturable ground* өрістік жер

**pasture** ['pɑ:stʃə] **n.** – өріс, жайылым

**pat** [pæt] – 1. **n.** 1. шапалақтау; 2. түйір (майдың түйірі) 2. **v.** қағып қою, қағу (шапалақтау)

**pat** [pæt] **adv.** – орынды (дер кезінде)

**patch (up)** [pætʃ] **v.** – құрау, жөндеу, жамау

**path** [pɑ:θ] **n.** – жол, жалғыз аяқ жол, жүгіретін жол

**patience** ['peɪjəns] **n.** – 1. шыдам, 2. төзім, төзімділік, дегбір, сабырлық

**patient** ['peɪʃ(ə)nt] **adj.** – шыдамды; сабырлы; төзгіш, төзімді

**patrimony** ['pætrɪməni] **n.** – 1. атамұра; 2. мұра

**patron** [peɪtrən] **n.** – 1. қорғаушы, жақтаушы, қамқоршы; 2. демеуші

**patter I** ['pætə] – 1. **n.** 1. жаргон (сөйлеу ерекшелігі); 2. шапшаң сөз. 2. **v.** шапшаң сөйлеу

**patter II** ['pætə] – 1. **n.** тарсыл-тырсыл. 2. **v.** тырсылдау

**pattern** [ˌpætn] **n.** – 1. мәнер; 2. нақыс; 3. өрнек, әшекей; *weave* өрнек тоқу; *national ornamental pattern* ұлттық өрнек

**pavement** ['peɪvmənt] **n.** – аяқжол, тротуар; *footpath, footway* жүргінішлер жолы

**pavilion** [pə'vɪljən] **n.** – 1. шатыр, тент; павилион

**paw** [pɔ:] **n.** – табан аяқ

**pay I** [peɪ] **n.** – төлем, ақы, жалақы

**pay II** [peɪ] **v.** – төлеу, өтеу

**payback** ['peɪbæk] **n.** – 1. өтімділік; 2. ссуданың қайтарылуы; қарыздың өтелуі; 3. жаза

**payment** ['peɪmənt] **n.** – 1. төлем; өтеу; төлемақы; 2. сыйақы; 3. құн, жаза; *it will be justified* өтеледі; *payment card* төлемақы картасы

**pea** [pi:] *bot.* – ас бұршақ; нұт

**peace** [pi:s] **n.** – бейбітшілік; *peaceful agreement* бейбітшілік келісімдер; *dove of peace* бейбітшілік көгеруіні

**peaceful** ['pi:sf ə] **adj.** – бейбіт; тыныш; *peaceful time* бейбіт заман; *peaceful life* бейбіт өмір; *with peaceful way* бейбіт жолмен

**peach** [pi:tʃ] **n.** – шабдалы

**peacock** ['pi:kək] *zool.* – тауыс, тоты; *peacock feathers* тауыс құсының қауырсыны

**peak** [pi:k] **n.** – шын, ұш

**peaked** [pi:kt] **adj.** – сүйір, өткір; *sharp corner* сүйір/өткір бұрыш; *sharp language* сүйір/өткір тіл

**pearls and coral** [pɜ:l'kɔrəl] *coll.* – інжу-маржан

**pearls** [pɜ:lz] **n.** – 1. інжу моншақ; інжу, маржан, меруерт; *olivet, simulated pearls, venetian pearl* жасанды меруерт; *seed-pearls* ұсақ меруерт; *to fish for pearls, to pearl* меруерт жину; *strewn pearls* меруерт шашқан

**peasant** ['pezənt] **n.** – 1. ауыл тұрғыны; 2. дикан; шаруа; *farmer; insurrection of peasants* шаруалар көтерілісі

**peck** [ˈpɛk] v. – шұқу (құстың тұмсығымен), шоқып жеу

**peculiarity** [pi,kju:lɪ'æɾəti] n. – ерекше, ерекшелік, өзгешелік

**pedicularis** n. – сақаушөп

**peer I** [pi:p] – 1. n. жасырын көзқарас. 2. v. 1. қарау, 2. байқалу, шырылдау, шанқылдау

**peer II** [pi:p] – 1. n. шикыл, шыңқыл. 2. v. шикылдау, шыңқылдау

**pell-mell** [ˌpɛl'mel] n. – былықпа; *red tape* кеңсе былығы

**pen** [pen] n. – қалам; *ball point pen* шарикті қалам

**penal** [ˈpi:n(ə)] adj. – қылмыстық; айыптық, жазалы

**penalty** [ˈpen(ə)lti] n. – штраф, жаза, сазай, айыптық

**pencil** [ˈpensl] n. – қарындаш; *coloured pencil* түрлі түсті қарындаш

**penetrate** [ˈpenitreit] v. – бойлау, кіру, билеу

**penetrating** [ˈpenitreitɪŋ] adj. – азынаған, өтетін, ішіне кіретін

**penitent** [ˈpenɪtənt] n. – пұшайман, өкінішті

**pensionary pay(ment)** [ˈpenʃənəri] n. – зейнетақы

**pensioner** [ˈpenʃənə] n. – зейнеткер

**pentagon** [ˈpentəɡən] n. – бесбұрыш

**peony** [pi:əni] *bol.* – сәлдегүл

**people** [pi:pəl] n. – халық; әлеумет; ұлыс; *from mouth of people* халықтың/елдің аузынан; *riches of country* халық қазынасы

**percent (age)** [pə'sent] n. – пайыз

**perceptible** [pə'septɪbl] adj. – таңбалы, елеулі, көзге түсерлік

**perch** [pə:tʃ] *zool.* – алабұға

**perfect** [ˈpɜ:fɪkt] adj. – өте жақсы, жетілген, құндай, дәл, мүлде

**performance** [pə'fɔ:məns] n. – ерлік, трюк, орындау, ойын

**perfume** [ˈpɜ:fju:m] n. – әтір, иіс су, хош иіс; *bottle of perfume/scent; cologne, eau-de-cologne* иіс су тұқылы

**perhaps** [ˈpɜ'hæps] adv. – мүмкін, абзалы; *perhaps your business will go right* мүмкін, жұмысыңыз *реттелер*

**period** [ˈpiəriəd] n. – кезең, мезгіл, дәуір, аралық

**perjurer** [pə:'dʒərə] n. – антбұзар, жалған куә

**permanent** [ˈpɜ:m(ə)nənt] adj. – ауыспайтын, тұрақты, өзгермейтін

**permission** [pə'mɪʃən] n. – рұқсат

**permit** [pə'mɪt] – 1. n. пропуск, рұқсат. 2. v. рұқсат ету, мүмкіндік беру, жағдай туғыз

**pernicious** [pə'nɪʃəs] adj. – залалды; апатты

**persecution** [ˌpɜ:sɪ'kju:ʃən] n. – қуғын

**persecutor** [ˌpɜ:sɪ'kju:tə] n. – қуғыншы; аңдушы, қудалаушы

**perseverance** [ˌpɜ:sɪ'viərəns] n. – өжеттік, тұрақтылық, қажырлылық

**Persian** [ˈpɜ: ʃən] adj. – Парсы

**persist** [pə'sɪst] v. – тайсалмау, бетінен таймау

**persistent** [pə'sɪstənt] adj. – қажырлы, орнықты, табанды, қажымас

**person** [ˈpɜ:sən] n. – адам, тұлға, сыртқы түр, бейне, кісі, жеке бас; *extraordinary* адам *айтқысыз*; *be become a person* адам болу; *the life of people* адамның өмірі; *for the existence of life* адам тіршілігі үшін; *person of award* иегер

**personal** [ˈpɜ:sənəl] adj. – арнайы, меншікті, арнаулы

**personality** [ˌpɜ:sə'næləti] n. – кісі; тұлға, дара; жеке басы, жеке адам, даралық (жеке адамға тән ерекшелік қасиеттерінің жиынтығы)

**perspicacious** [ˌpɜ:spɪ'keɪʃəs] adj. – көрген

**persuade** [pə'sweɪd] v. – 1. сендіру; көндүрү; 2. мәжбүрлөү

**pervert** ['pɜ:vət:] – 1. н. ренегат (дүшпөн жагына сатылып кеткен адам), саткын, бұзылган адам. 2. v. бұрмалау, азыртуу

**pessimism** [pesimizm] n. – үмітсиздик, түңүлушлүк

**pest** [pest] n. – зиянкес, жау, апат, кыргын

**pestilence** ['pestiləns] n. – индет, وبا

**petitioner** [pə'tiʃnə] n. – өтүнүшү;  
*declarant өмүнін берүүшү*

**pheasant** ['fezn̩t] n. – кыргауыл

**phenomenon** [fi'nɒmɪnən] n. – 1. күбылыс; 2. окуя, жагдай, феномен

**philology** [fi'lɒlədʒi] n. – филология (халык тили, адабият жөнүндөгү ғылым)

**philosophical meditation** [fi'lə'sɒfɪkəl ,medi'teɪʃən] – пәлсапалык толғаулар

**philosophy** [fi'lə'sɒfi] n. – философия, пәлсапа

**phlegm** [flem] n. – қақырык, сілекей;  
*expectorant қақырык түсүргүш (дәри)*

**phlegmatic** [fleg'mætɪk] adj. – сылбыр, керенау

**phonetic** [fou'netɪk] adj. – фонетикалык

**phonetically** [fou'netɪkəli] adj. – фонетикалык түрүндө

**phonetician** [founi'tiʃən] n. – фонетист

**phonograph** ['founəgrɑ:f] n. – фонограф

**phosphorus** ['fɒsfərəs] n. – фосфор

**photographer** [fə'tɒgrəfə] n. – фотограф; *press photographer фототилүүшү*

**phrenologist** [frə'nɒlədʒɪst] n. – френолог

**phrenology** [frə'nɒlədʒi] n. – френология

**physical culture** n. – дене шынықтыру

**physic** ['fizɪk] – 1. n. 1. медицина; 2. дәри. 2. v. дәри берү

**physicist** ['fizɪsɪst] n. – физик

**physics** ['fizɪks] n. – физика

**physiology** [fizi'ɒlədʒi] n. – физиология

**pianoforte** [pi,ænə'fɔ:teɪ] n. – фортепьяно

**pick I** [pɪk] n. – балга шот

**pick II** [pɪk] – 1. n. ұру, соккы; 2. v. жинау, жүлү, таңдау

**picture** ['pɪktʃə] n. – сурет

**piece** [pi:s] n. – бөлік, бөлшек, үзінді

**pierce** [piəs] v. – 1. тесу, тесип өтү; өтүп кету (суык), шаншу, өткізү

**piercing** adj. – 1. азынаған; 2. өткір

**pig** [pɪg] n. – шошка

**pigeon** ['pidʒən] n. – көгершін; кептер

**piggishly** adv. – шошкаша

**pigskin** ['pɪgskɪn] n. – шошка терісі

**pigwash** ['pɪgwɒʃ] n. – шошқаның жемі

**pigweed** ['pɪgwɪ:d] *bot.* – алабұта

**pikel I** [paɪk] n. – найза, сүңгі

**pikel II** [paɪk] n. – шортан

**pilau** [pi'lou] n. – палау

**pile** [paɪl] v. – бағана орнату

**pile** [paɪl] – 1. n. 1. үйінді, үйме; 2. бума, байлам; қаттама; 2. v. үю, жыйу; қаттау, жинау

**pilgrim** ['pɪlgrɪm] n. – қажы

**pilgrimage** ['pɪlgrɪmɪdʒ] n. – зиярат; қажылық

**pilot** ['paɪlət] n. – 1. сынақшы; 2. ұшқыш; *be pilot ұшқыш болу; pilot's dignity ұшқышқа тән қасиет; the magic carpet ұшқыш кілем; flying school ұшқыштар мектебі*

**pillow** [pi'lou] n. – жастық

**pillowcase** ['pi'loukeɪs] n. – жастық тысы

**pimple** ['pɪmpəl] *med.* – безеу, бөртпе

**pincers** ['pinseɪz] **n.** – шымшуыр, кыскаш, кемпірауыз

**pinch** [pɪntʃ] **v.** – шымшу

**pineI (for)** [paɪn] **v.** – зарыгу, уайымдау, сағыну; **pine away** *кебу*

**pineII** [paɪn] **bot.** – карағай (ағаш)

**pineapple** ['paɪnæpl] **n.** – ананас

**pink** [pɪŋk] **adj.** – қызғылт

**pioneer** ['paɪə'niə] **n.** – 1. ізбасар; ізашар; 2. ата-баба

**pipe** [paɪp] **n.** – сыбызғы, құбыр, түтік, ысқырық, ызың

**pirate** ['paɪrət] **n.** – пират, қарақшы, автор құқын бұзушы

**pit; hole** **n.** – шұқыр, шұңқыр, ор, қамба

**pitchfork** ['pɪtʃfɔ:k] **n.** – айыр; **standing to lean to pitchfork** *айырға сүйеніп тұр*

**pitfall** ['pɪtʃɔ:l] **n.** – шұңқыр, апан, ор

**pitthy** ['pɪθi] **adj.** – 1. *bot.* етті, сулы (*өсімдіктің өзегі*); арқаулы; қабығы қалың; 2. мағынасы толық, бай

**pitiable** ['pɪtiəbl] **adj.** – аянышты, бақытсыз

**pitman** ['pɪtmən] **n.** – шахтер

**pitted** ['pɪtɪd] **adj.** – шұбар; теңбілді, секпілді

**pity** ['pɪti] **v.** – өкіну; есіркеу, аяу; **it is a pity** *өкінішті*; **what a pity, the pity of it** *қандай өкінішті*

**place** [pleɪs] **n.** – 1. орын, отырғыш; 2. алаң; 3. үй-жай, бөлме; 4. қала, аудан

**plain** [pleɪn] **n.** – 1. анық; түсінікті; жәй; 2. кәдімгі, қиын емес; 3. әйгілі емес

**plan** [plæn] – 1. **n.** план, жоба, жоспар. 2. **v.** жобалау, жоспарлау, ойлану, ұйғару

**planeI** [pleɪn] – 1. **adj.** 1. тегіс, жалпақ; 2. деңгей (өсу); 3. ұшақ, ұшақтың қанаты; 2. **v.** 1. қалықтау; суда сырғанау; 2. ұшақпен саяхат жасау

**planeII** [pleɪn] – 1. *tex.* сүргі; 2. **build.** мастерок, тегістеуіш; 2. **v.** тегістеу, сүргілеу

**plant** [plɑ:nt] – 1. **n.** 1. өсімдік; көшет; 2. астық; 3. зауыт, фабрика. 2. **v.** өсіру, егу, отырғызу; **planted** *екті*

**plantain** ['plænteɪn] – бақажалпақ

**plants** [plɑ:nts] **n.** – өсімдіктер; **flora** *өсімдіктер дүниесі*; **types of plants** *өсімдік түрі*

**plasterer** ['plɑ:stərə] **n.** – сылақшы

**platan** ['plæt(ə)n] **bot.** – шынар

**platform** ['plætfɔ:m] **n.** – мінбе, трибуна

**play** [pleɪ] – 1. **n.** 1. ойын, ойын-сауық; ермек; 2. қалжың; 3. қойылым, спектакль; пьеса, драма; 4. ерікті әрекет, іс-әрекет; 2. **v.** 1. ойнау; ойын-сауық кешу, ермек ету; 2. спорт ойындарына қатысу, ойнау; 3. құмарлы ойындар ойнау; 4. музыкалық аспаптарда ойнау; музыкалық шығармаларды ойнау/орындау; 5. (play in / out / off / down / up) музыкалық аспаптармен сүйемелдеу; 6. рольдерде ойнау/сомдау; қойылымдар қою; 7. қалжындау; 8. істі жүргізуге әрекет ету; **play on dombyra** *домбыра тарту*; **began, started to play** *тартып ала жөнелді*; **go to the play** *қойылымға/спектакльге бару*; **play closes** *қойылым аяқталды/жабылды*; **present / produce / put on / perform / stage a play** *қойылымды қою*; **make play** *нәтижелі әрекет ету*; **give free play to one's imagination** *қиялына ерік беру*; **play (music) by ear** *музыкалық қабілетімен шертү*; **play a trick / practical joke** *қалжындау*

**pleasant** ['pleznt] **adj.** – сүйкімді; сүйкімді жүзді, жағымды, ұнамды

**please** [pli:z] **v.** – 1. мархаббат; 2. ұнау; 3. қалау, ұнату; **she tries to please him** *ол оған ұнағысы келеді*

**pleasure** [pleʒə] **n.** – ғанибет, рақат, ләззат

**pleat** [pli:t] **v.** – бүрмелеу, бүктеу

**Pleiades** ['pleɪə,di:z] **n.** – Үркер



**plenipotentiary** [ˌplɛnɪpə'tɛnəri] **adj.** – өкілетті, кең, шек қойылмаған; өкілетті өкіл

**plentiful** ['plɛntɪf(ə)], ['pɛntɪfʊl] **adj.** – мол, жеткілікті

**pleura** ['pluərə] **anat.** – өкпекап

**plod** [plɒd] **v.** – 1. сүйретіліп әрен жүру; 2. бас көтермей жұмыс істеу

**plot** [plɒt] **n.** – үлескі, сюжет

**plough** [plau] **n.** – соқа, айдалған жер

**plow, plough** [plau] **v.** – айдалу, жер жырту

**pluck** [plʌk] – 1. **n.** жұлу, түту. 2. **v.** 1. жұлып алу, түту; 2. сыпырып кету, құлау

**plum** [plʌm] **bot.** – алхоры/алқоры

**plumber** ['plʌmə] **n.** – су құбырын жөндеуші

**plunge** [plʌndʒ] – батыру, сүңгіп кету

**plural** ['pluərəl] – 1. **adj.** көп; 2. **gr.** көпше түр

**Plush** [plʌʃ] **n.** – масаты

**poacher** ['poutʃə] **n.** – браконьер

**pocket** ['pɒkɪt] **n.** – қалта; *feel in one's pocket қалта ақпары; fig. slip one's hand in smb.'s pocket/purse біреудің қалтасына түсу; to pick the pocket (of); to rob; fill one's own pocket қалтаны толтыру; hip-pocket артқы қалта; side pocket төс қалта; inside pocket ішкі қалта*

**poem** ['pɔɪm] **n.** – 1. өлең, өлең жолдары; 2. дастан

**poet-improvisator** **n.** – суырып салма ақын

**poet** ['pɔɪt] **n.** – ақын; ақын-сері; *has taken the way of poe-song серілік жолға түскен; the man with poetic(al) nature ақын жанды адам*

**poetic** ['pɔɪ'etɪk] **adj.** – ақындық; *poetic skill ақындық шеберлік*

**poets and writers** ['pɔɪt ænd 'raɪtəz] **coll.** – ақын-жазушы(-лар)

**poet-stormy petrel** **adj.** – дауылпаз ақын

**point** [pɔɪnt] **n.** – 1. нүкте, нокат; 2. ұпай; 3. бап; 4. сәт (уақыт); 5. (the point) мән, мағына (әңгіме, қалжыңның); ым; 6. мінез-қылық; 7. мәселе, сұрақ; 8. мақсат; 9. б/н ұшы; 2. **v.** 1. нүкте қою, ондық бөлшектердің арасын нүктемен бөлу; 2. үшкірлеу, ұштау (қарындашты); 3. қолмен көрсету, сілтеу, мензеу; (point at) ойға бағыт беру; ымдау; 4. (point at, point to) бағыттау, дәлдеу (қаруды), көздеу, нысанаға алу; *controversial point талас туғызатын сұрақ/мәселе; talking point әңгіменің негізгі тақырыбы/мәселесі; argue a point мәселені/сұрақты талқылау; bring up / raise a point мәселені көтеру/сұрақты қою; to have a point ісмі айту; point the way home үйге жол көрсету*

**pointed** ['pɔɪntɪd] **adj.** – 1. үшкір, сүйір; 2. тура, дәл

**point-tool** **n.** – кескі

**poison** ['pɔɪzn] – 1. **n.** 1. у, зәр; ; 2. **v.** 1. ұшыну; 2. улану; уландыру; 3. бұзу (ниетін; жолынан тайдыру); *poison lent баяу әсер беретін у; poison mortel өлім хәліне әкелетін у; don't imagine yourself all-powerful у жұтқан болсаң да; very bitter удай ащы; about caustic, biting, mordant, sarcastic man мілі удай адам*

**poisonous** ['pɔɪznəs] **adj.** – 1. улы, удай; 2. зәрлі; *poisonous substance улы зат; poison/toxic gas улы газ; venomous/biting tongue улы жылан; shrill/piercing/penetrating wind зәрлі жел*

**pokeI (into)** [pɒk] – 1. **n.** дүмпу; түрткі; 2. **v.** нұқу; сұғу, итеру; *prod smth. with a stick, slightly poke ақырын нұқу; kick with leg нұқып жіберді*

**pole** [pəʊl] **n.** – 1. бақан; 2. үйек

**pole-axe** ['pəʊləks] **n.** – айбалта

**polecat** ['pəʊlkæt] **zool.** – күзен; сасық күзен

**police officer** [pə'li:s 'ɒfɪsə] **n.** – полиция қызметкері

**polite** [pə'laɪt] **adj.** – сыпайы; пейілді, әдепті

**politeness** [pə'laɪtnəs] **n.** – 1. әдеп; 2. сыпайылық; 3. инаттылық; *observe etiquette* әдеп сақтау; *keep politeness* сыпайылық сақтау

**politic** ['pɒlɪtɪk] **n.** – саясатшы

**political** [pə'litɪkəl] **adj.** – саяси; *political conditions* саяси ахуал; *political center* саяси орталығы

**politician** ['pɒlɪ'tɪʃən] **n.** – саясаткер

**pollute** [pə'ljʊ:t] **v.** – ластау

**pollution** [pə'ljʊ:ʃn] **n.** – ластану, қорлау

**polygon** ['pɒlɪɡɒn] **math.** – көпбұрыш

**pomegranate** ['pɒmɪ,grænɪt] **bot.** – анар

**pood** [pu:d] **n.** – пұт

**pool** **n.** – 1. шалшық; 2. тоған; *swimming pool* шомылу алабы

**poor** [puə] – 1. **adj.** кедей, жаман, нашар, аянышты; 2. **n.** бейшара; кедей; *poor fellow* байғұс

**poplar** ['pɒplə] **bot.** – ақтерек

**poplar-giant** **n.** – бәйтерек

**poppy** ['pɒpi] **bot., n.** – көкнәр

**popular** ['pɒpjələ] **adj.** – 1. әйгілі, белгілі; баршаға танымал; 2. халықтық; *popular legend* халық аңызы; *popular blessing* халық берекесі; *popular revolt* халық көтерілісі

**porcelain** ['pɔ:sli:n] **n.** – шыны, фарфор

**porpoise** [pɔ:pəs] **n.** – дельфин

**portable** ['pɔ:təbl] **adj.** – тасымалды; тасымалданатын, ықшамды, қолайлы

**porridge** ['pɒrɪdʒ] **n.** – ботқа

**portion** [pɔ:'ʃən] **n.** – 1. мөлшер, өлшем; 2. енші, үлес, сыбаға; *separate, part* енші алу; *separate, detach, pick out, choose, single out* енші беру

**portrait** ['pɔ:treɪt] **n.** – сурет, портрет

**Portuguese** [pɔ:tju:'gi:z] **adj.** – португал(-дық)

**position** [pə'zi:(ə)n] **n.** – әл-ахуал, тұрағын орын, жәй

**positive** ['pɒzɪtɪv] **adj.** – 1. жөнді; шын, дәл айтылған; 2. қонымды, болымды; сенімді; ұнамды; *intelligible speech* ұнамды сөз

**possess** ['pə'zes] **v.** – 1. иемдену, ие болу; 2. жайғастыру, орналастыру; 3. өзін-өзі ұстау (шыдамдылық таныту); 4. меңгеру

**possessive** [pə'zesɪv] **adj.** – меншікшіл, тәуелдік

**possible** ['pɒsɪbl] **adv.** – ықтимал; мүмкін; абзалы; мүмкіндігі; *theory of possibility* ықтималдық теориясы

**postI** [pəʊst] – 1. **n.** 1. бағана; 2. шен; 2. **v.** 1. қыстыру, жабыстыру (жарнама, афишаларды); 2. хабарлау, жарнамалау

**postII** [pəʊst] – 1. **n.** 1. пошта, корреспонденция; 2. пошта, пошталық жүйе; 3. пошта бөлімшесі; 2. **v.** поштамен салып жіберу; пошта жәшігіне салып жіберу

**postcard** ['pəʊstkɑ:d] **n.** – ашық хат, открытка

**posterity** [pɔs'terətɪ] **n.** – өркен, ұрпақ; *let increase your posterity* өркенің өссін

**posterity** [pɔs'terətɪ] **n.** – үрім-бұтақ

**potency** ['pəʊtənsɪ] **adj.** – нәтижелік, күш

**potter** ['pɔ:tə] **n.** – қышшы; құмырашы

**pottery** ['pɒtəri] **n.** – 1. қыш бұйымдары; 2. қыш шеберханасы

**pour (out)** [pɔ:] – 1. **v.** 1. құю, шелек-теп құю; қаптау; 2. құю (ақшаның көп сомасын); 3. жаудыру (сөзді); 4. (асып) төгілу; сапыру; 2. **n.** 1. ағыс; адам ағысы; *a crowd poured into the square* халық алаңға қапман кетті; *it is raining cats and dogs* жаңбыр шелекпен құйды; *it's possible to shake up* сапыруға жарайды

**pout** [paʊt] **v.** – бұртқо, ренжу

**poverty** ['pɒvə tɪ] **n.** – қайыршылық, кедейшілік

**powder** ['paʊdə] **n.** – 1. ұнтақ, тозаң; 2. опа; 3. мылтық дәрісі

**power** ['paʊə] **n.** – 1. қайрат, күш; 2. алыптық; 3. қуат; 4. өкімет, билік;  
**diarchy, dual power** қос өкімет

**power of attorney** **n.** – сенім қағаз

**powerful** ['paʊəfəl] **adj.** – қайратты, күшті, қуатты

**practice I** ['præktɪs] **n.** – практика, жаттығу, дағды

**practice II** ['præktɪs] **v.** – жаттығу, іске асыру

**praise** [preɪz] – 1. **n.** 1. мақтаныш; 2. мақтау; 2. **v.** мадақтау

**praiseworthy** ['preɪzwə:ði] **adj.** – мақтауға тұратын, мақтау көтеретін

**pray** [preɪ] **v.** – сиыну; *hope for a brute force* күшіне сиыну

**prayer** [preə] **n.** – намаз

**preach** [pri:tʃ] – 1. **n.** уағыз; 2. **v.** уағыздау

**precaution** [pri:kə:ʃən] **n.** – аңдаушылық

**precede** [pri:'si:d] **v.** – басым болу, үстем болу, жоғары болу

**preceptor** [pri:'septə] **n.** – өсиетші, жетекші, тәрбиеші

**precious** ['preʃəs] – 1. **adj.** асыл, қымбат, бағалы. 2. **n.** сүйікті

**precipice** ['presɪpɪs] **n.** – нұра, тұңғыық

**predatory** ['predətəri] **adj.** – 1. талаушы, азулы; 2. басқыншылық

**predatory war** басқыншылық соғыс;  
**powerful representative** азулы өкілдер

**predicate** ['predikeɪt] **gr.** – баяндауыш

**predict** ['prɪ'dɪkt] **v.** – болжау, күні бұрын ашту

**predictor** [prɪ'dɪktə] **n.** – абыз

**predominance** [prɪ'dɒmɪnənts] **n.** – артықтылық, басымдық

**prefer** [prɪ'fɛə] **v.** – артық көру; қалау, ұнату, ұсыну

**prefix** ['prɪ:fɪks] – 1. **n.** префикс. 2. **v.** алдына орналастыру, қою

**premature** [ˌpremə'tʃʊə] **adj.** – мезгілсіз

**premises** ['premɪsɪz] **n.** – тұрғынжай

**premium** [prɪ:'miəm] **n.** – сыйлық ақы, сый

**prepare** [prɪ'preə] **v.** – әзірлеу, даярлау; сайлау, даярлап шығару; дайындау

**prepared** [prɪpreəd] **adj.** – дайындалған

**preposition** [ˌprepə'zɪʃ(ə)n] **n.** – предлог, демеулік

**prescribe** [prɪs'kraɪb] **v.** – бұйрық беру, әмір ету, жазу, тіркеу, дәрі жазып беру

**prescript** ['prɪ:skrɪpt] **n.** – қаулы, бұйрық

**prescription** [prɪs'krɪpʃ(ə)n] **n.** – 1. бұйрық; 2. рецепт

**present I** ['prezənt] – 1. **n.** 1. өтіп жатқан сәт; осы шақ; 2. заң. құжат, хат; 3. (the present) **gr.** ауыспалы осы шақ; 2. **adj.** 1. қатысушы; 2. қазіргі, бүгінгі; осы кездегі; бар; **present day/nowadays** бүгінгі/қазіргі таңда; **present participle** осы шақ есімше

**present II** ['preznt] – 1. **n.** сый, сыйлық; базарлық; 2. [prɪ'zent] **v.** 1. беру; сыйлау, сыйға тарту; тарту ету; 2. ұсыну, таныстыру; 3. көрсету, қою (спектакль); беру (теле/радио бағдарламаны); **give a present of smth. to smb.** біреуге б/н сыйға тарту ету; **anniversary present** мерейтой сыйлығы; **present one's regards** өзінің құрметін көрсету; **Let me present my husband to you.** Жолдасымды таныстыруға рұқсат етіңіз

**present III** [pre'zənt] – 1. **n.** 1. «күзетке» винтовканы қою; күзетке алу; 2. нысанаға алу; 2. **v.** (қаруды) күзетке алу; 2. дәлдеу, көздеу (нысанаға); **Never present a gun at someone.** Ешқашан тапаншаны адамға көздеме.

**preserve** [pri'zə:v] v. – 1. сақтау; 2. консервілеу

**pressI** [pres] – 1. n. 1. жаншу, басу; сығу; қысу; 2. итеру; 3. қыспақ; сығылыс, кептеліс; 4. тығыз; асығыс; 2. v. 1. жаншу, басу; сығу; қысу; 2. (**press to**) б/н қысу/қыспаққа алу; қысым көрсету; 3. асықтыру; 4. (**press (up) on**) б/н күштеу; 5. (**press for / towards**) б/н қол жеткізу/ұмтылу; 6. (**press on**) қанау, езу

**pressII** [pres] – 1. n. 1. баспа, пресса; 2. баспасөз; баспасөздегі пікір; 3. басылу

**pressIII** [pres] – 1. v. 1. күшпен іске тарту (әскерге алу); б/н істеуге күштеу; 2. алып тастау; конфискілеу; 2. n. 1. күшпен әскерге алу; 2. шақыру қағазы

**presumptive** [pri'zʌmptiv] adj. – болжаулы

**pretend** [pri'tend] – 1. v. 1. қылымсу, өтірік істеу, істегендей болу; жүре істеу; 2. өтірік б/н жүгіну; 3. (pretend to) талптану, таласу; 4. батылы алу, батылдану; 3. adj. елесті, қияли; алдамшы; **pretend to be naive** аңқаусыну

**pretender** [pri'tendə] n. – өтірікші, жорта істеуші

**pretext** ['pri:tekst] – 1. n. сылтау; 1. v. сылтаурату; \* **at the miser has a lot of reasons for refusal** берместің сылтауы көп

**pretty** ['priti] adj. – 1. көрікті; әдемі, сүйкімді; 2. сымбатты

**prevent** [pri'vent] v. – 1. алдын алу, ескерту; 2. кедергі жасау; **prevent the spread of disease** аурудың асқынуының алдын алу

**price** [praɪs] – 1. n. 1. баға; 2. құндылық; 2. v. бағалау, бағасын қою/көрсету; **at / for a price** қымбат бағамен; **high price** қымбат бағамен

**pride** [praɪd] – 1. n. 1. мақтаныш, мақтанаш сезімі; тәкәппар; лаң,

менменшіл; 2. ар-намыс, абырой; 3. шарықтау шегі; 2. v. мақтан тұту/ету; **hurt smb.'s pride** б/ң намысына тию

**primary** ['praɪməri] – 1. n. 1. негіз, ең бастысы/негізгісі; 2. негізгі түс; 3. алғашқы сайлау, алдын ала өткізілетін сайлау жиылысы; 2. adj. 1. алғашқы; 2. бастауыш; бастапқы; **primary care** алғашқы көмек; **primary education** бастапқы білім; **primary school** бастауыш мектеп; **primary purpose** негізгі мақсат

**primary source** ['praɪməri sɔ:s] n. – түпдерек

**primitive** ['prɪmɪtɪv] – 1. adj. 1. қарапайым, жай, жабайы, тұрпайы; анайы; 2. бастапқы, негізгі; 3. ескі, заманауи емес; 2. n. 1. жабайы/дамымаған адам

**primula** ['prɪmjələ] bot. – козыгүл  
**prince** [prɪns] n. – ханзада; **Prince of Wales** Уэльс ханзадасы (ағылшын престолының мұрагері); **crown prince** мұрагер ханзада, престол ханзадасы

**princely** [prɪnsli] adj. – патшадай, безелген, әсемделген

**principle** ['prɪn(t)səpl] n. – принцип, ереже, заң, басшы, бастық, ректор

**print (ing)** ['prɪnt] n. – баспасөз, із сурет

**printer** ['prɪntə] n. – баспашы, басушы

**prison** ['prɪzən] n. – түрме, зындан, абақты

**privately** ['praɪvɪtli] adv. – 1. ресми емес, ауызба-ауыз; 2. жеке, өзіне ғана

**privilege** ['prɪvəlɪdʒ] adj. – артықшылық, жеңілдік

**prize** [praɪz] – 1. n. награда, сыйлық, жүлде. 2. v. бағалау

**probability** [ˌprɒbə'bɪlɪti] n. – мүмкіндік, ықтималдық; **one chance in бір мүмкіндік; ten to one** оннан бір мүмкіндік; **if it is possible** мүмкіндігі болса

**probably** ['prɒbəbli] **adv.** – мүмкін

**problem** ['prɒbləm] **n.** – проблема  
(күрделі мәселе)

**problems** ['prɒbləms] **n.** – мәселелер

**proceed** [prə'si:d] **v.** – тоқталмау,  
ұзарту, жалғастыру, созу

**procedure** [prə'si:dʒə] **n.** – процедура

**process** ['prəʊses] **n.** – процес,  
кимыл, қозғалыс

**processed millet** **n.** – сөк

**processing** ['prəʊsesɪŋ] **v.** – өңдеу

**prod (with)** **v.** – шұқу, нұқу, түрту;  
*prod smth with a stick бірнәрсені  
таяқпен шұқу*

**produce** [prə'dju:s] **v.** – өндіру, беру,  
шығару

**producer** [prə'dju:sə] **n.** – өндіруші,  
шығарушы, жасаушы

**production** [prə'dʌkʃən] **n.** – 1. өнім,  
өнім алу/өңдеу; 2. бұйым; 3. өндіру  
көлемі

**productivity** [,prɒ'dʌk'tɪvəti] **n.** –  
өнімділік, құнарлық

**profane** [ˌprə'feɪn] – 1. **adj.** 1. діни  
емес, зайырлы; 2. арамза, арамдық; 2. **v.**  
1. тіл тигізу, балағаттау; 2. масқаралау,  
корлау; қадірін кетіру

**professional** [prə'feʃənəl] – 1. **adj.**  
кәсіпқой, кәсіптік; 2. **n.** кәсіби

**profit** ['prɒfɪt] – 1. **n.** 1. пайда, олжа; 2.  
кіріс, табыс; түсім; 3. қосымша өнім; 2.  
**v.** пайда келтіру/табу, пайдалы болу; *net  
profit таза пайда*

**profiteer** [ˌprɒfɪ'tiə] – 1. **n.** алыпсатар;  
2. **v.** алып сату

**program (me)** ['prəʊgrəm] **n.** –  
бағдарлама

**progress** ['prəʊgres] – 1. **n.** 1.  
прогресс; алға жылжу/басу; үдеу;  
2. табыс, жетістік; 2. **v.** [prə'gres]  
1. даму, үдеу, өркендеу; 2. жетілу;  
жетістіктерге жету; 3. алға басу/  
жылжу; *make progress жетістікке*

*қадам басу; hinder / impede / obstruct  
progress дамуға, жетістікке жетуге  
кедергі келтіру*

**progressive** [prəʊ'gresɪv] **adj.** – 1.  
мақтаулы; 2. ілгерішіл

**project** ['prɒdʒekt] – 1. **n.** проект,  
жоба. 2. **v.** жобалау, проектилеу

**prolific** [prəʊ'lɪfɪk] **adj.** – құнарлы,  
жемісті, өсімтал

**prolificacy** [prəʊ'lɪfɪkəsi] **n.** – өсімталдық

**prolong** [prəʊ'lɒŋ] **v.** – ұзарту

**promise** ['prɒmɪs] – 1. **n.** уәде, серт;  
2. **v.** уәде беру; *make/take/swear уәде  
беру/сөз алысу; make a promise уәде  
ету; redeem a promise уәдеде тұру;  
fulfil promise, refuse turn down from  
promise уәдеден таяу; give each other  
promise уәделесу*

**promised** ['prɒmɪst] **adj.** – уәделі;  
уәделескен; *as good as one's word  
уәдешіл*

**prompt** [prɒmpt] **adj.** – жедел, тез,  
шапшаң, епті

**prone** [praʊn] **adv.** – етпетінен; *face  
down, fall prone етпетінен түсу*

**pronoun** ['prəʊnəʊn] **n.** – есімдік

**pronounce** [prə'naʊns] **v.** – жариялау,  
мәлімдеу, айту, сөйлеу, білдіру

**proof** [pru:f] – 1. **n.** 1. дәлел; 2. сынау;  
3. корректура (басылып жатқат кітап,  
газеттердің қателерін түзету). 2. **v.** су  
өткізбеу

**prop** [prɒp] **n.** – тіреніш, сүйеу, тірек

**proper** ['prɒpə] **adj.** – өзіне тән,  
жақсы, дұрыс, тәуір

**properly** ['prɒpəli] **adv.** – 1. лайықты;  
қадімгідей; 2. дұрыс; 3. әсіресе

**property** ['prɒpəti] **n.** – құт; меншік,  
мүлік; *prosperity, well-being, welfare  
құт-береке*

**Prophet** ['prɒfɪt] **n.** – Пайғамбар

**proscribe** [prəʊ'skraɪb] **v.** – заңнан  
тыс жариялау, тыю

**prose** [praʊz] **n.** – карасөз  
**prospect** ['prɒspekt] – 1. **n.** 1. (prospect of); үміт; даңғыл, көрініс, келешек  
**prosperity** [prɒs'perəti] **n.** – әл-ауқат, ауқаттылық, береке, молшылық  
**prosperous** ['prɒspərəs] **adj.** – ауқатты, табысты  
**protect** [prə'tekt] **v.** – қорғау, жақтау, сүйеу (protect from / against)  
**protection** [prə'tekʃən] **n.** – қорғаныш, пана, қорғаныш  
**protector** [prə'tektə] **n.** – қамқоршы, қорғаушы  
**protocol** ['prəʊtəkɒl] **n.** – хаттама  
**protrude** [prə'tru:d] **v.** – томпау; шоқшию  
**proud** [praʊd] **adj.** – тәкаппар, менменшіл, бақытты  
**proudly** [praʊdli] **adj.** – мақтанышпен  
**prove** [pru:v] **v.** – негіздеу, дәлелдеу  
**provide (with)** [prə'vaɪd] **v.** – қамтамасыз ету; қарық: қарық қылу, жабдықтау  
**provisions** [prə'vɪz(ə)nz] **n.** – азық-түлік; *grocery store, food shop* азық-түлік дүкені  
**provoke** [prə'vəʊk] **v.** – арандату, албырту, азғыру, ашуландыру, қоздыру, өршіту  
**proximate** ['prɒksɪmət] **adj.** – ең жақын  
**prudent** ['pru:d(ə)nt] **adj.** – зерек, ұқыпты, зейінді  
**pseudonym** ['sju:dənɪm] **n.** – бүркеніш ат  
**psychologic(al)** [,saɪkə'lɒdʒɪk(ə)] **adj.** – психологиялық  
**publication** [,pʌblɪ'keɪʃən] **n.** – басылым  
**publicity** [pʌb'lɪsɪti] **n.** – әйгілілік  
**publish** ['pʌblɪʃ] **v.** – жариялау, басылып шығару  
**published** ['pʌblɪʃd] **adv.** – (басылып) шығарылған

**publishing house** ['pʌblɪʃɪŋ] **n.** – баспасөз үйі; *State Publishing House* мемлекеттік баспа  
**puddle** ['plʌd] **n.** – шалшық  
**puff** [pʌf] **n.** – түйдек; *puff of smoke* түйдек түтін  
**pug (dog)** **n.** – қанден  
**pug-nosed** [pʌg-nɔ:zəd] **adj.** – пұшық  
**pull** [pu:l] **v.** – 1. бұлқыну; 2. тарту, жұлу, жұлқу; суыру; *moved to the house үйге қарай тартты*  
**pull apart** **v.** – ажырату  
**pull out** [pu:l aʊt] **v.** – шығару  
**pumpkin** ['rʌmpkɪn] **bol** – асқабақ  
**punctual** ['pʌŋktʃuəl] **adj.** – дәл, тап-тұйнақтай  
**punctilious** [pʌŋk'tɪliəs] **adj.** – намысқой; намыскер; арланғыш  
**punish** ['pʌnɪʃ] **v.** – жазалау, жаза қолдану, соққылау  
**pupil;pupils** ['pju:p(ə)] **n.** – шәкірт, оқушы; балалар  
**puppy** ['pʌpi] **n.** – күшік  
**pure** [pjʊə] **adj.** – 1. таза, сап; 2. асыл тұқым; 3. мөлдір  
**purge** [pɜ:dʒ] **v.** – арылу, тазарту; *let the happiness be forever* бағың арымасын  
**purple/basket willow** **n.** – қаратал  
**purposefulness** [pɜ:pəsʃəlnəs] **n.** – өршілдік  
**purse** [pɜ:s] **n.** – әмиян  
**pursue** [pɜ'sju:] **v.** – қуалау, қуу, қуғындау  
**push** [puʃ] **v.** – итеру; басы; *deluge* су басы; *discover with rust* том басы; *fall (on, upon)* бас салу; *strongly want to sleep* ұйқы басы; *get accustomed (to); assimilate* бауыр басы; *conquer with power; to take possession (of)* басын алу  
**pusillanimous** [,pju:si'lænɪməs] **adj.** – ынжық, қорқақ

**puss** [pʌs] **n.** – 1. мысық; 2. назды әйел

**pussyl** ['pʌsɪ] **adj.** – ірінді

**pussy** ['pʌsɪ] **n.** – 1. мысық;

2. үлпілдек, биязы зат; 3. тұрғын, квартирант; 3. қоян; 4. қызтеке

**put** [pʊt] – 1. **v.** 1. қою; 2. орналастыру; 3. б/н көңіл қою, б/н кірісу; 4. апару, сүйену; 6. *sport.* лақтыру, итеру; 7. *mil.* соққы беру, көздеу, шабуыл жасау; 8. бағыттау; мәжбүрлеу; жасау; 9. (put to) ұсыну (бірнәрсені, ойды, тақырыпты); талқылауға қою/ұсыну; 10. (put on) қою; 11. (put across / over) алдау, біреуді алдап соғу; 12. (put onto) қосу(телефонмен); **2.n.** 1. лақтыру, лақтырыс; 2. соққы, дүмту; *put a glass to one's lips* стаканды біреудің ерніне апару; *put a horse to / at a fence* барьерден секіру үшін атты мәжбүрлеу;

**put** [pʊt] (**compress**) **v.** – тарту; *pay the fine* (айып) тарту

**put/tuck away** **v.** – шытынау

**put** [pʊt] **v.** – салу; қою; *lay bed төсек салу; at once көре сала; has just seen кіре сала; sing a song ән салу*

**put on airs** **v.** – әлдекімсу

**put on airs; boast (of)** [bəʊst] **v.** – адамсу, адамсыну

**put out** **v.** – өшіру

**put to shame** [ʃeɪm] **v.** – ұялту

**put/set on fire, scorch** [skɔ:tʃ] **v.** – үйіту

**puzzle** ['pʌzl] – 1. **n.** 1. сұрақ,

тығырыққа әкеліп соғатын; жұмбақ;

2. басқатырғыш; ребус, мозайка;

3. қиындық, қиын жағдай; **2.v.**

1. қиындыққа әкеліп соғу, тығырыққа

тию; 2. (puzzle over) бірнәрсеге бас

қатыру; *crossword puzzle* кроссворд

**pyramid** ['pɪrəmid] **n.** – пирамида

**python** ['paɪθən] **n.** – 1. питон,

2. айдахар

## Q

**quack** [kwæk] **v.** – қанқылдау, барылдау

**quakish** ['kwækɪʃ] **adj.** – тәуіпшілік, алдамшы

**quadrangle** ['kwɔːdræŋɡl] **n.** – төртбұрыш

**quadrangular** [kwɔːdræŋɡulə] **adj.** – төртбұрышты

**quadrant** ['kwɔːdr(ə)nt] **adj.** – квадрат (шардың 1/4 бөлігі)

**quadruple** ['kwɔːdrʊpl] – 1. **adj.** төртке бүктелген, төртке бөлінген; **2. v.** төрт еселеу

**quaff** [kwa:f] **v.** – көп ұрттау, көптеп ішу

**quagmire** ['kwæɡmaɪə] **n.** – 1. шалшық; 2. қиын/ауыр жағдай

**quaint** ['kweɪnt] **adj.** – ерекше, өзгеше

**quake** [kweɪk] **v.** – сілкіну, қозғалу

**quail** I [kweɪl] **zool.** – бұлдырық

**quail** II [kweɪl] **v.** – қорқу, түршігу

**qualify** ['kwɔːlɪfaɪ] **v.** – дайындау, белгілеу, көрсету

**qualitative** ['kwɔːlɪtətɪv] **adj.** – сапалы

**qualitative structure** **n.** – сапа құрамы

**quality** ['kwɔːlɪti] **n.** – сапа, қасиет

**qualm** [kwɑːm] **n.** – 1. лоқсу, жүрек айну; 2. сасу

**quantity** ['kwɔːntəti] **n.** – мөлшер

**quarantine** ['kwɔːr(ə)ntɪn] – 1. **n.** карантин; **2. v.** карантин қою

**quarrel** ['kwɔːrəl] – 1. **n.** 1. ұрыс; 2. жанжал, реніш; 3. араздық, араздастық; 4. талас (дипломатиялық, қылмыстық)

**2. v.** 1. бақыру, ұрсысу; 2. жанжалдасу; араздасу; 3. ұрысу; 4. ренжіту, ренжісу; 5. таласу; *cause / lead to a quarrel* ұрыс/жанжалға әкелу; *make up a quarrel* татуласу, араздастықты/ұрысты тоқтату

**quarter** ['kwɔ:tə] **n.** – 1. ширек, жарты ширек; 2. квартал, жылдың төрт айы; 3. тоқсан (оқу жылында); 4. ширек (сағатта, 15 минут)

**quarry** I ['kwɔ:ri] **n.** – карьер (кен шығаратын орын)

**quarry** II ['kwɔ:ri] **n.** – олжа, жем

**quartz** [kwɔ:ts] **n.** – кварц (минерал)

**quaver** ['kweivə] – 1. **n.** 1. діріл, ызың; 2. қалтыл, қалшыл; 2. **v.** 1. дірілдеу, ызындау; қалшылдау

**quay** [ki:] **n.** – айлақ (кеме/қайық тоқтайтын арнаулы орын)

**quasily** ['kwɪ:zili] **n.** – лоқсу, жүрек айну

**queen** [kwɪ:n] – 1. **n.** 1. Queen патшайым (ел басқарушы әйел); 2. (the Queen) Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Патшалығының патшайымының ресми лауазымы; 3. патшайым, ханым; патша әйел, әйел құдай, жебеуші әйел (таңқаларлық қабілеттілік, алғырлық жетістіктерімен ерекшелетін әйел); 4. ферзь; 2. **v.** 1. патшайымды таққа отырғызу, патшайым ету; 2. өзін байсалды, әдепті ұстау (ханым/патшайымға лайықты ұстау)

**quell** [kwel] **v.** – басу, жаншу

**quench** [kwentʃ] **v.** – 1. сөндіру, өшіру; 2. суыту, басу; 3. үмітін үзу; 4. сусынын кандыру

**query** ['kwɪəri] **n.** – 1. сұрақ, сұрау; 2. сұраудың алдындағы сөз; 3. сұрау белгісі; 4. күмән, шүбә, күдік, шек

**question** ['kwɛstʃən] – 1. **n.** 1. сұрақ, сауал; 2. мәселе; талқыланатын сұрақ; 3. күдік; 4. тергеу, азаптау; 2. **v.** 1. сұрау; сұрастыру; сұрақ қою; тергеу; 2. күдік туғызу; 3. қарастыру; зерттеу; **question mark** сұрау белгі(-ci) **ask a question** сұрақ қою; **awkward question** орынсыз сұрақ; **answer / reply to / respond to a question** сұраққа жауап беру; **bring up / raise a question** мәселе

көтеру/сұрақ қою; **moot question** талас тудыратын сұрақ; **put the question** дауыс беруге ұсыныс жасау (парламентте); **clear up a question** күдікті сейілету; **The professor wants us to question facts.** Профессор біздің мына дәлелдерді қарастыруымызды қалайды

**questionnaire** [,kwɛstʃə'nɛə] **n.** – сауалдама; **answer / fill in / fill out / fill up a questionnaire** сауалнаманы толтыру

**queue** [kju:] – 1. **n.** 1. бұрым; 2. кезек; 2. **v.** 1. өру; 2. кезекке тұру

**quibble** [kwɪbl] – 1. **n.** 1. софизм; жұмбақ сөз; 2. амал, айла; 3. мін ескерту; 2. **v.** 1. сұрақтың негізгі мағынасынан ауытқу; 2. жұмбақтау; 3. сөзінен мін табу

**quick** [kwɪk] – 1. **adj.** 1. жылдам, шапшаң; 2. кейінге қалдырмайтын; 3. тапқыр; 4. өткір, сезімтал (естуде, көруде); 5. шұғыл; 2. **adv.** тез; өте; жедел; 3. **n.** 1. (the quick) терінің өте сезімтал жерлері (тырнақтық асты); 2. б/н орталығы; мән, мәніс; **at a very quick pace** өте жылдам адыммен; **quick turn** шұғыл бұрылыс

**quicksilver** ['kwɪksɪl'və] **n.** – 1. сынап, сынаппен қаптау; 2. шапшаңдық

**quicken** ['kwɪkən] **v.** – 1. үдеу, үдету; 2. тірілу, тірілту;

**quickly** [kwɪkli] **adv.** – дереу; тез, жылдам; асығыс

**quickness** ['kwɪknəs] **n.** – 1. шапшаңдық; 2. тапқырлық; 3. сезімталдық, жылдамдық

**quick-tempered** **adj.** – ашуланшақ

**quick-witted** [,kwɪk'wɪtɪt] **adj.** – 1. аңғарғыш; 2. зерек ойлы; тапқыр, 3. алғыр, өткір тілді **he catches on quickly / be quick in the uptake/grasp quickly** ол тез аңғарғыш

**quick-wittedness** [,kwɪk'wɪtɪdnəs] **n.** – аңғарымпаздық; ұққыштық



**quiet** ['kwaɪət] – 1. **adj.** 1. тыныш; 2. момын; момақан, сабырлы, байсалды; 2. **n.** тыныштық; 3. **v.** тыныштандыру, тынышталу

**quietly** ['kwaɪtli] **adv.** – ақырын, ешкімнің көңілін аудармастан

**quill** ['kwɪl] **n.** – 1. қауырсын; 2. қалам

**quip** ['kwɪp] – 1. **n.** түйреп/шағып сөйлеу; 2. **v.** шағып сөйлеу

**quilt** ['kwɪlt] – 1. **n.** көрпе, түкті көрпе; 2. **v.** 1. көрпе жасау

**quit** ['kwɪt] – 1. **adj.** бос; 2. **n.** жұмыстан кету/бос болу; 3. **v.** 1. кету, қалдыру; 2. тастау

**quite** ['kwɑɪt] **adv.** – 1. әбден, мүлде, мүлдем, дерлік; 2. дым (тым); 3. иә, солай

**quitter** ['kwɪtə] **n.** – шалағай кісі

**quiz I** ['kwɪz] – 1. **n.** 1. *Am.* емтихан; қысқа тест; 2. тексеру сұрақтары; 3. викторина (бір тақырыпқа арналған сұрақ-жауап ойыны); 2. **v.** 1. сұрақ жүргізу; сұрақтың алдына алу; 2. *Am.* жазба тест, тексеру жұмыстарын жүргізу

**quiz II** ['kwɪz] – 1. **n.** 1. қалжың; келемеж; 2. қалжыңбас; 2. **v.** 1. қалжындау; келемеждеу; 2. кекесінмен қарау, кекету

**quote** ['kwəʊt] **v.** – цитат келтіру

**quoth** ['kwəʊθ] **v.** – деу (тіл қату)

**quotient** ['kwɒʃənt]

**n.** – коэффициент

## R

**rabbit** ['ræbɪt] – 1. **n.** 1. қоян; 2. қоян терісі; 2. **v.** 1. қоян аулау/ұстау; 2. бір-біріне жабысу

**rabid** ['ræbɪd] **adj.** – 1. құтырынған; 2. қаһарлы; долы

**rabies** ['reɪbiːz] **n., med.** – құтыру; *come down with / get rabies құтыру ауыруымен ауыру*

**race I** [reɪs] – 1. **n.** 1. жарыс (жаяу, жүгіру); 2. бастырмалату/тездеу/ жылдамдық жарысы; 2. **v.** жылдамдыққа жарысу

**race II** [reɪs] **n.** – 1. нәсіл; 2. тайпа, халық; ұлт; 3. шығу тегі; руы; 4. сорт, түр

**rack I** [ræk] – 1. **n.** 1. ілгек; 2. сөре, өреше; 3. жақтау, кәсек; 4. ақыр (малға жем беретін); 2. **v.** ақырды жеммен, шөппен толтыру; 2. сөреге, жақтауға қою; *clothes rack киім ілгіш; hat rack баскиім сөресі; luggage rack жүк сөресі*

**rack I** [ræk] – 1. **n.** 1. қинау, азаптау; 2. **v.** 1. қинау, азаптау, азапқа салу; 2. қинау, алқымынан алу

**racketeer** [,rækɪ'tiə] **n.** – бопсалаушы

**raccoon** ['rækuːn] **zool.** – 1. жанат; 2. жанат терісі

**racy** ['reɪsi] **adj.** – 1. ерекше, өзгеше, өзіндік (дәм); 2. жігерлі; өткір; көңілді (адам); 3. бейнелі, мәнерлі (сөз); 4. *Am.* сергітетін; ширактандыратын; шынықтыратын (ауа, ауа-райы т.б.)

**racial** ['reɪʃəl] **adj.** – нәсілдік

**racism** ['reɪsɪzəm] **n.** – нәсілшілдік

**rack of yurta** [ræk ɔv] **n. coll.** – адалбақан

**radial** ['reɪdiəl] **adj.** – радиальды, тарамдалған

**radiant** ['reɪdiənt] **adj.** – нұрлы

**radiate a light** ['reɪdiənt laɪt] **v.** – нұрлану

**radical** [] – 1. **adj.** негізгі, батыл. 2. **n.** түбір, радикал

**radio** ['reɪdiəʊ] **n.** – радио, радиохабар

**radiography** [,reɪdi'ɒgræfɪ] **n.** – рентгенге түсіру

**radish (black)** ['rædɪʃ] **n.** – 1. шалғам (қара); 2. шомыр

**raft** [rɑːft] **n.** – 1. сая; 2. паром;

**timber rafting** сая ағызу; **bridge on rafts, pontoon** сая көпір

**rag I** [ræg] n. – 1. шүберек; 2. (rags) алба-жұлба; 3. ескі-құсқы, жыртылған, тозығы жеткен киім

**rag II** [ræg] – 1. n. 1. жанжал; шу, айғай-шу; 2. әзіл; калжын

**ragamuffin** ['rægə,mʌfɪn] n. – 1. алба-жұлба; 2. азған-тозған

**rage** [reɪdʒ] – 1. n. 1. ашу, ыза, қаһар; 2. құмарлық, қалау; 2. v. 1. ашулану, ызаға булығы; қаһарына міну; 2. соғу, көтерілу, өршелену (толқын, дауыл, жел); *show frantic malice оолданып ашуын білдіру; cry, shout, scream, yell айқайлау; provoke / stir up smb.'s rage б/ң ашу-ызасына тию*

**rags** [rægz] n. – шокпыт

**ragged** ['ræɡɪd] adj. – 1. тегіс емес, 2. алым-жұлым, жыртық; 3. алба-жұлба, ұйқы-тұйқы; 4. қажыған, шаршаған

**rail I** [reɪl] – 1. n. 1. шарбақ, дуал; 2. канат, сүйеніш, тұтқа; 3. киім ілгіш; 4. рельс; 5. темір жол қатынасы; 2. v. 1. шарбақ орнату, қоршау; 2. темір жолмен жүру

**rail II** [reɪl] v. – балағаттау, ұрсысу, соғысу

**rail III** [reɪl] n. – суда жүретін құс

**railroad** ['reɪlroʊd] – рельсты жол

**railway** ['reɪlweɪ] – темір жол

**rain** [reɪn] – 1. n. 1. жаңбыр; 2. жауын, тасқын; нөсер; бұршақ; 3. (the rains) жаңбыр кезеңі/уақыты (тропикалық белдеуде); 2. v. 1. жаңбырдың жаууы; 2. (rain (up)on) бұршақтың құюы, нөсерлеу; *rain falls жаңбыр жауып жатыр; rain pours жаңбыр құйып тұр;*

**raincoat** ['reɪnkəʊt] n. – плащ, сулық

**rainproof** ['reɪnpruːf] n. – нөсер жауын, жаңбыр өтпейтін

**rainbow** ['reɪnbəʊ] n. – кемпіркөсак

**raise** [reɪz] – 1. v. 1. көтеру; 2. тұрғызу, ұйқыдан ояту; 3. ұлғайту, көтеру; 4. жоғарлату(қызмет);

5. өсіру (өсімдік; мал); 6. өсіру, тәрбиелеу(балаларды); 7. дауыс көтеру; 8. ашыту; 2. n. 1. көтерілу, өсу; 2. төлемақынның өсуі; *raise the spirits рухын көтеру; raise cotton мақта өсіру; raise pastry / dough қамырды ашыту; raise one's glass to smb. / smth. бокал көтеру, біреуге /бірнәрсеге тост айту; give smb. a raise біреудің еңбекақысын көтеру*

**rake I** [reɪk] – 1. n. тырма, тырнауыш. 2.v. 1. тырмалау; 2. жинау

**rake II** [reɪk] n. – тентек, беймаза адам

**rake III** [reɪk] – 1. n. қисықтық.

2.v. жантау, қисаю

**rally I** ['ræli] – 1. n. 1. қайта орнына келу; 2. бірлік. 2.v. 1. өзіне-өзі келу; 2. жігерлену

**rally II** ['ræli] v. – келемеждеу, мазақтау

**ram** [ræm] – 1. n. кой; еркек; 2. (the Ram) тоқты (жұлдыз белгісі);

**ramble** ['ræmbl] – 1. n. қыдыру; 2. v. 1. қыдыру (көбінесе қала сыртында), серуендеу; 2. өсіп кету (өсімдіктің); 3. байланыссыз сөйлеу

**rampage** ['ræm'peɪdʒ] – 1. n. тез көтерілу, ұстамсыздық; қаталдық; 2.v. ыза кернеу, бұлқан-талқан болу

**ranch** [rɑːntʃ] – 1. n. 1. ферма; 2. фермер шаруашылығы; 2.v. фермада тұру

**random** ['rændəm] adj. – жорамалдап; тандалған, шамамен

**range** ['reɪndʒ] – 1. n. 1. қатар, сап, сызық, жол желі; 2. бағыт; 3. орта, топ; 4. сфера, сала; өріс; 5. алыстық, қашықтық; 6. мөлшер; 2. v. 1. қатарға тұрғызу; сап түзеу; 2. б/н бойымен созылу; *range of interests орта қызығушылығы; at close range жақын қашықтықта*

**rank I** [ræŋk] – 1. n. 1. рет, қатар, сызық; 2. сап, сызық, жол желі; 3. шен, атақ; қызметтік н/е әлеуметтік жағдай;

ранг; 4. категория, дәреже; класс; 2. **v.** 1. қатарға тұрғызу; сап түзеу; 2. б/н бойымен созылу; **form a rank** сапқа тұрғызу; **hold the rank of captain** капитан шенінде болу; **form up in three ranks** үш қатардан тұру; топтастыру, жіктестіру

**rank II** [ræŋk] **adj.** – 1. қаулаған; жемісті (өсімдіктер); өсіп кеткен; 2. құнарлы, шұрайлы; 3. шіріпкеткен; 4. дөрекі, өрескел, ұсқынсыз; 5. арсыз, ұятсыз; **rank soil** құнарлы жер; **rank grass** қаулап өскен шөп

**rackle** [ˈræŋkl] **v.** – 1. іріндеу (жара); 2. жәбірлеу, мазалау

**ransack** [ˈrænsæk] **v.** – 1. іздеу; ақтару; тінту, тінгіп шығу; 2. тонау, талдау; 3. үйрену, толығымен зерттеу

**rap I** [ræp] – 1. **n.** 1. қағыс; тырсыл, тарсыл, сөгіс; 2. жаза; үкім; 3. ескерту; 2. **v.** 1. қағу, тырсылдату; 2. сөйлесу, көп сөйлеу; 3. ұрсу, ұрсысу; сынау; **take the rap** жазасын алу

**rap II** [ræp] – 1. **n.** рэп (музыкалық стиль); 2. **v.** рэп орындау

**rapid** [ˈræpid] – 1. **adj.** 1. жылдам, тез, шапшаң; 2. тік жар; 2. **n.** 1. rapids ағысты жер (өзеннің); 2. құз, тік жар

**rapidly** [ˈræpidli] **adv.** – тез, жылдам

**rapport** [ræˈpɔ:l] **n.** – 1. ұғынысу, түсінісу; 2. жақсы қарым қатынас; 3. байланыс

**rare I** [ræ] – 1. **adj.** 1. сирек, таңсық; 2. сиретілген; 3. ерекше; 2. **adv.** 1. тек қана, бірыңғай, мүлде; ерекше; **seldom meets** сирек кездеседі

**rare II** [ræ] **adj.** – 1. шала қанымен қуырылған (ет); 2. шикі, піспеген

**rarely** [ˈræli] **adv.** – 1. сирек; 2. тек қана, бірыңғай, мүлде; 3. айында-жылында; төтенше, бөлек

**rascal** [ˈrɑ:sk(ə)] **n.** – 1. ұры, ұрықары; алдамшы; 2. алаяқ; залым

**rascally** [ˈrɑ:sk(ə)li] **adj.** – 1. алаяқ, арам; бұзақы; 2. жалған, өтірік

**rash I** [ræʃ] **adj.** – 1. асығыс, албырт, ойланбаған; 2. белсенді, пәрменді

**rash II** [ræʃ] **med.** – 1. бөртпе; 2. б/н аякасты пайда болуы/бөртпе

**rash II** [ræʃ] **n.** – сыбдыр, сытыр; сусыл

**raspberry** [ˈrɑ:zbəri] **bot.** – танқурай

**rat** [ræt] – 1. **n.** 1. егеуқұйрық; сабау құйрық, мұжыма тышқан; 2. **coll.** сатқын; 3. **Am. coll.** жаңа келген, бірінші курс студенті; 2. **v.** 1. тышқан ұстау/ аулау; 2. **coll.** (rat on) біреуді сатып кету, біреуге жеткізу; 3. **coll.** (rat on) уәдесінен, айтқан сөзінен тайып кету

**rate I** [reit] **n.** – 1. ереже, қағида 2. мөлшер; 3. дәреже; 4. жылдамдық

**rate II** [reit] **v.** – бағалау, есептеліну

**rate III** [reit] **v.** – ұрсу, балағаттау

**rating I** [reitɪŋ] **n.** – 1. дәреже, класс; 2. баға; 3. шама, күш

**rating II** [reitɪŋ] **n.** – сөгіс

**ratio** [ˈreiʃiə] **n.** – байланыс, порция

**rather** [ˈrɑ:ðə] **adv.** – 1. ең қолайлысы, ең дұрысы; 2. тезірек, дәлірек; 3. керісінше; **a little farther, somewhat father on/away, as far as possible** мүмкіндігінше аулақ; **hold on rather far off** аулақ жүр

**rationality** [ˈræʃəˈnæliiti] **n.** – ұтымдылық

**rattle** [ˈrætl] – 1. **n.** 1. тарсыл, сатыр-сұтыр; шылдыр; 2. абыржу, әбігер болу; 2. **v.** 1. тарсылдау, шатырлау, шылдырлау, күрілдеу, күркіреу, дүрсілдеу, дүрсілдеп құлау; 2. дауыстап сөйлеу, тез сөйлеу; 3. ашулану

**rattle-box** [ˈrætlbɒks] **n.** – сылдырауық (баланың ойыншығы)

**ravage** [ˈrævidʒ] – 1. **n.** 1. қирату/ жою әрекеті; 2. бүліншілік; 2. **v.** 1. бос қалдыру; 2. ойсырату, ойран қылу, қирату, бүлдіру; құрту, жою

**rave** [reiv] v. – 1. сандырақтау, ұсқынсыз сөйлеу; 2. өршелену, тасу

**raving** ['reivɪŋ] – 1. п. сандырақ; 2. adj. сандырақтау

**ravine** [rə'vi:n] n. – сай-сала, күз жар, терең сай

**raw** [rɔ:] – 1. п. шикізат; 2. adj. шала, өңделмеген; шикі; **raw-hide** (**tawed leather**) қайыс, өңделмеген қайыс, үйретілмеген, дымқыл

**ray** [rei] – 1. п. сәуле; сәулелену; 2. v. сәуле шығару, нұр шашу

**raze** [reiz] v. – 1. түбінен жою; 2. жою, түсіру, **құлату**; **raze kings from their thrones** патшаларды тақтан құлату; **raze to the ground** жермен жексен ету

**razor** [reizə] – 1. п. ұстара; 2. v. қыру; **keen / sharp razor** өткір ұстара; **hone / set / sharpen a razor** ұстараны қайрау

**reach** [ri:tʃ] – 1. v. қол созу; 2. қол жеткізу/жалғау; алу; 3. жету, жеткізу; созылу, естілу; 4. (**reach after**) б/н ұмтылу; қол жеткізу, іздеу; 5. түсіну, түсінікті жеткізу; 2. п. 1. қол созу; 2. құлаш, өріс; **reach success** сәттілікке қол жеткізу; **within reach of one's hand** қол астында

**react** [ri:'ækt] v. – әсер ету, шағылысу, қарсы әрекет ету

**read** [red] – 1. v. 1. оқу, оқып шығу; 2. б/н біліп, оқып, тауып қою; 3. (**read for**) дайындалу (емтиханға); (**read into**) түсіндіру, түсінік беру; түсіндіріп беру, өзінше түсіндіру; 4. үйрену; 5. болжау, жору, бал ашу; айту; 2. п. оқу; **read smb. 's mind** біреудің ойын білу; **read a riddle** жұмбақ шешу; **read smb. 's hand** қолына қарап бал ашу; **read (one's) fortune** б/н болашағын болжау

**read** II [ri:d] adj. – 1. оқылған; 2. көп оқыған, білімді

**readable** ['ri:dəbl] adj. – 1. жақсы жазылған, қызықты; 2. анық

**reader** ['ri:də] n. – 1. оқырман; 2. оқушы, мәнерлеп оқушы; 3. лектор;

оқытушы; 4. хрестоматия, қосымша оқу құралы; **reader in physics** физика пәнінің оқытушысы

**readiness** [redinis] n. – 1. даярлық, әзірлік; 2. тапқырлық, зейінділік, келісім

**ready** ['redi] – 1. adj. 1. әзір; дайын; ынталы, әзірленген, дайындалған; 2. келісілген, дайын; 3. қол астындағы дайын нәрсе; 2. п. 1. (**the ready**) қолма-қол ақша; 2. дайын болу белгісі; 3. v. дайындау; **we are ready** дайынбыз; **be ready** дайын болу; **ready (for) hold oneself in readiness, be on call** әзір тұру

**real** ['ræl] – 1. adj. 1. нақты, шын, іске асатын; 2. нағыз, шынайы; табиғи; 2. п. (**the real**) ақиқат, шындық, болмыс; 3. adv. шынында, расында; **genuine k(o) umiss** нағыз қымыз; **real life** нағыз өмір

**reality** [ri:'æləti] n. – шындық, ақиқат, өң; **his dream became a reality** оның арманы өңінде орындалды/шындыққа айналды

**realize** ['ri:əlaiz] v. – 1. іске асыру; орындау (жоспар, ниет, пиғыл); 2. сезіну, түсіну, 3. айырбастау, сату

**really** ['rəli] adv. – 1. шынында, расында; 2. шынымен бе? солай ма! 3. құдай-ақы; **really and truly** шынымен де, дәл солай; **honest to God** шын сөзім, құдай ақы; **I swear I don't know** құдай ақы, білмеймін

**realtor** ['ri:əltə] n. – сауда агенті

**reality** ['ri:əlti] n. – біреудің заты, жері

**ream** [ri:m] n. – бір топ қағаз, көпқағаз

**reap** [ri:p] v. – егін ору

**reaping-hook** ['ri:piŋhuk] n. – айшалғы

**rear I** [riə] v. – көтеру, тұрғызу, орнату, өсіру, жетілдіру

**rear II** [riə] n. – тыл

**rearrangement** [ri:'əreindʒmənt] n. – ауыстырғыш, қайта құру

**reason** ['ri:zn] n. – 1. бап, 2. уәж; себеп; 3 ақыл, түсінік; **about work** жұмыс бабымен

**reasonable** ['ri:zənəbl] **adj.** – 1. зерделі; 2. саналы, есті; 3. жарамды, тиімді; 4. арзан да қымбатта емес

**recalculate** [ri:'kælkju,leit] **v.** – түгелдеу

**recede** [ri'si:d] **v.** – 1. шегіну, кейін қайту; 2. бас тарту; 3. төмендеу (бағасы)

**receipt** [ri'si:t] – 1. **n.** 1. түбіртек; 2. алу; 3. алынған ақша; 4. рецепт; 2. **v.** қолжат беру

**receive** [ri'si:v] **v.** – алу, қабылдау, келу, болу, түсіну

**receiving set** [ri'si:viŋ] **n.** –

радиоқабылдағыш

**recent** [ri:sənt] **adv** – бағанағы, жаңағы, жуырды

**recently** [ri:səntli] **adv** – жақында ғана; әнеугүні, соңғы күндері; **until recently** соңғы уақытқа дейін

**reception** [ri'sepʃən] **n.** – 1. қабылдау, алу; 2. қабылдау (оқу орындарына, ұйымдарда); 3. кездесу; жиналыс; 4. әкімшілік бағанасы, қабылдау (қонақжайда, кеңседе); **chilly / cold / cool reception** суық қабылдау; **accord / give (smb.) a reception** біреуді күтін алу/ қабылдау; **at reception** әкімшілікте

**recess** [ri'ses] – 1. **n.** 1. парламент демалысы; мектеп, ЖООдағы демалыстар; 2. үзіліс (банкте, мектепте), демалыс; 3. жасырын, құпия орын; 4. апан, шұңқыр, қуыс; 2. **v.** 1. апанда орналасуына кедергі жасау; кейінге шегеру; 2. апан, шұңқыр қазу, тереңдету; 3. үзіліс жасау (жұмыс орындарында, сабақта тб.)

**recipe** ['resipi] **n.** – рецепт (кулинария), әдіс

**reckless** ['rekləs] **adj.** – абайсыз, асығыс, ойланбаған

**reclaim** [ri'kleim] **v.** – түзету, бағыт беру, үйрету, талап ету

**recline** [ri'klaɪn] **v.** – 1. жатқызу, шалқайту; таяну сүйену; 2. (**recline up(on)**) біреуге сенім арту, арқа сүйену; **recline one's head** басын сүйену

**recognize** ['rekənaɪz] **v.** – 1. тану, түсіну; 2. есептеу, ойлау; 3. мақұлдау, білу; 4. белгілі болу; 5. кездескенде амандасу; 6. қарамағына, пайдалануына, мүмкіндік/сөз беру; сөз беру; **recognize smb. as lawful heir** біреуді заңды мұрагері деп тану; **be recognized for five minutes** бес минутқа сөз алу

**recognized** ['rekənaɪzd] **adj.** – танылған; көпшілікке танымал

**recognizing of shapes** **v.** – бейнелерді айыру

**recollect** [,rekə'lekt] **v.** – еске түсіру

**recommend offer** [,rekə'mend]

**v.** – ұсыну; **propose a toast** сөз беру/ тост ұсыну; **propose for election** кандидаттыққа ұсыну; **call attention (to)** назарына ұсыну

**recommendation** [,rekəmen'deɪʃən] **n.** – кепілдеме, мінездеме, ұсыныс; **of recommendation** кепілдемелік

**reconcile** ['rekənsaɪl] **v.** – татуластыру; татуласу, келістіру, шешу, ақылдасу

**reconstruct** [,ri:kəns'trʌkt] **v.** – қайта құру

**record I** ['ri:kɔ:d] **v.** – 1. тіркейтін; 3. тізімге тіркеу; 4. көрсету

**record II** ['rekɔ:d] – 1. **n.** шежіре, мемуар; 3. хаттама; 4. ескерткіш; 5. күйтабак. 2. **v.** рекорд жасау

**record book (student's)** **n.** – сынақша

**recover** [ri'kʌvə] **v.** – 1. айығу; 2. қайта алу, қайтарып беру, тәуір болу, жазылу

**recovered** [ri'kʌvəd] **adj.** – айыққан

**recur** [ri'kɜ:] **v.** – 1. қайталану; 2. қайта ойлау; 3. қайтадан ойына түсу, ойлау; 4. қайтадан орындалу

**red** [red] – 1. **adj.** 1. қызыл, алқызыл; жирен; 2. қызарып кеткен (көздің), қанға боялған; қызған; 3. қатты кейіген, қатты ашуланған; 2. **n.** 1. қызыл түс; 2. қарыз; 3. бағдаршамның қызыл түсі; **bright red** ашық-қызыл; **red hair** жирен шашты;

**redde**n, **grow/turn red** v. – кызару;  
**turn redder/pale** кызара бөрттү, уялу  
**redemption** [ri'dem(p)ʃən] n. – 1. кун өтеу; 2. куткару; 3. карыздан кутылу;  
**red-footed kestrel** *bot.* – күйкентай  
**red-footed falcon** *zool.* – кыргы  
**reduce I** [ri'dju:s] v. – 1. төмөндөтү бөсөндөтү; 2. жүдөү, азу; 3. кемітү, азайту; 4. белгилі жагдайга дүшар ету  
**reduce II** [ri'dju:s] v. – аздату  
**reduced** [ri'dju:st] **adj.** – бағындырылган  
**reed** [ri:d] n. – 1. кұрак; 2. сыбызгы; 3. қамыс, қоға  
**reed mace** *bot.* – қоға  
**reedition** n. – қайтабасылым  
**reference** ['referəns] n. – анықтама, мәлімет, сипаттама, байланыс, қарым-қатынас  
**reference book** n. – анықтама кітабы  
**reflect** [ri'flekt] v. – 1. шағылыстыру; 2. көрсету, нәтижесіз көрсету, түсіру, қайтару, ойлау  
**reflection** [ri'flekʃən] n. – 1. бейне сәулә; 2. ұқсастық образ; 3. ойлану, толғану; 4. сөгіс, бетіне басу; 5. көлеңке;  
**reflexive pronoun** өздік есімдіктер  
**reflex** [ri'fleks] – 1. **adj.** еріксіз, реакциялық. 2. **n.** рефлекс, шағылыс, сәулә  
**reformist** [reformist] n. – реформашы, реформашыл  
**reform** [ri'fɔ:m] – 1. **v.** жақсарту. 2. **n.** реформа, өзгеріс  
**refrain I** [ri'frein] v. – (refrain from) б/н тартыну, жүгендеу  
**refrain II** [ri'frein] n. – (song) қайырмасы  
**refrigerator** [ri'fridʒəreitə] n. – тоназтқыш  
**refugee** [ˌrefju:'dʒi:] n. – басқыншы, эмигрант  
**refund** [ri'fʌnd] – 1. **v.** қайтып беру, қайтару. 2. **n.** төлеу

**refuse** [ri'fju:z] – 1. **v.** 1. бас тарту, қабыл алмау, қарсы болу; 2. **n.** жарамсыз зат  
**regal** [ri:'gæl] **adj.** – корольдық  
**regale** [ri'geil] v. – құрметтеу, сыйлау  
**regard I** [ri'gɑ:d] v. – қатысы болушылық, табу, санау, бақылау  
**regard II** [ri'gɑ:d] n. – қарым-қатынас, байланыс, көзқарас  
**region** [ri:'dʒən] n. – 1. аудан, шар беті; 2. облыс, аймақ, бөлік  
**regional** [ri:'dʒənəl] **adj.** – аймақтық, -жергілікті; өлкелік  
**registered** ['redʒɪstəd] **adj.** – тіркелген  
**registrar** [ˌredʒɪ'strɑ:] n. – тіркеуші  
**register** ['redʒɪstə] – 1. **n.** 1. журнал, тізім; есеп алу кітапшасы; ресми тізім; 2. пештің жиігі; 3. механизм, регистр (музыкалық); 4. тіркеу; 2. **v.** 1. тіркеу (некеге, туу ж. т.б.); 2. ресми тіркеу жасау; тізімге қосу  
**regress** ['ri:gres] v. – кері кету, бұрынғы қалпына қайта түсіру; *push back* кері итеру/қайтару  
**regret** [ri'gret] – 1. **v.** өкіну, опық жеу. 2. **n.** өкініш  
**regular** ['regjulə] – 1. **adj.** 1. дұрыс; 2. жүйелі, кезекті. 2. **n.** 1. әскер; 2. монах  
**reign** [reɪn] – 1. **n.** 1. үстемдік; 2. ықпал, әсер. 2. **v.** басқару, әсер ету, билеу  
**rein** [reɪn] n. – тізгін; *hold back; take in hand, not to give vent* мізіндеу  
**rejoice (at, over)** [ri'dʒɔɪs] v. – қуану; шалқу; шаттану, мейрамдау  
**related** [ri'leɪtɪd] **adj.** – 1. ағайындас, туыс, туыскандық; 2. негіздес  
**relationship** [ri'leɪʃənʃɪp] n. – 1. байланыс, қарым-қатынас; 2. ағайындық, жақындық, туыскандық; *be related (to) біреумен ағайын-туысқан болу; close / intimate relationship* жақын қарым-қатынас  
**relative** [rɪ'leɪtɪv] – 1. **n.** туыс, аталас, ағайын; 2. **adj.** қатыстық • *let neighbor*

(*u*)*r*'s yearling (foal) win than the horse of your distant relative аталастың аты озгана, ауылдастың тайы озсын; **we are among owns** ағайындардың ортасындамыз

**relatives** [ˈrelatɪvz] **n.** – ағайын-туған

**relativity** [ˌreləˈtɪvɪti] **n.** – арақатынас-тылық; қатыстылық, салыстырма шама; **call/draw smb's attention (to)** қатыстыру

**reliable** [rɪˈlaɪəbl̩] **adj.** – сенімді, берік

**relief** [rɪˈliːf] **n.** – 1. бедер; 2. жәрдем; 3. көмек; 4. жеңілдік

**religion** [rɪlɪdʒən] **n.** – дін

**religious** [rɪlɪdʒəs] **adj.** – діни, діншіл, діндар

**rely (up)on** [rɪˈlaɪ] **v.** – арқа сүйеу, сену, нану

**remain in ignorance** [rɪˈmeɪn ɪn ˈɪgnərəns] **n.** – мақұрым: мақұрым қалу

**remain** [rɪˈmeɪn] **v.** – мақұрым: мақұрым қалу, **remain above suspicion** күдік қалдыру; **survive/escape with one's life** аман қалу; **sleng. come through, remain valid, hold good/true** өз күшінде қалу; **become an orphan** жетім қалу

**remainder** [rɪˈmeɪndə] – 1. **n.** 1. қалдық; сарқын, сарқыт; 2. **v.** кітаптын қалғанын арзан бағамен сату

**remember** [rɪˈmembə] **v.** – 1. (есте) сақтау, еске түсіру; 2. еске алу; ауызға алу, елестеу; 3. сыйақы төлеу; сыйлық жасау; 4. (**remember to**) сәлем беру; **when I remember** есіме түскенде

**remote** [rɪˈmaʊt] **adv.** – алысқа, алыстағы, екіталай; **unfasten** алысқа түрған

**remove** [rɪˈmuːv] – 1. **v.** 1. қозғау, орналастыру; жинау, алып тастау; шешу; шеттету, ысыру; 2. көшу, мекен жайын өзгерту; кету; 3. жою, алып тастау; 4. шығарып тастау, міндетінен босату; 2. **n.** 1. арақашықтық; 2. тұяқты емдеу үшін тағаны алу; **remove one's hat** қалтағын шешу амандасу үшін

**rent** [rent] **n.** – 1. аренда ақысы; пәтеракы

**repayment** [rɪˈpeɪmənt] **n.** – төлем

**repeat** [rɪˈpi:t] – 1. **v.** 1. қайталау; 2. (**repeat oneself**) қайталану; 3. дауыстап қайталау, жаттап айту; 2. **n.** 1. қайталау; 2. екінші жыл студенті

**repeatedly** [rɪˈpi:tɪdli] **adv.** – қайта-қайта

**repentance** [rɪˈpentəns] **n.** – өкініш; **unfortunately** өкінішке орай; **annoying** [ənˈnoɪɪŋ] өкінішті; **how annoying** не-кен өкініш

**replace (by)** [rɪˈpleɪs] **v.** – алмастыру, орынбасу

**reply** [rɪˈplai] – 1. **v.** жауап беру. 2. **n.** жауап

**report** [rɪˈpɔ:t] – 1. **v.** 1. баяндау, суреттеу, айту есеп беру; ресми баяндама жасау; рапорт беру; біреудің сөзімен жеткізу; баспа бетіне есеп беру; 2. қызметке шығу; 3. (**report to**) біреуге бағыну; 4. кінә арту; кінәлау; 2. **n.** 1. есеп, баяндама, рапорт, әңгіме; 2. қауесет, лакал, дақпырт, қаңқу; 3. **report card** табель, оқушылардың үлгерімі туралы есеп; **classified / confidential / secret report** құпия есен; **file / give / make / present / submit a report** баяндама жасау

**report letter** **n.** – баяндау хат

**represent** [ˌreprɪˈzent] **v.** – 1. бейнелеу, елестету, ойлау; 2. білдіру; белгісін білдіру; (**represent to**) мазмұндау; тұжырымдау, түсіндіру, ұғындыру біреуге; дәлелдеу; 3. (**represent against**) қарсы болу/шығу

**represented** [ˌreprɪˈzentɪd] **adj.** – бейнеленген

**representation** [ˌreprɪzenˈtɪʃn] **n.** – 1. бейне, картина; қойылым, театрланған қойылым, сахнадағы көрсетілім; 2. мәлімдеме, бекіту; 3. өкілдік

**representative** [ˌreprɪˈzentətɪv] – 1. **n.** 1. үлгі; өкішелес өкіл; 2. уәкіл; өкілетті уәкіл; 2. **adj.** 1. бейнелейтін; сипаттай-

тын; 2. көрнекі, көріністі; 3. уәкілдік;  
*one of representatives өкішелес өкілдердің бірі*

**reprimand** [ˈreprɪmɑːnd] – 1. н. сөгic;  
2. в. сөгic жариялау, ескерту; *severe / sharp / stern reprimand қатаң сөгic;*  
*written reprimand жазбаша сөгic*

**reproach** [riˈpraʊtʃ] – 1. в. балағаттау, кінәлау, ұрсу; бетіне басу, бетке айту; жазғыру, кінә тағу; 2. н. кінә, жазғыру; балағат, ұрыс

**reproduce** [ˌriˈprɒdjuːs] v. – 1. өніп-өсу, өндіру, жаңадан өндіру; шығару; 2. қайталап еске салу, еске түсіру

**reptile** [ˈreptail] n. – бауырымен жорғалаушылар

**requirement** [riˈkwaɪəmənt] n. – тілекталап, қажеттік

**requisitions** [ˌrekwiˈzɪʃən] n. – алымсалық

**research** [riˈsɜːtʃ] – 1. н. ғылыми-зерттеу; зерттеу; зертхана жұмысы; 2. в. зерттеу; зертхана жұмысымен шұғылдану; *extended/extensive studies жан-жақты зерттеу; pioneering studies, early studies бірінші зерттеу; space exploration қарыштық зерттеу; pioneer research/independent/original research жаңашыл зерттеулер; to do research тәуелсіз/дербес зерттеу; investigate; explore, research қылыми зерттеулермен айналысу; to explore carefully, gingerly жан-жақты тыңғайлықты зерттеу; conducted an effort зерттеулер жүргізген; not investigated зерттеген жоқ; research work ғылыми зерттеу жұмысы*

**researcher** [riˈsɜːtʃə] n. – зерттеуші;  
*researching man* [riˈs ətʃ] іздеп тап адам

**reserved** [riˈzɜːvd] adj. – ұстамды, тұйық, ақырын; *reserved pupil ұстамды оқушы*

**reservoir** [ˈrezəvwaː] n. – су қоймасы, қор

**residence** [ˈrezɪdənts] n. – 1. мекен; тұратын жері; 2. кенсе; резиденция; квартира; тұрғын үй; 3. келу мерзімі;  
*one's legal residence ресми мекен жайы;*  
*permanent residence тұрақты мекен жайы*

**resin** [ˈrezɪn] n. – карамай, шайыр  
**resist** [riˈzɪst] v. – 1. қарсыласу, қарсылық көрсету, қарсы тұру, қарпысу; 2. қарсыласу, берілмеу; ұстамды болу; *they began to resist with verses олар қара өлеңмен қарпыса кетті*

**resolution** [ˌrezəˈluːʃən] n. – 1. қаулы; 2. батылдық; 3. шешілу

**resolve** [riˈzɒlv] – 1. в. 1. ұйғару, шешу, шешім қабылдау; дауыс беру арқылы шешу; 2. мәселені, күдікті шешу; 3. (resolve on) шешімге бел байлау; 4. (resolve into) бірнеше бөлікке бөліну; өзгеру, өзгеріске ұшырау; 2. н. 1. шешім, ұйғарым, анализ, шешім; 2. пиғыл, ниет; *she resolved to work harder ол жақсы ықылыспен жұмыс істеуді ұйғарды*

**resourceful** [riˈzɔːsfəl, riˈsɔːsful] adj. – тапқыр, амалшыл;

**respect** [riˈspekt] – 1. н. 1. ардақ; қадір; 2. қошемет; 2. в. 1. қадірлеу, қадір тұту; 2. ардақтау; *respect oneself өзін-өзі қадірлеу; respect the law заңды қадірлеу; respectable man қадір тұтқан адам; respect each other сыйласу*

**respectable** [riˈspektəbl] adj. – абыройлы, сыйлы, қадірлі, құрметті

**respected** [riˈspektɪd] adj. – ардақты, құрметті, аса қымбатты/құрметті; кастерлі; *esteem in the middle (of) smb. ардақтысы*

**respiration** [ˌrespiˈreɪʃən] n. – дем алысы, тыныс; *artificial respiration жасанды дем алыс*

**respire** [riˈspaiə] v. – дем алу

**respite** [ˈrespiːt] n. – тыныс, дамыл; *short rest, relaxation қысқа тыныс/дем; have a rest дамыл ал; know no rest дамыл/тыным таппайды*



**respond** [ris'pɒnd] v. – 1. жауап беру; 2. сезу, әсер алу

**responsible** [ris'pɒnsəbl] adj. – жауапты, міндетті, сенімді

**responsive** [ris'pɒnsɪv] adj. – бауырмалдық, сезімтал, жауапты

**rest** [rest] – 1. v. 1. демалу; 2. жәй табу; 3. қозғалмаған күйде қалу; 4. мазасызданбау; 5. сүйеу, сүйену; 6. (**rest in**) біреуге жүк арту; 2. n. 1. маза, сілем; демалыс, ұйқы; 2. үзіліс, дем алыс; 3. демалатын орын; 4. сүйеніш; *not to worry мазасын алмау; give no rest, never leave in peace мазасын алу; be deprived of rest мазасы кетеді*

**rest** [rest] – 1. n. 1. (**the rest**) қалғаны, қалдық; басқасы, барлығы; 2. (**rests**) ежелгі қастерлілер; 2. v. 1. еш өзгеріссіз қалдыру, 2. қарыз болу, қарызға бату

**restive** [restɪv] adj. – 1. бірбеткей, намысшыл; 2. мазасыз, шыдамсыз, тынышсыз

**restless** [restlɪs] adj. – 1. мазасыз, шыдамсыз; 2. асау-албырт; 3. әрдайым болып отыратын; *restless pains әрдайым ауыратын сырқат*

**restoration** [restə'reɪʃən] n. –

1. қалпына келтіру; өңдеу; 2. жөндеу

**restore** [ris'tɔː] v. – қалпына келтіру, қайта құру, қайта жасау

**restorer** [ris'tɔːr ə] n. – 1. өңдеуші; 2. қайтпін орнына келтіруші

**restrain** [ris'treɪn] v. – жию, тия қою

**restraint** [ris'treɪnt] n. – 1. ұстамдылық, ұяндық, биязы; 2. шектеулі, еріктен айыру

**restrict** [ris'trɪk] v. – шек қою, кедергі салу

**restriction** [ris'trɪk(ə)n] v. – тежеу, шек қою, кедергі жасау

**result** [n'zʌlt] n. – нәтиже, қорыту, нәтиже шығару, жауап

**resultless** [n'zʌtlɪs] adj. – нәтижесіздік

**resume** [n'zju:m] n. – түйін, түйіндемe

**resurrect** [,rezə'rekt] v. – қайта өмірге келу, тірілту, жандандыру

**retail** [ri'teɪl] v. – жекелеп сату, тарату

**retaliate** [n'tæli'eɪt] v. – есесін қайтару

**retell** [ri:tel] v. – мазмұндау

**retina** ['retinə] n. – көз торы

**retire** [ri'taɪə] v. – 1. кету, алыстап кету; 2. отставкаға кету, шегіну

**retrace** [ri'treɪs] v. – ізіне түсу, зерттеу, еске түсіру

**retreat** [n'tri:t] v. – шегіну

**return** [n'tə:n] v. – 1. қайтару; 2. қайтарым, жауап беру; *revert/return to one's old habits ескі әдетке қайтып оралу; flash back өткенге қайтып оралу; go home, return home үйге қайту*

**revel** ['rev(ə)] v. – 1. тойлау; 2. ләззат алу

**revenge** [ri'vendʒ] n. – кек, өш; *revenge oneself (upon smb. for smth.) кек алу*

**revere** [ri'viə] v. – қастерлеу, құрметтеу; *revere smb's memory біреудің есімін қастерлеу*

**reverie** ['revəri:] n. – қиялшылық, арманшылық арман, қиял

**reverse** [ri've:s] v. – 1. өзгерту; 2. орнын ауыстыру, кері шегіндіру

**revet** [ri'vet] v. – қаптау

**review** [ri'vju:] v. – 1. қайта қарау, қарап шығу; 2. шолу, барлау, байқау

**revive** [ri'vaɪv] v. – 1. қалпына келтіру; 2. жандандыру

**revoke** [ri'vəuk] v. – 1. бұзу, жою; 2. уәдені қайтарып алу

**revolt** [ri'vəult] v. – ашындыру, көтеріліс шығару, жиіркену, жек көру

**revolution** [,revə'lju:ʃən] n. – аударыс – төңкеріс, революция

**revolve** [ri'vɒlv] v. – шыр: шыр айналу, өзгеру

**revolver** [ri'vɒlvə] n. – револьвер, алты атар

**reward (with)** [ri'wɔ:d] v. – сыйлык беру, марапаттау; *rewarded марапатталды*

**rhetorical conversion** [ri'tɔ:ri(k)ə] n. – акын арнауы

**rheostat** [ri:'oustæt] n. – реостат

**rhetoric** [ri'terɪk] n. – риторика (шешендік)

**rhinoceros** [rai'nɔsərəs] *zool.* – мүйізтұмсық

**rhomb** [rɒm] n. – ромб

**rhubarb** [ru:'bɑ:b] n. – рауғаш

**rhyme accord** [raimə'kɔ:rd] n. – ұйқас

**rhythm** ['riðm] n. – ырғақ, ритм

**rhythmic (al)** ['riðmik] adj. – ырғақты

**rib** [ri:b] *anat.* – қабырға

**ribbon** ['ri:b(ə)n] n. – лента, таспа

**rice** [raɪs] n. – күріш; *rice territory of Syrdaria күрішті Сыр сағасы; rice-grower күрішші*

**rich** [riʃ] adj. – бай, мол, құнарлы

**riches** [riʃɪz] n. – байлық, молшылық

**rid** [ri:d] v. – құтқару, азат ету

**riding** ['raɪdɪŋ] adj. – салт-жүріс

**right** [raɪt] adv. – дұрыс, шын, әділ; *wrong, incorrect дұрыс емес; misdirect дұрыс бағыт бермеу; right away; straight away, at one stroke, at once іле шала*

**rights** [raɪts] n. – құқ

**rigmarole** ['riɡmərəʊl] n. – бөс сөз, көпірме сөз

**ring I** [rɪŋ] v. – 1. сынғырлау, шылдырлау; 2. сыңсу

**ring II** [rɪŋ] n. – 1. сақина, жүзік; 2. алан, ринг; шеңбер; қоңырау; 3. v. шылдырлау, дыңылдау; қоңырау шалу; 4. *tech.* шығыршық

**ringed space** adj. – сақиналанған

**ringing** ['rɪŋɪŋ] adj. – шаңқылдақ

**rinse** [rɪn(t)s] v. – шаю, шайқау

**rip I** [rɪp] v. – кесу, тілу, қию

**rip II** [rɪp] n. – 1. көтерем, арық (ат); 2. бузық

**rip III** [rɪp] n. – жарылу, ажырау

**ripen** ['raɪpən] v. – пісу, жетілу, толу

**rise (above)** [raɪz] – 1. v. күннің көтерілу, тұру (төсектен), шығу; 2. көтерілу, аяғынан тұру; ояну, ұйқыдан тұру; 3. тірілу, қайта өмірге келу; 4. көлем мен салмақтың өсуі; арту; 5. нанның көтерілуі/ашуы; 6. жүрегі айналу; 7. көтерілісті көтеру; 2. n. 1. көтерілу, жоғарылау; 2. қырат, беткей, дөңес; бастау; *rise met. асқақтау*

**rising** ['raɪzɪŋ] adj. – үдемелі, өсуші

**risk** [rɪsk] n. – 1. n. тәуекел. 2. v. тәуекел ету

**risky** ['rɪskɪ] adj. – қауіп-қатерлі, тәуекелді; *be out of danger қауіп-қатерсіз*

**rival** ['raɪvəl] n. – бақталас, бәсекелес, күндес

**rivalry** ['raɪvəlri] n. – бәсеке, бақталастық; *competition бәсеке күрес*

**rive** [raɪv] v. – шағылу, талқандап тастау, жарылу

**river** ['rɪvə] n. – өзен

**rivet** ['rɪvɪt] – 1. n. 1. жапсырма; 2. (rivets) ақша, тиындар; 2. v. 1. жапсырмамен жапсыру, қысу, қыстыру; шегелеу; 2. көңіл бөлу; 3. катып қалу, шегеленіп қалу

**road** [rəʊd] n. – жол

**roar** [rɔ:] – 1. v. 1. гүжілдеу; өкіру; сарқырау; бақыру, ақыру (жануарлар); 2. пыскыру (ат); 2. n. гүріл; қарқыл; *roar with laughter бар дауысымен қарқылдау*

**roaring** [rɔ:'rɪŋ] – 1. adj. 1. сарқыраған, шуылдаған; 2. тірі, жыбырлаған; 3. мол, ағыл-тегіл; 2. n. гүжіл, ысқырық, шу

**roast** ['rəʊst] – 1. v. 1. қуырылу, пісірілу (буға); 2. жылыну, жылыту; 3.

кекету, мысқылдау; **2. adj.** қуырылған; **3. n.** 1. жаркое; 2. пикник; 3. кекесін, мысқыл

**roast (meat) n.** – қуырдақ

**roasted adj.** – бадырақ

**rob [rɒb] v.** – 1. ұрлау, тонау; **2. (rob of)** жоғалтып алу, айрылып қалу

**robber ['rɒbə] n.** – тонаушы, ұры

**robbery ['rɒbəri] n.** – тонау; талан-тараж

**rock [rɒk] – 1. n.** құз, тас. **2. v.** тербету, шайқау, тербелу

**rock climber n.** – құзға шығушы

**roe (deer) [rəʊ] zool.** – елік

**roll (up) [roul] v.** – бүктеу

**roll [roul] v.** – домалау, орау, толқындау

**rolled (in) adj.** – аунатылған

**rolling/booming adj.** – қарқылдаған

**Roman ['rəʊmən] n.** – 1. Рим тұрғыны; 2. католик

**romance [rə'mænts] n.** – роман

**Romanic [rou'mænik] adj.** – романдық

**Romanism ['rəʊmənizəm] n.** – католицизм

**Romanist ['rəʊmənist] n.** – католик

**romantic [rə'mæntik] adj.** – арманшыл, қиялшыл

**romp [rɒmp] v.** – алдану, әуре болу, жүгіру

**roof [ru:f] n.** – шатыр, төбе

**rook [ruk] n.** – 1. ұзақ, қарға; 2. ладья (шахмат), алаяқ

**room [ru:m] n.** – бөлме; *about room* бөлме туралы

**root [ru:t] n.** – түбір; *root of a word* сөздің түбірі; *root upwards* түбірін жоғарыға

**rope [roup] – 1. n.** арқан; **2. v.** арқандау *line of horse hair* қыл арқан; *clothesline* кір жайатын/кептіретін арқан

**rope-ladder [roup'lædə] n.** – арқан саты; *ancient popular game* арқан тартпақ

**rose [rouz] n.** – роза, раушангүл

**rosewood ['rəʊzɪwud] n.** – роза ағашы

**rot [rɒt] v.** – шіру, бұзылу

**rotate [rou'teɪt] v.** – айналу, дөнгелеу

**rotten ['rɒt(ə)n] adj.** – шірік, шіріген

**rottenness n.** – шірік, шірінді

**rough [raʃ] adj.** – тұрпайы; қожыр; толқынды; түзу емес, ойлы-қырлы, дөрекі, өрескел; *rough terrain* түзу емес жер

**roughness ['raʃnəs] n.** – өрескелдік, дөрекілік

**round [raund] adj.** – 1. домалақ; 2. айналасында; 3. тұр, раунд; *there are many forests around* айналасы қоршаған орман

**rounded [raundid] adj.** – дөңгеленген

**roundelay ['raundileɪ] adj.** – өлеңің қайырмасы

**rounding-up for the cattle n.** – ақыр

**route I [raʊt] v.** – талқандау, бытшытын шағару

**route II [raʊt] v.** – жерді қазу, қопару

**rove [rouv] v.** – кезу, шарлау

**row [rou] n.** – қатар; *in addition to that* сонымен қатар; *row upon row* қатар қатарымен; *in the ranks of the army* әскер қатарында; *in a row* қатарымен; *he won two gold medals in a row* алтын медальді жесіп алды; *private (soldier)* қатардағы жауынгер

**royal ['rɔɪəl] adj.** – корольдық

**rub [rʌb] [rʌb] v.** – ысу; үйкеу, ұқалау

**rub sore v.** – қажау

**rubber ['rʌbə] n.** – өшіргіш, каучук

**rubbish ['rʌbɪʃ] n.** – шөп-шалам;

қоқсық

**rucksack ['ruksæk] (tourist) n.** – арқа қоржын

**rude** [ru:d] **adj.** – дөрекі; адыр, тәрбиесіз, мәдениетсіз  
**rudeness** [ˈru:dnəs] **n.** – адырлық, әдепсіздік  
**rue** [ru:] **v.** – өкіну  
**ruff** [rʌf] **n.** – таутан  
**rule** [ru:l] **n.** – рәсім; ереже; үтемдік; *govern, rule үстемдігін жүргізу*  
**ruler** [ˈru:lə] **n.** – 1. сызғыш; 2. әмірші  
**rummage (in)** [ˈrʌmɪdʒ] **v.** – ақтару, тінту; *turn over ақтарын-төңкеру*  
**rumo(u)r** [ˈru:mə] **n.** – лақап; *tidings spread quickly лақап дүр ете түсті*  
**rumple** [ˈrʌmpəl] **v.** – мыжу  
**run** [rʌn] **v.** – қашу, жүгіру, істеу, ағу, ұйымдастыру, асығу, жарысу  
**run away** [rʌn əˈweɪ] **v.** – қашу

**sable I** [ˈseɪbl] **n.** – 1. бұлғын; 2. бұлғынның терісі; 3. бұлғыннан тігілген тон  
**sable II** [ˈseɪbl] – 1.n. 1. кара түс; 2. (sables) қарар; қарар күнінде киетін киім; 2. **adj.** кара; қайғылы, көңілсіз, қапас  
**sabotage** [ˈsæbətɑ:ʒ] **n.** – зиянкестік, қасқунемдік  
**sabre** [ˈseɪbə] **n.** – семсер, қылыш  
**saccharin** [ˈsækəri:n] – сахарин, (тәтті)  
**sack I** [sæk] – 1.n. 1. қап; қағазды қап (кішкентай); 2. ұйықтайтын қап; 2. **v.** 1. қапқа салу/құю; 2. қалтаға түсіру/ұрлау; 3. *sleng.* жұмыстан шығару; мектептен шығару; табынушының бетін қайтару  
**sack II** [sæk] – 1.n. 1. *sackage* тонау, ұрлық; 2. ұрланған, тоналған олжа; 2.v. ұрлау, тонау, талан-таражға салу  
**sackcloth** [ˈsækkləʊθ] **n.** – қап тігетін мата; кенеп  
**sacred** [ˈseɪkrɪd] **adj.** – қасиетті, пір; *the Holy Land (in Jerusalem) қасиетті жер; holy water қасиетті су*

**run quickly v.** – дүркіреу  
**runner** [ˈrʌnə] **n.** – жарысқа қатысушы; шабысты  
**running** [ˈrʌnɪŋ] **adv.** – қатарынан; *five hours on end бес сағат қатарынан*  
**running about n.** – асыр-тасыр  
**rural** [ˈruə(ə)] **adj.** – ауылдық  
**ruse** [ru:z] **n.** – айла, амал, әдіс; *war ruse, stratagem әскери айла; manage by ruse, affect by stratagem айла-әрекетпен алу*  
**rush through ramp** – құлдырау  
**rusk** [rʌsk] **n.** – сухарь (кептірілген нан)  
**rust** [rʌst] – 1. **n.** тот. 2. **v.** тоттану  
**rustle** [ˈrʌsl] – 1. **n.** сыбдыр. 2. **v.** сыбдыр-сыбдыр ету  
**rye** [raɪ] **n.** – кара бидай

## S

**sacrifice** [ˈsækrɪfaɪs] – 1.n.1. құрбан; 2. құрбандық шалу; 2.v. 1. (sacrifice to) б/н құрбандыққа шалу; б/н құрбан ету; 2. құрбандық шалуды өткізу; *donate (to) құрбан ету/шалу*  
**sacrificial** [ˌsækrɪfɪ(ə)] **adj.** – 1. құрбан болған, жан-тәнімен берілген; 2. жанкешті, аянбайтын; 3. зиянды, залалды  
**sad** [sæd] **adj.** – зарлы; қапалы; қайғылы, көңілсіз  
**saddle** [sædl] **n.** – ер тоқым, ер-тұрман  
**saddle-girth** [ˈsædlgɜ:θ] **n.** – айыл  
**sadness** [ˈsædnɪs] **n.** – қайғы, мұң; уайым, көңілсіздік  
**safe I** [seɪf] – 1.**adj.** 1. ұтылыссыз; 2. аман-есен; 3. қауіпсіз; 2. **n.** сейф (темір құлпыланатын шкаф)  
**safeguard** [ˈseɪfgɑ:d] – 1.n. 1. кепіл, кепілдік; 2. сақтық шаралары; қауіпсіз, қатерсіз  
**safely** [seɪfli] – **adv.** 1. амаңдықпен, мүлтіксіз сақталынуымен; 2. қауіпсіз; сенімді

**safety** ['seɪftɪ] **n.** – қауіпсіздік

**safety lock** **n.** – сақтандырғыш қондырғы

**sag** [sæg] – 1. **v.** 1. салбырау, қисаю; 2. отыру, отырып қалу (үй, ғимарат, фундамент, шатыр); 3. түсу, төмендеу (көңіл, белсенділік); құлдырау, төмендеу (баға); 2. **n.** 1. салбырау; майысу, қисаю; 2. батқан, жаншылған, жапырылған; 3. отыру, қисаю; 4. төмендеу, бәсеңдеу; құлдырау

**saga** ['sɑ:gə] **n.** – 1. сага, қисса, дастан (роман н/е жанұяның бүкіл ұрпағы тур. фильм)

**sagacious** [sə'geɪʃəs] **adj.** – 1. аңғарымпаз; тапқыр; 2. көреген, қырағы; 3. ақылды (аң)

**sagacity** [sə'gæʊəli] **n.** – көрегендік, көргіштік, қырағылық

**sage I** [səɪdʒ] **bot.** – сәлбен, шалфей

**sage II** [səɪdʒ] – 1. **n.** дана; 2. **adj.** 1. ақылды; 2. *iron.* терең ойлы/мағыналы

**sagebrush** [səɪdʒ, brʌʃ] **bot.** – жусан

**said** [sed] – 1. **v.** say етістігінің II ж/е III формасы; 2. **adj.** аталған; *above-mentioned/ aforesaid/ named/ within-named/ above-named* жоғарыда айтылғандай

**saiga** ['saɪgə] **zool.** – киік, сайғақ

**sail** [seɪl] – 1. **n.** 1. желкен; 2. желкенді қайық; 3. жүзу, кемемен сапар шегу; саяхат жасау; 3. жел диірменнің қанаты; 4. поет. құстың қанаты; 2. **v.** 1. жүзу, желкенді қайықтармен жүзу; 2. (sail through) қиындықтарды оңай, шығынсыз жеңіп алу

**sailor** ['seɪlə] **n.** – теңізші

**saint** [seɪnt] **n.** – 1. әулие; 2. қасиетті, күнәсіз адам; 3. (the saint) христиан дініне сенуші адам; діншіл, діндар адам

**saintly** [seɪntli] **adj.** – қасиетті, күнәсіз, игі, әділ, дұрыс; *saintly life* әділ, дұрыс өмір

**salad** ['sæləd] **n.** – салат; винегрет (әр-түрлі көкөністерден жасалған тамақ)

**salamander** [sæləməndə] **zool.** – саламандра (құйрықты, суасты, кескерткеге ұқсас)

**sakhara steppe** **n.** – сақара даласы/ шөлі

**salary** ['sæl(ə)rɪ] **n.** – жалақы, еңбек ақы

**sale** [seɪl] **n.** – өтім; сатылым, сауда

**saleable** ['seɪləbl] **adj.** – өтімді

**salesman** ['seɪlsmən] **n.** – сатушы

**salesmanship** ['seɪlsmənʃɪp] **n.** – сату өнері

**saleswoman** ['seɪlz, wʊmən] **n.** – сатушы әйел; дүкенші

**salient** ['seɪliənt] – 1. **adj.** көрікті; айқын; көзге ұрып тұратын; 2. **n.** сына; шошақ, шоқы, томпақ, шығынқы жер

**saline** ['seɪlɪn] – 1. **adj.** 1. тұзды; 2. **сop**; **сортаң**; 2. **n. med.** 1. минералды іш жүргізетін; іш жүгізетін тұз (тұз металдары, көбінесе калий, натрий, магния); 2. тұз ерітінділері; *physiological saline* физиологиялық ерітінді

**saline soil** **n.** – сортаң/сортаң жер

**saliva** [sə'laɪvə] **n.** – сілекей, түкірік

**sallow I** ['sæləu] – 1. **adj.** сарғыш, боз (пен); 2. **v.** сарғыштау ету, сарғайту; бозару

**sallow II** ['sæləu] **bot.** – тал

**salmon** ['sæmən] – 1. **zool.** арқан балық, лосось; семга; 2. **n.** 1. лососьтің еті, семга; 3. **adj.** қызғылт-сары

**salon** ['sælɒn] **n.** – 1. қонақ үй, қонақ қабылдайтын бөлме; 2. салон

**saloon** [sə'lu:n] **n.** – 1. *Am.* салун, бар, ішімдік сататын мекеме; *Br.* буфет (театрда); 2. салон (параходта)

**salt** [sɔ:l] – 1. **n.** 1. тұз; ас тұзы; 2. *chem.* тұз; 3. (salts) ішті өткізетін тұз; 2. **adj.** 1. тұзды; құрамында тұзы бар; 3. **v.** тұздау; тұз себу; тұзын келтіру

**salt water** n. – теңіз суы; тұзды (көл)  
**salt(-)water** [sɔ:lt-'wɔ:tə] **adj.** – теңіз;  
**saltwater fish** теңіз балығы, тұзды суды мекен ететін  
**saltwort** [sæltwɔ:rt] **bot.** – соран  
**salty** **adj.** – тұзды; сор  
**salubrious** [sə'lu:briəs] **adj.** – пайдалы, емдік, шипалы; **salubrious food** пайдалы тағам  
**salutary** ['sælju:t(ə)rɪ] **adj.** – емдік, шипалы, денсаулыққа пайдалы  
**salute** [sə'lu:t] **n.** – 1. сәлем; 2. отшашу  
**salvage** ['sælvɪdʒ] – 1. n. мүлкті құтқару (өрттен, кеме апатында); құтқарылған мүлік; 2. v. құтқару (өрттен, кеме апатында т.б)  
**salvation** ['sælv'eɪʃn] **n.** – 1. құтылу, құтқару; 2. rel. адам жанын құтқару (мәңгі өлімнен)  
**salve** [sælv,sɑ:v] – 1. n. емдік, шипалы май; 2. v. 1. маймен майлау; 2. сырқатты бәсеңсіту; тынышталдыру (ұятты)  
**salver** ['sælvə] **n.** – поднос (темір, қалайы н/е күміс)  
**same** [seɪm] – 1. **adj.** 1. (the same) сол дәл өзі; сол бір өзі-ақ; сондай бірдей-ақ; 3. сол баяғы өзгермеген; сол баяғы (жүріс-тұрыс, қарым-қатынас тур.); 2. **prep.** (the same) сол дәл өзі; сол бір өзі-ақ; сол бірдей; 3. **adv.** (the same) сөйтпін, солай; бірдей  
**sameness** ['seɪmns] **n.** – біркелкілік, бірдейлік, ұқсастық, сәйкестік  
**samovar** [sæmouva:] **n.** – самауыр  
**sample** ['sɑ:mpl] – 1. n. үлгі; түрі, нұсқа; 2. үлгі, өнеге, тәлім, мысал; 2. **adj.** өзін үлгі, өнеге ететін; 2. v. үлгі алу; өзін үлгі, өнеге ету  
**sanatorium** [sænə'tɔ:riəm] **n.** – санаторий; шипажай,  
**sanctify** [sæŋk'tɪfaɪ] **v.** – санкциялау

**sanction** [sæŋkʃən] **n.** – санкция  
**sanctity** [sæŋk(ə)tɪti] **n.** – әулиелілі, киелілік; қасиеттілік  
**sanctuary** [sæŋk(ə)tʃuəri] **n.** – қасиетті орын, шіркеу, храм  
**sand** [sænd] **n.** – құм  
**sandal** [sændəl] – сандал  
**sandalwood** ['sænd(ə)lwud] **n.** – сандал ағашы  
**sandglass** ['sænd(d)glɑ:sə] **n.** – құм сағат  
**sandpaper** ['sænd(d),peɪpə] **n.** – зімпара қағаз  
**sandpiper** ['sænd(d),paɪpə] **zool.** – жылқышы құс  
**sandpit** ['sændpɪt] **n.** – құмсалғыш  
**sandwich** ['sænwɪdʒ] – 1. n. бутерброд, сендвич; 3. v. жүрек жалғап алу, тамақтанып алу  
**sandy** ['sændɪ] **adj.** – 1. құмды; 2. жирендеу, күрендеу, сарғыштау  
**sane** [seɪn] **adj.** – 1. әдеттегі, қарапайым; ақыл-есі дұрыс; 3. пайымдауы дұрыс  
**sanguinary** ['sæŋgwɪn(ə)rɪ] **adj.** – 1. қанды; 2. қанқұмар  
**sanitary** ['sænɪtəri] **adj.** – санитарлық  
**sanitation** [sæni'teɪʃn] **n.** – тазалық сақтау  
**sans** [sænz] **prep.** – -сыз, -сіз; **sans heart** *мас бауыр, мас жүрек*  
**Sanskrit** ['sænzskrɪt] – 1. n. санскрит (ежелгі үнді тілі); 2. **adj.** санскриттік  
**Santa Claus** [sæntə'klɔ:z] **n.** – аяз-ата  
**santonin** [səntɒnɪn] **bot.** – дермене  
**sap** [sæp] **n.** – сөл  
**sapid** ['sæpɪd] **adj.** – 1. дәмді; дәмі бар; 2. қызықты, мағыналы  
**sapling** ['sæplɪŋ] **n.** – атпа бұтақ; жас шыбық, жас ағаш  
**sapper** ['sæpə] **n.** – сапер

**sapphire** ['sæfaɪə] – 1. n. 1. сапфир; 2. кара көк түс; 2. **adj.** сапфир; 2. кара-көк, сапфирдің түсі

**sapidity** [sə'pidəti] **n.** – 1. дәм; 2. мағыналылық, қызығушылық

**sarcasm** ['sɑ:kæz(ə)m] **n.** – өткір мысқыл/сықақ, келеке

**sarcastic** [sa:'kæstik] **adj.** – келеке

**sarcastically** [sa:'kæstik(ə)li] **adv.** – мысқылдай

**sardine** [sɑ:'di:n] *zoll* – сардина (кішкентай балық)

**sardonic** [sɑ:'dɒnik] **adj.** – келеке, мазақ

**sardonically** [sɑ:'dɒnik(ə)li] **adv.** – келскемен, мазақпен

**sash** [sæʃ] **n.** – терезе рамасы

**satan** ['seɪtn] **n.** – ібіліс, пері жын

**satchel** ['sætʃl] **n.** – сөмке (балалардың кітап салатын сөмкесі)

**sate** ['seɪt] **v.** – 1. қандыру; 2. әбден тою

**sateen** [sæ'ti:n] **n.** – сәтен (мата)

**satellite** ['sætələɪt] **n.** – серік (планета серігі)

**satin** [sæ'tɪn] – 1. n. атлас (мата); 2. **adj.** атлас

**satire** ['sætaɪə] **n.** – сатира, сықақ; *sharp satire* сықақты өткір сөзімен

**satisfaction** [ˌsætɪs'fækʃən] **n.**  
– 1. қанағат, ынсап, ризалық; 2. ләззәт; *give satisfaction to smb* біреуді разы ету/қуаныш сыйлау; *be fully/completely satisfied* ['sætɪs'faɪd] толық қанағаттану; *with great satisfaction* жоғарғы ризашылығымен

**satisfactory** [ˌsætɪs'fæktəri] **n.** – 1. қанағаттанарлық; 3. үштік

**satisfied (with)** **v.** – разы; *be satisfied* разы болу

**satisfy** ['sætɪsfaɪ] **v.** – қанағаттану, риза болу; *I am not satisfied/happy with your explanation* сөзіңіз мені қанағаттандырмайды

**saturated** ['sæt(ə'reɪtɪd] **adj.** – қанық

**Saturday** ['sætədɪ] **n.** – сенбі

**Saturn** ['sælən] **n.** – Сатурн (планета)

**sauce** [sɔ:s] – 1. n. соус, тұздық; 2. v. соуспен дәмдеу, тұздық қосу

**saucepan** [sɔ:pən] **n.** – кастрюль

**saucer** [sɔ:sə] **n.** – кішкентай табак/тәрелке

**saucy** ['sɔ:si] **adj.** – дөрекі; өткір, өжет

**sauerkraut** ['sauəkraut] **n.** – тұздалған қырықсабат

**saunter** ['sɔ:nə] – 1. n. серуен, қыдыру; 2. v. серуендеу, қыдыру, бой жазу

**sausage** ['sɔ:sɪdʒ] **n.** – шұжық, сосиска

**savage** ['sævɪdʒ] – 1. n. тағы; жабайы адам; 2. **adj.** 1. тағы, жабайы; 2. қатыгез; 3. v. ашуланып бас салу; қатал қарау

**savagery** ['sævɪdʒ(ə)rɪ] **n.** – қатыгездік, тағылық, жабайылық

**save** [seɪv] **v.** – аман сақтау, құтқару

**saving** [seɪvɪŋ] – 1. n. 1. құтқару; 2. сақтау, қор жинау; 2. **adj.** құтқаратын, сақталған ақша

**savio(u)r** ['seɪvjə] *poet.* – азаткер, құтқарушы

**saw** [sɔ:] – 1. v. аралау; 2. n. ара; *hack-saw, bee қол ара; we shall have to saw the old tree down* бізге қарі ағашты аралап тастау керек

**sawdust** ['sɔ:dʌst] **n.** – үгінді

**saw mill** [sɔ:ml] **n.** – ағаш тілетін зауыт

**Saxon** ['sæks(ə)n] **n.** – 1. сакс; 2. ағылшын

**saxaul** **n.** – сексеуіл

**saxophone** ['sæksəfoun] **n.** – саксафон (музыкалық аспап)

**say** [seɪ] **v.** – айту, деу; *one used to say деп отырушы еді; it is not allowed to say олай демейміз керек*

**say goodbye (to) [gu:dbai] v.** – қоштасу, *take (one's) leave (of)/wave goodbye* қоштасарда қол бұлау; *say smth over/overpraise* асыра сілтеу

**say something [sei 'sʌmθɪŋ]** – пәлен деу

**saying ['seɪɪŋ] n.** – мәтел; *full of abundance* күбі де май, күбінің түбі де май

**scab [skæb] n.** – қышыма, қабыршақ, қышыма

**scabies [,skeɪbi:z] n.** – қотыр

**scad [skæd] zool.** – ставрида

**scads [skædz] Am. sleng.** – ақша, көп сомадағы ақша

**scald [sko:ld] v.** – қайнаған суға пісіру, пастерлеу

**scale I [skeil]– 1.n.** 1. қабыршық; 2. қабық; 3. тістің тасы; **2. v.** тазалау (балықтың қабыршығын); аршу; тазалау

**scale II [skeil]– 1.n.** 1. таразы табағы; 2. (scales) таразы өлшеуіші; **2. v.** өлшеу, таразылау; салмағын анықтау

**scale II [sko:ld]– 1.n.** 1. шкала; 2. масштаб; 3. сызғыш; 4. гамма (муз.); **2. v.** масштабын анықтау

**scaleman [skeɪlmən] n.** – таразышы

**scalp [skælp] n.** – 1. бас терісі; тасбақа терісі; 2. скальп (шәшімен кесіп алынған бас терісі)

**scaly [skeɪli] adj.** – қабыршақты

**scamp I [skæmp] n.** – 1. сандалбай, еңбек етпейтін жалқау; 2. қарақшы

**scamp II [skæmp] v.** – ұқыпсыз тез істеу

**scamper [skæmpə]– 1. n.** 1. тез жүгіру; 2. жүгіртіп оқу; жүгіртіп қрап шығу; – **1. n.** 1. тез жүгіріп өту; 2. көз жүгіртіп қарап/оқып шығу

**scan [skæn]– 1.n.** 1. ықыласпен, зейін қойып оқу, зерттеу; 2. қарап шығу; 3. топографиялық бейне; сканограмма, томограмма; **2. v.** 1. жүгіртіп

қарап шығу (мәтінді); 2. байымдап қарау; тыңғылықты қарап шығу

**scandal [skænd(ə)] n.** – 1. жанжал, шу; 2. маскара, масқаралық; 3. ашы өсек

**scandalize [skænd(ə)laɪz] v.** – масқаралау, маскара жағдайға ұшырау

**scandalmonger ['skænd(ə)l,mʌŋgə] n.** – 1. өсекші, өсек тасушы; 2. бәлекор, жанжалшы

**scandalous ['skænd(ə)ləs] adj.** – жанжалды, бәлекор; *fig. scandalous* бажылдауық

**Scandinavia [,skændi'neɪviə] n.** – Скандинавия

**Scandinavian [,skændi'neɪvɪən] adj.** – скандинавиялық

**scant [skænt] adj.** – жеткіліксіз; шек қойылған, аз, біраз

**scapegoat I. ['skeɪpgout] n.** – кінәсіз болса, жаза табатын адам

**scar I [ska:]– 1.n.** 1. тыртық; 2. жара; **2. v.** 1. тыртық қалдыру; 2. жаралап алу

**scarcely ['skæəsli] adv.** – 1. қалт-құлт етіп; 2. әреп

**scarcity ['skæəsiti] n.** – 1. жетіспеушілік, тапшылық;

**scare [skeə] v.** – үркіту, қорқыту; шошыту

**scarecrow ['skeəkrou] n.** – қарақшы (егістікке ит-құстан қорғау үшін қояды)

**scarf ['skɑ:f]– 1. n.** 1. бөкебай, шарф; 2. галстук; 3. мойын орамалы; **2. v.** бөкебай/шарф тағу

**scarlet ['skɑ:lɪt] adj.** – алқызыл

**scatter ['skæətə] v.** – 1. шашып тастау; лақтырып тастау; 2. жою; ыдырату; шашырату (үмітті, жоспарды т.б.)

**scavenger ['skævɪndʒə] n.** – 1. өлексе/өлімтік жейтін аң; 2. аула сыпырушы; 3. қоқыс жинаушы

**scavenging ['skævɪndʒɪŋ] n.** – қоқысты жинау

**scenario ['si'nɑ:riou] n.** – сценарий



**scenic** ['sinik] **adj.** – сахналық, әдемі, көркем

**scene** [si:n] **n.** – 1. сахна; 2. уақиға болған жер (пьеса, романда т.б.)

**scent** [sent] – 1. **n.** 1. жағымды иіс, хош иіс; 2. иіс су; 3. иісшілдік, сезгіштік; 4. із; 2. **v.** 1. иіс сезу; 2. сезіктену, сезу (қатерді); 3. иіскеу

**sceptic** ['skɛptik] **n.** – әр нәрсеге сезіктену/күмәндана қарайтын адам

**schedule** ['ʃɛdju:l] **n.** – сабақ кестесі

**scheme** ['ski:m] **n.** – 1. жоспар, бағдарлама, жоба; кесте; 2. жүйе; құрылым; 3. диаграмма, сызба

**scholar** ['skɒlə] **n.** – 1. білімпаз; ғұлама, ғалым; 2. степендиант

**school** [sku:l] **n.** – 1. мектеп; 2. оқыту, үйрету; *a school for gifted children* дарынды балаларға арналған мектеп

**schoolmate** ['sku:lmeit] **n.** – сыныптас; парталас

**science** [saɪəns] **n.** – ғылым; *century of science* ғылымды заман

**scientist** [saɪəntɪst] **n.** – ғалым

**scientific** [saɪən'tɪfɪk] **adj.** – ғылыми

**scissors** ['sɪzəz] **n.** – қайшы

**scoff** (at) [skɒf] **v.** – 1. әжуалау; 2. тізе батыру; *strongly scoffed* мізесін қатты батырған

**scold** [skould] **v.** – сөгу; ұрсысу

**scope** [skəup] **n.** – пәрмен

**scoop** [sku:p] – 1. **n.** 1. күрек, қалақ, қолбақыр; шөміш; 2. **v.** 1. қазу; 2. шөміштеу; *scoop out* қазу

**scorch** [skɔ:tʃ] – 1. **v.** 1. күйдіру (тағамды); шарпу; 2. күю (күнге); 3. жаралау/шарпу (сезімді); 2. **n.** күйік; күйіктің орны

**score** [skɔ:] – 1. **n.** 1. есеп, ұпай саны (ойында); 2. қарыз сомасы (дүкен, мейрамханада); 2. **v.** 1. ұпай жинау; 2. ұпайды есептеу

**scorn** [skɔ:n] – 1. **n.** 1. жек көрушілік; жақтырмау, жаратпау; 2. кекетушілік;

2. **v.** 1. жек көру, жақтырмау/жаратпау; 2. кекету

**scornful** ['skɔ:nfʊl] **adj.** – жексұрын, кеміткен, менсінбеген, жек көрген

**Scorpio** ['skɔ:piou] **astr.** – 1. Сарышаян (шоқжұлдыз); 2. **Scorpios** Сарышаян жұлдызында туған адам

**scorpion** ['skɔ:pjən] **zool.** – шаян (улы жәндік)

**Scot** [skɒt] – 1. **n.** 1. шотландиялық(тар); 2. **Scots** шотландық диалект; 2. **adj.** шотландиялық

**Scotch** [skɒtʃ] – 1. **n.** 1. (the Scotch) шотландықтар, ағылшын тіліндегі шотландық диалект; 2. **Scotch whisky** скотч, шотландық виски; 2. **adj.** шотландық

**scotch** [skɒtʃ] – 1. **v.** 1. б/н тоқтау салу; 2. кесу; 3. залалсыздандыру; 4. жаралау; 2. **n.** 1. кесік, тілік; 2. черта (бала ойынындағы «классики»)

**Scotland** [skɒtlənd] **n.** – Шотландия

**Scottish** ['skɒtʃ] – 1. **n.** 1. (the Scottish) шотландықтар (шотландияның тұрғындары); 2. ағылшын тіліндегі шотландық диалект; 2. **adj.** шотландық

**scoundrel** ['skaundrəl] **n.** – жексұрын, сұмырай

**scour I** ['skauə] – 1. **v.** 1. *scour off / away / out / down* тазалау, тазарту; 2. жуу, шайқау; кетіру; 2. **n.** 1. жуу, тазалау; 2. жууға, тазалауға пайдаланатын құралдар

**scour II** ['skauə] **v.** – 1. б/н тынғылықты іздеу, сүзіп шығу (ауланы, орманды, жерді); 2. іздеу, ақтару; жемтік іздеп жорту, қаңғыру

**scourge** ['skɔ:dʒ] – 1. **n.** 1. қамшы, шыбыртқы; 2. соққы, бәле; 2. **v.** қамшылау, шыбыртқылау; 2. соғу, соққылау

**scout** [skaut] – 1. **n.** 1. шолғыншы, барлаушы; 2. “Скаут ассоциясының” мүшесі; 2. **v.** шолу жасау, барлау жүргізу

**scow** [skau] **n.** – шаланда (жалпак жеңіл баржа)

**scowl** [skaul] – **1.n.** 1. тұнжыраған бетпішін; ашулы көзқарас; **2.v.** 1. ашулана қарау; 2. қабақ түю

**scrag** [skræg] – **1.n.** 1. арық; тірі қаңқа; құр сүйек; 2. қойдың мойныны; **2.v.** асу, арқанға асу; мойнын бұрау, қылқындыру; өлтіру

**scraggy** [skrægi] **adj.** – жүдеу, арық; тырбиған

**scramble** ['skræmbəl] – **1.v.** 1. тырбану, тырысып шығу; 2. (scramble for) төбелесу (б/н ие болу үшін); 3. шайқау (жұмыртқны, б/н жасау үшін); 4. араластыру, шатастыру; **2.n.** 1. төбелес; айқас (б/н үшін); 2. тырбандау

**scrap** I [skræp] – **1.n.** 1. сілем, өрім; 2. қалдық; 3. газеттің ойындысы; 4. металл сынықтары; **2.v.** металл сынықтарын өткізу; 2. қалдықтарды тастау

**scrape** [skreip] – **1.v.** 1. қыру, тазалау; 2. сыдыру, жұлу; 3. сықырлату; **2.n.** 1. шықыр, сықырлату; 2. сызат

**scrapbook** ['skræpbuk] **n.** – газеттің н/е журналдың қиындысына арналған альбом

**scrappy** ['skræpi] **adj.** – 1. қалдықтардан қалған; құрақ, құрама; 2. үйлеспейтін, жүйесіз; шытырман

**scratch** [skrætʃ] – **1.n.** 1. сызат, сызық; 2. сықыр; 3. шимай; **2.v.** 1. сызат салу; сызу; сықырлату; 2. шимайлап жазу; сызып тастау; 3. қасу; 4. қаза, жерді қазу

**scrawl** [skrɔ:l] – **1.n.** шимай, шимай жазу; **2.v.** шимайлап жазу

**scream** [skri:m] **v.** – бақыру, бажылдау, айғайлау, шуылдау

**screech** [skri:tʃ] **v.** – бажылдау, бақыру, шықылдау

**screen** [skri:n] – **1.n.** 1. керме шымылдық; 2. экран; (the screen) кино, кинематография; 3. перде; жапқыш; 4.

таса, қалқа; **2.v.** 1. керме перде/экранды қою; 2. қорғау, жабу, тасалау

**screw** [skru:] – **1.n.** бұранда; **2.v.** бұрау, бұрмалау

**scribble** I ['skribl] – **1.n.** 1. шимай; түсініксіз, шимай жазу; 2. шатпақ; **2.v.** 1. тез, түсініксіз жазу; 2. шатпақтау, шимайлау

**scribe** [skraib] **n.** – жазғыш; көшірмеші (құжат, қолжазбаларды)

**scrim** [skrim] **n.** – кенеп

**scrimmage** [skrimidʒ] **n.** – төбелес, ұрыс

**scrip** I [skrip] **n.** – дорба

**scrip** I I [skrip] **n.** – түбіртек

**script** [skript] **n.** – қолтаңба, қол жазуы

**scriptural** ['skriptʃərəl] **adj.** – 1. таурат; 2. жазба

**scripture** ['skriptʃə] **n.** – таурат, қасиетті таурат

**scroll** [skroul] **n.** – бүктеме қағаз

**scrub** [skrʌb] **v.** – уқалау

**scruple** ['skru:pl] – **1.n.** 1. шүбә, күмән, сезіктену; ұят; 2. кінәмшілдік, кінәратшылдық; **2.v.** сезіктену, күмән келтіру, батпау

**scrupulous** ['skru:pjuləs] **adj.** – адал, ақ ниетті, таза

**scrupulously** ['skru:pjələsli] **adv.** – адал, сапалы түрде

**scrutinize** ['skru:tinaiz] **v.** – үңілу, анықтап қарау; *stare (at) үңіліп қарау*

**scrutiny** ['skru:ti:ni] **n.** – 1. анықтап қарау, зерттеу; 2. сынап қарау, тесіле қарау

**scud** [skʌd] – **1.n.** зымырау; **2.v.** шапшаң жүріс

**scuffle** ['skʌfl] – **1.n.** төбелес; **2.v.** төбелесу

**scull** [skʌl] **n.** – қос ескек

**scullion** ['skʌliən] **n.** – 1. аспаз; 2. ыдыс-аяқ жуатын адам

**sculptor** ['skʌlptə] n. – мүсінші

**sculpture** ['skʌlptʃə] n. – скульптура, мүсін

**scum** [skʌm] – 1. n. 1. көбік; 2. қабық, коқыс; 3. жауыз, сұмпайы, жексұрын адам; 2. v. 1. көбік алу; 2. көбіктің пайда болуы, көбіктену

**scurry** ['skʌri] – 1. n. 1. тез жүгіріс, асықыс, жылдам қозғалыс; 2. v. 1. асығып жүгіру; 2. асығу, тез жүгіру

**scurvy** ['skɜ:vi] – құрқұлак

**scuttle I** ['skʌtl] v. – кашу, зыту

**scuttle II** ['skʌtl] n. – 1. люк, люктің қақтағы; 2. иллюминатор

**scythe** [saið] – 1. n. шалғы; 2. v. шабу. ору

**sea** [si:] n. – теңіз; *sea bathing* теңізде шомылу

**sea-buckthorn** *bot.* – шырғанак;  
**buckthorns** *butter* шырғанак майы

**seagoing** ['si:ɡoʊɪŋ] adj. – теңізге алыс сапарға жүретін

**seagull** [ɡʌl] *zool.* – шагала

**seal I** [si:l] n. – итбалық

**seal II** [si:l] n. – 1. мөр, мөр басу; 2. таңба, белгі

**seam** [si:m] n. – тігіс

**seaman** [si:mən] n. – 1. теңізині; 2. матрос

**seamstress** ['simstrəs] n. – тігінші әйел

**seaplane** [si:plæn] n. – суұшақ (гидросамолет)

**seaport** ['si:pɔ:t] n. – теңіз порты; портты қала

**sear I** [siə] – 1. adj. құрғақ, құрғап кеткен, солған; 2. v. 1. құрғату, құрғау, солу; 2. күйдіру, жағу

**sear II** [siə] n. – шаппа (рычаг)

**search** [sə:tʃ] – 1. n. 1. іздеу, іздеу салу; 2. тінту; ақтару; кедендік тінту; 2. v. 1. іздеу, іздеу салу; 2. тінту; ақтару

**search**, [sə:tʃ] v. – ақтару, тінту

**searchlight** ['sə:tʃlaɪt] n. – прожектор

**seashore** ['si:ʃɔ:] n. – теңіз жағасы

**seasickness** ['si:sɪknəs] n. – теңіз ауруы

**seaside** [si:'saɪd] n. – теңіз жағасы

**season** ['si:z(ə)n] n. – жыл мезгілі, маусымы

**seasonable** ['si:z(ə)n] adj. – өз уақытында, дер кезінде; орынды

**seasonal** ['si:z(ə)n(ə)] adj. – маусымды мезгімді

**seasoning** ['si:z(ə)nɪŋ] n. – ас қатығы, тұздық

**seat** [si:t] – 1. n. 1. отырғыш, орындық; 2. орын; театрдағы орын; 2. v. 1. отырғызу, орналастыру; мінгізу

**seaward** ['si:wəd] – 1. adj. теңізге бағытталған; теңізге апаратын; теңізге қарайтын; 2. adj. теңізге, теңіз жаққа

**seaweed** ['si:wɪd] n. – теңіз балдыры

**secede** [si'si:d] v. – бөлініп шығу

**secession** [si'seʃ(ə)n] n. – бөлініп шығу

**seclude** [si'klu:d] v. – оңашалау

**second I** ['sekənd] n. – секунд (секунд)

**second II** [sekənd] *num.* – екінші;

**second turn** екінші кезегі; **on the second floor** екінші қабатында

**secondary** ['sek(ə)nd(ə)rɪ] – 1. adj.

1. екінші, екінші дәрежедегі; 2. орта (білім); 2. n. 1. қол астындағы, тәуелді; 2. өкіл

**second-class** [,sek(ə)nd'kla:s] adj. – екінші класты

**second(-)hand** [,sek(ə)nd'hænd] – 1. adj. 1. ұсталған, ескілеу, көне; 2. adv. 1. екінші базарда; 2. (at second hand) бірден емес, делдал арқылы

**secondly** ['sek(ə)ndli] adj. – екіншіден

**secrecy** ['sɪkrəsi] n. – 1. сыр құпия; 2. біреудің сырын сақтау; 3. тұйықтық, зымияндық

**secret** ['si:kret] – 1. **adj.** құпияланған, жасырын; 2. **n.** сыр, құпия; **military secret** әскери құпия; **guard** құпияда сақтау

**secretary** ['sekrətəri] **n.** – хатшы, министр

**secretly** [sekretli] **adj.** – 1. ұрланып; 2. құпия, жасырын түрде

**section** ['sekʃn] **n.** – 1. үйірме; 2. жару, кесу

**secular** ['sekjələ] **adj.** – 1. ғасырлық, жүз жылда бір рет болатын

**secure** [si'kjʊə] – 1. **adj.** 1. қауіпсіз, қагерсіз; сенімді; 2. берік, төзімді; сенуге тұратын; 2. **v.** қорғау; 2. бекіту; 3. қол жеткізу

**security** [si'kjʊəriti] **n.** – күзет; қауіпсіздік, қорғау

**sedate** [si'deiti] **adj.** – салмақты, сабырлы, ұстамды, жайлы

**sediment** [si'deimənt] **n.** – тұнба

**seduce** [si'dju:s] **v.** – еліктіру, азғыру; қызықтыру

**see** [si:] **v.** – 1. көру; 2. көрісу, лидарласу; 3. түсіну; *we'll see көре жатармыз*

**seed** [si:d] **adj.** – ұрық, дән; тұқым, *seeds; posterity, generation; breed (cattle); seeds тұқым себіледі; one breed, one sort, related тұқымдас*

**seedlings** ['si:dliŋ] **n.** – көшет, сеппе

**seek** [si:k] **v.** – 1. (seek for / after) іздеу, іздеу салу; іздеуге тырысу

**seem (to)** [si:m] **v.** – елестету, көріну, танылу

**seep** [si:p] **v.** – 1. ағу; 2. өту

**seer I** [si:ə] **n.** – әулие, абыз

**seer II** [si:ə] **n.** – Үнді республикасының 1. сұйықтық өлшем бірлігі (1л шамасында); 2. салмақ өлшемі (0,9 кг шм.)

**seesaw** ['si:sə:] – 1. **n.** 1. әткешек, алтыбақан (ортасына тактай қойылған);

2. тербелеу; 2. **v.** 1. тербелу; 2. жылжу (жоғары, төмен; алға, артқа); 1. **adj.** 1. тұрақсыз, бірқалыпты емес

**seethe** [si:ð] – 1. **n.** қайнау; козушылық; қызынушылық

**seething** ['si:ðiŋ] **adj.** – қайнаған

**seize** [si:z] **v.** – 1. ұстап алу, алу; 2. ұсталу; 3. түсіну

**seldom** ['seldəm] **adv.** – сирек, жиі емес, анда-санда

**select** [si'lekt] **v.** – 1. саралау, таңдау; 2. сайлап алу

**self I** [self] – 1. **n.** 1. жеке өзіндік “мен”; жеке басы, мінезі, болмысы; 2. **adj.** бір түсті, түстес

**self II** [self] **pref.** – қимыл-іс әрекетті әрекет етушінің өзі орындайтынын, өзінен-өзі орындалатын қимыл-іс әрекетті білдіретін

**self-acting** **adj.** – автоматты

**self-actualization** **n.** – сана-сезім(-и)

**self-confidence** [self'kɒnfɪd(ə)n(t)s] **n.** – 1. сенімділік; 2. өзіне-өзі сенушілік

**self-control** **n.** – ұстам, *reticence ұстамдылық*

**self-interest** [self-'ɪntrɪst - tənʃt] **n.** – өзімшілдік, үстірттік

**self-respect, self-esteem** **n.** – қитық; *spare smb's self-esteem қитығына тиді*

**selfish** ['selfɪʃ] **adj.** – эгоистдік, өзімшілдік

**sell** [sel] **v.** – сату, сатылу

**semantics** [si'mæntɪks] **ling.** – семантика (сөздердің мағынасы туралы ғылым)

**semester** [si'mestə] **n.** – семестр

**semi** ['semi] **pref.** – жарты, жарым

**semi-automatic** **n.** – жартылай автоматты

**semicolon** [,semi'kəʊlən] **n.** – нүктелі үтір

**semi-desert** [,semi'dezət] **n.** – шөлейт

**semi-precious stone** [stəʊn] **n.** – гауһар

**seminar** ['seminɑ:] **n.** – семинар  
**senate** ['senit] **n.** – the Senate сенат, парламент  
**send** [send] **v.** – жіберу, аттандыру,  
*gather at road, way жолга жиналуу*  
**send the regards** **v.** – сәлем айту  
**senile** ['si:nail] **adj.** – қарт, қарттық, қартайған  
**senior** ['si:riə] – 1. **n.** 1. үлкен; 2. аға;  
 2. **adj.** 1. үлкен, жасы үлкен; 2. аға  
**seniority** [,si:'riəriti] **n.** – ағалық; *by the right of seniority ағаның жолы*  
**sensation of pain** **n.** – ауыру түйсігі  
**sense** [sens] **n.** – 1. мағына; маңыз; 2. сезім; мән, парыз; 3. мүдде; *interpret мағына беру; signify, mean мағынаны білдіреді; it doesn't signify бұның сияқандай мағынасы жоқ; ес, ақыл*  
**senseless** ['senslis] **adj.** – мағынасыз, мәңсіз  
**sensible** ['sen(t)sibl] **adj.** – 1. ақылды, есті; 2. дұрыс ойлаушы/пікірлі, елеулі  
**sensibility** [,sensə'biliti] **adj.** – сезгіштік, сезімділік  
**sensitive** ['sensitiv] **adj.** – 1. нәзік, сезімді, сезімтал, сезгіш, аңғарымпаз; ұққыш, өкпешіл  
**sensitiveness** ['sensitivnəs] **adj.** – сезімділік  
**sensory** ['sensəri] **adj.** – сезілерлік  
**sensuous** ['sensjuəs] **adj.** – сезім арқылы қабылданатын  
**sensual** ['sensjuəl] **adj.** – сезімтал, сезгіш  
**sentence** ['sentəns] **law n.** – сөйлем, үкім, кесім; кесім; *pass sentence (on) кесім шығару*  
**sentiment** ['sentimənt] **n.** – 1. көңіл; 2. сезім; 3. пікір  
**sentimental** [,sentu'mənt(ə)] **adj.** – нәзік сезімді  
**separate** ['sepəreit] – 1. **v.** ажырау, (from) ажырату; 2. **adv.** ['sepri:t] бөлек; 3. **adj.** бөлек, дара

**separately** ['sep(ə)rətili] **adv.** – бөлек, жеке  
**separate education** **v.** – айырып оқыту  
**September** [sep'tembə] **n.** – қыркүйек  
**sequence** ['si:kwəns] **n.** – жүйе, рет; *Sequence of tenses Сөйлемдердің шақтармен өзара қыысуы* (төл, төлеу сөзде)  
**serene** [si'ri:n] **adj.** – алаңсыз; тыныш тып-тыныш  
**sergeant** ['sɑ:dʒ(ə)nt] **n.** – сержант (әскери атақ)  
**serge** [sə:dʒ] **n.** – саржа(мата)  
**serious** ['siəriəs] **adj.** – 1. салмақты, байыпты, қатаң; 2. маңызды; 3. адал  
**seriously** ['siəriəslɪ] **adj.** – салмақты  
**seriousness** ['siəriəsnəs] **adj.** – салмақтылық-салт, байыптылық  
**serried** ['serid] **adj.** – ұйымшыл  
**servant** ['sə:v(ə)nt] **n.** – үй күзетшісі, малай  
**servant-maid** ['sə:v(ə)ntmeid] **n.** – малай әйел  
**serve** [sə:v] **v.** – 1. қызмет ету/атқару; 2. өтеу, өткізу  
**servitude** ['sə:vitu:d] **n.** – құлдық, бәсиюшілік, кіріптарлық; *be held in servitude (by) құлдықта болу; to deliver smb. from servitude құлдықтан босату*  
**service** ['sə:vis] **n.** – 1. қызмет; қызмет ету; 3. жәрдем беру  
**set** [set] – 1. **v.** 1. қою; 2. орналастыру; 3. отырғызу; 4. (set against) біруге қарсы қою/тұру/болу/қарсыласу; б/е үзілді/кесілді қарсы болу; 2. **n.** жиынтық, жинақ; сервиз; 3. **adj.** 1. алдын ала орналастырылған, ойластырылған; 2. табанды, тұрақты  
**set about** **v.** – кірісу; *i began to work кірісін едім*  
**set up** [set ʌp] **v.** – қондыру  
**settee** [sə'ti:] **n.** – кішкентай диван

**setting** ['setɪŋ] **n.** – қондырғы, айналасы, декорация

**settle down** ['setl daʊn] **v.** – тұрақталу

**settlement** ['setlmənt] **n.** – 1. елді мекен; 2. қыстақ

**settling** ['setlɪŋ] **v.** – шөгу (түйенің)

**several** ['sevərəl] **det.** – біраз, бірнеше

**severance** ['sevərənts] **v.** – бөліну

**severe** [si'viə] **adj.** – 1. сұрапыл, қатаң, қатты, қатал; 2. айбарлы; айбат

**seven** ['sevn] **num.** – жеті

**seventeen** [,sevn'ti:n] **num.** – он жеті

**seventeenth** [,sevn'ti:nθ] **num.** – он жетінші

**seventh** ['sevnθ] **num.** – жетінші

**seventy** ['sevnʔi] **num.** – жетпіс

**seventies** ['sev(ə)ntiz] **num.** – жетпісінші

**sew** [sou] **v.** – тігу, қадау

**sew on/in (to)** **v.** – әдіптеу

**sex** [seks] **n.** – жыныс

**shabby** ['ʃæbi] **adj.** – тозған, көне көп кілген

**shack** [ʃæk] **n.** – лашық

**shackle** ['ʃækəl] – 1. **n.** shackles бұғау, кісен; 2. **v.** 1. бұғау салу, кісендеу

**shade** [ʃeɪd] **n.** – 1. түр; 2. көлеңке; 3. әруақ көлеңкесі

**shadow** ['ʃædəʊ] **adj.** – 1. саялы; 2. көлеңке; 3. р1 ымырт, қараңғы; 4. елес; 5. пана, қорғаушы

**shaft** [ʃɑ:ft] **adj.** – сап

**shaft-bow** [bau] **n.** – доға

**shaggy** ['ʃægi] **adj.** – абалақ-сабалақ; үрпек; *tousled, ruffled* үрпек жүні

**shake** [ʃeɪk] **v.** – 1. солқылдау; шайқау; 2. сілкіну, селкілдеу, қалшылдату

**shake off** [ʃeɪk ɔf] **v.** – сілкіну

**shake up** [ʃeɪk ʌp] **v.** – дүр сілкіндіру

**shake up a wineskin** **v.** – саба пісу

**shakily** [ʃeɪkɪli] **adv.** – босан, солқылдақ, орқынсыз, тұрақсыз

**shame** [ʃeɪm] – 1. **v.** арсыну, 2. **n.** маскара; 3. ұят; *turn into pail from shame* ұяттан қызару; *Shame on you!* ұят болды/емес пе!; *his cheeks burned with shame* оның беті ұялғаннан қызарып кетті

**shameful** ['ʃeɪmfʊl] **adj.** – арлан

**shameless** ['ʃeɪmləs] **adj.** – ұятсыз; арсыз; абыройсыз; шімірікпейтін

**shampoo** [ʃæm'pu:] **n.** – сабын су

**shape** [ʃeɪp] **n.** – қалып, форма, кескін, желбет, көрініс; *get into shape* қалтына келтіру; *revert to the original* бастапқы қалтына қайта келу

**shapeless** ['ʃeɪpləs] **adj.** – тұлғасыз, формасыз, тұлғасыз

**shark** [ʃɑ:k] **n.** – ақула (теңіздегі жалмағыш балық)

**sharp** [ʃɑ:p] **adj.** – 1. өткір, үшкір; 2. анық, айқын; 3. кексіп, сықак сөз; **pointed;** *with sharp prickle* өткір тікенекті

**sharpen** [ʃəspən] **v.** – ұштау

**sharpened** **adj.** – ұшталған; *be pointed* ұштату

**sharp-tongued** **adj.** – тілді; *by language* тілмен

**sharpshooter** ['ʃɑ:p,ʃu:tə] **n.** – снайпер, мерген

**shatter** ['ʃætə] – 1. **n.** сынық, жарқыншак; 2. **v.** 1. сындыру, күл талқанын шығару; 2. құрту, жою

**shave** [ʃeɪv] **v.** – қырыну, сүргілеу

**she** [ʃi:] **pron.** – ол (әйел, III ж, ж.т)

**sheaf** [ʃi:f] **n.** – байлам; (бір) бума

**shear** [ʃiə] **n.** – 1. қырку; 2. сыпырып кету; 3. шабу

**sheared** [ʃiəd] **adj.** – қырқылған

**shearer** ['ʃiərə] **n.** – 1. қыркатын машинка; 2. қырктық; 3. қырктықшы (қой қыркатын адам)

**shears** [ʃiəz] **n.** – қайшы, қырықтық

**sheath** [ʃi:θ] **n.** – 1. қын, қынап; 2. қап, қаптама

**sheep** [ʃi:p] n. – кошкар, кой, саулық (кой); *lamb* қошақан, қозы; (*dark*) *brown, hazel* қой көз

**sheet** [ʃi:t] n. – парак (кагаз); паракша

**shelf** [ʃelf] n. – сөрә, *up to finish* сөрәге жеткенше

**shelter** [ˈʃeltə] – 1. n. 1. пана; паналайтын жер, баспана; 2. v. паналату; *take shelter* паналау; *shelter; cover* ық; *cover from wind* ықтау

**shepherd** [ˈʃepəd] n. – қойшы, шопан, бакташы

**shield** [ʃild] n. – қалқан

**shift** (*in the factory*) n. – ауысым, 2. амал, айла, әдіс, өзгеріс

**shin** [ʃin] n. – сирақ; тілерсек

**shine** [ʃaɪn] – 1. v. 1. жарқырау, нұр/сәулә шашу; 2. өңдеу, жылтырау; 2. n. 1. жарқырау, нұр/сәулә шашу; 2. жаркыл, жылтыр

**shinbone** [ˈʃɪnbəʊn] n. – асық жілік; тоқпан; тоқпан жілік; *tibia* (*as a treating for honourable guests*)

**ship** [ʃɪp] – 1. n. кеме; 2. v. кемеге тиеу

**shipping** [ˈʃɪpɪŋ] n. – сауда флоты

**shire** [ˈʃaɪə] n. – графство (Англия әкімшілік бірлік)

**shirt** [ʃɜ:t] n. – 1. көйлек; жеңіл блузка; 2. майка (спорт);

**shiver** [ˈʃɪvə] v. – 1. дірілдеу; селкілдеу; 2. қалтырау, (*from cold*) түксию (тонғаннан); *has acquired with a wool* түксиген жүн

**shoal** [ʃəʊl] n. – қайран; *get into trouble, to beach* қайранға отырып қалу

**shock** [ʃɒk] adj. – састыру, мұқалту

**shoddy** [ˈʃɒdi] n. – жасанды

**shoe** [ʃu:] – 1. n. 1. туфли; қысқа қонышты бәтенке; 2. таға; 2. v. 1. аяқкіім кию; 2. тағалау

**shoelace** [ʃu:lɛɪs] n. – бәтенке бауы

**shoemaker** [ˈʃu:mɛɪkə] n. – етікші

**shoot** [ʃu:t] v. – (*at, fire at*) ату, *as if smb wanted to shoot with enemy glare* көзімен атып жібергендей болды

**shoot up** v. – атылу; *fight a duel* (*with*) дуэльде атысу

**shoot(ing)** n. – атыс; *the center of shooting* атыс ұялары; *battle* атыс-шабыс

**shoots** [ʃu:ts] n. – шығым

**shop** [ʃɒp] n. – дүкен

**shop assistant** [əˈsɪstənt] n. – сатушы

**shopman** [ˈʃɒpmən] n. – сатушы, дүкенші

**shore** [ʃɔ:] n. – жаға (теңіз, көл, мұхит); жиек, жағалау

**short** [ʃɔ:t] adj. – қысқа, шолақ, келте

**shortage** [ˈʃɔ:tɪdʒ] n. – жетіспеу, жетіспеушілік

**shortbread** [ˈʃɔ:tbred] n. – құмшекерлі

**shortcake** [ˈʃɔ:tkeɪk] n. – 1. қатпарлы, жеміс-жидектермен жасалған торт; 2. қатпарлы, егпен жасалған бәліш

**shortcoming** [ˌʃɔ:t,kʌmɪŋ] n. – 1. қате; 2. кемшілік

**shorten** [ˈʃɔ:tn] v. – қысқару, қысқарту

**short-lived** [ˌʃɔ:tˈlɪvd] adj. – қысқа мерзімді, өткінші, тез өтетін

**shortness of breath** [ˈʃɔ:tnəs] n. – аптық; демікпе

**short-sighted** [ˌʃɔ:tˈsaɪtɪd] n. – алыстан көрмейтін, жуықтан көргіш; тоғышар

**shot** [ʃɒt] n. – атқыш, мерген; *shooting, rifle, infantry regiment* атқыштар полкі

**shotgun** [ˈʃɒtgʌn] n. – мылтық

**shoulder** [ˈʃəʊldə] n. – ині, иық; *be in a heavy condition* екі иіннен дем алу

**shoulder strap** [ˈʃəʊldəstræp] n. – погон

**shout** [ʃaʊt] v. – баж-баж ету, ақырып-жекіру, айқайлау

**shout at** [ʃaʊt] v. – бақыру, айқайлау

**show** [ʃou] – 1. v. 1. (to) көрсету, 2. көріну; 3. қою; 2. n. 1. қойылым, көрсетілім; 2. көрініс; 3. көрме; *show big attention асты-үстіне түсу; show/bare one's teeth ақсию, сыртқы түр, сыртқы көрініс*

**shower** [ˈʃaʊə] n. – 1. себезгі; 2. нөсер; *take/have a shower; shower себезгі қабылдау*

**show-room** [ˈʃəʊrʊm] n. – көрсету/көрме залы

**shred** [ʃred] n. – киық, шүбсерк

**shrew I** [ʃru:] *zool.* – атжалман

**shrew I** [ʃru:] n. – қазымыр әйел

**shrewd** [ʃru:d] adj. – 1. ашы (тіл); 2. қу, байқағыш, көреген, өткір

**shrill** [ʃrɪl] adj. – азынаған, ашы

**shriek** [ʃri:k] – 1. v. ашы дауыспен айғайлау, шыңғыру; 2. n. ашы дауыс

**shrivel** [ˈʃrɪv(ə)] v. – аблығы, бүрсіну, бүрсіу

**shroud** [ʃraud] – 1. n. 1. кебін, ақ шаңдақ кебін; 2. акірет; 2. v. 1. кебінге орау; 2. жасыру, сездірмеу

**shrub** [ʃrʌb] n. – бұта

**shrubbery** [ˈʃrʌb(ə)rɪ] n. – 1. тал-шілік, бұта; 2. бұталы аллея; ағаштар отырғызылған аллея; *prune / trim shrubbery бұталарды қырқу/тегістеу*

**shuck** [ʃʌk] n. – дәннің қауызы, қабық

**shudder** [ˈʃʌðə] v. – 1. шіміркену сескену; 2. тігіркену; дірілдеу

**shuffle** [ˈʃʌfl] – 1. v. 1. шетке қою, ысыру, тығу; 2. аралстыру (қартаны); 3. аяғын сүйрету, сүйретіп басу; 4. қулыққа салу, алдау; 2. n. 1. қулық, алдау; 2. тысырлату, тырпылдау

**shun** [ʃʌn] v. – шетсіну, қашу, сақтану; қашқақтау

**shutter** [ˈʃʌtə] n. – терезенің қақпағы

**shy** [ʃaɪ] adj. – ұялшақ; ұятты, момын

**Siberia** [saɪˈbɪəriə] n. – Сібір

**siccative** [ˈsɪkətɪv] v. – кептіретін

**sick I** [sɪk] – 1. adj. 1. ауру, ауыратын; нашар сезінген; 2. аурушаң, қуарып кеткен; әлсіз; 2. n. (the sick) ауру; 3. v. (sick up) жүрек айнудан, құсқысы келуден мазасы кету/ауру

**sick II** [sɪk] v. – итті біреуге айтақтау

**sickle** [ˈsɪkl] n. – қол орақ

**sick-list** [ˈsɪklɪst] n. – аурулық қағаз

**sickly** [ˈsɪkli] adj. – аурулық

**sickness** [ˈsɪknɪs] n. – 1. ауру-сырқау; 2. кесел, жүрек айнуы; *become burden, hindrance кесел болу; harmful thoughts кеселді ойлар; infectious/contagious disease жұқпалы ауру; protect oneself against the illness аурудан сақтану; \* diease passes through but the habit stays ауру қалса да, әдет қалмайды; \* who conceals the disease that will die ауруын жасырған өледі*

**side** [saɪd] – 1. n. 1. жақ, б/н жоғарғы жағы; бүйір; 2. беткей, жақ (тау); adj. жағы, бүйірі; 2. v. 1. (side with) б/ге жақындау, жақтау, жағында болу; 2. (side against) б/ге қарсы болу, біреуді жақтау

**sideboard** [saɪdbo:rd] n. – буфет, сервант

**siege** [si:dʒ] – 1. n. қамау; 2. v. қамауға алу

**sieve** [sɪv] n. – қалбыр; *close-meshed sieve, hair sieve ұсақ көзді қалбыр/елеуіш; cloth sieve маталы қалбыр; coarse sieve ірі көзді қалбыр/елеуіш; separating sieve сұрыптамадан өткізетін қалбыр*

**sieve** [sɪv] n. – елек

**sift** [sɪft] v. – елеу, зерттеу

**sigh** [saɪ] – 1. v. 1. күрсіну, сағыну; 2. дем алу; n. 1. дем; 2. ақтық; *the last sigh ақтық дем; 3. fig. guiltlessness, right(fulness), to prove one's case өзінің ақтығын дәлелдеу*

**sight** [saɪt] – 1. n. 1. көру, көзқарас; 2. көздеуіш; 3. көз тігі/тастау



**sign** [sain] **n.** – 1. нышан; белгі; 2. таңба

**signal** ['signəl] **n.** – дабыл

**signature** ['signitʃə] – 1. **n.** 1. қол (қою); 2. қолтаңба; 2. **v.** қол қою; қол таңба қалдыру

**significance** [sig'nifikən(t)s] **n.** – 1. мән, мағына; 2. маңыздылық, мағыналық

**signs** [səin] **n.** – ишара

**silence** ['sailəns] **n.** – тыныштық; үндемеушілік

**silent** [sailənt] **adj.** – 1. үнсіз, еш дыбыссыз; 2. үндемейтін; 3. сөзсіз; 4. жым-жырт

**silently** ['sailəntli] **adv.** – үндемей, үндсмей-түндемей

**silk** [silk] – 1. **n.** 1. жібек; 2. жібек жіп; 2. **adj.** жібек

**sill** [sil] **n.** – 1. терезенің алды; 2. табалдырық, босаға

**silly** ['sili] **adj.** – ақылсыз, зердесіз; 2. айдасыз, аңқау, ақымақ

**silver** ['silvə] **n.** – күміс

**similar** ['similə] – 1. **adj.** 1. аумайтын; 2. секілді: similar(to) іспеттес, ұқсас, тәріздес; 2. **adv.** ұқсас, сияқты

**similarity** ['simi'æriti] **n.** – ұқсастық; *find similarity ұқсастықтарын табу*

**simple** ['simpl] – 1. **adj.** 1. қарапайым, жеңіл, оңай, жай; 2. ақ көңіл, ақ пейіл, жайдары; 2. **n.** 1. қарапайым адам; 2. ақыл есі кем адам; 3. *med.* дәрі шөптер

**simple people n.** – бұқара

**simple wormwood n.** – ермен

**simple-hearted** [,simpl'hɑ:tɪd] **adj.** – 1. аңқылдаған; 2. аңқау

**simple-heartedness** [,simpl'hɑ:tɪdnəs] **n.** – аңқаулық

**simplicity** [sim'plisiti] **n.** – қарапайымдылық, момындық

**simply** ['simpli] **adv.** – 1. жәй, әншейін; 2. қараптан-қарап

**simulate** ['simjuleit] **v.** – 1. сылтаурату, сылтау іздеу/қылқ; 2. бірденеге ұқсату/ұқсау; 3. ұқсату, көшіру

**simultaneous** [,sim(ə)'teinjəs] **adj.** – бір уақытта/мезгілде; біріккен, қатар

**sin** [sin] – 1. **n.** 1. күнә; 2. қылық, бұзу; 2. **v.** 1. күнәға бату/болу; 2. бұзу (ереже, норма)

**since** [sɪns] – 1. **adv.** 1. содан бері; 2. бұрын; 2. *prep.* *codan бепі, сол уақыттан бепі; it left since that time – содан қалса керек*

**since morning** [sɪns mɔ:nɪŋ] **adv.** – таңертеннен; таң азаннан; *it is blossom out таң аты; (when) it is blossoming, with a dawn таң атын: early morning таң сәрі*

**since then adv.** – бағанадан, содан бері

**since then pron.** – әлденен

**sinew** ['sɪnju:] **n.** – 1. сіңір, тарамыс; 2. бұлшық ет

**sing** [sɪŋ] **v.** – ән айту, ән салу; сайрау; *sings as a nightingale бұлбұлдай сайрайды*

**sing to oneself** [wɒn'self] **v.** – ыңылдап айту

**singer** ['sɪŋə] **n.** – сал, әнші

**singing** ['sɪŋɪŋ] **n.** – әншілік

**single** ['sɪŋgl] **adj.** – 1. жалғыз; жалғыз-ақ/ғана; 2. бойдақ, күйеуге шықпаған

**singular** ['sɪŋgjələ] – 1. **ling.** (the singular) жекеше түрі; 2. **adj.** 1. ерекше, орасан зор; әдеттегіден тыс; оғаш

**sink** [sɪŋk] – 1. **n.** 1. раковина; 2. ағынды су; ағынды суға қазылған құдық; 2. **v.** 1. бату (кеме); суға бату/шөгу (су асты кемелер); суға батыру; 2. су деңгейінің төмендеуі; (sink in) фундаменттің отыруы; солу, шүңіреу (жақтың, көздің); *you don't drown батпайсың; be stung to the quick жанына батты; get covered бату үшін*

**sink into dotage** ['dɔʊtɪdʒ] **v.** – алжу

**sinner** ['sɪnə] **n.** – күнәлі, күнәхар

**sip** [sɪp] – **1. n.** 1. бір жұтым; 2. (sip of) аз мөлшер; кішкене арақашықтық, бір істің үзіндісі; **2. v.** 1. аздап, сұрыптап, жәйлап ішу; 2. ұрттап көру; 3. бал жинау (аралар)

**sir** [sə:] **n.** – мырза

**sirloin** ['sɜ:lɔɪn] **n.** – сүбе

**syrup** ['sɪrəp] **n.** – шырын

**sister** ['sɪstə] **n.** – (of a boy or a man) қарындас, ана, сіңлі

**sisters coll.** – апалы-сіңілі

**sister-in-law** ['sɪst(ə)rɪnɔ:lə] **n.** – 1. келін; 2. қайын әпке, сіңілі; 3. балдыз

**sit** [sɪt] – **1. v.** 1. отыру, отырғызу; 2. басу (жұмыртқа)

**site** [saɪt] – **1. n.** 1. орын; тұрған жері/орны; 2. website (веб-)сайт; интернет-беті; **2. v.** 1. орналастыру; 2. орын таңдау (құрылысқа)

**sitter** ['sɪtə] **n.** – бала бағушы/қараушы

**sitting** ['sɪtɪŋ] **n.** – мәжіліс, жиналыс

**sitting room n.** – қонақ үй

**situated** ['sɪtʃueɪtɪd] **adj.** – орналасқан, салынған

**situation** [,sɪtʃu'eɪʃn] **n.** – 1. жағдай; 2. тұрған жер, орын, қызмет

**six** [sɪks] **num.** – алты

**sixpence** ['sɪkspənt(t)s] **n.** – sixpence, sixpences алты пенс н/е 1/2 шиллинг (күміс тиын)

**sixteen** ['sɪks'ti:n] **num.** – он алты

**sixteenth** [,sɪk'sti:nθ] **num.** – он алтыншы

**sixth** [sɪksθ] **num.** – алтыншы

**sixty** ['sɪksti] **num.** – алпыс

**size** [saɪz] **n.** – 1. мөлшер; 2. ауқым; 3. аумақ, мөлшер, шама, көлем

**skate** [skeɪt] **v.** – сырғанау, коньки тебу

**skater** ['skeɪtə] **n.** – конькиші

**skating-rink** ['skeɪtɪŋrɪŋk] **n.** – мұз айдыны

**skating contest n.** – коньки: коньки жарысы

**skEEP** [ski:p] **n.** – шөміш, ожау, бақыр

**skein** [skeɪn] **n.** – иірген/орама жіп

**skeleton** ['skelɪtn] **n.** – қанқа, жоба

**sketch** [sketʃ] **n.** – нобай; суреттеме

**skew** [sku:] **n.** – ылди, еңіс

**skewer** ['sku:ə] **n.** – 1. істек, шапышқы (отқа ет қақтайтын); 2. шпилька (шашқа)

**skew-eyed** ['sku:'aɪd] **adj.** – қыли

**ski** [ski:] – **1. n.** шаңғы; **2. v.** шаңғы тебу

**skier** [ski:ə] **n.** – шаңғышы

**skiff** [skɪf] **n.** – 1. кеме, қайық; 2. ялик, скиф

**skiing** ['ski:ɪŋ] **v.** – шаңғы тебу

**skilful** ['skɪlfʊl] **adj.** – 1. шебер, өнерлі; 2. ысылған, төселген; **skillful people** өнерлі халық

**skill** [skɪl] **n.** – 1. әдет; 2. ісмерлік, шеберлік; **through habit** әдет бойынша; **old habits die hard** ауру қалса да, әдет қалмайды

**skilled** [skɪld] **adj.** – маман, ысылған, төселген

**skills n.** – 1. дағды, әдет; 2. практикалық тәжірибе; егілік, шеберлік

**skim** [skɪm] **v.** – 1. қалқып алу (көбік т.б.); 2. тию, сырғып өту

**skin** [skɪn] **n.** – 1. пұшпақ; 2. қабық, тері

**skin of lamb n.** – елтірі

**skinny** ['skɪni] **adj.** – арық, жүдеу, жүдеген, азған

**skip** [skɪp] – **1. n.** 1. секіру; 2. қалдырып қою (оқыған кезде); **2. v.** секіру, шабу; секенден жүгіру/қашу

**skipping ropes n.** – секіртпе

**skirmish** ['skæ:mɪʃ] **n.** – ұрыс-қағыс, қактығыс

**skirt** [skɜ:t] – **1. n.** 1. юбка, белдемше; **2. v.** жиектеу, көмкеру

**skis n.** – шаңғы

**skittish** ['skɪtɪʃ] **adj.** – 1. жеңілтек, желпілдек, үстіртін ойлайтын; **2.** көңілді, қағылез

**skulk** [skʌlk] **v.** – 1. жасырынып, тығылып, тасаланып бару

**skull-cap n.** – үкілі тақия

**sky** [skai] **n.** – аспан; көк; *love the sky көк әлемін сую; overhang from above (word by word. from the sky) көкпен төну; on the sky көкте; heavenly master аспан әміршісі; fly to the sky аспанға ұшу; celestial, heavenly аспандағы; upwards, high in the heavens аспандап*

**skylark** ['skailɑ:k] **zool.** – боз торғай

**skyscraper** ['skai,skreɪpə] **n.** – аспанмен таласқан, көп қабатты, зәулім үйлер

**slack** [slæk] **adj.** – 1. әлсіз; босан, белсенділігі төмен; **2.** баяу, жай; **3.** бандылығы төмен

**slacker** ['slækə] **n.** – жалқау адам; жатыпішер

**slag** [slæg] **n.** – коқыс

**slake** [sleɪk] **v.** – 1. қандыру (сусынын қандыру); қалауын қанағаттандыру; **2.** әктасты суға араластыру

**slake/quench one's thirst v.** – шөл қандыру

**slam** [slæm] – **1. n.** 1. тарс-тұрс, шарт-шұрт дыбыс; тарс еткізіп жабу (есікті т.б.); **2.** қатты соққы (допты); **2. v.** тарс еткізіп жабу, қою

**slander** ['slɑ:ndə] – **1. n.** 1. өсек, өсек-аян; жала; **2. v.** өсектеу, жала жабу

**slang** [slæŋ] **n.** – сленг; жаргон

**slant** [slɑ:nt] – **1. n.** 1. еніс, ылди; **2.** қиғаш бағыт; **3.** бөлшек (!); **2. adj.**

**1.** қисық/қия түскен; **2. v.** қисық/қыныр жүру, бұрмалау, өнін айналдыру

**slap I** [slæp] – **1. n.** 1. қатты соққы; шапалақ (алақанмен); **2.** шапалақ дыбысы; **3.** сөгіс, ескерту; сөгу; **2. v.** 1. сарт еткізу, шапалақтау; *slap down лақтыру;* **2.** бар пәрменімен, тарсылдатып лақтыру; **3. adv.** 1. аяқ асты, кенеттен; тез, асығыс; ескертусіз; **2.** тура, анық; тікелей

**slap II** [slæp] **n.** – көмір шаңы, тозаңы

**slap III** [slæp] – **1. n.** 1. ойық, опырылған жер; саңылау, тесік; **2. v.** тесу, саңылау жасау

**slash I** [slæʃ] – **1. n.** 1. жырық; кесік, кесілген, ойылған жер; **2.** жара, кесік; **2. v.** 1. кесу; шабу; терен жаралау; киімге жырық салу; **2.** шапалақтау, шапалакпен ұру; сабау, ұру (қамшымен)

**slash II** [slæʃ] **n.** – батпақты жер, батпак

**slaughter** ['slɑ:tə] – **1. n.** 1. сою, қыру, соғым сою; **2.** кескілескен ұрыс, қан төгіс; қатыгез өлтірушілік; **3.** (the slaughter) өлтірілгендер, ұрыста қайтыс болғандар; **2. v.** 1. соғу, сою (мал); **2.** өлтіру, аюандықпен өлтіру; **3.** кескілесе төлесу, қантөгу, жаппай қырып-жою; толығымен қырып жою

**slave** [sleɪv] – **1. n.** 1. құл; **2.** пенде; **2. v.** құл сияқты жұмыс атқару, қиын жұмыстарды істеу; **3. adj.** құлдық; *treat smb. біреуге құл сияқты қарау*

**slay** [sleɪ] **v.** – өлтіру, жою, өмірінен кию

**sledge** [sledʒ] – **1.** п.шана; **2. v.** шанамен сырғанау

**sledge-car** ['sledʒkɑ:] **n.** – автошана

**sleep** ['sli:p] – **1. n.** 1. ұйқы; **2.** мәңгі ұйқы; өлім; **2. v.** 1. ұйықтау, ұйқыға кету; **2.** түнеу, түнеп шығу; *slumber; have a nap after dinner түстен кейін ұйықтау; it is bedtime ұйықтайтын уақыт; dream*

(of) мүс көру; *sleep (for some time)*  
ұйықтап қалу; *before sleeping* ұйықтап  
алдында

**sleepiness** ['sli:pi:nəs] v. – балбырау

**sleepless** ['sli:pələs] adj. – ұйқысыз

**sleepy** ['sli:pi] adj. – ұйқышыл; ұйқылы

**slender waist** adj. – 1. кыпшабел; 2.  
нәзік мардымсыз

**sleet** [sli:t] – 1. n. 1. қар араласқан  
жаңбыр; сулы қар; 2. тайғанақ, көк  
мұз; 2. v. қар араласқан жаңбырдың  
жаууы

**sleeve** [sli:v] – 1. n. 1. жең; 2. *tech.*  
муфта, гильза; ниппель; 2. v. жеңді тігу

**sleigh** [slei] n. – шана

**slender** ['slendə] – 1. adj. 1. сым-  
батты, нәзік (адам); 2. жұқа, жіңішке;  
мардымсыз (зат); 2. v. 1. арықтау; 2.  
қысқару, жіңішкеру

**slew** [slu:] – 1. n. бұрылыс; бұрылу  
қозғалысы (бір орнынан қозғалмай  
бұрылу); 2. v. бұрылу, айналу  
(қозғалыссыз, бір белдікте айналу)

**slice** [slais] – 1. n. 1. тілім; 2. бөлік,  
бөлім, бөлшек; 2. v. жұқа/тілімдеп тілу

**slick** [slik] – 1. adj. 1. тегіс, жатық,  
жұмыр, жылтыр; 2. епті, шебер,  
онтайлы; жыпылдақ; 2. v. 1. тегістеу,  
жылтырату, 2. жатқызу (шашты  
гельмен); 3. adv. 1. тез, епті, онай; еш  
қиындықсыз; 2. тіпті

**slide** [slaid] – 1. n. жылжу, сырғанау;  
2. v. 1. жылжу, өту

**slight** [slait] adj. – сымбатты,  
жіңішке; арық, арықша; нәзік

**slightly** ['slaitli] adv. – азғантай,  
титтей; кішене ғана, сәл-сәл

**slim** [slim] – 1. adj. 1. сымбатты;  
жіңішке, арық; 2. нәзік, әлсіз; 3. қу, жа-  
уыз, зұлым; 2. v. 1. slim down арықтау,  
жоғалту (салмақ); 2. қысқарту

**slime** [salim] n. – шырыш

**slimy** ['salimi] adj. – шырышты

**slip** [slip] v. – таю; тайып сусып  
шығып ету

**slipper** ['slipə] n. – (slippers) үйде  
киетін жеңіл аяқ киім

**slippery** ['slipəri] adj. – сырғанақ;  
тайғақ

**slit** [slit] – 1. n. ұзын тілік; 2. v. кесу,  
бөлу

**sliver** ['slivə] n. – 1. жоңқа, жаңқа,  
тамғзық; 2. лента, таспа; ширатылған жіп

**slogan** ['sləʊgən] n. – ұран

**slope** [sləʊp] n. – 1. өр; өрлеме;  
беткей; 2. кня; *help to raise (above)*  
*өрге сүйреу; eastern edge of Altai өр*  
*шығыста Алтай аясы*

**sloppy** ['slɒpi] adj. – ылғалды,  
дымқыл; 2. сұйық; 3. салақ

**slot** [slɒt] n. – санылау, тесік

**sloth** [sləʊθ] n. – жалқаулық

**slouch** [slautʃ] v. – салбырау, бүкірею,  
еңкею

**slough** [sləʊ] n. – саз, батпақ, балшық

**sloven** ['sləʊn] adj. – салақ

**slovenly** ['sləʊnli] adj. – 1. алқам-  
салқам, алқа-салқа; 2. ұқыпсыз; 3. аңғалақ

**slow** [sləʊ] – 1. adj. 1. баяу, бәсең,  
ақырын; 2. adv. 1. баяу, бәсең, асықпай;  
2. v. бәсеңдету, баяулату; жылдамдықты  
төмендету

**slowly** ['sləʊli] adv. – баяу, бәсең,  
ақырын, жәй; саспастан

**slow-witted** [sləʊ-wɪtɪd] adj. –  
пайымсыз

**sludgy** ['slʌdʒi] adj. – лайлы

**sluggish** ['slʌɡɪʃ] adj. – селсоқ;  
асықпайтын

**slum** [slʌm] n. – қаланың лас,  
қараңғы түкпірі

**slumber** ['slʌmbə] – 1. n. ұйқы, 2. v.  
ұйықтау

**slur** [slə:] v. – 1. б/н асығыс, түсініксіз  
істеу; 2. сөзді күмілжітіп, түсініксіз айту;  
3. түсініксіз жазу

**sly** [slai] **adj.** – қу, қулығын асыратын  
**smack** [smæk] **n.** – 1. шолпыл; 2. дәм  
**small** [smɔ:l] **adj.** – ықшам; ұсақ;  
 уақ, кішкентай, ұсақ; *small fry/fish* ұсақ  
 балық; *cutting meat* ұсақ ет; (*small*)  
*change* ұсақ ақша; *small Almatinka* Кіші  
 Алматы өзені

**small bundle** [smɔ:l 'bʌndl] **n.** –  
 түйіншек  
**small family** ['fæmilɪ] **n.** – шағын бас,  
 шағын жанұя  
**small house** [haus] **n.** – шағын үй  
**small nationalities** [næj(ə)'næli:ti] **n.** –  
 шағын халық  
**smallness** ['smɔ:lnis] **n.** – аздық;  
 кішкентайлық  
**smallpox** ['smɔ:lpɒks] – қорасан  
**small-scalenterprise** [smɔ:l'skeil] **n.** –  
 шағын кәсіпорын  
**smart** [smɑ:t] **adj.** – 1. шымыр; 2.  
 сәнді, тапқыр  
**smarten/doll oneself up** **v.** – безену,  
 әсемдену; *smatterer, superficial person*  
*шалалай*

**smash** [smæʃ] – 1. **n.** 1. шу, тарсыл-  
 дүрсіл; 2. қирау, соқтығыс; 2. **v.** 1.  
 қирату, сындыру; күл-талқан ету; 2.  
 қирата, қатты соққы беру  
**smattering** ['smæt(ə)rɪŋ] **n.** – үстіртін  
 білім  
**smear** [smiə] – 1. **n.** былғаныш дақ;  
 2. **v.** 1. былғау, лақтау; 2. жағу, қалындап  
 жағу  
**smell** [smel] – 1. **v.** 1. (of) аңқу; 2.  
 иіскеу; 2. **n.** иіс; *it smells of spring, spring*  
*is in the air* көктемнің иісі аңқиды;  
*poisoned by fumes* иіс тию; *feel a smell*  
*иіс сезу; as soon as feels smell* иісін сезеді  
 дегенше; *fragrant smell (of something)*  
 иісі аңқыған  
**smile** [smail] – 1. **n.** күлімсіреу,  
 жымию; 2. **v.** 1. күлімсіреу, күлімдеу,  
 жымию;

**smilingly** [smaɪlɪŋli] **adv.** – күле қарап/  
 отырып  
**smirk** [smə:k] – 1. **n.** жасанды күлкі;  
 2. **v.** жасанды, орынсыз күлу  
**smithy** ['smiði] **n.** – ұстахана  
**smoke** [smouk] – 1. **v.** 1. қақтау; 2.  
 (шылым, темекі) тарту; 2. **n.** түтін  
**smokestack** ['smoukstæk] **n.** – пештің  
 түтін шығатын мойны  
**smooth** [smu:ð] **adj.** – әжімсіз, тегіс;  
 байпаң, жатық  
**smother** ['smʌðə] **v.** – 1. қылқындыру,  
 тұншықтыру; 2. өшіру; ұстау (ашу,  
 ыза-кекті)  
**smoth given to keep** **n.** – аманат  
**smoulder** ['smouldə] **v.** – быксыу  
**smudge** [smʌdʒ] **n.** – далаға  
 жағылған от  
**smug** [smʌg] **adj.** – паң, тәкаппар  
**smuggler** ['smʌglə] **n.** – контрабан-  
 дист  
**smut** – 1. **n.** дақ, күйе; 2. **v.** лақтау,  
 былғау  
**snack** [snæk] **n.** – жеңіл тамақ  
**snail** [sneɪl] **zool.** – ұлу  
**snap** [snæp] – 1. **n.** сатыр-сұтыр; 2. **v.**  
 1. шап беру; 2. осып жіберу; 3. тырнап  
 алу; *snap one's fingers* шертту  
**snappy** ['snæpi] **adj.** – байланғыш,  
 міншіл, қазымыр, қагілез, өткір  
**snare** [sneə] **n.** – қақпан, тұзақ; *trap*  
*қақпан қою; set a trap (to)* (бір нәрсеге)  
*қақпан құру; fall into a trap* қақпанға  
 түсіп қалу; *ensnare* алдан қақпанға  
 түсіру  
**snatch** [snætʃ] **v.** – ұстап алу; шап  
 беру  
**sniff** [snɪf] **v.** – 1. пыскыру,  
 пысылдату; 2. иіскеу  
**sniveller** ['snɪv(ə)lə] **adj.** – азынауық,  
**snoop** [snu:p] **v.** – біреудің жұмысына  
 қол сұғу, қыстырғылсыу

**snore** [snɔ:] v. – 1. пырылдау; қорылдау; 2. мұрнынан суы ағу  
**snow** [snəʊ] n. – қар; *sleet* қар аралас жаңбыр; *snowdrift* қар үйін; *covered with snow, snow-covered* (тауда) қар жамылған

**snow avalanche** [ˈavələntʃ] n. – қар көшкіні

**snow leopard** n. – барыс

**snowball tree** [ˈsnəbɔ:l], [tr:] *bot.* – ақшатыр

**snowball-tree** n. – балан

**snowdrift** [ˈsnəʊdrɪft] n. – кесек қар

**snowdrop** [ˈsnəʊdrɒp] *bot.* – бәйшешек; наурызгүл

**snowflake** [ˈsnəʊfleɪk] n. – ақшақар

**snowless** adj. – қарсыз

**Snow-Maiden** [snəʊ] [ˈmeɪdən] n. – ақшақар

**snowman** [ˈsnəʊmən] n. – аққала;  
*coll. snowy small town*

**snowstorm** [ˈsnəʊstɔ:m] n. – аласапыран

**snowy** [ˈsnəʊ] adj. – қарлы; *snowdrift* қарлы боран

**snub-nosed** [ˈsnʌb,nəʊzɪd] adj. – тәмпіш

**snug** [snʌg] adj. – жайлы, жинақы, ыңғайлы

**so** [səʊ] adv. – яки; солай, енді; *it considers so солай есептеледі*; солай; *whether so; if солай ма еді*

**so far** adv. – әзірше,

**so much/many** – сонша

**so this way, so that way** – біресе былай, біресе алай

**so, well** adv. – бұлайша; сонымен

**soak** [səʊk] v. – сіңіру, су болу

**soap** [səʊp] n. – сабын

**soapsuds** [ˈsəʊpsʌdz] n. – сабын көбігі

**soar** [sɔ:] v. – самғау, қалықтау; *fly highly* самған

**soaring** [ˈsɔ:ɪŋ] adj. – қалықтайтын

**sob** [sɒb] v. – зарлау, өксу; аңырау; *sob violently* өксіп жылау; *cry bitterly* зарлап жылау; *sob violently* өңкілдеу

**sober** [ˈsəʊbə] adj. – 1. айыққан; мас емес; 2. есті, парасатты

**sober-minded** [ˌsəʊbəˈmaɪndɪd] adj. – ұстамды, салмақты

**sob(bing)** [sɒb] n. – зар, қайғы; *bitter weeping* зарлы; *rush about* зар илеу (қайғыру); *қайқылану/қайғыға түсу/зарығу*; *come to despair* оны кездестіруге зармын *i crave to meet with him*

**sobriety** [səˈbraɪti] n. – салауаттық, салмақтылық

**sociable** [ˈsəʊjəbl̩] adj. – көпшіл, адамға үйір, досшыл

**social** [ˈsəʊʃ(ə)l] adj. – әлеуметтік; қоғамдық; *social order* әлеуметтік тапсырыс

**social science** n. – қоғамтану

**socially** [ˈsəʊʃ(ə)li] adv. – әлеуметтік

**socialization** [ˌsəʊʃ(ə)laɪˈzeɪʃ(ə)n] v. – әлеуметтену

**society** [səˈsaɪəti] n. – қоғам; *public figure, public character* қоғам қайраткері

**sociology** [ˌsəʊsiˈɒlədʒi] n. – әлеумет ғылымы

**socks** [sɒks] n. – шұлық

**sofa** [ˈsəʊfə] n. – диван

**soft** [sɒft] adj. – 1. ұяң; 2. жіңішке; 3. жұмсақ; *sonorous sound* ұяң дыбыс

**soften** [ˈsɒftn] v. – ию, жіңішкерту

**softness** [ˈsɒftnɪs] adj. – ұяңдық, жұмсақтық

**soil** [sɔɪl] – 1. v. (oneself) ластану; 2. n. қыртыс; жер қыртысы

**solar** [ˈsəʊlə] adj. – күн

**sold by weight** adj. – өлшемелі (метрлеп)

**soldier** [ˈsəʊldʒə] n. – әскер, жауынгер; *warrior; army; enrol(l)* әскер

қатарына тұру; *in the ranks of the army* әскер қатарында

**sole** [səʊl] **n.** – ұлтан; табан

**solemn** ['sɒləm] **adj.** – 1. қасиетті; 2. салтанатты, сәулетті, мерекелі; 3. ресми

**solicit** [sə'lisit] **v.** – сұрау, өтіну

**solid** ['sɒlɪd] **adj.** – қатты

**solidarity** [,sɒlɪ'd ærətɪ] **n.** – ынтымақ, ынтымақтастық, пікірлестік, тілектестік, ниеттілік

**solitary** ['sɒlɪ(ə)rɪ] **adj.** – 1. жалғыз; 2. жеке, бірлі-жарым

**solitude** ['sɒlɪtju:d] **n.** – жалғыздық

**solo** ['səʊləʊ] – 1. **n.** solos, soli соло, жеке, жеке ән/күй; 2. **adj.** жеке, дара; 3. **adv.** жеке дара, бір өзі жалғыз, соло

**solubility** [,sɒljʊ'bɪlɪtɪ] **n.** – ерігіштік

**soluble** [,sɒljʊbl] **adj.** – еритін, ерігіш

**solution** [sə'lu:ʃ(ə)n] **n.** – ерітінді

**solve** [sɒlv] **v.** – шешу (мәселені т.б.); жол табу

**solve jointly** **v.** – бірге шешу

**some** [səm] **pron.** – 1. кейбір, қайсыбір, кейбіреу; 2. талай; 3. біраз, біразырақ; бірнеше; *bending many times* бірнеше рет еңкейіп; *some things* кейбір нәрсе

**somebody** ['sʌmbədɪ] **pron.** – біреу, әлдебіреу; қайсыбіреу; *some people* қайсыбіреулер; *someone, no one, nobody* біреуге; *somebody, someone* біреу жоқта; *in one's absence* біреу жон сұраса

**someone else's; strange** **adj.** – бөтен

**something** ['sʌmθɪŋ] **pron.** – әлденені; әлдебір,

**sometimes** ['sʌmtaɪmz] **adv.** – анда-санда; кейде; қайсыбірде

**somewhat** ['sʌmwtɔ] **adv.** – қаншама, *it was somewhat difficult* бұл қаншама/қаншалықты қиын болды; *i have a deal to look after.* мен қаншама заттарға қарауым керек.

**somewhere far away** **pron.** –

әлдеқайда

**son** [sʌn] **n.** – ұл; *adopted / foster son* бағып алған ұл

**son-in-law** [sʌnɪnlɔ:] **n.** – күйеу бала  
**sonant, media; voiced consonant coll.** – ұян дауыссыз

**song** [sɒŋ] **n.** – ән-жыр

**song and dance (dancing)** **n.** – ән-би

**song and kui (musical composition)** **n.** – ән-күй; *amateur art activities of singing circle* ән-күй үйірмесі

**sonority** [sə'nɒrɪtɪ] **n.** – үндестік

**sonorous** ['sɒnərəs] **adj.** – үнді

**soon** [su:n] **adv.** – біраздан соң; ұзамай

**soot** [sut] **n.** – 1. ыс; 2. күйе, қаракүйе; *smoke, cure by smoking* ыс сіңіп; *be black* ысқа іледі (ыстау)

**soothingly** ['su:ðɪŋli] **adv.** – жұбатып

**sophisticated** [sə'fɪstɪkeɪtɪd] **adj.** – сыналған, талғағыш; сәнді

**sophora** *bot.* – ақмыя

**soppy** ['sɒpi] **adj.** – 1. дымқыл, ылғалды; 2. малмандай су болған; 3. жаңбырлы; 4. аяушылық, көңілшек  
**sorcerer** ['sɔ:sərə] **n.** – 1. бақсы, балгер; 2. көз байлаушы

**sorcery** ['sɔ:səri] **n.** – сиқыр

**sordid** ['sɔ:ɪdɪd] **adj.** – 1. жаман, былғаныш; өңсіз, көргісіз; ұсқынсыз; 2. беделсіз; арам, арамза; оңбаған  
**sore** [sɔ:] – 1. **n.** 1. жара, жаракат; 2. ісік, сыздауық; 2. **adj.** 1. ауратын, асқынған; 1. нұқсан келтіретін; 3. ренжіген, өкпелеген

**sorrel** ['sɒrəl] **n.** – қымыздық

**sorrow** ['sɒrəʊ] **n.** – 1. қайғы, қасірет, уайым; 2. аяушылық ету/жасау

**sorry** ['sɒrɪ] **adj.** – 1. ренжіген; 2. қайғылы, мұңды

**so-so** **adv.** – анау-мынау

**soul** [səʊl] **n.** – 1. жан; жүрек; 2. әруак;

**sound I** [saʊnd] – 1. **n.** 1. үн, дыбыс; 2. дыбыс үні; 2. **v.** дыбыс/үн шығару; дыбыстау; *be/keep silent үн жоқ; үн қатпастан; say nothing, to say no word үн-түнсіз*

**sound II** [saʊnd] – 1. **adj.** 1. сау, денелі, мықты; зор; 2. сенімді; мықты; 2. **adv.** толығымен

**soup** [su:p] **n.** – көже, сорпа

**sour** ['sauə] – 1. **adj.** қышқыл; 2. **v.** ұйыту

**source** [sɔ:s] **n.** – 1. қайнар; 2. көз; бұлақ; *energy source энергия көзі*

**source of the tax n.** – салықтың көзі

**soured (cultured) cream n.** – қаймақ; *skim milk, to take the cream off milk сүттен қаймақ алу*

**sourish** ['sauəriʃ] **adj.** – ашқылтым, қышқылтым

**south** [sauθ] – 1. **n.** оңтүстік; 2. **adj.** оңтүстік; 3. **v.** оңтүстікке қарай жылжу

**southern side n.** – күнгей

**souvenir** [su:vəniə] **n.** – кәде сый

**sovereignty** [sɔvrənti] **n.** – егемендік, жоғарғы билік

**sow** [sou] **v.** – себу, егу

**space** [speis] **n.** – 1. кеңістік, арақашықтық; 2. кеңістіктегі орын, алаң

**spade** [speid] **n.** – күрек;

**spaghetti** [spə'geti] **n.** – спагетти (жіңішке макаронның бір түрі)

**spangle** ['spæŋgl] – 1. **n.** жылтырақ, жылтырауық; 2. **v.** жылтырақтармен әшекейлеу

**Spaniard** ['spæniəd] **n.** – испаниялық

**Spanish** ['spæniʃ] **adj.** – испан

**spare** [speə] **adj.** – 1. қосалқы; кезекте тұрған, артық; 2. жеткіліксіз, мардымсыз; кедей; 3. арық, жүдеу

**spark** [spɑ:k] (**le**) – 1. **n.** 1. ұшқын, от; 2. жылтыл, сәуле; 2. **v.** жылтылдау, жылт-жылт ету

**sparrow** ['spærou] **n.** – торғай

**spatter** ['spætə] – 1. **v.** шашырату, бүрку; 2. **n.** бүркінді, бүркін тамшысы

**spawn** [spɔ:n] **v.** – уылдырық шашу

**spawning** [spɔ:nɪŋ] **v.** – уылдырықтау

**speak** [spi:k] **v.** – сөйлеу; айту; *Speak Kazakh Қазақ тілінде сөйлейді; talk little but say much сөздің тобықтай түйінін айту; can you speak сөйлей аласыз ба*

**speak with in a whisper v.** – сыбырлау, күбірлеу

**speaker** ['spi:kə] **n.** – айтушы, сөйлеуші, шешен;

**spear** [spiə] – 1. **n.** найза; 2. **v.** шаншып алу, түйреп алу, қадау

**special** ['speʃəl] **adj.** – арнайы, айырым; *especial; specially to call арнайы шақырылып; especially to devote the time арнайы уақыт болу; math. rest, balance айырым белгі; distinguishing feature айрықша белгі*

**specialist** ['speʃ(ə)list] **n.** – білгіш, маман

**specially** ['speʃ(ə)li] **adv.** – әсіресе, ерекше; әдейі

**species** ['spi:ʃi:z] **n.** – 1. түр; 2. тұқым

**specific gravity** [spi'sifik] **med.** – ара салмағы

**specifically** [spi'sifik(ə)li] **adv.** – ерекше; әдейі

**specification** [ˌspesifi'keiʃ(ə)n] **n.** – егжей-тегжейін ашу

**specify** ['spesifai] **v.** – өзгешеліктерін анықтау

**spectacle** ['spektəkl] **n.** – 1. көрініс; 2. қойылым

**spectacles** ['spektəklz] **pl. n.** – көзәйнек, көзілдірік

**spectacular** [spek'tækjulə] **adj.** – көз тартатын, қызықтыратын

**spectator** – бағдаршы көрермен

**speculation** [ˌspekju'leɪʃən] **n.** – алаяқтық

**speechless** ['spi:tʃləs] **adj.** – тілсіз



**speed** [spi:d] **n.** – каркын; шашпаңдык; жылдамдык; *briskly, rapidly; at a brisk/rapid pace, with increased speed жылдамдатқан каркынмен; at a slow pace, slowly жай каркынмен;*

**spell I** [spel] – 1. **n.** 1. дуа; 2. сикыр, сикырлау, арбау; 2. **v.** дуалау; сикырлау, арбау

**spell II** [spel] **v.** – 1. сөзді әріптеп оку н/е жазу; 2. сөзді әріптеп құру, құрастыру

**spelling** [spelɪŋ] **n.** – емле, емле/жазу ережесі

**spend** [spend] **v.** – 1. босқа ысырап ету; 2. өткізу (уақытты); 3. (spend oneself) бәсеңдеу; әлсіреу

**sphere** [sfɪə] – 1. **n.** 1. сфера; 2. глобус, жер шары; 3. өріс; 2. **v.** 1. шардың формасын беру; үрлеу, толтыру

**spice** [spaɪs] – 1. **n.** 1. дәмдеуіш (тағамның дәмін келтіретін); 2. қышқыл дәм; 2. **v.** 1. (up, with) дәмдеу/кату; 2. қышқыл/татымды/тәтті дәм беру

**spider** ['spaɪdə] *insect.* – өрмекші

**spill I** [spɪl] – 1. **n.** 1. құйылу, төгілу; 2. құлау (аттан т.б.); 2. **v.** 1. төгу, төгілу; шашу, шашылу; 2. spill out жабыла шығу; қаптап кету (жиын, тобыр, қалың топ); 3. spill out айтып қою, ауыздан шығып кету, айтып салу; 4. лақтыру, құлату (аттан адамды), құлау

**spill II** [spɪl] **n.** – 1. шырпы, тамыздық; жаңқа; 2. бұратылған қағаз (тұтандыру үшін отты, май шамды, трубканы); қағаз қапшық, конус тәрізді оратылған қапшық; 3. тығын

**spin** [spɪn] **v.** – 1. ширату, шыюу; селтендеу; 2. ұйытқу; *spin like the wind ұйтқу*

**spinal** ['spain(ə)] **adj.** – бел, арка

**spinal liquid** ['spainəl] **n.** – ми, жұлын сұйығы

**spindle** ['spɪndl] **n.** – ұршық

**spine** [spain] **n.** – 1. арка жон, арка омыртқа; 2. жота

**spinster** ['spɪn(t)stə] **n.** – күйеуге шықтаған кәрі қыз

**spiral** ['spaiə(ə)] – 1. **n.** шиыршық, шиыршықты; 2. **adj.** шиыршық, спираль

**spiral staircase** **n.** – бұралмалы баспалдақ

**spirit** ['spɪrɪt] – 1. **n.** 1. рух, жан; 2. адамгершілік рухы, мінез-құлық; 3. әруақ, елес; 4. өзіндік қасиет, ақыл-ой; 5. көңіл-күй; мағына; 2. **v.** рухтандыру, қайраттандыру

**spiritual** ['spɪrɪtʃuəl] **adj.** – рухани; діни

**spirituality** [spɪrɪtʃu'æliiti] **n.** – имандылық; рухтанған, жігерленген

**spit** [spɪt] – 1. **n.** 1. түкірік; 2. сілекей; 3. жанбыр; 2. **v.** 1. түкіру; оскиру; 2. сіркіреу; сатырлау, шатырлау

**spite** [spait] **n.** – 1. өшпенділік, өштік; 2. malice, enmity, hostility; 3. ашу-ыза

**spittle** ['spɪtl] **n.** – түкірік

**spittoon** [spɪ'tu:n] **adj.** – түкіргіш

**splash** [splæʃ] – 1. **n.** 1. шалпыл, 2. шашыранды, бүркінді; 2. **v.** 1. шашу, себу; 2. шашырату; 3. су кешіп жүру, суға жығылып қалу

**splendid** ['splendɪd] **adj.** – тамаша

**splendour** ['splendə] **n.** – 1. жарқыл, жалтырауық; 2. әсемдік, асқан әдемілік

**splinter** ['splɪntə] – 1. **n.** 1. шырпы, жаңқа; 2. тікен, шөгір; 3. сынық, жарқыншак; 2. **v.** 1. шағу, сындыру; сыну, шағылу (быт-шығыты шығып)

**split** [splɪt] – 1. **n.** 1. жару, шағу, уату; 2. сызат, даз; 2. **v.** 1. жару, шағу, уату, жанқалау; 2. жарылу; 3. қирау, қирату; 4. split up бөлу, екіге бөлу; біреумен бөлнсу; 3. **adj.** 1. бөлінген; 2. жарылған, жаңқаланған

**spoil** [spɔɪl] – 1. **n.** 1. (spoils) олжа (әскери); 2. олжа, табыс, пайда; 2. **v.** 1.

құрту; зиян, залал келтіру; бұзылу; 2. еркелету; 3. ұрлау, талан-таражға салу

**spoiled** [spɔɪld] **adj.** – 1. сасыған; бұзылған; 2. шіріген құрттылған

**spoil** [spɔɪlt] **adj.** – 1. бұзылған; жарамсыз; 2. ерке, бетімен жіберген;  
**spoil children** еркелетіп бетімен жіберген балалар

**sponge** [spʌndʒ] – 1. н. губка; 2. v. губкамен жуу, сұрту, тазалау

**sponger** [ˈspʌndʒə] **n.** – масыл; арамтамақ; **become burden** масыл болу

**sponsor** [ˈspɒnsə] **n.** – 1. кепілге алушы; 2. қаржы беруші

**spontaneous** [spɒnˈteɪniəs] **adj.** – 1. өздігінен пайда болатын; 2. ерікті; 3. тіке, бірден

**spoon** [spu:n] **n.** – қасық

**sport** [spɔ:t] – 1. н. 1. спорт; 2. (sports) спорт түрлері; 3. спорт жарыстары; 2. v. 1. ойнау, көңіл көтеру; 2. спортпен шұғылдану; **master of sports** спорт шебері

**sporting** [spɔ:liŋ] **adj.** – 1. спорттық, аңшылық; 2. шыншыл; игілікті, мейірман, мейірбан

**sportive** [ˈspɔ:tɪv] **adj.** – 1. қалжыңбас, қалжыңды жақсы көретін; салмақты емес; 2. спортты жақсы көретін; 3. спортпен шұғылданғанға ыңғайлы (киім)

**sportsman** [ˈspɔ:tsmən] **n.** – 1. спортсмен; 2. аңшы, балықшы; 3. адал, таза адам

**sportsmanship** [ˈspɔ:tsmənʃɪp] **n.** – 1. спорт ептілігі; 2. спорт құмарлығы; 3. спортсменге лайықты іс-қылық/жүріс-тұрыс

**spot** [spɒt] – 1. н. 1. дақ; тамшы; 2. бөртпе; безеу; 3. таңба белгілері (карта, домино т.б.); 4. дақ, маскара (б/ң репутация, атақ-даңқында); 5. жер, орын; 2. v. 1. былғау, дақ түсіру; бөртпе, дақтардың қаптап кетуі; 2. маскаралу,

б/н атына дақ түсіру; 3. көру, байқау, білу, анықтау; 4. тамшылау, бүрку (жаңбыр); **spot smb's talent** б/ң өнерін байқап/көріп қалу; **spot the symptoms of a disease** аурудың белгілерін байқау/анықтау

**spouse** [spauz] – 1. н. 1. күйеу, әйел, зайыб; ерлі-зайыпты; 2. (spouses) ерлі-зайыптылар; 2. v. тұрмыс құру, үйлену

**spout** [spaut] – 1. н. ыдыстың мойны/аузы, шүмек; 2. v. 1. сорағалап ағу

**sprawl** [sprɔ:l] – 1. н. 1. икемсіз кимыл/тұрыс; 2. өсіп кету, құрылыстың өсуі; 2. v. 1. sprawl out созылу, шірену, керілу; sprawl about құлау; жинақысыз, шашылып/жайылып отыру

**spray I** [sprei] – 1. н. 1. бұтақ, бұтақша; 2. бұтақ тәрізді әшекей

**spray II** [sprei] – 1. н. 1. тозандатқыш; 2. судың ұсақ тамшылары; 2. v. бүрку, себу, шашырату;

**spread** [spred] – 1. н. 1. өріс алу, таралу; созылу, ұлғаю; 2. кеңістік, өріс; қанаттың қағысы; 3. икемділік; 2. v. 1. жаю (дастархан), ашу, созу, созылу; 2. таратылу (жаналық, өсек); 3. шығару (ііс)

**spread apart** [spred əpɑ:t] **v.** – арбию

**spread wide** [spred waɪd] **adj.** – талтақ

**sprightly** [ˈspraitli] **adj.** – 1.

шаттанған, көңілді; ширақ; 2. белсенді, ойнақы; қызу қанды; 3. сергек, тын

**spring I** [sprɪŋ] **n.** – көктем; **the spring has come** көктем шықты

**spring II** [sprɪŋ] – 1. н. 1. серіппе;

2. серпінділік, созылғыштық; 2. v. 1. серіппемен қамтамасыз ету, іске қосу

**spring III** [sprɪŋ] – 1. н. 1. бастау, бұлақ; 2. б/ң бастау алуы; 2. v. 1. бастау/бұлақтың ағуы; 2. (spring from) бастау алуы, басталуы; spring up аяқ асты басталу; **he was in the spring of his years** ол оның өмірінің бастауы болатын

**spring IV** [sprɪŋ] **v.** – 1. секіру; 2. қашу. босатылу (тұтқыннан, түрмеден)

**springtime** ['sprɪŋlaɪm] **n.** – көктем, көктемгі мезгіл

**sprinkle** ['sprɪŋkl] – **1. n.** 1. шашырау, бүрку; 2. сіркіреген жауын; қырау; **2. v.** 1. шашырату, бүрку; сіркіреу (жауын)

**sprint** [sprɪnt] – **1. n.** 1. жүлқыну, жүлқынып калу; 2. ырғу, жүтіріс, зымырау; 3. қысқа қашықтыққа жүгіру, спринт; **2. v.** қысқа қашықтыққа жүгіру

**sprout** [spraut] **n.** – бұтақ; өскін, шие

**spruce I** [spru:s] – **1. adj.** 1. кербез, сырбаз, әдемі; **2. v.** сәнге келтіру, безендіру; жасану;

**spruce II** [spru:s] **n.** – шырша

**spur** [spə:] – **1. n.** 1. шпора (аяқ киімдегі), өкше темір; 2. құстың қанатында, аяқтарындағы тырнақ; 3. таудың шыңы; **2. v.** 1. тебіну (атты); 2. түрткі болу

**spurious** ['spjuəriəs] **adj.** – 1. өтірік, жасанды, алдамшы; 2. некесізден туған

**surge-flax bot.** – қасқыржидек

**spy** [spai] – **1. n.** 1. шпион, тыңшы, құпия тыңшы; 2. жасырын аңду; **2. v.** 1. тыңшылықпен айналысу; 2. (spy on smb.) б/н артынан аңду; 3. сығалау, аңду

**spyglass** ['spaɪglɑ:s] **n.** – дүрбі (алыстағыны көрсететін құрал)

**squabble** ['skwɒbl] – **1. n.** 1. керісу; 2. ұрыс, талас; **2. v.** 1. керісу; 2. ұрысу, шекісу

**squander** ['skwɒndə] – **1. n.** ысырапшылық; **2. v.** 1. рәсуа қылу; 2. ысырап ету, босқа/текке шашу

**squandering** ['skwɒndərɪŋ] **n.** – рәсуагершілік

**square** [skweə] – **1. n.** 1. квадрат (геометриялық фигура); тік төртбұрыш; 2. алаң; 3. шаршы; 4. квартал; **2. adj.** 1. квадрат, шаршы; 2. параллельді, перпендикуляр; **3. adv.** 1. тура; 2. адал, таза, дұрыс; **4. v.** 1. шаршының түрін беру; тік төртбұрыш жасау/

салу; 2. тегістеу, туралау; **square metre шаршы метр; square kilometer шаршы шақырым**

**squash** [skwɒʃ] – **1. n.** 1.

жұмсартылған дене, ботка; 2. топ, жиын; **2. v.** 1. сзп/жаншып тастау, жемістің шырынғын сығып алу; 2. қактыға кіру, қысылыса өту

**squeak** [skwi:k] – **1. n.** шырылдау. **2. v.** шырылдау, шықылдау

**squeal** [skwi:l] **v.** – қынсылау

**squeeze** [skwi:z] **v.** – сығу, қысу, қапсыру; **clasp tightly in one's arms қапсыра құшақтау**

**squeezer** ['skwi:zə] **n.** – шырынсыққыш

**squelch** [skweltʃ] **n.** – шылпыл

**squint** [skwɪnt] **adj.** – қыли; **squint-eyed қыли көзді**

**squirrel** ['skwɪr(ə)] **zool.** – ақ тиін

**St. John's wort** [wɔ:t] **bot.** – шайқурай

**stab** [stæb] – **1. n.** шабу. **2. v.** шаншу, қадау

**stability** [stə'bilɪti] **n.** – тұрақтылық

**stabilization, to be stabilized v.** – тұрақтану

**stabilize** ['steɪbɪlaɪz] **v.** – тұрақтандыру

**stable I** ['steɪbl] **adj.** – берік

**stable II** ['steɪbl] **n.** – ат қора, мал қора

**stack** [stæk] – **1. n.** 1. мая, шошақ; 2. үйме, үйінді; **2. v.** 1. мая жасау

**stadium** ['steɪdɪəm] **n.** – стадион

**stalf** [sta:f] **n.** – 1. таяқ, аса таяқ; 2. желз;

**stage** [steɪdʒ] **n.** – сахара

**stagger** ['stægə] **v.** – былқылдау

**stairs** [steəz] **n.** – саты, басқыш, баспалдақ; **ladders биік баспалдақтар**

**stalk** [stɔ:k] **n.** – сабақ, өсімдік сабағы; **linear measure of a thread бір сабақ жін**

**stamen** ['steɪmən] **n.** – аталық  
**stammerer** ['stæməərə] **n.** – 1. тұтығу;  
 2. сақау

**stamp** [stæmp] – 1. **n.** 1. штамп, штампель; 2. печать, мөр. 2. **v.** штамптау, мөрлеу

**stand** [stænd] – 1. **v.** 1. тұру; 2. орын алу; 3. шыдау, шыдап бағу/көтеру, 4. ұрыну; 2. **n.** ұстаным; 2. мінбе; **transmit** *miserias, inhale, take care (of) with patience шыдап бағу*

**stand in align** – сапқа тұру

**stand up for v.** – болысу

**standard** ['stændəd] **adj.** – стандарт; үлгі; үлгікалып

**star** [stɑ:] – 1. **n.** жұлдыз. 2. **v.** жұлдызбен әшекейлеу

**star-spangled** ['stɑ:spæŋɡld] **adj.** – жұлдыздар қаптап кеткен

**star sirius astr.** – сүмбіле

**stare (at)** [stɛə] **v.** – бадыраю; тесіле қарау; қадалу; ақшию; **gaze (at)** (*fixedly, intently*); **stare** бір нүктеге қадалу

**starling** ['stɑ:liŋ] **n.** – қараторғай

**start** [stɑ:t] – 1. **n.** 1. старт; 2. басталу. 2. **v.** бастау

**start to spoil** [stɑ:t] **v.** – ністену

**starvation** [stɑ:'veɪʃən] **n.** – ашатұяқтылар

**starve** [stɑ:v] **v.** – аш болу, қарын ашу

**state** [steɪt] – 1. **n.** 1. күй, қал-жағдай; 2. мемлекет; 3. шғат; 2. **v.** 1. мәлімдеу, білдіру; 2. тұжырымдама беру; **independent state, independent тәуелсіз мемлекет**

**stately** ['steɪtlɪ] **adj.** – маңғаз; айбынды; мүсінді

**statement** ['steɪtmənt] **n.** – 1. пікір; 2. айтып беру, баяндау; 3. ресми отчет

**station** ['steɪʃ(ə)n] **n.** – аялдама; **tram stop** трамвай аялдмасы

**statuette** [stætju:'et] **n.** – мүсінше

**stature (posture)** **n.** – мүсін

**status** ['steɪtəs] **n.** – мәртебе; хал-жай; **wish good luck and happiness** *мәртебен өссін (артсын); be in the time of death* хал үстінде жатқан

**stay** [steɪ] – 1. **n.** мекендеу. 2. **v.** орналасу, жайлану

**steadily** ['stedɪli] **adv.** – біркелкі, бір қалыпты

**staying** ['steɪɪŋ] **adj.** – шыдамылық; **hardiness**; ['hɑ:dɪnəs]

**steal** [sti:l] **v.** – ұрлау

**steal up (to)** **v.** – ұрлану

**stealing** **n.** – ұрлық

**steam** [sti:m] **high in sky** **v.** – шарықтау; **fig. become proud (of)/ get a swelled head (over)** *шарықтау шегі*

**steak** [steɪk] **n.** – 1. бір кесек ет; 2. бифштек

**steel** [sti:l] **n.** – болат; құрыш; **strong steel** *құрыш болат*

**stench** [stentʃ] – 1. **adj.** сасық; 2. **n.** сасық иіс

**step** [step] – 1. **n.** 1. саты; 2. қадам; адым; аттам; 2. **v.** қадамдау; аттау; **stride; pace; not to step over, cross; transgress аттамау; the first steps, first move; fig. beginning** алғашқы қадам; **break the ice** алғашқы қадам жасау (бір нқрсеге, біреуге); **take the first step (to make up with smb.)** алғашқы қадам жасау (кінсін мойындауға и/е т.б.); **diplomatic step/move** дипломатиялық қадам; **walk, stride** (адымдап қадамдау); **step (over, across)** адымдау

**step-by-step** **adj.** – сатылы

**stepfather** ['step,fɑ:ðə] **n.** – өгей әке

**stepmother** ['step,mʌðə] **n.** – өгей шеше

**steppe** [step] **n.** – 1. дала; 2. түз, қыр; **steppe falcon** қырдың қыраны; **field flowers** түз гүлдері; **go on need** түзде шығу; **be on foreign land** түзде жүру; **go**

*to sleep outside (in steppe)* далаға түнеу;  
*uninhabited steppe* құлазыған қу дала

**steppe/uninhabited place** [step] n. – айдала

**stepped** adj. – сатылық

**steppe** [step] n. – дала, сахара

**sterile** ['sterail] adj. – 1. ұрықсыз;

2. нәтижесіз; 3. дәрімен тазартылған

**sterility** ['stə'riliti] n. – ұрықсыздық

**stick** [stik] n. – таяқ

**stick in(to)** [stik] v. – шаншу

**sticky** ['stiki] adj. – 1. жабысқақ;

2. жасқаншақ, тартыншақ

**still** [stil] – 1. n. тыныштық, 2. v.

жұбаты, тыныштандыру. 3. adj. тыныш, жылжымайтын. 4. adv. осы кезге дейін

**stilt** [stilt] n. pl. – ағашаяқ (*балдақ сияқты қолтыққа қысып, аяққа жалған жүретін екі таяқ*);

*ағашаяқпен жүру walk on stilts*

**stimulant** ['stimjulənt] adj. –

қоздыратын, қоздырушы; *асер ететін; causative agent* ауруды қоздырушы

**stimulant** n. – қоздырғыш; *causative agent (of a disease)* ауруды қозғағыш

**sting** [stin] – 1. n. шаншысқы, бізгек.

2. v. 1. шағу; 2. жәбірлеу

**stinginess** ['stindʒinəs] n. – сарандық

**stingy** ['stindʒi] adj. – сараң

**stir** [stə:] – 1. v. араластыру,

қыбырлау; 2. n. қимыл, move

**stirrup** ['stirəp] n. – үзңгі;

*companion-in-arms* үзңгілес

**stoat I** [stout] n. – ақ тышқан

**stoat II** [stout] v. – тігіп қою, жамап қою

**stock** [stɒk] n. – 1. тірек, сүйеніш;

2. тұтқа сап; 3. шикі зат

**stocking** ['stɒkin] n. – байпақ

**stocky** ['stɒki] adj. – тапал

**stolen** ['stəulən] adj. – ұрланған

**stomach** ['stʌmək] *anat.* – іш, асқазан;

карын

**stone** [stoun] n. – тас

**stoop** [stu:p] v. – енсею; *bend down and become straight* еңкейіңкіреп барып, бойын жазды

**stop** [stɒp] – 1. v. тоқталу, тоқтау; бөгөу; тоқтату; 2. n. үзіліс; *watch, clock be stopped* сағат тоқтап қалды; *тоқтағандай*

**storage** ['stɔ:ridʒ] n. – сақтау, сақтап қалу

**storehouse** ['stɔ:,haus] n. – қойма;

*reservoir, storage pond/pool* су қоймасы

**storeroom** ['stɔ:rum] n. – зат қоятын бөлме

**storey** ['stɔ:ri] n. – этаж, қабат

**stork** [stɔ:k] n. – ләйлек; *adjutant* үнді дәйлегі

**storm** [stɔ:m] n. – дауыл

**stormy** ['stɔ:mi] adj. – ағынды; *stormy rough* ағынды тасқын; *quick, fast river* ағынды өзен

**story** ['stɔ:ri] n. – хикая; әңгіме. tale; *әңгіме құрастырыңыз make (up) the story*

**story-teller** n. – ертегіші

**stout** [staut] adj. – берік, мықты

**stove** [stouv] n. – пеш

**straight** [streit] – 1. adj. 1. тура, түзу, 2. дұрыс, қатесіз, ақаусыз, кемістігі жоқ; 3. шын, адал; тура; сенімді; 2. adv.

1. түзу, тура, тік; 2. тікелей, тура; атап айтқанда; 3. қысқа, нұсқа; ашық, айқын

**straight away agreed** [streit ə'wei ə'grɪ:] v. – мақұлдай кетті, келісе кетті

**straighten** ['streitən] v. – түзулеу

**strand of wool** n. – қылшық

**strange** [streindʒ] adj. – 1. бөгде, бөтен; 2. үйренбеген, әдеттенбеген

**strapping** ['stræpin] adj. – бойшаң

**strawberries** ['strɔ:bəriz] *bot.pl.* – бұлдірген; жабайы қой бұлдірген

**strawberry** ['strɔ:bəri] n. – құлпынай; *strawberry jam* құлпынай тосабы

**stray** [streɪ] **adj.** – 1. үйсіз; 2. адасқан; 3. кездейсоқ; 2. **n.** 1. жолдан адасқан адам, адасқан мал; 3. **v.** 1. адасу, жол таба алмау; 2. кезу, шарлау

**stream** [stri:m] – 1. **n.** 1. сел, тасқын; ағым; 2. **v.** 1. ағу, құю; 2. желбіреу, желпілдеу; *a stream of cars* көлік ағымы

**street** [stri:t] **n.** – көше

**strength** [streŋθ] **n.** – әл, күш-қуат; *strength of mind* ынта-күш; *by own strength* өз күшімен; *be beyond one's power, strength, capacity* күші жетпей/шамасты келмеу

**strengthen** ['streŋθ(ə)n] **v.** – әлдендіру; нығайту

**strengthening** ['streŋθəniŋ] **n.** – бекініс; қорған; **fortress; to make a stand for smb.** біреуге қорған болу; **to give one's full support to smb.** біреуге қорған болу (біреуді қолдау үшін)

**stretch** [stretʃ] **v.** – керілу, созу

**stretch; stretch out v.** – шұбатылу

**stretcher** ['stretʃə] **n.** – зембіл

**strict** [strikt] **adj.** – 1. қатал, суық; 2. дәл, анық

**strictly** [striktli] **adv.** – қатаң; *voiceless consonant* қатаң дауыссыз

**strictness** [striktnes] **n.** – қаталдық

**stridulous** ['stridjuləs] **adj.** – шытқыл

**strike I** [straɪk] – 1. **n.** 1. мұнайдың н/е кеннің орнын табу; 2. сәт; 2. **v.** 1. ұру, ұрылу; 2. шапқалты шағу; 3. табу; 4. соғып істеу; 5. түсіру; 6. ойға келу; 7. таңдандыру, таң қалдыру

**strike II** [straɪk] – 1. **n.** ереуіл; 2. **v.** ереуілге шығу

**strike up song** [straɪk] **v.** – шырқау; *on top creative activity* шырқау бигінде

**string** [striŋ] – 1. **n.** 1. перне; 2. бау; 2. **v.** тізу

**stripe** [stri:p] – 1. **n.** 1. тілкем; алқап; 2. ұшып-қону алқабы; 2. **v.** 1. сыдыру, сыдырып алу; (strip of) тартып алу; тонап

кету; 2. шешіну, шешіндіру; 3. ыдырату, бөлшектеу; 4. құралсыздандыру

**strip** [straɪp] – 1. **n.** 1. жол-жол; тілім-тілім; 2. тілкем; 3. жолақ; 2. **v.** 1. жолақ жүргізу; 2. түрлі-түсті жолақтармен безендіру (киімді ж.т.б.)

**stroke** [strouk] **v.** – сипау

**stroll (about) v.** – аралау, **walk on guest, come to see; walk (a)round; travel through** аралап келді.

**strong** [strɒŋ] **adj.** – әлді; берік; қуатты; күшті

**strong wind storm** [strɒŋ] **n.** – алай-түлей; 2. **fig. chaos** алай-түлей

**structure** ['strʌktʃə] **n.** – 1. структура; 2. үй, гиммарат, құрылыс

**struggle** ['strʌgl] – 1. **n.** 1. күрес, тартыс; 2. күш салу; 2. **v.** 1. күресу; тартысу; 2. тырысу

**struggle collision** [kə'li:z(ə)n] **n.** – тартыс

**stub** [stʌb] **n.** – томар

**stubble** ['stʌbl] **n.** – аңыздық

**stubborn** ['stʌbən] **adj.** – қиянқес; бір беткей; *refractory spirit* қиянқес жан

**stubbornly** ['stʌbənli] **adv.** –

**studies n.** – ілім

**studio** ['stju:diəu] **n.** – сәнхана

**study of art n.** – өнертану

**study of literature n.** – әдебиеттану

**stuffiness** ['stʌfɪnəs] **n.** – қапырық

**stumble** ['stʌmbəl] **v.** – сүріну

**stupid** ['stju:pid] – 1. **adj.** 1. ақымақ, 2. қызықсыз; 3. *dial.* бірбеткей, қырық; 2. **n.** топас

**stupidity** [stju:'piditi] **n.** – ақылсыздық; ақымақтық, *foolishness, folly* ақымақтық

**sturgeon** ['stɜ:dʒ(ə)n] **n.** – шоқыр; бекіре; мекіре

**style** [stail] – 1. **n.** 1.1. стиль; өзіндік ерекшелік; 2. сән, үлгі; 3. әсемдік,

көркемдік; 4. тек, түр; 5. жыл санау; 6. жыл санау; 7. лауазым; 2. v. 1. біреуді лауазымен атау; 2. жаңашаландыру; жетістікке жеткізу

**subbotnik** [sʌbɒtnɪk] n. – сенбілік

**subdivision** [ˌsʌbdɪˈvɪʒən] n. – бөлімше

**subdue** [səbˈdjuː] v. – бағындыру

**subject** [ˈsʌbdʒɪkt] n. – пән

**subjunctive** [səbˈdʒʌŋ(k)tɪv] – 1. n. шартты рай; 2. adj. шартты

**submachine gunner** [sʌbməˈʃiːnɪŋɡʌn] *mil.* – автоматшы

**submerge** [səbˈmɜːdʒ] v. – шому

**submit (to)** [səbˈmɪt] v. – бағыну; бас ию

**subordinate clause** *gr.* – бағыныңқы сөйлем

**subordination** n. – қарамағында; *in subordination* қарамағында

**subscriber** [səbˈskraɪəb] n. – абонент

**subscription** [səbˈskrɪpʃ(ə)n] adj. – абонементтік; абонемент

**substance** [ˈsʌbst(ə)n(s)] n. – маңыз, зат, нәрсе, мән

**substantial** [səbˈstænjəl] adj. – мазмұнды; мағыналы; заттық; *intelligible speech* мағыналы сөз

**substantiation** n. – негіздеме

**substitute** [ˈsʌbstɪtjuːt] n. – алмастырушы; ауыстырушы

**subtract** [səbˈtrækt] *math.* – шегеру

**subtrahend** [ˈsʌbtrahend] *math.* – азайтқыш

**success** [səkˈses] n. – бақ, сәт, сәттілік

**successful** [səkˈsesfəl] adj. – сәтті

**succession** [səkˈseʃən] n. – мираскерлік

**successive** [səkˈsesɪv] adj. – дәйекті

**successor; follower** [ˈfɒləʊə] n. – ізбасар

**such** [sʌtʃ] adv. – сондай

**suck** [sʌk] v. – сору, ему

**sudden** [ˈsʌd(ə)n] adj. –

**suddenly** [sʌdənli] adv. – кенет, кенеттен, аңдаусыз; әбсәтте; қапылыста; *all of a sudden* әбсәтте

**suffer** [ˈsʌfə] v. – 1. қиналу; қор: (*from*) қор болу; 2. төзу, төзу/шыдау *be tormented (by); be tired/worn out, be exhausted* қиналып қалды; *be tormented by rain аурудан/жарықаттан қиналу*

**sufficient** [səˈfɪʃ(ə)nt] adj. –

**suffocate** [ˈsʌfəkeɪt] adj. – улағыш  
**sugar** [ˈjuɡə] n. – қант; шекер, құмшекер; *a lump of sugar* бір мүйір қант

**suggest** [səˈdʒest] v – 1. ұсыныс жасау, ұсыныс айту; 2. кеңес беру, ақыл айту, жөн сілтеу

**suggestion** [səˈdʒestʃən] n. – кеңес

**suicide** [ˈsuːsaɪd] – 1. n. 1. өзін-өзі өлтірушілік; 2. өзін-өзі өлтіруші; 2. v. өзін-өзі өлтіру/қол жұмсау

**suitcase** [ˈsjuːtkeɪs] n. – чемодан

**suit** [sjuːt] adj. – үйлесімді

**suitable** [ˈsuːtəbl, ˈsjuːtəbl] adj. – жарамды, ыңғайлы

**sultry** [ˈsʌltri] adj. – аптапты  
**sum up** [sʌm ʌp] v. – түйіндеу, қорытындылау; қорыту

**summarize** [ˈsʌm(ə)raɪz] v. – суммалау, қорытындылау

**summary** [ˈsʌmən] n. – мазмұндама

**summer residence** n. – саяжай

**summit (meeting)** [ˈsʌmɪt] n. – бас қосу

**summons** [ˈsʌmənz] n. – үндеу

**sun** [sʌn] n. – күн

**sun rays** [sʌn reɪz] n. – шуақ

**sunflower seeds** n. – күнбағар, күнбағыс

**superficial** [ˌsuːpəˈfɪʃəl] adj. – саяз, тайпақ

**superfluous** [su:'pə:flʊəs] **adj.** – артық; **unnecessary, excess; respect smb greater** артық сыйлау

**superior** [su:'piəriə] **adj.** – үстем; асқан; **gifted person** асқан дарын; **with big perseverance** асқан табандылықпен

**superiority** [su:'piəri'ɔrəti] **n.** – артықтық

**superlative form of adjective** *ling.* – асырмалы шырай

**supper** ['sʌpə] **n.** – кешкі ас; **evening time** кешкі сәт; **in the evening** кешқұрым

**supplement** ['sʌplimənt] – **n.** 1. қосу, үстеу; **2.v.** 1 қосу, үстеу;.

**supplementary** ['sʌpli'mentəri] *gr.* – бағыныңқы

**suppliant** ['sʌpliənt] **n.** – арызшы

**support** [sə'pɔ:t] **n.** – 1. демеу; 2. тірек, тіреу; 3. қостая, қолдау; сүйеу, көмек, сүйеніш; **without a prop, without support** тірексіз

**supposition** [sʌpə'ziʃən] **n.** – ұйғарым; қысым; **blood (arterial) pressure** қан қысымы; **atmosphere pressure** ауаның қысымы

**sure** [ʃʊə] – **1. adj.** 1. сенімді, берік; 2. көзі жеткен, сенген; 3. күдіксіз, тура, анық; **2. adv.** әлбетте, әрине

**surely** [ʃʊəli] **adv.** – қауіпсіз, қорқынышсыз; 2. сөз жоқ, шүбәсіз; 3. әрине, әлбетте

**surf** [sɜ:f] **n.** – 1. толқынның жағаға шарпуы; 2. теңіздің жағаға соққан толқыны

**surface** ['sɜ:fis] – **1. n.** үсті, бет жағы; сырты; **2.v.** қалқып бетке шығу; **3. adj.** үстіңгі

**surface of water** **n.** – су айдыны

**surpass** [sə'pɑ:s] **v.** – асу

**surplus** ['sɜ:p'lʌs] **adv.** – артық-ауыс

**surplus** **v.** – артылу

**surprise** [sə'praiz] – таңғалу, жағаптану

**surprise** [sə'praiz] **v.** – таңғалдыру

**surprised** [sə'praizid] **adj.** – таңданған

**surroundings** [sə'raʊndɪŋz] **n.** – маңай, **vicinage, around oneself** маңайына

**survey** ['sɜ:vei] **v.** – шолу

**susceptibility** [sə, septə'biliti] **n.** – сезінушілік

**suspect** ['sʌspekt] **v.** – сезіктену

**suspicion** [sə'spiʃən] **n.** – сезік

**sustained** [sə'steind] **adj.** – төзімді; **durable (about a fabric, clothes)** мәзімді

**swaddle** ['swɒdl] **v.** – бөлеу, құндақтау; **still in swaddling** аузынан ана сүті кетпеген

**swallow I** ['swɒləʊ] – **1. n.** 1. жұтым; 2. жұту; 3. жұтқыншақ; 4. қомағайлық; **2.v.** 1. жұту, жұтып қою; 2. шыдау, көну; 3. б/н бас тарту

**swallow II** ['swɒləʊ] **n.** – қарлығаш

**swan** [swɒn] **zool.** – аққу; **cob(-swan) (male)** аққу

**swarthy** ['swɔ:pɪ] **adj.** – қараторы

**swear** [swəə] **v.** – анттасу; шын сөз беру; **true friendship** шын достық; **that is really** шынында да

**sweat** [swet] **n.** – 1. тер; шық; 2. терлеу; **dripping with sweat** тер моншақтау

**sweep** [swi:p] **v** – 1. сыпыру; жинау, тазалау; 2. сілтеу, көзге ілмеу; **just only sweep out, take off** сытырсақ болды

**sweet** [swi:t] **adj.** – тәтті

**sweet** [swi:t] – **1. adj.** 1. тәтті; хош иісті; 2. жаңа, жас; 3. сарынды; сүйікті; **2. n.** 1. кәмпит, мұз кәмпит; 2. хош иіс; 3. сүйікті; 4. рахат, ләззат, құштар

**swell** [swel] – **1. n.** 1. жал, желсіз, тынықтағы толқын; 2. дыбыстардың күшеюі; 3. үстірт, көтеріңкі жер; **2.v.** 1. керілу, ісу, ісіну; **3. adj.** тамаша

**swiftness** **n.** – ұшқырлық



**swim** [swɪm] – 1. **n.** 1. жүзу, малту; 2. бас айналуы; 2. **v.** 1. жүзу, малту; 2. бас айналу; 3. жүздіру

**swindler** ['swɪndl ə] **n.** – ала аяқ, *cheat(er), trickster* ала аяқ

**swing** [swɪŋ] – 1. **n.** 1. тербелу, шайқалу; 2. әткеншек, алтыбақан; 3. ритм, ырғақ; 2. **v.** 1. тербелу; шайқалу; 2. ілу, асу; 3. бұру, бұрылу

**swirl** [swɜ:l] – 1. **n.** 1. иірім, жылым, тартпа; 2. **v.** иірімде иірілу

**switch** [swɪtʃ] **n.** – айырып-қосқыш; ажыратқыш; *button switch* кнопкалы ажыратқыш; *circuit breaker* автоматты ажыратқыш; *plug-switch* штепсельді ажыратқыш; *electric cluster switch* топтық ажыратқыш

**switch off** **v.** – сөндіру

**swoop** [swu:p] – 1. **n.** 1. төмен қарай ұмтылу; 2. **v.** төмен қарай ұмтылу; ұстау

**sword** [sɔ:d] **n.** – алдаспан, қылыш; семсер

**syllable** ['sɪləbl] **n.** – буын

**symbol** [sɪmbəl] **n.** – рәміз

**sympathetic** [ˌsɪmpəˈθetɪk] **adj.** – рақымды; тілектес

**sympathize** [sɪmpəˈθaɪz] **v.** – ұнату; *the thing which i liked ұнатқаным; one's liking* қоңілге ұнайтындай

**sympathy** [sɪmpəθi] **n.** – 1. көңіл/ниет білдірушілік; (*for, with*) тілектестік; 2. жаны ашу

**symposium** [sɪmˈpouziəm] **n.** – 1. достық әңгіме; 2. мақалалар жинағы

**synchronous translation** – ілеспе аударма

**synonym** ['sɪnənim] **n.** – синоним

**synonymous** [sɪˈnɒnɪməs] **adj.** – мағыналас

**synthetic** [sɪnˈθetɪk] **adj.** – синтез, синтездік

**syrup** ['sɪrəp] **n.** – жеміс шырыны

**system** ['sɪstəm] **n.** – жүйе, бір ізділік

**systematic(al)** [ˌsɪstəˈmætɪk(ə)] **adj.** – жүйелі, тәртіпті

**Syr-Darya** [sɪrˈdɑ:riə] **n.** – Сыр – Дария

## T

**T t** [ti] – ағылшын алфавитінің жиыр-масыншы әрпі

**tab** [tæb] **n.** – 1. ілмек; 2. ілгек

**tabby** [tæbi] **n.** – 1. ала мысық; 2. өсекші әйел

**table** [ˈteɪbl] **n.** – үстел; *round table* дөңгелек үстел; *table games, board games* үстел ойындары; *inf. addition record* үстелетін жазба

**table-cloth** [ˈteɪbl-klɒθ] **n.** – дастархан

**table napkin** [ˈteɪbəl-ˈnæpkin] **n.** – салфетка

**tablet** [ˈtæblət] **n.** – 1. тақтайша; 2. блокнот; 3. таблетка; 4. кесек (сабын, т.б.)

**taboo, tabu** [təˈbu:] – 1. **n.** тыйым, табу. 2. **adj.** тыйым салынған, ардақты, қадірлі. 3. **v.** тыйым салу

**tacit** [ˈtæsɪt] **adj.** – үнсіз (келісім беру), үндемей (кабылдау)

**taciturn/silent person** **n.** – үндемес

1. **tack** [tæk] – 1. **n.** 1. шеге, бүркеншікті шеге, батырма; 2. курс, саясат. 3. тамақ, ас; 2. **v.** 1. шегелеу, батырмамен жапсыру; 2. курсты өзгерту; *hard tack* сухарь; *soft tack* жұмсақ нан

**tackle** [ˈtækl] – 1. **n.** бұйым, керек-жарак, сайман, жабдықтар; 2. **v.** тіркеп қою, шегелеп қою, жалпап қою, байлап қою

**tacky** [ˈtæki] **adj.** – жабысқақ, желімді, созылмалы, созылымды

**tact** [tækt] **n.** – 1. такт, әдептілік, көрпенділік; 2. (муз.) такт, ырғақ

**tactical** [tækˈtɪk(ə)] **adj.** – 1. (әскери) тактикалық; 2. егіті

**tactically** [tæktik(ə)li] **adj.** –

эдеппен

**tactician** [tæk'tiʃ(ə)n] **n.** – тактикамен  
шұғылданушы

**tactics** [tæktiks] **n.** – 1. тактика; 2.  
әдіс; 3. ептілік

**Tadjik** [ta:'dʒi:k] **n.** – тәжік

**taffeta** ['tæfɪtə] **n.** – тафта (жұқа жібек  
мата)

**tag** [tæg] **n.** – қуыспақ

**tail** [teɪl] **n.** – құйрық; *fat-tail* құйрық  
май

**tailless** ['teɪləs] **adj.** – шолтаң,  
құйрықсыз

**tailless** ['teɪləs] **n.** – шұнақ

**tailor** ['teɪlə] – **1. n.** киім тігуші. **2.**  
**v.** 1. киім тігуші болып істеу; 2. киім  
тігу

**tailoress** ['teɪləris] **n.** – киім тігуші  
(әйел)

**taint** [teɪnt] – **1. n.** 1. маскаралық  
дақ; 2. бұзылғандық; **2. v.** бұзылу

**taintless** ['teɪntləs] **adj.** – мінсіз,  
мұнтаздай

**take rank** [ræŋk] **v.** – атак алу; *status*  
*or be reward (with)* атак алу

**take** [teɪk] **v.** – 1. алу; 2. апару; 3.  
тайрандау; 4. үлгі тұту; *take aback* таң  
қалдыру; *take after* ұқсау; *take down*  
жазу; *take from* әлсірету, азайту; *take*  
*out* құтылу, қозғау; *take on* қабылдау;  
*take over* жетістікке жету; *take to*  
*әуестену, құмарлану; take up with*  
*жақындасу; take to school* мектепке алу,  
уақытша алу; *take [teɪk], get, drive (off);*  
*drive (to a place); апарын тастау drive,*  
*take away*

**take a great interest (in smth.) v.** –  
әуестену

**take a root math.** – түбір шығару

**take away v.** – әкету, *take off, carry*  
(away) алып кету

**take in** [teɪk-in] **v.** – қабылдау

**take mutilation** [teɪk mjutəlɪʃən] **v.** –  
мертігу

**take off** [teɪk] **v.** – шешу; *fig. crack*  
*a problem, to tackle/solve a problem*  
мәселені шешу

**take offence (at) v.** – өкпелеу,  
ренжіу; *take umbrage (at); be/feel hurt*  
*(at)* өкпелеу, ренжіу; *don't be offended*  
өкпелеме

**take part (in)** [teɪk] **v.** – қатынасу

**take part v.** – атсалысу

**take trouble (over) v.** – әурелену;  
әлектену; *mess around (with)* әуре болу

**taking** [teɪkɪŋ] **n.** – басып алу

**take/have a good look (at) v.** –  
анықтап қарау, айыру; қарастыру

**talc** ['tælk] **n.** – тальк (медицинада  
және техникада қолданылатын ақ мине-  
рал ұлпасы)

**tale** [teɪl] **n.** – 1. повесть, әңгіме; 2.  
ертек, мысал; 3. өсек; *tell tales* өсек  
айту сөз тасу жеткізу; *talé-bearer*  
өсекшіл, шағымшыл; *talé teller* өсекші,  
шағымшы

**talent** [tələnt] **n.** – 1. дарын; 2. қабілет

**talented** [tələntɪd] **adj.** – дарынды;  
қабілетті; *gifted governer, leader*  
дарынды қолбасшы

**talented** [tələntɪd] **adj.** – талантты

**talé-teller n.** – ертегіші

**talisman** ['tællɪzmən] **n.** – тұмар.

**1. talk** [tɔ:k] – **1. v.** әңгімелеу,  
әңгімелесу, сөйлеу; *talk to oneself*  
- ішінен сөйлеу; *repeat to myself*  
ішінен қайталау; *talk over* талқылау,  
көндіру, көзін жеткізу; *talk round*  
бітіру, қаралып болу; *talk a person*  
*round*

көндіру. **2. n.** 1. әңгіме; 2. хабар,  
сыбыс; 3. құр сөз, бос сөз; 4. бос сөз; 5.  
пән, сабақ

**talkative** [tɔ:kətɪv] **adj.** – әңгімешіл,  
сөзшән

**talker** ['tɔ:kə] **n.** – көкітіндер, мылжын  
**talkie** ['tɔ:ki] **n.** – дыбысты кино  
**tall** [tɔ:l] **adj.** – ұзын, биік; ұзын(ша)  
 бойлы

**tall man adj. n.** – ұзынтұра  
**tallow** [tæləʊ] **n.** – май, тоң май  
**tally** ['tæli] – **1. n.** 1. ярлық; 2. тел-  
 құжат, тел-нұсқа, көшірме. **2. v.** ярлық  
 жапсыру

**talon** ['tælən] **n.** – тұяқ (айуанның)  
**tamable** ['teiməbl] **adj.** – үйретуге,  
 жаптықтыруға келетін, көнетін (мал,  
 айуан)

**tambourine** ['tæmb(ə)'ri:n] **n.** – там-  
 бурин, бубен

**tame** [teim] – **1. adj.** 1. колға  
 үйретілген; 2. тіл алғыш, көңіш, снжар;  
 3. жалықтыратын; **2. v.** 1. колға үйрету,  
 машықтау; 2. көну, көндіру

**tameness** [teimnes] **n.** – жуастық  
**tamer** ['teimə] **n.** – машықтаушы,  
 үйретуші

**tamp** [tæmp] **v.** – таптау, тегістеу  
**tamper** ['tæmpə] **v.** – 1. килігу,  
 кірісу, қыстырылу; 2. бірдемеге көндіру,  
 бағындыру, азғыру

**tan** [tæn] – **1. n.** күнге кую. **2. v.**  
 күнге кую. **3. adj.** күнге күйген

**tang** [tæŋ] – **1. n.** шылдыр, қатты  
 дыбыс. **2. v.** шылдарлау, сылдырлау  
**tangerine** [tændʒ(ə)'ri:n] **n.** – ман-  
 дарин

**tangibility** [tændʒi'biliti] **n.** –  
 сезіншітік, сипап (денемен, колмен)

**tangle** ['tæŋgl] – **1. n.** шатақ,  
 былықпа. **2. v.** шатасу, былығы

**tango** ['tæŋgəu] **n.** – танго  
**tank** [tæŋk] **n.** – 1. цистерна, бак,  
 сұйықкойма; 2. бассейн; 3. танк

**tanker** ['tæŋkə] **n.** – танкер  
**tannery** ['tæn(ə)ri] **n.** – былғары  
 заводы.

**tap** [tæp] – **1. n.** ағызғыш, кран; *spill;  
 pour out* ағзызып-тамыз; **2. v.** қағу, ұру  
 (есікті). **2. n.** жай ұру, қағу

**tape** [teip] – **1. n.** 1. тоқыма, бау, та-  
 сна, лента; 2. телеграф лентасы; 3. мәре  
 жолағы; red tape - волокита, быллық, бю-  
 рократизм; tape-line - рулетка, өлшейтін  
 лента. **2. v.** баумен тоқу, таспамен орау.

**tape recorder** [ri'kɔ:de] **n.** – үнжазғы  
**tapestry** ['tæpistri] **n.** – 1. gobелен; 2.  
 каптау, обой

**tapster** ['tæpstə] **n.** – буфетші  
**tar** [tɑ:] – **1. n.** қара май. **2. v.** қара  
 май жағу

**tarantella** [tær(ə)n'telə] **n.** – таран-  
 телла (Италия, халқының би әуені)

**tarantula** [tə'ræntjulə] **n.** – тарантула  
 (өрмекші)

**tarboosh** [tɑ:'bu:ʃ] **n.** – такия  
**tardy** ['tɑ:di] **adj.** – 1. шабан, баяу,  
 бәсен, ақырын, жай; 2. кешіккен

**target** ['tɑ:git] **n.** – нысана

**tariff** ['tærif] **n.** – тариф

**tarn** [tɑ:n] **n.** – кішкентай тау көлі  
**tarnish** ['tɑ:nɪʃ] – **1. v.** күңгірттену,  
 сөну. **2. n.** күңгірттік, сөніккілік

**tarpaulin** [tɑ:'pɔ:lin] **n.** – су өтпейтін  
 брезент, мотростың су өтпейтін киімі

**tarry** ['tæri] **1. adj.** қара май  
 жағылған, былғанған. **2. v.** 1. кешіктіру,  
 асықпау; 2. күту, тоқтау

**tart** [tɑ:t] **n.** – 1. қаусырма (жеміспен  
 тосаппен); 2. торт (тәтті нан)

**tartan** [tɑ:t(ə)n] **n.** – шотландка (мата)

**Tartar** ['tɑ:t ə] – **1. n.** татар. **2. adj.**  
 татар.

**task** [tɑ:sk] – тапсырма, жұмыс

**tassel** ['tæs(ə)l] **n.** – шашақ

**taste** [teist] – **1. v.** тату, дәмін тату;  
 ауыз тию; **2. n.** дәм; *leave a bad taste  
 in the mouth* жүрегін айныту

**tasteless** [tæstlis] **adj.** – дәмсіз

**tasty** ['tæsti] **adj.** – дәмді; дәмдірек  
**taster** ['teɪstə] **n.** – дегустатор, дәмші  
 (тамақ өнеркәсібінің дәмші маманы)

**tastily** ['teɪstɪli] **adv.** – әдемі

**tasty** ['teɪsti] **adj.** – тәтті, дәмді.

**tatter** ['tætə] **n.** – шүберек, алба-жұлба киім

**tattered** ['tætəd] **adj.** – жыртылған

**tattle** ['tætl] – 1. **v.** мылжыңдау, көп сөйлеу, өсек айту. 2. **n.** бос сөз, өсек

1. **tattoo** ['tæːtu] – 1. **n.** кешке берілетін белгі. 2. **n.** барабан соғу, қағу

2. **tattoo** ['tæːtu] – 1. **v.** таңбалау.

2. **n.** қал жасау (адам денесіне салына-тын әшекей сурет)

**tatarian maple** **n.** – қарашаған

**taunt** [tɔːnt] – 1. **n.** мазақ, келеке;

2. **v.** мазақтау, келемеждеу

**taut** [tɔːt] **adj.** – 1. қатты керілген (зат туралы); 2. қатаң, дайын, жинақты (кісі туралы)

**tautly** [tɔːtli] **adv.** – жинақты, әзір

**tautology** [tɔːˈtɒlədʒi] **n.** – қайталай беру

**tautological** [tɔːˈtɒlədʒɪk(ə)] **adj.** – қайталанатын

**tavern** ['tævn(ə)] **n.** – 1. таверна, кабак; 2. кішкентай меймаихана

**tawdry** ['tɔːdri] – 1. **adj.** шаңқиған, ала-құла, ұнамсыз. 2. **n.** тартымсыз әшекей

**tawny** ['tɔːni] **adj.** – сары қоңыр

**tax** [tæks] **n.** – салық

**tax assessment** [tæksə'sesmənt]

**v.** – салық салу

**tax bearer** [tæks'beərə] **n.** – салық төлеуші

**taxable** ['tæksəbl] **adj.** – салық салуға жататын

**taxation** [tæks'eɪʃ(ə)] **n.** – салық салушылық, салық алушылық

**taxi** ['tæksi] – 1. **n.** такси. 2. **v.** таксимен жүру, таксиді жүргізу

**taxicab** [tæksɪkæb] **n.** – такси

**taximeter** [tæksi,mɪ:tə] **n.** – таксо-метр, санауыш (таксидің)

**tea** [ti:] **n.** – шай; **tea-caddy** шай сауыт; **tea-cake** шайға берілетін торт, тәтті нан; **tea-chest** шай жәшігі; **tea-cloth** шай дастарқаны, шай орамал; **tea-cup** шыны-аяқ; **tea-garden** шайхана; **tea-house** ресторан; **tea-kettle** шайнек; **tea-leaf** (pl.) шайдың самасы; **tea-party** қонақ шайы, шайға шақырылған компания; **tea-pot** аққұман, тасқұман, шайнек; **tea-room** кафе; **tea-rose** сары гүл; **tea-service**, **tea-set** шай сервизи; **tea-spoon** шай қысығы; **tea-things** шай жабдығы; **tea-tray** поднос; **tea-urn** самауыр

**tea pot** [pɒt] **n.** – шайнек, шәйнек

**tea spoon** [spu:n] **n.** – шай қасық

**tea** [ti:] **n.** – шай; **put the teapot on fire** шай қою; **boil teapot** шай қайнату

**teach** ['ti:tʃ] **v.** (taught [t]) – оқыту, үйрету, сабақ беру, тазайын тарттыру

**teacher** ['ti:tʃ] **n.** – 1. ұстаз; 2. үйретуші; **tutor**, **mentor**, **preceptor** тәлімгер

**teacher's common room** **n.** – ұстазхана

**teal** [ti:l] **n.** – шүберегі

**team** [ti:m] **n.** – 1. ойнаушылар командасы (екі жақ болып ойнайтын-дар); **team-member** ойнаушы (мүше); **team-work** жабылып істеу; 2. жегу; **team with bipizın** істеу

**teamster** ['ti:mstə] **n.** – мал айдаушы, арбашы.

**teapot** ['ti:pɒt] **n.** – аққұман

**tear** I [tiə] – 1. **v.** 1. үзу, жұлу, жұлып алу; айыру; кесіп алу; 2. жырту; 3. тозу, азып-тозу; 4. мазасын алу, азапка салу, қинау; 5. (tear into) шабуыл жасау, бассалу; б/н белсенділікпен қолға алу; 2. **n.** 1. жарылу; 2. жыртқық, тесік, тілік; 3.

асығыстық *lose connexion* кол үзу; *lose hope* үміт үзу; *it's the time to break off* үзер шағың

**tear** II [tiə] – 2. н. көз жас; *in tears* жылау; *shed tears* көз жасын тоғу *tear-drop* көз жасының тамшысы; *tear-gas* көзден жас ағызатын газ

**tease** [ti:z] v. – мазақтау, ызаландыру, мазасын алу; *make a laughing-stock (of)* мазақ қылу

**teaser** [ti:zə] n. – 1. бұзақы, жан-жалқай, сотқар, мазасын алғыш

**teasingly** [ti:ziŋ] adv. – ызаландыра

**teat** [ti:t] n. – емшек, үрпі

**technical** ['teknik(ə)] adj. – техникалық

**technician** ['teknij(ə)n] n. – техник, эксперт

**technique** ['tek'ni:k] n. – техника, әдіс

**technology** ['tek'nɒlədʒi(ə)] n. – технология

**technological** [,teknə'lɒdʒik] adj. – технологиялық

**technologist** ['tek'nɒlədʒist] n. – технолог

**teddy bear** [tedi bæ] n. – ойыншық аю

**tedious** ['ti:diəs] adj. – қыңқылдақ, жалықтыратын

**tedium** ['tri:diəm] n. – зерігу, іш пісу.

**teem** [ti:m] v. – мол болу, көп болу; *teem with* - молшылық

**teens** [ti:nz] n. pl. – 13 жастан 19-ға дейін жас аралығы.

**teeth** [ti:θ] n. pl. – тістер

**teethe** [ti:ð] v. – тіс жару, тіс шығу

**telegram** ['teligræm] n. – телеграмма

**telegraph** ['teligra:f] – 1. n. телеграф; *telegraph-pole (post)* n. - телграф бағанасы; *telegraph-wire* n. - телеграф сымы; 2. v. телеграмма беру

**telepathy** [tə'lepəθi] n. – телепатия

**telephone** ['telifoun] – 1. n. телефон. 2. v. телефон соғу

**telephone message** ['telifoun 'mesidʒ] n. – телефон, хат

**telephoto** ['telifoutou] n. – жақын етіп көрсету

**telephotograph** ['telifoutəgra:f] n. – 1. телефотограф; 2. сурет шығару

**telescope** ['teliskoup] – 1/ n/ телескоп, дүрбі. 2. v. соғылу

**telescopy** [tɪ'leskəpi] n. – телескоптағы көрініс

**television** ['teli,vizən] n. – телевидение

**televise** ['telavaiz] v. – теледидармен көрсету

**tell** [tel] v. (**told** [ɪ]) – 1. айту; 2. хабарлау; 3. бұйыру, бұйрық беру; 4. санау; 5. біліну, көріну; 6. әсер ету

**teller** ['telə] n. – 1. әңгімеші, әңгіме айтушы; 2. санаушы (дауыс санаушы); 3. кассир

**telling** ['telɪŋ] adj. – мәні көп, өте маңызды

**telltale** ['telteil] n. – өсекші

**temper** ['tempə] – 1. n. мәнез-құлық, темперамент; *lose one's temper* ашулану, ызалану; *keep (control) one's temper* сабырлы, байсалды болу; *out of temper* ызалы; 2. көңіл-күй. 2. v. 1. жұмсарту; 2. басу; 3. жөнге басу

**tempered** ['tempəd] adj. – көңіл-күй; *good-tempered* көңілді; *bad-tempered* ашулы

**temperament** ['temp(ə)rəmənt] n. – 1. темперамент; 2. өткір мінезділік; 3. қазбалық, жігерлік

**temperance** ['temp(ə)r(ə)ns] n. – ұстамдылық, сабырлық

**temperate** ['temp(ə)rət] adj. – 1. ұстамды, сабырлы; 2. қоңыр салқын (климат)

**temperature** ['tempəritʃə] n. – температура; *take one's temperature* температурасын өлшеу; *have (run) a*

**temperature** *температурасы бар; high temperature* қызуы *көтерілді*

**temple** ['tɛmpl] **n.** – 1. храм (үлкен шіркеу); 2. самай

**temporal** ['tɛmp(ə)r(ə)] **adj.** – 1. дүниелік; 2. өткінші, уақытша

**tempo** ['tɛmpəu] **n.** – 1. темп, шапшаңдық; 2. қарқын

**temporary** ['tɛmp(ə)r(ə)n] **adj.** – уақытша

**tempter** ['tɛm(p)tə] **n.** – алдаушы, еліктеуші, арбағыш, еліктіргіш. сиқыршы, азғырғыш, әзәзіл

**The Tempter** ['tɛmptə] **n.** – шайтан

**tempt** [tɛmpt] **v.** – 1. еліктіру, арбау; 2. қызықтыру; 3. байқау

**tempting** ['tɛm(p)tɪŋ] **adj.** – қызықтырарлық, қызықтыратын

**ten** [tɛn] **num.** – он

**tenable** [tɛnəbl] **adj.** – 1. берік, нық, орнықты; 2. қисынды

**tenacious** [tɪ'neɪʃəs] **adj.** – мықты, берік

**tenancy** ['tɛnənsi] **n.** – 1. үй жалдау, жалға үй беру, пәтерге беру; 2. жалдың мерзімі; 3. жалға берілген үй

**tenant** ['tɛnənt] – 1. **n.** 1. арендатор, жалдаушы (үй, жер); 2. тұрғын. 2. **v.** жалдау, жалға беру

**tend** [tɛnd] **v.** – бейімделу, жуықтау, бағу, күту, қарау

**tenditious-tendicious** [tɛn'dɛnʃəs-tɛn'dɛnʃəs] **adj.** – бір беткей

**tendency** [tɛn'dɛnsi] **n.** – тенденция, бейімділік

**tender** ['tɛndə] – 1. **n.** 1. күзетші, күтуші; 2. вагон, кеме; 3. өтініш, ұсыныс; 4. төлеу. 2. **v.** 1. ұсыныс жасау, өтініш; 2. арыз ету; 3. келісу

**tenderly** ['tɛndəli] **adj.** – нәк, пейілді

**tender addressing to father** **n.** – әкетай

**tender addressing to granny** **n.** – әжетай

**tender addressing to a baby** – балапаным

**tenderness** ['tɛndənəs] **n.** – аруяттылық; елгезектік, мейірімділік

**tenderfoot** ['tɛndəfʊt] **n.** – жаңа келген, үйренбеген

**tendon** ['tɛndən] **n.** – сіңір, тарамыс

**tenement** ['tɛnɪnmənt] **n.** – пәтер, үй (жалға берілетін пәтер, үй, жер)

**ten-fold** ['tɛnfəʊld] **adj.** – он есе

**tenner** ['tɛnə] **n.** – ондық

**tennis** ['tɛnɪs] **n.** – теннис

**tenor** ['tɛnə] **n.** – 1. тенор; 2. ағыс; 3. мазмұн

**tense** [tɛns] – 1. **n.** грамматикалық шак; 2. **adj.** тартқан, тартылған, тар; 3. тартыншақтау

**tension** [tɛn(ə)n] **n.** – күш салу, зорлану, ынталану

**tent** [tɛnt] **n.** – шатыр

**tentacle** ['tɛntəkl] **n.** – қармалауыштар (жәндіктердің сезу мүшелері)

**tenth** [tɛnθ] **num.** – оныншы

**tenuous** ['tɛnjuəs] **adj.** – 1. жұқа; 2. сирек

**tenure** ['tɛnjuə] **n.** – менгеру, басқару.

**teepee** ['ti:pi:] **n.** – вигвам

**tepid** ['tɛpid] **adj.** – 1. жылылау;

2. суық (махаббат)

**term** [tɜ:m] **n.** – 1. семестр; 2. мерзім, мезгіл; 3. шарт; 4. термин; 5. статья; 6. пункт; *come to terms, make terms* біреумен келісу, *bring a person to terms* шарттарды қабылдауға зорлап көндіру, *be on good (bad) terms with* жақсы (жаман) қарым-қатынаста болу, *not to be on speaking terms with* бір-бірімен сөйлеспей

**terminable** ['tɜ:mɪnəbl] **adj.** – белгілі мерзім, шек қойылған

**terminal** ['tɜ:mɪn(ə)] – 1. **adj.** соңғы (соңғы станция, соңғы буын, соңғы сөз);

2. **n.** 1. темір жолдың тұйық жері, соңы; 2. сым темірдің ұшы; 3. семестр
- terminate** ['tɜːmineɪt] **v.** – 1. аяқтау;
2. бітіру, орындау, тоқтату; 3. шек қою
- termination** ['tɜːmi'neɪʃ(ə)n] **n.** – 1. соңы, ақыры; 2. қорытынды
- terminology** [ˌtɜːmi'nɒlədʒi] **n.** – терминология
- terminological** [ˌtɜːmi'nɒlədʒik(ə)] **adj.** – терминологикалық
- terminus** ['tɜːrnɪnəs] **n.** – 1. шек; 2. соңғы станция
- termite** ['tɜːmaɪt] **n.** – термит (ыстық жақта болатын құрт-құмырска)
- tern** [tɜːn] **n.** – қаркылдақ шағала (теңіз құсы)
- terrace** ['terəs] **n.** – терраса
- terra-cotta** [ˌtɜːrə'kɒtə] – 1. **n.** терра-кота, күйдірілген сары саз (ыдыс жасау үшін). 2. **adj.** 1. қоңыр қызыл; 2. күйдірілген саздан істелінген
- terrain** [tə'reɪn] **n.** – жер көлемі
- terrapin** [tə'reɪpɪn] **n.** – су тасбақасы
- terrestrial** [tə'restriəl] **adj.** – жердегі, құрлықтағы
- terrible** ['terɪbl] **adj.** – 1. қорқынышты, керемет; 2. күшті; 3. жаман
- terrier** ['tɜːriə] **n.** – терьер (ит)
- terrific** [tə'rɪfɪk] **adj.** – жап түршігерлік, сұмдық, көп
- terrify** ['tɜːrɪfaɪ] **v.** – қатты қорқыту, шошыту
- territorial** [ˌtɜːrɪtɔːriəl] **adj.** – аумақтық
- terror** ['tɜːrə] **n.** – 1. қорқыныш, зәресі ұшу; 2. террор; 3. қорқытушы адам
- terrorism** ['tɜː(ə)rɪzəm] **n.** – лаңкестік, терроризм
- terrorist** ['tɜː(ə)rɪst] **n.** – лаңкес, террорист
- territory** ['tɜːrɪt(ə)rɪ] **n.** – аймақ, *safety zone қауіпсіздік аймақ; climatic zone климаттық аймақ; combat zone ұрыс*

*аймағы (зоны); danger zone қауіпті аймақ; security zone күзетілетін аймақ (территория)*

**terse** [tɜːs] **adj.** – қысқа

**tertian** ['tɜːʃ(ə)n] **n.** – безгек.

**test** [test] – 1. **n.** 1. сын, байқап көру; 2. зерттеу; 3. анализ (медицина); 2. **v.** 1. сынга алу, тексеру; 2. тәжірибе жасау; *put to the (a) test тырысып көру, сынап көру*

**tester** ['testə] **n.** – сынаушы, балық аулаушы

**testament** ['testəmənt] **n.** – өсиет

**testamentary** [ˌtestə'ment(ə)rɪ] **adj.** – өсиетпен қалдырылған

**testate** ['testɪt, 'testetɪt] **adj.** – өзі өлгеннен кейін басқа біреуге өсиет қалдыру

**testator** [tes'teɪtə] **n.** – өсиет қалдырушы

**testatrix** [tes'teɪtrɪks] **n.** – өсиет айтқан (әйел)

**testify** ['testɪfaɪ] **v.** – 1. куәландыру, куәлік беру; 2. сендіру, нандыру

**testimonial** [ˌtestɪmɔːniəl] **n.** – 1. мінездеме, ұсыныс хат; 2. мекен-жай, құттықтау хат

**test pilot** ['test'paɪlət] **n.** – сынаушы ұшқыш

**testy** ['testɪ] **adj.** – ашуланшак, кейігіш

**tetchy** ['tɛtʃɪ] **adj.** – ашуланшак

**tete-a-tete** [ˌteɪtə:'teɪt] **adv.** – онаша, көзбе-көз, өзінше

**tethering/hitching post, tether** ['tɛðə] – атқазық

**text** [tekst] **n.** – мәтін, тақырып, қолтаңба

**textile** ['tekstail] – 1. **adj.** тоқыма, тоқымалық. 2. **n.** тоқыма мата, кездеме

**textile worker** ['tekstail 'wɜːkə] **n.** – тоқушы

**textual** ['tekstʃuəl] **adj.** – мәтінмен тура, дәлме-дәл

**texture** ['tekstʃə] n. – 1. мата;  
2. мазмұн

**than** [ðæn] ан, ме, ен. – **he is taller than his sister** ол қарындасынан қарағанда биігірек

**thank** [θæŋk] – 1. v. рақмет/ алғыс айту; 2. n. thanks (pl.) рақмет, алғыс; **thank you** рақмет сізге; **thanks to** арқасында, себепті, себебімен, нәтижесінде; **thanks to labour** еңбегінің арқасында

**thankful** ['θæŋkful] adj. – разы

**thankworthy** ['θæŋk,wə:ði] adj. – алғыс айтуға тұрарлық

**that, those** pl. [ðæt] – 1. **demon.pron.** ана(у), анадағы; сол, әлгі; 2. **rel. pron.** зат есімнің орнына қолданылатынсөз, әлгі. 3. **conj.** күрделі сөйлемдерде екі сөйлемді байланыстырушы (сондайлық, сондай-ақ, үшін). 4. **adv.** сонша ғана, сондай-ақ; **of that time** сол кездегі; **in that room** ана бөлмеде; **over there** ана жаққа; **from there** ана жақтан; **it seems they has stopped in that house** сол үйге түскен екен; **that year** сол жылы; **still at that time** сол кезде-ақ

**thatch** [θætʃ] – 1. n. 1. шатыр (сабан жапқан шатыр); 2. сабан. 2. v. сабан жабу.

**thaw** [θə:] – 1. v. еру, жібу; 2. v. 1. еру, жібу, жылымық; 2. ақ пейілділік

**the** [ði:], [ði], [ðə] – артикль, белгілі артикль; белгілі зат есімдердің, тұрақты сөз тіркестерінде, реттік сан есімдердің, қайталанбайтын зат есімдердің және кейбір географиялық атауларының алдында қолданылады; **the Air Force(s)** әскери-әуе күштері; **military aviation, military air әскери-әуе күштері; the best** маңдай алды; **the day after tomorrow** арғы күні; **the day before** қарсаңында; **the day before yesterday** алдыңкүні; **the end of the world; doomsday** ақырзаман; **the first** бірінші; **for the first time** бірінші рет;

**the foothills of Alatau** Алатау етегі; **the Koran** құран; **the name of kin** алшын; **the same** әлгідей. **idem, similar (to); like; such (a/an)** әлгідей; **the slope of Alatau** Алатау бөктері; **the surface of water** айдын; **amplify** ['æmplifai] айдындану **sleep-walker** ['sli:p,wɔ:kə] somnambulіs айкөзбе; **the time of evening prayer** намазшам; **the west** батыс; **on the west** батысында; **west coast** батыс жағалау

**theatre** ['θiətə] n. – 1. театр; 2. дәрісхана, аудитория (дәріс, бағдарламаларға арналған үлкен бөлме)

**theatrical** [θi'ætrik(ə)] adj. – 1. театрлық; 2. жасанды, табиғи емес

**thee** [ði:] pron. – сен

**theft** [θeft] n. – ұрлаушылық

**their** [ðeə] pron. – олардың

**them** [ðem] pron. – оларды, соларды

**theme** [θi:m] n. – тақырып

**themselves** [ðem'selvz] pron. – өздерін, өздеріне

**then** [ðen] adv. – сосын, сондағы

**thence** [ðen(t)s] adv. – 1. сол уақыттан бері; 2. сондықтан, сол себепті

**thenceforth** [ðens'fɔ:θ] adv. – сол кезден бері

**theologian** [θiə'lɔ:dʒiən] n. – діншілдер

**theology** [θi'ɔ:lədʒi] n. – теология (дін туралы ғылым)

**theorem** ['θiəərəm] n. – теорема

**theoretical** [θiə'retik] adj. – теориялық

**theorist** ['θiəri:st] n. – теорияшыл

**theorize** ['θiəri:z] v. – мәселені теория тұрғысынан шешу

**theory** ['θiəri] n. – теория

**therapeutic(al)** [,θerə'pjʊ:tik(ə)] adj. – терапиялық

**therapeutics** [,θerə'pjʊ:tiks] n. pl. – терапия



**there** [ðeə] – 1. **adv.** 1. сонда, онда, сол жерде; 2. осында; 2. бар, сонан кейін; **there is, there are** бар, тұр, жасты; **here and there** әр жерде; **there and then** ізінше, кідірмей.

**therefore** [ˈðeəfɔ:] **adv.** – сондықтан

**thereabout(s)** [ˈðeəəˈbaʊt(s)] **adv.** – жақында, таяу жерде

**thereafter** [ˌðeəˈɑːftə] **adv.** – содан бері, сол уақыттан бері

**thereat** [ˌðeəˈæt] **adv.** – сонда, сол уақытта

**thereby** [ˌðeəˈbaɪ] **adv.** – сүйтіп, осымен

**therefore** [ˈðeəˈfɔ:] **adv.** – сондықтан, солай болған соң

**therein** [ˌðeəˈrɪn] **adv.** – сол жерде.

**thereof** [ˌðeəˈɔv] **adv.** – мынадан, содан

**thereon** [ˌðeəˈfɔn] **adv.** – сонан, онан кейін

**thereto** [ˌðeəˈtʃu:] **adv.** – соған, оған қоса, онымен бірге

**thereunder** [ˌðeəˈlʌndə] **adj.** – астындағы, төмендегі

**thereunto** [ˌðeəˈlʌntu:] **adv.** – оған қоса

**thereupon** [ˌðeəəˈpɒn] **adv.** – сондықтан

**therewith** [ˌðeəˈwið] **adv.** – сонымен, онымен, дереу.

**therewithal** [ˌðeəˈwiðˈɔ:l] **adv.** – дереу

**thermal** [ˈθɜːml] **adj.** – жылы, ыстық (бұлақтар)

**thermometer** [θəˈmɒmɪtə] **n.** – термометр

**thermos** [ˈθɜːmɒs] **n.** – термос

**thesaurus** [θiˈsɔːrəs] **n.** – 1. байлық қоры сақталатын орын; 2. сөздік

**these** [ðiːz] **pron. pl.** – осылар, мыналар

**thesis** [ˈθiːsɪz] **n.** – 1. тезис; 2. диссертация; 3. шығарма

**they** [ðei] **pron.** – олар

**thick** [θɪk] **adj.** – қалың, қою; **thick/bushy eyebrows** қалың қас; **dense population** қалың жұртшылық, қалың көпшілік /қалың тұрғындар

**thick gut** [ɡʌt] **n.** – тоқ ішек

**thicken** [ˈθɪkən] **v.** – қоюлана түседі

**thickened kefir** **n.** – қойырtpaқ

**thicket** [ˈθɪkɪt] **n.** – қалың орман, ну тоғай

**thickhead** [ˈθɪkhed] **n.** – топас

**thickness** [ˈθɪknəs] **n.** – 1. қоюлық, қалыңдық; 2. сезімдік

**thickset** [θɪkˈset] **adj.** – талпақ

**thief** [ˈθiːf] **n.** – ұрлықшы

**thieve** [ˈθiːv] **v.** – ұрлау

**thievery** [ˈθiːv(ə)rɪ] **n.** – ұрлық

**thievish** [ˈθiːvɪʃ] **adj.** – қолының сұғанағы бар, ұры

**thievishly** [ˈθiːvɪʃli] **adj.** – ұрышарша

**thigh** [θaɪ] **n.** – сан, жамбас

**thimble** [ˈθɪmbl] **n.** – оймақ

**thin** [θɪn] **adj.** – арық; ашан; жіңішке

**thinly** [ˈθɪnli] **adv.** – 1. сирек; 2.

жіңішке

**thing** [θɪŋ] **n.** – нәрсе, зат, мүлік

**things** [θɪŋz] **n.** – бұйымдар

**think** [θɪŋk] **v.** – 1. ойлау, ойлану; 2. санау, есептеу; 4. сену, нану, есептеу; 5. елестету; **think about (of)** ойлау, еске түсіру; **think of** елестету, ойлау, білу; **think better of** жақсылан ойлану; 3. түсіну; **think something out** жоқпарлау; **think over** пайымдау; **think fit (good) to** таңдау

**thinkable** [ˈθɪŋkəbl] **adj.** – мүмкін

**thinker** [ˈθɪŋkə] **n.** – ойшы, ойлаушы

**thinking** [ˈθɪŋkɪŋ] **adj.** – арқылы, есті

**third** [θɜːd] **num.** – үшінші

**thirdly** [θɜːdli] **adv.** – үшіншіден

**thirst** [θɜːst] – 1. **n.** 1. шөлдеу, аңсау; 2. көксеу, аңсау. 2. **v.** 1. шөлдеу, аңсау,

сусау; 2. көксеу, аңсау; **have a thirst**  
*шолдеу, аңсау, сусау*

**thirsty** ['θɜ:sti] **adj.** – шөлдеген,  
аңсаған

**thirteen** [θə:'ti:n] **num.** – он үш

**thirteenth** [θə:'ti:nθ] **num.** – он  
үшінші

**thirtieth** [θə:'ti:θ] **num.** – отызыншы

**thirty** ['θɜ:ti] **num.** – отыз

**this** **pron.** – бұл; *delights of these area*  
*бұл оңірдің асар корігі; in this place,*  
*here* бұл маңайда

**this way, that way** **adv.** – былай; *move*  
*away* былай тұр

**this way, that way and every way** **adv.**  
– алай-бұлай

**this year** **adv.** – биыл

**thistle** ['θisl] **bot.** – шоғайна

**thong** [θɒŋ] **n.** – қайыс, қамшы

**thorax** ['θɔ:ræks] **n.** – қалқанша;

*thyroid gland* қалқанша без

**thorn** [θɔ:n] **n.** – тікенек, тікен

**thorny** ['θɔ:ni] **adj.** – 1. тікенекті; 2.  
қиын; *a thorny path* қиын жол

**thorough** ['θɜ:ə] **adj.** – 1. толық;  
2. ұқыпты

**thoroughly** ['θɜ:əli] **adv.** – әбден,  
мұқият, тиянақты

**thoroughbred** ['θɜ:əbred] **adj.** –  
тұқымды

**thoroughbred horse** ['θɜ:əbred] **n.** –  
арғымақ

**though** [ðəu] **adv.** – дегенмен; *though*  
*i said* дегенменде

**those** [ðəuz] **pron. pl.** – аналар, олар

**though** [ðəu] – 1. **adj.** бірақ,  
дегенмен. 2. **conj.** үйтсе де, қайтсе де,  
қалай да

**thoughtful** [θɔ:tfʊl] **adj.** – ойлы

**thousand** ['θauz(ə)nd] **num.** – мың

**thousandth** ['θauz(ə)ndθ] **num.** –  
мыңыншы

**thralldom** ['θrɔ:ldəm] **n.** – құлдық

**thrall** [θrɔ:l] **n.** – құл

**thrash** [θræʃ] **v.** – 1. соғу, ұрып жығу;  
2. астық басы; 3. анықтау

**thread** [θred] – 1. **n.** 1. жіп; 2. желі.

2. **v.** жіпті инеге өткізу, моншақты  
жіпке өткізу; *hang a thread* қыл  
үстінде жүру (тұру)

**threadbare** ['θredbɛə] **adj.** – көне-  
тоз. тозған

**threadlike** ['θredlaik] **adj.** – жіп  
тәрізді, жіп-жіңішке

**threat** [θret] **n.** – қауіп-қагер

**threaten** ['θret(ə)n] **v.** – қорқыту

**three** [θri:] **num.** – үш

**threnody** ['θrenoudi] **n.** – жерлеу әні  
(өлеңі), жоктау

**thresh (grain)** [θreʃ] – бастыру, астық  
басу

**thresher** ['θreʃə] **n.** – молотылка,  
астық бастырушы

**threshold** ['θreʃəuld] **n.** – 1.  
табалдырық; босаға; 1. алқым; көмей;  
*biting the throat* алқымнан шайнай

**thrice** [θraɪs] **adv.** – үш есе

**thrift** [θrɪft] **n.** – үнемділік

**thriftyly** [θrɪftɪli] **adv.** – үнемден

**thrill** [θrɪl] – 1. **v.** 1. дірілдеу,  
қалтырау (қуаныштан, қорқыныштан).

2. **n.** діріл, қалшыл

**thrive** [θraɪv] **v. (throve, thriven)** – 1.  
гүлдену, сәтті, табысты болу; 2. баю,  
өсу, өркендеу

**throat** [θrout] **n.** – тамақ, алқым, көмей

**throaty** ['θrouti] **adj.** – көмей,  
қарлыққан

**throb** [θrɒb] – 1. **v.** 1. тамыр соғу;  
2. селкілдеу, қалтырау, абыржу; 2. **n.**  
тамырдың соғуы

**throne** [θroun] **n.** – тақ

**throng** [θrɒŋ] – 1. **n.** жиын. топ. 2. **v.**  
жиылу, топтану

**throttle** ['θrɒtl] – 1. v. 1.

тұншықтыру; 2. езу, қысу, басып ұстау; 3. реттеу. 2. n. реттеуші тетік

**through** [θru:] – 1. pron. 1. бойымен

түсу үшін, ішінен өту, арқылы; 2. уақыт аралығында; 3. біреу арқылы; 2. adv. бастан-аяқ; мүлдем; қайта бастан-аяқ; 3. adj. 1. тура, еш бөгетсіз; *speak through an interpreter* аудармашы арқылы сөйлесу; *soaked through* мүлдем су болу

**through down** v. – құлату

**throughout** [θru:'aʊt] – 1. prep. әр жерде, барлық жерде. 2. adv. жаппай

**throw** [θrɪf] (**threw, thrown**) – 1. n.

1. лақтыру, лақтырудың арақашықтығы; 2. төсежапқыш; кішкентай төсеніш; жеңіл бөкебай; 3. тәуекелді іс, қауіпті; 2. v. 1. лақтыру, серпу; 2. жабылу, атылу, жабысу; 3. ұйымдастыру, өткізу; 4. қатты сокқы беру; 5. түрмеге жабу/отырғызу; *throw a party* кеш ұйымдастыру; *throw one's arms about* қолдарын сермеу; *throw to the back* артқа тастап; *reject the enemy* жауды серпу; *throw (down, over)* аударғыш; *throw out, throw down, drop* лақтырып тастау; *throw away, throw out, discard* лақтырып жіберу; *waste money* ақшаны бекерге шашу, лақтырып тастау; *throw back* шалқаю; *fig. become proud, put on airs* шалқаю, менсінбеу

**thrum** [θrʌm] v. – дыңғылдату

**thrust** [θrʌst] – 1. v. итеріп жіберу, соғу. 2. n. түрткі, соғу, сокқы

**thumb** [θʌm] – бармақ; *as little finger* бармақтай; *like top of finger* бармақтың басындай; *knuckle* бармақтың буыны

**thump** [θʌmp] – 1. n. тарсыл, жұдырықпен ұру. 2. v. 1. ұру, соғу, қағу; 2. бар салмағымен құлау

**thunder** ['θʌndə] v. – күркіреу

**thundering** ['θʌnd(ə)rɪŋ] adv., adj. – күрілдек

**thundery** ['θʌnd(ə)rɪ] adj. – түнерген

**Thursday** ['θ ɜ:zdi, deɪ] n. – бейсенбі

**thus** [ðʌs] adv. – 1. осылай, солай, осылайша; 2. сондықтан

**thwack** [θwæk] – 1. v. дүрелеу, соғу. 2. n. соғу

**thwart** [θwɔ:t] v. – тайталасу, сөз қайтару

**thy** [ðai] pron. – сенің

**thyroid** ['θaɪrɔɪd] n. – қалқан безі

**tick** [tɪk] insect. – кене

**ticket** ['tɪkɪt] n. – билет

**ticking** ['tɪkɪŋ] n. – 1. тік (тик) (мата); 2. тықылдау, шықылдау

**tickle** ['tɪkl] n. – қытық

**tide** [taɪd] n. – 1. тасу, өсу; 2. құйылу; 3. уақыт, мерзім

**tidy** ['taɪdɪ] adj. – мұнтаздай таза

**tie** [taɪ] – 1. v. буу, байлау. 2. n. гал-стук, бант, лента, алқа

**tie together** [təgeɪðə] v. – матау

**tied** [taɪd] adj. – байлаулы

**tier** ['taɪə] n. – ярус, қабат

**tiff** [tɪf] n. – ренжіс

**tiger** ['taɪgə] n. – жолбарыс

**tiger-cub** ['taɪgə-klʌb] n. – шөңжік

**tigress** ['taɪgres] n. – өлекшін

( жолбарыстың ұрғашысы)

**tight** [taɪt] adj. – 1. қатты; 2. нығыздап толтырылған

**tighten** ['taɪt(ə)n] v. – тарту;

**tight-rope** ['taɪtrəʊp] n. – қатты тартылған жіп (сым); *tight-rope walker* канатпен жүруші адам.

**tights** [taɪts] n. – трико

**tike, tyke** [taɪk] n. – ит, қора күзететін ит

**tile** [taɪl] n. – шынығас

**till** [tɪl] – 1. prep. 1. дейін(шейін); 2. осыған, бұғанға дейін; 2. conj. -ша, ше, да, де, келгенше, барғанша. 3. n. 1. ақша салуға арналған қорап, касса (банктағы, дүкендегі); бағалы заттарды сақтайтын

қорап; 2. қассадағы ақшаның сомасы. 4. v. жер жырту, өңдеу; *till evening* кешке дейін

**tillage (ploughed)** [ˈtɪlɪdʒ] n. – егістік

**tiller** [ˈtɪlə] n. – диқаншы, егінші

**tilt** [tɪlt] – 1. v. 1. қисаю, аудару. 2.

ерегесу; 2. n. сайыс, соғыс (ат үстінде); *full tilt* бар жылдамдықпен

**timber** [ˈtɪmbə] n. – 1. ағаш; 2.

құрылыс ағашы; 3. бөрене

**timbered** [ˈtɪmbəd] adj. – 1. ағаштан істелінген; 2. орманды

**timbre** [ˈtæmbr] n. – тембр (дауыстың құбылуы)

**time** [taɪm] n. – уақыт; *spend the time* уақыт өткізу; *time passed fighting with each other* уақыт тіресумен өтті; *in time* уақытында; *thank you thousand times* мың мәрте рахмет; *time to time* әлсін-әлсін

**timeless** [ˈtaɪmlɪs] adj. – шексіз, аяқталмайтын

**timely** [ˈtaɪmlɪ] adj. – уақытында

**timid** [ˈtɪmɪd] adj. – үркек, ұялшак;

*timorous look back* артқа үрке қарау

**timothy** [ˈtɪməθi] n. – сұлы бас, ат қонақ, бидайық (шөп)

**tin** [tɪn] n. – қалбыр, қалайы; *tinware* қалайылаған ыдыс

**tinder** [ˈtɪndə] n. – шақпақтың білтесі.

**tindery** [ˈtɪnd(ə)rɪ] adj. – тез тұтанатын

**tinge** [tɪndʒ] – 1. v. ызыңдау, дуылдау. 2. n. ызың, шу, дүрсін, шаншу

**tinker** [ˈtɪŋkə] – 1. n. 1. қалайышы; 2. нашар жұмысшы, қолынан іс келмейтін адам. 2. v. 1. қалайылау; 2. қалай болса солай жөндеу

**tinkle** [ˈtɪŋkl] – 1. v. қоңырау соғу, сылдырлау; 2. n. қоңырау, сылдырлау

**tinman** [ˈtɪnmən] n. – қаңылтыршы (қаңылтыр бұйымдар жасайтын шебер)

**tinny** [ˈtɪni] adj. – 1. қалайы сияқты; 2. қалайы сияқты дыбыс шығару, сылдырлау

**tinsel** [ˈtɪn(t)s(ə)] – 1. n. зер, ока.

2. adj. сыр, әсемдік

**ting** [tɪŋ] – 1. n. зерлеу, әсемдеу.

2. v. басқа түс беру, басқа түр беру

**tiny** [ˈtaɪni] adj. – құрттай; титтей

**tip** [tɪp] – 1. v. 1. қисаю, қисайту;

2. басу; 3. лақтыру; 2. n. 1. ұш,

шет; 2. жанау, тиіп кету; 3. шөп-

шар тастайтын жер; *tip a man the wink* ескерту; *on the tip of tongue* тіліміңің ұшында тұр

**tippet** [ˈtɪpɪt] n. – 1. күләпара (капошон); 2. палантин (әйелдер ығына жамылып жүретін аң терісінен я барқыттан істелген киім)

**tipple** [ˈtɪpl] v. – ішкілікке салыну

**tippler** [ˈtɪplə] n. – маскүнем

**tipsy** [ˈtɪpsɪ] adj. – қызыңқы, ептеп ішкен

**tiptoe** [tɪptəʊ] – 1. n. башайлар (аяқтың); 2. v. аяқтың ұшымен жүру; *on tiptoe* аяқтың ұшымен

**tip-top** [ˌtɪpˈtɒp] – 1. n. шет, шек.

2. adj. өте жақсы, бірінші қатарда

**tirade** [ˈtaɪreɪd] n. – тирада (ұзақ сөйлем)

**tire (tyre)** [ˈtaɪə] – 1. n. 1. шеңбер;

2. шина. 2. v. шаршау, жалығу

**tired** [ˈtaɪəd] adj. – шаршаған

**tiredness** [ˈtaɪədnes] n. –

шаршағандық; *tired* шаршағандық

**tireless** [ˈtaɪələs] adj. – қажымас

**tiresome** [ˈtaɪəsəm] adj. – шаршата-тын, жалықтыратын

**tiro, tyro** [ˈtaɪəʊ] n. – үйренбегеню

**tissue** [ˈtɪʃu:] n. – ткань; *tissue paper* жұқа қағаз

**tit** [tɪt] n. – сары шымшық (күс);

*tit for tat* соққыға соққымен жауап беру

**Titan** ['tɪt(ə)n] **n.** – 1. титан (ескі грек ертегілеріндегі құдай); 2. алып адам, көрнекті адам

**titanic** [tai'tænik] **adj.** – алып

**titillation** [titileijŋ] **v.** –

көңілдендіру, қошеметтеу

**title** **n.** – аты, тақырып, титул;

**heading, title аты, тақырып**

**titled** ['tɪtld] **adj.** – титулы бар

**titter** ['tɪtə] – 1. **v.** мырс-мырс күлу,

біреуді күлкі қылу. 2. **n.** мырсылдап күлу, біреуді күлкі қылу

**to** [tu:], [tu] – 1. **prep.** бағытты

мензейді: қа, ке, ға, ге; уақытты

мензейді; да, де, та, те; қайда жатқанын;

үшін; 2. **adv.** бағыт: қа, ке, ға, ге;

жағдайды; жанында, аясында, жанында;

3. **part.** тұйық етістік демеулік шылауы;

**to help, to render assistance көмектесу;**

**to skate, to go skating коньки тебу; to**

**step firmly, confidently нық басу; to you**

**саган, have let you pass саган жол бердік**

**toad** [toud] **n.** – құрбақа

**toadstool** [toudstu:l] **n.** –

саңырауқұлақ

**toady** ['toudi] – 1. **n.** жарамсақ,

жағымпаз. 2. **v.** жағымпаздану,

қызықтыру

**toast** ['toust] – 1. **n.** майға қарып

пісірілген нан. 2. **v.** тост (біреудің

құрметіне арнап ішу)

**tobacco** [təbækou] **n.** – темекі

**tocsin** [tɒksɪn] **n.** – дабыл, жар

**today** [tədeɪ] **adv.** – бүгін

**toddle** ['tɒdl] **v.** – апыл-тапыл аяғын

басу, жүру

**toddler** ['tɒdlə] **n.** – жаңадан жүре

бастаған бала

**toddy** ['tɒdi] **n.** – пунш (жеміс, шекер,

су, т.б араластырып жасалынатын

спиртті ішімдік)

**to-do** [tə'du:] **n.** – абыржу, асып-сасы

**toe** [tu] **anat.** – бақай; аяқтың ұшы

**toga** ['tougə] **n.** – тога (ертедегі римдіктердің сыртқы киімі)

**together** [tə'geðə] **adv.** – бірге; **come along бірге жүр**

**toil** [toɪl] – 1. **v.** еңбек сіңіру. 2. **n.** 1. еңбек; 2. топ, ау

**toiler** ['toɪlə] **n.** – еңбекші

**toilet** ['toɪlə] **n.** – дәретхана; **toilet-**

**paper** *она; toilet-set дәретхана*

*бұйымдары; toilet table дәретхана*

*столы; toilet-paper дәретхана қағазы;*

*toilet soap uic сабын*

**toilsome** ['toɪlsəm] **adj.** – шаршататын

**token** ['tɒk(ə)n] **n.** – белгі

**tolerable** [tɒl(ə)rəbl] **adj.** – 1. шыдай-

тындай, көнерліктей; 2. жап-жақсы

**tolerance** [tɒl(ə)r(ə)ns] **n.** – шыдам

**tolerate** [tɒl(ə)reit] **v.** – төзу, көну

**toll** [tɒl] – 1. **v.** қоңырау соғу. 2. **n.**

баж салығы (пошлина)

**tomahawk** ['tɒməhɔ:k] **n.** – томагавк

(балта)

**tomato** [tə'mɑ:tou] **n.** – қызанақ

**tomb** [tu:m] **n.** – қабір, көр; **tomb-**

**stone** *құлпы тас*

**tomb/grave stone** **n.** – көктас

**tomboy** ['tɒmboɪ] **n.** – ер бала сияқты

қыз, батыл қыз

**tomcat** ['tɒmkæt] **n.** – мысық

**tome** [tɒm] **n.** – том

**tomfool** [tɒm'fu:l] **n.** – 1. ақымақ; 2.

ақылсыз

**tomfoolery** [tɒm'fu:l(ə)rɪ] **adj.** – орын-

сыз қалжың

**tommy** [tɒmi] **n.** – ағылшын солдаты

**tomorrow** [tə'mɔ:rəu] **adv.** – ертең

**tomtom** ['tɒmtɒm] **n.** – тамтам (үнді

барабаны)

**ton** [tʌn] **n.** – тонна

**tone** [tu:n] **n.** – тон

**tongs** [tɒŋz] **n.** – тістейік; қышқаш

**tongue** [tʌŋ] **n.** – тіл; **have one's**

**tongue in one's cheek** келемеждеу;  
**have lost one's tongue** ұялу; **find one's tongue** қысылып барып сөйлеу;  
**he has a ready tongue** ол жауап беруге дайын, ол іркiлмей жауап бердi

**tonic** ['tɒnɪk] – 1. н. сергiтетiн дәрi.

2. adj. сергiтетiн

**tonight** [tə'naɪt] n. – бүтiнгi түн

**tonnage** ['tɒnɪdʒ] n. – 1. тоннаж (кеменiң тонна есебiмен салмағы);  
 2. тоннаж (вагонның тартатын жүгi, автомобильдiң жүгiнiң салмағы)

**tonsil** ['tɒnsɪl] – бадамша без

**tonsil(l)itis** [ˌtɒn(t)s(i)'laɪtɪs] n. – баспа (тамақ ауруы)

**tonsure** ['tɒnʃə] – 1. н. тақыр. 2. v. тақырлап алу

**too** [tu:] adv. – 1. да, де; 2. өте, тiптi;

3. сонымен де; соншалық

**tool** [tu:l] n. – құрал; сайман

**tool-maker** n. – ұста

**toot** [tu:t] v. – керней тарту

**tooth** [tu:θ] n. (pl. **teeth**) – тiс; **in the teeth of** қарама-қарсы; **fight tooth and nail** қатты қағыс; **armed to the teeth** бастан аяқ қаруланған; **have a sweet tooth** тәттiнi жақсы көру; **show one's teeth** қарсылық көрсету; **tooth-ache** тiс ауруы; **tooth-brush** тiс щеткасы; **tooth paste** тiс пастасы; **tooth-pick** тiс шұқығыш; **tooth-powder** тiс ұнтағы

**toothless** ['tu:θlɪs] adj. – кетiк, тiссiз

**top** [tɒp] n. – 1. төбесi, шыңы; үстi, басы; 2. қоныш; **on the top** ұшар басы; **top (of a boot)** қоныш; **top of smth** төбесi; **on the top of smth** төбесiнде; **top of the ditches, rivers** арық-атыз

**topaz** ['tɒpæz] n. – топаз (асыл тас)

**tope** [tɒp] v. – iшкiлiк iшу

**topee** ['tɒpə] n. – маскүнем

**topi** ['tɒpɪ:] n. – тропик ыстығында күнге күймес үшiн киетiн қалпақ

**topic** ['tɒpɪk] n. – тақырып

**topknot** ['tɒpnɒt] n. – кекiл, айдар

**topographer** [tɒ'pɒgrəfə] n. – топографист (топография маманы)

**topography** [tɒ'pɒgrəfi] n. – топография

**topple** ['tɒpl] v. – құлау

**topsyturvy** [ˌtɒpsɪ'tʌvɪ] adv. – бас аяғы аралас, терiс

**torch** [tɔ:tʃ] n. – факел

**torchlight** [tɔ:tʃlaɪt] n. – факел жарығы

**torador** [tɔ:'rɪədɔ:] n. – тореадор (Испанияда өгiзбен күресушi)

**torment** [tɔ:'ment] – 1. н. ақырет; сор; бейнет; азап, қорлық; 2. v. 1. кинау; 2. сорын қайнату; **torment/pester smb with questions** бiреудi сұрақтармен кинау; **torment oneself (over, about)** бейнет шегедi; **the disease has tormented me** бұл ауру менiң сорымды қайнатты

**torpedo** [tɔ:'pɪdɔu] – 1. н. торпеда; 2. v. торпедалау, торпеда жiберу; **torpedo-boat** торпедальық катер; **torpedo-netting** минаға қарсы тор; **torpedo-tube** торпедальық аппарат

**torpid** [tɔ:'pɪd] adj. – дағдарған, дел-сал

**torpor** ['tɔ:pə] n. – 1. енжарлық;

2. естен айырылып қалушылық

**torrent** ['tɒrənt] n. – 1. тасқын су;

2. сел, сел болу

**torrid** ['tɒrɪd] adj. – ыссы, қапырлық

**torso** ['tɔ:sou] n. – 1. кеуде, көкiрек;

2. фрагмент

**tort** [tɔ:t] n. – заңды бұзушылық

**tortoise** [tɔ:tɔ:s] n. – тасбақа

**tortoise-shell** [tɔ:tɔ:ʃel] n. – тасбақаның қабығы

**tortuous** [tɔ:tʃuəs] adj. – айналмалы, жалтармалы

**torture** ['tɔ:tʃə] v. – кинау

**torturer** [tɔ:tʃərə] n. – жедет, қанiшер

**toss** [tɒs] *v.* – аласұру; *rush about*  
*аласұру*

**total** ['təʊtəl] *adj.* – жаппай, түгелдей

**totalizator** ['təʊtə'leizeɪtə] *n.* – тотализатор (бәйге, жарыстар кезіндегі ақша ойыны)

**totem** ['təʊtəm] *n.* – тотем (алғашқы адамдардың нанымдарындағы құдай дек санаған жануар я өсімдік)

**totter** ['tɒtə] *v.* – теңселіп жүру

**tottery** ['tɒt(ə)rɪ] *adj.* – теңселген

**touch** [tʌtʃ] *v.* – тия, тиіп тұру, жана-сып тұру

**touch-and-go** [ˌtʌtʃən(d)'ɡəʊ] *v.* – 1. бір затқа тез тию; 2. қатерлі жағдай (бір маңызы жоқ нәрсенің шешуші болуы)

**touched** [tʌtʃt] *adj.* – абырджыған, есі кеткен, есі шыққан

**touching** [tʌtʃɪŋ] *adj.* – әсерлі

**touchy** ['tʌtʃɪ] *adj.* – өкпелегіш

**tough** [tʌf] *adj.* – қатты, икемсіз

**toughly** [tʌfli] *adj.* – икемсіз

**toughen** ['tʌf(ə)n] *v.* – қатты ету, икемсіз ету

**tour** [tuə] – 1. *n.* саяхат. 2. *v.* саяхат жасау

**tourist** ['tuərist] *n.* – турист

**tournament** ['tuənəmənt] *n.* – турнир, соревнование

**tousle** ['taʊzl] *v.* – уйпалақтау

**tout** [taʊt] *v.* – зат я қызмет тауып беруге жәрдемдесу

**tow** [tu] *v.* – тіркеп сүйреу

**toward** ['təʊwə:d], ['tɔ:d] *adj.* – болып жатқан, болмақшы

**towel** ['təʊəl] *n.* – сүлгі, орамал

**town** [taʊn] – 1. *adj.* қалалық; қалашық; 2. *n.* шаһар; қала; *townsman* қала тұрғындары

**tower** ['təʊə] *n.* – мұнара, күмбез

**towering** ['təʊəɪŋ] *adj.* – биік, ұзын

**townsfolk** ['taʊnzfəʊk] *n. pl.* – қала адамдары

**townsman** ['taʊnzmən] *n.* – қала адамы (қалада тұратын адам)

**toxic** ['tɒksɪk] *adj.* – улы

**toxicity** [tɒk'sɪsɪtɪ] *n.* – улылық; улағыштық; уланған

**toxin** ['tɒksɪn] *n.* – зәр, уыт

**toy** [tɔɪ] *n.* – ойыншық

**trace** [treɪs] – 1. *v.* сызу, көшіру.

2. *n.* із

**tracer** ['treɪsə] *n.* – жарқырағыш оқ, снаряд

**tracery** ['treɪs(ə)rɪ] *n.* – 1. мәнер, кестенің сызығы; 2. нәзік істелген іс

**trachea** [trə'ki:ə] *n.* – кеңірдек, трахея

**tracing** ['treɪsɪŋ] *n.* – көшіріп алу;

*tracing-paper* көшірме қағаз

**track** [træk] – 1. *n.* із, қолдың, саусақтың ізі; 2. бағыт, жол; трасса, біраяқ жол; 3. өмір жолы; 6. әдіс, тәсіл; 2. *v.* 1. (*down*) аңду; 2. із қалдыру; 3. тіл табысу

**tracker** ['trækə] *n.* – ізші

**tract** ['træktəbl] *n.* – 1. кеңістік;

2. тракт (анатомиялық тракт)

**tractable** ['træktəbl] *adj.* – 1. тіл алғыш, көңілш; 2. тез түзетуге келетін

**tractor** ['træktə] *n.* – трактор

**trade** [treɪd] *n.* – 1. сауда; 2. кәсіп; кәсіпшілік; қолөнер; *trade house* сауда-саттық үйі

**tradesman** [treɪdzmən] *n.* – саудагер, сатушы

**trade union** *n.* – кәсіподақ; *trade union congress* кәсіподақ конгресі; *trade union leader* кәсіподақ лидері (басшысы); *what is your job* кәсібің не?

**tradition** [trə'dɪʃən] *n.* – дәстүр

**traditionally** [trə'dɪʃənəli] *adj.* – дәстүрлі

**traditions** [trə'dɪʃən] *n.* – салт-дәстүр

**traduce** [trə'dju:s] v. – жамандау, өсектеу

**traducer** [trə'dju:sə] n. – өсекші

**traffic** ['træfik] n. – жүріс, транспорт

**traffic lights** – бағдаршам

**tragedian** [trə'dʒi:dʒən] n. – трагик (трагедиялық актер)

**tragedy** [trə'dʒi:di] n. – трагедия, жан түршігерлік оқыға

**trail** [treil] – 1. n. 1. адамның н/е аңдардың ізі; 2. із; 3. жол; 4. аңшылық; 5. керуен; 2. v. 1. аңдардың ізін кесу; 2. жолды таптау, жол салу; 3. созылу, артта қалу (іс-шарада, бастауда); 4. үйге алып кіру (аяқ киімдегі батпақты); 5. салбырау (шәштің, киімнің); 6. алдап соғу, қулығын асыру

**trailer** ['treilə] n. – 1. тіркелгіш; 2. автотіркеме

**train** [trein] n. – пойыз

**train the horses (as specialist)** n. – атбегілік

**trainer** ['treinə] n. – бапкер, ұстаз, жаттықтырушы

**trainer of birds** n. – құсбегі

**training** ['treinin] n. – үйрету, жаттықтыру; *in training* жаттыққан; *out of training* жаттықпаған

**trait** [treit] n. – ерекшелік

**traitor** ['treitə] n. – сатқын

**trajectory** [træ'dʒekt(ə)ri] n. – троектория

**tram** [træm] n. – трамвай

**tram-line** [træmlain] n. – трамвай жолы

**tramp** [træmp] n. – қаңғыбас

**trample** ['træmpl] – 1. v. тартау. 2. n. дүрсіл

**trance** [trɑ:ns] n. – транс (гипноз жасағанда есінен айырылу, өзін билей алмай қалу)

**tranquil** ['træŋkwil] adj. – тыныш

**trans prefix.** 1. артында, соңында; 2. ар жағында; 3. арқылы; 4. транс

**transact** [træn'zækt] v. – 1. жүргізу, өткізу; 2. жасау

**transaction** [træn'zæktʃən] n. – 1. жүргізу; 2. келісім; 3. (pl.) еңбектер, хаттамалар

**transatlantic** [,trænzət'læntik] adj. – трансатлантикалық

**transcend** [træn'send] v. – басым болу

**transcontinental** [,trænz,konti'nenti] adj. – континентті кесіп өтуші

**transcribe** [træn'skraib] v. – транскрипциялау

**transcription** [,træn'skripʃən] n. – транскрипция

**transfer** [træns'fə:] v. – тасымалдау

**transferable** [træns'fə:rəbl] adj. – 1. ауыстыра алатын, тасымалдауға, өзгертуге келетін; 2. жолын, дауысын сайлауда басқа кандидатқа бере алатын

**transference** [træns'fə:rəns] n. – тасымалдау, аудару (акша тб), ауыстыру

**transfiguration** [trænsfig(ə)'reif(ə)n] n. – түр өзгерту

**transfigure** [,trænsfigə] v. – өзгерту

**transfix** [,trænsfiks] v. – шаншу,

қадау

**transform** [træns'fɔ:m] v. – өзгерту

**transformation** [trænsfə:meiʃ(ə)n] n. – өзгеру, айналу, ауысу

**transformer** [træns'fɔ:mə] n. – трансформатор

**transfuse** [træn(t)s'fju:z] v. – құю

**transgress** [trænz'gres] n. – шектен шығу, құқықты бұзу

**transient** [trænzjənt] adj. – өткінші, ауыспалы

**transit** ['trænsit] n. – транзит (бір елден екінші бір елге үшінші бір елдің жерін басып жүк тасу)



**transitive** ['trænsɪtətv] **adj.** – грамматика (етістіктің тура толықтауышты талап етуі); **transitive verb** *сабақты емітік*

**transitory** ['trænsɪt(ə)rɪ] **adj.** – тез ұмытылатын

**translate** [træns'leɪt] **v.** – 1. бір тілден екінші тілге аудару; аудармамен айналысу; 2. ауыстыру; 3. ескіні жаңаға айналдыру

**translate into Arabian v.** – арабшалау, *speak Arabic* арабша сөйлесу

**translator** [træns'leɪtə] **n.** – тілмаш; аудармашы; аудармашылық; *interpreter аудармашы; interpreter; simultaneous interpreter* синхронды аударма

**transliterate** [trænz'lɪt(ə)reɪt] **v.** – бір тілді екінші тілдің әрпімен жазу

**translucent** [trænzluːsnt] **adj.** – жұқа, селдір

**transmigration** [trænzmaɪ'greɪf(ə)n] **n.** – ауысу

**transmit** [trænz'mɪt] **v.** – алып беру, беру, қалдыру

**transmitter** [trænz'mɪtə] – 1. **n.** таратқыш; 2. **v.** тарату

**transmute** [trænz'mju:t] **v.** – айналдыру, өзгерту

**transoceanic** [,trænzouʃɪ'ænik] **adj.** – мұхиттің арғы бетіндегі

**transparent** [træns'pæərənt] **adj.** – мөлдір; *beautiful eyes* мөлдір көз; *very clear* ['veri klə] мән-мөлдір

**transplant** [træns'plɑ:nt] **v.** – қайта отырғызу (өсімдікті)

**transport** [træn'spɔ:t] **n.** – көлік

**transportation** [træns'pɔ:teɪʃən] **n.** – тасымал

**transpose** [træns'pəuz] **v.** – орналастыру

**transverse** [trænz've:s] **adv.** – кесе көлденең

**trap** [træp] – 1. **n.** 1. ор, тор, тозақ; 2. алдану; 2. **v.** 1. тұзақ құрып қою;

2. орға алдап әкеліп түсіру; *fall into a trap* *торға түсу, алдану; trap-door* люк

**trapeze** [trə'pi:z] **n.** – трапезия (гимнастика үшін аспа аркалық)

**trappy** ['træpi] **adj.** – опасыздық, екіжүзділік, алдамшы

**trapse** [treɪps] **v.** – 1. бос жүру, жұмыссыз болу; 2. сүйретілу; 3. жерге сүйретіліп жүру

**trash** [træʃ] **n.** – түкке алғысыз нәрсе, көк жер, жарамсыз сыпырынды

**trauma** [,trɔ:mə] **n.** – зақымдық

**travel** ['trævl] **v.** – саяхат жасау

**traveller** [,trævələ] **n.** – саяхатшы

**travelling** [,trævəlɪŋ] **n.** – саяхат;

*travelled* саяхат шеккен

**traverse** ['trævə:s] **v.** – кесіп өту

**travesty** ['trævɪstɪ] – 1. **n.** пародия, сықақ. 2. **v.** пародиялау, сықақтау

**trawl** ['trɔ:l] **v.** – тралдау

**trawler** ['trɔ:lə] **n.** – тральщик (балық аулайтын кішілеу кеме)

**treachery** ['treɪʃəri] **n.** – сатқындық

**treacle** ['tri:kl] **n.** – патока (қрахмалдың қантқа айналып жетпеген түрі)

**treacly** ['tri:klɪ] **adj.** – шылқыма

**tread** [tred] **n.** – аяқ басу

**treadle** ['tredl] **n.** – басқыш

**treason** ['tri:z(ə)n] **n.** – азғындық

**treasure** ['treʒə] **n.** – қазына

**treasure-house** **n.** – қазына тұратын орын

**treasurer** ['treʒ(ə)rə] **n.** – қазынашы

**treat (medically)** [tri:t] **v.** – емдеу;

*cure; treat (medically)* емдеп алу; *treating doesn't help* ем қонбайды

**treat with conspiracy** [kən'spɪrəsi] **v.** – аптау

**treatise** ['tri:tɪz] **n.** – трактат (бөлек бір мәселені баяндатын ғылыми шығарма)

**treatment** ['tri:tment] **n.** – 1. көңіл бөлу, қарау; 2. емдеу, емделу

**treaty** ['tri:ti] **n.** – келісім шарт  
**treble** ['trebl] **adj.** – үш есе  
**tree** [tri:] **n.** – ағаш; *on the branches of the tree* ағаш бұтақтарында; *engrave from the tree* ағаштан ойып

**tree** [tri:] **num.** – үш; *by three* үш-үштен; *three of them* үшеуі; *three tierce* [tiəs] үштен бір; *every the third* үшінші бірі; *third* үшінші

**trefoil** ['trefoil] **n.** – үш жапырақты өсімдік

**tremble** [trembl] – 1. **v.** дірілдеу, қалтырау; 2. **n.** діріл; *shiver/tremble with cold* суықтан қалтырау; *count every penny* әр тиын үшін қалтырау қалшылдау

**tremendous** [tri'mendəs] **adj.** – 1. қорқынышты; 2. үлкен

**tremulous** ['tremjələs] **adj.** – қалтыраған, дірілдеген; *a tremulous voice* дірілдеген дауыс

**trench** [tren(t)ʃ] – 1. **n.** 1. шұңқыр, ор; 2. окоп. 2. **v.** окоп қазу

**trenchant** ['tren(t)ʃənt] **adj.** – 1. өткір, кескіш, шаншып алатын; 2. анық, айқын

**trend** [trend] **n.** – тенденция

**trespass** ['trespəs] **v.** – қиянат жасау

**trial** ['triəl] **n.** – байқау, бақылау

**triangle** ['traɪæŋɡl] **n.** – үш бұрыш

**triangular** [traɪ'æŋɡjələ] **adj.** – үш бұрышты

**tribal** ['traib(ə)] **adj.** – тайпалық, халықтық, рулық

**tributary** ['tribjut(ə)ri] **n.** – алым-салық төлейтін адам

**triad** ['traɪæd] **n.** – 1. үш бөліктен тұратын зат; 2. триада (үш адамнан тұратын топ)

**trice** [trais] – 1. **n.** бір сәт. 2. **v.** көтеру

**trick** [trɪk] **n.** – ақыл-айла, айла-әрекет; *acrobatic trick* акробатикалық айла әрекет

**trickle** ['trɪkl] **v.** – себелу

**tricksy** ['trɪksɪ] **adj.** – тентек, ерке

**tricky** ['trɪki] **adj.** – 1. қу; 2. қызық; 3. сенімсіз

**tricot** ['tri:kou] **n.** – 1. трико;

2. тоқыма материал

**tricycle** ['traɪsɪkl] **n.** – үш дөңгелекті велосипед

**trident** ['traɪd(ə)nt] **adj.** – үш тісті, үш аша

**trifle** ['traɪfl] – 1. **n.** болмашы, түкке тұрмайтын зат. 2. **v.** қалжыңдау

**trifler** ['traɪflə] **adj.** – қалжыңбас

**trig** [trɪg] **adj.** – ұқыпты

**trigger** ['trɪgə] **n.** – ілгек

**trigonometry** [,trɪgə'nɒmɪtri] **n.** – тригонометрия

**trillion** ['trɪljən] **num.** – триллион

**trilogy** ['trɪlədʒi] **n.** – трилогия

**trim** [trɪm] **v.** – кесу, әдемілеу, дайындау

**trinket** ['trɪŋkɪt] **n.** – әшекей

**trio** ['tri:ou] **n.** – трио (үш кісі орындайтын музыкалық шығарма)

**trip** [trɪp] **n.** – саяхат

**trip up** [trɪp,ʌp] **v.** – шалу

**triplet** ['trɪplət] **n.** – 1. үшеу;

2. үшеудің біреуі

**tripod** ['traɪpɒd] **n.** – шідер; *dress ultra-fashionably/foppishly; put on airs; boast (of), plume oneself (on)* шікіреко

**tripper** ['trɪpə] **n.** – жолаушы

**tripping** ['trɪpɪŋ] **adj.** – ұшқыр, тез

**trite** [traɪt] **adj.** – ескі, баяғы

**triumph** ['traɪəmf] **n.** – триумф

**triumphant** [traɪ'ʌmfənt] **n.** – жеңген, мақтаныш

**trivial** ['trɪvɪəl] **adj.** – 1. әдеттегі;

2. күнделікті

**trochaic** [trəu'kiik] **n.** – кенірдек

**troche** [trouʃ] **n.** – таблетка

**troll** [trou] **n.** – троль (ертегідегі дәу)

**trolley** ['trɒli] **n.** – 1. екі дөңгелекті арба; 2. вагонетка; *trolley-car* трамвай; *trolley-bus* троллейбус

**trombone** [trɒm'bu:n] **n.** – тромбон (жылжымалы механизмі бар аспап)

**trombus, clot of blood** – кан ұйығы

**troop** [tru:p] **n.** – топ, адамдардан құралған топ

**trooper** [tru:pə] **n.** – атты әскер

**trope** [trəʊp] **n.** – троп (ауыспалы мағыналы сөзге оборот)

**trophy** ['trɒfi] **n.** – трофей, олжа

**tropic** [trɒpik] **n.** – тропик

**trotter** ['trɒtə] **n.** – 1. желіп жүретін ат; 2. шошқаның я қойдың сирақтары

**trouble** ['trʌbl] – 1. н.әурешілік, әлек; ала көңіл; 2. в. әбiгер ету; алабұрту, қынжылду; *be in trouble* әлек болу; ... *suffers and torments that, who doesn't know their power* әлiн бiлмеген әлек; *put oneself out* алабұрту, мазасыздану; *disturbance* әурешілік; *sorry to trouble you* әбiгер еткенiм үшiн кешiрiңiз

**troublesome** ['trʌblsəm] **adj.** – тынышсыз

**trouble-maker** ['trʌbl,meikə] **n.** – арапшы

**trough** [trɒf] **n.** – астау, оттық, ақыр

**trounce** [traʊn(t)s] **n.** – дүрелеу

**troupe** [tru:p] **n.** – труппа

**trouser** ['tru:pə] **n.** – труппаның мүшесі

**trouser-leg** ['trauzəleg] **n.** – балак

**trousers** ['trauzəz] **n.** – шалбар

**trousseau** ['tru:səu] **n.** – жасау-жабдық.

**trout** [traʊnt] **n.** – форель (кішкене қызыл, шұбар балық)

**trow** [trəʊ] **v.** – ойлану, сену, нану

**trowel** ['trəʊəl] **n.** – қалақ

**truant** ['tru:ənt] **adj.** – прогулшы (сабақтан қалу, кешігу)

**truce** [tru:s] **n.** – уақытша бітім

**truck** [trʌk] **n.** – 1. жүк машинасы; 2. платформа; 3. вагонетка

**truck crane** [trʌk kreɪn] **n.** – автокөтергіш

**truckle** ['trʌkl] **v.** – жағымпаздану

**truckle-bed** ['trʌklbed] **n.** – ашып-жабылмалы төсек

**truculent** ['trʌkjulənt] **adj.** – қатал, агрессивтік

**true** [tru:] **adv.** – шын; *genuine real, actual; real name* шын аты

**true desire** **n.** – тілек-мүдде

**true story; legend** **n.** – қисса

**true to word** **adj.** – сертшіл

**truly** ['tru:li] **adv.** – расында, *in truth, really, indeed; шынындада in reality, in fact, in actuality, actually; as a matter of fact, in fact, расында, шынындада*

**truffle** ['trʌfl] **n.** – трюфель

**trumpeter** ['trʌmpitə] **n.** – кернейші

**truncate** [trʌŋ'keɪt] **v.** – кесу, қысқарту

**trundle** ['trʌndl] **v.** – дөңгелету

**trunk** [trʌŋk] **old.** – әбдіре

**truss** [trʌs] – 1. v. байлау; 2. n. байлам

**trust** [trʌst] – 1. v. сену; илану; 2. n. сенім; *be out of trust* сенімінен шығу; *believe or not to believe* сенерін-сенбесін; *be disabused* сенуден қалу

**trustful** ['trʌstfʊl] **adj.** – сенгіш, аңқау; нанғыш

**trustfulness** ['trʌstfʊlnəs] **adj.** – сенгіштік; нанғыштық

**trusting** ['trʌstɪŋ] **adj.** – алданғыш

**truth** [tru:θ] **n.** – шындық; ақиқат

**truthful** ['tru:θfʊl] **adj.** – шынайы; шыншыл; расшыл; ақиқатшыл

**try** [traɪ] – 1. v. тырысу, тырмысу, байқау; 2. сынап, бақылап көру; көру; тырысу; 3. қапаландыру; мазалау; 2. n. әрекет, талап; *have / make a try at / for*

*smth. бірнәрсе етуге әрекет ету; try to tell айтып көр*

**try to get to take smth see.** – алдыру

**tryst** [traɪst] **n.** – кездесетін жер

**tsar** [zɑː], [tsɑː] **n.** – патша

**tsetse** ['tetsi] **n.** – цеце шыбын

**tub** [tʌb] **n.** – күбі, кеспек

**tuba** ['tjuːb] **n.** – труба (музыкалык аспап)

**tuck** [tʌk] **v.** – жасыру, тығу; **tuck up** бүктеу, қайыру; **tuck in асау, жұту;** **tuck into сұғу, мығу**

**tucker** ['tʌkə] **n.** – жұқа шілтер, жұқа әдемі мата

**Tuesday** ['tjuːzdi] **n.** – сейсенбі

**tug** [tʌg] **n.** – буксир

**tuition** ['tjuːʃ(ə)n] **n.** – оқу үшін төленетін ақша

**tulip** ['tjuːlɪp] **n.** – қызғалдақ

**tulle** [tjuːl] **n.** – тюль (жұқа селдір кездеме)

**tumble** ['tʌmbl] **v.** – құлау; **tumble down** құлау, тоңқалаң асу

**tumbler** ['tʌmbl] **n.** – 1. бокал; 2. акробат

**tumbleweed** ['tʌmblwiːd] **n.** – қаңбақ

**tumbrel** ['tʌmbr(ə)] **n.** – арба

**tummy** ['tʌmi] **n.** – іш, қарын

**tumo(u)r** ['tjuːmə] **n.** – ісік

**tumult, turmoil sleng.** – астапыралла

**tune** [tjuːn] **n.** – әуез, әуен

**tundra** ['tʌndrə] **n.** – тундра

**tungsten** ['tʌŋstən] **n.** – вольфрам

**tunic** ['tjuːnik] **n.** – 1. туника; 2. кител, мундир

**tunnel** ['tʌnl] **n.** – үңгіртау; тесіктау, жер асты жолы

**tunny** ['tʌni] **n.** – тунец (балық)

**turban** ['təːbən] **n.** – сәлде тәрізді бас киім

**turbid** ['təːbɪd] **adj.** – бұлдыр, лай.

**turbine** ['təːbaɪn] **n.** – турбина

**turbulent** ['təːbjʊlənt] **adj.** – толқыны қатты

**turf** [tɜːf] **n.** – 1. торф; 2. шым, қыртыс

**Turk** [tɜːk] **n.** – түрік

**Turkey** ['tɜːki] **n.** – Түркия

**turkey** [tɜːki] **n.** – күркетауық

**Turkish** ['tɜːkiʃ] – 1. **adj.** түрік. 2. **n.** түрік тілі

**Turkmenistan** [tɜːk,meni'stɑːn] **n.** – Түркменстан

**Turkoman** ['tɜːkəmən] **n.** – түрікмен

**turmoil** ['tɜːmɔɪl] **n.** – аласапыран, қарбалас; апай-толай

**turn** [tɜːn] **v.** – 1. айналу; 2. бұрылу, бұру; 3. өзгерту; 4. аудару; 5. толу; 6. неше түрлі іс істей білу; 7. бұрылу, өткізу; **turn away бұрылып кету;** **turn back қайтару;** **turn down қабылдамау;** **turn in жату;** **turn inside out теріс жағын аудару;** **turn of жабу, өшіру;** **turn on жіберу, босату, қосу;** **turn out аудару, қуу;** **turn over өзгерту, аудару;** **turn round көзқарасын өзгерту;** **turn to бұрылу, қарау;** **turn upon қарым-қатынасын өзгерту;** **turn something to account пайдалану**

**turn (into smth or smb)** [tɜːn] – 1. **v.** айналған; айналғыш; 2. кезек; **reduce (to/into), turn to stone тасқа айналдыру;** **turn into a joke қалжыңға айналдыру;** **well revolving, whirling айналғыш;** **turn (round and round)** [tɜːn] айналдыру; **rotatory** ['rəʊtət(ə)ri] айналдырушы

**turn out** [tɜːn aʊt] **v.** – айқындалу, **be discovered, become clear, come to light; specify find out** [bi pri'sais] **v.** – айқындау

**turn out v.** – айдау, қуу; **turn him out, kick him out; drive/turn out of doors айдап шығындар оны;** **urge (on), drive**

(on), **whip (up); speed along** асықтыру/ қатты айдау (көлікті)

**turn over** [tə:'nəʊvə] v. – аунақшу;  
**turn from side to side; reading** аунаты-латын

**turn to the corner** v. – бұрылу

**turn upside(-)down** v. – аударып-төңкеру, *topsy-turvy* аударып-төңкеру

**turn(-)down** n. – қайырма жаға

**turn(ing)** [tə:'n] n. – айналма;  
*the first turning to the right* бірінші айналымнан оң жаққа; **adjustable** [ə'dʒʌstəbl̩] айналмалы; **circulating/working capital** айналмалы капитал; **turn (round)** айналу; **flatter oneself** айналып-толғанып отыратын; **dizziness** бас айналу; **„revolving mirror, mirror-like** айналық; **circulating, reverse** айналымдық; **turn around** айналыс; **turnover study** айналысу

**turn/become/grow black** v. – қараю; *blacken* қараю

**turner** ['tɜ:nə] n. – қырнаушы

**turning** ['tɜ:nɪŋ] n. – бұрылыс

**turn-table** [tɜ:n-'teɪbəl] n. – диск

**turpitude** ['tɜ:pɪtju:d] n. – маскара

**turquoise** ['tɜ:kwa:z] n. – бирюза (көгілдір түсті асыл тас)

**turret** ['tʌrɪt] n. – мұнара

1. **turtle** ['tɜ:tl̩] n. – тасбақа

2. **turtle** ['tɜ:tl̩] (*turtle dove*) n. – орман кептер

**tusk** [tʌsk] n. – азу тіс

**tus-sock** ['tʌsək] n. – шөп

**tutor** ['tju:tə] n. – ақылшы-ұстаз

**tutorial** ['tju:'tɔ:riəl] n. – қамқорлық

**tutress** ['tju:t(ə)rəs] n. – жетекші, тәрбиеші, мұғалима

**tuxedo** ['tʌk'si:deu] n. – смокинг (тамақ ішерде киетін киім)

**twaddle** ['twɒdl̩] n. – мылжыңдық

**twain** [twein] n. – екі

**tweak** [twi:k] v. – шымшу

**tweaker** ['twi:kə] n. – рогатка

**tweed** [twi:d] n. – твид (жүннен тоқыған мата)

**teeny** ['ti:ni] n. – жалшы (жас қыз, келіншек)

**tweet** [twi:t] n. – шырылдау

**tweezers** ['twi:zəz] n. – іскек

**twelve** ['twelv] num. – он екі

**twelvemonth** [twelvmʌnθ] n. – жыл

**twentieth** ['twenti:θ] num. – жиырма-масыншы

**twenty** ['twenti] num. – жиырма

**twice** [twais] adv. – екі қайтара, екі рет

**twice removed** adj. – немерелес

**twiddle** ['twɪdl̩] v. – 1. айналдыру; 2. іссіз жүру, жұмыссыз жүру

**twig** [twɪg] n. – шыбық

**twilight** ['twailaɪt] n. – алакөлеңке

**twilight** ['twailaɪt] adj. – ала көлеңке, *semi-darkness* ала көлеңке

**twill** [twɪl] n. – пике, саржа (мата)

**twin** [twɪn] n. – егіз; *like two drops of water* егіз қозыдай

**twine** [twain] n. – жіңішке арқан

**twinge** [twɪndʒ] n. – ауруы ұстау

**twinkle** ['twɪŋkl̩] v. – жылт-жылт ету

**twist** [twɪst] v. – бұрау

**twist** [twɪst] n. – ширатпа

**twisted** ['twɪstɪd] adj. – бұралған

**twisted** ['twɪstɪd] n. – шыыршық

**twisting** ['twɪstɪŋ] adj. – ирек-ирек

**two** [tu:] num. – екі; *two times/twice* екі рет; *twice* екі мәрте; *double-sided, two-sided, dual* екі жақты; *double-faced, two-faced* екі жүзді; *two-year; of two years* екі жасар; *double eagle* екі басты бүркіт; *always to keep promises* сөзін екі қылған емес; *broad shoulders; broad as an ax* екі шығына екі кісі мінгендей; *two by two* екі-екіден

**two-year ram** [ræm] n. – ісек  
**twofold** ['tu:fəʊld] adj. – екі есе  
**tyke** [taik] n. – ит, қора күзететін ит  
**type** [taip] n. – тип, үлгі  
**typhus** ['taifəs] med. – сүзек  
**typist** ['taipist] n. – машинистка

**U** [ju:] – ағылшын алфавитінің жныпма бірінші әріпі  
**ubiquitous** [ju:'bikwiətəs] adj. – кезбе, жел аяқ, қыдырмашы  
**ubiquitousness** [ju:'bikwiətəsnis] n. – қыдырымпаздық

**udder** ['ʌdə] n. – желін  
**uglify** ['ʌɡlifaɪ] v. – сиқын бұзу  
**ugly** ['ʌɡli] adj. – ажарсыз, ұсқынсыз, көріксіз, әлпетсіз; *not good-looking; unsightly; plain ажарсыз/ұсқынсыз*

**ukulele** [ju:k(ə)'leili] n. – гитара  
**ulcer** ['ʌlsə] n. – жара  
**ulcerate** ['ʌls(ə)reit] v. – бүлдіру  
**ultimate** ['ʌltimət] adj. – 1. ең соңғы, ең алысы; 2. алғашқы, бірінші  
**ultimatum** [ˌʌltimeɪtəm] n. – ультиматум.

1. **ultra** ['ʌltrə] adj. – барып тұрған.

2. **ultra** ['ʌltrə] prefix. – ультра (күрделі сөздердің алдында кездесетін сөз)

**ultramarine** ['ʌltrəmə'ri:n] n. – ультрамарин

**ultra-violet** ['ʌltrə'vaiələt] adj. – ультра, күлгін

**umber** ['ʌmbə] n. – умбра

**umbrella** [ʌm'brelə] n. – қолшатыр

**umpire** ['ʌmpəɪə] n. – сарапшы, рефери, аралық судья

**un**-[ʌn] prefix. – 1. етістікке қарама-қарсы мағына береді; 2. сын есімге, үстеуте болымсызмағына береді яки болымсыздығын көрсетеді

**typographer** [tai'pɒgrəfə] n. – баспашы

**typography** [tai'pɒgrəfi] n. – кітап бастыру

**tyranny** ['tɪrəni] n. – жауыздық

**tyrant** ['taɪərənt] n. – жауыз.

## U

**unable** [ˈʌn'eɪbl] adj. – қабілетсіз

**unaccountable** [ˌʌnə'kauntəbl] adj. – 1. түсініксіз; 2. жауапкершіліксіз

**unadvised** [ˌʌnəd'vaɪzd] adj. – асығыс, ойланбаған

**unadulterated** [ˌʌnəd'ʌltəreitɪd] adj. – аралассыз, *without mixture, clean, unsophisticated аралассыз, таза*

**unaerated** [ˌʌnə'reɪtɪd] adj. – газсыз

**unalterable** [ˌʌn'ɔ:lɪt(ə)rəbl] adj. – өзгермейтін, тұрақты

**unamenable** [ˌʌn'æmi:nəbl] adj. – 1. тілазар; 2. берілмейтін, көрінбейтін

**unanimous** [ju:'næniməs] adj. – бір ауызды

**unapproachable** [ˌʌnə'proutʃəbl] adj. – 1. ымыраға келмейтін; 2. шаршамайтын, қажымайтын

**unapt** [ʌn'æpt] adj. – қолайсыз, жағдайсыз

**unarmed** [ʌn'ɑ:md] adj. – құралсыз; қарусыз

**unassuming** [ˌʌnə'sju:miŋ] adj. – көнбіс, қарапайым

**unattractive** [ˌʌnə'træktɪv] adj. – өңсіз, тартымсыз

**unauthoritative** [ˌʌnə:'θɔritətɪv] adj. – абыройсыз

**unaware** [ˌʌnə'wɜə] adj. – бейхабар

**unawares** [ˌʌnə'wɜəz] adv. – қапыда, аяқасты

**unbearable** [ʌn'beərəbl] adj. – төзуге болмайтын

**unbecoming** [ʌn'bi'kɑ:mɪŋ] *adj.* – 1. лайыксыз; 2. ұнамсыз

**unbeknown** [ʌn'bi'nəʊn] *adj.* – белгісіз, білмеген

**unbelievable** [ʌn'bi'livəbl] *adj.* – ақылға сыймайтын, сенбейтін

**unbeliever** [ʌn'bi'livə] *n.* – құдайға сенбейтін, құдайсыз

**unbelief** [ʌn'bi:lɪ:f] *n.* – сенбеушілік, нанбаушылық

**unbend** [ʌn'bend] *v.* – түзелу, тік тұру

**unbending** [ʌn'bendɪ] *adj.* – 1. қайтпас; 2. иілмейтін

**unberden** [ʌn'bə:d] *v.* – жеңілдету

**unbiased** [ʌn'biəst] *adj.* – еркін, бейтарап.

**unbidden** [ʌn'bidn] *adj.* – шақырылмаған, өздігінен келген

**unbind** [ʌn'baɪnd] *v.* – шешу

**unbosom** [ʌn'buzəm] *v.* – сыр айту

**unbounded** [ʌn'baundɪd] *adj.* – шексіз

**unbridled** [ʌn'braɪld] *adj.* – жүгенсіз, бетімен кеткен, қайырусыз кеткен

**unburden** [ʌn'bə :d(ə)n] *v.* – жеңілдету

**unbutton** [ʌn'bat(ə)n] *v.* – ағыту

**unbuttoned** [ʌn'batənd] *adj.* – ағытылған

**uncanny** [ʌn'kæni] *adj.* – қорқынышты

**unceasing** [ʌn'si:sɪŋ] *adj.* – тоқтаусыз, тынымсыз

**unceremoniousness** [ʌn,seri'məniəsənəs] *n.* – аударлық

**uncertain** [ʌn'sə:t(ə)n] *adj.* – 1. екі ұшты; 2. төселмеген; 3. белгісіз

**uncertainty** [ʌn'sə:t(ə)nti] *n.* – сенбеушілік

**unchecked** [ʌn'tʃek] *adj.* – бақылаусыз

**unclasped** [ʌn'klɑ:spt] *v.* – ағытылу

**uncle** [ʌŋkl] *n.* – көке

**uncomfortable** [ʌn'kɒmfətəbəl] *adj.* – қолайсыз

**uncommon** [ʌn'kɒmən] – 1. *adj.* сирек. 2. *adv.* келші

**unconcerned** [ʌnkən'sə:nd] *adj.* – қамсыз

**unconditionally** [ʌnkən'diʃnəli] *adj.* – сөзсіз

**uncontrolled** [ʌnkən'trəʊld] *adj.* – бақылаусыз; караусыз

**unconquerable** [ʌn'kɒŋk(ə)rəbl] *adj.* – жеңілмейтін, жеңімпаз

**unconscious** [ʌn'kɒŋʃəs] *adj.* – сана-сыз, ессіз

**uncontemplated** [ʌn'kɒntempleɪtɪd] *adj.* – кездісок, күтпеген жерден

**uncork** [ʌn'kɔ:k] *v.* – тығынын алу, тығынын ашу

**uncountable** [ʌn'kauntəbl] *adj.* – саналмайтын, сансыз, есебі жоқ

**uncouth** [ʌn'ku:θ] *adj.* – 1. икемсіз; 2. мәдениетсіз; 3. оғаш

**uncover** [ʌn'klʌvə] *v.* – 1. алу, ашу; 2. білу; 3. бас киімін алу

**uncrown** [ʌn'kraun] *v.* – тақтан түсіру

**unction** [ʌŋkʃn] *n.* – 1. жағу; 2. май жағу; 3. құдайшылдық

**unctuous** [ʌŋktjuəs] *adj.* – 1. майлы; 2. сұмпайы, екі жүзді; 3. құнарлы (жер)

**unctuously** [ʌŋktjuəsli] *adv.* – айлакерлікпен

**undecided** [ʌndi'saɪdɪd] *adj.* – 1. жасқаншақ; 2. шешілмеген

**undecipherable** [ʌndisaɪf(ə)rəbl] *adj.* – анық емес, танылмайтын

**undeniable** [ʌndi'naɪəbl] *adj.* – даусыз, сөзсіз

1. **under** [ʌnde] *prep.* – астында; астындағы; **underneath**; **under water** *сү* астында

**2. under** [ˈʌndə] **adv.** – төмен; go under – құлау, төмендеу

**3. under** [ˈʌndə] **prefix.** – төмен және астында деген мағынада

**underclothes** [ˈʌndəkloʊðz] **n.** – ішкі киім

**undercurrent** [ˈʌndəˌkʌr (ə)nt] **n.** – 1. қарсы ағым; 2. тереңдегі ағыс

**undercut** [ˈʌndəkʌt] **v.** – қысқарту

**underestimate** [ˌʌnd(ə)rˈestɪmət] **v.** – жете бағаламау

**underfed** [ˌʌndəˈfɛd] **adj.** – тоймаған, тойып тамақ жемеген

**underfoot** [ˌʌndəˈfʊt] **adv.** – аяқ астында

**undergarment** [ˈʌndəɡɑːmənt] **n.** – ішкі киім

**undergo** [ˌʌndəˈɡəʊ] **v.** – бастан кешіру

**undergraduate** [ˌʌndəˈɡædʒjuːt] **n.** – студент (сонғы курстың)

**underground** [ˌʌndəˈɡraʊnd] – 1. **adj.** жер асты, жер астында. **2. n.** || метрополитен

**underhand** [ˌʌndəˈhænd] – 1. **adj.** жасырын, құпия. **2. adv.** жасырын түрде

**underline** [ˌʌnd(ə)ˈlaɪn] **v.** – 1. астын сызып қою, белгілеп қою; 2. ерекше назар аудару

**undermine** [ˌʌndəˈmaɪn] **v.** – миналау.

**underneath** [ˌʌndəˈniːθ] – 1. **adv.** төменде, төмен қарай. **2. prep.** астында.

**underrate** [ˌʌndəˈreɪt] **v.** – жете бағаламау.

**understand** [ˌʌndəˈstænd] **v.** – ұғу, түсіну; *comprehend* ұғынып қал; *i see* түсінемін; *fully appreciate, to effectively grasp* жақсы түсіну; *give to understand, to make it clear that, to let know that* түсінік беру/түсіндіру; *there is no difficulty in understanding, it is not difficult to understand* түсінуге қиын емес

**understanding** [ˌʌndəˈstændɪŋ] **n.** – байым

**understandable** [ˌʌndəˈstændəbl] **adj.** – түсінікті.

**understate** [ˌʌndəˈsteɪt] **v.** – аяғына дейін айтпау, азайтып айту.

**understood** [ˌʌndəˈstʊd] **adj.** – ұққан, түсінген

**undertake** [ˌʌndəˈteɪk] **v.** – 1. іске кірісу, қамдану; 2. кепіл болу.

**undertaking** [ˌʌndəˈteɪkɪŋ] **n.** – кәсіпорын; *enterprise* кәсіпорын; *business; fund undertaking* кәсіпорын қоры

**undertone** [ˌʌndətəʊn] **n.** – ақырын сөйлеу

**underwear** [ˌʌndəweə] **n.** – ішкі киім.

**underwrite** [ˌʌndəˈraɪt] **v.** – 1. қол қою; 2. дәлел болу; 3. келісу.

**undersignedly** [ˌʌndəsəɪndli] **adv.** – абайсыз, байқаусыз.

**undesirable** [ˌʌndɪˈzəɪərəbl] **adj.** – 1. ұнамсыз, жағымсыз, орынсыз; 2. лайықсыз, үйлесімсіз.

**undo** [ˈʌnˈduː] **v.** – ағыту; сөгу, *unfasten, unbutton* сөгу, ағыту

**undoubted** [ˌʌnˈdaʊtɪd] **adj.** – сөзсіз, күмәнсіз, даусыз.

**undress** [ˌʌnˈdres] **v.** – шешіну, шешіндіру.

**undue** [ˌʌnˈdjuː] **adj.** – 1. мезгілсіз; 2. заңсыз.

**undying** [ˌʌnˈdaɪɪŋ] **adj.** – мәңгі, өшпес.

**unearth** [ˌʌnˈəːθ] **v.** – 1. қазып шығару; 2. қазбалап тауып (біліп) алу.

**unearthly** [ˌʌnˈəːθli] **adj.** – ғажайып.

**uneasy** [ˌʌnˈiːzi] **adj.** – 1. ыңғайсыз, қатыпқалған; 2. мазасыз, уайымшыл; 3. сенімсіз, нақты емес; 4. сыймайтын, көңілге қонымсыз; *troubled/anxious look* уайымшыл көзқарас

**uneasily** [ˌʌnˈiːzɪl] **adj.** – алақ-жұлақ,



**unemployed** [ˌʌnɪm'plɔɪd] **adj.** – жұмыссыз, іссіз.

**unending** [ˌʌn'ɛndɪŋ] **adj.** – шегі жоқ, шек-қиыры жоқ.

**unequal** [ˌʌn'ɪ:kw(ə)] **adj.** – 1. тең емес, бірдей емес; 2. ала-құла, тегіс емес; 3. тура келмейтін; *distinct, different* ала-құла/әртүрлі

**uneven** [ˌʌn'ivən] **adj.** – өркеш-өркеш; өркешті; адыр-бұдыр; алагат; *rough* (about a way, road), *bumpy* адыр-бұдыр/тегіс емес

**unexpected** [ˌʌnɪk'speɪktɪd] **adj.** – кенеттен, күтпеген

**unexpectedly** **adv.** – кенеттен, абайсызда; аңдаусызда, тұтқиылдан, аяқ асты

**unfit** [ˌʌn'fɪt] **adj.** – қолайсыз, жағымсыз

**unforgettable** [ˌʌnfə'getəbl] **adj.** – ұмытылмайтын, ұмытылмас, өшпес; *everlasting fame, undying glory* өшпес даңқ; *unforgettable track* өшпес із

**unfortunate** [ˌʌn'fɔ:tʃənət] **adj.** – сәтсіз, сорлы, бақытсыз/талапсыз

**unfriendly** [ˌʌn'frendli] **adj.** – жолдасы жоқ, жолдассыз.

**ungrateful** [ˌʌn'grɛtɪf(ʊ)] **adj.** – рақымсыз, оңбаған.

**ungrudging** [ˌʌn'grʌdʒɪŋ] **adj.** – 1. мол; 2. жомарт.

**unguarded** [ˌʌn'gɑ:dɪd] **adj.** – абайсыз, байқаусыз.

**unhandy** [ˌʌn'hændi] **adj.** – ебедейсіз.

**unhappiness** [ˌʌn'hæpɪnəs] **n.** – бақытсыздық

**unharness** **v.** – жегу әбзелдерін шешу

**unhealthy** [ˌʌn'helθi] **adj.** – аурушан

**unification** [ju:nɪfɪ'keɪʃ(ə)n] **n.** – үндемтіру.

**uniform** ['ju:nɪfɔ:m] – 1. **adj.** біркелкі, біртекті. 2. **n.** форма, мундир.

**unify** ['ju:nɪfaɪ] **v.** – бірыңғайлық, біркелкі ету, бір ізге салу.

**unintelligible** [ˌʌnɪn'telɪdʒəbl] **adj.** – ұғымсыз

**uninterrupted** [ˌʌn,ɪnt(ə)'rʌptɪd] **adj.** – ұласқан, үздіксіз.

**uninterruptedly** **adv.** – үрдіс, үзбей, үзбестен

**union** [ju:njən] **n.** – ұжымдық; *the Soviet Union* *Covem Odaғы*

**unique** [ju:'ni:k] **adj.** – қайталанбас.

**unison** ['ju:nɪs(ə)n] **n.** – унисон (дыбыс үндестігі).

**unit** ['u:nɪt] **n.** – бірлік, өлшеуіш

**unite** [ju:'naɪt] **v.** – ұжымдасу; ұштастыру.

**unity** ['ju:nəti] **n.** – бірлік; береке-бірлік; ауызбірлік, *mutual/common understanding* ауызбірлік, түсіністік

**universal** [ju:nɪ'vɜ:s(ə)] **adj.** – әмбебап

**universe** ['ju:nɪ'vɜ:s] **n.** – әлем, ғарыш, космос.

**unjustified** [ˌʌn'dʒʌstɪfaɪd] **adj.** – әділетсіз

**unkind** [ˌʌn'kaɪnd] **adj.** – мейірімсіз.

**unknown** [ˌʌn'nəʊn] **adj.** – белгісіз

**unknown quantity** [ˌʌn'nəʊn] **adj.** – ақтаңдақ

**unlace** [ˌʌn'leɪs] **v.** – бауын шешу (бөтенкениң, туфлидің).

**unlade** [ˌʌn'leɪd] **v.** – жүк түсіру.

**unless** [ˌʌn'les] **conj.** – егер

**unlettered** [ˌʌn'letəd] **adj.** – сауатсыз.

**unlike** [ˌʌn'laɪk] – 1. **adj.** ұқсас емес, ұқсамаған. 2. **adv.** өзгешелік, ерекшелік.

**unlikely** [ˌʌn'laɪkli] **adj.** – шындыққа тән емес, шындыққа жатпайтын.

**unlimited** [ˌʌn'limitɪd] **adj.** – өте кең, мол, көп.

**unload** [ˌʌn'ləʊd] **v.** – жүк түсіру.

**unlucky** [ˌʌn'lʌki] **adj.** – сәтсіз, бақытсыз.

**unman** [ʌn'mæn] *v.* – дiңкесiн құрту, есiнен тандыру.

**unmarketable** [ʌn'mɑ:kɪtəbl] *adj.* – етiмсiз

**unmarried** [ʌn'mærid] *adj.* – бойдақ.

**unmask** [ʌn'mɑ:sk] *v.* – ашкерелеу.

**unmatched** [ʌn'mætʃt] *adj.* – тең келе алмайтын, тең емес, ерекше.

**unmeaning** [ʌn'mi:nɪŋ] *adj.* – мәнсiз, мағынасыз.

**unmeasured** [ʌn'meɪzəd] *adj.* – шексiз.

**unmistakable** [ʌn'mɪsteɪkəbl] *adj.* – сөзсiз, даусыз.

**unmounted** [ʌn'maʊntɪd] *adj.* – жаяу.

**unnatural** [ʌn'nætʃ(ə)r(ə)l] *adj.* – 1. табиғи емес, шын емес; 2. тас бауыр.

**unneat** [ʌn'ni:t] *adj.* – салдыр-салақ.

**unnaturalness** [ʌn'nætʃ(ə)r(ə)lnɪs] *n.* – жалған.

**unnecessary** [ʌn'nesəs(ə)rɪ] *adj.* – қажетi жоқ, қажетсiз.

**unnerve** [ʌn'nə:v] *v.* – әлсiзболу, батылдығын жою.

**unoccupied** [ʌn'ɔkjʊpaɪd] *adj.* – 1. бос, елсiз; 2. қолы бос.

**unpack** ['ʌnpæk] *v.* – шешу

**unpaid** [ʌn'peɪd] *adj.* – төленбеген.

**unpleasant** [ʌn'plezənt] *adj.* – сүйкiмсiз

**unprecedented** [ʌn'presɪd(ə)ntɪd] *adj.* – теңдесi жоқ, бұрын болмаған.

**unpretending** [ʌnpri'tendɪŋ] *adj.* – қарапайым, сыпайы, жай.

**unprincipled** [ʌnprɪnsəpld] *adj.* – принципсiз, бағытсыз.

**unproductive** [ʌn'prɔdʌktɪv] *adj.* – өнiмсiз

**unprofitable** [ʌn'prɔfɪtəbl] *adj.* – шығынды

**unquestionable** [ʌn'kwɛstʃənəbl] *adj.* – даусыз.

**unquotable** [ʌn'kwɔutəbl] *adj.* – әдепсiз.

**unravel** [ʌn'rævəl] *v.* – шешу, бiлу, анықтау, түсiндiру.

**unread** [ʌn'red] *adj.* – 1. оқылмаған; 2. оқымаған, бiлiмсiз.

**unreal** [ʌn'rɪəl] *adj.* – 1. мүмкiн емес; 2. жалған, өтiрiк, бояма.

**unreasonable** [ʌn'rɪ:zənəbl] *adj.* – зердесiз

**unrecognizable** [ʌn'rekəgnaɪzəbl] *adj.* – танымас

**unrelated** *adj.* – әгей

**unreliable** [ʌn'rɪ'laɪəbl] *adj.* – сенiмсiз

**unremitting** [ʌnrɪmɪtɪŋ] *adj.* – қажырлы.

**unrequited** [ʌnrɪ'kwɑɪtɪd] *adj.* – орны толмаған, қайтпаған.

**unreservedly** [ʌnrɪ'zə:vɪdli] *adv.* – ашық түрде.

**unrest** [ʌn'rest] *n.* – аландау, қобалжу.

**unrestrained** [ʌnrɪ'streɪnd] *adj.* – ұстамсыз, жүгенсiз

**unrhymed** *adj.* – ұйқассыз; *blank verse* ұйқассыз өлең жолдары

**unrighteous** [ʌn'raɪtʃəs] *adj.* – 1. опасыз; 2. арам; 3. әдiлетсiз.

**unripeness** [ʌn'raɪpnəs] *n.* – шикiлiк; *immaturity* шикiлiк, нiспеген

**unrivaled** [ʌn'raɪv(ə)ld] *adj.* – үздiк, маңдай алды.

**unroll** [ʌn'roul] *v.* – жаю, ашу.

**unsafe** [ʌn'seɪf] *adj.* – күштi.

**unsanitary** [ʌn'sænɪt(ə)rɪ] *adj.* – таза емес, тазалыққа қайшы.

**unsatisfied** [ʌn'sætɪsfaɪd] *adj.* – қанағаттанбаған, қанағаттанарлықтай емес.

**unsavoury** [ʌn'seɪv(ə)rɪ] *adj.* – 1. дәмсiз; 2. нашар, жаман, тартымсыз

**unscrew** [ʌn'skru:] *v.* – бұрап алу, бұралып шығу.

**unscrupulous** [ʌn'skru:pj ələs] **adj.** – арсыз; (*word for word*) *For unscrupulous*

*all six days are holiday* арсызга – алты күн мейрам

**unseen** [ʌn'si:n] **adj.** – көзге түспейтін, елеусіз.

**unselfish** [ʌn'selfɪʃ] **adj.** – өзімшіл емес, өзіне тартпайтын.

**unsettle** [ʌn'setl] **v.** – бұзу.

**unsightly** [ʌn'saitli] **adj.** – ұсқынсыз.

**unskillful** [ʌn'skɪl(u)] **adj.** – шорқақ

**unsophisticated** [ʌnsə'fɪstɪkeɪtɪd] **adj.** – табиғи, жасанды емес.

**unsparring** [ʌnsperɪŋ] **adj.** – аяусыз, қатал.

**unspotted** [ʌn'spɒtɪd] **adj.** – жаман аты шкпаған, таза.

**unstable** [ʌn'steɪbl] **adj.** – тұрғылықсыз

**unsteady** [ʌn'stedi] **adj.** – балқаш; ауғыш, *shaky*; *crank* ауғыш/берік емес

**unstressed** [ʌn'strest] **adj.** – екпінсіз.

**unsuccessful** [ʌnsək'sesfʊl] **adj.** – сәтсіз

**untalented** [ʌn'tæləntɪd] **adj.** – қабілетсіз

**untaught** [ʌn'tɔ:t] **adj.** – оқымаған, сауатсыз, надан.

**untaxed turn** **n.** – салық түспейтін айналым

**unthankful** [ʌn'θæŋkful] **adj.** – 1. рақметі жоқ; 2. рақымсыз.

**unthinkable** [ʌn'θɪŋkəbl] **adj.** – ойға қонбайтын, көңілге сыймайтын.

**untidiness** [ʌn'taɪdɪnəs] **n.** – салақтық

**untie** [ʌn'taɪ] **v.** – босату, шешу.

**until** [(ə)n'tɪl] **conj.** – шейін

**until** [(ə)n'tɪl] **prep.** – дейін, шейін;

*until daybreak* – таң атқанша; *than wait, better come tomorrow* күткенше, ертең кел

**untimely** [ʌn'taɪmlɪ] **adj.** – мезгілсіз, уақытсыз.

**untouchedI** [ʌn'tʌtʃt] **adj.** – 1. ну, нулы; қалың, 2. жабайы

**untouchedII** [ʌn'tʌtʃt] **adj.** – соны (қалың, жаңа ғана жасаған қар) *the last snowed snow* соны қар

**untrue** [ʌn'tru:] **adj.** – 1. опасыз; 2. жалған.

**untold** [ʌn'tould] **adj.** – 1. айтылмаған; 2. айтып болмайтын.

**untruth** [ʌn'tru:θ] **n.** – 1. жалғандық; 2. опасыздық.

**unusual** [ʌn'ju:z(ə)] **adj.** – төтенше, бұрын-соңды болып көрмеген.

**unvalued** [ʌn'vælju:d] **adj.** – бағалы, маңызды, құнды.

**unveil** [ʌn'veɪl] **v.** – 1. ашу (ескерткіш ашу); 2. ескерткіш қою.

**unwelcome** [ʌn'welkəm] **adj.** – шақырылмаған, ұнамсыз, жағымсыз

**unwell** [ʌn'wel] **adj.** – ауру, наукас.

**unwilling** [ʌn'wɪlɪŋ] **adj.** – ұнатпайтын, істегісі келмейтін.

**unwinning** [ʌn'wɪnɪŋ] **adj.** – ұтыссыз

**unwisdom** [ʌn'wɪzdəm] **n.** – ақылсыздық.

**unwise** [ʌn'waɪz] **adj.** – ақылсыз.

**unwitting** [ʌn'wɪtɪŋ] **adj.** – абайсызда, байкамай.

**unwonted** [ʌn'wəʊntɪd] **adj.** – әдеттенбеген, өзгеше.

**unworthy** [ʌn'wə:ði] **adj.** – лайықсыз.

**unyielding** [ʌn'jɪ:ldɪŋ] **adj.** – қатты, бетінен қайтпайтын.

**1. up** [ʌp] **adv.** – 1. үстінде, жоғарыда, өрде; 2. тұру; up to - шұғылданду, істеу; 3. тура; up and down - барлық жерден, ілгері-кейін; up against - кездесу, кез болу.

**2. up** [ʌp] **prep.** – жоғары.

**up and down of smth** **adv.** – асты-үсті

**upbringing** [ʌp,briŋɪŋ] **v.** – 1. баулу; 2. тәрбиелеу

**upbringing** n. – тәлім-тәрбие  
**uphold** [ʌp'hoʊld] v. – қолдау  
**upholder of justice** adj. – әділетшіл  
**upholster** [ʌp'hoʊlstə] v. – 1. ілу, қыстыру; 2. қаптау, жиһазбен жабдықтау.  
**upholsterer** [ʌp'hoʊlst(ə)rə] n. – жиһаз жасаушы  
**upland** ['ʌplənd] adj. – таулы  
**uplift** [ʌp'lift] v. – көтеру  
**upon** [ə'pɒn] prep – үстінде  
**upper** ['ʌpə] adj. – жоғары  
**upright** ['ʌpraɪt] – 1. adj. вертикаль, т.к. 2. n. колонна, тіреу  
**uprising** ['ʌp,raɪzɪŋ] n. – көтеріліс  
**uproar and boom** ['ʌprə ænd bu:m] coll. – айқай-кику; v. айқайлау; жылау;  
*not to make noise/shout айқайлап шуламау; cry coarsely shout дөрекі айғай=айқай; shout/call to each another айқайласу*  
**uproot** [ʌp'ru:t] v. – жою, құрту  
**upset** [ʌp'set] v. – абыржу; қапалану  
**upside-down** [ʌp'saɪd'daʊn] adj. – астан-кестен болған  
**upstairs I** [ʌp'steəz] adv. – жоғарыда, үстінде  
**upstairs II** [ʌp'steəz] adj. – жоғарыдағы, үстіндегі  
**upstart** [ʌpsta:t] n. – мансап құмар, үстіндегі  
**up-to-date** [ʌptə'deɪt] adj. – жаңа, осы күнгі  
**uranium** [juə'reɪniəm] n. – уран  
**urban** ['ɜ:bən] adj. – қала, қалалық  
**urbane** [ə:'beɪn] adj. – әдепті, сыпайы  
**urge** [ɜ:dʒ] v. – 1. айтқанын істету; 2. мәжбүр ету  
**urgency** ['ɜ:dʒ(ə)nsi] n. – 1. табаңдылық, қайсарлық; 2. қауырттық, шұғылдық

**urgent** ['ɜ:dʒənt] adj. – 1. тез, кейінге қалдыруға болмайтың; көкейкесті;  
*topical, important негізгі/көкейкесті; pressing/urgent/topical problem, problem of today көкейкесті мәселе*  
**urgent** ['ɜ:dʒənt] adj. – қауырт; **urgent matter** қауырт жұмыстар  
**urgently** adv. – ишғыл; **efficient measure** [i'fɪj(ə)nt 'meɪʒə] ишғыл шара;  
*turn abruptly* [tɜ:n ə'brʌptli] ишғыл бұрылу  
**urine** ['juəriŋ] – зәр; **the water with room temperature** зәрі сынқан су  
**us** [ʌs] pron. – бізді, бізге, біздепре.  
**usage** ['ju:zɪdʒ] n. – қолдану.  
**1. use** [ju:s] n. – пайдаланушылық  
**2. use** [ju:s] v. – қолдану; *be used/employed қолданылады*  
**used** [ju:zd] adj. – пайдаланылған  
**useful** ['ju:sfʊl] adj. – пайдалы  
**useless** ['ju:sləs] adj. – пайдасыз  
**uselessly** ['ju:sləsli] adv. – босқа  
**usher** ['ʌʃə] n. – 1. швейцар; 2. кательдинер (кіре берісте билет тексеретін театр қызметкері)  
**usual** ['ju:z(ə)] adj. – әдеттегі, дағдылы  
**usually** ['ju:zuəli] adv. – әдетте  
**usurer** ['ju:z(ə)rə] n. – өсімкөр, өсім алушы  
**usury** ['ju:z(ə)ri] n. – өсім алушылық.  
**utensils** [ju:'tensɪls] n. – әбзел;  
*implements, outfit әбзелдер*  
**utilitarian** [ju:'tɪli'teəriən] adj. – пайдакүнем, пайдақор  
**utility** [ju:'tɪlɪti] n. – пайда, олжа  
**utilize** [ju:'tɪlaɪz] v. – пайдалану, іске асыру  
**utmost** ['ʌtməʊst] – 1. adj. шекті, шегіне жеткен. 2. n. ең көп, бар мүмкіндік  
**utopian** [ju:'təʊpiən] – 1. adj. утопиялық. 2. n. утопия, құрғақ қиял.

1. **utter** ['ʌtə] **adj.** – толық, мүлде  
 2. **utter** ['ʌtə] **v.** – 1. айту, білдіру; 2. шығару  
**utter toneless sound v.** – күмбірлеу  
**utterance** [ʌtərəns] **n.** – айтылу

- uvula** ['ju:vjələ] **anat.** – тілшік;  
*pendulum rocked* тілшік шайқалды  
**Uzbek** ['uzbek] **adj.** – өзбекше  
**Uzbek** ['uzbek] **n.** – өзбек  
**Uzbekistan** [uz,bek'istɑ:n] **n.** – Өзбекстан

## V

- vacancy** ['veɪ'kænsi] **n.** – 1. бос орын, вакансия; 2. әрекетсіздік, қатынаспаушылық  
**vacant** ['veɪk(ə)nt] **adj.** – 1. бос, ва- кантты; 2. әректсіз; 3. қатыспай қалған.  
**vacate** [və'keɪt] **v.** – босату  
**vacation** [və'keɪʃ(ə)n] **n.** каникул, демалыс  
**vaccinate** ['væksineɪt] **v.** – егу, шаншу.  
**vaccination** [,væksi'neɪʃ(ə)n] **n.** – егу, шаншу  
**vaccine** ['væksi:n] **n.** – вакцина (жұқпалы ауруларға қарсы қолданылады) (мед.)  
**vacillate** ['væswleɪt] **v.** – 1. айну, тұрақсыз болу; 2. абыржу, қобалжу.  
**vacillation** [,væsw'leɪʃ(ə)n] **n.** – тұрақсыздық.  
**vacuous** ['vækjuəs] **adj.** – 1. бос; 2. ақымақ, надан  
**vacuum** ['vækju:m] **n.** – 1. вакуум; 2. бостық  
**vacuum-cleaner** ['vækju:m,kli:nə] **n.** – шаң сорғыш (аспан)  
**vacuum flask** ['vækju:mflɑ:sk] **n.** – термос  
**vade-mecum** **n.** – қалта анықтама кітабы  
**vagabond** ['vægəbɒnd] – 1. **v.** қаңғыру; 2. **adj.** қаңғыма; 3. **n.** қаңғыбас  
**vagary** ['veɪgəri] **n.** – еркелік  
**vagrancy** ['veɪgr(ə)n(t)si] **n.** – қаңғыбастық, кезбелік  
**vagrant** ['veɪgr(ə)nt] – 1. **n.** қаңғыбас, кезбе; 2. **adj.** қаңғыма, кезбе

- vague** [veɪg] **adj.** – көмескі, екі ұшты, күңгірт  
**vaguely** [veɪgli] **adv** – еміс-еміс  
**vagueness** ['veɪgnəs] **n.** – көмескілік, күңгірттік  
**vain** [veɪn] **adj.** – 1. зая, босқа, текке; 2. пайдасыз; 3. атакқұмар  
**vainly** [veɪnli] **adv.** – бекер, босқа  
**vainglorious** [,veɪn'glɔ:riəs] **adj.** – атакқұмар, менменсіген  
**vainglory** [,veɪn'glɔ:n] **n.** – атакқұмарлық, мансапқұмарлық, менмендік  
**valance** [væləns] **n.** – перде  
**vale** [veɪl] **n.** – аңғар, алап, алқап  
**valediction** [,væli'dɪkʃ(ə)n] **n.** – қоштасу  
**valedictory** [,væli'dɪktəri] **adj.** – қоштасу  
**valenki** (felt boots) **n.** – байпақ  
**valentine** ['væləntaɪn] **n.** – сүйікті  
**valerian** [və'liəriən] **n.** – шүйгіншөп  
**valet** [væləɪt] **n.** – малай, лакей  
**valetudinarian** [,vælətju:di'neəriən] – 1. **n.** аурушандық, кемтарлық; 2. **adj.** аурушан  
**valiant** ['væliənt] **adj.** – ер, батыр  
**valiantly** ['væliəntli] **adv.** – ерсініп, батырсынып  
**validate** ['vælədeɪt] **v.** – бекіту  
**validity** ['vælədɪti] **n.** – заңдылық  
**validly** ['vælədɪ] **adv.** – заңды түрде  
**valise** [və'li:z] **n.** – саквояж (аузы кілттенетін қапшық тәрізді үлкен сөмке)

**valley** [væli] n. – алқап; дала; аңғар;  
*hungry valley or wild vally* «*Бетпақ дала*»; *the voice of valley* *дала үні*

**valour** [ˈvælə] n. – айбын, ерлік, қайрат

**valuable** [ˈvæljʊəbl] – 1. adj. бағалы;

2. n. қымбат заттар

**valuation** [,væljʊˈeɪf(ə)n] n. – баға, бағалау

**value** [ˈvæljʊ:] – 1. n. 1. бағалы зат; 2. құн. 2. v. бағалау

**valueless** [ˈvæljʊ:ləs] adj. – бағасыз.

**valuer** [ˈvæljʊ:ə] n. – бағалаушы

**valve** [vælv] n. – 1. қақпаша, бұранда; 2. қақпаша (жүректің қақпашасы)

**vamp I** [væmp] – 1. n. 1.

ботаниканың алдыңғы жағы; 2. жамау.

2. v. жамау

**vamp II** [væmp] – 1. n. жеңілтек әйел. 2. v. жеңілтектігімен ақша табу.

**vampire** [ˈvæmpaɪə] n. – вампир, қан сорғыш.

**van I** [væn] n. – 1. фургон, жабық арба; 2. тауар вагоны.

**van II** [væn] n. – 1. авангард (негізгі әскери күштің алдында жүретін бөлім); 2. авангард, алдыңғы отряд, басшы отряд.

**vandal** [ˈvændl] – 1. n. вандал (мәдениет мұраларын талқандаушы), варвар. 2. adj. варвар, тағылық.

**vandalism** [ˈvænd(ə)liz(ə)m] n. – вандализм.

**vane** [veɪn] n. – флюгер (жалау).

**vanguard** [ˈvæŋɡɑ:d] n. – авангард.

**vanilla** [vəˈnɪlə] n. – 1. ваниль (тропикте өсетін өсімдік); 2. ваниль (сол өсімдіктің жемісі).

**vanish** [ˈvæniʃ] v. – жоғалып кету.

**vanity** [ˈvænitɪ] n. – 1. пайдасыздық, сасып калушылық; 2. атаққұмарлық; 3. coll. абыр-дабыр

**vanquish** [ˈvæŋkwɪʃ] v. – жеңіп шығу.

**vantage** [ˈvɑ:ntɪdʒ] n. – артықшылық.

**vapid** [ˈvæpid] adj. – дәмсіз

**vapidity** [væˈpɪdɪtɪ] n. – талғамы болмаушылық

**vaporize** [ˈveɪp(ə)raɪz] v. – буға айналдыру

**vaporous** [ˈveɪpərəs] adj. – бу сияқты; 2. буға толы

**vapour** [ˈveɪpə] n. – 1. бу; 2. тұман; 3. қиял

**variability** [,vɛəriəˈbɪlɪtɪ] n. – құбылмалылық

**variable** [ˈvɛəriəbl] adj. – 1. құбылмалы; 2. өзгергіш; ауыстырмалы, аумалы

**variance** [ˈvɛəriəns] n. – 1. өзгеру, өзгерту; 2. талас

**variant** [ˈvɛəriənt] – 1. adj. 1. түр; 2. басқа, бөлек. 2. n. нұсқа

**variation** [,vɛəriˈeɪʃən] n. – өзгерту.

**variegated** [ˈvɛəriˌgeɪtɪd] adj. – алабажақ, шұбар ала; *parti-coloured, many-coloured, motley ала/алабажақ; be respectable ала жинми амтамау; during the whole summer and winter ала жаздай, ала қысмай*

**varicoloured** [ˈvɛəri,kləəd] adj. – түрлі-түсті

**varied** [ˈvɛərɪd] adj. – әр түрлі, түрлі түрлі

**variegate** [ˈvɛəriˌgeɪt] v. – 1. түрлі түске бояу; 2. түрлендіру

**variety** [vəˈraɪətɪ] n. – 1. әр түрлілік; 2. көптік

**variola** [vəˈraɪələ] n. – шешек

**various** [ˈvɛəriəs] adj. – алуан түрлі, жан-жақты, сан қилы

**varlet** [ˈvɑ:lɪt] n. – жалшы

**varnish** [ˈvɑ:nɪʃ] – 1. n. лак (сырдың бір түрі); 2. v. лактау

**varsity** [ˈvɑ:səti] n. – университет

**vary** [ˈvɛəri] v. – өзгерту, өзгеру

**vascular** [ˈvæskjələ] adj. – тамырлы

vase [vɑ:z] n. – ваза, сауыт.  
 vase [vɑ:z] n. – құмыра  
 vast [vɑ:st] adj. – 1. өлкелі; 2. ұлан-байтақ; 3. кең; *prevalent, prevailing; popular* кең тараған; *great intellect/mind* кең ақыл; *wide forehead* кең маңдай; *broad expanse* кең өлке, кең жазық; *broad steppe* кең дала  
 veal [vi:l] n. – бұзау еті  
 vastly was angry – зықыр  
 vaseline ['væs(ə)li:n] n. – вазелин  
 vassal ['væs(ə)l] n. – вассал, тәуелді (орта ғасырдағы)  
 vast [vɑ:st] adj. – зот, өте үлкен  
 vat [væt] n. – шанаş, цистерна, бак (сұйық зат құюға арналған үлкен ыдыс)  
 vaudeville ['vɑ:dəvil] n. – водевиль (ән араласатын шағын күлкілі пьеса)  
 vault I ['vɔ:lt] n. – 1. күмбез; 2. подвал; 3. табыт  
 vault II ['vɔ:lt] – 1. v. секіру;  
 2. n. қарғу; vaulting-horse n. ағаш ат(гимнастикалық жаттығуға арналған).  
 vaunt ['vɔ:nt] – 1. v. мақтану. 2. n. мақтаншақтық  
 vaunter n. – мақтаншақ  
 vegetables ['vedʒitəblz] n. – көкөніс  
 vein [vein] n. – күретамыр-күреу  
 velvet ['velvet] – барқыт  
 veil [veil] n. – бет перде, тор  
 vend [vend] v. – сату  
 Venus astr. – Шолпан  
 verb [və:b] n. – етістік  
 verdict ['və:dikt] n. – үкім  
 versel [və:s] n. – таклак  
 verstII [væst.] n. – шақырым, *more than two kilometers* екі шақырымнан астам  
 vertebral ['və:tibrəl] adj. – арқалы;  
 spinal ['spainəl] арқалы  
 very ['veri] adv. – ең; *very valuable* ең бағалы; *very higher* ең жоғары;

*very visible representative* ең көрнекті окілі; *very lofty top* ең биік шың; *very costly present* ең ардақты тартуы; *very close* ең бір жақыны; *very old, ancient* ең ертедегі; *the main thing* ең бастысы; *ең бірінші рет for the first time*

very long (time) ago pron. – әлдеқашан

veteran ['veterən] n. – ардагер  
 vexation [vek'seiʃən] n. – реніш; налыс; *how annoying, how vexing, what a pity, what a nuisance* бұл не масқара

viability [vaiə'biliti] n. – өміршеңдік

viable ['vaiəbl] adj. – өміршен

vice [vais] n. – айып

vie (with) [vai] v. – тіресу; *it is hard to vie with him* онымен тіресу өте қиын

view [vju:] n. – көзқарас

vigilant ['vidʒilənt] adj. – қырағы; *watchful glance* қырағы көзқарас

vindicate ['vindikeit] v. – ақталу; [wɒn'self] *be defensible* өзінше ақталу

vine [vain] n. – жүзім сабағы

violence [vaiələns] n. – зомбылық; зорлық

violet ['vaiələt] adj. – күлгін

violet-brown adj. – күлгін-қоңыр

vise ['vizei] n. – ваза

visit ['vizi:t] v. – аралату

visitant ['vizi:t(ə)n] adj. – арыған

vital adj. – өмірлік; (*one's*) *partner in life* өмірлік серік; *live with fume* өмірлік жұрт құрып тұру

vizier [viziə] n. – уәзір

voice [vois] n. – дауыс

voiceless ['voislis] adj. – дауыссыз

viod [void] adj. – құр, босқа

volume ['vɔljʊ:m] n. – көлем

voluminous [və'lʊ:mi:nəs] adj. – ауқымдылық

volunteer [vələn'tiə] n. – ерікті

**vomit** ['vɒmɪt] **v.** – 1. құсу; 2. айну; *i feel sick; i loathe* менің жүрегім айнып жатыр; *it makes him sick, it sickens/disgusts/nauseates him* оның бұдан жүрегі айниды; *it is sickening/disgusting; it is enough to make one sick* осыдан құсқым келеді

**voracious** [və'reɪʃəs] **adj.** – қомағай

**vote** (for/against) [vəʊt] **v.** – дауыс беру; *put to the vote, vote on* дауысқа қою, дауысқа салу

**voter** ['vəʊtə] **n.** – сайлаушы

**vow** [vaʊ] **n.** – ант, серт

**vowel** [vaʊəl] **ling.** – дауысты

**vulgarity** [vʌl'gærnti] **n.** – пасықтық

**vulture** ['vʌltʃə] **n.** – жыртқыш құс

**veal** [vi:l] **n.** – бұзау еті

**veer** [viə] **v.** – өзгерту, өзгеру (бағытын өзгерту)

**vegetable** ['vedʒ(ə)təbl] – 1. **adj.** өсімдік. 2. **n.** көкөніс

**vegetarian** ['vedʒi'teəriən] **n.** – вегетарианец (ет жемей, көбінесе өсімдіктен жасалған тамақпен қоректенетін адам)

**vegetate** ['vedʒiteit] **v.** – 1. өсу; 2. күнелту, өмір өткізу

**vegetation** [vedʒi'teɪʃ(ə)n] **n.** – өсімдік

**vehemence** ['vi:əməns] **n.** – құмарлық, күш

**vehement** ['vi:əmənt] **adj.** – құмар, күш

**vehicle** ['viəkl] **n.** – жеңіл арба

**veil** [veɪl] **n.** – бет перде, тор; 2. жамылғы; 3. пәренжі, шадра

**vein** [veɪn] **n.** – 1. вена, қан тамыры; 2. түтік, жіп; 3. қабілет.

**veiny** ['veɪni] **adj.** – сіңірлі, шандырлы, тамырлары адырайған

**velocipede** [vi'lɒsɪpi:d] **n.** – велосипед

**velocity** [vi'lɒsəti] **n.** – тездік, жылдамдық

**velours/velure** [və'lʊə,və'lʊə] **n.** – велюр, плюш

**velvet** ['velvɪt] **n.** – ши барқыт

**velvety** ['velviti] **adj.** – барқыт сияқты, барқыт тәрізді

**velveteen** [,velvi'ti:n] **n.** – вальветин (барқыт тәріздес мата)

**venal** ['vi:n(ə)] **adj.** – сатылғыш, сатылатын

**vend** ['vend] **v.** – сату

**vender** ['vendə] **n.** – сатушы

**vendetta** [ven'detə] **n.** – қанды кек

**veneer** [və'niə] – 1. **n.** 1. фанердің бір қабаты; 2. сыртқы қабат. 2. **v.** жабу, қаптау

**venerable** ['ven(ə)rəbl] **adj.** – қадірлі

**venerate** ['ven(ə)reit] **v.** – зор құрмет ету

**veneration** [,ven(ə)'reɪʃ(ə)n] **n.** – аса зор құрмет, қадірлеу

**vengeance** [vendʒ(ə)n(t)s] **n.** – өш, кек

**vengeful** ['vendʒf(u)] **adj.** – кекшіл.

**venison** ['venis(ə)n] **n.** – бұғының еті.

**venom** ['venəm] **n.** – 1. у; 2. ыза, зәр.

**venomous** ['venəməs] **adj.** – 1. улы; 2. зәрлі

**vent** [vent] – 1. **n.** 1. ауа кіретін, ауа шығатын тесік; 2. жол, шығатын жер; 3. білдіру, сездіру. 2. **v.** шығару

**ventilate** [ventileit] **v.** – жеделдету

**ventilator** ['ventileɪtə] **n.** – вентилятор, желдеткіш

**ventricle** ['ventrikl] **n.** – қалта (жүректің қалтасы)

**venture** ['ventʃə] – 1. **n.** 1. тәуекелге бел байлаған іс; 2. сатып алушылық, алыпсатарлық. 2. **v.** тәуекел ету

**venturer** ['ventʃ(ə)rə] **n.** – тәуекелшіл адам

**venturesome** ['ventʃəsəm] **adj.** – құмар, тәуекелшіл



**venue** ['vɛnju:] n. – соттың округі  
**veracious** [və'reiʃəs] adj. – шыншыл,  
 шын

**veracity** [və'ræsiti] n. – шындық,  
 растық, дұрыстық

**veranda** [və'rændə] n. – веранда

**verb** [və:b] n. – етістік

**verbal** ['və:b(ə)] adj. – етістік

**verdant** ['və:d(ə)nt] adj. – 1. жасыл  
 көк; 2. балғын

**verdict** ['və:dikt] n. – үкім

**verdure** ['və:dʒə] n. – жасыл, көк

**verge** [və:dʒ] – 1. н. шет, шек. 2. v.  
 шектесу, шендесу

**verification** [,verifi'keiʃ(ə)n] n. – 1.  
 растығын тексеру, сынау; 2. орындау,  
 растау

**verify** ['verifai] v. – 1. тексеру, сынау;  
 2. орындау

**veritable** ['veritəbl] adj. – шын, рас

**vermicelli** [və:'mi:tʃeli] n. – верми-  
 шель

**vermilion** [və'miljən] – 1. n. ашық  
 қызыл түс. 2. adj. ашық қызыл. 3. v.  
 ашық қызылға бояу

**vermin** ['və:min] n. – 1. паразит  
 (бүрке, кене, бит, т. б.); 2. зиянды  
 жәндіктер, жыртқыштар

**vernacular** [və'nækjələ] – 1. adj.  
 жергілікті. 2. n. жергілікті диалект

**vernal** ['və:n(ə)] adj. – 1. көктемгі;  
 2. жас

**versatile** ['və:sətəil] adj. – 1. жан-  
 жақты, икемді; 2. трақсыз

**verse** [və:s] – 1. n. өлең. 2. v. өлең  
 жазу

**versed** [və:st] adj. – тәжірибелі

**version** ['və:ʃ(ə)n] n. – 1. аударма; 2.  
 хабар, мәлімет

**vertebra** [və:'tibrə] n. – омыртқа

**vertebrate** [və:'tibreit] adj. –  
 омыртқалы

**vertical** ['və:tik(ə)] – 1. adj. верти-  
 каль, тік. 2. n. перпендикуляр, тік сызық.

**very** ['veri] – 1. adj. 1. дәл, нағыз; 2.  
 сол сәтте; 3. ең; in very truth шынында.  
 2. adv. өте, ең

**vesper** ['vespə] n. – 1. кешкі жұлдыз,  
 Шолпан; 2. кешкі қонырау (шіркеуде)

**vessel** ['ves(ə)] n. – қан жолдары;  
 2. кеме

**vest** [vest] n. – 1. майка (жеңсіз іш  
 көйлек); 2. көкірекше

**vestal** [vestl] – 1. adj. қыз сияқты,  
 таза, бұзылмаған; 2. n. қыз абыройы

**vested** ['vestid] adj. – заңды, орынды

**vestibule** ['vestibju:l] n. – вестибюль

**vestige** ['vestidʒ] n. – 1. із, тап; 2.  
 белгі

**vestment** ['vestment] n. – киім  
 (шіркеудігілердің киімі)

**vestry** ['vestri] n. – 1. шіркеудің  
 жабдықтары сақталатын орын; 2. намаз  
 оқуға жиналатын жер

**vesture** ['vestʃə] n. – киім  
 (шіркеудігілердің киімі)

**veteran** ['vetə(ə)n] n. – қарт солдат,  
 кәрі шөнге

**veterinary** ['vet(ə)rin(ə)ri] – 1. adj.  
 ветеринариялық. 2. n. мал дәрігері.

**veto** ['vit:ou] – 1. v. рұқсат бермеу,  
 істетпеу. 2. n. рұқсат бермеушілік,  
 істетпеушілік

**vex** [veks] v. – опық жегізу, ренжіту.

**vexation** [vek'seiʃ(ə)n] n. – өкініш,  
 ыза

**via** ['vaiə] prp. – арқылы

**viaduct** ['vaiədukt] n. – виадук  
 (көпір)

**vial** ['vaiəl] n. – кішкене шөлмек

**viand** ['vaiənd] n. – провизия, азық

**vibrant** ['vaibrənt] adj. – дірілдеген.

**vibrate** [vai'breit] v. – дірілдеу

**vibration** [vai'breiʃ(ə)n] n. – дірілдеу

**vicar** ['vɪkə] **n.** – поп.

**vicarage** ['vɪk(ə)rɪdʒ] **n.** – 1. поптың міндеті; 2. поптың үйі.

**vice I** [vaɪs] **n.** – 1. айып; 2. қысқыш.

**vice II** [vaɪs] **prefix.** – вице-; vice-president вице-президент.

**viceroi** [vaɪsɔɪ] **n.** – вице-король.

**vice versa** [,vaɪsɪ'vɜ:sə] **adv.** – керісінше.

**vicinity** [vɪ'sɪnɪtɪ] **n.** – өңір, аймақ.

**vicious** ['vɪʃəs] **adj.** – теріс, кесірлі,

**viciously** ['vɪʃəs] **adv.** – керісінше.

**vicissitude** [vɪ'sɪsɪtju:d] **n.** – құбылмалылық.

**victim** ['vɪktɪm] **n.** – құрбандық.

**victor** ['vɪktə] **n.** – жеңуші, жеңіп шығушы.

**victorious** [vɪk'tɔ:riəs] **adj.** – жеңімпаз.

**victoriously** [vɪk'tɔ:riəsli] **adv.** – жеңімпаздықпен.

**victory** ['vɪkt(ə)rɪ] **n.** – жеңіс, табыс.

**victual** ['vɪktl] **n. pl.** – азық-түлік.

**vie** [vaɪ] **v.** – бакталасу.

**view** [vju:] – 1. **n.** 1. қарау, байқау; 2. көрініс; 3. көзқарас, пікір; 4. жоспар, ой. 2. **v.** 1. қарау; 2. көру.

**viewless** ['vju:ləs] **adj.** – 1. көрінбейтін; 2. соқыр, көрмейтін; 3. ойсыз, пікірсіз.

**view-point** ['vju:pɔɪnt] **n.** – 1. айнала жақсы көрінетін жер; 2. ой-пікір, көзқарас.

**vigil** ['vɪdʒɪl] **n.** – 1. қарау (ауруға қарау), бақылау; 2. ұйықтамау.

**vigilance** ['vɪdʒɪləns] **n.** – қырағы.

**vigilant** ['vɪdʒɪlənt] **adj.** – қырағы.

**vigorous** [vɪg(ə)rəs] **adj.** – қайратты, жігерлі.

**vigour** [vɪgə] **n.** – күш, қайрат, жігерлілік.

**vile** [vaɪl] **adj.** – оңбаған, арам, арамза.

**villa** ['vɪlə] **n.** – вилла (қала сыртына салынған үй).

**village** ['vɪlɪdʒ] **n.** – ауыл.

**villager** ['vɪlɪdʒə] **n.** – ауылда тұратын адам.

**villain** ['vɪlən] **n.** – жеқсұрын, сұм.

**vindicate** ['vɪndɪkeɪt] **v.** – 1. қорғау; 2. ақтау.

**vine** [vaɪn] **n.** – жүзім сабағы.

**vinegar** ['vɪnɪgə] **n.** – сірке, сірке суы.

**vineyard** ['vɪnjəd] **n.** – жүзім егісі.

**vintage** ['vɪntɪdʒ] **n.** – 1. жүзім жинайтын кез; 2. жүзімнен шарап істеу.

**viol** ['vaɪə] **n.** – виола (музыкалық аспап).

**viola** [vi'əʊlə] **n.** – альт (музыкалық аспап).

**violet** [vai'ələt] **n.** – фиалка (майда көк гүл).

**violate** [vai'əleɪt] **n.** – 1. бұзу; 2. қорлау; 3. зорлау.

**violence** [vaɪə(ə)ns] **n.** –

1. ашукернеушілік; 2. зорлық.

**violent** ['vaɪə(ə)nt] **adj.** – қаһарлы, сұрапыл.

**violin** [vaɪə'lin] **n.** – скрипка.

**violinist** [vaɪə'lnɪst] **n.** – скрипкашы.

**viper** ['vaɪpə] **n.** – улы сұр жылан.

**virgin** [vɜ:dʒɪn] – 1. **n.** қыз, қыз абыройы. 2. **adj.** 1. қыз сияқты; 2. бұзылмаған.

**virile** ['vɪraɪl] **adj.** – 1. толысқан, ер жеткен; 2. батыл; 3. қайратты.

**virtual** ['vɜ:tʃuəl] **adj.** – нағыз.

**virtue** ['vɜ:tʃu:] **n.** – ізгі, рақымшыл адам.

**virulence** ['vɪrʊləns] **n.** – улылық.

**virulent** ['vɪrʊlənt] **adj.** – улы.

**virus** ['vaɪ(ə)rəs] **n.** – вирус.

**visage** [vɪzɪdʒ] **n.** – 1. бет; 2. келбет; 3. көрініс.

**viscose** ['vɪskəʊs] **n.** – вискоза.

**viscount** ['vaikaunt] **n.** – виконт  
**vise** [vais] – 1. **n.** виза. 2. **v.** виза кою  
**visibility** [ˌvɪzə'bɪlɪtɪ] **n.** – көрiнiс  
**visible** ['vɪzəbl] **adj.** – көрiнетiн, көрнекi  
**vision** ['vɪz(ə)n] **n.** – 1. көрү, көз; 2. көрегендiк; 3. окуға  
**visionary** ['vɪz(ə)n(ə)rɪ] – 1. **adj.** 1. қиялдағы; 2. қиялды, қиялшыл. 2. **n.** арманшыл, қиялшыл адам  
**visit** ['vɪzɪt] – 1. **v.** келү. 2. **n.** бару, кiрiп шығу  
**visitant** ['vɪzɪt(ə)nt] **n.** – қонақ (қадiрлi қонақ)  
**visitor** ['vɪzɪtə] **n.** – келушi  
**visor** ['vaɪzə] **n.** – күнкағар  
**vista** ['vɪstə] **n.** – сәулеттi, көрiнiс  
**visual** ['vɪʒuəl] **adj.** – көрү, көз  
**visualize** ['vɪʒu(ə)laɪz] **v.** – елестету, көрү  
**vital** ['vaɪt(ə)] **adj.** – өмiрлiк, қажеттi, маңызды  
**vitamin** ['vɪtəmin] **n.** – витамин  
**vitiate** ['vɪfɪeɪt] **v.** – 1. бүлдiрү; 2. жарамсыз ету  
**vitriol** ['vɪtriəl] **n.** – тотияйын  
**vituperate** [vaɪ'tju:pəreɪt] **v.** – сөгү, ұрсу, балағаттау  
**vivacious** [vi'veɪʃəs] **adj.** – қызу, өткiр  
**vivacity** [vi'væsetɪ] **n.** – қызушылық, қызулық  
**vivid** ['vɪvɪd] **adj.** – өткiр, мәнерлi, анық  
**viva voce** [ˌvaɪvə'vouʃɪ] **n.** – ауызша емтихан  
**vizier** [vi'ziə] **n.** – уәзiр  
**vocabulary** [və'kæbjul(ə)rɪ] **n.** – 1. лексика; 2. сөздiк  
**vocal** ['vəʊk(ə)] **adj.** – 1. вокзалдық; 2. дауысты; 3. саңғырлаған  
**vocalist** ['vəʊk(ə)lɪst] **n.** – әншi  
**vocation** [və'keɪʃ(ə)n] **n.** – 1. әуестiк, бейiмдiлiк; 2. мамандық

**vocational** [və'keɪʃ(ə)n(ə)] **adj.** – мамандық  
**vocative** ['vɒkətɪv] **n.** – атау септiк  
**vociferate** [və'sɪf(ə)reɪt] **v.** – бақыру, даурығу, айқайлау  
**vogue** [vəʊg] **n.** – сән, мода  
**voice** [vɔɪs] **n.** – дауыс  
**voiced** [vɔɪst] **adj.** – дауысты, сыңғырлаған  
**void** [vɔɪd] – 1. **adj.** құр, босқа, бос; 2. **n.** вакуум, қуыс  
**voile** [vɔɪl] **n.** – муслин (жеңiл, жұмсақ мата)  
**volatile** ['vɒlətaɪl] **adj.** – тұрақсыз  
**volcanic** ['vɒl'kænɪk] **adj.** – жанар тау  
**volition** [vəʊ'lɪʃən] **n.** – қалау, зауық, ерiк  
**volitional** [vəʊ'lɪʃənəl] **adj.** – қайратты, жiгерлi  
**volley** ['vɒlɪ] **n.** – 1. дүркiн, залп; 2. бұршақша жаудыру  
**volley-ball** ['vɒlɪbɔ:l] – 1. **n.** волейбол.  
 2. **v.** жаудыру, нөсерлету  
**volt** [vɒlt] **n.** – вольт  
**voltage** [vəʊltɪdʒ] **n.** – электр тогының күшi  
**voluble** ['vɒljəbl] **adj.** – сөзшен, сөзуар  
**volubly** ['vɒljəbli] **adv.** – сөзуарланып  
**volume** ['vɒlju:m] **n.** – 1. том; 2. көлем  
**voluminous** [vɒ'lu:mɪnəs] **adj.** – көп томды  
**voluntary** ['vɒləntəri] **adj.** – ерiктi  
**volunteer** [ˌvɒləntɪə] – 1. **n.** тiленгендер, еркiмен келгендер, ерiктiлер. 2. **v.** өз еркiмен бару  
**voluptuous** [və'λpʃtʃuəs] **adj.** – сезiмтал  
**volute** [və'ljʊ:t] **n.** – валюта, өрнек, мүйiз  
**vomit** ['vɒmɪt] – 1. **v.** құсу, жүрек айну. 2. **n.** құсық, локсу  
**voracious** [və'reɪʃəs] **adj.** – мешкей,

комағайлык.

**voracity** [və'raesiti] **n.** – мешкейлік, комағайлык.

**votary** ['voutəri] **n.** – сыйлаушы, қадірлеуші, құрметтеуші.

**vote** [vout] – **1. n.** 1. сайлау; 2. дауыс; 3. дауыс саны; 4. сайлаушы. **2. v.** сайлау, дауыс беру

**voteless** [voutlis] **adj.** – дауыс беруге құқы жоқ

**voter** ['voutə] **n.** – сайлаушы

**votive** ['vəutiv] **adj.** – уәде бойынша орындау

**vouch** [vauf] **v.** – кепіл беру

**vouchsafe**, [vauf'seif] **v.** – елеу

**vow** [vau] – **1. n.** серт, ант. **2. v.** сөтте-су, анттасу

**vowel** ['vəuel] **n.** – дауысты.

**voyage** ['vɔiidʒ] – **1. n.** саяхат.

**2. v.** саяхаттау

**voyager** ['vɔiidʒə] **n.** – саяхатшы.

**vulgar** ['vʌlgə] **adj.** – өрескел, ұят, дөрекі

**vulgarism** ['vʌlg(ə)rizm] **n.** – вульгаризм (әдеби тілде қолданылған бұралқы немесе дөрекі сөз)

**vulgarity** [vʌlgæriti] **n.** – әдепсіздік, тұрпайылық

**vulgarize** ['vʌlg(ə)raiz] **v.** – бұрып көрсету

**vulgarization** [,vʌlg(ə)raiz'eif(ə)n] **n.** – тұрпайылау

**vulnerable** ['vʌlnərəbl] **adj.** – осал

**vulture** ['vʌltʃə] **n.** – жыртқыш құс

## W

**wad** [wɒd] – **1. n.** 1. тығын, кішкене шар; мақтаның, жүннің кесегі, түйірі; 2. түйір, тал; 3. көптеген, толып жатқан, көп мөлшерде; 4. май мен сүтке иленген тоқаш; 5. бума қағаз ақша; **2. v.** 1. мақтамен тығындау; 2. жұмсақ бірнәрсемен тығындау; *shoot one's wad қолдан келгеннің бәрін істегу*

**wadding** ['wɒdɪŋ] **n.** – тығындайтын материал: мақта, мата т.б.

**waddle** ['wɒdl] – **1. v.** 1. шайқалып, теңселіп жүру, сылту (үйрек тәрізді); **2. n.** шайқалақтаған жүріс, теңселген жүріс

**wade** [weid] – **1. v.** 1. кесіп өту; 2. (wade through / across) әрең, зорға өтіп шығу (жаңбырда, қарда т.б.) 3. (wade through) төзу, жеңіп шығу; 4. (wade in(to)) бас салу, тап беруқарғып түсу; **2. n.** 1. кесіп өту, жеңіп шығу; 2. өткел

**wafer** ['weifə] **n.** – 1. вафля; 2. сургучті басатын мөр; 3. дөңгелек дақ

**waft** [wɒft] – **1. v.** 1. асықтыру, айдау; б/н әп-сәтте ұшырып алып кету/айдап

әкету (кеме, бұлт; жел); 2. келу, естілу (дыбыс, иіс); 3. желдің соғуы; **2. n.** 1. құлаштау, қол сермеу/сілтеу; қанат қағу; 2. желмен жеткен дыбыс; *The leaves were wafted along by the breeze. Жел жапырақтарды қуып кетті*

**wag I** [wæg] – **1. v.** 1. шайқалу, тербелу, сермеу, бұлғау; 2. қозғалу; 3. жүру (жұмыстың); **2. n.** қозғалыс; бұлғау; *How wags the world? Жұмыс қалай?*

**wag II** [wæg] – **1. n.** 1. әзілқой, қалжыңбас; 2. сандалбай, еріншек

**wage** [weidʒ] – **1. n.** 1. еңбекақы, жалақы; 2. құн, жаза; **2. v.** 1. жүргізу (компанияны, соғысты), жүресу (б/н үшін); 2. жекпе-жекке шақыру

**wage** [weidʒ] – **1. n.** бәс; **2. v.** 1. бәс тігу, бәстесу; ұтыс тігу

**wag(g)on** [wæggən] – **1. n.** 1. арба; 2. жүк вагоны; вагон-платформа; 3. фургон; **2. v.** 1. фургонға тиеу; 2. фургонмен алып жүру

**wagoner** [wæg(ə)nə] n. – арбакеш; жүк тасымалдаушы; вагон жүргізуші

**waif** [weɪf] n. – 1. панасыз; қараусыз жас бала; 2. иесіз зат; 3. адасқан үй жануарлары; 4. табыс (кездейсоқ)

**wail** [weɪl] – 1. n. 1. кайғылы жоқтау, айғай; 2. бақырып жоқтау; 2. v. 1. кайғылы жоқтау айту; 2. бақыру, өкіру, қатты жылау

**wailful** [weɪfʊl] adj. – кайғылы, мұңды, жабырқаңқы

**wain** [weɪn] n. – ашық төрт аяқты арба

**wainscot** ['weɪnskət] – 1. n. ағашты қабырға панелі; 2. v. керегелерді ағашты панельмен қаптау

**waist** [weɪst] n. – 1. бел; мықын; 2. корсаж, іш тартқыш; жалпақ белбеу

**waist-high** [,weɪst'haɪ] adv – белге/мықынға дейін

**waistcoat** ['weɪstkəʊt] n. – кеудеше; камзол

**waistline** ['weɪstlaɪn] n. – 1. бел; 2. белдің құлашы

**wait** [weɪt] – 1. v. 1. күту, тосу; 2. қызмет көрсету (дастарханда ж/е басқа да); даяшы болу; 3. (wait up(on)) күту, қызмет ету/ көрсету; 4. алып жүру, алып бару, ере жүру, шығарып салу; ілесу, серік болу; 5. доғару; 2. n. 1. күту, тосу уақыты; 2. торуыл, тосқауыл; *May success wait upon you! Сізге сәттілік серік болсын!*

**waiter** ['weɪtə] n. – 1. біреуді н/е бір нәрсені күтуші адам; қабылдауын күтіп отырған келуші; 2. даяшы; 3. поднос

**waiting hall** n. – күту залы (теміржолда, әуежайда)

**waitress** ['weɪtrəs, 'weɪtrɪs] n. – 1. даяшы; 2. үй тазалаушы

**waive** [weɪv] v. – бас тарту (құқықтан, талаптан)

**waiver** ['weɪvə] n. – 1. қабыл алмау (құқықты, талапты); 2. құжат (құқықты

қабылдамау/бас тарту); *agree to / sign a waiver* құқықтан, талаптан бас тарту құжатына қол қою

**wake I** [weɪk] – 1. v. 1. ояну; ояту; 2. ұйықтамау; 3. қоздыру (қалауды); шат, жарқын сезіну; 4. ес жию, есі кіру, есіне алу; (wake to) ұғыну, жете түсіну; 2. n. түні бойы ұйықтамау

**wake II** [weɪk] n. – 1. із, таңба; 2. зардап, салдап

**wakeful** [weɪkfʊl] adj. – 1. ұйқысыз; 2. қырағы

**wakefulness** [weɪkfulnɪs] n. – ұйқысыздық

**waken** ['weɪk(ə)n] v. – 1. ояну; 2. ояту, қоздыру, жандандыру, тұтату; *waken a war* соғысты тұтату

**walk** [wɔ:k] – 1. v. 1. жүру (жаяу жүру), 2. серуендеу, гөлайттау; 3. қыдыру; – 1. adj. жүріс, жүру, сайран; серуен; *go for a walk* қыдыру, серуендеу, серуенге шығу; *walk weighty байпаңдау at a walk адымдан*

**walkable** adj. – жаяу жүргінші жүре/өте алатын жер

**walking** ['wɔ:kɪŋ] – жүріс, жүру

**Walkman** ['wɔ:kmən] n. – аудиоплеер, плеер

**walkout** ['wɔ:kəʊt] n. – ереуіл

**walkway** ['wɔ:kweɪ] n. – соқпақ, сүрлеу, жалғыз аяқ жол; аллея

**wall** [wɔ:l] n. – 1. ірге; 2. қабырға; *living side by side қабырғалас*

**wallet** ['wɔ:lɪt] n. – 1. әмиян; 2. қап, құты, қыңқаптама, қынап

**wallop** ['wɔləp] – 1. v. 1. сабау; төпеу, төпелеу; 2. қатты ұру, бар күшімен ұру; 2. n. 1. қатты соққы; 2. күрсіл, тарсыл

**wallow** ['wɔləʊ] – 1. v. 1. аунау; тырбыңдау; шомылу; 2. (wallow in) салыну, бағу; 2. n. басу, аунау (шалшыққа т.б.)

**wallpaper** ['wɔ:l,peɪpə] n. – кабырға қағазы

**walnut** ['wɔ:l.nʌt] n. – жаңғақ, түйе жаңғақ

**walrus** ['wɔ:l.rʌs] n. – морж

**waltz** [wɔ:l(t)s] – 1. v. вальс; 2. v. вальс билеу

**wamble** ['wɔ:mbl] v. – 1. теңселу, шайқалу; 2. төңкерілу, аударылу

**wan** [wɔ:n] – 1. adj. боз, бозарған, қалжыраған; 2. v. бозару

**wand** [wɔ:nd] n. – 1. шыбық, кішкене таяқ; 2. дирижердің таяқшасы; 3. аса таяқ

**wander** ['wɔ:ndə] – 1. n. адасушылық; 2. v. адасу, қанғу; *rove, lose one's way, go astray, get lost, wander out of one's way* жолдан адасу; *fig. error, mistake, delusion* жалғандық, адасушылық

**wane** [weɪn] – 1. n. 1. басылу, су қайту; төмендеу, құлдырау, кері кету; 2. кему, азаю, тартылу; Айдын аяқталуы, бітуі; 2. v. 1. төмендеу, құлдырау; кішірею, әлсіздену; 2. Ай кішірейіп барады

**wangle** ['wæŋɡl] – 1. n. қулық, амал, айла; 2. v. айла-әдіс арқылы алу (таныстықпен, блатпен, парамен)

**wanna** ['wɔ:nə] v. – қысқартылған

**want to** қалау (бірнәрсені)

**want** [wɔ:nt] v. – қалау, тілеу; *körğici, айтқысы келу*

**wanting** ['wɔ:ntɪŋ] – 1. adj. 1. керекті, қажетті; 2. келмей қалушы, қатыспаушы; тапшы, кем, аз; 2. *prep.* болмағандық; (*-сыз, -сіз жалғауын білдіреді*)

**war** [wɔ:] n. – соғыс, майдан

**ward** [wɔ:d] – 1. n. 1. қаланың әкімшілік ауданы; 2. ішкі аула (қамалдың, сарайдың); 3. аурухана бөлімшесі, аурухана палатасы; 4. түрме камерасы; 5. *law* қамқорлыққа алу, опека, қамқоршы; 2. v. 1. ауруханаға

орналастыру; 2. түрмеге отырғызу; 3. қорғау, қамқорлыққа алу

**warden** ['wɔ:dn] n. – 1. сақтаушы, қорғаушы; 2. түрме бастығы

**wardrobe** ['wɔ:drəʊb] n. – гардероб, шкаф

**ware** [weə] n. – 1. (көбінесе *wares*) тауар, азық-түлік, өнім; 2. қыш н/е керамикалық бұйымдар

**warehouse** ['weəhaʊs] – 1. n. 1. тауар қоймасы; пакгауз; 2. *Br.* үлкен дүкен; 3. *Am.*; *sleng.* психикалық емхана; қарттар үйі; 2. v. 1. қоймаға орналастыру, қоймада сақтау; 2. психикалық емханаға қарттар үйіне орналастыру

**warfare** ['wɔ:feə] n. – соғыс, соғыс ісі

**warily** ['weə(ə)li] adv. – сақ

**wariness** ['weəɪnəs] n. – сақтық

**warlike** ['wɔ:ləɪk] n. – соғыс құмар

**warm** [wɔ:m] adj. – жылы; ыстық;

*warm thoroughly* қыздыру

**warm up** v. – қызу, қыздыру; *warm*

*house* жылы үй

**warmly** ['wɔ:mlɪ] adv. – жылы

**warmth** [wɔ:mθ] n. – 1. жылы, жылылық; 2. қызулық, қызбалық

**warn** [wɔ:n] v. – ескерту, сақтандыру; *remark about/on smth. remind (of), warn* ескерту белгілеу; *make a point/note* ескерту жасау; *general observations; common remarks* жалпы ескерту; *advance a remark* ескертпелерді айтып салу; *censorious remarks* сын ескертпелер; *passing remark* үстіртін ескертпе; *remark of material significance* мағыналы, орынды ескертпе; *pleasantry, facetious remark* әзіл ескертпе; *indiscreet remark* орынсыз ескертпе; *nasty remark* шымшыма ескертпе; *rebuke, to reprove* ескерту жасау

**warning** ['wɔ:nɪŋ] – 1. n. ескертпе; 2. adj. сақтандыратын, ескертетін

**warrant (smth.)** ['wɒr(ə)n(ɪ)] v. – кепіл болу

**warrant** ['wɒr(ə)n(ɪ)] – 1. n. негіз, себеп; 2. акталу, дәлелдеу; v.

**warranted** – adj. ақталған

**warrior** ['wɒriə] *old* – 1. аламана; жауынгер; сарбаз

**wart** [wɔ:t] n. – 1. сүйел

**was** [wɔz] (толық формасы); [], [] be етістігінің өткен шақтағы 1-ші және 3-ші жағы жекеше түріндегі

**wash** [wɔʃ] v. жуу, кір жуу

**washable** ['wɔʃəbl] adj. – тез жуылатын

**wash off/away** [wɔʃ] v. – шаю; *wash (out/away); rinse, will жуын шаю*

**wash-hand-basin** ['wɔʃ hænd 'beɪsn] n. – шылапшын

**washbasin** ['wɔʃ,beɪs(ə)n] жуынатын раковина

**washer** ['wɔʃə] n. – 1. кір жуғыш, кір жуушы

**washfast** adj. – жуылмайтын крапель

**washhouse** ['wɔʃhaʊs] n. – прчечная

**waste** [weɪst] – 1. n. 1. 2. adj. 3. v.

**wastes** [weɪsts] n. – қалдық (отход)

**watch I** [wɔtʃ] n. – қол сағат

**watch II** [wɔtʃ] v. – 1. бақылау; қадағалау; 2. аңду; *spy (on/upon), watch closely мұқият қадағалау*

**watch-maker** ['wɔtʃ,meɪkə] n. – сағатшы

**watchman** ['wɔtʃmən] n. – карауыл

**water** [wɔ:tə] n. – су

**waterbrush** n. – қыжыл

**watercolor** n. – акварель

**watercourse** ['wɔ:təkɔ:s] n. – 1. тасқын; өзен; ағыс, жылға; 2. арна

**watercraft** ['wɔ:təkɾɑ:ft] n. – судно, кеме

**waterfall** ['wɔ:təfɔ:l] n. – сарқырама

**watering** ['wɔ:təriŋ] n. – сушы

**watering can** n. – сепкіш

**watering place** n. – суат

**watering-can** ['wɔ:təriŋkæn] n. – құйғыш

**waterproof** [wɔ:təpru:f] – 1. adj. 2. n.

**watermelon** ['wɔ:tə,melən] n. – қарбыз

**watershed** ['wɔ:təʃed] n. – айырық

**waterspout** ['wɔ:təspaut] n. – құйын

**watt** [wɔt] n. – ватт

**wave** [weɪv] n. – толқын

**wavy** ['weɪvi] adj. – 1. шудаланған,

2. бұйраланған; 3. ирек; 4. толқындай; *undulating бұйраланған*

**wax** [wæks] adj. – балауыз

**way** [wei] n. – жол, сапар; *start to travel сапар шегу/жолға шығу*

**we** [wi:] pron. – біз

**we all** – баршамыз

**weak** [wi:k] adj. – 1. күшсіз; 2. әлжуаз, әлсіз

**weakly** ['wi:kli] adj. – әлсіз

**weaken** ['wi:k(ə)n] v. – әлсірету, *enfeeble, enervate, weaken әлсірету*

**weakness** ['wi:knis] n. – пәрменсіздік, әлсіздік; күшсіздік

**weal** [wi:l] n. – жақсы тұрмыс, хал, молшылық

**weal II** [wi:l] – 1. n. тыртық; 2. v. ұру, соғу, сабау (қамшымен)

**wealth** [welθ] n. – молдық, молшылық

**weapon** ['wepən] n. – қару

**wear** [weə] v. – кию

**wear out** v. – тоздыру; *wear out itself (wish concerning a new thing) өзің киін, өзің тоздыр; become outdated тозу*

**weariness** ['wiəriənəs] n. –

шаршағандық

**weary** ['wiəri] – 1. adj. шаршаған;

2. adj. шаршау

**wearing /having no moustache**

['weəniŋ] adj. – мұртсыз

**weasel** ['wiz(ə)] *zool.* – ақкия  
**weather** ['weðə] *n.* – ауа райы  
**weave** [wi:v] *v.* – тоқу; *adopt what was learned* оқығанды көңілге тоқу  
**web** [web] *n.* – 1. мата; 2. өрмекшінің ұясы; 3. тор, тор шырмау; 4. жарғақ  
**wed** [wed] *v.* – 1. ерге беру, ұзату; 2. некелесу  
**wedded** ['wedid] *adj.* – ерлі-зайыпты  
**wedding** ['wedɪŋ] *n.* – үйлену тойы  
**wedding headdress of bride** *n.* – сәукеле  
**Wednesday** ['wenzdeɪ] *n.* – сәрсенбі  
**weed** [wi:d] *n.* – арамшөп; қараот; шөптеу; *which there are many weed* арамшөптілік  
**week** [wi:k] *n.* – апта; *the whole week* апта бойы; *for weeks* апталап  
**weekly** ['wi:kli] *adj.* – апталық; *of a week's duration* апта күндері, апта ішінде  
**weep** [wi:p] *v.* – 1. 1. жылау, боздау; 2. жоктау, сағыну; 3. терлеу, тер басу; тамшылау  
**weigh** [wei] *v.* – 1. өлшеу; таразыға, тарту, таразылау; 2. салмақтау; 3. (**weigh against / with**) бірнәрсемен салыстыру; 4. (**weigh (up)on**) біреуге күш салу; *weigh the pros and cons* қарсы және қарсы емесін өлшеу/таразылау; *absence of arrangements* өлшеусіздік  
**weigh oneself** *v.* – өлшену (салмақ анықтау)  
**weighed** [weɪd] *adj.* – 1. өлшенген; етін; 2. сарапталған; 3. (**weighed out**) 1. жарыстан кейін өлшену; 2. іліп тастау  
**weight** [weɪt] *adj.* – таразылық  
**weight** [weɪt] *n.* – 1. гір тас; штанга; 2. салмақ, ауырлық; ауыртпашылық; 3. бедел, ықпал, мағына; күш; 4. маңыздылық, мәнділік; 5. айқындық, мәнерлік (*сөйлеу мәнерінде, т.б.*) *heavy weight* ауыр салмақ; *light weight* жеңіл салмақ;

**weightiness** *n.* – бөсөмөлік  
**weightless** ['weɪtləs] *adj.* – салмақсыз; салмағы жоқ; *the centre of gravity* салмақ кіндігі  
**weighty** ['weɪtli] *adj.* – қомақты; а *substantial addition to one's pension* зейнетақыға қосымша қомақты ақша  
**weir** [wiə] *n.* – бөгет, плотина  
**welcome** ['welkəm] *v.* – 1. сәлемдесу  
 2. армысыз  
**welcoming** ['welkəmiŋ] *adj.* – қонақжайлы, тілектес  
**welding** ['weldɪŋ] *n.* – сварка  
**welfare** ['welfəə] *n.* – жақсы тұрмыс, хал молшылық  
**wellhead** [welhed] *n.* – 1. бастау; 2. кілт  
**well** [wel] *adj.* – 1. жақсы; 2. жақсысы, абзалы; *the best of people* адамның абзалы  
**well-being** ['wel.bi:ɪŋ] *n.* – амандық  
**well-bred** [,wel'bred] *adj.* – әдепті  
**well-deserved** – еңбегі сінген  
**well-fed** [,wel'fed] *adj.* – күйлі  
**well-furnished** *adj.* – өңделген  
**well-grounded** [,wel'graundɪd] *adj.* – тіректі; *well-grounded argument* тіректі дәлел  
**wellknown** [wel'noun] *adj.* – даңқты, белгілі, әйгілі, такнымал  
**well-to-do** [wel tu du] *adj.* – ризықты; *lose courage/heart, become despondent* рухы түсу; *rising of spirit* рухының көтерілуі  
**well-wisher** ['wel,wɪʃə] *n.* – тілеулес  
**west** [west] *n.* – күнбатыс, батыс  
**wet** [wet] – 1. *adj.* дымқыл, ылғал. 2. *n.* дымқылдық, сыз  
**whacking** [wækɪŋ] *adj.* – асылзада  
**whale I** [weɪl] *n.* – кит  
**whaler** ['weɪlə] *n.* – кит аулайтын кеме



**what** [wɒt] *pron.* – не, нені, қай, қайсы; **what book are you reading** қайсы кітапті оқын жатырсың

**wheat** [wi:t] *n.* – бидай

**wheel** [wi:l] – 1. *n.* дөнгелек. 2. *v.* дөңгелегу

**wheeze** [wi:z] *v.* – пысылдау

**when** [wen] – 1. *adv.* қашан, қай кезде; *conj.* қашан; сол екі арада; сол кезде, сол уақытта; **he will leave when he has finished his work** ол жұмысын қашан бітіреді сол кезде кетеді

**whenever** *conj.* – қашан да болса

**where (from)** *adv.* – қайдан; **where are you from** сіз қайдан боласыз

**where** [weə] *conj.* – қайда; **where are you** қайдасың; **no matter where** қайда жүрсе де

**wherever** [weə'revə] *adv.* – қайда көрсеніз де, қашан да

**wherewithal** [weəwið:l] *n.* – (the wherewithal) пұл

**whether** [weðə] *conj.* – ма, ме, ба, бе, па, пе

**whetstone** ['wetstoun] *n.* – кайрақ

**whey** [wei] *n.* – сарысу

**which** [wɪtʃ] *pron.* – қай, қайсы; **which way shall we go** қай жолмен барамыз

**whig** [wɪg] *n.* – парик, жасанды шаш

**while** [waɪl] *adv.* – әзірге; **so long, (I'll) see you later, bye-bye** әзірге • **while there's life there's hope** түстік өмірің болса, кештік мал жина

**whim** [wɪm] *n.* – бап, күй, орынсыз тілек

**whimper** ['wɪmpə] – 1. *n.* қыңқылдау. 2. *v.* қыңқылдау

**whimsy** ['wɪmzɪ] *n.* – бойкүйез, бағшыл

**whine** [waɪn] *v.* – қыңқылдау

**whinger** ['wɪndʒə] *n.* – пышақ

**whirl** [wɜ:l] *v.* – үйіру

**whirligig** ['wɜ:lɪgɪg] *n.* – зырылдауық

**whirlpool** ['wɜ:l.pu:l] – кірім; **a little wool (for winding on one spindle)** бір кірім әжін

**whirlwind** ['wɜ:lwaɪnd] *n.* – 1. кірім; 2. қара құйын; 3. алай-дүлей; **vortex** кірім

**whisker** ['wɪskə] *n.* – 1. мұрт (мысықтың, жолбарыстың), 2. (whiskers) бакенбард

**whisper** ['wɪspə] – 1. *n.* 1. сыбыр, сыбыр; 2. ым; 3. ымырт; 2. *v.* сыбырлау; сыбырласу; 2. құпия, жасырын айту

**whistle** ['wɪsl] – 1. *n.* 1. зуыл; 2. ысқырық 2. *v.* 1. ысқыру; 2. ысқырықпен белгі беру/шақырып алу; **sibilant blizzard** ысқырған боран

**white** [waɪt] *adj.* – 1. ақ; **fig. honest** ақ, кінәсіз; 2. ақ, бурыл (сақал, шаш); 3. солғын, түссіз; 4. сүтпен әлде қаймақпен (сусындар); 5. бос, толтырылмаған (бланк, құжаттарға байланысты)

**white salmon** ['sæmən waɪt] *zool.* – ақбалық

**white sturgeon** *n.* – ақсерке

**whitewash (paint)** ['waɪtwɔʃ] *n.* – ақ; ағартқы

**whitewash** ['waɪtwɔʃ] *v.* – ақтау; **be fully rehabilitated/exonerated** толық ақталды

**whitish** ['waɪtɪʃ] *adj.* – ағарынқы; ақшылдану; ағару; **brighten** ['braɪnɪŋ] **grow light(er)** ағарған; **pale, pallid** ағарып/сұрланып кеткен

**whittle** ['wɪtl] – 1. *n.* қасапшының пышағы. 2. *v.* жану, қайрау

**who** [hu:] *pron.* – кім

**who can't keep the secret** *adj.* – ашықауыз; **can't keep the secret** ашықауыздану

**whoever** [hu'evə] *pron.* – кім болмасын

**whole** [həʊl] **adj.** – 1. барлық /бар/ барша барлығы; 2. тұтас; *the whole барлық жақтан*

**whole** [həʊl] **adv.** – бүкіл; *dedicate all life бүкіл өмірін сарп еткен; all one's primordial beauty бүкіл кербез көркі; All-Union бүкіл одақтық; nation-wide бүкіл халықтық*

**whole village** **n.** – ауыл-аймақ

**wholesale** ['həʊlseɪl] – 1. **n.** көтерме, сауда. 2. **adj.** толайым. 3. **adv.** біржолата

**wholesome** ['həʊls(ə)m] **adj.** – таза, жақсы

**wholly** ['həʊli] **adv.** – түгелдей

**whom** [hu:m] **adv.** – кемге

**whose** [hu:s] **pron.** – кімнің; *from whom were you born кімнен тудың; whose son are you кімнің баласысың; who is he кімнің болады; whose кімдікі; whom ever you like; who push/shove slightly; nudge кім түрткенін*

**why** [waɪ] – 1. **adv.** 1. неге? 2. неліктен; 2. **pron.** неге; 3. **conj.** 1. қалай! құдайым-ай! (таңғалуды білдіреді) *Why, it's you!* қалай, бұл сенбісің?; 4. **n.** негіз, себеп; *know the whys and wherefores неге не себепті болғанын білу*

**wick** [wɪk] **n.** – пілте

**wicked** ['wɪkɪd] **adj.** – зұлым

**wicker** ['wɪkə] **adj.** – өрме; өрімді

**wickiup** ['wɪkiʌp] **n.** – шалаш

**wide** [waɪd] **adj.** – 1. енді, кең; 2. арбаң-тарбан

**wide-neck, wide-neck bottle** **n.** – кең мойнды бөтелке

**widely** ['waɪdli] **adv.** – кеңінен

**widen** ['waɪdən] **v.** – кеңейту

**widespread** ['waɪdspred] **adj.** – тараған

**window** ['wɪdəʊ] **n.** – терезе

**widower** ['wɪdəʊə] **n.** – бойдақ

**widowhood** ['wɪdəʊhʊd] **n.** – тұлдық

**width** ['wɪθ] **n.** – ен

**wield** [wi:ld] **v.** – түл, жесір

**wife** [waɪf] **n.** – зайып; *his wife зайыбы*  
**wife's younger sister (relative)** – балдыз

**wild** [waɪld] – 1. **adj.** жабайы. 2, **adv.** жорамалдап. 3. **n.** шөл

**wild boar** [bɔ:] **n.** – доңыз

**wild carp** **n.** – сазан

**wildlife** ['waɪldlaɪf] **n.** – тірі табиғат

**wild oat** **bot.** – кара сұлы

**wild rye** [waɪld raɪ] **n.** – қияқ

**wile** [waɪl] – 1. **n.** айла. 2. **v.** алдау, арбау

**will I** [wɪl] **v.** – 1. келер шақтың көмекші етістігі; 2. үйреншікті, дағдылы н/е хал-жайды; ой, ниет, уәдені; болжау, жорамалды; өтініш пен бұйрықты; қабілеттілік, мүмкіндік; шарасыздық пен бел байлағандықты білдіреді

**will II** [wɪl] – 1. **n.** 1. ерік, жігер; 2. ынта, құлшыныс; қуат; 3. мұра; өсиет; 2. **v.** 1. бұйыру, әмір ету, мәжбүрлеу; иландыру; 2. (will to) өсиет ету, мұра қалдыру; *will oneself to fall asleep өзін ұйықтауға мәжбүр ету*

**willow** ['wɪləʊ] **n.** – балғынтал, тал; *blade бір тал шөп*

**win** [wɪn] – 1. **n.** 1. жеңіс (спорт); 2. (wins) ұтыс; 2. **v.** 1. жеңу, ұту; 2. дегеніне жету; *play for time, to temporize уақыт ұттыруға/оздыруға тырысу; beat one's opponent қарсыласын жеңіп алу; gain/profit/benefit by smth. бірнәрсемен жеңіп алу; gain time уақыт ұту*

**windmill** **n.** – жел диірмені (ғимарат)

**wine** [waɪn] **n.** – шарап, шәрбат, зэм-зэм сусын, тамаша ішімдік

**winehouse** **n.** – шарап дүкені

**wineskin** ['waɪnskɪn] **v.** – саба (it is a wineskin which made by horse leather to keep and to prepare «kumys»); *leather skin, skin for wineskin сабалық тері; at the bottom of wineskin саба түбінде*

**wing** [wɪŋ] **n.** – қанат; 2. (жел дірмені)

**winged** [wɪŋd] **adj.** – қанатты; popular quotation қанатты сөздер

**wink** [wɪŋk]- 1. **v.** 1. көз қысу, қас қағу; 2. (wink at) б/е саусақтардың арасынан қарау; б/е көз жұму; 3. болар-болмас жылытпай; 2. **n.** 1. көз қысу, қас қағу; 2. қасқағым сәт; *in a wink қас-қағым сәтте; give a wink көз қысу, қас қағу;*

**winner** ['wɪnə] **n.** – жеңімпаз; жүлдегер

**winning** ['wɪnɪŋ] – 1. **n.** ұтыс, жеңіс, жетістік; 2. **adj.** 1. ұтымды; 2. тартымды

**winnow** ['wɪnəʊ] **v.** – елеп тазалау, елеп аршу; ұшыру (дән-дақылдарды тазалау)

**winnower** ['wɪnəʊə] **n.** – елеуіш; елек; ұшырғыш

**winter** ['wɪntə] – 1. **adj.** қысқы; 2. **n.** қыс; 3. **adv.** қыстығүні; *winty fodder қысқы шөп; severe winter, winter of severe frost қатты қыс*

**winter hut/cabin; winter quarters**  
**n.** – қыстау

**wipe** [waɪp] **v.** – сүрту; тазалау

**wiper** ['waɪpə] **n.** – аула тазалаушы; тазартушы, тазалаушы

**wire** ['waɪə] – 1. **n.** 1. сым, сым темір; 2. тікенекті сым темірмен қоршау; 3. электрлік сым; 2. **v.** 1. сым темірмен байлау, бекіту; 2. *wire up* қондыру н/е сымды жөндеу

**wireframe** **n.** – сымды қаңқа (каркас)

**wirl** **n.** – құйын, ала құйын; боран ұйытқыма

**wisdom** ['wɪzdəm] **n.** – даналық; ақылгөйлік; ұлағат; *no great feat, not that difficult көп білгеннен емес, көп көргеннен сұра*

**wise** [waɪz] **adj.** – 1. пайымды; 2. ақылгөй; дана

**wise man** [waɪz mæn] **n.** – 1. ақылман; абыз; 2. ақылгөй; дана

**wish** [wɪʃ] **n.** – 1. тілек; мұрат; зауық; шабығ; 2. **v.** 1. қалау, тілеу; 2. құмарлану; зауықтану; қалау; (*smb. smth.*) (біреуге бір икрсені.) *by will мілезі бойынша; the desire come true тілезі орындалды; if demand exceeds тілек мөлшерінен асса; sympathize (with), feel sympathy (for) тілектес болу; achieve dream/fame мұратына жетті; wish smb. well біреуге жақсылықты қалау; have it your way қалағандарың болсын*

**wistful** ['wɪstfʊl] **n.** – зарығатын, сарығатын; ізденіш

**wit I** [wɪt] **n.** – 1. ақыл, ес, парасат; 2. ұшқырлық

**wit II** [wɪt] **v.** – 1. білу, хабардар болу; 2. тану

**witch** [wɪtʃ] **oath.** – албасты; мыстан

**with** [wɪð] **prep.** – 1. бірге; 2. біреумен/бірнәрсемен бірге; *with care құннан, құннан; with difficulty, hardly әрең дегенде; with frill бүрмелі; with fringe кекілді; with interest қызыға, қызығушылықпен; with necklace, with pendant алқалы; with one race нәсілде; with pattern бағдарлы; without reference point бағдарсыз; with surprise таңдана; not being surprised таңданбай; with them арасындағы; with wide forehead шекелі*

**withal** [wɪð'ɔ:l] – 1. **adv.** 1. сонымен қатар; оның үстіне, одан басқа, ол аз болса; 2. осы жағдайға қарамастан; 2. **prep.** бәр

**withdraw** [wɪð'drɔ:] **v.** – 1. жылжытып қою; ығыстыру; жұлып алу, жұлып/тартып қалу; алып тастау; 2. алып алу; шақырып алу, кері алу/шақыру; кейін қайтарым алу (сөзді); 3. бас тарту; 4. алып шығу

**within** [wɪðɪn] – 1. **prep.** 1. ішінде; бір шеңбердің ішінде болу; 2. ойда, санада

болу; 3. шектен шықпау; **2. adv.** 1. іште (орында; ойда, көңілде); **3. n.** ішкі жак

**without** [wi'daʊt] – **1. prep.** –сыз/сіз; жоқ болу, жоқтықты білдіреді; **2. adv.** 1. тыс; 2. сырты; **3. n.** сыртқы жағы; **without (smb's) consent** келісімісіз; **without a sign** таңбасыз; **without anger** ашусыз; **without any dream** армансыз; **without argument, without debate** даусыз; **without bustle** әбiгерсіз; **without father** әкесіз; **without food** ауқатсыз; **without grief** қайғысыз; **without leaving a trace** ізсіз; **without malicious intent** зiлсіз; **inoffensive joke** зiлсіз қалжың; **without packing** қорансыз; **without a respite** дамылсыз; **without the owner** иесіз

**witness** ['wɪtnɪs] – **1. n.** 1. күә, күәгер; көз көрген, көзімен көрген, басы-қасында болған; 2. айғақ; **2. v.** 1. күәгер болу; 2. айғақтарды көрсету

**witty** ['wɪti] **adj.** – тапқыш, тапқыр, өткір тілді, ақылды

**wizard** ['wɪzəd] – **1. n.** 1. сиқыршы; дуагер; әзәзіл, елiктiргiш; 2. тәуiп, балгер; **2. adj.** 1. сиқырлы; дуагерлiк; 2. балгерлiк

**woful** ['wouful] **adj.** – 1. қайғылы, мұңды; бақытсыз; 2. өте жаман, аянышты, аярлық; қорқынышты

**wold** [wəʊld] **n.** – 1. ашық жер; 2. тақыр жер, бос жатқан жер

**wolf I** [wʊlf] **zool.** – бөрі; *wolf's head* бөрінің басы; *banar with wolf's head* бөрілі байрақты

**wolf II** [wʊlf] **n.** – қасқыр

**wolf cub** ['wʊlfkʌb] **zool.** – бөлтірік

**wolf dog** ['wʊlfdɔg] **n.** – бөрібасар

**wolfish** ['wʊlfɪʃ] **adj.** – 1. қасқырша, қасқыр/бөрі сияқты; 2. *sleng.* аш қасқырдай

**woman** [wɪmɪn] **n.** – 1. әйел; 2. (the woman) әйелдік, нәзіктік, жұмсақтық; *attractive woman* сымбатты/ тартымды әйел

**womanlike** ['wʊmənli] **n.** – әйелдік

**womanhood** ['wʊmənɦud] **n.** – әйелдік ерекшелік/келбет/ пішін/белгі

**womanish** ['wʊmənɪʃ] **adj.** – әйел сияқты; әйелге ұқсас

**womankind** [wʊmən'kaɪnd] **n.** – әйелдер; әйел жынысы

**women's national headdress** **n.** – қарқара

**womb** [wʊ:m] **n.** – **1. anat.** жатыр; **2. ая, сән аясы; close to nature, in the open air** табиғат аясында

**wonder** ['wʌndə] – **1. n.** ғажап, таңғажайып; **2. v. (at)** қайран қалу, таңғалу; *be disappointed at қайран қалдыру*

**wonderful** ['wʌndəfʊl] **adj.** – таңғажайып, таңғаларлық

**wonderland** ['wʌndələnd] **n.** – ғажайып әлемі

**wonderwork** ['wʌndəwə:k] **n.** – ғажайып, ғажап қиялмен тапқан нәрсе

**wondrous** [wʌndrəs] – **1. adj.** таңырқалық, таңғаларлық; ғажап, тамаша; **2. adv.** 1. ғажап, таңқаларлық; 2. аса, өте, тіпті

**wont** [wəʊnt] – **1. adj.** әдеттегілік; әдеттегілік қасиетінің болуы; 2.

**n.** әдет, әдет-ғұрып; **3. v.** әдеттену, дағдылану

**wonted** ['wəʊntɪd] **adj.** – үйреншікті, дағдылы; әдеттегі

**woo** [wʊ:] **v.** – **1. bookish.** көңілін табу; құдаласу; 2. дегеніне жету

**wood** [wʊd] – **1. n.** 1. *woods* орман; 2. ағаш (материал); 3. отын; **2. adj.** 1. орманды; 2. ағаштан жасалған өнімдер; **3. v.** 1. орман отырғызу; 2. отынмен камдану

**wood resin** [wʊd'rezɪn] **n.** – шайыр

**wooded** ['wʊdɪd] **adj.** – ағашты, орманды; *look after the tree* ағашты күту

**woodcraft** ['wudkrɑ:ft] n. – 1. орман маманы; 2. орман туралы хабардар болу, жөн табу; 3. ағаш шебері

**woodcut** ['wudkʌt] n. – ағаш бетіне жасалған өрнек/бедер

**wooden** ['wudən] adj. – ағаш, ағаштан істелген; 2. дерекі, епісі

**woodland** ['wudlənd] n. – орманды жер

**woodless** ['wudləs] adj. – ормансыз

**woodman** ['wudmən] n. – орманшы

**woodpecker** *zool.* – тоқылдақ

**woodpile** ['wudpail] n. – бір құшақ ағаш

**woodshed** ['wudʃed] n. – сарай (отын қоятын қора)

**woodshop** ['wudʃɒp] n. – отын өндейтін шеберхана/цех

**woodwork** ['wudwə:k] n. – 1. ағаш бұйымдары; 2. ағаш құрылыс бұйымдары; 3. столярлық жұмыс

**woodworker** ['wud,wə:kə] n. – 1. балташы; ағаш шебері; ағаш ұстасы

**woody** ['wudi] adj. – 1. орманды; 2. ағашты

**wool** [wul] n. – 1. жүн, түк; 2. тоқымы жіп; тоқымы бұйымдары

**woollen** ['wulən] – 1. adj. жүнді, түкті; 2. n. жүннен тоқылған/жасалған киімдер

**woolly** ['wuli] – 1. adj. жүн басқан, жүнді, түкті; 2. түсініксіз, айқын емес, бұлыңғыр; 2. n. жүннен тоқылған свитер

**word** [w ə:d] – 1. n. сөз; 2. *words* әңгіме, сөз; 3. ескерту; сөз сөйлеу, пікір/ұсыныс айту; 4. уәде, серт; 5. бұйрық; 2. v. 1. құру, құрастыру; жасау; 2. сөзбен жеткізу; 2. айту; 3. сөйлесу б/м; біреуге жабысыу/мазасын алу; *the price of word* сөз қадірі; *not to climb in conversation* сөзге араласпайды; *it's nonsense* сөз емес

**word-combination** n. – сөз тіркесі

**work I (school)** [wə:k] n. – шығарма, шығарма жұмысы; (*essay, writing; composition (mus); creation; collected works* [kə'lektɪd] шығармалар жинағы

**work II** [wə:k] – 1. n. 1. еңбек; іс; жұмыс; 2. жұмыс орны; қызмет; 3. іс-әрекет, іс-қимыл; 4. еңбек нәтижесі; 5. шығарма, (works) әрекет, кіріскен/басталған іс; 6. кәсіпорын, зауыт; 7. (works) механизм; 8. шеберлік, орындау өнері; 2. v. 1. еңбек ету, жұмыс істеу *reward (for) work* еңбегің жанады; *shock work* еңбек тасқыны; *bring up hard-working* еңбекшіні етіп тәрбиелеу; *in work* еңбегінде; *merited, (well-)deserved* еңбек сіңірген; *work (affair, business, work) ic; business is not (your) fret* ісін ойбас

**workable** ['wə:kəbl] adj. – орындалатын, жарайтын

**workbook** ['wə:kbuk] n. – 1. көспект; 2. жұмыс дәптері; оқу құралы

**workday** ['wə:kdeɪ] n. – жұмыс күні; (*workdays*) апта күндері

**worker** ['wə:kə] n. – қызметкер, жұмысшы

**working** ['wə:k ɪ] adj. – еңбеккер, еңбекшіл, еңбексүйгіш

**working (out/up)** n. – зерттеме

**working or labour help** *coll.* – асар; *participater of asar* асаршы

**work(ing), work(ing)-people** n. – еңбекші халық

**workmanlike** ['wə:kmənləɪk] adj. – озат, тамаша; шебер

**workmanship** ['wə:kmənfɪp] n. – 1. өнер, шеберлік, квалификация; 2. өнім, бұйым

**workshop** ['wə:kʃɒp] n. – шеберхана

**world** [wə:ld] – 1. adj.

дүниежүзілік; әлемдік; 2. n. әлем; дүние; *championship of the world* әлем біріншілігі; *mystery of the world* әлем құпиялары; *the whole planet* әлем;

*square of the world* жер көлемі; *in the world* дүниеде; *about the whole world* дүние жүзі бойынша; *die, pass away* дүние салу/дүниеден қайту

**world outlook** n. – дүниетану; көзқарас

**worldwide** [ˌwɜːldˈwaɪd] – 1. adj. 1. дүние жүзілік, әлемдік; жүзіне тараған; 2. татулық; 2. adv. дүние жүзінде

**worldly-wise** [ˌwɜːldliˈwaɪz] adj. – көкжал; көпті көрген; тәжірибелі; *fig. experienced* көпті көрген адам

**worm** [wɜːm] – 1. n. құрт; ішек құрты, жылан құрт, жұмырт құрт; 2. v. 1. өрмелеу; 2. құрттарды қуу/тазалау; 3. қазу, құрттарды жинау

**worm-eaten** [wɜːm ɪten] adj. – құрттаған

**worry** [ˈwɒri] – 1. v. 1. жалықтыру, тойдыру, мазалау; 2. (about) уайымдау; кобалжу, мазалау, мазасыздану; әбiгерлену; 2. n. 1. тынышсыздық, мазасыздық; 2. мазасыздандудың себебі; *don't worry, don't trouble* әбiгерленбеңіз *be upset, be worry* қатты уайымдау; *disquiet, perturb, make anxious/uneasy* уайым жеу

**worrying** [ˈwɒrɪŋ] adj. – ойландыратын, мазалайтын

**worsen** [ˈwɜːs(ə)n] v. – нашарлау

**worship** [wɜːʃɪp] – 1. n. 1. бас ию, сыйлау; 2. құдайға құлшылық ету, бас ию; 2. v. 1. бас ию, қадыр тұту; 2. құлдық қылу, табыну

**worship(per)** [wɜːʃɪpə] n. – 1. бас июші, табынушы; 2. сүйген, гашық болған

**worth I** [wɜːθ] – 1. n. 1. құндылық, бағалық; мәнділік; 2. адамгершілік, абырой; 3. құн, баға; 2. adj. тұрарлық; (of) лайықты; сай; абзал; *he is a worthy man* ол абзал адам

**worth II** [wɜːθ] v. – болу, әлдеқалай оқиға болып қалу

**worthless** [ˈwɜːθlɪs] adj. – түкке тұрғысыз, пайдасыз

**worthy** [ˈwɜːði] – 1. adj. 1. тұрарлық, лайықты; 2. сай болатын; 3. құрметті; 2. n. 1. құрметті адам, 2. атақтылық, белгілілік

**would-be** [ˈwʊdbi] – 1. adj. 1. үміттенетін б/н; б/н талап қоятын; 2. болжайтын, мүмкін; 2. adv. жалғандық

**wound** [wuːnd] – 1. n. 1. жара, жарақат; 2. өкпе, жәбір; 2. v. 1. жарақаттау; 2. залал келтіру

**wrap** [ræp] – 1. v. 1. орау, буып-түю; 2. орап, бүркеп тастау; 3. сезімге берілу, ойға шому;

**wrap up (smth)** [wrəp] v. – қаптау

**wrath** [rɔːθ] n. – ашу, ыз

**wrathful** [rɔːθfʊl] adj. – ашулы, ызалы

**wreak** [riːk] v. – 1. ашу, ызға ерік беру; 2. еркіне қоя беру

**wreath** [riːθ] n. – гүлдесте

**wreathe** [riːð] v. – будақтау

**wreck** [rek] – 1. n. 1. апат, күйреу; кеме апаты; 2. v. 1. апатқа ұшырау, күйреу; суга бату

**wrecking** [ˈrekiŋ] n. – зияндық

**wrench (off, away)** [rentʃ] v. – қопару

**wrest** [rest] v. – 1. жұл (күшпен); жұлпып тастау; 2. бұрмалау; дұрыс талқыламау (құқық, заңды)

**wrestler** [ˈreslə] n. – балуан

**wrestling** [ˈresliŋ] n. – күрес

**wretched** [ˈretʃɪd] adj. – несібісез; мүсәпір, бейшара

**wrick** [rɪk] – 1. v. созып/ауыртып алу (буынды, сіңірді); 2. n. созылу

**wriggle** [ˈrɪɡl] – 1. v. бұралаңдау, ирелендеу; 2. n. ию, иін, бүгілме, ирен, қатпар

**wring** [rɪŋ] – 1. v. 1. бұрау, бұрмелеу; орау; 2. қысу (қолды); 3. қысу (аяқ киім); 4. мазалау; қиналу, жапа шегу; 5. wring

out сығу; **2. n.** сығым; бұрау, бүрмелеу; орау

**wrinkle** ['rɪŋkl] **n.** – әжім

**wrinkly** **adj.** – әжімді

**wrist** [rɪst] **n.** – білек

**wristlet** [rɪstlɪt] **n.** – 1. білезік; 2. сағат бауы

**write** [raɪt] **v.** – 1. жазу; 2. жазбаша түрде хабарлау; 3. қол қою; 4. жау, құрастыру (әуен-саз, әңгіме ж.т.б.); баяндау, әңгімелеу; 5. (write for) жазбаша тапсырыс беру

**writer** ['raɪtə] **n.** – каламгер

**writhe** [raɪð] **v.** – 1. бұрау, ширату; 2. жиырылу (сырқаттан, аурудан); (writhe with / at / under) қатты мазасыздану,

жапа шегу, азаптану; **writhe with shame** ұяттан азапқа түсу

**writing** [raɪtɪŋ] – **1. n.** 1. жазу (процесс); басу (компьютерде, машинкада); 2. қол жазу, қол таңба, жазу; 3. жазба, хат; сауаттылық, сауатты жаза білу; 4. шығарма (әдеби, әуен-саз); **2. adj.** 1. жазу, жазатын; 2. жазуға арналған

**wrong** [rɒŋ] – **1. adv.** 1. бұрыс, дұрыс емес; 2. әділетсіз; 3. өтірік, қате; **2. adv.** қате, жаңылыс, дұрыс емес

**wrong and right** **coll.** – ақты-қара, *fig. truth and untruth отірік пен шындық*

**wry** [raɪ] **adj.** – 1. қисық, қисайған, түсі бұзылғандығырынған, тыржиған; 2. дұрыс емес, қарама-қарсы; бұрмалаған

## X

**X-ray(s)** ['eks'reɪ] **n.** – рентген сәулесі

**xerox** ['ziərɒks] – **1. n.** 1. (xerox) ксерокс (көшірме аппараты); 2. көшірме, кез-келген фото көшірме; **2. v.** көшіру, көшірмесін жасау; 2. фотокөшірме жасау

**xylographer** [zaɪ'lɒgrəfə] **n.** – ксилограф, ағашқа ою салушы

**xylography** [zaɪ'lɒgrəfi] **n.** – ксилография (ағашқа ойып өрнек салу)

**xylophone** ['zaɪləfəʊn] **n.** – целлулоид

**xylophone** ['zaɪləfəʊn] **n.** – ксилофон (музыка аспабы)

## Y

**yacht** [jɒt] – **1. n.** яхта; **2. v.** яхтада жүру, яхтамен жүзу; *on a yacht яхтада*

**yacht-club** [jɒtklʌb] **n.** – яхт клуб

**yachting** [jɒtɪŋ] **n.** – желкенді спорт

**yachtsman** ['jɒtsmən] **n.** – яхтасы, яхтаның иесі

**yak** [jæk] *zool.* – қодас; *foal of onager қодық*

**yank** [jæŋkɪ] **n.** – американдық

**yap** [ɒz] – **1. n.** 1. шәуілдеуік ит; 2. шәуілдеп үру, шәуілдеу; **2. v.** 1. ащы шәуілдеу; **2. coll.** көп сөйлеу, мығу

**yard** I [jɑ:d] **n.** – 1. ярд (В.Е. ұзындық өлшемі: 3 фут н/е 91,4 см); 2. брус (үстінен жүріп өту үшін қойылған,

астында тіреуіші бар қырлы дуан бөрене)

**yard** II [jɑ:d] – **1. n.** 1. ішкі аула; 2. қора, қаша малдарға арналған; 3. сақтауға арналған ашық алаң; жұмыс жүргізу үшін қоршалған аула; отынды қоятын қойма; **2. v.** малдарды қораға айдау

**yarn** [jɑ:n] – **1. n.** 1. жіп, иірілген жіп; **2. coll.** әңгіме, күлкілі оқиға; **2. v.** әңгіме дүкен құру

**yashmak** ['jæʃmæk] **n.** *arab* – шадра, паранжы, бет перде

**yataghan** ['jæləgən] **n.** – наркескен (қылыштың бір түрі)

**yawl** [jɔ:l] **n.** – ял; иол (екі н/е төрт ескекті қайық)

**yawn** [jɔ:n] v. – 1. есінеу; 2. аңқаю

**yawp** [jɔ:p] v. – 1. өрескел, қарлыққан, ащы айғайлау; бақыру, өкіру; 2. аузына келгенін айту, шату; сумандап босқа сөйлеу; 3. есінеу; 4. аузын ашып аңқаю (б/н, біреуге)

**yea** [jeɪ] – 1. n. 1. келісім;

мақұлданған жауап; 2. сенімділік, таза шындық; 3. *Am.* дауыс «иә»; 2. **adv.** иә, шынымен де; әрине, сөзсіз; 3. *intej.* шынымен бе? шын ба? (сенімсіздік білдіру, мысқылдау ж.т.б.,)

**year** [jiə] n. – 1. жыл; 2. *pl.* (years) жас, жыл; *academic year оқу жылы; jubilee year* мерейтой жыл ; *leap year кәбиса жыл (толық, 366 күнді жыл)*

**yearly** [ˈjiəli], [i] – 1. **adj.** жылдық, әржылғы; 2. **adv.** жыл сайын, әр жылы

**yeah** [jeə] **adv.** – иә

**yeap** [ji:n] v. – лақтау

**yclept** [ˈklet] **adj.** – аталынған, делінген; айтылған; атты

**yearn** [jɜ:n] v. – 1. (yearn for / after) кажу, сарылу, зарығу (*біреу туралы*); (*бір нәрсені*) қатты қалау; 2. (yearn for smth. / to do smth.) б/н аңсау, көксеу, б/н ұмтылу; 3. ниет білдіру, көңіл айту; жан ашу

**yearning** [jɜ:nɪŋ] n. – қатты қалау; *express a yearning қалауын білдіру*

**yearling** (one-year-old foal) n. – тай; *ride on foal тайға мініп*

**yeast** [ji:st] n. – ашытқы

**yeasty** [ˈji:sti] **adj.** – көбікті, көбіктенетін; көбіктенетін

**yell** [jel] – 1. n. 1. ащы айқай; 2. колледж ұраны (студенттер жарысында айтылатын ұран); 3. күлкілі, күлдіргі; 2. v. 1. бақыру, өкіру; 2. ақырып, айғайлап жіберу; айғайлап шақыру; *bloodcurdling yell адам шошырлық айғай; yell with fear қорыққаннан айғайлау*

**yellow** [ˈjeləʊ] **adj.** – сары, сарғылт, сарғыш, сарғыштау

**yellow-beaked n.** – сары жақал

**yellowish** [ˈjeləʊɪʃ] **adj.** – сарғылт

**yelp** [jelp] – 1. n. қынсыл, шаңқыл, шиқыл; үру, үріс (иттің); қынқылдау, қынсыллау; 2. v. қынсыллау, шаңқылдау, шаңқылдау; үру, шәуілдеу; *give / let out a yelp қынсыллау, қынсыллай бастау*

**yen I** [jen] n. – иен (Жапон елінің ақша бірлігі)

**yen II** [jen] – 1. n. 1. есірткіге әуестігі/ жақындығы; 2. қатты қалау; 2. v. 1. нашақор болу; есірткіге тәуелді болу; 2. (yen for smth. / to do smth.) б/н жасауға, бірнәрсеге ұмтылу, қалау

**yes** [jes] – 1. **adv.** 1. иә; 2. құп болады!; 2. v. мақұлдау, келісім; мақұлдаған жауап; *say yes келісу, келісімді қабыл алу*

**yesterday** [ˈjestədeɪ] – 1. **adv.** 1. кеше; 2. кеше ғана; 2. n. 1. кешегі күн; 2. кешегі уақыт; 3. **adj.** кешегі; *only yesterday кеше ғана; since yesterday кешеден бери; I was not born yesterday. Мен кеше туылған жоқпын, менің тәжірибем бар*

**yesterday's adv.** – кешегі

**yet I** [jet] – 1. **adv.** 1. әлі, әлі де; әлдеқашан; әйтеуір бір; 2. тағы, тағы да; 3. одан да; 3. **conj.** бірақ та; оған қарамастан; *as long as, while, still, as yet әлі де; till now, until now әлі күнге дейін; not yet жоқ әлі*

**yet II** [jet] v. – 1. құйып алу, құю (сұйықтықты); 2. ерітілген қорғасынның көмегімен жабыстыру

**yield** [ˈji:ld] – 1. n. 1. өнім, астық; өнім мөлшері; 2. металдың аққыштығы; 2. v. 1. өнім/астық беру; нәтижесін беру; бірнәрсеге әкеліп соғу; табыс әкелу; 2. жол беру, алға өткізіп жіберу; келісу; 3. берілу, қарсыласуды тоқтату; 4. (yield to) берілу, көну; *this land yields poorly мына жер нашар өнім береді; yield no results ешқандай нәтиже бермеу; yield to demands талабына көну/жол беру; yield to none сұлудығы, мейірімнен ешкімге*



*дес бермеу; yield oneself prisoner тұтқынға берілу*

**yielding** ['ji:ldɪŋ] **adj.** – 1. құнарлы, шұрайлы (топырақ); 2. икемді, иілгіш; көңгіш; 3. жұмсақ (материал); 4. пружиналы; серпінді, созылмалы, қатты, шымыр; 5. нақты емес, отырып қалатын, сыр беретін

**yoke** [jɔʊk] **n.** – бұғау; езгі

**yolk** [jɔʊk] **n.** – жұмыртқаның сарысы

**you** [ju:] **pron.** – сен; сіз; сендер, сіздер; *at you sende*

**your** [jɔ:] **pron.** – сіздің, сіздікі, сіздердікі

**young** [jʌŋ] – 1. **adj.** 1. жас, қаршадай; 2. өрімтал; 3. жас, кіші; 4. тәжірибесі жок; 2. **n.** 1. **(the young)** жастар; 2. **(youngs)** жаңа келгендер; 3. жануарлардың балалары; *young man жас жігіт; young age жастық шақ; young pig торай; young plant көшет; the night is young әлі кеш емес*

**young camel zool** – атанша; бота

**young growth** [grəʊθ] **v.** – төл

**zeal** [zi:l] **n.** – ықылас, ынта, жігер  
**zealous** [zeləs] **adj.** – ынталы, жігерлі  
**zealously** ['zeləsli] **adj.** – ықыласпен, ынтамен, жігермен

**zebra** ['zebɾə] **zool** – зебір

**zenith** ['zeniθ] **n.** – 1. *астр.* аспан биігі, тас төбе; 2. *асырм.* асып тұрған кез, асып тұрған шақ; кульминация, шарықтау шегі; *at the zenith of fame даңқы асып тұрған кезінде; attain / reach a zenith шарықтау шегіне жету*

**zenithal** ['zeniθəl] **adj.** – *астр.* шарықтаған, айрықша, төтенше

**zephyr** ['zefə] **n.** – 1. батыс самалы; батыс самалының құдайы; 2. зефир (мата); 3. жамылғыш, шәлі

**younger of childrens' n.** – кенже  
**youngster** [jʌŋstə] **n.** – 1. бозбала, бойжеткен; бала, өрен; 2. америкалық әскери-теніз училищенің екінші курс курсанты; 3. жануардың жас баласы; *set a wonderful example to one's youngsters баларына жақсы үлгі көрсету*

**yours** [jɔ:z] **pron.** – сіздікі, сендердікі; *by your way, opinion сіздіңше, сіздерше; yours sincerely, yours respectfully құрметпен, шын жүректен Сіздің (хаттың соңындағы фразалар)*

**yourself** [jɔ:'self] **pron.** – өзің, өздерің

**youth** [ju:θ] **n.** – 1. жастық, жастық шақ, жас өспірімдік; жастық; шалағай шақ; 2. жас жігіт, боз бала; 3. жастар; *in one's youth біреудің жастық шағында; youth organization жастар ұйымы; gilded youth алтын жастар*

**youthful** [ju:θful] **adj.** – жас, жастық

**yowl** [jəʊl] – 1. **n.** 1. ұлу (иттің, аңдардың); 2. бақырып жылауы; 2. **v.** ұлу, үйлеу, гүілдеу

## Z

**zero** ['ziərou] – 1. **n.** нөл, ешнәрсе, жоқ болу; 2. **adj.** нөлдік, бастапқы; *below zero нөлден төмен*

**zest** [zest] **n.** – 1. ерекшелік, ерекше талғам; 2. қызығушылық, көксеу, ансау; 3. тірілігі, белсенділік

**zinziber** – *бот. жанжабіл, занзабіл, зімбір*

**zigzag** ['zigzæg] **adj.** – ирек, қисық

**zinc** [zɪŋk] – 1. **n.** қалайы; 2. **v.** 1. қалайылау; 2. қалайымен емдеу

**zippy** [ˈzɪpi] **adj.** – тірі, жігерлі, қайратты, ашық

**zodiac** ['zəʊdiæk] **n.** – зодиак; *signs of the zodiac зодиак белгілері*

**zone** [zəʊn] – 1. **n.** зона, жер; белдеу, аймақ; 2. **v.** белдеуге бөлу; зона/

белдеу тарифын бекіту; *climatic zone*  
климаттық белдеу; *danger zone* қауіпті  
аймақ/зона

**zonal** ['zounəl] **adj.** – зоналық,  
аймақтық

**zoo** [zu:] **n.** – 1. хайуанаттар паркі; 2.  
былық, бейберекеттік

**zoological gardens** ['gɑ:dŋ] **n.** –  
хайуанаттар паркі

**zoologist** ['zou'lədʒɪst] **n.** – зоолог,  
зоология маманы

**zoology** [zou'ɒlədʒi] **n.** – зоология  
(хайуанаттарды зерттейтін ғылым)

**zoom** [zu:m] **1.n.** қатты ызылдау;  
ұлғайтудың көмегімен алынған бейне;

**2. v.** 1. **zoom up** кенеттен көтерілу;

2. өсуге, көтерілуге мәжбүр ету

## Geographical names

**Afghanistan** [æf'gæni:stɑ:n] **Afghanistani** [æf'gæni:stɑ:ni]  
**Africa** ['æfrikə] **African** ['æfrikən]  
**Albania** [æ'l'beiniə] **Albanian** [æ'l'beiniən]  
**Algeria** [æl'dʒiəriə] **Algerian** [æl'dʒiəriən]  
**America (The USA)** [ə'merikə] **American** [ə'merikən]  
**Arab (United Arab Emirates)** ['ærəb] **Arab** ['ærəb], ['ærəbik]  
**Argentina** [ɑ:dʒən'ti:nə] **Argentinian** [ɑ:dʒən'ti:nən]  
**Armenia** [ɑ:'miniə] **Armenian** [ɑ:'miniən]  
**Asia** ['eɪʃə] **Asian** ['eɪʃn]  
**Australia** ['ɒstreiliə] **Australian** ['ɒstreiliən]  
**Austria** ['ɒstriə] **Austrian** ['ɒstriən]  
**Azerbaijan** [,æzəbaɪ'dʒɑ:n] **Azerbaijani** [,æzəbaɪ'dʒɑ:ni]  
**Bahamas** [bə'hɑ:məz] **Bahamian** [bə'heimiən]  
**Bangladesh** [,bæŋglə'deʃ] **Bangladeshi** [,bæŋglə'deʃi]  
**Barbados** [bə:'beɪdəs] **Barbadian** [bə:'beɪdiən]  
**Belarus** ['belərəs] **Belarussian** [,belə'rʌʃn]  
**Belgium** ['beldʒəm] **Belgian** ['beldʒən]  
**Bermuda** [bə'mju:də] **Bermudan** [bə'mju:dən]  
**Bolivia** [bə'liviə] **Bolivian** [bə'liviən]  
**Brazil** [brə'zil] **Brazilian** [brə'ziliən]  
**Britain** ['britn] **British** ['britiʃ]  
**Great Britain** [,greɪt 'britn] **British** ['britiʃ]  
**Bulgaria** [bʌl'geəriə] **Bulgarian** [bʌl'geəriən]  
**Canada** ['kænədə] **Canadian** ['kænədəniən]  
**Chile** [tʃili] **Chilean** [tʃiliən]  
**China** ['tʃaɪnə] **Chinese** ['tʃaɪ'ni:z]  
**Colombia** [kə'lɒmbiə] **Colombian** [kə'lɒmbiən]  
**Congo** ['kɒŋgəʊ] **Congolese** ['kɒŋgə'li:z]  
**Cuba** [kju:bə] **Cuban** [kju:bən]  
**Cyprus** ['saɪprəs] **Cypriot** ['sɪpriət]  
**Czech Republic** [tʃek rɪ'pʌblik] **Czech** [tʃek]  
**Denmark** ['denmɑ:k] **Danish** [deɪniʃ]  
**Dominica** [də'mɪnikə] **Dominican** [də'mɪnikən]  
**Ecuador** ['ekwədə:r] **Ecuadorian** ['ekwədə:riən]  
**Egypt** ['i:dʒɪpt] **Egyptian** ['i:dʒɪpən]  
**England** ['ɪŋglənd] **English** ['ɪŋɡliʃ]

**Estonia** [e'stəuniə] **Estonian** [es'təuniən]  
**Ethiopia** [i:θi'əupiə] **Ethiopian** [i:θi'əupiən]  
**Europe** [juərəp] **European** [juərə'piən]  
**Finland** ['finlənd] **Finnish** ['finiʃ]  
**France** [fra:ns] **French** [frentʃ]  
**Germany** ['dʒɜ:məni] **German** ['dʒɜ:mən]  
**Georgia** ['dʒo:dʒə] **Georgian** ['dʒo:dʒiən]  
**Gibraltar** [dʒ'brɔ:ltə] **Gibraltarian** [dʒibrɔ:'l'teəriən]  
**Greece** [gri:s] **Greek** [gri:k]  
**Grenada** [gri'neidə] **Grenadian** [gri'neidən]  
**Guinea** [gini] **Guinean** ['giniən]  
**Haiti** ['heiti] **Haitian** ['heifən]  
**Honduras** [hɒn'dʒuərəs] **Honduran** [hɒn'dʒuərən]  
**Hungary** ['hʌŋgəri] **Hungarian** ['hʌŋ'gɛəriən]  
**India** ['indiə] **Indian** ['indiən]  
**Indonesia** [ində'ni:ziə] **Indonesian** [indəu'ni:ziən]  
**Iran** [i'rɑ:n] **Iranian** [i'reiniən]  
**Iraq** [i'rɑ:k] **Iraqi** [i'rɑ:ki]  
**Ireland** ['aiələnd] **Irish** ['ai(ə)rɪʃ]  
**Israel** ['izreil] **Israeli** [iz'reili]  
**Italy** ['itəli] **Italian** [i'tæliən]  
**Jamaica** [dʒə'meikə] **Jamaican** [dʒə'meikən]  
**Japan** [dʒə'pæn] **Japanese** [dʒə'pæ'ni:z]  
**Java** ['dʒɑ:və] **Javanese** ['dʒɑ:və'ni:z]  
**Jordan** ['dʒo:dn] **Jordanian** [dʒo:'deiniən]  
**Kazakhstan** [kæzæk'sta:n] **Kazakh** [kæ'zæk]  
**Kenya** ['kenjə] **Kenyan** ['kenjən]  
**Kirgyzstan** [kigəi'sta:n] **Kirgyz** [kiə'gi:z]  
**Korea** [kə'riə] **Korean** [kə'riən]  
**North Korean** [nɔ:θ kə'ri:ən]  
**South Korean** [sauθ kə'ri:ən]  
**Kuwait** [ku'weɪt] **Kuwaiti** [ku'weiti]  
**Laos** ['la:ɒs] **Laotian** ['la:ɒfn]  
**Latvia** ['lætviə] **Latvian** ['lætvien]  
**Liberia** [lai'biəriə] **Liberian** [lai'biəriən]  
**Libya** ['libiə] **Libyan** ['libiən]  
**Lithuania** [liθju'einiə] **Lithuanian** [liθju'einiən]  
**Macedonia** [mæsi'dəuni] **Macedonian** [mæsi'dəuniən]

**Madagascar** [ˌmædəˈgæskə] **Madagascar** [ˌmædəˈgæskən]  
**Malaysia** [məˈleɪziə] **Malaysian** [məˈleɪziən]  
**Maldives** [ˈmɔːldi.vz] **Maldivian** [ˈmɔːlˈdiviən]  
**Mali** [ˈmaːli] **Malian** [ˈmaːliən]  
**Malta** [ˈmaːltə] **Maltese** [ˌmɔːlˈtiːz]  
**Namibia** [nəˈmɪbiə] **Namibian** [nəˈmɪbiən]  
**Nepal** [niˈpɔːl] **Nepalese** [ˌnepəˈliːz]  
**Netherlands** (Holland) [ˈneðələndz] **Netherlander** [ˈneðələndə]  
**New Zealand** [njuːˈziːlənd] **New Zealander** [njuːˈziːləndə]  
**Nicaragua** [ˌnikəˈræɡjuə] **Nicaraguan** [ˌnikəˈræɡjuən]  
**Nigeria** [naiˈdʒɪəriə] **Nigerian** [naiˈdʒɪəriən]  
**Norway** [ˈnɔːwei] **Norwegian** [nɔːˈwiːdʒən]  
**Pakistan** [ˌpɑːkiˈstɑːn] **Pakistani** [ˌpɑːkiˈstɑːni]  
**Palestine** [ˌpæləstain] **Palestinian** [ˌpæləˈstiːniən]  
**Panama** [ˌpænəˈmɑː] **Panamanian** [ˌpænəˈmeɪniən]  
**Paraguay** [ˌpærəɡwai] **Paraguayan** [ˌpærəˈɡwaiən]  
**Peru** [pəˈruː] **Peruvian** [pəˈruːviən]  
**Poland** [ˈpəʊlənd] **Polish** [ˈpəʊlɪʃ]  
**Portugal** [ˈpɔːtəʊl] **Portuguese** [ˌpɔːtʃəˈɡiːz], [ˌpɔːtjəˈɡiːz]  
**Russia** [ˈrʌʃə] **Russian** [ˈrʌʃən]  
**Saudi Arabia** [ˈsaudiəˈreɪbiə] **Saudi Arabian** [ˈsaudiəˈreɪbiən]  
**Scotland** [ˈskɒtlənd] **Scottish** [ˈskɒtɪʃ]  
**Singapore** [ˌsɪŋəˈpɔː] **Singaporean** [ˌsɪŋəˈpɔːriən]  
**Slovakia** [sləˈvækiə] **Slovakian** [sləˈvækiən]  
**Slovenia** [sləˈviːniə] **Slovene** [sləˈviːn]  
**Spain** [speɪn] **Spaniard** [ˌspænjəd], **Spanish** [ˌspæniʃ]  
**Sri Lanka** [ˈsriˈlæŋkə] **Sri Lankan** [ˌsriˈlæŋkən]  
**Sudan** [suːˈdɑːn] **Sudanese** [ˌsuːdəˈniːz]  
**Sweden** [ˈswiːdən] **Swedish** [ˈswiːdɪʃ]  
**Switzerland** [ˈswɪtsələnd] **Swedish** [ˈswiːdɪʃ]  
**Syria** [ˈsɪriə] **Syrian** [ˈsɪriən]  
**Tahiti** [taːˈhiːti] **Tahitian** [taːˈhiːtiən]  
**Tajikistan** [tɑːˌdʒiːkiˈstɑːn] **Ta(d)jik** [tɑːˌdʒiːk]  
**Taiwan** [ˌtaiˈwɑːn] **Taiwanese** [ˌtaiwɑːˈniːz]  
**Tanzania** [ˌtænzəˈniːə] **Tanzanian** [ˌtænzəˈniːən]  
**Thailand** [ˈtaɪlənd] **Thai** [taɪ]  
**Tibet** [tiˈbet] **Tibetan** [tiˈbetən]  
**Turkey** [ˈtʊːki] **Turkish** [ˈtʊːkɪʃ]

**Turkmenistan** [tə:k,meni'stɑ:n]  
**Ukraine** [ju:'krein] **Ukrainian** [ju:'kreiniən]  
**Uruguay** ['juərəgwai] **Uruguayan** [,juərəgwaiən]  
**Uzbekistan** [uz,beki'stɑ:n] **Uzbek** ['uzbek]  
**Vietnam** [,vi:et'næm] **Vietnamese** [vi,et'nə'mi:z]  
**Wales** [weilz] **Welsh** [welʃ]  
**Yugoslavia** [,ju:gə'slɑ:viə] **Yugoslav(ian)** [,ju:gə'slɑ:viən]  
**Zaire** [zai'ɪər] **Zairean** [zai'ɪər], **Zairese** [[zai'iri:z]  
**Zimbabwe** [zim'ba:bwi] **Zimbabwean** [zim'ba:bwaiən]

### **Пайдаланылған әдебиеттер** **Bibliography cited**

1. Англо-русский словарь. Мюллер В.К. Изд. 17-е. М., 1997.
2. Оксфордский русско-английский словарь. Маркус Уилер. 1997
3. Орысша-қазақша сөздік. Жалпы редакциясын басқарған Қазақ ССР Ғылым академиясының корреспондент мүшесі, филология ғылымының докторы, профессор Ф.Ф.Мұсабаев., Қазақ ССР Ғылым академиясының академигі Н.Т.Сауранбаев. Толықтырылып, түзетіліп басылуы. Алматы – 1981. I-II том
4. Оксфордский русско-английский словарь. Маркус Уилер. 2000.
5. Қазақша-орысша сөздік. Редакциясын басқарған: Р.Ф.Сыздықова., К.Ш.Хұсайын. Алматы. 2001., 2008.
6. Қазақша-орысша, орысша-қазақша сөздік. Құрастырғандар: педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, ҚР-ның білім беру озаты Б.Исмағұлова., Э.Ережелова., Г.Әбдижапбарова. Алматы. 2002.
7. Ағылшынша-қазақша тақырыптық сөздік. Т.Тәңірбердіқызы, т.б., Алматы – Истанбул, 2003.
8. Русско-казахский словарь. Адаптировал ответственный за выпуск словаря кандидат филологических наук Гарифолла АНЕС. I-том. А-О., II-том. О-Я. Алматы. 2007.
9. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. Жалпы редакциясын басқарған Т. Жанұзақов. Алматы. 2008.
10. Қазақша-орысша және орысша-қазақша сөздер мен сөз тіркестерінің сөздігі. Д. Қамзабекұлы., Г.Өтелбай. Астана – 2009.

### **Редакция алқасының мүшелері:**

Раимбеков Қ.Д., Байғабылова Қ.Т., Аялова Т.Т., Жұмажанова Т.К.,  
Бұқабаева Б.Е., Токтамысова Б.А., Чабденева С.Д., Хамзеева Д.С.



Құрастырушы-автор  
С.Д. Чабденова

Бас редакторы  
Қ.Байғабылова

Көркемдеуші редакторы  
А.Ластовская-Романова

Редакторлары  
Ү.Зұлхарова  
Д.Хамзеева

Қалыптауы  
М.Сушков

© «Аруна ltd.» ЖШС

050042, Алматы қ., Сүлейменов к-сі, 13 «А»  
Тел./факс: (727) 30-95-399, 30-95-547, 30-95-548,  
30-95-549, 30-95-551. Ұялы тел.: 8 701 786 21 46.  
E-mail: aruna\_ltd@mail.ru

[www.aruna.kz](http://www.aruna.kz) сайтына кіріп, баспадан жарық көретін барлық өнімдермен, жаңа кітаптардың жарнамаларымен танысуларыңызға және ой-пікір бөлісіп, ұсыныстарыңызды жіберулеріңізге болады. Біздің кітаптарды интернет-дүкенге тапсырыс жасау арқылы да ала аласыздар.

«IntellService» баспаханасында басылған

ISBN 978-9965-26-570-9



9 789965 265709